

પુણ્ય યોગ

શ્રીસંઘના કરકમળમાં લેટ ધરતાં અમે અસીમ હૃય, ગૌરવ અને સતોષની લાગણીનો અનુભવ કરીએ છીએ; અને આવો અપૂર્વ પુણ્યયોગ અમને સાંપડ્યો તથા આવું મોટું કાર્ય સાંગેતાંગ પાર પડ્યું એ માટે અમે પરમાત્માનો ઉપકાર માનીએ છીએ.

પણ માત્ર વિચાર કરવાથી કે કેવળ યોજના કરવાથી પાર પડી શકે એવું આ કામ ન હતું—કોઈ પણ મહત્ત્વનું કામ એ રીતે પૂરું ન જ થઈ શકે. અમારાં ટાંચાં સાધનો અને અમારી મર્યાદિત શક્તિની દૃષ્ટિએ તો અમારા માટે આ કામ ગળ ઉપરાંતનું કહી શકાય એવું જ હતું—અરે, એને હાથ ધરવાનો વિચાર પણ મોટું સાહસ કે ભ્રમ મેળવા જેવું લાગે એવી સ્થિતિ હતી! અને છતાં, કુદરતે અમને એ કાર્યનો ભાર સ્વીકારવાની જે હિંમત આપી તેમ જ એને પૂરું કરવાની જે અનુકૂળતા કરી આપી એનો વિચાર કરતાં અમારું અંતર આભારની લાગણીથી ખૂબ ગદ્ગદ બની નાથ છે. કેટકેટલા પૂજ્ય પુરુષો, કેટકેટલા આગેવાનો અને કેટકેટલા કાર્યકરો, સાથીઓ અને મિત્રોની નિઃશર્ણ્ય સહકાર અમે મેળવી શક્યા છીએ.

આપણા સંઘના વૈજ્ઞાનિક, જ્ઞાનવૃદ્ધ અને ચારિત્રવૃદ્ધ પરમ પૂજ્ય આચાર્યપ્રવર શ્રી વિજયપ્રતાપસૂરીશ્વરજી મહારાજના પરમ પ્રભાવક પટ્ટધર, યુગદિવાકર પ્રબળપાદ આચાર્યદેવ શ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજને ત્યારે અમે અમારા આ વિચારની બાજુ કરી ત્યારે તેઓએ કેવળ એ વિચારને ઉત્સાહપૂર્વક વધાવી લીધો એટલું જ નહીં, એ વિચારને મૂલ્ય કરવામાં, પોતાના સાધુધર્મની મર્યાદામાં રહીને, દરેક પ્રકારનો સાથ આપવા-આપાવવાનો વિશ્વાસ આપ્યો. આચાર્ય મહારાજે દર્શાવેલી આ આત્મીયતા અને ઉદારતા અમારા માટે મોટી હુંકરૂપ અને ઉત્સાહવર્ધક બની ગઈ. આ વિશેષાંક પ્રગટ કરવાનો અમારો પ્રાથમિક વિચાર દૃઢ બની ગયો.

આપણા સંઘના એક સમઘંડુકાની, સમયજ્ઞ અને વિચારણુ સંઘનાયક પરમપૂજ્ય સ્વપ્ન આચાર્યમહારાજ શ્રી વિજયનન્દનસૂરીશ્વરજી મહારાજને અમે આવો વિશેષાંક પ્રગટ કરવાની અમારી ભાવના નિવેદિત કરી તો એમણે એને હૃયપૂર્વક વધાવી લીધી અને પોતાના અંતરના આશીર્વાદ પણ આપ્યા. એ જ રીતે પરમપૂજ્ય શાંતિમૂર્તિ આચાર્ય-મહારાજ શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ તેમ જ તીર્થપ્રભાવક, પરમપૂજ્ય આચાર્ય-મહારાજ શ્રી વિજયવિક્રમસૂરીશ્વરજી મળના પણ આશીર્વાદ અમે મેળવી શક્યા છીએ.

વળી, જન સાહિત્ય અને કળાના અભ્યાસી, કેન્દ્ર સરકારે રચેલ નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના એક અતિથિવિશેષ, સાહિત્ય-કેલારત્ન મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજનો પણ અમને આ સાહસમાં સાથ મળ્યો છે. ઉપરાંત, પરમપૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી સુર્યેદિય-વિજયજી વગેરે અન્ય મુનિરાજોએ પણ અમને સાથ આપવાની તત્પરતા દેખાડી છે. આને લીધે અમારો ઉત્સાહ ચૂર વધી ગયો; અને આ કાર્ય બને તેટલા સારારૂપમાં અને બને તેટલું વહેલું પૂરું થાય એ રીતે અમે એમાં પરોવાઈ ગયા. આ બધા શ્રમભુ-ભગવતોનો અમે જેટલો ઉપકાર માનીએ તેટલો ઓછો છે.

આ કાર્ય સારા રૂપમાં અને સમયસર પૂરું કરવું હોય તો સૌથી પહેલાં જે વાતની ગોઠવણ થવી જરૂરી હતી: (૧) એક ખંતીકું અને વગદાર સંપાદક-મંડળ રચવું, અને (૨) મુબંઈમાં રહીને આ કાર્ય માટેની જરૂરી પૂર્વતૈયારી તથા તૈયારી નિરાંતે કરી શકાય એવું મોકાસરહું સ્થાન શોધી કાઢવું, કારણ કે મુબંઈ સિવાય અન્ય કોઈ સ્થાન

આ કાર્ય માટે અનુકૂળ થઈ શકે એમ નથી એમ અમને સ્પષ્ટ લાગતું હતું.

અમને કહેતાં આનંદ થાય છે કે આ જન્મે મુશ્કેલીઓનો, સફાળો, અંત આવી ગયો. આ વિશેષાંક તૈયાર કરવાની વાત સંપાદક મહાનુભાવો શ્રીયુત રતિભાઈ દીપચંદ્ર દેસાઈ, શ્રીયુત કાન્તિલાલ ડી. દોરા, શ્રી ધીરેન્દ્રભાઈ દોરા અને શ્રી ગુણવંતભાઈ અમૃતલાલ શાહને કાને નાખીને એમની સહાયની માગણી કરતાં, કોઈ પણ જાતની આનાકાની વગર તરત જ આ કામને તેઓએ પોતાનું બનાવી દીધું છે, અને એને સફળ કરવામાં પોતાની બધી શક્તિઓ કામે લગાવી દીધી. આ સંપાદક મિત્રોનો અમે અતઃકરણથી ખૂબ ખૂબ આભાર માનીએ છીએ.

મુંબઈમાં અમે શાંતિ અને નિશ્ચિતતાપૂર્વક અમારું કામ કરી શકીએ એવું સગવડ-ભયું સ્થાન મેળવવાનું કામ તો અતિ અતિ કુશળ હતું. પણ આપણી શ્રી જૈન પ્રવેતાંગર મૂર્તિપૂજક કોન્ફરન્સના પ્રમુખ સખીદિલ શેકરી દીપચંદ્રભાઈ સવરાજ ગાડી તથા એમના પદાધિકારી સાથીઓ શ્રી જયંતભાઈ એમ. શાહ, શ્રી રસિકભાઈ સી. શાહ (કોલસાવાળા) આદિએ અમારા આ કાર્યનું મહત્ત્વ સમજીને અમને કોન્ફરન્સના કાર્યાલયનો ઉપયોગ કરવાની અનુમતિ આપવાની જે ઉદારતા દાખવી છે તે અસાધારણ કદી શકાય એવી છે. એમના આ સક્રિય સહકારે અમને અત્યંત આભારી બનાવ્યા છે.

આ વિશેષાંકના અર્થને પહોંચી વળવાની આર્થિક જવાબદારી પણ જંગી હતી. પણ પરમપૂજ્ય શ્રમભૂષણગવંતોની પ્રેરણાથી અમારા તરફ મમતાની બદી લાગણી ધરાવતા જૈન સમાજના અમણીઓ તથા કાર્યકર્તાના પ્રયાસથી તેમ જ અમારા શુભેચ્છકોના સહકારથી અમને જાહેરખબરો ઠીક પ્રમાણમાં મળી શકી છે. અને તેથી જ અમે આ ભાર વહન કરી શક્યા છીએ. આ કાર્યમાં અમને સહકાર આપનારા તેમ જ વિશેષે જાહેર ખબરો આપવાની ઉદારતા દાખવનારા તરફ અમે કૃતજ્ઞતાની જાંડી લાગણી દર્શાવીએ છીએ.

શ્રીમતિ ઇન્દિરાબહેન શાહે [તંત્રી : ત્રિશલા] કાર્યાલયના વહિવટી તંત્રને ખંતપૂર્વક સંભાળવા બદલ તેમ જ શ્રી કાંતિભાઈ મોદી, શ્રી રાકેશભાઈ શાહ, શ્રી નગીનદાસ જે. શાહ, કુ. કેકિલાબેન શાહ આદિએ જાહેરખબરો મેળવવા અને વ્યવસ્થાતંત્રમાં સહભાગી બનવા જે પરિશ્રમ લીધો તે બદલ—એ સૌનો અગ્ર ખૂબ આભાર માનીએ છીએ.

આ વિશેષાંકનું મોટાભાગનું સુદ્રણકાર્ય સોનગઢના સરખૂ પ્રિન્ટરીના માલિક શ્રી કિશોરભાઈ જાળી અને શ્રી જુગજ્ઞદાસ મહેતાએ ઘણી કાળજી અને ખંતથી કરી આપ્યું છે. મુંબઈના જાણીતા ચિત્રકાર શ્રી બલિ અને શ્રી બંસીભાઈ ચંદેરએ આ વિશેષાંકને વધુ સુશોભિત બનાવ્યો છે. શ્રી જૈન ચિત્રકલા નિર્દેશન સમિતિના સૌજન્યથી 'તીથ' કર લગવન શ્રી મહાવીર ચિત્રસંપૂર્ણ આધારિત બ્લોકો બનાવી પ્રગટ કર્યા છે. મેસર્સ ચીમનલાલ પેપર કંપની [મુંબઈ]ના માલિકો શેકરી ચીમનભાઈ અને શ્રી અરવિંદભાઈ સી. શાહે વિશેષાંક માટે આત્મીયભાવે મોટી સંખ્યામાં કાગળો મેળવી આપ્યા છે. આ રીતે અનેક વ્યક્તિઓના સાથ-સહકારથી આ કામ પૂરું થઈ શક્યું છે. એ બધા નામી-અનામી ભાઈઓનો અમે હૃદયપૂર્વક આભાર માનીએ છીએ.

ભગવાન મહાવીરદેવના પચીસસોમા નિર્વાણ મહોત્સવની ઉલ્લાસભરી ઉજવણીની સ્મૃતિને સાચવી રાખવામાં તેમ જ આપણી ભાવી પેઢીને એની દિવ્યતાની ઝલકનું દર્શન કરાવવામાં આ વિશેષાંક અતિચિત્ પણ ઉપયોગી બની રહેશે, તો અમે અમારા શ્રમને સાર્થક થયેલો લેખીશું.

શું લેવું અને શું ન લેવું!

મીઠી મુંઝવણનો

એક અનોખો અવસર

[સંપાદકોની વાત]

‘ભગવાન મહાવીરના ૨૪૦૦મા નિર્વાણ-
વર્ષમાં આપણે આઠી’ હતા નહીં’ અને ૨૬૦૦મા
નિર્વાણ-વર્ષમાં આપણે આઠી’ નહીં’ હોઈએ.
એટલે આપણે માટે તો ૨૫૦૦થુ વર્ષ’ અને ૨૫૦૦
મા વર્ષની ઉજવણી એ જ બરાબર છે; અને
ભાગ્યમાં હોય તો જ તેનો લાભ મળી શકે છે’

—૨૫૦ આઠ મંડી વિજયનંદનસૂરીશ્વરજી
(અમદાવાદમા મહાવીરજન્મ-ઉત્સવગુરુ પ્રસંગે
આપેલ પ્રવચનમાથી નિકટ સંવત ૨૦૩૦.)

આપણાં ધર્મશાસ્ત્રોએ ભગવાન મહાવીર
માટે જગતના નાથ, જગતના ગુરુ, જગતના બંધુ
વગેરે અનેક વિશેષણોનો પ્રયોગ કરીને એમના
અપાર મહિમાને પામવાનો અને વણવવાનો પ્રયાસ
કર્યો છે. આ બધું જોઈને સહજપણે સવાલ થાય
છે કે પ્રભુ ‘મહાવીરના આ મહિમાનો લાભ જગત-
ભરના જીવો સુધી પહોંચી શકે અને ભગવાન
માટે વાપરવામાં આવેલા આવાં આવાં અનેક
વિશેષણો યથાર્થ સાબિત થઈ શકે એ રીતે આપણે
પ્રભુના ધર્મશાસનને ઉદ્ધાર, સતત વહેતું અને
વિસ્તરતું રહેવા દીધું છે ખરું? અને જો એવું
નથી રહેવા દીધું તો પ્રભુને માટે ઉપયોગમાં
લેવામાં આવેલાં આ વિશેષણો સાર્થક નહીં’ પણ
કેવળ અતિશયોક્તિરૂપ જ છે, એવા દોષાસંહુણોનો
ઈન્કાર આપણે કેવી રીતે કરી શકવાના છીએ?

જે પરમાત્માએ સમભાવની અને વીતરાગપણાની અનિવાર્યતા અને ઉપયોગિતાને ધરાવતર પિછાનીને, એનો સાક્ષાત્કાર કરવાના ઉદ્દેશથી, વિશ્વભરના બધા જીવો સાથે પૃથ્વિ મૈત્રીભાવ કેળવવા માટે અને કોઈ પણ જીવ તરફના વૈરભાવથી સર્વથા મુક્ત થવા માટે, ઉત્કટ અને અખંડ આત્મ-સાધના કરી હોય, એમાં પૃથ્વિ સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરી હોય અને પોતાને લાધેલ સાધનાના અમૃતની લહાણી કરવા માટે વ્યાપક ધર્મતીર્થનું પ્રવર્તન કયું હોય, એ પરમાત્મા વિશ્વના સમગ્ર જીવો માટે નાથ, ગુરુ કે બંધુ તરીકેના યથાર્થ ગૌરવને પામે એમાં શી નવાઈ? ભગવાન મહાવીર સાચા અર્થમાં જગતના નાથ, જગતના ગુરુ, જગતના બંધુ, જગતના મિત્ર અને જગતના માર્ગદર્શક છે એમાં લેશ પણ શંકા નથી. એમના આવા સર્વમંગલકારી જીવનનો અને ધર્મતીર્થનો લાભ વિશાળ પામર-અખૂઝ માનવી કાચનો ઘડ માની લેવાની નાદાની કરી બેસે છે તેમ, પ્રભુના ધર્મશાસનના રક્ષણહાર અને પાલન કરનારાના કાપાયિક લાવો અને મનની સંકુચિત તથા વિકૃત વૃત્તિઓની છાયા ધર્મતીર્થને સ્પર્શી ગઈ અને પ્રભુનું ધર્મતીર્થ જીવમાત્રનું ઉદ્ધારક હતું તે અસુક જ વર્ગની ઇન્દ્રિયાની વસ્તુ જેવું સંકુચિત બની ગયું? આમાં ભગવાનનો કે એમના ધર્મતીર્થનો શો હોપ?

સોળે કળાએ પ્રકાશી રહેલ સૂર્યની આડે એકાદ નાનું સરખું પણ વાદળ આવી જાય છે ત્યારે આપણે એના જળહળતા પ્રકાશથી વંચિત થઈ જઈએ છીએ. વિશાળ ચોરસાને પ્રકાશમાન કરતા વીજળીના હલાર કેન્દ્રલ પાવરના ગોળા ઉપર એકાદ આવરણ ચડાવી દઈએ અને આખા ચોરસામાં અંધકાર પ્રસરી જાય છે. આમાં ન તો સૂર્યનું તેજ ઓછું થઈ જાય છે કે ન તો વીજળીના ગોળાનો પ્રકાશ ઘટી જવા પામે છે. આમાં જે કંઈ ગેરલાભ થાય છે તે આપણે એ પ્રકાશ કે તેજના લાભથી વંચિત થઈ જઈએ છીએ એ જ છે. અને આ ગેરલાભ તો એવો મોટો હોય છે કે એથી છેવટે આપણા પોતાનો વિકાસ જ રૂંધાઈ જાય છે.

ભગવાનના સર્વકલ્યાણકારી જીવન અને ધર્મતીર્થની સ્થિતિ પણ, આપણે આપણી પોતાની સંકુચિતતાને કારણે, આવી જ શોચનીય કરી મૂકી છે. આથી જગતને મહાન ધર્મશ્રય મળતો બંધ ચલે છે એની સાથે આપણે પોતાનો આત્મવિકાસ પણ ઠીંગરાઈ અને રૂંધાઈ ગયો છે. આ કંઈ જેવું તેવું નુકસાન નથી. મહામુસીબતે મળેલ માનવભવના સારને, બાણી ભેઈને, હારી બેસવા જેવું જ આ અકાચ છે. આવા અકાચથી ઊગરવાનો એકમાત્ર ઉપાય પ્રભુના ધર્મશાસનનો લાભ. જે કોઈને લેવો હોય તે સુમેથી લઈ શકે એવી ઉદાર દૃષ્ટિ કેળવવી અને જેઓને પ્રભુના શાસનની ઉપકારકતાનો ખ્યાલ ન હોય એમને એ વાતની સારી રીતે ભણુ થાય એવી પરગણુ ધર્મદૃષ્ટિ દાખવવી એ જ છે. આમ કરવાથી પોતાનું તેમ જ હુનિયાના જીવોનું—એમ બન્નેનું કલ્યાણ થાય છે અને પ્રભુનો મહિમા વધુવા માટે સ્વયંમાં આવેલી પ્રશસ્તિઓ યથાર્થ કથનરૂપે હમેશાને માટે મનમાં વસી જાય છે.

આવા અપૂર્વ અને અદ્ભુત મહિમાવંતા હતા ભગવાન મહાવીરસ્વામી! એમના આ મહિ-માને જગતમાં ફેલાવવો એ આપણું ધર્મકર્તવ્ય છે, અને કોઈ ઉત્તમ અને પ્રેરક નિમિત્ત મળતાં એ માટે તન-મન-ધનથી પ્રયાસ કરવો એ આપણું વિશિષ્ટ ધર્મકર્તવ્ય છે. ખરે અવસરે આપું ધર્મકર્તવ્ય બળવવામાં પાછળ રહીએ, આગસ કરીએ કે કોપેશા સેવોએ તો તે આપણે પુલ ધર્મને જ નાકરો આપવા જેવી મોટી ભૂલ કરી ગયાય.

ભગવાન મહાવીરના મહાનિર્વાણના પચીસસોમા વર્ષનો અવસર આવો જ ધર્મની વ્યાપક પ્રભાવના કંવાના વિશિષ્ટ ધર્મકૃતવ્યનું પાલન કરી જતાવીને પોતાના જીવન અને ધર્માનુસાગને કૃતાર્થે જતાવવાનો અતિ વિરલ અને પ્રળાપ પુણ્યોદયે જ પ્રાપ્ત થઈ શકે એવો સેનેરી અવસર હતો. અને એ અવસરની ઉજવણી પણ એની મહત્તા અને અપૂર્વતાને અનુરૂપ જ થઈ એ જોઈને હૃદય ખૂબ પુલકિત અને રાજી થઈ જાય છે.

આ ઉજવણીની હુકીક્રોતે ઉપરથી સ્પષ્ટ રૂપે જાણી શકાય છે કે આ નિર્વાણ મહોત્સવ રાષ્ટ્રીય ધોરણે, બધા જૈન કિસ્કાના સંયુક્ત ધોરણે, પ્રત્યેક જૈન કિસ્કાના પોતાના ધોરણે, અમુક પ્રમાણમાં પ્રભકીય ધોરણે તેમ જ કેટલાક પ્રમાણમાં આંતરરાષ્ટ્રીય ધોરણે—એમ પાંચે ધોરણે ખૂબ વિશાળ પાયા ઉપર ઉજવવામાં આવ્યો હતો. એમ કહી શકાય કે કાશ્મીરથી લઈને છેક કન્યાકુમારી સુધી અને દૂરપૂર્વની આસામની ધરતીથી શરૂ કરીને તે છેક ભારતના પશ્ચિમ કિનારા સુધીના સીમાડા ભગવાન મહાવીર અને અહિંસાપ્રધાન જૈન સંસ્કૃતિના જ્યનાદોથી શુભ ઉદ્ભવતા હતા. અને આ જ્યનાદને ગાળતો કરવામાં ભિન્ન ભિન્ન ધર્મ અને કોમના ધર્મપુરુષો, રાજપુરુષો અને સામાન્ય પ્રજાજનોએ એક સરખા ઉલ્લાસથી ફાળો આપ્યો હતો, એ આ ઉજવણીની વિરલ વિશેષતા હતી.

વળી, આ ઉજવણીના કાર્યક્રમોમાં પણ કેટલી બધી વિવિધતા અને વિશાળતા હતી ! ધર્મ અને જ્ઞાતિના લેદલાવ વગર, આખાલવૃદ્ધ બહેનો તથા ભાઈઓએ કેવા ઉમંગથી એમાં ભાગ લીધો હતો ! આ બધું જોઈને તો જાણે એમ જ લાગતું હતું કે ભગવાન તીર્થંકરની સમભાવની, વીતરાગપણાની, અહિંસાની, વિશ્વમૈત્રીની તેમ જ સમવસરણની ભાવના સજીવન થઈ રહી છે ! આ ઉજવણીના ધર્મના દોરે ન કોઈની કશી રોક-ટોક કે ઉપેક્ષા થતી હતી કે ન કોઈને ભકારે કે તિરસ્કાર મળતો હતો. તેથી જ તો ભગવાન મહાવીરના ધર્મતીર્થનો સર્વજન જ્યનાદ થતો સંભળાયો હતો.

આ ઉજવણીના કાર્યક્રમોના આકાર-પ્રકારની વિવિધતા તો ખરેખર, હેરત પમાડે એવી હતી.

આ રહી એની ચોટીક વિગતો—

- ☐ ઠેર ઠેર સભાઓ, સરઘસો, પ્રભાતફેરીઓ, ધર્મયાત્રાઓ [વરધોડા], સ્નાત્ર મહોત્સવો, વિવિધ જાતનાં મહાપૂજનો, પૂજાઓ અને ભાવનાઓ ચોજવામાં આવ્યાં હતાં.
- ☐ વક્રતૃવ, નિબંધલેખન, ચિત્રકલા અને સંગીતની જુદી જુદી કક્ષાની ધનામી હરીફાઈઓ ગોઠવવામાં આવી હતી. આમાં દિલ્લીની મહાસભિતિ તરફથી જે નિબંધલેખન-સ્પર્ધા ચોજવામાં આવી હતી તે બધી સ્પર્ધાઓમાં શિરમોર સમી, ઘણી મોટી અને મહત્વની હતી, અને એમાં આંક હજાર રૂપિયાના રોકડ ધનામે આપવામાં આવ્યાં હતાં.
- ☐ અનેક સ્થાનોમાં જૈન સંસ્કૃતિ, તત્ત્વજ્ઞાન, ઇતિહાસ, શિલ્પ-સ્થાપત્ય જેવા વિષયોની વિદ્વાનોની જ્ઞાનગોષ્ઠિઓ (પરિસંવાદો), કવિસમ્મેલનો રંગેળી પ્રદર્શનો તથા પ્રદર્શનોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.
- ☐ શિકારબંધી તથા કતલખાનાંબંધીની ઘોષણાથી અમારિ (અહિંસા)નું પ્રવર્તન કરવામાં આવ્યું હતું. તથા ભગવાન મહાવીરની કરુણાદૃષ્ટિથી પ્રેરાઈને કયાંક કયાંક કેદીઓની સજા ઘટાડવામાં આવી હતી, કેટલાક કેદીઓને છોડી મૂકવામાં આવ્યા હતા, અને ફાંસીની સજા પામેલ કેદીઓની ફાંસીની સજા રદ કરીને એમને જીવન કેદીઓ જેવા ગણવામાં આવ્યા હતા. ગરીબોને તથા અશક્તોને ભોજન, મીઠાઈ તથા નાસ્તાના પડીકાં અને ઇસ્પતાલોમાં દર્દીઓને ફાળો વહેંચવામાં આવ્યાં હતાં.
- ☐ નિર્વાણ મહોત્સવની ચાદમાં જુદી જુદી જાતના ચાંદીના સિક્કા બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા તથા ભગવાનની નિર્વાણમૃતિ પાનાપુરી તીર્થના જળમંદિરની છાપવાળી ખાસ દવાલની ટિકિટ પ્રગટ કરવામાં આવી હતી.

- પ્રાથમિક, માધ્યમિક તથા ઉચ્ચ શિક્ષણની સંસ્થાઓની તેમ જ જરૂરવાળાં સ્થાનોમાં વિદ્યાર્થીઓ તથા કન્યાઓ માટે છાત્રાલયોની સ્થાપના કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું.
- ઉચ્ચ અધ્યયન-સંશોધનના કેન્દ્રો તથા કેટલાંક વિશ્વવિદ્યાલયોમાં જૈનચેરની સ્થાપના કરવાનાં નિર્ણયો લેવામાં આવ્યા હતા.
- નવાં પુસ્તકાલયો તથા સંગ્રહાલયો સ્થાપવાનો તથા કેટલાંક વિદ્યમાન પુસ્તકાલયો તથા સંગ્રહાલયોમાં જૈન વિભાગો શરૂ કરવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો હતો.
- નાનાં-મોટાં, જુદા જુદા વિષયને લગતાં અને જુદી જુદી ભાષામાં લખાયેલાં સેંકડો પુસ્તકો, ઉચ્ચ કોટીના ચિત્રસંગ્રહો, અનેકાનેક સામયિકોના સમૃદ્ધ અને સચિત્ર વિશેષાંકો તેમ જ જુદા જુદા પ્રદેશોના દૈનિકોમાં પૂર્તિઓ બહોળા પ્રમાણમાં પ્રગટ કરવામાં આવ્યાં હતાં.
- નૃત્ય-નાટકોઓનું આયોજન, જૈન તીર્થો સંબંધી દસ્તાવેજી ક્રિદમનું નિર્માણ અને આકાશવાણીના દિલ્લી તેમ જ બધાં રાજ્યોનાં કેન્દ્રો ઉપરથી જૈન ભજનો તેમ જ જૈન ધર્મના જુદા જુદા વિષયને લગતા વાર્તાલાપોનું પ્રસારણ—આ બધાંને લીધે આ ઉજવણી ખૂબ આકર્ષક અને રસદાયક બની હતી.
- ઉજવણી દરમિયાન ધર્મચક્રોનું પરિભ્રમણ દેશભરમાં થયું હતું અને તપ, જપ, ધ્યાન, અનુષ્ઠાન જેવી ધર્મક્રિયાઓ પણ મોટા પ્રમાણમાં ઠેર ઠેર થઈ હતી.

—આ બધા ઉપરથી એમ જ લાગે છે કે છેલ્લા સવા-દોઢ વર્ષ દરમિયાન ગણ્યા ગણ્યા નહીં એટલા બધા કાર્યક્રમો ખૂબ આનંદ-ઉલ્લાસથી ભજવાયા હતા અને એને લીધે ભગવાન મહાવીરના પચીસસોમા નિર્વાણ કલ્યાણકની ઉજવણીની ભાવના અને ઉજવણતા સર્વત્ર વિસ્તરી રહી હતી. ખરેખર દેવોનેય હલ્લેલ કહી શકાય એવી દિવ્ય આ ઉજવણી હતી.

ધર્મની પ્રભાવના માટે રાજ્યાશ્રય કેટલા ઉપયોગી અને લાભકારક બની શકે છે, તે આ પ્રસંગે પણ જોઈ શકાયું હતું હતું.

અને ઉજવણી જેવી જ હેરત અને આહલાદ પમાટે એવી હતી આ ઉજવણી નિમિત્તે જૈન સંઘના બધા કિસ્કાઓ વચ્ચે સધાયેલ ભાઈચારાની અને સહકારની ભાવના. જૈનપરંપરાના અત્યાર સુધીના સુદીર્ઘ સમયમાં પહેલી જ વાર બધા કિસ્કાના જૈન સંઘોને માન્ય એવાં એક જ જૈન પ્રતીક અને જૈન ધ્વજ નક્કી કરવામાં આવ્યાં હતાં તથા “સમણસુત” નામે જૈન ધર્મના સારરૂપ એક સંગ્રહગ્રંથ તૈયાર કરવામાં આવ્યો હતો. આને પણ આ ઉજવણીની એક મહત્વની સિદ્ધિ જ લેખવી જોઈએ અને એ કાયમને માટે સચવાઈ રહે અને વૃદ્ધિ પામે એવી ભગૃતિ સખવી જોઈએ.

આવા અપૂર્વ અવસરની ઉજવણી ભગવાન મહાવીરના આદર્શ તથા ભવ્ય જીવન તથા જૈન સંસ્કૃતિના ગૌરવને છાજે એવી મુંદર રીતે થઈ શકે એ માટે કેન્દ્ર સરકારના ધોરણે તથા રૂપ આદેશિક સરકારના ધોરણે સમિતિઓની રચના કરીને સરકારી રાહે વ્યવસ્થાતંત્રની જે ફૂલગૂંથણી કરવામાં આવી હતી તે દાખલારૂપ બની રહે એવી હતી. આ ફૂલગૂંથણીને છેક જિલ્લા તથા તાલુકા ધોરણે પણ વિસ્તાર કરવામાં આવ્યો હતો. ઉપરાંત કેન્દ્ર સરકારે રચેલ સમિતિમાંના બધા જૈન કિસ્કાઓના સભ્યોની એક વગદાર મહાસમિતિની દિલ્લીમાં રચના કરવામાં આવી હતી. અને આ ઉજવણી માટે ઘણા વખત પહેલાં સુબઈમાં બનેલ ચારે કિસ્કાની સમિતિએ તો આ મહાસમિતિના પૂરક અંગરૂપે મહત્વની કામગીરી બજાવવાની સાથે સાથે સ્વતંત્ર રીતે વિશિષ્ટ પ્રકારની કાર્યવાહી કરીને ઉજવણીને અનુરૂપ વાતાવરણ પણ સારા પ્રમાણમાં તૈયાર કર્યું હતું. વળી એણે સાહિત્ય પ્રકાશનની દિશામાં પણ પ્રગતિની કામગીરી કરી હતી.

આ મહોત્સવની ઉજવણીરૂપે જે કાર્યક્રમો યોજવામાં આવ્યા હતા એમાં કેટલાક તાત્કાલિક ઉપયોગિતા ધરાવતા હતા, તે કેટલાક રચનાત્મક કાર્યો કે સેવા-પ્રવૃત્તિઓની જેમ સ્થાયી એટલે

કે કાયમી મૂલ્ય ધરાવતા હતા, શિક્ષણ સંસ્થાઓ, ઉચ્ચ અધ્યાયન-સંશોધનના કેન્દ્રો, જૈનચેર, ઇન્સિપ-
તાલો, પુસ્તકાલયો, સંગ્રહાલયો વગેરેની સ્થાપના એ ઉજવણીના કાયમી સંભારણારૂપ બની
રહેવાની. સ્થાનકમાળી દ્વિસ્થાના સંત ઉપાધ્યાયશ્રી અમરસુનિજી મહારાજની પ્રેરણાથી બિહારમાં
રાજગૃહીમાં સ્થપાયેલ “વીરાયતન”, તેરાપંથના આચાર્ય શ્રી તુલસીજી મહારાજના માર્ગદર્શનથી
રાજસ્થાનમાં લાહનૂમાં સ્થપાયેલ “જૈન વિશ્વભારતી”, પંજાબમાં હુધિયાનામાં રચવામાં આવેલ “મહા-
વીર ફાઉન્ડેશન” અને આસામમાં બનેલ “અહિંસા સમાજ” કાયમી મહત્ત્વ ધરાવતી સંસ્થાઓ
તરીકે લાંબા સમય સુધી પોતાની સેવાઓ આપતી રહેશે. આ રીતે તાત્કાલિક અને કાયમી મહત્ત્વવાળા
કાર્યક્રમોને લીધે, એક વર્ષ કરતાં પણ વધુ સમય સુધી ચાલેલી આ ઉજવણી જંગી કે વિરાટ કહી
શકાય એવી બની હતી. અને એને સફળ બનાવવા માટે કેન્દ્ર સરકારે તથા રાજ્યસરકારોએ લાખો
રૂપિયાનો અને બધા દ્વિસ્થાના જૈન સંઘોએ પણ ખૂબ ઉદારતાથી પોતાના ધનનો સફળ્ય કર્યો હતો.

જે ધર્મપ્રસંગની ઉજવણી આવા વિરાટ અને ભવ્ય રૂપમાં થઈ હોય એની સ્મૃતિ લાંબા
સમય સુધી ટકી રહે અને આપણી ભવિષ્યની પ્રબળે પણ એનું દર્શન કરવાની તક મળે એટલા
માટે એની માહિતીનો સંગ્રહ કરી લેવાની લાવના કાંઈના અંતરમાં નજો તો તે ખૂબ આવકારદાયક
અને ઉપયોગી લેખાય.

“જૈન” સાપ્તાહિકના તંત્રી ભાઈશ્રી ગુલાબચંદ દેવચંદ શેઠને તથા એમના ત્રણ સુપુત્રો
નવિનભાઈ, વિનોદભાઈ અને મહેન્દ્રભાઈને આવો ઉત્તમ વિચાર આવ્યો અને એને એને અમલી
બનાવવાનો એમણે સંકલ્પ કર્યો અને એ કાર્યને પૂરું કરવાની જવાબદારી એમણે અમને સોંપી,
એને લીધે જ આ “લગવાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ માહિતી-વિશેષાંક”નું પ્રકાશન
શક્ય બન્યું છે. આ કાર્ય નિમિત્તે, ઉજવણીની સ્મૃતિને ટકાવી રાખવાના અદના પ્રયાસરૂપે, આ
મહોત્સવના પુસ્તકમાળી બનવાની ઉત્તમ તક અમને આપતા બહલ અને શ્રી ગુલાબચંદભાઈનો
હૃદયથી આભાર માનીએ છીએ.

પણ આ કાર્ય કંઈ નાનું-સૂઝું ન હતું. સાગર કિનારે બેઠા બેઠા નિઃસીમ મહેરામણમાં પળે
પળે બેઠતા અને વિલીન થઈ જતા તરંગોની ગણતરી કરવા જેવું કે ધરતી ઉપર રહ્યા રહ્યા, ઉત્તંગ
હિમાલયની ઊંચાઈનો તાગ મેળવવા જેવું અતિ કપરું એ કામ હતું, અને અનેક વ્યક્તિઓ અને
શક્તિઓનો સાથ મળે તો જ અદ્ય-સ્વદ્ય પ્રમાણમાં પણ થઈ શકે એવું અસાધારણ રીતે મોટું
આ કાર્ય હતું. આ પ્રસંગની ઉજવણી દેશભરમાં તથા અમુક પ્રમાણમાં વિદેશોમાં પણ એટલા બધા
વ્યાપક રૂપમાં થઈ હતી કે એની વિગતવાર માહિતી કેવી રીતે મેળવી શકાશે એ એક મોટો કાયડો
હતો. પણ અમે આ કાર્યની જવાબદારીને સ્વીકાર કર્યો હતો એટલે, વધુ વિચાર કે વિમાસણમાં
કાળક્ષેપ કર્યા વગર, એને પૂરી કરવાનો શક્ય બધો પ્રયત્ન કરવો એ જ હવે અમારું કાર્ય હતું.
આ કાર્યની શરૂઆત રૂપે જેમની જેમની પાસેથી આ ઉજવણી સંબંધી માહિતી મળવાની
શક્યતા હતી એવી વ્યક્તિઓને તેમ જ શ્રીસંઘો, સંસ્થાઓ અને શ્રમભુલગવંતોને
હબર પરિપત્રો ચેકફોનને અમને સહાય કરવા અમે વિનંતિ કરી. જે જે અખબારો, સામયિકો
અને પત્રિકાઓ વગેરેમાંથી માહિતી મળી શકે એમ હતી એ પણ મોટા પ્રમાણમાં એકત્ર
કરી. આ પ્રસંગની બંને તેટલી વધારે છબીઓ મેળવાનો પણ અમે પ્રયાસ કર્યો. એ બધાના
ફોહન, સંકલન અને સંપાદનનું જે પરિણામ આવ્યું તે ૪૪૦ ઉપરાંત પૃષ્ઠો અને બહુરંગી
તથા એકરંગી મળીને ૩૬ ઉપરાંત ચિત્રોથી સમૃદ્ધ બનેલ આ વિશેષાંકરૂપે અમારા વાચકો અને
જિજ્ઞાસુ મહાનુભાવો સમક્ષ રજૂ કરતાં અમને આનંદ થાય છે.

આમાં સંપૂર્ણ કરવામાં આવેલી માહિતી સંપૂર્ણ છે અથવા વ્યાપક ઉજવણીના ઘણા મોટા

લાગને આપરી લઈ શકે એટલી વિપુલ છે, એવા દાંવો અમારાથી થઈ શકે એમ નથી એ અમે જાણીએ છીએ અને સ્વીકારીએ છીએ; કદાચ એ “પાસેરામાં પહેલી પૂણી” જેવી એછી અને અપૂરી ગણાય એવું પણ બને. આ અંગે અમારે તો એટલું જ કહેવાનું છે કે આ માહિતી વધુમાં વધુ પ્રમાણમાં એકત્ર થઈ શકે-એ માટે અમે અમારાથી બની શકે તેટલા પ્રયાસ કરવામાં કરી કચાશ નથી રાખી. અને આ બિના જ અમને થોડોક પણ સંતોષ આપી શકે એમ છે.

અડપથી તૈયાર કરેલ આ અંગમાં કોઈ હકીકત દોષ કે સુદૃઢદોષ રહી જવા ન પામે એ માટે અમે બનતી તકેદારી તો રાખી છે. છતાં એમાં આવા દોષો રહી જવા પામ્યા હોય એ બનવા ભોગ છે. અને એ માટે અમે ક્ષમાયાચીએ છીએ.

આ માહિતી એકત્ર કરવામાં જે કંઈ ભિલ્લપ રહી જવા પામી છે તેનાં અનેક કારણો છે. જેમની પાસેથી માહિતી મળી શકે એમ હોય એવી વ્યક્તિઓ પાસે અમે પહોંચી શક્યા ન હોઈએ એવું પણ બન્યું હોય. અને જે જે વ્યક્તિઓ તથા સંસ્થાઓ પાસે અમે સહાય માગી હતી એમની પાસેથી અમને જરાય સહાય મળવા નથી પામી કે અપૂરી સહાય મળી છે, એવું પણ બન્યું છે. આ છતાં અમારા પ્રયાસોને પરિણામે અમે જે કંઈ માહિતી અને સામગ્રી મેળવી શક્યા છીએ તે પણ કંઈ જોાછી નથી. અમારી વિનંતિથી આ રીતે અમને સહાય કરનાર બધા મહાનુભાવોનો તથા બધા સંયોગો તથા બધી સંસ્થાઓનો અમે અંતઃકરણથી આભાર માનીએ છીએ.

અમને મળેલ માહિતી અને સામગ્રી પણ એટલા મોટા પ્રમાણમાં એકત્ર થઈ છે કે એટલું અવલોકન, સંપાદન અને સંકલન કરતી વખતે આમાંથી શું લેવું અને શું ન લેવું એવી મીઠી મૂંઝવણનો અનુભવ કરવાનો અને આવા ઉમદા અને ઉપયોગી કામના સાથી બનવાનો અમને સુઅવસર મળ્યો છે એને અમે અમારી પુરાનસીબી માનીએ છીએ.

આ વિશેષાંક પૂરે થવાની તૈયારીમાં છે અને છેલ્લા રૂપ-રંગ સંજોગ રહ્યો છે ત્યારે અમારા એક નિષ્ણાત અને કાર્યદક્ષ સાથી સાહિત્યરંગી લાઈબ્રેરી ધીરેન્દ્રભાઈ દોશીની ગેરહાજરી અમારા હૃદયને શોકમગ્ન અને દુઃખી બનાવે છે. જ્યારે આ વિશેષાંકની શરૂઆત કરવામાં આવી, એ વખતે પણ શ્રી ધીરેન્દ્રભાઈની તબિયત નાદુરસ્ત હતી, છતાં એમણે પોતાની અસ્વસ્થ શરીરની પરવા કર્યા વગર, જાણે કાયાને નિયોવી નિયોવીને, આ અંગ માટે એકત્ર થયેલી વિપુલ કાચી સામગ્રીને વ્યવસ્થિત અને સુદૃઢને ચોખ્ખ કરવામાં જે જહેમત ઉઠાવી હતી તે આજે વારે વારે સંભરી આસે છે અને ચિત્તને વિશેષ ઉદાસીન બનાવી મૂકે છે આ અંગ માટેની એમની સેવાઓ લલી ભૂલામ એમ નથી. અમે એમની એ સેવાઓને અમારી અંજલિ આપીએ છીએ અને અમારાથી સદાને માટે વિશુદ્ધ પટેલા એમના આત્માને દિવની સલામી આપીએ છીએ!

આ ઉજવણીનો બ્યાપક અને સર્વગ્રાહી અહેવાલ તૈયાર થાય એ ખૂબ ઇચ્છવા જેવું છે; પણ એવા મોટા કામની જવાબદારી સ્વીકારવાની હિંમત કરીને કોઈ આગળ આવે ત્યારે ખરા! દરમ્યાનમાં ‘જેન’ પત્રના તંત્રીશ્રીની લાવતાને પૂરી કરવા માટે, અમે તૈયાર કરેલ આ “માહિતી-વિશેષાંક” પણ આ પુણ્ય અવસરની ઉજવણી સર્વત્ર કેટલા મોટા પાયા ઉપર એક વર્ષ કરતાં પણ વધુ સમય માટે થઈ હતી, અને એ કેવી ભવ્ય, અતિહાસિક, હૃદયસ્પર્શી, જીવંતશાસનની બ્યાપક પ્રભાવના કરનારી અને શિરસ્તરભૂયિષ બની હતી, એનો ખ્યાલ જનસમૂહને આપી શકાયો એવી અમને ઉમેદ છે; અને એ જ અમારા આ અદના પ્રયાસની કૃતકૃત્યતા છે.

બાબતગર; તા. ૨-૫-૭૬

અક્ષયતુલ્યા પવ, વિ. સં. ૨૦૩૨

ખાર]

—સંપાદક મંડળ

[માહિતી વિશેષાંક]

દેશ ભર માં અઢી સો થી વધુ

તીર્થંકર ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીજીના જિનમંદિરો

[દેશભરમાં ભગવાન શ્રી મહાવીરદેવના અનેક દેરાસરો છે. શ્રી આણંદજી કલ્યાણજીની પેઢી તરફથી પ્રકટ થયેલ “જૈનતીર્થ સર્વસંગ્રહ” નામના અંથમાંથી અમે આવા દેરાસરોની એક યાદી તૈયાર કરી છે, જે અત્રે રજુ કરતા અમે આનંદ અનુભવીએ છીએ. આ દેરાસરો પ્રવેતામ્બર મૂર્તિ-પૂજક માન્યતાના છે. દિગમ્બરોના પણ આવા મંદિરો છે, પરંતુ તે અંગે જરૂરી માહિતી મેળવવાના અમારા પ્રયત્નોને નિષ્ફળતા મળતાથી અમે તે આપી શક્યા નથી. પ્રવેતામ્બરોના દેરાસરોની પણ પૂરી યાદી મળી શકી નથી, આથી અધિકૃત માહિતી અત્રે અમે રજુ કરીએ છીએ. આ સિવાયના ધીમ પણ ભગવાન મહાવીરસ્વામીના દેરાસરો છે જ. આવી સંપૂર્ણ યાદી તૈયાર થકામાં આ યાદી નિમિત્ત બનશે તો અમારો આ પ્રયત્ન સાર્થક થયો માનીશું.]

બિહાર (૧૦)

ગામ	ઠેકાણું
અજમગંજ	રાજવાડી
બિહાર શરીફ મધ્યાઆન મહોલ્લો	
બાતાપુર (સુરપતિગંજ) હરાવત રાજ	કચેરીમાં
ગુપ્તિવાળ	—
હાલવાડ	ધર્મશાળા
પાવાપુરી	ધર્મશાળા
"	જળમંદિર સામે
ક્ષત્રિયકુંડ તળેટીમાં દીક્ષા મંદિર	
"	અચરત મંદિર
"	કુંગર ઉપર

ગુજરાત (૧૧૦)

ગામ	ઠેકાણું
અમદાવાદ	ખાડિયા, ગોલવાડ
"	વચસો ખાંચો, શામળાની પોળ
"	પાંજરાપોળ
"	હાલેરીઆની પોળ
"	અવેરીપોળ
"	સંભવનાથની ખડકી
"	વાઘજીપોળ
"	રીંગી રોડ
"	હિરમાનપુરા
"	રામજી મંદિરની પોળ

અમદાવાદ	અમદાવાદ હકમચંદના
"	મકાનમાં
"	ધના સુતારની પોળ, વાડી
"	લાલ મુનસફના મકાનમાં
અચાદરા	ગામમાં
જુપતરા	બગરમાં
બોરીજ	વગડામાં
બોટાદ	પરામાં
બોદાના નેસ	ધર્મશાળામાં
બાવનગર	માણેકવાડી
"	દાદાવાડી
બગસરા	દરબાગદ પાસે
ભદ્રેશ્વર	વસલી
ભાર્ય	જીંડીવખાર
"	ચુનીલાલ રાયચંદના
"	મકાનમાં
હઠીઆરડા	ગામમાં
હંદેવાણ	બગરમાં
હંદેજ	વાણીય વાડ
ડીસા (જુના)	બગરમાં
દેવડા	ગામમાં
દવાલીયા	બગરમાં
ડોરાલ (વાવેખા)	મામના છેડે
દુધરજ	વાણીયાવાસ
દાંતા	બગરમાં
ગેળા	વાણીયા મહોલ્લામાં

ગોધાવી	બગરમાં
હિંમતનગર	ધર્મશાળા
હકમતીઆ	બગરમાં
જગાણા	બગરમાં
જમલા	ગામગહાર
જૂનાગઢ	જગસાલ ચોક,
	ઉપરોક્ત રસ્તા
જખી	બગરમાં
જેસર	બગરમાં
ખેડા	કુંગર બુદરનો ટેકરો
કપડવંજ	અપ્તાપદળની ખડકી
કછોલી	સોનીવાડ
કુવર	બગરમાં
ખોડલા	બગરમાં
ખેડબ્રહ્મા	ગામ વચ્ચે
કોળિયાક	બગરમાં
કોલકા	ગામમાં
કોડાય	બગરમાં
કટારિયા	તીર્થ
ખંભાત	ગીમટી
"	માણુકચોક
"	ખારવાડી
"	ચોકડીની પોળ
લાયજો	બગરમાં
મહોરેલ	વાણીયાવાડ
મોટી દાઉ	બગરમાં

મહેસાણા	સુધરી પોળ	સિદ્ધપુર	અલવાના ચક્રે	અખનો	સતપરા, મોરનતેલા
મોટપ	ગામમાં	સરકા	બજારમાં	મથુરા	—
મોટા પોસીના	ગામમાં	સંભાડીયા	ગામ વચ્ચે	મધ્ય પ્રદેશ (૧૪)	
મોખડા	બજારમાં	સોનમઢ	રેલ્વેન રોડ	ગામ	ઢેકાણું
મહુવા	દેરાસરનો ખાવો	થરાદ	મોટા દેરાસરનો વાસ	આપ્પા	નજરખંજ
મુંદા	કંદોઈ બજાર	ઉધરેજ	બજારમાં	બાંડનગર	મધુકચંદ્રની મેરી
માંડવી	વાણીવા ફળી	વીરપુર	જેન મહોલ્લો	આલોદા (બડા)	બજારમાં
નાનીખાવડી	દરબારી વાસ	વડોદરા	મામાની પોળ	દેવમઢ	—
પાલેજ	બજારમાં	વલસાડ	મોઢ ફળીઆ	ગ્વાલિયર	—
પાલનપુર	શાંતિનાથજીના દેરાસરનો વાસ	વરજી	બજારમાં	ઈન્દોર	ગુના કસીરા બાલલા
પરોસણા	બજારમાં	વડનગર	હાથીવાળું	ખજુરોડો	—
પંચાસર	બજારમાં	વડાવલી	ગામમાં	કુકતી	દેવખંજ
પાટણ	મણીવાલી પાડો	વીળપુર	ચોથીઆનો કોટ	મગદરા	કિલ્લા ઉપર
"	તંબોળી વાડો	વેરાવળ	બહારના કોટમાં	નીમચ	ચોધરી મહોલ્લો
"	દંડેરવાડો	મહારાષ્ટ્ર (૮)		નામલી	બજારમાં
"	મોટા દેરાસરની મેરી	ગામ	ઢેકાણું	મગનઢ	મોટું દેરાસર
પાનસર	ધર્મશાળામાં	ઈચુરી	બજારમાં	ઉત્તરેન	ખારાકુવા, દહેરાની ખડખી
પેયાપુર	કોટ ફળી	જલમવા	બજારમાં	"	"
પાલિતાણા	વીરબાઈ પાલિતાણા	મુંબઈ	ઝવેરી બજાર	રાજસ્થાન (૮૭)	
" (હંમર ૫૨) બાણ પનાલાલનું	દેરાસર	"	પાવધુની	ગામ	ઢેકાણું
"	સોધંભાવાળુ દેરાસર	"	લાલખાત, સુલેશ્વર	અમરી	જેન મંદિર
"	નિત્રડા ગઢનું દેરાસર	"	કોટ, મોરાબજાર	આરખી	બજારમાં
"	ખરતર વસડી	નરિંક	વજરાગાઢ, બજારમાં	આપડ	મેશલાલજીની વાડી
"	અચંદ નેચંદનું દેરાસર	રઠિમતપુર	બજારમાં	જિન્નમાલ	ચાંધી સુતાનો વાસ
પિવાવા	બજારમાં	પંજાબ		"	વધુ વાસ
પ્રભાસપાટણ	ગામ વચ્ચે	ગામ	ઢેકાણું	બારરા	ગામ બહાર
રાધનપુર	મોધરા મેરી	લુધિયાણા	વલ્લભનગર	લાંડવપુર	તીર્થ છે.
"	તંબોળી મેરી	પશ્ચિમ બંગાળ		ભોપાલગઢ	ઝોસવાલનો વાસ
રંધેળા	ગામ વચ્ચે	ગામ	ઢેકાણું	બીજનગર	ધાનમંડી
રાણપુર	બજારમાં	કલકત્તા	હંડ, નિત્ર રસ્તો	બિહાર	આસાનિ ચોક
રાજકોટ	ધોટમાં	"	માલેક તલ્લા	"	મથેનિમેશી
સોજીના	સમડી ચક્રામાં	ઉત્તર પ્રદેશ (૫)		પાલવાડા	બજારમાં
સમની	ગામમાં	ગામ	ઢેકાણું	બેદુ	બજારમાં
સુરત	ગોપીપુરા, ખાડીપર	આમા	મોઢ કા બાગ, દાદાવાડી	બધેરા	બજારમાં
"	નાણાવટ, કચરાની મેરી	બડોત	ચરાં બજાર	બીનાવ	બડીવાડીની પાસે
સમી	બજારમાં	અખનો	મોરન તેલા	સુરત (કસી)	બજારમાં
સાવલ	બજારમાં			બતી	"

વાલકેશ્વર [સુંબઈ]ના દેરાસરનો ઈતિહાસ

મૂળનાયક શ્રી આદીશ્વરજી દાદાની પ્રતિમાની આશ્રયજનક ઘટના

વિ. સં. ૧૬૫૯ ના અરસાની આ વાત, ત્યારે વાલકેશ્વરમાં જોનાનાં ત્રણતરીનાં ઘરો. એ વખતે વાલકેશ્વરમાં શુબરાત-પાટણના વતની બાણુ શેઠ અમીચંદજી પનાલાલજી કુટુંબ પરિવાર સાથે રહે. તેમની ધર્મપત્નીનું નામ શ્રી કુંવરબેન. શેઠ વરસોથી સુંબઈ આવીને વસેલા. અવેરાતનો એમનો ધંધો. કુંવરબેન ખૂબ જ ધર્મ ભાવનાવાળા બહેન હતાં એટલે એમને એક વાતનો સતત વિચાર આવતો કે આત્મકલ્યાણમાં પરમાશ્રયન જેવા જિનેશ્વરદેવની મૂર્તિનાં દર્શનનો અને-સહુને લાભ મળે એ માટે એક જિનમંદિર બાંધી બંધાવાય તો

કેવું સારું! અને એક દિવસ એ વિચાર એમણે પોતાના પતિશ્રી આગળ વ્યક્ત કર્યો. શેઠશ્રીએ શેઠાણીની આ ઉત્તમ ભાવનાને વધાવી લીધી.

પોતાની ધર્મપત્નીની ભાવનાને મૂત્તસ્વરૂપ આપવા વાલકેશ્વરમાં શેઠશ્રી વગેરેએ મેઘનાદ મંડપથી આગળાતું એક મજલાવાળું ચિખરબંધી લવ્ય જિનમંદિર પોતાના ખર્ચે તૈયાર કરાવ્યું. પશુ મૂલનાયક તરીકે પ્રાચીન પ્રતિમા કયાંથી લાવવા? તેની શેઠ-શેઠાણી ચિંતા કરતા હતા. ત્યાં એક મંગલ રાતે શેઠ અમીચંદજીને શાસનદેવે સ્વપ્નું આપ્યું. સ્વપ્નમાં આવ્યારે જે મૂલ-

બારણું	બજારમાં	ખીચાણુદી	બજારમાં	રાડગર	બજારમાં
પ્રાણજીવાડા	તીર્થ છે.	કલેવાસ	બજારમાં	રાણાવાસ	"
બેશુ	કિલ્લા ઉપર	કોરટા તીર્થ	ગામ બહાર	રામસેન (કાળાની)	"
બીલવાડા	બજારમાં	કાલની	બજારમાં	રોહિડા	"
ચિત્તોડગઢ	કિલ્લા ઉપર	કુંભારિયાજી	જેન દેરાસર	શેતવા	ઝોલવાલના વાસમાં
ધુખાડા	બજારમાં	કાગ મહારડો	બજારમાં	સોજત સીડી	કચેરીની સામે
દલાલપુરા	"	લાસ	"	સેવાડી	બજારમાં
દિયાણા	બજારમાં	મેડતા સીડી	લાવાનો મહોલ્લો	સેરજા	"
દેલવાડા	નિમલવસંકીની બહાર	મોડવલા	બજારમાં	સિરોહી	રસતાપુર થુંબ
"	જેન ઉપાશ્રય	મંડાવર	પલ્લીવાલ જેન મંદિર	સિરોહી	બજારમાં
ખલ્લી	બજારમાં	મૂઠાળા મહાવીર (ધાણેરાવ)	—	સચિર	તપાગચ્છ
દેવરિયા	"	મંડાર	બજારમાં	"	ચાંપાણીનો વાસ
કુંગરપુર	ધાટી	નાજા	"	"	ખરતરગચ્છ
ફોલોધી	જશવંતપુરા	નાંદિવા	ગામ બહાર	સંગેસરા	બજારમાં
હસ્તિકુંડી	પહાડની તળેટીમાં	નાંદેસરા	બજારમાં	તેલપુર	"
જોધપુર	જુની મંડી	નાથદારા	નાની હવેલી પાસે	ઉદરી	ગામમાં
જેસલમેર	કિલ્લા પર	નવાગામ	બજારમાં	ઉંદરા	ગામની બહાર
જાલોર	સુરજંગિરિ પર્વત પર	નેવરીયા	"	ઉદયપુર	ગોઆનક મંદિર
"	તપાવાસ	ઝોસિયા	તીર્થ છે.	વીરવાડા	બજારમાં
"	વધમાન વિદ્યાલય	પ્રતાપગઢ	હુદારની ત્રીયા	વેલાંગરી	ગામના છેડે, કુંગરમાં
જેતગઢ	બજારમાં	પતવાડ	બજારમાં	વરમાણ	બજારમાં
કેશવરાયજીનું પાટણ	બજારમાં	પાપડા	"	જન્મ-કારમીર	
કમપુરા	"	પીંડવાડા	"	ગામ	ઠેકાણું
કેડી	શુબરાતી મહોલ્લા	રાતા મહાવીરજી	તીર્થ છે.	જન્મ	તપી



શ્રી અચાર્ય ચન્નભાઈર અધ્યાપનાર,
શેઠશ્રી અમીચંદણ પનાસાલજી



શ્રી આદીશ્વરજીનું જિનમંદિર અધ્યાપના માટેની
પુણ્ય પ્રવચ્છા કરનાર શેઠશ્રી
અમીચંદણના સહધર્મપત્ની કુંવરબાઈ

નાયક શ્રી આદીશ્વર ભગવાન વિરાજમાન છે તેનાં જ દર્શન કરાવ્યાં અને સાથે જણાવ્યું કે 'આ ભગવાન અંજાતના એક જિનમંદિરના ભોધકામાં છે. તમે અંજાત ભવ અને એ જ ભગવાનને તમારા અધ્યાવેશા દેરા-સરમાં વિરાજમાન કરો.'

આવું શુંદર સ્વપ્નું આવવાથી શેઠશ્રીએ હવે સમાતો ન હતો, શેઠાણી પણ રાજ થયા. શેઠ બુદ્ધેશ્વર-લાલપાત્રમાં વિરાજતા પૂજ્ય મોહનલાલજી મહારાજને આ વાત કરી. પૂજ્ય શુરુદેવે શેઠને અંજાત જ્યાં અને ભાના સંધપતિ જે મુર્તિઓ આવે તે લઈ આવવા કહ્યું. એટલે તેઓ અંજાત ગયા; અને સંધપતિ નગરશેઠ પોપટભાઈને મળ્યા. તેમની સાથે રહીને જે ચાર દરેરાસરમાં દર્શન કરતાં કરતાં એક દરેરાસરના ભોળામાં જે મુર્તિ સ્વપ્નામાં ભેઈ હતી તે જ મુર્તિ ભેઈ. નગરશેઠ પાસે તેની માગણી કરી. અને સંધપતિશ્રી સમત ધર્તા દુરત જ તે પ્રતિભાજીને મુર્તિ લાવવામાં આપ્યા. સાસનદેવનું આવેલું સ્વપ્નું સાળ થયું. વિ.

સોળ]

સં, ૧૯૬૦ ના માસચર સુદિ જીના દિવસે પૂ. શુરુદેવ મોહનલાલજી મહારાજની પુણ્ય નિશામાં શેઠશ્રી અમી-ચંદણ તથા તેમના ધર્મપત્ની શ્રી કુંવરબાઈ સળેડે થયા ઉલ્લાસ અને ઉત્સાહપૂર્વક અમ્ય મહોત્સવ સાથે પ્રતિષ્ઠા કરી

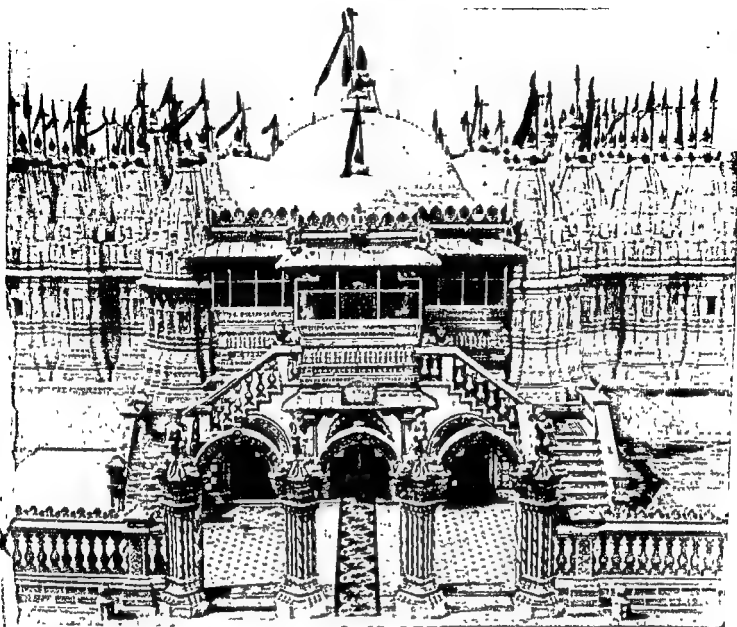
અને પહેલા મળે મૂલનાયક શ્રી પાદનાથ ભગ-વાનની પ્રતિષ્ઠા શ્રી અમીચંદણ બાણુતા બાળ સુપુત્રો શ્રી દોલતચંદણ તથા શ્રી સીતાધર્મચંદણને કુકેન સાથે રહીને કરી.

ત્યાર પછી જા દેરાસરની સગવડતાઓ અને શૈનક વધારવામાં શેઠ શ્રી સીતાધર્મચંદણ સપરિવાર તથા તેમના પત્નીલ બંધુ શ્રી દોલતચંદણના સુપુત્રો શેઠ શ્રી ચંદુભાઈ તથા રાણુભાઈ વગેરે તથા ટ્રસ્ટી મંડળના સહકારથી સારો એવો ફાળો આપતા રહ્યા છે.

આ મંદિર ભારત સરકારના પર્થન ખાતાએ મુબઈમાં જોવાલાયક સ્થળોમાં સામલ કરેલ હોવાથી દર વરસે હમણે પ્રસાસીઓ આ મંદિરનાં દર્શન આવે છે.

[આદિતી વિશીષ્ટિકે





જૈન ધ્વજ



શ્રી ભદ્રેશ્વરજી તીર્થ દકરછ-ગુજરાત
મળ નાથક: શ્રી મહાવીર સ્વામીજી

શ્રીભારાગજી શામજી સોમાચાળા સૌજન્યથી

૨૦૯-સી. ડૉ. આંબેડકર રોડ,
નિર્મલ નિવાસ, માદુગા, મુંબઈ-૧૯

રચયાગ્રા, નાહેર સભા, મહોત્સવમાં તેમજ
સંસ્થા-પેટીના મકાન ઉપર ભદ્રાપદા માટે
આ જૈનધ્વજ ચારેય જૈન સંપ્રદાયોએ
માહત્તવ કર્યો છે.

જૈન. માહિતી વિશેષાક



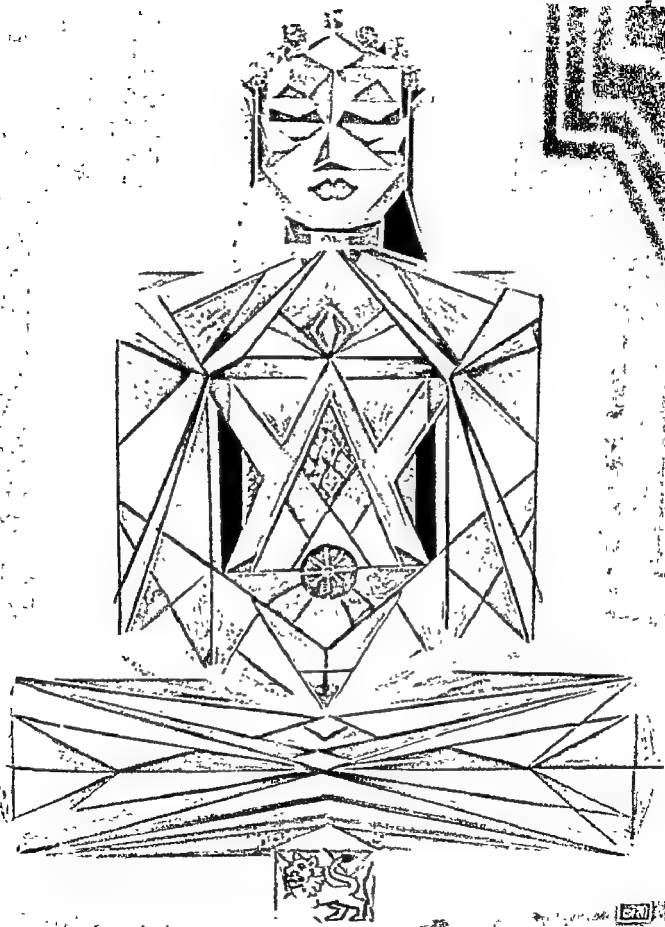
ભગવાનશ્રી આદિનાથ પ્રભુત્વાલકેશ્વર-મુંબઈ
 બાબુ અમીચંદ પન્નાલાલ શેઠ પોતાની દર્મપત્ની
 શ્રી કુંવરબાઈની પ્રેરણાથી મલબાર હીલ ઉપર બંધાવેલ
 ભવ્ય જિનપ્રાસાદના મુળનાથકળની આ પ્રતિમા
 સંપ્રતિરાજ્ય બનાવેલ વિશિષ્ટ સંસ્થાન વ્યુક્ત છે, જે
 સેકડો મૂર્તિઓમાં જોવા તમને તેવી અદ્ભુત અને
 પ્રભાવશાળી છે. જોની યાત્રાએ હંમેશા હજારો ભાવિકો
 આવે છે. પ્રતિષ્ઠા: વિ. સં. ૧૯૬૦ માગશર શુદ્ધ ૬.

જાન માહિતી વિશેષ

- વર્તમાન દ્રુષ્ટીબંધના સોજન્યથી



ભગવાન શ્રી જીવભદ્રેવ પ્રભુ રચેન્દ્ર - મુંબઈ
 બૃહદ મુંબઈના મધ્યવર્તી પ્રખ્યાત તીર્થધામ ચેન્દ્રમંડપ
 પરમ પૂજ્ય યુગદિવાકર આચાર્યદેવ શ્રી વિજયદાસ-
 સુરીશ્વરજી મહારાજના અમોઘ ઉપદેશથી તૈયાર
 થયેલ શિશુજી તીર્થાવધાર મહાપ્રાસાદના મૂળનાથક
 ભગવાનની ભવ્ય કલામય ચરિત્ર સાથેની મહાપ્રતિમા
 જોની યાત્રાએ હંમેશા સંકડો યાત્રાળુઓ આવે છે.
 પ્રતિષ્ઠા વિ.સં. ૨૦૨૦, ફાગુન વદ ૩, રવિવાર



અહિંસા મૂર્તિ શ્રિભાઈ ભગવાન મહાવીર
 યાસ્નાદાર હીરાની કેળાઓમાં જીવંત બનેલ ભગવાન શ્રી મહાવીરની પ્રેમમૂળ કલાકૃતિ
 - અલેચી ચંદ્રસેનભાઈ જીવજીવાલના સૌજન્યથી





મુકત હાસ્યની એક નિર્મલ તસવીર
 શાન-કિયા-સમારાધક, વાતસાન્યપૂર્ણદેવી જૈન શાસનના મહાપ્રભાવક, યુગદિવાકર
 આચાર્ય ભગવંતશ્રી વિજયદર્શનસિદ્ધિચરણ મહારાજ સાહેબજીઓના પ્રેરણાસ્ત્રોત
 અને માર્ગદર્શનથી આ 'માહિતી વિજ્ઞાપક'નું નિર્માણ થયું છે.

જૈન માહિતી વિરંખક

વિષય વિભૂતિ મહાવીર
ને સર્વોચ્ચ દેશાનંતા વિ.વિ.ગિરિ

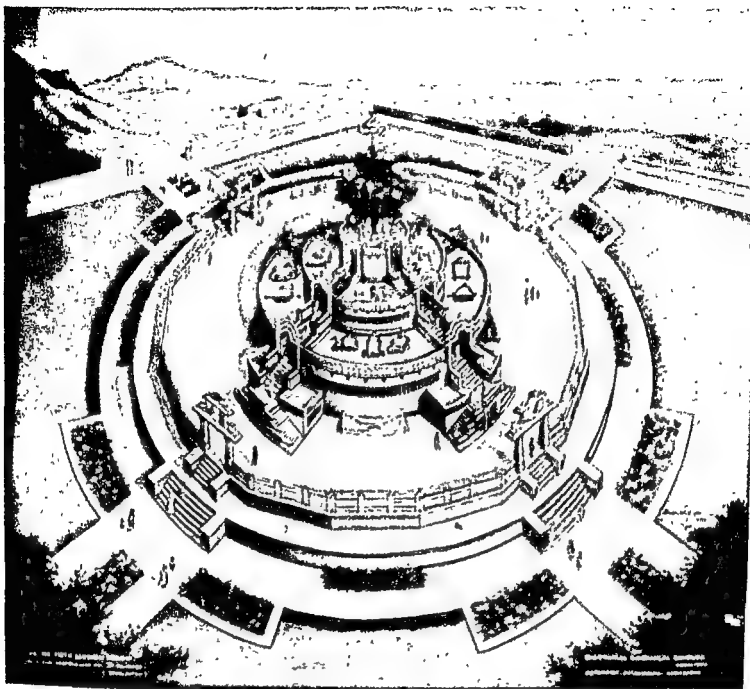
શ્રીદંતમાં કંડારેલી આ ગુપ્તકાલીન
કરવાળી કલામય શ્રીમાળા
વાળા શ્રી મહાવીર સ્વામીની
ય મૂર્તિ તા. ૨૨-૩-૭૧ના વાલકેશ્વર
મુ અમીચંદ પઠનાલાલ જૈન ઉપાશ્રયે
પૂજ્ય આચાર્યદેવશ્રી વિજયધર્મ-
શ્વરજી મહારાજ સાહેબની શુભ
પ્રામાં ભારતના રાષ્ટ્રપતિ શ્રી. વિ. વિ.
રેને સાહિત્ય કલા રત્ન મુનિરાજશ્રી
વિજયજી મહારાજ સાહેબ દ્વારા
રે હર્ષનાદે અને જયનાદે સાથે
પૂર્ણ કરવામાં આવેલ. ભગવાનશ્રી
મહારાજ રૂપમાં નિવાર્ણ મહોત્સવ
મેલિના અતિથી વિશેષ સાહિત્ય
ના કૌશમાં અનેક વિધિ સર્જન અને
ભિન્ન પ્રદાન કરનાર જૈન દર્શના
શ્વેત્યાપી પ્રચારની સતત ઝંખના
રહેલા પરમ પૂજ્ય મુનિરાજશ્રી
વિજયજી મહારાજે રાષ્ટ્રપતિ
વિ.વિ.ગિરિને વાચકોંપ દ્વારા
શ્રીવાદ આપ્યા તે પ્રસંગની તસવીર

જૈન સાહિતી વિશેષાક





જોન શાસનને અંગે કોંગ્રેસના વિવિધ રીતે વિજયવંતુ બનાવવામાં પ્રયાસશીલ પુરુષાર્થ કરી રહેલા
 પરમ પૂજ્ય મુનિપત્રી શ્રી અશોકવિજયજી સહાયના સાહેબ જોન માહિલી વિરોધાત્મક



તીર્થાધિરાજ શ્રી શામુંજય ગિરિરાજ ઉપર પ્રારંભના
ભાગમાં નવનિર્માણ થઈ રહેલા "૧૦૮ જૈનતીર્થ-
દર્શન ભવન" અને સમવસરણ મંદિરની તસવીર.
પ્રેરક:

પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ શ્રી વિજય કસ્તુર સૂરીશ્વરજી મ.સા.

માર્ગદર્શક:

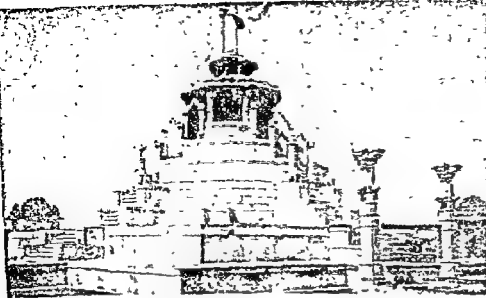
પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજય ચંદ્રોદય સૂરીશ્વરજી મ.સા.

જૈન માહિતી વિરોધક



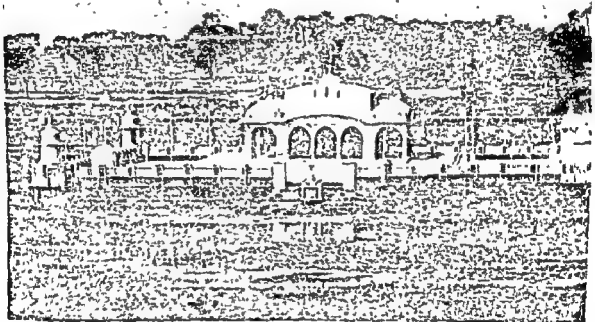
શ્રી મહાવીર સચિત્ર-દર્શન

આ પાનાઓ પર “જૈન” પ્રસ્તુત કરે છે
ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીજીની પ્રાચીન-અર્વાચીન
પ્રતિમાઓની તસ્વીરો અને ગર્ભાલય તેમ જ આજની ગેય વંદનાઓ
[તસ્વીરોમાં વિશેષ પરિચય આપવાના રીત ૧૭ થી અનુક્રમે વાંચવા વિનંતિ]



[૨] પાતાપુરી [બિહાર]
 ભગવાનની અંતિમ દેશના
 ભૂમિ પર પૂજ્ય આચાર્ય
 શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરિ
 મહારાજની પ્રેરણાથી
 સ્થાપિત
 નૂતન સમવસરણ મંદિર

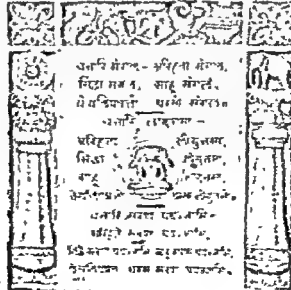
ਭਗਵਾਨਨਾ ਪਾਇੰਧ ਟੁੱਟੇ ਕਲਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀ।
ਸ਼ਕਤ ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਪਾਦ ਚੁੰਮਿ ॥੨॥
ਜਿਮਿੰਦ ਸਾਈਨ ਕਪਮੰਡਿ-ਪਾਧਾਰੁਮੀ



{ ६ }

ધરતીસન
પૂર્વની
ત્રીજી યાત્રાપીમાં
મયુગમાં
નર્મલ ધરેલા
ચિત્રોત્પલ
અપાગપદની
રચે કાપાયેલ
નવકાર મંત્ર
બને ચાર ચાર

(x)



હે વીર !
 તવ
 ચરણ ચૂંભિત
 મૂળને
 મણ
 લાખ લાખ
 વંદન

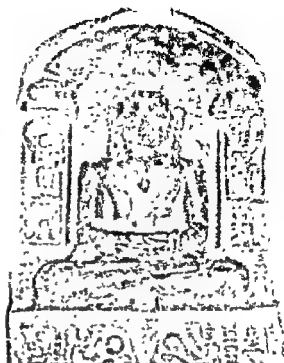


]

मधुश्री [जिह्वा] इवकी वि नमुवकारो, जिणवर-वसहरस वदमाणस
संसार-सागराओ तारेइ नरं व नारिवा ।



यं
दा
मि
य
छ
मा
णं



[९] पावापुरी-गामधर

[७] कुँरलपुर [इमोह-मिहार]



पावापुरी [मिहार] [८]

[८] नावंडा प.से कुँरलपुर



卐 卐 卐

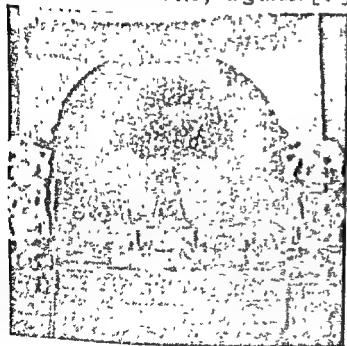


सुरेन्द्र-मुकुटा-लिङ्ग पाद-पद्मासु केशरम्
प्रणमामि महाबोरम् लोक-त्रितय मगलम्

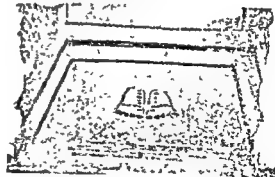


ଅଧ୍ୟାୟ, କ୍ଷତ୍ରିୟକୁଂଡ [୧୨]

ગિરડી, ઋજુવાલિકા [૧૧]



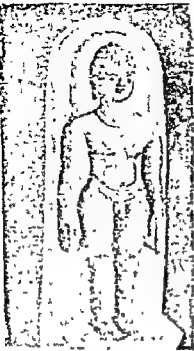
[१३] समीतशिखरदण्ड-विह्वार



□ सौजन्यथी □

शांतिदास दीसायंद गुंढरवाणा

૧૬, નારાયણ દાબોલકર રોડ,
૧૩/૩, પ્લોટ-૮ પેલેસ, મુંબઈ-૬



[૧૪] રણેટ્ટુલુ [જી. મેઠા]
૧૮મી શતાબ્દી



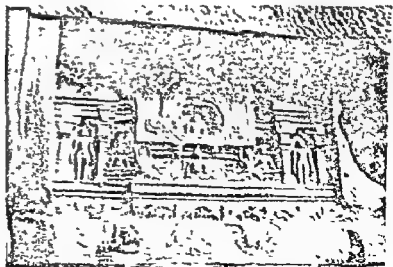
[૧૬] ગોધનગામ
[નિશ્ચયાબાદ]
ઈ.સ. ૧૨-૧૩મી શતાબ્દી

[૧૫] બાપતલા
૯મી સદી



[૧૭] ઇલોરા

ચંદ્ર



[૧૮]

હિલમુખનગર
[આંધ્રપ્રદેશ]
૧૨મી સદી



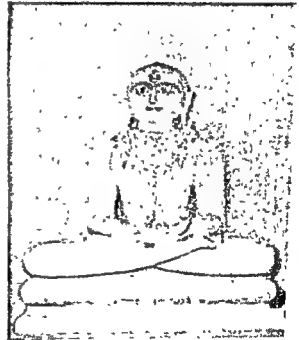
ચિદ્વૃત્ત
દૂરે મંતો,
તુજા
પળામો
વિ
ઘટ્ટુ ફલો
હોઈ,...

[૧૯] કુલ્પાક તીર્થ
[આંધ્ર પ્રદેશ]

જન્મુ [જન્મુ-કશ્મીર]
સંપ્રતિકાલિત [૨૦]



□
સૌ
જ
ન્ય
થી
□



એ. માણેકચંદળ ખેતાલા,

□ ૨/૩૦, વીરઅરપા સ્ટ્રીટ,

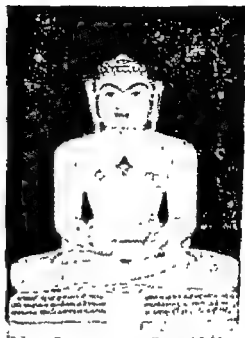
□ મદ્રાસ, ૬૦૦૦૦૧





२१, पानसुर

देवाधिदेव सर्वज्ञ
श्री वीरं पाणिददमहे



[૨૩] શાબ્દકોષ નોંધન જેન મંદિર



[૨૨] અમદાવાદ
પતાસાની પોળ

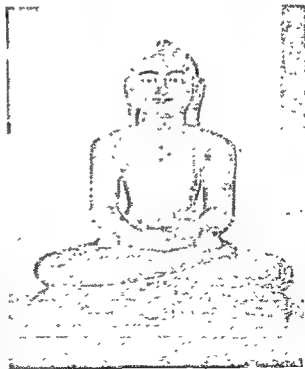
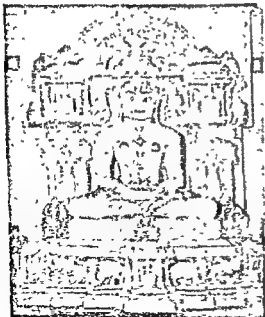




[૬૫] સુરત [ગુજરાત]



પાટીતાણા [૨૧]



[૨૮] પાટણ-મહિયાતીપાડા

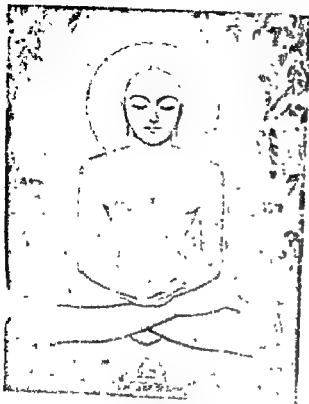
[૨૭]
પાટણ
પ. માસર

જયસે ગુરુ જોનાળ
જયસે મહાવા મહાલોરો

શ્રી દીપચંદ એસ. ગાડી

ઉપાધિશુ, બીજે માળે, કારમાઈકલરોડ, મુંબઈ-૩૬ □ ના સૌજન્યથી

ગામો ડિપાળ
જિઝ ગયાળ



[૨૬] ધ્યાનમુદ્રાની લાઘણિય તસ્વીર

[૨૭]



ગણધર શ્રી ગીતમહાત્મા [૩૦]



□ સીમલ્યથી □

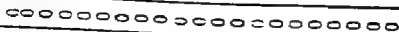
શ્રી દેવસુર જૈન શ્વેતાંબર સંઘ

શ્રી ગોડીલ જૈન દેસર,
વિજયવલ્લભ ચોક, [પાયધુની]

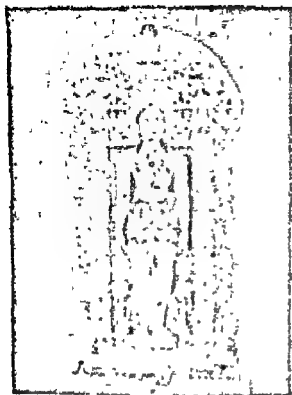
મુબમ્-૪૦૦૦૦૩



[૩૨]



શ્રી મહાત્મા સચિત્ર-દર્શન



[૩૭] પાટકોપર, મુંબઈ



[૩૮] ખડકોપર [મુંબઈ]
૧૧મી યાત્રા

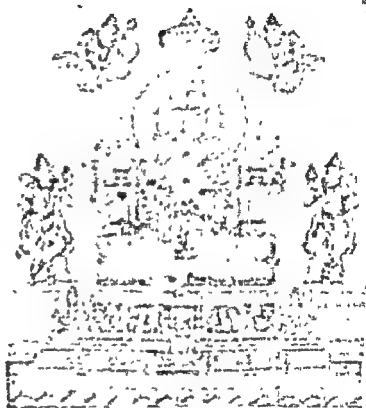
નમો શ્રીમાતે જન ગણેશાય

સુવર્ણ ચંદ્ર, ૧૯૫૫

અમલે મદાપીરની યાત્રા



શ્રીદેવતા : મુંબઈ (૧૮)



□ શ્રીગંગાશ્રી □

શ્રી પવઈ જીન શ્વે. મુર્તિપુજક સંઘ

પવઈ રોડ, મુંબઈ-૭૬



ન
મો
વ
દધ
મા
ળ
સરા

લાખનોદાન [જિ. સિવની] [૪૧]
નવમી શતાબ્દી



[૪૨] દેવગઢ [મધ્યપ્રદેશ]
૧૧મી શતાબ્દી

□ સૌભગ્યથી □

શ્રી શાંતિનાથ જૈન હેરાસર ટ્રસ્ટ

દેવચંદનગર, મલાડ [પૂર્વ]
મુંબઈ-૬૪

જયઈં વીરેજિણો

૪૩ | મુંદરયાળ



□ સૌજન્યથી □

શ્રી ચંદ્રપ્રભસ્વામી

જૈન દેરાસર ટ્રસ્ટ

જયપ્રકાશ રોડ, અધેરી (વેસ્ટ)

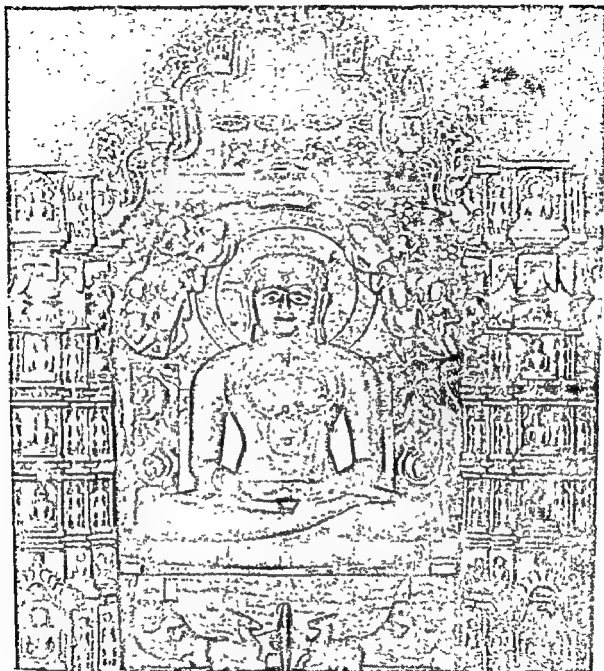
મુંબઈ-૫૮



[૪૪] નાણા વિ. સં. ૧૫૦૫

દીયાણા [૪૫]





[૪૬] નાંદીયા [રાજસ્થાન]

□ सौजन्यथी □

શ્રી ધીરજલાલ મોહનલાલ

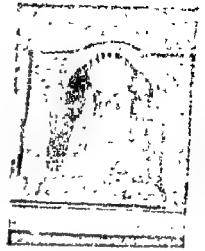
ધારજ સ્ટીલ કોર્પોરેશન

૬૩, મહેમદપ્પલી રોડ, મુંબઈ-૩



ન
મા
મિ
ત્તિ
ર
ગિ
રિ
સા
ર
ધી
ર

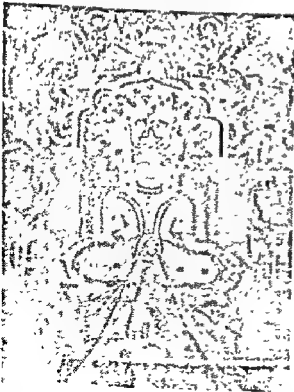
[૪૭] આયુ-રેશ્વારા



[૪૮] જોશિયાજી



[૪૯] સાચીર



[૫૦] પ્રાણજીવાહલ



[૫૧] પ્રાણજીવાહલ-ગુરુ ગીતમસ્વામી



શ્રી મહાવીર સ્વામી તીર્થેનાં શ્રી રાતા મહાવીર
મંદિરેનાં શ્રી મહાવીર સ્વામી તીર્થેનાં શ્રી રાતા મહાવીર
મંદિરેનાં શ્રી મહાવીર સ્વામી તીર્થેનાં શ્રી રાતા મહાવીર
મંદિરેનાં શ્રી મહાવીર સ્વામી તીર્થેનાં શ્રી રાતા મહાવીર

શ્રી

માતર્ગીરિ જિનેન્દ્રસ્ય, મુસ્તપદ્મં પુનાતુ વઃ

□ સૌજન્ય □

શ્રી હંથુડી રાતા મહાવીરસ્વામી તીર્થે વ્યવસ્થા પેઢી

C/o શ્રી ચંદુલાલ ખુશાલચંદ

૨૨૧, મુન્નાદેવી રોડ, મુમ્બઈ-૪૦૦૦૦૨

શ્રી મહાવીર સંચિત્ર-દર્શન

oooooooooooooooooooooooooooo

[૫૫]
પૈના [જિ. ભરતપુર]

જય વીરરાય ! જનનુરુ !
હો જે મમં તુહ પભાવઓ ભવયં !

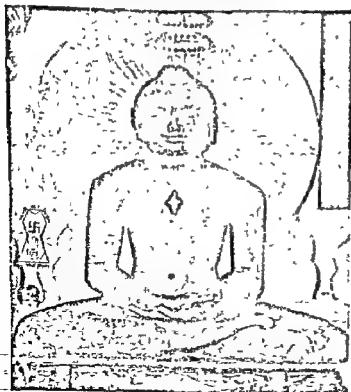


□ સૌન્યથી □

પ્રકાશચંદ્ર વિમળભાઈ શાહ
[વીજપુરવાળા] મુંબઈ



[૫૮] કેનેડા



[૫૯] વિશાખો

□ સોનન્યથી □

શેઠ મોતીશા રીલીજયસ

એન્ડ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ,

મોતીશા લેન, ભાયખલા, મુંબઈ-૨૭.

શાસ્ત્રો રચનાર અંતિમ બધા,
તીર્થ કરેશમાં પ્રભુ;
એવા ધીર સુધીર માનસ સદા,
વિન વિજેતા રહેા.



[૬૦] હવંતસ્વામી [આટકોટ]
વડોદરા.



□ સૌમ્યથી □

શ્રી ચિંતામણી પાર્શ્વનાથ
શ્વેતામ્બર જૈન મંદિર
ગોરગાવ, મુંબઈ.

[૬૧] હવંતસ્વામી-જેઠપુર



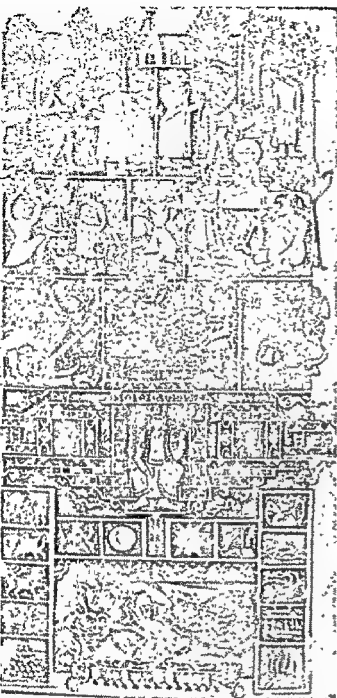
मुनिसुव्रतस्वामी जिनभासाह [घाटकोपर]

जंगन्महामोहनिद्रा प्रत्युषसमयोपमं,
मुनिसुव्रतनाथस्य, देशनातचनं स्तुमः

□ सोमन्यथी □

श्री घाटकोपर जैन श्वेताम्बर मुर्तिपुजक तपगच्छ संघ

नवरोज्ज कोस क्षेत्र, घाटकोपर, मुं०-८६



गणपति श्री महावीर परमारजीना जन्मदिव्याष्टुकी
पर्वदिव्याष्टुकी सुधीना पांय यित्र पट्टो
यित्रकार : श्री सुभन्त शाह

□ सौजन्यथी □

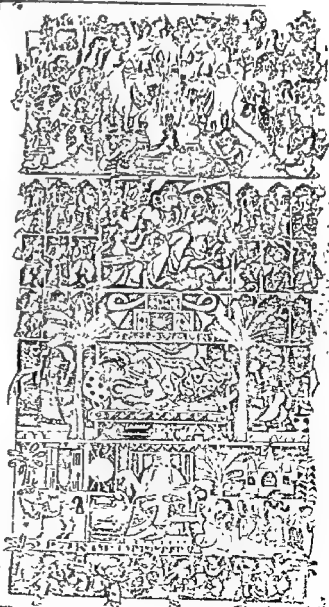
શ્રી શાંતિનાથ જેન દેરાસર ટ્રસ્ટ
પેશન પાસે, દાદેરા (પશ્ચિમ) મુંબઈ-૧૮

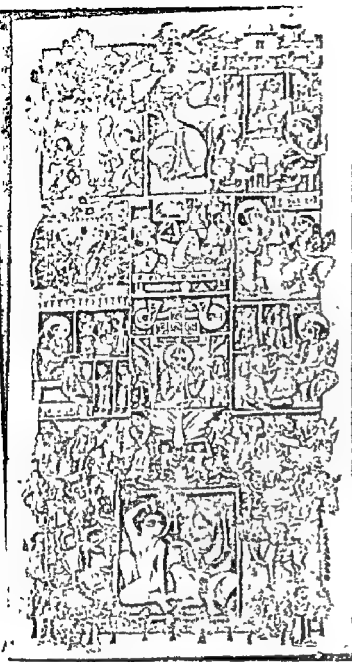
માર્ગદર્શક અને સંચાલક ડૉ. વાણી

પહેલો ભવ નયસારનો, નવ જાણે ક'ય ધર્મ;
સતોળી સેવા કરી, પાચે ધર્મનો મર્મ.
અનેક જન્મોમાં કરી, આશયન શુભ પર;
ત્રિશતાદૃષે અવતરે, સિદ્ધાઈ તુપ હેર.

રવળાં તણને જન્મતા, ધારતી ઉપર વીર, વીધાંકર પદ યાચીને, હરવા જાની પીર રાજાણા રાજ્યમાં, ધર ધર મંચળ યાચુ, વિસર કરવા દેવતા, જોડુ સિપરે જાણ.

ଅନୁଷ୍ଠାନର ନାମ ଓ ଠିକଣା





કપટકાંડન અને કેવળજ્ઞાનકલ્યાણક

કેવ, યશુ ને માનવી, આપે કપટ અપાર;
મીન, ધ્યાન ને તપ થકી, અયો ન પ્રભુ ભગાર.
ચંડકેશયો ઉદયો સંગમ પામ્યો સાન;
ચંદનાનું દુઃખ ટાળીને, પ્રભુ પામ્યા કેવળજ્ઞાન.

શ્રી જવાહરનગર

જેન શ્વે. મુર્તિપુજક સંઘ

જવાહરનગર, ગોરમાર

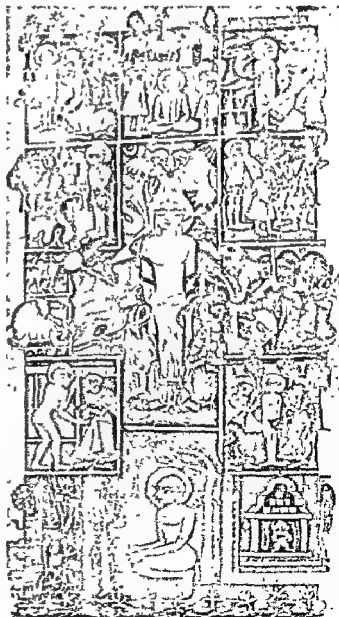
મુંબઈ-૪૦૦૦૬૨

ના સીજનયથી



ધરવાસ અને દીક્ષાકલ્યાણક

ભય એને સ્પર્શે નહીં, વિનયતણા ચંદાર;
માતા-પિતા બધુ અને, સહુ પર હેત અપાર;
સઘળી સંપત હોંશયી, વહેંચી દઈ નિજ હાથ;
કર્મ-કપાયને છુતવા, દીક્ષા લેતા નાય.



□ તીર્થસ્થાપના અને નિર્વાણકલ્યાણક □

ગણધર પદને નેત્ર સંધ મહાન;
સમમથર પદસાધનાં જોડી પ્રભુ, આપે ધર્મનું દાન.



નરનારી ને સસન્દક, પાપે ધર્મની લાગ;
આશિષેસ પૂરે કલાં, પ્રભુ પાડ્યા નિર્વાણ.

શેઠ શ્રી તુલસીદાસ જગજીવનદાસ સત્ગુરુ
સુરેન્દ્ર તુલસીદાસ, ડીલર : મહેનસાન ગ્રામ ઓફ મીડસ

મુળજી જેઠા મારકેટ, નવી ગલી, મુંબઈ-૪૦૦૦૦૨
ફોન : બોક્સ-૩૧૭૫૫૯, ૩૧૫૨૨૭, ફેક્સ : ૩૬૮૯૭૭ □ ના સોનન્યથી

તમે અમારા અંધ પોપચે સૂરજ થઈ છવાયા

અમને મહાવીરની મીઠા



□ सौजन्ययी □

માતુશ્રી રતનબાઈ ચેરીટી ટ્રસ્ટ,

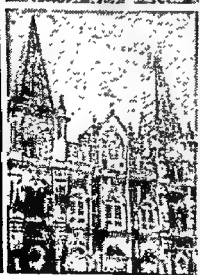
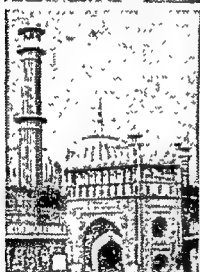
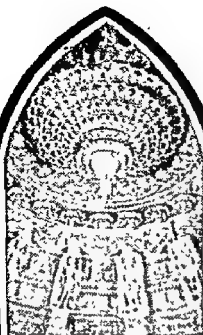
C/o લખમશી ઘેલાભાઈની કું.

૩, ચીંચખંદર, મુંબઈ-૯

परमात्मरूप

नलीरूप, नलीरंग, केवल प्रकाशपुंज

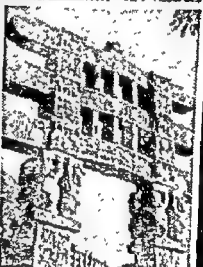
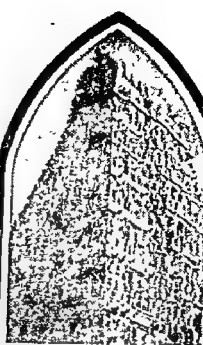




UNION OF A DIVERSE PEOPLE

This ancient land of India has been open to the cross currents of world thought and opinions right through the centuries. Today it has absorbed people of many life styles, many cultures and many languages.

This unity in diversity is seen in action in Mafatlal Group's corporate operation that upholds this nation's varied and undying cultural values...to achieve the greatest good for the greatest number.

**MAFATLAL
GROUP**

ARTS, LITERATURE

શ્રી મહાવીર સચિત્ર-દર્શનનો • • • વિશેષ પરિચય

[આગળના આદ્યપરના પાનાઓ ઉપર આપ સૌએ વિવિધ રીતે અને તીર્થોમાં તેમ જ સંમદાલયમાં બિરાજમાન અને વિદ્યમાન ભગવાન શ્રી મહાવીરજીની પ્રતિમાઓની તસ્વીરોનાં દર્શન કર્યાં. અને તેની વિશેષ માહિતી પુસ્તકમાં આપી છે.

આ તસ્વીરોમાં મોટા ભાગની તસ્વીરો ભગવાન શ્રી મહાવીર પરમાત્માની છે. આથી પરિચયમાં દરેક વખતે તેઓનું નામ આપ્યું નથી, જ્યાં અન્ય પ્રતિમા છે ત્યાં નામ આપ્યું છે, જેથી પ્રતિમાએ બલ્લી સમજાય.

શ્રી મહાવીર સચિત્ર-દર્શનના પાના ૧૦ અને ૧૧ ઉપર આપેલ પ્રતિમાઓની તસ્વીરો માટે અને પૂજ્ય સાહિત્ય-કલારત્ન સુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજના ખૂબ ખૂબ આભારી છીએ. તે પ્રતિમાઓની તસ્વીરો અમને તેમના ચિત્રકલા સંમદમાંથી પ્રાપ્ત થઈ છે.

પાના નં. ૨૧ થી ૨૩ ઉપર પ્રકટ થયેલ તસ્વીરો અર્વાચીન ચિત્રકામ પરની તસ્વીરો છે. આ તસ્વીરો આપવા માટે ચિત્રકાર શ્રી સુમન્ત શાહના તેમ જ તે પછીના જે ચિત્રોની તસ્વીરો માટે કલાકારો શ્રી બલિ અને શ્રી બંસી [ચક્રાર]ના પણ અમે આભારી છીએ. રચનમર્્યાદાના કારણે આ દરેક તસ્વીરોના પરિચય માત્ર આંખથી ચીંધવા પૂરતો જ આપ્યો છે.

આ તસ્વીરોનાં દર્શન કરી તે પ્રતિમાઓના દર્શનાર્થે યાત્રા કરવાનો કેઇ ભાવિકના હૈયે બાવ ભંગરો અને વિદ્યકલા પ્રત્યે રસ-રુચિ ભંગરો; અને તેની ભજવણી અને સંવધન પ્રત્યે ભયરો આવશે તેા અમારો આ વિનમ્ર પ્રયત્ન સાધક થશે સ્પષ્ટ.]

—સંપાદક]

૧ ઉપકતું પાનું : કાગળનું શિલ્પ પૂ. સુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી મહારાજના માર્ગદર્શન મુજબ કલાકાર શ્રી રામપ્રસાદ જીથિયાએ કાગળમાં કંઠારેલ પરિકર, કાગળ પર આવી કલાત્મક અને બારીક કંઠારણી આ નવા યુગની કલાનો નમુનો છે.

૨ ભગવાને પોતાના નિર્વાણની પૂર્વ સંધ્યાએ જે જગાપર અંતિમ દેશના આપી ત્યાં નવનિર્મિત થયેલ સમવસરણું મંદિર.

૩ નિર્વાણભૂમિ પાવાપુરી-જળમંદિર [પ્રાચીન].

૪ ઇસ્વી સન પૂર્વે ત્રીજી શતાબ્દીમાં મધુરામાં નિર્માણ થયેલ કલાત્મક આરસ ક્રેમની વચ્ચે કંઠારેલ નવકારમંત્ર અને ચાર શરણુ.

૫ પાવાપુરી તીર્થમાં નિર્વાણ વયમાં પ્રાપ્તિત કરાયેલ તીર્થંકર ભગવાન શ્રી મહાવીરની પ્રાચીન પ્રતિમા.

૬ પાવાપુરી ગામમંદિરમાંના પ્રાચીન પ્રતિમા.

૭ 'બડેબાબા' નામે લોકપ્રસિદ્ધ પ્રાચીન મૂર્તિ. બિહારમાં કુંડલપુર [દમોહ]ના જિનમંદરમાં બિરાજીત આ મૂર્તિ કલચુરી કલામાં નિર્માણ થયેલ છે.

માહિતી વિશેષકં]

૮ પાવાપુરીમાં નૂતન સમવસરણું મંદિરમાં ચૌમુખજી પર બિરાજમાન પ્રતિમા.

૯ બિહારમાં રાજગૃહ (નાલંદા) પાસે આવેલ કુંડલપુરમાં બિરાજીત સપરિકર ભગવાનની આ પ્રતિમાજી તેની આંખો કલાના લીધે વિશિષ્ટ બની છે.

૧૦ લછવાડ [બિહાર] પાસેનું ક્ષત્રિયકુંડ ભગવાનના ચ્યવન, જન્મ અને દીક્ષા કથાઓથી પુનિત પાવન તીર્થ બન્યું છે. લખીસરાઇથી ૧૮ માઈલ દૂર લછવાડ ગામ પાસેની પહાડી જગ્યા ઉપર રવેતાઅર માન્ય તીર્થમાં બિરાજીત ભવ્ય પ્રતિમાજી. અહીં પાવાણીની આ એક જ પ્રતિમાજી છે.

૧૧ વૈશાખ સુદ દસમના સાધક મહાવીરને ઋણુ-વાલિકા નદીના કાંઠે કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્ત થયું. ગીરડીથી પાછી સડકે સમેતશિખરજી-મધુવન જતાં ૧૦ માઈલ દૂર 'બારાક' ગામ આવે છે. ત્યાં આ નદી વહે છે. આ જ્ઞાનભૂમિ પર બંધાયેલ મંદિરમાંની ભવ્ય મૂર્તિ.

૧૨ પાવાપુરીથી ત્રણ માઈલ અને નાલંદાથી એક માઈલ દૂર આવેલ કુંડલપુર દિગંબર માન્યતા પ્રમાણે ભગવાનનું જન્મ સ્થાન છે. આ મૂર્તિનું

[સપ્ત



- મસ્તક લગવાન બુદ્ધની મૂર્તિના મસ્તકની યાદ આપે છે. તેનું પરિકર પણ વિશિષ્ટ છે.
- ૧૩ ૨૦ તીર્થંકરોની નિર્વાણ કલ્યાણકભૂમિ શ્રી સમેતશિખરેણ પર પણ લગવાનની ચરણ-પાકુઓની પ્રાચીન દેરી છે.
- ૧૪ આંધ્રપ્રદેશમાં રણછેટુલુ [જિલ્લા મેડક] ગામમાં ખડ્ગાસને ધ્યાનસ્થ દિગંબર પ્રતિમા ૧૮મી શતાબ્દીના પ્રાચીન છે.
- ૧૫ આંધ્ર પ્રદેશમાં બાપતલા ગામમાં ૯મી સદીની ત્રણ છત્ર સહિતની ખડ્ગાસનમાં ધ્યાનસ્થ દિગંબર પ્રતિમા.
- ૧૬ આંધ્ર પ્રદેશના નિજમખાણ જિલ્લામાં બોધન ગામમાં ઈ. સ. ૧૨-૧૩મી શતાબ્દીની આ પ્રતિમા કેમલાસન પર અર્ધપદ્માસને બિરાજીત છે. ૨૪ તીર્થંકર અને યક્ષ-યક્ષિણી આ પ્રતિમાજીની વિલક્ષણતા છે.
- ૧૭ મહારાષ્ટ્રની જગપ્રસિદ્ધ ઇલોરા શુકામાંના એક દરવાજા ઉપર તીર્થંકરદેવની બે પ્રતિમાઓ. એક વચ્ચેવચ્ચ વર્તુળમાં અને બીજી નીચેના ભાગમાં બંને બાજુએ. વચ્ચેની મૂર્તિ પદ્માસને અને બાજુની પ્રતિમા ખડ્ગાસને છે.
- ૧૮ આંધ્ર પ્રદેશમાં હૈદરાબાદ નજીકના દિલસુખ-નગરમાં, અર્ધપદ્માસને બિરાજીત દિગંબર પ્રતિમા ૧૨મી સદીની છે.
- ૧૯ દક્ષિણ ભારતનાં પ્રસિદ્ધ કુલ્લુપાકલ તીર્થ [આંધ્ર પ્રદેશ]માં બિરાજીત આ પ્રતિમાજી વિશિષ્ટ આસન અને મુદ્રાથી વધુ ધ્યાન ખેંચે છે. એમ કહેવાય છે કે આ પ્રતિમાજી કૌશલ પરધરની બનેલી છે.
- ૨૦ ખંભાત [ગુજરાત]માં બોદકામ કરતાં મળી આવેલ રાજ સંપ્રતિ સમયની આ પ્રતિમા નિર્વાણ વર્ષમાં જન્મુ કાશ્મીરમાં નવનિર્મિત જિનાલયમાં પ્રતિષ્ઠાપિત કરાયા.
- ૨૧ પાનસર (ગુજરાત)માં ધરતીના પેટાળમાંથી પ્રકટ થયેલા પ્રાચીન અને ભવ્ય પ્રતિમા.
- ૨૨ અમદાવાદ [ગુજરાત]માં પતાસાની પોળ સામે રીચીરાંડ પર આવેલ જિનાલયમાં બિરાજીત મુળનાયકની પ્રાચીન પ્રતિમા.
- ૨૩ રાજકોટ [ગુજરાત] ખેડામાં નિર્વાણ વર્ષમાં નૂતન જિનમંદિરમાં પ્રતિષ્ઠિત કરાયેલ અર્વાચીન પ્રતિમા.
- ૨૪ કચ્છના ભવ્ય અને ઐતિહાસિક શ્રી ભદ્રેશ્વરેણ તીર્થમાં બિરાજીત પ્રાચીન પ્રતિમા.
- ૨૫ સુરતમાં બિરાજીત અલૌકિક પ્રતિમાજી.
- ૨૬ પાલિતાણા શહેર (વીરખાઈ પાકશાળા)માં બિરાજીત પ્રભાવક પ્રતિમાજી.
- ૨૭ પાટણ [ગુજરાત]ના પંચાસરાજ પાશ્વનાથના મંદિરની બાજુના મંદિરમાં સંપ્રતિ મહારાજે ભરાવેલ ૫૧ ઇંચની ભવ્ય અને મોહક પ્રતિમા.
- ૨૮ પાટણ (ગુજરાત)ના મહિયાતી પાકામાંના જિનલયમાં બિરાજીત આરસની પંચતીર્થ સાથેની પ્રભાવક પ્રતિમા.
- ૨૯ ધ્યાનમુદ્રામાં સ્થિતિ તસ્વીર.
- ૩૦ ઘઉંના ઘાસમાંથી ગુજરાતના એક અજ્ઞાત કલાકારે બનાવેલ લગવાનના પ્રથમ ગણધર શ્રી ગૌતમસ્વામીજીની એક તસ્વીર.
- ૩૧ આ છ તસ્વીરો છ સર્વજ્ઞ તીર્થંકર લગ-વંતની છે. પાપાજીની બનેલી આ પ્રતિમાઓ થી વિવિધ વૃક્ષોના પાન સાથે ભરાયેલી હોવાથી અદ્વિતીય બની છે. તીર્થંકર પરમાત્મા અચોક વૃક્ષની છાયામાં બેસીને દેશના આપતાં. લગ-વાનના આઠ પ્રતિહારીઓમાં એક અચોકવૃક્ષ પણ છે. વિવિધ પ્રકારના પાંદડાથી આચ્છાદિત આ પ્રતિમાજીઓ એ પાવન પ્રસંગની યાદ આપે છે. આ પ્રતિમાજીઓની તસ્વીરો કદાચ અહીં પહેલી જ વાર પ્રકાશિત થાય છે.
- ૩૨ પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજના પ્રેરણા અને ભાગદશનથી નવનિર્મિત નવ ફૂટ ઊંચી, લગવાન શ્રી પાશ્વનાથજીની આ સપરિકર પ્રતિમા ટ્રવેતાંબર સંપ્રદાયમાં સૌ પ્રથમ છે. મુંબઈનાં ઘાટકોપરમાં સર્વોદય હેતુપીટલના માંગલુમાં બંધાયેલ ભવ્ય જિન મહાપ્રાસાદમાં આ ભવ્ય પ્રતિમા પ્રતિષ્ઠિત કરાયા છે.
- ૩૩ મુંબઈના ઉપનગર વિલેપારામાં શેડ શ્રી રતિલાલ મળીલાલ નાણાવટીએ, પેતાના

માગદર્શન હેઠળ લાગુ પડેલ અર્વાચીન નયનરંજ્ય પ્રતિમાઓ.

૩૯ મધ્ય પ્રદેશમાં આવેલ સુપ્રસિદ્ધ અબુરાહોના જિનમંદિરમાં, કાર્યોત્સર્ગ સુદામાં તીર્થંકરની પ્રતિમાઓ. આ ૧૧મી શતાબ્દી જેટલી પ્રાચીન છે.

૪૦ મધ્યપ્રદેશમાં આવેલ છાપરા ગામમાંની પ્રાચીન દિગંબર મૂર્તિ.

૪૧ નવમી શતાબ્દીની નેત્રહારી અષ્ટપ્રતિહારી શુક્ત આ દિગંબર પ્રતિમા મધ્યપ્રદેશમાં લખનૌદાન ગામમાં છે.

૪૨ ભગવાનના જન્મેત્સવ પ્રસંગને આલેખતી પ્રતિહારી સાથેની ૧૧મી શતાબ્દીની પ્રાચીન પ્રતિમા મધ્યપ્રદેશમાં દેવગઢ ગામમાં છે.

૪૩ ‘જીવંતસ્વામી’ તરીકે ઓળખાતી આ પ્રતિમાઓ કાર્યોત્સર્ગ સુદામાં છે. આખૂ રાહ નજીક સુદેશ્વળ ગામમાં બિરાજમાન છે.

૪૪ નાણાકીયગમ્ભીર ઉત્પત્તિ જે ગામ ઉપરથી થઈ તે નાણા [રાજસ્થાન] ગામમાં વિ. સં. ૧૫૦૫માં પ્રતિષ્ઠિત થયેલ આ પ્રતિમાઓ ‘જીવંતસ્વામી’ તરીકે ઓળખાય છે.

૪૫ દીયાણા [રાજસ્થાન]માંના આ પ્રતિમાઓ વિશિષ્ટ શિલ્પ અને પરિકરથી વધુ ભવ્ય બન્યા છે. આ પ્રતિમાઓ પણ ‘જીવંતસ્વામી’ તરીકે વિખ્યાત છે.

૪૬ નાંદિયા (રાજસ્થાન) જિનમંદિરમાં બિરાજમાન મૂળનાયક મૂર્તિશિલ્પમાં જવદેલે જ બેવા મળતું પરિકર આ પ્રતિમાઓનું વિશિષ્ટ આકર્ષણ છે.

૪૭ દેલવાડા (માઝાણ)ના શિલ્પસૌંદર્ય નગરમાં બિરાજમાન પ્રાચીન પ્રતિમાઓ.

૪૮ ઓશિયાં રાજસ્થાનનું પ્રાચીન તીર્થ છે. રાજા સપ્ત સમયની ૩૦ ઈચિ બિચારીપ્રમાણ આ પ્રતિમાઓની વિક્રમ સંવત પૂર્વે ૪૦૦માં પાશ્વનાથ સંતાનીય શ્રી રત્નપ્રભસૂરિજીએ આ પ્રતિમાઓની પ્રતિષ્ઠા કરાવી હતી.

આહિતી વિરોધાંક]

૪૯ જોધપુર [રાજસ્થાન] પાસે આવેલ સાચૌશ ગામ એક પ્રાચીન તીર્થ છે. તીર્થમાં બિરાજમાન આ પ્રતિમાઓ પર વિ. સં. ૧૩૦૦ના લેખ છે.

૫૦ રાજસ્થાનમાં પીંડવાડા પાસે આવેલ બ્રાહ્મણવાડા તીર્થમાં બિરાજમાન પ્રાચીન પ્રતિમાઓ.

૫૧ બ્રાહ્મણવાડામાં બિરાજત શ્રી ગૌતમસ્વામીજીની પ્રતિમાઓ.

૫૨ વીજપુર [રાજસ્થાન] પાસે આવેલ હરશુડી તીર્થમાં બિરાજમાન આ પ્રતિમાઓ લાલ રંગના હોવાથી રાતા મહાવીરસ્વામીજી તરીકે લોકપ્રખ્ય છે.

૫૩ સુબંધ-વાલકેશ્વરના શ્રી આદીશ્વરજી દેરાસરમાં વિ. સં. ૨૦૨૬ના પ્રતિષ્ઠિત થયેલા ભગવાન મહાવીરની પ્રતિમાઓ. આ પ્રતિમાઓ ફરતી ૨૩ તીર્થંકરોની મૂર્તિ છે અને પરિકરમાં નીચે યજ્ઞ-યજ્ઞિ આપેલ છે, જે અહીં આવેલ નથી, ફક્ત ખ્યાલ માટે.

૫૪ રાજસ્થાનમાં નાંદિયા-દીયાણાની નજીકના ગામ લોટાણામાં પરિકર સાથેની આ પ્રતિમાઓની વિ. સં. ૧૧૪૪માં પ્રતિષ્ઠા થઈ હતી.

૫૫ શિલ્પકળાના જગતમાં પ્રથમવાર જ બહેરમાં પ્રગટ થતી આ. તસ્વીર. આ પ્રતિમાઓનું શિલ્પ અનેકરીતે અનોખું અને અદ્વિતીય છે. આ પ્રતિમાઓ હજી ગત વરસે જ તા. ૧૪-૪-૭૫ના રોજ રાજસ્થાનના ભરતપુર જિલ્લાના પધૈના ગામના એક ખેતરના કૂવામાંથી પ્રાપ્ત થયા છે. આ પ્રતિમાઓ કૂવામાં હતાં ત્યાં સુધી એ કૂવાનું પાણી ઝેરી હતું. પીવાનો ઉપયોગ થતો ન હતો. કૂવાને ઓખો કરવા જતાં આ પ્રતિમાઓ મળી આવ્યા હતા. પોતાના વધમાન સેવા કેન્દ્ર (સુંબઘ) તરફથી ગામવાસીઓ આટે શાખાના એક રૂમ માટે

વ્યવસ્થા કરાવી આપીને, શ્રી કુમારપાળ વિ. શાહે આ પ્રતિમાઓ લઈને કેન્દ્રની જગ્યા શ્રી મહાવીરજી તીર્થમાં બિરાજત કર્યાં છે. તસ્વીર બેનાર કલાવિદ્યાનું માનવું છે કે ૧૫૦૦-૧૬૦૦ વર્ષના પ્રાચીન. આ પ્રતિમા છે.

[ઓગણિસ

પંદ ચોથી શતાબ્દીના આરંભ પછી ગુપ્તકાલીનમાં બનેલ આ લબ્ય મૂર્તિ મથુરા [ઉત્તરપ્રદેશ] માંથી પ્રાપ્ત થયેલ છે. હાલ તે લખનૌના રાજ્ય સંગ્રહાલયમાં વિદ્યમાન છે.

છાતી ઉપર 'શ્રી વત્સ'નું ચિહ્ન, મસ્તક પર વાળ અને લાંછન વગરની ધ્યાનસ્થ મુદ્રામાં શ્રી તીર્થ'કર પરમાત્માની આ મૂર્તિ અન્ય મૂર્તિઓથી વિલક્ષણ બની રહી છે.

પંડ રાજસ્થાનમાં ભરતપુર જિલ્લામાં આવેલ મહાવીરજી ગામના જિનમંદિરમાં બિરાજીત આ પ્રતિમા ખૂબ જ પ્રભાવક છે. આ તસ્વીર પ્રસ્તુત પ્રતિમાની ચિત્ર પ્રતિકૃતિ છે.

પટ પૂજ્ય મુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી મહારાજના માર્ગદર્શન તથા ગુપ્તકાલિન પદ્ધતિએ ભરાયેલ આ પ્રતિમાજી, તેઓશ્રીના ઉપદેશથી મુખર્ધવાલકેશ્વરના બાધુ શેઠ અમીચંદ પનાલાલ જૈન હોદાસર દૂરદ તરફથી કેનેડાના ટોરોન્ટો શહેરના ભારતમંદિરમાં બિરાજમાન કરવામાં આવી છે.

પહ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરજી મહારાજની પ્રેરણાથી, આજથી ચારેક વરસ પહેલાં આરસના આ પ્રતિમાજી અમેરિકામાં ચિકાગોના એક ગૃહમાં, જૈન સોસાયટી તરફથી પધરાવવામાં આવ્યા છે.

૬૦ ભગવાનના ગૃહસ્થાવાસમાં ભગવાનની સાધનાને સચોટપણે વ્યક્ત કરતી ધ્યાનસ્થ પ્રતિમા. પુરાતન જૈન અનુશ્રુતિ અનુસાર દીક્ષા લેતા અગાઉ રાજકુમાર વર્ધમાન ધ્યાનમાં વધુ સમય રહેતાં, તે સમયની યાદ આપતી આ ધ્યાનસ્થ પ્રતિમા, તેમના મોટાભાઈ શ્રી નંદિ વર્ધને ભરાવી હતી. કહેવાય છે કે આ પ્રતિમા ગૌરીજી ચંદનમાંથી બનાવાઈ હતી.

પ્રતિમા ઉપરના અલંકારો ભગવાનના ગૃહસ્થાશ્રમની યાદ આપે છે. ભગવાનના જીવન સમય દરમિયાન આ પ્રતિમા બનેલી હોવાથી તે "જીવિતસ્વામી" તરીકે ઓળખાય છે. આકોટા (વડોદરા-ગુજરાત) પાસેથી આ

પીસ]

પ્રતિમાજી મળી આવ્યા હતા. છઠ્ઠા સૈકાની આ પ્રતિમા હાલ વડોદરાના મ્યુઝિયમમાં મૂકેલી છે.

૬૧ બેધપુરમાં જીવંતસ્વામી.

પેજ ૨૩, ૨૪ અને ૨૫મા પાનાની તસ્વીરોની વિગતો:

જૈન ચિત્રકલાના ક્ષેત્રે નિર્વાણ-વર્ષની સર્વશ્રેષ્ઠ ઉપલબ્ધિ એટલે જૈન સમાજના નવોદિત કલાકાર શ્રી સુમન્ત શાહના આ પાંચ તૈલ-ચિત્રો. આ ચિત્રો મધ્યકાલીન જૈન ચિત્રશૈલીના છે. ચિત્રકાર શ્રી સુમન્ત શાહે આ પાંચ ચિત્રોમાં નવસારના ભવથી તે તીર્થ'કર શ્રી મહાવીરસ્વામીજીના જન્મ સુધીના કેટલાક મહત્વના ભવોના પ્રસંગો અને ભગવાનના ભવના જન્મથી તે નિર્વાણ સુધીના જીવન પ્રસંગો ચૂંધ્યા છે.

શ્રી શાહે આ ચિત્રો મેસોનાઈટના પાટિયા પર ઓઇલ કલરથી ચિત્રાકિત કર્યા છે. નમુના તરીકે તેનું કદ અત્યારે ૨૨x૧ ફૂટની સાઇઝમાં રાખ્યું છે.

શ્રી શાહનું મૂળવતન પાદરા [ગુજરાત]. શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયની વડોદરા શાખામાં રહીને ત્રણજી મુનિવસિંદીના કલાવિભાગમાં તેમણે ચિત્રકલાની સાધના કરી છે. તેમનું હાલ કાર્યક્ષેત્ર પતિયાલા (પંજાબ)માં છે.

પેજ ૨૬ના ચિત્રની વિગત:

બાણીતા કાર્ટુનિસ્ટ શ્રી ચક્રે [બ'સીએ] ધ્યાનમુદ્રામાં દેખાડિત કરેલ ભગવાનનો ચહેરો. આ સૈલીનું કદાચ આ સૌ પ્રથમ ચિત્ર છે.

પેજ ૨૭ના ચિત્રની વિગત:

બાણીતા ચિત્રકાર શ્રી બલિએ દોરેલ ભગવાનનું પ્રતીકાત્મક ચિત્ર. બિહારમાં પ્રગટેલ અહિંસાની ન્યોતાની ચેરાની સમગ્ર વિશ્વમાં જળ-હળી ભરી તે આ ચિત્ર દર્શાવે છે.

[આદિતી વિદેષાંક

અનુક્રમણિકા



અનુક્રમણિકા

વિષય	પાના નં.
તંત્રીલું નિવેદન	આર
સંપાદકોની વાત	સાત
શ્રી મહાવીરસ્વામીજીના જિનમંદિરો	તેર
શ્રી મહાવીર સચિત્ર-દર્શન : તસ્વીરો	—
શ્રી મહાવીર સચિત્ર-દર્શન વિશેષ પરિચય	સત્તર
નવી દિલ્લી	૧
આંધ્રપ્રદેશ	૨૭
આસામ	૩૬
બિહાર	૪૬
ગુજરાત	૭૩
ગોવા	૧૧૩
હિમાચલ પ્રદેશ	૧૧૫
હરિયાણા	૧૧૭
જમ્મુ-કાશ્મીર	૧૨૩
કર્ણાટક	૧૨૭
કેરળ	૧૩૭
મધ્યપ્રદેશ	૧૪૧
મણિપુર	૧૭૩

વિષય	પાના નં.
મેઘાલય	૧૭૩
મહારાષ્ટ્ર	૧૭૭
મુંબઈ-તસ્વીર દર્શન	—
નાગાલેન્ડ	૨૨૬
ઓરિસ્સા	૨૩૩
પંજાબ	૨૩૫
પશ્ચિમ બંગાળ	૨૫૧
રાજસ્થાન	૨૫૫
તામિલનાડુ	૨૮૬
ઉત્તરપ્રદેશ	૨૬૭
વિદેશો	૩૦૫
સાહિત્ય સમાચાર વિભાગ	૩૧૭
ધર્મશાસ્ત્ર	૩૫૭
જૈનધર્મ	૩૬૭
જિનભક્તિની રીઝો	૩૭૧
નિર્વાણવર્ષ સમાપન	૩૭૩
મુંબઈ-મહામહોત્સવ સમિતિની નામાવલિ	૩૮૭
પૂરવણી	૩૯૩

વેળ વિગત અગત્યના સુધારા

૯ ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ મહાસમિતિનું આપેલ સરનામું ભૂલમાં ભૂનું છપાયું છે, તે તેનીચે મુજબ સમજવું.
૨૧૦, દીનદયાલ ઉપાધ્યાય માર્ગ નવી દિલ્લી-૧
૧૫ તસ્વીરની વિગતમાં આપેલ નામોમાં સાદુ શ્રી યોગેશ્વરપ્રસાદ જૈન છે તેને અદલ સાદુ

શ્રી શાંતિપ્રસાદજી જૈન સમજવું.
૧૭૯ શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલયે પ્રગટ કરેલ ને અન્યનું નામ 'ન્યુ ડોક્યુમેન્ટસ ઓફ ૨૦૧ જૈન પેઈન્ટીંગ્સ' સમજવું.
૩૭૭ ઉપરની 'પુણ્યપૂજન'ની તસ્વીર ઓવેલ મેદાનની નહીં પણ ચોપાટીની સલાની છે.

પાપકર્મ
ન કરુ
એ ન
નરુદ્ધ
પરમ મંગલ છે

Lala Deshraj Tribhuvan Kumar Jain

VIJAY HOSIERY MILLS

Jain Mohalla, Dresi Road
LUDHIANA-141001

Phone : 21611

JIVRAJ JOGRAJ

102, Vithalwadi

BOMBAY-400002

કચ્છા
આકાશની
જેમ
અનન્દ છે

Phone : Office :

33 36 12

33 96 85

34 13 55

INTERNATIONAL STEELS
(Mild Steel, Tools & Alloy Steel Dealers)

23, 6th Kumbharwada Lane

BOMBAY-400004

Phone :

37 36 12 / 33 96 85

M/s. INTERNATIONAL ORGANISERS

BOMBAY-400010

M/s. INTERNATIONAL STEEL DISTRIBUTORS-BOMBAY-10

શ્રી અમીચંદ વર્ધમાન

બહરીકેશ્વર, મરીનડ્રાઈવ

સુ'બર્-૪૦૦૦૦૨

પ્રિય હોય
અપ્રિય હોય
બધાને સમસાવથી
સહન કરવા જોઈએ

★

Phone :

31 06 31

Gram :

MAHUVAKAR

★

Jagjivandas & Co.

[Established in 1926]

Keshav Baug, 104/106, S. G. Marg

P. B. No. 2125, BOMBAY-400002

LALA CHUNILAL LABHCHAND

Kinari Bazar

Chobeji Ka Fatak

AGRA (U. P.)

કચ્છા
જેનાથી
જાન
ધાય છે
તે આત્મા છે

દિલ્હીમાં મહાવીર મેમોરિયલ
 આંદોલનમાં મહાવીર કોમ્પ્લેક્સ
 આસામમાં મહાવીર ઉદ્યાન
 બિહારમાં વીરાયતનની યોજના : ત્રણ વર્ષ' શિકારણ'થી
 ગુજરાતમાં વિવિધ ઓરગેનો, આરાધના અને ઉપાસના
 હરિયાણામાં 'જૈનિયમ ઈન હરિયાણા' પર સંશોધન
 ન્યુ-કેરોલીમાં શ્રી મહાવીરસ્વામી ભિનાલયનું નિર્માણ
 કર્ણાટકમાં ગાજનું બનેલ ભગવાન મહાવીરનું નામ
 કેરળમાં ત્રણ-ત્રણ સેમિનાર : સાહિત્યપ્રદ પ્રદર્શન

સમાચાર વિભાગ

મધ્યપ્રદેશમાં ૬૧૩ કેદીઓની મુક્તિ : ગાંધીમાં કચનાત્મક કાર્યો
 મહારાષ્ટ્રમાં શિકારણ'થી : ગુજરાતમાં અપૂર્વ ઉત્કલ્પના
 એરિસા રાજ્યમાં 'અહિંસાદર્શી' સમાજની રચના
 પંજાબમાં 'તીથ'કર મહાવીર અધ્યયન કેન્દ્ર
 પશ્ચિમ બંગાળમાં અનેક રથો પ્રદર્શનનું આયોજન
 રાજસ્થાનમાં જનસેવાની લાખો રૂપિયાનો વિવિધ યોજના
 તામિલનાડુમાં તમામ શાળા-કોલેજોમાં વકતૃત્વ-વિનિયમરૂપ
 ઉત્તરપ્રદેશ સરકારની વિનંતીથી રેશનરમાં ફાંસીની સળ માફ
 વિદેશમાં જોનધર્મ' કલા પ્રદર્શન

राजस्थान की प्रमुख महिला शिक्षण संस्था

श्री वीर बालिका (महा) विद्यालय जोहरी बाजार, जयपुर का

भगवान महावीर के २५०० वें निर्वाण कल्याणक एवं
आन्तराष्ट्रीय महिला धर्म पर
स्वर्णजयन्ती महोत्सव के शुभ अवसर पर हार्दिक अभिनन्दन।

श्री गोडवाड ओसवाल जैन संघ ट्रस्ट

पांजरापोल रोड, गुलालबाड़ी,

बम्बई-४००-००४,

साथ

यश का मूल है।

सत्य

विश्वास का परम

कारण है।

※ शुभ सूचना □ संपूर्ण आगम साहित्य प्रकाशित हो रहा है □ शुभ सूचना ※
प्रथम भागमें श्री आचारांग सूत्र—श्री धृतकेवली भद्रबाहु विरचित निर्युक्ति तथा श्री
श्रीलाह्याचार्य विवरण सहित तथा श्री सूत्रकृतांग—श्री श्रीलाह्याचार्य विधृति
सहित तथा पूज्य मुनि श्री भुवनविजयजी महाराज के शिष्य मुनि श्री जम्बूविजयजी
महाराज विरचित मुद्दिपत्र, वृद्धिपत्र, प्रस्तावना तथा अनुक्रमणिकादि सहित □ बढिया
पक्की जिल्द □ लगभग ६०० पृष्ठ □ लगभग ७० रु. मूल्य □ बहुत थोड़ी प्रतियां छप
रही है □ अपनी प्रति अभी से सुरक्षित कराले।

(२) महावीर परिचय और वाणी—डॉ. रामचंद्रप्रसाद कृत : २० रु.

(३) महावीरवाणी [दो भाग में] आचार्य रजनीश कृत: ६० रु.

(४) खूनी डपर सेत्र मिया की : आचार्य रजनीश : ७. [५] महावीर-महाविनाश-
आचार्य रजनीश : १५. (६) महावीर मेरी दृष्टि में - आचार्य रजनीशजी : ३० रु.

ENGLISH PUBLICATION

[7] Dasavaikalika Sutra : Text. English Trans. notes dy K. C. Lalwani
Rs. 30, [8] Jain Ethics by Dr. D. Bhargava Rs. 20, [9] Jain Iconography by
B. C. Bhattacharya With 53 Plates Rs. 70, [10] Contribution of Jainism to
Indian Culture Ed. by Dr. Dwivedi Rs. 45, [11] Lord Mahavir and His Times
by Dr. K. C. Jain Rs. 60, [12] Jain Sutras-Acharanga, Kalp, Uttaradhy-
ayana and Sutrakritang Trans. in to English by Dr. H. Jacobi in 2 Vol. Rs. 80,
[13] भगवान महावीर आधुनिक सन्दर्भ में - डॉ. प्रेम्नर मानावत, रु. ४०

☆ प्राप्तिस्थान ☆

मोतीलाल बनारसीदास : थंगला रोड, जवाहरनगर, दिल्ली-७

પરમ પૂજ્ય શ્રમણભગવંતોના શુભાશિષ

તે આનંદનો વિષય છે

શ્રમણ ભગવાન મહાવીર પરમાત્માના વ્યાપક ફલક પર ઊજવાઈ રહેલા ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણક મહોત્સવ વર્ષની સ્મૃતિ ચિરંજીવી બની રહે તે માટે તમારો એક 'માહિતી વિશેષક' પ્રકાશિત કરવાની યોજના ઘડી, તેને સાંચોપાંગ પાર પાડવાનો નિર્ધાર કર્યો છે, તે આનંદનો વિષય છે.

ભગવાન મહાવીર પરમાત્માના અનંત ઉપકારોના સ્મરણરૂપે ચોખ્ખોલા વિવિધ વિશિષ્ટ કાર્યક્રમોની માહિતીનો સંગ્રહ પણ આ ઉજવણીનો એક મહત્વનો સ્મારક અંશ બની રહેશે.

આ કાર્યને પાર પાડવા દ્વારા તમે શ્રી જિનશાસનની શ્રીસંઘની વિશિષ્ટ સેવા કરવામાં સફળ બનો એવા અમારા શુભ આશીર્વાદ છે.

—શાસનપ્રભાવક પૂ. આચાર્યભગવંત શ્રી વિજયનન્દનસૂરીશ્વરજી મહારાજ



અન્યની વિશેષતા

'જૈન' પત્રના આ વિશેષક અન્યમાં ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવની દેશ અને વિદેશમાં જે વ્યાપક ઉજવણી થઈ તેનું આશ્ચર્ય અને મૌલિક દર્શન કરાવવામાં આવેલ છે. એ રીતે ઇતિહાસની દૃષ્ટિએ ખૂબ જ મહત્વની સામગ્રીનું સંગ્રહન આ અંકમાં થયું છે.

જેમ જેમ દિવસો અને વર્ષો વીતશે, તેમ તેમ આ અંકનું મહત્વ અને મૂલ્ય વધશે. એનું કારણ એ છે કે ભાવિ જૈન-જૈનેતર પેઢીઓને આ અન્ય દ્વારા નિર્વાણ મહોત્સવની આત્મિક ઉજવણીની માહિતી ઉપરબંધ થશે વ્યવસ્થિત રીતે સકલનાગરમાં માહિતી આપતો આ અંક ખૂબ જ મહત્વનો, વિશિષ્ટ પ્રકારનો, સાહિત્યસૃષ્ટિમાં નવીન ભાત પાડતો અને ખૂબ જ ઉપયોગી થઈ પડશે.

શ્રી જૈન સંઘ "જૈન" સાપ્તાહિકના આ પ્રયત્નને આવકારશે એવી પૂરી આશા છે.

—યુગદિવાકર પૂ. આચાર્યભગવંત શ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજ

ધર્મલાભપૂર્વક જણાવવાનું કે “ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ માહિતી વિશેષાંક” આપના દ્વારા પ્રકાશિત થઈ રહ્યો છે તે બાબી અત્યાધિક આનંદ થયો. આખા વર્ષ દરમિયાન ગામો, શહેરો, રાજ્યો તથા દેશ-વિદેશોમાં પરમાત્મા મહાવીર પ્રભુના નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજવણી ઉત્સાહ અને ઉલ્લાસપૂર્વક થઈ. દેશ અને દુનિયામાં જનહિતકારી અને ધર્મપ્રભાવનાનાં કાર્યો સુંદર થયાં. સર્વત્ર આ મંગલમય મહામહોત્સવ દરમિયાન થયેલ કાર્યોની યાદ અને નોંધ સંઘ સમક્ષ રજૂ કરવાની ખાસ જરૂરિયાત હતી, જેથી સંઘ આ કાર્યોની અનુમોદના કરે, અભિનંદે. તમારા દ્વારા થઈ રહેલ આ ‘મહોત્સવ માહિતી વિશેષાંક’ આ અર્થમાં સાથક છે.

તમારા પ્રકાશન કાર્યમાં તમે સફળતા પ્રાપ્ત કરો તેવા અંતરના આશીર્વાદ પાઠવું છું.

—શાંતમૂર્તિ પૂ. આચાર્યભગવંત શ્રી વિજયસસુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ

પરિનિર્વાણ-માહિતીકોષ

‘ભગવાત મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ માહિતી વિશેષાંક’ ભાઈશ્રી મહેન્દ્ર દ્વારા ભેવા મળ્યો. સમય મળી ગયો અને શું થયું કે એક એક પુસ્તક અને એક એક લખાણ વાંચવા લાગ્યો, તેમાં ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ પ્રસંગને પામીને જે અમારિપ્રવર્તન થયું તે ભોતાં રામાંસ ખાઈ થઈ ગયાં. મારે મન આની જ મહત્તા હતી. પ્રાચ્ય પ્રત્યેક પ્રદેશ, પ્રત્યેક નગર કે જ્યાં ચરમ તીર્થપતિ શ્રી વીર વધ્ધમાનસ્વામીના ગુણાનુવાદ થયા છે ત્યાં સર્વત્ર એક દિવસ, બે દિવસ, ત્રણ દિવસ અને આઠ આઠ દિવસ કેતલખાના બંધ રહ્યા છે. કેટલેક સ્થળે માંસ અને સુરાનું વેચાણ બંધની બંધેરોતો થઈ છે. કેટલેક સ્થળે તો અસુક પ્રાણીઓનો શિકાર સુધ્ધાં બંધ થયો છે. કેટલીક સુકિત મળી છે. કે.ઈ. સ્થળે કાંસીની સબ્બ રહ થયેલ છે. (કેન્દ્ર સરકારે પૂરા નિર્વાણવર્ષ દરમિયાનમાં અપાનાર કાંસીની સબ્બને આજીવન કેદની સબ્બમાં ફેરવવાનો કાયદો ઘડી, દેશભરમાં તેને અમલી બનાવેલ.—સંપાદક) આથી આ ‘માહિતી વિશેષાંક’ ખરે જ, પરિનિર્વાણની માહિતી પૂરી પાડનારો એક માહિતી કોષ બની ગયો છે. અનેકાન્તવાદી જનશાસનના અનેક દૃષ્ટિબિન્દુઓ હોય છે તેમાં મારી આ દૃષ્ટિ છે કે આ વર્ષે પ્રભુ મહાવીરની અહિંસાને યત્કિંચિત અંશે દેશમાં ફેરી પ્રવર્તી છે તેની બાજુ કરી છે. આવી રીતે મધ્યસ્થભાવથી હજી પણ માહિતીઓ મેળવી રહુને આવી સુંદર રમણિય માહિતીથી માહિતગાર બનાવે એ જ.

—તીર્થપ્રભાવક પૂ. આચાર્યભગવંત શ્રી વિજયવિક્રમસૂરીશ્વરજી મહારાજ

કોઈ પુણ્યવાન આત્મા તૈયાર થશે ખરો ?

એ	ક્ર	ક્ર	મં
ક			ગ
અ	ક્ર		લ
નુ			કા
રો			મ
ધ	ક્ર	ક્ર	ના

હજારો વર્ષના જૈનધર્મ અને જૈનસંસ્કૃતિના ઇતિહાસમાં નહીં અનેકી ઘટના, વિશ્વવંધ ભગવાન શ્રી મહાવીરના ૨૫૦૦મા વરસ બાદ આ હસિણાધર સરતની ધરતી ઉપર એમાંય ખાસ કરીને આપણા આ ભારતદેશમાં બનવા પામી છે.

મહાન અને ઐતિહાસિક અને અભૂતપૂર્વ ઘટના એ છે કે અહિંસાની ધરમવિભૂતિ વિશ્વવત્સલ, પ્રાણીમાનના ઉદ્ધારક, આ કાળના અંતિમ તીર્થંકર ભગવાન શ્રી મહાવીરના પચીસસોમા નિર્વાણ મહોત્સવની જગી, વ્યાપક અને વિશાલ રીતે થયેલી ભવ્ય ઉજવણી.

ભારત સરકારના પ્રયત્નક અને ઉદારતાભર્યા વ્યાપક મહાકારથી દેશમાં—કેન્દ્રમાં તથા તમામ રાજ્યોમાં—નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજવણીની સમિતિઓ અને ઉજવણીને સફળ બનાવવા માટે ઇતિહાસમાં પહેલ વહેલા જ ચારેય સંપ્રદાયનું થયેલું સંગઠન; અને તેમણે કરેલા અવિરત પ્રયાસોથી દેશ-પરદેશમાં અદી હજારમા વર્ષના નિર્વાણકલ્યાણક મહોત્સવની વિશાલ અને વ્યાપકપણે સક્રિય રીતે ઉજવણી થઈ. નિર્વાણવર્ષ દરમિયાન દેશ-

ભરમાં અમારિ (અહિંસક) પ્રવર્તન એટલે કતલ-ખાનાંનો બંધી અને અનેક રાજ્યોમાં શિકારબંધી, મહિરા-માંસ બંધી કરીને વર્તમાન રાજશાસને ભગવાન મહાવીરના આ દેશની પ્રજા ઉપરના શાશ્વત ઉપકારને ન કદાપી શકાય તેવી હાહિક શ્રદ્ધાંજલિઓ આપી દેશભરમાં જય જયકાર વરતાવ્યો...

ભાષણો-પ્રવચનો અને પ્રચારના વિવિધ સાધનો દ્વારા દેશ-વિદેશમાં કરોડો લોકોને ભગવાન મહાવીરના અહિંસા, અપરિશુદ્ધાદિના સિદ્ધાંતો અને ઉપદેશોની પ્રથમનીય ભલુકારી થઈ.

આ બધું જ થયું તે અભૂતપૂર્વ થયું અને આ ઘટના દેશના અને જૈન સમાજના ઇતિહાસમાં સુવર્ણક્ષેત્રે અંકિત થઈ. નાનકડી જૈન પ્રજા માટે રાષ્ટ્ર કે પ્રજાએ જે કયું તે ભારોભાર ગૌરવ લેવા જેવું બન્યું. જૈનધર્મ, જૈનસંસ્કૃતિ, જૈનસમ અને જૈન શ્રમજીવન પલ્લુ દેશમાં ગૌરવ વધ્યું.

આ ઉજવણી નિમિત્તે સારો દેશ અને જૈન જનતા એવી જગી ગર્વ કે દેશભરના નાનામોટા શહેર-ગામઘાટોમાં ભત ભતતળી રીતે અને વિવિધ

પદ્ધતિઓ દ્વારા સહુએ ભગવાન મહાવીરની છવન-
કથા કહીને અને તેઓથીના માનવજાતના જ નહિ
પણ પ્રાણીમાત્રના કદયાણુકારી ઉપદેશોને યાદ કરી
ભારેભાર ભાવાન્ગલિઓ અને શ્રદાન્ગલિઓ આપી.
અને આ મહાપુરુષની યાદમાં જાતજાતનાં સ્મારકો
પણ થયાં, થઈ રહ્યા છે અને થવાનાં છે.

દેશ-પરદેશમાં કલ્પનામાં ન આવે એવી
થયેલી ભવ્ય અને ઐતિહાસિક ઉજવણીની યાદને
અન્યથે કરવા દ્વારા ચિરંજીવી બનાવામાં આવે
તો આવનારી ભાવિ પેઢીને ભારે આનંદ, ત્રેરણા
અને ગૌરવ આપનારું બને અને સામ્રાજ્ય સમયમાં
આવા સંપ્રદાયથી સારા દેશને અને દેશભરના જૈન
સમાજને ઉજવણીનું પૂરું ચિત્ર જોવા મળે.

વળી, ખંધિયાર માનસ, સંકુચિત દષ્ટિ, દુઃખ
ખ્યાલો, પૂર્વઅંદોશી બંધ દેશાગ, ગલત અને
અર્થહીન ધર્મઅનુભૂતિ, ઉતાવળા ખ્યાલો, ખોટા
ભયો, ઈર્ષ્યા-અસૂયા વગેરેથી પીઠાતી વ્યક્તિઓએ
ઉજવણીને ઇન્નાભિન્ન કરવા આકાશ-પાતાળ
એક કંઈ હતા તેઓ, અને જેવો હર, ભય, ગભરાટ
કે અજ્ઞાન વગેરેના કારણે અલિપ્ત રહ્યા હતા
તે આપણા ત્યાગી અત્યાગી મહાનુભાવો અને
ધર્મખંડુઓને ઉજવણીના ચિત્રોનો વિશાલ અને
સાચો ખ્યાલ મળે અને કદાચ હલકીમી આત્મા
ઓના પશ્ચાત્તાપમાં આ અંક નિમિત્ત રૂપ બની
ભય, આવા શુભ હેતુઓથી, આ ઉજવણીનું ભવ-
સ્થિત રીતે સંકલન કરી, ભવ્ય રીતે સુદ્રિત કરી
'જૈન' પત્રના વિશેષાંક રૂપે પ્રગટ કરવાનો વિચાર
ઉત્પન્ન થયો.

'જૈન' પત્રના ધર્મઅંદાણ શ્રી શુભાભયંદ-
ભાઈના ઉત્સાહી અને પુરુષાર્થી ભાઈ શ્રી મહેન્દ્રે
તેને પ્રગટ કરવા માટે ખીડી અડખું અને સહુ
કંઈએ વિવિધ રીતે સહકાર આપ્યો.

અવિરત પુરુષાર્થ અને અનેક સુરકેલીઓ
વચ્ચે પણ રંગીન અને સાદા ચિત્રોથી સુશોભિત
આ ગ્રંથ સારી રીતે તૈયાર થઈને આજે પ્રગટ
હાયમાં મૂકાઈ રહ્યો છે ત્યારે ભાઈ શ્રી શુભાભયંદ-
ભાઈ તથા તેમના ઉત્સાહી પરિવાર શ્રી નવીનભાઈ

તથા શ્રી વિનોદભાઈ તથા તેમના પોતાના પરિવાર-
ને ઉત્સાહી કરનાર ધર્મઆ શ્રી રામચંદ્રજીને
અંતરના ધન્યવાદ આપ્યા સિવાય રહેવાતું નથી.

આ ગ્રંથની માહિતીઓ તેમ જ મહત્વના
તીર્થાટિકના ફોટાઓ મેળવવા પાછળ પણ સારી
એવો શ્રમ લેવાયો છે. અને પ્રસિદ્ધ કરવા પાછળ
'જૈન' પરિવારે હજારો રૂાની જવાબદારી ઉઠાવી છે,
ભારે પરિશ્રમ સંભોળ્યો છે. આ બધાને હું
સતત સાક્ષી પણ રહ્યો છું.

પરમપૂજ્ય મારા, સુકુદેવના આશીર્વાદ અને
પ્રબળ સહકાર તો પ્રારંભથી હતા જ પણ સાચે
સાચે અનેક ઉદારહૃદયી શ્રમણો અને સદ્ગૃહસ્થોના
સહકાર અને શુભેચ્છા પણ હતી. નાનામોટા અનેક
સહકાર્યકરો પણ હતા. પ્રેસ અને પેપરમાફીકોનો
પણ સહકાર હતો. તેથી આ બધું આજે સફળતાને
વશું છે.

આ વિશેષાંક ઉજવણીનું સમગ્ર ચિત્ર સંપૂર્ણ
તો નહિ પણ લગભગ ચિત્ર તો જરૂર રજૂ કરે છે.
આ ચિત્ર વતંભાન પેઢીને અને એમાંથી વળી ભાવિ
પેઢીને અનેક રીતે ભારે ઉપકારક નીવડશે એમાં
શંકા નથી.

અલગત મારીદષ્ટિએ કેટલીક ઉણપો:-સતિએ
જરૂર રહી છે અને થઈ પણ છે. 'મારી ધારણા
અને કલ્પનાથી સંકલન, સુદ્રણ અને સામર્થ્ય-
સંચય વગેરે ધણું દૂર છે એમ છતાં પણ' એને
ઉદારભાવે સમ્મત ગણીને, જે કંઈ ધણું છે તેટલું
પણ અતિ ઉપયોગી થયું છે એમ ગણીને આ
કાર્ય માટે ધન્યવાદ આપવાપૂર્વક સહુએ અનુમોદના
જ કરવી રહી.

માત્ર જૈન સંસ્કૃતિની દષ્ટિએ જ નહીં પણ
ભારતીય ઇતિહાસની દષ્ટિએ, માત્ર જૈન ઇતિહાસ-
ની દષ્ટિએ જ નહીં પણ ભારતીય સમગ્ર સમાજની
દષ્ટિએ ઉજવણીના મીની કોશ જેવા આ માહિતી-
સમૃદ્ધ 'માહિતી વિશેષાંક'નું મૂલ્ય ધણું છે.
ઉજવણી તો આ એક ઐતિહાસિક હસ્તાવેજ છે.
આ એક જ પુસ્તક ઉજવણીના પુણ્યવાન પદ્મપાતી-
ઓને ધર્મજાવનાથી સજાર બનાવશે, ત્યારે ઉજ-

●
ઐ
તિ
હા
સિ
ક
●

ઐ તિ હા સિ ક દસ્તા વે જ

●
દ
સ્તા
વે
જ
●

વણીથી પરાંગમુખ રહેલા કરુણાપાત્રોની આંખ ઉઘાડી નાંખશે તો લીધેલો શ્રમ સાથેક થશે.

ખરેખર! આ ભતનો પ્રયાસ કરીને જૈન પરિવારે તથા અન્ય સાથીઓ વગેરે સહુએ માત્ર જૈનસંઘની જ નહિ પણ દેશની પણ ભારે સેવા બજાવી છે અને મહોદ્ પુણ્ય હાંસલ કયું છે. આવા પ્રકાશનનું આદ્ય માન ખાટી જલ્ડ એ પણ એક વિશ્વ બાબત છે.

સહુકોઈ આ વિશેષાંકના દળદાર અન્ધને આદરપૂર્વક, સહુષ્ સ્વીકારે અને પ્રત્યેક ઘર તેને વસાવે એવો મારો નમ્ર અનુરોધ છે.

કેઈ મહાપુરુષાર્થી વ્યક્તિ કે સંસ્થા દેશ-પરદેશમાં યએલી ઉજવણીના પૂરેપૂરા સમાચારો, થયેલાં ભાષણો સાથે સંકલિત કરવાનો સગીરથ પ્રયાસ કરે, દેશ-વિદેશમાં પ્રગટ થએલ દૈનિકથી

લઇને ત્રિમાસિક કે વાર્ષિક મર્યાદા સુધીના તમામ પત્રોએ કાઢેલી પૂતિઓની નોંધ, તેની મહત્તાઓ દર્શાવવા સાથે તૈયાર કરે અને થઈ રહેલાં સ્મારકોની પૂરેપૂરી વિગતો એકત્ર કરે અને તે પછી કોઈ મર્મર, વેધક દૃષ્ટિવાળો લેખક શ્રેષ્ઠ અને સરલ-ભાષામાં આ ઐતિહાસિક ઉજવણીનું સંપૂર્ણ ચિત્ર ઉપસાવશે ત્યારે જ આ ઉજવણીનું સાચું ઉજમણું કયું ગણાશે અને ત્યારે જ મને પૂરે આત્મસંતોષ થશે.

કોઈ પુણ્યવાન આત્મા તૈયાર થશે ખરે? હીર્ધાયુ 'જૈન' પત્ર જિનશાસનને વફાદાર રહી, જૈન શાસનની પ્રામાણિકપણે ખૂબ ખૂબ સેવા કરે!

ભગવાન શ્રી મહાવીરની કૃપા 'જૈન' પત્ર પરિવાર પર ભતરી રહો! તો જ મંગલ કામના!

૪૧, રીજ રોડ, મુંબઈ-૬.
વિ. સં. ૨૦૩૨, વૈશાખ વદ ૧૩,
તા. ૧૬-૫-૭૬.

—સુનિ યરોવિજયના
સાદર સસ્નેહ ધર્મલાભ

આધું અવલોકન

જૈનધર્મના ચોવીસમા તીથી'કર શ્રમણ ભગવાન શ્રી મહાવીર પરમાત્માના નિર્વાણ કથ્યાણકને ગઈ તા. ૧૩-૧૧-૭૪ના દિવસે ૨૫૦૦ વર્ષ પૂર્ણ થયાં અને સમગ્ર ભારતમાં તેમજ દેશ-પરદેશમાં સર્વત્ર અહિંસાના અવતાર ભગવાન મહાવીર પ્રભુના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવની સ્થળે સ્થળે અનેક પ્રકારે ભવ્ય રીતે ઉજવણીના મંગલાચરણ શરૂ થયા છે. કેન્દ્ર સરકાર તેમજ પ્રાંતીય સરકારો આ ઉજવણીમાં તન-મન ધનનો સર્વ પ્રકારે સાથ મળવાથી ભગવાન મહાવીરનાં ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવની આ ઉજવણી ઐતિહાસિક બની છે. ભગવાન મહાવીર એકલા જૈનોના જ ન હતા પણ સમગ્ર ભારતવર્ષની સમસ્ત પ્રજાના હતા. ભગવાન મહાવીરનો ઉપદેશ દેવતા જૈનો માટે જ ન હતો પણ ભારતની આર્ય વર્ણની સમસ્ત જનતા માટે અને વિંધની સમસ્ત પ્રજા માટે હતો, એ આ ઉજવણીએ સાબીત કરી આપ્યું છે અને એ કારણે જ રાષ્ટ્રપતિ તેમજ વડા પ્રધાનથી લઈ નાનામાં નાના અધિકારી વગેરે અને અબજોપતિ, કરોડપતિથી શરૂ કરી શ્રમજીવી વર્ગ સુધીની સમગ્ર આલેખ અપરિમહવાદના પ્રખર ઉપદેશક અને પ્રચારક ભગવાન મહાવીરને ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ પ્રસંગે હજારો ધાવત લાખોની માનવમેદની વચ્ચે ભકિતભર્યા હૃદયે ભાવભરી શ્રદ્ધાંજલિ સમર્પણ કરી છે તેમજ સમામૂર્તિ ભગવાન મહાવીર પ્રભુ માટે અંતરની ભૂમિઓની અમીવર્ષા વરસાવી છે.

ભારતની પ્રજાને ભગવાન મહાવીરે પ્રવતવિકા અહિંસા, અપરિગ્રહ તેમ જ અનેકાંતવાદના આદર્શ સિદ્ધાંતો હવે પછી પણ હજારો વર્ષ પથ'ત સ્મરણમાં રહે અને એ પવિત્ર સિદ્ધાંતોનો જીવનના અવહારમાં અમલ કરવાની પ્રેરણા મળે એ શુભ ભાવનાથી દિલ્લી, મુંબઈ, મદ્રાસ, કલકત્તા, અમદાવાદ પૂના વગેરે ભારતના મુખ્ય મુખ્ય શહેરોમાં લાખોના ખર્ચે ભગવાન મહાવીરના નામ અને તેમના જીવન પ્રસંગોથી અંકિત વનસ્થળી, કીર્તિસ્થંભો, ભવ્ય મંદિરો, ધર્માલયો, અહિંસા ભવનો, પુસ્તકાલયો વગેરે ચિરસ્મરણીય સ્મારકો ઊભા કરવાના નિર્ણયો અને ભૂમિપૂજન-શિવારથાપન વગેરે દ્વારા તેની શ્રુત શરૂઆત થઈ રહી છે. ભગવાન મહાવીરની અનુકંપાધર્મની ન્યેત જીવંત રહે અને મધ્યમ-વર્ગના હજારો ક્ષીણોને તળીખી રાહત મળે એ માટે દેશના કેટલાક શહેરોમાં શ્રી મહાવીર હોસ્પિટલના કાર્યનો પ્રારંભ પણ થયો છે તેમજ તેના પ્રાથમિક વિભાગની શરૂઆત પણ થઈ છે.

ભગવાન મહાવીરના શુભાનુવાદ અને મનનીય જીવનપ્રસંગો તેમજ ભગવાને પ્રવતવિકા અહિંસા, અપરિગ્રહ તથા અનેકાંતવાદના તત્ત્વજ્ઞાન વિષયક ભૂદા ભૂદા પ્રાંતોની લિન્નલિન્ન ભાષામાં અનેક પ્રકારનું વિપુલ સાહિત્ય પ્રગટ થયું છે, જૈન-જૈનેતર સંત અને સાધુઓએ, મહાસતી અને સાધ્વીઓએ અને અભ્યાસી ગૃહસ્થ સ્ત્રી-પુરુષોએ આ સાહિત્યના લેખન માટે પોતાની કસાયેલી કલમનો લાભ આપેલ છે. અખિલ હિંદુ વિશ્વ પરિવહ અને તાતા ઈપની જેવી પ્રસિદ્ધ સંસ્થાઓએ પોતાના મુખ્યપત્રો દ્વારા ભગવંતના જીવનને સ્પર્શતી ભવ્ય સ્મારિકાઓનું પ્રકાશન કરેલ છે. વિવિધ પ્રાંતના વિવિધ દૈનિક પત્રો અને સાપ્તાહિક, માસિક, માસિકોએ ભુદી

યુગદિવાકર પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજયધર્મસૂરીસ્વરજી મહારાજ

બુદ્ધી ભાષાઓમાં ભગવાન મહાવીરના જીવન તેમ જ તત્ત્વજ્ઞાનના લેખો અને લેખમાળાઓને પ્રગટ કરી વીર-મહાવીર-વર્ધમાન ભગવાનને ભવ્ય ભકિતથી ભરપુર શ્રદ્ધાંજલિ સમર્પિત કરેલ છે. પૂર્વ-પશ્ચિમના દેશોએ ભગવાન મહાવીરના નિર્વાણ મહોત્સવના વર્ષ દરમિયાન અગ્રેજી વગેરે અનેક ભાષામાં ભગવાન મહાવીર અને જૈન ધર્મના સાહિત્યનું પ્રકાશન કરી ૨૫૦૦મી નિર્વાણુ શતાબ્દીની ઉજવણી ચિરસ્મરણીય બનાવી છે. વિવિધ પ્રાન્તના સરકારી પત્રોએ ખાસ કરીને ધંબળ, મદ્રાસ, મહારાષ્ટ્રની સરકારે ભગવાનના જીવન અને તત્ત્વજ્ઞાન વિષયક રંગ-બેરંગી ચિત્રમય બહુમૂલ્ય અર્કાનું પ્રકાશન કર્યું છે.

નિર્વાણુ મહોત્સવના અનુસંધાનમાં સહુથી શ્રેષ્ઠ સાહિત્યની ઉપલબ્ધિ ધર્મ હોય તો તે મુનિ યશોવિજય સંપાદિત, ચિત્રકાર ગોકળભઈ કાપડિયાએ ચીતરેલાં ભગવાન શ્રી મહાવીરના ચિત્રસંપૂર્ણ છે. આ જાતના ભય અને આકર્ષક ચિત્ર સેકંડો વરસમાં પ્રથમવાર જ પ્રગટ થયા હોવાથી સહુકોઈનું એ પ્રત્યે ભારે આકર્ષણ થયું છે. આ પ્રકાશન સમયસર પ્રગટ થવાથી ભારતીય જૈન-અજૈન પ્રજા માટે ખૂબ જ ઉપયોગી ગણ્યું છે. દેશભરમાં તેની સુવાસ ઝડપથી ફેલાઈ છે. રવેતાંગર, દિગમ્બર બંને પક્ષમાં ખૂબ ખૂબ આદર પામ્યું છે. દિલ્હીમાં વડાપ્રધાનથી લઈને કેબીનેટના મહત્ત્વના પ્રધાનો, પ્રાન્તીય ગવર્નરો, મુખ્ય પ્રધાનો અને શિક્ષણક્ષેત્રની વ્યક્તિઓએ આ ગ્રંથ જોઈને ભારે આનંદ અનુભવ્યો છે.

આ ચિત્રોનો ઉપયોગ દેશભરના પત્રકારો, ચિત્રકારો, પુસ્તક પ્રકાશકો, ઉદ્યોગપતિઓ તથા વિવિધ સંઘોએ અનેક રીતે છૂટી કર્યો. દેશભરમાં

લગભગ ૫૦ પ્રદર્શનો આ સંપૂર્ણ છટા ચિત્રોના ચોબંધા છે. લાખો લોકોએ તેનો લાભ લઈ ધન્યતા અનુભવી છે. મુંબઈ, જયપુરના જૈન મંદિરની લીંત ઉપર આ ચિત્રસંપૂર્ણ આધારે વિશાળકાય ચિત્રો કાયમને માટે આલેખવામાં આવી રહ્યાં છે. અને કલુટક, રાજસ્થાનમાં આરસમાં કેતરવાના નિલુથો થયાં છે.

ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણુ વગેરે કથાણુકના દિવસોમાં કેન્દ્રસરકારના ફરમાન મુજબ નાના મોટા તમામ શહેરો અને ગામડાઓમાં સંપૂર્ણપણે કતલખાના અંધ રાખવામાં આવ્યાં છે અને લાખો-કરોડો મૂર્ગાં પ્રાણીઓને અભયદાન પ્રાપ્ત થયું છે. અમુક અમુક શહેરો કે પ્રાન્તોમાં આ નિર્વાણુવર્ષ દરમિયાન હોટલોમાં માંસ પીરસવનો પ્રતિબંધ મુકાયો છે તેમજ મદિરાપાનના નિષેધ માટે સરકાર તરફથી ફરમાનો રજૂ કરવામાં આવેલ છે. ઉપરાંત દરેક પ્રાન્તોમાં ક્રાંસીની શિક્ષા રદ કરવા સાથે કેટલાક કેદીઓની કેદની મુદતમાં પણ ઘટાડો કરવામાં આવેલ છે. અહિંસા ધર્મના મહાન પ્રવર્તક કરુણામૂર્તિ ભગવાન મહાવીર પરમાત્માના ૨૫૦૦મા વર્ષની ઉજવણી દરમિયાન અને ત્યાર પછી પણ સરકાર તેમજ સમગ્ર પ્રજા તરફથી જીવેને અભયદાન આપવાની પ્રવૃત્તિ જેટલી થાય તેટલી ઘણી પ્રશંસનીય છે.

આ ૨૫૦૦મા નિર્વાણુ વર્ષ દરમિયાન જૈન ધર્મના સમસ્ત ફિરકાઓમાં પોતાના સંપ્રદાયની મર્યાદા પ્રમાણે દળદળાભર્યાં મહોત્સવો, શાન્તિસ્નાન, સિદ્ધચક્ર મહાપૂજનો વગેરે અનુષ્ઠાને તેમજ રથયાત્રાના ભવ્ય જંગી વરસે ઢાળો, પાઠશાળાના હજારો બાળકો - બાળાઓની પ્રભાતફિરંગીઓ, હજારો-લાખોની સંખ્યામાં સામાયિકો અને તપ-

જાપ, તત-નિયમ વગેરે કલ્યાણકારિ ધર્મ-આશ-
 ધનાઓ ભારતના મોટા નાના શહેરોના જૈન
 સંઘોમાં પ્રતિવર્ષની અપેક્ષાએ ઘણી વિશિષ્ટ પ્રકારે
 કરવામાં આવેલ છે. તપસ્થાની બાળકમાં જૈન
 સંઘનો ઇતરો ભારતની સમગ્ર જનતામાં પ્રસિદ્ધ
 છે અને દર વર્ષે જૈનોના મહાપર્વ પશુપણના
 પવિત્ર દિવસોમાં હબરો આબાલ-વૃદ્ધ નરનારીઓ
 બળે મહિનાના ઉપવાસથી મોટી ત્રણ ત્રણ દિવસ-
 ના એક સાથે ઉપવસની આરાધનામાં જૂડી પડે
 છે. એમ છતાં ભગવાન મહાવીરના આ ૨૫૦૦મા
 નિર્વાણવર્ષમાં તો રેક મોટા નાના શહેરોમાં
 પ્રતિવર્ષની અપેક્ષાએ ઘણી મોટી સંખ્યામાં તપ-
 સ્થાઓ થયેલ છે અને એ રીતે ઉગ્ર તપસ્વી
 ભગવાન મહાવીરને પ્રત્યેક જૈન સંઘે ત્યાગ, તપ-
 સ્થાયા શ્રદ્ધાંજલિ સમર્પણ કરેલ છે. સંખ્યાબંધ
 મહાનુભાવોએ જૈન ધર્મની આચારમર્યાદા પ્રમાણે
 અભક્ષ અને અપેયની જીવનપથ ત્યાગની
 પ્રતિજ્ઞાઓ સ્વીકારી છે. અનેકનેક જૈનોએ જીવન-
 પથનંતા પ્રજ્ઞયર્થપાલનની પ્રતિજ્ઞાઓ અહુષ્ય કરી
 આત્માને પવિત્ર બનાવેલ છે તેમજ અન્યાય,
 અનીતિ, ભેળભેળના ધંધા વગેરે વગેરે દૂષણોને
 પરિત્યાગ કરવા માટે અનેક નર-નારીઓ મોટી
 સંખ્યામાં તૈયાર થયા છે. આ તો એક સ્પષ્ટ યાદી
 છે. બાકી બીજા કાર્યોની નોંધ લઈએ તો ઘણું
 લખાણ થા". ખરેખર આ ઉજવણીએ એક અભૂત-
 પૂર્વ ઇતિહાસ સર્જ્યો છે. આથી જૈન ધર્મ, જૈન
 સિદ્ધાંતો અને ચતુર્વિધ જૈન સંઘનું અસા-
 ધારણ ગૌરવ વધ્યું છે.

ઉપર જણાવેલ આ એક વર્ષની પ્રવૃત્તિથી
 આપણે સંતોષ માનવાનો નથી. તા. ૩-૧૧-૭૫ના
 દિવસે ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ
 મહોત્સવ વર્ષની પૂર્ણહુતિ થાય છે. એ પૂર્ણહુતિ
 પછી પણ આપણા સહુ કોઈના જીવનમાં એ
 અનંત ઉપકારી પરમાત્માના અહિંસા, કરુણા,
 સત્ય, સદાયર, સંયમ અને સંતોષના સિદ્ધાંતો
 કયમ ટકી રહે તે માટે ખાસ લક્ષ રાખવાનું છે.
 માંસાહાર અને મદિરાપાનની ખતરનાક બીજોથી

સો કદમ દૂર રહેવા માટે આપણે તેમ જ આપણી
 ભાવિ પેઢીએ એકદમ સાવચેત બનવાનું છે.
 સંઘજોરી તેમ જ દેશના અર્થતંત્રને ભારે
 નુકશાન પહોંચાડનારી દારુઓની જેને જૈન ધર્મમાં
 સખત મનાઈ કરવામાં આવી છે અને તેની
 પાછળની કાળાખચર જેવી અનેક કલંકિત પ્રવૃ-
 ત્તિને દેશવટો આપવાનો છે. શીલ અને સદા-
 ચારની ભારતીય પ્રજાની અલુભાલ સંપત્તિ સુરક્ષિત
 રહે તે માટે અત્યંત સાવધાન રહેવાનું છે.

“ક્રીડીધી કુંજર સુધીના સર્વ પ્રાણીઓ,
 પશુ-પક્ષીઓ તેમ જ સમગ્ર માનવસમુદાય વગેરે
 વિશ્વવતિ” સર્વ સંસારી જીવાત્માઓને પોતાનું
 જીવન અત્યંત ખ્યાડું છે. કોઈપણ વ્યક્તિને કોઈનું
 પણ જીવન છીનવી લેવાનો લેશ પણ અધિકાર
 નથી.” શ્રમણ ભગવાન મહાવીર તેમ જ ભારતના
 સર્વ જીવ-મુનિઓની આ પવિત્ર વાણી આપણે
 સૌકોઈએ સ્મરણમાં રાખી આપણા જીવન-
 વ્યવહારમાં તેનો અમલ કરવાનો છે. અહિંસાનો
 એક જ સિદ્ધાંત એવો છે કે, જો તેને અમલમાં
 મૂકવામાં આવે તો બીજા અનેક સદૃશુઓ આપો-
 આપ ખેંચાઈને આવ્યા સિવાય નહિ રહે. ભગવાને
 અહિંસાને આ માટે જ પ્રાધાન્ય આપ્યું છે.

આપણા લાગે માનવજંદુઓને વર્તમાનમાં
 ચેટ પૂરતું અન્ન મળતું નથી. ટાક-તાકાધી શરી-
 રને સાચવવા પૂરતા કપડાના સાધન નથી અને
 શાંતિથી રાત પસાર કરવા માટે નાનું ઝુંપડું કે
 ખોરડું પણ નથી. આવા કટોકટીના વિષમ પ્રસંગો
 બાઅવાન શ્રીમતે ઉદારતાથી મધ્યમવર્ગના
 બંધુઓ માટે પોતાની સમગ્ર શક્તિ-સંપત્તિને
 સદૃષ્ટયોગ કરવા કટિબદ્ધ બને તો આ ૨૫૦૦મા
 નિર્વાણવર્ષની ઉજવણી વધુ શ્રેષ્ઠ રીતે સાચક લેખાશે.

આપણા સહુ કોઈનું જીવન સંપૂર્ણ રીતે
 અથવા વધુમાં વધુ અહિંસક બને અને અહિંસા-
 પ્રધાન ભારતની દિવ્યભૂમિ ઉપર અહિંસા ધર્મનો
 વિજયલજ્જ વહેલામાં વહેલી તકે સદા-સર્વદા
 ફરકતો થાય એ જ આ ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ
 વર્ષની પૂર્ણહુતિ પ્રસંગે મુલ ભાવના.

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ રાષ્ટ્રીય સમિતિ

ના

પૂજ્ય વિશિષ્ટ

અતિથિ

અમણ-ભગવતો



પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ
શ્રી વિજયસુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ



પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ
શ્રીમદ્ દેશમૂળજી મહારાજ

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ
રાષ્ટ્રીય સમિતિ

ના
પૂજ્યવિશિષ્ટ
અતિથિ
શ્રમણ ભગવતો



પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ
શ્રી આનંદકપિલ મહારાજ



પરમ પૂજ્ય આચાર્યદેવ
શ્રી તુલસીભાઈ ગણી મહારાજ



ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ

રાષ્ટ્રીય સમિતિ

ના

પૂજ્ય વિશિષ્ટ

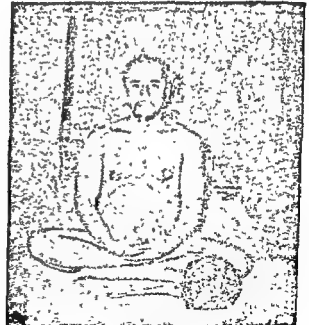
અતિથિ

શ્રમણ ભગવંતે



પરમ પૂજ્ય

સુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી મહારાજ



૨૫ ૨૬ ૧૯૫૧ પરમ પૂજ્ય

સુનિરાજશ્રી વિદ્યાનંદજી મહારાજ

ભગવાન મહાવીર રપઠંભાં નિર્વાણ મહોત્સવ



પ્રમુખ :
શેઠશ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ



મહાસમિતિ

જેઓના

અવિરત પરિશ્રમથી

ઉજવણી

સફળતાને વરી.



ઠાયવાહક પ્રમુખ :
શેઠશ્રી શાહુ ચાંતિપ્રસાદજી જીન

તમારા શપ્થ કરતાં તમારા સુકૃત્યો અનેક સુખે બોલાયા કરશે.



Resi. 47 44 01 R. L. Shah ☆ Phone ☆ Resi. 47 44 02 H. P. Sheth

H. RASIKLAL & CO.

★ IRON MERCHANT ★

Baroda Street Carnac Bunder
BOMBAY-400-009.

Tel. 32 28 70.

M. I. Giriraj, Sant Tukaram Road,
Carnac Bunder, BOMBAY-400-009.

Tel. 33 86 17.

સૌથી મોટા સુખી તો એ છે કે જ્યારે જરૂર અને જેવું મળે તેમાં સંતોષ પામી શકે.



PRASAD & CO.

□ DEALERS IN IRON & STEEL □

Mahavir Chambers, 1/5, Banaji Street
BOMBAY-400-001.

☆ Phone : 25 62 17 ☆

વીરં

卐

દેવં

નિત્યં

卐

વન્દે

શ્રી કોટ તપાગરછ મૂર્તિપૂજક પ્રવેતામ્બર જૈન સંઘ

બોરા બબર : કોટ : મુંબઈ-૪૦૦૦૦૧.

ફોન : ૨૬૩૧૬૩

ધાર્મિક પ્રસંગની યાદ માટે કે જીવન પ્રસંગની સ્મૃતિ માટે
યાદ રાખો.



સ તી આ ફો ટો આ ઈ

૧૬, ખાન મેન્શન, ૪, કારટર રોડ, બોરીવલી-ઈસ્ટ

મુંબઈ-૯૨

ફોન : ૬૬૨૯૪૨



શ્રી વિજયવલ્લભ શતાબ્દી સ્મારક ટ્રસ્ટ

[વડોદરા] સંચાલિત

શ્રી વિજયવલ્લભ સાર્વજનિક હોસ્પિટલ

પબ્લિક ટ્રસ્ટ રજ. નં.
એ. ૨૪૪૩, વડોદરા.

ઈન્કમટેક્સ એકઝમ્પ્શન સર્ટી. નં.
HQ-IV 171-1975

પંબલકેસરી યુગવીર આચાર્યશ્રી વિજયવલ્લભસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના કાયમી સ્મારકરૂપે તેમના જન્મસ્થાન વડોદરા [શુભરાત]માં, નજરનાગ પેલેસના કમ્પાઉન્ડમાં પરમપૂજ્ય જિનશાસનરત્ન આચાર્યશ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજની પ્રેરણાથી “શ્રી વિજયવલ્લભ-સૂરીશ્વરજી સાર્વજનિક હોસ્પિટલ”નું બાંધકામ શરૂ થઈ ગયું છે.

આ હોસ્પિટલની સ્થાપના અને સંચાલન માટે ડૉ. ત્રીસ લાખની જરૂરિયાત છે.

પૂજ્ય ગુરુદેવના અનેક ઉપકારોનું ઋણ ચુકવવાની આ એક અણમોલ તક છે. તો આ સ્મારક માટે ઉદારતાથી દાન આપવા વિનંતી છે.

ઉપરોક્ત હોસ્પિટલના વિવિધ વિભાગો અને રૂમો માટે રૂ. ૨૫૦૦૦થી વધુ રકમનાં દાનો સ્વીકારાય છે.

આ ઉપરાંત રૂ. ૧૦,૦૦૦ આપીને પેટ્રન, રૂ. ૫,૦૦૦ આપીને ઉપપેટ્રન, રૂ. ૨,૫૦૧ આપીને ‘અ’ વર્ગના આજીવન સભાસદ, રૂ. ૧૫૦૧ આપીને ‘બ’ વર્ગના આજીવન સભાસદ, રૂ. ૧૦૦૧ આપીને ‘ક’ વર્ગના આજીવન સભાસદ, રૂ. ૨૫૧ આપીને ‘અ’ વર્ગના સહાયક સભાસદ, રૂ. ૧૫૧ આપીને ‘બ’ વર્ગના સહાયક સભાસદ તેમજ રૂ. ૧૦૧ આપીને ‘ક’ વર્ગના સહાયક સભાસદ પણ બની શકાય છે. પેટ્રનને રંગીન ફોટો તથા ઉપપેટ્રનને બ્લેક એન્ડ હાઇટ ફોટો મૂકવામાં આવશે.

આપનો ઉદાર ફાળો ચેક, ડ્રાફ્ટ અથવા રોકડ રકમ “શ્રી વિજયવલ્લભ શતાબ્દી સ્મારક ટ્રસ્ટ” ના નામે નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

ચંપાલાલ કેશરીમલ સંઘવી [મંત્રી]

નવા બગર, વડોદરા-૩૬૦૦૦૬.



પ્રતિષ્ઠા : કામલ વદ ૧૧, સં. ૨૦૩૨
ચિત્રમાં જ્યોતીર્ણી શુભ નિશામાં આ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ ખૂબ
ધામધૂમથી ઊજવાયો હતો, તેઓ પૂ. શતાવધાની ગણિવચંદ્રી
જ્ઞાનન્દવિજયજી મહારાજ, પૂ. સુનિશી પૂર્ણાનન્દવિજયજી
મહારાજ, પૂ. સુનિશી જયશેખરવિજયજી મહારાજ, મૂલનાયકજી
શ્રી વાસુ પૂજ્ય સ્વામી પ્રભુજીના દર્શન કરી રહ્યા છે.

શ્રી રાજસ્થાન જૈન સંઘ - મલાડ

શ્રી વાસુપૂજ્ય સ્વામી જૈન મંદિર
હીરા જીવન, રોડ નં. ૩, મામલતદાર વાડી,
મલાડ (પશ્ચિમ), ગુજરાત-૬૪.

ભગવાન મહાવીરના
 ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કંઠ્યાણક
 પ્રસંગના લીધે દેશની રાજ-
 ધાની દિલ્હીની રાજકારણથી
 ધમધમતી ધરતી આ વર્ષમાં
 અપેક્ષાએ ધર્મકારણથી ધમકતી
 બની રહી. નિર્વાણ વર્ષ દર-
 મિયાન સરકારી સ્તરે તેમજ
 સંસ્થાકીય ધોરણે યોજાયેલ રથ-
 યાત્રા, જાહેરસભા, પરિસંવાદ
 પ્રદર્શન વગેરે કાર્યક્રમોમાં
 રાષ્ટ્રપતિ શ્રી કૃષ્ણચંદ્રન અલી
 અહમદ અને વડાપ્રધાન
 શ્રીમતિ ઇન્દિરા ગાંધી સહિત
 અનેક પ્રધાનો અને રાજકીય
 આગેવાનોએ ભાગ લીધો.
 દિલ્હી-વાંસીઆએ રાજકીય
 વિરાટ સરઘસો એક એકથી



ચરિયાતા બણાં જોયા પરંતુ માઈલો લાંબી
 વિરાટ અને ભવ્ય ધાર્મિક રથયાત્રા નિર્વાણ
 વર્ષમાં જ જોઈ. ચારેય દિરકાના પૂજ્ય શ્રમણ
 ભગવંતો, સાધ્વીજીઓ અને મહાસતીજીઓએ

તેમજ વિશાળ સંખ્યામાં જૈન-
 તરોએ રથયાત્રામાં અને રામ-
 લીલા મેદાનમાં યોજાયેલી

જાહેર-સભામાં ભાગ લીધો.

રાષ્ટ્રપતિ શ્રી કૃષ્ણચંદ્રન અલી અહમદ
 પાવાપુરી જળમંદિરની પ્રતિકૃતિવાળી ટપાલ
 ટિકિટ અને રાણકપુરના મંદિરની પ્રતિકૃતિવાળા

કવરનું, “ભગવાન મહાવીર વનસ્થળી”નું
 અને શહેર નગરપાલિકાના નગરપતિ શ્રી કેદાર-
 નાથ સાહુનીએ “મહાવીર વાટિકા”નું ઉદ્ઘાટન
 કર્યું. જ્યારે વડાપ્રધાન શ્રીમતિ ઇન્દિરા

જાવીદિલ્હી

ગાંધીએ ધર્મચક્રનું ધાર્મિક
 વિધિથી ઉદ્ઘાટન કર્યું.

ભારત સરકારે ભગવાન

મહાવીર મેમોરિયલના નિર્માણ માટે ચાર એકર
 જમીન આપી છે. વનસ્થળીથી એક કીલો
 મીટર દૂર ધોલા કુઆ પાસે સરહાર પહેલ રોડ
 પર રૂ. ૩૦ લાખના ખર્ચે ભવન નિર્માણ થશે.



તેમાં જૈન કલા કૃતિઓ અને ચિત્રોનો સંગ્રહ તેમજ જૈન સાહિત્યનું પુસ્તકાલય હશે. મેગાસ્થિલની જેમ “નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ જૈનોલોજીકલ એન્ડ રીસર્ચ” નામની કાયમી સંસ્થાની સ્થાપના પણ કરાઈ. અને આ સંસ્થા રજીસ્ટર્ડ થઈ ગઈ છે.

સમગ્ર નિર્વાણ વર્ષમાં દિલ્હી અને તેના ઉપ-નગરોમાં પાંચે કલ્યાણક પ્રસંગે રથયાત્રા, ગુણાનુવાદ સભા, પરિ સંવાદ, પ્રદર્શન, ફિલ્મ, નાટકો વગેરે વિવિધ વીરભક્તિ કાર્યક્રમો યોજાયા. અંગ્રેજી રાષ્ટ્રીય સંગ્રહાલયમાં પાંચેક સપ્તાહ સુધી જૈન ચિત્ર અને સ્થાપત્યનું પ્રદર્શન યોજાયું. અને યમુના પારના ક્ષેત્ર-વાસીઓએ તો રામનવમી અને મહાવીર જયંતીની એક સાથે ઉજવણી કરીને પ્રેરક ઉદાહરણ પૂરું પાડ્યું!

દિલ્હી પ્રદેશમાં શતાબ્દીની ઉજવણી માટે ઉપ-રાજ્યપાલ શ્રી ખાલેશ્વર પ્રસાદની સંરક્ષકતામાં દિલ્હી પ્રદેશ ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિની રચના થઈ હતી. ક્ષેત્રીય સમિતિઓ અને પેટા સમિતિઓ પણ રચાઈ હતી.

નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી દેશભરમાં સુવ્યવસ્થિતપણે થાય તે માટે રાષ્ટ્રપતિ શ્રી વી. વી. ગિરિની સંરક્ષકતામાં અને વડાપ્રધાન શ્રીમતિ ઇન્દિરા ગાંધીની અધ્યક્ષતામાં ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ રાષ્ટ્રીય સમિતિ રચાઈ. શ્રી ગિરિ નવરાત્રીમાં તેમનું સ્થાન રાષ્ટ્રપતિ શ્રી કૃષ્ણચંદ્રન અલી અહમદે ઠેક સુધી સંભાળ્યું.

રાષ્ટ્રીય સમિતિમાં આપણા પૂજ્ય શ્રમણ લગ્ન-વંતોને પણ મહત્વનું સ્થાન આપાયું. આ સમિતિમાં પૂજ્યપાદ આચાર્યશ્રી સમુદ્રસૂરિજી મહારાજ, પૂજ્યપાદ આચાર્યશ્રી ધર્મસાગરજી મહારાજ, પૂજ્યપાદ આચાર્યશ્રી આનંદનગ્ધિજી મહારાજ, પૂજ્યપાદ આચાર્યશ્રી તુલસીજી અને પૂજ્ય મુનિરાજશ્રી યશો-

વિજયજી, પૂજ્ય મુનિશ્રી વિદ્યાનંદજી, મુનિશ્રી સુશિલકુમારજી અને મુનિશ્રી મહેન્દ્રકુમાર [પ્રથમ] વિશિષ્ટ અતિથિ તરીકે ખિરાજ માન થયા હતા.

આ રાષ્ટ્રીય સમિતિની અંતર્ગત શેઠશ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઈના પ્રમુખપણા હેઠળ જૈન અને જૈનતંત્રોના પ્રતિનિધિ-ત્વયુક્ત મહાસમિતિ પણ રચાઈ.

મહાસમિતિના કાર્યવાહક પ્રમુખ શ્રી સાહુ શાંતિપ્રસાદ જૈને મહાસમિતિના મુખપત્ર “વીર પારનિર્વાણ” (દિલ્હી માસિક) દ્વારા સમગ્ર જૈન સમાજને ઉજવણી અંગે સુરપ્રદ માગદર્શન આપ્યું. મહાસમિતિના મહામંત્રીઓ શ્રી ચીમનલાલ ચક્ર-

ભાઈ શાહ અને અક્ષયકુમાર જૈને નિર્ધારિત ઉજવણીના કાર્યક્રમોને સફળતાથી પાર પાડવામાં પ્રવાસ, પત્રવ્યવહાર, પરિચર્યા અને પરિચય દ્વારા અધ્યાગ જહેમત લીધી. સંગઠન મંત્રીઓ શ્રી રિપલદાસ શંકર અને શ્રી શાંતિલાલ વનમાળી શેઠ દેશભરમાં પ્રવાસ કરીને, આર્ય કિરેકાના નામી, અનામી આગેવાનોને મળીને શતાબ્દીનો જયવંતો પ્રચાર કર્યો. અને કાર્યાલય મંત્રી શ્રી એલ. એલ. આચાર્યએ પણ મહા-

આર્ય

કિરેકાના

પદુમાન્ય

એવા

જૈન ધ્વજ

જૈન પ્રતીક

અને

સમણસુત

અંધની

ઉપલબ્ધ





સામગ્રીઓ પહોંચાડી અને એવો સુવ્યવસ્થિત પ્રચાર કર્યો કે દેશના ખુણખુણે જ નહિ, વિદેશોમાં પણ ભગવાન મહાવીરનો જ્યનાદ ગૂંછ ઊઠ્યો અને જૈન-ધર્મથી અપરિચિત એવા અનેકને જૈનધર્મ વિષે પ્રાથમિક માહિતી મળી.

દિલ્હી વિસ્તારમાં થયેલા કેટલાક નોંધપાત્ર કાર્યો આ પ્રમાણે છે:—

- ભગવાન મહાવીર વનસ્થળીનું નવનિર્માણ.
- “મહાવીર ચારિકા”
- “નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ જૈનાલોજીકલ સ્ટડીઝ એન્ડ રીસર્ચ” નામની સંસ્થા.
- ‘જિજ્ઞુ-ધર્મ સંગીતિ’નું આયોજન. તેના કૃષ્ણ-સ્વરૂપે “સમણસુત્ત” નામના જૈન ગ્રંથની ઉપલબ્ધિ.
- શ્રીન પાક, રવિન્દ્ર ભવન તેમજ રાષ્ટ્રીય સંઘડાલયમાં જૈન ચિત્રકળા અને સ્થાપત્યના એકથી વધુ પ્રદર્શન.
- દિલ્હી વિશ્વ વિદ્યાલયમાં જૈન ધર્મના અધ્યયન માટે સ્વતંત્ર વિભાગની સ્થાપના.
- દિલ્હીના રાષ્ટ્રીય સંઘડાલય અને અન્યાગારમાં સ્વતંત્ર જૈન વિભાગની સ્થાપના.
- ૧૯૭૪ અને ૧૯૭૫ના નિર્વાણ દિવસે દિલ્હીના સાવજનિક સ્થળો પર રંગબેરંગી રાશની.



સમિતિના નિણયોને અમલી બનાવવા ભારે જહેમત લીધી.

મહાસમિતિ ઉપરાંત રાષ્ટ્રીય સમિતિએ નક્કી કરેલા કાર્યક્રમોનો અમલ કરવા તેમજ ભાગદર્શન આપવા માટે કેન્દ્રના નાયબ શિક્ષણ પ્રધાન પ્રો. ડી. પી. ચાહવની અધ્યક્ષતામાં ‘કોર-કમિટી’ની રચના થઈ હતી. તે જ પ્રમાણે શ્રી ચીમનલાલ ચક્રભાર્ત શાહના સંયોજકપણા હેઠળ ‘સાહિત્ય પ્રકાશન સમિતિ’ની, રચના પણ કરાઈ હતી.

રાષ્ટ્રીય સમિતિમાં અતિથિ વિશેષપદે બિરાજમાન પૂજ્ય શ્રમણ ભગવંતોમાંથી જેઓ દિલ્હીમાં ચાતુર્માસ હતા તેઓએ ત્યાં ભરાતી વિવિધ સમિતિઓને પ્રત્યક્ષણ અને જેઓ દૂર હતા તેવા પૂજ્ય શ્રમણોએ પત્રો દ્વારા ઉપયોગી ભાગદર્શન આપ્યું. આ વંદનીય શ્રમણ ભગવંતોના આશીર્વાદ, પ્રેરણા અને ભાગદર્શનથી સમગ્ર જૈન સમાજ [સંઘ]ને જૈન ધ્વજ, અને જૈન પ્રતીકની ઉપલબ્ધિ થઈ. અને તેઓની વિશદ ચર્ચા વિચારણાથી સર્વ માન્ય એવા “સમણસુત્તમ” નામનો જૈન ધર્મનો ઉપયોગી ગ્રંથ પ્રાપ્ત થયો.

દેશભરમાં રાષ્ટ્રીય સ્તરે તેમજ સ્થાનિક સંઘ અને સંસ્થાના ધોરણે નિર્વાણ શતાબ્દી વર્ષની ઉજવણી માટે ભાગદર્શન આપવા દિલ્હી અને મુંબઈ એમ બે સ્થળોએ મુખ્ય કાર્યાલયો શરૂ કરાયા હતા. આ કાર્યાલયોએ દેશભરમાં જૈન ધર્મ પ્રચારની વિવિધ



અનંત
લઘિર્નિધાન
ભગવાન
શ્રી
મહાવીરને
વં
દ
ન

ભારત
ડૂંગ
હાઉસ

૨૦, મંગળદાસ રોડ,
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

વીરમણના ચરણને, પ્રણામી વિનયથી ઉચ્ચરી;
મળજો ભવોલાલ તાહરે, શાસન ત્રિપુટી તિર્મળું

શા. પ્રેમચંદ જેસંગલાલની કું

૪૬૯, મોહાના આઝાદ રોડ,
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૪.

ફોન : ૩૩ ૫૮ ૮૭

ખરો માગે વીતરાગનો,
સુફમ જેહના લેહ;
અર્ધા હોય તે સહજો,
મનમાં રાખી ઉમેદ...

શા. વાડીલાલ ચુનીલાલ

૭૧/૭૭, ચંપાગલી, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨

ઓફિસ : ૩૧ ૯૨ ૨૫

-- ફોન :--

૪૮ ૧૩ ૬૩ : ઘર

રત્નો કરોડો આપતાં, ક્ષણ ગએલી નવ મળે,
ઉપદેશ આ મહાવીરનો, સંભારજો પળે પળે....

ચીનુભાઈ વાડીલાલ વોરા
શાંતિલાલ વાડીલાલ વોરા
[મહુડી-મધુપુરીવાળા]

વોરા ટ્રાન્સપોર્ટ કંપની

૧૩૫-૧૩૯, કાઝી સૈયદ સ્ટ્રીટ, યોગેશ્વર બિલ્ડીંગ,
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૩ ફોન : ૩૨ ૭૫ ૭૪ : ૩૩ ૮૩ ૨૬

આપે મહાપુરુષોએ
સમભાવને ધર્મ કહ્યો છે.

રસિકલાલ કાળીદાસ મહેતા

"રાજડાંસ" ફોન નં. ૩,

પહેલે માળે, ૮૮, મરીન ડ્રાઈવ,

૭ રોડ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

સિરસા
વંદે
મહાવીર

બી.
બાલુભાઈ

ચંદ્ર ચોક, પહેલી મલી,
મુળજી નેઠા મારકેટ,
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

-- ફોન :--

ઓફિસ : ૩૧ ૦૦ ૨૮

ઘર : ૨૯ ૩૧ ૬૫

લેગલાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિવાણ મહોત્સવ

રાષ્ટ્રીય સમિતિ

સંસ્કૃત : રાષ્ટ્રપતિ શ્રી ફેડરેટીન અલી અહમદ

મુખ્ય : વડાપ્રધાન શ્રીમતિ ઇન્દિરા ગાંધી

કાર્યવાહક મુખ્ય : શિક્ષણ પ્રધાન પ્રો. એસ. તુરુલહસન

૦ પૂન્ય વિશિષ્ટ અતિથિ શ્રમણ લગવતો ૦

આચાર્યદેવ શ્રી વિજયસમુદ્રસુરિય મહારાજ

આચાર્યદેવ શ્રી ધર્મસાગર મહારાજ

આચાર્યદેવ શ્રી આનંદઋષિય મહારાજ

આચાર્યદેવ શ્રી તુલસીય

મુનિરાજ શ્રી યશોવિજય મહારાજ

મુનિરાજ શ્રી વિદ્યાનંદ મહારાજ

મુનિરાજ શ્રી સુશિલકુમાર : મુનિરાજ શ્રી મહેન્દ્રકુમાર (પ્રથમ)

સર્વ શ્રી સભ્ય

૧ પ્રો. એસ. તુરુલ હસન	દિલ્હી	૧૧ અક્ષયકુમાર જૈન	-યુદિલ્હી
૨ રામનિવાસ મિર્ઝા	-યુદિલ્હી	૧૨ કુસુમભાઈ મોતીચંદ શાહ	મુંબઈ
૩ પી. સી. શેઠી	લોપાલ	૧૩ ચંદુલાલ કસ્તુરચંદ	મુંબઈ
૪ ડી. પી. યાદવ	-યુદિલ્હી	૧૪ જૈનેન્દ્રકુમાર	દિલ્હી
૫ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ	અમદાવાદ	૧૫ ડી. કે. દુકેલ	બેંગલોર
૬ શાંતિપ્રસાદ જૈન	-યુદિલ્હી	૧૬ ડો. ડી. એસ. દેઠારી	દિલ્હી
૭ શ્રેયાંસપ્રસાદ જૈન	મુંબઈ	૧૭ સી. સી. શાહ	મુંબઈ
૮ એ. એન. ઉપાધ્યે	કોલ્કાતા	૧૮ અચલસિંહ, એમ. પી.	આથા
૯ પરસાદીલાલ પાટની	દિલ્હી	૧૯ મોહનભલ ચોરડીઆ	મદ્રાસ
૧૦ ભાગચંદ સોની	અજમેર	૨૦ ડો. એલ. એમ. સિંધવી	-યુદિલ્હી



૨૧ શાહીલાલ જૈન,	ગુંબઝ	૪૪ જે. એસ. ઝવેરી	ગુંબઝ
૨૨ કે. એમ. લોઢા	કલકત્તા	૪૫ સંપતકુમાર ગધૈયા	જયપુર
૨૩ આનંદરાજ સુરાણા,	ન્યુદિલ્હી	૪૬ પ્રો. આર. એસ. શર્મા	પટના (બિહાર)
૨૪ શાંતિલાલ વી. શેઠ	દિલ્હી	૪૭ ઉમાશંકર ભોષી, એમ.પી.	ન્યુ દિલ્હી
૨૫ એસ. એલ. બાકુલા	નાગપુર	૪૮ જી. શંકરકુરુષ, એમ.પી.	ન્યુ દિલ્હી
૨૬ લાલચંદ હિરાચંદ દોશી	ગુંબઝ	૪૯ બી. એસ. પાગે	ગુંબઝ
૨૭ ડો. નથમલ ટાંટિયા	નાલંદા (બિહાર)	૫૦ ભક્તવંશન	કાનપુર (ઉ.પ્ર.)
૨૮ અમૃતલાલ કાલીદાસ દોશી	ભાનનગર	૫૧ ડો. રધંસ અહમદ	અલીગઢ (ઉ.પ્ર.)
૨૯ રિખભદાસ પી. રાંકા	ગુંબઝ	૫૨ ભદ્રિમ અલ્લા, એમ.પી.	ન્યુ દિલ્હી
૩૦ ચંદ્રકાન્ત બકુભાઈ શેઠ	અમદાવાદ	૫૩ ગુરુમુખસિંહ મુસાફિર, એમ.પી.	ન્યુદિલ્હી
૩૧ જીવતલાલ પરતાપસી	ગુંબઝ	૫૪ રશીદ ઉદ્દીન ખાન, એમ.પી.	ન્યુ દિલ્હી
૩૨ અગરચંદ નાહેટા	બિઠાનેર (રાજસ્થાન)	૫૫ ભદ્રંત આનંદ કૌશલ્યન	નાગપુર
૩૩ જે. આર. શાહ	ગુંબઝ	૫૬ ભિક્ષુ જગદીશ કરચપ, નાલંદા (બિહાર)	પટના
૩૪ દેવચંદ સી. શાહ, પો. નિપાની (મહારાષ્ટ્ર)	દિલ્હી	૫૭ આર. ડી. ભંડારે	પટના
૩૫ સુહરલાલ જૈન	દિલ્હી	૫૮ ચાંદમલ સરાવગી,	ગૌહત્તી (આસામ)
૩૬ ગોવિંદલાલ સરાવગી	કલકત્તા	૫૯ મણીલાલ સુરાણા	જયપુર (રાજસ્થાન)
૩૭ એસ. એમ. બેંગાની	દિલ્હી	૬૦ રાજકુમારસિંહ જૈન	ધંદાર (મ.પ્ર.)
૩૮ કુસુમ એમ. ઝવેરી	સુરત	૬૧ ખેલશંકર દુલભજી	જયપુર
૩૯ મોહનલાલ કઠોતિયા	દિલ્હી	૬૨ કનૈયાલાલ દ્રગડ	કલકત્તા
૪૦ શ્રીચંદ રામપુરિયા	કલકત્તા	૬૩ ચંદ્રભાન ડાહલિયા	શ્રીરામપુર (મહારાષ્ટ્ર)
૪૧ પ્રભુદયાલ દાબડીવાલા	કલકત્તા	૬૪ રતનલાલ જૈન, એમ.પી.	ન્યુ દિલ્હી
૪૨ શુભકરજી દસાની	કલકત્તા	૬૫ દોલતસિંહ જૈન	દિલ્હી
૪૩ એમ. સી. બંડારી	કલકત્તા	૬૬ વશપાલ જૈન	ન્યુ દિલ્હી

☆ રાષ્ટ્રીય સંમિતિના કાર્યવાહક સભ્યોની યાદી ☆

૧ ડો. ડી. એસ. ઠાકારી	દિલ્હી	૧૦ રતનલાલ જૈન	નવી દિલ્હી
૨ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ	અમદાવાદ	૧૧ શુભકરજી જસાની,	કલકત્તા
૩ શાંતિપ્રસાદ જૈન	નવી દિલ્હી	૧૨ બેયાંસપ્રસાદ જૈન	ગુંબઝ
૪ ડો. એલ. એસ. સિંધવી	નવી દિલ્હી	૧૩ પ્રો. કે. એમ. લોઢા	કલકત્તા
૫ ચીમનલાલ ચકુભાઈ શાહ	ગુંબઝ	૧૪ ડો. એ. એન. ઉપાધ્યે	મેસુર
૬ ચાંદમલ સરાવગી,	ગૌહત્તી (આસામ)	૧૫ વશપાલ જૈન	નવી દિલ્હી
૭ ગોવિંદલાલ સરાવગી	કલકત્તા	૧૬ એમ. સી. બંડારી	કલકત્તા
૮ શાહીલાલ જૈન	ગુંબઝ	૧૭ અક્ષયકુમાર જૈન	દિલ્હી
૯ રિખભદાસ રાંકા	ગુંબઝ	૧૮ શાંતિલાલ વી. શેઠ	દિલ્હી



રાષ્ટ્રીય સમિતિમાં નિર્ધારિત કાર્યક્રમ માટે પેટા સમિતિઓ

લગવાન મહાવીર સ્મારક તથા 'નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ
જૈનોલોજિકલ રીટીઝ એન્ડ લનીંગ' નામક સંસ્થાઓનું
બંધારણ ઘડવા માટે નિયુક્ત પેટા સમિતિના સભ્યો :

૧ ઉપશિક્ષણ મંત્રી	ચેરમેન	૫ પ્રો. કે. એમ. લોઢા	સભ્ય
૨ શાંતિપ્રસાદ જૈન	સભ્ય	૬ રતનલાલ જૈન	સભ્ય
૩ સી. સી. શાહ	સભ્ય	૭ અક્ષયકુમાર જૈન	સભ્ય
૪ ડૉ. એલ. એમ સિંઘવી	સભ્ય	૮ એસ. ડોરાર્થ સ્વામી	સંયોજિકા

સાહિત્ય પ્રકાશન સમિતિ

૧ સી. સી. શાહ (સંયોજક)	૭ યશપાલ જૈન
૨ ડૉ. એ. એન. ઉપાધ્યે	૮ જોડાભાઈ ઝવેરી
૩ શ્રીચંદ્ર રામપુરયા	૯ સુહરલાલ જૈન
૪ દલસુખ માલવણિયા	૧૦ અક્ષયકુમાર જૈન
૫ ડૉ. નયમલ ટાંટિયા	૧૧ શાંતિભાઈ વનમાળી શેઠ
૬ અગરથંદ નાહટા	૧૨ લક્ષ્મીચંદ જૈન (સહસંયોજક)

રાષ્ટ્રીય સમિતિએ નક્કી કરેલા કાર્યક્રમનો અમલ કરવા તેમજ
માર્ગદર્શન આપવા માટે સ્થપાયેલી કોર-કમિટિના સભ્યો :-

૧ પ્રો. ડી. પી. ચાદવ, ઉપશિક્ષણ મંત્રી : ભારત સરકાર પ્રમુખ			
૨ ક્રાંતિ ચૌધરી	સભ્ય	૮ ગોવિંદરામ સરાવળી	સભ્ય
૩ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ	સભ્ય	૯ શાદીલાલ જૈન	સભ્ય
૪ એવાંસપ્રસાદ જૈન	સભ્ય	૧૦ રતનલાલ જૈન	સભ્ય
૫ શાંતિપ્રસાદ જૈન	સભ્ય	૧૧ કલ્યાણુમલ લોઢા	સભ્ય
૬ બ્યાનંદરાજ સુરાષ્ટ્રા	સભ્ય	૧૨ અક્ષયકુમાર જૈન	સભ્ય
૭ સી. સી. શાહ	સભ્ય		





સરસ્વતીન, તુલસી તથા શાગ અને દ્રેવથી
પરચરા એવા અન્ય ઘોડેના અપભ્રિચરજીવી
દામાડેજ થઈ જવાને બદલે તેમની વિપરી-
તતાને સમજતાં મુમુક્ષુએ કામ, ક્રોધ, લોભ,
મોહ અને અદકારને ત્યાગ કરી, શરીર
પદ્ધતિ ગુણી ગુણની ઈચ્છા દેવતાં વિચરતું.

એસ. મનસુખલાલ એન્ડ કું.

☆ રૂમયા બિલ્ડીંગ,

☆ ૩૯૫, કાલ્યાદેવી રોડ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

જે સમાવહાતામાં મુદ્દ બની અનુભવ પાપકર્મો
કરે છે, તેઓ પળ કર્મના ફળ ભોગવતી
વખતે બહુપણુ દાખવવા આવતા નથી. આમ
હોવા છતાં અત્યંત મોહથી મૂઢ અનુભવી, દીવો
ઘોડવાઈ બધો હોય અને માર્ગે રેખી ન
સકાય તેમ, ન્યાય પ્રકત માર્ગે રેખવા છતાં
રેખી શકતાં નથી, એ કેવું આશ્ચર્ય છે!



લંડન સ્ટાર ડાયમંડ કું. (ઇન્ડિયા) પ્રા. લિ.

☆ ૧૬૦/૧૧, પ્રસાદ એમ્પર્સ,

☆ મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૪.

ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવના શ્રેષ્ઠગાથી આયોજનની દૃષ્ટિએ સમસ્ત જોન સમાજના એક કેન્દ્રીય સંગઠન રૂપે 'ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ મહાસમિતિ'ની દિલ્હી ખાતે સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. આ મહાસમિતિના હેતુદારો અને સભ્યો આ પ્રમાણે છે :

પ્રમુખ : શેઠશ્રી કરતુરભાઈ લાલભાઈ
કાર્યવાહક પ્રમુખ શ્રી સાહુ શાંતિપ્રસાદ જન

☆ ઉપપ્રમુખ ☆

આનંદરાજ સુરાણા
ગોવિંદલાલ સરાવગી

☆ મહામંત્રી ☆

રતનલાલ જીન
શાહીલાલ જીન

☆ ખમન્ત્રી ☆

સી. સી. શાહ
અક્ષયકુમાર જીન

સંગઠન મંત્રી : રિવમહાસ રાંકા : શાંતિલાલ વનમાળી શેઠ
કાર્યાલય મંત્રી : એલ. એલ. આનંદા

ભગવાન મહાવીર

૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ
મહાસમિતિ

—: સર્વશ્રી સભ્યો :—

શ્રેયાસપ્રસાદ જીન
શેઠ અચ્યતસિંહ
પ્રભુદયાલ દાખડીવાલા
વિજયસિંહ નાહર
જેઠાભાઈ ઝવેરી
અગરચંદ નાહટા
એમ. સી. ભંડારી
કે. એમ. લોહા
શુભકરજી હસાની
કુસુમજેન મોતીચંદ શાહ
મોહનલાલ ઠકૌતિયા
ચંપતકુમાર ગધેયા
ધીચંદ રામપુરિયા

ચાંદમલ સરાવગી
યશપાલ જીન
લાલચંદ હિરાચંદ
પરસાદીલાલ પાટની
એ. એન. ઉપાધ્યે
શેઠ ભાગચંદ સોની
જીનેન્દ્રકુમાર જીન
જરડીસ શ્રી ટી. કે. દુકેલ
ડી. એસ. કેઠારી
મોહનલાલ ચૌરડિયા
ટા. એલ. એમ. સિંધવી
એસ. એલ. બાફુલા
ટા. નથમલ ટાંટિયા

અમૃતલાલ કાલીદાસ દોશી
ચંદ્રકાન્ત બકુભાઈ શેઠ
જીવતલાલ પરતાપસી
જે. આર. શાહ
શેઠ દેવચંદ શાહ
સુદરલાલ જીન
એસ. એચ. બેંગાની
કુસુમચંદ એમ. ઝવેરી
મન્નાલાલ સુરાણા
રાજકુમારસિંહ જીન
ખેલચંકર દુલ્લભજી
ચંદ્રકાન્ત કાકલિયા
કનૈયાલાલ દુગડ

દરિયાપાંજર, દિલ્હી-૬
૨. અન્સારી રોડ

ફોન : ૨૨૮૨૨૭
પોસ્ટ : ૨૨૮૨૨૭



● મહાસમિતિમાં નિમાયેલી અન્ય પેટા સમિતિઓ

● ભગવાન મહાવીર વનસ્થલીના વિકાસ માટે પેટા સમિતિ

- | | |
|-----------------------------|-----------------------|
| ૧ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ (સંયોજક) | |
| ૨ શ્રેયાંસપ્રસાદ જૈન | ૫ સી. સી. શાહ |
| ૩ શાંતિપ્રસાદ જૈન | ૬ પ્રભુદયાલ દાબડીવાલા |
| ૪ લાલચંદ હિરાચંદ | ૭ અક્ષયકુમાર જૈન |

☆ ભગવાનમહાવીર મેમોરિયલ તથા નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ જૈનોલોજીકલ સ્ટડીઝના બંધારણ માટે પેટા સમિતિ ☆

- | | | |
|----------------------|----------------------|---------------------|
| ૧ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ | ૩ સી. સી. શાહ | ૫ રતનલાલ જૈન |
| ૨ શ્રેયાંસપ્રસાદ જૈન | ૪ ડૉ. એલ. એમ. સિંઘવી | ૬ શ્રીચંદ રામપુરિયા |

જૈનકલા, સાહિત્ય, પેઈન્ટીંગ સ્થાપત્ય વિશ્વવિદ્યાલયમાં ભગવાન મહાવીર અને તથા હસ્તપ્રતોના પ્રદર્શનના આયોજન જૈન ધર્મ વિશે ચર્ચાઓ તથા સભાઓના આયોજન માટે પેટા સમિતિ

- | | |
|---|--------------------------|
| ૧ શાંતિપ્રસાદ જૈન | ૧ કલ્યાણભલ લોહા (સંયોજક) |
| ૨ એડીશનલ સેક્રેટરી, ડીપાર્ટમેન્ટ ઓફ કલ્ચર | ૨ યશપાલ જૈન |
| ૩ ડાયરેક્ટર, નેશનલ મ્યુઝીયમ | ૩ અક્ષયકુમાર જૈન |

- નિર્વાણ મહોત્સવ વર્ષને અહિંસા (શાંતિ) વર્ષ તરીકે જાહેર કરવા તથા નિર્વાણ મહોત્સવ દિવસને હાર્ડ માંસ નિષેધ દિન જાહેર કરવા.
- વિદેશોમાં નિર્વાણ મહોત્સવનું આયોજન
- રેલવે-કન્સેશન અને હરતા-ફરતા પ્રદર્શન માટેના કાર્યોના વ્યવસ્થિત સંચાલનમાં સહકાર આપવા નિમાયેલી પેટા સમિતિ

- | | | |
|-------------------|-------------------|-----------------------|
| ૧ શાંતિપ્રસાદ જૈન | ૩ મોહનલાલ કઠોતિયા | ૫ પ્રભુદયાલ દાબડીવાલા |
| ૨ શેઠ અચ્યુતસિંહ | ૪ આનંદરાજ સુરાણા | ૬ રતનલાલ જૈન |

ભગવાન મહાવીર સ્મારક ડીઝાઇન તૈયાર કરાવવા, યોગ્ય આર્કીટેક્ટોની પસંદગી કરવાની દ્રષ્ટિએ, સુબંધ ખાતે નીચેની વ્યક્તિઓની પેટા સમિતિની સ્થાપના કરી હતી.

- | | |
|-----------------------------|-----------------|
| ૧ કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ (સંયોજક) | |
| ૨ શ્રેયાંસપ્રસાદ જૈન | ૪ સી. સી. શાહ |
| ૩ શાંતિપ્રસાદ જૈન | ૫ બેકાભાઈ ઝવેરી |



દિલ્હી પ્રદેશ

☆ ભગવાન મહાવીર

☆ ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : બાલેશ્વરપ્રસાદ, ઉપરાજ્યપાલ
પ્રમુખ : રાધારમણ, મુખ્ય કાર્યકારી પાર્વદ

પ્રધાન મંત્રી : ડૉ. વિમલકુમાર જૈન
ખાનગી : દેવરાજ જૈન

: ઉપપ્રમુખ :

: મંત્રી :

ડૉ. બરતરાય
શ્રીમતી નિર્મલ મલહોત્રા
અક્ષયકુમાર જૈન
ડિગ્રિમલ જૈન
બીકુરામ જૈન
રણજીતમલ ભંડારી

પુરુષોત્તમલાલ ગોયલ
મહેતાબચંદ જૈન
દૌલતસિંહ જૈન
ડિગ્રીમલ જૈન (બજલીવાળા)
લાજપતરાય જૈન

સર્વશ્રી સભ્યો

☆ ————— ☆

કેદારનાથ સહાની (મેયર)
મીર મુરતાક અહમદ,
(પ્રમુખ-મહાનગર પરિષદ)
ડૉ. સ્વરૂપસિંહ, ઉપકુલપતિ,
(દિલ્હી વિશ્વવિદ્યાલય)
અમરનાથ ચાવલા, (સંસદ સભ્ય)
ડૉ. ગીરધારીલાલ ગૌસ્વામી
મહેશ્વર દયાલ
નજબુલ્લુ શરણ
શ્રીમતિ જોમપ્રમા જૈન
શ્રીમતિ રક્ષાશરણ
પી. જી. એસ. રંધાવા
હરીકિશનલાલ ભટ્ટ(સંસદ સભ્ય)
ડૉ. યુદ્ધવીરસિંહ
શાંતલાલ શેઠ
સરદારમલ જૈન
કેલાસચંદ જૈન

બાલેશ્વરપ્રસાદ જૈન
ઇન્દ્રચંદ બંસાલી
ત્રેમચંદ જૈન
બાબુભાઈ શાહ
મંગતરાય જૈન
કનૈયાલાલ પટવારી
રાજકુમાર જૈન
મોહનલાલ બાફુલા
રામલાલ જૈન
સલોકચંદ જૈન
શ્યામલાલ જૈન ઠેકેદાર
લક્ષ્મીચંદ જૈન
રમેશચંદ જૈન
રંગુલાલ જૈન
અમીરચંદ રાઠવાન
મણીલાલ દોશી
હેમચંદ જૈન

રામલાલ સરૈફ
શાંતલાલ ચૌધરી
ત્રેમચંદ જોસવાલ
જગજીપ્રસાદ જૈન
જવાહરલાલ જૈન
શ્રીપાલ જૈન
કુંદનલાલ મારીપુરિયા
હરભંસલાલ જૈન
સંતલાલ જૈન
રામલાલ જૈન કે. ડી.
વચ્છરાજ કઠૌતિયા
વાલચંદ જૈન
ફરજનકુમાર જૈન
વિજયેન્દ્રકુમાર જૈન
રામચંદ જૈન
પી. આર. ચિત્તલ
જોમ પ્રકાશ જૈન



જેમ કોઈ મોટા તળાવને સૂકવી નાખવું હોય, તે પ્રથમ તેમાં
નવું માણી દાખલ થવાનો આગ્રહ કરી, અંદરનું પાણી
સૂકવી નાખવું જોઈએ, તેમ સંઘર્ષી શિક્ષણે પણ પ્રથમ નવાં
પાપ કર્મ દાખલ થવાના આગ્રહ રૂપી દારૂ બંધ કરી, પછી
કોરોડો નાનકડી એકઠાં થયેલા કર્મને તપ વડે દૂર કરવું જોઈએ.

એક
સદગૃહસ્થ

જ્યાં સુધી માણસ [પોતાના સુખ માટે] બીજા માણીની નિંદા કર્યા કરે છે,
ત્યાં સુધી તે પોતાનું વેર વધાર્યા કરે છે.

અતુલ રૂગ હાઉસ

જાનીના જ્ઞાનનો સાર એ છે કે,
તે કોઈની હિંસા કરતો નથી.
અહિંસાનો સિદ્ધાંત પણ એટલો જ છે.

વરણી,
સુ'બધ-૧૮.

જૈન પ્રધર્સ

૪૮, ગિરિજાવાડી, સુ'બધ-૪૦૦

શ્રુતિ બાદ જ્ઞાન પ્રાપ્ત થવું ફલભૂ છે

એસ.

ભગો ! તમે સમજતા કેમ નથી ? થીતો ગયેલી સતીઓ પાછી આવતી નથી

અને મનુષ્ય જન્મ ફરી મળવો સહેલો નથી

૧૧૩,

બા

(પરિચિત)

સુ'બધ-૪૦૦

જગતમાં પ્રાણીઓ પોતાનાં કર્મોથી જ દુઃખી થાય છે અને સારી-માડી દશા પ્રાપ્ત કરે છે

☆ કરેલું કર્મ, ફળ હોવા વિના કદી અલગ થવું નથી ☆

મે. નથમલ નિહાલચંદ

૫૦૦, ગોવિંદ ચોક એમ. એ. માર્કેટ,
સુ'બધ-૪૦૦ ૦૦૨.

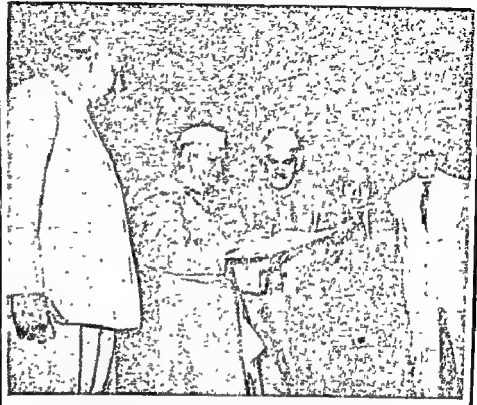
એક
શુભેચ્છક

જ્યાં સુધી માણસ [કામિની-કંચન વગેરે]
સચિત કે અચિત પદાર્થોમાં આસક્તિવાળો છે,
ત્યાં સુધી તે દુઃખમાંથી મુક્ત થતો નથી.

નવી દિલ્હી : ભગવાન મહાવીરની અંતિમ ચરણ સ્પર્શિત પાવનભૂમિ પાવાપુરીના જળમંદિરની પ્રતિકૃત્તિવાળી ખાસ ટપાલ ટિકિટનું ઉદ્ઘાટન કરીને રાષ્ટ્રપતિ શ્રી કૃપાકૃષ્ણ બલી અહમદે અત્રે ૧૩મી નવેમ્બર ૧૯૭૪ના રોજ સવારે ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણક મહોત્સવનો મગળ પ્રારંભ કર્યો. રાષ્ટ્રપતિ ભવનના મશહુર અશોક હોલમાં યોજાયેલ આ ઉદ્ઘાટન સમારંભમાં રાષ્ટ્રપતિએ કહ્યું કે ભગવાન મહાવીરે અહિંસા, અપરિબ્રહ્મ, અનેકાંત અને સહિષ્ણુતાનો માર્ગ આપણને બતાવ્યો, ભગવાન મહાવીરે બતાવેલ માર્ગ પર ચાલીને જ આપણે આપણી સમસ્યાઓનું સમાધાન મેળવી શકીશું.

આ પ્રસંગે માહિતી અને સાચાણ ખાતાના પ્રધાન શ્રી અંકર હયાળ શર્માએ કહ્યું કે ભગવાન મહાવીરે આપેલ મહિંસા અને અપરિબ્રહ્મના માર્ગદર્શને આપણે અપનાવવો જોઈએ અને તેમના આદર્શોને આપણા જીવનમાં ઉતારવા જોઈએ. શિક્ષણપ્રધાન પ્રો. ડી. પી. રાઠવે તેમજ નિર્વાણ મહોત્સવ મહાસમિતિના કાર્યાધ્યક્ષ સાહુ શ્રી શાંતિપ્રસાદ જૈન પણ

નિર્વાણ શતાબ્દી આઈ ધરધર ઉલ્લાસ લાઈ



ટપાલ રાષ્ટ્રપતિ શ્રી કૃપાકૃષ્ણ બલી અહમદે અશોક હોલમાં ટિકિટનું પાવાપુરી જળ મંદિરની ટિકિટનું ઉદ્ઘાટન કર્યું તે ઉદ્ઘાટન વેળાના તસ્વીરમાં રાષ્ટ્રપતિ અને સંચાલક શ્રી શંકરહયાળ શર્મા તેમ જ શ્રી શાંતિપ્રસાદ જૈન છે.

પ્રસંગિક પ્રચનો કર્યા હતા.

ટપાલ ટિકિટના ઉદ્ઘાટન-થી અત્રે શરૂ થયેલ નિર્વાણ મહોત્સવ આઠ દિવસ સુધી ઉજવાયો, ૧૩મીએ ધ્વજારોહણ, નિઝય પરિવહ અને વંદના કાર્યક્રમ, ૧૪મીએ ગોતમ ગણ-ધર સ્મૃતિ દિવસ અને મહિલા

પરિવહ, ૧૫મીએ શ્રમણ સંસ્કૃતિ પરિવહ, ૧૮મીએ નિર્વાણવાદી વિચારધારાનું યોગદાન પર સંવિધા, ૧૯મીએ અનેકાંત પરિવહ અને ૨૦મીએ ભાવિ વિકાસ યોજનાઓ અને દીક્ષા સમારંભ આદિ વિવિધ કાર્યક્રમો થયાં.

આ આઠેય દિવસના કાર્ય-
ક્રમ દિલ્હી પ્રદેશ નિર્વાહ
સમિતિએ, લાલ કિલ્લાના
મેદાનમાં ખાસ ઊભા કરેલ
મંડપમાં યોજ્યા હતા.

નવી દિલ્હી : ભગવાન
મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાહ
કર્યાણકેના ઐતિહાસિક અને
મંગળ દિવસે વડાપ્રધાન શ્રીમતી
ઇન્દિરા ગાંધીએ, ભારતીય
સંસ્કૃતિના જ નહિ વિશ્વના થ
જયોતિર્ધર પરમતારક તીર્થ કર
પરમાત્મા ભગવાન શ્રી મહા-
વીર સ્વામીને ભાવભરીની વંદના
કરતાં કહ્યું હતું કે આજથી
અઢી હજાર વર્ષ પહેલાં ભગ-
વાન મહાવીરે સત્યની જે શોધ
કરી હતી તે આજે પણ એટલી
જ સત્ય છે.

નિર્વાહ કર્યાણક વર્ષના
પ્રારંભે અત્રે રામલીલા મેદાનમાં
ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા

૩. ૫૦ લાખ

નવી દિલ્હી : લોકસભામાં ૯મી ડીસેમ્બર ૭૪ના રોજ
સંસદસભ્ય શ્રી ભગતરામ રાજારામ મનહર અને શ્રી કુશ
બકુલે શિક્ષણપ્રધાન ડૉ. ડી. પી. યાદવને શતાબ્દી અંગે
વિવિધ પ્રશ્નો પૂછ્યા હતા. આ પ્રશ્નોમાં અહિંસા વર્ષની યોગણ,
મહાવીર જયંતીની જાહેર રજા વગેરે પ્રશ્નોના સમાવેશ થાય છે.
શ્રી યાદવે એક પ્રશ્નના જવાબમાં કહ્યું હતું કે નિર્વાહ મહોત્સવ
મનાવવા માટે સરકારે રૂ. ૫૦ લાખ મંજૂર કર્યા છે.

મંજૂર કરતી કેન્દ્ર સરકાર

નિર્વાહ મહોત્સવ સમિતિ
આયોજીત જાહેરસભામાં અમૂલ-
પૂર્વ માનવ મહેરામણને સંજો-
ધતાં શ્રીમતિ ઇન્દિરા ગાંધીએ
અધ્યક્ષ સ્થાનેથી પોતાના પ્રવ-
ચનમાં કહ્યું કે ધર્મ પ્રત્યેની
આપણી શ્રદ્ધા અંગે ધીનજો
શું કહેશે તેની ચિંતા આપણે
ન કરવી જોઈએ. અને આપણે
આપણાં માર્ગે જ ચાલતા
રહેવું જોઈએ.

ભગવાન મહાવીરે આહંસા
અપરિચિત અને સત્યને સૌથી
વધારે મહત્ત્વ આપ્યું હતું.
આપણે એ જોઈએ છે કે આધુ-
નિકતા અને વિજ્ઞાનની નવી
ઝાકમઝાળમાં પણ જીવનમાં
કાયમી શાંતિ અને વિશ્વકલ્યાણ
માટે એમના સિદ્ધાંત આજ
પણ એટલા જ મૂલ્યવાન છે.

તેમણે વધુમાં કહ્યું હતું કે
સહિષ્ણુતા ભારતીય સંસ્કૃતિની
મહાન અને સૌથી મોટી લેખી
છે. ભગવાન મહાવીરે અહિંસાને
પરમધર્મ માન્યો હતો, ગાંધી
સુધી આ જ વિચાર સર્વોપરી
રહ્યો છે. ભગવાન મહાવીરને
આપણે સાચી શ્રદ્ધાજલિ અહિં-
સાના માર્ગે ચાલવાનું નવ
લઈને જ આપી શકીએ છીએ.

૧૭મી નવેમ્બર ૧૯૭૪ના
રોજ અત્રે યોજાયેલી આ સભામાં
માત્ર જેના જ નહિ પણ જેને-

દહેજ લેવા-દેવાનું

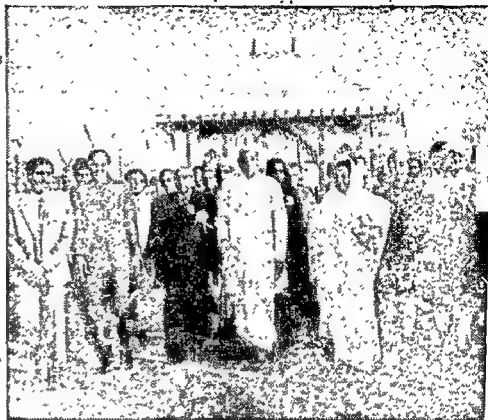
નવી દિલ્હી : ૧૪ નવેમ્બર ૭૪ના અત્રે યોજાયેલ મહિલા
પરિષદને શુભારંભ કરતાં શ્રી જ્યોત્સના જેને 'સંયમ વર્ષમાં'
મહિલાઓને સંયમથી વર્તવા અને દહેજ લેવા કુરિવાળે સામે
જાહેરવાને. અતુરોધ કર્યો. અને ધરેણીઓને બહિષ્કાર કરવાની
પણ હાકલ કરી, આ પરિષદમાં સાધ્વી વિચક્ષણાશ્રીજી, મહાસતી
મીનસુધાજી, આયે'કા શુદ્ધમતીજી આદિએ પ્રવચનો કર્યાં.

બંધ કરે



તરોએ ઉમળકાથી હાજરો આપી હતી, રાજકીય અને સામાજિક જૈન-જૈનેતર આગ-ધાનોતેમજ બેલાખની મેદનીતું આ અગાઉ, નિર્વાણ મહોત્સવ મહાસમિતિના પ્રમુખ શેઠ શ્રી કર્પુરભાઈ લાલભાઈએ સ્વાગત કયું હતું.

શેઠશ્રીના સ્વાગત પ્રવચન તેમજ વડાપ્રધાનના પ્રવચન બાદ આચાર્યશ્રી (વજ્ય સમુદ્ર સૂરિ) મહારાજ, આચાર્યશ્રી તુલસીજી તેમજ આચાર્ય શ્રી ધર્મસાગરજી મહારાજ તેમજ ઉપાધ્યય શ્રી વિદ્યાનંદમુનિએ પોતાના પ્રવચનોમાં ભગવાન મહાવીરને શુભાનુવાદ કર્યો હતો.



મહાસમિતિના કાર્યાધ્યક્ષ સાહુ શ્રી શાંતિપ્રસાદ જૈને આભારવાદન કયું હતું અને વડાપ્રધાન શ્રીમતિ ઇન્દિરા ગાંધીને, શ્રી અમલાનંદ દોશ સંપાદિત "જૈન કલા અને સ્થાપત્ય" નામનો બહુમૂલ્ય ગ્રંથ ભેટ આપ્યો હતો.

રાજધાનીના ઇતિહાસમાં અદ્ભુત અને અનોખી ભની રહેલ આ જાહેરસભાને પ્રારંભ સંગીતકાર શ્રી રવિન્દ્ર જૈને ગાયેલ "ગીત ગાતા ચલ પ્રભુ કે ગીત ગાતા ચલ, ગંગાજેસી

ઐતિહાસિક

ત્રિપુટી

રામજીલા મેદાનની જાહેર સભાના બ્યાસપીઠ પર જઈ રહેલાં વડાપ્રધાન શ્રીમતિ ઇન્દિરા ગાંધી, શેઠ શ્રી કર્પુર-ભાઈ લાલભાઈ અને સાહુ શ્રી ક્રિયાંસપ્રસાદ જૈન.

નિર્મલ ચક્ર જિનવાણી" ગીતથી થયો હતો.

જગી જાહેરસભાના આગલા દિવસે ૧૬ નવેમ્બર ૭૪ના દિલ્હીવાસીઓએ પહેલી વાર સાતથી વધુ માઈલ લાંબી

જૈનોની વિરાટ રથયાત્રા નિહાળી. અજબભાઈ પાર્કથી સવારનાં ૧૦ના ટકોરે શરૂ થયેલ આ રથયાત્રા રાજધાનીના મુખ્ય માર્ગો પરથી ફરતી ફરતી સાંજના ઠંડ સાત વાગે જાહેરસભાના સ્થળે લાલ કિલ્લાના મેદાનમાં પહોંચી હતી.

દિલ્હી સુધાર્ધના નગર-પતિ ડેદારનાથ સક્ષાની તેમજ મુખ્ય કાર્યાકારી અધિકારી શ્રી રાધારમજી આ રથયાત્રાનું નેતૃત્વ સંભાળ્યું હતું. રથયાત્રાની કેપ-રેખ નિવળ્યા મહોત્સવ મહા-સમિતિના કાર્યાધ્યક્ષ સાહુ શ્રી



શાંતિપ્રસાદ જેન તેમજ હરી-
યાણના બૂનપૂર્વ નાણાપ્રધાન
શ્રી ઓમપ્રભા જેને શાળી હતી.
રથયાત્રામાં આપણા બધા જ
ફિરકાના પૂજ્ય શ્રમણ ભગવંતો
અને સાધ્વીજી, પૂજ્ય મહાસતીજી
મહારાજો પધાર્યા હતા.

આ વાગ્ય અને વિરાટ
રથયાત્રાનું આયોજન દિલ્હી
પ્રદેશ નિર્વાહ ચતાષ્ટી સમિતિ-
એ કયું હતું.

નવી દિલ્હી : સર્વ સેવા
સંઘ, વર્ષા તરફથી રહ અને
૩૦ નવેમ્બર ૭૭ના રોજ જે
વિવસ માટે "જિજ્ઞ-ધર્મ

સંગીતિ"નું આયોજન થયું.
આ સંગીતિમાં ચારેય ફિરકાના
અ.ચ.ધર્મ અને મુનિ મહારાજ,
સાધ્વીજી, મહાસતીજી, અધિકારી
તેમજ આગેવાન જેન વિદ્વાનોએ
ભાગ લીધો હતો.

ચારેય ફિરકાને સર્વમાન્ય
બને એવું જેનધર્મનું પુસ્તક
તૈયાર કરવા આ 'સંગીતિ'
યોજાઈ હતી. 'જેન ધર્મસાર'
નામે આગું પુસ્તક સર્વ સેવા
સંઘે પ્રથમ તૈયાર કરીને ચારેય
ફિરકાના શીરોમાન્ય શ્રમણ ભગ
વંતો તેમજ વિદ્વાનોને મોકલી
આપાયું હતું. શ્રી રાધાકૃષ્ણ

બળજ આ માટે અમદાવાદ
અને વારાણસી જઈ ત્યાં બિરા
જમાન આચાર્ય ભગવંતોને
મળ્યા હતા.

આચાર્ય શ્રી વિજય સમુદ્ર
સૂરિજી, આચાર્ય શ્રી ધર્મ-
સાગરજી, આચાર્ય શ્રી દેશભૂષ-
જી, આચાર્ય શ્રી તુલસીજીએ
આ સંગીતિની સફળતાના
આશીર્વાદ મોકલ્યા હતા.

આ સંગીતિના છેવટા
પ્રયત્ન બાદ 'સમગ્ર મુક્ત'
નામે જેનધર્મનો ચારેય ફિરકાને
સર્વમાન્ય મંથ પ્રકટ થઈ ગયો છે.

દેવાધરેવયા પૂનિત

એવા

ભગવાન મહાવીર સ્વામીને
આમારા વંદન

લક્ષ્મીબહેન મેઘજી ગડા

ધનિદેશ... નયના... પ્રવીણ...

આર. બી. મદેતા રોડ, ઘાટકાપર, મુબમ-૪૦૦-૦૭૭

નમો વદ્યમાણ્યરસ...

અનિલકાન્ત પી. પારેખ

☆ ઓફિસ ☆

રાજપ્રમા એજન્સીઝ, ૧૦૧, નામદેવી,

બીજો માળે, મુ'બમ-૪૦૦-૦૦૨ : ફોન : ૩૨૪૨૪૨.

☆ ઘર ☆

૩૩, વલ્લભચાઈ રોડ,

"સ્પીકાર" પહેલે માળે, બ્લોક નં. ૫,

વિજેપાતા, મુ'બમ-૪૦૦-૦૫૬.

પરમ કૃપાળુ

પરમ ઉપકારી

પરમાત્મા

હી

મહાવીર

જિનેશ્વરને વંદના

॥

ફત્તેહચંદભાઈ શાહ

ન્યુપિટર

આર્ટસ

૫૩, મ્યુનિસિપલ-

ઈન્ડસ્ટ્રીઅલ એરેટ,

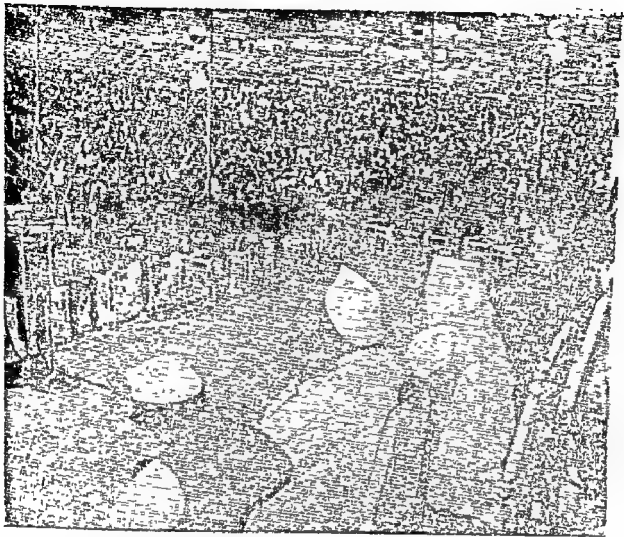
બાપ્ટી રોડ, મુ'બમ-૮.

ફોન : ૩૭૪૦૨૭



નિવૃત્તિ
શાતાબ્દીના
સંસ્કારો

રાજીવગુપ્તાના મોટા શ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઈ,
શ્રીમતિ કલિદાસ ગાંધી અને સાહુ શ્રી
શાંતિ પ્રસાદ જીન



નવી દિલ્હી : લાગલગાટ
પાંચ દિવસ સુધી વિવિધ કાર્ય-
ક્રમો દ્વારા દિલ્હીવાસીઓએ
ભગવાન મહાવીરના જન્મ દિવ-
સની ઉજવણી કરી. ૨૦મી
એપ્રિલે પાંચ દીવસીય ઉત્સવનો
પ્રારંભ થયો. ઐતિહાસિક લાલ
હિલોની સામે મુલાખ પાર્કમાં
આ પાંચ દિવસ સતત ભગવાન
મહાવીરનો જયનાદ ગૂંજતો રહ્યો.

મુલાખ પાર્કમાં આ માટે

ખાસ વિશાળ મંડપ ઉભો
કરાયો હતો. અને વિવિધ શોભા
શલ્યગાર અને રોશની તેમાં
કરાઈ હતી. ૨૦મીએ શ્રી પંચ-
પરગેઠી પૂજા ભજાવાઈ. દિલ્હી
મુખરાઈના જૂનપૂર્વ સભ્ય શ્રી
જગ્નૂ પ્રસાદજીએ જૈન ધ્વજવંદન
કરાવ્યું હતું.

આ પ્રસંગે જામા મસ્જિદના
મુખ્ય ઇમામ ઇમામુલ મુલતાન
સૈયદ અબ્દુલ્લાએ ભગવાન

મહાવીર અને ભગવાન રામને
શ્રદ્ધાંજલિ આપતા કહ્યું હતું
કે સાચો મુસલમાન એ છે કે
જે આ ઋષિયોના આદેશાનુ-
સાર જીવે છે.

૨૧મીએ શ્રી કુન્દનલાલજી
માદિપુરિયાની અધ્યક્ષતામાં
ચોખચેલ સભામાં પ્રો. મુખન-
દનલલજી, ડૉ. મહેન્દ્રસાગરજી
પ્રચંડિયા અને પંડિત મુખેરચંદ
શાસ્ત્રીએ પ્રવચનો કર્યા હતા.





આ દિવસે ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યા-
નંદ સુનિને ૫૧મો જન્મ
દિવસ હોવાથી તેઓશ્રીની
પણ શુભજીતિ ગાવામાં આવી.
દિલ્હીની તમામ સંસ્થાઓએ
નારિયેળ ચડાવી ઉપાધ્યાયજીને
પુષ્પાંજલિ અર્પણ કરી.

૨૨મીએ શ્રી રતનત્રયધારી-
જીની અધ્યક્ષતામાં શ્રી પ્રેમચંદજી
જેને અધ્યાત્મ અને પૂજન
સંબંધી અભ્યસનીય પ્રવચન
આપ્યું. બપોરે જોન શ્રી સમાજ
સત્કથાએ ઉત્સવ ઉજવ્યો.
રાતે ગજલકારે અને શાયરોએ
ગજલ અને નજમમાં ભગવાનના
ગીતો લલકાર્યા.

૨૨મીએ સંગીતરત્ન શ્રી
તારાચંદ્ર ત્રેમી, રેડિયો આર્ટી-
સ્ટ શ્રી સુનાલ લાલ અને સર-
દાર આંતારસિંહ તેમજ તેમના
દલાવુંદે સંગીતના સૂરોમાં

દિલ્હીની રથયાત્રાની એક ઝંસક

ભગવાનનું જીવન ચરિત્ર કહ્યું
શ્રી અતવર દેહલીએ દારૂબંધી
અંગે પ્રભાવક પ્રવચન આપ્યું.
આ કાર્યક્રમની અધ્યક્ષતા શ્રી
મહાવીરપ્રસાદજી એડવોકેટ
સંભાળી.

આજ દિવસે બપોરના
મહિલા સમાજે પોતાનો કાર્ય-
ક્રમ આપ્યો. જિનેન્દ્ર હલા કેન્દ્ર
[દેડલા]ના યુવાનોએ ભગવાન-
ના પંચકલશાણુકોને નૃત્યનાટિકા-
માં તાદ્દશ કર્યો.

૨૪મી એપ્રિલ મહાવીર
જન્મ કલ્યાણક દિવસ. આ
દિવસે સમસ્ત જોન સમાજે રથ-

યાત્રા ઠાડી. આનંદરાજ સુરાજી-
એ ટિપ્પીમંજ, મહાવીર નગર-
માં જોનકલ્પ વંદન કરાવ્યું.
રથયાત્રા શહેરના તમામ મુખ્ય
માર્ગો પરથી ફરી હતી અને
સુભાષ પાર્કના મંડપમાં ઉતરી
સુનિ મહારાજો અને વિદ્યા-
શ્રીના પ્રવચન થયાં.

૨૫મીએ ઉદ્દલ દિવસે સવા-
રના આઠ વાગે જોન મિત્ર
મંડળના ઉપક્રમે 'સમણસુત'
ગ્રંથનું ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાનંદ
સુનિએ ઉદ્ઘાટન કયું. તેઓ-
શ્રીએ પોતાના પ્રવચનમાં કહ્યું
કે આ અંધ રાજા વિનોબા
જેવા સંત જીવનની એક મહાન
સિદ્ધિ છે.

જૂનપૂર્વ સંસદ સભ્ય શ્રી
કુંવરલાલજી શુપ્તાની અધ્ય-
ક્ષતામાં મળેલ જાહેરસભામાં
સુનિશ્રી સુશિલકુમાર, સુનિશ્રી
રાકેશકુમારજી આદિ સુનિઓએ



તેમજ અન્ય વિદ્વાનોએ ભગ-
વાનના જીવન અને ઉપદેશ
અંગે પ્રવચનો કર્યા.

નવી દિલ્હી : યમુના પારના
ક્ષેત્ર વાસીઓએ રામનવમી અને
મહાવીર જન્મંતી એક જ દિવસે
એક સાથે મળીને ઉજવીને
ભગવાન મહાવીરના અનેકાન્તના
સિદ્ધાંતને ચરિતાર્થ કરી
ખતાંબો. આ ક્ષેત્રની વિવિધ
સામાજિક સંસ્થાઓ, સ્વયં-
સેવક અને મિત્ર મંડળોના શુભ
પ્રયાસોથી જોનો અને હિન્દુ-
ઓએ આ બંને ઉત્સવ સામુ-
હિકપણે ઉજવ્યો.

ગાંધીનગર કૃષ્ણનગરમાં
સ્વયંસેવક મંડળના ઉપક્રમે
વિશાળ શેઠા યાત્રા નીકળી
આમાં ભગવાન મહાવીર અને
ભગવાન રામના જીવન પ્રસંગોને
તાદૃશ્ય કરતી વિવિધ દ્રુતી
રચનાઓ હતી. આ ઉપરાંત
સતી મયણા સુંદરી નેમ-શાસ્ત્ર
વિવાહ અને જૈન પ્રતીકની રચ-
નાઓ પણ ધ્યાન દોરતી હતી.

બપોરની બહિરસભામાં
ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાનન્દ સુનિએ,
શ્રી ચક્રવર્તી શર્મા અને શ્રી
સુંદરાસિંહ બંહારી આદિ વક્તા
ઓએ મહાવીર અને રામ વિષે
મંત્રમુગ્ધ પ્રવચનો કર્યા હતા.

રામનગર : ૧૧મી મેએ
અત્રે ગલી નં. ૨માં સુનિશ્રી

ગલી ગલીમે ગૂંજે નાદ

સુશિલકુમાર અને સુનિશ્રી
રાકેશકુમારની નિશ્ચમાં મહાવીર
જન્મંતી ઉજવાઈ.

પદમનગર : સુનિશ્રી હેમ-
ચન્દ્રવિજયજી અને સુનિશ્રી
સુશિલકુમારના સાન્નિધ્યમાં
અને શ્રી સુખદેવ જૈનની અધ્ય-
ક્ષતામાં અત્રે વિવેકાનંદ પુરીમાં
કવિ સંમેલન મળ્યું નાયબ
રણવે પ્રધાન શ્રી બૂરાસિંહે
સંમેલનનું ઉદ્ઘાટન કરતાં કહ્યું
કે માત્ર ભારતને જ નહિ, સમગ્ર
વિશ્વના પ્રાણીમાત્રને ભગવાન
મહાવીરના ઉપદેશોની આજે
જરૂર છે.

આ ઉપરાંત દક્ષિણ દિલ્હી
ક્ષેત્રના રામકૃષ્ણરમ, વિનય-
નગર, વીરનગર, સિમારપુર અને
અશોકવિહાર આદિ ઉપનગરોમાં
પણ બહિરસભાઓ મળી અને
વક્તાઓએ વિવિધ અભિવ્યક્તિ-
થી ભગવાનને વંદના કરી.

નવી દિલ્હી : મહાવીર
જન્મંતી પ્રસંગે 'ભગ્વત વીર
સમાજ' દ્વારા આયોજીત કાર્ય-
ક્રમમાં શ્રી મહાવીર ગીતાંજલિ,
એટા (ઉ.પ્ર.)એ 'કુંડલપુર કા
રાજકુમાર' નૃત્ય નાટિકા
ભજવાઈ.

જય

મહાવીર

જય

મહાવીર



૨૪ એપ્રિલ ૧૯૭૫ના
મહાવીર જન્મ દિવસ પ્રસંગે
આકાશવાણીના લગભગ
તમામ કેન્દ્રો પરથી શ્રીમતી
કુન્થા જૈન લિખિત "માન-
સ્તંભ" નામની નાટિકા
પ્રાંતીય ભાષાઓમાં પ્રસારિત
કરાઈ હતી. (વાચકોની નજર
માટે : આ નાટિકામાં સતી
ચન્દન બાળાની કથા વણી
લેવાઈ હતી) ઉમી મેના
રાજ આ નાટિકાનું પુનઃ
પ્રસારણ કરાયું હતું.



નવી દિલ્હી . ભારતીય જ્ઞાનપીઠ અને ટાઈમ્સ ઓફ ઈન્ડિયાના સહયોગથી અને તા. ૨૬ એપ્રિલ ૧૯૬૫ના રોજ જૈન શિવ અને ચિત્રકળાનું પ્રદર્શન યોજાયું હતું. પ્રદર્શનમાં સમગ્ર ભારત-માંથી શિવ અને ચિત્રકળાના ૩૦૦ ઉત્તમ નમૂનાઓ પ્રદર્શિત કરાયા હતા.

કેન્દ્રના ગૃહમંત્રી શ્રી કમલાનંદ રેડ્ડીએ પ્રદર્શનનું ઉદ્ઘાટન કરતાં કહ્યું હતું કે આ પ્રદર્શનથી આપણને ભગ

નવી દિલ્હી : મહાવીર જયંતી પ્રસંગે નવજીવદયા મંદળે ૨૦ થી ૨૪ એપ્રિલ તાર દિવસ સુધી લાલકિલ્લા સામે પરેડ મેદાનમાં શાકાહારનું પ્રદર્શન યોજાયું હતું.

વાન મહાવીરના જીવન દર્શન અને ઉદ્દેશ્યોને સમજવામાં સહાય મળશે. સાથોસાથ તે આપણા દૈનિક જીવનની ઘણી બધી સમસ્યાઓનું સમાધાન

પણ પ્રદાન કરશે.

તેમણે વધુમાં કહ્યું હતું કે ભગવાન મહાવીરના જીવન-માંથી આપણને પોતાના જીવનમાં પ્રેમશાલતા રાખવાની તથા ધૃષ્ટાધી દૂર રહેવાની પ્રેરણા મળે છે. આપણે જો હિંસાને માત્ર છોડી લોકોની દ્રેષની વૃત્તિને મીટાવી શકીએ તો મારું માનવું છે કે જો ભગવાન મહાવીરને સાચી શ્રદ્ધાજલિ હશે,

નવી દિલ્હી : મોન પાર્ક જૈન મેન્ડી સંઘે ૨૫ અને ૨૬ એપ્રિલ એ દિવસ મંત્રિ સેન્ટ્રલ પાર્કમાં જૈન સાહિત્ય અને ચિત્રોનું પ્રદર્શન કરાવ્યું હતું. પ્રદર્શનમાં પ્રેતાગર અને દિગમ્બર અને સંપ્રદાયોનું આઘમિક સાહિત્ય તેમજ જૈન વિજ્ઞાન જૈન મનો-વિજ્ઞાન, જૈન નીતિશાસ્ત્ર, જૈન જ્યોતિષ આદિ વિષયોને લગતું સાહિત્ય તેમ જ નિર્વાણ વધ દરમિયાન દેશ-વિદેશમાં પ્રગટ થયેલ હિન્દી અંગ્રેજી સાહિત્ય રજૂ કરાયું હતું.

અસત્ય વચન બોલવાથી બહાનમાં વધે છે આપસમાં વેરભાવ વધે છે

અને

મનમાં કવેશનો વધારો થાય છે.

★

લિબર્ટી સીલ્ક મીલ્સ પ્રા. લી.,

૧૦૪, ભોમ્બે સમાચાર માર્ગ, ભારત હાઉસ, બીજો માળે,
મુંબઈ-૪૦૦-૦૨૩ ☆ ફોન : ૨૫૩૨ ૩૦

અસત્ય બોલનારા શુભ વગરનાનાં શુભોનાં વખાણ કરે છે અને શુભવાનતાં સાચા શુભોને લાંબી રે છે.

અ ર જો દ ય ઈ ન્ડ સ્ટ્રી ઝ
વિનોદ એન્જનીયરીંગ કોર્પોરેશન

ગોપાલ છવન, ૧લી લાંડારી સ્ટ્રીટ ક્રોસ સેન, વંઝગાદી,
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૩. ☆ ફોન : ૩૩૭૨ ૮૫



ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી. ડી.

જતી કહે છે.....

નવી દિલ્હી : અહિંસા ઈન્ટરનેશનલ અને અ.ભા.દિ. શ.મ.નિ.મ. સોસાયટી ચોથા કેવળજ્ઞાન સમારોહનું ઉદ્ઘાટન ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી બી. ડી. જતીએ કયું હતું. તેમણે ચોતાના પ્રવચનમાં કહ્યું હતું કે ભગવાન મહાવીર જૈન ધર્મના અંતિમ તીર્થંકર હતા અને એક મહાન આધ્યાત્મિક નેતા હતા. સમગ્ર વિશ્વ તેમને આદરભાવથી જુવે છે. જૈન દર્શનના સિદ્ધાંતોએ સારા વિધના દર્શનિકોનું ધ્યાન ખેંચ્યું છે.

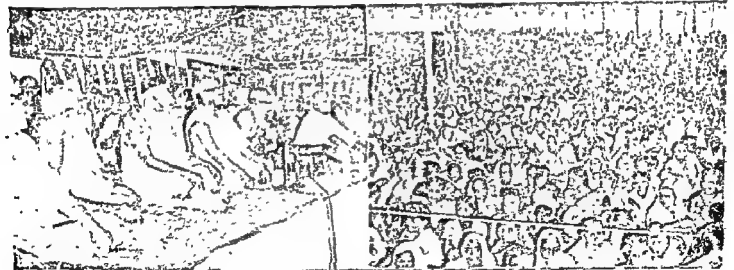
નવી દિલ્હી : ૨૧મી જાન્યુ- આરી ૧૯૭૫ના રોજ અત્રેના સમુદાયમાં ભારતીય સાહિત્ય પરિષદના ઉપક્રમે “વર્તમાન સમાજના સંદર્ભમાં વર્ધમાન અને તેમનું દર્શન” વિષય

નવભારત ટાઈમ્સના દૈનિક પ્રમુખ સંપાદક શ્રી અક્ષયકુમાર જૈને કહ્યું હતું કે ભગવાન મહાવીરના સમયમાં સ્ત્રીઓની દશા દયનીય હતી. તેમનું જાહેર વેચાણ-ક્રીલામ થતું, મહાવીરે

ભગવાન આધ્યાત્મિક નેતા મહાવીર

પર પરિસંવાદ(સેમિનાર)યોજાયે હતો. કેન્દ્રીય આરોગ્ય પ્રધાન ડૉ. કરણસિંહે કહ્યું હતું કે ભગવાન મહાવીરના ઉપદેશોની માત્ર ભારતને જ નહિ સમગ્ર વિશ્વને જરૂર છે.

તેમને ઉદ્ધાર કર્યો. આથી આ વર્ષને સ્ત્રી ભગૃતિ વર્ષ રૂપે મનાવીએ અને વર્તમાન સંદર્ભમાં ભગવાનના દર્શનની વ્યાવહારિકતાને ઓળખીએ.



દિલ્હીમાં જાહેરસભાની વ્યાસપીઠ પર પૂજ્ય

આચાર્ય શ્રી

મહારાજ

અને

આદિ

સારે

વિજયસમુદ્રસુરિય

શ્રમણ

મહિલા

ભગવંતો

મહેસામણ

નવી દિલ્હી : ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાનંદસુનિ અને સરસ ધ્યાલક શ્રી બાલાસાહેબ દેવરસે અને દરયાગંજ, મહાવીરવાટિ-



કામાં તા. ૧ એપ્રિલ ૧૯૭૫ના
રોજ "ભગવાન મહાવીર" ઔર
ઉનકે આધ્યાત્મિક તત્વ" વિષય
પર પ્રવચન આપ્યા હતા.

દક્ષિણ દિલ્હી : દક્ષિણ દિલ્હી
નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ તેમ-
જ. જૈનસભા (લીથીરોઠ)ના
સંયુક્ત ઉપક્રમે જૈન ચેત્યાલય
લીથી કેલોનીમાં 'આધુનિક સમ-
સ્યાઓ કે સંદર્ભ'મે' ભગવાન
મહાવીર કા સંદેશ' વિષય પર
પરિસ્વાદ યોજાયો હતો. સુનિ
શ્રી કિશનલાલજી, સુનિ શ્રી
સમન્તભાઈ આદિ અનેક
વિદ્વાનોએ આ જ્ઞાનચર્યામાં
ભાગ લીધો હતો.

દક્ષિણ દિલ્હી : સુનિશી

પોતાના
વખાણ
અને
બીજાની નિંદા,
એ પણ
અસત્યના
જેવા જ
છે.

卐

વસ્તી મલ

ઉમેદમલજી

● સરોજ ટેક્સટાઈલ્સ ●

૧૦૧, લક્ષ્મી ગલી,
સ્વદેશી માર્કેટ,
સુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૨.

કિશનલાલજીની મહારાજની
નિશામાં અધ્યાત્મ સાધના
કેન્દ્રમાં એકથી વધુ સાધના
શિબિરો યોજાઈ. તુલસી
અધ્યાત્મ નીડમના માધ્યમથી
વીતરાગ-મુદ્રા. ભાવના યોગ,
સંકલ્પ યોગ, અને સમતા-
યોગના ફાલકર પ્રગટ કરાયા,
આ વિસ્તારની જુદી જુદી શાળા-
ઓમાં સુનિશીનાં પ્રવચનો થયાં.
'ભગવાન મહાવીર વર્તમાન
સમસ્યાઓ કે સંદર્ભ'મે' જેવાં
વિષયો પર તેમણે વાર્તાલાપ
પણ આપ્યા, સંસ્કાર નિર્વાણ
લક્ષી વિવિધ સાહિત્ય પણ પ્રકટ
કરાયું.

સત્ય જ ભગવાન છે,
દુનિયામાં સત્ય જ સારબૂત
છે. સત્ય મહાસાગરથી પણ
વધારે ગંભીર, અંદરમંડળથી
પણ વધારે સૌમ્ય અને
સૂર્યમંડળથી પણ વધારે
તેજસ્વી છે.

卐

ચુનીલાલ

ગાંડાભાઈ

૧૦૮/૧૮૨, ઝવેરી બજાર,
બીજો માળો,
સુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૨.

બધા સાધુઓએ અસત્ય વચનની નિંદા કરી છે, તારણ કે તે
અવિશ્વાસને પેદા કરનાર છે; માટે મુદાવાદનો ત્યાગ કરવો.

અનુભાઈ ચીમનલાલ એન્ડ બ્રધર્સ

(કાપડના વેપારી)

૫૦૩/૩, પાંચ કુવા.

☆

અમદાવાદ-૨.

ફોન : ૩૦૪૯૫

☆

મામ : TRUST

બોલી વસ્તુને પણ સાચી જેઠું રૂપ આપીને બોલનારો માનવી
પાપનો ભાગી થાય છે.
તો જે સાચ જુઠું બોલે છે તેના માટે તો શું કહેવું?

જયેશકુમાર રસિકલાલ એન્ડ કંપની

૧૦૭, ઘડિયાલી ગલી, મુળજી બેઠા માર્કેટ,

સુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૨.

ફોન : ૩૧ ૧૨ ૮૬

જય ત્રિશલાનંદન !

જય જય મહાવીર !

દિલ્હીની સમાગાં શિક્ષણ પ્રધાન શ્રી યાદવ પ્રવચન આપી રહ્યા છે. તેમની બાહુમાં જમણેથી સર્વશ્રી શાંતિપ્રસાદ જૈન, ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી જત્તા, ભાગ્યંદ્ર સોની અને શ્રી ત્રેયાંસપ્રસાદ જૈન બેઠેલાં જણાય છે.



નવી દિલ્હી : શહેર નગર-પાલિકાના નગરપતિ શ્રી કેદારનાથ સાહનીએ ૬ ફેબ્રુઆરી ૭૫ના રોજ નિર્વાણ વર્ષના પ્રતીકરૂપ 'મહાવીર વાર્ટિકા'નું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. આ પ્રસંગે ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાનંદમુનિ, મુનિ શ્રી સુશિલકુમાર તથા મુનિશ્રી રાકેશકુમારે પ્રવચનો કર્યા હતા.

નવી દિલ્હી : ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી બાસબા દાસબા જત્તાએ ૨૭ એપ્રિલ ૭૫ના રોજ ભગવાન મહાવીર વનસ્થલીનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. તેમણે પોતાના પ્રવચનમાં કહ્યું કે ભગવાન મહાવીર ઉચ્ચ કોટિના વિચારક, દારા નિક અને માનવતાના સાચા

ભગવાન મહાવીર

વનસ્થળીનું ઉદ્ઘાટન

હિતચિંતક હતા. તેમનાં ઉપદેશોનું મહત્ત્વ આજ પછી એટલું જ છે જેટલું ૨૫૦૦ વર્ષ પહેલાં હતું.

અત્રે યાદ રહે કે આ સમારક ભારત સરકાર તરફથી થઈ રહ્યું છે અને તેણે વનસ્થળી માટે સરહાર પટેલ રોડ, સિંક રોડ તેમજ અપરરિજ રોડની વચમાં આવેલી અને છુદ્ધ જમીની પાકની પાસેની ૨૫ એકર જમીન આપી છે.

ઉદ્ઘાટન સમારંભના અધ્યક્ષ અને કેન્દ્રના ગૃહનિર્માણ

ખાતાના પ્રધાન શ્રી કે. રઘુરામૈયાએ પોતાના પ્રવચનમાં ભગવાન મહાવીરને ભાવવંદના કરતાં આશ્વાસન આપ્યું કે ભગવાન મહાવીર વનસ્થળીને વિકાસ માત્ર ૨૫ એકર જમીન પૂરતો જ અર્થાદિત નહિ બને પરંતુ સંપૂર્ણ ૧૪૬ એકર જમીન પર કરાશે. આ સ્થળને વિકાસ પૂર્ણ થતાં જ તેને જોઈને લોકો આશ્ચર્યચકિત થઈ જશે.

ઉપરાષ્ટ્રપતિએ આ ઐતિહાસિક સમારકનું ઉદ્ઘાટન વટવૃક્ષ રોપીને કર્યું હતું. ભગવાન મહાવીરરાષ્ટ્રીય સંમિતિની દ્વારા સંમિતિના અધ્યક્ષ અને શિક્ષણ પ્રધાન પ્રો. ડી. પી. યાદવે સ્વાગત કર્યું હતું અને મહાસંમિતિના મહામંત્રી શ્રી અક્ષયકુમાર જૈને સૌને આભાર માન્યો હતો.



નવી દિલ્હી : ભારત સર-
કારના ક્ષિત્ર ડીવીઝને બગવાન
મહાવીર અને તેમની પરપરા
સંબંધી ૩૫ એમ. એમ.નું ૨૦
મિનિટનું રંગીન દસ્તાવેજી ચિત્ર
દેશના અનેક છબીઘરોમાં
ખતાવાયું.

દિલ્હી : નિર્વાણ મહોત્સવ
અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા
વર્ષની સંયુક્ત સ્મૃતિમાં વર્ધ-
માન ચલચિત્ર સમિતિ દ્વારા
ઉત્તરી રહેલી 'ચંદનખાળા'
'અ.ભા.મે. સ્થાનકવાસી જેન
કોન્કર-સના મહામંત્રી શ્રી
આનંદરાજ સુરાબાએ સુદૂત
કયું હતું.

દિલ્હી : શ્રી શ્રમણ જેન
બાજન પ્રચારક સંઘ સંચાલિત
ઝંઘબદેવ સંગીત પુરસ્કાર
સમારોહનું ઉપરાષ્ટ્રપતિ બી.
ડી. જત્તીએ ૨૯ માર્ચે ઉપના
ઉદ્ઘાટન કયું. સમારોહમાં
શ્રી તારાચંદ્ર પ્રેમીને 'સંગીત
રાત' અને વયોવૃદ્ધ માર્ટર
શિવરામજીને (ઉ. વ. ૯૪)
કવિરત્નની પદવી અપાઈ તેમજ
બંનેને રૂા ૨૫૦૦નેા પુરસ્કાર,
એક શાલ અને સુવર્ણચંદ્રક
અપાયા.

શ્રી તારાચંદ્ર પ્રેમીએ
પોતાના તરફથી રૂા. એક ઉપ-
રીને તે રકમ સંસ્થાને દાનમાં
સહયોગ આપી દીધી.

સંઘના અધ્યક્ષ શ્રી સતી-
શકુમાર જેને ઉપરાષ્ટ્રપતિને
સચે તૈયાર કરેલ જેન રેકર્ડ
સેટ આપી.

નવી દિલ્હી : ઉત્તર પ્રદે-
શના એટા નગરના મહાવીર
ગીનાંજલિ નાટક સંઘના કલા-
કારોએ ૨૦મી એપ્રિલે "કુષ્ક-

ત્રલોચ દિવસ શ્રીમતિ કુન્ધા
સિખિત ભગવાન મહાવીર
જીવન પર આધારિત સંવે-
નૃત્ય નાટિકા બજવાઈ.
નાટિકાનું ઉદ્ઘાટન ઉપરાષ્ટ્ર
શ્રી બી. ડી. જત્તીએ ૨૯
નવેમ્બરે કયું.

આ પ્રસંગે ઉપરાષ્ટ્રપ-
તિએ શ્રી સતીશકુમાર
(સંસ્થાના મંત્રી) લિખિત
"ભારત કે મગતિશીલ જેન
મથનું ઉદ્ઘાટન કયું. શ્રી
નાટિકામાં બગવાનની ભૂમિ
બજવનાર કલાકાર શ્રી રામ
નાયરનું એક શાલ સેટ આ-
બહુમાન કયું.

દિલ્હી : વિશ્વધ્યાલયે
શ્રી રામકૃષ્ણજી જેન એમેરિકા
લેકથર્સ માટે સ્વિકૃતિ આપી
આ વ્યાખ્યાનો વિવાગીની આસ-
પાસ દર વર્ષે જેન દર્શન, ન્યા-
અધ્યાત્મ વિ. વિષયો પર થયે
સર્વોચ્ચ વ્યાખ્યાન માટે રૂા. પાંચ
હજારનું ધનમ અપાશે.

આ માટે શ્રી રામકૃષ્ણ
જેન ચેરિટેબલ ટ્રસ્ટે રૂા. ૫૦
હજાર વિશ્વવિદ્યાલય પાસે જમ-
કરાવ્યા છે.

૧૫૦ વર્ષમાં પહેલીવાર

નવી દિલ્હી : અંગ્રેશી ૩૮
માર્ચે દર આવેલ ભટગાંવમાં
હેલ્થ ૧૫૦ વર્ષમાં પહેલી જ
વાર મે ૩૫માં રથયાત્રા નીકળી
અને જેન વેદી પ્રતિષ્ઠાનું આયો-
જન થયું.

લપુર કે શાકુમાર" નૃત્ય નાટિકા
અત્રેના સમૂહાવિસમાં બજવ્યું
હતું. ભગવત વીર સમાજે આ
કાર્યક્રમ યોજયો હતો. કાર્ય-
ક્રમની અધ્યક્ષતા ભૂતપૂર્વ નગર-
પતિ શ્રી કોમમપ્રકાશ જેને
સંભાળી હતી. ભગવત વીર સમાજ
અધ્યક્ષ શ્રી પારસદાસ જેને
સોનું સ્વાગત કયું હતું.

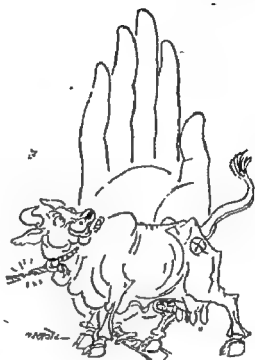
નવી દિલ્હી : અહિં સા
ઈન્ટરનેશનલ સંસ્થાના ઉપક્રમે
કામાણી એડીટોરિયમમાં
ભારતીય કલા કેન્દ્રના સહયોગથી
૨૭, ૨૮, ૨૯ નવેમ્બરે ઉપના



મહાદાન

અખિલ ભારતીય રૂવે.
સ્થાનકવાસી જૈન ઠેન્દ્ર-સના
મહામંત્રી શ્રી આનન્દરાજજી
સુરાણના પ્રયત્નોથી ૩૧૧૨
ગાયોને અભયદાન આપવામાં
આવ્યું છે. આ માટે દેશની હજાર
સેવાભાવી સંસ્થાઓએ હાથ
લગાવ્યો છે.

શ્રી સુરાણના પ્રયત્નોથી
ભામપંચાયત બનાવા દિલ્હીએ
૧૦ એકર જમીન લીઝ પર
આપી છે, જેમાં ગૌસદન બના-
વામાં આવશે. અહીં એક
ગોટી ઉદ્ધિપતાલ પણ થશે.



અ
ભ
ય
દા
ન

અખિલ વિધેના તારણહાર
આર્ય સંસ્કૃતિના મહાન જ્યોતિર્ધર
વંશ વિભુપણ ચરમ તીર્થપતિ
મહાવીર પ્રભુને અમારી કોટી કોટી વંદના હો.

卐

શશીકાન્ત સી. શાહ

આકાશ દીપ, બીજે માળે, હુવરશી રોડ, વાલકેશ્વર,

☆ સુબર્ધ-૬ ☆

દિલ્હી : મહાસતી મોહન-
દેવી જૈન શિક્ષણ સમિતિ
તરફથી ર૫૦૦ વચ્ચે મફત
વહેચવામાં આવેલ જેનું
ઉદ્ઘાટન કેન્દ્રના પ્રધાન શ્રી
આઈ. કે. ગુજરાલે કર્યું હતું.

સમિતિના મંત્રીશ્રીએ રૂ. ૪૦ હજારના વચ્ચેના વિતરણની
જાહેરાત આ પ્રસંગે કરી હતી.
સમિતિ તરફથી શિલાઈ શિક્ષણ
કેન્દ્ર, દવાખાનું, સહાયતા ફંડ
તથા વાસણ બંડાર ચલાવવામાં
આવે છે.

નવી દિલ્હી : શાસન પ્રભા-
વિકા સાધીશ્રી શ્રી વિચક્ષણ-
શ્રીજી મહારાજના સાન્નિધ્યમાં
જૈન ચત્રાગજર મંદિર, છાટી
દાદાવાડી, નવી દિલ્હી સાઠયમાં
૧૨ અને ૧૩ એપ્રિલ ૭૫ના
બે દિવસ નેત્રચિકિત્સા શિબિર
ચોળાઈ હતી.

નવી દિલ્હી : સ્થાનિક
જૈન સભાએ અંગેના જૈન નિશિ
મંદિરમાં ૨૨મી એપ્રિલે જૈન
ધ્વજારોહણ અને પારમાર્થિક
હોમિયો-પેથિક ચિકિત્સાસંલગ્ન

ઉદ્ઘાટનના કાર્યક્રમ યોજાયા
હતાં. સાહિત્યાર શ્રી યશપાલ
જૈન ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

નવી દિલ્હી : જૈન મિત્ર
મંડળે અંગે ૨૦ થી ૨૫ એપ્રિલ
૭૫ સુધી પાંચ દિવસ ભગવાન-
નો જન્મોત્સવ ઉજવ્યો, આ
દિવસોમાં સવારે ઉપાધ્યાય શ્રી
વિદ્યાનંદ મુનિના પ્રવચન, સાંજે
જાહેરસભા ઉપરાંત કવિ સંમેલન,
મુશાયરા, જૈન પત્રકાર સંમે-
લન, સંગીત સંમેલન, નાટક
આદિ વિવિધ કાર્યક્રમો થયા.

સમન્વયની અનુભૂતિ
તે જ કરી શકે કે જે
કયાંય ભય પામતો નથી.

મહારાષ્ટ્ર ડાઈઝ એન્ડ

કેમિકલ ઈન્ડસ્ટ્રીઝ

૧૦૬, ડીસીઆ રફ્રીડ,
વડગાદી,
સુ'અઈ-૪૦૦-૦૦૩.



કેમિકલ સિનેમા સામે,
એસ. બી. ચાસ્લી માર્ગ,
વાટકોપર, સુ'અઈ-૮૬.

જે ત્રસ અને સ્થાવર તમામ છવો પ્રત્યે
સમ બને છે, તે સામાયિક કરે છે,
આ કેવળીએ કહ્યું છે.

આદર્શ મેડીકલ કેપોરેશન

મુલ્યંદ મેનશન, પ્રીન્સેસ રફ્રીડ,
પો. બો. નં. ૨૪૫૨, સુ'અઈ-૦૦-૦૦૨.

ફોન : ૩૧ ૦૮ ૯૩.

વીર મારા!
ભારી આંખડીએ
અન મોહું રે,
ભઈ ખસિદારી રે...

એમ.
ડી.
ગોદાની

૩૬, લેલિંગટન રફ્રીડ,
ધોબી તળાવ,
સુ'અઈ-૪૦૦,૦૦૨



માંદ્ર પ્રદેશ

માંદ્ર પ્રદેશની રાજ્ય સરકારે ૨૪ એપ્રિલ ૧૯૪૫ના રોજ ભગવાનના જન્મ કલ્યાણક દિને જાહેર રજા ઘોષિત કરીને તેમજ કતલખાના બંધ રાખવાનો આદેશ આપીને ભગવાન મહાવીર પરમાત્માને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી હતી.

ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણકના ઐતિહાસિક અવસરની ઉમંગભરી ઉજવણી કરવા માટે રાજ્યના જૈન સમાજે બે વરસ અગાઉથી તૈયારી કરી હતી. રાજ્યના રાજ્યપાલ (ગવર્નર ની સંરક્ષકતા અને પ્રમુખપણા હેઠળ નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિની, જિલ્લા સમિતિઓની તેમજ ઉપસમિતિઓની પણ રચના થઈ હતી.

સરકારી સ્તરે કચાચેલી સમિતિઓએ, જૈન સંઘો અને સંસ્થાઓએ તેમજ સ્વતંત્રપણે વ્યક્તિઓએ પણ નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણીમાં ઉત્સાહથી

ભાગ લીધો. રાજધાની હેડાબાદ તેમજ જિલ્લાઓના મુખ્ય ગામોમાં નિર્વાણ કલ્યાણક અને જન્મ કલ્યાણક દિને રથયાત્રાઓ નીકળી અને જાહેર શુભાનુવાદ સભાઓ થઈ.

આ મંગળ નિમિત્તે રાજ્યના વિવિધ સ્થળોએ બે કેટલીક કાયમી યોજનાઓ કાર્યન્વિત બની તે આ પ્રમાણે છે.

- હૈદરાબાદમાં ફા. એક કરોડના અંદાજિત ખર્ચે મહાવીર કોમ્પ્લેક્સ બિલું થયું. સરકાર તરફથી આ મહત્વાકાંક્ષી વિરાટ યોજના માટે ૧૬ હજાર ચોરસ વાર જમીન વિનામૂલ્યે મળી.
- નહેરુ જીયોગ્રાફિકલ પાર્કની મૃગપાટિકાને “ભગવાન મહાવીર વનસ્થળી” નામ અપાયું.
- મહેબૂબનગરમાં ફા. બે લાખના ખર્ચે જિનાલય બંધાશે.
- સિકન્દ્રાબાદમાં સંસ્કૃતિ સેન્ટર ખરીદી રથલ

- બિલો કરાશે.
- આદિલાબાદમાં “મહાવીર ઓરિંટોરિયમ” નિર્માણ થશે.
- બેલારમમાં ‘ભગવાન મહાવીર ભવન’ બંધાશે.
- ચિતુરમાં હોસલે પહાડી પરના વિસ્તૃત ક્ષેત્રને “ભગવાન મહાવીર પક્ષી વિશ્રામ સ્થળ” નામ અપાયું.
- કાલીનાદમાં “મહાવીર રેસ્ટ હાઉસ” થયું.



પશુઓના
ખલિદાનપર

રાજ્ય સરકારે નિર્માણ કાર્યોમાં સહકાર
આપવા ઉપરાંત ઉપયોગી પશુઓ તથા સર્ગભા-
પશુઓનો વધ ન કરતું ફરમાન બહાર પાડ્યું.

પ્રતિબંધનું
ફરમાન

રાજ્યની શાળાઓમાં “ ભગવાન મહાવીરના જીવન
અને સંદેશ ” નામના પાઠ્યપુસ્તક પર મૌખિક
પરીક્ષાઓ લેવાનો સરકારે આદેશ આપ્યો.

શ્રી ભારતિય લિખિત ભગવાન મહાવીરના જીવન
ચરિત્રની ૫૦ હજાર નકલ પ્રકટ કરાઈ. સૂચના
વિભાગે ૧૦૦ પાનાની પુસ્તિકાની ૧૦ હજાર
નકલ પ્રકટ કરી.

શ્રી હસ્તીમલ મનોતપા નેતૃત્વમાં યોજાયેલ
અખિલ ભારતીય ઔદ્યોગિક પ્રદર્શનમાં ભગવાનના

જીવન પ્રસંગોના ચિત્રો પ્રદર્શિત કરાયા. તથા
લાખથી વધુ લોકોએ આ પ્રદર્શન જોયું. બેલુરમાં
યોજાયેલ આવા જ એક પ્રદર્શનમાં શ્રી હજનલાલે
ભગવાનના ચિત્રોનો ખાસ દટોલ રાખ્યો. અને
પ્રકાશ અને ધ્વનિ યંત્રોથી એ ચિત્રો પ્રદર્શિત કર્યાં.

આંધ્ર પ્રદેશ રક્ષા સંઘ, આંધ્ર પ્રદેશજીવરક્ષા
સંઘ, ભારતીય શોદ સંઘ, ભગુત યુવક સંઘ
તેમજ જૈન સંઘોએ ઉત્સાહ અને ઉમંગથી નિર્વાણ
વર્ષની ઉજવણી કરી,

લાભ થતાં ગર્વ ન કરે
લાભ ન થાય તો શોક ન કરે

☆ મનુભાઈ

☆ હસુભાઈ

જી

એન.

ખિપીનચંદ્ર

૪૦૯, સુંદર ચોક,
એ. જી. બે. માર્કેટ,
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨

જ્ઞાન, દર્શન લક્ષણવાળો મારો આત્મા જ
સાચો છે, બાકી જેટલા પદાર્થો મારી
સાથે મેડાયા છે તે બધાં મારામાં
જિન છે, અશાશ્વત છે.

નગીનદાસ લાલચંદ.

૮૦, મરીન ફાઇવ, નિલમ બિલ્ડીંગ,
પહેલા માળે, બ્લોક નં. ૨,
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

: ફોન :
૨૯૯૭ ૪૪

જે પુરુષોએ સ્ત્રી-સંગ અને
કામદીગારને તણ દીધા છે તે સમસ્ત
વિખ્યાત જીવી ઉત્તમ સમાધિમાં નિવાસ કરે છે.

ચંદ્રકાન્ત શાહ એન્ડ કું.

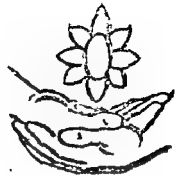
૨૪૮, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૩.
ફોન : ૩૨ ૩૬ ૪૮ ☆ ૩૨ ૫૬ ૫૨



આંધ્રપ્રદેશ રાજ્ય

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મે

નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ



સંરક્ષક અને પ્રમુખ : રાજપાલ, આંધ્રપ્રદેશ હૈદરાબાદ

કાર્યવાહક પ્રમુખ : રાજ્યપાલના સલાહકાર

● સર્વશ્રી સભ્યો ●

ડો. બી. ગોપાલ રેડ્ડી
 ડો. ડી. જગન્નાથ રેડ્ડી,
 [ઉપકુલપતિ, વેંકટેશ્વર વિશ્વવિદ્યાલય]
 એન. નરોત્તમ રેડ્ડી,
 [ઉપકુલપતિ, ઉસમાનિયા વિશ્વવિદ્યાલય]
 એલ. બુલેયા, [ઉપકુલપતિ, આંધ્ર વિશ્વવિદ્યાલય]
 ડો. સત્યપ્રકાશ, હાયદરાબાદ, સાતારજંગ
 શ્રીમતી રોહ મિશ્રી, (એમ. એલ. સી.)
 ડો. ઔધરી દેવાનંદરાવ, (એમ. એલ. સી.)
 આબિદ અલીખાં, સંપાદક : ધી રિયાસત ડેઈલી
 આંધ્ર પ્રદેશ સરકારના મુખ્ય સચીવ, હૈદરાબાદ
 સચીવ, નિયોજન અને સમાજ કલ્યાણ વિભાગ
 સચીવ, વિત્ત વિભાગ
 હાયદરાબાદ, સૂચના, લોક સંપર્ક અને પચંટન
 તથા સંયુક્તસચિવ, સામાન્ય પ્રશાસન વિભાગ
 અમોલકચંદ (સંધવી, પ્રમુખ જૈન સેવા સંઘ, હૈદરાબાદ
 પારસભાઈ જૈન
 પી. એલ. ભંડારી

જયચંદ લોહાડે હૈદરાબાદ
 મુરેન્દ્રમલ્લ લુનિયા, "
 માનિકચંદ બરમેયા "
 બી. સી. જૈન, એડવોકેટ "
 હરશીમલ ચુનોત સિકંદરાબાદ
 રાજેન્દ્રભાઈ સિકંદરાબાદ
 વાલચંદ જૈન હૈદરાબાદ
 જી. એમ. મુરારા બોધારમ
 ટેકરસીભાઈ કાપડિયા હૈદરાબાદ
 ધર્મચંદ જૈન વિજયવાડા
 જી. હિરાલાલજી વિશાખાપટનમ
 એ. આર. જૈન રાજમુન્દરી
 જવાહરજી અનંતપુર
 બચુભાઈ નિલામબાદ
 ઇન્દ્રચંદ જી અદોની "
 જયચંદલાલ બાંકિયા વિજયનગરમ
 શૂરમલ એમ. જૈન નેહાર



● ભગવાન ●

- માર્ગ
- હોસ્પીટલ
- જળશાળા

મ
હા
વી
ર

- કેન્દ્ર
- મેમોરિયલ
- ધ્યાનમંદિર

હૈદરાબાદ; રાજ્યના પ્રધાન શ્રી પી. નરસારેડ્ડીએ પોસ્ટ માસ્તર જનરલને વિશિષ્ટ ટપાલ ટિકિટનું આદેશ્ય ભેટ આપીને નિર્માણ મહોત્સવનો પ્રારંભ કર્યો હતો. તેમણે પોતાના પ્રવચનમાં કહ્યું કે :-

“ભગવાન મહાવીરે ખતાવેલ માર્ગ દુઃખો પર વિજય મેળવવા માટે સર્વથા યોગ્ય છે. આપણો યુવા વર્ગ આ માર્ગે આલીને ઉજ્જવળ ભવિષ્યનું નિર્માણ કરી શકે છે.”

૧૫મી નવેમ્બરનાં શ્રી ધનજી લખમશીએ ટેાડી સ્થિત વિમેન્સ મહાવિદ્યાલયના મુખ્ય દ્વારની સામે ‘ભગવાન મહાવીર જળશાળાનું’ ઉદ્ઘાટન કર્યું.

૧૬મી નવેમ્બરે રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી જે. વેંગલરાવે એ. સી. ગાર્ડસ મેદાન પર “ભગવાન મહાવીર હોસ્પીટલ”નો શીલાન્યાસ કર્યો. આ જગ્યા પર આંધ્રપ્રદેશ સરકારે “ભગવાન મહાવીર કેન્દ્ર” નિર્માણ કરવા માટે “મહાવીર મેમોરિયલ ટ્રસ્ટને” વિના મૂલ્યે

૧૬ હજાર ચોરસ વાર જમીન આપી છે. આ મહાવીર કેન્દ્રમાં ગ્રન્થાલય, આધ્યાત્મિક સભાગૃહ, ધ્યાન મંદિર, ધર્મશાળા તથા સંમહાલય આદિ રહેશે. આ કેન્દ્રના નિર્માણ પાછળ ડૉ. એક કરોડનો ખર્ચ થવાની ધારણા છે.

૧૭મી નવેમ્બરે એ. સી. ગાર્ડસ મેદાન પર ડૉ. બી. ગોપાલ રેડ્ડીની અધ્યક્ષતામાં વિશાટ સભા ધર્મ. પૂજ્ય સાધુ. સાધ્વી ભગવંતો ઉપરાંત આ સભામાં શ્રી પી. નરસારેડ્ડી. એમ. વી કૃષ્ણરાવ [બન્ને રાજ્યના પ્રધાનો] આદિ રાજકિય આગેવાનો હાજર હતા.

૧૮ નવેમ્બરે ચાર કમાન જેન મંદિરથી શોભાયાત્રા નીકળી. ભગવાનની પ્રતિમાવાળા રથને વિશેષ રૂપથી શણગાર્યો હતો. ઠેક ઠેકાણે ભગવાન પર વિમાન દ્વારા ફુલોની વર્ષા કરાઈ.

આંધ્ર પ્રદેશ નિર્માણ મહોત્સવ સમિતિના કાર્યાધ્યક્ષ ડૉ. વી. ગોપાલરેડ્ડીએ આકાશવાણી કેન્દ્ર પરથી ભગવાનને અર્દાંજલિ અર્પણ કરી હતી.

તપોમાં
બ્રહ્મચર્ય
સર્વોત્તમ તપ છે.

આર. કે.
ટ્રેડર્સ

● કલોજ ડીવીઝન ●

૪૯૫, ચંદ્રગોક, ૧લી તરી,
મુળજી નેડા માર્કેટ,
સુબર્ધ-૪૦૦૦૦૨,
ફોન : ૩૧ ૦૦ ૨૫

મીલ જીન સ્ટોર્સ ડીવીઝન

૫૪, બીબીનન સ્ટ્રીટ,
સુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૩
ફોન : ૩૨ ૮૪ ૧૩ ; ૫૨ : ૨૬ ૪૬ ૬૬

વીર જિતેન્દ્ર
ચરણે લાગુ;
વીરપણું
તે મારું છે...

એન.
એમ.
સાહ

૫૩૨, ચંદ્રગોક,
૬લી તરી,
મુળજી નેડા માર્કેટ,
સુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૨.

અનંતપુર : રજી હીસેંબર
૭૪ના તમામ કલણનાના બંધ
રદા. હોટલમાં માંસાહાર પણ
ન પીરસાયો. રૂપિયા એક
લાખના ખર્ચે છ બિહાનાવાળું
પ્રસ્તિ ગૃહ નિર્માણ કરવાનો
નિર્ણય લેવાયો. રેલ્વે સ્ટેશન
રાહને “મહાવીર રોડ” નામ
અપાયું.

અહીંની : ડા. આઠ લાખના
ખર્ચે હોસ્પિટલ સહિત ‘મહાવીર
ઠોરપલેક્સ’ નિર્માણ કરવાનો
નિર્ણય લેવાયો.

આદિલાબાદ : અને
‘મહાવીર ઝોડીઠોરિયમ’
નિર્માણ કરવા માટે ડા. બે
લાખથી વધુ રકમ એકત્રિત
થઈ છે.

બેલારમ : ભગવાન મહા-
વીર ભવન માટે જમીન ખરીદાઈ
અને ત્રણ લાખથી વધુ રકમ
બેળી થઈ છે.

ચિત્તૂર : યુવ્ય માર્ગને
“ભગવાન મહાવીર માર્ગ” નામ
અપાયું. હોસલે પહાડી પરના
વિસ્તૃત ક્ષેત્રને “ભગવાન
મહાવીર પક્ષી-વિશ્રામ સ્થળ”
નામ અપાયું.

ગંદુર : શિક્ષણ યોજના
માટે બે લાખ રૂપિયા ફાળવવામાં
આવ્યા છે. કીર્તિસ્થંભનું
નિર્માણ થયું. પાંચ જલાસયોની
યોજના બનાવાઈ.

મૌનપ્રત જનધર્મની મોટી દેણગી

હૈદરાબાદ : મહાવીર જયંતી
પ્રસંગે અને પહેલી જ વાર
રથયાત્રામાં ગજરાજ પર
પ્રવેતાગર અને હિંગમર
માન્યતાની ભગવાનની
પ્રતિમા એકસાથે મૂકવામાં
આવી.

આ પ્રસંગે રૂઝમીએ ચોખવેલ
ભહેરસભામાં ઉત્તર પ્રદેશ-
ના ભૂતપૂર્વ રાજ્યપાલ
શ્રી ગોપાલ રેડ્ડીએ કહ્યું કે,
“આજ દિવસે અને
અરાજકતા વધી રહી છે.
ત્યારે ભગવાન મહાવીરના
સિદ્ધાંતો પર ચાલવાનું
ખૂબ જ જરૂરી બની ગયું
છે. “મૌન પ્રત” એ આ
દેશની જૈન ધર્મની મોટી
દેણગી છે.”

નિર્વાણ સમારોહ સંચા-
લન સમિતિના સંચોજક
શ્રી પી. એલ. ભંડારીએ
કહ્યું કે સમિતિએ ડા. એક
કરોડના ખર્ચે બંધનાર
હોસ્પિટલ અને પુસ્તકાલય
માટે અત્યાર સુધીમાં ડા.
૧૭ લાખ લેગા કર્યા છે.

ગંદુર : જિલ્લા નિર્વાણ
સમિતિ, ગંદુર જૈન સંઘ અને
આ.પ્ર. જીવરક્ષા સંઘે સંયુક્ત-
પણે રથયાત્રા વગેરે ચોજી જન્મ
કલ્યાણક ઉજવ્યો. જૈન ધર્મ
સંબંધી લગભગ હજારેક રૂપિ-
યાની કિંમતના ગ્રંથો સરકારી
વાચનાલયને ભેટ અપાયા.
શુભાનુવાદ સભા થઈ.

ગંદુર : ગંદુર જિલ્લા
સમિતિએ આર્થિક રીતે પછાત
લોકોમાં ૨૫૦ ધામળા બેંચવા-
નો, કીર્તિસ્થંભ અને મહાવીર
નગર નિર્માણ કરવાનો વગેરે
નિર્ણય લીધા હતા.

કૃષ્ણા જીલ્લો : સ્થાનિક
વ્યક્તિઓએ સમાજ કલ્યાણની
યોજના માટે ડા. ચાર લાખ
લેગા કર્યા. “જૈન ધર્મ” તથા
ઉસકા અન્ય વિચારધારાઓ
પર પ્રભાવ” વિષય પર જ્ઞાન-
ગોષ્ઠી થઈ.

કડાપા : શહેર કેંથિસ સમિ-
તિના અધ્યક્ષ શ્રી હસ્તીમલ જીની
અધ્યક્ષતામાં નિર્વાણોત્સવ ઉજ-
વાયો. જૈન મંદિરમાં ક્વજવંદન
બાદ શુભાનુવાદ સભા યોજાઈ.

કડાપા : ૧૩મીએ ઉજવા-
યેલ નિર્વાણ મહોત્સવમાં જૈન-
જેનેતરોની વિશાળ હાજરી
હતી. જૈન મંદિર પર જીલ્લા
જજ શ્રી નંદેસને ધ્વજારોહણ



ક્રયુ". ભગવાનના : જીવન અંગેનું પ્રદર્શન પણ ચોક્કસ.

કાકીનાડા : રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાને ૧૦ ડીસેમ્બર ૭૪ના નવ-નિર્મિત મહાવીર રેસ્ટ હાઉસનું ઉદ્ઘાટન કર્યું.

મહાબળનગર : ડૉ. બે. લાખના ખર્ચે જૈન મંદિરનું નિર્માણ થઈ રહ્યું છે.

રાજમુંદ્રી : ૧૭ નવેમ્બર જૈન દેરાસરથી ભગવાનના તૈલચિત્ર સાથે રથયાત્રા નીકળી. ૧૬મીએ સાંજે સુધરાઈ હોલમાં બહેરસમા થઈ. સમાના મુખ્ય અતિથિ જિલ્લાધીપ શ્રી સી. એસ. રંગાચારી હતા. સૌ પ્રથમ શ્રીમતી શોભના રંગાચારીએ ભગવાન મહાવીર ચિત્રાવલી પ્રદર્શનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. પ્રદર્શનમાં કલાકાર શ્રી રાજાએ ભગવાનના ૧૫ જીવન પ્રસંગોના ચિત્ર મૂક્યા હતા.

જલ્લા સમારોહ સમિતિ તરફથી આદિવાસી વિદ્યાર્થીઓને ૩ હજાર અને ગ્રામ્યમરી પાઠશાળાના વિદ્યાર્થીઓને ૭ હજાર યુસ્તિકાઓ વહેંચવામાં આવી. કાકીનાડા અનાયાશ્રમના બાળકોને ગણવેળ આપેલા તેમ જ નિર્બંધ અને વફતુર સ્પર્ધાના વિજેતાઓને પારિતોષિક આપાયા.

આ પ્રસંગે મહાવીર

શીરપુરમાં મહાવીર ડીસ્પેન્સરી અને મહાવીર બાલકેન્દ્ર શરૂ કરવા નિર્ણય

વિશ્રામગૃહનો શીલાન્યાસ, રાજમુંદ્રીમાં મહાવીર ડીસ્પેન્સરી અને મહાવીર બાલકેન્દ્ર શરૂ કરવાનો નિર્ણય કર્યો.

સભામાં સ્થાનિક રામકૃષ્ણ મિશનના સ્વામી શ્રી સ્વાતમાનંદજીએ જૈન દર્શન પર સાર-અભિંત પ્રવચન આપ્યું હતું.



શીરપુર : શીરપુર રેપર મિલ્સ ક્લબમાં નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવાયો. સમારોહનું ઉદ્ઘાટન ડૉ. રામનિરંજન પાંડેએ કર્યું. તેમણે કહ્યું કે વીર તે જ જેણે સંસાર રૂપી શત્રુ જીતી લીધા છે. ભગવાન મહાવીર આ અર્થમાં યથાર્થ મહાવીર છે, જેમણે સંસારના તમામ રાગ અને દ્વેષને જીતી લીધા હતા.

આ પ્રસંગે હિન્દુસ્તાન ઇન્ડસ્ટ્રીઅલ કોર્પોરેશને રાજમુંદ્રીના કુબ્જ રોગીઓને ચાદરો આપવાની તેમના રાજમુંદ્રી કેન્દ્રના મેડિકલમાં પ્રથમ, દ્વિતીય, તૃતીય આવતારને છાત્રવૃત્તિ વગેરે આપવાની ઘોષણા કરી હતી.

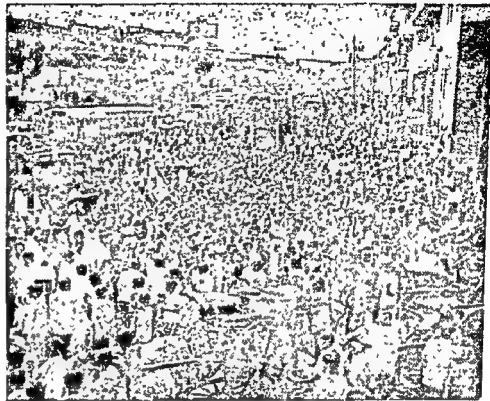
આ પ્રસંગે ભગવાન મહાવીરના જીવન સંબંધી શ્રી કે. એમ. બાંઠિયાએ ભગવાનના જીવન સંબંધી છાયા દર્શન પ્રદર્શિત કર્યું.

શીરપુર : વાર્ષિક કાય-કમની ટ્રેણીના એક ભાગરૂપે ૧૦ ડીસેમ્બરે ભારતીય બોક્સ સંઘના અધ્યક્ષ શ્રી ભદ્રત આનંદ કૌશલપાયનની અતિથિ વિશેષતામાં અત્રે દીક્ષા કદયાણુક ઉજવાયો હતો. સ્થાનિક સમારોહ સમિતિના અધ્યક્ષ શ્રી ઇન્દુમલ્લ ભડારીએ પોતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે માત્ર આધ્યાત્મિક દૃષ્ટિએ જ નહિ પણ વર્તમાન રાજકારણમાં પણ ભગવાન મહાવીરનો ઉપદેશ ઘણો મહત્વનો છે. આ દિવસે અજનોને કાયકમ રખાયો હતો.



નિર્માણ કાર્યો માટે સહકારની ખાતરી ● ● ●

વિજયવાહા : આમિ રાજ્યના કાયદા પ્રધાન શ્રી આશિષ પાશાની અધ્યક્ષતામાં ૨૦ નવેમ્બર ૭૪ના મળેલ બહેર સભામાં રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી જે. વેંગલરાવે નિર્વાણ મહોત્સવ વર્ષનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. તેમણે ચોતાના ઉદ્ઘાટન પ્રવચનમાં કહ્યું કે ભગવાન મહાવીરના જીવન અને ઉપદેશ પ્રમાણે જીવવાથી સમાજમાં સુખ અને શાંતિ સ્થાપી શકાયે.



મુખ્ય પ્રધાને ટ્રેડીયારણ આપી હતી કે મહાવીર નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ દ્વારા શાળા, હોસ્પિટલ કે સાવજનિક સ્થાનાત્મક કાર્યો થશે તેા તે માટે રાજ્ય સરકાર પૂરો સહયોગ આપશે. હેરાબાદમાં હોસ્પિટલ માટે ચાર એકર જમીન આપી છે. તે પ્રમાણે અન્ય નિર્માણ કાર્યો માટે પણ સરકાર જમીન આપશે.

ચાર મિનાર ગામમાં રથયાત્રાની મેદની

વિજયવાહા : જિલ્લા નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ તૈયાર કરેલ વાર્ષિક કાર્યક્રમમાં રા. ચાર લાખના ખર્ચે શિક્ષણ અને આરોગ્યની સગવડો, ભગવાનના ચિત્રોનું પ્રદર્શન તેમજ “જેન ધર્મ” અને તેના અન્ય વિચારધારાઓ પર પ્રકાશ” વિષય પર જ્ઞાનસત્ર યોજવા આદિનેા સમાવેશ થાય છે.

સિરપુર કાગળનગર : નિર્વાણ ચતાપ્તી કાર્યક્રમ બહુ ધામધુમથી મનાવાયેા. આ પ્રસંગે આસીકાબાદ, બેલમપલ્લી સિરપુર શહેરથી મે.ટી સંખ્યામાં માણસો આવ્યા હતા. સમારંભનું ઉદ્ઘાટન જોસ્માનિયા સુનિ. ના હિન્દી વિભાગના અધ્યક્ષ ડા. રામનિરંજન પાંડેએ કર્યું હતું.

તેલુગુ વિભાગના અધ્યક્ષ ડા. વેંકટાવધાનીએ પણ પ્રવચન કર્યું હતું.

બહેરસભામાં સર્વશ્રી ધર્મચન્દ્રવિનાયકિયા, પારસ જેન આદિ વક્તાઓએ ભગવાનના જીવન અને કવનનું બહેર ચિતવન કર્યું હતું. સભાની અગાઉ રથયાત્રા નીકળી હતી.



- હેદાબાદમાં
- ભગવાન મહાવીર જળશાળાનું
- ઉદ્ઘાટન.....



સાદા ખાર વર્ષના સાધના કાળે કરમિયાન
એક સાથે જ મહિના અને ચાર-ચાર
મહિનાના નિર્ભય ઉપવાસ વિગેરે
ઉપ તપસ્યા કરનાર મહાન
તપસ્વી ભગવાન મહાવીર દેવને
મારી કોટી કોટી વંદના હો...

ધીરુભાઈ ગીરધરલાલ ત્રીકમલાલ કોઠારી

ગિરિ કુંજ, ૭૧, મરીન ફાઈવ, સુ/અમ-૦૦-૨૦

સ્વયં ભવસાગરને
પાર કરનાર અને
અન્ય અન્ય
જીવાત્માઓને પાર
કિતારનાર ભગવાન
મહાવીર પરમાને
મારી કોટી કોટી
વંદના હો...

શાહ

અંબાલાલ

ચંદુલાલ

૧૪૧, દારૂદેસ ગલી ૧લા માળે,
એમ. ને. માર્કેટ,
સુ/અમ-૪૦૦-૦૦૧.

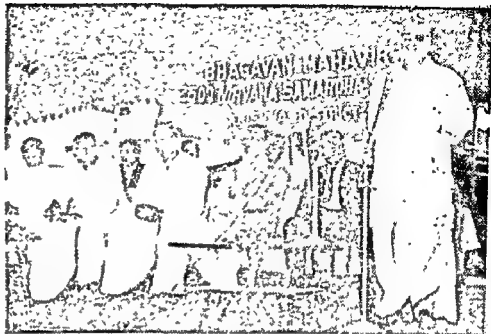
વિચિત્રસલ
શ્રી
વીર
પરમાત્માને
શત
શત
કોટી
મંજુભ

અમિત

કોચેરિશન

૧૪૨, દારૂદેસ ગલી,
સુજીત નેહા માર્કેટ,
સુ/અમ-૪૦૦-૦૦૨.

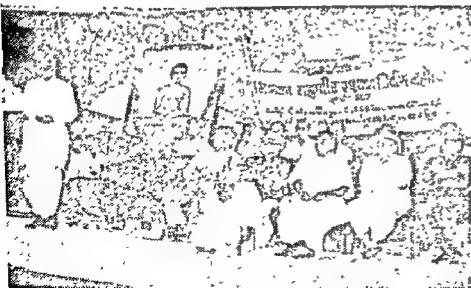
હેદ્રાબાદ : રાજ્યના
ગુપ્ત પ્રધાન શ્રી જી. વેંગલ-
રાવે અત્રે રૂપિયા એક કરોડ-
ના જંગી ખર્ચે ઊભા થનાર
'મહાવીર સંકુલ'ની શીલા-
રેખણ વિધિ કરી હતી. આ
સંકુલમાં અઘતન હોસ્પી-
ટલ, ઓડિટોરિયમ, વાચના-
લય અને સંશોધન કેન્દ્રનો
સમાવેશ થાય છે. સંકુલ માટે
રાજ્ય સરકારે પાંચ એકર
જમીન ભેટ આપી છે. આ
ઉપરાંત અત્રેના આબિદ શેડ
ઉપર તેમજ સિન્દ્રાબાદમાં
રાષ્ટ્રપતિ શેડ ઉપર કીર્તિ-
સ્તંભ ઉભા કરવાનો પણ
નિર્ણય લેવાયો છે. આ માટે
શ્રી જયચન્દ્ર લુહારેએ આરસ
ભેટ આપવા કહ્યું છે.



આધિમહેશનાં ગુપ્ત પ્રધાન શ્રી વેંગલરાવ લહેરસલાને સંબોધે
છે. બેડેલા ડાબી બાલુથી સર્વશ્રી પારસ જૈન, ગુપ્તારાયકુ, શ્રી
વેંકટેશવ, આશિકપાસા અને કલેક્ટર શ્રી વેલુગોપાલ જણાય છે.



હેદ્રાબાદની લગવાન મહાવીર
ગુણાવવાદ સભામાં મવચન
કરતાં શ્રીરાકરશીલાઈકાપડિયા
બેડેલા[ડાબી બાલુથી] શ્રીમતિ
કે. રાજમલ્લુ, પારસ જૈન, મહે-
સુલ પ્રધાન, નિર્વાહી, સવના
એક કમંઠ સુતધાર શ્રી રિપલ-
દાસ રાંકા અને પી. એલ.
ભંડારી જણાય છે,



● વિજયવાડામાં ● નીકળેલ રથયાત્રાની તસ્વીર

વિજયવાડા : નિર્વાણ મહોત્સવ જિલ્લા સમિતિ તરફથી રાજ્યના પ્રધાન શ્રી આશિફ ખાશાહની અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા યોજાઈ. રાજ્યના ખીલ એક પ્રધાન શ્રી વ્યંકટરાવે “ ભગવાન મહાવીર ” વિષેના એક ફોલ્ડરનું અનાવરણ કર્યું સભા બાદ નીકળેલ વરથોડામાં ભગવાનના જીવન પ્રસંગના ૨૮ ચિત્રો મૂકવામાં આવ્યા હતા શ્રી ધરમચંદ વિનાયકીયાજીએ આપેલ અહેવાલ સુજીવ અને રૂા. જા લાખના ખર્ચે સ્મારક બનવાને નિર્ણય લેવાયો છે.

આ ગામો ઉપરાંત નેલ્લર નળખાખાદ, શુકાખ્યા, વિશાખા-પદ્મ, પાંચમ ગોદાવરી, તિરૂપત્તી અને કામારેડ્ડીમાં પણ રથયાત્રા, જાહેરસભા વગેરે કાર્યક્રમોથી નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી થઈ હતી.



કરનૂલ - તા. ૮ દીસેંબરે ભગવાન મહાવીરનો દીક્ષા મહોત્સવ આંધ્રના નાણાં પ્રધાન શ્રી રંગારેડ્ડીના મુખ્ય અતિથિપદે ઉજવવામાં આવ્યો. સમારંભના પ્રમુખ સ્થાને શ્રી કે. બી. નાર-



સખ્યા હતા. શ્રી પી. જી.લ. બંડારીના સ્વાગત પ્રવચન ઉપરાંત લલુ-સિંઘાઈ પ્રધાન શ્રી અન્નમ વેંકટરેડ્ડી અને શ્રી પી. જી.લ. કાપડિયાએ પણ ચોતાના વિચારો વ્યક્ત કર્યાં.

શ્રી કે. બી. નારસખ્યાએ ડેવલોપમેન્ટ કમિટી તરફથી ભગવાન મહાવીરના નામ પર કાયમી ચોજના માટે લોકોએ ઉઘરાવેલ ફાળા જેટલી જ રકમનો સહકાર આપવાનું



ઉપયોગી પશુઓ અને

હૈદરાબાદ : આંધ્ર પ્રદેશ રક્ષા સંઘમ્ ગન્ટુરની વિનંતી અને પ્રય. સે. થી રાજ્યના આરોગ્ય અને નગર પાલિકા પ્રશાસને ઉપયોગી પશુઓ અને ગર્ભવતી માદા પશુઓનો વધ નહીં કરવાનો સરકારી આદેશ (સંખ્યા ૬૪૨, એમ. એ. ૨ જી. ડી. સે. ૭૪) બહાર પાડ્યો. આદેશમાં સૂચના અપાઈ છે કે કતલખાના શહેર બહાર રાખવા અને તેમાં જાઓ અને બાળકોને રાખવા નહીં.



ગર્ભવતી માદા
પશુઓનો વધ

કરવા પર પ્રતિબંધ

વચન આપ્યું. સ્થાનિક જૈન સમાજ દ્વારા ભગવાન મહાવીરના નામે હિંદી મધ્યમવાળી સ્કુલ માટે સવા લાખ રૂપિયા એકઠા કરવામાં આવ્યાં છે તથા જોને ભગવાન મહાવીર ઓડીટોરિયમમાં રોકવા સંબંધી પણ વિચારણા ચાલી રહી છે.

મદુરાઈ : તા. ૮ ડીસેમ્બર જાના રોજ સવારે ૧૦-૩૦ વાગ્યે વી. કે. વોરા મેમોરીઅલ હોલમાં એક સાર્વજનિક સભા યોજવામાં આવી. દુબ્બ, પતાકાઓ, ફોટાઓ અને વિવિધ મૂર્તિઓ વગેરેથી શબ્દગારેલો હોલ સ્ત્રી-પુરુષોથી ભરાઈ ગયો હતો. નમસ્કાર-

મહા મંત્રથી કાર્યક્રમનો પ્રારંભ થયો અને સંઘના મંત્રી શ્રી આર. વી. શાહે મહેમાનોનું કૂલહારથી સ્વાગત કર્યું. શ્રી હીરજી ધારોડે સંયોજકીય વક્તવ્યમાં સ્વાગત કરતાં ભગવાન મહાવીર અને જૈન ધર્મના સિદ્ધાંતો પર પ્રકાશ ફેંક્યો.



કાંઈક મના પ્રમુખ કલેક્ટર
શ્રી નટરાજને પ્રમુખપદેથી
ખોલતાં જણાવ્યું કે તાલિમ-
નાકુમાં બે હજાર વર્ષો પૂર્વે પણ
લોકો જૈન ધર્મથી પરિચિત
હતા. અનેક રાજા જૈન થયા છે
શંકુકર જેવા મહાનયોગી
રચનાર જૈન મુનિ હતા. શ્રી
કલેક્ટરે ભગવાન મહાવીરને
શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી. મુખ્ય
અતિથિ જિલ્લા સેશનજજ શ્રી
ભરદવાજને જૈન ધર્મના મુખ્ય
સિદ્ધાંત-અહિંસાના પાલન પર
ભાર મૂક્યો. મહારાષ્ટ્રના જૈન
સંઘના પ્રમુખ શ્રી છ. પી.
સગવેએ જૈનસમાજ દ્વારા મહુ-
રાઈમાં આલેખી સેવા પ્રવૃત્તિ
વિશે જણાવ્યું હતું, જેમાં જૈન
કલીનિકલ મહાવલ્લુ સ્થાન છે.
કંડા પાણીની સગવડતા માટે
પંચાસ હજાર રૂપિયાની યોજના
અને નેત્ર ચિકિત્સાલયની મિનાક્ષી
મંદિર પાસે સાકાર યનારી
યોજનાઓ પર પણ પ્રકાશ
નાંખ્યા હતા. શ્રી લૂવકરજીએ
કલેક્ટરને શ્રી જૈન પૂર્વે પર
કલમખાના બંધ રાખવાની
વિનંતિ કરી હતી. પ્રચારાધિ-
કારી શ્રી તિરુવનાવકરમુએ
પણ પોતાના વિચારો વ્યક્ત
ક્યાં અને શ્રી લાલજી વોરાએ
આભારવંધી કર્યા.

કંડાપા : તો ૧૦મી નવે-
બરે ભગવાન શ્રી મહાવીરને
૨૫૦૦મો નિર્વાણ મહોત્સવ
ઉજવવામાં આવ્યો, જ્યાં જૈન
અને અન્ય લોકો પણ ઉપસ્થિત
હતા. આ સમારંભના પ્રમુખ
પદે શ્રી હુસ્તીમલજી ઔધરી
હતા. જિલ્લા જજજ સાહેબ શ્રી
નટશમ અને શ્રી રંગા રેડ્ડી
પણ ઉપસ્થિત હતા. જૈન મંદિર
પર ઇવન્ટોલજી જિલ્લા જજજ
સાહેબ શ્રી નટશમે કહ્યું હતું.
ઇવન્ટોલજી બાદ મંદિરના
પ્રાંગણમાં સમા ભરવામાં આવી

હતી જેમાં જિલ્લા જજ સાહેબ
ભગવાન મહાવીરના સાચા
સિદ્ધાંતો અને આદર્શો વિશે
ખોલતાં જૈન ધર્મની અહિંસાની
પ્રશંસા કરી હતી. તેઓશ્રીએ
કહ્યું કે રાષ્ટ્રપિતા મહાત્મા
ગાંધીએ પણ અહિંસા ધર્મને
અપનાવવી ભારતને સ્વતંત્ર
કરવું હતું શ્રી રંગા રેડ્ડીએ આ
પ્રવચનોની પ્રશંસા કરી અને
હાંકિ સ્વાગત કહ્યું. શ્રી મુલ-
તાનમલજી રાંકોએ જૈન ધર્મના
ગુણો અને સિદ્ધાંતોને ખૂબજ
શ્રેયસ્ક અને મધુરતાપૂર્વક દર્શાવ્યા.

એક રાત્રિમાં વીસ વીસ પ્રકારના ધોર ઉપસર્ગ-ઉપદ્રવ
કરનાર સંગ્રમદેવ માટે પણ ભાવકયાનો અવાહ ફેલાવનાર
કેલ્વાનિધિ મહાવીર ભગવાનને કોટી કોટી વંદના હો...

મેસંસ લીખાલાલ પુનમચંદની ફાં.

૮૭, કાપડિયા બિલ્ડીંગ, જવાહરનગર, ગોરગ્રાવ (વિસ્ત)

ફોન : ૬૯૫૬૯૩

મુ'બધ-૪૦૦-૦૦૨

પોતાના અરથક્રમણમાં ઉચ્ચ હોય આરનાર અંકોશિક જેવા
દષ્ટિવિધ સર્પના આત્માને પણ ઉધાર કરનાર પતિતપાવન
ભગવાન મહાવીરને આરી કોટી કોટી વંદના હો.....

મંગળદાસ મંગલજી મહેતા

નરેન્દ્ર દુર્ગીંગ ફાં.

ઉમરીગર બિલ્ડીંગ, ૧લા માળ, મંગળદાસ શાં, પ્રો-સેસ સ્ટ્રીટ,

ફોન : ૨૬૦૩ ૧૮

મુ'બધ-૪૦૦ ૦૦૨.



આસામ રાજ્યના રાજ્યપાલ [ગવર્નર]ની સંરક્ષકતા અને મુખ્ય પ્રધાનની અધ્યક્ષતાવાળી આસામ રાજ્ય ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના સાથ અને સહકારથી રાજ્યના નાના-મોટા શહેર અને ગામોમાં જેનો અને જેનેતરોનો સંયુક્તપણે ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કસ્ટ્યાણક વર્ષની વિધિ કાર્યક્રમો દ્વારા ઉજવણી કરી. 'મહાવીર છાત્ર પરિષદ અહિંસાદર્શી' સમાજ તેમજ આદ્ય કિરકાના જેન સંઘોએ પણ પોતપોતાની રીતે ઉજવણી કરી.

૨મા આસામ

મંગળ નિર્વાણ વર્ષ દરમિયાન રાજ્યના વિવિધ ભાગોમાં જે નિર્વાણ કાર્યે હાથ ધર્યા તેની વિગત આ પ્રમાણે છે.

- ગૌહત્તીમાં ફ્રેન્સી બજાર સાથે પ્રદ્યુત્તના કિનારે ૬૦૦x૫૦'ના વિસ્તારમાં 'ભગવાન મહાવીર બાલ ઉદ્યાન' ખની રહ્યું છે. તેમાં ત્રણેક લાખના ખર્ચે 'મહાવીર કીર્તિસ્થંભ' પણ ઊભા કરાયો.
- આ ઉપરાંત અને એ. ટી. રોડ પર 'દિગંબર મહાવીર ભવન' રૂ. વીસ લાખના ખર્ચે બને છે. આ ભવનમાં કિલનિકલ લેબોરેટરી, ચેરીટેબલ ડીસ્પેન્સરી મારકેટ તેમજ વિશાલ ભવન પણ હશે.
- દિલ્લગઢમાં જે મંદિરોની સાથે કાયમી સ્મારક ઊભું કરાયો. દિગંબર જેન મંદિરનું નિર્માણ ચાલુ છે.
- વિજયનગરમાં રૂ. પાંચ લાખના ખર્ચે શ્રી દિગંબર જેન મંદિર નિર્માણ થયું.
- ખારુપેટિયામાં રૂ. એક લાખના ખર્ચે મહાવીર માર્કેટ તૈયાર થઈ રહ્યું છે.
- તેજપુરમાં મહાવીર બાલ ઉદ્યાન તેમજ કીર્તિસ્થંભના કામ ચાલુ છે.
- આ નવનિર્માણના કાર્યો ઉપરાંત નિર્વાણ વર્ષમાં નૌગાવે રૂ. ૨૫ હજાર, તેજપુરે રૂ. ૩૦ હજાર, ધુબરીએ રૂ. ૨૫ હજાર દીલગઢે રૂ. ૩૦ હજાર, તીનસૂકિયાએ રૂ. ૨૦ હજાર, જોરહાટે રૂ. ૨૦ હજાર, ગોલાધાટે રૂ. ૧૦ હજાર નરવાડીએ રૂ. ૨૧ હજાર, વિજયનગરે રૂ. ૧૫ હજાર, બરપેટાએ રૂ. ૭ હજાર, ખારુપેટિયાએ રૂ. ૧૭ હજાર અને રંગિયા ગામે રૂ. પાંચ હજારનો ખર્ચ કરવાનો નિર્ણય કર્યો હતો અને તે પ્રમાણે વિવિધ કાર્યક્રમો અને યોજનાઓ બનાવી હતી.
- નિર્વાણ વર્ષ નિમિત્તે 'અહિંસાદર્શી' સમાજની રચના થઈ. આ સમાજે દાદુ અને માંસ-ત્યાગ તેમજ જુગાર ત્યાગ અને સર્વ ધર્મ સમન્વય માટે સારો ને સફળ પ્રયત્ન કર્યો.
- આ ઉપરાંત મહિલાઓ માટે પણ 'શ્રી મહાવીર મહિલા પરિષદ'ની સ્થાપના થઈ.
- અને ઉત્તરીય પૂર્વાચલનું સૌ પ્રથમ હિન્દી સામાયિક "પાર્વદ" પણ આ જ મંગળ વર્ષમાં પ્રકટ થયું.



ભગવાન મહાવીર

૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : શ્રી રાજ્યપાલ

કાર્યવાહક પ્રમુખ : શ્રી શિક્ષણ મંત્રી

પ્રમુખ : શ્રી મુખ્ય મંત્રી

ઉપપ્રમુખ : ચાંદમલ સરાવળી

મંત્રી : શ્રી લક્ષ્મીચંદ્ર જૈન

સંપર્ક તથા આયોજન અધિકારી : વિશેષ સચિવ, આસામ.

ખજાની : બી. એલ. સરાવળી પ્રમુખ કામરૂપ ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ

● સર્વ શ્રી સભ્યો ●

છગનલાલ જૈન એડવોકેટ,	ગૌહત્તી	દીપચંદ બૂરા	કરીમગંજ
હુકમીચંદ સરાવળી	"	અંબરલાલ ધોડાવત્	નોગાંવ
અંબરલાલ જૈન	"	ચંપાલાલ તાતેક	તીહુ
ભુવરમલ જૈન	"	બાબુલાલ કુચેરિયા	ગૌહત્તી
કિશોરીલાલ જૈન, એડવોકેટ,	"	બિરધીચંદ જૈન	ગોલપાડા
ડૉ. જ્ઞાનચંદ જૈન	"	રામનિવાસ કલા	દીલ્લુગઢ
મહનલાલ અડબાયા એડવોકેટ,	"	મહાદેવ પલાન	દીલ્લુગઢ
સોહનલાલ સેઠી	"	બી. ગુપ્તા	તિનસુકિયા
મહાવીરપ્રસાદ જૈન	"	દુર્ગાદત્ત લોહિયા	"
પુષ્પરાજ પાટની	જોરહાટ	રાધેશ્યામ ખેમકા	"
જયકુમાર કાલા	વિજયનગર	એમ. બાગડી	શિવસાગર
અંબરલાલ પંડ્યા	નલબારી	બી. લાહોરી	જોરહાટ
દરકચંદ સેઠી	તિનસુકિયા	મોહનલાલ માલપાણી	"
પ્રો. પ્રેમચંદ જૈન	દીલ્લુગઢ	વિશ્વનાથ કેડિયા	નોગાંવ
કપુરચંદ જૈન	ગૌહત્તી	કમલાપ્રસાદ અશવાલ (એમ પી)	તેજપુર
કેતેહચંદ કાલા	"	ગણપતરાય ધાનુકા	ગૌહત્તી
મોતીલાલ કોઠારી	"	કેદારમલ ગ્રાહણ, એડવોકેટ	"
સંપતમલ જૈન	"	રાજેશ્વર મિશ્ર	"
અશિદમનસિંહ કોઠારી	"	મણદેવ ખખોલિયા	"
મહનલાલ દુગડ	"	હનુમાનપ્રસાદ અગ્રવાલ	બરપેટા રોડ
બછરાજ દુગડ	તેજપુર	(વધુ નામો અનુ. ૪૮ મે પાને)	





વીરે શ્રી ધૃતિ કીર્તિ કાન્તિ નિચય :
શ્રી વીર ! ભદ્ર દિશ.

જેમનામાં દિવ્યતા, ધૈર્ય, કીર્તિ અને શીતળતા
વિંધમાન છે તેવા હું વીર પ્રભુ !
તમે કલ્યાણ કરો !!!

છેડા જવેલરી માર્ટ

૪૦/૪૨, ધનજી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

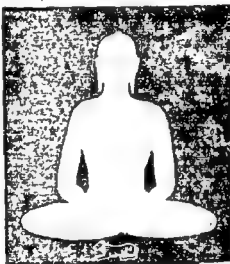
ગૌહત્તીના જાહેર મંચ પર જૈન મહિલાઓની યોજાચેલી સર્વ પ્રથમ સાંસ્કૃતિક સંધ્યા

ગૌહત્તી : રાજ્યના સુખ્ય પ્રધાન શ્રી શરદચન્દ્ર સિંઘા, શિક્ષણ પ્રધાન હરેન્દ્રનાથ, સાધવી શ્રી ગૌરાણના સાન્નિધ્યમાં ૧૩મીના નિર્વાણ દિને વિશાળ રથયાત્રા નીકળી. ન્યુ દિલ્હીમાં પહોંચી તે સભામાં ફેરવાઈ ગઈ. ૧૪મીએ સાંજે તેરાપંથી સુધે પારવઢના ઉપક્રમે અભુવત મંડપમાં “ચન્દનખાળા” નાટિકા ભજવાઈ. ૧૫મીએ રાજ્યના શિક્ષણ પ્રધાન શ્રી હરેન્દ્રનાથ લાલુકેદારની અધ્યક્ષતામાં ગૌતમ ગણધર સ્મૃતિ દિવસ ઉજવાયો. આજ દિવસે શ્રી મહાવીર છાત્ર પરિષદે શ્રી દિગંબર જૈન મંદિરના પાછળના હોલમાં જૈન ચિત્રકળા પ્રદર્શન યોજ્યું. તેનું ઉદ્ઘાટન શિક્ષણ પ્રધાને કર્યું. ૨૦મીએ સ્થાનિક ન્યુ દિલ્હીમાં શ્રી અતુલચન્દ હજારિકાના પ્રમુખપણા હેઠળ જાહેરસભા મળી.

ગૌહત્તી : નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે ભગવાનનો જન્મોત્સવ ઉજવાયો, સવારે પ્રભાત ફેરી અને બપોરના દિગંબર જૈન મંદિરથી એક રથયાત્રા નીકળી. માંજે બહાપુત્રાના કિનારે આવેલા

રાજ્યના શિક્ષણપ્રધાન શ્રી હરે-

ન્દ્રનાથ લાલુકેદારથી અધ્યક્ષતામાં વિરાટસભા મળી. પંબજના રાજ્યપાલ શ્રી મહેન્દ્ર ચૌહાન ચૌધરી સુખ્ય આતિથ્ય વિશેષ હતા. આસામ સાહિત્ય સભાના ભૂતપૂર્વ અધ્યક્ષ શ્રી તીર્થનાથ શર્મા, ગૌહત્તી નગરપાલિકાના નગરપતિ શ્રી ચૌધરી અને આસામ દ્રીષ્ટ્યુનલના સંપાદક શ્રી સતીશચન્દ્ર ઠાકરી “પૂર્વ-



જ્યોતિ’ ના સંપાદક શ્રી હમનલાલ જૈને પોતાના મવચ્ચનેમાં ભગવાનને શુભાનુવાદ કર્યો, સમિતિના મહામંત્રી શ્રી લક્ષ્મીચંદ જૈને સૌનું સ્વાગત કર્યું. “મહાવીર છાત્ર પરિષદ” ૨૪ થી ૨૭ સુધી ત્રણ દિવસનો ભરચક્ર કાર્યક્રમ યોજ્યો હતો. ૨૪મીએ પરિવહ સંઆલિત

“શ્રી મહાવીર મહિલા પરિવહન સ્વતંત્રતા સેનાની શ્રીમતિ અમલ પ્રમાદને ઉદ્ઘાટન કર્યું. ઉદ્ઘાટન સામારોહનું અધ્યક્ષ સ્થાન પદ્મશ્રી શ્રીમતિ માલતી બરુઆએ સંભાળ્યું હતું. પરિવહમાં વકતાઓએ સામાજિક કુરિવાજોને દૂર કરવા પર ભાર મૂક્યો.

૨૬ અને ૨૭મીએ સાંસ્કૃતિક સંધ્યા યોજાઈ. શ્રીમતિ પુનમચંદ શેઠીએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન કર્યું અને પહેલી જ વાર મહિલાઓએ સ્વતંત્રપણે મંચ પર હાજર થઈ અને વિવિધ કાર્યક્રમો આચાર્ય અને વિવિધ કાર્યક્રમો આચાર્ય

૨૭મીએ શ્રી જોહરીમલજી ઝાંઝરીએ જૈનધ્વજ ફરકાવ્યો. બાલિકાઓએ ધ્વજગીત ગાયું. ભારભાદ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ થયો.

ગૌહત્તી : આસામ પ્રાદેશિક નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના નિર્ધારિત કાર્યક્રમ અનુસાર પાંચમી ફેબ્રુઆરી ૭પના રોજ રાત્રપતિ ફકેરેદીન અલી અહમદે, બ્રહ્મપુત્રા નદીના કાંઠે ધનનાર “મહાવીર ઉધાન”નું શીલારોપણ કર્યું હતું. ૧૦૦ x ૫૦’ના ક્ષેત્રફળ ધરાવતા આ ઉધાનમાં કીર્તિસ્તંભ બોસો કરાશે. તેમાં ભગવાનનો સંદેશ અને જીવન પ્રસંગ કહેારાશે. સમિતિએ ઘરેલા કાર્યક્રમોમાં ગામડાઓમાં મક્ત ઉપહાર કેન્દ્ર તેમજ મહાવીર મેમોરીયલ ટ્રસ્ટનો સમાવેશ થાય છે.



ગોહાઘાટ : સવારે આઠ વાગ્યે એક વિશાળ સરઘસ કાઢવામાં આંબુ, સરઘસમાં શણગારેલા હાથી, પંચરંગી જૈન દ્વજ સાથે વિભિન્ન જાતિ અને ધર્મના લગભગ બે હજારથી વધારે લોકો ભેડાયા હતા. સરઘસ શહીદ મિનારમાં આવેલા 'મહાવીર ઉદ્યાન'માં સમાપ્ત થયું. સવારે ૯ વાગ્યે સમિતિના પ્રમુખ શ્રી. સૌયદ અભ્યુત્થલ હંફે શ્વભરેહથ્થ કયું.

તા. ૧૬મી નવેમ્બરે જૈન મંદિર નજીક ગરીબો અને અપંગોને જમાડવામાં આંબુ. તા. ૧૬મી નવેમ્બરે ડિમાપુર (નાગાલેન્ડ) તથા આસામના વિભિન્ન રથોદ્યાત્રી જૈન સમાજના લોકો સારી એવી સંખ્યામાં હાજર રહ્યા હતા અને સ્થાનિક લોકોના સહકારથી વિશાળ રથયાત્રા કાઢવામાં આવી. શહેરના મુખ્ય માર્ગો પર થઈ નીકળેલી આ રથયાત્રામાં શિર પર કળશ સાથે કેસરીઆ વસ્ત્રોમાં સજ્જ ઓઝો, રથયાત્રાતુ' ગૌરવ વધારી રહી હતી.

તા. ૧૬મી નવેમ્બરના કાર્યક્રમ અનુસાર સ્થાનિક હોરથી-ટલના લગભગ ૧૫૦ દહીંઓને લોજન કરાવવામાં આંબુ. આ દિવસે લોકોમાં સાહિત્ય વિતરણ પણ કરવામાં આંબુ. શહેરમાં આઠ દિવસ માટે રોશની કરવામાં આવી.

ગોહાતી : આસામ પ્રાદેશિક સમિતિ તેમજ લાયન્સ ક્લબના સંયુક્ત ઉપક્રમે અને ચોક્કસ નિમિત્તક નેત્રચિકિત્સા શિબિરનું આયોજન મુખ્ય પ્રધાન શ્રી રામચન્દ્ર સિંહાએ ઉદઘાટન કયું હતું. રાજ્યના ગિરીનચૌધરી પધાર્યા હતા. શિબિરમાં આંખ ઓની સફળશસ્ત્ર-



આરોગ્ય પ્રધાન શ્રી અતિથિ-વિશેષ તરીકે ૧૧ દિવસની આ ના રોગના ૬૨ દરદી-ક્રિયા કરાઈ અને કુદલે

૪૧૬ રોગીઓને સ્કાહ અપાઈ.

આ શિબિરમાં ૧૮૧ બાળકોનું આરોગ્ય તપાસવામાં આંબુ. વિવિધ રોગના ૪૧૬ રોગીઓને યોગ્ય સ્કાહ આપીને તેમને દવાઓ અપાઈ. ૩૧૯ લોકોને ટીકા સુકાયા, તેમજ દરેક પ્રકારના રોગોને મધુતદવા, નિવાસ, લોજન આદિની સુવિધા આપવામાં આવી.

વિવિધ નિર્માણ ધ • કાર્યો

ગંગાશહર (૧) કરણપુર ખસ રેન્ડ પર મહાવીર પ્રતિજ્ઞા કક્ષ નિર્માણ થઈ રહ્યો છે (૨) ગોલ બજાર ચોકમાં મહાવીર ચિત્રલેખ લખાયો છે (૩) મહાવીર ચોપાંગ સેન્ટર સુધાર્થના સહયોગથી થઈ રહ્યું છે. (૪) સુધાર્થના સહયોગથી મહાવીર ઉવાન બનાવાઈ રહ્યો છે (૫) ભારતીય ગૃહ નિર્માણ સહકારી સંસ્થાના સહકારથી મહાવીર નગર બનાવવા જમીન ખરીદાઈ છે. (૬) નોહામાં બ. મહાવીર ભવન અને મહાવીર સાવજનિક પરબ બનાવાય છે. સુધાર્થના

સહકારથી બાળ-ઉદ્યન બનાવાય છે.

સગરિયામાં મહાવીર જૈન ભવનમાં સાવજનિક પુસ્તકાલય અને વાંચનાલય બનાવાશે.

ગંગાશહર : સંપૂર્ણ જૈન સમાજના સ્વકો. બ. મહાવીરના સંદેશો ઠેરઠેર પહોંચાડે એ માટે મહાવીર યુથ સોસાયટીની રચના કરવામાં આવી છે. આ સભામાં જ એક બંધારણ સમિતિની પણ રચના કરવામાં આવી હતી.

ગંગાશહર : સુનીશ્રી રાજ. કરણજીની નિશામાં બળ્ય કાર્યક્રમ યોજાયો એક મોટો વર-ઘોડો કાઢવામાં આંબો હતો, અને સમા પણ યાંબઈ. તમામ કાર્યક્રમ માટે નગરપાલિકાએ ઘણાજ સહકાર આપ્યો.



ગંગાશહેર : રેશના દિવસ પ્રસંગે જાહેર સભા યોજીને કાર્ય-ક્રમ મનાવવામાં આવ્યો હતો.

ધુબડી : અત્રે ૨૪ એપ્રિલ ૧૯૫૧ના ભગવાનની જન્મ જયંતી ઉલ્લાસથી ઉજવાઈ. સવારે પ્રભાત ફેરી નીકળી, બપોરે જૈન મંદિરથી રથયાત્રા શરૂ થઈ અને શહેરના મુખ્ય માર્ગો પર ફરી. રાતે જાહેરસભામાં વિવિધ વક્તાઓએ ભગવાનનો ગુણાનુવાદ કર્યો.

ધુબડી : ૧૩મી નવેમ્બરથી સાત દિવસ સુધી ભજન અને કીર્તન સહિત વિવિધ કાર્યક્રમો દ્વારા નિર્વાણ શતાબ્દીની શાનદાર ઉજવણી થઈ. ૧૩મીએ પ્રભાતફેરી નીકળી. નિર્વાણ લાડુ ચડાવ્યા. આ દિવસે નીકળેલ રથયાત્રા અત્યંત હલી. મહિલાઓએ કેસરી વસ્ત્રો પહેર્યા હતા અને પુરુષોએ શ્વેત. સભાના રથેજી ઉપાધ્યક્ષ જિલ્લા કમિશ્નરે ધ્વજવંદન કરાવ્યું. જિલ્લા કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી કિશોરી મોહન સરકારના પ્રમુખપણા હેઠળ જાહેરસભા થઈ. શ્રી મોહનલાલજી માલુનાએ જન-મેદનીનું સ્વાગત કર્યું. મુખ્ય મહેમાન શ્રી ભજવડેયા અને મંબુદેવી બોધરા આદિએ પ્રભાવશાળી પ્રવચનો કર્યાં.

શહેરમાં આઠેય દિવસ જૈનોએ પોતાના ઘરો અને હુકાને પર રોશનીથી કરી.

ઠકિયાભુલી : તા. ૧૩મી નવેમ્બરે સવારે પ્રભાતફેરી કાઢવામાં આવી. સવારે નવ વાગ્યે શ્રી હનુમાન મંદિરથી એક સરઘસ કાઢવામાં આવ્યું જેમાં વિદ્યાર્થીઓ-વિદ્યાર્થીનીઓ તથા બધા સંપ્રદાયના લોકો, સારી જોવી સંજ્યામાં જોડાયા હતા. આ સરઘસ શહેરના મુખ્ય માર્ગો પર થઈને છુનિયાદી વિધાલયમાં સભાના રૂપમાં

અમ ઘર દીવાળી

તુમ ઘર દીવાળી

જય મહાવીર:જય

નિર્વાણ શતાબ્દી

ફેરવાઈ ગયું હતું. આરંભમાં આસામના ભૂતપૂર્વ શિક્ષણ મંત્રી શ્રી. અમિયકુમાર દાસે, ધ્વજ-રોડકુ કર્યું હતું. ત્યાર બાદ શ્રી બહાદુરભલ સચેતીએ ભગવાન મહાવીરના જીવન અને ઉપદેશ વિશે પ્રવચન કર્યું હતું. અન્ય પણ કેટલાક વિદ્વાનોએ પોતાના વિચારો વ્યક્ત કર્યા હતા. શહેર સાંજના રોશનીથી ઝગમગી ઊઠ્યું હતું. આ રોશની આઠ દિવસ સુધી ચાલુ રાખવામાં આવી.

દીવાળીનર : દીવાળીના દિવસે શહેરમાં માંસ અને દારૂનું વેચાણ બંધ રહ્યું. એક માર્ગને મહાવીર માર્ગ નામ આપાયું. નિર્વાણ દિને પ્રભાત ફેરી નીકળી તેમ જ જાહેરસભા પણ થઈ.

બાલપારા : ભગવાનના ૨૫૦૦મા નિર્વાણદિને બધા જ જૈનોએ પોતાના ઘરે અને હુકાને જૈન ધ્વજ ફરકાવ્યા. સવારે કાકુરવાડીમાં જાહેરસભા મળી. સભાની શરૂઆત બાળાઓએ ધ્વજગીત અને નવકાર મંત્ર ગાઈને કરી હતી સાંજના સરઘસ નીકળ્યું. આઠેય દિવસ શહેર રાતે રોશનીથી ઝગમગી રહ્યું.

ખાડુપેટિયા : ૧૩મી નવેમ્બરે પ્રભાતફેરી કાઢીને નિર્વાણોત્સવનો પ્રારંભ થયો. સવારે રથયાત્રા નીકળી તેમાં બધા જ સંપ્રદાયો જોડાયા. રથયાત્રા સરકારી હાઈસ્કૂલના મેદાનમાં જાહેરસભામાં ફેરવાઈ, રાજ્યના પ્રધાન શ્રી ઉપેન્દ્રસે ધ્વજવંદન કરાવ્યું. સભામાં રાજકિય નેતાઓ સહિત વિદ્વાનોએ પ્રવચન કર્યાં. આઠે દિવસ આખા શહેરમાં રોશની થઈ.

પીલીગંગામાં મહાવીર વાર્તિકા (બગીચો) બનાવાય છે. ગંગાનગરની મુખ્ય સડકને ભગવાન મહાવીર માર્ગ તરીકે જાહેર કરવામાં આવેલ છે.



ધર ધર એક જ ધુન.

જય મહાવીર. જય મહાવીર

દીકુ : ૧૩ નવેમ્બર ૭૪ના સવારે ત્રણ વાગે પ્રભાતદેરી નીકળી. સવારે સાડા પાંચ વાગે શ્રી મંદિરજીમાં નિર્વાણ લાડુ ચડાવાયા. સવા સાતે શ્રીકૃષ્ણે લાલ હીરાવતે ધ્વજવંદન કરાવ્યું. નવ વાગે જૈન મંદિરથી ચડેલ સરઘસ શહેરનાં મુખ્ય માર્ગો પર ફરી પાછું ત્યાં જ ઉતર્યું હતું.

દરેક જૈને આઠ દિવસ સુધી પોતાના ઘર અને દુકાનેા પર દોશની કરી હતી.

તિનમુકિયા : અત્રે ૧૩થી ૨૦ નવેમ્બર સુધી વિવિધ કાર્યક્રમો દ્વારા નિર્વાણોત્સવ

ઉજવાયો. આઠેય દિવસ રોજ સવારે પ્રભાતદેરી નીકળી. ૧૩-મીએ સવારે નિર્વાણ લાડુ ચડાવ્યા બાદ જૈન મંદિરથી રથ યાત્રા નીકળી અને કન્યા પાઠશાળાના મેદાનમાં જાહેર સભામાં ફેરવાઈ ગઈ.

સભામાં જિલ્લા ઉપમુખી કમિશનર શ્રી ચૈતેન્દ્રકુમાર અગિનિત્રીએ ધ્વજરોહણ કર્યું. ધ્વજગીત ગવાયા બાદ શ્રી રાધાકૃષ્ણ ખેમકાના પ્રમુખપદે જાહેરસભા થઈ. તેમાં મુખ્ય વક્તા તિનમુકિયા કોલેજના જૂતપૂર્વ પ્રિન્સીપાલ શ્રી ત્રિલોકીનાથ ગીસ્વામીએ અભ્યસ-

નીય પ્રવચન કર્યું. સભા જૈન અને જૈનેતરોની સાથે હાજરી હતી.

સભાના મંડપમાં લગવામાં પ્રચિત પાંચ મહાવતના પાંચ તોરણ બાંધ્યા હતા.

તા : ૧૦ થી ૨૦ નવેમ્બર સુધી રોજ ગરીબોને ભોજન અપાયું તેમજ હોસ્પિટલમાં દરદીઓને ફળો અપાયા. ૧૬મી નવેમ્બરે વિશદ રથયાત્રા નીકળી. રથયાત્રામાં જૈન સાહિત્યનું વિતરણ કરાયું.

તા. ૧૩થી ૨૦ નવેમ્બર આઠેય દિવસ જૈનોએ પોતાના ઘરો અને દુકાનેા પર દોશની કરી હતી અને જિનાલયો ઉપર પણ હીપમાળા કરી હતી.

સહચર : ૧૪ નવેમ્બર સવારે ૫ વાગ્યે બધાં જૈન ઘરો અને દુકાનેા પર પંચરંગી ધ્વજ ફરકાવવામાં આવ્યો. છ વાગ્યે જાનીગજથી એક વિશાળ સરઘસ નીકળ્યું. સરઘસ શહેરના બધા માર્ગો પર થતું મહેરપુરના ચૈત્યાલય સુધી ગયું. જ્યાં શ્રી. નેમચંદણ ગુલ-શુભિયાના વરદ્ હસ્તે ધ્વજરોહણ કરવામાં આવ્યું. ધ્વજગીત બાદ સુનિયત ફ્લોર મિલ્સના પ્રાંગણમાં સામુદાયિક અભ્યાસારત્ન આયોજન કરવામાં આવ્યું.

તા. ૧૪ નવેમ્બરે સાંજના સાડા છ વાગ્યે જિહ્વા પ્રસ્તાક-

૦૦૦ દહેજ પ્રથા બંધ કરવા માંજ

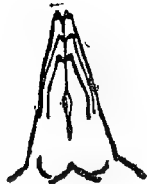
ટમકોર : સ્થાનિક મહિલા મંડળે દેશમાં વધતી જતી દહેજ પ્રથા ઉપર પ્રતિબંધ લગાવવાની માગણી કરવા માટે એક મહિલા સંમેલનનું આયોજન કર્યું હતું.

આ સંમેલનમાં સર્વ સંમતિથી ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો કે આ કુ-પ્રથા બંધ કરાવવા તમામ પ્રયાસો કરવા જોઈએ.

કાલયમાં એક જાહેર સભા યોજવામાં આવી. આ સભાનું પ્રમુખપદ માનનીય શ્રી. જે હજારિકા, ડી. સી. કછાડેએ સંભાળ્યું. મુખ્ય અતિથિ પદે શ્રી

જગન્નાથસિંહ [એમ. એલ. એ. શ્રી વિશ્વનાથ ઉપાધ્યાય એમ. એલ. એ.] અને શ્રી એસ. એમ. જલુ પણ પધાર્યા હતા. મંગલોચરણમાં નવકાર મંત્રના સામુ-





ગૌહત્તી : અત્રે અહિં-
સાદશી સમાજની રચના થઈ.
આ સમાજના સભ્ય થનાર માટે
પાંચ નિયમો રખાયા છે. ૧:
જીવનભર માંસાહાર ન કરવો
૨: કોટી દાડ ન પીવો-ભુગાર ન

રમવો ૩: સદાચારી બનવાનો અને અહિંસાત્મક
વ્યવહાર રાખવાનો પ્રયત્ન કરવો ૪: રોજ દસ મિનિટ
અથવા યથાશક્ય સમય મુધી આત્મનિરીક્ષણ
કરવું ૫: સર્વધર્મ સમન્વયની ભાવનાના વિકાસ
અને પ્રચાર માટે સંપૂર્ણ સાથ આપવો.

ગૌહત્તી : અત્રેની શ્રી
મહાવીર છાત્ર પરિષદ 'પાર્થદ'
નામનું (હિન્દી જૈન માસિક
પ્રગટ કર્યું). ઉત્તરીય પૂર્વાચલનું
આ પ્રથમ જૈન હિન્દી
સામયિક છે.

ચક્રધરપુર : પ્રભાત ફેરી
કાઢવામાં આવી હતી. ચક્રધર-
પુરના ઇતિહાસમાં આવી આ
પહેલી પ્રભાત ફેરી હતી.
પોષ્યુલર પ્રોજેક્ટ યોદ્ધિસર શ્રી
સી. કેન્કારાના પ્રમુખ સ્થાને
સભા ચેાનઈ હતી.

દાયિક પાઠ બાદ, શ્રી દીપચંદ
ભૂરાએ નવકાર મંત્રનું વિશ્લે-
ષણ કર્યું હતું. ત્યાર બાદ
કછાડ કેલેજના પ્રીન્સીપાલ
શ્રી દેવમત દત્તે ભગવાન મહા-
વીરના જીવન અને સિદ્ધાંતો
વિશે વિસ્તૃત સમજણ આપી
હતી શ્રી બી. જૈન. ઉપાધ્યાય,
શ્રી અમર ભટ્ટાચાર્ય અને
શ્રીમતિ કિરણ સિપાનીએ
તાર્તિવક ભાષણો કર્યા હતા.
ત્યાર બાદ શ્રી દુલીચંદ જૈન અને
કુમારી પાર્વતી પ્રદ્યયારીએ ભક્તિ
સંગીત આપ્યું. રાત્રે નાટક
રૂપે ભગવાન મહાવીરના જીવન
પ્રસંગોને પ્રશંસનીય રીતે રજુ
કરવામાં આંયાં.

અહીંથી દસ માઈલ દૂર
સોનાબાઈ બજારમાં પણ સભાનું

કામ-કેંદ્ર-માયા-લોભ-રાગ દ્રેષ-ઈર્ષ્યા વગેરે મોહરાજના
શુભદોષો, સંયમ સાધના વડે સંપૂર્ણ પરાજય કરનાર
વીતરાગ પરાતમા શ્રી મહાવીર દેવને કોટી કોટી વંદના હો.

આર. નગીનદાસ એન્ડ કંપની

લાકડી બંદર, દારૂખાના, મહારાષ્ટ્ર,

ફોન : ૩૭ ૮૦૦૨ ★ ૩૬ ૩૫ ૨૫ ★ મુ'બઈ-૪૦૦-૦૧૦

જેઓ વસ્તુકં તત્ત્વ સમજ્યા નથી, તેવા
મિથ્યા દષ્ટિવાળા પુરુષો લોકોમાં પૂજ્ય ગણાતા
હોય તેમજ ધર્મચરણમાં મહાવીર જેવા હોય,
તે પણ તેઓને બધા પુરુષાઈ અશુદ્ધ છે
અને તેનાથી તેમને બંધન જ છે

મુંબઈ લોકાગચ્છ જૈન સંઘ

૧૨૫, વાલચંદ હિરાચંદ માર્ગ

બોરા બજારના બંદે,

મુંબઈ ૪૦૦-૦૦૧



પ્રમાદી મનુષ્યને જ
 બધા પ્રકારે ભય હોય છે;
 અપ્રમાદીને
 કોઈ રીતે ભય હોતો નથી.
 લોકનું દુઃખ સમજીને
 અને
 લોકના સંભોગોને છોડીને,
 વીરપુરુષો
 મહાભાગે વળે છે.
 ઉત્તરોત્તર
 જાય ને જાય
 ચક્રતા તેઓ
 અસંયમી જીવન
 ઇચ્છતા જ નથી.

★

સોમચંદ વનેચંદ જીવાણી

૧૫, બીજી સુતાર ગલી,
 મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

☆

— ફોન : —

ઓફિસ : ૩૩ ૧૯૦૬
 ઘર : ૩૫ ૧૧ ૭૯

પોતાનું શ્રેય
 સાધવામાં
 પ્રયત્નરીલ
 થયેલો સંયમી,
 દુઃખોથી ઘેરાવા
 છતાં ગભરાય
 નહિ,
 અને વિચારે કે,
 આ જગતમાં
 સંયમી પુરુષો જ
 લોકલોકના
 પ્રપંચમાંથી
 મુક્ત
 થઈ શકે છે.

★

પારકો એન્જનીયરીંગ કોર્પોરેશન

૧૩૦-એ, મેડોન રુટીટ, ફોર્ટ,
 મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૧.

☆

— ફોન : —

૨૫ ૭૨ ૨૯ : ઓફિસ
 ૫૮ ૨૭ ૦૩ : ઘર

આથીજન કરવામાં આવ્યું
જેમાં લગભગ ચાર હજાર
લોકોએ હાજરી આપી હતી.

તા. ૧૩મી નવેમ્બર હાલ
માસનું વેચાણ બંધ રાખવામાં
આવ્યું. આમ ઠંડામાં મહો-
ત્સવનો કાર્યક્રમ સંપૂર્ણતાપૂર્વક
ઉજવાયો.

વિજયનગર : તા. ૧૩ નવે-
મ્બરે પાંચ વાગ્યે પ્રભાત ફેરી
બાદ છ વાગ્યે શ્રી મંદિરમાં
નિર્વાણ લાડુ ચડાવવામાં આવ્યા,
તથા શ્રી ધનરાજી બગડાએ,
દિગંબર જેન પાર્શ્વનાથ મંદિર-
માં ધ્વજરોહણ કયું. સવારે
૧૧ વાગ્યે આસામના શિક્ષણ
મંત્રી શ્રી હરેન્દ્રનાથ તાલુક-
દારના સાન્નિધ્યમાં જેન અજૈન
બાઈએ સહિત એક વિશાળ

વંદે

શ્રી મહાવીરમ્

સરઘસ પલાસવાડી, મિર્જ થઈ
ને શ્રી દિગંબર જેન વિદ્યાલય-
ના પ્રાંગણમાં પહોંચ્યું. સરઘસ
ભવ્ય અને આકર્ષક હતું. સર-
ઘસમાં ભગવાન મહાવીર
સંબંધી સાહિત્યનું પણ વિત-
રણ કરવામાં આવ્યું. બપોરે
ત્રણ વાગ્યે વિદ્યાલયના પ્રાંગણમાં
એક વિશાળ જાહેર સભા
ચોજવામાં આવી. સભાના પ્રમુખ
સ્થાને શ્રી તાલુકદાર અને મુખ્ય

મહેમાન યં. હેમચંદ્ર શાસ્ત્રી
હતા. આસામ પ્રાદેશિક સમિ-
તિના મહામંત્રી શ્રી લખમી-
ચંદ જેન ઉપરાંત અન્ય વક્તા-
ઓએ ભાષણ કર્યા. રાત્રે રોશની
કરવામાં આવી.

આ ઉપરાંત રાજ્યના
સિલચર, કરીમગંજ, સોનાઈ-
બજાર, જોરહટ, દિબ્રુગઢ,
શિવસાગર, નાહરકંટિયા,
નવમીડી, ઢકુવાખાના, તેજપુર,
બરપેટા રોડ, બોંગાઈ ગાવ,
રાહા, નૌગાવ, સુરલોગ,
વિલાસીપાડા, ગૌરીપુર, નાથ
લખમીપુર, જાગીરોડ, તુરા,
મોરિયાવાડી, લાલા બજાર,
રંગિયા આદિ ગામોમાં પણ
ભગવાનને નિર્વાણ મહોત્સવ,
જન્મેત્સવ આદિ મહોત્સવો
વિવિધ રૂપે ઉજવાયા હતા.

૪૦ મા પાનાથી ચાલુ

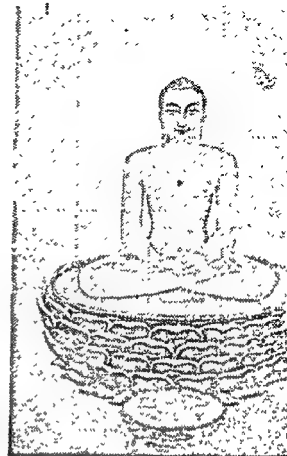
કનૈયાલાલ અધવાલ	ધુળડી	મહેશ્વર નિયોગ	ગોહત્તી
ડી. અમવાલ	સિલચર	ડો. ઘનશ્યામદાસ	"
ડી. બાસુમાળી (એમ. પી.)	ગોહત્તી	લલિતકુમાર ડોલે	"
દેવેશ્વર શર્મા	જોરહટ	ડો. ભોજેશ મહંતા	"
દેવુકાદેવી બટકટકી (એમ. એલ. એ.)	ગોહત્તી	બી. એન. શાસ્ત્રી (એમ. પી.) નાથ લખીમપુર	"
સતીશચંદ્ર કંકાટી	"	ઇન્દ્રેશ્વર ખોડ (એમ. એલ. એ.)	દિબ્રુગઢ
વીરનાથ શર્મા	"	ઉપકુલપતિ ગોહત્તી વિશ્વવિદ્યાલય	ગોહત્તી
કે. કે. જનલ, એડવોકેટ	"	ઉપકુલપતિ, દિબ્રુગઢ વિશ્વવિદ્યાલય	દિબ્રુગઢ
જે. પી. ભટ્ટાચાર્ય, એડવોકેટ	"	ઉપકુલપતિ, શ્રી વિશ્વવિદ્યાલય	જોરહટ
ગિરિન ચોધરી, (એમ. એલ. એ.)	"	સચિવ, શિક્ષણ વિભાગ	આસામ સરકાર
ભાવેન ચોધરી	"	સચિવ, વિજ્ઞાન વિભાગ	આસામ સરકાર
ગણેસ સેન	"	સચિવ, જનકલ્યાણ વિભાગ	આસામ સરકાર
બલભદ્રદાસ (એમ. એલ. એ.)	"	પ્રાચાર્ય, કેટલન કેલેજ	ગોહત્તી
મોહનમદ ઉમરાહીન (એમ. એલ. એ.)	ધુળડી		

★



આ
ધરતી
ભગવાન
શ્રી
મહાવીરસ્વામીના
અયવન—
જન્મ—
દીક્ષા—
કેવળજ્ઞાન—
અને
નિર્વાણ—
કલ્યાણકોધી
પુનિત—
પાવન
બ
ની
:

જ
ય
નિ
શ
લા
ન
ક
ન



મિસ્ટર ની

પાવન
કરન

તવ ચરણે વંદન !

શત શત વંદન !!

નામ : વર્ધમાન
પિતા : સિદ્ધાર્થ
માતા : ત્રિશલા

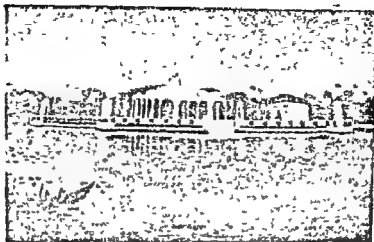
અયવન

શત્રિયકુટુંબમાં ■ જન્મ
દીક્ષા

ઋતુવાલિકા નદી તટે ○ કેવળજ્ઞાન
પાવાપુરીમાં ○ નિર્વાણ

અયવન તિથિ : અષાઢ સુદ છઠ્ઠ
જન્મ તિથિ : ચૈત્ર સુદ તેરમ
દીક્ષા તિથિ : કારતક વદ દસમ
કેવળજ્ઞાન તિથિ : વૈશાખ સુદ દસમ
નિર્વાણ તિથિ : આસો વદ અમ્યાસ

આસો સો
વદીચ



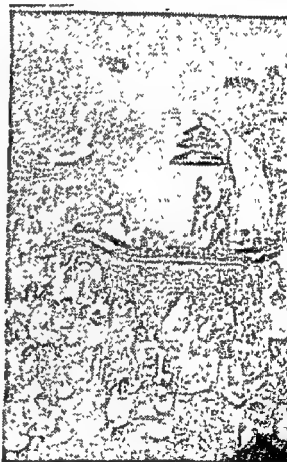
આ હવા, ^{ક્રી} ધરતી-ધરા
 હશે એક ^{ક્રી} ચિર-ઉર્વરા ।
 ભીંગી હશે નય ^{ક્રી} કીરિતન સંપત્તિ,
 વહી હશે વાગ ^{ક્રી} ગંગા (ગંગા) મંગલ કરે,
 વિવિધ નય દલોલ વિમલ કરે,
 ત્રિપદી દાદશાંગી પ્રદાત ગણધરા,
 ચાપી, આપી, ધર્મતીર્થ મુતરુવરા,
 અતે કરી સકલ કર્મની નિર્જિત,
 પામ્યાં પ્રભુપદ અહીંથી નિર્વાણ-નિરંતરા
 પાવાપુરીની એવી આ
 ધન્ય ધરા પુણ્ય કરે
 આ હવા, આ ધરતી-ધરા....!

તે કાળમાં અને તે સમયમાં છર વર્ષનાં પૂર્ણ આહુષ્યને યોગ કરીને
તીર્થંકર મહાવીર પરિનિર્વાણને પામ્યા. તેમના વેદગીય, આયુધ્ય,
નામ અને ગોત્ર કર્મ નષ્ટ થયા. આ અવસર્પિણીના દુઃખ-મા,
સુખ-મા નામના આરા વ્યતિત થતાં થતાં જ્યારે તેમાં
ત્રણ વરસ આઠ મહિના બાકી રહ્યા ત્યારે મધ્યમા-
પાવાતગરમાં, જ્યાં હસ્તિપાળ નામના રાજાની
રજનુગ સભા હતી, તે રાજ્યસભા
ભવનની પાસે પશ્ચિમ ઉદ્યાનમાં
પરિનિર્વાણ પામ્યા.

કાયા-ચિંતર ત્યાગીને મુક્ત થયા મહાવીર

હવે, મનુષ્ય શોકે કરે, વીર! હ મહાવીર!

ગણ-રાજાઓએ તેમનો
પરિનિર્વાણ મહોત્સવ પૌષધોપવાસ
કરીને ઉજવ્યો. જે રાતે તીર્થંકર
ભગવાન મહાવીર પરિનિર્વાણ પામ્યા કે તુરંત
જ તે તમામ દુઃખોથી રહિત બન્યા. એ રાતે
મરૂં દેશના નવ, લિચ્છવી રાષ્ટ્રના નવ, કાશી-કૌશલ
જનપદના ૧૮ ગણરાજાઓએ પણ કારતકી અમાસે પૌષધોપવાસ
કરીને પારણાં કર્યા. આ પ્રમાણે છત્રીસ ગણ-રાજાઓએ
વીર-પરિનિર્વાણ મહોત્સવ મનાવ્યો.....



ખિહાર-રાજ્ય

ભગવાન મહાવીર

૨૫૦૦ માં

નિર્વાણ-મહોત્સવ સમિતિ

પ્રમુખ : શ્રી આર. ડી. ભંડારે, રાજ્યપાલ, પટના
 મુખ્યમંત્રી : શ્રી વિજયસિંહ નાહર, કલકત્તા
 મંત્રીશ્રી : શ્રી મોહનલાલ પારસન, કલકત્તા
 શ્રી સુભાષકુમાર જૈન, આરા
 અન્ય : શ્રી શાંતિપ્રસાદ જૈન, નવી દિલ્હી

○ સર્વશ્રી સભ્યો ○

ઈન્દ્રચંદ સચનીતિ	કોઠી	એ. ડી. શેઠ	પટના
રાયબહાદુર હરખચંદ જૈન	રાંચી	હિંમતસિંહ જૈન	કલકત્તા
લાલચંદરાય સુરાષ્ટ્ર	કલકત્તા	સુરજમલ બછાવલ	કલકત્તા
બક્ષીપ્રસાદ જૈન	પટના સીટી	મોહનલાલ જૈન [એમ. એલ. એ.]	બરસોઈ
સુમતિચંદ મોથરા	કલકત્તા	દુલ્લેશભાઈ	જમશેદપુર
કનૈયાલાલ જૈન	હજારી બાગ	જુગમંદિરદાસ જૈન	કલકત્તા
શાંતિકુમાર જૈન	રાજગીર	અનિલકુમાર કોઠારી	કલકત્તા
ભિમલકુમાર જૈન	બરખટી	સુરેન્દ્રપ્રસાદ 'તરુણ'	રાજગીર
રાજસિંહ જૈન	કલકત્તા	એસ. બી. સોહની, આઈ. સી. એસ.	પટના
ધર્મચંદ જૈન [એમ. પી.]	કલકત્તા	નથમલ ટાંટિયા	નાલંદા
સુદર્શનકુમારસિંહ,	પટના	કમિશ્નર, પટના ડીવીઝન	પટના
નેમકુમાર જૈન	આરા	કમિશ્નર, તિરહત ડીવીઝન	સુજદ્દેરપુર
દીપચંદ નાહટા	કલકત્તા	મંત્રી, રાજ્યપાલ	પટના
મદનલાલ પાંડેય	કલકત્તા	ઉપકુલપતિ, પટના વિશ્વવિદ્યાલય	પટના
હરિસિંહ શ્રીમલ	કલકત્તા	ઉપકુલપતિ, રાંચી વિશ્વવિદ્યાલય	રાંચી
હનુમાનમલ જોગાની	કલકત્તા	ઉપકુલપતિ, વિશ્વવિદ્યાલય	ભાગલપુર
જિનેશ્વરપ્રસાદ જૈન	વેશાલિ	ઉપકુલપતિ, મગધ વિશ્વવિદ્યાલય	બોધ-ગયા
ચાંદમલ સરાવગી	ગોહતી	ઉપકુલપતિ, બિહાર વિશ્વવિદ્યાલય	સુજદ્દેરપુર
		ઉપકુલપતિ, કે.એસ.ડી. સંસ્કૃત વિદ્યાલય, દરજંગા	



પાવાપુરી :

બિ હા ૨

રાજ્ય સરકારે

૧૩, ૧૪ અને

૧૫ નવેમ્બર ૭૪

ના ત્રણ દિવસે

સાંગલગાદ રાજ્ય-

જારના કૃત સ-

ખાનાઓ ખંધ

રાખવાનો તેમ-

જ આ ત્રણેય

દિવસ માંસ અને

દારના વેચાણ

ખંધ રાખવાનું

ફરમાન બહાર પાડીને

રાજ્યની ધરતીના પનોતા

પુત્ર અને વિશ્વપિતા ભગ-

વાન મહાવીરને ભાવભીની

અર્દાજલિ અર્પણ કરી.

અમૃત સમ જળધારથી, ઇન્દ્ર કરે અભિષેક;
દેવ-દેવી ટોળે વળી, કરતાં આનંદ છેક.



આ દિવસોમાં રાજ્યમાં
લોક આદોષન ચાલતું હતું.
અને તે પુરવેગમાં હતું
જ્યાં તેના સ્વધાર અને
લોકનાયક શ્રી જયપ્રકાશ

નારાયણે અનુ-
કોગાચાર્ય શ્રી
કાંતિ સાગરજી
મહારાજની
હાદિક વિનંતી-
થી આ એક સર-
તાહ માટે ખંધના
એલાન મોકલે
રાખીને યાત્રિકોને
ભગવાનની અંતિમ
ચરણ સ્પર્શિત
ધરતી પર આવ-
વાની સુવિધા
કરી આપી.



શુભો ભયવદો મહાદ મહાવીર વદ્ધમાણ
શુદ્ધારસિંહો ચેદિ જુઓત્યુ કે જુઓત્યુ દે.



વૃક્ષે જોરિંગ જોઈ સો, બાળક નાસી બપું,
પર્વમાન દેશી પહે, દૂર કેળાવે કપાલ.

માંથી ઉમેટતોર આબ્યા દતા,
અને સોએ સંપ્રદાય કે ગચ્છના
લેહવાવ વિના એકરંગ અને
એકલવથી, આત્માના ઉદલાસથી
ભગવાન શ્રી મહાવીર પરમાત્માને
અંતરબીની વંદના કરી હતી
આ પ્રસંગે એક લાખથી વધુ
યાત્રિકો આબ્યાનો અંદાજ છે.

પ્રવેતાગ્રખર અને દિગ્રખર
બંને સંપ્રદાયોએ યાત્રિકો માટે
જેનમુત વ્યવસ્થા કરી હતી.
રાજ્ય સરકારે પણ પાણી, લાઈટ
અને વાહન વ્યવહારની ખાસ
સગવડ રાખી હતી.

શહેરની દિવાલો પર ઠેર-

અને પોતાના અધિષ્ઠ અને
આરાધ્ય ભગવંતાના દર્શન કરવા
અને તેમનાં ચરણ સ્પર્શ કર-
વાની ભાવનાથી, ઉપાધ્યાયશ્રી
અમરસુનિ, અનુયોગાચાર્ય શ્રી
હંતિસાગરજી, સુનિશ્રી રૂપ-
ચંદજી આદિ અનેક શ્રમણ
ભગવંતો ચાલુ ચાતુર્માસમાં પણ
વિહાર કરીને અને પધાર્યા અને
ભગવાનને આવે મહામુલો
મહોત્સવ તો ભગવાનની ભોગ-
કામાં જ ઉજવવો અને ઉપાસવો
એ ભક્તિ ભાવનાથી હામરો
ચાત્રાણુઓ દેશના તમામ રાજ્યો-

નેત્રમાં નિજ બંધુનો, બેઠ શોકનાં નીર;
આજ્ઞા શીશ ચડાવતો, વિનમ્રભાવે વીર.



કેર જળમંદિર, સમવસરશ્ર
મંદિર, ભગવાનના વિવિધ છવન
પ્રસંગોવાળા બહુરંગી લીતા-
ચિત્રો લગાડાયા હતા અને કેર
કેર જૈન ધ્વજનાં તોરણો
બંધાયા હતા. રાત્રે જલમંદિર,
ગામમંદિર સહિત અનેક સ્થળોએ
જળ્ય રોશની થઈ હતી.

અત્રે ૬ નવેમ્બર ૭૪થી
અઠાઈ મહોત્સવ શરૂ થયો હતો.
ઉત્સવ સાંભાતના કાર્યક્રમમાં શ્રી
વિજયસિંહજી નાહર, ખજાની
સાહુ શ્રી શાંતિપ્રસાદજી જૈન
અને મંત્રીશ્રી શ્રી મોહનલાલજી
પારસન અને શ્રી બદરીપ્રસાદજી
સરાવગીએ આ પ્રસંગે વ્યવસ્થા-
નું સફળ સંચાલન કર્યું હતું.

નિવણિાત્સવની ઉજવણી
માટે જલમંદિરની ખાસ ખાસ
વીર પેન્ડોલ ઊભો કરાયો હતો,
આકર્ષક રીતે શબ્દગારેલા આ
મંદપમાં ૧૦મી નવેમ્બરે બહાર
રાજ્યના રાજ્યપાલ શ્રી આર.
ડી. ભંડારેએ નિવણિાત્સવનું
ઉદ્ઘાટન કર્યું, પોતાના ઉદ્ઘા-
ટન પ્રવચનમાં ભગવાન મહા-
વીરના છવન પ્રસંગો યદ કરતાં
તેમણે કહ્યું કે :-

“ભગવાન મહાવીર એક
નિર્ભિક અને સાહસિક યુવાન
હતાં. તે સદાય આત્મચિંતનમાં
રહેતાં અને એવી સિદ્ધિ માટે
અંખતા હતા કે જોનાથી અનંત
સુખ મળે.

તેમનો ઉપદેશ હોઈ વિશેષ
સ્થાન કે સમય કે વ્યક્તિ

ક્ર ક્ર

ક્ર

☆ ☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

☆

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

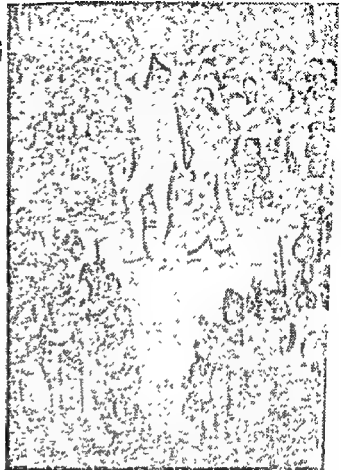
ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર

ક્ર



ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર

સં
ય
મ
પં
થે

ધર છેડી
રાજ છેડી,
રેનેહી અને
સ્વજનો છેડી
ત્યાગી
બન્યા
શ્રી મહાવીર

મ
હા
પ્ર
યા
ણ



ટપાલ ટિકિટની

ભારતીય તાર-ટપાલ
વિભાગે આ દિવસે અપ્પી
પાયાપુરી જળમંદિરની
પ્રતિકૃતિ વાળી ટપાલ
ટિકિટ બહાર પાડી.
પહેલી ટિકિટની ખરીદી
મારે ઉછામણી બોલાઈ અને
પહેલી ટિકિટ શ્રી મિથિ-
મલલ જોડમલલ ગુલેચા.
મગરા નિવાસી (ફોલોપી
વાળા) એ રૂ. ૨૬ દબારની
બોલીધી ખરીદી!!!

ઉ
છા
મ
ણી

નિર્વાણ મોદકની

૧૩મી નવેમ્બરે ભગ-
વાનના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ
કલ્યાણક દિને જલમંદિરમાં
નિર્વાણ મોદક ચડાવ્યા.
પ્રથમ નિર્વાણ મોદક ચડા-
વવાની ઉછામણી રૂ. ૧.૫૨
હજારની થઈ!!! આ ઉછા-
મણી બોલીને શ્રી મણીલાલ
ગારી દિલ્હીવાળાએ શ્રી
પ્રથમ નિર્વાણ મોદક ચડાવ્યા!

પૂરતો મર્યાદિત ન
હતો. જૈન દર્શનની આ-
ધારશીલા છે: અનેકાન્ત:
૨૫૦૦ વર્ષથી તે આપણી
વચ્ચે. વિદ્યમાન છે અને
આપણે સૌએ તેને
જીવનમાં ઉતારીને
જીવન આદર્શ બનાવવું
જોઈએ. આજે જરૂર છે
કે આપણે ભગવાન મહા-
વીર બતાવેલ ઉપદેશો-
ને આપણે બરાબર સમ-
જીએ અને પોતાના
જીવનમાં તે ઉતારીએ.

આ પસંદગે ઉપા-
ધ્યાય શ્રી અમરમુનિ,
અનુયોગાચાર્ય શ્રી કાંતિ-
સાગરજી, મુનિશ્રી રૂપ-
ચંદ્રજી, આદિ શ્રમ-
જોએ ભગવાનને શુદ્ધા-
નુવાદ કર્યો હતો. સાબી
પ્રિયદર્શનાશ્રીજી મહા-



અભાગિયા એક વિગતે, અખીં અધુ વરેક
સોથી ખડલાગી કર્યો, ધન્ય ધન્ય એ વસ.

રાજ અને સાધવી શ્રી
ગરીમ્ભાશીજીએ મંગ-
લાચરણ કર્યું હતું.
મહા સતીજી શ્રી ચંદ-
નાશ્રીજીએ ભગવાનની
પ્રાર્થના કરી હતી
તેમજ પ્રવચન આપ્યું
હતું. વર્ધમાનભારતીનાં
સ્થાપક અને સંચાલક
પ્રો. પ્રતાપકુમાર ટોલિ-
યાએ પણ ધ્યાનસંગીત
આપ્યું હતું. શ્રી વિજય-
સિંહજી નાહરે પાવા-
પુરીની કાપાપલટની
ચોજનાને પતિવિય
આપ્યો હતો.

૧૨મી નવેમ્બરે સવારે
વાજતે ગાજતે જલપાત્ર:
નીકળી, જલમંદિર સુધી
ગયા બાદ વીર પેન્ડો
લમાં ભહેરસલા થઈ.



આરા : વિવિધ સંસ્કૃતિ
તિક કાર્યક્રમ ઉપરાંત " સમજ
સુત્ર " ગ્રંથનું ઉદ્ઘાટન મહા-
વીર જયંતીના પાવન દિવસે
યથું. ડોનેમચંદ શાસ્ત્રી દ્વિભિત
" ભગવાન મહાવીર ઓર
ઉત્તરી આચાર્ય પરંપરા ગ્રંથ
વિદ્વાનેને લેટ અપાયો. જેન
સિદ્ધાંત ભવનમાં કોલેજ અને
શાળાના વિદ્યાર્થીઓ માટે
વકતુવ સ્પર્ધા યોજાઈ.

લીલવાડા : મુનિશ્રી
મુખલાલજીએ વર્ગીકૃત વસ્તીમાં
પ્રવચન આપ્યું. તેમની પ્રેરણાથી
આ વર્ગના ઘણાંએ હાડ માંસ
ત્યાગની પ્રતીજ્ઞા લીધી. ૩૧
યુવાનોએ મળી સંસ્કાર
નિર્માણ સમિતિની રચના કરી.

ભાગલપુર : સંત હુદલક
મુખતિ સાગરજીની અધ્યક્ષતામાં
અત્રના જેન ભવનમાં મહાવીર
જયંતી મહોત્સવ સમિતિના
ઉપક્રમે ભગવાનનો જન્મ દિવસ
ઉજવાયો. સંતશ્રીએ ચોતાના
પ્રવચનમાં કહ્યું કે ભગવાન
મહાવીર જયંતીની ઉજવણી
ત્યારે સાર્યક થઈ ગણાય કે
ભગવાને ખતાવેલ અહિંસા,
સત્ય, અરતેય બ્રહ્મચર્ય અને
અપરિપ્રદેને જીવનમાં અપનાવા-
માં આવે. તે સિવાય સંસારમાં
શાંતિ શક્ય નથી.

આ નિમિત્તે પ્રભાત-દેરી
અને ચોલાયાત્રા પણ નીકળી
હતી.

ભાગલપુર : ૧૩ નવેમ્બર
૭૪ના દિન જિતમંદિરજીમાં
નિર્વાણ લાડુ ચડાવ્યા બાદ
વિશાળ રથયાત્રા નીકળી જે
ચંપાપુર સુધી ગઈ. ચંપાપુરમાં
પણ નિર્વાણ લાડુ ચડાવાયા.
ચંપાપુરમાં જાહેરસભા થઈ જેનું
પ્રમુખપદ સી. એ. શ્રીકૃષ્ણ
રામાનુજમે સંભાળ્યું. શ્રી
ધીસાલાલ જેને ધજ વંકન

કરાવ્યું.

૧૪મીએ ભાગલપુર મંદિ-
રમાં શ્રમજી સંસ્કૃતિ સમારંભ
યોજાયો જેમાં આચાર્યકંદપ
શ્રી પાશ્વંસાગરજીએ પ્રવચન
કહ્યું અને શ્રી કેસરીમલજીએ
ધ્વજારોહણ કર્યું.

ભાગલપુર : મહાવીર
પુસ્તકાલયનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં
આવ્યું.

કનકસગઢ : મુનિશ્રી હુકમચંદજી મહારાજની
પ્રેરણાથી ત્રણેય ફીરકાના સંઘ તરફથી નિર્વાણોત્સ-
વની ઉજવણી થઈ. રવેતાગળર મૂર્તિપૂજક સંઘના
એક ભાઈ તરફથી ત્રણ દિવસ માટે કોદિયા હોસ્પિ-
ટલમાં દર્દીઓને ચેટલી, શાક અપાયા. કોદિયાને
તેમજ ગરીબોને ૧૦૬ ધાખળા ઓઢાકયા. શ્રી હોટા-
લાલ હરજીવનભાઈ તરફથી ગરીબોને મીઠાઈ વહેંચાઈ.

ખડોદર ગંજમાં રીક્ષા
કર્યાલુકની ઉજવણી વિવિધ
કાર્યક્રમો ચોળ મનાવવામાં
આવી.

‘કિશનજી : મુનિશ્રી પૂતમચંદજીના
સન્નિધમાં જ્ઞાન-ધ્યાન-તપની વિવિધ
ધર્માધવા થઈ. નિવાર્ણીઓએ સરા
લાલ ધીધો. સામાજિક કુદિઓ તેમ જ
સંસ્કૃતિગીરી, ભેજોજી વગેરે બાપારી
દુધો દુર કરવા સારા એવા પ્રયત્નો
થયા. ત્યારેય ફિરકાઓએ સાથે મળી
વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાયા. ચોલાયાત્રા,
પ્રવચનો, કવિજીએલન, સંસ્કૃતિક કાર્ય-
ક્રમો વગેરેનું આયોજન થયું.

કનકસગઢ : ખખા ફિરકાના
જેનોએ સામુદિક મહાવીર જયંતી
ઉજવી, જેન સંઘ તરફથી ગરીબો
અને અંધોને ચેટલી-ચણાનું
શાક અપાયું. ખખારે એક કલોક
અરક્ષિત થત થઈ.

કુસલગઢ : રવેતાગળર
અને હિગળર સમાજે સામુદા
ધિકરીતે નિર્વાણોત્સવ ઉજવ્યો.
૧૩મીએ નિર્વાણ લાડુ ચડાવ્યા,
આઠ દિવસ સુધી પ્રભાતદેરી,
અખંડ પાક, સંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ
આદિ થયા.



મહામાન્ય લોકનાયક

શ્રીમાન જયપ્રકાશજી નારાયણ

ધર્મલાલ

તા. ૬-૧૧-૭૪ સે ભગવાન મહાવીરશ્રી કી ૨૫વી નિર્વાણ શતાબ્દી બિરાટ સમારોહ કે સાથ મનાઇ જાયેગી પાવાપુરી મેં ભગભગ સવા લાખ જનતા ઉસ નિર્વાણ શતાબ્દી મેં ભાગ લેગી ! અતઃ આપ દિ. ૧-૧૧ સે દિ ૨૦-૧૧-૭૪ તક જનતા કે આવાગમન મેં બાધા નહીં આપે એસા પ્રોગ્રામ આપ બનાવે ! આપ સ્વયં ભગવાન મહાવીર કે ભક્ત હે, યહ પ્રોગ્રામ નિર્વિઘ્નતાસે સમાપ્ત હો. એવા મેં આપસે ચાહતા હું.

જેન સાધુ કે નિયમ કે અનુસાર મુજે સમય અત્ય-ધિક હો ગયા, અતઃ મેં ચલા આયા ! ઓર કેઈ કારણ નહીં થા !

મેરા ચાતુર્ભસ ઇસી ભગવાન મહાવીરજી કે સમા-રોહસે નિમિત્ત પાવાપુરી મેં હુઆ, ચાતુર્ભસ મેં લી મેં ઇસી ઉદ્દેશ્ય હો લેકર આપ કે પાસ આયા ! આપ શાંતિ કે અમૂલ્ય હો, આશા હો, એક લાખ જેન સંઘ કી આર્થના અબ આપ સ્વીકાર કરેગે !

શુભમ્

પાવાપુરી

જેન મુનિ કાન્તિસાગર

પાવાપુરી : જેન સ્થાપત્ય અને પ્રાચીન જેન સાહિત્ય માટે જગમગાહુર જેસલમેર લોદ્રવપુર પાર્શ્વનાથ જેન સ્વેતાંબર દૂરદ દ્વારા ભગવાન મહાવીરની જે બેનમૂના પ્રતિમાજો અહીં કારતક વડે દસમે પધરાવવામાં આવી.

આ પ્રતિમાજો અગાઉ

વિ. સં. ૧૫૬૮માં આચાર્યશ્રી બિનચંદ્રસૂરિજી મહારાજ દ્વારા પ્રતિષ્ઠિત થઈ હતી.

જેસલમેરમાં સેઠડો પ્રાચીન જિનપ્રતિમાજો છે પરંતુ દરે બાજુથી કેઈ પ્રતિમા-જોને બહારગામ આપી નથી. આમ ન આપવાની તેના બંધા-રણમાં ભેગવાઈ છે. છતાંય

નિર્વાણોત્સવના ખાસ પ્રસંગને અનુલક્ષીને તેમજ ભગવાન પોતે પોતાની નિર્વાણમુખિ પાવાપુરીમાં બિરાજમાન થાય એ હિદાય હેતુથી દ્રઢ પોતાના ખર્ચે આ બે પ્રતિમાજો અહીં લાવ્યા હતા. બંને પ્રતિમાજો પધરા-વવાની કુલ બોલી રૂ. એક લાખની થઈ હતી.



રૂઝેલાં : સુનિશ્રી ભગવતજીની નિશ્રામાં અનેક લોકોએ અતી હબર પાત્રાં અભ્યાસ કરવાની મતિજા લીધી

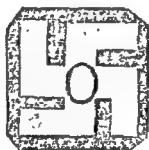
ફારબિસગાંજમાં રથળે રથળે ભગવાનના ઉપદેશોના પોસ્ટરો લગાડવામાં આવ્યા. સીનેમા ઘરોમાં સ્ક્રીનરો દેખાડવામાં આવી. (વશાળ શ્રોતા-યાત્રા અને સમાયોજીત, અખંડ ભાષા પૂર્વક વિવિધ ઉજવણી થઈ. વકત્વ સ્વધાવગેરેનું આયોજન થયું. શિબિર, સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ થયા.

‘શ્રમજી ભગવાન મહાવીર ભવન’નું ‘નર્મલિકાથ’ ચાલી રહ્યું છે. બજારના એક વોકને ‘મહાવીર ચોક્’ નામ આપવામાં આવ્યું.

નિર્મલી સુકામે જીનભવનનું ‘નર્મલિકાથ’ ચાલી રહ્યું છે.

કેરોના (મુઝફ્ફરપુર) મહાવીર સુવક સંઘે શહેરના મુખ્ય સ્થાનો પર ભગવાનની વાણીના જોડ મૂક્યા. પોસ્ટ કોડ પર ભગવાનની તસ્વીર છાપી તેડું (વતરણ કયું). તપ કરવાય પ્રસંગે કવિ સંમેલન થયું. શામલી બસ રેડ-ડથી લીફ્ટ દરવાજા મુધી માર્ગને નગર પાલિકાએ શ્રી મહાવીર માર્ગ નામ આપ્યું.

ગોહાના [જિલ્લા] સોની-પત] અને રતમી નવેમ્બર ૭૪ના ધર્મચક્રનું આગમન થતાં એક વિશાળ રથયાત્રા કાઢવામાં આવી. સ્થાનિક નિર્વાણ મંડોલ સ્વ સોસાયટીના પ્રયત્નથી રા. સવા લાખના ખર્ચે ગોહાના મંડોમાં ભવ્ય હિ. જીન. મંદિર અને પુસ્તકાલયના નિર્માણને આરંભ થયો છે.



વેશાલી : સવારે પ્રમાતદેરી ભગવાનની જન્મજયંતિ કરી. પાવાનગરના વિશ્વવિદ્યાલયના પ્રાચાર્ય શ્રી રામપ્રસાદજી શ્રી વાસ્તવે જીન ધ્વજ વંદન કરાવ્યું. શ્રી કનૈયાલાલજી સરાવગીએ પ્રવચન કયું. જીજી દિવસે ભવ્ય શોભાયાત્રા નીકળી અને વાસુકુદમાં મસ્તકાભિષેક

અને પૂજનના ધાર્મિક અનુક્રાનો થયા.

આ ઉપરાંત ચક્રધરપુર, કાલ્દતગાંજ, રાંચી વગેરે સ્થાનોએ પણ પ્રમાતદેરી, શોભાયાત્રા અને જાહેરસમા તેમ જ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો થયા હતા.

ઝરીઆ : સુનિશ્રી રતિલાલજી મહારાજની નિશ્રામાં તપની આરાધના થયેલ. પશુધનમાં આઠેય દિવસ ભ. મહાવીરનું જીવન ચરિત્ર શ્રી રતિલાલજી સુનિએ વાંચ્યું હતું. પ્રમાતદેરી પણ કાઢવામાં આવી હતી. અનેક લોકોએ વ્યસનેને ત્યાગ કર્યો હતો. રપૃથુવાનોએ આજીવન જુગાર નહીં રમવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી હતી.

કોલીકલાં [મધુરા] વકત્વ, નિબંધ, ધાર્તા તેમજ જીન અત્યાસરી જેવી વિવિધ સ્વધાવગીએ એનેની નિર્વાણ સંમતિએ મહેલસવની ઉજવણી કરી. વિજેતાઓને પુરસ્કાર અપાયા. રકથી ૩૦ જાન્યુઆરી સુધીમાં થયેલા આ કાર્યક્રમોમાં આદિસા સંમેલન પણ બરાજ હતું.

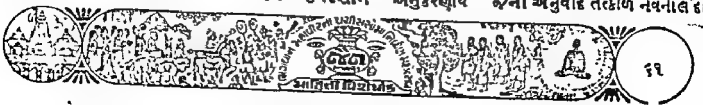
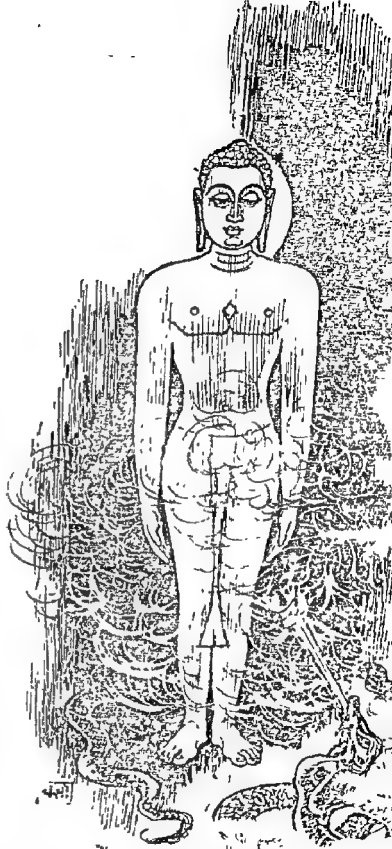


રાજગૃહી : ૧૫મી નવેમ્બર
 ૭૪ના સંવત્સરયાત્રા પર જ્યારે
 બિહાર ક્ષેત્રમાં કલ્યાણના
 વિમાન યુગ્મકે આકાશમાંથી
 યુગ્મવૃદ્ધિ કરી ત્યારે ભકિતની
 ભરતી ઉમટી પડી હતી. ભારે
 મનોરમ્ય દૃશ્ય હતું. તા. ૧૫મી
 નવેમ્બરથી તા. ૧૮મી નવેમ્બર
 સુધી રાજગૃહીમાં જૈન તત્ત્વવે-
 ત્તાઓની ગોળિઠ યજ્ઞ, જેમાં
 દેશના નામાંકિત ૧૨ વિદ્વાનો
 ઉપસ્થિત હતા. કથાટક વિશ્વ-
 વિદ્યાલયના શ્રી. પંચાક્ષરી,
 જયપુરથી ડૉ. કરતુચંદ કાશ-
 લીવાલ, વેશાલીથી ડૉ. નગેન્દ્ર,
 નવનાલંદા મહાવિહારથી શ્રી.
 અંબરાજ ઔધરી, બિહારેથી
 શ્રી. ભવરલાલ નાહટા, વિગેરે
 વિદ્વાન ઉદ્ભવેખનીય છે. ગોળિઠ
 પ્રમુખપદ ડૉ. નયમલ ટાટિયાએ
 સાંભળ્યું. ઉપાધ્યાય શ્રી અમર
 સુનિલ અને સુનિશ્રી રુપચંદ્ર-
 લું સાન્નિધ્ય ગોળિઠોને મળ્યું
 રહ્યું.

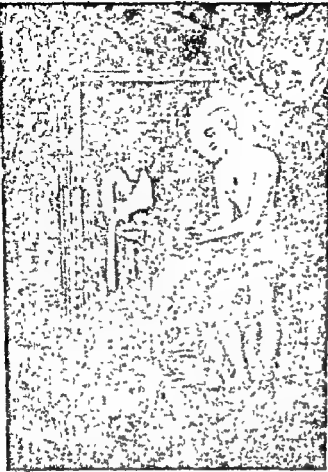
તા. ૧૭ નવેમ્બરે મહાવીર
 ચેડાલમાં શેઠ હરચંદ્રે
 પાંડચાના પ્રમુખપદે ખાસ સભા
 ચેજવામાં આવી જેમાં ડૉ.
 નયમલ ટાટિયા, ખર્માના બોદ્ધ
 કિશુ ડૉ. યુ. જગરભિવંશ,
 થાઇલેંડના બોદ્ધ કિશુ શ્રી.
 જેમાપાલી, વિવેટનાથ નિરાસી
 રેવરન્ડ શા અને લાઓસના
 રહેવાસી શ્રી. વહીતીમી પક્ષવેંગ
 સભામંચ પર ઉપસ્થિત થયા.

આ વિદેશી વિદ્વાનોએ ભગવાન
 મહાવીરના સિદ્ધાંતોને મનનીય
 અને ઉપદેશોને અનુકરણીય

લેખાન્યા. બધા વિદેશી વિદ્વાન
 પોતાની માતૃભાષામાં બોલ્યા.
 જેને અનુવાદ તત્કાળ નવનાલંદા



ચાંદનખાળા ચોકડી, પાંચે બહુ અપમાન,
અડદ બાકળા વલોરીને, ત્રણ વધારે માન,



~~~~~

વસ્ત્રદાન ચો  
નેત્રદાન જ  
વિદ્યાદાન ના

~~~~~

રાજગૃહી : ઉપાધ્યાય
શ્રી અમરમુનિ પ્રેરિત અને
સ્થાપિત અત્રેની 'વીરા-
ચતન' સંસ્થા દ્વારા વસ્ત્ર-
દાન, નેત્રદાન અને વિદ્યાદાન
એમ ત્રણ યોજનાઓ બની
હતી.

વસ્ત્રદાન : ૨૫૦૦
બાળકોને ખમીરા,
પેન્ટ અને રંગેટરના
રૂપમાં પૂરોપોષક
આપવાનો નિર્ધાર
કરાયો.

● નેત્રદાન : એક હજાર
નેત્રરોગીઓની આંખ-
ના ઓપરેશન તેમજ
તેમના ખાવા-પીવા
ઓહવા, દવા વગેરેનો
પ્રબંધનો નિર્ણય.

● વિદ્યાદાન : રાજગૃહી
અને પાવાપુરીમાં ૨૫
પ્રાથમિક શાળા બધા-
વવાનો સંકલ્પ.

નેત્રચક્ષુ

રાજગૃહી [વીરાચતન]
દેભાર ગિરિ-વીરાચતનના
ઝેદાનમાં નેત્ર-શિખર ધોળધો
હતો, બિહારના પ્રસિદ્ધ નેત્ર
ચિકિત્સક ડૉ. આર. એચ. પી.
સિંહા તથા ડૉ. બક્ષી કે.
આર. પી. સિંહા બિગેરેએ
લગભગ ૧૮૦ રોગીઓની
સેવા કરી હતી, રોગીઓને
રહેવા, ખાવા, પીવા અને
દવાની વ્યવસ્થા કરવામાં
આવી હતી વીરાચતન તર-
ફથી બધાને ચરમા પછ
આપવામાં આવ્યા હતા.

મહાવિહારના પ્રાધ્યાપક શ્રી,
અંગરજ ચૌધરીએ કૃપો. ઉપા-
ધ્યાય શ્રી અમરમુનિ, મુનિશ્રી
રુપચંદ્રજી, મહાસતી ચંદનાજી
આદિ પણ સમાજમાં ઉપસ્થિત
હતા. આ સાધુ-સાદવીઓના
પણ મહત્વપૂર્ણ પ્રવચનો થયાં.
કોર્પક્રમોનું સંચાલન કલકત્તાના
શ્રી. કમલકુમાર જૈન કરી, રજા
હતા. શ્રી. કદ્યાણકુમાર જૈને,
કલકત્તાના શ્રી. દિગંબર જૈન
સંચાલન દ્વારા પ્રકાશિત સહિ-
ત્ય વિદ્યાનેને ભેટ આપ્યું.



ક્ર ક્ર ક્ર - ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર

રાજગૃહી : રાષ્ટ્રસંત ઉપા-
ધ્યાય શ્રી અમરમુનિની પ્રેર-
ણાથી અને " વીરાયતન " નામે
વિરાટ, મહારાજાંકી અને બહુ
મુખી યોજના સાકાર બની છે.
નિર્વાણ શતાબ્દીના ઉપલક્ષમાં
૧૬૭૩થી શરૂ થયેલી યોજના
આજ પ્રગતિને ઘણે યશસ્વી
પંથ કાપી ચૂકી છે ધાર્મિક,

ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર

યથો. જોગણ્ટ ઉપમાં સુશ્રી
સરદારભાઈ હરિશ્ચન્દ્ર ખડેર
(જયપુર) નવનિર્મિત ચિકિત્સા-
લયનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. મુંબઈના
ડો. દેવાઈ આ ચિકિત્સાલયમાં
સેવાઓ આપે છે.

રક્ષાબંધનના દિવસે
" વીરાયતન વિદ્યા વિહાર " નો
પ્રારંભ થયો. આમાં ૭૦૦થી

ગૌ દોવાના
ધરતાં

આસને,
શુકલ ધ્યાન,

ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર

પ્રસન્ન
પામ્યા



ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર

પ્રકૃતિમાં પ્રભુ, ક્ર
કેવળજ્ઞાન ક્ર

આધ્યાત્મિક, સામાજિક, સાહિ-
ત્યિક વગેરે પ્રશસ્ત પ્રવૃત્તિઓ
માટે પ્રમુખ વિદ્યાર્થી, શ્રી
સંજોગિકા, કલ્પતરુ, મૈત્રી
વિહાર, પ્રેરણા તંત્ર આદિ
ભવનોનાં નિર્માણ થયાં છે.

દીપાવલી પ્રસંગે અને ૪૫
દિવસ સુધી આગમ વાચના
થઈ. માચં ઉપમાં નેત્રચક્ર

ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર

વધુ બાળકો અભ્યાસ કરી
રહ્યા છે.

સંસ્થાના ઉપક્રમે વ્યસન
મુક્તિનો વ્યવસ્થિત પ્રચાર થાય
છે તેમજ અનૈતિક ક્રમો કર-
નાવાઓને પ્રેમથી સમજાવી
તેમાંથી તેમને છોડાવીને યોગ્ય
કામે પણ લગાડાય છે,

ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર
ક્ર

ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર ક્ર

વિશાળ ક્ષેત્રફળમાં પથરાયેલ “વીરાયતનમાં કામ કરતાં કર્મચારીઓ, કાર્યકરો તેમજ મજૂરો સુદાં ન ધુસપાન કરે છે. તન શરાબ પાન, દોઈ માંસાહાર કરતું નથી

સંસ્થાના સહયોગથી પંડિત પુરની એક શાળાનો જિજ્ઞેષધાર થયો અને તેની પાસેના સળ-લપુર ગામમાં એક શાળાનું નવ નિર્માણ થયું.

આગામ મંદિર, ઉપાશ્રય વગેરે સાધના કાવતો નિર્માણ કરવાની પણ યોજના છે. ગોસ-દનનું નિર્માણ ચાલુ છે, બિહાર સરકારના સહયોગથી ‘ગુણ-શીલક ચેત્ય’ બની રહ્યું છે. બે ઉપાશ્રયોનું ખાતમૂહૂત થઈ ગયું છે.



આપે જ્યાં ગયું દેશના,
તેર તણું નહીં નામ;
દેવ-પશુ-નર સાંજળો,
બેસી એક જ કામ.



રાજપુહી : વીરાયતન સંસ્થાના ઉપક્રમે અત્રે રૂપ હીસેઅરથી જ બન્યુઆરી ૭૫ સુધી ઉપાધ્યાય શ્રી અમર-સુનિના સાનિધ્યમાં તેમજ વિપર્ય સાધના શિબરના પ્રેરક અને સંચાલક શ્રી સત્ય-નારાયણજી ગાયન્કાના નિદર્શનમાં વિપર્યયા-ધ્યાન,

શિબિર થઈ. શિબિરમાં પંડિત વિજય-સુનિલ, સુનિ રૂપચંદ્રલ, સાધ્વી શ્રી સુમતિકુંવરજી. સાધ્વી ચંદનાજી આદિ શ્રમણ શ્રમણી ઉપરાંત અમેરિકા, કેનેડા, ઈટલી, ઈંગ્લેન્ડ સહિત ૧૧ રાષ્ટ્રોના ૮૧ અને ૪૫ ભારતિઓએ ભાગ લીધો હતો.

શિક્ષણ અને માનવતા માટે
જા. લાખનો નિધિ

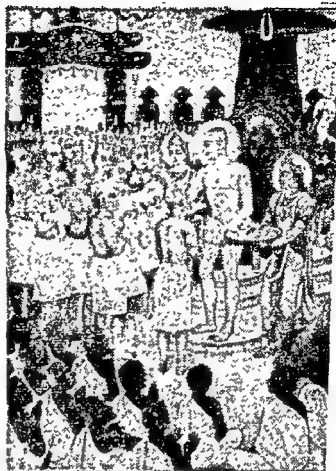
વિદિશા : શ્રી ભગવાન મહાવીર રૂપ૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ વિદિશાએ રૂ. એક લાખનો નિધિ સ્થાપવાનો નિર્ણય કર્યો છે. આ નિધિનો ઉપયોગ જેન સમાજના બેકાર, અપંગોની સહાય માટે કરશે. પ્રતિભાશાળી ગરીબ વિદ્યાર્થીઓને શિક્ષણ સહાય પણ આપશે.



પંદર દિવસ સુધી

પટણામાં ઉજવાણી

પટણા : શ્રી જૈન નવયુવક મંડળના ઉપક્રમે નિર્વાણોત્સવના વર્ષને અનુસંધાને ભગવાન મહાવીર જન્મ-ત્સવાણીના અવસર નિમિત્તે પંદર દિવસના જાહેર કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો, તા. ૨૦ એપ્રિલના રોજ સુપ્રસિદ્ધ સાહિત્યકાર ડૉ. કુમારવિમલજીના પ્રમુખસ્થાને વિદ્વાનોના હાજરી આયોજન થયું. તા. ૨૩મી જુલાઈના જન્મકલ્યાણક દિને હાપન દિવસમાં મહાવીર, પૂજા, ભાવનાદિ કાર્યક્રમ થયા તા. ૨૪ના ભક્તિ-સંગીત સમારોહ જાણીતા સંગીત-કારો દ્વારા ભાવપૂર્વક યોજાયો. તા. ૪ મેના અંતિમ દિવસે સમાપન સમારોહ આચાર્ય હરિમોહન આના પ્રમુખપદે યોજાયો. તેમાં અતિથિ-નિશેષ શ્રી જિતેન્દ્રસિંહ, મિહાર હિન્દી સાહિત્ય સમ્મેલનના અધ્યક્ષ અને શ્રુતપૂર્વ સંસદ સભ્ય શ્રી ગંગા-શરણસિંહ, સ્વાગતાધ્યક્ષ શ્રી શાંતિ-કુમારજી જૈન, સ્વાગતમંત્રી શ્રી હતાસિંહજી કોઠારી વગેરેના મનનીય પ્રવચનો થયા. તેમજ 'અહિંસા કે અવતાર' નામે નાટિકા મંડળના કલા-કારોએ આકર્ષકરીતે ભજવી. સમારોહ સંચાલન મંડળના સચિવ શ્રી મુલ-ચંદ્ર વેહે કયું હતું. પ્રતિદિન સ્નાન-પૂજા ભક્તિવામાં આવેલ.



ઉદ્ભૂતિ ગોત્ર સહિત ૧૧ પ્રાદેશ પડિસાન
ભગવાન મહાવીર જન્મધર્મની દીક્ષા આપે છે.

પ્રદર્શન

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦
માં નિર્વાણોત્સવ નિમિત્તે
રાજગીરમાં એક જૈન ચિત્ર-
કલા અને પ્રસ્તુત પ્રદર્શનનું
વિરાટ આયોજન થી દિન-
જગર જેન સરસ્વતી ભવન,
(રાજગીર)માં થી જૈન સિદ્ધાંત
ભવન, આરાના તાવાવધા-
નમાં યોજવામાં આવ્યું.
આના આયોજક ડૉ. સુખા-

ધકુમાર જૈને મહેમાનોનું
સ્વાગત કયું. પ્રદર્શન ઉદ-
ઘાટન શબ્દસંત ડૉ અમર-
ચુનિએ થી (વજ્ય-
સિંહ નાહરના પ્રમુખપદે
કયું. એમણે જૈન ધર્મપર
અકાશ ફેલતાં જૈન ચિત્ર-
કલાને વર્તમાન યુગમાં
શિક્ષણનું આધુનિક માધ્યમ
હોવાનું જણાવ્યું.



ગયા : મગધ વિશ્વ
વિદ્યાલય, બોધગયા અને
અરેના જેવ સમાજના
સંયુક્ત ઉપક્રમે પમી એપિલ
ઉપથી ત્રણ દિવસ માટે
“અખિલ ભારતીય બગવાન
પહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાહ
મહોત્સવ સંવિવહ” યોજાયે
હતો.

●●● નૈતિક શિક્ષણ માટે સંવિવાદ

અને બેનમુન
જૈન સાહિત્ય.
કલા પ્રદર્શન

વીરનગરમાં યોજાયે હતો.
ભારતીય વિજ્ઞાન અકાદ-
મીના અધ્યક્ષ ડો હોલત-
સિંહ ડોહારી પદ્મવિભૂષણે
બિરુદાટન કર્યું હતું. શ્રી
સાગરમલજી જૈનની અધ્ય-
ક્ષનામાં મળેલા આ સં-
વિવાદમાં પધારેલા વિદ્વા-
નોનું રાયબકાદુર શ્રી
હરકચંદ જૈને (રાંચી)
સ્વાગત કર્યું હતું.

સંવિવાદના પ્રથમ બે
દિવસનું અધ્યક્ષસ્થાન
ડો આદિનાથ નેમિનાથ
ઉપાધ્યે, અને ત્રીજા દિવસે
ડો જગદીશચંદ્ર જૈને
સંભાળ્યું હતું. સંવિવા-

દની ચોથી અને પાંચમી
બેઠકનું અધ્યક્ષસ્થાન ડો
રામાવતાર શુક્લે સંભા-
ળ્યું હતું. છઠા સત્રમાં
સવારે ડો શ્રીધર વાસુદેવ,
સોહની અને બપોરે ડો,
કે. ડી. બાજપેયી અધ્યક્ષ-
સ્થાને હતા. સંવિવાદમાં
જૈનધર્મના પ્રખર અભ્યાસી
નામી વિદ્વાનોએ ભ.ગ
લીધે હતા.

સંવિવાદમાં રિદ્ધતા-
પૂર્ણ વ્યાખ્યાન બેપરાંત
જૈન સહિત્ય અને ચિત્ર-
કળાનું પ્રદર્શન પણ
યોજાયું હતું. આમાં
સોના-ચાંદીના અક્ષરેથી
લખાયેલ ૨૦ ગ્રંથ, ૨૦
તાડપત્રી, ૧૫૦૦ પ્રાચીન
સિકકા, હસ્તલિખિત
અનેક અપ્રગટ ગ્રંથો
તેમજ બેહુતરથી વધુ
મુદ્રવવાન કલાત્મક જૈન
ચિત્રો પ્રદર્શિત કરાયા
હતા.

તાડપત્રી ગ્રંથોમાં
વિક્રમની ૮મી સદીથી
૧૩મી સદીના ૬૦૦૬
લિપિન સચિત્ર ગ્રંથો હતા.
પ્રદર્શનમાં ૮મી સદીમાં
લખાયેલ સચિત્ર જૈન રામા-
યણની અલંકૃત કૃતિ પણ
હતા.

આ સંવિવાદમાં ૧ :
અહિંસા અકાદમીની સ્થા-
પના કરવા માટેની બેગ-
વાઈ સૂચવતો અને દેશમાં
બાળકોના નૈતિક અને
શૈક્ષણિક વિકાસ માટે
અખિલ ભારતીય સ્તરે
એક શિક્ષણ સંસ્થા સ્થા-
પવાની બેગવાઈ સૂચવતો
એમ બે ઠરાવ પસાર
કરાયા હતા. આ ઠરાવના
અમલ માટે સંયોજકોની
પણ નીમણુક કરાઈ હતી.
સંવિવાદ ગાંધી મેદા-
નમાં નવ નિર્મિત મહા-

જ્ઞાપ્તિમાન પુરુષો પાસેથી મેં સંભળ્યું છે કે, સુખશીલતાનો
ત્યાગ કરી કામનાઓને શાંત કરવી તથા નિઃસંગ
થવું એ જ વીરનું વીરત્વ છે.

મહેતા ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ
મહેતા કન્સ્ટ્રક્શન કંપની
બારન હાઉસ, ૧૦૪, એપેલો રટ્ટીટ, ફોર્ટ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૧



જેને તું હુણવા માંગે છે
 તે તું જ છે;
 જેના ઉપર તું શાસન કરવા માંગે છે
 તે તું જ છે;
 જેને તું પરિતાપ ઉપભવવા માંગે છે
 તે તું જ છે;
 જેને તું દુઃખાવવા માંગે છે
 તે તું જ છે;
 તથા
 જેને તું મારી નાખવા માંગે છે
 તે તું જ છે.==

આ પ્રમાણે બાણીને
 સમજી માણસ કંઈને
 હુણતો નથી કે
 હુણાવતો નથી.

ક

નટવરલાલ ચુનીલાલ
 બાણશાલી

સપના, ચોથા માળે,
 જેન મંદિર પાસે,
 રીંગ રોડ, વાઘકેશ્વર,
 સુ'બર્ઈ-૬.

પોતાનું હિત ધ્વિજનાર સાધક
 પા પની વૃદ્ધિ કરનાર
 ક્રોધ, માન, માયા અને લોભ
 એ ચાર દોષોનો ત્યાગ કરે.

ક્રોધ પ્રીતિનો નાશ કરે છે,
 માન વિનયનો નાશ કરે છે,
 માયા મિત્રોનો નાશ કરે છે,
 લોભ બધાનો નાશ કરે છે.

હામાથી ક્રોધને હુણવો,
 મુઠ્ઠાથી માનને છતવું,
 માયાને સતળતાથી અને
 લોભને સંતોષથી વશ કરવો.

ક

જી. એલ. દાવડા
 મે. એસ. ડી. પેઈન્ટસ

કોલસેન્ટ રોડ,
 થાણા
 (મહારાષ્ટ્ર)

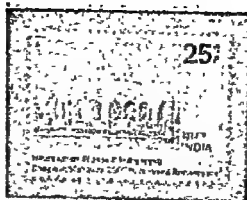
: ફોન :
 ૫૯૧૨૭૭ ☆ ૫૯૪૨૫૨

: રહેઠાણ : ૧૮, રેવન્યુ, બીજા માળે,
 રેલ્વે કોસ્ટગાર્ડ પાસે,
 ચેન્નઈ.

સુ'બર્ઈ-૭૧.
 ફોન : ૫૨૩૨૮૪

ગયા : જિલ્લા નિવાસી
મહાસવ સમિતિ ચોલત એક
સમારંભમાં પદના ડીવીઝનના
આયુક્ત શ્રી એફ. અહમદ
પીલગ્રીમ હોસ્પિટલના પ્રાંગણમાં
“ ભગવાન મહાવીર જલક બેન્ક
ભવનની ” શીલારોપણ વધિ
કરી હતી.

ગયા : જુના બ્લર રોડનું
નામ બદલી ‘ ભગવાન મહાવીર
પથ, નવું નામ રાખવામાં
આવ્યું. કુલપતિએ આ પથ
ખૂલ્યો મૂક્યો હતો અને તેમણે
ભગવાન મહાવીર પુસ્તકાલયનું



પાવાપુરીની
જળમંદિરની
મતિકૃતવાળી
ટપાલ ટિકિટની
તસ્વીર

ઉદ્ઘાટન કયું હતું. ૧૩થી ૧૬
નવેમ્બર સુધી સાત દિવસનો
ભારતીય કાર્યક્રમ ચોલ્યો હતો.
તેમાં નિર્વાહ અધ્યક્ષ સમર્પણ,
‘ અપરાધકે કીટ ’ નામની
નાટિકા વગેરેનો સમાવેશ થાય
છે.

ગયા : જૈન સિદ્ધાંત ભવન
[આરા] ના ઉપક્રમે ૫ થી ૧૦
એપ્રિલ ૭૫ સુધી જૈન ચિત્ર
કલા પ્રદર્શન ચોલ્યું હતું
શ્રી હીલપ્રસિદ્ધ કુહારીએ
પ્રદર્શનનું ઉદ્ઘાટન કયું હતું.

પ્રાપ્ત થયેલા
કામભોગોમાં પણ
ઉજાન થવી
એવું નામ વિવેક.

મરીન કાર્કવના પ્રતિકભણ
કરતા

શ્રાવિકા બહેનો



પાટણ જૈન મંડળ

૩૭, મરીન કાર્કવ,
નેતાજી સુભાષ રોડ,
મુંબઈ-૪૦૦ ૦૨૦

ન્યાં કોઈ પરત્રત્ત છે તામેદારી નથી,
એવી સિદ્ધ અવસ્થાનું મુખ એ જ સાચું મુખ છે,
એવું નામ ચોક્કસ છે. એજ પરમાત્મનું અક્ષય-ધામ છે.



શેઠ ચંદનમલ લાલચંદ એન્ડ કું.

૧૫, પહેલી અગિયારી લેન, બીજે માળે, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૩.

જીવિમાન પુરુષો (વસ્તુઓના) અંત જોવે છે,
માટે જ સંસારનો અંત લાવી શકે છે.

હિલખુશ હાઈગ એન્ડ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ

૧૫, આમરોડ, રેડીટ. [બીપી ચાલ] મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

એક્સ : ૩૨૧૬ ૧૦ : ૩૨૪૨ ૬૦

ફોન : ૩૩૨૨ : ૫૦ ૧૪ ૧૧ : ૫૦ ૬૪ ૧૨

ગ્રામ : ૩૩ ૮૩ ૧૫



ગોશાલક ગુરુસે શય, ફેંકે દાહક તેજ;
પ્રદક્ષિણા દર્શવીરને, પાછું ફરવું એ જ;



આરામાં નવનિર્માણ



આરા : જેન સિદ્ધાંત ભવન આરાના ઉપક્રમે પ્રાચીન
જેન થિનો, તાડપત્રો, હસ્તલિખિત ગ્રન્થોનું પ્રદર્શન આરા,
અથ તેમજ રાજગૃહી-ગણેય રથગોઝે ચોભયા.

તીથ'કર મહાવીર ભક્તમંદિરનો નિર્ણયધાર કરાયો.

ગૃહી હરમસ્તાદ્દાસ જેન ઉચ્ચ વિદ્યાલય માટે શા.
અદી લાખના ખર્ચે વિદ્યાલય તથા આવાસનું નિર્માણ થયું.

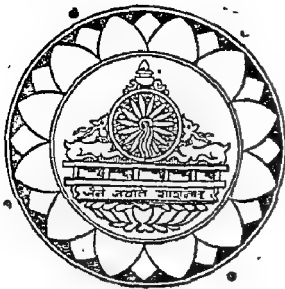
• શા. એ લાખના ખર્ચે શ્રી હરમંદિરનું માર જેન દિગંબક
જેન ધર્મશાળાનું નવનિર્માણ થયું.

• શ્રી ૧૫, હલરના ખર્ચે શ્રી જેન બાલા વિદ્યામમાં
શ્રી તીથ'કર મહાવીર આનસ્ત'વાનું નિર્માણ થયું. તેમજ
તીથ'કર મહાવીરના પ્રાચીન મંદિરનો નિર્ણયધાર કરાયો.

આ ઉપરાંત અને શ્રી ૬ જેન કન્યા પાઠશાળા તરફથી
મહિલા સંમેલન ચોભયું.

નિર્માણ દિન અને જન્મ સ્મરણાણક દિને ભહેરસમાચો
થઈ.





ભગવાન મહાવીરની ૨૫મી નિર્વાણ શતાબ્દીની પાવન સ્મૃતિમાં બિહાર રાજ્યમાં થયેલી અને થનાર યોજનાઓ

□ શ્રી સમ્બેદાચલ-
સિદ્ધશેત્ર

□ શ્રી કમલદહલ સિદ્ધશેત્ર-
પટના

□ રાજગિરી સિદ્ધ શે

૧. શ્રી દિગંબરાચાર્ય
પૂજ્ય વિમલસાગરજી મહારાજ-
ની સત્ પ્રેરણાથી એક વિશાળ
અને ભવ્ય નયનાભિરામ શ્રી
સમાસરણ મંદિરનું બાંધકામ
ચાલુ છે. ભારત ભરમાં આ
મંદિર બનાવ્યું છે. ખર્ચ વીસ
લાખ રૂપિયા.

અહીં લગભગ ત્રીસ
હજાર રૂપિયાના ખર્ચે જિલ્લો-
દ્વારનું કામ મહદ્ અંશે પૂર્ણ
થઈ ચૂક્યું છે. આ ક્ષેત્રમાં
હવે મંદિર, ચરણ-પાદુકા,
બગીચો અને અતિથિ-ભવન
માટે એક વિસ્તૃત યોજના
પટણના શ્રી પ્રકાશ જેને
તેયાર કરી છે

૧. વિપુલાચલ પર્વત, રતનાગીર
અને ઉદયગીરી-આ ત્રણ પહાડો
પર, પાકી સુંદર સીડીઓ અને
ભવ્ય પ્રવેશ-દ્વારનું નિર્માણ
બે સુંદર વિશ્રામ ગૃહ, ત્રીજા
અને ધીળ પહાડની નીચે,
પહાડના માર્ગમાં પાકી બેન્ચો,
ખર્ચ લગભગ પાંચ લાખ
રૂપિયા થવાની ધારણા છે.

૨. તેરહ પંથી કોઠી અને
વીસ પંથી કોઠીમાં-નવાં રૂબો
અને બંગલાઓનું નિર્માણ-
કામ થઈ ચૂક્યું છે તથા જિલ્લો-
દ્વારનું કામ પણ થયું. ખર્ચ-
રોકાણ પાંચ લાખ રૂપિયા.

□ શ્રી ગુણવાલ સિદ્ધશેત્ર
અહીં પણ જિલ્લો-દ્વારનું કામ
પૂર્ણ થઈ ચૂક્યું છે. ખર્ચ દસ
હજાર રૂપિયા.

૨. વિપુલાચલ પર્વત પર,
જ્યાં ભગવાન મહાવીરની પ્રથમ
દેશના થઈ હતી-ત્યાં એક
ભવ્ય સ્મારકનું નિર્માણ કામ
ચાલુ છે. જેમાં આજ સુધીમાં
પચાસ હજાર રૂપિયા ખર્ચાઈ
ચૂક્યા છે. કુલ ખર્ચ લગભગ
દસ લાખ રૂપિયા.

□ શ્રી સિદ્ધશેત્ર ચંપાપુરજી
૧. અહીં એક સુંદર કીર્તિ-
સ્થંભનું નિર્માણ તથા ૨૪
કુકાનું નિર્માણ થઈ ચૂક્યું છે,
ખર્ચ લગભગ ત્રણ લાખ
રૂપિયા.

□ શ્રી પાવાપુરીજી સિદ્ધશેત્ર
ભગવાન મહાવીર સ્મારક
માટે એક યોજના વિચારાઈ
રહી છે. જેમાં લગભગ વીસ
લાખ રૂપિયાના ખર્ચની
ધારણા છે.

૩. આચાર્ય શ્રી
વિમલસાગરજી મહારાજની
પ્રેરણાથી એક સરસ્વતી ભવન
તથા સમા ભવનના બાંધકામનું



ॐ

कृतापराधेऽपि जने,
कृपामन्थरतात्त्रयो;
इपद्वाध्यादयो भद्रं,

श्री
पी
र
जि
न
ने
य
यो



એક જ શતમાં વીસ વીસ

મકારના ઘોરાતિથોર ઉપસર્ગ

કરનાર સંગમદેવ આટે પણુ

ભાવદયાનો પ્રવાહ રેલાવનાર
કરુણાનિધિ શ્રી મહાવીરજીભી
ભગવાનને કોટી કોટી વંદના હો !

ॐ

કેશવલાલ દલપતભાઈ ઝવેરી

મુન્શાદેવી રોડ, ઝવેરી બજાર,

સુ.ખર્ષ-૪૦૦-૦૦૨.

કાયે પૂર્ણ થઈ ચૂક્યું છે. આ બે માળતું સુંદર બનવું છે. શેઠાણ બે લાખ રૂપિયા.

૪. ધર્મ શાળાની પાછળ આધુનિક સુંદર અને બધી સગવડતા ધરાવતા દસ ભંગલાઓ તૈયાર થઈ ચૂક્યાં છે. ખર્ચ હોદ લખ રૂપિયા.

૫. વિપુલાચલ પર્વતની તળેટીમાં એક સુંદર મહાવીર-ઉદ્યન અને કીર્તિસ્થંભનું નિર્માણ કામ શરૂ થઈ ગયું છે. ખર્ચ ચાર લાખ રૂપિયા.

૬. પાંડુલાચિલાલ પાસે મહારાજ શ્રેષ્ઠિક અને ગણી ચેલ્લણાનું સ્મારક. શેઠાણ લગભગ એક લાખ રૂપિયા.

□ હાલની બાગ

૧. દિગંબર જેન મિઠલ રહેતાના મકાનના બાંધકામનો આરંભ થઈ ચૂક્યો છે.

૨. મિહારના લગભગ બધા જિલ્લાઓમાં ભગવાન મહાવીર સ્મારકોનું નિર્માણ.

□ રાંચી :

૧. ભગવાન મહાવીરના સ્મારક રૂપે એક કમળ ટાવરનું નિર્માણ. ખર્ચ લગભગ એક લાખ રૂપિયા.

૨. સરાઈ જાનિના હોત્રોમાં નવાડીક, અગા સુવામાં નવિન મંદિરોનું નિર્માણ અને ડેવલ-રાજ તરાઈ તથા ચીકાકાત્રુના

પ્રાચીન મંદિરોના જીર્ણોદ્ધાર થઈ ચૂક્યો છે. નવાડીકમાં નવા વિદ્યાલયનું બાંધકામ ચાલુ છે. ખર્ચ લગભગ એક લાખ રૂપિયા.

૩. સરાઈ જેન જાતિના વિદ્યાર્થીઓ મ.ટે ઈસંરીમાં એક છાત્રાલય શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.

જૈન પ્રતીક



પરસ્પરીપણે જીવજાન્ય

૪. શ્રી દિગંબર જેન મંદિર પર ક્વલારોહણ સ્મારક પ્રભાવના સાથે આ ભરે કરવામાં આવ્યો,

□ ગયા : આનગરમાં રથગઢમાં નિર્વાણ વધે નિમિત્તે અનેક નિર્માણ કામ શરૂ થઈ ચૂક્યાં છે, જેમાં જેન ધર્મશાળા પર

જીજ્ઞાસાનું બાંધકામ, શહેરમાં પીવાના પાણીની ચાર વિશાળ ટાંકીઓનું બાંધકામ, ભગવાન મહાવીર રત્ન... પ્રસ્તુતિ ગૃહ... શહેરના મુખ્ય સ્થાનોમાં ભગવાન મહાવીરના ઉપદેશ આલેખિત આરસ પથરની તખ્તીઓ.

□ રેડીંગ

શ્રી મહાવીર કીર્તીગણ... જેન વિદ્યાલય બનવું... બાંધકામ થઈ ગયું છે.

□ પટના

પટનાની હોત્રીય સમિતિના પ્રચાર-મંત્રી શ્રી. પ્રકાશ જેને સુચવેલ ૩૧ સૂત્રી યોજનાનુસાર રાજધાનીમાં કાર્યોની યોજના પર વિચારણા કરવામાં આવી, બિહાર પ્રદેશની વિવિધિત સમિતિ દ્વારા જાહેર થયેલા કાર્યક્રમો વિશે વિચારણા કરવામાં આવશે.

રાજ્યના આ બધાં શાસકો અને શહેરો ઉપરાંત શુભિલાક, કુંડલપુર, મિહાર શરીક, લખવાડ, સમિતકુંડ, જમશેદપુર, મુશીદાબાદ, ઈચાતક, બામુસુર, પૂર્ણિવા, મોધીર, સાકાવાદ, સિનાજપુર, જાજામજા, ચિત્તરજન ગામેમાં પણ ભગવાનના કલ્યાણકે વિવિધ ભક્તિ કાર્યકરોથી ઉમળવા ઢંતા. તે દિવસોએ જિનાલયમાં રનાવપૂર્વ, રાત્રિભાવના થવા હતા. જાહેરસભામાં વિવિધ વ્યક્તિઓએ ભાગલાનો ગ્રથાનુવાદ પણ કર્યો હતો. ☆ ☆ ☆



ગુજરાત

ભગવાનનાં ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કથાણકની ઉજવણીમાં રાજ્ય સરકારે તો પોતાની મર્યાદામાં રહી ભાગ લીધો જ; પરંતુ ગુજરાતની ધર્મપ્રિય જનતાએ તો આખાય વર્ષ દરમ્યાન વિવિધ આરાધના અને અનુષ્ઠાનો દ્વારા આ ઐતિહાસિક અવસરની ઉપાસના કરીને તો સાચે જ કમાલ કરી.

ગુજરાત એટલે પૃથ્વિ શમણ ભગવંતો અને સાધવીજીઓ તેમજ મહાસતીજીઓની સતત ઉપસ્થિતિથી પાવન અનેલી ગુફા ધર. પૃથ્વિ આચાર્યાદિ પદસ્થ મુનિભગવંતો અને સાધવીજીઓ તેમજ મહાસતીજીઓની પ્રેરણાથી અને તેઓની મંગળ નિશ્રામાં રાજ્યના અનેકગણી અને શહેરોમાં ભગવાનનાં પાંચેય કથાણકની શાઓદ્ધા વિધિ પ્રમાણે ઉપાસના કરવામાં આવી.

□ આ મંગળ પર્વો નિમિત્તે દેરાસરોમાં—

- સમુદ્ર સ્નાન પૂજા અર્ધાવાઈ,
- છૂપન દિક્ષુમરી સ્નાન ભણાવાયા,
- પંચાલિકા મહોત્સવ થયા,
- અષ્ટાલિકા મહોત્સવ થયા,
- શ્રી ઋષિનંદન જેવાં મહાપૂજન થયા.

□ અને ઉપશ્રયેમાં—

- ભગવાનનાં જીવન પ્રસંગો આલેખતી રંગોળીઓ દઈ,
- આ રંગોળી કરને ૨૫૦૦ હીપક પેટાવાયા
- હરતી કરતી રચનાઓ થઈ,
- ૨૫૦૦ સધિયા કરાયા,
- ૨૫૦૦ સમાધિક થયાં.



—સુખાહુ સુધી નવકાર મંત્રનેા અર્ચનક્રમ
થયો.

□ ૨૫૦૦ના આંકને શુકનવંતો ગણીને
ભાવિકોએ વરસમાં:—

—૨૫૦૦ ગાથા કરવાના,

—૨૫૦૦ પુઠ્ઠનેા અવયાસ કરવાના,

—૨૫૦૦ સામાયિક કરવાના,

—૨૫ દિવસ બ્રહ્મચર્ય પાળવાના,

—૨૫ ઉપવાસ કે આર્ચનક્રમ કરવાના અને

—૨૫ દિવસ મૌન રાખવાના નિયમ લીધા.

રાત્ર્યમાં અમદાવાદ, વઢોદરા સહિત મોટા
શહેરોમાં નિર્વાણ કલ્યાણક અને જન્મકલ્યાણ-
કના દિવસોએ વ્રત અને વિરાટ રથયાત્રાઓ
નીકળી. આ રથયાત્રામાં બધાજ કિસ્કાના
શ્રમણો, શ્રમણીઓ તેમજ જૈન-જૈનેતરોએ ભાગ
લેધો. જેકે જેકાણે શુભાનુવાદ સભાઓ યથા.

પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વી ભગવંતોની પ્રેરણાથી
જોધિયર માટે, દુકાળ રાહત માટે, સાધ્મિક
ભક્તિ વગેરે માટે કુંડ થયા. અને તેમની
પ્રેરણાથી ઘણાં જૈન-જૈનેતરોએ દાઝ, માંચ, છુગાર
આદિ વ્યસન ત્યાગની પ્રતીજ્ઞાઓ લીધી.

ગોધરામાં શ્રી કુમારપાળ વિ. શાહના પ્રય-
ત્નોથી ગામમાં બૂડના શિકાર પર કાયમી
પ્રતિબંધ મૂકવાનું કચેરી અમલદારનું ચરણ
કામ થયું. નવસારીના હીરા દયોગ દ્વારા વાગરા
તણકાના અને બનાસકાંઠાના દુકાળ મરત
વિકારના અનુક્રમે ૩૫૦ અને ૬૫૦ કુંડ બોને ચાર
ચાર માસ સુધી ૧૦ કીલો જેટલું અનાજ
મફત આપવાનું માનવરહિત કાયદું પણ થયું.
બહિષ્કાર ઉપાસના ઉપરાંત કેટલાંક નવ-
નિર્માણના કાર્યો પણ ચર્યાં. તે આ પ્રમાણે:—

—અમદાવાદમાં મહાવીર દુરદ

—પાલિકામાં ચૌસુખલ જિનાલય

—રાકુ [કચ્છ]માં ચણુનરો

—મુર તમાં રૂ. ૬૦ લાખના ખર્ચે ભગવના

મહાવીર જનરલ હોસ્પિટલ

—વલ્લસાકમાં શ્રી મહાવીર કલ્યાણ દુરદ

—વરતેજમાં જૈન પુસ્તકાલય

—ભદ્રેશ્વર તીર્થમાં કીર્તીસ્થંભ અને ધ્યાન
મંદિરનો નિર્માણ

—ધાનેરામાં આર્ચનક્રમખાતું.

જૈનોની સાથેસાથ જૈનેતરોએ પણ ઉત્ત-
મણીમાં ભાગ લીધો હતો. સુથરી (કચ્છ)માં શ્રી
સંઘની વિનંતીને માન આપીને સ્થાનિક સુસ-
લમાનભાઈઓએ અઢાર દિવસ સુધી અહિંસાનું
પાલન કર્યું હતું. જૂજ અને પોરબંદરમાં કલ-
લખાના અને મરત્ય દયોગ અમુક દિવસો માટે
બંધ રાખ્યા હતા.

નિર્વાણ વર્ષે ફરમિયાન પુસ્તક પ્રકાશન
પણ થયાં અને પ્રદર્શનો પણ યોજાયાં. પ્રકાશ-
નોમાં શ્રી લલકર્ષ કલપતભાઈ વિદ્યામંદિર
દ્વારા પડિત શ્રી સુખલાલજી રિવેચિત શ્રી તત્ત્વ-
ચંસૂતનું અંગ્રેજી ભાષાંતર તેમજ ડૉ. શુભંગ
સંપાદિત ઇસિભાસિયાઈ અને જૈન દર્શન
જે ક જોમતીસન્ધનાં પ્રકાશનો તેમજ મુનિરંજ
શ્રી અમરેન્દ્રચંદ્રજી મહારાજ દ્વિખિત અમર-
જ્ઞાન અને સાધનાપદ્ય પ્રકાશનો નિર્માણ
બની રહેશે. પડિત શ્રી મહાલાલ સંઘવીએ
પણ ભગવાનના જીવનનાં સાચાં બાળવાર્તાઓ
લખી છે.

લા. ડ. વિદ્યામંદિરે જૈન-સાહિત્ય અને
કલાનું પ્રદર્શન ચોળ્યું હતું. તેમજ આંધ્ર-
સ્થાના પ્રયાસથી અને સુંબેઈ નિર્વાણ મહેલ
સમિતિ તરફથી અમદાવાદમાં શુભરત વિદ્યા-
પીઠમાં "જૈન કળા અને સ્થાપત્ય" વિષે પ્રદેશ
લેગ્ય પરિસંવાદ યોજાયો હતો. પરિસંવાદનાં
ચર્ચા અવગમ્યનીય બપોલે અચરે શુભરત
રાજ્યની નિર્વાણ સમિતિ તરફથી રૂ. ૮૦૦૦ ના
રના ખર્ચે પ્રકાશન થયે





૧૯૭૫ના

વર્ષને

‘વધ-નિષેધ’

અહિંસા

વર્ષ

ઘોષિત

કયું હતું

ગુજરાત રાજ્ય સરકારે મહોત્સવની ઉજવણી માટે ૩૧.૧૫ લાખનું અનુદાન આપ્યું અને તેના તરફથી આ પાવન પ્રવ્રગ નિમિત્તે જે કાર્યો થયાં અને થવાનાં છે તે આ પ્રમાણે છે :

- હડીસીંગના દેરાસરની જગ્યામાં ૭૨ ફૂટ લાંબો ‘કીર્તિસ્થંભ’ ઉભો કરાશે. ‘સ્થંભ’ના ખર્ચે રૂ. સાડા પાંચથી છ લાખનો થવાનો અંદાજ છે.
- જેન સાહિત્ય અને સ્થાપત્યનું પ્રદર્શન યોજવા માટે રૂ. ટોઠ લાખ મંજૂર કર્યાં.
- ‘સર્વજ્ઞ ઇમણ ભગવાન મહાવીર’ નામના પુસ્તક પ્રકાશન માટે રૂ. ૨૫ હજાર મંજૂર કર્યાં. સમિતિએ બાકીના રૂ. ૧૫ હજાર સત્વરે મંજૂર કરવા વિનંતી કરી છે.
- અક્ષય બનેલ ‘શત્રુજય ટેમ્પલ’ નામનું ડો. ભજેસ વિખિત પુસ્તકનું પુનઃ પ્રકાશન કરવાનો નિર્ણય થયો છે.
- ગુજરાત વિશ્વ વિદ્યાલયનાં પુસ્તકાલયમાં ‘મહાવીર કક્ષ’ની સ્થાપના માટે રૂ. ૫૦ હજારનું અનુદાન આપ્યું.
- ‘આસ્પેક્ટ ઓફ જેન આર્ટ’ એન્ડ ‘આર્કિટેક્ચર’ વિષય પરના પરિસંવાદમાં વચ્ચેલ પેપરનું પુસ્તક છપાઈ રહ્યું છે.

છેલ્લે આ વાતની આનંદ અને ગૌરવ પૂર્વક નોંધ લેવી રહી કે હાલ દિવંગત પદ્મ નિર્વાણ વર્ષ દરમિયાન વિદ્યમાન અને અમહાવાદમાં બિશક્ષમાન પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયનંદન-સૂરીસ્વરણ મહારાજે, આપણાં દેશના વડાપ્રધાન શ્રીમતિ ઇન્દિરા ગાંધી પર નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણીની સફળતા માટે શુભ આશીર્વાદ આપતો વ્યક્તિગત પત્ર લખતાં ઉજવણીને વધુ બળ અને ઉત્સાહ મળ્યા હતા. દેશભરમાં જે ભવ્યતાથી ઉજવણી થઈ તેમાં આ દિવંગત પૂજ્ય આચાર્યશ્રીનું મંગળ માર્ગદર્શન સારા પ્રમાણમાં મળ્યું હતું. જોમ કહી શકાય કે શ્રી પ્રવેતાગ્રંથ મૂર્તિપૂજક જેન સંઘના જે સફળ સુઘનીઓ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયનંદનસૂરિણ મહારાજ અને ચેકશ્રી કરતુરભાઈની રાહબરી હેઠળ આખા ય વર્ષની ઉજવણી વધુ ભવ્ય, દિવ્ય અને ચિરસ્મરણીય બની રહી.

ગુજરાત રાજ્ય

ભગવાન મહાવીર રૂપ૦૦મી

નિર્વાચ મહોત્સવ

સમિતિ

સંરક્ષક : રાજ્યપાલ શ્રી કે. કે. વિશ્વનાથન

પ્રમુખ : શ્રી કેસ્તુરભાઈ લાલભાઈ

ઉપપ્રમુખ : શ્રી કાન્તીલાલ ધીયા

સર્વશ્રી સભ્યો

કે. ટી. સતારાવાલા
બાબુભાઈ જસલઈ પટેલ
જગદીશચંદ્ર બાબુભાઈ
ઈશ્વરભાઈ જેઠાભાઈ
આત્મારામ લોગીલાલ મુરારિયા
ચંદ્રકાન્ત છોટાલાલ ગાંધી
રતિલ લ દીપચંદ કેસરઈ
નરોત્તમભાઈ કેશવલાલ
દલસુખભાઈ માલવણિયા
કેમકાન્ત પી. શાહ
મધુસુદન એ. દ કી
ભગવતમેસાહ આર. પટેલ
ગણેશભલજી દ્વગડે
શુભકરભલજી મુરારાણા
નયમલજી સેઠિયા
શાંતિભાઈ
કુસુમભાઈ ઝવેરી
ચંપલાલજી જૈન
ઈન્દ્રવીરપ્રસાદ જૈન
બાબુભાઈ ચુનીલ લ મહેતા
ચીમનલાલ ચુનીલ લ શાહ
ચન્દ્રકાન્ત બકુભાઈ (રાજનાથ આપેલ)

દલસુખલાલ છગનલાલ શાહ
કપિલભાઈ ઠાટડિયા
જયતિલાલ કાકોરલાલ મોદી
કાન્તિલ લ માણેકચંદ શાહ
દુર્લભજી શામજી વીરાણી
કેશવલાલ અંમૃતલાલ પારેખ
શાંતિલ લ મંગળદાસ
અમૃતલાલ મગનલાલ ગાંધી
કરસનભાઈ લખુભાઈ
ચીમનલાલ સી. શાહ
ખીમચંદ મગનલાલ વોરા
ડો. હરિચંદલભ બાયાણી
ડો. લોગીલાલ સંડેસરા
ગોહનલાલ પટેલ
બાપાલાલ વઘ
રસિકલાલ છોટાલાલ પરીખ
પંડિત બેચરદાસ દોશી
પંડિત સુખલાલજી સંઘવી
રતિલ લ પાનાચંદ ગાંધી
શબ્દચના સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિના નિયામક
જીવતલાલ પ્રતાપશી (રજીનાથ આપેલ)



ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીના ૨૫૦૦મા
નિર્વાણ મહોત્સવની રાષ્ટ્રીય ધોરણની ઉજવણીને
અગ્રો આવકારીએ છીએ. ઉજવણી પૂર્ણ રીતે સફળ
નીવડો અને આ ઉજવણીથી ભગવાન મહાવીરના
અહિંસા અને વિશ્વમૈત્રીના મહાન સિદ્ધાંતોનો
વિશ્વવ્યાપી પ્રચાર થાય અને તે દ્વારા સમસ્ત
માનવજાત પરસ્પરના વેરભાવને વિસર્જે એવી
અમારી શુભેચ્છા તથા શુભાશીર્વાદ છે.

વિશ્વ આજે વિનાશને પંથે આગળ વધી રહ્યું
છે ત્યારે ભગવાન મહાવીરના અનેકાંતવાદ, પરમત-
સહિષ્ણુતા, શાંતિમય સહઅસ્તિત્વ, અહિંસા,
વિશ્વપ્રેમ અને કરુણાના સિદ્ધાંતો જ વિશ્વને વિનાશ-
શના પંથે જતું અટકાવનાર અને શાંતિ, વિશ્વપ્રેમ
તથા સમૃદ્ધિના માર્ગે દોરી જશે. આ હેતુ માટે
ભગવાન મહાવીરના દરેક સિદ્ધાંતોનો દરેક સ્તરે
જેટલો ફેલાવો અને પ્રચાર થાય, તેટલો જીવમાનને
ફાયદો છે. અને ભગવાન મહાવીરના સિદ્ધાંતોના
પાલન કરનારાં દેશ તથા વિશ્વ આધ્યાત્મિક અને
નૈતિક ઉન્નતિ મેળવશે.

—આચાર્ય વિજયનંદનસૂરિ મહારાજ

અમદાવાદ

પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંત

શ્રી વિજયનંદનસૂરિ મહારાજના

આરતના વડાપ્રધાન

શ્રીમતિ ઇન્દિરા ગાંધીને

શુભ આશીર્વાદ

મેં સાંભળ્યું છે અને મને અનુભવ છે કે,
બંધનમાંથી છૂટા થવું તારા જ હાથમાં છે.
માટે જાનીઓ પાસેથી સમજ પ્રાપ્ત કરીને,
હે પરમ અમુવાળા પુરુષ! તું પરાક્રમ કર.
એવું જ નામ પ્રદાયક છે એમ હું કહું છું.

રમેશચંદ્ર એન્ડ કું.



૪૭, જુની ઇનુમાન બલી, બીજો માળે,
સુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૨.

મે. જયંતીલાલ જસરાજ



૪૪, બીજા બલી, એમ. ને. માર્કેટ,
સુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૨,

પ્રાચીન તીર્થ

શ્રી બામણવાડજી

અંવરચ લાલ હયો

સિરોહી રોડ (રાજસ્થાન) થી ચાર માઈલ દૂર જંગલમાં મંગલસમુ શ્રી બામણવાડ તીર્થ આવેલ છે. મૂળનાયક શ્રી મહાવીર સ્વામી બીરાજે છે. અહીં શ્રી બાવન જિનાલય મંદિરમાં શ્રી વીર પ્રભુના ૨૭ બચેના પદોનું તેમજ શ્રી સમેતશિખરજી મહાતીર્થનું નિર્માણ કામ ચાલી રહ્યું છે. બેઠાવાડા (હાલ પીંડવાડા નિવાસી) ચાહક હબરીમલજી ગુલાબચંદજીને ધણો સહયોગ છે. આ કામનું ખર્ચ વધી ગયું છે. રૂપિયા ૩૫૦ થી અધિક રકમ આપનાર કાતાનું નામ આરસની તકતીમાં લખવામાં આવશે. દેરાસરના છૂટોદારમાં તેમજ ઉપરકલ નવનિર્માણના કામમાં સહાયની ખાસ જરૂર છે.

દેરાસરની બંને બાજુ શ્રી મહાવીર સ્વામીના પ્રથમ ગણધર શ્રી ગૌતમ સ્વામીજી અને પંચમ ગણધર શ્રી સુધર્મસ્વામીજીની મૂર્તિ બિરાજમાન કરવામાં આવનાર છે. શ્રી વીર પ્રભુને કનમાં ખીલા મારવામાં આવ્યા તે સ્થાન પરના ઉપસર્ગ મંદિર (વીરવાહ દરવાજાની અંદર) ના છૂટોદાર ચાહ છે. ઉપસર્ગ મંદિરના બહારના ભાગમાં શ્રી વીરપ્રભુના સાત પદ બેનવવામાં આવનાર છે. તીર્થના આવા પુનિત કાર્યોમાં સકલ સંધને સાથ-સહકાર આપવા વિનંતિ છે. વધુ વિગતો બાણવા નીચેના સરનામે પત્રવ્યવહાર કરવો.

અંવરચાપક: શ્રી કલ્યાણજી પરમાનંદજી જેન પેલી, સિરોહી (રાજસ્થાન)

શ્રી બામણવાડજી જેન તીર્થ, ચો. વીરવાડા, રો. સિરોહી રોડ.

શાખા : શાહ હબરીમલ ગુલાબચંદજી, ચો. પીંડવાડા, રો. સિરોહી રોડ.

વિશ્વ પિતા

શ્રીમદ્ મહાવીરનાં

અંગે

સંત સંતાન



પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયનંદનસૂરજી મહાજી અને પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી હોટાલાજી મહારાજ વીર નિર્વાણ
શત પંદી ઉજવણીની મર્યામાં લખવાનું

અમદાવાદ : આસો વદ
તેરશથી અમદાવાદના શ્રીસંઘ
તરફથી શ્રી હોટાલાજી મહારાજ
સિંઘના વાડીના તીર્થસ્થાન
જિનજીવિમાં ભગવાન મહાવીર
દેવનીચરખી નિર્વાણ શતાબ્દીની
ઉજવણીમાં ઉપલક્ષ્યમાં આઠા
હિંદુ મહોત્સવ શરૂ થયો.

કુંવરપાપના, નવવહાલિ
પાટલ, પૂજન આસો વદ ચૌદથે
થયા. હા. બધાની ઉજમણી
બોલાઈ હતી.

શ્રીસો વદ અમાસે તા. ૧૩
નવેમ્બરે ક્રતાસ પોળ-રીચી
રોડ પર અમલેશ. શ્રી મેટા
મહાવીરજી દેરાસરથી જળ
વ. ઘોડો, ત્રીપુલો. વ. ઘોડામાં
અનેક પોડા, વૃક્ષ, બગી પોલસ
બેન્ડ, હાથ, બેન્ડ વગેરે
આકર્ષક રીતે ગોઠવાયા હતાં.
અમદાવાદના તમામ જૈન મહિલા
સગીર, મનુષ્યો, યોજનાના

કુલ સ્તાઈ સાથે હાજર રહ્યાં
હતાં. આ મંડળોની બહેનોએ
વરઘોડામાં હેયની હોંશથી રાસ
ગરબા-નૃત્ય કરીને સોને
ભાવતરબોળ બનાવ્યા હતા.

એક વિશાળ અને સુંદર
રીતે સમરેલી બગીમાં ભગવાન
મહાવીરની દૃષ્ટિ જેવાં સદૃશ આર-

અમદાવાદ

સમાં કંદારેલી ત્રેચીસ મંથ
પ્રમાણ બન્ધ મૂર્તિ (અપતિષ્ઠિ)
પદસાવેલી એ મૂર્તિ હોને માટે
એક અનેક આકર્ષક કેન્દ્ર
બની હતી.

પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજય-
નંદન સૂરીશ્વરજી; પૂજ્ય આ.
શ્રી દેવેન્દ્રસાગર સૂરીશ્વરજી મ.
આ શ્રી ઓશા સૂરીશ્વરજી મ

આદિ પૂજ્ય આચાર્ય દેવે
ઉપરાંત, સવારની પોળને ઉપા-
શ્રય હોવાને ઉપાશ્રય, બટીની
બરીને ઉપશ્રય, વિમળને
ઉપાશ્રય વગેરે અનેક ઉપાશ્રયોથી
દરેક સચુકાયતા પૂજ્ય સૂન-
રાને આ વરઘોડામાં પધાર્યા
હતા.

વરઘોડામાં દળરોની
સંખ્યામાં ગુરુવરો ભાગ
લીધો હતો. એ દિવસે અમ-
દાવાદ માટે આ અભૂતપૂર્વ
વરઘોડો હતો.

શહેરના વિનિન્ન રસ્તાઓ
પર ફરીને આ વરઘોડો હો
સિંહની વાડીએ ઉપો. ત્યાં
મહિલામંડળી માના તમામ
બહેનોએ વાડીના વિશાળ મેડા-
નમાં જનજીવિ ગરબા ગાવાં
પછી પૂજ્ય આચાર્ય લખવંતોનું
મગળા-ચરણ સાંભળ્યા બાદ
તેની લાડર-ગાડિયાળી ભક્ત



કરવામાં આવી.

વાડીના દેરાસરની બમતી-
માં શ્રી જલમંદિર-પાવાપુરી
વગેરે રચના પણ કરવામાં
આવી હતી

વરચેડામાં જુદી જુદી
બગીચોમાં ભગવાન મહાવીરનાં
પાંચ કલ્યાણકૃતિ સુંદર ચિત્ર
પટો પદ્મગવવામાં આપ્યા હતા.
અમદાવાદના રાજસ્થાની
સમાજ તરફથી પણ આજે આ
નિમિત્તે ભવ્ય વરચેડોની કૃતિઓ.
તેમાં જો ખુબી ટુકમાં ભગવાન
મહાવીરના બે જીવન પ્રસંગોની
ન નવ્ય દર્શનાત્મક રચનાઓ
જોઈશો તેમાં આવેલ. રાજસ્થાની
સ્વ. સેવકભાઈએ, મરજો,
વિદ્યાર્થીએ, એ ૧૬૯ દર્શને
ભાંકારગ જમાવ્યો હતો.

આ વરચેડો શરૂ થતી
જ નિહીકરેડ ઉપર શ્રીકૃષ્ણના
વરચેડા સાથે જોડેઈ ગયો હતો
જોડેલે આજના વરચેડાની
રોનક અદ્ભુત હીસતી હતી.

શુજરાત સરકારના માહિ-
તી ખતા તરફથી, તથા પત્રકા-
રો વગેરેએ આ વરચેડામાં
તથા મહોત્સવનાં વિભિન્ન
કાર્યક્રમે મા હાજર રહી, કિંમ્મ,
દે ટોપાફ. રિપોર્ટ, વગેરે લીધાં
હતા. આ વરચેડાના દર્શ્યો
ખીજે દિવસે ટેલિવિઝન પર
પ્રખ્યાત કરાય. હતા અને જુદા
જુદાં મિયેટરોમાં ફિલ્મોમાં
પણ પચોડાના દરરો માટીની

વિભાગ તરફથી દેખાડવામાં
આપ્યા હતા.

ઠાતક શુદ્ધ જીજ્ઞાસા દિવસે
સવારે વાડીના વિશાળ મેદાનમાં
તેજસ્વી રચેલા ભવ્ય મંડપમાં
એક બહેર સભાનું આયોજન
પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંતોની
નિશામાં કરવ માં આપ્યું હતું.
એમાં પૂ. આ. શ્રી વિજય
નંદન સૂરીશ્વરજી, પૂ. આ.
શ્રી વિજય મંગળપત્રસૂરીશ્વરજી
મ. પૂ. આ. શ્રી વિજય ભાનુ
ચંદ્રસૂરીશ્વરજી, પૂ. પં. શ્રી હોલ-
તકાગરજી ગણિ, વ. વિભિન્ન
સેનુદાયના મુનિવરો ઉપસ્થિત
હતા. આ ઉપરાંત, રચાનકવાંસી
સંપ્રદાયના પંડિત મુનિશ્રી
પુષ્કરમુનિશ્રી મ., શ્રી દેવેન્દ્ર
મુનિશ્રી-શાસ્ત્રી, આચાર્ય ઇંદા-
લાલજી મં. વ. મુનિશ્રી પણ
પધારેલ.

ગૃહસ્થોમાં સર્વ શ્રી શ્રી-
કલકર્તુરસંઘ વ. એકગણ,
શ્રાકાંતિલલ શીયા, સેલસટેલ
જી શ્રી એ. કે. શહ, પં.
શ્રી હલમુખલક માલવજિયા
આદિ ગૃહસ્થગણની હાજરી
વિશાળ અને નોંધપાત્ર હતી.
પૂ. મહારાજ સાહેબો,
અને કેટલાંક ગૃહસ્થોએ પ્રાસ-
ંગિક મતનીય પ્રવચનો કર્યાં
હતાં.

કારતક શુદ્ધ ચેયના દિવસે
દેરાસરમાં અગ્નિ-તરી સ્નાન
ગારે ઠાકથી સજાવવામાં આપ્યું
હતું. આ સ્નાનમાં પણ રચા-

આ. શ્રી ઇંદાલાલજી વગેરે
પધારેલ ને પૂજા પણ ભજવેલ.
અંગેરિકાથી આવેલાં શ્રી ચિત્ર-
ભાનુ વ. પણ આ પ્રસંગે
હાજર રહ્યાં હતાં.

કારતક શુદ્ધ પાંચમે મહો-
ત્સવનો ઉદ્દેશો દિવસ હતો.
સવારે દેરાસરમાં સત્તરજોડી
પૂજા પૂજા ચારી રીતે ભજવાઈ.
દિવસની ઉજવણીમાં ભાગ લેવા
ગયેલા શેઠ શ્રી કનુભાઈ લાલ-
ભાઈ આવી ગયા હોય તેમજ
આ. કાર્યક્રમમાં ઉદ્દેશો દિવસે
હાજરી આપી હતી.

આ મહોત્સવ દરમ્યાન,
જીવદયા, મૂંગા જીવોને બચાવ-
હાન, અનાયાસમ, આંધળા
બહેરાં મૂંગા બાળકોની શાળાઓ,
રક્તપિપ્તિયાની હોસ્પિટલ, બીજી
હોસ્પિટલો, વગેરે સ્થળે જોવા
હવા વગેરે આપીને અનુકંપાદાન
ખૂબ સારાં. પ્રમાણમાં કરવામાં
આપ્યું હતું.

અમદ વાંદઃ ઠાતક શુદ્ધ
૬ થી ઠા. શુ-૧૦ સુધી એક-
પંચાસનુંકો મહોત્સવ પાંજરા-
ચોળ શ્રી પ્રમતરથી પાંજરાચોળ
આ નિમિત્તે ઉજવાયો.

તેમાં વીચરપાનક પૂજન
તથા લઘુ સાંતનાત્ર વગેરે
કાર્યક્રમે રાખવામાં આપ્યા હતા.
પૂજ્યપાદ આચાર્ય શ્રી વિજય
નંદન સૂરીશ્વરજી મ. આ. ની
ગ્રેષ્ઠાથી આ ઉત્તમ ઉજવાયો
હતો.





શેક શ્રી કસ્તુરભાઈ
પૂજ્ય આચાર્યશ્રી
નંદનસૂરિજી આદિ
મહારાજોને,
દિલ્હીમાં થયેલ
શાનંદાર ઉજવણીનું
વર્ણન કરી રહ્યા છે.

ગુજરાત રાજ્યની મહાવીર
નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ તરફથી
બગવાન મહાવીરના જન્મ-
કક્ષાણકની ઉજવણીને આર
દિવસનો કાર્યક્રમ જૈનસંઘના
આદેશિરકાઓ માટે, તા. ૨૩
થી ૨૬ એપ્રિલ સુધી ગોઠવાયો
હતો. સમારોહ શેક હડીસિંગની
વાડીમાં, વિશાળ મંડપમાં ખૂબ
આનંદ અને ઉત્સાહથી ઊજવાયો.

તા. ૨૩-૪-૭૫—સવારના
સાઠાઠસ વાગતાં સમારોહની
મંગલ શરૂઆતની સભા મળી
હતી. શ્રી બાઈલાલભાઈની પ્રાર્થના

બાદ સમિતિના ચેરમેન શેક શ્રી
કસ્તુરભાઈ લાલભાઈના સ્વાગત-
પ્રવચન પછી આચાર્ય મહારાજશ્રી
વિજયનંદનસૂરિજી, સ્થાનકમાળી

પૂજ્ય આચાર્યશ્રીને

‘સમણસુત્ત’

ગ્રંથ સમર્પણ

મુનિશ્રી કનૈયાલાલજી, તેશપંચના
મુનિશ્રી સુખલાલજી તથા ઇંદો-
રથી પ્રગટ થતા ‘તીર્થંકર’
માસિકના સંપાદક ડૉ. નેમિચંદ્રજી

જૈનનાં પ્રવચનો થયાં હતાં.
આ પ્રસંગે “સમણસુત્ત” ગ્રંથ
શેકશ્રી કસ્તુરભાઈએ આ. શ્રી
વિજયનંદનસૂરિજીને અર્પણ કર્યો
હતો. સત્રે શ્રી જૈન પ્રાચ્ય
મહિલા મંડળે ભાવના કરી હતી.

તા. ૨૪-૪-૭૫—સવારના
દસ વાગતાં ઊજવણીની મુખ્ય
સભા મળી હતી. શ્રી બાઈલાલ-
ભાઈ તથા મહાસતી શ્રી કસ્તુર-
જીએ પ્રાર્થના કરી હતી. શેક
શ્રી કસ્તુરભાઈના આવકાર નિવેદન
બાદ મુખ્ય અતિથિ, ગુજરાતના
ગવર્નર માનનીય કે. કે. વિશ્વ-
નાથન, શ્રી ગણેશમલજી દુગ્લ,

‘અહંનુ જિનંદા
મેરે મન વસિયા...’
જિન વક્તિમાં
આત્મલીન બનેલા
શ્રી જિન સંઘના
સફળ અને યશસ્વી
કાર્યકારીઓ...



હીસિંહજીના
દેરાસરમાં શ્રી
અંજીતરી સ્તંભ
મહોત્સવમાં
પંડિત શ્રી
દોટાલાલજી મહારાજ
સહિત
પૂજ્ય મમલુ
ભક્તો...



પૂજ્ય આચાર્યશ્રી
નંદનસિંહ મહારાજ
સાથે નિર્વાણ-
મહોત્સવની ચર્ચા કરતાં
પંડિતશ્રી દલસુખભાઈ
ભાલવણીઆ, અને
શ્રી રતિલાલ દીપચંદભાઈ
તેમજ અન્ય મહાનુભાવો

અમદાવાદના અચલ્લી
આર્ટ'ડ' એકાઉન્ડન્ટ શ્રી સી. સી.
શાહે પોતાના છવતની કમા-

ગયા વર્ષે દુધાળની વિષમ
પરિસ્થિતિમાંથી ગુજરાતના
પશુપતને ખચાવવા માટે સહ-

સત્કાર્યો માટે કમાણીના મોટાભાગની

રકમમાંથી મહાવીર ટ્રસ્ટની રચના

ઈનો કોટો ભાગ સત્કાર્યમાં
વાપરવાના હેતુથી શ્રી મહાવીર
ટ્રસ્ટની સ્થાપના કરી છે.

વિચાર પરિવાર તરફથી ગુજ-
રાત યુનિવર્સિટીની ૧૨૫ એકર
પહોર જમીનમાં ધારૂ ઉગાડીને

ડુંકાળ પીડિત પશુઓને નિભા-
વવાનો જે કાર્યક્રમ હાથ ધર્યો
તેમાં પ્રેમભર્યા સહયોગ રૂપે,
પ્રભુ મહાવીરની નિર્વાણ
તીના ૨૫૦૦માં વર્ષને ૧૦૦થી
ગુણીને અઢી લાખ રૂપિયાનો
ફાળો પોતાની અંગત કમાઈ-
માંથી તેમ જ પોતાના મિત્રો-
માંથી એકઠો કરીને શ્રી મહાવીર
ટ્રસ્ટ દ્વારા સહવિચાર પરિવારને
અર્પણ કર્યો હતો.



નવકારનો સપ્તાહ સુધી અખંડ જાપ

જોના દવાખાનામાં તેઓને મીઠા-
ઈની પ્રભાવના કરી.

અમદાવાદ : ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામીના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણુક મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે ભ. મહાવીરસ્વામીજીના દહેરાસરેથી ચતુર્વિધ શ્રીસંઘની વિશાળ ઉપસ્થિતિમાં અપૂર્વ રથયાત્રા નીકળી હતી. ૩૫ વર્ષમાં આવે ભવ્ય વરદોડ પ્રથમ નીકળ્યો હતો. શહેરના અનેક દેરાસરો અને ઊપાધ્યે વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાએલ, આ દિવસે ગરીબ-ગરબાને જોજન તથા પશુ-પક્ષીઓને અલયદાન આપવાના કાર્યો થયેલ.

અમદાવાદ : આચાર્યશ્રી રામરત્નપ્રભસૂરિજી મહારાજના ડેલાના ઉપાશ્રયે ચાતુર્માસ દરમ્યાન મોક્ષ કલ્યાણુક, નિર્વાણ કલ્યાણુક આદિની ઉજવણી કરવામાં આવી. ગુણાનુવાદ સભા વગેરે પ્રસંગોમાં પણ આચાર્યશ્રી પધાર્યા હતા.

અમદાવાદ-કૃષ્ણનગર : આચાર્યશ્રી વિજયભુવન શેખરસૂરિજી, સુનિશ્રી મહિમાવજયજી આદિની નિશ્રામાં વિવિધ અનુક્રાંતો પૂર્વક અષ્ટાદિકા મહોત્સવ ઉજવાયો. અમદાવાદ : શ્રી જૈનનગર પ્રંગતિમંડળની ખજેનોએ ઉજવણીના વર્ષ દરમ્યાન દર અમાસે સ્નાત્રપૂજા તેમ જ પાનસર તીથે જનભાટલ, અમદાવાદ દેરાસરોની ચૈત્યપરપાટી વગેરેકાર્યો યોજાયા હતા.

અમદાવાદ : અત્રે શ્રી ઉરમાનપુરામાં શ્રી સંઘ તરફથી ભગવાનના પાંચેય કલ્યાણુકોને આવરી લેતી કલ્યાણુક રચનાઓ રોશની સાથે જાહેર દર્શન માટે મૂકાઈ હતી.

અમદાવાદ : અત્રે ઉરમાનપુરા શ્રી વધમાન જૈન શ્રવેતાંબર મૂર્તિપૂજક સંઘે રતમી એપ્રિલે સુનિશ્રી જ્ઞાનસાગરજી મહારાજની



નિશ્રામાં અને પંચાસ શ્રી કૌસ્ત-સાગરજી અને સુનિશ્રી નરદેવ વિજયજી મહારાજની ખાસ ઉપસ્થિતિમાં ત્રણ દિવસ સુધી જન્મ કલ્યાણુકની ઉજવણી કરી. જન્મદિને છાપ્પન દિક્ક કુમારીકા સ્નાત્ર મહોત્સવ લાણાવાયુ. રાત્રે જાવના યજ્ઞ આ પ્રસંગે રૂપિયા સારોક હજારની રકમ કસાઈખાને થી જીવો છોડાવવા માટે મળી. અનાથ, અપંગ રોગી અને માંડ-

અમદાવાદ : ઉરમાનપુરામાં અત્રેના શ્રી શ્રવે મૂર્તિ સંઘ તરફથી હુકાળ રાહત નિમિત્તે કચ્છ તથા બનાસકાંઠામાં રૂ. ૧૩૯૬૧ની રકમ મોકલવામાં આવેલ. અહીંની સેવાલાવી પાંચ સ્થાઓમાં હુલા, અપંગ વિ. ને લાહુ આપવામાં આવ્યા હતા. જુઠા જુઠા દેરાસરોના જીર્ણોદ્ધાર માટે રૂ. ૧૩૯૬૧ ફાળવવામાં આવ્યા.

ઉરમાનપુરા વધમાન જૈન શ્રવેતાંબર મૂર્તિ પૂજક સંઘ તરફથી ભવ્ય રોશની આ અવસરે કરવામાં આવી. અમદાવાદ : સરસપુરામાં સુનિશ્રી શ્રેયાસવિજયજીની નિશ્રામાં વિવિધ તપ-જપ, ખારસાસ્ત્રજી પ્રકાશન વગેરે કાર્યો થયા.

અમદાવાદ : પ્રચારક શ્રી સુરેશચંદ્ર સી. શાહની પ્રેરણાથી અત્રે પાઠશાળાઓ-

માં ૨૫૦૦ સામાયિક થયા. અમદાવાદ : મણીનગરમાં નિર્વાણ દિન નિમિત્તે સપ્તાહ સુધી નવકાર મંત્રોના અખંડ જાપ થયો. પ્રભાતદેવી નીકળી. અમદાવાદ : મણીનગરમાં મહાસતીજી દર્શનાબાઇસ્વામીની પ્રેરણાથી જન્મ કલ્યાણુક પ્રસંગે શ્રી મહિલા મંડળ તરફથી રક્ત-પીતિયા આશ્રમાં તેમજ વતવા આશ્રમમાં જોજન અપાયું.





રંગોળી : અમરેલીના જૈન ઉપાશ્રવમાં પંચ પરમેષીના : રંગોળી

આમોદ : આચાર્યશ્રી ચિદાનંદસરિણ મહારાજની નિઆમાં ત્રણ દિવસ સુધી નિર્વાણોત્સવ ઉજવાયો. જૈન યુવક મંડળના યુવાનોએ પૂંકા પર ખાવાપુરી જલ મંદિરની રચના કરી. સુંબઘથી પધારેલ શ્રી કુમારપણ વિ શાહે પ્રાસંગિક પ્રવચન કર્યું.

અમરેલી : જન્મકલ્યાણક દિને સભ્ય વરધોડો કાઢવામાં આવ્યો હતો. જેમાં તમામ કિરકાના જૈનો ભેટાયા હતા. રંગોળીનો કાર્યક્રમ થયો હતો. દિપકોની રંગોળી આકર્ષક હતી.

અહીંના જૈન યુવક મંડળે રંગોળી-પ્રદર્શન યોજ્યું હતું જે ઘણું જ આકર્ષક રહ્યું હતું.

ભરૂચ : શ્રી આત્માનંદ જૈન ગુરુકુળના કાર્ય વાહકે, અને શ્રી સંઘના સંયુક્ત ઉપક્રમે ભગવાનનો જન્મોત્સવ ઉજવાયો. હાથરકુલના પ્રિન્સિપાલ શ્રી કુમુદચન્દ્ર કાકરે જૈનધ્વજ ફરકાવ્યો. આ પ્રસંગે પ્રભાતફેરી અને ગુલાનુવાદ સભાનું આયોજન થયું.



ભુજપુર (કચ્છ) સ્થાનક-
વાસી જેન સંપ્રદાયના પં.
સુનિશ્ચી છોટાલાલજી, સુનિશ્ચી
રમેશચન્દ્રજી તથા સુનિશ્ચી
નવીનચન્દ્રજી આદિની નિશામાં
કચ્છમાં અનેક લોકોએ દારૂ,
ભુગાર, માંમાહારનો નિષેધ
કરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી છે.

આ વર્ષમાં મહારાજશ્રીની

નિશામાં છસરા (કચ્છ) ખાતે
હાઈકુલ ઉદ્ઘાટન સમારોહ
અને કોફીલાઇઝેનનો ભગવતી
દીક્ષા સમારોહ ઉજવાયો. આ
સમારંભમાં પશ્ચિમ રેલ્વેના
જનરલ મેનેજર શ્રી એ. કે.
ગુપ્તા અને રાજકુટુંબના સ-
સભ્યોએ ખાસ હાજરી આપી
હતી.

કચ્છાણુ કેન્દ્ર દ્વારા- કચ્છના ૭૬
ગામેમાં રૂા પપ હુબરની સહાય
આપવામાં આવી.

ભદ્રેશ્વર તીર્થ : શ્રી ભદ્રે-
શ્વર વસંઈ તીર્થ દુરંદે ૨૫.૦૦ મા
નિર્વાણુ કચ્છાણુકની ઉજવણી
નિમિત્તે આઈ મહોત્સવ, કીર્તિ-
સ્થંભ, ધ્યાનમંદિર, તીર્થ-
પરિચય ગ્રંથનું પ્રકાશન, સાધ
ભંક ભક્તિ, તેમજ માનવ રાહન
અને યજુ રાહતના કાર્યોમાં રૂા.
૧ લાખ ખર્ચવા વગેરે વિવિધ
કાર્યો કરવાનો નિણય લીધેલ.

ભદ્રેશ્વર તીર્થ માં



કીર્તિસ્થંભ થશે

ગોરાહ : આચાર્યશ્રી વિજય
દક્ષસૂરિશ્ચરજી મ. ની નિશામાં
શ્રી લાવણ્યસૂરિશ્ચરજી જ્ઞાનમંદિ-
રમાં 'સમવસરણુ' મંડપ ઊભો
કરવામાં આવ્યો હતો. જેમાં ભ.
મહાવીરના જીવન પ્રસંગોને દેહી-
ખમાન કોતરેલી ભવ્ય રચનાઓ,
શ્રી આદિનાથ જે. મિત્ર મંડળે
કરી હતી. એક મોટો વરઘોડો
પણ કાઢવામાં આવ્યો હતો. યા-
ચરનાથ જે. મંડળે પણ હુષ
વિજયજી જ્ઞા. ગાળામાં જલ
મંદિરની રચના કરી હતી. શ્રી
આદિનાથ જેન મિત્ર મંડળના
ઉપક્રમે શ્રી શંખેશ્વર, ભોંયણી,
પાનસર વિ. ને યાત્રાપ્રવાસ
ચોળવામાં હતો.

આ ઉપરાંત ગરીબોને
ભોજન, દરદીઓને તબીબી સેવા,
જીવદયા અને અનુકંપા તથા પ્રભા-
તદેશી પ્રદર્શનના કાર્યક્રમો પણ
થયા હતા, ખાસ દીવાળી કાર્ડો
પણ છપાવ્યા હતા.

ભદ્રેશ્વર તીર્થ : જીવદયા.
માનવરાહત વગેરેમાં રૂા. લાખેકરું
દાન-પુણ્ય, અનેક વરઘોડા,
રંગોળી પ્રદર્શન, પાંચ દિવસનો
મહોત્સવ, શ્રી મહાવીરનગર
નામકરણ વિધિ વગેરે અનેક
કાર્યો સમ્પન્ન થયા, અચલગચ

કેવળ જ્ઞાન કચ્છાણુક પ્રસંગે
ત્રણ રંગોળીની રચના શ્રી રમ-
ણિકભાઈ હલોદિવાળાએ કરી. તેમ-
જ વરઘોડો, પૂજાદિ કાર્યક્રમો
ચોળયા. ભદ્રેશ્વર ગામની દરેક
કોમોને તીર્થ તરફથી મિશ્ટાન્ન
જમણુ અપાયું. સમગ્ર ગામે
પાખી પાળી હતી. વરઘોડો અને
પાખી છેલ્લા ૩૦-૪૦ વર્ષમાં
કદી નહોતાં થયાં તેવાં થયાં.
માછીઓની જાળ બંધ રખાઈ
હતી, તીર્થના બધા કર્મચારીએ ને
અનાજ આપવામાં અ.બુધું. પાંચ
દિવસનો મહોત્સવ ઉજવાયેલ.
આ પ્રસંગે સુનિશ્ચી અમરેન્દ્ર-
વિજ જી અ.દિ તેમજ સુનિશ્ચી
જીબુવિજયજી આદિ પદ્યાર્થ હતા.

ગોધણુ. (જિ, સુરત) :
સુનિશ્ચી મંગલવજયજી નિશામાં
જન્મકચ્છાણુકની ઉજવણી પાંચ
દિવસના મહોત્સવપૂર્વક થઈ.



☆ ☆ ~~~~~ ☆ ☆
 જુ જ માં
 વિ વિ ધ
 આધ્યાત્મિક
 ગ્ર ન્યો તું
 પ્ર કા શ ન
 ~~~~~ ☆ ☆



જુજ : મુનિશ્રી અમરેન્દ્ર વિજયજી, મુનિશ્રી કીર્તિચંદ્ર વિજયજી, મુનિરાજશ્રી જિનચંદ્ર વિજયજી આદિની પ્રેરણાથી સંઘના હરેક ગમ્મ ૧ આગેવાનોની ધનેલ સમિતિના જીપકપે નિર્વાણ કલ્યાણકની ઉજવણી આઠ દિવસનો મહોત્સવ તેમ જ વિવિધકાર્યક્રમો થાજી ઉજવવામાં આવી.

પ્રતિદિન પ્રભાતકેરી, રનાત્ર, સાવના, પ્રવચનથેણિ તેમ જ તપ-જપના કાર્યક્રમો, રથયાત્રા, અનુકંપા-જીવદયાના કાર્યો થયાં, શ્રી રમણિકભાઈ હોઠવાળાએ બનાવેલ પાવાપુરી-જલ મંદિર, મહાવીર નિર્વાણ વગેરેની કલાત્મક રંગોળીઓનું પ્રદર્શન આદિનું આયોજન થયું હતું. રંગોળી પ્રદર્શનનું ઉદ્ઘાટન કચ્છના ભૂતપૂર્વ રાજવી મહારાવ શ્રી મદનસિંહજીના વરહ હસ્તે થયું. તેઓશ્રી તરફથી શાંતિરનાત્ર લાણવવામાં આન્યું તેઓશ્રીએ મહોત્સવમાં ૩૧. ૨૫૦૦ને ફાળો પાણ અ પ્યે હતે કસેકટર, ડી.એસ.પી. વગેરે

કચ્છના મહારાવ શ્રી મદનસિંહજી, મુનિશ્રી અમરેન્દ્રવિજયજી મહારાજની નિમ્રામાં ઉદ્ઘાટન પ્રવચન કરે છે. નીચે જળમંદિર રંગ અને રેખામાં

અધિકારીઓ તેમ જ સામાન્ય જનસમૂહો મોટી સંખ્યામાં પ્રદર્શન નિહાળ્યું. નિર્વાણ દિને શહેરના કતલખાનાઓ બંધ રહ્યા હતા. લગવાનના દીક્ષ કલ્યાણકની ઉજવણી પાણ તપ-જપ, વરસીદાનનો વરઘોડો, જાંઘેર પ્રવચન, ચિત્રપ્રદર્શન, માનવ-

શહુત અને જીવદયા વગેરે કાર્યો દ્વારા ઉજવાઈ હતી. મુનિરાજશ્રી અમરેન્દ્ર વિજયજી મહારાજ લિખિત પુસ્તકો 'આત્મજ્ઞાન અને સાધનાપથ', 'સ્વાતુભૂતિ અને સમ્યગ્દર્શન', 'સાધનાનું હૃદય' અને 'ચિત્તરથંધ'ની કેડીઓનું પ્રકાશન થયું.





## ભાંભર જૈન પાઠશાળાના શિક્ષક પંડિત શ્રી બેચરલાલ મણીલાલ વિદ્યાર્થી સ્માર્ધબહેનો સાથે

છપરા ખાતે નૂતન જૈન ઉપાશ્રયનો શિલાન્યાસ પણ નખાયો હતો.

મહાવીર કલ્યાણકના દિવસે આરે ગરુડાની સભા મળી હતી. મુનિશ્રી નવિનચંદ્રજી 'લઘુશિશુ'ની પ્રેરણાથી અનેક જગ્યાએ લેટ પુરતકો મોકલાયા હતા.

છપરા (કચ્છ) : આચાર્યશ્રી વિજય કલાપૂર્ણચૈતિની નિશ્રામાં અંજનશલાકા તથા પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ ઉજવાયો.

જુનપુર : મુનિશ્રી ઔટાલાલજી તથા મુનિશ્રી નવીનચંદ્રજી 'લઘુશિશુ'ની સાંનિધ્યમાં નિર્વાણ કલ્યાણક પ્રસંગે અહમ, આયંબલ, ભખ આદિ ધર્માનુષ્ઠાનો અને વિવિધ મંત્ર-નિયમો થયા હતાં.

દાકા : મુનિશ્રી નિર્મળ વિજયજી આદિની નિશ્રામાં શ્રી સંઘ તરફથી પાંચ દિવસનો મહોત્સવ અને તપ-જપ વગેરે થયા હતા.

ભાંભર : શ્રી જિતહીર બુદ્ધિ તિલક શાંતિચંદ્ર જૈન પાઠશાળામાં નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્તે પાંચે મહોત્સવો પંડિત બેચરલાલ મણિલાલના નેતૃત્વમાં ઉજવાયા હતા. પ્રભાતકેરી તથા ગુણાનુવાહ સભા યોજાઈ હતી. પાઠશાળાની મોટી બહેનો માટે તત્ત્વજ્ઞાનના ખાસ વર્ગો શરૂ કરવામાં આવ્યા.

ભાંભર : આચાર્યશ્રી વિજય કનકપ્રભસુરિજી મહારાજની નિશ્રામાં જન્મ કલ્યાણકની ઉજવણી થઈ. ગુણાનુવાહ સભામાં આચાર્ય શ્રી, પાઠશાળાના શિક્ષક પંડિત બેચરલાલ મણિલાલ શાહે પ્રાસંગિક પ્રવચન કર્યો. પ્રભાતકેરી પણ નીકળી હતી.

ચિતલ : જન્મકલ્યાણકની ઉજવણી દરેક કિરકાના જૈનોએ તેમ જ જૈનેતરોએ પણ મળીને, આચાર્ય શ્રી વિજયચોરાહસુરિજી મહારાજની નિશ્રામાં ઉમંગલેર કરી. તપસ્યા, રથયાત્રા, સભા

તથા ધાર્મિક અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો સુંદર થયા.

ચિતલવાના : આચાર્ય શ્રી વિજય બુવન ચેખરસુરિચરજી મં તથા મુનિરાજશ્રી મહિમાવિજયજીની નિશ્રામાં નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવાયો. જેમાં સાચોટ, હાડેભ, કાંદેલા, બાહેરા, ગોળી, હાલીવાવડી, ભખ, નગર, દંડાલી, સલુયા, દેપ, સલુવાલ, લોરાલ, મુરાસણ, ગાડા, સીજુદરી, ધમાણ, સલુવાલ, ભાભર, રામપુરા, સવપુરા, ગણેશપુરા, દીમા, વિગેરે ગામોથી ભાવિકો આવ્યા હતા.

ગુણાનુવાહની જાહેરસભા થઈ. ઉપાશ્રયમાં અખંડ ૧૫૦૦ અક્ષતનો સાથયો કરાયો. જન્મકલ્યાણકની ઉજવણી પ્રસંગે વસ્થોટો નીકળ્યો.

દહેગામ : નિર્વાણ કલ્યાણક પ્રસંગે પ્રથમવાર જ રથયાત્રાનો વરદાયો ચડ્યો. પાવાપુરી-જલખંદિર આદિની રથના કરવામાં આવી. રથાનિક તેમ જ આભુખાભુના જૈનેતરોએ મોટી સંખ્યામાં ભાગ લીધો.



હોઈ: મુનિશ્રી જયંતાવજ-  
યજી આદિની નિશ્રામાં ત્રણ  
દિવસ તપ-જપ પૂર્વકની આરા-  
ધના તેમ જ મહાપૂજનાદિ થયેલ.  
મુનિશ્રી પ્રમોદ્યંક્રવિજયજી ગણિ-  
વર્ધની પ્રેરણાથી દ્વિવસ અખંડ  
જપ સાથે એકાસણાં થયા. શ્રી  
યથોવિજયજી જૈન સેવાસદન  
સંચાલિત 'જૈન ટ્રોર'માં અષ્ટાતા  
ચરતા દરે અનાજ માટે સારી  
એવી રકમનું ફંડ કરવામાં આવ્યું.

ધાનેરા : અત્રે પારસ સોસા-  
યટીમાં નૂતન જિનાલય, તપગરજી.  
ઉપાશ્રય, પાંડશાળા આદિ આચા-

● સરતા દરના અનાજ માટે ફંડ

● ગરીબો માટે મફત રસોડું.

યશ્રી રાજેન્દ્રસૂરીશ્વરજી મળ ના  
સદ્ગુદેશથી થયા છે. ધાનેરા  
રાહત સમિતિ તરફથી ગરીબોને  
માટે મફત રસોડું ખોલવામાં  
આવેલ. જૈન મહાજન પાંજરા-  
પોળ કમેટી દ્વારા ચાલતી પાંજ-  
રાપોળમાં જીવહયાદિના મોટા  
પાયા પર કાર્યો થયા.

ધાનેરા : આચાર્ય શ્રી વિજ-  
યરાજેન્દ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજની  
નિશ્રામાં પાશ્વસોસાયટીમાં લઘ્ય  
નૂતન જિનમંદિરનું કામ ચાલી

રહ્યું છે. નવીન આયર્ષીલ ખાતાનું  
મંકન પણ એક સદ્ગુહસ્થ તર-  
ફથી બનાવાઈ રહ્યું છે.

પોલેરા : ચૌમુખજી જિન-  
લય નિર્માણ કરવાનું આયોજન  
થયું, પ્રસંગેને અનુરૂપ વરઘોડો  
કાઠવામાં આવ્યો હતો. અને 'સાધ-  
મી'ઓમાં શુભતરીતે ૧૭૦૦ કિલો  
અનાજની વહેંચણી કરવામાં  
આવી હતી. ઉપરાંત દુધાળના  
પ્રસંગે મુગા નિરાધાર પશુઓને  
૩૦૦૦ કિલો કડબ આપવામાં  
આવી હતી.

|                                                                                                                         |                                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆</p> <p>કેટલીક વ્યક્તિઓની સુલા-<br/>કાત સારી હોય છે, પરંતુ<br/>સહવાસ સારો નથી હોતો.</p>           | <p>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆</p>                                          |
| <p>●<br/>●</p> <p>કેાધનેા સહવાસ સારો<br/>રહે છે, સુલાકાત નહિ.</p> <p>કેટલાકની સુલાકાત સારી<br/>હોય છે અને સહવાસ પણ.</p> | <p>એન. ચીમનલાલ એન્ડ કું.</p> <p>શ્રોક મેન્શન, ૩૧, પ્રીન્સેસ સ્ટ્રીટ,<br/>મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.</p> |
| <p>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆</p> <p>કેટલાક એવા હોય છે<br/>જેની સુલાકાત સારી નથી<br/>હોતી તેમ સહવાસ પણ<br/>સારો નથી હોતો.</p>  | <p>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆<br/>☆</p>                                          |



ધાંગધ્રા : સાધ્વી શ્રી પદ્મ-  
યશાશ્રીજી મહારાજની નિશામાં  
ચિત્ર સંપૂર્ણ પ્રદર્શન, ખાવા-  
પુરી જલમંદિરની રંગોળી અને  
તેના ફરતા રૂપો હીવણ વગેરેનું  
આયોજન કરી નિવહિત્સવ ઉજ-  
વાયો.

ધાંગધ્રા : સાધ્વીશ્રી પદ્મ-  
યશાશ્રીજી તથા સાધ્વીશ્રી જ્ઞા-  
ત્રીશ્રીજીની નિશામાં નૂતન  
વિજય મહિલા મંડળની ખડેનાએ  
ધાર્મિક કાર્યક્રમો ઉપરાંત  
રથયાત્રા, પ્રભાતદેરી, રંગોળી વિ.  
કાર્યો યોજી ઉત્સવ મનાવ્યો.

ભગવાનના જીવન ચરિત્ર  
પર તથા ચિત્ર સંપૂર્ણ પ્રદર્શન  
યોજાયું. હજારો જનજોડેતરોએ  
તેના દર્શનનો લાભ લીધો.

શુંકલા : આચાર્ય શ્રી  
રૂપચંદ્રજી મહારાજની નિશામાં  
નિવહિત્સવ પ્રસંગે રૂપ હજારથી  
વધુ કલાકર્તુ મૌન, પોણા બે કરોડ  
નવકાર મંત્રના જાપ તથા રૂપો  
સામાયિક થયા.

ગોંડલ : શ્રી ગિરિશચંદ્રજી  
મહારાજ તથા હરીશચુનીજીની  
નિશામાં જાન્ય વરધોડો કાઢવામાં  
આવ્યો હતો. નહેરસભામાં  
અતિથિવિશેષ તરીકે મહારાજ-  
કુમાર શ્રી શિવરાજસિંહજી  
સાહેબ પધાર્યા હતા.

તા. ૨૩ થી ૨૫-૪-૭૫  
સુધી મહાવીર જૈન પ્રદર્શનનું  
આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું.  
નિબંધ રૂપમાં પણ યોજાઈ હતી.

## ગોધરામાં ભૂંડના શિકાર પર પ્રતિબંધ

ગોધરા : રવે. જૈનસંઘ  
તથા શ્રી જૈન યુવક મંડળે પ્રભા-  
તદેરી પ્રભુ મહાવીરની ધુન સાથે  
કાઠી હતી. પાંચે ય કસ્યાલુકોના  
રિપસો રૂ. બે લાખના ખર્ચે  
તૈયાર કરેલ રથ સાથે વરધોડો  
કાઢવામાં આવ્યા હતા. પ્રભાત-  
દેરી, સ્નાત્ર પૂજા, વિવિધ તપ-  
જપ વગેરે પણ યોજાયેલ.

આગની હોનારતમાં નષ્ટ  
પામેલ શ્રી ધર્મનાથ પ્રભુના  
મંદિરની જગ્યાપર શ્રી સિંધ-  
ચક ભગવંતનું નવું દેરાસર  
ખનાવવાનું શરૂ થયેલ છે.

સહવિચાર પરિવાર તરફથી

તથા રાટરેટ કલબ તરફથી યોજા-  
યેલ નેત્રયત્રમાં સમાજના યુવાનો  
તથા ઠેકડેશોએ સેવા આપી હતી.  
યુવક મંડળ તરફથી ગ્રંથાલયની  
સ્થાપના કરવામાં આવી છે. જેની  
સાથે અ.સૌ.પરધાનબેન મણીલલ  
સુનીલાલ ખાંડીભારવાળાનું ન.મ  
જોડવામાં આવ્યું છે.

શ્રી કુમારપાળ વી. શાહ  
(શિબિરવાળા)ના પ્રયત્નથી ભૂંડના  
શિકાર પર પ્રતિબંધ મુકાયો  
હતો. આ ઉપરાંત નહેર પ્રવ-  
ચનો પણ યોજાયા હતા.

જેતપુર : સુનિરાજ શ્રી  
ગિરિશચંદ્રજી મ. તથા ભાચે-  
દથી શ્રી હરીશચુનીજી મ. ની  
નિશામાં નિર્વાણ કસ્યાલુકોના  
સંવત્સર પ્રસંગે પ્રભાતદેરી  
કાઢવામાં આવી હતી, જૈન પાઠ-  
શાળાના હોલમાં મહાવીર જૈન  
પ્રદર્શન યોજાયું હતું.

જૈન ધાર્મિક શિબિર યોજાઈ  
હતી જેમાં શાળા કોલેજના ૧૬૦  
વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો.  
વકતૂલ રૂપમાં અને નિબંધ રૂપમાં  
પણ યોજાઈ હતી જેમાં વિજેતા-  
ઓને ઈનામે આપવામાં આવ્યા  
હતા.

ભુના ડીસા : સુનિશ્રી ચંદ્ર-  
શેખરવિજયજી [યશાશ્રીજી]  
ની નિશામાં 'વીર જિનભક્તિ  
મંડળ' ની સ્થાપના, નિર્વાણ

## ૨૫ દિવસની જ્ઞાન શિબિર

ગોંડલ : મહાસતીજ સંવિતા-  
નાથ સ્વામીની નિશામાં ૨૫ દિવસની  
"જ્ઞાન શિબિર"ની યોજનાથી યથા-  
તેમાં અમ. એ. સુધીની ૩૫ બેનોએ  
ભાગ લીધો. ત્યારબાદ ૩ થી ૨૦  
નવેમ્બર ૭૪ સુધીની બીજી એ  
જ્ઞાનશિબિર યોજાઈ. તેમાં ૧૮ બહે-  
નોએ ભાગ લીધો. ૨૫૦ રૂપ-નિખરો  
સેવાયા અને વીર નિર્વાણ સાધના  
સપ્તાહ ચાલુ અને રીસાધના કર-  
વામાં આવી.



કલ્યાણકની આરાધના, પાવાપુરી-  
જલમંદિરની રચના, ધાર્મિક  
લેખિત ઇનામી પરિક્ષા વગેરે  
કાર્યો સુંદર થયા.

કલોલ : અહીં નિર્વાણ મહો-  
ત્સવ ધામધૂમથી ઉજવાયો. વિવિધ  
અનુષ્ઠાનો તપારાધના ઉપરાંત  
પુરુષો માટે મોટો ઉપાશ્રય  
બાંધવામાં આવ્યો. ચૈત્ર સુદ ૧૩  
તથા ભાદરવા સુદ ૧ ના રોજ  
વરઘોડો ચડ્યો. હતો.

નૂતન જિનાલયની કાંઠથી  
પ્રતિષ્ઠા થઈ હતી.

કામરોળ [તળાવ] : વર્ષોથી  
પરોણા દાખલ કરેલા પ્રતિમાલ-  
ઓની પ્રતિષ્ઠા જેઠ સુદ ૩-ગુરુ-  
વારના રોજ આચાર્યશ્રી વિજય-  
ધર્મધરસૂરિજી, આચાર્યશ્રી  
વિજયનીતિપ્રભસૂરિજી આદિની  
નિશ્રામાં, આઠ દિવસનો મહોત્સવ  
ઉજવવાપૂર્વક કરવામાં આવ્યો.

ખીમત : આચાર્યશ્રી પ્રસન્ન  
ચંદ્રસૂરિજીની નિશ્રામાં અઠાઈ  
મહોત્સવ, નિબંધસ્પર્ધા, વિવિધ  
આરાધના, સસ્તાલાવે અનાજ  
અને ઢોરોને નિરણુ આપવા સાથેના  
અનેક કાર્યો થયા.

કચ્છ : સાધ્વીશ્રી જ્યોતિ-  
પ્રભાશ્રી આદિની નિશ્રામાં નરેડી,  
ગાંધીધામ, કોઠારા, મોથારા,  
સુધરી, નારાણપુર, રાય ધણજ  
વગેરે સ્થાનોમાં મહોત્સવ,  
વરઘોડો, ૨૫૦૦-૨૫૦૦ સાથિયા  
અને અન્ય સામુદાયિક આરાધના  
થઈ હતી.

કચ્છ : સુનિશ્રી માણેક  
વિજયજીની નિશ્રામાં કેટડીમહા-  
દેવપુરીમાં વ્યવન કલ્પણક નિમિત્તે  
નવ દિવસનો મહોત્સવ ઉજવાયો.  
ગઢસીસામાં દીપાવલી દિને વરઘો-  
ડો, ૨૫૦૦ સાથિયા વગેરે થયા.  
હાલાપુરમાં કેવલજ્ઞાન કલ્યાણક  
નિમિત્તે વરઘોડો અઠાઈ મહોત્સવ,  
૫૦૦ સાથિયા વગેરે કાર્યક્રમો  
યોજાયા. ડુંભરામાં નિર્વાણ કલ્યા-  
ણક નિમિત્તે ૨૫ દિવસનો મહો-

માંડવી : (શિ. સુરત) :  
સુનિશ્રી મંગલ વિજયજીની  
નિશ્રામાં જે તથા દિ. ભાઈએએ  
સાથે મળી પ્રભાતફેરી, માંગલિક  
શ્રવણાદિને લાભ લીધો. મહો-  
ત્સવ, પ્રવચન, સંઘજમણ,  
અને પુજન વગેરે પણ થયા.  
મહુડી (મધુપુરી) જૈન રવે-  
તાંબર કારખાના તરફથી દુકાળ  
રાહતા ફંડ ચાલુ કરી ગરીબોને  
મફત અનાજ તથા ઢોર માટે

## ૨૫૦૦ સાથિયાથી નિર્વાણ વર્ષની ઉપાસના



ધાસચારે આપવામાં આવ્યો  
હતો. મુખ્ય પ્રધાનના રાહત  
ફંડમાં રૂ. ૧૧,૧૧૧ આપવામાં  
આવ્યા. જલદયા માટે પણ  
સારી રકમ આપવામાં આવી.  
કવાખાનામાં મફત દવા આપ-

## દેરાસરોમાં આઠ આઠ દિવસના ઉત્સવ

ત્સવ, પાંચ વરઘોડા, તપ-જપ,  
મત-નિયમો આદિ થયા, લોભયમાં  
પણ વિવિધ રીતે ઉજવણી થઈ.

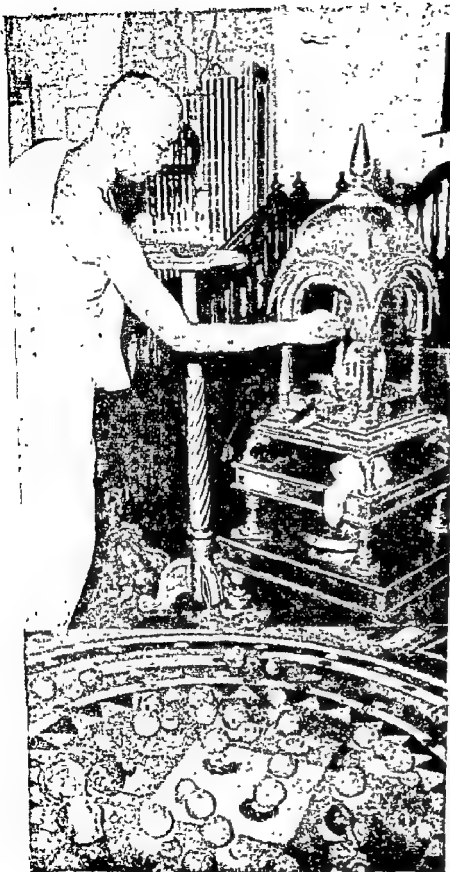
કચ્છ-પટ્ટી : સુનિશ્રી પુનમ  
ચંદ્રજી સ્વામીની સાંનિધ્યમાં  
નિર્વાણ કલ્યાણકની ઉજવણી  
પ્રાર્થના, પ્રવચન. જાપ, પૂજા,  
સંવાદ વગેરે પૂર્વક પાંચ દિવસ  
યોજાઈ. સુનિશ્રી જીતેન્દ્રસુનિજીના  
પ્રભાવક પ્રવચન થયા.

સુનિપ્રવરશ્રી જંબૂવિજયજી  
મંની નિશ્રામાં ઘણી સુંદર તેમજ  
અપૂર્વ ઉલ્લાસપૂર્વક ધર્મા-  
રાધના થઈ હતી.

વામાં આવે છે. આચાર્યશ્રી કેલાસ  
સાગર સુરીશ્વરજી તથા આચાર્ય  
શ્રી મુખોધસાગર સુરીશ્વરજીની  
નિશ્રામાં વિવિધ મહાપુજાને  
પૂર્વક મહોત્સવ ઉજવવામાં  
આવ્યો.

માંડલ : સુનિશ્રી રામચંદ્ર  
જીની નિશ્રામાં અઠાઈ મહોત્સવ,  
વરઘોડાઓ, તપશ્ચર્યાઓ, સાધ-  
ર્મિક સહાય વગેરે કાર્યો થયા.  
મહુવાળદર : પંચાસશ્રી  
વિજયચંદ્રવિજયજી તથા સા-  
ધ્વીશ્રી વિદ્યુતપ્રભાશ્રીની પ્રેરણાથી  
૨૫૦૦ આચાર્યજલ, ૨૫૦૦





જિનપૂજા : નાનો ખાખર [કચ્છ]માં થી આપિત્રંગ પૂજન  
ભણવાયું. આ પ્રસંગે સુનિશ્ચી સુવનચંદ્ર મહારાજ વાસ હોયથી  
જિતેશ્વર ભગવાનની પૂજા કરી રહ્યા છે.

સામાયિક, અનેક - છટું-અટુંમ  
વળેરે આરાધના અને મહોત્સવો  
ઉજવાયા.

નવસારી : નવસારી હીરા  
ઉદ્યોગ દ્વારા નિર્વાણ વર્ષ નિમિત્તે  
ભરૂચ જિલ્લાના હુબ્બાળમ્મત  
વાંગરા તાલુકાના ૧૫૦ કુટુંબોને  
માર્ચ ૭૫ માં કુટુંબ દીઠ  
૧૦ કીલો જીવારની મફત વહેં  
ચણી કરાઈ. તે જ પ્રમાણે  
ખનાસકાંઠામાં ૩૦૦ કુટુંબોને  
માસિક ૧૦ કીલો અનાજ આર  
માસ માટે અપાયું.

તપ,

૭૫

અને માર્ચના

નવસારી : મહાસતી છ  
હમયંતીમાઈ સ્વામીની નિશામાં  
નિર્વાણ દિન નિમિત્તે ત્રણ દિવસ  
૭૫, તપ, માર્ચના વળેરે  
ધાર્મિક અનુષ્ઠાન થયા.

નાના ભાડીઆ : (કચ્છ)  
નિર્વાણ વર્ષ નિમિત્તે ફાગણ  
સુવ ડના 'હુદયપલ્લટો' સંવત  
યોજાયેલ. ૧૫૦૦માં નિર્વાણ  
કલ્યાણક નિમિત્તે મોદીભાઈ  
વેલભની દીક્ષા પ્રસંગે ઐકત્રિત  
થયેલ કુંડ જીવદયામાં વાપર  
વાનો નિર્ણય લીધેલ.

પાલે જ : સુનિરાજશ્રી  
પ્રમોદચન્દ્રવિજયજી તથા સુનિ  
રાજશ્રી સુજિતચન્દ્ર વિજયજીની  
નિશામાં કાચકુંભો યોજાયા હતા.  
પ્રમ તદેવી, સસુહસ્તાત્ર ગુણુ તુ  
વાદ સભાઓ યોજાઈ, વરધોદો  
નીકળ્યો. તથા નિર્વાણ કદ્ય ભક્ત  
સમગ્રે રાત્રે ભાર વાગે આનંદ,  
પ્રદર્શિત કરવા થાળી નાદ થયો  
હતો. ૧૫૦૦ સામાયિક કરાયા.

રૂપ૦૦ દીવડાથી રંગોળીની સંજવટ

વકતૃત્વ અને નિપાધ સ્પર્ધાઓ

પાલિતાણા : અત્રેના તમામ જિનાલયોના ભગવાનની પ્રતિમાઓને લગ્ન આંગી કરાઈ. બપો થયાં અને રથયાત્રા નીકળી. નિર્વાણ દિન પ્રસંગે નીકળેલ આ રથયાત્રામાં અત્રે વિવિધ ઉપાશ્રયોમાં ભેરાજમાન આચાર્ય શ્રી વિજયધર્મ-પુરંધરસૂરિજી, આચાર્ય શ્રી જયંતસૂરિજી, આચાર્ય શ્રી વિક્રમસૂરિજી, આચાર્ય શ્રી પ્રભવચંદ્રસૂરિજી, આચાર્ય શ્રી નીતિપ્રભસૂરિજી, પંન્યાસ શ્રી ચિદાનંદસૂરિજી આદિ પૂજ્ય શ્રમણ ભગવંતો અને સાધનીજી મહારાજો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

મહિમાવિજયજી, સુનિશ્રી રામચન્દ્રવિજયજી, સુનિશ્રી મનોસ-સાગરજી મહારાજ આદિ શ્રમણોએ તેમજ નિવૃત્ત ન્યાયાધીશ શ્રી અમૃતલાલ કાળીદાસ અને ડૉ. ભાઈલાલ બાવીશી આદિએ પ્રાસંગિક પ્રવચનો કર્યા.

પાલિતાણા : શ્રી ચિદ્દેવ સામાયિક મંડળના ઉપકુળે,

ગરીબોને અન્નદાન

સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ

તપ અને સ્નાત્રપૂજા

સંસ્થાના પ્રમુખશ્રી ડૉ. ભાઈલાલ એમ. બાવીશી મંત્રીઓ શ્રી કપુરચંદભાઈ વારૈયા અને સોમચંદ ડી. શાહના પ્રયાસથી 'પંચવિધ કાર્યક્રમ' યોજવામાં આવ્યો, જેમાં, ભાવનગરના અગ્રણી અને ઉદ્યોગપતિ શ્રી રમણીકલાલ ભોગીલાલ શાહના પ્રમુખસ્થાને વકતૃત્વ સ્પર્ધા યોજાઈ. નિપાધસ્પર્ધા પણ યોજાઈ, ઉપરાંત સમૃદ્ધ સામાયિક, સમૃદ્ધ સ્નાત્ર પૂજા અને

સંમૂલકયાત્રાનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું.

પાટણ : સુનિશ્રી હેમચંદ્ર વિજયજી, સુનિશ્રી યશોભદ્ર-વિજયજી મ.ની નિશ્રામાં સાગર જેન સંઘ તરફથી શુભાનુવાદ સમા યોજાતા, સર્વશ્રી શ્રી હેમચંદ્રાચાર્ય જેન સભાના મંત્રીશ્રી ભોગીલાલ સુનીલાલ કાપડીયા, પુરોહિતમહાસ વકીલ રસીકભાઈ જાની, પ્રા. કાનલ-ભાઈ પટેલ, પ્રા. અશોકભાઈ શાહ, ડૉ. હરીશભાઈ શુક્લ, ડૉ. સેવંતીલાલ શાહ, સુનિશ્રી હેમવિજયજી, સુનિશ્રી યશોભદ્ર-વિજયજી વગેરેના પ્રવચનો થયા હતા. તેમ જ ગરીબોને અન્ન-વસ્ત્ર અને પશુ યોને ચારે આપવામાં આવ્યો. છપ્પન દિકકુમારીકા, પાવાપુરી-જલ-મંદિરની રચના, જન્મકલ્યાણક-નાં સભા, સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ વગેરે પણ યોજાયા હતા.

પાટણ : મહાસતી શ્રી દીક્ષતાભાઈ સ્વામીની નિશ્રામાં નિર્વાણ કલ્યાણક પ્રસંગે લક્ષ્મી-મર સ્તોત્રની પ્રાર્થના, જાપ, તપ વગેરે થયા.

પાટણ : સ્વા. શ્રી સુભા ભગવાનના નામની ધૂન, જાપ અને ચાર લોગસના કાઉસનગ સહિત અત્રે જન્મ કલ્યાણકની ઉપાસના થઈ, જાપ બાદ પ્રવચનો થયા.



પાલનપુર : આચાર્યશ્રી  
ભુવનચંપરસુરીશ્વરજી મ. તથા  
સુનિરાજશ્રી મહિમાવિજયજીની  
નિશ્રામાં ધર્મસંસ્કાર શિબિર  
ચોબાઈ હતી, જેમાં બનાસકાંઠા-  
ના બુદ્ધા બુદ્ધા ગાયોમાંથી ૮૧  
વિદ્યાર્થીઓ આવ્યા હતા. સ્થ-  
વન કલ્યાણકની ઉજવણી પૂર્ણ  
વગેરે અનુષ્ઠાનોથી ઉજવાઈ.

દીવાળી અને ખેસતો  
વર્ષ એમ બે દિવસે  
મતસ્વઉદ્યોગ અને કેતલ-  
ખાના બંધ રહ્યા.

પેટલાવઢ : સુનિશ્રી જસ-  
કરજીની નિશ્રામાં અનેક  
લોકોએ માંસ, મહીરા, ધુત્રપાન  
નહીં કરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી.  
નિર્વાણ સંતાળીના અવસરે  
અહીં આજર પુષ્ટ સ્વાધ્યાય  
કરવાના અનેક લોકોએ નિયમો  
લીધા.

રાકુ (મહેસાણા) : અહીં  
જેનના ક્રેત સાર જ થર છે.

શુરુદેવોની પ્રેરણાથી - રૂા. રર  
હજારના ખર્ચ-ચખતરો બના-  
વવામાં આવ્યો છે. તેની સંચે  
પરજી તેમજ ચોરો પણ  
બનાવવામાં આવ્યો છે.

ઘોડેલી : શ્રીકમલેશસુનિ-  
ની નિશ્રામાં વિવિધ રૂપો  
પરચક્રણાણુ લઈને સ્થાનિક  
સ્થાનકવારની સંધે નિર્વાણ  
કલ્યાણકની ઉપાસના કરી.

રાજકોટ : જગનાથ પેટ-  
માં નૂતન શિખરબંધી જના-  
લયમાં મૂળનાયક શ્રી મહાવીર-  
સ્વામીજી આદિ પાંચ સિન-  
ભિરજોની પ્રતિષ્ઠા આજી  
વિજયયશોભદ્રસૂરિજી મંળી  
સાંનિધ્યમાં થઈ.

રાયણ : સુનીરાજશ્રી  
કલાપ્રભા સાગરજીમની પ્રેરણા-  
થી ઉજવણીમાં મુખપછી ૫૦૦  
લોકો પધાર્યા હતા, અહીં  
પાઠશાળામાં 'મહાવીરનગર'  
લેખ કરવામાં આવ્યું હતું.

મૈત્રીસિક રથયાત્રા નિકળેલ  
શ્રી વિજયકુમાર કાનજીશ્રી  
કરજી સાપણ, જેન મિત્રમંડળ,  
જેન વાચનાલય તથા પુસ્તકા-  
લયની નામકરણ વિધિ થયેલ.

પૂજ્ય સુનિશ્રી કલાપ્રભા-  
સાગરજી દ્વારા સંપાદિત શ્રી  
આચાર્યરક્ષિત કલ્યાણ જેન જ્ઞાન-  
મંદિર અંધમાળા પ્રકાશિત  
પરમાત્માશ્રી મહાવીરદેવ સ્મૃતિ-  
અંથનું ઉદ્ઘાટન થયું.

કેવળજ્ઞાન મહોત્સવ પ્રસંગે  
પ્રભાત દેરી નિકળી હતી. આ  
વર્ષમાં અનેક માનવતના કાર્યો  
થયેલા.

પોરબંદર : મહાસતીજી  
ઈન્દુબાઈ સ્વામીની નિશ્રામાં  
હીપાવલી દિને શુણ્ણવાદ સભા  
થઈ. સવારે પ્રભાતદેરી નીકળી.

પોરબંદર : સુનિરાજ શ્રી  
જસરાજજી મહારાજની  
નિશ્રામાં જન્મ કલ્યાણકની  
ઉજવણી પ્રભાતદેરી સમુદ્ધ  
પ્રાર્થના તથા જાહેર પ્રવચન  
વડે થઈ. આ દિવસે ૧૦૮  
આયનીલ થયા.

પોરબંદર : મહાસતીજી  
ઈન્દુબાઈ સ્વામીની નિશ્રામાં  
ઉજવાયેલ નિર્વાણોત્સવમાં રૂપ  
નિયમ રૂપો વખત પાળવાની  
ચોજનામાં ઘણાં ભાવિકો  
જોડાયા. નિર્વાણ દિને સવત  
અખંડ નવકાર મંત્રનેો જાપ  
થયો.

ભુવન અને જગતના અનેક પ્રતોનાં સમાધાન માટે  
સ્વાધ્યાયની અદ્ભુત ધાર્મી અર્ચણ કરનાર  
જગવાન મહાવીરને કોટી કોટી વંદના હો.

એન. રતિલાલ એન્ડ કું.

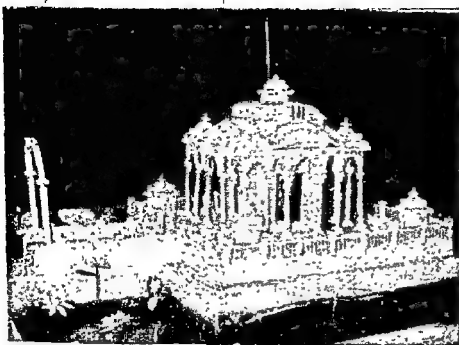
હાટખાની, મગધાવ, મુખઈ-૪૦૦૦૧૦.

: Gram :  
PLATEROUND

: ફોન :  
૩૭ ૬૬ ૮૫







મુનિરાજ

શ્રી નંદીવોવિજયલ

મહારાજની પ્રેરણાથી

મિલાત્રામમાં

શ્રી શાંતિલાલ દોશીએ

યમોદિત ૫૨

ખનાવેલ

પાવાપુરી-જળમંદિર

રચનાની

તસ્વીર

સુરત : નિર્વાણ શતાબ્દી  
વર્ષમાં સુરતમાં રૂ. ૧૦  
લાખના ખર્ચે શ્રી મહાવીર  
જનરલ હોસ્પિટલ ઊભી  
કરવાનું આયોજન મુંબઈના  
ભણીતા કાયકર અને સુરતના  
વતની શ્રી જે. આર. શાહ  
કર્ણ છે.

સગરામપુરામાં વર્ષોથી  
ચાલતાં શ્રી મગનભાઈ ધનંજી  
દવાખાનાના જુના મકાનને  
સ્થળે રૂ. ૨૦ લાખના ખર્ચે  
નવમાળની એરકંડીશન  
હોસ્પિટલનું મકાન ઊભું  
કરાશે. અને તેમાં હીરેન્-સ-  
રીનો સમાવેશ થશે. ૨૦  
લાખની વિવિધ સાધન  
સામગ્રી વસાવવામાં આવશે  
અને રૂ. ૨૦ લાખ નિભાવ  
ખર્ચ માટે અનામત રાખ-  
વ માં આવશે.

સુ

સુ ર ત

ત

મકાનનું ખાતમુદ્દત  
શ્રીમતિ કુંજમબહેન જયંતી-  
લાલ શાહના હસ્તે જુન ૭૪માં  
કરવામાં આવ્યું હતું.

ભગવાન મહાવીર સ્વા-  
મીની ૨૫૦૦મી શતાબ્દી  
પ્રસંગે જનતા જનાર્દનની  
વધુ સારી સેવા થઈ શકે  
તેમજ કાયમી યાદગીરી  
રાખવાના હેતુથી આ હોસ્પિ-  
ટલના સ્થાપનને સાકાર બના-  
વવા શ્રી જે. આર. શાહ  
અયાગ મહેનત લઈ રહ્યા છે.

સુરત : નાણાવટમાં મુનિ-  
શુભસાગરજી તથા મુનિ શ્રી  
અરુણોદયસાગરજીના ઉપદેશથી  
પાંચ દિવસ મુખી વિવિધ  
ધાર્મિક અનુષ્ઠાનોથી નિર્વાણ-  
ત્સવ ઉજવાયો.

સુરત : સાધવીશ્રી નેમ-  
શ્રીજી, સાધવીશ્રી મંજુલાશ્રીજી  
આદિની નિશામાં અનેકવિધ  
તપ-જપ પૂર્વકની આરાધના  
થઈ. ૨૫૦૦માં નિર્વાણ વર્ષને  
અનુલક્ષીને શ્રી સંઘમાં ૨૫૦૦  
૨૫૦૦ વખત જિનદર્શન, શુક્ર-  
વંદન, સામાયિક, વિવિધ તપ,  
જપ, અધ્યયન આદિના નિયમો  
લેવાયાં. નિર્વાણ કલ્યાણક  
પ્રસંગે શ્રી મહાવીરસ્વામીના  
સમવસરણના દેરાસરે ઓગણ  
ઉજવવા સાથે જુદી જુદી રચ-  
નાઓ, રંગોળીઓ, ભગવાન  
મહાવીરના ૨૧ ભવોના પેઈ-



ન્દીઓ તેમજ એક લાખ કળી-  
નો લાડવો, એક લાખ અખંડ  
ચોખાનો સ્વસ્તિક વગેરે પ્રદ-  
ર્શિત કરવામાં આવ્યા. વિવિધ  
ઈનામી હરિકાષ્ઠોનું પણ  
આયોજન કરવામાં આવ્યું.

સુરત : શ્રી દેસાઈ પોળ  
જૈન પેઢી દ્વારા વર્ષ દરમ્યાન,  
પ્રતિ વર્ષની જેમ ધાર્મિક,  
સાંધેરિક-સામાજિક, શૈક્ષણિક,  
વેદકીય વગેરે કાર્યો થવા ઉપરાંત  
જીર્ણોદ્ધારમાં રૂ. ૪૦ હજાર,  
સાધુ-સાધ્વીઓની વૈયાવચ્ચ  
વગેરેમાં રૂ. ૭ હજાર, શહેરના  
ત્રણ હજાર જૈન કુટુંબોને  
જયજ્ઞા સચવાવ તે હેતુથી  
અપાયેલ પોજી, સાંધેરિક  
બક્તિમાં રૂ. ૧૬ હજાર, સુરત-  
ની તમામ પ્રાથમિક શાળાઓને  
અને દક્ષિણ ગુજરાતની દરેક  
જૈન પાઠશાળાને 'જૈન બાલ-  
વાર્તા'ની ૧૨-૧૨ પુસ્તિકાઓ  
લેટ, આમ જનતામાં પહોંચ  
ક્રિમતે કાપડનું વેચાણ વગેરે  
કાર્યો કરી સંસ્થાએ સારો એવો  
લાભ લીધો હતો.

સુરત : તા. ૨-૧૧-૭૫ના  
સમિતિના ઉપક્રમે ચોળએલી  
વિશાળ સભામાં શ્રી દીપચંદ-  
ભાઈ એસ. ગાડી, શ્રી જયંતિ-  
ભાઈ ગણવાલા, શ્રી જયંતિ-  
ભાઈ મોદી, શ્રી છબીલભાઈ  
મહેતા વગેરેના પ્રવચનો થયા.  
પ્રમુખસ્થાનેથી ડૉ. નવીનચંદ્ર

બાપુભાઈ નગરશેઠે સુરતમાં  
પ્રથમવાર જ બધા કિરકાઓ  
એક મંચ પર ભેગા મળ્યા  
હોવાનું જણાવ્યું હતું.

તા. ૩-૧૧-૭૫ના નીક-  
જેલ પ્રભાત ફેરીમાં તમામ  
તમામ કિરકાના ભાઈ-બહેનો  
તેમ જ કલેક્ટરશ્રી રથામલ ઘોષ  
પણ ભેટાયા હતા.

સુરત : ગણિવર્ષ શ્રી  
પ્રબોધચંદ્રવિજયજીની પ્રેરણાથી  
સુરતના તમામ જૈનોના આજે-

**સુરતમાં પહેલી જ વાર  
બધા કિરકાઓ**

**એક મંચ પર ભેગા થયાં.**

**પ્રભાત ફેરી : પૂન**

**પ્રવચન : પ્રભાવના**

**વગેરે કાર્યક્રમ ચોળ્યા**

વાનોની એક સમિતિ નિમવામાં  
આવી. તેના ઉપક્રમે અનેક-  
વિધ કાર્યક્રમો ઉજવવામાં  
આવ્યા. દીક્ષા કલ્યાણક નિમિત્તે  
ગણિવર્ષથી આદિનું ભહેર  
ધ્યાન ચોળવામાં આવ્યું.

તા. ૨૩-૪-૭૫ના રોજ  
તમામ કિરકાઓ દ્વારા બંધ  
વરપોટો કાઢવામાં આવ્યો.  
અને બ. મહાવીરના પ્રસંગોને  
આવરી લેતી ૧૭ મુદ્રોનિત

દોલિઓ રાખવામાં આવી  
હતી, બ. મહાવીરના જીવને  
આવરી લેતું એક પ્રદર્શન પણ  
ચોળવામાં આવ્યું હતું.

રંમબવનમાં વિવિધ જૈન  
સંસ્થાઓ તરફથી એક બંધ  
સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમનું આયોજન  
કરવામાં આવ્યું હતું અને  
શ્રી રતિલાલ દીપચંદ દેસાઈનું  
ભહેર પ્રવચન રાખવામાં આવ્યું  
હતું. એક સ્મારિકાનું પ્રકાશન  
થયું હતું.

પ્રથમ વર્ષ ધાર્મિક શિક્ષણ  
સંધને નિમંધ વકતુત્વસ્વર્ણ  
રાખવા નિધિ આપવામાં આવી.

સુરત : સમગ્ર જૈન સમાજે  
જન્મ કલ્યાણક મહોત્સવ ઉજ-  
વ્યો. આ પ્રસંગે શ્રી લક્ષ્મણ-  
કુમાર સંઘવીની અતિથિ-  
વિશેષતામાં ડૉ. લોગીલાલ  
સાંદેસરાએ 'ભગવાન મહાવીર-  
નો સંદેશ' વિષય પર મનનીય  
પ્રવચન આપ્યું.

રતિભણી દુષ્ટ, વાચન્ટસઃ  
કલભ, અને ભગવાન મહાવીર-  
જન્મ કલ્યાણક ઉત્સવ સમિતિ  
તરફથી ભહેર દવાખાનાઓમાં  
દરદીઓને રૂ. ૭૦ આપ્યા.

સુરત : પ્રભાતફેરી કાઢ-  
વામાં આવી હતી. અને ભહેર  
સભા પણ ચોળઈ હતી. જેમાં  
સાધ્વીશ્રી રવિકુમારજીએ પ્રવચન  
કયું હતું.



સુરત : ૯૧૩ નવેમ્બર  
 ૭૪થી આઠ દિવસ માટે ચોળ-  
 ચેલ કાર્યક્રમમાં ૧૩મીએ શહેર-  
 ના તમામ દિ. મંદિરોમાં  
 નિર્વાણ અર્ધ અર્પણ કરાયો.  
 ૧૪મીએ જૈન પાકશાળા,  
 આશિષશાળા અને સંસ્કૃત  
 વર્ગોનું ઉદ્ઘાટન થયું, ૧૫મીએ  
 ભગવાનના જીવન પ્રસંગો પર  
 રંગોળી પ્રદર્શન ચોળાયું.  
 ૧૬મીએ હસ્તલિખિત શાસ્ત્રોનું



પ્રદર્શન પૂર્ણ મૂકાયું  
 ૧૭મીએ રથયાત્રા અને  
 ૧૮મીએ નહેરુસભા થયા.  
 સુરત : સુનિશ્ચી શાંતિ  
 લાલભ મહારાજની નિઆમાં  
 નિર્વાણોત્સવ ત્રણ દિવસ સુધી  
 વિવિધ તપ અને જાપથી  
 ઉજવાયો. નિર્વાણ વર્ષમાં  
 ધણીએ રથ-રથ ઉપવાસ,  
 આયંભિલ વગેરે કરવાના નિયમ  
 લીધા.

યુરુષ પ્રકૃતિના હાથનું માત્ર રમકડું જ નથી  
 પરંતુ પ્રયત્ન, યુરુષાથ અને પરિશ્રમ કરીને  
 એ પોતાના લાભિયનું અત્યુત્તમ નિર્માણ પોતે  
 કરી શકે છે. ક્ષુદ્રથી મહાન અને સામાન્ય જનથી  
 જિનના સર્વોત્તમ પદને પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

રમેશચંદ્ર આર. દોશી

આર. કે. ટેકસટાઈલ્સ

સ્વદેશી માકેટ, પહેલે માળે,  
 રૂમ નં. ૧૫૨, હાલખાદેવી રોડ,

સુબર્ઈ-૪૦૦-૦૦૨

ફોન : ૩૧ ૬૪ ૭૦



સુરેન્દ્રનગર : નિર્વાણ વર્ષના પ્રારંભ દિવસે કલકત્તાના બંધ રખાવવામાં આંખ્યા. ઘરે ઘરે જેન ધ્વજ ફરકાવવામાં આંખ્યા. અનેક છવેને અભયદાન આવવામાં આંખ્યું. ત્રેત્ર સુદિ ૧૩ના વિશાળ વર-પોટા કાઢવામાં આંખ્યો. ૫૦૦ જેટલા ભાઈ-બહેનોએ એક-બે વર્ષ માટે પ્રથમથી જતની બાધા લીધી. સ્થાનકવાસી જેન સંઘે પ્રભાતફેરી કાઢી, જેન-શાળામાં પ્રવચન, પ્રાર્થના આદિ થયા.

સમાધાયા (કચ્છ) મહા-સતી મણીબાઈની નિશામાં ૨૫૦૦ નવકાર મંત્રના બપ ક્રવાના નિયમે લેવાયાં નિર્વાણ દિને નાટિકા ભજવાઈ. કુમાર-શાળામાં રંગોળી યથા.

સાવરકુંડલાથી ગોંડલ : સુનિશ્ચી ગિરીશચંદ્રજી તથા સુનિશ્ચી હરીશચુનિલની નિશામાં નિર્વાણસવ વર્ષની ઉજવણીને પ્રારંભ નવાંબી આરાધના, તપ-જપ તેમજ અન્થો અને ચિત્રોત્ત્વ પ્રદર્શન ચોજી કરવામાં આંખ્યો. આભાય શ્રી વિજયભુવનભાનુ-સુરિજી મહારાજ શિષ્ય પરિ-વાર સાથે પ્રદર્શનજોવા પધારેલ. શુભાનુવાદ સભા, બોર્ડિંગ, કોલેજ અને શાળાઓમાં પ્રવચનો થયાં, પ્રભાત ફેરી વગેરેનું

આયોજન પણ થયું. દીક્ષા કલ્યાણકની ઉજવણી પણ વિવિધ કાર્યો ચોજી મનાવવામાં આવી.

વિહારમાં આંબરદી, ખાંભા કીના, હડમતીયા, ડેડાણ, રાજુલા મહુવા, અડતાલા, અમરેલી, બાબરા, હંસા, લાડી, ચિતલ વગેરે સ્થાનોમાં જાહેર પ્રવચનો દ્વારા ભ. મહાવીરનો સંદેશ સમજાવવા સાથે જત-નિયમ



લેવાની તેમજ દુર્બંધનો ત્યાગ કરવાની પ્રેરણા આપી.

ગોંડલમાં જન્મકલ્યાણક પ્રસંગે ચોલા યાત્રા, જાહેર સભા, પ્રદર્શન આદિ ચોજાયું. રાજકુટુંબ, રાજકિય નેતાઓ, આગેવાન નાગરિકો તેમજ આમ જનતા આ બધા કાર્યોમાં ઉપગ્રિય રહી.

સાવરકુંડલા : સુનિશ્ચી ગિરીશચુનિલ તથા શ્રી હરિશ-

ચુનીલની નિશામાં નિર્વાણ શતાબ્દી મહોત્સવ ઉજવાયો. વિવિધ રંગી જેન પ્રદર્શન ઉપરાંત ચાર વર્ષની બાળા છાયા જાહેર મંગીયાતું અંછી પ્રવચન રાખવામાં આંખ્યું હતું. પ્રભાત ફેરી પણ કાઢવામાં આવી હતી.

ચરાહ : નિર્વાણ કલ્યાણક પ્રસંગે શ્રી સંઘ તરફથી અંછી મહોત્સવ, ૬૭-અક્રમ, ૭૦-છક્ર, ૧૦૦ ઉપવાસ ૧૨૦૦ આયબીલ વગેરે, ધાર્મિક કાર્યો તેમજ નિબંધ સ્પર્ધા, શુભાનુવાદ સભા, ગરીબોને ભોજન વગેરે સાવજનીક કાર્યક્રમો ચોજાયા.

ટીટોડા : નિર્વાણદિને શાળાના વિદ્યાર્થીઓએ ભ. મહાવીરના ફોટા સાથે સરથસ કાઢ્યું હતું. ભ. મહાવીરના ચિત્રોત્ત્વ પ્રદર્શન ચોજાયું. ગરીબોને મફત ભોજન અપાયું.

ટીટોડા, પાનસર, આદરજ મોટાની યાત્રા રખાઈ હતી. સમૂહ મિલન અને ધર્મ ચર્ચાઓ પણ ચોજાઈ.

જન્મ કલ્યાણકને વરપોટા કાઢવામાં આંખ્યો હતો. વિદ્યાર્થીઓને ભ. મહાવીર અંગેના પુસ્તકો ભેટ આપવામાં આંખ્યા હતા.

ટીટોડામાં જેનોના ત્રણ અને આદરજમાં ૨૦ ઘર છે.



# અહિંસા પાલનમાં મુસલમાનોનો સાથ

મુધરી : બ. મહાવીર નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવવા મુંબઈથી અનેક જોનો અહીં પધાર્યા હતા અને ઘણી જ મેટી ધામધુમ અને સંગીતની દહાણ સાથે ઉત્સવો ઉજવાયા હતા. કલ્યાણકોને મારો વરઘોડો કાઢવામાં આવ્યો હતો.

શ્રી સંઘની વિનંતીને માન આપીને મુસલમાન લાઈઓએ અદાર દિવસ મુંબઈ અહિંસા પાળીને મહોત્સવમાં સાથ આપ્યો હતો.

જન્મકલ્યાણક દિવસે ગામના હિન્દુ-મુસલમાન સર્વધર્મ સંપ્રદાયોએ પોતાના ધર્મસ્થાનકોમાં દુકાળો ટાળવા ખાસ પ્રાર્થના કરી હતી.

હાઈસ્કુલ અને વિનય મંદિર શાળાના વિદ્યાર્થીઓએ ઉત્સવમાં ખાસ ભાગ લીધો હતો. વક્તૃત્વ, નિબંધ અને કાવ્ય હરિકાંઈ યોજાઈ હતી 'સાચું પ્રતિકમણ' નાટક પણ ભજવાયું હતું.

દુકાળને અનુલક્ષીને ગમે તેમ પૈસા ફેંકવા તથા અનાજ બગાડવાને બદલે ગરીબોને અનાજ આપવામાં આવ્યું હતું અને આખા ગામને લાડુ આપવામાં આવ્યા હતા.

પાંચ કલ્યાણકના દિને વિવિધ મંગળ પૂજનો ભણાવાયા. પાંચ કલ્યાણકની ઉજવણી માટે ઓટોમેટિક

પહાવાળો ખાસ મંડપ બંધાયો હતો. તેમાં વિવિધ રચનાઓ કરાઈ હતી.

મહોત્સવમાં ઉપસ્થિત થવા મુંબઈથી હંમેશા પ્રથમ વર્ગમાં આવતા જૈન ભાઈઓ આ વખતે ધીમ વર્ગમાં આવ્યા હતા અને એ રીતે બચેલા પૈસા પાંજરાપોળને અર્પણ કરાયા હતા.

ધર્માલયોમાં રાશની કરવા ખાસ વ્યવસ્થા પણ કરાઈ હતી. ગામમાં રંગ-બેરંગી ડરવાળ ઉભા કરવામાં આવ્યા હતા.

અત્યંત લગ્ન વરઘોડો પણ કાઢવામાં આવ્યો હતો.

વડોદરા : ત્રણે દિરકાઓની માન્ય સમિતિની નિશ્ચામાં આવ્યું વર્ષ નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવાયો હતો. આખા વર્ષમાં વરઘોડાને કાર્યક્રમ અદ્ભુત રહ્યો હતો. એક માઈલ લાંબી થોભા યાત્રામાં આકાશમાંથી પુષ્પવૃષ્ટિ કરવામાં આવી હતી. આ વરઘોડો ભેવા હાલરો લોકો ઉમટયા હતા.

અનેક વખતે પ્રભાત ફેરીઓ કાઢવામાં આવી હતી. ચરૂઆતની પ્રભાત ફેરીમાં એક

હજાર લોકો ભેરાયા હતા અને પૂ. સૂરેન્દ્રવિજયજી ઉપાધ્યાયે સંબોધન કર્યું હતું.

ઐત્ર સુદ ૬ રવિવારથી

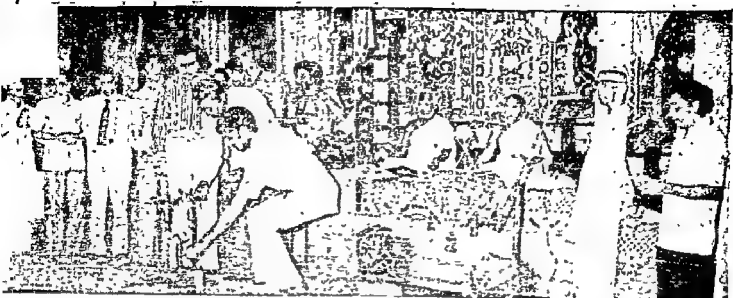
\*\*\*\*\*  
**વડોદરા**  
\*\*\*\*\*

એક સપ્તાહના કાર્યક્રમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જેમાં કલ્પ સૂત્રની રંગીન સ્લાઇડો, સારકૃતિક કાર્યક્રમ

અને વ્યાખ્યાનો ગોઠવાયા હતા નિબંધ હરિકાંઈ પણ યોજાઈ હતી. ઐત્ર સુદ ૧૪થી ત્રણ દિવસ માટે એક જાહેર વ્યાખ્યાન માળા યોજાઈ હતી, જેમાં જ્યાતનાથ અને પીઠ વક્તાઓના પ્રવચનો થયા હતા. ૨૫૦૦ સાચુદિક સામાયિક પણ કરાવાયા હતા.

વડોદરા : શ્રી બાબાજી-પુરા સંઘ તરફથી આઠ દિવસનો મહોત્સવ અનેક પૂજનો આદિ સહ ઉજવાયો.





શ્રુતોપાસક ગણ વડોદરા યોજીત વીરવંદના કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન બો.પા. પેકેજિંગ પ્રા. લીમીટેડવાળા

શ્રી વિનોદચંદ્ર નારણદાસ કે.કે.કે. મંચલોપ પ્રચારી કરી રહ્યા છે. સાથેની તસ્વીરમાં ડૉ. ભોજીલાલ સહિસરા અને શ્રી સુરકાંતભાઈ સી. શાહ અવગન કરતાં જણાય છે.



વડોદરા : શહેરના શિક્ષિત યુવાનોના બનેલા શ્રી શ્રુતોપાસક ગણ (મંડળ)ના ઊપક્રમે સ.પ. મંદિર ઉત્કર્ષદ્ધ અને જૈન વાચનાલયની સરખાત, તત્ત્વચિંતક શ્રી હિરણ્યભાઈ (સુખધ) નો પાંચ દિવસનો વાર્તાલાપ, 'વીરવંદના' નો ભક્તિ સંગીત નો કાર્યક્રમ, સમારકાણ પ્રકાશન, આકાશવાણી અમદાવાદ-વડોદરા કેન્દ્ર પરથી એક-વોકેટ શ્રી જસુભાઈ એમ. શાહ શ્રી હસમુખભાઈ શાહ અને શ્રી અનીલકુમાર એચ. શાહના વાર્તાલાપ, વિદ્યાર્થીઓની સમૃદ્ધ સૂત્ર સ્પર્ધા વગેરે કાર્યક્રમે યોજાયેલ.

શતાબ્દીની સ્મૃતિમાં લામનગર સ્થાનકવાસી જન ઉપાધ્યયન ઉદ્ઘાટન



વડોદરા : એક અનામી  
માનવતા પ્રેમીએ ૫૦૦  
રકતપિત્તિયાઓને જન્મોદી-  
ને જન્મ કલ્યાણકની  
ઉજવણીને વધુ શાનદાર  
બનાવી.

અત્રે ઉપાધ્યાય શ્રી મુરેન્દ્ર  
વિજયજી મહારાજની નિશ્રામાં  
૨૦ એપ્રિલ ૭૫થી ૨૭  
એપ્રિલ ૭૫ સુધી વિવિધ  
કાર્યક્રમો થયાં. ૨૩મીએ ત્રણેય  
શ્રીરેકાના સંયુક્ત ઉપક્રમે રથ-  
યાત્રા નીકળી. તેમાં ૨૫ બળદ-  
થી બોડાયેલ રથમાં રથેતાગર  
અને દિગંબર સંપ્રદાયની  
ભગવાનની પ્રતિમાઓ એક  
સાથે બિરાજીત કરાઈ હતી.

૨૪મીએ શ્રી ભોગીલાલ  
સાહેબશાએ ન્યાયમંદિર હોલમાં  
વ્યાખ્યાનમાળા તથા 'સમલુપ્ત'  
અર્થનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. સર્વ શ્રી  
ઉમાકાંત પી શાહે સ્લાઈડો દ્વારા  
જૈન પ્રતિમાઓ અને કલા  
કૃતિઓને પરિચય કરાવ્યો.  
આ અગાઉ ૨૧મીએ પણ  
રંગીન સ્લાઈડો દ્વારા કલ્પસૂત્ર  
ભતાવધુન હતું. વ્યાખ્યાન  
માળામાં સર્વ શ્રી કુમારપાળ  
દેસાઈ, રમણલાલ સી., શાહ,  
સાંકળચંદ શેઠ, ચીમનલાલ  
પતિલાણુ કર આદિએ પ્રાસંગિક  
અવચનો કર્યા હતા.



વડોદરામાં નીકળેલ

રથયાત્રાની ગલક



વડોદરા : શ્રી પાંચરોળ  
જૈન યુવક મંડળ દ્વારા વર્ષ  
દરમ્યાન ચૈત્યપરિપાટી, દર  
એકસતા મહિને સ્તવનાદિનું  
લાઉક રપીકર દ્વારા પ્રસારણ,  
જૈનધ્વજ અને પ્રતિકોનું ચહેર  
ભરમાં વેચાણ, ભગવાન મહા-  
વીરના વિવિધ જીવન પ્રસંગોની  
સ્લાઈડો બેનાવરાની, ચહેરના  
સીનેમા ઘરોમાં તેનું પ્રસારણ,

નિબંધ હવિશ્કાર્થનું આયોજન,  
દરેક કલ્યાણકો પ્રસંગે પ્રભાત-  
ફેરી, પૂજા વગેરે વિવિધ કાર્ય-  
ક્રમોનું આયોજન કરવામાં  
આવ્યું હતું.

શહેરની મહોત્સવ સમિતિ  
દ્વારા એક સપ્તાહની બહેર  
ઉજવણી કરવામાં આવી. આ  
દરમ્યાન મંડળ તરફથી વિદેશો-  
માં તૈયાર થયેલ ૧૦૦ સ્લાઈડો-  
થી ભગવાનના જીવન પ્રસંગોને  
જનતા સમક્ષ બતાવવામાં  
આવ્યા. મંડળના મહિલા  
વિભાગની બહેનોએ રાસ-ગર-  
બાનો કાર્યક્રમ કર્યો. તેમજ  
ચહેરના દૈનિક પત્ર 'લે કસત'માં  
ભગવાન મહાવીરસ્વામીના  
ઉપદેશો એક અઠવાડિયા સુધી  
પ્રગટ કરાવવામાં આવ્યાં.



વરતેજ : મુનીશ્રી કુલચંદ્ર  
વિજયજી તથા મુનિશ્રી શાંતિ-  
ચન્દ્રવિજયજીની પ્રેરણાથી  
આચાર્ય શ્રી વિજય ચન્દ્રોદય  
સૂરીશ્વરની નિશ્રામાં શ્રીનેભિ-  
વિજ્ઞાન-કસ્તુર-ચન્દ્રોદયસૂરિ જેન  
પુસ્તકાલયની સ્થાપના કર-  
વામાં આવી. આ ઉપરાંત  
ધાર્મિક ઉજવણી મોટાપાયા પર  
થઈ.

વાગડ (કચ્છ) આચાર્ય  
શ્રીમદ્દુઃ વિજય ભુવનચેખર  
સૂરિજી મ. તથા મુનિરાજ શ્રી  
મહિમાવિજયજી મહારાજની  
નિશ્રામાં મોટા પાયા પર ધાર્મિક  
ઉજવણી થઈ હતી.

વિષ્ણુનગર : પંચાચ શ્રી  
નંદિવર્ધન સાગરજી મહારાજની  
નિશ્રામાં કારતક મુહુરના દિવસે  
મોટા વરઘોડા કાઢવામાં આવ્યો.  
વરપુત્ર હરિકર્ષ રાખી. વિદ્યા-  
થીઓને ઈનામો આપવામાં  
આવ્યા, સાધાર્મિક ફંડ પણ  
કરવામાં આવ્યું.

વાગરા (કચ્છ) : ગામમાં પંચ-  
ધાતુના પ્રતિમાજીની જગ્યાએ  
પાષાણના પ્રતિમાજી પધરાવવા  
સાથે વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાયા.

વાપી : આચાર્ય શ્રી  
વિજયજયંતચેખરસૂરિજી આદિ  
હા. ઠની નિશ્રામાં મો મહાવીર-

સ્વામીના નિર્વાણકલ્યાણક  
નિમિત્તે દ્વિપાવલીના બન્ધ  
વરઘોડા ચઢેલ તેમ જ પાવાપુરી  
-જલમંદિરની રચના પ્રથમવાર  
કાઢવામાં આવી. કા. વઢ ૭થી  
વઢ ૧૪ મુધીમાં અઠાદિકા-  
મહોત્સવ શાંતિરતનાત્રપૂર્વક  
કાઢથી ઉજવાયેલ.

કમ્પિલાલ : આચાર્ય શ્રી  
વિજયપ્રકાશચંદ્રસૂરિજી મં-  
કમ્પિલાલ તીર્થે પધારતાં ત્યાં  
ખાલુ કે.ઈ હોસ્પિટલ ન હોવાથી  
તેમણે ઉપદેશ આપતાં 'શ્રી  
વર્ધમાન હોસ્પિટલ' ખોલવાનો  
નિર્ણય લેવાયો છે.

મત્તેક આત્માઓ  
વિવરમાં  
એક નહિ પણ  
અનંતાનંત છે.  
મત્તેક આત્માજી  
મૌલિક સ્વરૂપ  
એક સરજી છે.

૫.

અમિત  
કોર્પોરેશન

૧૪૨, હાદર ગલી,  
મુળજી નેકા માર્કેટ,  
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

રાગ-મોહરૂપ આવરણ છે, એ વાસ્તવિક બ્રહ્મમાં  
વિદ્યરૂપ છે. એ આવરણ જેમ જેમ ખસે છે,  
તેમ તેમ અધિક મુખ આપત થાય છે.

કાન્તિલાલ મણીલાલ એન્ડ કંપની

૧૧, પ્રો-સેલ સ્ટ્રીટ, પો. બો. નં. ૨૧૧૨,

: ફોન : ☆ મુંબઈ-૪૦૦-૦૨-☆ : Cable :  
૩૧૪૫૩૦ : ૩૧૦૨૩૦ : ટેલેક્ષ : ૦૧૧-૨૫૬૧ : DAYLIGHT

સારા વિચારના  
ભાગવાન મહાવીરને  
કોટી કોટી વરના

ધીરુભાઈ ગુલાબચંદ કાપડિયા S.E.M.  
Imex India Corporation

1-2, Dar-ul-Muluk, 26, Harvey,  
Gamdevi, BOMBAY-7.





卐

એ દેવાણુ વિ દેવો  
જ' દેવા પજલિ નમ'સ'તિ  
ત' દેવ દેવ મહિમ'

(સ  
ર  
સા  
વ'  
દે  
મહાવીર'

卐



સાંડા બાર વર્ષ સુધી  
નિર્જળા ઉપવાસની  
ક્રિયાતિથિ તથાસાધના

કરી દેવળજ્ઞાનની સિદ્ધિ  
પ્રાપ્ત કરનાર વીતરાગ  
ભગવંત મહાવીર સ્વામીન

સા  
ખ  
સા  
ખ  
વંદન...

બી. એમ. ભોજાણી એન્ડ કું.

- ૩૮, સ્વામી વિદ્યાનંદ શેઠ, ખાર,
- મુંબઈ-૪૦૦-૦૫૨.
- ફોન : ૫૩ ૩૧ ૪૨

વલસાડ : મહાવીર સ્વામી  
સ્નાત્ર મંડળ તરફથી પાવાપુરી  
માટે ખાસ ટ્રેન ઉપાડવામાં  
આવી હતી જેમાં ૪૦૦ યાત્રા-  
ળુઓએ લાભ લીધો હતો.

તા. ૧૬-૧૭/૧૧ના રોજ  
પ્રદર્શન તથા પ્રવચનો જોઈવવામાં  
આવ્યા હતા જેમાં શ્રી નટવરલાલ  
પંડ્યા (દેશનસ) અને જયંતિ  
લાલ મહેતાએ પ્રવચનો આપ્યા  
હતા.

શ્રી મહાવીર સ્વામી દેરા-  
સર આગળના બાગને મહાવીર  
ચેક નામ આપવામાં આવ્યું છે.  
એક મહાવીર કલ્યાણ ટ્રસ્ટ  
પણ શરૂ કરાયું છે.

વલસાડ : જન્મ કલ્યાણક  
દિને અને સામુદાયિક આયો-  
ગિત થયા અને ૬૦૦ બિખારી-  
ઓને રનેહોજન અપાયું.  
આ કલ્યાણકની ઉજવણી ત્રણ  
દિવસ સુધી કરાઈ. રક્ષીએ  
મહાવીર ચેક દેરાસરમાં સ્નાત્ર  
ભણવાયું. બપોરે નીકળેલ રથ-

ચોરાશ્ટ્રના મીરના સાસણ  
ગાયથી પંદરેક કિલોમિટર દૂર  
આવેલ કિરધાર ગમે એક ચિતો  
હાળી ગયો હતો. મે ૭૫માં બનેલો  
આ બનાવ છે. આ ચિતાનો  
ભવ ટાળવા માટે ગુજરાત સર-  
કાર તરફથી એના જન્મ-  
ખાતાને એવો આદેશ મળ્યો  
કે ગમે તેમ કરીને આ  
ચિતાનો ભવ સંવર દૂર કરીને  
કિરધાર ગામને ભવમુક્ત કરો.  
પણ અત્યારે ભગવાન મહાવીરના  
પત્નીસોમા વર્ષની ઉજવણી  
ચાલી રહી હોવાથી એક વર્ષ માટે  
આખા રાજ્યમાં ચિતારનથી કર-



વામાં આવી છે, માટે ચિતાનો  
શિકર ન કરના, ગમે તેમ કરીને,  
એને જીવતો પકડીને જીડે મીચ  
જન્મમાં દૂર છૂટો મૂકી દેજો.  
અને જન્મખાતાના સાહસિક  
રણેવાળોએ, જીવસટોસટનું સાહસ  
જેડીને. એ ચિતાને જીવતો  
પકડીને દૂર દૂર જન્મમાં છોડી  
દીધો.

યાત્રામાં પાંચેય કલ્યાણકની  
ચલનાઓ ખતાવાઈ. રાતે રંગ  
ઉપવનમાં શ્રી શયચંદ ગુલાબ-  
ચંદ અમ્હારીવાળાની અધ્યક્ષ-  
તામાં ચોળચેલ ગુણોનુવાદ

સભામાં પારસી, યુસુફમાન,  
ખિસ્તી, હિન્દુ વિદ્વાનોએ પ્રવ-  
ચન આપ્યાં.

શંખેશ્વર : શ્રી શંખેશ્વર  
તીર્થમાં આગમમંદિરના  
નિર્માણનું કાર્ય ચાલી રહ્યું છે.  
આ નિર્માણ રથે શ્રી પાશ્વનાથ  
બ ના કલ્યાણક દિવસોમાં સ્વરમ  
તીર્થ કર શ્રી મહાવીર પરમા-  
રમાના જીવનદર્શનની અદ્યતન  
કલારીલીરાળી કૃતિઓ તથા  
પુરાતત્વવિદ્ હો. હરિભાઈ  
ગોહાની કૃત દર્શનીય ચિત્રપટો-  
ની આકર્ષક રચના કરવામાં  
આવી હતી.

જગતના સર્વ જીવાત્માઓને ચોતાનું જીવન વહાઈ છે, માટે  
કોઈને હણો નહિ...હણવો નહિ. આમ અહિંસા ધર્મની  
ઉદઘોષણા કરનાર ભગવાન મહાવીર પ્રભુને કોટી કોટી વંદના હો.

## ★ હિંદુસ્તાન ઓટોમોબાઈલ્સ

૫૭૫, સરદાર વલ્લભભાઈ પટેલ રોડ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૪.

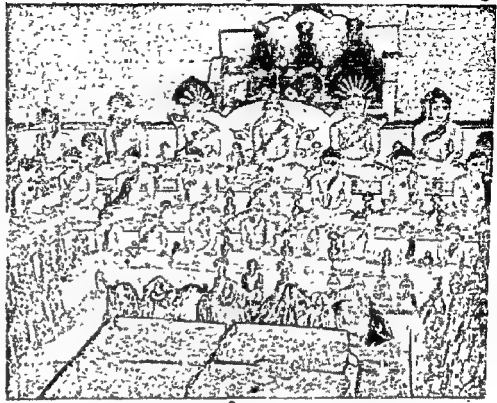


# ભાવનગરમાં

મહાવીર નગર અને  
ક્ષત્રિયકુલ નગરની રચના

ભાવનગર : પૂજ્ય પ્રાકૃત-  
વિશારદ આચાર્ય દેવ શ્રી  
વિજયકન્તુરસૂરિજી મહારાજ,  
પૂજ્ય પ્રવચનકુશલ આચાર્ય શ્રી  
વિજયચંદ્રોદયસૂરિજી મહારાજ,  
આદિ કાણા દસની નિશ્રામાં અને  
નિર્વાણ મહોત્સવ અનેકવિધ  
ઉપાસના અને અનુષ્ઠાનપૂર્વક  
શાનકાર રીતે ઉજવાયો. ભાવનગર  
જેન પ્રવેતાંબર મૂર્તિ પૂજક તપા-  
સંધના ઉપક્રમે પૂજ્ય આચાર્ય-  
દેવોની મંગળ નિશ્રામાં આ  
મંગળ અવસરે સતત પાંચ  
દિવસનો ભવ્ય કાર્યક્રમ થયો.

મહોત્સવનો શુભારંભ ૧૫  
ઓગસ્ટ ૧૯૭૪ના સવારના છ  
વાગે મંગળ પ્રભાત ફેરીથી થયો.  
પાઠશાળાનાં બાળકો અને બાલિ-  
કાઓ સહિત વડીલોએ પણ તેમાં  
ઉમંગથી ભાગ લીધો. પ્રભાતફેરી  
શહેરના બધા જૈન વિસ્તારોમાં  
ભગવાનનો જળનાહ કરતી ઘૂમી.  
મહોત્સવનું ઉદ્ઘાટન શ્રી સંઘના  
પ્રમુખ શેઠશ્રી જોગીલાલ મગન-  
લાલે કર્યું. નૂતન જૈન ઉપાશ્રય-  
માં ચેતાયેલ આ ઉદ્ઘાટન સમા-  
રોહમાં પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંતો-  
એ મંગળ પ્રવચનો કર્યા તેમજ  
રેટેબેન્ક યોદ્ધ સૌરાષ્ટ્રના ડેપુટી



□ અંજનશલાકા માટે મૂકાયેલ જનખિંખા □

જનરલ મેનેજર શ્રી વી. કે.  
મહેતાએ ભગવાન શ્રી મહાવીર  
પ્રભુના જીવન અને ઉપદેશ અંગે  
સુંદર શૈલીમાં મતનીય વિવેચન  
કર્યું.

**માત્ર** પુરુષો માટે  
બહેનો માટે

બીજે દિવસે ૧૬મીએ સવારે  
પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી ચંદ્રોદય-  
સૂરિજી મહારાજ અને પૂજ્ય  
આચાર્યશ્રી કચ્છકચ્છસૂરિજી

મહારાજે ભગવાનના અલૌકિક  
મહિમાને તેમજ જૈન દર્શન  
અંગે મંત્રમુગ્ધ વ્યાખ્યાન આપ્યા.  
રાતે શ્રી ચોતીબાગ ચોપન  
ચિયેટરમાં માત્ર પુરુષો માટે જ  
શહેરનાં જુદાં જુદાં મંડળોએ  
જૈન સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ આપ્યો.

ત્રીજે દિવસે તા. ૧૭ મીએ  
સવારના પૂજ્ય આચાર્ય ભગવં-  
વંતોએ પ્રભાવક પ્રવચન આપ્યું.  
રાતે શ્રી ચોતીબાગ ચોપન  
ચિયેટરમાં માત્ર બહેનો માટે જ





શહેરનાં બુદ્ધિ બુદ્ધિ મહિલા  
મંડળોએ જેન સાર્વત્રિક કામ-  
કમ આપ્યો.

ચોથા દિવસે તા. ૧૮મીએ  
ભગવાનના ૨૫૦૦માં નિર્વાણ  
કથાણકને અનુલક્ષીને ૨૫૦૦  
ઉપવાસની સામુદ્રિક આરાધના  
થઈ. સવારે ભવ્ય રનાત્ર પૂર્ણ  
ભણાવાઈ. તપમાં ત્રણ હોતરથી  
વધુ ભાવિકો જોયા હતા.  
આરાધકોને એક સફળહસ્થ  
તરફથી પ્રભાવના આપવામાં  
આવી.

આ દિવસે જ રથયાત્રાનો  
ભવ્ય વરગોડા નીકળ્યો. વરગોડા-  
માં અનેક ટુકોને અને મોટરોને  
શણગારવામાં આવી હતી.  
ખહેનેએ ટુકોમાં બેસી દાંડિયા,  
ખજરી વગેરેથી ભગવાનનો દાય-  
બદ જયનાદ કર્યો. એક માઈલ  
લાંબા વરગોડામાં જેન-જેનેતરો  
બંધોએ ભાગ લીધો હતો.

અનન રાજાકા  
પ્રસંગે  
પૂન્ય કમળે  
અને કમળીએ  
તેમજ જેન મેદનીતી  
જે તરવીરે



ભપોરના પૂન્ય આશાપ  
શ્રી ચંદ્રોદયસૂરિજી મહારાજે  
'વીર વંદના'નો કાપકમ કર-  
વ્યો. તેમાં સેંકડો આરાધકોએ  
ઉત્સાહથી ભાગ લીધો.

રાતે શ્રી વૃદ્ધિચંદ્રજી જેન  
સંગીત કળા મંડળ અને સાથમાં  
મોટાદવાળા શ્રી પ્રવીણભાઈ  
દેસાઈ અને તેમના કલાવૃદ્ધ  
ભાવનામાં ભાવિકોને ભક્તિથી  
રસતરબોળ કર્યા હતાં.

મહોત્સવના પૂર્ણાટુતિ દિને  
સવારે પૂન્ય આશાપશ્રીએ  
સુંદર શૈલીમાં અસંકારક વ્યા-  
ખ્યાન આપ્યું. રાતના ભગવાનના  
જીવન અને ઉપદેશ અંગે ઇનામી  
વક્તૃત્વ સ્પર્ધા, યોજવામાં આવી.  
તેમાં ઘણા વિદ્યાર્થી અને વિદ્યાર્થી-  
નીઓએ ભાગ લીધો હતો.  
વિજેતાઓને ઇનામ અપાયા.

# એક કરોડ મંત્રનો જપ

ભાવનગર : શ્રી શ્રેયસ જૈન મંડળ તરફથી 'ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મો નિર્વાણ કલ્યાણક મહોત્સવ અને કૃણશ્રુતિ' વિષય ઉપરની નિમંધ સ્પર્ધા યોજાયેલ. જેમાં ચોટી સંખ્યામાં વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધેલ.

અમદાવાદ ( નવરંગપુરા ) : પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયચરણેલદ્રસૂરિય મહારાજ આદિની નિશ્રામાં અત્રે પાંચ ઇંચથી માંડીને ૫૫ ઇંચ સુધીની સોએક જિનપ્રતિમાઓને અંજન શલાકા મહોત્સવ શાનદાર રીતે ઉજવાયો.

મહાસુદ એકમથી કલ્યાણકોની શરૂઆત થઈ. મહાસુદ ચોથે દીક્ષા કલ્યાણકોને [વરસીદાન]ને ભવ્ય વરદોડો નીકળ્યો.

અમદાવાદ : પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયચરણેલદ્રસૂરિય મહારાજની નિશ્રામાં 'શ્રી વધમાન જિન સંગીત મંડળ રાજકોટ'ની સ્થાપના થઈ.

ભાવનગરમાં  
નં.કળેલ વિરાટ  
રથયાત્રાનું દરખ.

ફેબ્રુઆરી માસમાં [શ્રાવણ માસ] ભવ્ય અંજનશલાકા મહોત્સવ ઉજવાયો. દાદા સાહેબના દેશસરના વિશાળ કમ્પાઉન્ડમાં ક્ષત્રિયકુટુંબ નગરની રચના કરાઈ હતી અને ત્યાં પાંચેય કલ્યાણકોની ભવ્ય ઉજવણી થઈ હતી. આ ઉજવણીમાં ભાગ લેવા માટે જૈન વેપારી લાઇઓએ પોતાની દુકાને બપોર પછી ખોલી હતી. આ પ્રસંગે 'ચઉવિસંપિ જિલુવરા તિથયરા મે પસિયંતુ'નો એકકરોડનો જાપ કરાયો હતો.

આ ઉત્સવની સાથેસાથજ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી કસ્તુરસૂરિય મહારાજ અને આચાર્યશ્રી ચંદ્રોદયસૂરિય મહારાજની પ્રેરણાથી એક જ દિવસે ૨૫૦૦ સામાયિક થયા અને એવી જ રીતે એક જ દિવસે ૬૦૦૦ જણે સામુહાયિક સામાયિકની આરાધના કરી.

મહોત્સવની ઉજવણીને આદેશ શેઠશ્રી હીરાલાલ બુધ-દાલલાઈએ લીધો હતો. પાંચેય દિવસ દાદા સાહેબના ઉપાશ્રયમાં ભગવાનના જીવન પ્રસંગને આલેખતું એક ભવ્ય રંગોળી પ્રદર્શન પણ યોજાયું હતું.

પૂજ્ય આચાર્યશ્રીની નિશ્રામાં બીજા વરસે ૧૮૭૫મા અત્રે



સિદ્ધારથના રે નંદન ! વિનવું વિનતડી અવધાર,  
બવમંડપમાં નાટક નાચિયો, હવે મુજ પાર ઉતાર.

સિદ્ધારથના રે નંદન !....

ત્રણ રતન મુજ આપો તાતલ, જિમ નાવે તે સંતાપ,  
હાન હીયંત રે પ્રભુ ઠોસર કીસી, આપો પહવી રે આપ.

સિદ્ધારથના રે નંદન !....

મારણ અંશુકે રે મેરુ કંપાવિયો, મોહ્યાં મુરનાં રે માન,  
અષ્ટ કરમના રે જગડા છતવા, હીધાં વરસી રે હાન.

સિદ્ધારથના રે નંદન !....

શાસનનાયક શિવમુખદાયક, ત્રિશલા કુખે રતન,  
સિદ્ધારથનો રે વંશ હીપાવિયો, પ્રભુજી તુમ ધન ધન.

સિદ્ધારથના રે નંદન !...

વારાકચેખર હીતિવિજયશુર, પાગી તાસ પસાય,  
ધર્મતણા એ જિનચોવીસમા, વિનયવિજય શુર થાય.

卐

શ્રી વિલેપારલે પ્રવેતામ્બર મૂર્તિપુજક  
જૈન સંઘ એન્ડ ચેરીટીઝ

□ પ્રમુખ : શ્રી રમણલાલ ડાહ્યાભાઈ શાહ □

□ ૪૭, મહાત્મા ગાંધી રોડ, વિલેપારલે (૫૨) □ મુ'બદ્ધ-૬૦૦-૦૫૭ □

પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંત શ્રી  
દસ્તુરસૂરિજી મહારાજની પ્રેરણા-  
થી અને પૂજ્ય આચાર્યશ્રી  
વિજયચંદ્રોદયસૂરિજી મહારાજના  
માર્ગદર્શન હેઠળ તિર્થધિરાજ  
શ્રી શત્રુઙ્ગય (પાલિતાણુ-  
સોગપ્પ) ગિરિની પુનિતપાવન  
છાયામાં ૧૦૮ કુટ ઊંચું શ્રી  
૧૦૮ જૈન તીર્થ દર્શન ભવન  
અને સમવસરણુ મંદિરનું નિર્માણ  
કામ શરૂ થઈ ગયું છે.

શ્રી શત્રુઙ્ગયગિરિ ચરતાં  
શરૂમાં જ પશ્ચિમ દીશા તરફ  
શ્રી સરસ્વતી મંદિરવાળી વીસ  
હજાર ચોરસવાર જમીન ઉપર  
નવ નિર્મિત થતાં આ અદ્વિતીય  
સમવસરણુ મંદિરમાં, ભગવાન  
શ્રી મહાવીરરાખીના સાત હથેળા  
ફેહ પ્રમાણના પ્રતિમાજી (ઝોયુખ-

## પાલિતાણુમાં નિર્માણ થતાં

સ

મ

વ

સ

ર

ણ

મંદિર માં

૨૫૦૦ વર્ષમાં થયેલ

શાસન પ્રભાવકેના

સપરિચય

તેલચિત્રો મૂકાશે

જી) બિરાજિત કરાશે અને  
૨૫૦૦ વર્ષમાં થઈ ગયેલા પરમ  
પ્રભાવક આચાર્ય અને સાધુ  
ભગવંતો, સાધ્વીગણની મહત્તર  
સાધ્વીજી મહારાજો તેમજ સુપ્ર-  
સિદ્ધ શ્રમણોપાસકો અને શ્રમણ-  
પાસિકાઓ આદિ શાશન પ્રભા-  
વકેના મિતાધરી પરિચય સાથે  
તેલચિત્રો મૂકાશે.

આ ઉપરાંત અશોકવૃક્ષ,  
૧૨ પર્ષદા, ત્રણ ગઢ, બાર દર-  
વાજા સહિતના આ અનોખા  
સમવસરણુ મંદિરમાં ૨૪ તીર્થ-  
કર્ષો, શ્રી ૧૦૮ પુરુષાકાન્તીય  
પાર્શ્વનાથ ભગવંતો તેમજ ભારત  
ભરના ૧૦૮ પ્રાચીન અર્વાચીન  
તીર્થના મૂળનાયકોને તે તીર્થના  
પરિચય સાથે તામ્રપટ પર ચોરમો-  
ઝડ કરીને પ્રતિષ્ઠાપિત કરાશે.

વરદોશમાં રાસ ગરબા

ખંભાત : મુનિશ્રી સુરેન્દ્ર-  
વિજયજી તથા મુનિશ્રી વાચસ્પતિ  
વિ.ની પ્રેરણાથી ૨૫૦૦મા કલ્યાણક  
પ્રસંગે રંગભરીત જૈન સંઘ તર-  
ફથી કા.શુ. ૭ થી શુ. ૧૧ સુધીનો  
પંચાન્કક મહોત્સવ ઉજવાયો.  
વિવિધ પૂજાઓ, રથયાત્રાનો  
આકર્ષક અને ફોહ માઇલ જેટલો  
લાંબો ભવ્ય વરઘોડો નીકળેલ. જૈન  
ધ્વજ, જૈન મહિલા મંદળોના  
રાસગરબા એ આ વરઘોડાનું  
આકર્ષણ હતું. તેમાં ભાગ લેવા  
દરેક સાધુ-સાધ્વીઓ, સંસ્થાઓ,

સ્થાનકવાસીઓ, સરકારી અધિ-  
કારીઓએ હાજર રહી વરઘોડાની  
અતિહાસિકતામાં વધારા કર્યો  
હતો. આ દિવસે જીવેને અભય-  
દાન, અપાયા ગરબોને લોજન  
અપાયા, આયંબીલ વગેરે થયા.

ખંભાત : રથભરીત તપગચ્છ  
જૈનસંઘના આશ્રયે લ. મહાવીર  
રથની નિર્વાણ શતાબ્દી પ્રસંગે  
કાયમ માટે દરવર્ષે લ. મહાવીરના  
પાંચ કલ્યાણકનાં પાંચ વરઘોડા  
ચડાવવાનું નક્કી થયું છે.

આનો લાભ યાત્રિક એન્ડ  
કુ. વાળા લીખા માર્ગે લીધો છે.

રથયાત્રા  
ખંભાતમાં કાયમી



લંદ્રેસરતીયઃ અત્રેના સમગ્રે  
તીયઃ કમ્પાઉન્ડને મહાવીરનગરનું  
નામ આપવાનો નિર્ણય થયો છે.

જેસર : સુનિ મહારાજશ્રી  
રામચંદ્ર વિજયજીની નિશામાં  
સામુદાયિક એકાસણા ૨૨૫ તથા  
૧૪ કલાક અખંડ દીવા સાથે  
નવકાર મંત્રોના અખંડ ભવ થયો.

આસો વદી ૧૪ અમાસ તથા  
કારતક સુદી ૧ ત્રણે દિવસે કૃતરાને  
શેટલા, ગાયોને ઘાસ તથા ગરી-  
ખોને રાહત આપવામાં આવી  
હતી. ત્રણ દિવસ પ્રભુજીને અંગ-  
રચના કરવામાં આવી હતી તથા  
કારતક સુદ ૧ના પૂજા તથા  
પ્રભાવના થઈ હતી. દીવાળીના  
દેવવંદન કરવામાં આવ્યા હતા.

જામનગર : ભગવાનને પાલ-  
ખીમાં પધરાવી અત્રે શ્રાવણપોળના  
દેસાસરેથી વરઘોડો નીકળ્યો.  
દેરાસરમાં સ્નાત્રપૂજા ભણાવાઈ.

## અખંડ દીવા અખંડ ખાપ

વરઘોડામાં તમામ ફિરકાના જૈન  
ભાઈ-બહુનોએ ભાગ લીધો.

કણેદર : પૂજ્ય આચાર્ય  
શ્રી વિજયભુવનશેખરસુરિજી મહા-  
રાજ આદિની નિશામાં પંચાલિકા  
મહોત્સવ થયો. જન્મ કલ્યાણક  
દિને વિવિધ કાયકમો થયા.

કોઠારા : કોઠારા જૈન મિત્ર  
મંડળ તરફથી મંડળમાં શૈક્ષણિક  
શિબિર યોજાઈ.

છાણી : નિર્વાણ મહોત્સવના  
દિવસે અત્રે સાંજના ભ. મહા-  
વીરના ભવ્ય સ્ટેચ્યુ સાથે મશાલ  
સરઘસ નીકળેલ, ભાદેરસલા  
યોજાયેલ. નિર્વાણોત્સવની યાદમાં  
શ્રી સંભવનાથના મંદિરમાં ૧૨૦  
સેન્ટીમીટરની પત્થાસને પ્રતિમા  
(સ્ટેચ્યુ) બનાવી રાખવાનું નક્કી  
કરાયેલ.

કાંકા : સુનિશ્રી નિર્મળ-  
વિજયજી તથા સાધ્વી શ્રી કુમુદ-  
શ્રીજી આદિની નિશામાં યોગીની  
આરાધના કડી રીતે થયેલ. તેમજ  
૨૫૦૦મી નિર્વાણ જયંતિ નિમિત્તે  
શ્રી જૈન સંઘ તરફથી પાંચ  
દિવસનો યોગ્ય રાખવામાં  
આવેલ, જેમાં પુજા, પ્રભાવના,  
આંગી, તપસ્યા સારા પ્રમાણમાં  
થયેલ હતી.

જમખુસર : શ્રી સંઘ તરફથી  
૨૫૦૦મી નિર્વાણ શતાબ્દી નિમિત્તે  
ચોક રથ યાત્રા ભવ્ય રીતે કાકવામાં  
આવેલ. પુજા, આંગી વી. થયાં  
અને દિવાળીના દિવસે કતલખાના  
બંધ રખાવ્યાં હતાં.

નાની ખાખર : સુનિશ્રી  
ભુવનચંદ્ર વિજયજી મહારાજ તથા  
સુનિશ્રી મનોરાજચંદ્ર વિજયજી  
મહારાજની નિશામાં પંચાલિકા  
મહોત્સવ ઉજવાયો. ભગવાનની  
તસ્વીર સામે સ્વસ્તિક કેળ્યા  
અને તે દરેક ઉપર ચાર આના  
મૂકયા. ભગવાનના જન્મ દિવસે  
રથયાત્રા નીકળી. સવારે પ્રવચન  
થયા. રાત્રે ભાવના થઈ. સુંબઘૂથી  
પણ ભાવિકો પધાર્યા.

પાલીતાણા : પૂજ્ય આચાર્ય  
શ્રી ગુણસાગરજી મહારાજના  
શિષ્યા સાધ્વીશ્રી મુક્તાશ્રીજી  
મહારાજના સંકુપદેશરી અત્રે  
શ્રી નરસીનાથ જૈન ધર્મશાળાના  
શ્રી ચંદ્રમલરવામી જિનાલયમાં  
શ્રી લઘુ શાંતિરાત્ર સહિત દશા-  
લ્લિકા મહોત્સવ ઉજવાયે.

જ્યાં સુખી જીવન છે ત્યાં સુખી  
સદગુણોની આરાધના કરતાં રહેવું

અનિલભાઈ સી. ચોકસી

- ☐ સાગરમહલ, ૭મે માળે, ફ્લેટ નં. ૫૦ ☐
- ☐ શીતલબાગની સામે ☐
- ☐ મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૬ ☐





સુરત[નાણાવટ] અત્રે પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી ગુણસાગરજી મહારાજ તથા મુનિશ્રી અરુણોદય-સાગરજી મહારાજની નિશ્રામાં ૧૦-૧૧-૭૪થી પંચાહિનકા મહોત્સવ ઉજવાયો. શ્રી સમવસરજી જિનાલયમાં પાંચેય દિવસ પ્રભુજીને આંગી થઈ તેમજ ભવ્ય રાશની થઈ.

સેરીસા : પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી સુબોધસાગરસૂરિજી અને આચાર્ય શ્રી મનોહરશ્રીતિસાગર-સૂરિજી મહારાજની નિશ્રામાં અત્રે જન્મકલ્યાણક દિને ધામ-ધુમધી વરઘોડો નીકળ્યો આ પ્રસંગે પૂજ્ય વિદ્વાન મુનિરાજ શ્રી જંબુવિજયજી મહારાજ પણ પધાર્યા હતા.

તલોદ : ભૃગુ મહાવીરના ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ પ્રસંગે વ્યાખ્યાનમાળા યોજવામાં આવેલ. જેમાં આગેવાન વિદ્વાનો-વિચારકોના પ્રવચનો ગોઠવાયેલ. વ્યાખ્યાન માળાની પૂર્ણાહુતિ પ્રસંગે 'શુભરાત સમાચાર' ના મેનેજિંગ તંત્રી શ્રી શ્રેયાંસભાઈ શાહે જણાવેલ કે ભગવાન મહાવીરે આપેલા જ્ઞાન અને દ્યેયોને પાળીશું અને તેના ઉપયોગ કરતા રહીશું તો જ ભૃગુ મહાવીરનો દિન સારી રીતે ઉજવેલો ગણાયો.

સાકંબા : પંચાસ શ્રી સ્વયં-પ્રભવિજયજી આદિની નિશ્રામાં ૨૫૦૦માં નિર્વાણ ઉત્સવ નિમિત્તે ભવ્ય વરઘોડો તથા પંચાન્હિકા મહોત્સવ, અનેરા ઉલ્લાસ પૂર્વક ઉજવાયેલ છે.

વેજલપુર : મુનિશ્રી નિત્ય-વર્ધન સાગરજી મહારાજની નિશ્રામાં નિર્વાણ કલ્યાણકનો ભવ્ય વરઘોડો નીકળ્યો.

વઢવાણ : શ્રી વઢવાણ મિત્રમંડળ, યુગર્ધની કારેગારી એકેકે વઢવાણ શહેરને વર્ધમાન નગરનું નામ આપવાનો અનુરોધ કરતો એક ઠરાવ પસાર કર્યો. આ ઠરાવ કેન્દ્ર સરકાર અને રાજ્ય સરકારને મોકલી અપાયો.

વાગરા [ભરૂચ] : અત્રે નિવાણુ વર્ષ નિમિત્તે ભવ્ય વરઘોડો નીકળેન. પૂજ્ય અને લાવનાના મંગળ કાર્ય પણ થયા.

શંખેશ્વર : શ્રી મહાવીર સ્વામીજીના ૨૫૦૧માં નિર્વાણ કલ્યાણકના પ્રારંભ પ્રસંગે અને વિશ્વકલ્યાણ અર્થે આ. શ્રી સુબોધસાગરસૂરિજી મ.નાં ઉપદેશથી શાહ તારાયદ હંસરાજ (વાસાવાળા) સાબરમતીનિવાસી-એ શ્રી શંખેશ્વર તીર્થમાં મા. સુદ ૯, ૧૦ અને ૧૧ ના અઠ્ઠમ-તપની વિધિપૂર્વક આરાધના કરાવવા સાથે, તેમાં જોડાયેલા ૯૧ તપસ્વીઓની અત્તરવાયણું પારણાં અને પ્રભાવના પૂર્વક તેમ જ સાધમીનાત્સલ્ય રાખી સંઘની ભક્તિનો સુંદર લાભ લીધો હતો.

ભગવાનના જીવનપ્રસંગોની હરની હરતી રચનાઓ જોવા હજારોની મેદની ઉમટી હતી.

૧૩-૧૧-૭૪ નિર્વાણ દિને ભવ્ય રથયાત્રા નીકળી. રાતે મધરાત સુધી ભક્તપૂન જામી. બારના ટકોરે ભગવાનનો નિર્વાણ સમય સૂચવતાં ઘંટનાદ કરાયા. અને 'શ્રી મહાવીર સ્વામી પારંગતાય નમઃ'નો જાપ થયો.

આ ઐતિહાસિક અવસર નિમિત્તે ગોપીપુરા લીમહાના ઉપાશ્રયે તેમજ માલી ક્ષિયામાં સાગરગચ્છના ઉપાશ્રયે પાવાપુરી જળમંદિરની રંગોળી થઈ અને એક લાખ કળીનો લાહવો અને એક લાખ અખંડ અક્ષતનો સ્વસ્તિક પૂરાયો.

સમૌ : મુનિશ્રી માનતુંગ-વિજયજી [સેવક] મહારાજની નિશ્રામાં નિર્વાણ કલ્યાણકથી ઉજવણી અષ્ટાહિનકા મહોત્સવથી કરાઈ.

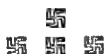


# પ્રભુ મહાવીરનો જય હો...

અખિલ વિશ્વ  
અને સમગ્ર જીવજાતીના  
રક્તચંદ્રે  
જાણનારા જગદગુરુ,  
પ્રાણીમાનના જ્ઞાનદાતા  
અસંખ્ય પ્રાણીઓના  
સ્વામી  
અને  
જીવ

જગત પિતામહે !  
જિનેશ્વરની જય હો !!

સકલ શ્રુતજ્ઞાનના  
મૂલ સ્તોત્ર  
વર્તમાન અવસર્થિણીના  
છેલ્લા તીર્થંકર સમસ્ત લોકના ગુરુ  
મહાન આત્મા મહાવીરની જય હો !



## શ્રી ચંદ્રપ્રભુ જૈન દેરાસર ટ્રસ્ટ

જૈન મંદિર માર્ગ, વાંદ્રા  
સુ.બ.ઈ-૪૦૦ ૦૫૦

રાજ્ય સરકારે ૧૩ નવે.

૧૯૭૪ અને ૨૪ એપ્રિલ  
૧૯૭૫ ના રોજ ખેત દિવસ  
દાડ અને માંસ સહિત દિવ-  
સોની ઘોષણા કરી. આ ખેત  
દિવસ રાજ્યના તમામ કતલ  
ખાના ધંધે રહ્યા.

# ગોવા

ગોવા : ભગવાન મહાવીરના જીવન અને  
ઉપદેશ અંગે આકાશવાણી ગોવા કેન્દ્રે વિવિધ  
કાર્યક્રમો આપ્યા. સ્થાનિક અખબારોએ ભાવોંલિ  
અર્પતા લેખો લખ્યા, પૂતિઓ કાઢી.

ગોવા જૈન મંડળની વિનંતીથી ગોવા સર-  
કારે પશુજીમાં મંદિર તેમજ સંયુક્ત સભાગૃહ માટે  
વિના મૂલ્યે જમીન આપવાનું વચન આપ્યું. આ  
ઉપરાંત આખ્ય વિસ્તારમાં ખાલ-વાડીઓની સ્થા-  
પના માટે સહકારનું પશુ વચન આપ્યું.

ખંડાલા પાકને “ ભગવાન મહાવીર પાક ”  
નું નામ અપાયું.

શિક્ષણ વિભાગ તરફથી દીવ, દમણ અને  
ગોવા વિસ્તારમાં ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ  
સંબંધી સાહિત્યનું વિતરણ કરાયું.

મહાંવા : અત્રે નિર્વાણ કલ્યાણક, જન્મ કલ્યા-  
ણક અને દીક્ષા કલ્યાણકના મહેત્સવો ધામધુમથી  
જન્ય થયા. તથેય પ્રસંગે વિરાટ જાહેરસભાઓ  
યોજાઈ અને રથયાત્રા નીકળી.

જાહેરસભામાં મોટી સંખ્યામાં ખ્રિસ્તી બાઈ  
બહેનો હાજર રહ્યા હતાં.

દીક્ષા દિને નવકાર મંત્ર અને મહાવીર  
વાણીની મરાઠી અને અંગ્રેજીની પ્રતો હજારોની  
સંખ્યામાં વહેંચવામાં આવી.

આ દિવસે ગોમાન્તક નિકેતનમાં જાહેરસભા  
યોજાઈ હતી. સભાના મુખ્ય વક્તા શ્રી. એ. કે.  
પાદકેય હતા. સભા પૂરી થયા બાદ સૌને મીઠાઈની  
પ્રભાવના કરવામાં આવી હતી.

પશુજી : પશુજીવાસીઓએ ૧૩મી નવેમ્બર  
૧૯૭૪ના રોજ દાડ અને માંસનું વેચાણ બંધ  
રાખીને નિર્વાણ દિનની ઉજવણી કરી.

આ પુણ્ય દિવસે ગોવાના મુખ્ય પ્રધાન  
શ્રીમતિ શશીકલા ઠાકોડકરની અધ્યક્ષતામાં યે જન-  
એલ જાહેર સભામાં ગોવાના રાજ્યપાલ શ્રી એસ.  
કે. મેનજીએ નિર્વાણ મહોત્સવનું ઉદ્ઘાટન કર્યું.  
સભામાં હજારો જૈન-જૈનેતરેએ હાજરી આપી  
હતી. સભાની અગાઉ શહેરમાં વિરાટ રથયાત્રા  
નીકળી હતી. તેમાં રાજકિય આગેવાને સહિત  
દરેક ધર્મ અને સંપ્રદાયના ભાઈ-બહેન જોડાયા  
હતા.

વિરાટ રથયાત્રા  
જાહેર સભાઓ,  
મીઠાઈની પ્રભાવના

સાંસ્કૃતિક, શિક્ષક  
સમિતિ દ્વારા  
જાહેર સભાઓ



પ્રભુ  
મહાવીરનો  
જય હો...

અખિલ વિશ્વ  
અને સમગ્ર જીવજાતીના  
રક્ષકને  
જાણનારા જગદગુરુ,  
પ્રાણીમાત્રના આનંદદાતા  
અસંખ્ય પ્રાણીઓના  
સ્વામી  
અને  
અંધ

જગત પિતામહે !  
જિનેશ્વરની જય હો !!

સકલ શ્રુતજ્ઞાનના  
મૂલ સ્તોત્ર  
વર્તમાન અવસર્પિણીના  
છેલ્લા તીર્થંકર સમસ્ત લોકના ગુરુ  
મહાન આત્મા મહાવીરની જય હો !



શ્રી ચંદ્રપ્રભુ જૈન દેરાસર ટ્રસ્ટ

જૈન મંદિર માર્ગ, વાંદરા

ગુ.ખર્.૪૦૦૦૫૦

રાજ્ય સરકારે ૧૩ નવે.

૧૯૭૪ અને ૨૪ એપ્રિલ

૧૯૭૫ ના રોજ બંને દિવસ

દાડ અને માંસ સહિત દિવ

સોની ઘોષણા કરી. આ બંને

દિવસ રાજ્યના તમામ કતલ

ખાના બંધ રહ્યા.

# ગોવા

ગોવા : ભગવાન મહાવીરના જીવન અને ઉપદેશ અંગે આકાશવાણી ગોવા કેન્દ્રે વિવિધ કાર્યક્રમો આપ્યા. સ્થાનિક અખબારોએ ભાવાંજલિ અર્પતા હોયો લખ્યા, પૂતિઓ કાઢી.

ગોવા જૈન મંડળની વિનંતીથી ગોવા સરકારે પણજીમાં મંદિર તેમજ સંયુક્ત સભાગૃહ માટે વિના મૂલ્યે જમીન આપવાનું વચન આપ્યું. આ ઉપરાંત આખ્ય વિસ્તારમાં ખાલ-વાડીઓની સ્થાપના માટે સહકારનું પણ વચન આપ્યું.

ખંડાલા પાકને “ ભગવાન મહાવીર પાક ” નું નામ આપ્યું.

શિક્ષણ વિભાગ તરફથી દીવ, દમણ અને ગોવા વિસ્તારમાં ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ સંબંધી સાહિત્યનું વિતરણ કરાયું.

મહાનવ : અને નિર્વાણ કલ્યાણક, જન્મ કલ્યાણક અને દીક્ષા કલ્યાણકના મહેત્સવો ધામધુમથી ઉજવયા. ત્રણેય પ્રસંગે વિરાટ બહિરસભાઓ યોજાઈ અને સ્થયાત્રા નીકળી.

બહિરસભામાં મોટી સંખ્યામાં ખ્રિસ્તી ભાઈ બહેનો હાજર રહ્યા હતાં.

દીક્ષા દિને નવકાર મંત્ર અને મહાવીર વાણીની મરાઠી અને અંગ્રેજીની પ્રતો હજારોની સંખ્યામાં બહેતવમાં આવી.

આ દિવસે ગોમાનંતક નિકેતનમાં બહિરસભા યોજાઈ હતી સભાના મુખ્ય વક્તા શ્રી. એ. કે. પાણડે હતા. સભા પૂરી થયા બાદ સૌને મીઠાઈની પ્રભાવના કરવામાં આવી હતી.

પણજી : પણજીવાસીઓએ ૧૩મી નવેમ્બર ૧૯૭૪ના રોજ દાડ અને માંસનું વેચાણ બંધ રાખીને નિર્વાણ દિનની ઉજવણી કરી.

આ પુણ્ય દિવસે ગોવાના મુખ્ય પ્રધાન શ્રીમતિ શશીકલા કાકોરકરની અધ્યક્ષતામાં ચેબ-એલ બહિર સભામાં ગોવાના રાજ્યપાલ શ્રી એસ. કે. બેનજીએ નિર્વાણ મહોત્સવનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. સભામાં હજારો જૈન-જૈનેતરો હાજરી આપી હતી. સભાની અગાઉ શહેરમાં વિરાટ સ્થયાત્રા નીકળી હતી. તેમાં રાજકિય આગેવાને સહિત દરેક ધર્મ અને સંપ્રદાયના ભાઈ-બહેન ભોડાયા હતા.

વિરાટ સ્થયાત્રા  
બહિર સભાએ,  
ઓઠાઈની પ્રભાવના

સરકારે  
સાહિત્ય વિતરણ  
દાડ રોજીએ



# ધી રાયપુર મેન્યુ. કું. લિમિટેડ

રજીસ્ટર્ડ ઓફીસ :

સરસ્વપુર ગેટ બહાર, પો. બો. નં. ૫૪,

અમદાવાદ-૩૮૦૦૨૧.

ફોન :

૩૦૨૪૭ □ ૩૦૨૪૮ □ ૩૨૦૩૨

કેટલીક વ્યક્તિ પોતાના  
દોષ જુઓ છે, બીજાના નહિ.



કેટલીક વ્યક્તિ બીજાના  
દોષ જુઓ છે, પોતાના નહિ.



કેટલાક પોતાના દોષ પણ  
જુઓ છે, બીજાના પણ.

જ્યાં સુધી ઘડપણ હિરાન કરતું નથી,  
જ્યાં સુધી રોગો વધતા નથી,  
જ્યાં સુધી ઇંદિયો નબળી પડતી નથી,  
ત્યાં સુધી ધર્મનું પાલન કરી લેવું જોઈએ.

દિગ્દેશભાઈ ચંદુલાલ શાહ

અક્ષય ટ્રેડીંગ કું.

☆ ૯, અણગંગા ક્રોસ રોડ, પુર્વેરી બિલ્ડીંગ, ☆  
સુઅઈ-૪૦૦ ૦૦૬.

☆ ફોન : ૩૬૧૭૪૦ ☆

# હિમાચલ પ્રદેશ

ભગવાન મહાવીર  
૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

પ્રમુખ : રાજ્યમંત્રી, હિમાચલ પ્રદેશ.

સભ્ય : ઉપકુલપતિ અથવા એમના દ્વારા પ્રસ્તાવિત મહાનુભાવ  
હાયરેક્ટર, જનસંપર્ક વિભાગ, સીમલા.  
હાયરેક્ટર, ઓલ ઇન્ડિયા રેડીયો સીમલા.

મંત્રી : ડેપુટી હાયરેક્ટર, શિક્ષણ વિભાગ, હિમાચલ પ્રદેશ.  
દક્ષિણ વિભાગ, સીમલા.

□ પ્રાર્થના અને પ્રવચન □

નાહોના : પંડિતરત્ન શ્રી  
જગદીશચુનિ આદિ શ્રમણોની  
નિશામાં મુખ્ય સંસદીય સચિવ  
શ્રી બાબુરામભાઈ જાડિયાલની  
અધ્યક્ષતામાં ચેાનએલ જાહેર-  
સભામાં હોશિયારપુર, કપૂરથલા,  
સુભનપુરા શેહરા વગેરે ગામો-  
માંથી હજારો ભાઈએનો હાજર  
રહ્યો. સવારના ૧૧ થી બપોરના  
ત્રણ સુધી પ્રાર્થના અને પ્રવચન

ચાલ્યા. ગવર્નમેન્ટ હાઈસ્કૂલની  
બાળાઓએ સંગીત કાર્યક્રમ  
આપ્યો. નિર્વાણ ઉત્સવ સફળ  
બનાવવામાં હિમાચલ  
સરકારના અધિકારીઓએ  
સંપૂર્ણ સહયોગ આપ્યો.

આ ઉપરાંત રાજ્યના કાંગડા,  
મડી, બિલાસપુર, સમપુર આદિ  
ગામોમાં પણ નિવણિાત્સવની  
ઉજવણી વિવિધ કાર્યક્રમોથી  
થઈ હતી.



લગવાન મહાવીરને

‘જિન’

અર્થાત્

વિજેતાનું પદ પ્રાપ્ત થયું હતું.

એ માટે તેઓએ

ન તો કોઈ દેશ છોડ્યો હતો

કે

ન તો કોઈ યુદ્ધ લડ્યા હતા;

પરંતુ

તેઓએ પોતાની આંતરવૃત્તિ સાથે

સંશ્રામ ખેલી

પોતાની બાત ઉપર વિજય પ્રાપ્ત કર્યો હતો.

લગવાન મહાવીર

આપણી સામે એક એવા આદર્શ રૂપે છે,

જેમણે સંસારના બધા પદાર્થોનો

પરિત્યાગ કરી

ભૌતિક બંધનોથી છુટકારો મેળવ્યો.

આ રીતે,

તેઓ આત્મતત્ત્વના ઉત્કર્ષ માટેના

અતુલ્ય મેળવવામાં વિજયી બન્યા હતા.

આ દેશ,

તેના ઇતિહાસના પ્રારંભથી

તે આજ સુધી

આ આદર્શ પર ખરો છે.

# મોનાર્ક કેમિકલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ

૧૦૯, શેખ મેમુર સ્ટ્રીટ, બીજો માળે,

મુંબઈ-૨.

☆ ફોન ☆

ઓફિસ : ૩૪ ૨૪ ૭૩ ● ૫૧ : ૩૧ ૮૯ ૮૯



# હરિયાણા

વર્ષ ૧૯૭૪-૭૫ તેમજ વર્ષ ૧૯૭૫-૭૬માં ૧૫ નવેમ્બર ૧૯૭૫ સુધી “શિકાર-નિષેધ વર્ષ”ની ઘોષણા કરીને હરિયાણા રાજ્યે નિર્વાણિત્સવની યાદને અમર બનાવી. અને તા. ૧૩ નવેમ્બર ૧૯૭૪ તેમજ ૪થી નવેમ્બર ૧૯૭૫ એમ અનુક્રમે નિર્વાણિત્સવ પ્રારંભ અને સમાપન દિવસે ‘મધ નિષેધ દિવસ’ જાહેર કરીને આ અમર યાદને વધુ પુણ્યવંતી બનાવી.

નિર્વાણિત્સવ વર્ષ ભારે ધામધુમથી ઉજવવા માટે હરિયાણા રાજ્યમાં ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ સમિતિની અને તેના અંતર્ગત જિલ્લા નિર્વાણ સમિતિઓની પણ રચના થઈ. આ બધી સમિતિઓએ વિવિધ કાર્યક્રમો યોજીને રાજ્યભરમાં ભગવાનનો જયનાદ ગૂંજતો કર્યો.

પ્રારંભ અને સમાપન બંને દિવસની જાહેર રજા [પબ્લીક હોલી ડે] ઘોષિત કરીને જોનેતરોને પણ ઉજવણીમાં ભાગ લેવાની સુવિધા કરી આપી.

રાજ્યમાં આ ઐતિહાસિક અવસરે અનેક સ્થાનો પર રચનાત્મક કામો થયાં. તેમાંના કેટલાંક આ પ્રમાણે છે :

- હિસારમાં હરિજન છોકરાઓ માટે એક છાત્રાલય થયું.
- જગાધરીમાં જૈન ગદસ હાઇસ્કૂલની સ્થાપના.
- ગુહગાંવમાં ‘મહાવીર પાર્ક’ અને શિક્ષા સ્થળોનું નિર્માણ.
- હિસાર, ફતેહાબાદ, હાંસી અને શિરસામાં આવેલા સાવજનિક ઉદ્યાનોની સાથે એક શાકાહારી ભોજનાલયનું નિર્માણ.
- કરનાલ જિલ્લામાં કણૂં પાર્કમાં ‘મહાવીર થિયેટર’.
- કરનાલ અને પાનીપતમાં પાપાણ સ્થંભો તેમજ “ભગવાન મહાવીર મેમોરીયલ”ની સ્થાપના.
- કરનાલ રેલ્વે સ્ટેશને ‘ભગવાન મહાવીર માર્ગ’નું નામાલિધાન.
- કુરુક્ષેત્ર જિલ્લામાં “શ્રી ભાગ્યતારા ભૃગુ મહાવીર ભવન”નું નિર્માણ.
- કુરુક્ષેત્રની રેફરલ હોસ્પિટલને ભગવાન મહાવીર હોસ્પિટલનું નામાલિધાન.
- કુરુક્ષેત્રના નહેરૂ પાર્કથી શેખ ચૌહાની



મકળરા મુધીના રસ્તાનું “ ભગવાન મહા-  
વીર માર્ગ ” નામકરણ.

- કુરુક્ષેત્રમાં “ લેનિઝમ ઈન હરિયાણા ” પર  
સંશોધન.
- મહેન્દ્રગઢ જિલ્લાના નારનૌલમાં “ ભગવાન  
મહાવીર પાર્ક ” નું નિર્માણ.
- ગોલ ઓકનું “ મહાવીર ઓક ” માં રૂપાંતર.
- રેવાડીમાં “ મહાવીર પાર્ક ”.
- રોહતક જિલ્લામાં ઝઝઝરમાં “ ભગવાન  
મહાવીર પાર્ક ” નું નિર્માણ.
- ઝઝઝરમાં ભગવાન મહાવીર હોસ્પીટલ.
- સોનીપત, ગૌહાના અને ગન્નો માં એક  
સપ્તાહ માટે નિઃશુલ્ક નેન ચિકિત્સા  
શિબિર.

- ગૌહાનામાં જૈન મંદિર, પુસ્તકાલયની સ્થાપના
- ગન્નોરમાં ધર્મોદ્ધાર દવાખાનું.
- ‘ હરિયાણા સંવાદ ’ અને ‘ હરિયાણા રિવ્યુ ’ ના  
વિશેષાંકો પ્રગટ થયાં.

આ ઉપરાંત ૧૨-૧૩ એપ્રિલના ૧૯૭૪ના  
રાજ હિસારમાં હરિયાણા જૈન કોન્ફરન્સ મળી  
જેમાં સામાજિક કુરિવાઓ દૂર કરવા કરાવ પસાર  
થયા.

કુરુક્ષેત્ર વિશ્વવિદ્યાલયે રાજપ્રતિરે વક્રનૃત્ય  
સ્પર્ધા યોજી. વિજેતાઓને પુરસ્કાર અપાયા.  
છબિદરમાં ભગવાનના જીવન અને કવનને  
લગતી સ્લાઈડ પ્રદર્શિત કરાઈ. જાહેર સ્થળો પર  
પોસ્ટરો લગાડ્યા. અને મહાવીર-સાહિત્ય પથ  
ઠેકઠેકાણે નહેચવામાં આવ્યું.

## હરિયાણા રાજ્ય

### ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : શ્રી રાજ્યપાલ

પ્રમુખ : શ્રી બનારસીદાસ શુપ્તા, મંત્રી : સિંચાર્થ તથા વિજળી વિભાગ

ઉપપ્રમુખ : ઓ. માફસિંહ, શિક્ષણ મંત્રી

કાર્યદારી સભ્ય : શ્રી અચોક પાહવા, હાયરેક્ટર, લોકસંપર્ક વિભાગ

#### □ સર્વશ્રી સભ્યો □

લેખવતી જૈન,  
ઉપપ્રમુખ, વિધાનસભા,  
શુભામસિંહ જૈન, એમ. એલ. એ.  
કુલચંદ રોહતક, એમ. એલ. એ.  
શ્રીકિશનદાસ, એમ. એલ. એ.  
ગૌરીશંકર, એમ. એલ. એ.  
કિશોર લાલ, એમ. એલ. એ.  
પુશીંદ અહુગઢ  
હરમતરાય, એમ. એલ. એ.  
મહાવીરપ્રસાદ એરોવોકેટ

હરિયાણા  
હિસાર  
સોનીપત  
રોહતક  
નરવાના  
કાલકા  
પાનીપત  
હિયાર

તારાચંદ પ્રેમી  
પ્રીતમસિંહ જૈન, એરોવોકેટ  
કૃતેહચંદ જૈન,  
બિનેન્દ્રકુમાર જૈન, એરોવોકેટ  
એમ. એલ. જૈન, મહામંત્રી,  
એસ. એ. જૈન કોલેજ,  
દુલીચંદ જૈન  
રાજેન્દ્રપ્રસાદ જૈન,  
રણધીરસિંહ જૈન  
મોતીલાલ જૈન

ફિરોજપુર  
ચંડીગઢ  
રોહતક  
રોહતક  
અંબાલાશહેર  
મિવાની  
હિસાર  
હંસી  
જગાધરી



હિસાર : રૂઝ નવેમ્બરે એક લગ્ન અને વિરાટ રથયાત્રા નીકળી રથયાત્રામાં ભગવાન મહાવીરના વિવિધ જીવનપ્રસંગોની રચનાઓ દ્વારા તેમજ સૂત્રપટો દ્વારા તેમના સંદેશોનો પ્રચાર કરાયો. એક માઈલ લાંબી આ રથયત્રામાં હિસારના જિલ્લાધીશ સહિત અનેક રાજકીય અને સામાજિક આગેવાનોએ ભાગ લીધો હતો. રથયાત્રા રામલીલા કટલામાં આવી ત્યારે માતા રાજમતીએ જૈન-ધ્વજ ફરકાવ્યો હતો.

આજ દિવસે રાતના કટલા રાખલીલામાં ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ હિસાર સમિતિએ ચોક્કસ ઠવિ સંમેલનમાં દેશના આગેવાન કવિઓએ પોતાની કાવ્યકલામાં ભગવાનના ગીત ગાયા. ઠવિ સંમેલનનું અધ્યક્ષપદ હરિયાણાના રાજ્ય-પ્રધાન શ્રીમતી શારદા રાનીએ સંભાળ્યું હતું.

આ જ સમિતિએ સંસદ સભ્ય શ્રી અચલસિંહની અધ્યક્ષતામાં હરિયાણા પ્રદેશના જૈનોનું એક સંમેલન પણ ચોક્કસ હતું. સંમેલનનું ઉદ્ઘાટન શ્રી બનારસીદાસ ગુપ્તાએ કર્યું. પ્રો. નાહરચન્દ્ર જૈન, પ્રો. સુખનન્દન, પ્રધાનશ્રી શ્રી સન્મતિશીલ, સાધ્વી શ્રી ધનશીલ અને સુનિ શ્રી સુમેરમલજીએ પ્રવચનો કર્યા હતા.

## હિસાર સંમેલનનો ક્રાંતિકારી ઠગવ

આ સંમેલનમાં લગ્ન પ્રસંગે ઠાંકમાઠના ખચઓ ન કરવાનો તેમજ લગ્નના ફેરા વગેરેની વિધિ દિવસના સમયમાં જ કરવાનો એક કરાર પસાર કરાયો. ઠગવમાં જળાવાયું હતું કે દિવસમાં લગ્ન વિધિ પતાવવાથી વિજળી, રોશની વગેરેના બીનજરૂરી ખર્ચા વગેરે આપોઆપ ઓછા થઈ જાય છે. સાધો-સાચ એ પણ નિર્ણય લેવાયો કે હરિયાણાની તમામ નિર્વાણ સમિતિઓ આવો ઠગવ કરે અને દરેક સભ્યને તેનું પાલન કરવાનો અનુરોધ કરે.

### ઝુંબેશ

હિસારની ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ માંસ, દારુ તથા છંડાના આહાર વિરુદ્ધ ઝુંબેશ શરૂ કરી સમિતિના નિર્ણયનુસાર વર્ષ દરમિયાન ઓછામાં ઓછી ૨૫૦૦ વ્યક્તિઓને માંસ, દારુ અને છંડાનો ઉપયોગ ન કરવાની પ્રતિજ્ઞાઓ લેવાડી હતી.

હિસાર : ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ જિલ્લા સમિતિએ નિર્ણય લીધો હતો કે નગરપાલિકા, ઉડલાના મંડી, (જિલ્લા હિસાર) ભગવાન મહાવીર પુસ્તકાલય માટે જૈનસમાજને જમીન લેટ અપશે અને જૈનો રૂ. ૧૫ હજાર ના ખર્ચે એક ભવન બિલું કરશે. ત્યારબાદ સરકાર કેટલાક પુસ્તકોની સહાય કરશે.

હિસાર : અગ્રેની નિર્વાણ સમિતિના ઉપક્રમે સી. એ. વી. હાઇસ્કૂલમાં ચોક્કસ નિર્ણય અને વકતૃત્વસ્પર્ધાનું પરિણામ આ મુજબ આવ્યું હતું. નિર્ણય સ્પર્ધા : ૧ : વૃજલાલ (ગ. હા. કુરડી) : ૨ : મહેન્દ્રસિંહ (ગ. હા. લાહવા) : ૩ : ઉમેદસિંહ (ગ. હા. કુરડી). વકતૃત્વસ્પર્ધા : ૧ : નીકુ જૈન (જે. મી. હિસાર) અને આલા ગુપ્તા (રા.ક.ઉ.મા.વિ. હિનાર) : ૨ : સરિતા ભાનાગર (રા.ઉ.મા.વિ. હિસાર) : ૩ : પ્રેમકુમાર (હરિજીરામ હા હિસાર).

હિસાર : ત્રણ દિવસ સુધી જન્મોત્સવની ધુમ રહી. ૨૪મીએ દુ-કલાંની કલણે ભગવાનના પાંચ કલ્યાણકો નાટ્ય, નૃત્ય અને ગીત દ્વારા પ્રદર્શિત કર્યાં. ૨૫મી એ રાજ્ય વિધાનસભામાં 'આહિંસા સંમેલન' મળ્યું. ૨૬મીએ સાર્વજનિક કાયકમ થયો. ૨૭મી જૈન સમાજને સામાજિક જલ્પાન કરાયું આ દિવસે નવયુવક મંદગની સ્થાપના થઈ.



ફેરોહપાઠ : નિર્વાણ સમિતિ હિસાર-૧ ઉપક્રમે અત્રેની ગવન-મેન્ટ હાથર સેકન્ટરી સ્કુલમાં શ્રી ધનસિંહ પ્રિન્સીપાલની અધ્યક્ષતામાં ફેરોહપાઠ ઉપમંડળના ઉચ્ચતર અને ઉચ્ચ વિદ્યાલયોના વિદ્યાર્થીઓ માટે વકતૃત્વ અને નિબંધ સ્પર્ધા યોજાઈ હતી, પરિણામ આ મુજબ બહેર કરાયા હતા : વકતૃત્વ સ્પર્ધા : ૧ : વિજય મોહન [ગ.હા. ફેરોહપાઠ] : ૨ : ઉષા રાની (ગ.હા. રતિયા) : ૩ : ઈન્દ્રસિંહ (ગ.હા. સોહિયાજેહા). નિબંધ સ્પર્ધા : ૧ : રવિન્દ્રકુમાર (ગ.હા. રતિયા) : ૨ : સંતોષસિંહ (ગ.હા. ફેરોહપાઠ) : ૩ : સત્યવીર-સિંહ (ગ.હા. કુંભ).

હાંસી : મુનિશ્રી હુલીયંદલ 'દિનકર' આદિની સંનિધ્યમાં વિચાર-વિમર્ષ સભાઓ, શિબિર, ૬૧ કોલોનના નવ વગેરે કાર્યો યોજાયા.

હાંસી : શ્રી બી. હુકમચન્દ એડવોકેટની અધ્યક્ષતામાં અત્રેની નિર્વાણ સમિતિના ઉપક્રમે ગવન-મેન્ટ હાથર સેકન્ટરી સ્કુલમાં યોજાયેલ નિબંધ સ્પર્ધામાં શ્રી રામવીરસિંહ (ગવનમેન્ટ હાઇ-સ્કુલ, સોરખી) ઉપારાની (ગવ. હાઇસ્કુલ, પુટી મંગલપા) અને ઉષા શર્મા (રા.ઉ.મા.વિ. હાંસી) એ અનુક્રમે પ્રથમ દ્વિતીય અને તૃતીય વિજેતા નંબર મેળવ્યા હતા. આ સાથે વકતૃત્વ સ્પર્ધા યોજાઈ હતી. તેમાં પ્રથમ ત્રણ

## વકતૃત્વ અને નિબંધ સ્પર્ધાઓ

નંબરે અનુક્રમે સુરેન્દ્રકુમાર [રા.ઉ.વિ. માટે], કૃષ્ણા ગુપ્તા [રા.ઉ.મા.વિ. હાંસી] અને શશી-બાલા [રા.ઉ.વિ. હાંસી] ને વિજેતા બહેર કરાયા હતા.

હલીમંડી : અત્રે સ્થયાના અને ધર્મચક્ર શોભાયાત્રા નીકળી હતી. પતેદીથી અત્રે પાંચ માઈલ લાંબી આ યાત્રાનું ઠેકઠેકાણે સ્વાગત થયું હતું.

હેલીમંડી (ચંડવાવા) : નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્તે, જિલ્લા ગુરુગાંવાના હેલીમંડીની પંચાયતની ધર્મશાળામાં શ્રી ગિહારીલાલ જૈન ધર્માર્ચ દ્રષ્ટ દ્વારા તા. ૧૯ મી અને તા. ૨૦મી ઓક્ટોબરે આખના શેઠોની મફત તપાસ અને ઓપરેશન હિટ્લીના મુપ્રસિદ્ધ નેત્ર વિશેષજ્ઞ ડૉ. સરાફે કરેલ.

પંચકૂલા : શ્રી જૈનેન્દ્ર ગુરુ કૃપે નિર્વાણ શતાબ્દી સમિતિવતી ૧૯મી ડીસેમ્બરે ધર્મચક્રનું અમૃતપૂર્વ સ્વાગત કર્યું. હરિયાણાના પ્રધાન પંડિત ચિરંજીવાલ શર્માએ સમારે હતું નેતૃત્વ સંભાળ્યું. આ પ્રસંગે હરિયાણાના ડેપુટીકમિશ્નર શ્રીમતી લેખવતી, અખિલ જૈન સંઘના પ્રમુખ શ્રી પ્રીતમસિંહજી, અંબાલા-એસ. એસ. જૈન સભા । પ્રમુખ શ્રી ગોરાલાલજી, પ્રો. પૃથ્વીસવજી જૈન, પંચકૂલાના સરપંચ શકુન્તલા બહેન આદિએ પ્રવચનો કર્યા.

કુરુક્ષેત્ર : નવયુવાનેએ શહેરની શેરીઓમાં અને બજા તોમાં ધૂમી વણીને દારૂ અને માંસના વેચાણને બંધ રખાવીને ભગવાન પ્રત્યે પોતાની શ્રદ્ધા વ્યક્ત કરીને મહાવીર જયંતીની શાનદાર ઉજવણી કરી.

૨૪મીએ સવારે ઉપાયુક્ત શ્રી દીપકદાસ ગુપ્તાએ નેહરુ પાર્કનાં ચાનેસર તરફ જતા એક મુખ્ય માર્ગને “ભગવાન મહાવીર માર્ગ” નામ આપ્યું. નામાભિધાન બાદ શ્રી ગુપ્તાએ સભાને સંબોધતાં કહ્યું કે ભગવાન મહાવીરની સ્મૃતિને કાયમી ત્યારે જ બનાવી શકીએ કે જ્યારે તેમણે આપેલા ઉપદેશોને અમલ આપણે આપણા દૈનિક જીવન-વ્યવહારમાં કરીએ.

૨૬મીએ પ્રભાતફેરી નીકળી રાતે જિહાડીશાની અધ્યક્ષતામાં નગરપાલિકાના પટાંગલુમાં મહાવીર જયંતી સમારોહ થયો. મહાસતીજી શ્રી આનાવતીજી મહારાજ તેમજ આચાર્ય બી અમૃતકુમારજીએ મંગળ પ્રવચન કર્યાં.

સંન્યસમાં “ભાગ્યતારા મહાવીર જવન”નું નિર્માણ થયું છે. અને “હરિયાણા અને જૈન સંસ્કૃતિ” પર સંશોધન કાર્ય ચાલી રહ્યું છે.



પાણીપતમાં ધર્મચક્ર શોભા-  
યાત્રા તા. ૨૭ ડિસેમ્બર ૧૭૪૫ના  
દિને સવારે જૈન હાથરુકલથી  
નીકળી. આ આયોજનમાં ચારે  
સંપ્રદાયનો સહકાર હતો. સરઘસ-  
માં સૌથી આગળ ધ્વજો, ઘોડે-  
સ્વાર ધ્વજો અને સાથે દિલ્હીથી  
હિન્દુ જિયા ખેન્ડ, જે સરઘસની  
શોભા વગરી રહ્યું હતું. તે ઉપ-  
રાંત ચાર ખેન્ડ અને સ્કોર્ટ,  
સ્ટ્રીક સ્ટ્રીક અને વિદ્યાર્થીઓ,  
૧૩ વિલિન આંખીઓ જે સર-  
ઘસની શોભાયાત્રાને આકર્ષક  
રૂપ પ્રદાન કરી રહી હતી. જોના-  
રાઓતું મન આ સરઘસને  
જોઈને હૃષ-પ્રકુલિત થઈ બેઠું  
હતું. પાછળ હાથી, એની પાછળ  
આકર્ષક રથ અને ધર્મચક્ર તથા  
બીજા રથમાં ભગવાન શ્રી મહા-  
વીરની અતુલ્ય સવારી હતી.

પાણીપતના બધાં બળશૈ-  
માંથી થઈને આ સરઘસતું જૈન  
હાથરુકલમાં વિસર્જન થયું. આ  
સરઘસ જે જે બળશૈમાંથી પસાર  
થયું - હકોનો, આગાસીઓ,  
લોખીઓમાં બિલેલાં અસંખ્ય  
લોકોએ એતું સ્વાગત કર્યું.  
સરઘસ લગભગ એક માઈલ  
લાંબુ હતું જે પાનીપતના ઇતિ-  
હાસમાં પહેલી વાર આટલું  
આકર્ષક રીતે યોજવામાં આવ્યું  
હતું. બધાં બળશૈને ઠેક ઠેકાણે  
તોરણ-દ્વારથી સજવવામાં આવ્યા  
હતાં.

પાનીપતમાં હાલી પાકમાં  
એક કીર્તિ સ્થંભ બનાવવાની  
યોજના નક્કી થઈ છે.

## પાનીપતમાં

### મહાવીર

### જયોત

૫ નીપત : તા. ૧૩ નવેમ્બર  
૧૯૭૪ દીપાવલીની સવારે જૈન  
મંદિરોમાં 'ભગવાન મહાવીર  
જયોતિ' પ્રગટાવામાં આવી ૧૪  
નવેમ્બરી ૨૦ નવેમ્બર સુધી પાણી-  
પત શહેરમાં સવારે પ્રભાતફેરી-  
તું આયોજન અને સાંજના

મંદિરમાં ભજન, કીર્તન અને  
આરતીતું આયોજન કરવામાં  
આવ્યું.

તા. ૦ નવેમ્બર ૧ મહા-  
વીર જયોતિ (વિસર્જન સરઘસતું)  
ભવ્ય આયોજન કરવામાં આવ્યું,  
આ સરઘસમાં સૌથી આગળ  
સ્કુટરો પર ધ્વજો, ઘોડેસ્વારો,  
હાથીની અંખાડી પર શરણાઈ-  
વાદકોનો સમૂહ અને આંખીઓતું  
આયોજન કરવામાં આવ્યું.  
વિલિન પ્રકારના ખેન્ડના મુરીલા  
ધ્વનિઓથી વાતાવરણ સૂરભિત  
બની ગયું હતું. આવ! ચાર  
ખેન્ડ હતા. સ્કોર્ટ, સ્ટ્રીકોનો  
સ્ટ્રીક અને વિદ્યાર્થીઓ સરઘસમાં  
જોડાયા હતા. આ બધા કાર્યક્રમોના  
ભાર શ્રીજૈન મિત્રમંડળ પર હતો.

### સાધ્વીજી મહારાજેનાં પ્રેરક પ્રવચનો

દિવાર : ૨૧ સપ્ટેમ્બરેક્ષમાં  
દિવસનો કાર્યક્રમ ધામધુમથી  
ઉજવાયો જેના માટે બિલો  
કરચેચે ખાસ પેન્ડોલ પ્રીચીબીચ  
ભરાઈ ગયો હતો. સાધ્વીશ્રી  
મંજુલાશ્રીજી તથા સાધ્વીશ્રી  
કાનકુમારીજી ઉપરાંત અનેક  
વક્તાઓના પ્રેરક પ્રવચનો થયા.  
આ પ્રસંગે એક નાટક પણ  
યોજવામાં આવ્યું.

૧૫૯ : સ્થાનિક નિર્વાણ  
સમિતિએ જૈન પ્રાર્થના ભવનમાં

૧૫મી ૧૭ નવેમ્બર ૧૭૪ ત્રણ  
દિવસ સુધી વિાવધ કાર્યક્રમો  
યોજાને (નવ શિષ્ટાસ્ત્ર ઉજવ્યો.  
પ્રભાતફેરી અને સરઘસ પણ  
નીકળ્યા.

રાનિવા : ઉમંગ અને  
ઉલ્લાસથી અને નિવશિષ્ટાસ્ત્ર  
ઉજવાયો. બાણુ ગુલામસિંહની  
અધ્યક્ષતામાં ચોળચોલ બદો...  
સભામાં ડો. હિમ્મતસિંહ, પ્રદા-  
ચારી શ્રી સન્માતરીડ, શાંતા-  
કુમારી અને શ્રી ગુલામસિંહ  
જોને મનનીય પ્રવચનો : થાં.



રેવાડી : રેવાડીમાં ભગવાન મહાવીર નિર્વાણકસ્યાણક મહોત્સવ ભારે ધામધૂમ સાથે પરિપૂર્ણ થયો. તા. ૧૪ નવેમ્બરે વિશાળ સરથસ શહેરના મુખ્ય બજારોમાંથી યદને શ્રી નસિયાંજી પહોંચ્યું, ત્યાં નિર્વાણ લાડુ ચઢાવવામાં આવ્યાં. ૧૬મી નવેમ્બરે રાત્રે જૈન સ્કૂલો તરફથી સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ રજુ કરવામાં આવ્યો.

રેડનક : રોહતકમાં તા. ૨૪ ડીસેમ્બરથી ૨૮ ડીસેમ્બર સુધી ભગવાન મહાવીરનો નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવવામાં આવ્યો.

રોહતકના જૈન મંદિરથી એક ભવ્ય રથયાત્રા કાઢવામાં આવી. રાત્રે રૂપક, સંગીત, વ્યાખ્યાન, નૃત્ય વગેરેનો મનોરંજક કાર્યક્રમ

રાજ્યમાં આ ઉપરાંત અંબાલા, ફરીદાબાદ, રોહતક જગાધારી, જિંદ, શુંડગાવ વગેરે ગામના લોકોએ પણ વિવિધ કાર્યો ઉજવી ભગવાનને ભાવનંદન કરી હતી.

ચૌજવામાં આવ્યો. આ કાર્યક્રમોમાં ભલધર, ગ્વાલિયર, મોદેના સરહાનપુર, બડૌત આદિ ગામોના કલાકારોને નિમંત્રણમાં આવ્યા

હતા. રથયાત્રાનું આયોજન તા. ૨૮ અને ૨૯, બંને દિવસોએ કરવામાં આવ્યું.

રેવાડી : રપમીએ ચોતી ચોકમાં મિલન ડ્રામેટિક ક્લબ [દિલ્હી]ના કલાકારોએ “જીયો ઓર જીને દો”નું નાટક ભજવ્યું.

સાહેબા (શુંડગાવ) : ભગવાન મહાવીર જિનાલયન તા-૨૧-૫-૭૫ના શિલારોપણ થયું. આ પ્રસંગે ભહેરસલા વગેરે સમારોહપૂર્વક યોજાયા.

અનંતકાળથી સંસાર-સાગરમાં ગોથા ખાતા જીવેને ધર્મનીકા દ્વારા સંસાર-સાગર પાર ઉતારનાર પ્રાણીપ્રાણ મહાનિર્વામક ભગવાન મહાવીર કેવને મારી કોટી કોટી વદના હો.

## સુરેશ સ્ટીલ કોર્પોરેશન

૯૪-એ, બીજી બ્લોક,  
દારીખાના, મેટ્રાગ્રાવ,  
મુંબઈ-૪૦૦ ૮૧૦.

ફોન { ધર : ૫૮ ૫૫ ૬૨  
ઓફીસ : ૩૭ ૬૦ ૫૧  
૩૭ ૮૧ ૭૮

હે આત્મના ગુણોથી ઉત્તમ અને અવગુણોથી  
અધમ થવાય છે... માટે તું ગુણો ચઢવું  
કર અને અવગુણોને ત્યાગ કર.

## મહેન્દ્ર મહેતા એન્ડ કંપની

- ૨૪-બી, આર. બી. કમ્પાઉન્ડ,
- હમામ સ્ટ્રીટ, ફોર્ટ,
- મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૧.

નિદા અને પ્રશંસામાં જે સમભાષી છે,  
માન અને અપમાન કરનાર પર જે સમભાષ  
રાજે છે તે આત્મા સમત્વ પુરત છે.

## ઈન્ડસ્ટ્રીઅલ એન્જનીયરીંગ કંપની

- ૫૧, મોરને સમાચાર માર્ગ,
- મુંબઈ-૪૦૦-૦૨૩.



જન્મ અને કાર્મીરના પ્રજાજનોએ મહાવીર જયંતિના દિવસે “કાય ૩” પાળીને ભગવાન મહાવીરનો સક્રિય ગુણાનુવાદ કર્યો. આ દિવસે રાજ્યભરની દારૂની દુકાનો બંધ રહી અને જાહેર ભોજનાલયો, હોટલો વગેરેમાં પણ દારૂની સેવાઓ (પીસવાનું) બંધ રહી.

રાજ્ય સરકારે મહાવીર જયંતિના દિવસે જાહેર રજા ઘોષિત કરી. નિર્વાણાત્સવની આખું વર્સ ઉજવણી કરવા માટે મુખ્ય પ્રધાન સૈયદ મીર કાસિમની અધ્યક્ષતામાં ૫૦ પ્રતિનિધિઓની બનેલી રાજ્ય નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિની રચના થઈ.

સમિતિના ઉપક્રમે વિશ્વવિદ્યાલય, કેલેજ તેમજ શાળાઓમાં જૈન સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો થયાં.

૧૩ નવેમ્બર ૧૯૭૪ના રોજ મુખ્યપ્રધાને નિર્વાણ મહોત્સવ વર્ષનો શુભારંભ કર્યો. શ્રી વિમલમુનિ આદિ વક્તાઓએ ભગવાન મહાવીરના જીવન અને ઉપદેશોનો પરિચય કરાવ્યો.

ભગવાન મહાવીરના ભગ્ન ચિત્રો અને અન્ય આકર્ષક રચનાઓ સાથે નીકળેલ શોભાયાત્રા અભૂતપૂર્વ બની રહી એમ ત્યાંના પ્રજાજનો હોંશથી કહેતા હતા. આ શોભાયાત્રામાં શીખ, મુસ્લીમ, ખ્રીસ્તી આદિ હજારો જૈનતરોએ ભાગ લીધો.

બીજો દિવસે પરેડ આઉનમાં પણ વિરાટ જનસભા મળી. આગેવાન ન્યાયાધીશ શ્રી મૂર્તળ અજલ અલીએ તેમજ અન્ય વક્તાઓએ પ્રાસંગિક પ્રવચનો કર્યાં.

૪ થી એપ્રિલ ૧૯૭૫ના રોજ મહાવીર જયંતી પણ ભગ્ન રીતે ઉજવાઈ. મુખ્ય પ્રધાન શેખ અબ્દુલ્લાએ ભગવાનને શ્રદ્ધાંજલિ આપી. શ્રી વિમલમુનિજી તેમજ મહાસતી રમાજી આદિએ પણ ભગવાનનો ગુણાનુવાદ કર્યો.

શ્રી વિમલમુનિ મહારાજની પ્રેરણાથી અને

જન્મ-ઉદ્ધમપુરના જૈન સમાજના આર્થિક સહયોગથી “સન્મતિ સદન”નું નિર્માણ થયું છે. બેગમ શેખ અબ્દુલ્લાની અધ્યક્ષતામાં જૈન હોલમાં જૈન તરુણી મંડળે સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ આપ્યો હતો.

૧૫મી મે ૧૯૭૫ના રોજ રાષ્ટ્રીય નિર્વાણ સમિતિના અતિથિવિશેષ પૂજ્ય શ્રમણ ભગવંત આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરીશ્વરજી મહારાજ તેઓશ્રીના શિષ્ય પરિવાર સાથે પધાર્યા બાદ નિર્વાણાત્સવની ઉજવણીનો ઉમંગ જોર વધી ગયો હતો.

જન્મ-કાર્મીર સરકારે સૈધાંતિક રૂપે જન્મ-શ્રીનગરમાં “ભગવાન મહાવીર મેમોરિયલ” ની રચના કરવાનો, નગરના કેટલાક ભાગોને “ભગવાન મહાવીર માર્ગ” નામ આપવાનો સ્વીકાર કર્યો છે.

**જન્મ**

●

મહાવીર

જયંતિના

દિવસે

‘કાય ૩’

ઘોષિત

●

કાર્મીર



# ભગવાન મહાવીર ર૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : શ્રી એલ. કે. ઝા, રાજ્યપાલ

પ્રમુખ : શ્રી રૌયદ મીર કાસિમ, મુખ્ય મંત્રી.

ઉપપ્રમુખ : શ્રી જી. એલ. હાંગરા, નાણામંત્રી

સંયુક્ત સચિવ : શ્રી એચ. સી. રતનપાલ, ડેપુટી કાયરેક્ટર, શિક્ષણ તથા પાઠ્યક્રમ

સભ્ય સચિવ : શ્રી પી. એલ. જૈન, જૈન સભા

## સર્વશ્રી સભ્યો

એ. જી. ગોની

મુખારક શા, કૃષિ મંત્રી

એસ. રંગીલસિંહ, રાજ્યમંત્રી

: કાયદો

મિયાં બક્ષીર અહમદ, રાજ્ય ઉપમંત્રી

ચૌધરી મહમદ શાહી

કુષક તુગધન, ઉપપ્રમુખ, લઢાખ વિકાસસમિતિ

મુખ્ય સચિવ

શિક્ષણ આયુક્ત

ચોળના અને વિકસ આયુક્ત

વિત્ત સચિવ

દિવિઝનલ આયુક્ત, કાશ્મીર

દિવિઝનલ આયુક્ત, જમ્મૂ

સચિવ, સારકૃતિક એકેડમી

વિભાગીય પ્રમુખ, ઇતિહાસ વિભાગ,

જમ્મૂ વિશ્વવિદ્યાલય

કાયરેક્ટર, સૂચના વિભાગ

ડૉ. કૃષ્ણ મોહન

કુમારી તારાપુરી

બ્રિગે. ધનસાસિંહ

ત્રિલોચન દત્ત

ડી. એન. મહાજન

એસ. એન. ફટેહાર

તીર્થરામ

ભગત હજીરામ

ચેતનરામ ચૌપણ

ઓ. પી. શરાફ

રાજ સાહની

વિલિયમ અલ્બ

મિલ્કીરામ

ડૉ. ડી. સી. પ્રશાંત, પી.ટી.આઈ. જમ્મૂ

શેખ અબ્દુલ રહેમાન,

જી. સી. જૈન, જમ્મૂ વિશ્વવિદ્યાલય

પ્રમુખ : જૈન સભા, જમ્મૂ

પ્રાચાર્ય : જૈન સ્કૂલ, જમ્મૂ

પ્રો. આર. એન. શાસ્ત્રી, જમ્મૂ

પ્રમુખ : આત્મભાવ જૈન સભા

કસ્તુરીલાલ જૈન, શ્રીનગર

વિદ્યાસાગર જૈન, જમ્મૂ

સુદશનકુમારજૈન, શ્રીનગર

કાજી નિખતુદીન, જમ્મૂ

પ્રો. દેવદત્ત, જમ્મૂ

પ્રાચાર્ય, સંસ્કૃત વિદ્યાપીઠ, જમ્મૂ

ડૉ. વેદધર્મ

ડૉ. કૌશલ્યા બાલી

શ્રીમતી કમલાવતી જૈન, જમ્મૂ

એસ. કે. કૌલ, શ્રીનગર

ડી સી ચૌસવાલ, જમ્મૂ

● કાર્યવાહક સમિતિના સભ્યો નીચે મુજબ રહેશે. ●

પ્રમુખ

સભ્ય સચિવ

સંયુક્ત સચિવ

ઉપપ્રમુખ  
ઇન્ફોર્મેશન કાયરેક્ટર.

ડૉ. ડી. સી. પ્રશાન્ત

ડૉ. વેદ ધર્મ





જરુર-કાશ્મીરના શિક્ષણ  
પ્રધાન શ્રી મહમદ અબ્દુલ  
બેગ મુનિશ્રી જનકવિજયજી  
મહારાજના દર્શનાર્થે.

એક મોટો વરઘોડો કાઢવા-  
માં આવ્યો હતો અને તે મોટી  
સભામાં ફેરવાયો હતો. જેણે  
પ્રમુખરથાન મુખ્ય પ્રધાન  
શેખ અબ્દુલ્લાએ લીધું હતું.

શેખ સાહેબે જેન ભવન  
નિર્માણ માટે જમીન આપવાનું  
વચન આપ્યું. શ્રીનગરમાં જેન  
સમાજે આવો આ પહેલો  
ઉત્સવ ઉજવ્યો.

શ્રીનગર : નિર્વાણ મહોત્સવ  
અહીં ભારે ધામધુમથી ઉજવા-  
યો. આ પ્રસંગને શાન્તભૂત  
શ્રી જગદીશમુનિજી મં, પંજાબ  
કેશરી જેનભૂતશ્રી શ્રી વિમલ-  
મુનિજી મં, સર્વધર્મસમન્વયી  
ગણીશ્રી જનકવિજયજી મ.  
તથા મહાસતી શ્રી શુભમાતાજી  
મ. સાહેબે દિવાળ્યો હોનો.



ભહેરસભામાં વ્યાસપીઠ  
પર મુનિશ્રી જનકવિજયજી  
અને શ્રી વિમલમુનિજી



જન્મુ : નિર્વાણ મહોત્સવ-  
ની રાષ્ટ્રીય સમિતિના અતિથિ  
વિશેષ શ્રમણ ભગવંત પૂજ્ય  
આચાર્યશ્રી સમુદ્રસૂરીશ્વરજી  
મહારાજના વરદ હસ્તે ૨૩મી  
એ ૧૭૫૫ના રોજ અત્રેના નવ-  
નિર્મિત જિનાલયમાં મૂળનાયક  
પદે ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામી-  
ની પ્રતિષ્ઠા થઈ.

આ જિનપ્રતિમાજી ૧૧૦૦  
વર્ષના પ્રાચીન છે. સંપ્રતિ રાજ-  
એ આ પ્રતિમાજી લગાવ્યા હતા.  
પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે અત્રે ભવ્ય  
અને શાનદાર રથયાત્રા નીકળી  
હતી. અને તેમાં અનેક જેનેતર  
ભાઈ-બહેનોએ ઉમંગથી લાભ  
લીધો હતો.

ભગવાન શ્રી મહાવીરના  
૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણક  
પ્રસંગે ઉજવાતાં આ પ્રતિષ્ઠા  
મહોત્સવમાં ભાગ લેવા માટે  
સુબઈગરા જેનો જન્મ સુધીની  
ખાસ યાત્રા દેન લઈને પહોંચ્યા  
હતા.

### જન્મમાં પ્રતિષ્ઠા

યાત્રા-પ્રવાસ દેનતું  
આયોજન શ્રી આત્માનંદ જૈન  
સભા [સુબઈ]એ કયું હતું.  
૨૫૦૦નો આંક મંગળ  
માનીને યાત્રિકોએ અમૃતસર,  
કાંગડા તીર્થ, નાગેશ્વર તીર્થ  
આદિ સંસ્થાઓમાં રૂ. ૨૫૦૦નો  
ઉદારદાનો આપ્યો હતો.

જન્મુ : રાજ્યના મુખ્ય  
પ્રધાન શેખ અબ્દુલ્લાએ મહા-  
વીર જયંતી ઉજવણીની ભડેર  
સભામાં પ્રવચન કરતાં કહ્યું  
હતું કે ભગવાન મહાવીર  
ભારતના એક મહાન ધાર્મિક  
અને સામાજિક નેતા હતા.  
તેમણે ન્યાય અને સમાનતા  
માટે નૈતિક મૂલ્યોનો પ્રચાર  
કર્યો હતો. આ સભામાં રાજ્ય-  
પાલ શ્રી એલ. કે. ઝાએ પણ  
પ્રવચન કરીને ભગવાનને  
શ્રદ્ધાંજલિ અર્પી હતી.

કામ લોગોમાં સતત રત રહેતો માણસ ધર્મને ઓળખી શકતો નથી.  
વીર ભગવાને કયું છે કે તે મહામોહમાં બિલકુલ પ્રમેદ ન કરવો.  
શાંતિના સ્વરૂપનો અને મરણનો વિચાર કરીને, તથા શરીરને  
નાશવંત બાલ્હીને, કુશળ પુરુષ કેમ પ્રમાદ કરે?

★

## મે. છગનલાલ એન્ડ સન્સ

નવરંગ બિકર્ડીંગ, ચોથા માળે, કાયા બજાર,  
પોસ્ટ બોક્સ નં. ૫૦૫૭, ૩૩૦, નવરો નાયા રોડ,

સુબઈ-૪૦૦-૦૦૬

ફોન :

૩૨ ૬૦ ૧૮

૩૨ ૬૩ ૭૫

ટેક્સ :

INFOWEAR



કર્ણાટક સરકારે નવેમ્બર-૧૯૭૪થી નવેમ્બર ૧૯૭૫ના પૂરા એક વર્ષ સુધીના સમયને “અહિંસાવર્ષ-મત માટે વર્ષ” ઘોષિત કરીને ભગવાન મહાવીરના આજીવન આદર્શ અને આદેશનું જીવનમાન કર્યું. અને આપું વર્ષ નિર્વાણાત્સવની ઉજવણી કરવા માટે રૂ. બાર લાખ સાઇઠ હજારના ખર્ચાને વિવિધ કાર્યક્રમ યોજાવ્યા.

# કર્ણાટક

રાજ્ય સરકારે આ પુનિત પ્રસંગે કેદીઓની સજામાં ઘટ્ટાડો કરવાનો તેમજ રોગગ્રસ્ત કેદીઓને બિનશરતે છોડી મૂકવાનો આદેશ આપીને ભગવાન મહાવીરની માનપતાને સક્રિય શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી. અને મહાવીર જન્મકદયાણુકના દિવસે બહાર રજાની ઘોષણા કરી.

મુખ્ય પ્રધાન શ્રી દેવરાજ ઉર્વની અધ્યક્ષતામાં અને શિક્ષણ પ્રધાન શ્રી વી. મલ્લિકાર્જુન સ્વામીની કાર્યાધ્યક્ષતામાં રચાયેલ કર્ણાટક પ્રદેશ ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ તેમજ જિલ્લા નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિઓના ઉપક્રમે રાજ્યમાં અનેક સ્થળોએ બહે-સભાઓ, સન્મેલનો, સેમિનાર વગેરે યોજાયા. તેમજ લગ્ન સ્થયાત્રાઓ નીકળી. પ્રદર્શન ભરાયા.

□ કર્ણાટક વિશ્વવિદ્યાલયમાં જૈનચેરની સ્થાપનાના પ્રયત્નો ચાલુ છે. આ માટે સરકારે રૂ. પાંચ લાખ રૂપિયાની રકમ આપવાનું આશ્વાસન આપ્યું છે આટલીજ રકમ જૈન સમાજે ભેગી કરવાની છે, તેમાંથી બે લાખ જેટલી રકમ ભેગી થઈ ગઈ છે

□ બેલગામ જિલ્લાના એક ગામમાં પ્રહલદેવ નામનું એક પ્રાચીન જૈન તીર્થધામ છે. અહીં રૂ. બે લાખના ખર્ચે એક ધર્મશાળા તેમજ કોમ્યુનિટી હોલનું નિર્માણ ચાલુ છે.

□ ચિકોડીમાં સુધરાઈએ આવેલ જમીન પર અર્ધો લાખના ખર્ચે એક કીર્તિસ્તંભ તૈયાર થઈ રહ્યો છે.

□ ધારવાટ અને હુબલીમાં છાત્રાલય બિના કરાયા છે. અને વર્ધમાન કોન્ગ્રેસપરેડીવ બેન્ક ચાલુ થઈ છે.

□ બીજાપુરના પ્રાચીન શ્રી પાશ્વનાથ મંદિરનો રૂ. બે લાખના ખર્ચે જીર્ણોધાર થઈ રહ્યો છે.

□ “આધુનિક વિચારધારા મેં જૈનધર્મથી ઉપાદેયતા” —નામના વિષય પર કર્ણાટક વિશ્વ વિદ્યાલયમાં યોજાયેલ સંવિવાદમાં દેશ-વિદેશના જૈન વિદ્વાનોએ ભાગ લીધો.

□ કન્નડ સાહિત્ય પરિષદે પણ બેંગલોરમાં ત્રણ દિવસનો એક પરિસંવાદ યોજ્યો, તેનો વિષય હતો: ‘જૈન ધર્મ’ અને કન્નડ સાહિત્ય’.

□ ૨૨ ડીસેમ્બર ૧૯૭૪ના રોજ ગ્રમણ-બેલગોલાથી ધર્મચક્ર પ્રવર્તનનો પ્રારંભ થયો. તે પ્રસંગે હેલીકોપ્ટરમાંથી પુષ્પવૃષ્ટિ કરાઈ.

□ કન્નડ સાહિત્ય પરિષદના સહયોગથી વિશ્વવિદ્યાલયોમાં જૈન કલા અને સાહિત્યનું પ્રદર્શન ભરાયું.

□ રાજ્ય સમિતિ તરફથી ‘રમારિકા’ પ્રગટ થઈ.

□ કોચલીના શાંતિગિરિની બાલુના એક ગામમાં તીર્થકરની પ્રતિમાઓનું નિર્માણ થઈ



રહ્યું છે. તેમાં રૂ. ત્રણ લાખનો ખર્ચ થવાનો અદાલ છે.

આ ઉપરાંત રાજ્ય સમિતિ રાજ્યના પ્રાચીન જિનાલયોના જીર્ણોદ્ધાર માટે ભારત સરકાર તેમજ રાજ્ય સરકારનો સંપર્ક કરી રહી છે,

## કર્ણાટક રાજ્ય

### ભગવાન મહાવીર

### ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સં-દેશ : માનનીય શ્રી રાજ્યપાલ

પ્રમુખ : મુખ્ય પ્રધાન

કાર્યવાહક : શિક્ષણ પ્રધાન

અધ્યક્ષશ્રી : ઉપકુલપતિ બેંગલોર વિશ્વવિદ્યાલય.

ઉપકુલપતિ, બેંગલોર વિશ્વવિદ્યાલય, બેંગલોર.

ઉપકુલપતિ, કર્ણાટક વિશ્વવિદ્યાલય, ધારવાડ

ઉપકુલપતિ, મૈસુર વિશ્વવિદ્યાલય, મૈસુર.

કે. એચ. રંગનાથન એમ. એલ. એ.

પ્રમુખ મૈસુર પ્રદેશ કેંગ્રેસ કમિટી

એમ. બી. કૃષ્ણપ્પા એમ. પી.

જે. એસ. અમનવાર, એમ. એલ. એ.

જે. એચ. શાહ, એમ. એલ. સી. એલેન્ડ

નિદેશ-ગુલબર્ગા

ડી. કે. હુકેલ.

બેંગલોર

મુખ્યમંત્રી યા અસં.

મૈસુર

ડો. એ. એમ. ઉપાધ્યે

મૈસુર

લોપાલ જયવનાથ દેસાઈ

પ્રમુખ : નિદેશ કેંગ્રેસ કમિટિ,

ગુલબર્ગ

શ્રીમતી વેંકટેશ આયંગાર

બેંગલોર

જી. પી. રાજરત્નમ

બેંગલોર

એમ. સી. અનંતરાજેયા

બેંગલોર

પારસનાથ

તુમકુર.

આર. એસ. સુરેન્દ્ર

બેંગલોર.

બી. ડી. ચન્દ્રણ

દેવનગર

એસ. પી. શંતરાવ

મૈસુર

જે. જોશીભલ.

બેંગલોર

જીવરાજ પી. ચૌહાન,

બેંગલોર

વ સખા ગોગી

શિમોગા

રિખવચંદ, પ્રમુખ જૈનસંઘ

મૈસુર

બી. પી. કોઠારી

ગુલબર્ગ

આર. એસ. મહેન્દ્ર

બેંગલોર

એસ. નભિરાજેયા,

બેંગલોર

હીરાચંદ કપુરચંદ શાહ

બીન્નપુર

દેવચંદલાઈ સી. શાહ

નિપાની

કે. ડી. ધરેન્દ્રયા, પ્રમુખ : ડી. સી. સી. ચલકોર

જી. એમ. અદિરાજેયા

બેંગલોર

જયકુમાર આંગોલ, આઈ. એ. એસ. બેંગલોર

હેમ્પા નાગરાજેયા

બેંગલોર

મિરજી અનંતેયા

શિવવાલ

કે. પી. સુરેન્દ્રનાથ સંયુક્ત નિદેશક, લોકનિદે.

ઉપનિદેશક-સાંસ્કૃતિક અને સાહિત્ય વિકાસ



ખેંગલોર : કચ્છાટકના રાજ્ય-  
પાલ શ્રી સુખદિયાજીએ રાજ્ય  
સરકાર અને અગ્રેના સમસ્ત  
જેન સમાજના સંકુલ ઉપ-  
ક્રમે રવિન્દ્ર કલા ક્ષેત્રલવનમાં  
યોજાયેલ લગવાન મહાવીરના  
૨૫૦ માં નિર્વાણ મહોત્સવ  
સમારોહનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

જગવેદનો હવાલો ટાંકીને  
જેન ધર્મની પ્રાચીનતાનો સ્વી-  
કાર કરતાં રાજ્યપાલશ્રીએ પોતાના  
ઉદ્ઘાટન પ્રવચનમાં કહ્યું કે મહા-  
વીર અહિંસાના ઉપાસક હતા.  
તે પાપીની નાહ પાપની છા  
કરતા હતા. પ્રાણીમાત્ર પ્રત્યે  
મૈત્રીભાવ રાખનાર હયાણુ હતા.  
એ ઉચ્ચતપસ્વી હતા. તપ કરીને  
તે સુવર્ણ પુરુષ બની ગયા. તેમની  
પાસે આત્માની અનંત શક્તિ  
હતી. તેમના ધર્મની પાછળ પશુ  
આ જ આત્મશક્તિ રહેલી છે.

ભાષણના ઉપર હારમાં રાજ-  
પાલશ્રીએ જનતાને મહાવીરના  
માર્ગનું અનુસરણ કરવાનો અનુ-  
રોધ કર્યો હતો.

સમારોહનું અધ્યક્ષરથાન  
રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી દેવ-  
રાજ ઉમેશભાઈનું હતું. તેમણે  
પોતાના પ્રવચનમાં લગવાન મહા-  
વીરના પાંચ મહાવ્રતોને જીવનમાં  
ઉતારવા અંગે બાર મૂક્યો હતો.  
તેમણે કહ્યું હતું કે લગવાન  
મહાવીરના આ નિર્વાણ મહોત્સવ  
વર્ષમાં જેન ધર્મના અનુયાયીઓ  
અપરિચ્છેદ જાતનું આચરણ કરીને



ખેંગલ- રવીન્દ્ર કલાક્ષેત્ર (બગસાર)માં નિર્વાણ મહોત્સવનું ઉદ્ઘાટન કરવા પાલ શ્રી મોહનલાલ સુખડિયા મંજીરીપ્રમુદાવીને ઉદ્ઘાટન કરી રહ્યા છે. જાણુમાં જેન સમિતિના ઉપાધ્યક્ષ શ્રી ધનરાજ શેઠિયા છે,

રાષ્ટ્ર સમક્ષ એક આદર્શ મૂકી  
શકે તેમ છે. સમારોહના પ્રારંભ-  
~~~~~

ખેંગલોર

~~~~~  
માં ગ્રા. પ્રતાપકુમાર ટોલિયા  
અને તેમના કલાવૃદ્ધ જેન લક્ષિત

ગીતો ગાયા હતા.

સુનિ ધનરાજજીએ પ્રાસ-  
ંગિક પ્રવચન કરતાં કહ્યું હતું કે  
લગવાન મહાવીરના સિદ્ધાંતોને  
જીવનમાં ઉતારવામાં આવે તો  
રાષ્ટ્રનું જરૂર કદ્યાણ થઈ શકે.  
આત્મ-નિયંત્રણ, અપરિચ્છેદ અને  
અહિંસાને બ્યવહારમાં ઉતારવાથી  
શાંતિની સ્થાપના થઈ શકશે.



બેંગલોર : આચાર્ય શ્રી વિજયભટ્ટસ્વરૂપિય અને પંચાસ શ્રી પ્રવચનપણ મ. આદિ શ્રમણ ભાવનાની નિશાની નિર્વાણ કલ્યાણકના મંગલ દિને વખોડો નાંખ્યો. મહાવીર સેવા મંડળે આકર્ષક રંગેળા પ્રદર્શન યોજ્યું. શ્રી હનિપ્રસૂરિ ૫૬૨૭ના બાળકે એ આ પ્રસંગે ૧૨૧ જા ન ફાડતાં તેના પૈસા ભેગા કરી અનાથોને ભોજનદાન કર્યું.

ફટાકડાં  
ન ફાડતા  
તે પૈસાથી  
ભોજનદાન

બેંગલોર : મુનિશ્રી ધનરાજીની સાંનિધ્યમાં સાત દિવસનો કાર્યક્રમ ચોળયો હતો. જેના ઉદ્ઘાટન સમારંભનું પ્રમુખસ્થાન બેંગલોર વિશ્વવિદ્યાલયના હિન્દી વિભાગના અધ્યક્ષ ડૉ. હિરેન્દ્રચા-એ લીધું હતું. આ ૩૬૪૦, તા. ૧૭ નવેમ્બરે, વિરાટ વરઘોડા કાઢવામાં

રાજકિય  
આગેવાનોની  
ભગવાનને  
શ્રદ્ધાંજલિ...

આમંત્ર્યે હતો. કલ્યાંટક રાજ્યના શિક્ષણપ્રધાન શ્રી મલ્લિકાર્જુન સ્વામીના પ્રમુખસ્થાને બહેર સભા ચોળાઈ હતી. અન્ય ચોળાએ બહેરસભામાં રાજ્યપાલ શ્રી મોહનલાલજી સુખાદિયા, ગુપ્તમંત્રીશ્રી દેવરાજ ઉસં તથા બેંગલોર મુનિના ઉપકુલપતિશ્રી ટી. કે. તુકેલના પ્રવચનો થયા હતા.

બેંગલોર : મુનિશ્રી સુમેર-મલજી 'સુમન'ના સાંનિધ્યમાં અત્રેના તેરાપંથી સભા ભવનમાં 'આહિંસા દિવસ' મનાવીને ભગવાનના જન્મોત્સવનો શુભારંભ કરાયો. ઉત્સવ ત્રણ દિવસ ઉજવાયો.

૨૪મીએ બહેરસભામાં બેંગલોર નગર નિગમના સર્વોચ્ચ અધિકારી શ્રી એન. લક્ષ્મણરાવ-જીએ ઉદ્ઘાટન પ્રવચનમાં કહ્યું : "મહાવીર માનવમાંથી મહામાનવ અને મહામાનવમાંથી તીર્થંકર ભગવાન બન્યા. મહાવીરે કહ્યું : કોઈપણ પ્રાણીની હિંસા નહિ થવી એકાએકે. અરણું કોઈને ગમતું નથી. મહાવીરે ભતિવાદનો વિરોધ કર્યો. તેમણે ભતિને આત્મ ઘાતક માની. મહાવીર જેવા આપણે ન બની શકીએ પરંતુ તેમના ગુણોનું અનુકરણ કરી સાચા માનવ તો બનવા બની શકીએ."

શ્રી એચ. એન. કૃષ્ણસ્વા-

મીજીએ પોતાના અધ્યક્ષાય જ. પ-ણમાં કહ્યું કે ભગવાન મહાવીરના સિદ્ધાંત મહત્વપૂર્ણ છે. દૈનિક જીવનમાં તેનું આચરણ સાધ્ય છે.

૨૪મીએ મુનિશ્રી સુમેર-મલજીની નિશામાં "મહાવીર નગર" માં સમગ્ર જૈન સમાજની બહેરસભા થઈ. કલ્યાંટક રાજ્યના શિક્ષણપ્રધાન શ્રી એન. મલ્લિકાર્જુન સ્વામી સભાના અધ્યક્ષ હતા. તેમણે પોતાના પ્રવચનમાં કહ્યું કે :

"અહિંસાની પૂઠભૂમિ પાં મહાવીરે પંચ મહાવત, રાત્રય આદિ આધ્યાત્મિક તરબોડું નિર્માણ કર્યું. તેમનો સિદ્ધાંત માનવ પ્રગતિની દૃષ્ટિએ આચર-ણીય છે."

તેમણે કહ્યું :  
મહાવીરના ગુણોનું  
અનુકરણ  
કરી માનવ બનીએ...

બેંગલોર : સ્થાનકવાસી જૈન સંઘ અને જૈન દ્વારના ઉપકરે નાટક, ભક્તિસંગીત, સંવાદ, રથયાત્રા, સભા વગેરે કાર્યક્રમો દ્વારા નિવણિત્સવની ઉજવણી થઈ. ગુજરાતી માહલા મંડલ દ્વારા સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ ચોળ્યો.

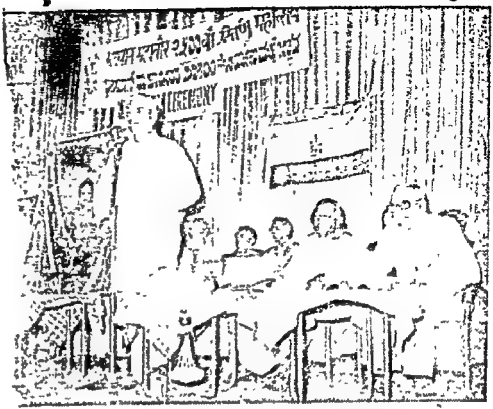


○ ગુલેદમાં  
રમારક લવન

○ શ્યામપુરામાં  
સ્વાધ્યાય મંડળ

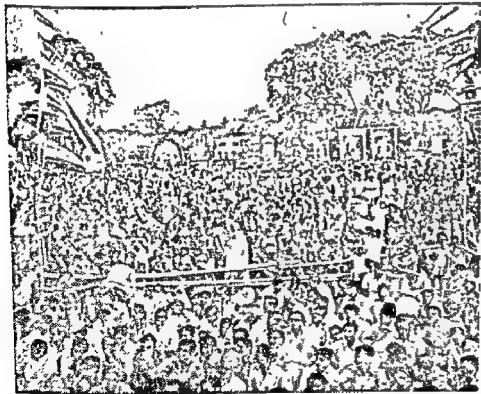
હુમલી : સાધ્વી રૂપાંજના  
સાંધ્યમાં અભુવત કન્યામંડળની  
ખહેનોએ ચંદનગાળા નાટક લગ-  
વું. કાર્યક્રમથી પ્રભાવિત થઈ  
પ્રેક્ષકોએ કન્યા મંડળને રૂ.  
૧૨૦૦ની મદદ કરી.

ગુલેદ : શ્રી લીન લોકકલ્યાણ  
ટ્રસ્ટ ગુલેદગુફ તરફથી જિભા થનારા  
મહાવીર રમારક લવન નો શ્રી  
માણિક્યદેવ જેતાલા (ખાગલ-  
કોટ) એ ાશકાન્યાસ કર્યો.



□ ગુણાનુવાદ □

બેંગ્લોરમાં ટાઉનહોલની  
ભહેરસભાની બ્યાસપીઠ પર  
રાત્ર્યપાલ થો કુખડિયા  
અને કુખ્યપ્રધાન શ્રી ઉસ્સ  
અને અન્ય મહાતુભાવો.



શ્યામપુરા : શ્રી લવંરલા-  
લણ લીન અને શ્રી લલ્લુસાલણ  
લીનના સંચાલન હેઠળ અત્રે શ્રી  
મહાવીર સ્વાધ્યાય મંડળની  
સ્થાપના થઈ.

ઉડાકામન્ડ : સુવાનેશ્વરી શ્રી  
લીન નવયુવક મંડળની રૂ. ૫૦૦  
કરી અને 'પદમ' રૂ. ૧૦૦  
દ્યાને કયાનમાં રૂ. ૧૦૦ જેન  
વાચનાલય રૂ. ૧૦૦ અને શ્રી  
કાર્યક્રમો રૂ. ૧૦૦.

ચુલ્લકિરાનગર : શ્રી જીવ-  
દ્યા જ્ઞાનપ્રચારક સંઘે જીવદ્યાના  
પ્રચોર-સાહિત્ય-કોટા પાથે  
વિતરણ કર્યું.

□ માનવ  
મહેરામણ □  
બેંગ્લોરમાં મગેલ  
ભહેરસભાનું દશ્ય

- ☐ પ્રભુ ભક્તિ
- ☐ ભાવ એક
- ☐ ભાષા અનેક

જન્મકલ્યાણક અસંગે ભેગદોરમાં ધોળથેલ વિવિધ  
ભાવિક કવિ સંમેલનમાં વારતા લેન મહામંડળના  
અધ્યક્ષ શ્રી શાહિવાલ લેન પ્રવચન કરે છે.



ભાવે જિનવર પૂછયે, ભાવે દીને દાન,  
ભાવે ભાવના ભાવીએ, ભાવે કેવળજ્ઞાન.

માન : Beekay Tax ☐ ફોન : ૩૧ ૪૬૦૫

**બી. કે. ટેક્સટાઇલ્સ**

જે. કે. શાહ એન્ડ કું.

ચંદ્ર ચોક, ૧લી ગલી, સુળછ ભેઠા માકેદ.

સુભઈ-૨.







ધરે ધરે ●

અને ●

પેઢીઓ પર ●

જૈન ધર્મ ●

સુરવાગતમ્ ●

નિર્વાણાસવ જૈન સમિતિના મહાસચીવ પ્રો.  
અતાપકુમાર ટોલિયા કવિઓનું સ્વાગત  
કરી રહ્યા.

મહેસુર : શહેર અને જિલ્લાના નામાંકિત ૫૦ સુવ્યોની જિલ્લા સમિતિ રચાઈ. તેના ઉપક્રમે વર્ષભર વિવિધ કાર્યક્રમો અને સ્થનાત્મક કામોના આયોજનો થયા.

સમિતિ દ્વારા મહેસુર યુનિવર્સિટીમાં શ્રી. જી. હનુમંતી દાન આપી 'જે હ મહાત્માની ઇનામી યોજના' ઇનામવામાં આવી. જૈન

ધર્મના વિષયમાં પીએચ. ડી. થનર વિદ્યાર્થીને પ્રતિવર્ષ આ ઇનામ આપવામાં આવશે. સમિતિ

યુનિવર્સિટીમાં  
ગોલ્ડ મેડલની  
યોજના

દ્વારા ચેરિટી ફંડ કરી સહાયતાના કાર્યો પણ કરવામાં આવ્યા. 'મહાવીર ભવન' નિર્માણ માટે

પ્રયત્ન ચાલી રહ્યો છે. ઉજવણીના પૂરા વર્ષ દરમિયાન શહેરમાં જુદા જુદા સ્થળે રંગીન ખોર્સ-પહા મૂકવામાં આવ્યા. જે પ્રવેશદ્વાર ખનાવવામાં આવ્યા. ધરે-ધરે તેમ જ્યાંપારી પેઢીઓમાં જૈનધર્મ ફરકાવવામાં આવ્યા.

મહેસુર : ૨૩મી એપ્રિલે વિવિધ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ આપ્યો. ઉપાળોક અને પ્રોફેસર વિવિધ સ્પર્ધાઓ યોજાઈ. શહેરની વિવિધ હોસ્પિટલ, અનાથલયોમાં ફળ બહેંચાયા. ૨૫૦૦ વ્યક્તિઓને લોન્ચન આપાયું.

૨૪મીએ સ્થયાત્રા નીકળી. સાંજે લાસ્ટ જૈન મહામંડળના અધ્યક્ષ શ્રી શાદીલાલની અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા થઈ કન્નડ વિદ્વાન શ્રી અન્નથજી તેમજ પ્રો. એ. એન. ઉપાધ્યેના પ્રવચનો થયાં.

જેમણે નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ દ્વારા આયોજીત રથયાત્રા ( ૧૭ નવેમ્બર ૭૭ )માં ફરતી 'જાંખી'નું દ્રશ્ય. જમણી બાજુ શ્રી લલિતસુરીશ્વરજી જૈન પાઠશાળાની બાળિકાઓને રથયાત્રામાં ગીતો ગવડાવી દેસી જતાં અધ્યાપક પડિત સુરેન્દ્રલાલ.

રથયાત્રા



જૈન ધર્મના સિદ્ધાંતો મને ખૂબ જ ગમે છે.  
જો પુનર્જન્મ હોય તો મૃત્યુ પછી મારો  
જન્મ જૈન કુટુંબમાં થાય એમ હું ઇચ્છું છું.  
—મર્નાર્ડ શો

★

★ ★

★ ★ ★

શ્રી ઝાલાવાડ જૈન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક સંઘ

C/o. મીનરવા એન્જનીયરીંગ હુલ્સ કું.

૧૧/૧૮, નાગરેલી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૩.

★ ફોન : ૩૨૮૦૨૩ ★

વૈરાગ્ય-ત્યાગાદિ સાથે જો આત્મજ્ઞાન હોય તો સફળ છે.  
અર્થાત્ મોક્ષની પ્રાપ્તિના હેતુ છે. અને જ્યાં આત્મજ્ઞાન  
ન હોય ત્યાં પણ જો તે આત્મજ્ઞાનના અર્થે કરવામાં  
આવતા હોય તો તે આત્મજ્ઞાનની પ્રાપ્તિના હેતુ છે.

ઓફીસ :

૧૩, તારદેવ શ્રીજી (લો. સેવક)

મુંબઈ-૪૦૦-૦૩૪

ફોન :

૩૭૫૧૦૮ ○ ૩૭૮૬૧૬

ગ્રામ :

BRASSLEAD

સ્ટાન્ડર્ડ

મેટલ

વર્કસ

(પ્રા.) લિમિટેડ

ફેક્ટરી :

મોગરા વિલેજ રોડ,

અંધેરી (ઈસ્ટ),

મુંબઈ-૪૦૦-૦૬૮

ફોન :

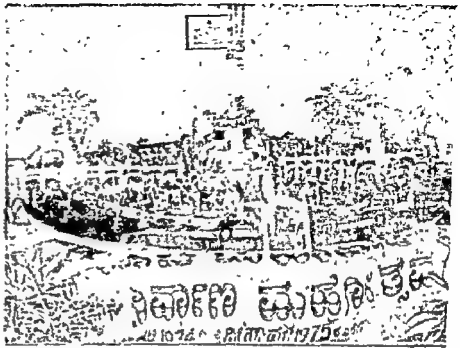
૫૪૩૪૭૪

મહેસુર : જિલ્લા સમિતિ તરફથી આઠ દિવસનો મહોત્સવ અને તે દરમિયાન શહેરના વિવિધ સ્થળોએ પોસ્ટરો, લેનલેબલો અને પ્રતિષ્ઠિત લગાડવામાં આવ્યા. તેમ જ દિગમ્બર જૈન યોડિંગમાં 'મહાવીર મંડપ'ની વિશાળ રચના કરવામાં આવી.

તા. ૧૩ નવેમ્બરના પ્રભાત-ફેરી, ધ્વજતરોપણ, સભા અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ યોજાયા. ૧૫ નવેના જિલ્લાધિકારીના નેતૃત્વ નીચે વિરાટ શોભાયાત્રા નીકળી. શહેરના સુપ્રસિદ્ધ બેન્ડો તેમ જ શહેરના રાજ્યાધિકારીઓ, આગેવાનો અને ઘણી મોટી સંખ્યામાં જૈન-જૈનેતર ભાઈ-બહેનો આ શોભાયાત્રામાં ભેગાયા હતાં. વળી, આ પ્રસંગને અનુલક્ષી રફૂત-કોલેભાઈ રત્ન રાખવામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓ પણ ચારી એવી સંખ્યામાં સામેલ થયા હતા. આ શોભાયાત્રાએ શહેરની શોભામાં ચાર ચાંદ લગાવી દીધા હતા.

૧૮ નવેમ્બરના મહેસુર વિશ્વવિદ્યાલયના ઉપકુલપતિ શ્રી જવેર ગોડાના પ્રમુખસ્થાને ભરેલસભા યોજાઈ હતી. તા. ૧૮-૧૯ના વર્ષમાન ભારતી-યેંગલોર દ્વારા પ્રે. પ્રતાપકુમાર ટોલિયા અને તેમના કલાકાર વૃંદે તેમજ ભણીતા સંગીતકાર જયંત કુમાર રાહીએ ભક્તિસંગીતના

## ● ● જૈન તીર્થોની ફિલ્મનું પ્રદર્શન



### પ્રદર્શન ●

૫૬મી માહલા મધ્ય મહેસુરમાં યોજેલ પ્રદર્શનમાં 'સમવસરણ' નું દર્શન

જમાવટભર્યા કાર્યક્રમો પીરસ્યા હતા. તા. ૨૦ના બુદ્ધ બુદ્ધ વિદ્યાલયોના ઉપક્રમે નાટક-સંગીતના કાર્યક્રમો ઉજવાયા હતા. તેમ જ વક્રતૃત્વ અને ચિત્ર સ્પર્ધા પણ યોજાઈ હતી.

એક વિશાળ પ્રદર્શન યોજાતા માનનીય મહારાણી સાહેબા વગેરે અગ્રગણ્ય વ્યક્તિઓ અને આમજનતા ભેવા ઉમટી હતી. સુનિશ્ચી સુમેરમલણ 'સુમન'ના સાતે દિવસ પ્રવચનો યોજાયા હતા. તેઓશ્રીનું ગજ્યની ભેલમાં પણ દુપ્રવચન ગોડવાયું હતું. ભણીતા વિદ્વાનોના પ્રવચનો પણ

યોજાયા હતા. જૈન તીર્થોની માહિતી અને દર્શન આપતી ફિલ્મ ગતાવવામાં આવી હતી. ઉજવણીના આ વિવિધ કાર્યક્રમો સાથે સાથે સ્થાનિક અખબારોએ પણ વિશેષાંકો અને પૃતિઓનું પ્રકાશન કરીને વીર પ્રભુની વાણી અને સંદેશને ભુલંદ બનાવ્યો હતો.

આ ઉપરાંત રાજ્યમાં બેલ-ગાંવ, બિલપુર, ધારવાડ, રાયવૂર, ગદગ, જમખંડી, દાંડેલી, દાવણ-ગીરી વગેરે ગામોમાં અનુષ્ઠાનો તેમજ સ્થયાત્રા વગેરે કાર્યક્રમો ઉજવાયા હતા.



જે ઉત્તમ છે તે દૂર છે,  
અને  
જે દૂર છે તે ઉત્તમ છે.  
હે પુરુષ,  
હું સત્યને જ ઓળખ.  
સત્યની આરાધના કરતો,  
પ્રયત્નશીલ, સ્વહિતમાં તત્પર  
ધર્મને અનુસરતો  
મેઘાવી પુરુષ જ  
મૃત્યુને તરે છે.  
અને  
ઐશ્વર્ય દર્શન કરે છે.  
કથાયેનો ત્યાગ  
કરનારો તે  
પોતાના પૂર્વકર્મોના  
નાશ કરી શકે છે.

**સ્ટીલ ઈન્ડીયા**

૧૨૮-એ, અકુડી, શુભર્ષ-પુના રોડ,  
અંબેડકર,

પુના-૪૧૧૦૧૯.

જેમ સરખી જમીન પર આવેલો,  
પાણીથી ભરેલો, રજા પનાનો અને  
પોતાને આશરે રહેલાં અનેક જંતુઓની  
રક્ષા કરનારો કોઈ એક મોટો ધરો હોય,  
તેમ આ સંસારરૂપી પ્રવાહમાં જાનીપુરુષ  
છે. તે સકળ શુભ સંપત્તિથી પરિપૂર્ણ  
હોય છે, સમભાવી હોય છે; પાપમળ  
વિનાનો હોય છે, જગતમાં નાનાં મોટાં  
સૌ પ્રાણીઓની રક્ષામાં તત્પર હોય છે.  
તથા તેની બધી ઇન્દ્રિયો વિષયોમાંથી  
વ્યાવૃત્ત હોય છે. એવા મહુર્ષિઓને  
આ જગતમાં કશી જ કામના હોતી  
નથી. તેઓ કાળની વાટ જોતાં આ  
જગતમાં વિચર્યો કરે છે.

**શાહ  
બાબુલાલ  
મનસુખલાલ**

**એન્ડ કું.**

[સાડી મરચન્ડ એન્ડ હિશાન એજન્ટ]

પોસ્ટ બોક્સ નં. ૧૮,

આલેગાંવ

(જિ. નાસિક)

☆ ફોન : ૨૨૨ ☆

# કેરળ



કેરળીનના જૈન મંદિરના રંગમંડપમાં ૧૩ નવેમ્બર ૧૯૭૭ના રોજ વિશ્વશાંતિ માટે પ્રાર્થના કરીને કેરળવાસીઓએ ભગવાન મહાવીરની ૨૫ મી નિર્વાણ શતાબ્દી ઉજવણીનો મંગળ પ્રારંભ કર્યો.

કેરળ હિસ્ટ્રી એસોસીએશને ઉજવણીમાં સક્રિય રસ લીધો. તેણે “કેરળમાં જૈનધર્મ” તેમજ “ચિદામ્પડિકરમ અને જૈનધર્મ” એ બે વિષય પર બે સંવિવાદ ખૂબજ સફળતાથી યોજાયા. આ પ્રસંગે વાંચવામાં આવેલા મન નય નિબંધો એસોસીએશનની પત્રિકાનાં વિશેષાંકમાં પ્રગટ કરાશે.

“જૈન ધર્મની આચાર સંહિતમાં શાશ્વત મૂલ્ય” એ વિષય પર પણ એસોસીએશને સંવિવાદ યોજ્યો હતો. તેના સમારોહનું ઉદ્ઘાટન રાજ્યપાલે કર્યું હતું.

રાજ્ય સરકારના પુરાતત્ત્વ વિભાગે “કેરળમાં જૈન ધર્મ” અંબી બહુ મૂલ્યવાન અને માહિતીપ્રદ પ્રદર્શન યોજાયું હતું.

રાજ્ય નિર્વાણ સમિતિ તરફથી શાળા

અને કોલેજોના વિદ્યાર્થીઓ માટે અલગ અલગ નિર્માણરૂપમાં ચોક્કસ હતી. કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ માટેને નિર્માણ હતો : “કેરળમાં જૈન ધર્મ”. અને શાળાના વિદ્યાર્થીઓ માટે વિષય હતો : “મહાવીર”. લગભગ ૨૦૦ વિદ્યાર્થીઓએ આ રૂપમાં ભાગ લીધો હતો. પ્રથમ ત્રણ વિજેતાઓને અનુક્રમે રૂ. ૫૦૦, ૩૦૦ અને રૂ. ૧૦૦ નો પુરસ્કાર અપાયો હતો.

રાજ્ય સરકારે “કેરળમાં જૈન ધર્મ” નામના પુસ્તકનું પ્રકાશન કર્યું અને વિશિષ્ટ વ્યક્તિઓને તે ભેટ અપાયું.

આકાશવાણીએ પણ પ્રસંગે પ્રસંગે જૈન ધર્મ અને મહાવીર અંગે વિવિધ કાર્યક્રમો કર્યાં.

સ્ટેટ ઇન્સ્ટીટ્યૂટ ઓફ લેંગ્વેજીસ તરફથી પઠિત હીરાલાલ જૈન લિખિત “ભારતીય સંસ્કૃતિમાં જૈન ધર્મનું યોગદાન” પુસ્તકનો અંગ્રેજી અને મલયાલમ ભાષામાં અનુવાદ પ્રકાશિત કરવાનો નિર્ણય લેવાયે હતો.



# કેરળ રાજ્ય

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

પ્રમુખ : મુખ્ય મંત્રી

ઉપપ્રમુખ : ગૃહમંત્રી

ઉપપ્રમુખ : શ્રી કે. પી. કેશવ મેનન

## ● સર્વશ્રી સભ્યો ●

સુરનંદ કુંજન

ડો. પી. કે. રવિદ્રન, ઇતિહાસ ત્રિભાગ,

કેરળ વિશ્વવિદ્યાલય.

એ. શ્રીધર મેનન, રજીસ્ટ્રાર, કેરળ

પ્રો. એમ. જી. એસ. નારાયણ,

કાલીકટ વિશ્વવિદ્યાલય.

પ્રો. સુકુમાર અક્ષિકોડે

એલ. પી. મનમાધન,

ડો. સી. કે. કરીમ

ડો. એન. વી. કૃષ્ણાવેસ્થિર

ડી. સી. કીરે કેમુરી

વીરેન્દ્રકુમાર, મેયર, કોચીન કોર્પોરેશન

પી. એસ. વેલાયુધન

લીલા હામોદર મેનન

પિલ્લઇ

પી. એ. સ્થેષ ઝોહમ્મદ

પી. કે. ગોપાલ કૃષ્ણન

ચોનકુનામ બાટ્ટી

પ્રો. એન. કૃષ્ણા પિલ્લઇ

કે. પી. એલાનકથ

પી. સી. સુકુમારન નૈયર, ત્રિવેન્દ્રમ.

કે. આર. ગુમાર

કે. વિજયરાધવન

ટી. એ. હંસાલી,

કાંતિલાલ પી. મહેતા

વિશેષ સચિવ, લોક વિભાગ

હાયરેક્ટર, પબ્લીક ઈન્સ્ટ્રક્શન

" પુરાતત્વ વિભાગ

" જનસંપર્ક વિભાગ

ત્રિવેન્દ્રમ.

"

"

કોચીન : કેરળ હીરો

એસોસીએશન અને સ્થાનિક જન

સમાજના સંયુક્ત ઉપક્રમે ૧૩મી

નવેમ્બરથી થોળયેલ પાંચ દિવ-

સના કાર્યક્રમમાં ૧૩મીએ દેરા-

સરમાં વિશ્વશાંતિ માટે પ્રાર્થના

કરાઇ હતી અને ગરીબોને સે જન

અપાયું હતું. ૧૪મીએ પૂલ

ભણવાઈ. ૧૫મીએ " કેરળમાં

જન ધર્મ " અંગે કેરળ રાજ્યના

પુરાતત્વ વિભાગે ચિત્ર પ્રદર્શન

થોળયું હતું. ૧૫મીએ રથયાત્રા

નીકળી હતી.

ત્રણ: તા. ૧૬ નવેમ્બર સાંજે ૪-૩૦

## વિશ્વશાંતિ માટે

## દેરાસરમાં પ્રાર્થના

વાગે સમારંભનું ઉદ્ઘાટન કેરળના

રાજ્યપાલ શ્રી. એમ. એન. વાંધુ

એ કર્યું. પ્રો. પ્રતાપકુમાર ટોલિયા

પ્રમુખપદે હતા. ગૃહમંત્રી શ્રી કે.

કરુણાકરને શ્રી. પી. કે. ગોપાલ-

કૃષ્ણન સિખિત 'નીતીઅમ ઇન

કેરલા' પુસ્તકનું ઉદ્ઘાટન કર્યું.

રાત્રે સાડા સાત વાગ્યે કેરલા

કલા મંડલમ દ્વારા 'ચિદલાપા-

દિકરમ' એલે રજુ કરવામાં

આવ્યું.

તા. ૧૭ નવેમ્બરે કોચીનમાં

સવારે દસ વાગ્યે 'જન ધર્મ'

વિશે મેમિનાર થોળયો. તેમાં





આપ્યો. સમારંભ સમિતિએ  
મુખ્ય મંત્રીના રાહત ફંડમાં પાંચ  
હજાર રૂપિયા તથા ગુજરાત દુકાળ  
ફંડમાં પાંચ હજાર રૂપિયા લેટ  
આપ્યા.

ગમીન : શ્રી જૈન દેરાવાસી  
સંઘ તરફથી શ્રી જૈન મેડિકલ  
ટ્રસ્ટની સ્થાપના તા. ૧૧-૧૧-૭૪  
ના કરવામાં આવી છે.

તા. ૧૩થી તા. ૧૭ નવે.  
૧૯૭૪ સુધીના પાંચ દિવસ શાંતિ-  
સ્નાન સહ મહોત્સવ તેમ જ  
વિશાળ શોભાયાત્રા, નહેરુસભા,  
પ્રદર્શન, સેમિનાર, સાંસ્કૃતિક કાર્ય  
ક્રમ વગેરેનું સુંદર આયોજન  
થયું. આ મહોત્સવ પ્રસંગે કેર-  
લના ગવર્નર શ્રી એન. એન.  
વાંચ્છ, ગૃહપ્રધાન શ્રી કે. કર્ણા-  
કરણ, શ્રી એમ. પી. મેયર વગેરે  
ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

## ○ રથયાત્રા ○

એકામીમાં નીકળેલ રથયાત્રાની  
મે આબેહુજ તસ્વીરો.



અનેક વિદ્વાનોએ પોતાના  
સંશોધિત નિબંધોનું વાંચન કર્યું.

ખપોરે ૩ વાગ્યે ફરી બીજો  
વિષય 'શિલ્પપાદિકરમ અને જૈન  
ધર્મ' વિશે સેમિનાર યોજવામાં  
આવ્યો. રાત્રે આઠ વાગ્યે જૈન  
સમાજન. કલાકારોએ સાંસ્કૃતિક  
કાર્યક્રમ રજુ કર્યો.

રાત્રી સરકારના પબ્લિક  
રીલેશન્સ વિભાગે કેરલમાં 'જેની-  
અમ ધન કેરલા' પુસ્તકનું પ્રકાશન  
કર્યું. આકર્ષકીલા વિભાગે કેર-  
લમાં જૈન ધર્મ વિશે પાંચ  
દિવસ માટે પ્રદર્શનનું આયોજન  
કર્યું. લગભગ દસ હજાર વ્યક્તિ-  
ઓએ પ્રદર્શન જોયું.

આકાશવાણી, ફિલ્મ ટિવી-  
અન વગેરેએ સંપૂર્ણ સહકાર



ત્યારે તપ, ધ્યાન,  
ધર્મ,  
આધના  
વગેરેથી કમ' ક્ષીણ  
આય છે  
ત્યારે  
આત્મા ઉત્તમ આય છે.  
અને  
ત્યારે  
રાગ-દ્વેષના કારણે  
કમ નો  
ભાર  
વધે છે ત્યારે આત્માનું  
અધઃપતન  
આય છે.

નાના મોટા કોઈપણ  
જીવાત્માના  
પ્રાણોને  
ન હણવાં, ચોરી ન  
કરવી,  
વિશ્વાસઘાત  
ન કરવો અને અસત્ય  
ભાષણ  
પણ  
ત્યજવું એ સાધુ-  
સત્જનનો  
પવિત્ર  
માર્ગ છે.

કે. જે. સંઘવી

- સહકારી મિત્રાસ, ૪થે માળે,
- બ્લોક નંબર ૧૦૦
- લાલચેય રોડ,
- સુ'બર્બ-૪૦૦-૦૩૪.
- ફોન : ૩૯ ૨૨ ૧૪

સુરેશ બી. શાહ

- ૧૦૦૬, પ્રસાદ ચેમ્બર' ○
- સ્વદેશી મીઠા કંપાઉન્ડ ○
- સુ'બર્બ-૪૦૦૦-૦૪ ○
- ૩૫ ૦૨ ૩૬ : ફોન ○





、

સરકારી કુરમાને બહુાર પાડવા ઉપરાંત

આ કાર્યક્રમનો અમલ પણ પૂરી નિષ્ઠાથી થઈ ગયો છે. પાઠ્ય પુસ્તકોમાં લગવાન મહુવીર અને અહિંસા તેમજ અપરિશ્રદ્ધ અંગેના પાઠોનો



સમાવેશ કરાયો છે. ઉત્તરેનમાં વિક્રમ વિશ્વવિદ્યાલય-માં જૈનચેરની સ્થાપના માટેનો નિર્ણય લેવાયો છે. અને આ માટે રાજ્ય સમિતિએ રૂ. દોઢ લાખની રકમનું અનુદાન આપ્યું છે.

બીજા એક વિદ્યાલયમાં શૌધ સંસ્થાન શરૂ કરવાનો વિચાર સક્રિયપણે ચાલુ છે. જ્યાંથી રૂ. ચાર લાખની રકમ મળશે તે સ્થાનના વિશ્વવિદ્યાલયમાં આ સંસ્થાન શરૂ થશે.

રાજ્યના પ્રકાશન સંચાલનાલયે ભગવાનના વિચારોને સમજાવતી એક પુસ્તિકા પણ હજારોની સંખ્યામાં પ્રકાશિત કરી હતી. રાજ્ય સમિતિ તરફથી મધ્ય પ્રદેશ શાસન સાહિત્ય પરિષદ દ્વારા પાંડિત શ્રી હીરાલાલ જૈનનો સુવિખ્યાત અન્ય "ભારતીય સંસ્કૃતિ ને જૈન ધર્મ" કા યોગદાનનું પુનઃ પ્રકાશન કાર્ય ચાલી રહ્યું છે.

રાજ્યમાં આવેલા તીર્થસ્થાનો કુંડલપુર, સુરઠ, સોનાગીરી, ખનેડિયા, હારામપુરા, સિદ્ધવર-કુદ, શુબોનતીર્થમાં સહક, વીજળી અને પાણીની સગવડો પણ પૂરી પાડવાનું કામ આ વરસે રાજ્ય સરકારે કર્યું છે.

રાજ્ય સરકારે ભારત બહાર વિદેશમાં અમેરિકામાં ખની રહેલા જૈન દેસાસર માટે પણ રૂ. ૨૫ હજારની રકમનું પ્રતીક દાન આપ્યું છે.

રાજ્યના પુરાતત્વ વિભાગે રાજકીય સંઘડાલયમાં (મ્યુઝીયમ) તેમજ પ્રદેશ સંચાલનાલયે અનેક શહેરોમાં જૈન કલા અને સાહિત્યનાં પ્રદર્શનો પણ યોજ્યા હતા.

ભગવાનની વાણીના વધુ બ્યાપક પ્રચાર થાય તે હેતુથી રાજ્ય સમિતિના અનુદાનથી તા. ૧૩ નવેમ્બર ૧૯૭૪ના રોજ ઈન્દોરથી એક ધર્મચક્ર પણ ભારત. આત્રાએ નીકળ્યું હતું.

રાજ્યમાં નિર્વાણ વર્ષ દરમ્યાન જુદા જુદા સ્થળોએ વિવિધ નિર્માણ કાર્યો અને પ્રચાર કાર્યક્રમોનું આયોજન કરવામાં આવ્યું, તે આ પ્રમાણે છે:—

## નિર્માણ કાર્યો

૧ : જોપાલમાં વર્ષમાન પાક ૨ : ખેતુલમાં 'મહાવીર પરમ', 'મહાવીર પાઠ્યાળા' અને મહાવીર વાચનાલય. ૩ : બાજપાહરામાં મુખ્ય માર્ગે પર કાયમી ધારણે મહાવીરવાણીના પાટિયા. ૪ : શુલ્લદેહડીમાં 'મહાવીર નિર્વાણ ભવન' ૫ : જતરપુરમાં 'મહાવીર શિશુ મંદિર' અને 'ક્રાંતિસ્થંભ' ૬ : ડેઝિરગાવમાં 'મહાવીર ભવન' ૭ : ધમતરીમાં મહાવીર કેન્દ્ર ૮ : ગંજાસોદામાં 'ભગવાન મહાવીર વિહાર' ઝેરતજામાં 'મહાવીર ઉદ્યાન' ૯ : ઈન્દોરમાં 'વર્ષમાન વિદ્યાંતિ ભવન' 'અનેકાંત વિદ્યાપાઠ' 'પોરવાલ ભવન' 'સ્વાધ્યાય ભવન' ૧૦ : ખજલપુરમાં શીલાલેખ ૧૧ : મંદસોરમાં 'પૌષ્પધાળા' અને શીલાલેખ ૧૨ : મહાસમુન્દમાં 'મહાવીર જૈન પુસ્તકાલય' ૧૩ : રાયપુરમાં પ્રસ્તીયક અને જૈન ભવન ૧૪ : શિલ્પવાનીમાં 'આયુર્વેદ ઔષધાલય અને ઉત્તરેનમાં મહાવીર મૌલિક ભવન અને સ્મૃતિ સ્તુપ.

## પ્રચાર કાર્યો

૧ : જોપાલ, ૨ : ખેતુલ, ૩ : રાજસમંદ અને ૪ : ખજુરાહો, પ્રચાર કાર્યો.

૧ : ખેતુલ, ૨ : જતરપુર, ૩ : ગંજાસોદા, ૪ : કરંજી, ૫ : કટની...માં મહિલા સંમેલન (આ સંમેલનોમાં દહેજ પ્રથા પર પ્રતિબંધ મૂકવાનાં કરાવ થયાં.)

૧ : ઈન્દોર, ૨ : પપોરા, ૩ : રતલામ, ૪ : શાહડોલ, ૫ : સાગર અને ૬ : ઉત્તરેનમાં નિઃશુલ્ક નેત્ર ચિકિત્સા શિબિર.

આ ઉપરાંત અનેક સ્થળોએ પ્રસાતદેરી, બહેરસવાળો, યુવક સંમેલન અદિના સંમેલન અને પદ્યાત્રા આદિ કાર્યક્રમો પણ થયાં.



# મધ્યપ્રદેશ રાજ્ય

અમવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : શ્રી સત્યનારાયણસિંહ રાજ્યપાલ

પ્રમુખ : શ્રી પ્રકાશચંદ્ર શેઠી, સુખ્યપ્રધાન

ઉપપ્રમુખ : શ્રી ચંદ્રપ્રકાશ તિવારી, વિધિ તથા સમાજ કલ્યાણ પ્રધાન

,, શ્રી અર્જુનસિંહ, કેળવણી પ્રધાન

,, શ્રી અમોલક છાજેડ, સિંચાઈ તથા વિદ્યુત ખાતાના પ્રધાન

## સર્વશ્રી સભ્યો

|                                               |                  |                                                |          |
|-----------------------------------------------|------------------|------------------------------------------------|----------|
| ડૉ. ડી. એસ. નાથ                               | કોપાલ            | મથુરાપ્રસાદ દુબે                               | ખિલાસપુર |
| કે. વિમલા વર્મા, રાજ્યમંત્રી વાણિજ્ય-ઉદ્યોગ   |                  | નમૈદાપ્રસાદ શ્રીવાસ્તવ, વિધાયક                 | બાલાધાટ  |
|                                               | તથા લોકસ્વાસ્થ્ય | ગૌતમ શર્મા, વિધાયક                             | ઉદયપુરા  |
| ડૉ. હુમનલાલ, રાજ્યમંત્રી, વિધિ તથા સમાજકલ્યાણ |                  | સવાઈમલ જૈન                                     | શામપુર   |
| ઉમરાવસિંહજી, ઉપ-મંત્રી, મધ્યપ્રદેશ            |                  | શ્રીમતી સિંહદેવ                                | સરગુજા   |
| પં. દારકાદાસ મિશ્ર                            | જળપુર            | મહેન્દ્રકુમાર માજવ                             | છતરપુર   |
| અમરવતરાવ મંડલોઈ                               | ખંડવા            | કાલચંદ જૈન                                     | સાગર     |
| રાજા નરેશચંદ્રસિંહ                            | સારગઢ            | હરિભાઈ જોશી,                                   | શામપુર   |
| સ્વામચરણ શુક્લ                                | રાયપુર           | બલદેવપ્રસાદ મિશ્ર                              | દુર્ગ    |
| શંભુનાથ શુક્લ                                 | રીવા             | તજી મથરિકી                                     | કોપાલ    |
| શિવમંગલસિંહ સુમન                              | ઉજ્જૈન           | ડૉ. શીધર મિશ્ર                                 | ખિલાસપુર |
| શેઠ ગોવિંદલાલ                                 | જળપુર            | અકગરચંદ્રી આરિફ                                | રતલામ    |
| મહારાજા માતંડસિંહ                             | રીવા             | બલદેવસિંહ વિશેષસચિવ, લોકસ્વાસ્થ્ય વિભાગ, કોપાલ |          |
| મંગુ ઉડંક                                     | મંડલા            | જરૂરીસ શ્રી ટી. પી. નાયક                       | જળપુર    |
| વિદ્યાવતી ચતુર્વેદી                           | છતરપુર           | પી. એસ. બાફ્લા                                 | ઈન્દોર   |
| રામસહાય પાંડે, સંસદ સભ્ય                      |                  | લીલાધર જોષી                                    | શુગલપુર  |
| કૈલાસ જોશી, વિધાયક                            | દેવાસ            | ગોપીકૃષ્ણ વિજયવર્મા                            |          |



|                      |           |                                     |         |
|----------------------|-----------|-------------------------------------|---------|
| બડી બેગમ સાહેબા      | બોપાલ     | અનંતરામ વેદ                         | ઉત્તર   |
| તખ્તમલ જૈન           | દિલ્હિ    | પં. લગાનીપ્રસાદ તિવારી              |         |
| મિત્રીલાલ ગમરાલ      | ઈન્દોર    | હિરાલાલ જૈન                         | બાલાપાટ |
| કનૌયાલાલ ખાદીરાલા    | ઈન્દોર    | શેઠ જશદીશચંદ                        | સિવની   |
| ચાંદમલ લૂનિયા        | કસરાગાદ   | સુશીલચંદ દિવાકર                     | જનલપુર  |
| પશુનાપ્રસાદ શાસ્ત્રી | રીવાં     | રામકુમારસિંહ                        | ઈન્દોર  |
| નેમીચંદ જૈન          | રાયપુર    | કુસુમ જૂન                           | બોપાલ   |
| ચંદ્રકલા સડાલ        | અલીપર     | તેજકુમાર સેઠી                       | ઉત્તર   |
| કે. સંતોષસિંહ        | બોપાલ     | વાચાવત એડવોકેટ                      | મન્દસોર |
| અક્ષયકુમાર જૈન       | નવીદિલ્હી | હસ્તીમલ જૈન                         | ઈન્દોર  |
| કે. પી. નારાયણ       | બોપાલ     | દેવકુમાર સિંહ                       | ઈન્દોર  |
| લાલચંદ હજીભાની       | ઈન્દોર    | હીરાલાલ કાસલીલાલ                    | ઈન્દોર  |
| રામગોપાલ માહેશ્વરી   | બોપાલ     | ન. ધૂપાલ જૈન શાસ્ત્રી               | ઈન્દોર  |
| ગુરુદેવ ગુપ્તા       | બોપાલ     | ગુલાબચંદ બડાભાયા                    | દિલ્હિ  |
| મને.જી માધુર         | બો.પાલ    | સત્યેન્દ્રકુમાર સેઠી                | ઉત્તર   |
| તરંગીણ               | બોપાલ     | ચાંદમલ મેહતા, એડવોકેટ               | ઉત્તર   |
| બાલુલાલ પાટે.હી      | ઈન્દોર    | ઈન્દ્રમલ ગાદિયા                     | ઉત્તર   |
| સ્વામી આદ્યમાનંદજી   | રાયપુર    | લલિતકુમાર જૈન                       | ઉત્તર   |
| બાલમુકુંદ બાબા       | ઈન્દોર    | બાલુલાલ જૈન                         | બો.પાલ  |
| આઈ.બિરખ એજેન         | બો.પાલ    | અક્ષયકુમાર જૈ. પ્રે. સેઠિયા કોલેજ   | બો.પાલ  |
| બાલકૃષ્ણ મૂળલ        | ઈન્દોર    | નરેન્દ્રકુમાર જૈન બાળેડ, એડવોકેટ    | ઉત્તર   |
| સોહાગમલ જૈન          | શુભલપુર   | સચિવ, મન્દપ્રદેશ શાસન, શિક્ષણ વિભાગ | બો.પાલ  |



ભોપાલ : રાજ્ય સરકારે  
વિવિધ સળ પામેલા ૪૭ કેદી-  
ઓને કેદમાંથી છોડી મૂકીને  
ભગવાનના જન્મ દિવસે પોતાની  
ભાવસભર શ્રદ્ધાંજલિ વ્યક્ત કરી.

આ ઉપરાંત રાજ્ય સરકારે  
આ પાવન દિવસે ભોપાલ વિશ્વ  
વિદ્યાલયમાં જૈન શોધ સંસ્થાન  
સ્થાપના માટે પણ સંમતિ આપી.

સમગ્ર જૈન સમાજે વિવિધ  
કાર્યક્રમો દ્વારા ભગવાનનો જન્મ-  
કલ્યાણુક નવ દિવસ સુધી ઉજ-  
વ્યો. ૨૦ થી ૨૭ એપ્રિલ સુધી  
શહેરમાં રોજ પ્રભાતકેરી નીકળી.

૨૩મીએ રાજ્યના પંચાયત  
પ્રધાન શ્રી ગુલાબચન્દ તામોટની  
અધ્યક્ષતામાં અને રાજ્યપાલ શ્રી  
સત્યનારાયણ સિંહાની અતિથિ  
વિશેષતામાં ડી. ડી. નગર જૈન  
મંદિરમાં જાહેરસભા મળી. પંડિત  
જગન્મોહનલાલજી શાસ્ત્રી(કટની)  
સભાના મુખ્ય વક્તા હતા.

૨૪મીએ શોભાયાત્રા નીકળી.  
જૈન બાલ સાંસ્કૃતિક સમિતિએ  
ભગવાનના પાંચ કલ્યાણુક અંગે  
છ રચનાઓ ચાત્રામાં ફરતી  
મૂકી હતી. ધર્મચક્ર પણ આ  
યાત્રામાં ફરતું હતું. આ દિવસે



૪૭  
કેદીઓને  
કેદમાંથી  
મુક્તિ

જન્મ-  
કલ્યાણુકની  
લગ્ન  
ઉજવણી

ભોપાલના  
તમામ  
દેરાસરે  
૫૨  
રોશની

સામુદ્ધિક  
કળાઓ  
અભિષેક



બપોરના શ્રી દિગંબર જૈન ધર્મ-  
શાળામાં ભગવાનનો સામુદ્ધિક  
કળાઅભિષેક થયો. રાતે મુભાવ  
ચોકમાં કેન્દ્રના પ્રધાન શ્રી શંકર-  
દયાળશર્માની અધ્યક્ષતામાં જાહેર-  
સભા થઈ.

૨૫મીએ શ્રી મિશ્રીલાલજી  
ગંગવાલની અધ્યક્ષતામાં ભારત  
હેવી ઇલેક્ટ્રીકલ્સ પીપલાજીમાં  
જાહેર સભા થઈ. શ્રી મહાવીર  
શરણજી [જળલપુર] મુખ્ય વક્તા  
હતા.

૨૬મીએ મંગલવારા જૈન  
મંદિરની પાસે ભોપાલ વિશ્વવિ-  
દ્યાલયના કુલપતિ ડો. રવિપ્રકાશ-  
જીની અધ્યક્ષતામાં મળેલી જાહેર-  
સભામાં શ્રી બાબુ સોભાચંદલાલ  
જૈન અને ડો. ઇન્દ્રસેન શાસ્ત્રીએ  
પ્રવચનો કર્યાં.

૨૭ અને ૨૮ બંને દિવસ  
શ્રી દિગંબર જૈન વિદ્યાલય ચોકમાં  
ડો. લાલબહાદુર શાસ્ત્રીએ  
[દિલ્હી] ભગવાનના જીવન  
અને ઉપદેશ અંગે વૈજ્ઞાનિક  
દૃષ્ટિથી વિવેચના કરી.

૨૩ થી ૨૮ સુધી શહેરના  
તમામ જૈન દેરાસરે ૫૨ રોશની  
ફરવામાં આવી હતી.



લોપાલ : ૧૪-૭-૭૫ના  
અત્રે ભગવાનનો વ્યવનકલ્યાણક  
મહોત્સવ પ્રભાતફેરી, સામુહિક  
પૂજા તેમ જ જાહેરસભા આદિ  
કાર્યક્રમોથી ઉજવાયો. સભામાં  
પ્રો. લક્ષ્મીચંદ્ર જીને [સિંહાર]  
ગણિતના માધ્યમથી આત્મા  
અને પુદ્ગલનું રહસ્ય સમજાવ્યું.

લોપાલ : સંપ્રદાય લવન,  
બાણગંગામાં જૈન કલા પ્રદર્શન  
યોજાયું હતું. આ પ્રસંગે ડો.  
કૃષ્ણદત્ત વાજપેયીની અધ્યક્ષતામાં  
વ્યાખ્યાનમાળા પણ યોજાઈ હતી.

લોપાલ : નિર્વાણ મહોત્સ-  
વના અવસરે લોપાલ આસપાસના

શ્રી સમસંગક, લોજપુર તથા  
કુરાનાના કાચા માર્ગો પાકો  
કરવાનો નિર્ણય લેવાયો છે. આ  
નિર્ણય રાજ્ય સરકારે લીધો છે.

લોપાલ : તા. ૨૪-૭-૭૫ના  
રોજ વીર શાસન જયંતી ગહુ  
ઉત્સાહપૂર્વક મનાવવામાં આવી.  
સવારે પ્રભાતફેરીમાં સેંકડો  
લોકોએ ભાગ લીધો. તંત્રીનું સૂત્ર  
હતું “સુનો સખ મહાવીર સંદેશ,  
વિપુલાચલ પર દિશા ગયા જો  
પ્રથમ ધર્મ ઉપદેશ.”

રાત્રે મધ્ય પ્રદેશના ભૂતપૂર્વ  
પ્રધાન શ્રી મિશ્રીલાલ જંગ-  
વાલના પ્રમુખપદે સભા યોજાઈ  
હતી. આ સભામાં અરેશ કોલો-  
નીનું નામ ‘ભગવાન મહાવીર  
નગર’ તથા લોપાલમાં વર્ધમાન  
પાકે બનાવવા માટે સુધરાઈને  
અભિનંદન આપ્યા હતા.

ખેતલ : પશુપણપવ નિમિત્તે  
જૈન નવયુવક મંડળ દ્વારા ૧૮  
દિવસનો એક કાયક્રમ યોજાયો.  
તેમાં મહાવીરના જન્મથી શોધ  
સુધીના પ્રસંગોને આવરી લેતો  
એક સાંસ્કૃતિક નાટ્ય કાર્યક્રમ  
યોજાયો હતો.

ખેતલ : મહાવીર પાકશાળા  
અને મહાવીર વાંચનાલયની  
શરૂઆત કરવામાં આવી. પુસ્ત-  
કાલયમાં એક વિશેષ વિભાગ  
ખોલાવામાં આવ્યો. જેમાં નિર્વાણ  
મહોત્સવ પર પ્રકાશિત તમામ  
સાહિત્ય સામગ્રીમાં આવું છે.

વિક્રમ

વિશ્વવિદ્યાલયમાં

‘જૈન ચેર’

લોપાળ : વિક્રમ વિશ્વ-  
વિદ્યાલયમાં “જૈન ચેર” અને  
શોધ સંરંધાન રચાવવામાં આવશે.  
આ માટે ડા. દેવ લાખતી  
માતબર રકમ મંજૂર કરવામાં  
આવી છે. રાજ્યના મુખ્ય  
પ્રધાનશ્રીની અધ્યક્ષતામાં મળેલ  
નિર્વાણ મહોત્સવની ઉપ-  
સમિતિની બેઠકમાં આ નિર્ણય  
લેવાયો હતો.

બંદનાવર : શ્રી મહાવીર  
નિર્વાણ યુવક સમિતિ અને કારલ  
જૈન મહામંડળના માર્ગદર્શન  
હેઠળ અત્રે વિવિધ કાર્યક્રમો  
યોજાને નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજ-  
વાયો. ૧૩ નવેમ્બર ૧૯૭૫ના રોજ  
સમગ્ર જૈન સમાજ તરફથી  
પ્રભાતફેરી નીકળી અને શ્રી  
ઈન્દ્રમલ સરાદના પ્રમુખપદે  
જાહેરસભા મળી. ૧૬મી નવેમ્બરે  
પણ જાહેરસભા થઈ. જેના પ્રમુ-  
ખપદે શ્રી માણિકલાલ વકીલ  
હતા અને ઇન્દોરના શ્રી દ્વીર-  
ચંદ જી મહેતા મુખ્ય અતિથિ  
હતા. શ્રી પવન જીને સભાનું  
સંચાલન કયું હતું. ૧૮ નવેમ્બરે  
અડનગરની ભજન મંડળીએ જિન-  
ભક્તિ કાર્યક્રમ આપ્યો.

જેમના અમૃતથી અધિક  
મધુર વચ્ચનોએ અનેક  
આત્માઓના અંતઃકરણમાં  
સદાના દીવડા મગદાવ્યાં  
તે મહાવીર પ્રભુને આમારી  
ઠોટી ઠોટી લંદના હો.



જ ન તા

ટેક્સ ટાઈલ્સ

ગયા પિઠ્ઠીંગ, ત્રીજે માથે,  
રમ નં. ૧૯, મરદદ ૧૬૨ રોડ,

સુખપ-૪૦૦ ૦૦૩.



ખેતુલ : ધારાસભ્ય ડૉ. જોન.  
જોન. પાન્સેએ 'મહાવીર પરણ'નું  
ફાઇટન કરીને મહાવીર  
જયંતી ઉત્સવનું મંગલાર્ચન  
કયું હતું. ૨૪ અને ૨૫ એપ્રિલ  
એ દિવસ ઉજવણી થઈ હતી.  
૨૪ મીએ સવારે રથયાત્રા નીકળી  
હતી અને રાતના ડૉ. રતનકુમારે  
ભગવાનના જીવન સિદ્ધાંત ઉપર  
પ્રવચન આપ્યું હતું.

૨૫મીએ સવારે મહિલા  
સંમેલન મળ્યું હતું. સાંજે યોજા-  
યેલ જૈન સંમેલનમાં જિલ્લાના

તમામ સ્થાનોના પ્રતિનિધિઓ  
ભાગ લીધો હતો. રાત્રે મહાવીર  
પ્રદર્શન મુદ્દાનું મુકાયું હતું. અને  
કવિ સંમેલનમાં કવિઓએ ગીતો  
અને ગઝલો દ્વારા ભગવાનનો  
શુભાનુવાદ આપ્યો હતો.

□ ગરીબોને

અન્નદાન

□ મહાવીર-

પ્રદર્શન

સિદ્ધાંત : ૧૩મી નવેમ્બર

૧૯૭૪ના સવારે નિર્વાણ લાડું

ચક્રવર્તી બાદ સિદ્ધાંત આચન  
એન્જનીયરીંગના મેનેજર ડા.ય-  
રેક્ટર શ્રી શિવરાજ જૈને ધ્વજ  
રોહણ કર્યું. ત્યારબાદ રથયાત્રા  
નીકળી. રથયાત્રા પૂરી થયા બાદ  
જૈન ભવનમાં હુકાળ પીડિત  
ગરીબોને અન્નદાન અપાયું.

૧૪મીના નાનાં ભૂલકાંઓએ  
ધાર્મિક અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ  
આપ્યો. ૧૫મીએ રાત્રે શ્રી  
સુનિર્મલ કાંતિના પ્રમુખપદે  
પરિસંવાદ યોજાયો. તેમાં રેવરન્ડ  
પન્નાલાલ, ડૉ. એચ. એલ. સાહુ,

પરમોપકારક પરમપિતા ભગવાન મહાવીરના પૂરા ચતાં ૨૫૦૧ વર્ષે

એ ચરમ તીથપતિ દેવાધિદેવને અમારી અનેકનેક લાવવંદના...

....એ પરમ પિતાનો પરમ સંદેશ વિશ્વભરમાં ફેલાવવા મથતી

## વર્ધમાન ભારતી

બેંગલોર-

૫૬૦૦૦૮ની

□ મહાવીર દર્શન □ વીર વંદના □ આત્મસિદ્ધિ □ ભક્તામર

□ આનંદધન પદ □ અનંતકી અનુગ્રંજ □ રાજપદ □ રાજભક્તિપદ

અને આગામી બીજા અનેક જૈન રેકૉર્ડની અનુભાવના સાથે

તેની સફળતાં માટે અમારી અનેકશઃ શુભકામના :-

એમ. મુન્દ્રચંદ મીઠાલાલ જૈન  
નં. ૧૫/૪, સાકીવાલા  
બેંગલોર-૫૬૦૦૨૯

આર. મિશ્રીલાલ સચેતી જૈન  
૧, બેંગલોર રોડ, નંજખા સર્કલ  
બેંગલોર-૫૬૦૦૨૫

આર. મિશ્રીલાલ એન્ડ સન્સ  
નં. ૧૯-એ, મેથન રોડ,  
હોસુર (જિ. ધર્મપુરી : તામિલનાડુ)

ભારત ટ્રેડીંગ કંપની  
મેથન રોડ,  
હોસુર (જિ. ધર્મપુરી : તામિલનાડુ)



સ્વામી દિવ્યાનંદ સરસ્વતી, ભિક્ષુ  
સત્યાનંદ ભન્તે, સરદાર શેરસિંહ,  
જનાબ રીઝવી સાહેબ અને  
બાબુલાલ આકુલે મનનીય પ્રવ-  
ચનો કર્યાં.

૧૬મીએ રાતે ઉપશિષ્યણુ  
પ્રધાન ભંવરસિંહના પ્રમુખપદે  
અખિલ ભારતીય કવિ સંમેલન  
યોજાયું. ૧૭મીએ રાતે આમ-  
ગાંવના અન્દપ્રભુ જૈન પાઠશાળા  
વાઘવૃન્દે કાર્યક્રમ આપ્યો. ૮  
ડીસેમ્બરના તેમજે બીજે કાર્યક્રમ  
પણ ૧૪ કાર્યો હતા.

બુદ્ધરહી : મુનિશ્રી પ્રજા-  
પ્રકાશણની પ્રેરણાથી ૩ દેશુઆ-  
રીએ મહાત્મા : નિર્વાણુ ભવનનો  
શિલાન્યાસ કરવામાં આવ્યો  
હતો.

ચિચેલી (ખિલ્લા બેનુલ)  
૧૨મી માર્ચ ૭૫ના સવારે પ્રભાત  
ફેરી અને બપોરના શોભાયાત્રા  
દ્વારા શહેરની સમગ્ર જનતાએ  
નિર્વાણુ મહોત્સવની ઉજવણી  
કરી.

જેમણે જગતમાં સર્વ જીવોને આત્મબુદ્ધિ મળીને સર્વ  
ઉત્તર પ્રતિ મેરિલાલ શમવાની ઉદ્દેશપણા કરી એ  
ભગવાન મહાવીર દેવને અમારી કોટી કોટી વંદના હો.

★

કે. એલ. મહેતા એન્ડ કું. પ્રા. લિ.,

૩૫, બાંજરાડી, કાલબાદેવી રોડ, પો. બો. નં. ૨૧૦૩,

ગુંબાઈ-૪૦૦-૦૦૨.

## □ કથક નૃત્યથી વીરવંદના □

લાગણપુર : ૧૩મીએ રથયાત્રા નીળા, આ યાત્રા શ્રી ચંપાપુર  
દિ જૈન સિદ્ધજેવ પાસે બહારસલામાં ફરવાઈ ગઈ. મુનિશ્રી સુપાર્થ-  
સાગરજી આદિએ ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ અંગે વૈવિધ્યપૂર્ણ  
રજૂઆત કરી. ૧૪મીએ શ્રમણ સંસ્કૃતિ દિવસ ઉજવાયો. ૧૫મીએ  
રાતે પંડિત શ્રી લાલચંદ્રજીએ ભગવાનના ત્યાગમય જીવન વિષે  
વાતાલાપ આપ્યો. ૧૬મીએ સવારે ટપાલ ટિકિટનું ઉદ્ઘાટન કરાયું.  
આ રાતે કુમારી વિજ્ઞા ખંડેલવાલે કથક નૃત્ય કરી ભગવાનને  
ભાવસભર વંદના કરી. ૧૭મીએ દિવંબર જૈન ભવનમાં બહાર  
સભા મળી.

જંતરપુર : બજુરાહો તીર્થ

ક્ષેત્રમાં ૧થી ૬ માર્ચ ૭૫ સુધી

વિવિધતા ભર્યા કાર્યક્રમો થયાં.

જેમાં શ્રી સિદ્ધચક્ર મંડળ વિધાન,

‘ભારતીય પુરાતત્ત્વમાં જૈન

સ્થાપત્ય અને શિલ્પકળાનું સ્થાન’

વિષય પર ચર્ચાસભા, મહિલા

સંમેલન, રીવા વિભાગીય નિર્વાણુ

મહોત્સવ સમિતિનું અધિવેશન,

વધંમાન નાટ્ય મંડળી, દેવેન્દ્ર

નગર દ્વારા અભિપ્રેત નાટક અને

શ્રી નીરજ દ્વારા પ્રદર્શિત ફિલ્મ

શો મુખ્ય હતાં.

જંતરપુર : અંગ્રેની સ્થાદવાઈ

પરિપદના ઉપક્રમે ૧૦ માર્ચ ૭૫

ના રોજ શાસકીય મહારાજ

મહાવિદ્યાલયના સભાખંડમાં શ્રી

પ્રકાશચન્દ્રજીએ [ધન્દોર] ‘આજ

કે યુવા આક્રોશ શાંત કરનેમે’

ભગવાન મહાવીર કે ઉપદેશોંકા

યોગદાન’ વિષય પર મનનીય

પ્રવચન આપ્યું હતું.

જંતરપુર : જૈન સમાજ

જંતરપુર દ્વારા જૈન ધર્મશાળા

મહાવીર શિશુ કેન્દ્રની સ્થાપન

કરવામાં આવી છે.

જંતરપુર : અહીં નૂતન

ભવન પાસે મેલા આઉન્ડમ

નિર્વાણુ મહોત્સવની પવિત્ર સ્મૃ-

તિમાં એક કીર્તિ સ્થંભ ઉભો થઈ

રહ્યો છે. જેનો શિલાન્યાસ મુખ-

સર્થ પ્રમુખ શ્રી વિશ્વપ્રસાદજી

શ્રીવાત્સવના હાથ થયો.





ઝાગરમાં : ૧૮ થી ૨૪  
એપ્રિલ સુધી ઉજવાયેલા મહા-  
વીર જન્મોત્સવ દરમ્યાન શ્રી  
ચંપાલાલજી શ્રીમાલે 'મહાવીર  
ભવન'નું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. ડૉ.  
પ્રકાશચન્દ્રજી [ઈંદોર]એ ભગ-  
વાનની તસ્વીરનું અનાવરણ કર્યું  
હતું. ૨૪મીએ સવારે વખાનો-  
ત્સવ, અભિષેકપૂજન અને રાતે  
ડૉ. ચંપાલાલજી જૈનની અધ્ય-  
ક્ષતામાં જાહેરસભા વગેરેના કાર્ય-  
ક્રમો થયા હતા.

આગળાહારા : ૧૩ થી ૧૫  
નવેમ્બર ૧૯૭૪ના ત્રણ દિવસ  
સુધી શહેરના કતલખાના અને  
શરાખાના સપ્લુ બંધ રહ્યા  
સ્થાનિક નિર્વાણ મહોત્સવ  
સમિતિએ ૧૩મીથી સાત દિવસ-  
નો ઉત્સવ ઉજવ્યો. પ્રભાત ફેરી,  
સ્નાનપૂજા, ખૂડફૂજ અને રાત્રિ  
જાગરણ આદિ કાર્યક્રમો થયા.  
સમિતિએ શહેરના મુખ્ય  
માર્ગો પર કાયમી રૂપે ભગવાનની  
વાણીના સૂત્રો ચૂંક્યા છે.

જાતીસપ્ત : આ ક્ષેત્રના  
હુર્ગ, રાયપુર, રાજનાંદગાંવ,  
ધમતરી, મહાસસુન્દ, મુંગેલી,  
પંહિયા, ઢાલી. કવર્ધા, ખૈરાગઢ,  
કુસમકસા ઝરણદલી, ખાલાઘાટ,  
કટંગી, ખરિયારરાઈ આદિ સ્થળે  
નિર્વાણવર્ધના ઉપલક્ષમાં સાધવીશ્રી  
મનોહરશ્રીજી આદિની નિશામાં  
મહોત્સવ, પ્રભાતફેરી, રથયાત્રા,  
પ્રવચનો, તપ-ત્યાગ, પ્રસુભકિત  
આદિના કાર્યક્રમ યોજાયા. કેટલાક  
સ્થળે દેરાસર, હોસ્પિટલ, વિધા-

ને  
ત્ર  
શિ  
ખિ  
ર

જાતીસપ્ત : દ્રોણપ્રાંતીય નવયુગ સેવાસંઘે દ્રોણગિરિના ઉપક્રમે  
જૈન સમાજ-ધારાના સહયોગથી ૬ થી ૧૮ ફેબ્રુઆરી સુધી નિઃશુલ્ક  
નેત્ર ચિકિત્સા શિબિર યોજાઈ હતી. જિલ્લાઅધ્યક્ષ શ્રી એસ. કે. જોષીએ  
શિબિરનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

૩ અને ૪ માએ અનુક્રમે ફતેહપુર [શુજરાત] અને ઇન્દોરથી  
અવી પહેંચિલા ધર્મચક્રનું સંયુક્ત સ્થાપન કરાયું. આ પ્રસંગે  
પ્રવચન, રથયાત્રા, કોતિશંભુનું શિલારોપણ, વિદ્વાનોનું સન્માન,  
દિવ્ય પ્રદર્શન આદિ કાર્યક્રમો થયા.

કી  
તિ  
સ્ત  
લ

જાનિયા : શ્રી સંઘ તરફથી  
ડૉ. પચાસહજારના ખર્ચે કીર્તિ-  
સ્થંભ બંધાનાર છે. ઉપાશ્રય  
પાસેના રોડનું નામ 'મહાવીર  
માર્ગ' જાહેર કરવામાં આવ્યું છે.  
દેવ લપુર : શ્રી વનેડિયાજીથી  
ત્રણ કિલોમીટર દૂર અત્યંત પ્રા-  
ચીન શ્રી (દ. જૈન મંદિર દેવા-  
લપુર (જિ. ઇન્દોર) નો જર્ણો-  
ધાર કરાવવાનું શરૂ થયું છે.

જાવણી : થી દિગંજ  
જૈન મંદિર-જાવણી (ઇન્દોર)ના  
અધ્યક્ષ અને નવયુવાન સમાજ-  
સેવક શ્રી જયસેન જૈનનું ૨૧મી  
નાટકયુગમાં તેમની સમાજસેવાઓ  
માટે જાહેર સન્માન કરાયું હતું.  
આ પ્રસંગે જાવણી જૈન સમાજે  
તેઓથી વધુ ઝાંખરા અને  
સુવિધાથી સમાજ સેવા કરે તે  
માટે તેમને એક સ્કુટર ભેટ  
આપ્યું હતું.

લથ, મહાવીર ભવન વગેરેનું  
નિર્માણ થયું.  
ગંજ ખસોલા : ૮ મી  
ડીસેમ્બરે ભગવાનના દીક્ષા કલ્યા-  
ણકનો દિવસ ભરચક કાર્યક્રમથી  
ઉજવાયો. સવારે પ્રભાતફેરી  
નીકળી. બપોરે મહિલા સંમેલન  
મળ્યું. રાતના જાહેરસભા મળી.  
આ પ્રસંગે 'મહાવીર નિર્બંધ  
સ્પર્ધા'ના વિજેતાઓને પુરસ્કારો  
આપાયા.



શ્રી  
મહાવીર પ્રભુને

શત

શત

વંદન

...

વંદનાલિલાપી-

કુલચંદ એસ. જૈન

મહાપીર જિલ્લુંદા

રાય સિદ્ધાર્થ નંદા,

લંછન મૃગ ઇદા

છસ પાયે સોહંદા,

સુર નરવર ઇદા

નિત્ય સેવા કરંદા,

ટાળે ભવ કંદા

સુખ પામે અચંદા.

મોનોગ્રામ

હાર્દિગ બ્લોચીંગ એન્ડ પ્રીન્ટીંગ વર્ક્સ

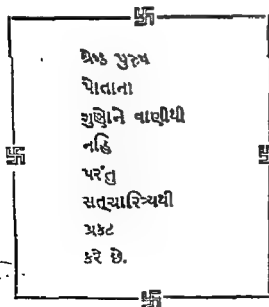
ફોન : ૭૭

ફેક્ટરી : કુલગાંવ, બદલાપુર,  
જિ. થાણા [ મહાશાંદ્ર ]

ફોન : ૨૫૨૪૬૨

ઓફીસ : ૮/૧૦, લેલવાડી, ૧લા માળે,  
વિઠ્ઠલવાડી, સુબર્બ-૪૦૦-૦૦૨.

નાણાવટી એન્ડ કું. પ્રા. લિ.



○ રજીસ્ટર્ડ ઓફીસ :

નાણાવટી મહાલય,  
૧૦, સ રોડ, ફોર્ડ,  
સુબર્બ-૪૦૦-૦૦૧.

○ બાન્ક :

ક્રેડિટ : મદાસ

○ ફોન :

૨૫ ૫૩ ૧૬ : ૨૫ ૫૪ ૨૨

○ ગ્રામ :

MANIBALA  
BOMBAY.



દાર—  
માંસ—  
વિરોધી  
કુંભેશ

બદનાવર : જૈન યુવક  
મંડળના સભ્યોએ ૧૯ અને ૨૦  
નવેમ્બર ૧૯૭૪ના બે દિવસ  
હરિજન અને આદિવાસી વસ્તી-  
માં જઈને મંસ અને દારૂ  
વ્યાપારી કુંભેશ યથાવી; અને  
અંદરનાં વિરતાશોમાં અહિંસા-  
ના સિદ્ધાંતોનો પ્રચાર કર્યો.

ધમતરી : મહાવીર કલ્યાણ  
કેન્દ્રની સ્થાપના અને તેના ઉપ-  
ક્રમે 'મહાવીર કલ્યાણ કેન્દ્ર  
અસ્પતાલ'નું નિર્માણ કરવામાં  
આવ્યું. જુલાઈ ૨૨ કેપે  
યોજવામાં આવ્યા. નવા-જુના  
કપડા તેમજ અનાજ એકત્ર કરી  
દુધાળામસ્ત મામોમાં વહેંચવામાં  
આવેલ.

—નવા  
—જુના  
કપડાંનું  
વિતરણ

દુર્ગ : ૧૩મી નવેમ્બરે દિગ-  
મ્બર જૈન મંદિરમાં લાડુ ચઢાવ-  
વામાં આવ્યા અને પંચરંગી  
ધ્વજ લહેરાવવામાં આવ્યો.  
અપેરે ૧ વાગ્યે આદિનાથ સ્વેતા-  
મ્બર મંદિરના સલાલવનમાં  
કલેક્ટર શ્રી. કૌસે મહેતાસવતું  
ઉદ્ઘાટન કર્યું. સભામાં શ્રી  
મનોહરશ્રીજી અને એમની  
શિષ્યાએ પ્રવચન કર્યું.

હેમા જોસે કર્યું. સંમેલનમાં  
રાયપુરના બી. કૌશલ્યાદેવી, ડો.  
ફલમણી જૈન અને દુર્ગના ડો.  
શક્તિલા જૈને પ્રભાવશાળી પ્રવ-  
ચનો કર્યા. શ્રી. તારાબાઈ પાંડ્યા  
અને શ્રી. કિરણલતા પાટનીનાં  
ગીતોની લોકોએ પ્રશંસા કરી.



સંમેલનમાં બહિષ્કાર અને  
માંસાહાર વિરૂદ્ધ એક ઠરાવ તૈયાર  
કરોને માંતી. સરકારને એકલવાને  
નિવૃત્ત કરવામાં આવ્યો.



આ સંમેલનના સુખ્ય  
બાબજીને આકાશવાણી, રાયપુરથી  
સાંજના પ્રસારિત કરવામાં આવ્યા  
એ રાત્રે બાલિકા મંડળની બાલિ-  
કાઓએ 'સતિ અંબના' નાટક  
રજ્યું કર્યું.

તા. ૧૭મી નવેમ્બરે અપેરે  
સંપૂર્ણ જૈન સમાજનું એકત્ર સર  
ધસ કાંડવામાં આવ્યું. અને રાત્રે  
આઠ વાગ્યે ગાંધી ચોકમાં ગૌરા-  
ગઢની સંગીતકલા વિશ્વવિદ્યાલયના  
ઉપકુલપતિ શ્રી. જુલાળચંદજી  
જૈનના પ્રમુખપદે 'મહાવીરના  
સિદ્ધાંતોની લોકોપયોગિતા' વિશે  
શ્રી. વાલચંદ કછવારા, શ્રી શરદ  
જુપ્તા, શ્રી. કૃષ્ણચંદ શાસ્ત્રી, શ્રી  
શરદ કોઠારી અને શ્રી. મોહન-  
લાલ બાટલીવાલના પ્રવચનો  
થયા.

તા. ૧૮ નવેમ્બરે ગાંધી  
ચોકમાં રાત્રે આઠ વાગ્યે શ્રી.  
સંતોષ જાનું પ્રવચન યોજવામાં  
આવ્યું. તા. ૧૯મીએ ખામગાંવના  
૩૦ બાળકોની મંડળીએ નાટક,  
નૃત્ય અને સંગીતનો કાર્યક્રમ  
રજ્યું કર્યો.

તા. ૨૦મીએ દુર્ગના બાલક  
બાલિકાઓએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ  
રજ્યું કર્યો. બધા કાર્યક્રમો જૈન  
સમાજના ચારે સંપ્રદાયો સાથે  
મળીને યોજાયા હતા.



ગ્વાલિયર : 'નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્તે શહેરના સમગ્ર જૈન સમાજ દ્વારા સાત દિવસનો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો. સવારે છ વાગ્યાથી રાત્રે ૯ વાગ્યા સુધી મંથકેમોનું આયોજન થયું.

તા. ૧૩મી નવેમ્બરે ગ્વાલિયર, મુરાર, લશ્કર તથા ગિરલાનગરમાં ભવ્ય પ્રભાતકેરીઓ કાઢવામાં આવી. તા. ૧૪ મી નવેમ્બર રાત્રે આઠ વાગ્યે વ્યાખ્યાનમાલા યોજવામાં આવી. પ્રમુખપદે મહનમોહન હતા. ખાલાતુલસી કન્યા મંડળની કન્યાઓનાં મંગલાચરણ પછી, મંડળ તરફથી પ્રગટ કરવામાં આવેલ સ્મારિકાતું ઉદ્ઘાટન શિવાજી વિશ્વ વિદ્યાલયના ઉપકુલપતિ શ્રી. ગોવિંદનારાયણ ટંબે કર્યું. શ્રી સરદારસિંહજી ચોરડિયા અને પંથકુપણ શ્રી. પાંડેના વકતવ્ય બાદ મુનિશ્રી ચંદનમલજીએ પ્રવચન કર્યું. કાર્યક્રમનું સંચાલન મોહન અંબરેકર્યું.

તા. ૧૫ અને ૧૭ નવેમ્બર સવારે વીર છાત્રાવાસ, લશ્કરમાં નિર્વાણ મહોત્સવ રૂમિતે તરફથી યોજવામાં આવેલ સાપ્તાહિક કાર્યક્રમમાં મુનિશ્રી ચંદનમલજીના પ્રવચનોનો જનતાએ લાભ લીધો.

લશ્કરમાં પ્રભાતકેરીઓ, પંચકલ્યાણક પૂજન, પ્રદર્શનનું આયોજન, હરીદ્ધિઓનું આયોજન, સુવક સંમેલન, મહિલા

ધમતરી : અહીંથી ૯ માઈલ દુર ચંબર ગામમાં અંબારમોતી માતાના દેવસ્થાનમાં પ્રતિવર્ષ, દીપાવત્રી બાદ આવતા પહેલા શુક્રવારે, મેળા યોજાય છે. આ મેળા પ્રસંગે સેંકડો પશુબલિ થાય છે. આ વર્ષે ધમતરીના આગેવાન જૈનોએ, પશુબલિ પ્રતિબંધ કાનૂનનો ભરાખર અમલ થાય તે માટે, ત્યાં હાજર રહી અને પોલિસ અધિકારીઓ સાથે સહકાર સાધી એક પણ પશુની હત્યા થવા દીધી નહિ

મેળામાં થતાં પશુબલિ અટકાવ્યાં

## ગ્વાલિયરમાં ભવ્ય ઉજવાણી સપ્તાહ યુવક સંમેલન અને મહિલા સંમેલન પંચકલ્યાણક પૂજન અને પ્રદર્શન

સંમેલન, પરિસ્વાદો, સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ આદિ અનેક મહત્વપૂર્ણ કાર્યક્રમોમાં હજારો સ્ત્રી પુરુષો ઉપસ્થિત રહ્યા હતાં.

તા. ૧૭મી નવેમ્બરે રાત્રે એક સંગીત સંમેલન યોજવામાં આવ્યું. તા. ૨૦ નવેમ્બરે સાપ્તાહિક કાર્યક્રમોની પૂર્ણાહુતી કરવામાં આવી.

મુનિશ્રી મોહનલાલજી 'સુમન', શ્રી સિદ્ધનાથ શાસ્ત્રી માનસ, શ્રી. યોગાનંદજી આદિએ ભગવાન મહાવીરના જીવન પ્રસંગો અને ઉપદેશો વિશે વિસ્તૃત પ્રવચનો કર્યા. કાર્યક્રમનું સંચોજન શ્રી. ટીકમજી બાફલાએ કર્યું.

### મહાવીર ભવન માટે રૂ. અઢી લાખનું દાન

ગ્વાલીયર : ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ મહોત્સવ સમારકેક દારા બનનાર શ્રી મહાવીર ભવન માટે ઉદ્યોગપતિ શ્રી ધનસ્વામદાસજી ગિરલાએ રૂ. અઢી લાખનું દાન કર્યું છે.

ગધવાની : દિગંબર સમાજ તરફથી નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્તે પ્રભાતકેરી, ભજન, લોક ગાયવવા આદિ કાર્યક્રમો યોજવામાં આવ્યા.

ગધવાની : ગામત્રી પરિવારની મુગ્ધનિર્માણ શાળા તરફથી દીપેતસ્કરી પર્વ પૂજન અને જ્ઞાનગોષ્ઠીના આયોજનો સાથે ઉજવવામાં આવ્યો.

ગિરભાવલ : 'મહાવીર સમતા ભવન'નું નિર્માણ કરવામાં આવ્યું છે.



હે પુરુષ!  
તું પોતાના આત્માને જ  
વશ કર,  
એમ કરવાથી તું બધાં દુઃખોમાંથી  
મુક્ત થઈશ.

卐

હે માનવી!  
તું પોતે જ  
તારો મિત્ર છે,  
પછી તું  
બહાર મિત્રની શોધ  
શા માટે કરે છે?

卐

જે કેવળ  
પોતાની ભત્રીજી હતી લે છે  
તે અબી દુનિયાને હતી લે છે.

★

કે. ચી.મનલાલ એન્ડ કંપની

આમરેલી, ગીતા બિલ્ડિંગ-બી,

સુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૭.

★

ઇન્દોર : તા. ૧૩મી નવેમ્બરે  
પ્રમાત્રેરી, ખજાવદન, ખજાગીત,  
અને શ્રી મૂલચંદ્રજી રહારાજના  
મંત્રણસંદેશ બાદ, હુકમચંદ આર્ચના  
કાયમદાર પર ધર્મચક્રની સ્થાપના  
સાથે વિશાળ જન સમુદાય દ્વારા લોક  
સંકલ્પવામાં આવ્યા. બપોર અને  
ધરો તથા તોરણદારો રોશનીયા  
અમમગી રહ્યા હતા. સવારે ૬ વાગ્યે  
હજારો નરનારી મંદીજી નસિધાથી  
પ્રમાત્રેરીમાં જોડાયા હતા.

મહાસમિતિના પ્રમુખ શ્રી  
રાજકુમારસિંહ કાસલીવાલે પોસ્ટ-  
રૂપ અચારમંત્રી શ્રી હરતીમલ  
જેલાવત પાસેથી ખરીદી, લેવાયુંનો  
શુભારંભ કર્યો. ધર્મચક્ર-સ્થાપના

## તપ અને વ્રત માટે પ્રતિજ્ઞાઓ

કુલિયાકલાં : સ્થાનિક  
નિર્વાણ સંનિતિએ વિવિધ કાર્ય-  
ક્રમે દ્વારા નિર્વાણ મહોત્સવ  
ઉજવ્યો. તમામ જૈન સંસ્થાઓ  
જૈનધ્વજથી શય્યગારાયા. આખા  
વરસ દરમિયાન એકાસણી,  
આયંબિલ, ઉપગાલ અદિ તપ  
અને વ્રત-નિધમો કરવાની  
સેંકડોએ પ્રતિજ્ઞા લીધી. આ  
ઉપરાંત સ્થાનિક ઉચ્ચ માધ્ય-  
મિક વિદ્યાલયે ને જૈન સાહિત્ય  
આપનાનો નિર્ણય લેવાયો.

કર્મી. પ્રારંભમાં શ્રી દિગંબર જૈન  
નિકલક મંડળ દ્વારા મંગલાચરણ-  
પછી કાર્યક્રમના સંયોજક શ્રી હરતી-  
મલ જેલાવતે સ્વગન કર્યું અને  
અંતમાં શ્રી કીરીચ દેજી મહેતાએ  
આભારસિધિ કર્યો.

મહાવીર ભવન, ઇશી બજારમાં  
સંજના કોન્ગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી શંતા  
પટેલના પ્રમુખપદે મહિલા ભજન  
સભાનો કાર્યક્રમ યોજવામાં આવ્યો.  
શ્રી ચંદ્રપ્રભ મોદીએ સ્વાગત કર્યું  
અને શ્રી માનકુવર મહેતાએ આભાર  
માન્યો. કાર્યક્રમનું સંચાલન શ્રી  
પારસરાણી મહેતાએ કર્યું.

રાત્રે સુભાષ ચોકમાં શ્રી દિગં-

## ધર્મચક્રની સ્થાપનાની બોલીની રકમમાંથી મહાવીર ટ્રસ્ટનો નિર્ણય

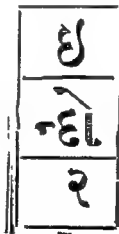
સમારંભમાં શ્રી જેલાંસચંદ્ર ચૌધરી,  
પં. શ્રી નાયુલાલ શાસ્ત્રી અને શ્રી  
બાણુલાલ પાઠોદીએ પોતાના ત્રિચારો  
વ્યક્ત કર્યા. સંચાલન શ્રી જમનાલાલ  
જૈન કર્યું.

ધર્મચક્ર સ્થાપના સમયે બોલીથી  
પ્રાપ્ત થયેલ લગભગ તેત્રીસ હજાર  
રૂપિયાના ફાળામાંથી મહાવીર ટ્રસ્ટ  
બનાવવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો.

તા. ૧૫મી નવેમ્બરે સુભાષ  
ચોકમાં સર્વધર્મ પ્રાર્થના સભા  
યોજવામાં આવી. આ સભામાં  
ઇલાધ ધર્મના રો. આર. મોજેજ,  
રામસ્નેહી સત, પં. લક્ષ્મીરામજી

મહારાજ, ચાનેશ્વરી ગોકુલવિંદજી,  
હાજી શ્રી મોહમદ યાકુબઅલી, પારસી  
ધર્મના શ્રી એન. ડી. રાવ, પં.  
શ્રી નાયુલાલ શાસ્ત્રી, શ્રી લાલાલાઈ

મહિલા ભજન સભા.  
પંચકલ્યાણુક નૃત્ય-  
નાટિકાનો કાર્યક્રમ



નાઈક, સુનિશી પ્રિયદર્શનજી અને  
સુનિશી ચૂંચકેજી મહારાજે ધાર્મિક  
સિદ્ધિતા પર પ્રકાશ પાવતાં ભજ-  
વાન મહાવીરને અદા-પુષ્પ અર્પણ

ગર જૈન નિકલક મંડળ દ્વારા  
પંચકલ્યાણુક નૃત્યનાટકનો આકર્ષક  
કાર્યક્રમ રજુ કરવામાં આવ્યો.  
જ્યાં ડેજરજી અધિકારી શ્રી જી.  
પી. કુનેના પ્રમુખપદે અને શ્રી  
કીરીચ મહેતાના મુખ્ય આતિથ્યમાં  
કાર્યક્રમ રજુ થયો.

ઇન્દોર : ચીતાભવન ટ્રસ્ટના  
ઉપક્રમે નેત્રદાન : સિથિર યોનાઈ  
જેમાં એક હજાર લોગોના સારવાર  
કરવામાં આવી. ૨૦૦ લોકોના  
મોતિયાના ઓપરેશનો કરવામાં  
આવ્યા.



# વિશ્વાંતિ ભવનનો શિક્ષાન્યાસ

ઈન્દર : પ્રવેતામ્બર અને દિગમ્બર જેનોએ એક સાથે રથયાત્રા કાઢીને ભગવાનનો જન્મ કલ્યાણક ઉત્સવ ઉજવ્યો. કપાળ માર્કેટમાં નિર્વાણ મહોત્સવ સન્મિતિના ઉપક્રમે યોજાયેલ બહેર સભામાં રાજ્યના શિક્ષણ પ્રધાન શ્રી અબ્દુલ સિદ્દીક આદિએ પ્રવચનો કર્યાં. પૂર્વ વિનોબા ભાવે પ્રેરિત 'સમણ મુત્ત' શ્રંથનું ઉદ્ઘાટન થયું.

ઈન્દર : શ્રી શંકરલાલ ઠાસદીવાલે 'વધ્ધમાન વિશ્વાંતિ ભવન'નો શિક્ષાન્યાસ કર્યો. તેમણે પોતે આ ભવન માટે રૂ. ૧૧ હજારનું દાન કર્યું.

ઈન્દર : રજમી એપ્રિલે એક સમારંભ યોજાઈ અરેના પીપલી બગીચાને "ભગવાન મહાવીર માર્ગ" નામ આપાયું. આ દિવસે ગરીબોનું આતિથ્ય કરાયું. જેનું સેવા સમિતિ તરફથી દરેક મકાન પર ભગવાન મહાવીર માર્ગની નંબર પ્લેટ લગાડાઈ છે.

ઈન્દર : અત્રે 'અનેકાંત વિદ્યાપીઠ'ની સ્થાપના કરાઈ. શ્રી ફકીરચંદ મહેતાએ રૂ. ૩૧ હજારની રકમ આપી. જિલ્લા નિર્વાણ સમિતિએ રૂ. ૭૦ લાખના ખર્ચે 'મહાવીર બાલ વિનય મંદિર' સ્થાપવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

ઈન્દર : ૧૦ નવેમ્બર ૧૯૭૪ ના રૂપ૦૦ સામાયિકની સામુદાયિક આરાધના સાથે જીવદયા પ્રેમી મંડળ રતલામના સહયોગથી રૂ. ૨૫૦૦ અલમદાન માટે આપાયા. ઇમલી બગીચાના પ્રાંગણમાં યોજાયેલ સભામાં મુનિરાજ શ્રી મૂલચંદજી મહારાજે પ્રવચન

## ● પ્રવૃત્તિ કેન્દ્ર ●

છોટી કસરાવઢ : નિર્વાણ મહોત્સવની સ્મૃતિમાં છોટી કસરાવઢમાં એક મહાવીર જૈન ભવન જોળા સમયમાં, જોળા ખર્ચે આકર્ષક રૂપે બનીને તૈયાર થઈ ગયું છે.

આ સ્થાનને કાચ રેતરે ભરવાન મહાવીરના નામે ચઢાવવામાં આવતી કલ્યાણધારી યોજના હેતુ કંઈ બનાવવામાં આવ્યું છે. આની અંતર્ગત પાકશાળા, ધુરંદાશ્રમ અને ઔષધાલયના વિવિધ કાર્યો શરૂ કરવામાં આવ્યા છે.

આપ્યું. રાજકુમારસિંહ કાસલીવાલે 'ભગવાન મહાવીર સ્મારક ટપાલ ટિકિટ'નું ઉદ્ઘાટન કર્યું. મહારાજશ્રીએ ત્રણ દિવસ ઉત્તરાધન સૂત્રનું વાચન કર્યું. ૧૪ મીએ 'સવધર્મ પ્રાર્થના સભા' યોજાઈ. બપોરના 'મહાવીર ભવન'માં મહિલા સંમેલન થયું.

# સ્વાધ્યાય ભવનનો નિર્ણય

ઈન્દર : સ્વાધ્યાય મંડળે ન્યુ પત્રાસિયામાં 'સ્વાધ્યાય ભવન' બનાવવાનો નિર્ણય કર્યો.

ઈન્દર : તા. ૧૨, ૧૩ એક્ટોબર ૧૯૭૪ના રોજ ચેકશ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઈના પ્રમુખ સ્થાને અખિલ ભારતીય કાર્યકર્તા સંમેલન યોજાયું.

ઈન્દર : જૈન નવયુવક મંડળ તિલકનગર અને જૈન યુવક સંઘના સંયુક્ત ઉપક્રમે "આજ મહાવીર હોતે" વિષય પર પારિસંવાદ યોજાયો હતો. શ્રી ચન્દ્રકાશજી છાજેડે તેનું અધ્યક્ષ સ્થાન સંભાળ્યું હતું. સર્વજી નેમિચંદજી જૈન, ઇશ્વરચંદજી જૈન, રમાશંકર કપૂર વગેરેએ તેમાં ભાગ લીધો હતો.

ઈન્દર : શ્રી વીરેન્દ્રકુમાર જૈન રચિત અને શ્રી વીર નિર્વાણ અન્ન પ્રકાશન સમિતિ તરફથી પ્રકાશિત "અનુત્તર યોગી, તીર્થંકર મહાવીર"ના નામની નવલકથા પ્રથમ ભાગનું ઉદ્ઘાટન તા. ૧૪-૨-૭૪ના સમિતિના અધ્યક્ષ શ્રી રાજકુમારસિંહજીના હસ્તે થયું હતું.

આ જ નવલકથા ઉપર ઇન્દર વિશ્વવિદ્યાલયમાં સંવિવાદ પણ યોજાયો હતો.





જળમપુર : દિપાવલીની પ્રભા-  
તે આ સંસ્કાર નગરીમાં આવેલા  
બધા જિનાલયોમાં નિર્વાણ લાડુ  
અપણુ વિધિ બાદ એક વિશાળ  
વરચોડા હનુમાનતાલમાં આવેલા  
જૈન મંદિરથી શ્રી લગવાનના રથો,  
પાલખીયો, સુશોભીત દશ્યાવલીઓ,  
સી-પુરુષ લગ્ન મંડળીઓ, શુભ-  
રાતી બંધુઓ દ્વારા ચામર નૃત્ય,  
ભેંટ, ઘોડા, દેવજ, જેનર, ખેન્ડ,  
શરણાઈ આદિ નીકળ્યું. ધર્મચક્ર-  
ની શોભા જ નિરાળી હતી.

આના પૂર્વે કિશોર સંગઠન  
સમિતિ દ્વારા હનુમાનતાલથી એક  
આકર્ષક પ્રભાતફેરી કાઢવામાં  
આવી હતી. રથયાત્રાની પૂર્ણતા  
જવાહરગંજ જૈન મંદિર પર થઈ  
બ્યાં કલેક્ટર શ્રી. વિનયશંકરે  
ધ્વજારોહણ કયું.

કમાનિયા ગેટ પર અહિં સા  
સંમેલન આયોજન કરવામાં આ-  
વ્યું. આ સંમેલનના પ્રમુખપદેથી  
જનસંઘના પ્રમુખ શ્રી લાલકૃષ્ણ  
અડવાણીએ કહ્યું કે:-

તીથંકરોએ અહિં સાનો  
માગ્યો આર્યો છે એટલે આપણે  
વર્તમાનમાં ધર્મ અને રાજનીતિના  
ક્ષેત્રમાં હિંસાથી બચવું જોઈએ.

સંમેલનમાં શ્રી. ગિરિભન-  
ન દુબે, ન્યાયમૂર્તિ રંગા, અને  
ડા. પી. કે. મોદીએ પણ અહિં-  
સાની ઉપયોગિતા વિશે પોતાના  
વિચારો વ્યક્ત કર્યા.



જળમપુરના રાજમહેલના માંગ-  
ણમાં સભાને સંબોધતાં પૂ. પાદ  
શ્રી ઉદયસાગરજી મહારાજ અને  
તેમના શિષ્યો. નીચેની તરફીરમાં  
ચારાપીક પર બેઠેલા સર્વશ્રી  
રાતનચંદણ સુરાવ્યા, કેસરીચંદણ  
પાદજી આદિ આગેવાનો.

જળમપુર : અહીં સાત  
કોલેજ અને બે યુનિવર્સિટીઓમાં  
મહાવીરના જીવન અને જીવદેશ  
ઉપર એક વકતૃત્વસ્પર્ધા યોજવામાં  
આવી હતી. જેમાં ૬૧ લોકોએ  
ભાગ લીધો હતો.

આ ઘંધાને જનસાહિત્યના  
પુસ્તક લે આપવામાં આ વ્યા હતો.

જવરા : પ્રવતકંશ્રી હિરા-  
લાલજી મહારાજ આદિની પ્રેર-  
ણાથી પાઠશાળાની શરૂઆત થઈ  
તેમ જ તપ-જપની સામુહિક  
આરાધના અને દુઃખાળપીડિતા  
તથા જીવદયાના રાહત કાર્યો થયા.

કટી : હોદ્દપીટલમાં ૬ ફી-  
ઓને ફળ વહેંચ્યા. સવારે વિમા-  
નાત્સવ, બપોરે મહામસ્તકાભિષેક  
અને રાતના પંડિત સીતારામ  
પારેચની અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા  
થઈ. રપરીએ જપોરના આયિકા  
અભયમતી મતાળની અધ્યક્ષતા-  
માં મહિસારાણા મળી



કચ્છ : અહીં 'મહાવીર  
ભવન'નું નિર્માણકાર્ય ચાલી રહ્યું  
છે.

કચ્છ : સાધ્વીશ્રી મનોહર-  
શ્રીજી ૧ સાંનિધ્યમાં નૂતન જિના-  
લયની પ્રતિષ્ઠા થઈ. શ્રી ધનરા-  
જજી ગોધરાએ ભગવાન મહાવીર-  
ની એક કીચો વજનની ચાંદીની  
પ્રતિમાજી દેરાસરમાં અર્પણ  
કરી. આ ૬ દિવસ ભગવાન મહા-  
વીરના સિદ્ધાંતો પર પ્રવચનો  
ચાલ્યા.

ખાચર : તમામ કિરકાઓ-  
ના ઉપક્રમે નિર્વાણ મહોત્સવ  
મનાવાયો તા. ૧૩ થી ૧૫ નવેમ્બર  
સુધી કંતલખાના, દારૂની દુકાનો

● જૈન મેળો

● 'ચંદનખાળા'ની

● નૂત્ય નાટિકા

અંધ રહી. હોટેલમાં માંસ પિર-  
સવાનું બંધ રહ્યું

કચ્છ : તમામ કિરકાના  
જૈનોએ સામુદ્રિક રીતે ૨૦ થી ૨૪  
એપ્રિલ સુધી ભગવાનનો જન્મો-  
ત્સવ ઉજવ્યો. ૨૦મીએ બાળકે નો  
રમતોત્સવ, ૨૧મીએ 'ચંદનખાળા'  
ની નાટિકા, ૨૨મીએ કુંલખાગમાં  
જૈન મેળો, ૨૩મીએ મહિલા  
સંમેલન અને ૨૪મીએ પ્રભાતદેરી,  
ધ્વજરાહુણ, કલશાભિષેક, બહેર-  
સલા આદિ કાર્યક્રમો થયા હતા.

મજીશ તીર્થ : શાળપુર  
જિલ્લાના ૧૫૦ ગામોની ચૂનવેર  
સમજી આગેવાન વ્યક્તિઓનું  
સંમેલન મુનિશ્રી સંપતસુશ્રીની  
સાંનિધ્યમાં મળતા, મુનિશ્રીના  
ઉપદેશથી સામુદ્રિક રીતે માંસ  
અને શરાણ ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા  
લેવામાં આવી હતી.

સુરેયા : જિલ્લા સમિતિ  
દ્વારા મહાવીર કીર્તિસ્તંભ, ઉધાન,  
પુસ્તકાલય, પ્રવેશદ્વાર વગેરે  
નિર્માણ કરવામાં આવ્યો. વિવિધ  
કાર્યક્રમોમાં કવિ સંમેલન, મહિલા  
સંમેલન વગેરે યોજાયા.

જો દેવાળ વિ દેવો, ન દેવા પંજલિ નમંસંતિ । ત દેવદેવ મહિમં, સિરસા વંદે મહાવીર ॥

જે દેવાના પણ દેવ છે,  
જેને દેવો હાથ ભેડીને વંદે છે,  
તે દેવાધિદેવથી પૂજિત એવા ભગવાન  
મહાવીરને મસ્તક ન આવી વંદું છું.

ચાંતિસાલ નરશીંગજી એન્ડ કું.

શ્રોફ એન્ડ પેન્ડર્ફ, (૦૦)

૨૦, પહેલા ભેવવાડો,

કુમુદ-૨

ફોન : ૩૩૩૧૭૨.

રમેશકુમાર ભવરલાલ એન્ડ કું.

સાડી મરચન્ડ,

ભાવસાર ગલી,

સુ. માલેગાંવ : (જિ. નાચિકા મહારાષ્ટ્ર)

ફોન : ૧૧૧





## ગરીબોને બોજન પશુઓને ઘાસ

મંદસોર : આચાર્યશ્રી જયદેવસૂરિજી મની નિગ્રામાં છપ્પન હિંદુભારિકા, ચોસક ઇન્દ્રિ-ઇન્દ્રાણી દ્વારા અદીસો અભિષેક. મેરૂપવંતની રચના, સિદ્ધાચની રાજસલા તથા માતા ત્રિશલાના રંગમહેલ વગેરેની આકર્ષક અને વિશાળ રચના સાથે જન્માભિષેક મહોત્સવ ઉજવાયો.

મંદસોર : મહાવીર જૈન યુવા મંડળ દ્વારા રમારિકાનું પ્રકાશન કરવામાં આવ્યું, જેમાં મહાવીરના સિદ્ધાંતો ઉપર વિશેષ પ્રકાશ પાડવામાં આવ્યો હતો.

મહાસમુદ્ર : જૈન-અજૈન લાઈ-બહેનોએ ૧૩મી નવેમ્બર ૧૯૭૪ના રોજ પ્રતાપકુમાર ટ્રેલિયા નિર્દેશિત 'ભક્તામર-સ્તોત્ર'ની પ્રથમવાર રેકર્ડ સાંભળી આ અગાઉ જૈનવંદન આદિથી લગવાનનો શુણતુવાક કરાયો હતો. જૈનધ્વજ ફરક વી, તેમાં તોરણો લટકાવી મહોત્સવનું સ્વાગત કર્યું હતું.

કાતંક્રી પૂનમે સવારના રથયાત્રા કાઢવામાં આવી. સાંજે સેનાશ્રમમાં મગેલ બહેરસલામાં સર્વશ્રી આર. ડી. શર્મા, શાસ્ત્રીજી, પ્રેમ ત્રિપાઠી, વિધનાથ યોગી, શાંતિજાલ કોઠારી તેમજ ઇન્દર-ચંદ્ર જૈને લગવાનના જીવન અને ઉપદેશ વિષે પ્રવચનો કર્યા હતા.

મંદસોર : બે દિવસના ૫૨ચક કાર્યક્રમથી મહાવીર જયંતીની ઉજવણી થઈ. ગરીબોને બોજન, ગાયોને ઘાસ અને પંખીઓને ચણ અપયા. શ્રી સુરેન્દ્ર લોહાની અધ્યક્ષતામાં બહેરસલા થઈ.

## □ ઉદ્ઘાટન □

નવસિંહગઢમાં 'મહાવીર ચિંતિત્સા કેન્દ્ર' કેન્દ્રીય મધ્યાન ડો. શંકરદયાળ શર્માના હસ્તે ખૂલું સકાયું.



મંડલેશ્વર (પ. નિખાડા)  
નિર્વાણ મહોત્સવ અહીં લેન  
વીર મહાના તત્વાવધાનમાં ઉજ-  
વવામાં આવ્યો. સંસ્કૃત ગાણુ  
હજારીલાલ હતા. મંડલેશ્વરમાં  
નિર્વાણોત્સવ પ્રસંગે ટાવર ચોકમાં  
સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોનું આયોજન  
કરવામાં આવ્યું.

તા. ૧૩મી નવેમ્બરે સવારે  
પ્રભાતફેરી અને ત્યારબાદ નિર્વાણ  
લાડુ સમારંભ યોજવામાં આવ્યો.  
મંદસૌર : નિર્વાણ મહોત્સવ  
નિમિત્તે મંદસૌરમાં નિર્વાણ લાડુ  
ચકાવવામાં આવ્યો. ધ્વજતરોહણ  
મોતીલાલ શુભાનંદ લેનના

## નરસિંહગઢમાં નેત્ર શિબિર....

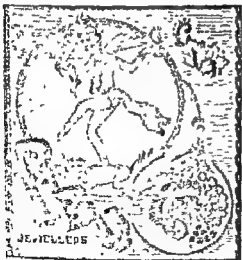
હાથે થયું. જોકે લગ્ય ચરધસ  
પણ કાઢવામાં આવ્યું.

નરસિંહગઢ : તા. ૧૩ અને  
૧૪ નવેમ્બરે નિર્વાણ લાડુ ચકા-  
વવામાં આવ્યાં અને નવકાર  
મંત્રનો અખંડ પાઠ અને ગરી-  
બોને નિઃશુક બોજન વગેરે  
કાર્યક્રમો યોજવામાં આવ્યા.

તા. ૧૫મી નવેમ્બરે જોકે  
લગ્ય રથયાત્રાનો સંમારંભ ગીત-  
સંગીત સાથે યોજવામાં આવ્યો.  
આ રથયાત્રામાં લેનેતર સમાજે  
પણ મુક્ત અને ભાગ લીધો.

તા ૧૬મી નવેમ્બરે કેન્દ્ર-  
ના પ્રચારણમંત્રી ડા. શંકરચાલ  
શ્રમજો ભગવાન મહાવીર ધર્મથી  
ચિકિત્સા કેન્દ્રનું ઉદ્ઘાટન કર્યું.  
આ કાર્યક્રમે ઉપરાંત સમાજ  
દ્વારા અંપૂર્ણ વર્ષ દરમિયાન  
ચર્ચા સ્પર્ધા અને નિબંધ હરીફાઈ,  
વિદ્વાનોના પ્રવચનો, પરિસંવાદ,  
સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો, નેત્ર શિબિર,  
મહાવીર ભવન અને સાવજનિક  
પરખનું નિર્માણ તેમ જ સામુ-  
દાયિક તથા સ્વાદિ કાર્યો સારંહ  
થયા હતાં.

શ્રેષ્ઠ પુરૂષ પોતાના શુભેાને વાણીથી નહિ,  
પરંતુ સત્યાશિષથી પ્રકટ કરે છે.



સરકાર માન્ય રજીસ્ટરેડ વેલ્યુઅર્સ

રૂબી જ્વેલર્સ

તારદેવ, એરકન્ડીશન ડાકેટ, ☐  
સુબર્બ-૪૦૦-૦૩૪. ☐  
ફોન : ૩૯ ૯૭ ૮૮ ☐



રતલામ : દિલ્હીના સંત પરમાનંદ પદ્માર્ચક શિવોદ્ધાર મિશનના સંચાલનમાં રતલામમાં શ્રી મહાવીર નેત્ર શિબિરનું આયોજન શ્રી રિયલિટીના સંસ્થાના પ્રમુખ પદે કરવામાં આવ્યું. શિબિરનું ઉદ્ઘાટન કરતાં શ્રી રૂઢીચંદ મહેતાએ કહ્યું કે, જૈન દિવાકર સમારકમાં મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ વર્ષમાં મહામાનવની સેવા કરી, નેત્રદાન આપી એમને દૃષ્ટિ આપશું. બાહ્ય અને આંતર જ્ઞાન-દૃષ્ટિથી માનવી સુખી થશે. સાંક્ષેપ્ત પરંતુ પ્રભાવશાળી ભાષણ દ્વારા નેત્ર શિબિરનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું.

શ્રી રિયલિટીના સંસ્થાના પ્રમુખપદેથી બોલતાં કહ્યું કે, મહાવીરની સાધનાતું અને એમના સંદેશનું આપણે આપણા જીવન અને અચારમાં પાલન કરવું જોઈએ. સેવાતું જૈન દર્શનમાં અત્યંત મહત્ત્વ છે. અને નેત્ર શિબિરપણ સેવાનો એક મહત્ત્વનો

રતલામ : શ્રી કર્તુરચંદ્ર મહારાજની સાનિધ્યમાં સાધર્મિક સેવા સમિતિની રચના કરવામાં આવી. મહાવીર જાપ સપ્તાહ, સાપ્તહિક ૩૬૧ અઢીમ આદિ આરંભના થઈ

શ્રી અગ્નિમુનિજ મહારાજે ઉજવણીને અનુલક્ષી અ. જા. સાધર્મી (સેવા) સંકલ્પ સમિતિ, અંતરબૃદ્ધિ જૈન સોષ ટ્રસ્ટ, અહિંસાપતન, જૈન ત્રમ (વિશ્વકોવ), ભ. મહાવીર ૨૫૦૦મા નિર્વાણ વર્ષ અન્ધ, જૈન નોતલ પુરસ્કાર વગેરેના બાવિ કાર્યક્રમ યોજવા નિર્ણય કરેલ.

જોડવાનો નિર્ણય

### દંતયજ્ઞ શિબિર

રતલામ : નિર્વાણોત્સવ સમિતિના ઉપકચે મયવાન મહાવીર જન્મકલ્પાણુ દાડયા ઉજવાયે. રતલામમાં પ્રથમવાર સ્વેતાચારની રથયાત્રા અને દિગમ્બરની વેદિગ એકી સાથે નીકળી. પ્રભાતદેરી, મહિલા સંમેલન જલ્દેર સભા, દંતયજ્ઞ (શિબિર) વગેરે યોજાયેલ. ૩૦૦૦ ગ્રામીણે ભોજન આપવામાં આવ્યું.

કાર્યક્રમ છે. નેત્ર-શિબિરનું સંચાલન. પ્રેમસિંહજી રાઠોડે કયું.

ધર્મપાલ પ્રચાર-પ્રસાર સમિતિના તત્ત્વાવધાનમાં તા. ૧૬મી નવેમ્બરે ઉત્તરજીથી શ્રી માનવ-મુનિના નેતૃત્વમાં ખસેલ ધર્મપાલ યુવકોની પદયાત્રા રેલીને પ્રારંભ થયો. આ પ્રસંગે સુપ્રસિદ્ધ ઉદ્યોગ-પતિ શ્રી ગનપતરાજજી બોહરાએ મુખ્ય અતિથિપદેથી બોલતા, આયોજનની સફળતાની શુભેચ્છા વ્યક્ત કરી. સમારંભમાં શ્રી સમીરભલજી કોઠે અને પત્રકાર શ્રી પ્રકાશ બોહરાએ પણ પોતાના વિચારો રજુ કર્યા. મહાવીર વાણીના પ્રચાર-પ્રસારના ઉદ્દેશથી નીકળેલ આ રેલી ૧૦૦ માઇલની યાત્રામાં ૬૦ ગામોમાં પહોંચીને અહિંસા અને વ્યસનોનાં ત્યાગનો પ્રચાર પણ કર્યો. પદયાત્રાના અંતિમ સ્થાન ખાસરામાં, તા. ૨૬ નવેમ્બરે વિરાળ ધર્મપાલ

હજારથી વધુ લોકોની માસ-મહિરા ત્યાગવાની લીધેલી

રતલામ : દંત જુલાઈવા ૪૮ ગામની પદયાત્રાના તથા ધર્મ જાગરણને કાર્યક્રમ થયો. તેમાં ૧૦૩૭ ૦૦ કિલોગ્રામ માંસ-મહિરાનો ત્યાગ કર્યો. દસ જોગસ્ટે આ પદયાત્રાનો સમાપન સમારંભ મુનિશ્રી કંવરલાલજી મના સાનિધ્યમાં થયો.

શ્રી મુલચંદ્રમુનિજ મ. તથા શ્રી પ્રદીપમુનિજ મહારાજે ધર્મસંસ્કર યોજના તૈયાર કરી છે, જેમાં ૫૦ હજાર લોકોને પાંચ િલાસના શિક્ષણ આપવામાં આવશે.



# રક્તદાન સપ્તાહ ●●●

સંમેલન પદાશ્રી ડૉ. નંદલાલ ગોરદિયાના મુખ્ય અતિથિપદે ચોબાઈ પૂર્ણાહુતી પામ્યું.

તા. ૧૭ નવેમ્બર શ્રી સ્થાનક-વાસી જૈન યુવક સંઘના તત્વા-વધાનમાં ડૉ. એમ. સી. નાહટાના અધ્યક્ષપદે માનવસેવાના ઉદ્દેશથી નિર્વાણોત્સવ કાર્યક્રમના પ્રથમ પગલાં રૂપે રક્તદાન સપ્તાહનો શુભારંભ થયો. આ કાર્યક્રમની અંતર્ગત અનેક વ્યક્તિઓએ મહારાવ યશવંતરાવ ચિકિત્સા-લયમાં રક્તદાન આપ્યું.

રતલામ : નિર્વાણ કલ્યાણક પ્રસંગે પૂન, રથયાત્રા, યુવક સંમેલન, સ્નેહ સંમેલન તેમજ દિગંબર જૈન ગોડીંગમાં ગુણુનુ-વાદ સમાવગરેતા કાર્યક્રમ થયા.

રતલામ : સંત પરમાનંદ પલાઈન્ડ રિલિફ મિશન હિંદીના માર્ગદર્શન હેઠળ જૈન દિવાકર સ્મારક ભવન ખાતે નેત્રશિબિર ચોબાચેલ.

લખનાનોન : સ્થાનિક જૈન સમાજે એક વિશાળ સભાગૃહ અધાવવાનું નક્કી કર્યું છે. તેમાં વાચનાલય, વિદ્યાલય અને ૧૯-૭૧માં પ્રાપ્ત ભન્ય અને વિશાળ જોવા લગવાન મહાવીરજીના પ્રતિમાજી આદિ અવશેષોનું સંગ્રહાલય નિર્માણ થયો.

રતલામ : મુનિશ્રી અશોક-સાગરજી મંળી નિઆમાં તા. ૨૩-૪-૭૫ બુધવારનાં ભજનન મહાવીરસ્વ.મી જન્મમહત્વાણુમની ભવ્ય ઉજવણી થઈ. સવારે કાઢથી રનાનપૂજા જેમાં મેરુપત, સૌધમ ઇન્દ્ર ઇન્દ્રાણી, ૪૬ દિક્કુમારીકા, ઇન્દ્રાસન આદિની આકર્ષક રચના કરવામાં આવી. આ પૂજા લગ-ભગ ત્રણ કલાક સુધી ચાલી.

|                                                                                                                                                                                                                                                                  |                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|
| રતલામ : તા. ૨૪ થી ૨૬ સુધી મહાવીર દંત ચિકિત્સા વડ થયો. ઉપરાંત અત્રે પહેલીયાર જ દિગંબર અને સ્વેતાંબર સમાજની સામુહિક રથયાત્રા નીકળી. ગૃહીએ બપોરના શીમતી કુસુમબેન જૈનની અધ્યક્ષતામાં મહિલા સંમેલન મળ્યું. રાતના શ્રી લુપ્તસિંહજી બાહ્યાની અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા મળી. | પહેલી જ વખત સામુહિક રથયાત્રા |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------|

તમજયુવકોના દાર્દીવારાસ આદિએ તેમાં જમાવટ કરી હતી. બપોરના રથયાત્રા નીકળેલ. તેમાં ત્રણ ઘોડેસ્વાર, ધૂન-ગાન મચાવતું વિચક્ષુ મંડળ તથા દાર્દીવારાસ લેતા યુવકોએ રથયાત્રાને વધુ દીવારી હતી. આ રથયાત્રા ચહેરના મુખ્ય માર્ગે પસાર થતાં લગભગ ૨૦ કલાકે ઘૂમી હતી. રાતના શ્રી પ્રભુભક્તિમાં પણ શ્રી વિચક્ષુ મંડળે સારી જમાવટ જમાવી હતી.

રાવપુર : ૧૭ નવે. ૧૯૭૪ ના નિર્વાણ કલ્યાણક નીકળેલ ધર્મયાત્રામાં શહેરના જૈન જૈનેતરે ઉપરાંત દુર્ગ, રાજનાંદગાંવ, રાંગર-ગઢ, મહાસમુન્દ, બાલોન, ધમતરી, અને છત્તીસગઢ જેવા દૂર દૂરના ગામોની જનતાએ પણ બેઠઈ લાલ લીધો હતો.

“ધર ધરમે” ખુશિયા છાઈ હૈ, નિવાણુ શતાબ્દી આઈ હે” ના મુત્રો અને ગીતો આ ધર્મયાત્રાની વિશિષ્ટતા હતી.

સવારે દાદાવાડીમાં ભિક્ષુકોને લોજન આપાયું. એ પ્રમાણે દસ દિવસ સુધી ભિક્ષુકોને સ્નેહલોજન કરાવાયું.

રાવપુર : સ્થાનકવાસી જૈન યુવક સંઘે ૨૪ ઓગસ્ટના રોજ શ્રી ઘાડીવાલ જ્ઞાનભવનમાં એક દિવસની નિઃશુલ્ક સ્વાસ્થ્ય પરી-ક્ષણ શિબિર ચોજી હતી.

ગવપુર : અહીં ડી. કે. હાસ્પિટલમાં એક લાખ રૂપિયાના ખર્ચે પ્રચુતીગૃહ નિર્વાણ કરવામાં



આબુ' છે. આ માટે મધ્યપ્રદેશ સરકારે પૈસા આપ્યા છે. આ પ્રમુતિગૃહમાં એ ચોરસ જેન મહિલા માટે અનામત રહેશે.

રજગંધા મેદાનમાં છ લાખ રૂપિયાના ખર્ચે એક જેન લવન બંધાઈ રહ્યું છે જેના માટે સરકારે મફત જમીન આપી છે. આ માટે શહેરના ચાર દાનવીરોએ પૈસા આપ્યા છે.

અહીંની દુર્ગા આર્ટ્સ કોલેજમાં 'જેન દર્શન'ના અભ્યાસ માટે ડૉ. પાંચ હજારના જેન પુસ્તકો ભેટ આપવામાં આવ્યા છે.

અહીં એક જેન છાત્રાલય પણ બનાવવામાં આવનાર છે.

## કટંગીમાં બાલસભા

કટંગી (જમલપુર) : સ્થાનિક જેન નવયુવક સભા અને જેન બાલ સેવા સમિતિના ઉપક્રમે ત્રણ દિવસ સુધી ભગવાનનો જન્મોત્સવ ઉજવાયો. શુક્રવારે રાતે શ્રી ઉદયદશ જ્ઞાનની અધ્યક્ષતામાં 'બાલસભા' મળી. જન્મદિને પકાવ મેદાનમાં મહા-મરતકાલિયેક કરાયો. રાતે "અહિંસા સંમેલન" મળ્યું. ત્રીજા દિવસે શ્રીમતી સુચિલાબાઈની અધ્યક્ષતામાં 'મહિલા સંમેલન' મળ્યું.

સતના : અને ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ વર્ષનો મંગળ પ્રારંભ ૧૩ મી નવેમ્બર ૧૯૪૫ના રોજથી થયો. આ કાર્યક્રમ એક સપ્તાહ ચાલ્યો. ૧૩મીએ જિલ્લાધ્યક્ષ અર-

સતના : ટીસેમ્બર ૧૯૪૫ના અને વિધિ કાર્યક્રમો સાથે ભગવાનનો દીક્ષા દિવસ ઉજવાયો. સવારે ૬ વાગે જેન મંદિરથી પ્રભા ફેરી નીકળી અને સવારે ૮ વાગે ખુલ્લું અભિષેક તથા

## □ જેનલવન □ વિચારગોષ્ઠી □ વસ્ત્રદાન □

રાજસમંદ : રાષ્ટ્રીય શતાબ્દીની ઉજવણીના પ્રસંગે લિહુ યોધિ રચણ રાજસમંદ ખાતે મહાવીર જીવન દર્શન પર આધારિત 'મહાવીર દર્શન' યોજાયું હતું. જેનું ઉદ્ઘાટન કર્યું કેના ગવર્નર શ્રી-મોહનલાલજી સુખરિયાએ કર્યું હતું.

રાવનરેલી : જિલ્લા કલેક્ટર શ્રી સ્વામસુંદરના પ્રમુખપદે વિશાળ સભા યોજાઈ હતી. જેમાં શરૂઆતમાં શ્રી માણેકચંદ જેનના હાથ ધ્વજવંદનો કાર્યક્રમ થયો. આકાશવાણીના ગાયક શ્રી બદી-ભઈ દેસીત તથા બાળા કલ્યાણ-દાસે ભજનો પેશ કર્યા હતા.

વિન્દ શર્માએ જેન કલબમાં સવારે આઠ વાગે જેન ધ્વજ ફરકાવ્યો. ૧૪મીએ જિનાલયો આગળ ગરીબોને ભોજન આપાયું. ૧૫ મીએ સવારે પ્રભાતફેરી નીકળી અને રાતના સ્થાનિક સુભાષ પાર્કનાં એક વિશાળ ભહેરસભા મળી. ૧૬મીએ ગાંધીવાદી વિદ્વાન શ્રી રાજેન્દ્રસિંહની અધ્યક્ષતામાં અંગ્રેજી સીમેન્ટ ફેક્ટરીમાં ભહેર સભા યોજાઈ ૧૭મીએ બપોરના સીમેન્ટ કલબના સભાખંડમાં શ્રી ઋષભદાસજીની અધ્યક્ષતામાં વિચારગોષ્ઠી મળી. ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ ત્રણેય દિવસ ભહેરસભાઓમાં ભગવાનનો ગુણાનુવાદ કરાયો.

સમૂહ પૂજા થયા. અને જેન મંદિરનાં આંગણમાં ગરીબો અને અપયોગીને ભોજન આપાયું.

આ પ્રસંગે જેન મહિલા સમાજે વસ્ત્રદાન કર્યું. બહેનોએ ઘરે ઘરે ફરીને જીના તેમજ નવા કપડાં અને ધામળા લેગા કર્યા.

આજ દિવસે શ્રી સીવાનંદજીની અધ્યક્ષતામાં જેનકલબમાં એક જ્ઞાનચર્ચા પણ યોજાઈ.

શકેત : દ્રોણ પ્રાંતીય નવ યુવક સેવાસંઘ [દ્રોણગીરી]ના ઉપક્રમે ૨૮ જાન્યુઆરીથી તેર દિવસ સુધી નેત્ર ચિકિત્સા શિબિર યોજાઈ હતી. શિબિર સંચાલન છુદ્ધરના નવયુવક મંડળે કર્યું.



શાળપુર : શાળપુર જિલ્લા-  
માં મુખ્ય સ્થળોએ નિવશિત્સ-  
વનો પ્રા. લ. ભારે ઉત્સાહ પૂર્વક  
કરવામાં આવ્યો. આ અવસરે  
ત્રણ દિવસ સુધી તપસ્યા, ભક્તિ  
પૂજા અને ધર્મચક્ર તથા સલાઓનું  
આયોજન કરવામાં આવ્યું.

૧૩ નવેમ્બર ૧૯૪૪ના રોજ  
જિલ્લા કલેક્ટરે સમિતિના કાર્યા-  
લયનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. આ પ્રસંગે  
તેઓ શ્રીએ પ્રતિક્રમણ વિશે ઘણી  
પ્રેરણાદાયી વાતો કહી. કાલાપી-  
પલમાં ડો. કૃપાશંકર વ્યાસે જૈન  
દર્શન વિશે મનનીય પ્રવચન  
કર્યું.

૧૫મી નવેમ્બરે જળલપુરના  
શ્રી. કૈલાસ નારદના પ્રમુખપદે  
ઈંદોરના જાણીતા વક્તા શ્રી  
મુરારીલાલ તિવારી ન્યાયાધીશ  
તથા ઉત્તરેનના ડો. હરીન્દ્રભૂષણના  
પ્રભાવશાળી તથા રોચક ભાષણો  
થયા.

નલખેડાના ડો. ઓમપ્રકાશ  
શર્માના પ્રમુખપદે યોજાયેલી  
સભામાં ઈંદોરના 'નવભારત'ના  
સંપાદક શ્રી કુરેશી અને શ્રી  
રામ કુરેશીના પ્રભાવશાળી વ્યા-  
ખ્યાનો થયા.

આવી રીતે આગરમાં હિંદી  
સાહિત્ય સમિતિના તત્વાવધાનમાં  
શ્રી. ભવંરલાલ નાહરના સુપ્રચ-  
લ્નોથી મુનિશ્રી સંયમમુનિના  
સાન્નિધ્યમાં જૈન તત્ત્વજ્ઞાન વિશે  
સ્તલામના ડો. રામભદ્રેન્દ્ર નિગમ,  
કવિ શ્રી. રમેશ દવે અને સુમધુર

ગાયક પુષ્પરાજ પાંડેના પ્રવચન  
તથા ગીતોનો કાર્યક્રમ યોજવામાં  
આવ્યો.

૨૫મી નવેમ્બરે હિંદુ વિશ્વ-  
પરિષદે નિવશિત્સવ ઉજવી ભગ-  
વાન મહાવીરને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ  
કરી. શાળપુરના જવાહરલાલે  
નેહરુ મહાવિદ્યાલયમાં, ભોપાલના  
ડો. સાગરમલ જૈને પ્રમુદ્ધ  
વ્યક્તિઓની સભામાં જૈન  
સિદ્ધાંતો પર પ્રકાશ પાડ્યો. આ  
બધા કાર્યક્રમોમાં જિલ્લા સમિ-  
તિના પ્રમુખ શ્રી સૌભાગ્યમલ

## ભગવાનની સાક્ષીએ...

અકસીજી તીથર્મા, શાળ  
પુર જિલ્લાનાં કોલસા ગ્રામોમાં  
વસતા ગૃહસ્થ સમાજના એક  
હજારથી વધુ પ્રતિનિધિઓનું  
સંમેલન, મુનિશ્રી સપ્તમુનિજી  
તથા શ્રી માનવમુનિજીના સાનિ-  
ધ્યમાં મળ્યું હતું. મુનિવરોના  
ધર્મોપદેશથી ગૃહસ્થ સમાજના  
ભાઈઓ એટલા બધા પ્રભાવિત  
થયા કે જેથી એમણે એ સંમે-  
લનમાં જ, પોતાના છટ્ટેવ  
નારાયણ ભગવાનની સાક્ષીએ થાસ  
અને દાર્દરો તેમ જ પશુપતિનો  
તત્ત્વ કરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી; અને  
પોતાના સમાજની જે વ્યક્તિ  
આ વ્યસનોનું સેવન કરશે એની  
સાથે સંપર્ક નહીં રાખવાનું  
નક્કો કર્યું.

જૈન અને કેશરીમલ જૈને આગે-  
વાની રૂપ સહકાર આપ્યો.  
નિર્વાણ મહોત્સવ માટે ભારે  
ઉત્સાહ રહ્યો. અનેક સ્થળોએ  
લોકહિતની કાયમી યોજનાઓને  
મૂર્ત રૂપ આપવાનો વિશ્વય  
લેવામાં આવ્યો છે.

સતના : ત્રણ દિવસના મહા-  
વીર જયંતી મહોત્સવમાં આયો-  
જીત રથયાત્રામાં ગુજરાતી જૈન  
ખડેનોએ ગરબા નૃત્યથી શહેરને  
ભગવાનના જયનાદથી ગૂંજવી  
દીધું. ૨૪મીએ રાતે સુભાષ પાર્કમાં  
નેહરુ સભામાં પंडित વિશ્વભર-  
નાથ પાંડેય, વિદુષી જ્ઞાનવતી  
અવસ્થી, ડો. સુસિલચંદ્ર દિવાકર  
અને પ્રો. નંદલાલ જૈને પ્રવચનો  
કયાં.

શાળપુર : જિલ્લાના ૧૫  
ગ્રામોના ગૃહસ્થ જાતીના એક  
હજાર પ્રતિનિધિઓનું સંમેલન  
મુનિશ્રી સપ્તમુનિજીની સાનિ-  
ધ્યમાં મળ્યું. શ્રી માનવમુનિજીના  
પ્રવચનથી પ્રભાવિત ધર્મ દરેકે  
શરણ, માંસ તથા પશુખલિ  
ત્યાગના નિર્ધેમ લીધા હતા.

સાગર : સાગર વિલાગીય  
મહોત્સવ સમિતિએ નિર્વાણ  
વર્ષના કાર્યક્રમના એક ભાગ રૂપે  
ખીના, ખંડા અને રાહલીમાં એમ  
ત્રણ સ્થળે નિઃશુલ્ક નેત્ર શિબિ-  
રોનું આયોજન કર્યું હતું.

ગાંધીયા : દિગમ્બર સમાજ  
તરફથી ભગવાનના જન્મ દને ૫૦૦  
જેટલાં ગરીબોને ભોજન આપ્યું.





કુક્ષી : આઠાના રવેતામર અને દિગમર સમાજ સાથે મળીને નિર્વાણ મહોત્સવના કાર્યક્રમોનું આયોજન કર્યું. તા. ૧૪ થી ૧૮ નવેમ્બર '૭૪ સુધી આ મહોત્સવની અંતર્ગત રવેતામર ઉપાશ્રયમાં અઠકાંઈ મહોત્સવનું આયોજન કરવામાં આવ્યું, જેમાં પાંચેય દિવસ પૂજન અને રાત્રે ભક્તિના કાર્યક્રમનું આયોજન થયું રહ્યું.

તા. ૧૭ અને ૧૮ નવેમ્બરે દિગમર મંદિરમાં ભક્ત મર સ્તોત્રનો અખંડ જાપ યોજવામાં આવ્યો. આ બંધાં કાર્યક્રમમાં બંને સંપ્રદાયના લોકોએ ઉદ્ઘાસ-પૂર્વક ભાગ લીધો.

બંને કાર્યક્રમોની પૂર્ણહુતા પ્રસંગે એક સરઘસનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું જે પાછળથી સભામાં ફેરવાઈ ગયું. આ સભામાં

ભક્તમર સ્તોત્રનો  
એકધારો જાપ

પૂજન અને આઠ  
દિવસનો ઉત્સવ

કુક્ષીના સખ ન્યાવાધિય શ્રી શ્રીકૃષ્ણ જૈને પ્રેરક પ્રવચન કરતા, બધા જૈનોને જૈન સિદ્ધાંતોને અનુસરવાનો બોધ આપ્યો. આ

પ્રસંગે શ્રી મણીલાલજી પુગણિકે પણ પોતાના વિચારો વ્યક્ત કર્યા. આ કાર્યક્રમની અંતર્ગત શહેરના બે મુખ્ય માર્ગોને ધ્વજ-પતાકાઓ અને બેનરોથી શણ-ગારવામાં આવ્યા હતા. તા. ૨૨ થી નવેમ્બરે અસહાય અને ગરીબ વ્યક્તિઓને મફત ભોજન કરાવવામાં આવ્યું. આ કાર્યક્રમોનું આયોજન ભારત જૈન મહામંડળની કુક્ષી શાખાના તરવાવધાનમાં સ્થપાયેલી સમિતિ દ્વારા સમાજના સહકારથી કરવામાં આવ્યું. કુક્ષીમાં બંને સંપ્રદાય દ્વારા સાથે મળીને દરેક ઉત્સવનું આયોજન પહેલીયાર આટલી સફળ રીતે થયું.

સુરખી : સ્થાનિક નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે ૧૩ થી નવેમ્બર ૧૯૭૪ના રોજ શ્રી રમેશ જૈન 'અરુણ' લિખિત "જ્યોતિર્મય મહાવીર" નામની પુસ્તિકા ઠંઢેચવામાં આવી. ૧૮ મીએ સાગર વિશ્વ વિદ્યાલયના 'હિન્દી વિભાગના અધ્યક્ષ ડૉ. લગીરથ મિશ્રની અધ્યક્ષતામાં 'અહિંસા સંમેલન' મળ્યું. ધારાત્મક શ્રી ગાલચન્દ્ર જૈને તેનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. સાગર વિશ્વ વિદ્યાલયના પુરાતત્વ અને પ્રાચીન ઇતિહાસ વિભાગના અધ્યક્ષ, મુખ્ય અતિથિ વિશેષ શ્રી ડૉ. ડી.

બાજપેથીએ શીલાલેખેના આધાર પર જૈન ધર્મની પ્રાચીનતાનો વિશદ પરિચય આપ્યો.

શાસ્ત્રી : જિલ્લા કૌશલ્ય સમિતિના પ્રમુખ શ્રી સુરેશચંદ્ર શર્માએ જૈનધ્વજ ફરકાવીને મહાવીર જયંતીનું મંગલાચરણ કર્યું. રથયાત્રા નીકળી, જૈન મંદિરના ચતુરસર પર ભગવાનનો પંચામૃતથી અભિષેક કરાયો. રાતના ભજનકિર્તન થયા અને શાસકીય સ્નાતકોત્તર મહાવીર મહાવિદ્યાલયના પ્રાચાર્ય શ્રી આર. સી. સિંહજીની અધ્યક્ષતામાં 'સર્વધર્મ સંમેલન' મળ્યું.

સિનવાના : ૨૩મી રપ સુધી અત્રે મહાવીર જન્મોત્સવ ઉજવાયો. જિલ્લાધીશ શ્રી સુખતરામજીએ રપમીએ શ્રી ભગવાન મહાવીર ધર્મધર્મ આપુવેદ ઓપધાર્ય નું ઉદ્ઘાટન કર્યું. સામાજિક અને ધર્મિક કાર્યકર વયોવૃદ્ધ શ્રી બાબુલાલજી તિલ્હી સન્માન કરાવ્યું.

સિરોજ : મહાવીર જન્મ કલ્યાણક દિને મંદિરથી સવરે પાંચ વાગે પ્રભાતફેરી નીકળી. રાતે મુખ્ય બજારમાં શ્રી કનૈયાલાલજી કેસરિયા (નાયબ પ્રધાન) ની અધ્યક્ષતામાં બહિરસભા થઈ. રપમીએ કેન્દ્રીય માહિતી અને



પ્રચારણ ખાતાના વિભાગીય કાર્યાલયના સહયોગથી કવિ સંમેલન મળ્યું.

સત્તા : અહીંના ન્યાયાલય ભવનમાં શિલાલેખ મૂકવામાં આવ્યો, જેમાં 'જીયો ઓર જીને હો' અને 'મનુષ્ય જન્મ સે નહીં, કંમ' સે મહાન બનતા હે'ના સુવાક્યો કંઈકવામાં આવ્યા છે.

સત્તા : ૬ નવેમ્બરના મુખ્યમંત્રીશ્રી પ્રકાશચંદ્ર શેઠીના હસ્તે 'માતા ત્રિશલા પ્રસતિજી'નું શિલાલેખણ થયું. આ ચેજનામાં અંદાજે રૂ. ૬ લાખનો ખર્ચ થશે.

સોનકચ્છ : ૧લી નવંબરીએ ધમચંકના શુભગમન પર મધ્યપ્રદેશના મુખ્યમંત્રી શ્રી પ્રકાશચંદ્ર શેઠી ખાસ સોનકચ્છ (મ. પ્ર.) ખાતે મુખ્ય અતિથિ તરીકે પધાર્યા હતા. એમની સાથે ઉપગૃહમંત્રી ચંદ્રભાવ શેખર પણ હતા. દેવાસ, લોપાલના કેન્દ્રલાક મુખ્ય અધિકારીઓ પણ હતા. નિર્વાહોત્સવ નિમિત્તે શહેરને આકર્ષક રીતે શણગારવામાં આવ્યું હતું. ધમચંક આગમન નિમિત્તે અર્ધા માઇલ લાંબું અતિહાસિક સરઘસ કાઢવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રસંગે દિલ્હીથી અ. ભા. મહાસમિતિના મહામંત્રી શ્રી સુકપાલચંદ્ર નેનગી સાથે ઈન્દોરથી શ્રી રાજકુમાર સિંહ, શેઠ હિરાલાલ, શેઠ દેવકુમારસિંહ

અને શ્રી મિત્રીલાલ ગંગવાલ પણ આવ્યા હતા. સરઘસમાં ધ્વજ, ઘોડા, ટ્રેલિયો પર ભગવાન મહાવીરન. જીવનનાં વિવિધ દૃશ્યો, નૃત્ય, ચમ્પર ટાળતી ઈટાલીઓ, ભગ્ન મંદીરો, લેજમ વગેરેના પ્રદર્શન કરતી યાળાઓ અને મંગલકુંડ સાથે મહિલાઓ હતી. સોનકચ્છની સમગ્ર જનતાએ તોરણદારો, પુષ્પદારો, આરતીઓ વગેરેથી ધમચંકનું સ્વાગત કર્યું.

ઈન્દોર : શ્રી મુલચંદ્ર મકારાજની પ્રેરણાથી ૧૧૧ ઈપતિઓએ મહિનામાં ૨૫ દિવસ ધનચર્ચ પાળવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી છે. તેમ જ તેઓની નિશ્ચય સાચુદ વિક ૨૫૦૦ ઉપવાસ, ૩૦૦૦ આયંબિલ, ૨૫૦૦ સાખાવિક અને ૧૦૦૦ દાખાના વિવિધ પચ્ચક્ષણો થયા હતા. 'પોરવાલ ભવન' નિર્માણ માટે રૂ. ૫૦ હજાર એકઠા થયા છે.

રાત્રે એક વિશાળ સભા અ. ભા. સમિતિના મહામંત્રી શ્રી સુકપાલચંદ્ર નેનગી પ્રમુખપદે યોજવામાં આવી. આ સભામાં શ્રી મિત્રીલાલ ગંગવાલ, પં. જયસેન નેન, ડો. પ્રકાશચંદ્ર અને શ્રી ભગીરથ વમાએ મહાવીરવાણી વિશે પ્રવચનો કર્યાં. આ સમારંભને સફળ બનાવવામાં શ્રી ગુલાબચંદ્ર બાકલીવાલએ પ્રશંસનીય સહકાર આપ્યો હતો.

દબંગ : અત્રે નિર્વાહ મહોત્સવને મૂર્ત સ્વરૂપ આપવા રૂ. ૧૧ લાખનું ફંડ કરી દ્રાવનાવાયું.

દબંગ : તા. બીજી એપ્રિલે અખિલ ભારતીય સાધુ માર્ગી સંઘ-નિધાનેરના પ્રમુખ શ્રી ગુમાનમલજી ચોરડિયાના નેતૃત્વ હેઠળ ધર્મ નગરણુ-પદયાત્રા કાઢવામાં આવી હતી જેણે ૧૦૦ થી વધારે ગામોનો સંપર્ક કર્યો. ઈન્દોરના પદમી ડો. નંદલાલજી ચોરડિયાએ છ દિવસ સુધી આ પદયાત્રામાં ગામલોકોની સુંદર સેવા કરી હતી. આ પદયાત્રાનું સમાપન મુખ્ય પ્રધાન શ્રી પ્રકાશચંદ્ર શેઠીના હાથે થયું. આ પ્રસંગે વિક્રમ વિશ્વ વિદ્યાલયમાં 'લેન ચેર' સ્થાપના માટે શ્રી સરદારમલજી કાંકરિયાએ રૂ. એક લાખના દાનની જાહેરાત કરી હતી.

દબંગ : લોક કલામંડળ-ઉદયપુર દ્વારા કંઠપુતલીઓના માધ્યમથી 'મહાવીર નારિકા' ભજવવામાં આવી જે પ્રસંગે હજારો લોકો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. આ નારિકા જોવા વિક્રમ વિશ્વ વિદ્યાલયના કુલપતિ ડો. શિવમંગલસિંહ સુમન પણ પધાર્યા હતા.

શરદ્ પુર્ણિમાએ એક રનેહ -સંમેલન યોજાયું હતું જે પ્રસંગે રથયાત્રા કાઢવામાં આવી હતી.



ઉજ્જૈન : જિલ્લા કલેક્ટર  
શ્રી રાવની ઉપસ્થિતિમાં મળેલ  
સલાહીલ૦ મહાવીરના રપ૦૦આ  
નિર્વાણ મહોત્સવને મૂર્તિ સ્વરૂપ  
આપવા રૂ. ૧૧ લાખનું ફંડ  
કરી, આ દરમિયાન સારકૃતિક  
સ્મારક અને માનવરાહતના કાર્યો  
કરવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ.

ઉજ્જૈન : ૧૭ નવેમ્બરે  
રપ૦ જૈન યુવાન ભાઈબેનોએ  
સો માહલિના (વસ્તારના ગામે)માં  
તેમજ ત્યાંની હિન્દુ ન વસ્તીઓમાં  
જઈને દારૂખંધીનો પ્રચાર કર્યો.

૧ હિસેમ્બરથી ૮ હિસેમ્બર  
સુધી નિઃશુક નેત્ર ચિકિત્સા  
શિબિર યોજાઈ. તેમાં હજારો  
જૈન-અજૈન નેત્ર રોગીઓએ  
લાભ લીધો.

શ્રીમતી ભંવરીબાઈ રીખ-  
વચન્દ શેઠીએ ગરીબ વિદ્યાર્થી-  
ઓની સહાય અર્થે શ્રી સૂર્ય-  
સાગર જૈન વિદ્યાલયને આપવા  
માટે રૂ. બે હજારનો એક એક  
રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી પ્રકાશ-  
ચંદ્ર શેઠીને આપ્યો, જે તેમણે  
સંસ્થાના મંત્રી શ્રી લલિતકુમારજી  
જૈનને અર્પણ કર્યો.

આ અગાઉ ૧૩મી નવેમ્બર  
૧૭૪ના રોજ જિલ્લા કલેક્ટરની  
અગેવાની હેઠળ સવારના પ્રભાત-  
ફેરી નીકળી હતી. જિલ્લા કલેક્ટર  
શ્રી આઈ. એસ. રાવે જૈન ધ્વજ

ફેરકાવી ધ્વજવંદન કરાવ્યું હતું.  
શહેરના આગેવાન ઉદ્યોગપતિ  
શ્રી હુબેન્દ્રકુમાર શેઠી અને ડો.  
હરિન્દ્રભૂષણજીએ પ્રવચન કર્યું  
હતા. વિક્રમ મંદિર તેમજ યુવક  
સંમેલનમાં પહોંચી સુમેર્યન્દજી  
શાસ્ત્રી [શિવની]ના અભ્યાસનીય  
પ્રવચનો થયા હતા. ૨૦ થી ૩૦  
નવેમ્બર સુધી વિવિધ સરકારી  
સંસ્થાઓમાં ભગવાનના જીવન  
વિષે વાર્તાલાપ, જ્ઞાનસત્ર તેમજ  
નિર્બંધસ્પર્ધા વગેરે યોજાયા હતા.

૧લી જાન્યુઆરી ૧૭૫ના  
રોજ કાર્તિક મેળા મેદાનમાં

કારણ : શ્રી ગણપતલાલ  
બેહરાના પ્રમુખપદે એક જાહેર-  
સભા યોજવામાં આવી હતી.  
આ સભામાં શ્રી માનવમુનિની  
પ્રેરણાથી ૫૦૦ વ્યક્તિઓએ માંસ,  
મદિરાનો વ્યાજ કરવાની પ્રતિજ્ઞા  
લીધી હતી.

યોજાએલ વિરાટ જાહેરસભામાં  
રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી પ્રકાશ-  
ચંદ્ર શેઠી, સુરલીમ સમાજના  
ધર્મશુર કાજી સાહેબ, તારાસિં-  
હજી સા. ઘોલ, ઉજ્જૈનના ભૂત-  
પૂર્વ નગરપતિ સત્યનારાયણ જ્ઞેશી  
આદિ અજૈન અને જૈન વિદ્વા-  
નોએ પોતાના પ્રવચનો દ્વચ રા  
ભગવાનને વંદના કરી.

સાંજના માધવનગરની જૈન  
મહિલા સંસ્કૃતિ કેન્દ્રએ મહાવીર  
નાટિકા ભજવી. આ ઉપરાંત

માધવનગર વિ. જૈન સમાજ  
નિર્મિત “મહાવીર માંગલિક  
ભવન”નું મુખ્ય પ્રધાનશ્રીએ  
ઉદ્ઘાટન કર્યું. આ પ્રસંગે તેઓ-  
શ્રીએ જયસિંહપુરામાં આવેલ  
પુરાતત્ત્વ સંગ્રહાલય અને શોધ  
સંસ્થાન જૈનચેર ઉજ્જૈનમાં  
કાયમી કરવા માટે આશ્વાસન  
આપ્યું.

૨૪મીએ ડો. શિવમંગલસિંહ  
સિંહ “સુમન”ની અધ્યક્ષતામાં  
વિક્રમ વિશ્વવિદ્યાલયમાં મહાવીર  
જયંતીની ઉજવણી થઈ. આ  
જાહેરસભામાં મુખ્યઅતિથિ ડો.  
ખનાલાલજી અને સંત શ્રી  
પંરમાનંદજી મહારાજે [સુંબઈ]  
પ્રવચનો કર્યા. ઉજ્જૈનના પ્રસિદ્ધ  
કવિ રો. ઉલ્લભિહારી ગુપ્તે સ્વર-  
ચિત “તીર્થંકર મહાવીર”  
નામના મહાકાવ્યમાંથી કેટલાક  
કાવ્યનું વાચન કર્યું. આ જ  
પ્રસંગે ડો. હરિન્દ્રભૂષણ જૈન  
લિખત “જૈન અંગ શાસ્ત્ર કે  
અનુસાર માનવ વ્યક્તિત્વ કા  
વિકાસ” નામના ગ્રંથનું કુલપતિ  
ડો. શિવમંગલસિંહ “સુમને”  
ઉદ્ઘાટન કર્યું.

ખજુરાહો : અહીંના ૫૬  
૬૦ વિભાગના એક પ્રદર્શનનું  
આયોજન તા. ૧૩-૧૧-૭૪થી  
તા. ૩-૧-૭૫ સુધી યોજાશે.  
જૈન સ્થાપત્યો, ચિત્રો, પ્રાચીન  
અન્ય વગેરે પ્રદર્શિત કરાયા.



ઉત્તરેન : ખાસ કુવામાં આવેલ શ્રી હીરવિજયસૂરીધર બધ ઉપા-શ્રયમાં મધ્યપ્રદેશ છવઢ્યા સમિ-તિનું પ્રાદેશિક સંમેલન યોજવામાં આવ્યું. ઉલોગપતિ શ્રી ગણપતરાવ ગોહરાએ ઉદ્ઘાટન કયું અને શ્રી લલિતકુમાર જૈને સંમેલનનું પ્રમુખપદ શોભાવ્યું. સ્વાતંત્ર્ય-સંગ્રામના સેનાની શ્રી અવંતી-લાલ જૈન મુખ્ય અતિથિ હતા. સંમેલનમાં ૨૫ થી વધારે પ્રતિ-નિધિઓએ ભાગ લીધા. શાકાહાર પ્રચાર તથા કતલખાના બંધ કરાવના સંબંધી ઠરવો પચાર કરવામાં આવ્યા.

ઉત્તરેનમાં માધવનગરથી ઘંટાઘર ચોકને મહાવીર ચોક, સરાફા વોડ સેત્રને ભગવાન મહાવીર વોડ તરીકે સુધારાઈએ બહેર કયો છે. આ ઉપરાંત માધ-વનગરમાં ભ. મહાવીરના નામ પર સ્મૃત સ્તુપ બનાવવામાં આવે છે.

ઉત્તરમાં : અત્રે જૈનોના માન ચાર જ ધર છે. છતાંય સ્થાનિક જૈનેતર ભાઈ-બેનોએ ઉદ્દાસથી જન્મકલ્યાણકની ઉજવણી કરી. રથયાત્રામાં એક હજારથી વધુ ભાઈ-બેનોએ ભાગ લીધો.

રાજમઢ : રાજગઢમાં આ મહોત્સવ નિમિત્તે પ્રભાતફેરી કાઢવામાં આવી. બપોરે ભવ્ય રથયાત્રાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું.

ઉત્તરના નામ : તા. ૨૪ બુધવાઈએ સુનીશ્રી હરીશભની નિશામાં દેશના દિવસ કાયકમ મનાવવામાં આવ્યો હતો. આ કાયકમમાં જનતાએ ઉત્સાહથી ભાગ લીધો હતો.

વિદિશ : નિર્વાણ સમિતિએ ૨૪ થી ૨૬ ત્રણ દિવસ સુધી વિવિધ કાર્યક્રમો યોજને મહા-વીર જન્મોત્સવ ઉજવ્યો. ત્રણેય દિવસ વિવિધ દેરાસરોએથી નીકળેલી પ્રભાત ફેરીમાં જૈન-જૈનેતર સૌએ ભાગ લીધો.

૨૪મીએ બપોરના સ્થાનિક

કુરવાઈ : ૨૪-૭-૭૫ના મહાવીર દેશના દિવસ વિવિધ કાર્યક્રમોપૂર્વક ઉજવાયો. ચલ સમારોહ દ્વારા ભગવાનની વાણીને પ્રચાર કરાયો. અને દરેક પ્રવાના વિરોધને ઠરાવ મંજૂર કરાયો.

છોટા જિનમંદિરમાં ચલ સમા-રોહ અને ભગવાનનો કળશા-લિપેક થયો. રાતે બહેરસલામાં ભૂતપૂર્વ ધારાસભ્ય શ્રી નિરંજન વર્માએ ભગવનના છવન વિષે ભણ્યું આપ્યું.

૨૪મીએ ગણેશ ચોકના વિશાળ મેદાનમાં યોજાયેલ બહેર-સલામાં કેન્દ્રના સંદેશભવનના પ્રધાન શ્રી રાકેર દયાળ શર્મા, મધ્યપ્રદેશના પ્રધાન શ્રી ઉમ-રાવસિંહજી, રાજ્યપાલ શ્રી રવિપ્રકાશજી વગેરેએ પ્રવચનો કર્યા હતા.

ઉત્તરેન : અહિંસા ધર્મના પ્રચાર માટે ધર્મપાલ પ્રચાર-પ્રસાર સમિતિ તરફથી પ્રવાસી માનવમુનિના નેતૃત્વ હેઠળ ૨૦૦ ધર્મપાલ યુવ નોકરો અત્રેથી ભવરા સુધીની પઢયાત્રા કાઢી.

ઉત્તરેન : ભગવાન મહા-વીરનો દિવ્ય દવનિ દિવસ તા. ૨૪ ચોપ્રિલે ધામધુમ પવક મનાવવામાં આવ્યો. પ્રભાતફેરી, દવજવદન વિ. કાર્યક્રમો થયા. બપોરે વિદ્યાર્થીઓએ ખસ કાર્યક્રમ રાખ્યો હતો. રાત્રે વિનોદ મિલ્લના માલીક ભુપેન્દ્ર-કુમારજી શેઠીના પ્રમુખસ્થાને સલા યોજાઈ હતી જેના મધ્ય પ્રદેશ પંચાયત અને આરોગ્ય પ્રધાનશ્રી શુભાબચંદજી તાનાટે પ્રવચન કયું હતું.

જૈન ( પ. નિમડા ) : શ્રી દિગંબર જૈન સિદ્ધસેત્ર શ્રી પાવા-ગરીજ તરફથી નિર્મિત શ્રી મહાવીરવાચનાલયનું શિલારોપણ સૌ ચંદ્રકાંતા ખોડે. એમ. એલ એના વરદ હસ્તે કરામાં આવ્યું. કાર્યક્રમના પ્રમુખ શ્રી સુમના-કરજી હતા. સલામાં શ્રી કનૈયા-લાલજી હુન્નમઢ, ખંડવા, શ્રી ચાંદમલજી લૂણેયા, કસરાવઢ, આદિએ વિચારો બ્યક્ત કર્યા. કાર્યક્રમ અત્યંત ઉદ્દાસ સાથે ઉજવાયો.

અલીરાજપુર : અત્રે સલા-સરઘસ ઉપરાંત ૭૦૦ ગરીબોને લોજન આપાયું.



પપૌરા [ટિકમગઢ] નિવાસી મહોત્સવના કોણ  
આન્તીય નવમુવક સેવા સંધ-દ્રોણિરિએ દિ. જેન  
અતિથય ક્ષેત્ર પપૌરામાં તા. ૧૯ થી ૨૭ નવેમ્બર  
સુધી નેત્ર શિબિર ચોણ હતી. શિબિરમાં ૪૯૦ રોગી-  
ઓની ચિકિત્સા કરાઈ. ૧૦૧ રોગીઓ પર સફળ  
શસ્ત્રક્રિયા કરાઈ. પછાત અને વર્ગીકૃત જાતીના ૪૮  
રોગીઓની પણ આ શિબિરમાં સફળ સારવાર કરાઈ.  
રોગીઓને મિષ્ટાન્ન બોજન કરાવી અને ચરમા આપીને  
વિદાય અપાઈ ગરીબ રોગીઓને શાષ વહેંચવામાં  
આવી.

નવ-શિબિર



શોષણ  
નહિ  
કરવાનો  
નિર્ણય

રતલામ : શ્રી મણુપતરામજી  
બોહરાના પ્રમુખપદે જેન સંધ  
સભા'તું આયોજન થયું. આ  
પ્રસંગે માનવમુનિજીની પ્રેરણાથી  
રથ નિક સમાજે ૨૫ હજાર  
આદિવાસીઓને દાર તથા પશુ-  
વધમાંથી મુક્ત કરાવવાનો તેમજ  
ધંધા-રોજઆરમાં આદિવાસીઓતું  
શોષણ નહીં કરવાનો નિર્ણય  
કર્યો હતો.

માલપુરા : નિર્વાણોત્સવનો  
પ્રારંભ તા. ૩૧-૧૦-૭૪ ના  
મહાનવેરીથી થયો. તા. ૧૨-  
૧૧-૭૪ના અખંડ ૨૪ કલાક  
નવકારમંત્રનો જાપ કરાયો.

અનેકાંત વિશ્વવિદ્યાપીઠ

મધ્યપ્રદેશના જિલ્લા અધિ-  
કારી દ્વારા ઈન્દોરમાં નિમંત્રિત  
જિલ્લા સ્તરીય નિર્વાણોત્સવ  
સમિતિની બેઠકમાં અનેકાન્ત  
વિદ્યાપીઠની સ્થાપના કરવામાં  
આવી. શ્રી હુદારચંદણ મહેતાએ  
રૂપિયા ૩૧,૦૦૦ આપ્યા. રૂપિયા  
સાઠ સાત લાખનો ખર્ચ થવા  
સંભવ છે.

મહાવીર બાલવિનય મંદિર

શ્રી. બે લાખના ખર્ચે  
'મહાવીર બાલ વિનયમંદિર' પણ  
સ્થાપવામાં આવશે.

પ્રભુ  
વીરની  
પુણ્ય  
સ્મૃતિમાં



હરિની દુકાનો બંધ

આચરોહ : ૨૩ થી ૧૫ નવેમ્બર સુધીના ત્રણ  
દિવસ કલણખાના તેમજ શરાણની દુકાનો બંધ રહી.  
૧૫મીએ કસાઈઓને મોકાઈ વહેંચાઈ. બંને દિવસ  
હોટલોમાં માંસ આપવાતું પણ બંધ રહ્યું.

૧૩મીએ સરારે સ્થાનકમાં ખજાનું નવું  
ત્યારબાદ સરલક્ષ નીકળ્યું. અને ત્યારબાદ પ્રેરક પ્રવચનો  
થયા.



કી  
તિં  
સ્થં  
ભ  
ના  
નિ  
ર્મા  
ણ  
માં  
વિક્રમ

અરોહનગર  
અહામ્  
ખાતંગગઢ  
દમોહ  
હત્તરપુર  
હરદા  
કલિદન  
પદારસી  
જળલપુર  
કવર્ધા  
કોતમા  
કાયમજળ  
કૌરાગઢ  
પુરધં  
ખંડવા  
મો (ભન્ડ)  
મન્ડલા  
નવાપુરા રાજિમ  
પપૌરાહ  
પન્ના  
સિરોજ  
સારંગપુર  
સોનગિરિ  
સ્યોપુર કલાં  
શિવપુરી  
વિદિશા (૧)

૧  
દઃ  
૩  
દે  
શ  
માં  
૨૭  
કી  
તિં  
સ્થં  
ભનાં  
નિર્માણ

૬

મધ્ય પ્રદેશમાં નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજવણી સ્થનાત્મક પ્રચારાત્મક તેમજ ભાવનાત્મક રીતિ વિરલ એવી ઉજવાઈ, ભારતભરમાં બંધાનાર કીર્તિસ્થંભમા આકાશ તો આ એક જ રાજ્યમા બનનાર છે. શાસ્ત્રમા ન્યાં કીર્તિસ્થંભ બંધાનાર છે. તેની યાદી ઉપર આપી છે.



સામાયિકથી  
જવને  
શું પ્રાપ્ત થાય  
છે?

卐

સામાયિકથી  
જવને  
સાવધયોગોની  
નિવૃત્તિ થાય છે.

卐

શ્રી છગનભાઈ

卐 C/O. શ્રી રમણીકલાલ એન્ડ કંપની 卐

કે. લખરાજ મિલ્ડીંગ,  
પહેલે માળે,

卐

卐

૨૦, કર્નાક રોડ

□ ફોન □

૩૩ ૮૩ ૭૫

મુંબઈ-૪૦૦૦૦૯

□ ફોન □

૩૪ ૫૦ ૦૯





શતાબ્દી ઉજવણીના વિવિધ કાર્યક્રમો માટે પ્રદેશ સરકારે ડ્રા. અર્ધા લાખની રકમનો ખર્ચ કર્યો.

મણિપુરમાં 'લગવાન મહાવીર આરોગ્ય લવન' નિર્માણ કરવા સરકાર પાસે વિના મૂલ્યે જમીન માંગવામાં આવી છે. મળેથી આ લવનની કાર્યવાહી શરૂ થશે. આ મટે ડ્રા દોઢેક લાખનો ખર્ચ થશે.

મણિપુરના બેંક રાજભાગને 'લગવાન મહાવીર ભાગ' નામ અપાયું.

ઈમાલ : મણિપુરની રાજ્ય સરકારે આજ-વન કેદની સજા પામેલા કેદીઓ સહિત ૧૧ કેદીઓને છોડી મૂકવાની તેમજ છીબ કેદીઓની સજાઓમાં ઘટાડો કર્યાની ઘોષણા કરીને, જન્મ દિવસે લગવાનને ભાવણીની અંજલિ અર્પણ કરી.

અત્રે યાદ રહે કે મણિપુર રાજ્યમાં મહા-પુરુષોની જયંતી પ્રસંગે કેદીઓને મુક્ત કરવાનો આ પ્રથમ અવસર છે.

રજનીએ રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી રાજ-કુમાર દેવેન્દ્રસિંહે વિરાટ મેદનીના જયનાથ વચ્ચે જૈનધ્વજ ફરકાવ્યો. ત્યારબાદ શિક્ષણ પ્રધાનની અધ્યક્ષતામાં બહિરસભા મળી. બપોરે નીકળેલ શોભાયાત્રામાં તમામ ધર્મ અને ભતિના લોકોએ ઉમંગભરે ભાગ લીધો. યાત્રામાં રાજગથાની નૃત્ય

મંડળી અને મણિપુરી નૃત્ય મંડળીના નૃત્ય અને સંગીતના કાર્યક્રમ પણ થયાં.

મહાવીર જયંતીના આ પાવન દિવસે નિર્વા-ણોત્સવ સમિતિ તરફથી જેલ ૧ કેદીઓને મીઠાઈ બહેંચવામાં આવી.

૨૫ એપ્રિલે ભ. મહાવીર દિગંબર જૈન હાઇ-સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓએ દહેજ પ્રથા અંગે વેધક નાટક ભજવ્યું. ૨૬મીએ અખંડ નવકાર મંત્રનો બાપ કરાવ્યો. ૨૭મીએ રાજ્યના કૃષિ પ્રધાન ડો. ચન્દ્રમણિ સિંહની અધ્યક્ષતામાં ગાંધી મેમોરિયલ હોલમાં સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ થયો. કેન્દ્ર સરકારના સેન્ગ એન્ડ ડ્રામા ડીવીઝન, ઈન્કુલ કેન્દ્રે લગવાનના જીવન અંગે નૃત્ય નાટિકા ભજવી. જૈન વિકાસ મંડળે "દીવાન અમરચન્દ" નાટક ૨૪ કચું.

## મેદાલવ

શીલ્પ : નોર્થ ઈસ્ટન હિલ યુનિવર્સિટીના ઉપકુલપતિ ડો. ચન્દ્રન ડી. એસ. દેવાનેસેને લગ-વાનના જીવન પર આલોચના ચક્રતું ઉદ્ઘાટન કયું હતું. આલોચના ચક્રની અધ્યક્ષતા પ્રાદેશિક સમિ-તિના કાર્યાધ્યક્ષ શ્રી ભંવરલાલ સરાવગીએ કરી હતી.

આ વર્ષમાં અત્રે દિગંબર જૈન મૈત્રાલયની સ્થાપના કરાઈ.



શ્રી મહાવીરય નમઃ

મણુ દરશન સુખ સંપદા, મણુ દરશન નય નિધ,  
મણુ દરશનથી પામીએ, સકલ પદારથ સિદ્ધ.

એ. પી. ઈન્ડસ્ટ્રીઅલ મેન્યુ. કું.

○ ઉત્પાદક ○

- સ્ટેનલેસ પાઇપ ફીટીંગ
- બેન્ડ ○ ઈલેક્ટ્રીસ ○ રીડ્યુસર્જ
- સ્ક્રૂવેન્ડસ ○ કપલીંગ વગેરે.

● ૧૫, જે. કે. ચેમ્બર.

● ૭૭, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, સુબર્બ-૪૦૦-૦૦૩ : ફોન : ૩૨૪૪૧૫

સા વિદ્યા યા વિમુક્તયે...  
પદમ' નામ્' તમો દયા...  
મયમ જ્ઞાન પાત્રી અહિંસા...

વિદ્યા પ્રસારના પવિત્ર યત્નમાં

શ્રી પાર્શ્વનાથ જૈન છાત્રાલયને

○ માલવાડા : ૩૪૩૦૩૯

○ જિલ્લા બલોર : રાજસ્થાન

તાન-મન-ધનથી સહયોગ આપો.

○ મુલેચ્છાઓ સાથે ○

મે. અરવિંદકુમાર બરતકુમાર

[ 'AMULS' ચાદરોના નિર્માતા ]

○ ૨૫, મહેશવાડી, મૂળછ જેઠા મારકેટ

○ સુબર્બ-૪૦૦-૦૦૨ : ફોન : ૩૨૪૭૫૮

- વેપાર : SELLERS

## વિકાસના પગથિયાં

- અને કર્મરહિત સ્થિતિથી શ્રાક્ષ
- કર્મેના નાશથી કર્મરહિત સ્થિતિ
- તપથી પહેલાંના કર્મેના નાશ
- આસવના રોકાણથી તપ
- સંયમથી આસવતું રોકાણ
- પચ્ચક્ષુઆ છુથી સંયમ
- વિજ્ઞાનથી પચ્ચક્ષુઆની ભાવના
- તત્તજ્ઞાનથી વિશિષ્ટ વિજ્ઞાન (બોધ)
- ધર્મશ્રવણથી તત્તજ્ઞાન
- સત્સંગથી ધર્મશ્રવણ

## શાહ પ્રેમજી ભીમજી

- ☐ ૭૫૭, સર વિઠલદાસ ગલી
- ☐ મુળજી જેઠા મારફીટ
- ☐ મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨
- ☐ ફોન : ૭૧૦૭૨૯

સુસુક્ષ્મ

આપના જગતને

સમભાવથી જુવે,

તે કોઈને પ્રિય

અને કોઈને

અપ્રિય ન કરે,

કોઈ

મારે તો ક્રોધ

ન કરે,

કોઈ કડવા વેળા

કહે તો સુસ્તે

ન થાય,

બધાં પરિવ્રજાને

સમભાવથી સહે

અને

કોઈ

પ્રકારનો

દોષાહલ ન કરે.

## અનંતરાય હિરાચંદ શાહ

○ કરેણા

○ છઠે માળે

○ માનવમંદિર રોડ

○ વાલકેશ્વર

○ સુંબર્ઈ-૪૦૦-૩૦૬.

ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ  
કલ્યાણક મહોત્સવની દેશ-વિદેશમાં જે ઉજવણી  
પદ તેમાં સૌપ્રથમ ઉજવણીનો મંગલ પ્રારંભ  
રવાનો યશ પરમ પૂજ્ય શાસનપ્રભાવક સ્વ.  
આચાર્યશ્રી વિજયમોહનસૂરીશ્વરજી મહારાજના  
પદધર પરમ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયપ્રતાપસૂરી-  
શ્વરજી મહારાજના પદધર પરમ પૂજ્ય આચાર્ય-  
શ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજના શિષ્યરત્ન  
પૂજ્ય સાહિત્ય-કલારત્ન મુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી  
મહારાજના કાળે જાય છે.

૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવ  
વર્ષનો સત્તાવાર પ્રારંભ ૧૩  
નવેમ્બર ૧૯૭૪થી થયો. આના છ

મહિના અગાઉ ૧૫ જૂન ૧૯૭૪ના રોજ પરમ  
પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજ  
તથા પૂજ્ય મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજની  
પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન હેઠળ મુખ્યમાં 'તીર્થ'-  
કર ભગવાન મહાવીર ચિત્રસંપૂર્ણ નામના સચિત્ર  
અન્યની નીકળેલ લખ્ય રથયાત્રાથી નિર્વાણ મહો-  
ત્સવનો મંગલ શંખનાદ કુંકાયો.

આ શોભાયાત્રાના બીજા દિવસે પૂજ્ય ગુરુ-  
વર્ધોની નિશામાં મુખ્યમાં ચોળાયેલ શાનદાર  
ઉદ્ઘાટન સમારંભે, મંગલ પ્રારંભ ઉત્સવને, લખ્ય  
યશકલગી ચલાવી. આ જ સમારંભમાં નિર્વાણ  
મહોત્સવ બંને પૂજ્ય ગુરુવર્ધોએ બારે ઉત્સાહ અને  
આયોજનપૂર્વક ઉજવવાની ભેરદાર હાકલ કરી.

અત્રે યાદ રહે કે પૂજ્ય સાહિત્ય-કલારત્ન  
મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ, નિર્વાણ  
મહોત્સવ ઉજવણી માટે રચાયેલ રાષ્ટ્રીય સમિતિ-  
ના માનવતા અતિથિવિશેષ પદે બિરાજીત થયા  
હતા. આ મહત્વના પદની બારે મોટી જવાબદારી  
તેઓશ્રીએ મુખ્યમાં અપ્રમતભાવે બિરાજીને બારે  
સંકળતાથી બજાવી.

રાષ્ટ્રીય સમિતિની બેઠકોમાં, સાધુ સમા-  
ચારીના કારણે તેઓશ્રી ઉપસ્થિત નહોતા રહી  
શક્યાં છતાંય પોતાના પ્રતિનિધિને એ બેઠકોમાં  
બેઠકલીને તેમજ સંબંધિત અધિકારીઓ અને  
અગ્રેવાનો સાથે સતત પત્રવ્યવહાર કરીને તેમજ  
મુખ્યમાં તેઓશ્રીને નિર્વાણોત્સવ સંબંધી મળવા  
આવેલા રાષ્ટ્રીય સમિતિ અને મહાસમિતિના  
સુચારો સાથે અથાક બેઠકો ચોળીને પૂજ્યશ્રીએ  
તબિયતને પણ હોદમાં મૂકીને સમ્યક્ માર્ગદર્શન  
આપ્યું હતું.

## મહારાષ્ટ્ર

અતિથિ વિશેષ પદની આ  
વિરાટ જવાબદારીમાં તેઓશ્રીને  
તેમના પૂજ્યપાદ આરાધ્ય ગુરુ-

હેવો પરમ પૂજ્ય જ્ઞાનવૃદ્ધ, વયોવૃદ્ધ આચાર્યશ્રી  
વિજયપ્રતાપસૂરીશ્વરજી મહારાજ તથા મુગલીનાકર  
પરમ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહા-  
રાજના મંગલ આશીર્વાદો તેમજ માર્ગદર્શન પૂર્વક  
હાર્દિક સહકાર મળ્યો હતો.

મહારાષ્ટ્ર સરકારે તો પોતાની મર્યાદામાં રહી  
રાજકિય સ્તરે રાજ્યભરમાં નિર્વાણોત્સવની શાનદાર  
ઉજવણી કરી પરંતુ પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંતશ્રી  
વિજયપ્રતાપસૂરીજી મહારાજ, પૂજ્ય આચાર્યદેવ  
શ્રી વિજયધર્મસૂરીજી મહારાજ, સાહિત્ય-કલારત્ન  
મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજ અને તેઓના  
શિષ્યો-પ્રશિષ્યોની મંગલ પ્રેરણા અને માર્ગદર્શન  
હેઠળ બૃહદ્ મુખ્યમાં નિર્વાણ વર્ષમાં જે ફેટલાક  
ચિરસ્મરણીય પ્રચારાત્મક અને નિર્માણ કાર્યો થયા  
તે આ પ્રમાણે છે:—

૧. વિવિધ ક્ષેત્રની નૅન-અનૅન બાઈ-બહેનો-  
ની બનેલી ભગવાન શ્રી મહાવીર ચિત્રમય છબી-  
અન્ય પ્રકાશન સમારોહ સમિતિની રચના.

૨. મુખ્યમાં તા. ૧૫ જૂનના રોજ 'તીર્થ'-  
કર ભગવાન મહાવીર ચિત્રસંપૂર્ણની દગદબાહરી  
જ્ઞાનયાત્રા.



૬. તા. ૧૬ જુને બિરલાભાતુશ્રી સભા-  
ગારમાં વિશાળ આયોજનપૂર્વક અનંદોલલાસથી  
ઉજવાઓલો અવિસ્મરણીય 'ચિત્રસપ્ત'નો ઉદ્ઘાટન  
સમારોહ.

૪. નિર્વાણ વર્ષના પ્રારંભ અને પૂર્ણાહુતિ  
પ્રસંગોએ 'સુખંધ સમાચાર' અને અન્ય દૈનિક  
પત્રોની પ્રગટ થયેલ વિશિષ્ટ પૃતિઓ. મહાવીર  
જીવનપ્રસંગોને અનુરૂપ સ્લાઇડોનો કાર્યક્રમ.

૫. ચિત્રસ ઓફ વેલ્સ સ્મુલ્ડિયમમાં પ્રદર્શન  
યોજાયું. જે ભગવાન મહાવીર ચિત્રસપૂર્તના જ  
ચિત્રો ઉપરના વિશાલકાય ફોટોગ્રાફથી, વિવિધ  
ભાષામાં આપવામાં આવેલા પરિચયથી તેમ જ  
ત્રવેતાઅમર, દિગમ્બરના તીર્થો, પ્રાચીન મૂર્તિઓ,  
હસ્તલિખિત પ્રતો, જૈન સંસ્કૃતિના પ્રતિકો સાથેનું  
ભવ્ય અને આકર્ષક બન્ધું હતું.

૬. ઉજવણીના પ્રારંભમાં લાખો માણસોથી  
જીભરાતી નીકળેલ વિરાટ રથયાત્રા.

૭. તા. ૨૩ એપ્રિલ ૧૯૭૫ના જન્મકલ્યા-  
ણકેના નીકળેલ ભવ્ય વરઘોડો.

૮. સુખંધ, ઓગસ્ટ ક્રાંતિ મેદાન [ગોવા-  
લિયા ટેન્ક]માં પાંચ કલ્યાણકની રચનાઓ સાથેનું  
'મહાવીરનગર'.

૯. સુખંધ-વાલકેશ્વર, શ્રી આદીશ્વરજી કેરા-  
સરના પટ્ટાંગણમાં 'પ્લાટર ઓફ પેરિસ'માંથી  
બનાવેલ વિશાળ ખાવાપુરી જિનાલય.

●

●

●

મહારાષ્ટ્ર એટલે પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વી ભગ-  
વતોના સતત ચરણરૂપશથી પાવન બનેલી ધરતી.  
મારેય ફિરક ના પૂજ્ય શ્રમણ અને શ્રમણી ભગ-  
વતોની પવિત્ર નિશામાં રાજ્યભરમાં અનેકવિધ  
અનુકાનોપૂર્વક આ ઐતિહાસિક અવસરની ઉપાસના  
થઈ. રાજકિય સ્તરે અને જિલ્લાસ્તરે તો અનેક  
નાના મોટા શહેરોમાં રથયાત્રાઓ, પ્રભાતફેરી  
અને બહેરસભા આદિનું આયોજન થયું. આરાધ્ય  
અને પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વીગણની છત્રછાયામાં પણ

વિવિધ કલ્યાણકોના પ્રસંગે અનેક સ્થળોએ શમ-  
દુષક ભવ્ય અને વિરાટ રથયાત્રાઓ નીકળી.  
મલાઈમાં નીકળેલ રથયાત્રામાં શ્રાવકોએ હાથે રથ  
ખેંચ્યા.

- પાંચેય કલ્યાણક પ્રસંગે અનેક જિનમંદિરોમાં  
આત્મભર અને આત્મહર આંગી ધર્મ.
- શાંતિસનાત્ર, સિદ્ધચક્ર મહાપૂજન સહિત ત્રણથી  
આઠ દિવસના ઓચળો થયાં.
- ૧૪ ઈન્દ્રો, ૫૬ દિક્કુમારી સહિતના બહુ  
સ્નાન મહોત્સવ થયા.
- ૨૫૦૦ સાધિવા કરાયા.
- ૨૫ દિવસ મૌનથી સાધના થઈ.
- એક લાખ આઠ હજાર લોગસ્સનો કાઉન્સગ  
થયો.
- વિવિધ તપ અને વ્રતના નિયમો લેવાયા. ખાળ-  
કોએ દીવાળીમાં ફટાકડા નહિ ફોડવાની પ્રતીજ્ઞ  
લીધી.
- ૭૨ ગહુલીઓ થઈ.
- ૨૪ લોગસ્સના અખંડ ભપ થયા.
- રંગોળીમાં તો સુખંધે વિક્રમ નેધાળ્યો.  
જન્મ, દીક્ષા, ડેવળશાન અને નિર્વાણ કલ્યાણક  
પ્રસંગે બહુદૂ સુખંધમાં ઉપાશ્રય અને સ્થાનકો-  
માં ભગવાન મહાવીરના જીવન પ્રસંગોની  
આભેદળ આકર્ષક રંગોળીઓ થઈ.
- કેટલેક સ્થળે ભગવાનના જીવન પ્રસંગોની  
ફરતી-ફરતી રચનાઓ થઈ.
- ઘાટકોપરની સર્વોદય હોસ્પિટલની વિશાળકાય  
જગ્યામાં ૨૭ ફૂટની જિંવી કાયોલ્સગ' (ખડમા-  
સન) સુદ્રાવાળી આરસની ભવ્ય મૂર્તિની  
પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી. આ મૂર્તિ પરમપૂજ્ય  
આચાર્યશ્રી વિજયપ્રતાપસૂરીશ્વરજી મહારજના  
ઉપદેશથી અને પરમપૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજય-  
ધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજના પ્રબલ સહકારથી  
તૈયાર કરવામાં આવી. આ મૂર્તિના શિલ્પની  
આકૃતિનું આયોજન મૂર્તિશિલ્પના માગિક  
અભ્યામી પૂજ્ય સુનિશ્રી યથોવિનયજી મહારજ



# ● ● ● મુંબઈએ ઉજવણીની સૌપ્રથમ કરેલ પહેલ ● ● ●

રાજે કયું હતું. રવેતામ્બર સંઘમાં આટલી મોટી મૂર્તિ આ પહેલી જ સ્થાપિત થઈ.

- વિદાનવક્તા પંચાસપ્રવર શ્રી પદ્મસાગરજી મહારાજની પ્રેરણાથી નિપાણીમાં વીસ વીસ દિવસ સુધી કતલખાના બંધ રહ્યા.
- રાષ્ટ્રીય સમિતિના અતિથિવિશેષ, સ્થાન જેન શ્રમણ સંઘના પ્રમુખવિશેષ આચાર્યસમ્રાટ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી આનંદજીપિણ મહારાજના અનુરોધથી બૃહદ્ મુંબઈનાં સમગ્ર સ્થાનકવાસી જેન સંઘેએ પર્વાધિરાજ પયુષણ પર્વની આરાધના બીજા ભાદરવામાં કરવાનો નિશ્ચય કર્યો.
- જીવદયા અને અભયદાનના કામો થયાં.
- સાધર્મિક ભક્તિના ફંડો થયાં.
- હોસ્પીટલોમાં હુબરો દરદીઓને ફળ અને દવા ષેડ્યાયા.
- ગરીબોને લોજનહાન અપાયા.
- હુકાળ રાહત અને માનવ રાહતના ફંડો થયાં.
- પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વી ભગવતોની પ્રેરણા ઉપરાંત કેટલીક સંસ્થાઓએ પણ સ્વતંત્ર રીતે નિર્વાણ પર્વની ઉજવણી કરી. તે આ પ્રમાણે છે :
- મુંબઈનાં શ્રી મહાવીર જેન વિદ્યાલયે 'ન્યુ ડોક્યુમેન્ટસ ઓફ જેનીઝમ અંથ'લું પ્રકાશન કર્યું.
- મુંબઈમાં 'અનેકાંત સુવક સંઘે' ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ અંગે વ્યાખ્યાનમાળાઓ ચોળ.
- કલા ભારતી [મુંબઈ]એ ભક્તિ સંગીત, કીર્તન, નવકારમંત્ર, ભક્તમર સ્તોત્રનું પ્રશિક્ષણ આપ્યું.

## ચિત્રસ પૂટનું બંધ્ય પ્રકાશન

- દિગમ્બર જેન નવયુવક સંઘે ભગવાન શ્રી મહાવીરનાં જીવન પ્રસંગોની રંગોલી સ્પર્ધા ચોળ. આ સ્પર્ધામાં શ્રેષ્ઠ રંગોલીને નિષ્ણંધ આપવાની જવાબદારી રવેતામ્બર સાધુ પૂજ્ય મુનિશ્રી ચયોવિજયજી (રા.સના અતિથિવિશેષ) મહારાજે સ્વીકારી હતી. નિર્વાણ મહોત્સવના નિમિત્તે ખંને સંપ્રદાયે વચ્ચે આ રીતે ધાર્મિક સ્નેહસંપર્કની વૃદ્ધિ થઈ.
- પંજાબ જેન શ્રાવસભાના ઉપક્રમે કવિસંમેલન ભરાયું.
- ઘાટકોપર સ્થાનકવાસી જેન સ્વયંસેવક મંડળે વક્તૃત્વસ્પર્ધા ચોળ.
- અગિય ભારતીય અનેકાંત સાહિત્યકાર પરિષદે (જબલપુર) કવિસંમેલન યોજ્યું.
- વિશ્વ હિન્દુ પરિષદે પોતાના મુખ્યપત્ર 'હિન્દુ વિશ્વ'ને ફજહાર વિશેષકાંત પ્રકટ કર્યો.
- ભારત જેન મહામંડળે જેન ધર્મની પરિચય પુસ્તિકાઓની ચેણી શરૂ કરી.
- શ્રી જેન રવેતામ્બર કોનકરન્સ તરફથી નિર્વાણ વર્ષમાં 'જેન' [ભાવનગર] સાપ્તાહિકમાં નિયમિત પૂર્તિ પ્રકટ થઈ.

## વિપુલ સાહિત્ય વિતરણ

## ● ● અખાબારી પૂર્તિઓના વૈવિધ્યભર્યા પ્રકાશનો ● ●



અને સવિશેષ નોંધ લેવી જોઈએ કે શ્રી જૈન શ્રવેતામ્બર કોન્ફરન્સ, શ્રી અ.ભા. દિગમ્બર જૈન તીર્થક્ષેત્ર કમિટી, સ્થાનકવાસી જૈન કોન્ફરન્સ, શ્રી જૈન શ્રવે. તેરાપથી સભા, શ્રી ભારત જૈને મહા મંડલ આદિ સંસ્થાઓએ સુમેળસર્થ સહકારથી નિર્વાણવર્ષની ઉજવણી સંયુક્તપણે ઉજવી કરી હતી.

આ મંગલ વર્ષમાં રાજ્યભરમાં, નાના-મોટા શહેરોમાં, ખાસ કરીને મુંબઈ, પૂના, નાગપુર, સાંગલી, કોલ્હાપુર, જલગાંવ, વર્ધા, અહમદનગર, નાંદેડ, શોલાપુર, ધુલિયા, ઔરંગાબાદ, થાણામાં ઐતિહાસિક અને અભૂતપૂર્વ રચયાત્રાઓ નીકળી. રાજકિયસ્તરે અને સંસ્થાકિય પેઠાએ જાહેરસભાઓ યર્ષ, પ્રભાતફેરીના આયોજનો થયાં.

● રાજ્યમાં પ્રયાશત્મક અને નિર્માણ કાર્યો જે કંઈ થયા તે આ પ્રમાણે છે :

□ અખબારી પૂતિઓ

મુંબઈ સમાચાર, જનમૂર્તિ, જનશક્તિ, તરુણ ભારત, સાધના, લોકસ્વરાજ્ય, નવભારત દાઉન્સ, દાઉન્સ એન્ડ ઇન્ડિયા, ઇલસ્ટ્રેટેડ પિકેલી, ધર્મધ્યુગ, ફેમિના વગેરે.

□ પ્રદર્શનો

પૂન્ય મુનિશ્રી યથોવિજયજી સંપાદિત, ગોકુળ કાપડીયાના ચિત્રોનાં કે તે ચિત્રો ઉપરથી આધારીત વિવિધ માધ્યમો પર કરેલા વિશાળ કાય ચિત્રોનાં પ્રદર્શનો મુંબઈ પ્રિન્સ એન્ડ વેલ્સ મ્યુઝિયમમાં તેમજ મજગાંવ વિલેપાલા, પૂના, થાણા, નાગપુરમાં યોજાયા.

□ પરિસંવાદ અને આખ્યાતમાળા

મુંબઈ, પૂનામાં.

□ કેવિ સંમેલનો

મુંબઈ, ઘાટકોપર, સાંગલી અને શોલાપુરમાં બહુભાષી સાહિત્યસંમેલન.

□ કીર્તિસ્તંભો

મુંબઈ-મલખારહીલ, પૂના, બારામતી, નાંદેડ, નીરા, ફરદન, શોલાપુર, વિ.જાના તમામ

જિલ્લાઓમાં.

□ મહાવીર ભવનો

શોલાપુર, તોંડાપુર, વર્ધા.

આ ઉપરાંત શોલાપુરમાં 'જૈન મ્યુઝિયમ', નાગપુરમાં અને કોલ્હાપુરમાં 'મહાવીર ઉદ્યાન' ચલતમાલમાં 'જૈન વિદ્યા કેન્દ્ર'ના નિર્માણ કાર્ય પથ થયાં. પૂના, કોલ્હાપુર અને સાંગલી જિલ્લામાં તે અનેકવિધ મહત્ત્વાકાંક્ષી યોજનાઓ બની છે. પૂનાની સમિતિએ ડા. ૩૦ લાખની યોજના બનાવી 'મહાવીર આરામ ધામ', 'જૈન ચેર' વગેરે કરવાના નિયુક્ત લીધા છે.

નાગપુર અને મુંબઈમાં નિઃશુલ્ક નેત્રશિળિરો યોજાઈ.

● મહારાષ્ટ્ર રાજ્યસરકારે નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણીમાં ઉમંગથી સક્રિયપણે ભાગ લીધો. માનનીય રાજ્યપાલની સંરક્ષકતામાં અને મુખ્ય મંત્રીશ્રી વી. પી. નાયકની અધ્યક્ષતામાં મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦ની નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિની તેમજ ૨૬ જિલ્લાસ્તરીય સંમિતિઓની રચના થઈ.

○ રાજ્યસરકારે એક વરસ માટે રાજ્યભરમાં વન્ય પશુ-પક્ષીઓનાં શિકાર પર પ્રતિબંધ મૂક્યો. જન્મ, દીક્ષા, કેવળજ્ઞાન અને નિર્વાણ વર્ષના પ્રારંભ અને પૂર્ણાહુતિના એક પાંચ દિવસોએ રાજ્યભરના તમામ કતલખાનાઓ બંધ રાખવાનો આદેશ આપ્યો.

○ નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજવણી માટે ડા. ૬૯ લાખની રકમ ફાળવી. તે આ પ્રમાણે : ડા. પાંચ લાખ રચનાત્મક સેવા કાર્યો માટે, ડા. ત્રણ લાખ પ્રચાર અને કીર્તિસ્તંભ આદિ નિર્માણ અને સમારોહ સંબંધી પ્રચાર સાહિત્ય અને સજ્જાના આયોજન માટે અને ડા. બે લાખ રાજ્યના વિદ્યાલયો, વિશ્વવિદ્યાલયો તેમજ વાચનાલયોમાં સાહિત્ય વિતરણ માટે.





# રચનાત્મક અને પ્રચારાત્મક કાર્યોના અનેક આયોજને

૦ મહારાષ્ટ્ર રાજ્યે પબ્લીકને જાણ કરવા અને મહારાષ્ટ્રભરમાં ઉત્સાહ જગાડવા વિવિધ ભાષાઓમાં હજારો પોસ્ટરો બહાર પાડ્યાં.

■ ભગવાન મહાવીરના ચિત્ર અને ઉપદેશ સાથેની સચિત્ર રાચરીચું પ્રકાશન કયું. તેમજ પોતાના મુખપત્ર “લોકરાજ્ય”ના મરાઠી, અંગ્રેજી અને ઉર્દુ એમ ત્રણ ભાષામાં ઉત્તમ કોટીના વિશેષાંક પ્રગટ કર્યા. ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશોના મીતાક્ષરી પરિચય આપતાં હજારો ફોલ્ડરો વિવિધ ભાષામાં બહાર પાડ્યા. રાજ્યની લાયબ્રેરીઓ માટે કૌનધમને ભગતાં પુસ્તકો હજારો રૂપિયાનાં ખર્ચે રાજ્ય તરફથી ખરીદીયાં.

૦ મુખર્ષી શહેર સુધાર્થીએ મુખર્ષીનાં પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ અને છુદારચાલને જોડતા ચોકને ‘વધ’માન ચોક’નું નામ આપ્યું. અન્ય શહેર સુધાર્થીઓએ પણ કેટલેક સ્થળે મુખ્ય ભાગને ‘મહાવીર મંગ’ના નામ આપ્યાં. અને આ નિમિત્તે સભાઓ પણ યોજાઈ.

■ આકાશવાણી અને ટેલીવીઝનનાં મુખર્ષી કેન્દ્રો પરથી જૈનધર્મ અને ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ અંગે અવારનવાર સંગીતના, વાર્તાલાપના, નાટકના વગેરે કાર્યક્રમો પ્રસારિત કર્યાં. ટેલીવીઝન કેન્દ્રે સમાચારોની ઉજવણીના દરરોજ તે જ દિવસે પ્રેક્ષકોને બતાવ્યા.

આ પ્રચાર કાર્યોના આયોજનમાં પૂજ્ય મુનિ શ્રી યશોવિજયજીના માર્ગદર્શન અને સહકાર ખૂબજ મહત્વનાં હતાં.

## વિશાળ અને વિરાટ રથયાત્રા

અને બહાર કાર્યક્રમોમાં (રથયાત્રા, જો સભા, પ્રદર્શન) રાજકિય પ્રધાનો, રાજકિ નેતાઓ તેમજ વિશિષ્ટ જૈનેતર વ્યક્તિઓએ પ હુજરી આપી અને પોતાના પ્રાસંગિક પ્રવચનમ ભગવાન મહાવીરનો શુભાનુવાદ કરી તેઓશ્રીના મહાન સિદ્ધાન્તોને અંગ્રહિ આપી અને તેમન ઉપદેશોને જીવનમાં ઉતારવાનું ઉદ્દેશોધન કયું.

નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્તે ખાસ તૈયાર થયેલ અને બહુમાન્ય “જૈન ધ્વજ” તેમજ “જૈન પ્રતીક”નો જૈનેત્રો હોશે હોશે છૂટથી ઉપયોગ કર્યો. દુકાનો અને ઘરો પર તેમજ સંસ્થાઓના મકાનો પર, મોટરો પર ‘જૈન ધ્વજ’ લહેરાવ્યો. તેનાં તોરણો ખાંધ્યાં. અને ખભા પર ‘જૈન પ્રતીક’ લગાડીને લોકો ધૂમ્પા, વાહનો ઉપર પણ સ્ટીકર લગાડ્યા.

આમ પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વીજી ભગવતોની પ્રેરણાથી અને નિશ્ચામાં તેમજ મહારાષ્ટ્ર સરકારના સહયોગથી અને જૈનસમાજના અગ્રગણ્ય નેતાઓ આર્ય કિરકાના આગેવાનોના સંગઠિત સહકાર અને ઉત્સાહથી રાજ્યભરમાં નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજવણી, રાજ્યના જૈન ઇતિહાસમાં એક સોનેરી પ્રકરણ લખી ગઈ.

## શાનદાર અને આદરગાર પદયાત્રા

‘મહાવીરનગર’ મુખર્ષીમાં જન્મકલ્યાણકની અપૂર્વ ઉજવણી



# મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય

## ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : માનનીય શ્રી રાજ્યપાલ, મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય

પ્રમુખ : માનનીય શ્રી મુખ્યમંત્રી

ચેરમેન : શ્રી એ. એન. નામજોષી, શિક્ષણમંત્રી

### ● સર્વશ્રી સભ્યો ●

વી. એસ. પાગે, પ્રમુખ : વિધાન પરિષદ, મુંબઈ  
 એસ. કે. લાનખેડે, પ્રમુખ : રાજ્ય વિધાનસભા  
 મધુકરરાવ ચોધરી, નાણામંત્રી  
 મહાવીર અધિકારી, સંપાદક : નવભારત ટાઇમ્સ  
 મોતીલાલ અજમેરા ઓરંગાબાદ  
 રામકૃષ્ણ બજાજ મુંબઈ  
 એસ. સી. બાફના નાગપુર  
 પી. ડી. બાફના હડાશ્વ  
 સુરાલલ જગનમલ બાફના ધુલિયા  
 કાતિલાલ રતનલાલ બાંકિયા પનવેલ  
 માનસિંહ વેદ મુંબઈ  
 એ. આઈ. વેદમુખા ધુલિયા  
 બીકુલાલ બાંકિયા પંદરાણી  
 ધર્મવીર ભારતી, સંપાદક : ધર્મયુગ મુંબઈ  
 શિરાજી રાવ ભોલિયે ફલેટ  
 ખીમજી એમ. જુજપુરિયા મુંબઈ  
 સી. યુ. ભોરા નાગપુર  
 વિજયરાજ ફતેહચંદ ખરમેયા નાસિકસીટી  
 ચંદુલાલ કરવુરચંદ મુંબઈ  
 કેશવરાજ ચોગ્રસે એડવોકેટ લાંબલી  
 દહોળા મલારા ચોગ્રસે જોલકાપુર  
 ચાન્તાખાઈ બાબુલાલ જાળેડ નાસિક  
 ઉત્તમચંદ હિરાચંદ જાળેડ ચાવીસગાંવ  
 રૂખારામ ચાવડી કર્ગા  
 નરેન્દ્ર ચાવડી કર્ગા  
 કાન્તિલાલ કુલચંદ ચેરડિયા પૂના

લક્ષ્મીપત ચેરડિયા મુંબઈ  
 ચંદલાન ડાહલિયા શ્રીરામપુર  
 જવાહરલાલ દર્દી યવતમાલ  
 ધૂલચંદ રૂપચંદ ઓરંગાબાદ  
 ભાલચંદ હિરાચંદ દોશી મુંબઈ  
 અમૃતલાલ કાળીદાસ દોશી "  
 ને. એચ. દોશી "  
 એમ. એમ. મુવ "  
 ચૈતન્યજી ફતેહપુરિયા એડવોકેટ વર્ધા  
 નવલમલજી દિરોડિયા પૂના  
 કુકુમચંદ મગનલાલ રઠનકાંટી નાગપુર  
 શાહીલાલ ચતુર્જી ગાંધી મુંબઈ  
 દીપચંદનાઈ એસ. ગાડી "  
 સુરજમલ જોડી "  
 સાફુ સેવાંસપ્રસાદ જૈન "  
 વીરેન્દ્રકુમાર જૈન "  
 શ. દીલાલ જૈન "  
 ને. એસ. અવેરી "  
 એમ. બી. કટારિયા પૂના  
 સંપતમલ કીર્તિયા "  
 ભદ્રંતઆનંદ કોસલ્યાવન નાગપુર  
 આર. એમ. કટારવાલા મુંબઈ  
 ધીરજલાલ માન્નિલાલ કપાસી "  
 દુલ્હલાલાલ કેશવજી ખેતાણી "  
 ગાળાસાહેબ કાઉસાહેબ ખંજરી,  
 એમ.એલ.એ. ઈંચલકરંજ



|                            |           |
|----------------------------|-----------|
| મોતીલાલ કોઠારી             | પૂના      |
| ચંપાલાલ કોઠારી             | "         |
| રમચંદ્રલાલ કોઠારી          | "         |
| કેસરીમત્ર લક્ષ્મણી         | પૂના      |
| આર. એમ. વિતે               | મુંબઈ     |
| ભાગ્યંદ મોતીલાલ લોઠા       | મોલેમાંવ  |
| એસ. બી. લુણાવત             | મુંબઈ     |
| મોહનલાલ લુંકડ              | પૂના      |
| નયમલ સાગરમલ લુંકડ          | જલ્દમાંવ  |
| પારસમલ લૂનિયા              | નળના      |
| અરવિંદ મક્તલાલ             | મુંબઈ     |
| દીલાબાઈ મચ્નંટ, એમ. એલ. એ. | પૂના      |
| સુમતિબેન મેરારજી           | મુંબઈ     |
| જવાહરલાલ મુનોત             | અમરાવતી   |
| કનકમલ મુનોત                | પૂના      |
| રતિલાલ એમ. નાણાવટી         | મુંબઈ     |
| આર. પી. નાય                | ઓરંગાબાદ  |
| આપાસાહેબ બી. પાટીલ         | સતરા      |
| બી. એસ. પાટીલ, એમ. એલ. એ.  | ત્રિવાને  |
| બી. બી. પાટીલ              | કોલ્હાપુર |
| બાલ પાટીલ                  | મુંબઈ     |
| બાલુભાઈ પરમાર              | કોલ્હાપુર |
| ચંતિનાથ પાટની              | "         |
| અમૃતલાલ પોકરજી             | લાટૂર     |
| ઉત્તમચંદ નોકમલાસ પોકરજી    | પૂના      |
| હેમકુમારજી પોરવાલ          | કામ્પલી   |
| જવતલાલ પ્રતાપસી            | મુંબઈ     |
| રિષભલાસ પી. રાંકા          | "         |
| પદ્મચંદ કર્ણાવત            | જયસિંગપુર |

|                                      |          |
|--------------------------------------|----------|
| ચંપાલાલ સંકેશા                       | નળ       |
| સોલાચ્યંદ મોહનલાલ સંયેતી             | મલકર     |
| સુરજમલ સંધતી                         | પૂ       |
| ડી. સી. શાહ                          | મુંબ     |
| કુસુમજહેન મોતીચંદ શાહ                | "        |
| ચીમનલાલ સી. શાહ                      | મુંબ     |
| જે. આર. શાહ                          | "        |
| પોપટલાલ આર. શાહ                      | પૂ       |
| પ્રેમજી નાગજી શાહ                    | નાગ      |
| ચારુદત ચતુરભાઈ શાહ, એમ. એલ. એ. સત્રા | સત્રા    |
| મોતીલાલ વીરચંદ શાહ                   | મોલેમાંવ |
| પદ્મશ્રી સુમતિબાઈ શાહ                | શોલાપુ   |
| વિરધીચંદ સેઠિયા                      | નળના     |
| વર્ધમાન પી. શાસ્ત્રી                 | શોલાપુ   |
| શોભાચંદ ઢિરાચંદ                      | નાસિક    |
| ધુશવંતસિંગ                           | મુંબઈ    |
| કન્હેલાલાલ મોતીલાલ તલૌરા             | પૂના     |
| ભવનલાલજી તેળારી                      | નાગપુર   |
| શીમલ વાલચંદ                          | મુંબઈ    |
| એમ. યાઈ વેમ                          | ધુલિયા   |
| ખીમચંદ મગનલાલ વોરા                   | મુંબઈ    |

અધિવ, શિક્ષણ વિભાગ, મહારાષ્ટ્ર સરકાર  
 ડું. ડી. ભેલાન્ડે, ઉપસચિવ શિક્ષણ વિભાગ  
 ચકાનિહેંશક, સચના અને જનસંપર્ક વિભાગ  
 કાયરેક્ટર ઓફ એન્ડુકેશન

ડેપુટી કાયરેક્ટર, મહારાષ્ટ્ર ઇન્ફોર્મેશન સેન્ટર  
 કાયરેક્ટર, ઓલ ઇન્ડિયા રેડીઓ, મુંબઈ  
 કાયરેક્ટર, રેડિ ઇન્ડીટ્યુટ ઓફ એન્ડુકેશન પૂના



★                      TRUTH                      ★  
                                 IS  
★                      THE HIGHEST                      ★  
                                 DIVINITY

# STANDARD ALKALI

MAFATLAL CENTRE

Nariman Point, BOMBAY-400-021

Phone : 25 86 08

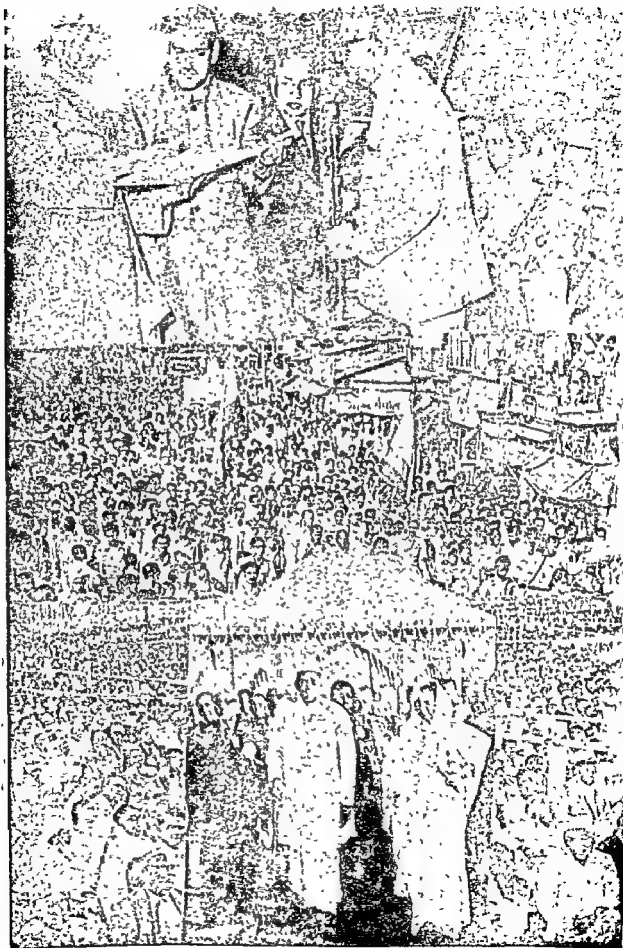
Telex : Mafserv By 011-4240-4241

: *Manufacturers' of :*

- ★ CARBON TETRACHLORIDE
- ★ CAUSTIC SODA
- ★ CHLOROFORM
- ★ ETHYL CHLORIDE
- ★ CAUSTIC POTASH
- ★ CHLORINE
- ★ HYDROCHLORIC ACID
- ★ METHYLENE CHLORIDE
- ★ AND POTASSIUM CARBONATE.

★★★★

દિશ્વરી અને ચુંબકીય ઉત્તરચરિત્ર ત્રિવિધ મર્યાદાઓના  
પ્રતિનિધિ ઉત્તરચરિત્રની સુચકતા શાસ્ત્રિક વસ્તુવિર



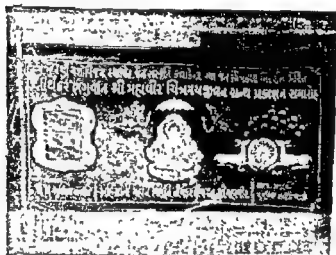
સમગ્ર દેશમાં, ખાસ કરીને મુ'બઈમાં  
ભગવાન મહાવીરની રૂપથી નિર્વાણ શતાબ્દીની  
ઉજવણીનું સૌપ્રથમ મંગલસાચરણ

## ‘તીર્થ’કર ભગવાન શ્રી મહાવીર : ૩૫ ચિત્ર સંપૂર્ણ

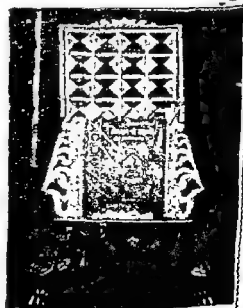
નામના લઘ્ય અને આક્રિતિય  
અંથરતનના ઉદ્ઘાટનથી થયો.

મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના તે સમયના  
શિક્ષણ પ્રધાન શ્રી નામદેવ નેશીએ  
તા. ૧૬-૬-૭૪ના રોજ મુ'બઈના  
બિરલા માતૃશ્રી સમાગ્રહમાં યોજાયેલ  
શાનદાર સમારંભમાં ‘સંપૂર્ણ’ ઉદ્ઘાટન કર્યું.

આ ઐતિહાસિક અવસરની કેટલીક દસ્તાવેજ  
તસ્વીરો આ પછીના પાનાઓ પર રજૂ કરી છે.

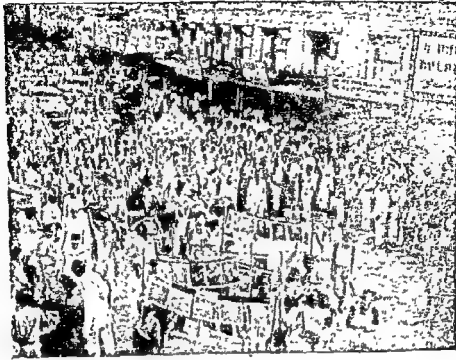


ચિત્રસંપૂર્ણ  
મુખપૃષ્ઠ  
અને  
ઉવડતા પાનાની  
તસ્વીર



શા  
ન  
યા  
ત્રા

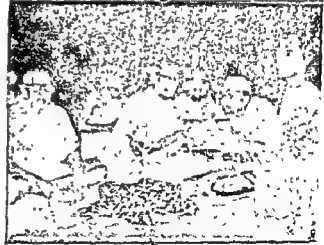
શા  
ન  
યા  
ત્રા



શુભઈનાં શાળાઓ પર નીકળેલ  
ચિત્રસંપૂર્ણની અભૂતપૂર્વ જાનપ્રસાર



ચિત્રસંપૂર્ણના ચિત્રકાર થી ગોઠુણભાઈ  
કાપડિયા પૂજ્ય શુભશાસ્ત્રીને  
ચિત્રસંપૂર્ણ અપાવું કરે છે.



ચિત્રસંપૂર્ણનાં ચિત્રપટ્ટીઓ અને  
અતિકોના ચિત્રકાર થી રમણિકભાઈ  
ડોલોઈવાળા ચિત્રસંપૂર્ણ અપાવું કરે છે.



જેન ચિત્રકલા નિદર્શન  
સમિતિના તથા સમારોહ  
સમિતિના મંત્રી  
શ્રી ચિતરંજન ડી. શાહ  
પ્રવચન કરી રહ્યા છે.



શ્રી  
પૂજન

સાહિત્ય  
અને  
કલાત્રેમી બહેનો  
ચિત્ર સંપૂર્ણ  
પૂજન  
કરી રહ્યા છે.



વ્યાસપીઠ પર  
પૂજ્ય શુભવર્ષે  
અને  
આ સમારોહના  
સૂત્રધારો  
શ્રી ચંદ્રસેન જી. ઝવેરી  
શ્રી પ્રાણલાલ દોશી  
શ્રી ગોકુલ કાપડિયા  
શ્રી ધીરજલાલ યાદવશી  
શાહની  
લાક્ષણિક તરપીર.



શ્રી મહાવીર કીર્તિચંદ્રિકા  
SITE FOR  
PUNJAB STATE MAHAR KIRTI-STAMPA



પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજ આદિ મુનિ  
□ ભગવતોના નિશામાં ચોલચેલ કીર્તિસ્થાના ભૂમિપૂજન પ્રસંગે □  
મુખ્યના મેયર શ્રી નાનાલાલભાઈ મહેતા પ્રવચન કરે છે.

卐 ————— 卐 卐 卐

પૂજ્ય સાહિત્ય કલારત્ન મુનિરાજ  
શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ સાહેબ  
કીર્તિસ્થાના નિર્માણ માટે માર્ગદર્શન આપે છે.

મેરણા ૦૦૦



માર્ગદર્શન ૦૦૦



## પાટલાપૂજન □

કીર્તિસ્થંભની જગ્યા પર  
ભૂમિપૂજન પહેલા  
પાટલાપૂજનની મંગળ ક્રિયા  
કરતાં  
શ્રી શાંતિભાઈ શુક્લરાગા  
અને તેમના ધર્મપત્નિ  
તેમજ  
શ્રી બાલુભાઈ સીતાબચંદછ  
અને તેમનાં ધર્મપત્નિ



સુખધના  
મશહુર હેંગિંગ ગાર્ડન  
પાસે મલબારહીલની  
એક જગ્યા પર  
દિવ્ય વાતાવરણ અને  
પવિત્ર મંત્રોચ્ચાર વચ્ચે  
સુચિત  
કીર્તિસ્થંભનું  
ભૂમિપૂજન કરતાં  
સુખધનાં મેયર  
શ્રી નાનાલાલ ડી. મહેતા  
અને  
તેમનાં ધર્મપત્નિ  
શ્રીમતી ચંપકબહેન

□ ભૂમિપૂજન





કીર્તિસ્થંભના  
ભૂમિપૂજન બાદ  
પૂજ્યપાદ  
આચાર્ય દેવશ્રી  
વિજયધર્મસૂરિજી  
મહારાજ મુખર્ધના  
મેયર  
શ્રી નાનાલાલ  
મહેતાને  
“તીર્થ”કર લગવાન  
શ્રી મહાવીર:  
ઉપ ચિત્ર સંપૂર્ણ”  
અપંણુ કરે છે.



કીર્તિસ્થંભના પ્રેરક અને ભાગદર્શક અને  
ચિત્રસંપૂર્ણના  
પ્રેરક, પ્રયોજક અને સંપાદક  
પૂજ્ય મુનિરાજ  
શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ  
મેયર શ્રી નાનાલાલ મહેતા  
અને મુખર્ધ સભ્ય  
શ્રી રમણભાઈ અકલેશ્વરિયાને  
‘ચિત્રસંપૂર્ણ’  
અપંણુ કરે છે.

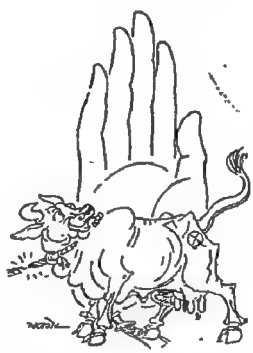


॥ મા હળો-મા હળો-મા હળો ॥

## ભગવાન મહાવીરનો આદેશ : અભયદાન

ભગવાન મહાવીરને પ્રાપ્ત થયેલ  
દેવજ્ઞાન અને મહાનિર્વાણના સાધન  
રૂપ ત્યાગ, તપશ્ચર્યા, બ્રહ્મચર્યા, અહિંસા-  
પાલનને અતી તેમણે આપેલા મહામંત્ર

“મા હણો” સમગ્ર વિશ્વના  
કલ્યાણ માટેનું કલ્પવૃક્ષ છે.  
શ્રી ભગવાન મહાવીરે તેને  
કાર્યાન્વિત કરવા અભયદાન,  
ઐત્રી અને ક રૂણાનો  
જીવનનો કાયકમ નીરૂપ્યો.  
મહાવીરના તત્ત્વજ્ઞાન સુજ્ઞ  
સત્કાર્યો કરનાર-કરાવનાર  
અને તેની અનુમોદના  
કરનાર પુન્યના ભાગી  
બને છે તેમજ પાપકર્મ  
કરનાર, કરાવનાર અને  
તેની પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ



ઉદાર મહદ આપી અનુમોદના કરે તો  
જ મંડળી પણ અભય બને. જૈન પત્રના  
અધિપતિએ સહાયતા માટે ભલામણ  
કરી-કરેલી અનુમોદના માટે આભાર.

અનુમોદના કરનાર પણ  
મહાપાપના ભાગી બને છે.  
સુખઈની શ્રી જીવદયા  
મંડળી અભયદાનના અનેક  
કાર્યો કરે છે. ગુજરાતના  
છેલા લીધણ દુષ્કાળ પ્રસંગે  
જૂએ મરતાં ૫૦,૦૦૦ જાન-  
વરોને ઘાસચારો આપી  
અભય યનાવ્યાં પણ તેનાં  
જ્ઞા. પાંચ લાખના ખર્ચને  
પહોંચી વળવા અહિંસામાં  
માનનાર જૈન સમાજે જો  
એ અભયદાનના કાર્ય માટે

● મુંબઈની શ્રી જીવદયા મંડળી ●

૧૨૩-૨૭, દયામંદિર, સુભાદેવી રોડ :: મુંબઈ-૩



મુંબઈ : નિવણિતસવના પ્રારંભમાં તા. ૧૫-૧૧-૭૪ [ભાઈળીજ]ના રાજ, અગ્રે ઓવેલ મેદાનમાં રાજ્યના રાજ્યપાલ શ્રી અલિયાવર જંગના અતિથિવિશેષ પદે યોજાયેલી જાહેરસભામાં અધ્યક્ષ-સ્થાનેથી રાજ્યના મુખ્ય મંત્રી શ્રી વસંતરાવ પી. નાઈકે આખા વરસ માટે શિકાર પર પ્રતિબંધ મૂકવાની ઘોષણા કરી ભગવાનને ભાવભરી વંદના આપી.

રાજ્ય નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ તરફથી યોજાયેલ આ વિરાટ સભામાં સર્વશ્રી અલિયા-વર જંગ, વી. એસ. પાગે (સ્પીકર), મુશવંતસિંહ (તંત્રીઃ ઈસરટેટ વીકલી), જી. એન. વૈઠ (ન્યાયમૂર્તિ), મહાવીર અધિ-કારી (તંત્રીઃ નવશારત ટાઈમ્સ), કાંતિલાલ પોદાર (મુંબઈના ચેરીફ) આદિ રાજકીય અને સામાજિક આગેવાનોએ ભગવાનના જીવન અને સિદ્ધાંતો વિશે મનનીય પ્રવચનો કર્યાં. પુરુષોત્તમ ઉપધ્યાય અને તેમના કલાવૃદ્ધ જૈન ભજનો ગાવા.

અગ્રે ચાંદ રહે કે ઓવેલ મેદાન પર પહેલીજવાર જૈનોની

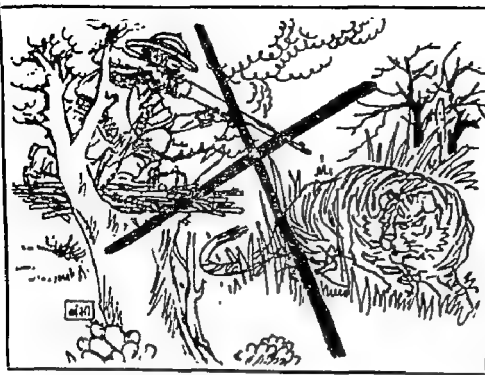
મુંબઈ-ઓવેલ મેદાનની જાહેર સભામાં રાજ્યપાલ અલિયાવર જંગ સહિત અનેક રાજકીય આગેવાનોની ભગવાન મહાવીરને સ્પર્શ વંદના.

મુંબઈમાં લવ્ય ઉજવણી

૦૦૦૦

જંગી જાહેરસભા મળી. ૪૦ હજારથી વધુ જનમેદની યથા હતી. વ્યાસપીઠ પર ભગવાન મહાવીરની દિવ્ય અને ભવ્ય બહુરંગી તસ્વીર મૂકાઈ હતી. શ્રી લાલચંદ હીરા-ચંદભાઈએ ભગવાનને ફુલહાર ચઢાવ્યા બાદ સભાની કાર્યવાહીનો પ્રારંભ થયો. પ્રવચનો બાદ રાજ્યપાલશ્રી, મુખ્ય મંત્રીશ્રી અને શિક્ષણ મંત્રીશ્રીને મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ સંપાદિત અને ગોકુલભાઈ કાપ-લિયા ચિત્રિત “શ્રી તીર્થ”કર ભગવાન મહાવીરઃ ચિત્રસંપૂર્ણ” તેમજ એક વેપારીભાઈએ તૈયાર કરાવેલ ભગવાન મહાવીરના ચાંદીના સિક્કા મુનિશ્રી યશો-વિજયજી મંત્ર તરફથી લેટ આપવામાં આવ્યા.

આ અગાઉ રથયાત્રાનો અભૂતપૂર્વ વરઘોડો કચ્છી વીસા ઓસવાલ દેરાવાસી જૈન મહા-જન, કચ્છી વીસા ઓસવાલ સ્થાનકવાસી જૈન મહાજન, કચ્છી દશા ઓસવાલ જૈન જ્ઞાતિ મહા-જન તથા અ.ભા. અચલગચ્છ (વિધાપક્ષ) પ્રવે. જૈન સંઘ અને જૈન પ્રવેતામંથર કોન્કર-સ, અ. ભા. દિગમ્બર તીર્થસ્ત્રેત્ર કમિટી,



મહારાજે  
વર્ષ મ  
શિકા  
પ્રતિબંધ

અ.ભા. રવે. સ્થાનકવાસી જૈન કોનફેરન્સ, જૈન રવે. તેરાપંથી સભા, ભારત જૈન મહામંડળ, આત્માનંદ જૈન સભા તેમ જ ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ કલ્યાણક મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે ભાતબજાર તથા ખાક બજારના દેરાસરથી બપોરના ૧-૩૦ વાગે નીકળ્યો હતો.

આ વિશાળ રથયાત્રામાં યુગદિવાકર આચાર્યશ્રી વિજય ધર્મસૂરિય મહારાજ, આચાર્ય શ્રી શુભંકરસૂરિય મહારાજ, સુનિરાજ શ્રી યચોવિજયય મહારાજ, ગણિવયશ્રી જય્યાનન્દ-વિજયય મહારાજ, સુનિરાજશ્રી વાયરપતિવિજયય મહારાજ, સુનિરાજશ્રી સૂર્યોદયવિજયય મહારાજ આદિ શ્રમણુભગવંતો તેમજ વિશાળ સાધ્વીગણ ચોભા-

ચમાન થતાં ધર્મયાત્રા ભવંત બની હતી.

આ રથયાત્રામાં જુદી જુદી બળીઓમાં તેમ જ રથમાં ભગવાન મહાવીરની છબીઓ, ઠંકે, નિશાન નોખત, ભગવાનની વાણીના બેનરો, જૈનધ્વજ વગેરે ચોબી રહ્યા હતા. જૈન પખવાજ બાવના મંડળ, હાઈસ્ક્રુલ તથા કન્યા છાત્રાલયના વિદ્યાર્થી બાઈ-બહેનો, ઓટી સંખ્યામાં જોડાયેલાં હતાં. ખુદલા ખટારમાં ક.વી.ઓ. જૈન મહિલામંડળ, શીવરી જૈન મહિલા મંડળ, વીરભગીની મહિલામંડલ વડાલા, શ્રી સુનિયુક્ત મહિલામંડળ - પારલા, શ્રી છરાવલા પાશ્વનાથ મહિલામંડળ-વાટકે-પર, શ્રી આદિજિન મહિલામંડળ માટુંગા, શ્રી સુવિધિનાથ મહિલા મંડળ-લાલબાગ, ક. વી. ઓ.

સેવિકાદળ, સુંબઈ જૈન : સેવિકા મંડળ વગેરેના સ્તબ અને જયતાદોથી તેમ જ ઓના હાંડીયારાસ અને લગીતોથી ધર્મભક્તિની ભાગ ચામેર વહીને સૌનાં અંગદગ્ધ બનાવતી હતી.

ભાતબજારથી શરૂ થયેલ વરચોડા મસ્જીદ બંદર, પાથર ઝવેરીબજાર, પ્રિન્સેસરોડી, પી તળાવ થઇને મહોત્સવના રઝોવેલ મેદાન ઉતરી બરાબર : વાગે સભામાં ફેરવાઇ ગયો હ આખા રસ્તે અને બધી અટા ઓ અને બારીઓમાંથી મિલા ઉપરાંત લાઈ-બહેનોએ રથયાત્રા દર્શન કર્યાં હતાં. આ રથયાત્રા પચ્ચીસહજાર માનવ મહેરામ જોડતાં બે માઇલ લાંબી હતી. સુંબઈ જૈન રથસેવ મંડળનું જેન્ડ, આત્મવલ્લભ જૈન સેવામંડળ-સાદરી [સુંબઈ]નું બેન



# બે લાખ લોકોએ બે માઈલ લાંબી નિરખેલ રથયાત્રા

હીરસુરીન્ધરજી જૈન સેવામંડળ સાદ્દી (મુંબઈ)નું બેન્ડ, હીરજી બોજરાજ છાત્રાલયનું બેન્ડ, નેશનલ ધ્રાસ બેન્ડ વગેરેએ મુંબઈ સરોદો રેલાવી શહેરને 'ગંગતુ' કંથું હતું. જોઓએ આ રથયાત્રા જોઈ, તેઓને માટે સહાયાદ રહી જાય એવો આ જીવનનો દહાવો હતો. બાણે સમગ્ર વાતાવરણ બગવાન મહાવીરના જયનાદોથી ગુંજારવ કરતું હતું. સરદાસની વ્યવસ્થા શ્રી મુંબઈ જૈનસ્વયંસેવક મંડળના વોલંટીયરો તથા મુંબઈ અને ખરાના જુદા જુદા વોલંટીયર ભાઈઓએ મુંબઈ જાળવી હતી. રસ્તામાં ઠંડા-મીઠા પાણીની સગવડ રાખવામાં આવી હતી. રથયાત્રાની સફળતાનો યશ કબ્જી સમાજના આગેવાન શ્રી નારાયણ શામજી મોખાયને ફાળે જાય છે. તેમણે ટુંકા સમયમાં રથયાત્રાની વ્યવસ્થા સતત પરિશ્રમ અને ચીવટ-પૂર્વક પૂર્ણ કરેલ.



## ● ● “ચિત્રસંપૂટ” અપંગ ● ●

પૂજ્ય મુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી મહારાજ સંપાદિત ‘તીર્થ’કર બગવાન શ્રી મહાવીર ચિત્રસંપૂટ’નો અન્ય રાજ્યપાલશ્રી અભિષાવર જાગને અપંગ હવી વહેલા શ્રી જૈન ચેતાગ્ધર કોન્કર-સના મશુખશ્રી દીપચંદ-ભાઈ સમચંદભાઈ ગાડી ખાર એટ-લો

સાંજના શિક્ષણ પ્રધાનશ્રી મુનિશ્રી યશોવિજયજી સંપાદિત શરદ પવારે અનેના મ્યુઝિયમમાં ચિત્રસંપૂટ ઉપરથી બનાવેલા જૈન ચિત્રકળા અને સ્થાપત્ય વિશાળકાય ફોટોગ્રાફો મુખ્યત્વે પ્રદર્શન ખૂલું મુક્યું. એમાં પૂ હતા. પ્રદર્શન વાવ્ય બન્યું હતું.

□ □ □ મુંબઈ, જોવેલ મેદાનમાં જૈન મહારામણ □ □ □



વાલકેશ્વર : સુ ગદિ વાકર  
આચાર્ય શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી,  
સાહિત્યકલારત્ન મુનિશ્રી યશો-  
વિજયજી, ગણિતયશ્રી જ્ઞાનદે-  
વજયજી મહારાજ આદિ મુનિ-  
ભગવંતોની નિશ્ચામાં અને શ્રી  
કુંવરભાઈ અમીચંદ નૈન ઉપાશ્રય  
હોલમાં તા. ૨૨-૭-૭૬ના રોજ  
યોજાયેલ એક સમારંભમાં મુનિ  
શ્રી યશોવિજયજી મહારાજે [તે  
સમયના] રાષ્ટ્રપતિ શ્રી વી. વી.  
ગિરિને એક કુટ ઊંચી હાથી-  
ઠાંતની ખાસ બનાવેલ ભગવાન  
મહાવીરની મૂર્તિ અર્પણ કરી.

રાષ્ટ્રપતિના ધર્મપત્ની શ્રી સર-  
સ્વતીબહેનને ભગવાન શ્રી પાર્થ-  
નાથ તથા શ્રી પદ્માવતીજીનું  
હાથીઠાંતનું કમલ અર્પણ કરાયું.  
તે વખતે મુનિશ્રી યશોવિજયજીએ  
ભૂતપૂર્વ રાષ્ટ્રપતિ

શ્રી ગિરિને મહાવીરની

ભવ્ય મૂર્તિ અર્પણ

પ્રેરક પ્રવચન આપ્યું.

શ્રી ગિરિએ પોતાના પ્રવ-  
ચનમાં કહ્યું કે, જૈનધર્મના હું  
સૌથી વધુ આદર કરું છું. તેને  
આપણે ઘણી નૈતિક સુશિક્ષા

શીખવાડી છે. પણ હું બની વાત  
એ છે કે આપણે આપણા ધર્મના  
આદર્શોનું પાલન કરતા નથી.

આ પ્રસંગે પૂ. આચાર્યશ્રી  
વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજે તથા  
પૂ. મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહાર-  
ાજે રાષ્ટ્રપતિને મંગળ આશી-  
ર્વાદ આપ્યા હતા. મહારાષ્ટ્રના  
કૃષિ મંત્રી [તે સમયના] શ્રી  
શંકરરાવ ચન્ડાણે રાષ્ટ્રપતિનું  
સ્વાગત કર્યું. આ સમારોહ  
માં પીકેચોરિયલ લાઈફ એફ  
ભગવાન શ્રી મહાવીર પ્રેક્ષકોદયન  
ફકશન કમિટીએ યોજાયો હતો.

## રાષ્ટ્રપતિ શ્રી અહમદને ચિત્ર- સંપૂર્ણ અર્પણ

સુભાઈ : રાષ્ટ્રપતિશ્રી ફકર-  
દીન અલી અહમદના અહીં ૧૭,  
૧૮મી ઓક્ટોબરના બે દિવસના  
રોકાણ દરમિયાન, તેઓને રાજ-  
ભવનમાં એક પ્રતિનિધિમંડળ  
મળ્યું હતું. આ સમયે મુનિરાજ  
શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ  
સંપાદિત અને શ્રી ગોકુલભાઈ  
કાપડિયા ચિત્રાંકિત ભગવાન શ્રી  
મહાવીરને ચિત્રસંપૂર્ણ તેમજ  
બોલસેના કંપનીએ પ્રસિધ્ધ કરેલ  
ભગવાનના આંદોના સિદ્ધ અર્પણ  
કરવામાં આવ્યા. રાષ્ટ્રપતિજીએ  
મુનિશ્રીને વંદન પાઠવી ભવિષ્યમાં  
દર્શન કરવાની ભાવના વ્યક્ત  
કરી હતી.

પ્રાર્થના સમાજ : પૂજ્ય  
ગણિતયશ્રી જ્ઞાનદેવજયજી  
મહારાજ આદિની નિશ્ચામાં  
કારતક વદ ૧૦ થી બાર દિવસનો  
નિર્વાણ કલ્યાણક મહોત્સવ ઉજ-  
વાયો. આ પ્રસંગે શ્રી સિદ્ધચક્ર,  
ઋષિમંડળ આદિ મહાપૂજનો  
થયાં.

ઉપાશ્રયમાં આ પ્રસંગે  
યોજાયેલ ૧૬ છોડના ઉજમણમાં  
ભગવાનના નિર્વાણ પ્રસંગને રજુ  
કરતું ચિત્ર-દીપકની જ્યોતમાં  
ભગવાનનું નિર્વાણ, એની ઉપર  
ભગવાનનું સિદ્ધ થવું અને  
આબુબાંજુમાં ૧૮ ગણતંત્ર  
રાત્રીઓ દ્વારા પ્રગટાવેલ ૧૮

## ૧૬ છોડના ઉજમણમાં

આકર્ષક રંગોળી

અનુકંપાદાન

દીપકોળી ચણીનું ચિત્ર-વિશિષ્ટ  
હતું. પાવાપુરી જલમંદિરની  
રંગોળી પણ આકર્ષક રહી.

બારે દિવસ રોજ રાત્રે  
ભાવના યદ્ય. તેમજ જુદા જુદા  
સફળરુચી તરફથી દેરાસરના  
આંગણે મીઠાઈ અપાઈ. આ  
ઉપરાંત અધેશાળાઓ, અનાયા-  
શ્રમો અને રક્તપિત્તયાઓની  
શાળાઓમાં બચાવિધત રીતે  
અવારનવાર સોજન એકવાયું.





# આચાર્ય શ્રી રામચંદ્રસૂરિજી મહારાજ

## ૦ નિશામાં ઉપાસનામય ઉજવણી

ભૂદેશ્વર : મોતીશા વાલ-  
બાગ ઉપાશ્રય : પૂજ્ય આચાર્ય-  
શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરીશ્વરજી  
મહારાજની નિશામાં ભગવાન  
મહાવીરસ્વામીના નિર્વાણકલ્યા-  
ણની આરાધના અને ઉજવણી  
અનેરા ઉમંગ અને ઉલ્લાસથી  
ચિરંજીવરણીય બની હતી. વદ  
૧૩ને ૧૪ના છઠ્ઠે તેમજ સેંકડોની  
સંખ્યામાં પૌષ્પો, દેવવંદન,  
ગણબુદ્ધિ આદિ વિધિપૂર્વક અનુ-  
ષ્ઠાનો થયા. વદ ૧૪ના નિર્વાણ  
કલ્યાણક નિમિત્તેનો રથયાત્રાનો

વરઘોડો નીકળ્યો હતો. જે ૩  
રથો. ૨૪ ઘોડાની શણગારેલ  
બગીમાં ભગવાનની છબી. જે  
ઘોડાની શણગારેલ વિકટેરીયા-  
ઓ, વિમાન અને હોડીના  
આકારથી શણગારેલી મોટરો,  
અનેક જેન્ડો, પાલખી, ૨૪ ઘોડા-  
યુક્ત બહેનો, ૫૬ દિગ્ગુમારિક-  
ઓ આદિથી આકર્ષક અને અનુ-  
ભવનીય બનેલ. સવારે ૮ વાગે  
ચઢેલ આ રથયાત્રા સુબંધના  
મુખ્ય વિસ્તારોમાં ફરી ૧૧ વાગે  
લાલબાગ-ભુદેશ્વરમાં ઉતરેલ.

પૂજ્ય આચાર્યશ્રી આ-  
સાધુમહારાજો અને સ-  
ારાજો તેમ જ વિશાળ  
વર્ગથી આ રથયાત્રા ભ-  
હતી. તેમ જ ભગવાન  
સ્વામીના જીવન પ્ર-  
વિનિધ ચિત્રમય રચનાઓ  
હેલીકોપ્ટરમાંથી કરવામાં  
મુખ્યવૃદ્ધી આકર્ષક અને  
બની હતી. સુબંધે દેલ  
કેન્દ્રે તેની કિલ્મ લઈ  
દરથો ટેલીવિઝન પર રી-  
હતા.

પાયધુની : ભગવાનના દીક્ષા  
કલ્યાણક પ્રસંગે પાયધુનીમાં  
આવેલ શ્રી ગોડીજી દેરાસરેથી  
લવ્ય રથયાત્રા નીકળી હતી. શ્રી  
વિજયદેવસૂરિ સંઘ આયોજિત  
દોઢ માઈલ લાંબી આ રથયાત્રામાં  
અત્રેના ભુદા ભુદા ઉપાશ્રયોમાં  
મિરાજમાન આચાર્ય શ્રી વિજય-  
પ્રતાપસૂરિજી, આચાર્યશ્રી વિજય-  
ધમસૂરિજી, આચાર્યશ્રી વિજય-  
શુભંકરસૂરિજી, સુનિપ્રવર શ્રી  
યશોવિજયજી, પંન્યાસ શ્રી કંચન-  
સાગરજી, પંન્યાસ શ્રી કસ્તુર-  
વિજયજી, પંન્યાસ શ્રી પદ્મસાગરજી,  
ગણિપય શ્રી જ્યાનંદવિજયજી,  
સુનિરાજ શ્રી ક્ષમાસાગરજી,  
સુનિરાજશ્રી વાચસ્પતિવિજયજી,

### રથયાત્રામાં

- ૦ ૨૭ બળદનો રથ
- ૦ ૨૭ ઘોડાની બગી
- ૦ ૧૪ સ્વપ્ન ચિત્રો
- ૦ ૧૦૦ ઘોડેસ્વાર
- ૦ ૪૫ આગમસૂત્રો

સુનિશ્રી સૂર્યોદયવિજયજી,  
સુનિશ્રી પ્રમોદસાગરજી, સુનિશ્રી  
યશોવર્ધનસાગરજી, સુનિશ્રી  
અમરેન્દ્રસાગરજી, સુનિશ્રી  
ગૌતમસાગરજી આદિ સાધુ ભગ-  
વતો તેમજ અનેક સાધવીમહારાજો  
પધાર્યો હતા.

રથયાત્રામાં ઇન્દ્રધ્વજ, છ

રથ, ૧૪ સ્વપ્નોના  
શીલતી ૧૪ મોટરો, ૨૭  
૨૭ ભવના પ્રતિક સમ-  
ઘોડાની બગી અને ૨૭ બ-  
રથ, ત્રણ પાલખી, ૧૦૦  
સ્વારો, ૪૫ આગમસૂત્રો,  
કલ્યાણક, સમોવસરણ  
રથનાઓ સાથેના ખટારા  
ભુદા ભુદા મહિલા મ-  
બહેનોના ૨૨ ખટારા  
બહેર માર્ગો પર ફાંડીયા, ખ-  
મંજરા અને તાળીઓના  
નો ગુંબરવ તથા યુવ-  
રસતરંગોળા લકિતગીતો,  
નૃત્યો અને 'જય મહાવીર  
મહાવીર' ના ભુલંદ અ-  
ભિનિ હેલે ચઢાવી રહ્યા



ઉપરાંત મુખર્જી જૈન સ્વયંસેવક મંડળ, જાલાવાડ સ્થાનકવાસી જૈન સ્વયંસેવક મંડળ અને જૈન પખવાજ મંડળના જોડોએ મધુર સરાદો સાથે વાતાવરણને બધુ શુજતું બનાવ્યું હતું. ખટારો, ઘોઘા, મોટરો વગેરે વાહનો પર જૈનધ્વજો ફરકી રહ્યા હતા. ઘણી જ મોટી સંખ્યામાં ભેટયાં હતાં.

આ રથયાત્રામાં ગોડીજી સુખર્જીના નગરપતિ શ્રી દેશસરના ટ્રસ્ટીઓ, અન્ય સંસ્થા-બંધન બહેરામ વ્યાદિ નામી ઓ અને સંધોના આગેવાનો આગેવાનો પણ રથયાત્રામાં તેમ જ ભાવિક ભાઈ-બહેનો ભેટાયા હતા.

## ભગવાન મહાવીર

જન્મકલ્યાણક મહોત્સવ સમિતિ, મુખર્જી.

શ્રીમુત જન્મતબાઈ માવજીભાઈ શાહ મંત્રી  
 " ધીરજલાલ મોહનલાલ શાહ "  
 " નટવરલાલ ચૂલચંદ પારેખ "  
 " દીપચંદલાઈ એસ. ગાડી "  
 " નારાણજી શામજી મોમાલા "  
 " જયંતીલાલ રતનચંદ શાહ "  
 " ધીરજલાલ ટાકરશી શાહ "  
 " ચન્દ્રસેનભાઈ છવચુચંદ ઝવેરી "  
 " કુમારપાળ વી. શાહ "  
 " હસમુખલાલ ગણપતલાલ "  
 " રવજી ખીમજી છેડા "  
 " ટાકરશી જુરાભાઈ "  
 " રતિલાલ ગોવિંદજી "  
 " દેવચંદ જેઠાલાલ શાહ "  
 " મનસુખલાલ ધનજીભાઈ વોરા "  
 " રસિકલાલ નાથાલાલ કોરા "  
 " નરોત્તમદાસ શાહ "  
 " મુક્તિલાલ ચીરવાડિયા "  
 " સુમતિલાલ ભોગીલાલ દવાળા "  
 " શાંતિલાલ કેશવલાલ દલપતભાઈ "  
 " હિંમતલાલ કેશવલાલ "  
 " કિંમતલાલ ડાલાભાઈ કોઠારી "

શ્રીમુત નવીનચંદ જનલાલ કંપાણી  
 " ચીમનલાલ ટાકરશી "  
 " વાડીલાલ ચત્રજી માંધો "  
 " રસિકલાલ સોમા માંધો વઢીલ "  
 " શાંતિલાલ મગનલાલ શાહ "  
 " ચંદ્રસેનભાઈ જસવંતલાલ "  
 " મોહનલાલ છોટાલાલ શાહ "  
 " ગોકુળભાઈ લક્ષ્મણાઈ "  
 " રમણલાલ નગીનલાલ પરિખ "  
 " દીપચંદ મગનલાલ શાહ "  
 " પન્નાલાલ બી. શાહ "  
 " રસિકલાલ સી. શાહ (કેલસારાળા) "  
 " વૃજલાલ જેસીંગભાઈ શાહ "  
 " હીરાલાલ છોટાલાલ શાહ "  
 " અમૃતલાલ ડાલાભાઈ શાહ "  
 " ચીમનલાલ પાલીતાણાકર "  
 " ખીમજી માંડજી જુજપુરીયા "  
 " કુવરજી માલસી ઉરીયા "  
 " હરમશી લખમશી દેઢીયા "  
 " પોપટલાલ ભારમલ શાહ "  
 " પ્રેમજી વેલજી લખમશી "  
 " રવજી પ્રેમજી વેરસી "  
 " રતિલાલ ગોવિંદજી લોડાયા "



# મુંબઈ, ગોવાલિયા ટેન્કમાં મહાવીરનગર

પરમપૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયપ્રતાપસૂરીશ્વરજી મહારાજની શુભ નિશા, પ. પૂ. આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજની પ્રાણવાન પ્રેરણા અને સચોટ ઉપદેશધારા, પૂજ્ય મુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી મહારાજનું સુંદર માર્ગદર્શન અને ગણિયર્થશ્રી જ્ઞાનન્દવિજયજી મહારાજ, મુનિરાજશ્રી કનકવિજયજી મહારાજ, મુનિરાજશ્રી વાયસ્પતિવિજયજી મહારાજ ઉપરાંત મુખ્યત્વે મુનિરાજશ્રી મહાનન્દવિજયજી મહારાજ તથા મુનિરાજશ્રી સૂર્યોદયવિજયજી મહારાજ આદિની કાર્યકુશળતા. સુરેષ અને વ્યવસ્થિત માર્ગદર્શન અને સતત પરિશ્રમના કારણે, ભગવાન મહાવીર જન્મકથાણુકની ઉજવણી નૈન-નૈનેતર આલમ માટે અવિરમરણીય, અનુભવી અને ઉદ્દાસપ્રેરક બની હતી.

આ ઉજવણીના ભવ્ય અને વિશાળ આયોજનને સફળ બનાવવા મુંબઈના તમામ વિભાગોના નેતાની એક સમિતિ રચવામાં આવી હતી. અને એમનું કાંતિ મેદાન ગોવાલિયા ટેન્કમાં ૨૦ થી ૨૫ હજાર માણસો એકી સાથે લાભ લઈ શકે તેવું વિશાળ 'મહાવીર નગર' ખડું કરવામાં આવ્યું હતું.

આ 'મહાવીર નગર'ના

મધ્ય ભાગે આલીશાન સ્ટેજ, વિશાળ મંડપ અને મેડપર્વતની ભવ્ય રચના કરવામાં આવી હતી. તેની બાબુના રચના વિભાગમાં ૧૪ સ્વપ્નાનું દર્શન, પ્રભુને ધ્યેયો ઉપસર્ગો વગેરે પ્રસંગોની આભેહૂળ અને ભાવભાહી રચનાઓ, ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ અને તે પ્રસંગે ઉપસ્થિત ૧૮ ગણરાજ દ્વારા પ્રકાશિત ૧૮ દીપકત્રેણી, પાવાપુરી-જલમંદિરની રચના, ભગવાનના અવન, જન્મ, દીક્ષા,



કેવળજ્ઞાન અને નિર્વાણ પ્રસંગના પાંચ એમણે ચિત્રો વગેરે પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યા હતાં. મહાવીર નગરના બધા વિભાગો વિજળીની હબરો રોશનીથી ગળહુળી રહ્યા હતા. રચનાઓ, રંગોળીઓ અને ચિત્રોના દર્શન માટે તેમજ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ ભેવા પ્રતિદિન ભારે લીડ જામતી હતી.

આ મહોત્સવના પ્રચારકાર્ય માટે પ્રસિદ્ધ દૈનિક પત્રોમાં રોજરોજના કાર્યક્રમોની જાહેરાત

અને સમાચાર પ્રસારણ ઉપરાંત હબરો ગુજરાતી-હિન્દી પોસ્ટરો, નાની-મોટી હબરો પત્રિકાઓ પ્રગટ કરવામાં આવી હતી.

મહોત્સવના પ્રથમ દિને, તા. ૨૦-૪-૭૫ના સવારે પાંચ ધુની-ગોડીજી દહેરાસરેથી અભૂતપૂર્વ પદયાત્રા નીકળી હતી. તેમાં મુંબઈ અને ઉપનગરોની સંખ્યાબંધ પાઠશાળાના બાળકો-બાલિકાઓ, અનેક સેવામંડળો, સ્વયંસેવક દળો, ભજનમંડળીઓ, મહિલા મંડળો તેમ જ ચાર ને બે ચોક્કાની બગીચોમાં ભગવાનની વિશાળકાય છબીઓ, નૈનધ્વજી શોભતા ૨૫ સાયકલ-સ્વરો વગેરેએ જખડું આકર્ષણ જમાવ્યું. પોણા માઈલ લાંબી આ વિરાટ પદયાત્રા ચાર કલાકે ગોવાલીયા ટેન્ક-મહાવીર નગર પહોંચી હતી. બપોરે સિદ્ધથક મહાપૂજન અને રાત્રે પંચકલ્યાણુક-ભક્તિ નૃત્યનાટિકા વગેરે કાર્યક્રમો થયા હતા.

તા. ૨૧મીએ આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજે 'શ્રીપાળ અને મચ્છુસુંદરી'ના જીવન પ્રસંગો અને શ્રી સિદ્ધથક ભગવંતના મહિમા વિશે સાર-ગભિર પ્રવચન આપ્યું. બપોરે



## ❑ વિરાટ પદ્યાત્રા

પૂજામાં વિશાળ સાધ્વીગણે અને બહેનોના પાંચ મહિલામંડળે પ્રભુલકિતનો અનેરો રંગ જમાવ્યો. પૂજ્ય મુનિશ્રી યશોવિજયજી સંપાદિત અને શ્રી ગોકુળદાસ કાપડિયાએ તૈયાર કરેલ ભગવાન મહાવીરના ચિત્રો આધારિત ભગવાનના જીવનપ્રસંગોના સ્લાઈડ ચિત્રો લ્યુમિનીસ્કોપ પદ્ધતિમાં બતાવવાનો કાર્યક્રમ રાત્રે યોજવામાં આવ્યો.

તા. ૨૨મીએ સવારે પૂજ્ય આચાર્યશ્રીએ 'નવપદ્ધતિમાં સર્વ તત્વોનો સમન્વય અને એનો અલેક્ષ પ્રભાવ' વિશે પ્રવચન આપ્યું. બપોરે બહેનોના અન્ય પાંચ મંડળોએ પૂજા ભજાવી. રાત્રે 'રૂપગવિંતા' નામે નાટિકા ભજવાઈ.

તા. ૨૩ના જન્મકક્ષ્યાલુક દિને નીકળેલ રથયાત્રા અભૂતપૂર્વ અને અલેક્ષ હતી. આ રથયાત્રા ડોંગરી, ભાતબલ્લર અને ગોડીજીએમ ત્રણ સ્થળોની સંયુક્ત હોવાથી સમગ્ર મુંબઈશહેર અને ઉપનગરોની ફોન-ફોનેટર જનતામાં ઉત્સાહ અમાપ પ્રગટ્યો હતો. ડોંગરી અને ભાતબલ્લરની રથ, રંજિલા, રચનાઓ, બોટો, બેનરો વગેરેના વૈવિધ્યભર્યા આકર્ષણોથી યુક્ત

રથયાત્રા ગોડીજી દેરાસર પહોંચતા અહીંના તમામ વિસ્તારે માનવમેહનીથી ભમ થઈ ગયા હતા. લગભગ સવા માઈલ લાંબી આ અલેક્ષ સંયુક્ત રથયાત્રા ઉત્સ્વારો, ટંકા-નિશાન, ચાંદીના બે રથો, ચાંદીની ઈન્દ્રધ્વજની ગાડી, ચાર અને બે ઘોડાની અનેક બગીચોમાં પ્રભુજીની છબીઓ,

## ❑ અભયદાન ❑



## ❑ સાધમી વાતસલ્ય ❑

૫૧ શલ્યગારેલા ઘોડેસ્વારો, વિવિધ રીતે શલ્યગારેલ ૫૦ ટંકો, જૈન ધ્વજેથી ચોભતા ભુદા ભુદા ગાદા, લારીઓ વગેરે વાહનો ઉપરાંત ગાંઝ-પખાજ-ખંજરીઓના નાદ સાથે હાંડીયારાસપૂર્વક ગીત અને નૃત્યથી ભક્તિની ધૂન મચાવતા રનાત્રમંડળો, મહિલામંડળો અને ૧૨ ઉપરાંત બેન્ડો,

## મે રૂ પ વ ત ❑

રસ્તાઓ ગળવતા હતા. આ રથયાત્રામાં પૂજ્ય આચાર્યશ્રી આદિ મુનિમંડલના નેતૃત્વમાં ૧૦ થી ૧૫ હજાર અગ્રગણ્ય બ્યક્તિઓ જોડાઈ હતી. રાજકીય નેતાઓ દ્વારા ભગવંતને સ્થળે સ્થળે ફૂલહાર કરાયા હતા. આમ, આ મહાન રથયાત્રાનો લાભ ૧ લાખ ઉપરાંત જનતાએ લીધો હતો. શહેરના ધમકતા હૃદય જેવા મુખ્ય વિસ્તારોમાં રથયાત્રા ફરીને 'મહાવીરનગર' ગોવાલીયા ટેંકમાં પહોંચી હતી. આ બધા માર્ગો ધળ-પતાકા-તોરણોથી શલ્યગારાયા હતા. રથયાત્રા ઉત્તરે 'મહાવીર નગર' માં ૧૫ હજાર લાઇ-બહેનોનું સાધમિ-વાતસલ્ય થયું હતું.

આ સાંસ્કૃતિક અને ધાર્મિક કાર્યક્રમો ઉપરાંત પાંચે દિવસ દાન-પુન્યના અનેક કાર્યો થયા. ૨૦મીએ મુંબઈની હોસ્પીટલો, ચીટ્રૂનગૃહો અને અનાથાશ્રમોમાં લોજન અપાયા. ૨૧મીએ અનાથ અને અર્ધ જેવા દીન-દુઃખિયાઓને અનુકંપાદાન અપાયું. ૨૨મીએ ખૂંદદ મુંબઈમાં વસતા જરૂરિયાતવાળા જૈન પરિવારોની સાધમિકલકિત કરાઈ. બહેનોને સાડીઓ અને રોડક રકમ પણ

## રૂ પ ગ વિ ત ❑

## ❑ લ્યુમિનિસ્કોપ



# □ વંદે શ્રી મહાવીરમ્



અપાઈ. રજનીએ જન્મકલ્યાણક  
દિને પશુ-પંખીઓને અભયદાન  
અપાયા. રજનીએ દુધાળપીઠિત  
પ્રજા અને પશુઓને માટે રાહત-  
કાર્યો થયા.

બપોરે બુદ્ધ મુંબઈ મહા-  
સ્નાત્ર મંડળ દ્વારા ૬૪ ઇન્દ્ર-

મહારાષ્ટ્રના મુખ્ય પ્રધાન  
શ્રી રાઠેશભાઈ ચવ્ડાજી  
ભગવાનને કુલદેવ મહાવી  
રવંદના કરે છે



ચોપાદીના સાગરતટે થાલએલ  
ભહેરસભામાં ચારેય દિશકાના  
પૂજ્ય શ્રમણ ભગવંતો

ઇન્દ્રાણી અને ૫૬ દિશકુમારિકા-  
ઓના અદ્ભુત સાજ સાથે બારે  
ઉત્સાહથી સ્નાત્ર જન્માભિષેક  
મહોત્સવ ઉજવાયો હતો.

સાંજે ચોપાદીના સાગરતટે  
વિરાટ ભહેરસભા મળી હતી. પૂ.  
આચાર્યશ્રી વિજયધર્મ મંસૂરીશ્વરજી





પૂ. મુનિશ્રી યથોવિજયજી તથા મુનિશ્રી પુષ્કરમુનિજી, મુનિશ્રી દેવેન્દ્રમુનિ શાસ્ત્રી આદિ દરેક કિરકાના પૂજ્ય શ્રમણ બગવંતો અને સાધ્વી મહારાજો ખિરાજયા હતા. મુખ્યમંત્રી શ્રી શંકરરાવ ચૌહાણે 'સમણસુત' શ્રમણ ઉદ્ઘાટન કથું હતું. શુરહેવો તેમ જ અશ્રમસ્થ નેતાઓ બગેરે ના પ્રવચનો થયા હતા.

રાતે 'મહાવીર નગર'માં ભગીતા સંગીતકાર શ્રી કલ્યાણજી આણંદજીનો એમના ૭૪ કલા-વિચારદો સાથેના પ્રભુભક્તિનો સાંસ્કૃતિક કાયક્રમ યોજાયો હતો. આ પ્રસંગે ચિષ્કાર મેદની નાની હતી.

તા રજનીના પાંચમા અને છેલ્લા દિવસે સવારે 'મહાવીર નગર'માં શુગ્રાનુશ્વ સભા પ.

ચોપાટીની બહેરસભામાં ઉપસ્થિત પૂજ્ય સાધ્વીજીએ અને મહાસતીજીએ

પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયપ્રતાપ સૂરીશ્વરજી મહારાજના મંગલાચરણથી પ્રારંભ કર્યો. પૂજ્ય આ. શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજ, પ્રો. રમણલાલ શાહ, પ્રો. વારા-બેન રમણલાલ, શ્રી જે. આર. શાહ, શ્રી ચીમનલાલ ચક્રબાર્તી બગેરેના પ્રવચનો થયા. સભાને અંતે ૪૦૦ નિરાધાર બાળકોને ભૂંડા ભૂંડા મહાનુભાવો તરફથી શાળાના ગણવેશો આપવાની બહેરાત કરવામાં આવેલ. બપોરે બહેનોના અન્ય પાંચ મંડળોએ ઠાઠથી પૂજા બણાવી. રાતે કાય-કર્તાઓ, કાયક્રમના વિજેતાઓ બગેરેનું બહુમાન, શ્રી હિંમતસિંહ ચૌહાણ દ્વારા 'નેમ સભુવ'ની

નૃત્યનાટિકા અને મહિલામંડળો દ્વારા ભક્તિગીતો થયા.

આ મહોત્સવના પાંચ દિવસો દરમિયાન યોજાયેલ પ્રભુ ભક્તિના વિવિધ કાયક્રમોમાં, અગાઉ નક્કી થયા મુજબ પાસની વ્યવસ્થા રાખી જે ચોખ્ખી આવક થઈ એ શુજરાત-કચ્છ-સૌરાષ્ટ્રના ફક્કાળરાહત કાર્યોમાં વાપરવામાં આવી હતી.

આ ઉજવણી ઉપરાંત રેડીઓ ઉપર 'મહાવીર દર્શન' અને ટી. વી. ઉપર 'મહાવીર જીવન-દર્શન'ના આકર્ષક પ્રોગ્રામો રજુ થયા. સીનેમાઘરોમાં પણ બગવાન મહાવીરની સ્લાઇડો બતાવવામાં આવી. આ ઉજવણી દરમિયાન આયોજિત વિવિધ કાયક્રમોમાં ક્યારે પણ જો મળ્યો ન હોય એવો ઉત્સાહ પ્રગટેલ.



પરમ પૂજ્ય શાસનપ્રભાવક,  
યુગદિવાકર, પ્રખરવક્તા, સ્થળે  
સ્થળે જિનમંદિરો, ઉપાશ્રયો,  
આયંભિલશાળાઓ, પાઠશાળાઓ  
વગેરેની પરબો માંડનાર, છલ્લો-  
દાર, હવદયા, સાધમિકભક્તિ  
વગેરે સાર્થક ક્ષેત્રોમાં લાંબો  
રૂપિયાનો સફળ્ય, કરાવનાર,  
મુંબઈ અને તેના ઉપનગર પર  
અનેકાનેક મહાન ઉપકારો કરનાર  
અને જેમનો બૃહદ્ મુંબઈ ઉપર  
બારે પ્રભાવ પ્રવર્તે છે તે પરમ



પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મ-  
સૂરીધરજી મહારાજના પ્રબલ  
પુણ્ય પ્રભાવથી તથા જૈન-જૈનેતર  
સમાજમાં નહીં પણ દેશ-પર-  
દેશમાં પણ બાણીતા થયેલા  
દીર્ઘજીવિ, પ્રખર કાર્યશક્તિ અને  
પ્રત્યક્ષ-મેધાધરાવનાર, સાહિત્ય  
અને કલાના ક્ષેત્રમાં જીંઝારસ  
લાઈ મુંદર સંજોનો આપનાર  
પરમ પૂજ્ય મુનિવંશની યથો-  
વિજયજી મહારાજના પ્રતિભા  
અને આકર્ષક વ્યક્તિત્વે કેવો

પૂજ્ય આચાર્ય લગાવતે શ્રી વિજયધર્મપ્રસિદ્ધ મહારાજ  
પૂજ્ય આચાર્ય લગાવતે શ્રી વિજયધર્મપ્રસિદ્ધ મહારાજ  
અને પૂજ્ય મુનિવંશ શ્રી યથોવિજયજી મહારાજ

શિવજી સર  
મહારાજના શ્રી નામકરણે  
સન્નિધિમાં રહે

મહત્વને લાગ લગ્યો અને  
બંને શુરવર્થના પ્રચંડ પુરુષાર્થથી  
સુખઈ અને તેના ઉપનગરોમાં  
લગલગ તમામ સંધોએ આપેલા  
ત-મન-ધનના પૂણું સહકારથી  
ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦માં  
નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજવણી કેવી  
ઐતિહાસિક, યાદગાર અને અભૂત-  
પૂર્વ રીતે થઈ, તેની ઝાંખી અહીં  
આપવામાં આવેલ કાર્યોની નોંધ  
વાંચવાથી સમજશે.

એક વાત ખાસ યાદ આપવી  
જરૂરી છે કે આ ઉજવણીના  
સમય સંચાલનનું મધ્યખિન્દુ  
પરમ પૂજ્ય મુનિશ્રી યશોવિજયજી  
મહારાજ હતા. રવેતાગ્રમર મૂર્તિ-  
પૂજક સંપ્રદાયમાંથી રાષ્ટ્રીય  
સમિતિના અતિથિવિશેષ તરીકે  
સમિતિએ સહુથી પ્રથમ વિનતિ  
મુનિશ્રીજીને કરી. શારીરિક તક-  
લીફ અને કાર્યોના કારણે તેઓ-  
શ્રીએ જી વિનતી સ્વીકારી  
નહીં. ત્યારબાદ આગેવાનોનું તથા  
તેઓશ્રીના શુરહેવલું હમાણુ વધતા  
તેઓશ્રીને અનિચ્છાએ સંમતિ  
આપવી પડી; અને ભારત સરકાર  
એ સંમતિ સ્વીકારી, તેઓશ્રીની  
રાષ્ટ્રીય સમિતિના અતિથિવિશેષ  
પદે નિમણૂક કરી.

આ ઉજવણી દેશવ્યાપી અને  
તે માટે તેમ જ ૨૫૦૦ વર્ષે જિલા  
થયેલા આ અતિ લાભદાયક અને  
અનેક રીતે ઉપયોગી એવા મહાન  
પ્રસંગથી ભગવાન મહાવીર અને

તેઓના અહિંસા, અનેકાંત અને  
અપરિત્રાના સિદ્ધાંતોને વ્યાપક  
પ્રસિદ્ધિ મળે એ માટે મુનિપ્રવર-  
શ્રીએ સરકાર તથા રાષ્ટ્રીય સમિતિ  
જોડે પત્રવ્યવહાર કરી સુંદર  
પ્રેરણાઓ આપી. દેશની આગે-  
વાન વ્યક્તિઓને પણ પ્રોત્સાહિત  
કરી. રાષ્ટ્રીય સમિતિના અનેક  
સભ્યોએ પૂજ્યશ્રીના દર્શનાથે  
આવીને ઉજવણી સંબંધી પ્રેરણા  
મેળવી. આ સભ્યો જૈન તેમ જ  
જૈનેતર પણ હતા. તેઓશ્રી સાથે  
જનત-જનતની ચર્ચા-વિચારણાઓ  
થઈ. પૂજ્ય મુનિપ્રવરશ્રીએ કેહીની  
શેઠશરમમાં તણાયા વગર  
તટસ્થપણે સ્પષ્ટ માર્ગદર્શન  
આપેલ. ચારે કિરકાઓ ખસેખલા  
મિલાવી ઉત્સાહથી લાગ લગ્યે  
એ માટે. સર્વસંમત વિચારો  
આપ્યા. એમાં ખૂબી એ હતી  
કે આ જવાબદારી અદા કરતાં  
પોતાના વિચારોની સ્વતંત્રતા કે  
પોતાની શ્રદ્ધેય બાબતોને આંત્ર્ય  
લાંબા વિના યશસ્વી રીતે પાર  
પાડી.

પૂજ્ય મુનિજીના રાજકીય,  
સામાજિક જૈન-અજૈન આગેવાનો  
તેમ જ જૈન યુવકો સાથેના  
સહુદયતાભર્યા ધર્મ સંબંધોના  
કારણે આ ઉજવણી સફળતાને  
વરી હતી.

નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજ-  
વણીને રાજકીય, સામાજિક અને  
ધાર્મિક ક્ષેત્રે વ્યાપક અને વિવિધ  
રીતે સફળ બનાવવા, પોતાની

નાદુરસ્ત તબીયત અને દીર્ઘ  
માંદગીઓ છતાં, તન, મન અને  
સમયના એકધારે લોગ આપ્યો.  
૨૫૦૦મી ઉજવણીના આ  
ગૌરવભર્યા અવસરને મહામના  
વ્યક્તિને છાજે તેવો સુવર્ણાક્ષરે  
લખાય એવો ફાળો આપ્યો.

આ ફાળા ઉપરાંત ભગવાન  
શ્રી મહાવીરના અભેદ, અદ્વિત  
ધર્મ અને કલાનો સુભગ સમ-  
ન્વય ધરાવતાં રંગીન ચિત્રોવાળા  
આ અભૂતપૂર્વ સંપૂર્ણ વિદેશ  
સાથે દેશભરમાં તમામ ક્ષેત્રે  
સુંદર આવકાર મળ્યો. અને  
ઉજવણીને પ્રભાવક, પ્રેરક અને  
બોલતી કરવામાં કેવો રાષ્ટ્રવ્યાપી  
પ્રચંડ લાભ અને જનતાને મહા  
ઉપકારક ફાળો આપ્યો, તેની  
વિશાલ નોંધ લઈ શકાય તેમ  
હોવા છતાં અહીં તેનું સંક્ષિપ્ત  
ચિત્ર રજૂ કર્યું છે.

એક વાતની એક વધુ નોંધ  
લેવી જરૂરી છે કે પોતાના શિષ્ય-  
પરિવાર સાથે બંને પૂજ્ય શુર-  
હેવોની સુખઈની હાજરીઓ  
ખૂબ સુખઈમાં અને ભગવાન  
મહાવીરના ઐતિહાસિક જૈનમુન  
ચિત્રસંપૂર્ણ દેશભરમાં, નાહર  
જનતામાં પ્રચંડ ઉત્સાહ અને  
અનેરી ચેતનાઓ પ્રગટવી. આ  
ચેતના તેઓશ્રીની સુખઈની  
ઉપસ્થિતિ અને ચિત્રસંપૂર્ણતા  
પ્રકાશનને આભારી છે.





મુઁબઈ : પૂજ્ય સાહિત્ય-  
કારનાર મુનિરાજશ્રી યશોવિજય-  
જી મહારાજ પ્રેરિત અને સ્થા-  
પિત જૈન સંસ્કૃતિ કક્ષાકેન્દ્ર તથા  
જૈન ચિત્રકળા નિદેશન સમિતિ  
પ્રેરિત ભગવાન શ્રી મહાવીર  
ચિત્રમય જીવનચંદ્ર પ્રકાશન  
સમારોહ સમિતિના ઉપક્રમે ૧૬  
જૂન ૧૯૭૪ના રોજ ગિરલાખાતુ-  
શ્રી સભાગારમાં પૂ. આચાર્યશ્રી  
વિજયપ્રતાપસૂરીશ્વરજી મહારાજ  
તથા પૂ. આચાર્યશ્રી વિજયધર્મ-  
સૂરીશ્વરજી મહારાજની સાંનિ-  
ધ્યમાં અને વિશાળ સાધુ-સાધ્વી-  
ગણીની ઉપસ્થિતિમાં રાજ્યના  
શિક્ષણમંત્રીશ્રી અનંત નામજોશી-  
એ “તીર્થ”કર ભગવાનશ્રી મહા-  
વીર : ચિત્રસંપૂટ”નું ઉદ્ઘાટન  
કયું. આ પ્રસંગે ભારતના તમામ  
પ્રાંતોના ગવર્નર, સુખ્યમંત્રીઓ,  
વિદ્વાનો, ઉદ્યોગપતિઓ અને  
જૈન સમાજના અત્યુવિધ શ્રીસંઘ-  
ના અગ્રણીઓના સંદેશાઓ  
આવ્યા હતા.

આ સમારોહ પ્રસંગે યુગ-  
દિવાકર આચાર્યશ્રી વિજયધર્મ-  
સૂરીશ્વરજી મહારાજે તથા પૂજ્ય  
મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજે  
પ્રવચન કરતા ભગવાન મહાવીર-  
ના રમણમા નિર્વાણ કલ્યાણક  
વર્ષની ઉજવણી સંપ્રદાયના ભેદ-  
ભાવ ભૂટી એકરાગથી ઉજવવા  
પ્રેરણા આપી હતી.

પૂ. મુનિશ્રી યશોવિજયજી  
મહારાજે વધુમાં, આ ચિત્રસંપૂટ

પોતે કેવી રીતે તૈયાર કર્યો તેની  
પૂર્વભૂમિકા વર્ણવી હતી.

આ પ્રસંગે પધારેલા મુઁબઈના  
મોટાભાગનાં આગેવાનો, કાર્ય-  
કર્તાઓ અને વિશાળ જનસમુહનું  
શ્રી પ્રતાપભાઈ લોગીલાલે સ્વાગત  
કયું. ત્યારબાદ ચરેય ફિઝકાના  
આગેવાનોએ રજતના થાળમાં  
અન્ય પધારાવી પૂજ્ય આચાર્યશ્રીને  
અર્પણકર્યો. ચિત્રસંપૂટના ચરણે  
કલાકાર શ્રી ગોકુલભાઈ કાપડિયા

## ચિત્રસંપૂટ

|    |    |    |     |
|----|----|----|-----|
| ●  | □  | □  | ●   |
| ૧  | ૨  | ૩  | ૪   |
| ૫  | ૬  | ૭  | ૮   |
| ૯  | ૧૦ | ૧૧ | ૧૨  |
| ૧૩ | ૧૪ | ૧૫ | ૧૬  |
| ૧૭ | ૧૮ | ૧૯ | ૨૦  |
| ૨૧ | ૨૨ | ૨૩ | ૨૪  |
| ૨૫ | ૨૬ | ૨૭ | ૨૮  |
| ૨૯ | ૩૦ | ૩૧ | ૩૨  |
| ૩૩ | ૩૪ | ૩૫ | ૩૬  |
| ૩૭ | ૩૮ | ૩૯ | ૪૦  |
| ૪૧ | ૪૨ | ૪૩ | ૪૪  |
| ૪૫ | ૪૬ | ૪૭ | ૪૮  |
| ૪૯ | ૫૦ | ૫૧ | ૫૨  |
| ૫૩ | ૫૪ | ૫૫ | ૫૬  |
| ૫૭ | ૫૮ | ૫૯ | ૬૦  |
| ૬૧ | ૬૨ | ૬૩ | ૬૪  |
| ૬૫ | ૬૬ | ૬૭ | ૬૮  |
| ૬૯ | ૭૦ | ૭૧ | ૭૨  |
| ૭૩ | ૭૪ | ૭૫ | ૭૬  |
| ૭૭ | ૭૮ | ૭૯ | ૮૦  |
| ૮૧ | ૮૨ | ૮૩ | ૮૪  |
| ૮૫ | ૮૬ | ૮૭ | ૮૮  |
| ૮૯ | ૯૦ | ૯૧ | ૯૨  |
| ૯૩ | ૯૪ | ૯૫ | ૯૬  |
| ૯૭ | ૯૮ | ૯૯ | ૧૦૦ |

## ઐતિહાસિક

અને રમણિકભાઈ હોધવાણાનું  
સન્માન કરવામાં આવ્યું. શ્રી  
ચન્દ્રસેનભાઈ જલણલાલ ઝવેરીએ  
ચિત્રસંપૂટનું સુવર્ણસુદ્રાથી પૂજન  
કયું. સમિતિના મંત્રીશ્રી ચિત્ત-  
રંજનભાઈ શાહ તથા શ્રી પ્રાણુ-  
લાલભાઈ દોશી, શ્રી ચીમનલાલ  
ચક્રભાઈ, શ્રી શ્રેયાંસપ્રસાદજી જૈન,  
શ્રી જે. આર. શાહ વગેરેના  
પ્રવચનો થયા. શ્રી પુરુષોત્તમ  
ઉપાધ્યાય અને તેની મંદળી તથા

વાર્ણી જયરામ વગેરે સંગીતકારો-  
એ જિનશક્તિ સભર સંગીત  
રેલાવ્યું. શ્રી સુરેશ દલાલે સંગીત  
પ્રેરણામય અને પં. ધીરજલાલ  
ટોકરશી શાહે સમ્પૂર્ણ સભાનું  
સચાલન કયું હતું.

ઉદ્ઘાટન સમારોહના અગ-  
તા દિવસે આ ઐતિહાસિક,  
અજોડ અને સર્વોચ્ચગુણવાળું ચિત્ર-  
સંપૂટની ભવ્ય જ્ઞાનયાત્રા પાંચ-  
ધુનીથી નીકળી હતી. ચિત્રમય  
અન્ધરતને વિશિષ્ટ પ્રકારે ચાર  
ઘોડોની બળીમાં પધરાવવામાં  
આવેલ. તમામ ફરકાઓ અને  
જૈનેતદારોએ પણ મોટી સંખ્યામાં  
તેમાં ભાગ લીધો હતો જ્ઞાન-  
યાત્રામાં પૂ. આચાર્યશ્રી વિજય-  
પ્રતાપસૂરીશ્વરજી મં, પૂ. આ-  
ચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મં,  
પૂ. મુનિરાજશ્રી યશોવિજયજી  
મં, ગણિવર્ષશ્રી જયનાથજી-  
વિજયજી મં, મુનિશ્રી વાચસ્પ-  
તિવિજયજી મં, મુનિશ્રી સૂર્યો-  
દયવિજયજી મં આદિ સર્પરિ-  
વાર તેમ જ પૂ. આચાર્યશ્રી  
વિજયશુભકરસૂરિજી મં, મુનિ-  
શ્રી કંચનસાગરજી મં, ગણિ-  
વર્ષશ્રી પદસાગરજી મં, મુનિ-  
શ્રી ક્ષમાસાગરજી મં આદિ  
શ્રમજીભગવંતો અને અનેક  
સાધ્વીમહારાજો પધાર્યા હતા.  
જ્ઞાનયાત્રા ગોડીલ ઉપાશ્રયે પૂજુ  
થયે પૂજ્ય ગુરુવર્યોના પ્રેરક પ્રવ-  
ચનો થયે હતા. રાતે ભક્તિભાવ-  
પૂર્વક રાત્રિભાગરણ થયું હતું.



મુંબઈ : પૂજ્ય મુગદિવાકરે  
આચાર્ય શ્રી વિજયધર્મસૂરીચરણ  
મહારાજ, પૂજ્ય સાહિત્યકલારત્ન  
મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી  
મહારાજ, ગણિતશાસ્ત્રી જ્ઞાનંદ-  
વિજયજી, મુનિશ્રી વાચસ્પતિ-  
વિજયજી, મુનિશ્રી સૂર્યોદયવિજય-  
જી આદિ શ્રમણ ભગવંતોની  
નિશ્રામાં, ભગવાન મહાવીરના  
૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણક મહોત્સવ  
વર્ષના સમાપનની પૂર્વ  
સંધ્યાએ આસો સુદ સાતમ ને  
સોમવાર, રજી ઓકટોબરના  
મુંબઈના મશહૂર હેન્ગીંગ ગાર્ડન  
પાસે મલબાર હીલ પર, દિવ્ય  
વાતાવરણ અને પવિત્ર મંત્રોચ્ચાર  
વચ્ચે, મુંબઈ નગરપાલિકાના  
નગરપતિ (મેયર) શ્રી નાનાલાલ  
હી. મહેતા અને તેમનાં ધર્મપત્ની  
શ્રીમતી ચંપકબહેને ભગવાન  
મહાવીરદેવના સુચિત કીર્તિ-  
સ્થંભ માટેનું ભૂમિપૂજન કરીને,  
ભગવાન શ્રી મહાવાર કીર્તિસ્થંભ  
સ્મારક સમિતિ (મુંબઈ)એ નિર્વાણ  
વર્ષની ઉજવણીની યાદને અમર  
બનાવી.

પૂજ્ય આચાર્યશ્રીના મંગલા-  
ચરણ બદ મલબારહીલ નાગ-  
રિક સંઘના સક્રિય કાર્યકર શ્રી  
કલિદાસ શાહે મહેમાનોનું  
સ્વાગત કર્યું. સુધાર્ણના સભ્ય  
શ્રી અંકલેશ્વરીઆએ પ્રાર્થનિક



પ્રવચનમાં કીર્તિસ્થંભના નિર્માણ  
માટે પૂજ્ય શુરુદેવ આચાર્ય શ્રી  
વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજ અને

## મુંબઈમાં કીર્તિસ્થંભ

પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી !  
મહારાજે આપેલ પ્રેરણા અને  
માર્ગદર્શન માટે ખૂબ ખૂબ

આભાર માન્યો અને કીર્તિસ્થંભના  
નિર્માણ માટેની કાર્યવાહીનો પાર-  
થય આપ્યો.

‘નવભારત ટાઇમ્સ’ દૈનિક  
પત્રના તંત્રી શ્રી મહાવીર અધિ-  
કારીએ અને આગેવાન રાજકિય  
નેતા શ્રી હસુ અડવાણીએ કીર્તિ-  
સ્થંભની યોજનાને ‘ઐતિહાસિક  
ઘટના’ તરીકે ઓળખાવી હતી.  
ત્યારબાદ નગરપતિ શ્રી  
નાનાલાલ મહેતાએ યોતાના પ્રવ-

મલબાર હીલ પર કીર્તિસ્થંભના ભૂમિપૂજન પ્રસંગે પૂજ્ય આચાર્ય  
શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજ અને પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી  
યશોવિજયજી મહારાજ યજ્ઞોપવીત્ત વાસણે નાંખી રહ્યા છે.

● ભૂમિપૂજન ●



ચનમાં હતું હેતુ છે, આ કાચની ખરો યશ તો કેપેરિશનના દરેક યથોના સભ્યને ફાળે જાય છે. તેઓના સાથ-સહકારથી આ કાચ સફળ થાય છે. સાથે સાથે પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી વિજયધનસૂરીશ્વરજી અને પૂજ્ય મુનિરાજશ્રી યથો-વિજયજીના આશીર્વાદ હતા. અને થતા છે કે તેઓશ્રીની પ્રેરણા તથા આશીર્વાદથી આ કામ સફળ થશે જ. હવે આ કાચની જવાબદારી માત્ર જોનોની નથી પણ અહિંસા અને અનેકાંતવાદમાં માનનાર દરેક વ્યક્તિની છે. અને

શ્રી નાનાલાલ ઠી. મહેતા, શ્રી અંકલેશ્વરીઆ, શ્રી કાંતિભાઈ, શ્રી શાંતિભાઈ અને વિવિધ પક્ષના નેતાઓના સહકારથી સાકાર થયું તે બદલ પ્રસન્નતા અનુભવવા સાથે કાચ કરવામાં સાથ આપનારાઓને ધન્યવાદ આપું છું.

‘પ્રભુ શ્રી મહુ વીરસ્વામીને કૌણ પેતાની મિલકત રજો માને! આ મહાવિભૂતિએ અમુક કેમ કે જાતને લક્ષ્યમાં રાખી ઉપદેશ આપ્યો ન હતો, પ્રાણીમાત્ર માટે એમનો ઉપદેશ હતો. ભગવાન કૌણ વતું જના ન હતા, સહુના

સુંબઈની શામ અને ગૌરવ વધારે તેવા સ્તુપ બનાવવાની છે. પરંતુ આ જગ્યા ૨૦x૨૦ ફૂટની જગ્યા છે. આથી ‘વશેષ પ્રકારનું’ આયોજન શી રીતે થઈ શકે તે એક મોટી સમસ્યા છે. આ જગ્યા માટે મ્યુ સીપાલીટી વધુ ઉદાર થાય તો જ વધુ સારું કામ થશે. વિવિધ પક્ષના નેતાઓ મારા આ બહેર સૂચન ઉપર ગંભીરતાથી વિચારી યોગ્ય કંઈ એવી અપેક્ષા રાખું છું.’

‘મહારાષ્ટ્રશાસને જે સહાનુભૂતિ વ્યક્ત કરી છે, તે બદલ

## □ □ મુખ્યમાં દર્શનીય નૂતન તીર્થધામ □ □

## □ □ □ □ સ્તૂપ-નિર્માણની ભાવના □ □ □ □

આશા છે કે સૌ પેતાની ફરજ બજાવશે.

મુનિરાજશ્રી યથોવિજયજીએ પેતાના પ્રવચનમાં જણાવેલ કે, ‘અહિંસા અને ક્ષમાની મૂર્તિ’ ભગવાન મહાવીરે ૨૫૦૦ વરસ ઉપર પ્રગટાવેલી અહિંસા, અપરિચ્છેદ અને સંયમની જ્યોત આ વિશ્વને યુગ યુગ સુધી અજવાળતી અને પાવક પ્રેરણા આપતી રહેશે. આ જ્યોતની યાદ સમગ્ર માનવજાતને સતત રહે એ માટે સેવેલું મારું સ્વપ્ન, દેવગુરુ વગેરેની કૃપા અને સુંબઈના મેયર

અને સહુ માટે હતા. કરુણા-સાગરની કરુણા સહુ માટે હતી. એટલે ભગવાન મહાવીરની વાણી અને ધર્મના પ્રચાર માટે જે કંઈ કરીએ તે સહુ કૌણના કલ્યાણ માટે જ કરીએ છીએ.’

વધુમાં તેઓશ્રીએ જણાવેલ કે, ‘મહાનગરી સુંબઈ એક નાનું ભારત છે. આ સ્મારક થશે તે ભારતનું જ ગણારો અને અહીં સૌ કોઈનું ધ્યાન ખેંચાશે. કીર્તિ-સ્થંભને સુંદર બનાવવા માટે પુરોગામી વક્તાઓએ અનુરોધ કરેલ છે. અમારી પણ ભાવના

તેમને પણ ધન્યવાદ થટે છે.’

અંતમાં મુનિશ્રીએ કીર્તિ-સ્થંભની રૂપરેખ રજૂ કરી ઉદારતાથી નિધિ આપવા અનુરોધ કર્યો હતો.

યુગદિવાકર આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજયધનસૂરીશ્વરજી મંઠની તબી ત આ સમયે અસ્વસ્થ બ ૧ હોવા છતાં આશીર્વાદ આપવા પૂર્વક સંક્ષેપમાં જણાવેલ કે મહાવીરસ્વામીના ૨૫૦૦મા નવમી કલ્યાણક વર્ષની ઉજવણીના સન્માપન સમયે એક ભવ્ય અને અગલ કાચના મંગલા-



ચરણ થયા છે. આ કિર્તીસ્તંભ વિશિષ્ટ કોટિનો અને સુંદર થાય એવી અમારી ભાવના છે જેથી ભગવાન મહાવીરની પવિત્ર યાદ સહુને આવે અને તેનો મંગલ સંદેશ પ્રસારણ પામે. આ કાર્ય માટે ઉદારતાથી ફાળો આપશે.

નાગરિ: સંઘના શ્રી કાંતિ-ભાઈએ આભાર દર્શન કયું હતું. હારતોરા થયા બાદ “જૈનમ્ જયતિ શાસન”ની જ્ય બોલાવી સૌ આનંદભર્યા વાતાવરણ વચ્ચે વિખરાયા હતાં.

અત્રે બાદ આખીએ છીએ કે મુંબઈમાં કીર્તિસ્તંભ બિલો કરવાનો નિર્ણય લેવાયો તે

નિમિત્તે ૧૬-૨-૭૫ના વાલકે-ચરમાં શ્રી આદીશ્વરજી જૈન દેરાસરના પટંગણમાં ચેબચેલ લબ્ય સમારોહમાં પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયપ્રતાપસૂરિજી મહારાજે કહ્યું હતું કે, આજે હું જે બોલીશ તે દીકરાના વખાણ કરવા જેવું લાગશે, છતાં હકીકત કહ્યા વગર રહી શકતો નથી. મુંબઈમાં વર્તમાન સમયમાં સમાજ, ધર્મ અને શાસન સેવાના કેટલાય કાર્યો થયા છે જે આચાર્ય ધર્મ-સૂરિ અને મુનિ યશોવિજયજીને આભારી છે.

આ પ્રસંગે મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના નવા વરાયેલા મુખ્ય મંત્રી શ્રી શંકરરાવ ચવ્ડાજી પદાધી

હતા. અને તેઓશ્રીને આચાર્ય શ્રી વિજયધર્મસૂરિશ્વરજી મહારાજે મંગલ આશીર્વાદ આપ્યા હતા અને વધુમાં તેમની પાસે જનતાના દરેક કાર્યો ધર્મ, નીતિ અને ન્યાયથી થાય એવી ઇચ્છા વ્યક્ત કરી હતી. પૂજ્ય મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજે જણાવેલ કે, મુખ્યમંત્રી તરીકે નિમણુંક થતાં શંકરરાવ ચવ્ડાજી રાજસભામાં જવાને બદલે પ્રથમ ધર્મ-સભામાં આવ્યા છે. તેમને અમારા મંગલ આશીર્વાદ છે. અને તેઓની નેતાગિરી નીચે મહારાષ્ટ્રમાં અહિં સાધનનો વધુ પ્રસાર થાય તેવી અભિલાષા છે.

## ઉજવણીમાં કોન્કરન્સનો સક્રિય સહયોગ

મુંબઈ: ભગવાન મહાવીર વ્યવનકટયાણુકની આરાધના માટે શ્રી જૈન રવેતાંબર કોન્કરન્સ તરફથી સમસ્ત જૈન સંઘોને અખબારો અને પત્રિકા દ્વારા બહાર વિનંતિ કરવામાં આવી હતી. તેમાં મુંબઈમાં બિરાજમાન પૂજ્ય આચાર્ય લગવંતાદિના માર્ગદર્શન પ્રમાણે રથયાત્રા, સંમૂહ સ્નાનપૂજા, વિવિધ તપસ્યા, પરમાત્માના ગુણાનુવાદ, જાપ, પૂજા, આંગી, ભાવના વગેરે આરાધનામાં ભેડાવનું તેમજ અભયદાન અને અનુકંપાદાન કરવાનું જણાવવામાં આવતા, તદનુસાર મુંબઈ અને

ઉપનગરોમાં સ્થળે સ્થળે વ્યવનકટયાણુકની સુંદર આરાધના અને ઉજવણી થઈ હતી.

આ ઉપરાંત પચીસસોમા નિર્વાણ વર્ષની અન્ય ઉજવણીઓ અને રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓમાં કોન્કરન્સના અગ્રણીઓ અને સભ્યોએ સક્રિય ભાગ લીધો હતો. રાષ્ટ્રીય મહાસંમિતિ અને મહારાષ્ટ્ર રાજ્યની સમિતિમાં સભ્ય પદે જોડાયેને પણ તેઓએ સારો એવો ભાગ લીધો. મુંબઈની જન્મ કટ્યાણુક સમિતિના આચાર્યજનમાં તે તેઓએ અગ્રણી રહી ઉજવણીને શાનદાર અને ચાદગાર બનાવી હતી.

ભાતખંબર: કેવળદાન કટ્યાણુકની ઉજવણી તા. ૧૭-૫-૭૫થી નવ દિવસના વિવિધ કાર્યક્રમો થોડા કરવામાં આવી. પ્રતિદિન પૂજા, હીરામોતીની આંગી અને ભાવના ભાવનામાં આવી. મહોત્સવ દરમિયાન વિવિધ પૂજાઓ થયા. શ્રી અનંતાનાથજી મહારાજના દેરાસરથી રથયાત્રાનો વિશાળ વરદે.ડો આરંભ. તે ઉત્તરમાં બાદ રાત્રી ભાઈબહેનોનું સ્નેહ સંમેલન અને સાધનિકસકિત થયેલ.

વાલકેશ્વર: પૂજ્ય આં.શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મં. આદિની નિશામાં વ્યવનકટયાણુકની ઉજવણી ઉપરાંત જોવાને અભયદાન, ગરીબોને ભોજન, દહીંઓને ફળાદિ તેમજ સાધનકેને સહાય કર્યો.



# ન્યુ ડેકયુમેન્ટ્સ ઓફ 'જૈનઝમ' ગ્રંથનું પ્રકાશન

ગોગલિયા ટેન્ક : પ્રાચીન જૈન ચિત્રકલાનું પુસ્તક ડૉ. મોતીચંદ્ર અને ડૉ. ઉમાકાન્ત શાહ દ્વિખિત "ન્યુ ડેકયુમેન્ટ્સ ઓફ જૈન પેઇન્ટીંગ્સ" ગ્રંથનો પ્રકાશન સમારંભ સુંબઈ ખાતે શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય તરફથી તા. ૬-૧૧-૭૫ના રોજ વિદ્યાલયના સભાગૃહમાં, ગણિવય' શ્રી પદ્મ

સાગરજી મહારાજની નિશ્રામાં યોજવામાં આવ્યો હતો. સંસ્થાના મંત્રી શ્રી બાલચંદ્રલાલ જી. દોશી-એ સૌનું સ્વાગત કરી શૈક્ષણિક ક્ષેત્રની આ સંસ્થા પ્રાચીન જૈન કલાનું પુસ્તક પ્રકાશન કરે છે, તેનો આનંદ વ્યક્ત કર્યો હતો.

સંસ્થાના દરજી અને મંત્રી-શ્રી જયંતીલાલ રતનચંદ શાહ

મહેમાનોનો પરિચય આપ્યા બાદ જણાવેલ કે સાહિત્ય પ્રકાશન પ્રવૃત્તિનો યશ. સ્વ. શ્રી ચંદ્રલાલ વર્ધમાન શાહને કૃતજ્ઞતા છે. જૈન પ્રાચીનકલાનું પુસ્તક વિદ્યાલય પ્રકાશિત કરે છે તે પ્રકાશન પ્રવૃત્તિના ઇતિહાસનું ઉજ્જવળ પાત્રું છે.

ડૉક્ટરી મ લેકલાલ સુનીલાલે આ ગ્રંથનું પ્રકાશન જાહેર કર્યું.

પાંચધુની : આચાર્ય શ્રી વિજયકૃતિચંદ્રસૂરિજી મંઠી નિશ્રામાં નિનાયક જૈન ઉપાધ્યય માં નગરપતિ શ્રી નાનાલાલ મહેતાએ આચાર્ય શ્રી દ્વિખિત 'દેવાધિદેવની અસૌકિકતા' પુસ્તકનું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

પાંચધુની : શ્રી આદીધરજીની ધર્મશાળામાં પંચાસ શ્રી કર્તુરવિજયજી મહારાજની નિશ્રામાં શાંતિસ્નાત્ર સહ અગ્રુધ મહોત્સવપૂર્વક નિર્વાણ કલ્યાણ-કની લવ્ય ઉજવણી થઈ હતી.

ગો. ૧૫૧૨ : સુનિરાજશ્રી મહાનંદવિજયજી તથા સુનિરાજ શ્રી મહાબલવિજયજી મહારાજની નિશ્રામાં વિવિધ ધાર્મિક અનુષ્ઠાનો પૂર્વક નિર્વાણોત્સવ ઉજવાયો. કારનક સુદ એકમ અને ચૈત્ર વદ એકમ એમ બે દિવસ ગરીબોને મીઠાઈ ઠંડેચાર્ડ જન્મકદમાણુક દિને છાપનદિક્કુ-મારી સહિત રનાત્ર મહેત્સવ ભણાવાયો.

ચાંચપોઠો : મહાસતીજી

## વર્ધમાન ચોક

જુહારચાલ ૨૫૦૦ મા નિરજિગસરને અનુલક્ષી પ્રો-સેસ સ્ટ્રીટ, જુહારચાલ તથા કાલબારી રોડના રસ્તાઓને જોડતા ચેકને 'શ્રી વર્ધમાન ચોક' નામ આપવાનું રાખે. કે.પેરિયને નક્કી કરતા, તેની નામકરણ વિધિ દોશી તા. ૧૪-૧૦-૭૫ના રોજ સુંબઈના નગરપતિ શ્રી નાનાલાલ ડી. મહેતાના વંદે ઉસ્તે, શ્રી પ્રો-સેસ સ્ટ્રીટ જુહારચાલ જૈન સંઘના ઉપકમે યોજાએલા એક સમારંભમાં કરવામાં આવી હતી. આ પ્રસંગે અતિથિવિશેષ તરીકે મહારાષ્ટ્રરાજ્યના મંત્રી શ્રી જગેશભાઈ દેસાઈ પણ હાજર હતા.

પાલા મઠો : દીક્ષા કલ્યાણુક પ્રસંગે લઘુ શાંતિસ્નાત્ર ભણાવવામાં આવ્યું.

મણીબાઈની નિશ્રામાં અત્રેના શ્રી દામજી લક્ષ્મીચંદ જૈન ધર્મ-સ્થાનકમાં ૨૪ કલાકના અખંડ જાપ, ૨૪ લોગસ્સના કાઉસંગ સહિત વિવિધ રીતે નિર્વાણોત્સવ ઉજવાયો. સ્થાનકના મુખ્ય દરવાજા પર નિર્વાણ વર્ષના પ્રતીક સાથેનું બોર્ડ મૂકાયું.

મગગાંવ : સુનિરાજશ્રી રિજનવિજયજી મંઠી નિશ્રામાં ઉપાધ્યય હોલમાં ૯૦ મહાવીરના જીવન પ્રસંગોનું પ્રદર્શનનું યોજાયું. તેમની પ્રેરણાથી મગગાંવ, ધોલપદેવ, નારિયલવાડી, ફેરીબંદર, કાળાચોટી, પંડેલ અને સાત રસ્તાના સંઘો તરફથી લવ્ય વર-ઘોડો ચઢ્યો હતો, અને તે લાય-ખલા ખાતે ઊતરી સભાના રૂપમાં ફેરવાઈ ગયો હતો. વિશાળ ઉપ-સ્થિતિ રહી હતી.



ક્રમાદીપુરા : આચાર્ય શ્રી  
શાંતિવિમલસુરિજી ઠાણા ત્રણની  
નિશ્રામાં ક્રમાદીપુરાના દેશસરમાં  
નિર્વાણ કટ્યાણકની ઉજવણી  
શાંતિરનાત્ર સહ અઠ્ઠાઈ મહોત્સ-  
વપૂર્વક થઈ.

દીક્ષા કટ્યાણકના નીકળેલા  
લવ્ય વરઘોડામાં ભગવાનના  
જીવન પ્રસંગોની રચનાઓ અને  
તસ્વીરી મૂઠાઈ હતી. વરઘોડો  
અનુભવોદનીય રહ્યો.

યયુ. પયુપણ બદ લવ્ય વરઘોડો  
કાઠવામાં આવ્યો. જ્ઞાન પાંચમના  
સાંધાણી એસ્ટેટ ઘાટકોપરમાં  
આગમની પ્રતી તથા વિવિધ જ્ઞાન  
ઉપકરણોનું પ્રદર્શન ચોખ્ખું.

જૈન દર્શનનું તત્ત્વજ્ઞાન  
પુસ્તક છપાય છે.

માટુંગા : વિદુષી મહાસ-  
તીજ શારદાબાઈની નિશ્રામાં  
ઉજવાયેલ આઠ દિવસ સુધીના  
નિવણિત્સવમાં એક લાખ આઠ

આઠ દિવસનો મહોત્સવ કાન્ત ર  
થી કાન્ત-૧૦ સુધી લવ્ય રીતે  
ઉજવાયો. કાન્ત-૧૦ રવિવાર-  
(દીક્ષા કટ્યાણક દિને) ના રોજ  
સવારે લવ્ય વરઘોડો નીકળ્યો.  
જેમાં પ્રભુ મહાવીરના ત્રણ કટ્યા-  
ણકોની આકર્ષક રચના શણગાર-  
દેલી દોરીઓમાં કરવામાં આવેલ.

અનાથાશ્રમ - રક્તપિત્તીયા  
તથા ગરીબોને મીઠાઈ તથા  
લોખંડ આપવામાં આવેલ.

જયોદે શાંતિરનાત્ર ધણા  
ઉત્સાહથી ભણાવાયું.

વીણે પાઠા (પૂર્વ) . પૂજ્ય  
આચાર્ય શ્રી વિજય દેવસૂરી-  
શરણ મં ૦ તથા પૂ. મુનિશ્રી  
પ્રભુજી વિજયજી મં ૦ આદિની  
નિશ્રામાં કા. વદ ૧૦ના કટ્યાણ-  
કોની આકર્ષક રચના થઈ મંડળોની  
ટોળીઓ અનેક બેઠ તથા વિશાળ  
સાળન માળનીથી શોભતો લવ્ય  
વરઘોડો નીકળ્યો. વરઘોડા બાદ  
પ્રભાવના તથા ગરીબોને પણ  
સુરી શાક વહેંચવામાં આવેલ.

જન્મ કટ્યાણક નિમિત્તે  
સિદ્ધથક પૂજન અને શાંતિકાન્ત  
સહિતનો લવ્ય અઠ્ઠાઈ મહોત્સવ  
ધણા ઉમંગથી ઊજવાયો.

ચત્ર-સુ-૧૩ના રોજ પ્રભુના  
જન્મ કટ્યાણકનો લવ્ય વર-  
ઘોડો નીકળ્યો. તેમજ પાઠા શ્રી  
સંઘનું રત્નાનિવાસલય સારી વ્ય-  
વસ્થાપૂર્વક કરવામાં આવ્યું.  
પ્રભુના મહાવીરના ગુણાનુવાદોનાં  
કાર્યક્રમ ગોઠવવામાં આવ્યો.

## શાસનની

## એકતા

## માટે

મુંબઈ : જૈન કમાજની એકતા અર્થાત્  
રહે તે હેતુથી આચાર્યશ્રી આનંદજીવિજી મહારાજના  
યાત્રામાં સમયે બુકફ મુંબઈના અદાર શ્રી વર્ધમાન  
રયાનકવાસી જૈન સંઘોએ પર્વાધિરાજ પયુપણપરની  
આરાધના ખીજ ભાદરવામાં કરવાનો નિર્ણય કર્યો.

મુંબઈ : મહારાષ્ટ્ર અનેકાંત  
સુવક સંઘના ઉપક્રમે નિવણિત્સ-  
વના ઉપલક્ષમાં જન્યુઆરીથી  
પ્રતિ મહિને મુંબઈનાં જુદા-જુદા  
સ્થળે જૈન ઇતિહાસ, અહિં સાનું  
તત્ત્વજ્ઞાન, જૈનપૂજા, લીધંક્ષેત્ર આદિ  
વિષયો ઉપર સાત વ્યખ્યાનમાળા  
ચોળાઈ હતી.

દાદર : મુનિશ્રી સાગરચં-  
દ્રજી મહારાજની નિશ્રામાં 'સતી  
અનંગદેવ' પુસ્તકનું પ્રકાશન

હુલર લોગસ્સનો કાઉન્સિલ થયો.  
નિર્વાણ વર્ષ દરમિયાન ૪૫૦૦  
ભાઈ-બેનોએ વિવિધ તપ કરવાના  
પરચક્રખાણ લીધા. નિર્વાણ કટ્યા-  
ણકના દિવસે ૨૫૦ ઊપવાસ-  
આચંભિલ, ૫૧ પૌષધ થયા.

માટુંગા : ચરમતીયતિ  
ભગવાન મહાવીર પરમાત્માની  
ભક્તિ નિમિત્તે પૂજ્ય ઉપા. શ્રી  
હેમચન્દ્રવિજયજી ગણિ આદિની  
નિશ્રામાં-માટુંગા જીવણ અખણ  
દાનમંદિરમાં શાંતિરનાત્ર સહિત



વિલેપારણમાં શ્રી ઘેઠ-  
ભાઈ કરમચંદ સેનીટોરિયમના  
ઉપાધ્યયમાં ભવ્ય પ્રદર્શન યોજ-  
વામાં આવ્યું. ૮૪૮ (ફુટ) ની  
બ. મહાવીરની આબેદુજ રંગોળી  
એક મરાઠી ભાઈએ બનાવી.

માનકુત : શ્રી સંભવનાથ  
જીન સ્નાત્ર મંદિરની વિશાળ મુદ્ર  
ઉના સ્થાપના કરવામાં આવી.

ભુલ : જનમદ્યાલુકનિમિત્તે  
રથયાત્રા, સિંધધચક મહાપૂજન  
વગેરે કાર્યક્રમો ચાલન થયા.

જવાહર નગર : આચાર્યશ્રી  
વિજયક્રીતિચંદ્ર સૂરિજીની મની  
નિધામાં શ્રી ધર્મનાથ સ્નાત્ર  
મંદિરના ઉપક્રમે ૬૪ ઇન્દ્રો, ૫૬  
હિંમુઆરિકાઓ અને ૧૪ સ્વાન,  
અનેક કલાકારો સંગીત, નૃત્ય  
અને પ્રભુભક્તિપૂર્વક સ્નાત્રમહો-  
ત્સવ ઉજવાયો. જવાહરનગર અને  
ગોરિગાંવ-બંને સંઘો તેમજ  
સ્થાનકવાસી વગેરેની ૧૦ હજારની  
જંગી જનમેહની સહ ભવ્ય રથ-  
યાત્રા પ્રથમવાર નીકળી.

## □ બિરુદ □

સુખંધ : પંડિતશ્રી શેષમલજી  
સત્તાવત (ખીખપુર-રાજસ્થાનના  
વતની) જે મહાસમિતિએ નક્કી  
કરેલા જનપ્રજનો અનેક રમણે  
પ્રચાર-પ્રસાર કરતાં, તેમને સુખ-  
ઈના આગેવાનોએ 'પ્રજાકેશરી'  
નું નિરુદ્ધ આપ્યું હતું.

કદિવસી : નિર્માણ કલ્યાણુક  
નિવિત્તે આા શ્રી વિજયક્રીતિ-  
ચંદ્ર સૂરિજી મંગી નિધામાં પાંચ  
દિવસનો મહોત્સવ ઉજવાયો. આ  
પ્રસંગે વરધોટો દળદળાણરી  
આમઝી—૨ રથ, ૪ બેન, ૧૩  
મહિલા મંદિરો સાથે ચડયો.  
ભગવાનના જીવનચરિત્રની નાની  
બુકલેટો બહાર પાડી છુટે હાથે  
જનતરોમાં વિતરણ કરવામાં

## ● મિની પુસ્તિકા ●

સુખંધ : તેજનલ રીકાઇ-  
નરી પ્રાવેટ લીમીટેડ કંપનીએ  
વ્યક્તિગત ધારણે ભગવાનની સંખ-  
ચોરસ, અને જોળ સ્મૃતિ મુદ્રા  
તેમજ નવકાર મંત્રની (ચાંદીની)  
જોળ મુદ્રા બહાર પાડી હતી  
અને ભગવાનના ઉપદેશ અંગેની  
ટચકડી રંગીન પુસ્તિકા પણ  
પ્રકાશિત કરી હતી. મુદ્રાઓ  
પ્લાસ્ટિકની કાંપી સાથે બજારમાં  
મૂકી હતી. આ ઉપરાંત ભગવાનની  
તરતીરવાળું તારીખાળું કેસેન્ડર  
પણ બહાર પાડ્યું હતું.

આવી. પૂજ્યશ્રીની નિધામાં ભગ-  
વાનના જીવન પ્રસંગોને, પૂજ્યશ્રી-  
એ તેમજ અત્રેના આગેવાન નાગ-  
રિકોએ સુંદર રીતે વર્ણવ્યા હતા.  
હોળીધન બાણીતા કલાકાર  
શ્રી રમણીકલાઈએ આલેંગેલી  
ત્રણ આકર્ષક રંગોળીનું પ્રદર્શન  
શ્રી એમ. એમ. મુવના હસ્તે  
ખુલ્લું મુકાયું હતું. શ્રી નંદલાલ  
રૂપચંદ સાહુના હસ્તે ભગ મહા-

## □ બહુમાન □

સુખંધ : શ્રી જન ધાર્મિક  
શિક્ષણ સંઘ-મુખ્ય ધારા શિક્ષક  
-શિક્ષિકા ઉત્તર કંઠમાંથી સરયા  
સાથે બોઝાયેલી બુકફ સુખંધની  
૭૫ પાક યાળાઓના એસો  
શિક્ષક-શિક્ષિકાઓનું હસ્તે રા.  
૧૦૧ આપવા પૂર્વક બહુમાન  
કરવામાં આવ્યું હતું.

વીરની પુસ્તિકાનું તથા શ્રી બપી-  
નચંદ્ર કાંતિસાહના હસ્તે 'ચતુ-  
ની ગોદમાં' પુસ્તકનું પ્રકાશન  
ભંદેર થયું હતું. જવાહર નગર  
સંઘના મેનેજિંગ ટ્રસ્ટી શ્રી રમણ  
લાલ મંગલદાસ શાહ દ્વારા  
પ્રસિદ્ધ ચિત્રકાર શ્રી ગોકુળદાસ  
કાપડિયા ચિત્રિત મોટી સાઈઝના  
આકર્ષક એવા ભગ મહાવીર સ્વા-  
મીનું ચિત્રનું ઉદ્ઘાટન થયું હતું.

મહાવીર નગરમાં પૂજ્યશ્રી-  
ની નિધામાં ગૃહમંદિરનું નિર્માણ,  
તે પ્રસંગ નિમિત્તે મહોત્સવ અને  
૧૫ હજાર રૂાની ટીપ થઈ. પ્રભુ-  
જીને અમીઝરણાં થતાં શાંતિસ્નાત્ર  
સહ આઠ દિવસનો મહોત્સવ  
ઉજવાયો. પૂજ્યશ્રીની નિધામાં  
કાંદીવલીથી અગામી તીથને  
છરી પાળતો સંઘ નીકળ્યો. શ્રી  
ધાર્મિક શિક્ષણ સંઘના ઉપક્રમે  
કાંદીવલી તથા ગોરેગામમાં શિક્ષક  
શિક્ષિકાઓનું સંમેલન અને  
સન્માન થયું. પૂજ્યશ્રીએ આ  
વિષય પર મનનીય પ્રવચન આપ્યું.



દોલતનગર (ખોરોલખી) : આ.

શ્રી વિજયમેળપ્રભસૂરજી મં  
આદિની નિખામાં નિર્વાણ કલ્યા-  
ણકની ઉજવણી વિવિધ રંગોળી,  
તપ-વપ આદિ સહુ ઉજવાઈ  
હતી. તેમજ તેઓશ્રીની નિશ્રામાં  
મહાવીરપ્રભુના જન્મકલ્યાણક  
નિમિત્તે પાઠશાળાના બાળક-  
બાલિકાઓની બેનડવાળા સહિત  
પ્રભાતકેરી નીકળેલ, તેમજ  
સ્થાનાના ભવ્ય વરઘોડો ચઢેલ.  
પ્રવચન-પ્રભાવનાદિ યજ્ઞ થયેલ.  
પાઠનગરવાળા ભાઈઓ તરફથી  
પૂજા, આંગી, લાડવાની પ્રભાવના,  
આંગી અને સાંજે પ્રતિક્રમણમાં  
ફા. ૧ની પ્રભાવના થયેલ.

ભોરીવલી : પંચાસશ્રી  
પુર્ણાનંદ વિજયજી મહારાજની  
નિશ્રામાં ભવ્ય વરઘોડો ચઢ્યો. આ  
સાથે જ હીક્ષાર્થી જયશ્રી બહેન-  
નો વર્ધીદાનનો વરઘોડો ચઢ્યો.  
ગઈબાને લોજન અને  
સીઠાતા સાધમિઓ માટે ગોટી  
દીપ થઈ.

મુંબઈ : અ. ભા. અનેકાંત સાહિત્યકાર પરિ-  
ષદ જનમણુર દ્વારા એક લખ્ય કવિ સંમેલનનું  
આયોજન તા. ૨૦ મેના રોજ કેવળદાન દિવસ  
પ્રસંગે પાટકર હોલમાં યજ્ઞ હતું જેમાં પ્રમુખ સ્થાને  
સાહ્ય એવાંસ પ્રસાદ જેન તથા મુખ્ય અતિથિ તરીકે  
ભૂતપૂર્વ શેરિફ તથા ભારત જેન મહા-મંડળના  
અધક્ષ શ્રી શાહીલાલ જેન હતા. સુપ્રસિદ્ધ ગીતકાર  
રવિન્દ જેન અને પ્રભા દાકુરે ગીત પિરરવા હતા  
જ્યારે વિક્રમભાઈ પટેલ અને પ્રકાશ જેને ઓતાઓને  
રમુજમાં રાખ્યા હતા.

દિને રવિ સંજેલન  
કલ્યાણમંડળ

- બાળકોના બેનડ સાથે વરઘોડો
- આંખના રોગનાં હુલાર ઓપરેશન
- ક્ષય પીડિતોના મફત ઉપચાર

મુંબઈ : શ્રીમતી દીવાળી  
બહેન મોહનલાલ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ  
મુંબઈ તરફથી સર્વોચ્ચ હોરપી-  
ટલ (વાટકોપરમાં) આંખના  
રોગના એક હાલર ઓપરેશન  
અને ક્ષયપીડિત ૧૨ વર્ષ સુધીના  
બાળકોના મફત ઉપચાર કરાવેા.  
શ્રી મોહનસિંહ મહારાજ અને  
મહાસતીજી શ્રી ઉજ્જવળ કુંવર-  
બાઈના પ્રેરણાથી આ માનવ-  
સેવા થઈ.

જ્ઞાન અને વિદ્યાચરણથી  
જ મોક્ષ પ્રાપ્ત થાય છે.

સાકરચંદ સી. સરકાર

નવીનચંદ રતનચંદ એન્ડ કંપની

- |                                              |                                         |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> ૧૯, તાલેર મિલ્ડીજી  | <input type="checkbox"/> ઝવેરી જાગર,    |
| <input type="checkbox"/> ત્રીજી અગિવારી લેન, | <input type="checkbox"/> મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૩. |

મહાક : આયરસિંહ જેન  
[કચ્છી] પાઠશાળાની સ્થાપના  
કરનામાં આવી છે.  
ભોજેશરી : પારસનગર ડો.  
હાઉ. સોસાયટીના નિર્માણ સાથે  
અહીં ૭૦ મહાવીરવામીજીના  
જિનાલયનું નવ નિર્માણ  
થનાર છે.  
ભાંડુપ : નિર્વાણ દિને અને  
૧૧૫ સામાયિક પૂર્વક પંચરંગી-  
તપ થયા.





મગાડ : આચાર્યશ્રી વિજય-  
કીર્તિચન્દ્રસૂરિજી મહારાજની  
નિધામાં દીકરા કન્યાલુકની ઉત્ત-  
વણી હુનરોની જનમેદની સાથે  
અનેરી ભાત પાડતા દળદળા ભરી  
રીતે ચઢેલો વરઘોડો, પૂ. આ.  
શ્રીના મંગલપ્રવચન, આચાર્યશ્રી  
લિખિત ભગવાનના જીવનચરિત્ર-  
ની પુસ્તિકાઓની મોટી સંખ્યામાં  
પ્રજાવના વગેરે પૂર્વક અનુ-  
ભાવનીય રીતે થઈ.

મંછુંભાઈ રોડ પર સિદ્ધાથ  
સોસાયટીમાં પૂજ્યશ્રીની નિધામાં  
ગૃહમંદિરનું નિર્માણ ઉત્સવપૂર્વક  
થયું.

કેવળજ્ઞાન કન્યાલુક નિમિત્તે  
નાડેજોડ ભવ્ય રથયાત્રામાં પૂજ્ય-  
શ્રી પદાર્થો હતા. તેઓશ્રીનું  
મંગલ પ્રવચન થયું હતું.

ગોરના : શ્રી ચિંતામણિ  
પાશ્વનાથ જિનાલયથી જન્મક-  
લ્યાલુક પ્રસંગે ચઢેલ રથયાત્રાના  
વરઘોડામાં દેરાવાસી તેમજ  
સ્થાનકવાસી, દિગંબર અને જૈને-  
તર ભાઈ-બહેનો મોટી સંખ્યામાં  
બેઠાયાં. વરઘોડો શ્રી ચિંતામણી  
જિનાલયથી ચડી જવ હુનરગર  
દેરાસરે ગયો હતો. ત્યાં બાન્ને  
રથ સાથે થતાં રથયાત્રાનું દૃશ્ય  
ઉલ્લાસમય બન્યું હતું.

ગુણાનુવાદ સભા વગેરે કાર્યો  
પણ અનુભવનીય થયા. પૂ. આ.  
શ્રી વિજયકીર્તિચન્દ્રસૂરિજી મહારાજ  
આદિની નિધામાં રવજી  
છેડાને ત્યાં સાતછોડનું ઉજમાણું  
અઠાઈ મહોત્સવ, પૂજન વગેરે

## શ્રાવકોએ ભગવાનનો રથ ખેંચ્યો

મગાડ : સુનિપ્રવરશ્રી કેનક-  
વિજયજી તથા સુનિરાજશ્રી  
પૂર્ણાનંદવિજયજી (આત્મમંથુ)ની  
નિધામાં ૧૦૦ અરુઓ, ૩૦૦ છડ, સવાલાખ મંત્રના બપ વિ. થયા.

કાર્યો થયા.

આરે રોડ પરના સોનલ  
એપાર્ટમેન્ટમાં પૂજ્યશ્રીની પ્રેર-  
ણાથી ગૃહમંદિરનું નિર્માણ નક્કી  
થયું. તાજેતરમાં તેનો પ્રતિષ્ઠા  
મહોત્સવ ઉજવાનાર છે.

સુઝાઈ : મહારાષ્ટ્ર વિધાનપરિષ-  
દના અધ્યક્ષ શ્રી. વી. એસ. પાવેએ  
મહાવીર પ્રજાની ૨૫૦૦મી નિર્વાણ  
જ્યંતિ ઉજવણી પ્રસંગે દેશીવા  
જીક હાઉસ એજ્યુકેશન ટ્રસ્ટ દ્વારા  
પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલા પુસ્તક  
'મહાવીર'ની પ્રકાશનવિધિ કરી  
હતી.

સોરાષ્ટ્ર દ્વરેડના અધ્યક્ષ  
શ્રી. સી. સી. શાહ આ પ્રસંગે  
ચોળચેલા સમારંભના પ્રમુખ-  
સ્થાને હતા. તેમણે જણાવ્યું  
હતું કે નિર્વાણ જ્યંતિ દેશ અને  
દુનિયા માટે એક મહત્વનો પ્રસંગ  
છે.

ભવ્ય વરઘોડો નીકળ્યો. ગુજરાત  
માંટે રૂા. ૨૫૦૦૦નું પુરપીડીત  
ચાહત ફંડ થયું.

વરઘોડામાં પ્રભુજીના રથને  
બળદોને બદલે શ્રાવકોએ ખેંચ્યો  
હતો.

સુઝાઈ : જૈન મહિલા

સમાજ તરફથી સમાજના હોલમાં  
૭ મહાવીરા રતનનોતો કાર્યક્રમ  
જે હવવામાં આવ્યો હતો. તે  
પ્રસંગે મરીન ક્લાઈમટી વાલકેશ્વર,  
ગોવાલિયા ટેન્ક અને સેન્ડહસ્કેટ  
રોડ સુધીના મંડળાને બોલાવ-  
વામાં આવ્યા હતા. કાર્યક્રમ ત્રણ  
કલાક ચાલ્યો હતો. રતવન  
નાનાર ૪૮ બહેનોને ૭ મહાવી-

મહિલાઓનો

રતવન કાર્યક્રમ

રના ચાંદીના લિક્કાઓ અર્પણ  
કરવામાં આવ્યા હતા.

૭ મહાવીર જન્મ કલ્યા-  
ણકના દિવસે રિમાન્ડ હોમના  
૫૫૦ બાળકોને મિઠાઈ આપ-  
વામાં આવી હતી.

જૈન મહિલા સમાજની  
સ્થાપનાને ૭૫ વર્ષ થયા છે.  
સમાજનું સ્થાન લેડીશી તારાબેન  
ત્રેમચ દના હાથમાં છે.

વરઘોડામાં પુસ્તિકાનું વિતરણ



મુંબઈ : બેંચ એડવોકેટ  
પ્રો. સિના સહકારથી મુંબઈના  
હાવરેકટરો મી. ડીસોઝા અને મી.  
નાયકના સહકારથી એક વર્ષ માટે બ.  
મહાવીરની મફત સ્લાઇડો વિવિધ  
સિનેમા ઘરોમાં બતાવવામાં  
આવી હતી જે આ પ્રમાણે ૧.  
ન્યુએમ્પાવર, ૨. લીબટી, ૩.  
નોવેલ્ટી, ૪. નાઝ, ૫. મીનરવા,  
૬. અલંકાર, ૭. મરાઠા મંદિર,  
૮. જમૂના, ૯. રોકી, ૧૦.  
શાલીમાર, ૧૧. ચીત્રા-હાહર, ૧૦.  
બરખા માટુંગા બી. બી, ૧૩.  
બાહલ માટુંગા બી. બી. ૧૪.  
બીજલી-માટુંગા બી બી. ૧૫.

□ અનેક જીવીવરોમાં  
મહાવીર પ્રભુની  
સ્લાઇડોનું મહર્શન

□ આકાશવાણી મુંબઈ  
કેન્દ્ર પર વિવિધ  
કાર્યક્રમ

ન્યુટોનના બાહરા, ૧૬. સંગમ-  
અંધેરી, ૧૭ રૂપ-સાન્તાક્રુઝ,  
૧૭. હંજર-એમેક્સરી, ૧૯. સોના  
-કંદીવલી, ૨૦, મિથાપ-કંદીવલી,  
૨૧. કાયમંડ-બોરીવલી, ૨૨.

આકાશ-કુર્લા, ૨૩, બસંત-એમ્બુર  
અને, ૨૪. અરોક-ચાશા.

આ ઉપરાંત મયુર કંદીવલી  
ખાતે શ. જગથી રવજી અને  
લીલાધર શામજીના ખર્ચે પણ  
સ્લાઇડ બતાવાઈ હતી.

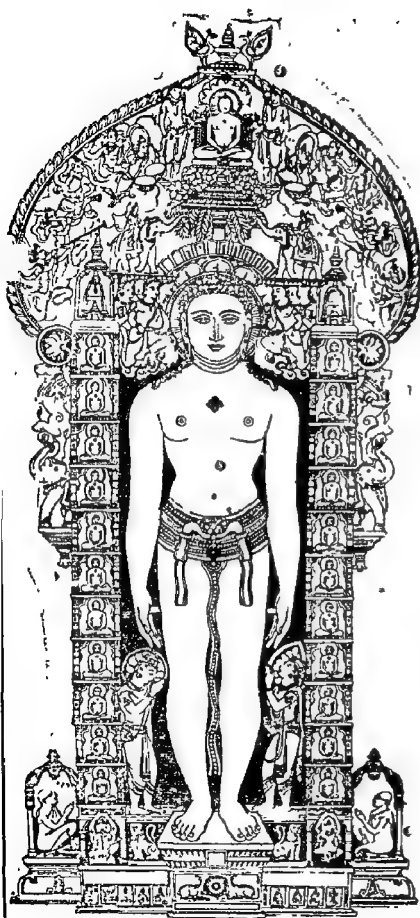
મુંબઈ : ભગવાન મહાવીર  
રૂપથી નિર્વાણ થતાબ્દી નિમિત્તે  
જોલ-ઈન્ડિયા રેડિયો-મુંબઈ  
ઉપરથી મંગળવાર ૨૫-૨-૭૫ના  
રાત્રે ૮-૪૫ કલાકે પત્રો-ક્રમજ્ઞવાળા  
શ્રી લીલાધર શામજી દેડિયા  
(કંદીવલી)ના 'ભગવાન મહાવીર  
સ્વામીના જીવનના ત્રણ તબક્કા'  
વિષય પર વાર્તાવાપ પ્રસ્ારિત થયો.

બહારનાં શત્રુઓ સામે લડવાથી શો કાયરો ?  
તારા આત્મા સાથે જ લડ આત્મા હાથ  
આત્માને છતનાર મુંબી થાય છે.

કેમીટેક્સ કોરપોરેશન

- ગોવમુખ ભવન, બી-૨ માં,
- મસ્જિદનાર ગેલેરી માં,
- મુંબઈ-૪૦૦-૨૦૬.
- ફોન : ૩૨૮૩ ૬૪.





વિવસગ્ગહરં પાસં, પાસ વંદામિ

□ ઘાટકોપરમાં

□ રમણીયં

□ ભવ્ય

□ જિન પ્રાસાદ □

ઘાટકોપર : પૂજ્ય સ્વામ્યાચાર્યશ્રી વિજયવ્રતાપ્તુરિજી મહારાજ અને પૂજ્ય સ્વામ્યાચાર્ય શ્રી વિજય ધર્મસૂરિજી મહારાજની પ્રેરણાથી અને સાહિત્ય કલારત્ન મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજના મંગળ આગંદશન હેઠળ અત્રે સર્વોદય હોસ્પીટલના પ્રાંગણમાં નવનિર્મિત વિશાળ પાર્શ્વનાથ પ્રાસાદમાં પરિકર સહિત ૪૧ ફુટ ઊંચાઈ પ્રમાણના શ્રી પાર્શ્વનાથ પ્રભુજીની ભવ્ય પ્રતિમાજીની તેમજ અન્ય જિનખિંબોની અંજન શલાત્કાપૂર્વક પ્રતિષ્ઠા થઈ.

અત્રે યાદ રહે કે આ જિન પ્રાસાદમાં એક પથ્થ થાંભલો નથી. ૨૩ ફુટ લાંબો, ૧૩૦ ફુટ પહોળો અને ૪૫ ફુટ ઊંચો આ જિન પ્રાસાદ સંજે-મરમરના આરસથી બનેલો છે.

૨૧ ફુટ ઊંચાઈ પ્રમાણ શ્રી પાર્શ્વનાથ ભગવંતની પ્રતિમા ભારતમાં કદાચ આ એક જ પ્રતિમાજી છે.

સર્વોદય ટ્રસ્ટના સ્થાપક શ્રી કાંતિલાલ મગનલાલની ભાવનાથી આ જિનપ્રાસાદ રમણિય અને દર્શનીય બન્યો છે.

- સાધુ-સાધ્વીઓ અને
- શ્રાવક-શ્રાવિકાઓનું સંમેલન

ઘાટોપર : આચાર્યશ્રી અયોધ્યાં દ્રુપદેશી હહેલાવાળાની નિશામાં અને સાંધાણી એસ્ટેટમાં પ્રભાતફેરી નીકળી તથા ગરીબોને મિક્ષ વહેંચ્યાઈ. અગત્યદાન માટે ઘણી રકમ એકઠી થઈ હતી. ઉપ-શ્રમનું દેણું ફેડી નાખવામાં આવેલ.

ઘાટકે પર : વધમાન સ્થાનક વ સી સંઘના ઉપક્રમે અને ૮ અને ૯ ડીસેમ્બર ૭૪ના બે દિવસ માટે આચાર્યસંપ્રદાઈ શ્રી આનંદ. ઋષિજી મહારાજની નિશામાં સ્થાનકવાસી સંઘના લગભગ ૧૪૦ જેટલા સાધુ-સાધ્વીજીઓ અને હજારો શ્રાવક-શ્રાવિકાઓનું સંમેલન મળ્યું. તેમાં દીક્ષા કદ્યાલુક લભ્યતાથી ઉત્તવાયું. ખીજા દિવસે સંતો અને મહાસતીજીઓનું સંમેલન થયું.

ઘાટકે પર : અત્રેના સ્થાનકવાસી જૈન સંઘના સડ-કારથી શ્રી ઘાટકોપર રથા. જેન સ્વયં સેવક મંડળે જન્મ કદ્યાલુક દિને ભક્તવાનના જીવન અને ઉપદેશ વિષે યોજેલ વસંત સ્પર્ધામાં ૧૨ ભાઈ-બેનોએ ભાગ લીધો. વિજેતાઓને પુરસ્કાર અપાયા.

## □ પુરસ્કાર □

## ● તપ અને જપ ●

ઘાટકોપર : સાધ્વી શ્રી અરજપ્રમાથીજીની નિશામાં વિવિધ દ્રવ્યોથી ૨૫૦૦ સ્વસ્તિક કરાયા. પારાપુરીની રંગેળી કરાઈ. ૨૫-૨૫ વિવિધ તપસ્યાઓ અને ૨૫૦૦ સામાયિકની સાધના થઈ. 'છઠ્ઠી' અહં શ્રી મહાવીરરાયી અહં તે નમઃ'ની ૨૫૦૦ નવકાર-વાળી નિર્વાણ વર્ષમાં ગ્રંથવાની ઘરોએ બાધા લીધી.

## ● રથયાત્રામાં રંગેળી લઈ ધૂમેલી બહેનો

## ● નૃત્ય નાટિકા

સુડુડ : સુનિરાજ શ્રી કનકવિજયજી મહારાજ આદિ પૂજ્ય શ્રમણ ભગવતોની નિશામાં ૧-૧૨-૭૪નાં રાજ નિર્વાણ કદ્યાલુકની રથયાત્રા ની-કળી. આ પ્રસંગે શહેરના વિવિધ માર્ગો પર ખાસ ૨૪ કમાનો બનાવી હતી. બહેનો ચોખ્ખા, પૈસા વગેરે દ્રવ્યોની બનાવેલ રંગેળીઓ યાત્રીમાં લઈને રથ-યાત્રામાં ધૂમી હતી. રાતે, ખાસ ભિક્ષા કરાયેલા વધમાન મંડપ-માં એક જ કુટુંબના અઠસો ભાંનુએ નંદવરલાલ શાહે તૈયાર કરેલ પાંચ કદ્યાલુકની નૃત્ય નાટિકા ભજવાઈ. બીજે દિવસે શ્રી રમણિકલ લ હોષધિવાળાએ તૈયાર કરેલ રંગેળી સાથેનું આધ્યાત્મિક ચિત્ર પ્રદર્શન શ્રી વાડીલાલ અનંતજી ગાંધીએ ખૂલ્લું મૂક્યું હતું.

સુડુડ : સુનિપ્રવરશ્રી કનક-વિજયજી તથા સુનિરાજશ્રી પૂર્ણનંદવિજયજી [આત્મબધુ]ની નિશામાં પરપ અકુઓ, ૨૫૦ થી વધુ છક, ૧૦૦૮ આયંબિલો, સવા લાખથી વધુ પ્રભુ નામ જપ અને સુડુડના ઇતિહાસમાં અજોડ વરષોએ કાઢવામાં આવ્યો હતો.

જેનાથી જ્ઞાન થાય  
તે તે આત્મા છે.

## હસમુખ ટેક્ટાઈલ્સ

૨૦૧, જવાહર મેલી,  
સ્વદેશી મારકેટ, મહેન્દ્રાદેવી રોડ,  
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.



## ● પ્રશિક્ષણ ●

સુબંધ : કલા ભારતીના ઉપક્રમે ૨૬ કીસેમ્બરથી ૨ જાન્યુઆરી ૭૪ સુધી ભરિત સંગીત, કીર્તન પ્રશિક્ષણ અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ સંજ્ઞતાથી થયા. જેમાં પાંચ હજારથી વધુ લોકો નવકાર-મંત્ર, ભક્તીમય સ્તોત્ર, ભક્તિગીત, જનજવન આદિનું પ્રશિક્ષણ લીધું.



સુબંધ : વિશ્વ હિન્દુ પરિષદના ઉપક્રમે તેની ભારતભરની ચાખા દ્વારા સમારોહ-સમાગમ આયોજન, બા. મહાવીરનું ચિત્ર અને તેઓના જીવન તથા ઉપદેશો પર આધારિત પત્રિકાઓનું જુદી જુદી ભાષામાં વિતરણ, સુખપત્ર 'હિન્દુ વિશ્વ'ના ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ વિશેષાંગણનું હિન્દી તેમ જ અંગ્રેજીમાં જુદું જુદું પ્રકાશન વગેરે કાર્યો થયા.

## ● સંવાદ ●

મુલ્ય : મહાસતીજ દમ-યંતીબાઈ સ્વામીની નિશ્રામાં મહાવીર જયંતી ઉજવાઈ. જૈન શાળાના બાળકોએ સંવાદ, નાટક વગેરેનો કાર્યક્રમ આયોજ્યો. શ્રી સંઘ તરફથી ગરીબોને તથા અધશાળા વગેરે સ્થળોએ છુંદી તથા ગાંઠિયાના પેકેટ હેતુશ્રવામાં આપ્યા.



## ● કવિસંમેલન ●

સુબંધ : શ્રી પંજાબ જે. આત્મસેના [ખાર] તરફથી શુદ્ધ-બાઈ હેસાબ એડિટોરિયમમાં જનમ કલ્યાણક પ્રસંગે શ્રી લાલચંદ હીરાચંદ દેશીની અધ્યક્ષતામાં ચોળપેલ અધ્યાત્મિક કવિ સંમેલનમાં શ્રી ચંદનમલ "ચાંડ" સહિત અનેક કવિઓએ ભાગ લીધો.



## ● પુરસ્કાર ●

સુબંધ : દિગંબર જૈન નવયુવક સંઘ યોજીત રંગેળી પ્રદર્શનમાં પ્રથમ પુરસ્કાર શ્રી ખેમરાજ મિશ્રોને મળ્યું હતું. કુલ ૧૮ પુરસ્કાર અપાયા. શ્રી શ્રીસુપ્રસાદ જૈનની અતિથિ વિશેષતામાં પુરસ્કાર વિતરણ કરાવા.



શુક્રન્દ : સાધ્વીશ્રી સુનંદા-  
શ્રીજની નિશામાં હુષ્કાળ રાહત  
તથા જીવદયાના કાર્યો થયા હતા.  
પાર્શ્વચંદ્રસૂરિ જ્ઞાન મંદિરમાં  
ત્રણ દિવસ સુધી ભવ્ય કાર્યક્રમ  
ગોઠવવામાં આવ્યો હતો અને  
ભવ્ય વરઘોડો કાઢવામાં આવ્યો  
હતો. સાધ્વીશ્રી સુનંદાશ્રીજ  
મહારાજે ૨૫ દિવસ મૌનનો  
કાર્યક્રમ રાખ્યો હતો.

ભગવાનની તસ્વીર સામે  
૨૫૦૦ સાધિયા કરાયા હતા. ૨૫  
નંદાવર્ત સાધિયા કરાયા. ભગ-  
વાનના નામનો ૨૫ હુન્નર જાપ  
કરાયો.

● પચીસસો સાધિયા પૂરાવ્યા

● ૨૫ દિવસના મૌનનો કાર્યક્રમ

○ ૨૫૦૦ નવી ગાથા કરવાની બાધા

શુક્રન્દ : સાધ્વીશ્રી હરણશ્રો-  
જની ટ્રેસણાથી ૨૫૦૦ સાધિયા,  
ભગવાનના ૭૨ વર્ષને અનુલક્ષી  
વિવિધ પ્રકારની ૭૨ શુદ્ધલીઓ  
તેમ જ બાળકોને ઇનામો અને  
અલ્પાહાર આપવા સાથેના અનેક  
કાર્યો થયા. ૨૫૦૦ નવી ગાથા  
તથા ૨૫૦૦ સામાયિક કરવાની  
અનેક લા વકોએ પ્રતિજ્ઞા લીધી.

‘સચિત્ર કલ્પસૂત્ર’, ‘સ્વાધ્યાય  
સિરલ’ અને ‘રત્નાવલી’ પુસ્તિ-  
કાઓનું પ્રકાશન થયું.

મંત્રીશ્રી : મુનિશ્રી મહા-  
નંદવિજયજી મ. તથા મુનિશ્રી  
મહાબલવિજયજી મ.ની નિશામાં  
નિર્વાણ કલ્યાણક વર્ષ ઉજવણીની  
પૂર્ણાહુતિ નિમિત્તે સિદ્ધચક્રવર્ત  
મહાપૂજન સહિત પાંચ દિવસનો  
મહોત્સવ ઉજવાયો.

૨૪ કલાક નવકારનો જાપ ●

નવકારવાળી ગણુવાની બાધા ●

ફેટાકડાં નહિ ફેડવાનો નિયમ ●

ઘાટોપર : મુનિશ્રી સૌભા-  
અમલજી મંની નિશામાં ૨૫૦૦ની  
સંખ્યામાં વિવિધ તપથી નિર્વાણ  
દિનની ઉજવણી કરાઈ. શુભાનુ-  
વાદની સભા થઈ. ૨૪ કલાક નવ-  
કારનો જાપ થયો. શ્રી ખચુલાઈ  
શુભાખચંદ્ર દોશીએ આનવ  
રાહતમાં રૂ. ૨૫૦૧ આપ્યા.

ઘાટોપર : સાધ્વી શ્રી  
હેમલતાશ્રીજ અને સાધ્વીશ્રી  
રત્નરેખાશ્રીજ મહારાજની  
નિશામાં જન્મકલ્યાણક ઉજવણી

પ્રસંગે ૨૫૦૦ થી વધુ સામાયિક  
થયાં. ૧૫૦ બહેનોએ દેશાવગા-  
સિક સામાયિક કર્યાં. ઊજવણી  
વર્ષ દરમિયાન રોજ પાંચ નવ-  
કારવાળી ગણુવાની ધણુએ બાધા  
લીધી.

સાધ્વીશ્રીની નિશામાં મા-  
દુગ્ગા અને લાલવાડીમાં ધાર્મિક  
અનુષ્ઠાનોથી નિર્વાણ કલ્યાણકની  
ઉપાસના કરાઈ. ઘણાં બાળકોએ  
દીવાળીમાં ફેટાકડાં નહિ ફેડવાના  
પ્રતિજ્ઞા લીધી.

મુનંદ : નિર્વાણ વર્ષમાં  
વિવિધ દિવસે ચીંચપોઠલી,  
ગોડીજ દેરાસર, ઘાટની ચાલ-  
શુભાલવાડી, બોરીવતી હોલત-  
નગર, કાંઠીવલી, ધનજીવલી,  
દેવચંદનગર-મલાડ, ભુદુ, પાલી,  
કીંગસકલ, વડાલા, ગોરેગાંવ  
ડીલાઈલ રોડ, ઘોડપદેવ,  
ભાયખાલા, તારદેવ, મરીનડાઈવ  
વગેરે રથોએ ચોત્તચેલ પૂજા,  
ભાવનાના કાર્યક્રમોમાં શ્રી બંસી-  
લાલ કાંતિલાલ શાહે (ખલાત-  
વાળા) વીરલકિત સંગીત કાર્યક્રમ  
આપ્યા હતા.

તેઓશ્રીએ મુનંદ આકાશ-  
વાણી પર ‘શ્રી મહાવીર સ્તવના’  
નો સ્વરચિત ગીત-સંગીત કાર્ય-  
ક્રમ પણ આપ્યો.



અમલનેર : તા. ૮ ડીસેમ્બર

## ૦ ૦ ૦ વસ્ત્રદાન

અમલનેર : દીક્ષા કલ્યાણક પ્રસંગે અન્નદાન અને વસ્ત્રદાન અપાયા. લગભગ બે હજાર ગરીબ લોકોને ભોજન અપાયું. જાહેરના જુદા જુદા રથોને જઈને ૧૦૦ જણાને ગરમ ખાખણા એકાદાપા. આ નિમિત્તે જાહેરના બધા જ કનલખનાઓ બંધ રહ્યા.

આકેલા : ૨૫૦૦ માં નિર્વાણ

કલ્યાણક મહોત્સવને અનુલક્ષીને અહીં હાથધરવામાં આવેલા વિવેક કાયકંભોના એક ભાગરૂપ તાલેતરમાં ૨૫ હજારના ખર્ચે બંધાનારા 'ભગવાન મહાવીર કીર્તિસ્તંભ'નો પાયો નાખવાની (શિલાસેપણી) ક્રિયા અત્રેના સુધરાઈ પ્રમુખ શ્રી. ડી. એમ. કરાલેએ કરી હતી. આ પ્રસંગે અત્રે ચાતુર્ભાસ બીરાજમાન પૂજ્ય આચાર્યદેવશ્રી વિજયરામ-સૂરીશ્વરજી મ. આદિ પધારેલ. આ કાર્ય માટે સુધરાઈએ ત્રણ સભ્યોની સમિતિ રચી છે.

## અનુકંપાદાન ૦ ૦ ૦

બારશી : તમામ ફિરકાના ઉપક્રમે નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવાયો. લગ્ન વરધોડો કાઢવામાં આવ્યો હતો. મહાવીર જયંતીના દિવસે અન્નદાન અને વસ્ત્રદાન કરવામાં આવ્યું હતું. અનુકંપાદાન માટે રા. ૩૫ હજાર એકઠા થયા હતા. જેનું સંગીતના ખટ સારા કાર્યક્રમે ગોઠવવામાં આવ્યા હતા.

જાડના રોજ ભગવાન મહાવીરનો દીક્ષા-મહોત્સવ ભારે ધામધૂમથી યોજવામાં આવ્યો. અમલનેરના સમગ્ર જૈન સમાજ તરફથી આ નિમિત્તે એક લગ્ન સરઘમનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. શ. ભગારેલો સુંદર રથ, શણગારેલી ગાડીઓમાં ભગવાનના શુભ પ્રસંગોના ચિત્રો, ખેંડ, શરણાઈ, જૈન. સી. સી. અને સ્કાઉટગાર્ડનો સમૂહ અને પાંચ હજારથી વધારે જૈન-અજૈન ભાઈ-બહેનો સરઘસમાં જોડાયા હતા. ભગવાનના જયજયકારથી વાતાવરણ ગૂંથળી જઈતું હતું. સુવાનો હાથોમાં ભગવાન મહાવીરના ઉપદેશના બેનરો લઈને સુત્રો ઉચ્ચારતા જઈ રહ્યા હતા.

શિતલનાથ મંદિરથી નીકળેલ સરઘસ દાદાવાડીમાં વિખરાયું હતું. દાદાવાડીમાં પ્રાર્થના અને ત્યાં વિશાળત માધ્વીત્રી દ્વારા મંગલ સંદેશ સંભળાવવામાં આવ્યો. આ ઉપરાંત અન્નદાન અને વસ્ત્રદાન કરવામાં આવ્યું. લગભગ બે હજાર લોકોને જમાડવામાં આવ્યા. રાત્રે ૬ કલાકમાં હુંવાતા લોકોને, વિલિન રથોએ જઈને ૫૦૦ ધાખણાઓનું વિતરણ કરવામાં આવ્યું. અમલનેરના બધાં કનલખનાઓ આ મહોત્સવ નિમિત્તે બંધ રાખવામાં આવ્યા હતા.

૦

મ

હા

રા

૫૮

માં

ઉ

હા

સ

મ

ય

ઉ

જ

વ

ણી



આપોદ : તા. ૨૨ નવેમ્બર  
૭૭ના રાજ જલગાંવ (આપોદ)  
માં અ. ભા. નિર્વાણ મહોત્સવ  
સમિતિના સભ્ય અને ભારત  
જૈન મહામંડળના મંત્રી શ્રી.  
શિવભદ્રાસ રાંકાએ ભગવાન મહા-  
વીરના સિદ્ધાંતો વિશે પ્રવચન  
આપ્યું.

આ પ્રસંગે સુખદિના ભગ-  
વાન મહાવીર કથાણ કેન્દ્રના  
માનદ મંત્રી શ્રી. છોટાલાલ પી.  
શામલદેભગવાન મહાવીર કથાણ  
કેન્દ્રની મજૂતિની માહિતી આપી  
હતી. જામનેરના શ્રી. દાદાસાહેબ  
ધામજીકર પણ આ પ્રસંગે ઉપ-  
સ્થિત હતા.

પ્રત્યેક આત્માના  
સુખ સ્વરૂપમાં  
અનંત જ્ઞાન  
અનંત દર્શન  
અનંત અભિષેક  
વીરના ગુણો રહેલાં છે.

卐

શેઠ

ત્રિકમલાલ

નહાલચંદ

૪૪-૪૬, ૫૧૯ સ્ટ્રીટ,

સુખધ-૪૦૦-૦૦૩.

## રાજકીય નેતાઓની

### ભગવાનને વંદના

પ્રારંભમાં જિલ્લા સમિતિના  
સભ્ય શ્રી લીકમચંદ સંચેતી નાં-  
દુરાવાળાના પ્રવચન બાદ શ્રી  
મિશ્રીલાલ ભલુશાલીએ સ્વાગત  
કયું. અંતમાં જિલ્લા સમિતિના  
સભ્ય અને નિર્વાણ મહોત્સવ  
સમિતિ, નાંદુરાના મંત્રી શ્રી.  
પ્રેમચંદ રાંકાએ, જલગાંવવાળા-  
ઓને સહકાર આપવાનું વચન  
આપ્યું અને આભારવિધિ કર્યો.

અહમદનગર : જિલ્લા નિર્વાણ  
સમિતિએ 'ડીસેમ્બર ૭૭ના  
રથયાત્રા અને સલા યોજીને  
દીક્ષા કથાણકની ઉજવણી કરી.  
સરઘસ શરૂ થતાં પહેલાં રાજ્યના  
ગૃહ નિર્માણ પ્રધાન શ્રી દાદા-  
સાહેબ રૂપવતેએ ભગવાનની  
તરફરને કુંવહાર ચઢાવ્યા હતાં.  
રથયાત્રામાં વિવિધ સંસ્થાઓએ  
૨૦ રંગીણી પ્રદર્શિત કરી. શ્રી  
ચન્દનમલ સુશાણ અને શ્રી દાન-  
મલજી તરફથી ૨૫૦૦ ગરીબોને  
લોભન આપ્યું.

ભુલ્લગા : તા. ૨૯ ડીસેમ્બરે  
બુલકાણાના ગરદ વાચનાલયના  
પ્રાંગણમાં નગરપ્રમુખ શ્રી. ડી.  
સી. સુપ્તાના પ્રમુખપદે નિર્વાણ  
મહોત્સવ નિમિત્તે જાહેર કાર્ય-  
ક્રમ યોજવામાં આવ્યો હતો.  
પ્રમુખ વક્તા 'જૈન જગત'ના

સંપાદક શ્રી. ચંદનમલ 'ચાંક' હતાં.  
૩૯ ડીસેમ્બરે બુલકાણાના  
જૈન સ્થાનકમાં સાંધવી શ્રી માન-  
કુંવરજી અને પુષ્પાકુંવરજીના  
સાન્નિધ્યમાં શ્રી. ચાંદજીનું ફરી  
ભાષણ થયું જેમાં એમણે સૌમાં  
નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવવાનો  
ઉત્સાહ પ્રેર્યો.

તા. ૩૯ ડીસેમ્બરે અહીં  
રથાનિક જીભમાતા મહાવિદ્યાલય  
અને સરકારી બી. એડ. કોલેજ  
માં શ્રી. ચાંદજીના પ્રવચનો  
યોજવામાં આવ્યાં. પ્રારંભમાં શ્રી  
વિજયકુમાર દેચાલકુરાએ શ્રી.  
ચાંદજીને પરિચય આપ્યો. અને  
એક કલાકના ભાષણ અને કાવ્ય  
વાંચનથી ચાંદજીએ ઉપસ્થિત ૫૦૦  
શિશુ-શિક્ષિકાઓને મંત્રમુગ્ધ  
કરી દીધાં હતાં.

બાકુચસિ : તા. ૧૩મી  
નવેમ્બર ૧૭૭ની સવારે પાંચ  
વાગતાં શ્રી ભગવાન મહાવીર  
નિર્વાણ મહોત્સવને ભગવાનના  
અભિષેકથી પ્રારંભ થયો. ૬ વાગ્યે  
સવારે ભક્તિપાઠ પછી નિર્વાણ  
લાડવા ચઢાવવામાં આવ્યા. ફર  
ફરથી લોકો આ સમારંભમાં  
હાજરી આપવા આવ્યા હતાં.

સવારે આઠ વાગે તાલુકાના  
તહસીલદાર શ્રી કાગલકરજીએ  
ધ્વજારોપણ કયું અને ત્યાર બાદ  
સવારે યોજાઈ પ્રમુખપદે ની પ્રવચન  
કરતા શ્રી. કાગલકર સાહેબે  
ભગવાન શ્રી મહાવીરના સિદ્ધાંતો





ને અપનાવવાથી અપીલ કરી.  
ભૂ. પૂ. કમચારીઓ અને ગરીબ  
ભાઈઓને ૨૫૦૦ રૂ. વહેંચ-  
વામાં આવ્યા. સંસ્થાના ઉપપ્રમુખ  
શ્રી. ઈંગિરાલે આપણા, શ્રી. મણિરે  
અણા શ્રી. બાબુ મિયા અને  
મિસ્ત્રના શ્રી. ચંદ્રના પાટીલ  
આદિએ ભાષણો કર્યાં. સંસ્થાના  
સંચાલક શ્રી. મા. મિસીકર ગુરુ-  
જીના આભારવિધિ સાથે કાયંકમ  
પૂર્ણ થયો.

ચાલીસમું : તા. ૨૦ નવે-  
મ્બરે લઘ્ય વરઘોડો અને બહેર  
સભાતું આયોજન કરવામાં  
આવ્યું. આ આયોજનમાં ચાલી-  
સગાંવની સંપૂર્ણ જનતાએ મુકત  
મને ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો.

બુસાવળ : તા. ૨૧-૧૧-૭૪  
ની રાત્રે નાહટા મંગલ કાર્યાલ-  
યમાં બહેર સભાતું આયોજન  
કરવામાં આવ્યું. બુસાવળના  
આમલતદાર શ્રી. ખેડાલેજીના  
પ્રમુખપદે ચોળયેલી આ સભાના  
પ્રમુખ વક્તા હતા શ્રી. ચિપ-  
લાસજી રાંકા અને શ્રી. નયમલજી  
હુંદલ. સભામાં બુસાવળના બધા  
લોકોએ ભાગ લીધો હતો.

ધુલિયા : તા. ૧૫ નવેમ્બર  
જાના રોજ લગવાન મહાવીરના  
લઘ્ય ચિત્ર સાથે રથયાત્રાતું  
આયોજન કરવામાં આવ્યું, જેમાં  
સમગ્ર જૈન સમાજે ઉત્સાહ અને  
ઉલ્લાસપૂર્વક ભાગ લીધો. શહે-  
રના પ્રમુખ માર્ગો પર લગલગ  
ત્રણ કલાક સુધી આ રથયાત્રા-

## ●● શ્રી મહાવીર જૈન ઔષધાલય

એ બ્રમણ કયું. ત્યારબાદ માન-  
નીય ડૉક્ટર શ્રી મા. રા. પાટી-  
લના પ્રમુખપદે એક બહેર સભા  
ચોળવામાં આવી. સભાના પ્રારં-  
ભમાં સાધ્વી શ્રી. ચંદ્રનકુંવરજી  
અને શ્રી. કુસુમશ્રીના પ્રેરક પ્રવ-  
ચનો બાદ શ્રી. પુણરાજ વોરા,  
શ્રી પ્રેમપ્રમુખ છાબેડ અને શ્રી  
પાટીલે પોતાના વિચારો વ્યક્ત  
કર્યાં.

નિર્વાણ મહોત્સવ વર્ષમાં  
જિલ્લા હોસ્પિટલમાં આવનારા  
દર્દીઓ અને એમના સગાંવડાં  
માટે વિશ્રામ ભવન બનાવવાની  
ચોજના શ્રી. છાબેડ અને શ્રી.  
પાટીલે બધા સમક્ષ રજુ કરી.  
શ્રી. બે. એ. વેદમુખાએ અભાર-  
વિધિ કર્યો.

૨ એ જૈન મંદિરમાં સાંસ્કૃતિક  
કાયંકમ ચોળવામાં આવ્યો. શ્રી  
જગદ્ગુરુ મંડળ અને શ્રી ચંદ્ર-  
પ્રભુ મંડળના કાયંકરોએ કાયં-  
કમને સફળ બનાવવા ભારે પરિ-  
શ્રમ કર્યો.

ઈલોરા : અહીં બંધાનાર  
કીર્તિ રતનજી શિલારોપણ તા.  
૨૬-૨-૭૫ના થયું.

ધટારસી : અહીં જન્મ-  
કલ્યાણકની ઉત્તવણી સાનંદ થઈ  
હતી. આમસમુદે પણ ભાગ  
લીધેલ.

ઈયલકરજી : પંચાસ શ્રી  
પદ્મસાગરજી મહારાજ આદિ  
ઠાણાની નિશ્રામાં અને નિર્વાણો-  
ત્સવની ઉત્તવણી ધામધુમથી થઈ.  
પ્રવેતામ્બર અને દિગમ્બર જૈનોને  
સંયુક્ત લઘ્ય વરઘોડો નીકળ્યો.  
ઉપાધ્યાયશ્રીની નિશ્રામાં  
શાંતિસ્નાન લણવાયું. ગરીબોને  
લોળનદાન આપ્યું.

બહેરસભામાં ઉપાધ્યાયશ્રી  
ના તેમજ દિગમ્બર મુનિશ્રી  
સુખલસાગરજીના પ્રભાવક પ્રવ-  
ચનો થયા.

અનેના એક ચોકને “મહા-  
વીર ચોક” નામ અપાયું.  
નિર્વાણીના શ્રી દેવચંદલાઈછગન-  
લાલના હસ્તે ‘શ્રી મહાવીર જૈન  
ઔષધાલય’નું ઉદ્ઘાટન થયું.  
આ ઔષધાલયમાં મફત સાર-  
વારની નોંગવાઈ રખાઈ છે.

પ્રવેતામ્બર, દિગમ્બર અને  
સ્થાનકવાસી સંપ્રદાયોતું એક  
સંયુક્ત જૈન ભવનતું નિર્માણ  
થયું.

ઈસ્લામપુર : પંચાસ શ્રી  
પદ્મસાગરજી મહારાજ આદિ  
શ્રમણલગવતોની નિશ્રામાં શાંતિ  
સ્નાન સહ અઠાઈ મહોત્સવ,  
ગરીબોને લોળનદાન, સંયુક્ત  
વરઘોડો આદિકાયંકમોથી નિર્વાણ  
કલ્યાણકની શાનદાર ઉત્તવણી  
થઈ.





ચંદ્રપુર : મુનિરાજ શ્રી નવિનમુનિજીની નિશ્ચામાં પ્રભાત ફેરી, ગુણાનુવાદ સભા સહિત વિવિધ કાર્યક્રમો પૂર્વક ત્રણ દિવસ સુધી મહાવીર જયંતી ઉજવાઈ. હાજરો ગરીબોને ભોજન આપ્યું.

ફતેહપુર : મુનિશ્રી કમલેશ-કુમારજીની પ્રેરણાથી નિર્વાણ કલ્યાણક નિમિત્તે 'મહાવીર ભવન' ખતાવવાનો નિર્ણય લેવાયો. આ માટે અત્રેના શ્રી જૈન સંઘ તરફથી જમીન હાનમાં આપાઈ.

ફતેહપુર : મુનિશ્રી કમલેશ-કુમારજીની પ્રેરણાથી ફતેહપુર ગામમાં નિર્વાણ મહોત્સવ ભાદે ધામધુમથી ઉજવવામાં આવ્યો.

હિંગોલી : હીવાવલીથી જ નિર્વાણ મહોત્સવનો કાર્યક્રમ શરૂ થઈ ગયેલ. ગરીબોને ૨૫૦ ધાળળાઓ વહેંચવામાં આવ્યા. સતારા નિવાસી પ્રોફેસર રણ-દીપે તથા ઇન્દોરના શ્રી. મોતી-લાલ મુરારાએ સ્થાનકમાં પ્રસંગો-ચિત્ત પ્રવચનો કર્યા.

હીંગોલી : તેલા આદિની તપસ્યાથી નિર્વાણોત્સવ ઉજવાયો. શ્રી ભીકમચંદજી ડોહારી તરફથી ગરીબોને ૨૫૦ ધાળળા આપાયા. સ્થાનકમાં બે દિવસ શ્રી મોતી-લાલજી મુરારાના પ્રવચન થયા.

## ● વ્યસન ત્યાગ ●

ગોદિયા : ૫. રતની નવીન મુનીજી મ.સા.ની પ્રેરણાથી ૨૫૦૦ વ્યક્તિઓએ માંસ, મદિરા, ભુજાર અને ખસિપ્રયાનો ત્યાગ કરેલાં.

ઉપાશ્રયના ઉપર 'સ્વાધ્યાય ખંડ' બનાવવામાં આવ્યો છે જેનું ઉદ્ઘાટન નાગપુરના શ્રી દારકાદાસ કામદારે કર્યું હતું.

નાગપુર સંધે આ માટે રૂ. ૫૦૦૧ ગોદિયા સંઘને ભેટ આપા હતા.

શ્રી રેન્સલેન્ડીન નામનો જર્મન યુવક મહારાજશ્રી પાસે જૈન સંસ્કૃતિનું અધ્યયન કરેલ હતું. અત્યારે તે હરિદ્વાર રામાનંદ આશ્રમમાં ત્યાગીજીવન જીવે છે.

રોલુગનગર, તરાલા, ચેરંડે, માંતલાદેવી વિ. ક્ષેત્રોમાં 'જૈન-સ્થાનક'ની યોજના પૂર્ણ થઈ છે.

## વર્ધમાન

## જ્ઞાનપીઠ

ચંદ્રપુર : અહીં 'વર્ધમાન જ્ઞાનપીઠ'ની સ્થાપના થયેલ છે. ચંદ્રપુર સંધે લગ્નગણ ૨૫૦૦ શિશુઓને ભોજન કરાવેલ.

ભગનેર : અત્રેના મુખ્ય માર્ગનું નામ. નગરપાલિકાએ "મહાવીર માર્ગ" બદલેર કર્યું. સભામાં જલગાંવના નેતા શ્રી નયમલજી હુડકે પ્રવચન કર્યું. ૨૨મી નવેમ્બર ૭૪ની બીજી ગુણાનુવાદ સભામાં શ્રી રિખ-દાસજી સંકાએ પ્રવચન આપ્યું અને શ્રી ચન્દનમલ ચાંદે ભક્તિ કાવ્યો ગાયા.

ભગલા : ૧૩ થી ૨૦ નવે-મ્બર ૭૪ એક સપ્તાહ સુધી નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવાયો શ્રી વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન શ્રાવક સંઘ અને લાયન્સ કલબના સહ-યોગથી જીલ્લા કચાચેલ 'લગવાન મહાવીર હોસ્પીટલ'નું નગરપરિ-પદના પ્રશાસક શ્રી સાને સાહેબે ઉદ્ઘાટન, કર્યું. ૧૭મીએ મહિલા મંડળે 'જંબુકુમાર' નાટિકા ભજવી. ૧૮ મી ની ગુણાનુવાદ સભામાં શ્રી જ્ઞાનાનંદ દેશપાંડે અને શ્રી ગંગાવિષ્ણુ શર્માએ પ્રવચનો કર્યા. ૧૯મીએ લગવાન મહાવીર અને જૈન ધર્મ વિષેના ૫૦૦થી વધુ પુસ્તકો વહેંચાયા. ૨૦મીએ મહાવીર જૈન યુવક સંઘે પાવાપુરી સિદ્ધક્ષેત્રનું પ્રદ-શન યોજ્યું.

જનસાગર : અત્રેની નિર્વાણ સમિતિએ વિવિધ કાર્યક્રમો ચોળને કેવળજ્ઞાન ઉત્સવ ૨૮મીનાં ઉજવ્યા.



શહેરના ત્રણેય દેરાસરો અને સ્થાનિક સાગર ભવનમાં આખંડ ભક્તિ સંગીત અને નવકાર મંત્રનો નાપ થયો. ૧લી જુને મહાત્મા ગાંધી ઉદ્યાનમાં જાહેર-સભા થઈ. તેમાં પ્રવચનો, ગીત, ભજન, આત્માક્ષરી આદિ કાર્ય-ક્રમો થયાં.

જલગાંવ : ઉપ જિલ્લાધિકારી શ્રી ધુમક સાહેબે જૈનધ્વજ દેશકાવીને ભગવાનના જન્મોત્સવનું મંગલાચરણ કર્યું હતું. અપારના જૈન મહિલા મંડળે ચર્ચા-સભા ગોઠવી હતી. તેમાં સ્વામી સત્યભક્તે પ્રવચન કર્યું હતું. ડૉ. છ. ડી. ખેડાલેની અધ્યક્ષતામાં કૅબ્રેસ ભવનના પ્રાંગણમાં જાહેરસભા થઈ. રૂપમીએ સવારે પથ્થુ જાહેરસભામાં વિવિધ વક્તાઓએ પ્રવચનો કર્યા હતા.

જલગાંવ : નગરપાલિકાએ શહેરના એક મુખ્ય ભાગને "ભગવાન મહાવીર ભાગ" નામ આપ્યું. આ નામકરણ સમારંભ, નિર્વાણ દિવસે જિલ્લાધિકારી શ્રી ધુમકસાહેબે રૂની અધ્યક્ષતામાં થયો. સંસદ સભ્ય શ્રી વા. એસ. મહાજને "ભગવાન મહાવીર ભાગ" જાહેરાત મૂક્યો.

આ ઉપરાંત જિલ્લાના ચાલીસગાંવ, ધરધુગાંવ, જામ-નેર ગામોના મુખ્ય ભાગોને પણ 'ભગવાન મહાવીર ભાગ'થી વિભૂષિત કરાયા.



જલગાંવની જાહેર સભામાં [ નવેમ્બર ૧૯૭૪ ] પ્રવચન કરતાં 'જૈન જાત'ના સપાકે શ્રી ચંદનમલ 'ચાંદ'

### પુરસ્કાર

જામનેર : શ્રી ખાનદેશ એક્સવાઇસ ટિક્ષણ સંસ્થા જામ-નેર (જિલ્લા જલગાંવ) એ માર્ચ-એપ્રિલ ૧૯૭૫માં લેવાયેલ ૧. બી. એ. ૨. બી. કોમ. ૩. બી. એસ. સી. ૪. બી. ઈ. ૫. એમ. એ. ૬. એમ. કોમ. ૭. એન. એસ. સી. ૮. એમ. ઇ. ૯. સી. એ. ૧૦. એમ. બી. બી. ૧૧. એમ. ડી. અને ૧૨. એમ. એસ.ની પરીક્ષામાં અખિલ ભારતમાં પ્રથમ આવનાર જૈન વિદ્યાર્થીને શ. ૨૫૦નો પુરસ્કાર આપવાની જાહેરાત કરી હતી.

જલગાંવ : સ્થાનિક નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ નગરપરિષદના સહયોગથી શહેરની મધ્યમાં મહાત્મા ગાંધી માર્ગ પર બનાવેલ "મહાવીર ચોક"નું રાજ્યના નગરવિકાસ અને મહેસુલ ખાતાના પ્રધાન ડૉ. રશ્મી ઝકરિયાએ રહેમી માર્ચના રોજ ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

કોથશી : એક સપ્તાહનો કાર્યક્રમ તા. ૧૨ નવેમ્બરની રાતથી પ્રારંભ થયો. પૂજન, ભજન આદિ કાર્યક્રમો ઉપરાંત વિવિધ વિષયોપર વિદ્વાનોના ભાષણ વગેરે યોજવામાં આવ્યા.



મલકાપુર : જન્મ કસ્ટાણક  
દિને નીકળેલ રથયાત્રામાં ભગ-  
વાનના રથ સામે ઠેક ઠેકાણે  
જૈન-જૈનેતરોએ આરતી ઉતારી.  
જૈન સ્થાનકમાં રથયાત્રા પૂરી  
થઈ. ત્યાં મહાસતીજી પ્રીતિ-  
સુધાજીએ પ્રવચન આપ્યું.

આમજનતાએ  
ઉતારેલી આરતિ  
૨૦ એપ્રિલથી ૧૧ મે સુધી  
જૈન યુવક મંડળ તરફથી સંય-  
નિવારણ શિબિર યોજાઈ. ૨૪  
એપ્રિલે, સુભાષ ચૌકથી ગાંધી-  
ચૌક સુધીના ભાગને 'ભગવાન  
મહાવીર ભાગ' નામ આપવામાં  
આવ્યું.

મલકાપુર : અત્રેના શ્રી જૈન  
યુવક મંડલે ૧૨ જાન્યુઆરી '૭૫થી  
એક રોગનિવાન શિબિરનું આયો-  
જન કર્યું. ડૉ. સચેતીએ શિબિરનું  
ઉદ્ઘાટન કર્યું. શુભદાણા નિર્વાહના  
૧૫૦૦ દરદીઓએ શિબિરનો લાભ  
લીધો.

મલકાપુર : ૧૩ થી ૧૬ નવે-  
મ્બર ૭૪ એક સપ્તાહ સુધી  
યોગાયેલ નિવણિત્સવ કાર્યક્રમનું  
ઉદ્ઘાટન કલેક્ટર શ્રી ફાનવીટરે  
કર્યું. સાપ્તાહિક વિવિધ કાર્ય-  
ક્રમોમાં "અણુયુગમાં રાષ્ટ્ર માટે

અહિંસાવાદ  
અંગે પરિસ્વાદ

અહિંસાવાદની અત્યંત આવશ્ય-  
કતા" વિષય પર પરિસ્વાદનો  
સમાવેશ થાય છે. જૈન યુવક  
મંડળે ૧લી ફીસેમ્બર ૭૪ના રોજ  
સભા અને સંગીત કાર્યક્રમ  
યોજાયા.

હે જ્યોતિષુજ જયવીર! સત્યકો જ્ઞાતા હંદા વ,  
હે મહાભાણુ! મૂલિષેત જન મન કા છવન સમ્પાત  
વ અનંત હે, અમર અમર હે, તો છવન દરાન,  
અમિક બિચકા તવ ચરણો મેં વંદન, વંદન.

મેસર્સ  
પરસોતમ સુરચંદ

- ૨૬, મંગલદાસ રોડ
- શામળદાસ ગાંધી માર્ગ
- મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.



એક લાખના ખર્ચે

મહિલા છાત્રાલય

શ્રેષ્ઠ પુર : મુનિશ્રી 'સુમન્તભાઈ', મુનિશ્રી કંચનવિજયજી, ભટ્ટારક પટ્ટાચાર્ય શ્રી લક્ષ્મીસેન મહારાજ, પટ્ટાચાર્ય શ્રી જિનસેન મહારાજ આદિ સંતોની નિશ્રામાં પાંચ દિવસ સુધી નિવાસોત્સવ ઉજવાયો. ૧૬મીએ રાત્રીના ૭૫૫ પ્રધાન શ્રી રત્નપ્પા કુંભારે ભંડેર સભાનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. રાતે "વીર ભામાશાહ" નાટક ભજવાયું. ૧૭ થી ૨૧ પાંચ દિવસ સવાર-સાંજ વિવિધ વિદ્વાનોના પ્રવચનો થયાં.

શ્રેષ્ઠાપુર : અત્રેની દક્ષિણ ભારત જૈન સભા તરફથી વિવિધ નિર્માણ લક્ષી કાર્યક્રમોનો નિબંધ લેવાયો તેમાં ૧. રત્નાગિરિ જિલ્લામાં ખરેખરે પાટણમાં રૂ. ૭૫ હજારના ખર્ચે મહાવીર ભવન તથા છાત્રાલય, ૨. આજ જિલ્લાના દેવરૂપ ગામમાં જિનાલય અને છાત્રાલય, ૩. કોલ્હાપુરમાં રૂ. એક લાખના ખર્ચે મહિલા છાત્રાલય, ૪. સાંગલીમાં ૪૦ રૂમોનું ત્રણ

કતલખાનું  
અને માંસની  
દુકાનો બંધ

મસુર (સતારા) : મુનિશ્રી નેમવિજયજીની નિશ્રામાં જન્મસ્થાણકની ઉજવણી રથવાત્રા સાથે ૪૪મી ઉજવાઈ. ૨૦૦૦ ગરીબોને જમાડવામાં આવ્યા. કતલખાનું અને માંસ વેચતી દુકાનો બંધ રહી જૈનેતરોએ પણ ભગવાનને ભાવભરી વંદના કરી.

જયગાંવ : નિર્વાણ સમિતિએ યોજેલ ભગવાનના જીવન પ્રસંગની રંગોળીનું જિલ્લાપીથ શ્રી સુખદેવ સિંહજી ભગવાલજીએ ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. રંગોળીમાં ૧૩ પ્રસંગો હતા. સમિતિએ રંગોળી કલાકાર શ્રી મધુસાલીનું રૂ. ૧૦૦૧ આપી સન્માન કર્યું.

રંગોળી  
કલાકારનું  
સન્માન

માળતું જૈન છાત્રાલય, પ્ર. ઈચલ. કરંજીમાં મેળવેલ ત્રણ એકર જમીન પર મહિલા છાત્રાલય, ૬. જયશીંગપુરમાં મેળવેલ ચાર એકર જમીન પર વિદ્યાર્થી છાત્રાલય, ૭. કોલ્હાપુરમાં કેળવણી પ્રચારક મંડળની જમીનના સ્થળે વિશાળ ભવન, ૮. ગેલગાંવ જિલ્લાના તીર્થસ્થળ સ્તવર્નાધમાં ધર્મશાળા અને ૯. નિષાણીમાં

બુધજી મોહીનાના હાથે યોજાયે હતો જેનો લાભ ૪૫૦૦ લોકોએ લીધો હતો. આઠ દિવસ સુધી દરદીઓને તમામ સેવા આપવામાં આવી હતી. ચરમા પણ અપાયાં.

જૈન રિસર્ચ ઇન્ટીયટ્યુટના પ્રિ. શાંતિલાલ ખેમચંદ શાહનું વ્યાખ્યાન રાખવામાં આવ્યું હતું. પ્રા. આધારકરનું ભંડેર ભાષણ પણ રજાયું હતું.

એસ. ટી. ખસ સ્ટેન્ડ ઉપર ત્રણ મહિના મફત પરજ ચલાવવામાં આવ્યું હતું.

એક ચાર કલાકનો સારકૃતિક કાર્યક્રમ પણ રાખવામાં આવ્યો હતો.

મહાવીરસ્વામી વિશેનું એક પુસ્તક પણ મરાઠીમાં તૈયાર થઈ રહ્યું છે જે નાસિક જિલ્લાની શાળા-કોલેજોમાં મોકલાશે.

અહીંના એક મુખ્ય રસ્તાને 'મહાવીર' ભાગ નામ આપવામાં આવશે. જૈન કલીનીક અને જૈન હોસ્પિટલ પણ બનાવાશે.

જિલ્લાની શાળા-કોલેજોમાં

પુસ્તક-વિતરણ



નાંદેડ : જૈનોએ તા. ૧૫-૧૧-૭૫ના ઠેર ઠેર કમાનો અને ધ્વજ લગાવી તથા ઘરે ઘરે પંચરંગી ધ્વજ ફરકાવી તેમજ શોભાયાત્રા અને સભાનું આયોજન કરી ઉદ્ધવાસથી ઉજવણી કરી. કલેક્ટર શ્રી આદિ રાજ્યાધિકારીઓ તેમ જ જૈનેતર આગેવાનો વગેરેએ પણ ઉજવણીમાં ભાગ લીધો.

નાંદુરા : જન્મ કલ્યાણક દિને અને જૈન સ્થાનકથી ભગવાનના રથ સાથે ધર્મયાત્રા નીકળી અને

જૈન મંદિરના દર્શન કરી નગરમાં ફરી હતી. રાતે "મહાવીર ચોક" માં યોજાયેલ જાહેર સભામાં નાગપુર યુનિવર્સિટીના પાલી અને પ્રાકૃત વિભાગના પ્રમુખ ડૉ. ભાગ્યદેવ 'ભાસ્કરે' પ્રવચન કર્યું.

નાંદુરા : દિદા કલ્યાણકના દિવસ પ્રસંગે વિદ્યાવાચસ્પતિ શ્રી વિષ્ણુ ક્ષીરસાગરે સાર-પ્રગટ્થ પ્રવચન કર્યું. સમિતિના પ્રમુખ બુલદાણાના જિલ્લાધીશ ફૂલવીશ પણ સભામાં ઉપસ્થિત હતા.

આશા, ઇચ્છા અને અસંતોષનો ઉકળાટ  
જીવનમાં નિરંતર ચાલુ હોય ત્યાં  
સંપત્તિના મુખની કશી ગણતરી નથી.

## હસમુખલાલ જી. શાહ

૫૦/૫૨, છીપી ચાલ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

જ્યાં મુખી ઘડપણ આવે નહિ,  
વ્યાધિઓ વધવા પામે નહિ અને  
ધનિયો સિધિલ થાય નહિ ત્યાં  
મુખીમાં ધર્મને આવરી લેા.

## વા ડી લાલ લલુભાઈ

૨૪, ચંપાવલી, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

ફોન : ૩૧ ૫૨ ૦૦

## ધાર્મિક સંવાદો

નાંદેડ : ચહેરના મુખ્ય માર્ગના ચોકને "મહાવીર ચોક"નું નામ અપાયું, અને જો ચોકમાં જ સચિન દીર્ઘેશ્વરભાઈ ભૂમિ-પૂજન થી મોહનલાલ તારાચંદે કર્યું. આ ઉપરાંત અને ઉનાળામાં બે માસ પાણીની વરખ ચલાવ્યા અને ૧૫ ઓગસ્ટે બે હજાર દલિ-તોને ભોજન અપાયું. વિદુલતાબહેને ભગવાનના ઉપદેશ સંબંધી પુસ્તિકા પ્રગટ કરી રાજ્યના અનેક ભાગોમાં મોકલી આપી.

નિર્વાણ વર્ષમાં અને ધર્મેશ્વર આ ઉલ્લેખનીય કાર્યો ઉપરાંત જિલ્લા સમિતિ તરફથી આરથ દિરંગના ઉપરમે સભા અને સર-ધસ યોજાયા. ડૉ. નિર્મલકુમાર કુકુસેત્રું "ભગવાન મહાવીર કા તત્ત્વજ્ઞાન" વિષય પર પ્રવચન કર્યું. પ્રાચીન મી નરહર કુરંદર-કરતું પણ પ્રવચન યોજાયું અને ખામતોવ જૈન પાઠશાળાના નાગ-કોએ ધાર્મિક સંવાદો, નાટો વગેરે કાર્યક્રમ આપ્યા.

નાગપુર : ગાંધી બાગમાં આવેલ જૈન-ભવનમાં ૧૨ એપ્રિલ ૭૫થી યોજાયેલ પ્રદર્શનનું ઉદ્ઘાટન ક્ષેત્રપુર નિવાસી શ્રી બાણુભાઈ મહેતાએ કર્યું.



# નિયાણીમાં વીસ-વીસ દિવસ કતલખાના બંધ

નિયાણી : પંચાસપ્રવર શ્રી પદ્મસગર મહારાજની વેધક પ્રેરણાથી શહેર સુધરાઈએ ૨૦ દિવસ સુધી કતલખાના બંધ રાખ્યા.

નિર્વાણસરની ઉત્તવણી ૨૦ દિવસ સુધી વિવિધ કાર્યક્રમોથી ચર્ધ. આ નિમિત્તે સ્થાનિક સેા વરસના ઇતિહાસમાં અભુતપૂર્વ વરઘોડો નીકળ્યો.

પંચાસથીની નિશામાં વીસ દિવસ સુધી રાજ વિદ્વાનોની ઝોટી, ભારના અને નહેર પ્રવચનોનું આયોજન થયું. આ ઉપરાંત તેઓથીની પ્રેરણાથી ગુપ્ત રીતે ઘણાં સાધર્મીઓની ભક્તિ કરાઈ.

પંચાસથીની વાણીયા પ્રભાવિત થઈને ખસેડી વધુ અન્વ ધર્મીઓએ માંસ-હારના ધ્યાનની પ્રતીત્તા લીધી. શેઠ થી દેવચંદ જનસાલ યાદે તમામ કાર્યક્રમોમાં આવેવાની ભર્યો ભાગ લીધો.

આખું પુના શહેર શણગારવામાં આવ્યું હતું નાણે આખું શહેર હિલોળે ચડ્યું હતું. ભારત-ભરમાં પૂનાનો વરઘોડો પ્રથમ

## પૂનાની અબેક રથયાત્રા

હરિજનમાં આવ્યો છે.

નિર્વાણ પ્રસંગે મહામહો-પાધ્યાય સિદ્ધધર શાસ્ત્રીના અધ્ય-ક્ષસ્થાને વિરાટ સભાનું આયોજન

કરવામાં આવ્યું હતું.

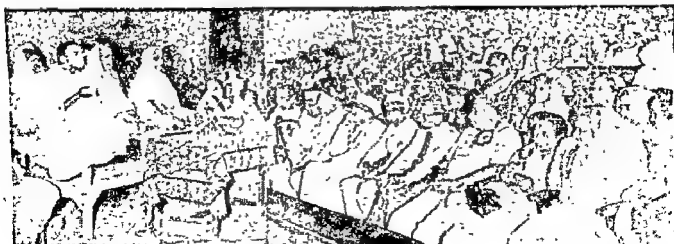
પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજય-પ્રેમસૂરિજી મ. અને મુનિશ્રી અરુણવિજયજીની પ્રેરણાથી નાણીતા કલાકાર શાન્તિભાઈ, ગોધલેકર અને વાઈકરના બે મહિનાના સતત પ્રયાસથી પ્રદર્શન યોજાયું હતું. પ્લાસ્ટર ઓફ પેરીસની સુંદર પાવાપુરી બનાવાઈ હતી. આ પ્રદર્શન ઘણું જ આકર્ષક

નામપુર : એક સપ્તાહ સુધી નિર્વાણીત્સવ ઉજવાયો. રાજ્યના વિધાન પરિષદના સ્પીકર શ્રી. જી. એસ. પાગેની અધ્યક્ષતામાં અને મુખ્ય પ્રધાન શ્રી વસંતરાવ નાયકની અતિથિવિશેષતામાં નહેરસભા થઈ. ૧૬મીએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ, ૧૮મીએ મહા-નીર પ્રદર્શન, ૧૯મીએ વિદ્યુત પરિષદ, ૨૪મીએ શ્રી કે. આર. જૈન ચિકિત્સા કેન્દ્ર દ્વારા મહાવીર ભવનના વ્યાખ્યાનકોલમાં નેત્ર-દાન શિબિર વગેરે યોજાયા. પૂરા સપ્તાહ સુધી ભગવાનના પૂર્વ-ભવેના દશ્યોનું પ્રદર્શન યોજાયું.

પુના : ૨૪-૧૨-૭૪ના રોજ ભવ્ય રથયાત્રા કાઢવામાં આવી હતી જેની શરૂઆત શ્રી જોહન ધારિયા તથા પૂનાના મેયર ભાઉ વૈદ્યના હાથે ભ. મહાવીરના ચિત્રને કુલહાર અપવાઈ કરીને થઈ હતી. આ રથયાત્રામાં શણગારેલા ફ્લોટ આકર્ષક હતા. વહોરા, હિન્દુ અને મરાઠા સમાજે ભ. મહાવીરને હાર પહેરાવ્યા હતા.

પૂનામાં  
ગુણાનુવાદ

પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયપ્રેમસૂરિજી, આચાર્યશ્રી વિજયસુબોધસૂરિજી આદિ શ્રમણો અને ધોતાઓની તસ્વીર



તાર્થદર ભગવાન શ્રીમદ્ધર્મજ્ઞાન  
સ્વરૂપ નિર્વાણ કલ્યાણક મહોત્સવે  
શ્રી જૈન પ્રદર્શની



અને અદ્ભુત હતું. મુનિશ્રી કેવ-  
ળવિજયજી મ. ના સહયોગથી.  
તાકપત્રો પર લખેલા હસ્તલિખિત  
આગમે ગુપ્તયા હતા. મુ.બધ્ધી  
મુનિશ્રી યથોચિત્તજીએ પણ  
સાહિત્ય-કલાને લગતો સંપ્રદાય  
મોકલાવેલો. તે પણ સુંદર-રીતે  
ગોઠવવામાં આવ્યો હતો. આ એક  
સંપૂર્ણ પ્રદર્શન હતું. પ્રદર્શન  
જોવા આવેલા રશિયનો, જાપાની-  
ઓ વગેરેને ભગવાનની સાદી રૂપ  
વિવિધ ભેટ અપાઈ હતી.

માનચંદ બેચરદાસની વા-  
ડીનાં કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્તિ તથા

પૂનામાં યોજાયેલ પ્રદર્શનમાં  
પ્લાસ્ટર ઓફ પેરિસમાંથી  
બનાવેલ જળમંદિર

નિર્વાણની રંગોળીઓ યોજાયેલ.

૨૭-૪-૭૫ના રોજ મુનિશ્રી  
અરુણવિજયજી મહારાજે ભગવાન  
મહાવીર તથા સ્વાસ્થ્યકાં ઉપર  
પૂનાના-અનેક પંડિતોની સંસ્કૃત-  
સભાનું આયોજન કર્યું હતું.  
પંડિતોને ગરમ શાલ તથા મિઠા-  
ઇએ આપવામાં આવી હતી.

કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ,  
શિક્ષકો તથા ગ્રાધ્યાપકો માટે  
એક પરિસવાદ યોજવામાં આવ્યો  
હતો. માનચંદ બેચરદાસની

વાડીમાં એક પુસ્તકાલય- પણ  
ખનાવવામાં આવ્યું છે.

‘તરુણ ભારત’ દૈનિક, સાપ્ત-  
તા સાપ્તાહિક વગેરેએ ખાસ-  
પૂતિ-અંકો કાઢ્યા હતા. સંકળ-  
તંથા સ્વરાજ્યે ખાસ પૂતિઓ  
કાઢી હતી. ‘મહાવીર સ્વામી’  
સ્મારિકા પણ કાઢવામાં આવી  
હતી. કલાકરંપના, સંકલ્પે પણ  
સ્મારિકા કાઢી હતી. ‘અતિથા’  
ગુજરાતી માસિકે પણ નિર્વાણ  
વિશેષાંક કાઢ્યો હતો.

પૂના-આદિનાથ સોસાયટી  
મધ્યે જેન સમાજે લગ્ય ત્રિ-શિ-  
ખરી જિનાલય બાંધ્યું છે અને  
૧૮૦૦ વર્ષના પ્રાચીન આદિનાથ  
ભગવાનની પ્રતિમાનું લાવ્યું છે.  
ગોલીજ સંઘ મંદિર, પૂનામાં  
ગુરુવાર પેઠના એકમાં કીર્તિસ્તંભ  
ઊભો કરવામાં આવનાર છે.

નૂતન મરાઠી શાળામાં વિદ્ય  
હિન્દુ પરિષદ દ્વારા ભ. મહાવીર  
ઉપર વ્યાખ્યાન યોજાયું હતું  
જેમાં મહારાજૂભરના શિક્ષકો  
ઉપસ્થિત હતા.

કેવળજ્ઞાન કલ્યાણકના ઉપ-  
લક્ષમાં વિશિષ્ટ વ્યાખ્યાનમાળા  
યોજાઈ હતી. લશ્કર કેમ્પમાં પણ  
સ્થયાત્રા અને વ્યાખ્યાનના કાર્ય  
ક્રમે યોજાયા હતા. ક્રિશ્ચિયનો  
સંચાલિત શાળામાં પણ જેન  
ધર્મ અને અહિંસા ઉપર  
વ્યાખ્યાન યોજાયું હતું.

વિજયત્રેમચુરીશ્વરજી મ.ની  
પવિત્ર નિથામાં ૩૫૦-૪૦૦







પુના યુનિવર્સિટીના સેમિનારમાં ઉપસ્થિત યુનિમહાશયો,  
વિદ્વાનો અને જાણીતા આગેવાનો.

તા. ૨૫ નવેમ્બરથી ૩૦ નવેમ્બર-૧૯૭૧ સુધી  
યોજાયેલ સેમિનારમાં પ્રવચન આપતા  
યુનિનામ શ્રી અરવિંદચંદ્ર મહારામ



ભાઈચોની 'શબિર યોજઈ' હતી.

ચિત્ર, કાવ્ય, વક્તૃત્વ તથા  
નિબંધ સ્પર્ધાઓ યોજઈ હતી.  
ભ. મહાવીરના સેલચિત્રો ભંડાર-  
કર યુનિ., કેંગ્રેસ ભુવન વિ. સ્થળે  
સુકયા હતા. પુના જિલ્લાની  
તમામ શાળાઓમાં ભ. મહાવીરની  
તરવીર સુકવામાં આવી હતી.

જેન આગેવાન શ્રી યોગેન્દ્ર  
લાલ આર. શાહે ઠેકઠેકાણે ભાષણો  
યોજાને દારખંધી, માંસાહાર  
નિરોધનો પ્રચારકર્મે હતો. અહીં  
ઝળખાસોએ પણ ભ. મહાવીર  
અંગે સારું એવું સાહિત્ય પ્રકા-  
શિત કર્યું હતું.

ગોડીજ સંઘ મંદિર તર-  
ફથી ઘણું પ્રચાર સાહિત્ય તૈયાર  
કરી વેચાણમાં સુકવામાં આવ્યું  
હતું.

પૂના : ૧૩મી નવેમ્બર  
જહના યોજાયેલ દીપોત્સવી હરી-  
કાઈમાં વિજેતા બનેલાઓને  
અનુક્રમે રૂ. ૨૫૦, ૨૦૦ અને  
૧૫૦ના, પારિતોષિક અપાયા.  
સ્થયાત્રાના સર્વોત્તમ દર ને પણ  
પુરસ્કાર અપાયા.

૧લી ડીસેમ્બર ૧૯૭૪ના  
જાહેર ગુણનુવાદ સભા યોજાઈ.  
આ ઉપરાંત વિવિધ દિવસોએ  
અને સ્થળોએ ચિત્ર હરિકાઈ,  
વક્તૃત્વ હરિકાઈ, નિર્ગંધ હરિકાઈ  
વગેરે સ્પર્ધાઓ યોજાઈ અને  
વિજેતાઓને પુરસ્કાર અપાયા.

## વ્યસન ત્યાગ માટે આખું વરસ દેશ ભરમાં પ્રચાર

પવનાર : સંત સેવક સમુ-  
દાય પરિષદે શરાબ ત્યાગ, પશુ-  
બલિ બંધ, અભયદાન, માંસાહાર  
ત્યાગ તેમજ સર્વધર્મ સમજાવના  
પંચસૂત્રી કાર્યક્રમો ભારતભરમાં  
આખું વર્ષ પ્રચાર કર્યો હતો.  
મુનિ સંતગણે આ કાર્યક્રમો  
અમલ કરવા સંતો અને સેવાને  
વ્યક્તિગત સ્નેહપત્રો લખ્યા હતા.

પૂના : જિલ્લા નિર્વાહ  
મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે  
લગવાનનો જન્મોત્સવ ઉજવાયો.  
૨૪મી નવેમ્બરે નીકળેલ ધર્મ-  
યાત્રામાં પૂજ્ય સાધુ-ભાઈ-  
મહાસતીજીઓ સહિત જૈન-જેને  
તરીએ ભાગ લીધો. નાનાપેઠમાં  
આવેલ જૈન સાધના સદનમાં  
જાહેરસભા મળી. તેમાં મુનિશ્રી  
અરુણવિજયજી મહારાજ, મહા-  
સતીજી કેસરભાઈ આદિએ  
પ્રવચનો આપ્યાં. ૨૪મી ખે સાંજે  
'મહાવીર નગર'માં ડો. સિદ્ધ-  
શર શાસ્ત્રીની અધ્યક્ષતામાં વિરાટ  
સભા મળી.

## ● જિનમંદિરો પર દીપમાળા ● વિવિધ પ્રકારની હરિકાઈ ●

સાંગલી : ૧૩મી નવેમ્બર  
જહના જિનાલયો અને જિન-  
મંદિરોમાં દીપમાળા પ્રગટાવી  
તેમજ પૂજા, ભક્તિ આદિ ધાર્મિક  
અનુષ્ઠાનોથી સાંગલીની દક્ષિણ  
ભારત જૈન સભાએ જિલ્લાભરમાં  
નિર્વાણોત્સવની વ્યાપક ઉજવણી-  
નો પ્રારંભ કર્યો. ૧૬મીએ સ્થ-  
યાત્રા સહિત જાહેરસભાનો કાર્ય-  
ક્રમ થયો. આ ઉપરાંત નિર્ગંધ  
સ્પર્ધા, કવિ સંમેલન, જ્ઞાનગોષ્ઠી-  
ના કાર્યક્રમો થયા. રૂ. દસ  
લાખની સ્થાયી યોજના પણ  
કાર્યાન્વિત બની છે.

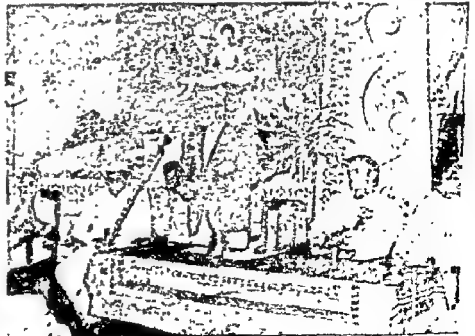
સાંગલી : સમગ્ર સાંગલી  
જિલ્લામાં, શહેરોથી માંડીને  
ગામડાઓ સુધી, નિર્વાણ મહો-  
ત્સવ તા. ૧૩ નવેમ્બરથી ૨૧  
નવેમ્બર જહ સુધી, જૈન તથા  
જેનેતર જનતાએ ઉત્સાહભરે  
ઉજવ્યો. રોજ લગવાન મહા-  
વીરની પ્રતિમાની અચળા, ધર્મ-  
પ્રભાવના તથા સરથક્ષ વગેરે

વિવિધ કાર્યક્રમોથી ઉત્સાહપૂર્ણ  
વાતાવરણ સર્જાયું હતું.  
'ગીત મહાવીર', 'સતી ચેના  
સુહરી' આદિ નાટકોને સાંગલી,  
ડિમજ, ખુલી, લોસે વગેરે ગામેમાં  
રજુ કરવામાં આવ્યાં. નિર્વાણ

મહોત્સવના કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન  
કલેક્ટર શ્રી લખનપાલના વરદ  
હસ્તે કરવામાં આવ્યું.

એડવોકેટ મા. કેશવરાજ  
ચૌગુલેએ કાનકવાડી, મહેસાણ,  
અંકલી, સાંચી, ડિમજ, ગેલગાંવ

નિર્વાણ મહોત્સવ ઉદ્ઘાટન વખતે લાપણ આપતા આ કેશવરાવજી ચૌગુલે





## શોલાપુરમાં નીકળેલ રથયાત્રામાં મુદાયેલ 'શંખી'ની તસ્વીરો

વગેરે સ્થળોએ મહાવીર દર્શન વિશે પ્રેરક પ્રવચનો આપ્યા તથા કાર્યક્રમોની પ્રેરણા આપી, ઠેક-ઠેકણે ઉદ્ઘાટન સમારંભોની શુભલાઓનું નેતૃત્વ સંભાળ્યું. જિલ્લા સમિતિના સભ્ય એલ્વેકેટ બી. બી. ચૌધરીએ કવલાપુર આદિ ગામોમાં વ્યાખ્યાનો આપીને શ્રાવ્યજનોમાં નિર્વાણ મહોત્સવની નળતિ ઉત્પન્ન કરી. શ્રી ચૌગલેએ દિગ્ગજ ગામમાં મહાવીર ગ્રંથાલયનું ઉદ્ઘાટન કર્યું.

નગરના પ્રાધ્યાપકો તથા સામાજિક કાર્યકરોએ પણ આ શુભકાર્યનાં સહકાર આપ્યો. વસગડે, ભોસે, અંકલી, શિલવડી કવલાપુર આદિ ગામોમાં વ્યાખ્યાનથી ઉપદેશાત્મક કાર્ય કરવામાં આવ્યું. ડા. ટી. પી.

ઉપાધ્યે, પ્રા. એસ. એ. કાકંભે, પ્રા. બી. એ. હળે, પ્રા. વી. વી. અગટેકર આદિ વિદ્વાનોએ વિવિધ કાર્યક્રમોમાં ઉપસ્થિત રહી માર્ગદર્શન આપ્યું. સાંગલી હાઈસ્કૂલમાં એક કંઠ-પુતલી પ્રદર્શન યોજવામાં આવ્યું. શ્રી રાજભત્તીબાઈ પાટીલે કંઠપુતલી કલાના

### કંઠપુતળીનું



માધ્યમથી લગવાન મહાવીરના જીવન ચરિત્રનો લાભ હુમરો નગરવાસીઓને મળ્યો. સ્થાનિક નેત્ર મહિલ યત્રના સંચાલિકા શાંતાબાઈ પાટીલ અને સૌ. ઉવાબાઈ મગદમજીનો પણ કાર્યમાં સારો એવો સહકાર મળ્યો.

સાંગલી નગરમાં જૈન અને જૈનેતર જનતાએ સાથે મળીને હાથી, ઘોડા, રથ આદિ સાથે લગવાન મહાવીરના જીવન દર્શન પર આધારિત ચિત્ર-રથોત્સુ પ્રદર્શન કર્યું. આ સરઘસમાં પંકજ હળાર વ્યક્તિઓએ ભાગ લીધો.

સાંગલી હાઈસ્કૂલમાં સમિતિના પ્રમુખ, કલેક્ટર શ્રી લખનપાલના પ્રમુખપદે નહેર સભા યોજવામાં અ.વી. સોલાપુરના પ્રા. નિર્મલકુમાર ફકરેલેના ચિંતનપૂર્ણ વ્યાખ્યાન સાથે સમારંભની પૂર્ણાહુતિ થઈ.

શોલાપુર : અત્રે શ્રાવિકા સંસ્થાનગર તરફની થીડ માયર્સ મુધી બહુભાષી સાહિત્ય સંમેલન યોજાયું. શ્રી રતનચંદ હિરાચંદ દોશીના અધ્યક્ષપદે યોજાયેલ સંમેલનમાં પંચી વધુ વિદ્વાનોએ ભાગ લીધો. વિદ્વાનોને પદવી



અને પુરસ્કાર અપાયા. શ્રી રિષભદાસ રાંકાએ શ્રાવિકા સંસ્થાનગરમાં ધર્મચક્ર અને કીર્તિસ્તંભનો શીલાન્યાસ કર્યો.

શોલાપુર : સ્થાનિક નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ જિલ્લા ચિત્રકલા શિક્ષકસંઘના સહયોગથી બાલક-બાલિકાઓની ચિત્રકલા સ્પર્ધા યોજી હતી. સ્પર્ધામાં ૮૦૦ વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ લીધો હતો. કુલ ૫૦ ચિત્રોને ઉત્કૃષ્ટ બહાર કરાયા હતા.

શોલાપુર : ભગવાન શ્રી મહાવીરના ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્તે તા. ૧૮ હિસેમ્બર ૧૯૭૪ના દિને તામ્સવી પૂજ્ય કુમારસ્વામીના વ્યાખ્યાનનું ખાસ આયોજન રાત્રે આઠ વાગ્યે કરામાં આવ્યું. પૂજ્ય કુમારસ્વામીનું મેયર શ્રી. ભીમરાવ બંધવે સમગ્ર જનતા તરફથી સ્વાગત કર્યું. આ પહેલાં નિર્વાણ દિવસે પ્રભાતફેરી, સરઘસ વગેરેના કાર્યક્રમો રાખવામાં આવ્યા હતા. જેમાં જનતાએ સુકત-મને ભાગ લીધો હતો.

સંમતેર (નગર) પં. શ્રી પૂર્ણાનંદવિજયજી (કુમારશ્રમણ) નિશામાં નવરંગબાગમાં ભવ્ય જિનમંદિરમાં શાંતિનાથ ભગવાનની ૪૧ ઈશીની પ્રતિમાની પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી. સુદર, વરપોરો પણ કાઢવામાં આવ્યા હતા. દિવાળીના દિવસે ગરીબોને લોગન આપવામાં આવ્યું. પૂ.

પંચાસજી લિખિત ૧. ભગવાન મહાવીર સ્વામીનું દિવ્ય જીવન (હિન્દી), ૨. સિદ્ધચક્ર ભગવાન (મરાઠી) અને ૩. ભ. મહાવીર સ્વામીનો દિવ્ય ઉપદેશ (હિન્દી, ગુજરાતી, મરાઠી) અને ૩. ભ૦ મહાવીરસ્વામીનો દિવ્ય ઉપદેશ (હિન્દી, ગુજરાતી, મરાઠી) પુસ્તકોનું પ્રકાશન થયું. તેની ૧૨ હજાર નકલો પ્રચારાર્થે વહેંચાઈ.

- મહાવીર
- અતિથિ ભવન
- જૈન મ્યુઝિયમ

શોલાપુર : પદ્મશ્રી સમિતિનાઈજી શહાના નેતૃત્વમાં શોલાપુર જિલ્લા મહાવીર-નિર્વાણમહોત્સવ તથા ફોનિશ સમિતિએ અનેક કાર્યકાર્ય ધર્મા જેમાં મહાવીર ભવન, અતિથિ ભવન, ધર્મશાળા તથા જૈન મ્યુઝિયમ બનાવાઈ રહેલ છે.

સાંજલી : પંચાસશ્રી પ્રમસાગરજી મના તા. ૨૮ માચથી ત્રણ દિવસ સુધી જનતા

નાટ્યશૃદ્ધા 'ધર્મ' ચૌર વિરાનકા સમગ્ર, 'હમ કહા બ રહે હે' અને 'ભગવાન મહાવીર કા માનવધર્મ' ઉપર બહાર પ્રવચનો થયા હતા. ૪૦૦૦ હજાર બેટલી માનવમંદનીએ નિયમિત પ્રવચનોના લાભ લીધો હતો. તેમજ અષ્ટોત્તરી, સિદ્ધચક્ર પૂજન, શાંતિરાત્ર, અઢારઅભિકે વગેરે અનુષ્ઠાનોથી 'જૈનમ' જયતિ શાસનમ'ના મંગલનાદ વડે સાંજલી ચામ ગુંજી ઉડ્યું હતું.

આ દરેક પ્રસંગમાં સંધ્યા આજેરાન થી ચાશનાઈ શાહ એમ. એલ. એ.ની હાજરી અને વ્યવસ્થા રહી. મહોત્સવમાં ગુજરાતી, મારવાડી અને કચ્છી સંમાજ તેમ જ દિગંબર સંધની વિશાળ સંખ્યા જોડાઈ. વરલોડામાં જૈન લેમજ જૈનેતર આજેરાનો પણ જોડાયા. પંચાસશ્રીની રિયરતા દરમ્યાન મહારીષ્ટ્ર 'વિધાન' પરિષદના ચેતમેન વી. એસ. પાગે, શ્રી વસંતરાવ પાટિલ વગેરે અધિકારીઓ દર્શનાર્થે આવ્યા હતા.

કામ-કોપ-આયા-લોભ-રાગ વગેરે મોહરાજના સુબોદને સંયમની સાધનાથી સંપૂર્ણ પરજીત કરનાર શ્રી મહાવીરદેવને કોટી કોટી નમસ્કાર

લીખાલાલ પુનમચંદની કું.

૮૭, કાપડિયા બિલ્ડિંગ, બપાહરનગર, જોરગાંવ (વેસ્ટ), મુંબઈ-૪૦૦૦૬૨.

ફોન : ૬૯૫૬૯૩



શૃંગી : ભગવાનના તલ-  
ચેત્ર સાથે નીકળેલ પ્રભાતફેરીથી  
અત્રે નિર્વાણ મહોત્સવનો પ્રારંભ  
રયો. ૧૬મી નવેમ્બર ૭૪નાં  
નીકળેલ રથયાત્રામાં ભગવાનના  
જીવનપ્રસંગોની રચનાઓ હતી.  
જૈન સ્થાનકમાં જાહેરસભા થઇ.

તોણપુર : ફરોપુરથી સંત  
શ્રી કમલેશ્વરમુનિ અત્રે પધાર્યા.  
તેમની પ્રેરણાથી “મહાવીર  
ભવન”ના શીલાન્યાસ કરાયો.  
તેમના ઉપદેશથી અત્રેના ખાટ-  
દાઓ અને કસાઈઓએ મહિનામાં  
ચાર દિવસ દાર-માંસ સેવનનો  
ત્યાગ કરવાની પ્રતીઘા લીધી.

તલાસરી : સુનિશ્ચી શુભ-  
કરણી આદિ શ્રમજ્ઞોની નિશ્રામાં

વિશ્વ હિન્દુ પરિષદ સંચાલિત  
અત્રેના વનવાસી છાત્રાલયમાં  
સુષ્ણુનુવવાદ સભા યોજાઈ. પરિ-  
પદના આગેવાનોએ પ્રાસંગિક  
પ્રવચનો કર્યાં. જૈન સાહિત્યનું  
નિઃશુલ્ક વિતરણ કરાયું.

## વિનોબાજીનો

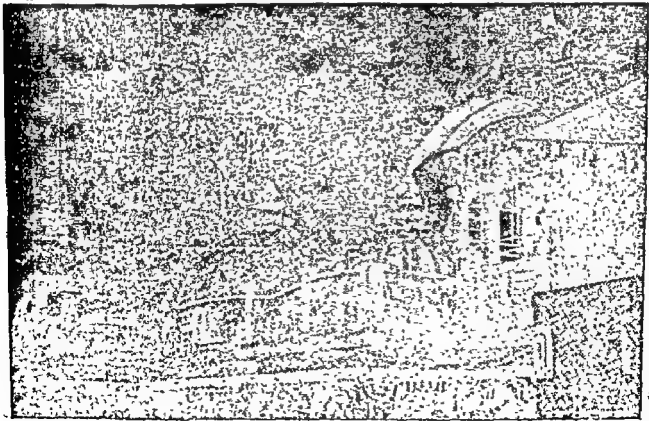
### અનુરોધ

સેવાશ્રમ [વર્ધા] ભગવાન

મહાવીરની ૨૫૦૦મી નિર્વાણ  
સંવાસરી પ્રસંગે શ્રી વિનોબા-  
જીવેએ સર્વ સેવા સંધના દરેક  
સેવાભાવી કાર્યકરોને મંચાહાર,  
માછલી, ઇન્દ્રાને જીવનભર ત્યાગ  
કરવા અનુરોધ કર્યો.

ગાથા : ૨૪ નવેમ્બર ૧૯૭૪-  
ના જિલ્લા નિર્વાણ સમિતિ તરફ-  
થી રથયાત્રા નીકળી જે થાણાના  
ઇતિહાસમાં સૌથી મોટી હતી.  
આ યાત્રા શિવાજી મેદાનમાં  
જાહેરસભામાં ફેરવાઈ. કલેક્ટર  
શ્રી જૈન. જયરામને અધ્યક્ષસ્થાન  
સંભાળ્યું. અતિથિ વિશેષ શ્રી  
ભાઉસાહેબ વતકે [રાજ્યનાં  
નાણાં પ્રધાન] અને શ્રી ચંદન-  
મલ યાદે પ્રાસંગિક પ્રવચન  
કર્યાં.

સમિતિ તરફથી અત્રેના  
જૈન મંદિરમાં ભગવાનના પૂર્વ-  
ભવો વગેરેની, ત્રિશલામાતાના  
૧૪ સ્વર્ણો વગેરેની ઝાંખી  
કરાવતું ૧૦મી ડીસેમ્બરના રોજ



પ્રદર્શન યોજાયું. જિલ્લા પરિષદના પ્રમુખ શ્રી તારાબાઈ વતકના અધ્યક્ષસ્થાને યોજાયેલ ઉદ્ઘાટન સમારંભમાં શ્રી રિષભદાસ રાંકાએ પ્રદર્શન ખૂલ્યું મૂક્યું. આ પ્રદર્શન જિલ્લાના ૧૩ ગામોમાં યોજાયું.

યાચા : શ્રી સિદ્ધચંદ્ર જૈન નવયુવક મંડળ દ્વારા નિર્વાણ મહોત્સવ વર્ષના ઉપલક્ષમાં 'મહાવીર નિર્વાણ સ્મારિકા'નું પ્રકાશન કરવાનું આંખું.

શ્રી સિદ્ધચંદ્ર જૈન નવયુવક મંડળે આ નિર્વાણોત્સવની લબ્ય રીતે ઉજવણી કરી. ધાર્મિક ઉપકરણ કેન્દ્ર ખોલવામાં આંખું.

શ્રી સુનિમ્મતસ્વામી જિન લય પર 'જૈનધ્વજ'ને કલેક્ટર શ્રી જયરામનના વરદ હસ્તે ફરકાવવામાં આવ્યો. તેમજ જિનાલયને રોશનીથી લબ્ય રીતે શણ-

**વિનોબાજીએ 'સમણસુત'**

**અન્યતું કરેલ ઉદ્ઘાટન**

ગારમાં આવેલ.

વર્ધા : આચાર્ય વિનોબાજીએ જન્મ કલ્યાણક દિને "સમણસુત" [ભગવાન મહાવીરનાં ઉપદેશવચનો] અન્યતું

ઉદ્ઘાટન કર્યું. રાતે શ્રી શ્રીમતા રાયણી અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા મંચી. આ પ્રસંગે 'સ્વાધ્યાય મંડળ'ની રચના થઈ.

વિદલ : આ ક્ષેત્રના તમામ મુખ્ય જિલ્લાઓના મોટા શહેરોમાં "ભગવાન મહાવીર સ્થંભ" સ્થાપવાનો નિર્ણય કરાયો છે. અમરાવતી નગરપાલિકાએ સ્થંભ જાલો કરવા માટે રૂ. નવ હજારની રકમ તેમજ શહેરની મધ્યમાં જગ્યા ફાળવી આપી છે.

નાગપુરમાં વર્ધમાનનગર ક્ષેત્રમાં 'મહાવીર ઉદ્યાન અને સ્થંભ' ખતાવવાની યોજના

- પ્રત્યેક જૈન મંદિર, સ્થાનક, પાઠશાળા, રાણા, છાત્રાલય, મંડળ અને ઘરમાં ને શુદ્ધની નોંધણી.
- પ્રાધ્યાપક પ્રતાપુમાર દોશિયાના નિદેશનમાં ૨૫૦૦માં મહાવીર નિર્વાણ વર્ષમાં

## વર્ધમાન ભારતી, બેંગલોર દ્વારા નિર્મિત

સર્વ પ્રથમ જૈન ધાર્મિક એલ. પી. રેકૉર્ડ

- મહાવીર દર્શન
- વીર વંદના
- શ્રી આત્મસિદ્ધિ શાસ્ત્ર
- રાજપદ (પ્રકાશ્ય) ઈ. પી. રેકૉર્ડ
- આનંદપત્ર કે પદ
- અનંતજી અનુગૂળ
- શ્રી ભક્તિસર સ્તોત્ર
- આપૂર્વ અવસર
- વાજબક્ષિ પદ [પ્રકાશ્ય]

- વર્ધમાન ભારતી, ૧૨, પ્રેમિકા રોડ, બેંગલોર-૫૧૦૦૦૮, [ફોન : ૫૦૪૪૩]
- ધર્મસંગીતા, ૨૦, વાડીયા સ્ટ્રીટ, તારેવ, શુભર્ધ-૪૪, [ફોન : ૩૭૪૪૮૧]
- શ્રી અનેકદાસ શાહ, ૧૪, અમરવતી સ્ટ્રીટ, કલકત્તા-૧, [ફોન : ૩૪૬૩૨૧]

નિર્મવજ્ઞ : આ પ્રતાપુમાર દોશિયાના અને વર્ધમાન ભારતી ગીતવંદના લોક સંગીત, સુગમ સંગીત, અદિત સંગીત અને ખ્યાન સંગીતના કાર્યકરો યોજવા સંસ્થાઓ, કાર્યકર્તાઓને તેમજ ઉક્ત ગીતવંદ [CHOIR]માં જોડાવા સંગીત કલાકારોને નિર્મવજ્ઞ છે. પત્રદ્વારા, પ્રત્યક્ષ થા ફોનથી ઉપરના સંસ્થાને વિગતોરૂપે પર સંપર્ક સાધવો.

● આવશ્યકતા છે, અતિશય છે. ●

વર્ધમાન ભારતી રેડિયો સિસ્ટમ અને આકાશવાણી પરથી નિયમિત જૈન દર્શન-વિદ્યા-સંસ્કૃતિના સમયક વપના પ્રચાર કાર્યકરો વિવિધ રૂપે અનેક ભાષાઓમાં રજૂ કરવા ગમે છે. જરૂર છે, સાદ છે, ધર્મપ્રભાવનાય તેનું ખર્ચ વહન કરનાર સર્વ જીવોને વીર શાસનના રસિયા કરવા ઇચ્છતા દાવાઓ અને સચોટી.



કાર્યાન્વિત બની છે.

યવતમાલ જિલ્લા નિર્વાહ સમિતિએ સાડા પાંચ એકર જમીન ખરીદી છે. ત્યાં વિદ્યાકેન્દ્ર, ઉદ્યાન, પુસ્તકાલય અને અન્ય રચનાત્મક પ્રવૃત્તિઓનું કેન્દ્ર બનાવવાની યોજના ઘડી છે.

બાલુસગવ : શ્રી નવીન-મુનિજી 'શુભરાત્રી'ની પ્રેરણાથી અહીં તેમ જ આલુબાગુમાં ૨૫૦૦ અજૈન ભાઈઓએ મધ-માંસ, રાત્રિભોજન, ભુગાર આદિ ત્યાગતા નિયમો લીધા. ઉપાશ્રય, મહાવીર ભવન, પાઠશાળા, પુસ્તકાલય, ઔષધાલય આદિની સ્થાપના થઈ સાધર્મિકે, ગરીબોને સહાય વગેરે સહુતના કાર્યો થયા.

તપ-ત્યાગના તેમજ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો ચોળયા. શાસ્ત્રમાં આ બધાં ગામે અને શહેરો ઉપરાંત ચાસ, તળે-ગાંધ બારામતી, લોનાવલા, ધંધુરી,

## વિદર્ભ જિલ્લાના ગામોમાં

વિદર્ભ જિલ્લો : મહારાષ્ટ્રના આ જિલ્લામાં જૈનસમાજના સુપ્રસિદ્ધ નેતા જવાહરલાલ મુજોતે અમરાવતી, ભંડારા, આઠાલા, શુલકાણા, નામપુર અને ચંદ્રપુર તથા યવતમાલ જિલ્લાની એકડોગર અને નવેંબર મહિનામાં મુલાકાત લઈ નિર્વાહ-મહોત્સવનું ઉત્સાહપ્રેરક વાતાવરણ બનાવ્યું હતું.

શ્રી મુજોતે ઉપરાંત બધા જિલ્લામાં એક વર્ષ સુધીના કાર્યક્રમો રચનાત્મક અને પ્રચારાત્મક બને દષ્ટિએ કાર્યરત કરવા માટે ચોળનાઓ તૈયાર કરાવી કાર્ય આગળ વધાર્યું હતું.

જિલ્લાના નમ્રો અને ગામોમાં, મુખ્ય માત્ર, પાઠ આદિનું નામકરણ ભવવાન મહાવીરના નામ પર કરવામાં આવ્યું છે. તા. ૧૩ નવેંબરથી ૨૦ નવેંબર સુધી એક સપ્તાહ, ભારે ધામધૂમથી સર્વજન રથયાત્રાઓ, પ્રભાતફેરિયો, સેમિનાર, જાહેરસભાઓ આદિ ચોળવામાં આવેલ.

સીનર, સુપા, કઢયાણ, કરજત, કરાડ, તાસગાંધ, ખાપોલી, રહી-મતુર, શેંગાવ, હિંગનઘાટ. ભાંડુ-કળી તીર્થ, ખાલાઘાટ, ખાલાપુર, પેઠણ, ઉસ્માનાખાદ, ભંડારી, ચાંદા, ભુસાવળ, મનમાડ, ગંગા-ખેડ, દહોણ, વસઈ, લાતુર, વિજય-કુર્ગ ગામોમાં પણ નિર્વાહ વર્ષની ઉજવણી તપ અને ત્યાગપૂર્વક થઈ હતી. તેમજ જાહેર શુભાનુ-નુવાદ સભાઓ, પ્રભાતફેરી, પ્રદર્શનો, સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો વગેરેનું આયોજન થયું હતું.

## ભગવાન મહાવીર સ્મૃતિ ભવન

વર્ષ : તા. ૧૩થી ૧૫ સુધી ત્રણ દિવસનો કાર્યક્રમ થયો. ૧૫મીએ સ્થાનક ભવનમાં ભગવાનની પૂજા અને પ્રાર્થના થયા. દિવસ જૈન બોડિંગના પઠ્યજલ્પમાં "ભગવાન મહાવીર સ્મૃતિ ભવન" નિર્માણ કરવાનો નિર્ણય લેવાયો અને તે માટે દિ. જૈન બોડિંગ દ્રરે સ્વક્રમર ચોરસ શીટ જગ્યા આપવાનું સ્વીકાર્યું. ૧૪મીએ ખોપરાના શ્રી જૈન સ્વેતાંબર ચંદ્રપ્રભુ મંદિરથી ચંદીની રથયાત્રા નીકળી. ૧૫મીએ સર્વે શાસ્ત્રના પ્રધાન શ્રીમતી પ્રભારાવની અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા મળી. રથયાત્રાની સુંદર રચનાઓ માટે પુરસ્કારો અપાયા.



૬

રોગીની  
સેવા માટે  
સદાય  
જાગૃત  
રહેવું જોઈએ

૭

મુમતીલાલ ભોગીલાલ

ભોગીલાલ પ્રેમચંદ એન્ડ કંપની

૨૪, પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ,

મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨



□ આકાશવાણીના કોહિમા કેન્દ્રે રાજ્ય નિર્માણ મહોત્સવ સમિતિ આયોજીત મહાવીર જન્મકલ્યાણક સમારોહનો “આંખે દીકો અહેવાલ-રનીંગ કેમેન્ટરી” આપીને, આ ઉજવણીમાં ભાગ ન લઈ શકનાર સૌ પ્રજાજનોને ભગવાન મહાવીરનો ગુણ-નુવાદ સાંભળવાનો યુદ્ધ લાભ આપ્યો.

સમગ્ર ભારતના આકાશવાણી કેન્દ્રોમાં માત્ર કોહિમા કેન્દ્રે જ આ પ્રકારનો વિલક્ષણ કાર્યક્રમ આપ્યો હતો.

□ રાજ્યના દીમાપુર શહેરમાં ભગવાન મહાવીરના નામે એક ધર્મદા દવાખાનાનું નિર્માણ થયું છે, જ્યારે ‘ભગવાન મહાવીર પાર્ક’નું નિર્માણકાર્ય ચાલુ છે.

□ આ પાર્કમાં સંગેમરમરનો ક્રીડિંગ સ્તંભ પણ તૈયાર થઈ રહ્યો છે. તેના ઉપર ભગવાન મહાવીરના ઉપદેશો શિલ્પાંકિત કરાશે.

□ દીમાપુરમાં શરૂ થનાર લો કોલેજને ‘ભગવાન મહાવીર લો કોલેજ’ નામ આપવાના પ્રયત્નો ચાલુ છે.

□ રાજકીયસ્તરે દીમાપુરમાં “મહાવીર સુપર મારકેટ” બનશે.

□ મોકોશુંગમાં ભગવાન મહાવીર પ્રત્યૂતિગૃહ અને ખાલકેન્દ્ર બની રહ્યા છે.



## ગાંધીજી

□ કોહિમામાં રાજકીય સ્તરે ગાંધી [સ્મારક પુસ્તકલયમાં ‘મહાવીર કક્ષ’ શરૂ કરવામાં આવ્યું છે.

□ પ્રજાદેશની સીમા પર મોનમાં “ભગવાન મહાવીર ખાલ કેન્દ્ર” પણ બની રહ્યું છે.

□ રાજ્ય સરકારે પ્રચાર, પ્રદર્શન, રથયાત્રા આદિ માટે અંદાજે રૂ. એક લાખથી વધુ રકમ ખર્ચી છે.

□ દિગમ્બર સમાજની પ્રાંતિય સમિતિએ પાંચ લાખ રૂપ હબર રૂ. નું બજેટ નક્કી કરી જુદા જુદા કાર્યો હાથ ધર્યા હતા.

□ નાગાલેન્ડ ટાઇમ્સ અને ઉરા નેક્સ સાપ્તાહિકોએ વિશેષાંક પ્રકટ કર્યાં.

□ લાયન્સ ક્લબ દીમાપુરે અન્ટીસ્કૂલીય વકતૃત્વ સ્પર્ધા યોજી. અને ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ અંગે અંગ્રેજી તેમજ સ્થાનિક ભાષામાં પુસ્તિકા પ્રકટ કરી તેનું વિતરણ કર્યું. આ ક્લબે મહાવીર ચિત્રકલા સ્પર્ધા પણ યોજી.

□ મહાવીર છાત્ર પરિષદ, ગોહત્તીના સૌજન્યથી ચિત્ર પ્રદર્શન યોજાયું.

□ રાજ્યના તમામ છળિધરો [ચિથેટર]માં ભગવાનની વાણીની સ્લાઇડો બતાવાઈ.

□ રેલ્વે ટિકિટ પર મહાવીર-વાણી પ્રકાશિત કરવામાં આવી હતી.



ભગવાન મહાવીર રચ૦૦મી

નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : શ્રી રાજ્યપાલ, નાગાલેન્ડ

પ્રમુખ : મુખ્ય મંત્રી

ઉપ-પ્રમુખ : શિક્ષણ મંત્રી

શ્રી શુભકરણ સેહી

શ્રી કિશનલાલ સેહી

શ્રી માંગીલાલ જૈન

દીમાપુર

"

"

"

"

"

સચિવ : શ્રી કુલચંદ સેહી

સહસચિવ : શ્રી મોતીલાલ છાખડા

ખજાનચી : શ્રી સોહનલાલ જૈન, બી. એ. સી.

સંપર્ક તથા આયોજન અધિકારી : એન્ડ્ર્યુ કેશન ડાયરેક્ટર, નાગાલેન્ડ.

સર્વથી સભ્યો ●

શ્રી આઇ. શશીમેરન અચ્ચર,  
નિકાસ આયુકત.

નાગાલેન્ડ સરકારના સચીવ,

વિત્ત વિભાગ.

નાગાલેન્ડ સરકારના સચીવ

સમાજ કલ્યાણ વિભાગ.

એ. ટેવીચૂસા (એમ. પી.)

એમ. વીરો (એમ. પી.)

ડી. એલ. મેય (એમ. એલ. એ.)

જી સી. પેરા, (એમ. એલ. એ.)

એમ. પેસેઇ (પ્રમુખ) દીમાપુર

ટાઉન કમિટી

સરદાર, શુરુમુખસિંહ

જે. કે. જૈન

છગનલાલ પાટની

ચેનરૂપ ખાકલીવાલ

રાજકુમાર સેહી

હુંગરમલ ગંગવાલ

પી. સી. મોથરા (એડવોકેટ)

ઉમાશંકર અગ્રવાલ (એડવોકેટ)

ચાંદમલ સેહી

સુગનચંદ કાસલીવાલ

મોહનલાલ અગ્રવાલ

તારાચંદ સિંઘવી

મોહનલાલ યાદવ

માણિક બદાચાર્ય

ઈન્દ્રજીત શર્મા

સોબાલકરમ

એસ. કે. દત્તા

એ. હુસેન

ચાંદમલ સેહી

ઈકબાલજીતસિંહ

મહાવીર પ્રસાદ પાટની

પ્રી-સીપાલ,

[દીમાપુર મહાવિદ્યાલય]

લોમતી સેમા

વી. કે. શુક્લા

શ્રીમતી હરિશચંદ જૈન

જ્ઞાન પ્રકાશ જૈન

સંપાદક : સીટીજન્સ વોઇસ

રૂપચંદ સરાવગી

એમ. કે. જૈન, મોકોચુંગ

કનૈયાલાલ જૈન, મોકોચુંગ

બી. એલ. શુપ્તા ટવેનસાગ

સતીશચંદ જૈન

શાંતિલાલ જૈન, કેહિમા

નાગાલેન્ડ ટાઇમ્સ, દીમાપુર.

કુપારામ જૈન

દીપચંદ સેહી

સોહનલાલ છાખડા

રતનલાલ સેહી

હુલીચંદ બિનાદિયા

પંડિત ઉત્તમચંદ જૈન

પંડિત ગુલાબચંદ જૈન

ન્યાયો લોથા



દીમાપુર : જૈન મંદિર સામે ખાસ ઊભા કરાયેલ ભગવાન મહાવીર પેંડોલમાં ૧૨ થી ૨૦ નવેમ્બર ૧૭૪ નવ દિવસ સુધી અનેકવિધ કાર્યક્રમો ચોજાઈ નિર્વાહિત્સવ ઉજવાયો. ૧૨મીએ ૨૪ કલાક અખંડ 'કિર્તન' થયું. ૧૩મીએ પ્રભાતફેરી નીકળી, પૂજન થયું અને તર્વાણુ લાડુ ચઢાવ્યા. તાણાપ્રધાન શ્રી એસ. સી. સગીરે જૈન ધ્વજ ફરકાવ્યો. અને શ્રી જી. સી. પૈરાના પ્રમુખપદે જાહેર સભા મળી.

આ દિવસે આરોગ્ય પ્રધાન શ્રી ધરમયા લોખાઆઓએ "ભગવાન મહાવીર દંત ઔષધાલય"નું ઉદ્ઘાટન કર્યું" રાતે દીપમાલા ઉત્સવ ઉજવાયો. અને શ્રી વિનયકુમાર 'પથિક' તથા શ્રી માંગીલાલ જૈને ભજન-ગીત આદિ કાર્યક્રમો રજૂ કર્યાં.

નવે નવ દિવસ સુધી રોજ સવારે પ્રભાતફેરી નીકળી, મંદિરોમાં પૂજનો થયાં અને રાતે દીપાલ્સવ ઉજવાયા.

૧૪ નવેમ્બરે જોલના કેદીઓને ફળ, મિઠાઈ અને જૈન સાહિત્યનું વિતરણ કરાયું. રાતે પાશસ મંડળે હિન્દી નાટક "જીયો ઔર જીને દો" ભજવ્યું.

૧૫મીએ હોસ્પીટલમાં દરદીઓને ફળ, મિઠાઈ અને જૈન સાહિત્ય નહેંચાયું. ૧૬મીએ દીમાપુર લાયન્ડ કલબ તરફથી,

સરદાર ગુરુચુખસિંહની અતિથિ વિશેષતામાં ભગવાન મહાવીર વિષે સેમિનાર ચોળયો.

૧૭મીએ દીમાપુર રોટરી કલબ તરફ ચિત્રરૂપાં ચોળાઈ. આ દિવસે ખાળગૃહોમાં ફળ અને મિઠાઈ નહેંચાયા. ૧૮મીએ વિદ્વાનોએ જૈન મંદિર વિષેના લેખોનું વાચન કર્યું.

૨૦મી નવેમ્બરે નીકળેલ રથયાત્રામાં ભગવાનના જીવન પ્રસંગો આલેખતા ચિત્રો અને રથનાઓ હતા.

## દંત ઔષધાલયનું

### ● નિર્માણ ●

મહાવીરપાર્કમાં કીર્તિસ્થંભ

૮મી ડીસેમ્બરથી ત્રણ દિવસ સુધી દીક્ષા કલ્યાણક મહોત્સવ ઉજવાયો. સવારે સ્થાનિક જૈન મંદિરમાં ચોસઠ ઋદ્ધિ વિધાન ચોળાયું. રાતે પંક્તિ શુભાચયદંજી શાસ્ત્રીનું જાહેર પ્રવચન થયું. તા. ૬ અને ૧૦ના બંને દિવસ ભજન-કિર્તન અને વિદ્વાનોનાં પ્રવચનો થયાં. તેમજ જૈન મંદિરમાં ધાર્મિક સંગીતનો કાર્યક્રમ થયો.

૧૧ ડીસેમ્બરે (વવિધ રથનાઓ, જેનરો અને જેન્ડ સહિત સરથસ નીકળ્યું. શ્રી કુલચંદજી ચેડીએ ભગવાન મહાવીર પાર્કમાં

કીર્તિસ્થંભ સ્થાપ્યો. સંજેમરમરના પથ્થરમાં બનેલા આ સ્થંભમાં ભગવાનના ઉપદેશો અંકિત કરાયા છે.

દીમાપુર રોટરી કલબ તરફથી ૧૭મી નવેમ્બરે ચિત્ર-રૂપાં થઈ. આ દિવસે ખાળગૃહોમાં ફળ-મિઠાઈ વહેંચવામાં આવ્યા. ૧૮મીએ વિદ્વાનોએ જૈન મંદિર વિષે લેખોનું વાંચન કર્યું.

મેદિયાનુ-૪ : પ્રભાત ફેરી, રથયાત્રા અને જાહેરસભા ઉપરાંત અત્રેના નગરવાસીઓએ સિવિલ હોસ્પીટલમાં દરદીઓને તેમજ જિલ્લાની જેલોમાંના કેદીઓને બિસ્કુટ, મિઠાઈ તથા પુરીઓ વહેંચીને ભગવાનનો જન્મકલ્યાણક ઉજવ્યો.

મોગાયુગ : ઉપાયુક્તનીઅધ્યક્ષતામાં રચાયેલ જિલ્લા નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે ૧૩મી નવેમ્બર ૧૭૪ના રથયાત્રાથી નિર્વાણ મહોત્સવનો શુભારંભ થયો. ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ સંખંધી પરિસ્વાદ પથ ચોળયો.

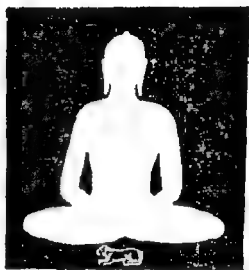
દીદ : નિર્વાણ દિને ૧૩ નવેમ્બરે અત્રે પ્રભાતફેરી નીકળી. માં ભગવાનના ઉપદેશ વિષે તે ઠેકઠેકાણે પ્રવચનો થયાં. સવારના સરદાર ગુરુચુખસિંહના મુખ્ય અતિથિપદે સિમ્પોઝીયમ ચોળાયું.



## શરણુની ઝંખના

હે દેવાધિદેવ પરમાત્મા મહાવીરસ્વામી!

આપે  
અતિ આકરા તપ તપીને,  
અનેક અસહ્ય સંકરો  
અદીનબાવે  
સહન કરીને અને  
ઝંઝાવાત જેવી કષ્ટમય  
સાધનાને  
સફળ બનાવીને  
જીવનના અમૃતસમુદ્ર  
પરમાત્મપદ  
પ્રાપ્ત કર્યું હતું.



હે  
પરમ ઉપકારી  
તીર્થંકર પ્રભુ!

આપને પ્રાપ્ત થયેલ એ અમૃતરસનું જગતના જીવોને પાન  
કરાવવા માટે આપે, ધર્મતીર્થની સ્થાપના કરીને, દિવ્ય પરબ  
બેસારી હતી. એ પરબના અમૃતરસનું પાન કરીને દેહકેટલા પામર  
આત્માઓ પરમાત્મભાવનું વરદાન મેળવીને ધન્ય બની ગયા.

હે વિતરાગ દેવ! આપનો જય થાયો!

હે જગતના નાથ! હે જગતના શુકુ! હે જગતના માર્ગદર્શક!  
હે જગતના શરણુ! હે ધર્મના દાતા! હે ધર્મના નાયક!  
હે ધર્મસાક્ષાત્કરના ચક્રવર્તી! આપને અમારા અંતરના વંદન હો!

હે કમુષ્ઠાના સાગરસ્વામી! અમારા જેવા દીન-દુઃખી  
જીવોને સદાય આપના ચરણોનું શરણુ હોજો!  
હે ધર્મના સારથી! આપે બતાવેલો ધર્મપથ અમારો જીવનપથ બન્યો!

● વંદનાલિલાપી : જયંતિલાલ ચાર. શાહ, સુંબઈ.

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ -

પ્રમુખ : શ્રી રાજ્યપાલ, ઓરિસ્સા

સર્વશ્રી સભ્યો

શ્રી કે. ટી. સતારાવાલા;  
 રાજ્યપાલ સલાહકાર  
 ગૃહસચિવ શ્રી પદ્મનાભ મિશ્રા  
 રાજકિશોરદાસ  
 ગોપાલચંદ્રદાસ  
 રાધાનાથ,  
 સંપાદક : 'ધી સમાજ'  
 સુરેન્દ્રનાથ દ્વિવેદી,  
 ઉપપ્રમુખ, યોજના બોર્ડ

ગોપીનાથ મહંતી ભુવનેશ્વર  
 સત્યનારાયણ રાજગુરુ, પરલાકિમેદી  
 શાંતિકુમારજી અથવાલ  
 મદનલાલ જી. નાહટા  
 મંગલચંદ જી. ચોપડા  
 ઇન્દુલાલજી મહેતા  
 સચિવ, સાંસ્કૃતિક વિભાગ

નિર્વાણોત્સવ અવસરે ઓરિસ્સા રાજ્યમાં 'અહિંસાદર્શી' સમાજની રચના થઈ છે. સભ્ય બનનારે પાંચ નિયમો સ્વીકારવાના હોય છે. તે આ પ્રમાણે છે:

૧. જીવનભર માંસાહાર ન કરવો.
૨. કદી દારૂ ન પીવો, જુગાર ન રમવો.
૩. સદાચારી બનવાનો અને અહિંસાત્મક વ્યવહાર રાખવાનો પ્રયત્ન કરવો.
૪. રોજ દસ મિનિટ અથવા યથાશક્તિ સમય સુધી આત્મનિરીક્ષણ કરવું.
૫. સર્વધર્મ સમન્વયની ભાવનાના વિકાસ અને પ્રચાર માટે સંપૂર્ણ સાથ આપવો.

કલક : શ્રી મનોહર સુનિલ 'કુમુદ' મહારાજની નિશામાં દીક્ષા દિવસ ઉજવાયો. રાતે શ્રી વેણીભાઈ ડી. મહેતાએ 'જૈન પ્રતીક'નું ઉદ્ઘાટન કર્યું.

રૂરકેશ : નિર્વાણ સમિતિ તરફથી ૧૫ થી ૨૩ એપ્રિલ ૭૫ નવ દિવસ સુધી જન્મ કલ્યાણકની

ઉજવણી થઈ. ૨૩મીએ એકઠુંબાર થી વધુ ગરીબ અને રક્તપિત્તિ-યાઓને લોજન આપાયું. ૨૪મી એ બધા જ કિસ્કાના જૈનોની રથયાત્રા નીકળી તે બાદ જુજર જૈન ભવનના પ્રાંગણમાં સભા થઈ. સભા બાદ જૈન ભવનમાં નૌકારશી જમણુ ચોળાયું.

રૂરકેશ : અગ્રે ૧લી દીસે-મ્મરથી આઠ દિવસ સુધી વિવિધ કાર્યક્રમો સાથે ભગવાનનો દીક્ષા કલ્યાણક મહોત્સવ ઉજવાયો. આ પ્રસંગે ઘણાંએ અનેકવિધ ત્યાગ માટેના નિયમો લીધા. 'શ્રી મહાવીર પુસ્તકાલયની' પણ સ્થાપના થઈ.



અજ્ઞાનીનો સંગ  
નાહિ કરવો બેઘબો.

★ સીમેન્સ ઇલેક્ટ્રીક મોટર ★  
★ સ્વીચગીઅર ★ પર્ષોંગસેટ ★ રસ્ટન કીરલોસ્કર ★  
★ ડીઝલ ઓઈલ એન્જીન ★ બસલ સ્પેરપાર્ટ્સ ★

● આદે મળે ●

ઈસ્ટર્ન ઈન્ડસ્ટ્રીઅલ સીન્ડીકેટ

(મશીનરી મરચાંદસ)

એમ્પ્લોડ ડીલર્સ : રસ્ટન ડીઝલ ઓઈલ એન્જીન

—○ શાશ્મ-ઓફિસ ○—

૧૭૫-૧૭, નગીનદાસ માસ્ટર શેડ (મેટાલ સ્ટ્રીટ), કોલ,

સુ'બર્ધ-૪૦૦-૦૨૩

ફોન : ૩૧૧૨૬૪ : ૨૫૧૫૬૨

ક્ર સત્ય ક્ર  
ક્ર અને ક્ર  
ક્ર નિ: શં ક્ર  
ક્ર તેને જ સમજો જે ક્ર  
ક્ર વીતરાગે ક્ર  
ક્ર કહું છે. ક્ર  
ક્ર ક્ર

ભવ્યુત્તમલ સુમેરમલ એન્ડ કું.

☆ ગ્રાહ્યમ ☆

મોતીરામ ભવન

૩૨, ખતર મળી, સુ'બર્ધ-૪.

ફોન : ૩૮૪૪૫૬

□

□

□

☆ ઓફિસ ☆

૧૮, ચલ્લાલવાડી

સુ'બર્ધ-૪.

ફોન : ૩૩૦૩૧૫

□ ગ્રામ : BESTYOJNA □

પંતળ સરકારે ૧૩ ડીસેમ્બર ૧૯૭૪થી એક વરસ માટે સળ પામેલા કોઈપણ કેદીને દેહાંત હંડ (ફાંસી) નહિ આપવાની તેમજ કેદીઓની સળમાં ઘટાડો કરવાની ઘોષણા કરીને નિર્વાણ શતાબ્દી વર્ષની ઉજવણીને સોનેરી ચશકલગી ચઢાવી.

રાજ્યભરમાં શતાબ્દી વર્ષની ઉજવણી પૂરા ઉમંગ અને ઉલ્લાસથી થઈ શકે તે માટે રાજ્ય સરકારે ઉદાર સાથે અને સહકાર આપ્યો. લગ

વાન મહાવીર નિર્વાણ સંમિતિની રચના થઈ ચારે સંપ્રદાયની એક પ્રતિનિધિ સંસ્થા “મહાવીરજૈન સંઘ”ની સ્થાપના થઈ. આ ઉપરાંત વિવિધ કાર્યક્રમોને કાર્યાત્મક કરવા માટે ઉપસમિતિઓ પણ રચાઈ. તમામ કાર્યક્રમોનો સફળ રીતે અમલ થાય તેમજ ચોજનાઓ કાર્યાન્વિત અને તે માટે “લોહ” મહાવીર ફાઉન્ડેશન”ની પણ મોટા પાયે મહત્વપૂર્ણ સ્થાપના થઈ.

રાજ્ય સરકારે શતાબ્દી વર્ષને ‘અહિંસા વર્ષ’ તરીકે જાહેર કર્યું. સારાય વર્ષ દરમિયાન શિકાર પર પ્રતિબંધ જાહેર કર્યો. લગવાનના પંચેય કલ્યાણક દિવસોને રાજ્યભરમાં ‘શરાખ રહિત’ અને ‘માંસ રહિત’ દિવસ ઘોષિત કર્યાં. અને આખાય વરસ દરમિયાન સરકારી લોજનાલયોમાં માંસ અને શરાખનું વેચાણ બંધ રખાયું.

રાજ્ય સરકારના પ્રવાસ-પર્ચેટન વિભાગે એપ્રિલ ૭૫થી માય ૧૯૭૬ના એક વરસની લગવાન મહાવીરના જીવન પ્રસંગોની સચિત્ર

હાયરીનું પ્રકાશન કર્યું.

રાજ્યના વિવિધ દૈનિક અને સાપ્તાહિકોએ નિર્વાણ કલ્યાણક, જન્મ કલ્યાણક અને ઉવળસાન કલ્યાણક પ્રસંગે ખાસ પૂર્તિઓ તેમજ વિશેષાંકો પ્રકટ કર્યાં.

જાહેર સંપર્ક વિભાગ-પંતળે લગવાનની તસ્વીરવાળા તેમજ તેમના ઉપદેશોના કીર્તિપત્રો ‘વોલ-પોસ્ટર’ બહાર પાડ્યા.

સ્થાનિક સ્વરાજ્ય વિભાગે રાજ્યની તમામ

સુધરાઈઓને ‘લોહ’ મહાવીર ફાઉન્ડેશન’ સંસ્થાને ફાળો આપવા માટે આદેશો આપ્યા.

દરેક ઉજવણીના દિને આકાશવાણીએ વિશેષ કાર્યક્રમ આપ્યા તેમજ સમાચાર-યુક્લેટિન પ્રસારિત કર્યાં.

રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓના વહી

વધકમાં તેમજ પંતળની યુનિવર્સિટીઓનાં પ્રાંગણમાં કીર્તિસ્થંભ ઊભા કરવાનો નિર્ણય લેવાયો.

ભાષા વિભાગ-પંતળે (પતિયાલા) પંતળી ભાષામાં લગવાનના ઉપદેશનું એક પુસ્તક પ્રકાશિત કર્યું.

રાજ્યના સરકારી અને અર્ધ સરકારી તમામ મકાનો ઉપર રોશની કરાઈ.

રાજ્યમાં ૧૦૮ સમારોહ યોજાયા. આ તમામ સમારોહ રાજકિયસ્તરે અને જિલ્લાસ્તરે થયા.



રાજક્રિય ધારણ સિવાય રાજ્યભરમાં જે  
અનેકવિધ નિર્માણ કાર્યો થયા તે આ પ્રમાણે છે:

#### ૦ અમૃતસરમાં

- રીડો પ્રીજને 'મહાવીર પ્રીજ'નું નામ.
- કાઠિયા બજારને 'મહાવીર બજાર'નું નામ.
- રેલ્વે સ્ટેશને ભગવાન મહાવીર માર્ગનું નામ.
- જીયાલા રખના.
- મહાવીર માર્ગ, પટ્ટી.

#### ૦ ભંટીંગામાં

- માલ સ્ટેશને 'મહાવીર સ્ટેશન'નું નામ
- મહાવીર પાક, માનસા
- મહાવીર ભવન, માનસા
- મહાવીર મેમોરિયલ ટ્રસ્ટ  
(પંચમ-શ્રી મહાવીર જૈન સંઘના પ્રમુખ  
શ્રી ભોજરાજ જૈને ડૉ. પાંચ લાખનું દાન  
આપ્યું.)
- સરકારી હોસ્પિટલને ભગવાન મહાવીર હોસ્પિ-  
ટલનું નામ

#### ૦ ભૂદલર હેડીમાં

- ભગવાન મહાવીર ભવન

#### ૦ વ્યંડીગઢમાં

- ડૉ. એક્સિંહ [મુખ્યપ્રધાન]ના પ્રમુખપદે  
'લોહ' મહાવીર ફાઉન્ડેશન' સંસ્થાની સ્થાપના.  
આ સંસ્થાને રાજ્ય સરકારે ડૉ. પાંચ લાખનું  
અનુદાન આપ્યું.
- એસ. એસ. જૈન મહાસભા દ્વારા ડૉ. દસ  
લાખના ખર્ચે "જૈન અમર હોસ્ટેલ" અને  
"મહાવીર પબ્લિક સ્કૂલ"
- મહાવીર ધર્માર્થ દવાખાતું
- મહાવીર ભવન, રત્નડીસેઅર.
- 'અનેકાંત' સામયિકનું પ્રકાશન

#### ૦ દેહલામાં

- ભગવાન મહાવીર ભવન

#### ૦ ધુરીમાં

- મહાવીર થેરીટેબલ હોસ્પિટલ

#### ૦ ફીરાહપુરમાં

- મહાવીર જૈન ગલ્સ હાઇર સેકન્ડરી સ્કૂલ
- મહાવીર ભવન છુરા,
- મહાવીર માર્કેટ, અખોહર

#### ૦ ફરીદકોટમાં

- મહાવીર પબ્લિક સ્કૂલ (ફરીદકોટ)
- ભગવાન મહાવીર ભવન (જૈનો)
- ભગવાન મહાવીર ભવન, (નિહાલસિંગવાલા)
- ભગવાન મહાવીર ભવન (બાધાપુરાના)
- ભગવાન મહાવીર શીવજી તાલીમ શાળા,  
[ગોગા] [જૈનવિદ્યાર્થી ભંડારી શ્રી પદમ-  
ચન્દ્ર અને સાધવીશ્રી સિતાબીની ગ્રેરણાથી]
- ભગવાન મહાવીર શીવજી તાલીમ શાળા,
- મહાવીર નિઃશુલ્ક નેત્ર શિબિર
- મહાવીર માર્ગ, માલોટ
- મહાવીર નિઃશુલ્ક નેત્ર શિબિર, ફરીદકોટ
- સિનેમા થેટરને ભગવાન મહાવીર થેટરનું નામ
- કોલેજ સ્ટેશને મહાવીર સ્ટેશનનું નામ
- મહાવીર ડેકલેમેશન કોન્સ્ટ્રેટ, છ. ટી. બી. ગઢ.

#### ૦ ગુરદાસપુરમાં

- જૈનભૂષણ શ્રી વિમલમુનિભાની ગ્રેરણાથી  
સન્મતિ ભવન અને
- સન્મતિ જનતા સિંહાઈ સ્કૂલ
- મહાવીર સમિતિ હોલ, પકાનકોટ

#### ૦ હોશિયારપુરમાં

- લેખસિતા દરદીઓને આપું વરસ ભોજનદાન
- કારમીર બજારને મહાવીર બજારનું નામ
- સિમલા હિલ્સને ભગવાન મહાવીર પાકનું નામ

#### ૦ બલધરમાં

- મહાવીર પબ્લિક સ્કૂલ
- મહાવીર નિઃશુલ્ક નેત્ર શિબિર
- છ. ટી. લિન્ક સ્ટેશને મહાવીર માર્ગ, નકોદર
- નવાનશહેર દોઆબામાં મહાવીર નિઃશુલ્ક  
નેત્ર શિબિર
- મહાવીર માર્ગ, નકોદર





# પંજબની

## સૂચિત

## યો જ ના ઓ

પતિયાલા-પંજબી યુનિવર્સિટીમાં  
તીર્થંકર મહાવીર અધ્યયન કેન્દ્ર

### ૦ જગરાવમાં

-જગરાવ શ્રીજને ભગવાન મહાવીર શ્રીજનું  
નામ.

-મહાવીર હોમિયોપેથી હોસ્પિટલ

### ૦ કપૂરથલમાં

-કપૂરથલ શહેરને મહાવીર માર્ગનું નામ

-ખાંસાવાલા બજાર, રૂગવાલાને મહાવીર  
માર્ગનું નામ,

### ૦ લુધિયાણામાં

-સિવિલ હોસ્પિટલનું નામ ભગવાન મહાવીર  
સિવિલ હોસ્પિટલ

-ઐતિહાસિક કલાક ટાવરને ભગવાન મહાવીર  
કલાક ટાવરનું નામ.

-લુધિયાણા-ફિરોજપુર રોડને ભગવાન મહા-  
વીર માર્ગનું નામ

-મહાવીર ભવન, પુરાના બજાર

-મહાવીર ભવન, સિવિલ લાઇન્સ

-મહાવીર કમ્યુનીટી હોલ, માછીવાલા

-ગવર્નમેન્ટ ગર્લ્સ હાઈસ્કૂલ, રાયકોટને ભગ-  
વાન મહાવીર ગવર્નમેન્ટ ગર્લ્સ હાઈસ્કૂલનું  
નામ

-મહાવીર ભવન, દાલ બજાર

-મહાવીર મેટ્ર શિબિર, રાયકોટ

-મહાવીર ભવન ચાપલ બજાર,

-મહાવીર લેન બી. ગજન, લેન ધર્મશાળા,  
તિલક નગર

૦ યુવાનોનું ચારિત્ર નિર્માણ કરવા તેમજ  
તેમને સમાજસેવા કરવા પ્રેરણા આપવા  
સમગ્ર પંજબના મુખ્ય નગરોમાં યુવક સંઘો  
અને યુવક મંડળો

૦ નકશા-નુકશાન વિના મહાવીર ચિકિત્સાલયમાં  
ઈ. સી. ૭. તથા 'ચેકસર'ના પ્રખંધ

### ૦ રોપડમાં

-મહાવીર બજાર, રોપડ

-મહાવીર ચોક, ખરડ

૦ આગામી વરસોમાં હાથ ધરાનાર સૂચિત  
યોજનાઓ નીચે પ્રમાણે છે:

-પતિયાલા, પંજબી યુનિવર્સિટીમાં તીર્થંકર,  
મહાવીર અધ્યયન કેન્દ્ર, પંજબ

-મહાવીર કમ્યુનીટી હોલ, લુધિયાના

-મહાવીર મેટરનીટી હોસ્પિટલ, રાયકોટ

-મહાવીર ભવન, ખરનાલા

-મહાવીર બહુહેતુક કેન્દ્ર, ફરીદકોટ

-મહાવીર લેન હોસ્પિટલ, સુનામ

-મહાવીર કમ્યુનીટી હોલ, સામાના

-મહાવીર કમ્યુનીટી હોલ, કપૂરથલ

-મહાવીર કમ્યુનીટી હોલ, રૂગવાલા

-મહાવીર કમ્યુનીટી હોલ, માલેરકોટલા.

-મહાવીર મેલિકલ કોલેજ

અને અસ્પતાલ સોસાયટી, લુધિયાણા

-તમામ જિલ્લાના કાર્યાલયો અને રાજ્યની  
તમામ યુનિવર્સિટીઓનાં ગ્રાંજણમાં મહાવીર  
સ્ટોર પિલસ' સ્થપાશે.



# પંજાબ રાજ્ય

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : રાજ્યપાલ, પંજાબ

પ્રમુખ : મુખ્ય મંત્રી

કાર્યાલય પ્રમુખ : શિક્ષણ મંત્રી

સહય સચિવ : શિક્ષણ સચિવ, પંજાબ

## ● સર્વશ્રી સભ્યો ●

પ્રમુખ, પંજાબ વિધાનસભા  
ઉપપ્રમુખ, પંજાબ વિધાનસભા  
વિત્તસચિવ, પંજાબ અથવા એમના પ્રતિનિધિ  
તેજુરામ જૈન હુધિયાણા  
મુલરાજ જૈન હુધિયાણા  
કસ્તુરીલાલ જૈન સરાફ ફરીદકોટ  
દેવીદયાલ જૈન, માલેરકોટલા  
વેદપ્રકાશ જૈન નવાશહર  
સુલતાનસિંહ જૈન સંગરૂર  
ઔધરી રામલાલ જૈન ધુરી  
રામેશ્વરદાસ સંગરૂર  
હલીરામ ધુરી  
મદનલાલ જૈન સુનામ  
મુનીલાલ જૈન અંબાલા  
પ્રો. પૂરવીરાજ જૈન અંબાલા  
સત્પ્રકાશ જૈન માલેરકોટલા  
રતનલાલ જૈન [એમ. પી.] અંબાલા  
જાનચંદ જૈન માલેરકોટલા

પ્રીતમસિંહ એડવોકેટ ચંડીગઢ  
જીવનલાલ જૈન ગોવિંદગઢ  
લોખરાજ જૈન લાંટિયા  
સંતકુમાર જૈન ફરીદકોટ  
રવિન્દ્રકુમાર જૈન માલેરકોટલા  
પુરુષોત્તમદાસ જૈન ધુરી  
ડો. એલ. એમ. જોશી પતિયાલા  
એલ. જગન્નાથ જૈન માલેરકોટલા  
ડો. કૃપાલસિંહ નારંગ પતિયાલા  
બિશનસિંહ સમુન્દ્રી અમૃતસર  
સુરજભાણ ચંડીગઢ  
એચ. જી. હાકુરસિંહ અમૃતસર  
શ્રીમતી કુલન રાની અમૃતસર  
કૃપાલસિંહ ચંડીગઢ  
બલવંત ગાગી ચંડીગઢ  
ડો. કૌમસિંહ, પંજાબી વિશ્વવિદ્યાલય, પતિયાલા  
પ્રો. પી. એલ. આનંદ ચંડીગઢ  
હરપાલ ટિવાના પતિયાલા

## ● ખાસ આમંત્રિત ●

મહારી શ્રી પદ્મચંદણ મહારાજ  
મુનિશ્રી શાંતિત્રિયણ મહારાજ  
મુનિશ્રી પુનમચંદણ મહારાજ  
સાધ્વીશ્રી મોહનકુમારીણ મહારાજ  
સાધ્વીશ્રી સ્વણ મહારાજ



सभी प्रांतों के प्रमुख मंत्रियों के तथा केन्द्र प्रशासित क्षेत्रों के राज्यपालों के पत्र संख्या २४ [छ. ओ. आर्.]. २४ दिनांक जनवरी १९७५ गृहमंत्रालय के कारावास तथा न्यायालय विभाग द्वारा भेजा गया पत्र :

विषय :

पच्चीसवीं महावीर निर्वाण शताब्दी के अवसर पर मृत्यु-दंड प्राप्त अपराधियों के छुटकारा।

मेरे आपको यह ज्ञात रहा है कि पच्चीसवीं महावीर निर्वाण शताब्दी के उपलक्ष्य में यह निश्चित किया गया है कि न्यायालय द्वारा जे मृत्यु-दंड दिया गया है श्री राष्ट्रपतिजी अपनी धर्मशा तथा अपनी दया-दान के अधिकार द्वारा उन सभी कैदियों के जिनकी मृत्यु-दंड १३ दिसम्बर १९७४ के दिन या उससे पहले या उस दिन भेजा है उसकी आणवत कारावास में भेजते हैं, सिवाय उन अभियोगों के जे पैराग्राफ नं. ३ में दिये गये हैं।

यह आदेश वायरलेस द्वारा १५ जनवरी १९७५ को सम्भल कायलियों को भेज दिया गया है, जिन अपराधियों की अपील को राष्ट्रपतिजीने अस्वीकार कर दिया था और अबी उनके उस दंड को कार्यान्वित नहीं किया गया तो उसकी सूचना कायलियों को भेज दी जाय, उनकी सूचना भिलने पर तथा उन पर आवश्यक कार्रवाई करने के अनन्तर उनका मृत्यु-दंड भी भाई कर दिया जायेगा।

संविधान की धारा १६१ के अनुसार प्रत्येक प्रान्त के राज्यपाल को अधिकार दिया गया है कि वह वी किसी व्यक्ति को किसी कानून द्वारा दिये गये मृत्यु-दंड को आणवत कारावास के दंड में बदल सकता है, इस विषय में अब अपील प्रान्त के राज्यपाल के पास ही की जानी चाहिये, राष्ट्रपति भोदाय के पास नहीं। यह प्रान्तों के न्यायाधीश यह समझे कि राज्यपाल द्वारा भाई किया गया मृत्युदंड उपयुक्त नहीं है और किसी दूर अपराधी के लिये वह दंड आवश्यक है तो उस अभियोग के राज्यपाल की आज्ञा की प्रतिलिपि सहित राष्ट्रपति के पास भेज जाय और लिखा जाय कि उस अपराधी को मृत्यु-दंड ही क्यों दिया जाय।

कृपया इस पत्र की पहुँच दें।

पंजाब सरकार, गृह कारावास एवं न्यायालय विभाग, ईन्स्ट नं० २४-छ. ओ. आर्-३ नं. ७२-७५ दिनांक ५-२-७५

इसकी एक प्रतिलिपि एन्सपेक्टर जनरल पंजाब कैस्ट्राना एवं आदेश पालन के लिये तथा आगामी क्रियान्वित के लिये भेज गई।

६७ सुपरिन्टेन्डेंट, कारावास एवं न्यायालय, कृते—डोम सेक्रेटरी, पंजाब गवर्नमेंट।

पंजाब में

श्री  
सी  
नी  
स  
न  
मा  
ई

(राष्ट्रपतिना इरमानत्र) (छिन्नी र्पोतर)

હું આત્મન !  
સમયના  
મૂલ્યને-ઓળખ.

મિનર્વા  
એન્જનીયરીંગ

ટ્રસ્ટ

ચંદુલાલ એમ. શાહ

૧૨૧/૧૨૯, નાગોરી સ્ટ્રીટ,  
સુ'બર્ધ-૪૦૦-૦૦૩.

ફોન : ૩૨૮૦૨૩

કં  
પ  
ની

શાહ  
હ  
ટ્રસ્ટ  
ડી  
ગ

કોરપોરેશન

ઓફિસ :  
૮૯, પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ,  
સુ'બર્ધ-૪૦૦-૦૦૨.

ફોન : } ૩૧૬૧૧૧  
          } ૩૧૭૪૪૬

જે  
હિતકર છે  
તેનું  
આચરણ કરો.

શાહ કાન્તિલાલ વૃજલાલ

૧૧  
૧, હેમ નિકેતન,  
૫, સુવર્ણનગર સોસાયટી લિ.  
જુહુપોશી સાઉથ થાઇ નં. ૫,  
વિલેપારા વિસ્ત,  
સુ'બર્ધ-૪૦૦-૦૫૬.  
ફોન : ૫૪૪૬૭૭

વીરના જન્મકથાશ્રવણના શુભ  
અવસરે શહેરમાં લગ્ન વરવોડો  
નીકળ્યો હતો. ઘણાં ઉત્સાહથી  
આ સમારોહ ઉજવાયો.

અંબાલા : ૩-૧૧-૭૫ના  
વીર નિર્વાણનો ૨૫૦૧મો દિવસ  
ધામધુમથી ઉજવ્યો. મંદિર પર  
રોશની થઈ. ભગવાનને લગ્ન  
આંગી ચલાવાઈ.

બરનાળા : શ્રી ચન્દનમુનિજી  
મહારાજની નિશામાં જૈન હોપી  
મીઠલ સ્કૂલના પદાંગણમાં જન્મ  
જયંતી ઉજવાઈ.

ભરૂઆ : મુખ્ય પ્રધાન શ્રી  
જ્ઞાની ડેલસિંગે જ્યોગરટ ૭૫  
ના 'ભગવાન મહાવીર ભાગ'નું  
ઉદ્ઘાટન કરતાં કહ્યું કે આ ભાગ  
નગરનો સૌથી પહોળો અને સુંદર  
બનશે.

ચંદીગઢ : શ્રી ટીકારામજી  
જૈનની અધ્યક્ષતામાં ૨૫મી એ  
૭૫ના કેવળજ્ઞાન દિવસ ઉજવાયો.  
શ્રી નેમચન્દ્રજી મહારાજે પ્રવચન  
આપ્યું. આત્મપણિક સ્કૂલના  
ખાળકોએ ચન્દનખાળા અને નેમ  
રાજુલ વિવાહની નાટિકા, મહા-  
વીર જૈન મંડળ ચંદીગઢના યુવા-  
નોએ 'ધર્મપરીક્ષા' નામક નાટક  
તેમજ 'અનેકાન્ત' નામની સ્મા-  
રિકાનું ઉદ્ઘાટન વગેરે કાર્યક્રમો  
થયાં. આ ઉપરાંત જોસ. જોસ.  
જૈન સભા તરફથી શ્રી મહાવીર  
જૈન ચેરિટેબલ ડીસ્પેન્સરીનું  
ઉદ્ઘાટન કર્યું.

શ્રી મહાવીર જૈન યુવક મંડળ,  
ચંદીગઢ તરફથી મુક્ત સમારોહ  
યોજાયો. શ્રી ચાનમુનિજી તથા  
શ્રી શિવમુનિજી મહારાજે પ્રવચનો  
કર્તા, બપોરની યેઠકમાં ૨૫૦૦  
યુવકની રેલી યોજવાનો નિર્ણય  
લેવાયો.

રાતે શ્રી મહાવીર જૈન  
મંડળે (ચંદીગઢ) શ્રી સુભાષ  
જૈન નિર્દેશિત 'મહાસતી મૈના  
સુંદરી'નું નાટક ભજવ્યું. તેણે  
ઉદ્ઘાટન શ્રી જોસ. જોસ. જૈન  
સભાના પ્રધાન શ્રી રમિન્દ્રકુમાર  
જૈને કર્યું.

નાટકના ઈન્ટરવલમાં ઘણાં  
યુવાનોએ દહેજ પ્રથા રોકવાની  
પ્રતિજ્ઞા લીધી. વડીલોએ પલ્લુ  
પેતાના સંતાનોના લગ્ન પ્રસંગે  
દહેજ નહિ માગવાની પ્રતિજ્ઞા  
લીધી.

# દહેજ પ્રથા રોકવા યુવાનો અને વડીલોની પ્રતિજ્ઞા

અમર હોસ્ટેલનું નિર્માણ થઈ  
રહ્યું છે. રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન  
શ્રી જ્ઞાની ડેલસિંગે તેનો શિલા-  
ન્યાસ કર્યો હતો.



ચંદીગઢ : મહાસતી શ્રી  
રાજેશ્વરીજી મહારાજની નિશામાં  
દીક્ષા કલ્યાણક પ્રસંગે શુભાનુવાદ  
સભા થઈ. સાધ્વીશ્રી પ્રમોદસુધા-  
શ્રીજી મહારાજ અને સાધ્વીશ્રી  
અશોકકુમારીજી મહારાજે  
પ્રાસંગિક પ્રવચનો કર્યા. યુરુકુળ  
પંચાકુલાની ખાલિકાઓએ પ્રવ-  
ચનો કર્યા અને સંગીત પીરકર્યું.

ચંદીગઢ : આત્માનંદ જૈન  
મહાસભા (ઉત્તરી ક્ષેત્ર) દ્વારા  
અત્રેના સેક્ટર ૨૭માં લગભગ  
૩૫૫૫૫ દસ લાખના ખર્ચે 'મહા-  
વીર પણિક સ્કૂલ' અને જૈન  
ચનો કર્યા અને સંગીત પીરકર્યું.



ધૂમ : જિલ્લા સંચાર પીસ  
એન્ડ સોલીડ્સ આગેનાઇએશનનાં  
પ્રમુખ સરદાર રાજેન્દ્રસિંહની  
અધ્યક્ષતામાં ૨૩ મી નવેમ્બર  
જના નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવાયો.  
ધારાસભ્ય શ્રી સાલુજી બેગમે  
" મહાવીર નગર "નું ઉદ્ઘાટન  
કયું.

ખાજોશી : શ્રી કાન્તિમુનિજી  
અને તેમના શિષ્ય શ્રી શ્યામ-  
સુંદરજી મહારાજની નિશામાં  
જન્મ કથાણક પ્રસંગે યોજાયેલ  
જાહેરસભામાં પંતળના ભૂવપૂર્વ  
મુખ્ય પ્રધાન શ્રી પ્રકાશસિંહ  
ખાડક, સરપંચ શ્રી તિલકધર

● મહાવીર નગર  
● મહાવીર બજાર

શાધી, રામચરણ પ્રેમી આદિ  
વક્તાઓએ પ્રવચનો કર્યાં. ખીચો-  
લીની જગતાએ આવેલા મહે-  
માનોની સાધનિકાક્રિયા કરી.

ફરીદકોટ : મહાસતી શ્રી  
સીતાજી મહારાજનાં સાંનિધ્યમાં  
અને શ્રી બાબુરામ જૈનની  
અધ્યક્ષતામાં ૮ મી માર્ચના  
નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવાયો.  
મુનિશ્રી પત્રચન્દજી મહારાજની  
પ્રેરણાથી આ ઉજવણી થઈ.

કંગવાડ : સ્વાતંત્ર્યદિનના

શુભ અવસરે પંબજના આરોજ  
પ્રધાન શ્રી બંસવીરસિંહે મહાવીર  
સ્તાંભનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. ખા-  
મહીના મુખ્ય બજારને " મહા-  
વીર બજાર " નામ આપ્યું.

છરા : મુનિશ્રી અમરમુ-  
નિજીનાં સાંનિધ્યમાં દીક્ષાકથાણ-  
કની ઉજવણી સ્થપાનાંદિથી થઈ.

છરા : મહાસતી શ્રી  
સીતાજી મહારાજની પ્રેરણાથી મહા-  
વીર જૈન મંડળની સ્થાપના થઈ.  
તેમ જ શ્રી મહાવીર જૈન લાય-  
ખરીનું શ્રી શીતલદાસ કેલાસચન્દ્ર  
જૈનનાં વરદહસ્તે ઉદ્ઘાટન થયું.  
મહાવીર જૈન મંડળે આ પ્રસંગે  
સમજાવેલા કાર્યક્રમ આપ્યો.

સન્માર્ગના કમાણીમાંથી કંઈકુ મુપાવડાન  
સંસ્થાવિત નિર્માણ કરે છે, વિનંતને સમૃદ્ધ  
કરે છે, તપને તેજસ્વી બનાવે છે અને  
નિર્વાણનો સાંસ્થત જ્ઞાનદં આપે છે.

એક્સેલ પ્રો.સે.સ  
પ્રાયવેટ લિમિટેડ

● ૨૨-ડી, પારસી બજાર ફરીદ, ફોર્ટ, ●  
● મુ.બઈ-૪૦૦-૦૨૩. ●

ફોન : ૨૫૬૧૮૧ ● ૨લેક્ષ : ૭૧૧-૪૧૨૩



❑ કેદની સજામાં રાહત.

❑ મહાવીર થિયેટર માટે દાન.

❑ કેલેજ રોડ સાથે

❑ ભગવાન મહાવીરનું નામ.

❑ સિનેમા ચોક્કને

❑ મહાવીર ચોક્કનું

❑ નામ.

કેરીફકેટ : કેવળજ્ઞાન મહોત્સવ પ્રસંગે ચોખ્ખાં બહેરસસામાં પંખજના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી જ્ઞાની એલસિંહજીએ ઘોષણા કરી કે, જે કેદીઓની સજા ત્રણ વરસથી ઓછી હોય તેમને ૨૫ દિવસની, ત્રણ વરસથી સાત વરસ સુધી સજા પામેલાઓને એક મહિનો અને પચીસ દિવસની તથા સાતથી દસ વરસની સજા પામેલાઓને બે મહિના અને ૨૫ દિવસની માફી અપાશે. અને જેમની સજા ૨૫ દિવસ કે તેથી ઓછા સમયની હશે તેઓને કેદમાંથી મુક્ત કરાશે.

આ ઉપરાંત મુખ્ય પ્રધાનશ્રીએ [૧] મહાવીર કેન્દ્રના નિર્માણ માટે જરૂરી જગ્યા આપવાની, [૨] મહાવીર ઓપન થિયેટરના સમારકામ માટે મહાવીર જૈન મંદળ, કેરીફકેટને રૂ. ૧૦ હજારનું અનુદાન આપવાની, [૩] કેલેજ રોડનું નામ ભગવાન મહાવીર માર્ગ રાખવાનું અને [૪] સિનેમા ચોક્કનું નામ “મહાવીર ચોક્ક” રાખવાની ઘોષણાઓ કરી હતી.

આ દિવસે સ્થાનિક માંસ અને દારૂના વેપારીઓએ પોતાની દુકાનો સ્વેચ્છાએ બંધ

રાખીને ભગવાનને શ્રદ્ધાંજલિ આપી.

આ અગાઉ ૨૦મી મે ૧૯૭૫ના રોજ એસ. એસ. જૈન સભા-કેરીફકેટ દ્વારા ખીણ અનેક સંસ્થાઓ અને શ્રી ગુરુનામસિંહજી હી. સી.ના સહયોગથી અત્રે “મહાવીર ઓપન થિયેટર”માં જન્મ કલ્યાણક મહોત્સવ ઉજવાયો હતો. આ સભામાં આરમીમાં ભણતી બાળા નીલમ ઈન્દુકમાર જૈન (હાથીયારપુર) મંત્રમુગ્ધ પ્રવચન કર્યું.

આ ઉપરાંત આ પ્રસંગે ઓસવાલ સ્પીનીંગ એન્ડ વીવીંગ મિલ્સના પ્રબંધ નિર્દેશક શ્રી ધરમપાલજીએ, પોતાની મીલમાં ધીના જેટલા ૬૭૫૫ તૈયાર થશે તે દરેક ૬૭૫૫ના ૧૦ પૈસાના હિસાબની રકમ મહાવીર ફાઉન્ડેશનને દાનમાં આપવાની જાહેરાત કરી હતી.

મહાવીર ફાઉન્ડેશન તરફથી મુખ્ય પ્રધાનને ૧૯૭૫ના “વિશ્વ મહાવીર એવોર્ડ” શ્રી અચલસિંહજી જૈન (સંસદ સભ્ય), સરદાર ગુરુનામસિંહ અને શ્રી તિલકધર જાસ્વીને “મહાવીર ટ્રોફી” એનાયત કરાયા હતા. મહાવીર ફાઉન્ડેશનના મંત્રી શ્રી પારસ દાસ જૈનને ‘સમાજસેવા’ની પદવી અપાઈ હતી.



चौबीस  
 तीर्थंकरोंकी  
 स्तुति  
 से  
 सम्यक्त्व की  
 शुद्धि  
 होती है.

ज्ञान  
 वगर  
 छवनभां  
 यात्रिना  
 शुष्कोनी  
 प्राप्ति  
 थती नथी.

कुन्दनमल सहस्रमल जैन

मु. पो. पंडरिया

जिला-बिलासपुर (म.प्र.)

बालुभाई (शान्ताकुञ्जवाणी)

शाह टेक्स्टाईल प्रोडक्ट्स कुं.

सहस्र मे-शन, १६ भागे ०

२२, ओपोलो स्ट्रीट, दोहा ०

पो. बॉ. नं. १६५८ ०

मु'बई-४००-००१ ०

२५ ४५ ७१, २५ ४० ३६ : दोन ०



## નગરપાલિકા અને જેલોને મહાવીરના ચિત્રની ભેટ

શ્રી મહાવીર જૈન સંઘ  
બલધર તરફથી ૨૦૪૩૦ની  
સાઈઝમાં ભગવાન મહાવીરના  
ચિત્ર જિલ્લાની તમામ નગર-  
પાલિકાઓના કાર્યાલયમાં તેમજ  
જેલોમાં સુશોભિત કરવા ભેટ  
આપવામાં આવ્યા છે.

બલધર : મુખ્યપ્રધાન  
શાની એલસિંહજીએ લેન્ડરોડનું  
નામ બદલીને “ભગવાન મહાવીર  
માર્ગ” ઘોષિત કર્યું અને ૧૭  
એપ્રિલ ૧૯૭૫ના રોજ ડેપુટી  
કમિશ્નરે તેનું ઉદ્ઘાટન કર્યું.

શ્રી મહાવીર જૈન સંઘના  
ઉપક્રમે જન્મકલ્યાણક દિને ચર-  
ણીત પુરા મેદાનમાં સ્વામી  
રઘુવર દયાળજી આદિની સાંનિ-  
ધમાં અને કમિશ્નર શ્રી બી. બી.  
મહાજનની અધ્યક્ષતામાં જન્મ  
કલ્યાણક મહોત્સવ ઉજવાયો.  
જૈન સ્કુલના નાના બાળકો અને  
મહાવીર જૈનમંડળના કલાકારોએ  
ભક્તિ સંગીત પીરવ્યું. રાતે  
વિદેશપ્રધાન સરદાર સ્વણસિંહની  
અધ્યક્ષતામાં કવિ દરબાર ભરાયો.  
આશાસિંહ મસ્તાના અને સુરેન્દ્ર  
કોરે સંગીતનો કાર્યક્રમ આપ્યો.

જાંઘિલાલા : શ્રી આત્મા-  
નંદ જૈન સલા તરફથી રાજ્યના  
પ્રધાન શ્રી જોગિંદરપાલ પાંડેની  
અધ્યક્ષતામાં નિર્વાહિત્સવ ધામ-  
ધુમથી ઉજવાયો. સર્વશ્રી સ્વણ-

દાસજી (પ્રધાન નગરપાલિકા),  
પ્રતાપચંદ્રજી લાંડરી (ધારાસભ્ય)  
અને જયચંદ્રજીએ પ્રાસંગિક  
પ્રવચનો કર્યાં. જૈન સ્કુલના વિદ્યાર્થીઓએ આકર્ષક કાર્યક્રમ  
આપ્યો.

આ પ્રસંગે જાંઘિલાલા રેલવે  
રોડનું નામ “ભગવાન મહાવીર  
રેલવે રોડ” બદલે કરાવ્યું.

જેતોમંડી : લાંડરી શ્રી  
પદ્મચંદ્રજી મંડ તથા શ્રી અમર  
સુનિલ મંડની પ્રેરણાથી નિર્વાહિ  
મહોત્સવ યોજાયો. અને સરદાર  
શુરચરણસિંહ નિહાલસિંહવાલના

## કવિ દરબાર

## ધાર્મિક કાર્યક્રમ

હાથે ‘મહાવીર જૈન ભવન’નો  
શિલાન્યાસ થયો.

જેતો : જૈનભૂષણ શ્રી પદ્મ-  
ચંદ્રજી મંડની પ્રેરણાથી બિલા  
થનાર ‘ભગવાન મહાવીર જૈન  
ભવન’નો સરદાર શુરચરણસિંહ  
૧૫મી જુન ૧૭૫ના શિલાન્યાસ  
કર્યો. આ પ્રસંગે કમલા નેહરુ  
જૈન ગર્લ્સ હાઈસ્કુલની બાળાઓ-  
એ ધાર્મિક કાર્યક્રમ આપ્યો.

કાંગડા તીથ : યાત્રિકોની  
સગવડ માટે ધર્મશાળાનું નિર્માણ  
ચાલુ છે. ૪૩ રૂમો, એક વિશાળ  
હોલ અને એક નાનું મંદિર  
પણ બાંધવાની યોજના છે.

## પંબળમાં બનનાર પચીસ મહાવીર સ્તુપો

પંબળ સરકાર રાજ્યમાં  
૨૫ “મહાવીર સ્તુપ” બનાવી  
રહી છે. આ સ્તુપો દરેક જિલ્લા-  
નાં મુખ્ય શહેરોમાં અને અન્ય  
મહત્વના સ્થળોએ બિતા કરાશે.  
પંબળ સરકાર આ માટે નિઃશુલ્ક  
જમીન આપશે.

હોશિયારપુર : શ્રી મહાવીર  
જૈન સંઘ, પંબળ અને જિલ્લા  
હોશિયારપુર તરફથી એસ. ડી.  
હાથર સેક્રેટરી સ્કુલના મેદાનમાં,  
રાજ્યના શિક્ષણપ્રધાન શ્રી શુરમેલ  
સિંહજીના મુખ્ય અધિષ્ઠિતે દીક્ષા  
કલ્યાણક મહોત્સવ ઉજવાયો.  
વ્યાસપીઠ પર પાવાપુરીની રચના  
મૂકાઈ હતી. સલામાં શ્રી જ્ઞાન-  
સુનિલ મહારાજ આદિ શ્રમણો  
ભિરાજમાન હતા.

શ્રી શુરમેલસિંહે પોતાના  
પ્રવચનમાં જાહેર કરેલ કે સૂચિત  
“આઈ હોસ્પિટલ” માટે નગર-  
પાલિકા તરફથી નિઃશુલ્ક જમીન  
અપાશે.

સલામાં શ્રી મહાવીર જૈન  
મંડળ-બલધર, આત્મપણિક  
સ્કુલની શિક્ષિકાઓ, કમલા નેહરુ  
જૈન મંડળ-સ્કુલ અને ફરીદ-  
કોટની એક નાની પાલિકાએ  
સંગીતના વિવિધ કાર્યક્રમો  
આપ્યા. આત્મપણિક સ્કુલ-લુધિ-  
યાણના બે નાના બાળકોએ  
‘ચન્દનબાળા’ નાટકો ભજવી.



## સરકારનું દાન

મેગા : મહાસતી શ્રી સીતાજી મંગી પ્રેરણાથી અને શ્રી મહાવીર જૈન સિદ્ધાંત રચનાથી થાપના થઈ. શ્રીમતી સાવિત્રી-દેવી દેવરાજ અંબાલાલે તેનું ઉદ્દાટન કર્યું. પંજાબ સરકારે આ કુલ માટે રૂ. ૫૦૦૦નું દાન આપ્યું.

નંદાધર : શ્રી મહાવીર જૈન મંડળ તરફથી ચોળગેલ 'જૈન આચાર્યાના ભવન'માં નિમ્નલિખિત ચિત્રિતમાં ૩૫૦ લાઈબ્રેરીઓ લાભ લીધા. ૪૮ સફળ આપરેલન - યથા. શ્રી સુવીર દયાળજી મહારાજની નિશામાં ડો. પી. કે. કટારિયાનું તેમની નિઃસ્વાર્થ સેવા માટે ગદુમાન કરાયું. આ ચિત્રિત માટે મંડળનો સભ્ય શ્રી દર્શનકુમાર જૈને રૂ. ૫૧૦૦નું દાન આપ્યું હતું. મંડળ તરફથી તેમને વિવિધ સેવાઓ માટે સુવર્ણચંદ્રક અપાયો.

સુવર્ણચંદ્રક  
સેવાઓ માટે

ખરડ : પંડિતરત્ન શ્રી જ્ઞાનસુનિલ તેમજ સુનિ શ્રી શિવકુમારજીનાં સાંનિધ્યમાં મહાવીર જયંતી સમારોહ સાતનંદ જવાયો. ખરડના ઇતિહાસમાં આ અભૂતપૂર્વ સમારોહ બની રહ્યો. પ્રભાતદેરી નીકળી. ગીત-સંગીતનો કાયકમ ચોળયો. સંસદ સભ્ય શ્રી ગુરુચરણસિંહ નિહાલસિંહ સમારોહના અધ્યક્ષપદે હતા. જાની બાપુ કબાલે ધાર્મિક કબાલિયો ગાઈને ભગવાનને વંદના આપી.

## શુકનના

પાંચ  
રૂપિયા

હોશીયારપુર : શ્રી સુરજ-પ્રકાશ જૈને (મંસીવાલ સુરજ-પ્રકાશ જૈન-હોશીયારપુર) પોતાના પુત્ર તિલકરાજ જૈનની સ્મૃતિ વખતે સારા પ્રમાણમાં કરિયાવર મળતા હોવા છતાં તેનો અસ્વીકાર કરી માત્ર શુકનના પાંચ રૂપિયાનો જ સ્વીકાર કર્યો.

## જૈન સ્થાનકથી

ભવ્ય રચનાના

નાંદુરો : નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે મહાવીર જયંતી સમારોહ ચોળયો. સવારે જૈન સ્થાનકથી ભગવાનના રથ સાથે ભવ્ય વરચોડો નીકળ્યો. વરચોડો પૂરો થયા બાદ સર્વશ્રી એક નાથજી ગેરૂખર, ભા. વિ. પાંડે, સૈયદ હુસૈન અલી, સિ. કિ. પાંડે અને ભીકમચન્દ્રજી સંચેતીએ પ્રાંસજિક પ્રવચનો કર્યા.

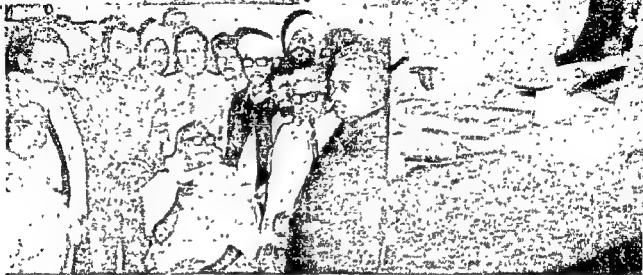
રાતે મહાવીર ચોકમાં જાહેર-સભા મળી. ભાગ્યન્દજી જૈન 'ભાસ્કર' મુખ્ય વક્તા હતા.

નલધર, અમૃતસર, હોશીયારપુર, રોપડ વગેરે ગામોમાં પણ પ્રભાતદેરી, પૂજા-આરતીના પ્રવચનો વગેરે કાયકમે પૂર્વે ભગવાનનો જન્મકલ્યાણક મહોત્સવ ઉજવાયો હતો.

સરકારી  
પુસ્તકાલયમાં  
જૈન વિભાગ

કરનાલ : ૧૬ નવેમ્બર '૭૪થી ૨૧ દિવસ સુધી ધર ધરમાં અખંડ જાપથી અને નિવશિતસવ ઉજવાયો. કરિયાલાના શિશુ પ્રધાન ચોધરી માકુસિંહજીની અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા થઈ. આ અવસરે રેલવે રોકડું નામ 'મહાવીર મંડળ' રાખવાનું, સરકારી પુસ્તકાલયમાં 'જૈન વિભાગ' શરૂ કરવાનો, કેરળ પાર્કનાં જોવાન સિયેટરને 'મહાવીર જોવાન સિયેટર' નામ રાખવાનો અને સરકાર તરફથી જરૂરી જમીન મળતાં ત્યાં ભગવાન મહાવીરનું સ્મારક ખોદવાનો નિશ્ચય લેવામાં આવ્યો.





**બુધિયાણા :** હોર્ડ મહાવીર કોલેજના અને મહાવીર જીન સંઘ બુધિયાણાના સંયુક્ત ઉપક્રમે મહાવીર જયંતીની ઉજવણી ત્રણ દિવસ સુધી થઈ. રજાઓ સવારે મહાવીર નગર-દરેલી મેદાનમાં પંજાબના નાણાપ્રધાન શ્રી શર્માની અધ્યક્ષતામાં જયંતી સમારોહનો પ્રારંભ થયો.

નાણાપ્રધાને સ્થાનિક ઘંટા-ઘરને 'મહાવીર ટાવર'ના નામની ઘોંઘાળાકરી હતી. મહાવીર હોસ્પિટલના નવનિર્માણ માટે રાજ્ય તરફથી રૂ. ૫૦ લાખની રકમ આપવાનું આશ્વાસન અને કોલેજના માટે રૂ. ૧૦ હજારનું દાન આપ્યું છે.

આ જાહેરસભામાં જોનધર્મ

### □ મહાર્શન □

પંજાબી વિશ્વવિદ્યાલયમાં યોજાયેલ 'જૈન પુસ્તક પ્રદર્શન'માં વિવિધ પુસ્તકોનું દર્શન કરતાં પંજાબના ગવર્નર શ્રી પારસમલજી, શ્રી હીરાલાલજી, શ્રી એમ. એમ. ચૌધરી અને અન્ય પ્રેક્ષકો.

### □ સ્વાગત □

પરમ પૂજ્ય જૈનશાસનરત્ન આચાર્ય શ્રી વિજયસુમદસુરિજી મહારાજનું બુધિયાણામાં સ્વાગત કરતાં શિક્ષણ પ્રધાન અને અન્ય મહાનુભાવો.

દિવાકર શ્રી કુલચન્દ્રજી, ગણિવય શ્રી જનકવિજયજી, શ્રી અમર મુનિજી, મહાસતી શ્રી લગ્ન-વતીજી આદિ પૂજ્ય શ્રમણ-ભગવતો ખિરાત્યા હતાં.

**બુધિયાણા :** જિલ્લાધીશ સરકાર સેવાસિંહની અધ્યક્ષતામાં સભા મળી હતી. સંસદ સભ્ય શ્રી અચલસિંહ અતિથિ વિશેષપદે હતા. તેઓએ જિલ્લાધીશને ભગવાનની ચાંદીની મૂર્તિ કોલેજના તરફથી ભેટ આપી હતા.

**બુધિયાણા :** મહાસતી શ્રી મોહનદેવીજી જૈન શિક્ષણ સમિતિના ઉપક્રમે પંખી જાન્યુઆરી પૃથ્વળના રોજ હંસરાજ કોલેજમાં યોજાયેલ એક સમારંભમાં કેન્દ્રીય આહિતી પ્રધાન શ્રી આર્ષ. કે. ગુજરાલે ૨૫૦૦ વસોના વિતર-



ધુનું ઉદ્ઘાટન કયું". રા. ડી. એસ. કોઠારીની અધ્યક્ષતામાં આ સમારંભ યોજાયો.

હુધિયાણા : અહીંથી ૩૫ કિલોમીટર દૂર માંસીવાડ ખાતે ભગવાન મહાવીર હોલના શિલા-ન્યાસ પંજગના વધુ ઉદ્યોગખા-તાના નાયબપ્રધાન શ્રી પુશ્પકાલ બહેલના હાથે કરવામાં આવ્યો હતો. આ માટે પ્રધાનશ્રીએ પોતાના ભંડોળમાંથી રૂ. ૩૧૦૦૦ દાન ભંડેર કયું હતું.

નિકાસનિંદવાલા : જૈન-વિશ્વવિદ્યાલય શ્રી પદ્મચન્દ્ર મહારાજ અને શ્રી અમરસુનિની નિશામાં નિર્માણ મહોત્સવ પ્રસંગે યોજાયેલ સમારંભમાં ૨૫ વ્યક્તિઓએ દાર

## કરિયાવર લીધા વિના લગ્ન કરવાની પ્રતિજ્ઞા

રાયકોટ : મહાસતી શ્રી કેલાસવતીજી અને જોગપ્રભાની નિશામાં મહાવીર જ્યંતી ઉજવાઈ. રાજીએ શ્રી શીતલપ્રભાશજીએ ભગવાનની પ્રતિમનું અનાવરણ કયું.

આ પ્રસંગે સહાવાર જૈન મંડળના સભ્ય શ્રી નરેશકુમારના પુત્ર શ્રી યુનિવાલ દોડાએ કરિયાવર લીધા વિના લગ્ન કરવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી.

મંડળે શરાંગ અને જુગારની બહીના ખૂરા પરિણામો બતાવતી રચનાઓ કરી અને ચન્દન-ખાળાનું નાટક ભજવ્યું.

હરીદોશ, ખરડ, અમૃતસર, પંચકુશામાં પણ વિવિધ કાર્યક્રમો ચલા.

અને માંસ ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા લીધી. શ્રી મહાવીર જૈન સંઘ તરફથી શ્રી સુરલીધર જૈન અને શ્રી વિમલ પ્રકાશ જૈનનું "મહાવીર ચંદ્રક" આપીને સન્માન કરાયું.

પતિયાલા : પંજાબી વિશ્વ-વિદ્યાલયના ધાર્મિક અધ્યયન વિભાગ તરફથી ભગવાન મહાવીર સેમીનાર યોજાયો. સેમીનારના અધ્યક્ષકુલપતિ શ્રી મહેન્દ્ર મોહન ચૌધરીએ આ પ્રસંગે જૈન ઐશ્વર્ય અને ભગવાનના ચિત્રોના મહા-વીર કક્ષનું ઉદ્ઘાટન કયું. મહા-વીર ક્ષેત્રેશને વિશ્વવિદ્યાલયની આઈ. ગેલેરીમાં મૂકવા માટે ભગવાનનું લઘુ તૈલચિત્ર ભેટ આપ્યું. આ ઉપરાંત મહાવીર કક્ષ માટે ૧૦૦ સુવર્ણ અને હસ્ત-લિખિત ગ્રંથો પણ ભેટ અપાયા.

અત્રેની યુનિવર્સિટીમાં જૈન સંસ્કૃતિના ઉચ્ચ કક્ષાના અધ્યયન સંશોધન માટે 'જૈન ચેરની' સ્થાપના થઈ છે.

હુધિયાણા : જિલ્લાના સૌથી મોટા અને વિરાળ એસ હિરાજીપુર રોડને 'ભગવાન મહાવીર માર્ગ'નું નામ આપવાનો સમારોહ ૧૬ ઓક્ટોબર '૭૫ના રાજકિય સ્તરે ઉજવાયો. અતિથિ વિશેષ શ્રી જોગેન્દ્રપાલ પાન્ડેએ આ મહામાર્ગનું ઉદ્ઘાટન કયું.

નોંધરિયાલ જૈન સીડલ સ્કુલના પ્રાચીનમાં "ભગવાન મહાવીર માર્ગ"ની પુશ્પાલીમાં સમરંભ થયો. તેમાં પૂજ્ય જિનશાસનરત્ન આચાર્ય શ્રી વિજયસુધસરિજી, આચાર્ય શ્રી ઇન્દ્રદિનસરિજી, પંજાબ પ્રવર્તક શ્રી કુલચન્દ્ર 'શ્રમણ' મહારાજ, મહાસતી શ્રી સિરેકુવર-જીએ મંજળ શુભકામનાઓ વ્યક્ત કરી.

આ પ્રસંગે ગીત-સંગીતનો કાર્યક્રમ યોજાયો. શ્રી આદમાનંદ જૈન મહાસમા (ઉત્તરી બારત)ના મહામંત્રી શ્રી બલદેવરાજ સમાનું સંબાલન કયું.

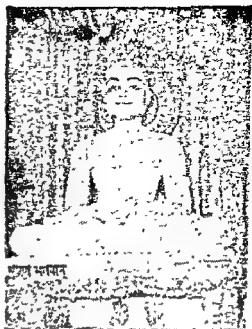


હુધિયાણામાં નીડળેક રથયાત્રાની શાસ્ત્રિક તરવીરે

૦ ૦ ૦ અર્પણ ૦ ૦ ૦

## [ હુધિયાણા ]

- ૦ જૈન-શાસન-રત્ન પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયસુર્યસૂરીશ્વરજી મહારાજને અર્પણ કરવામાં આવતી ભગવાનની તસ્વીર.
- ૦ પંતળના મુખ્યમંત્રી શ્રી એલસિંગજીને 'મહાવીર એવોર્ડ' અર્પણ કરી રહેલા શ્રી સંધના આગેવાનો.



વંદે વીરમ્  
હુધિયાણાની રથયાત્રામાં  
પ્લાટ્ફોર્મ ઓફ પેરિસની  
ભગવાનની પ્રતિમા

હુધિયાણા : એસ. એસ.  
જૈન સલા, સિવિલ લાઈન,  
હુધિયાણા તરફથી હાથે હાથે  
રોજ રામપ્રસાદજી જૈનના પ્રમુખપદે  
“મહાવીર જૈન ભવન અને મહાવીર  
જૈન ક્લીનિક લેબોરેટરી”ના  
ચિલા-ન્યાસ સમારોહ થયે. તેમાં  
શ્રી વિદ્યાસાગરજી ઓસ્વાલે  
“મહાવીર જૈન ભવન” અને  
પોતાના સ્વસ્થ ધર્મપત્ની  
શ્રીમતી મોહનદેવી જૈનની  
સ્મૃતિમાં શરૂ થનાર શ્રી મહાવીર  
જૈન ક્લીનિક લેબોરેટરી નો શિલા-  
ન્યાસ કર્યો. આ પ્રસંગે શ્રી કલ્પ-  
ચંદ્રજી ‘અમણ’, સાધ્વીશ્રી નિર્મલ-  
લાશ્રી મહારાજ આદિએ પ્રાસંગિક  
પ્રવચનો કર્યા.



શ્રાવ : 'પ્રવર્તન'

ફાન : ૩૩ ૨૧ ૫૬, ૩૩ ૫૬ ૦૫, ૩૪ ૧૮ ૭૭

# એસ. પી. મહેતા એન્ડ કંપની

(સ્થાપના : ૧૯૧૫) ટેક્સટાઇલ એન્જનીયર્સ અને મેન્યુફેક્ચર્સ

સી. ડી. ૨૬/૩૩, સી. ડી. લેન, પોસ્ટ બોક્સ નં. ૩૫૭૯, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૪

—: એસોસિએટ ઈન્જીનિયર્સ :—

મો. મહેતા ટેક્સટાઇલ એન્જનીયર્સ, ૩૮/૪૦ સી. ડી. લેન, મુંબઈ-૪

મો. શાહ પ્રધર્મ, ૫૮, ઉસ્તામપુરા સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૪.

મો. શાહ એન્જ. કોર્પોરેશન, ૧૬, સી. ડી. લેન, મુંબઈ-૪,

મો. શાહ મહેતા ટેક્સટાઇલ એન્જીનિયર્સ ૫/૧, ઉદ્યોગ નગર, સુરેન્દ્રનગર [ગુજરાત]

મો. શાહ મહેતા ઈન્ડસ્ટ્રીઝ ૫/૪, ઉદ્યોગ નગર, સુરેન્દ્રનગર [ગુજરાત]



જો બાપા કઠોર છે,  
બીલને દુઃખ પહોંચાડનારી છે,  
પછી બાલે સત્ય કેમ ન હોય,  
તે બોલવી નહિ:  
કારણ કે તેથી પાપ લાગે છે.



## પૂનાલાલ લીલાચંદ ગુંદરવાલા

—બાંક બનાર, મરજીત-બંદર રોડ,

મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૯.

# પશ્ચિમ બંગાળ

પશ્ચિમ બંગાળમાં આવેલ “શ્રી જોગી પહાડી” નામની જગા સાથે ભગવાનની એક અમર ચાદી સંકળાયેલી છે. ચંદ્રકોશિકનો ઉપસર્ગ આ જગા પર થયો હોવાનું મનાય છે. જૈન સમાજે આ જગા ખરીદી, ત્યાં ઉદ્યાન બનાવી વચમાં ચંદ્રકોશિકનાં ઉપસર્ગનું શિલ્પ બિંદુ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

રાજ્યમાં અનેક સ્થળોએ વિવિધ કાર્યક્રમો ચોળ્યા. તેમાં રાષ્ટ્રપતિ શ્રી કૃકરદીન અલી અહમદ, રાજ્યપાલ શ્રી એ. એલ. ડાયસ, રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી સિદ્ધાર્થ શંકર રે સહિત અનેક રાજકીય તેમજ ધર્મરક્ષેત્રના જૈનેતરોએ પણ ભાગ લીધો. મહાવીર પાર્ક, મહાવીર ભવન જેવા નિર્માણ કાર્યોમાં રાજ્ય સરકારે સારો એવો સાથ અને સહકાર આપ્યો.

સીલીગુડીમાં રાજ્ય સરકારે મહાવીર પાર્ક બોલો કરવા જમીન આપી છે. દાણ્ડીંગ શહેરમાં પણ ‘મહાવીર ભવન’ બનાવવાની સંભાવના છે. રા. દસ લાખના ખર્ચે કલકત્તામાં પણ ‘મહાવીર ભવન’ બિંદુ કરવા વિચારણા થઈ હતી અને આ માટે રાજ્ય સરકારે રા. પાંચ લાખનું અનુદાન આપવાનું આશ્વાસન પણ આપ્યું છે. આ સૂચિત ભવનમાં પુસ્તકાલય, અહિંસા સાહિત્યનું સંશોધન, સમાજગૃહ વગેરે બનશે.

રાજ્યના બર્દવાન જિલ્લાને તેમજ બર્દવાન રેલ્વે સ્ટેશનને ‘વધમાન’ નામ આપવાનો નિર્ણય લેવાયો છે. બર્દવાન રેલ્વે સ્ટેશનનું નામ બદલીને વધમાન રેલ્વે સ્ટેશન તો કરી દેવાયું છે. વિશ્વવિદ્યાલયનું નામ પણ ‘વધમાન’ રાખવામાં આવનાર છે.

ભગવાનની સ્મૃતિમાં રાજ્યના જે જે જિલ્લા-

ઓમાં શાળા બનશે તેને સરકાર તરફથી જમીન વિનામૂલ્યે મળશે. આ શાળામાં પ્રવેશ પામનાર બાળકોને ભગવાન મહાવીરનું જીવનચરિત્ર લખાવાશે. આ શાળાઓનો સંપૂર્ણ ખર્ચ રાજ્ય સરકાર લોગવશે, જૈન સમજ તરફથી આવી છ શાળા બનાવવા માટેના વચન મળ્યા છે.

રાજ્યના શિક્ષણ વિભાગ તરફથી તમામ જિલ્લા-સ્તરના વિદ્યાલય અને મહાવિદ્યાલયોમાં વકતૃત્વ સ્પર્ધાઓ ચોળવાનો આદેશ આપાયો હતો. જૈન સિદ્ધાંતોના અનુસંધાન માટે ત્રણ વિશ્વવિદ્યાલયોમાં ‘ફિલોસોફી’ની વ્યવસ્થા કરાઈ છે. તેના અભ્યાસથી ડીગ્રી પણ આપશે.

નિર્વાણ વર્ષમાં પ્રકટ થયેલ વિવિધ સાહિત્યમાં પ્રો. કે. સી. લલવાનીના ભગવતીસ્મૃતના અંગ્રેજી અનુવાદનું પ્રકાશન વિશેષ ઉલ્લેખનીય છે. જૈન ભવન તરફથી પ્રકાશીત આ ગ્રંથનું ઉદ્ઘાટન રાજ્યપાલ શ્રી ડાયસે કર્યું હતું.

કુમારસિંહ હોલ-બેલગાંધ્યા, જૈન મંદિર-ઉપવન, બરદીદાસ જૈન ટેમ્પલ ગાર્ડન, જૈન ભવન-કલાકાર સ્ટ્રીટ તેમજ એકેડેમી ઓફ ફાઇન આર્ટસમાં જૈન ચિત્રકળા અને સ્થાપત્યના પ્રદર્શનો ચોળ્યા હતા. મુશીદાબાદ અને સીલીગુડીમાં પણ પ્રદર્શનો ચોળ્યા હતા.

કલકત્તામાં મહાવીર જયંતી નિર્મતો ત્રણ અધિવેશન થયા હતા. સ્થાનિક હિન્દી દૈનિક વિશ્વમિત્રે વિશેષાંક પ્રકટ કર્યો હતો. સ્વ. ભુગમ દિરદાસજી જૈન દ્રષ્ટ તરફથી એ નિબંધ વિજેતાઓને રા. ત્રણ હજારનો પુરસ્કાર આપાયો હતો. શૈધ્યામાં ચોળાયેલ એક નહેરુસમામાં શ્રી સત્યોદી મુખોપાધ્યાયનું જૈન સિદ્ધાંતોનું જંગલમાં અનુવાદ કરવા બદલ સન્માન કરાયું હતું.



# પશ્ચિમ બંગાળ રાજ્ય

લગવાન મહાવીર રૂપ૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

□ સંરક્ષક : શ્રી રાજ્યપાલ, પશ્ચિમ બંગાળ □ પ્રમુખ : મુખ્ય મંત્રી શ્રી સિદ્ધાંત શંકર રે □

□ કાર્યવાહક પ્રમુખ : શ્રી મૃત્યુન્જય બેનર્જી, શિક્ષણ મંત્રી. □

□ ઉપપ્રમુખ : શ્રી રામકૃષ્ણ સરાવળી, પી. ડબ્લ્યુ. ડી. અને રહેઠાણ પાતાના મંત્રી. □

## ● સંવંશી સભ્યો ●

|                                      |                |                    |                          |                                 |
|--------------------------------------|----------------|--------------------|--------------------------|---------------------------------|
| ન્યાયમૂર્તિ શંકરપ્રસાદ નિશ્ર કલકત્તા | સૂરજમલ બુદ્ધવત | કલકત્તા            | બી કે. ગિરલા             | કલકત્તા                         |
| શાંતિપ્રસાદ બેન                      | નવી દિલ્હી     | જલ્દેશ લલનાની      | ડો. રમા ચૌધરી            | "                               |
| રામચંદ્ર સિંઘી                       | કલકત્તા        | દિગ્ગજસિંહ બેન     | ન્યાયમૂર્તિ એસ. એમ. મસૂદ | "                               |
| વિશ્વસિંહજી નાહર [એમ. એલ. એ.]        |                | મોહનલાલ ખાંડિયા    | સોમેન્દ્રનથ ટેગોર        | "                               |
| કેશવલાલ બે. ખડેરિયા                  | "              | દીપચંદ નાહટા       | સી. બાર. ઇસરાની          | "                               |
| શ્રીચંદ બોશરા                        | "              | રિખવદાસ બાલુસાહી   | ડો. ડી. સી. સરકાર        | "                               |
| નયમલ સેઠી                            | "              | તરિણીપ્રસાદ માંગી  | બર્નપુર                  | ગુનારકાંતિ લેખ,                 |
| હનુમાનમલ બેંગાની                     | "              | સુબોધકુમાર સરાફ    | ઈસરી                     | સંપાદક : અમૃત બાબર પત્રિકા "    |
| મુકુલભાઈ કોઠારી                      | "              | સીતારામ સહસેરિયા   | કલકત્તા                  | અશોકકુમાર સરકાર "               |
| ગ્રેનમંદ મોત્ર                       | "              | મોહનકુમાર મુખર્જી  | "                        | કૃષ્ણચંદ અમરાલ "                |
| ગુલાબચંદ ચક્રાવર્તી                  | "              | આર્કમિશન           | "                        | એ. કે. લક્ષ્મીચંદ "             |
| મદનલાલ પાંડ્યા                       | "              | મહામેર એન. બિનરતનમ | "                        | ડાયરેક્ટર, સુપના અને જનસંપર્ક " |

દે માનવ !  
તું માત્ર સત્યને જ  
જાણ અને જોવાળખ.

જેઓ શાસ્ત્ર સમથે  
પરાક્રમ કરે-છે  
તેઓ પરતાતા નથી.

દિનેશચંદ્ર મોહનલાલ કોરડિયા

પ્રતાપરાય એન્ડ કંપની

૪૪-એ, કાલબાદેવી રોડ,  
વાઘવાડી, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨

૫૨/૫૪, મસજિદ ખંદર રોડ,  
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૩





કલકત્તા : પાશ્ચિમ બંગાળ સરકારે સત્તાવાર રીતે મહાવીર જન્મકલ્યાણક દિવસે પોતાની કચેરીઓ બંધ રાખીને ભગવાનના જન્મોત્સવમાં જોનો સાથે ભાગ લીધો. આ દિવસ સરકારે દારૂ બંધી દિવસ તરીકે મનાવ્યો. સ્થાનિક અગળારી આલમે વિશેષાંક અને પૂર્તિઓ પ્રગટ કરી. ભગવાનના સંદેશનો પ્રચાર કર્યો.

મુનિશ્રી રૂપચન્દ્રજી મ.એ આકાશવાણી કલકત્તા કેન્દ્ર પરથી વીત્ર મિનિટ સુધી “ભગવાન મહાવીર ઔર સમજવાઈ” વિષય પર વાર્તાલાપ આપ્યો.

અનેકવિધ સંસ્થાઓએ ખૂબ જ ઉદ્દાસ અને ઉત્સાહથી પાંચ દિવસ સુધી ભગવાનનો જન્મદિન વિવિધ કાર્યક્રમો દ્વારા ઉજવ્યો.

મુશ્રીદાખાદ શ્રી સંઘે ૧૬ એપ્રિલના રવિવ્ર સંકળના વિશાળ ખંડમાં બહારસભા યોજી. શ્રી સંઘની અધ્યક્ષા શ્રીમતી ઉદયકુમારી હુથડિયાએ સૌનું સ્વાગત કર્યું. મુખ્ય વક્તા મુનિશ્રી રૂપચન્દ્રજીએ પોતાના પ્રવચનના અંતે વેધક પ્રશ્ન પૂછ્યો હતો કે ઇતિહાસનું અવલોકન કરતાં આપણે આજ ભવાનું છે કે મહાવીર કયાં ઊભા હતા અને આજ આપણે કયાં ઊભા છીએ? વધુ માન વિશ્વવિદ્યાલયના પ્રો. ડો. ગોવિન્દ ગોપાલ મુખરજીએ પણ મનનીય પ્રવચન કર્યું હતું.

## ● સરકારી કચેરીઓ બંધ ●

### ● દારૂબંધી દિવસની ઘોષણા ●

### ● આર્ટ ગેલેરીમાં પ્રદર્શન ●

કાર્યક્રમની પૂર્વે મુનિશ્રીએ એકેડેમી ઓફ ફાઈનલ આર્ટ ગેલેરીમાં યોજાયેલ ભગવાન મહાવીર સંબંધી ચિત્ર પ્રદર્શનનું અવલોકન કર્યું હતું. જૈન ભવને આ પ્રદર્શન યોજાયું હતું. શ્રી ગણેશ લલવાણીએ તેનું નિદર્શન કર્યું હતું. પ્રદર્શનમાં પશ્ચિમ બંગાળમાંના ભગવાનના વિહાર સ્થળો અને ચિત્રો રજૂ કરાયા હતા.

શ્રી જૈન રવેતામ્બર મિત્ર મંડળે ૨૧ એપ્રિલે જૈન ભવનમાં મહાવીર જયંતી ઉજવી. મંડળના સભ્યોએ સૌ પ્રથમ જિનભક્તિ ગીતો ગાયા હતા. મુનિશ્રી રૂપચન્દ્રજીએ પોતાના પ્રવચનમાં ભગવાનની અહિંસાનું અર્થગાંભીર્ય સમજાવ્યું હતું.

૨૩ એપ્રિલના જૈન શિક્ષાલયના ઉપક્રમે જૈન ભવનમાં વિદ્યાર્થીની બાલિકાઓએ ભજન અને પ્રવચન નો કાર્યક્રમ આપ્યો. એક જાળ કવિ સંમેલન પણ ભરાયું. છ બાલિકાઓએ સંસ્કૃત, હિન્દી, ઉર્દુ, બંગાલી, રાજસ્થાની અને અંગ્રેજી ભાષામાં કાવ્યની સરિતા વહાવી ભગવાનને વંદના

કરી હતી. શ્રી વિજયસિંહજી નાહરે આ કાર્યક્રમનું અધ્યક્ષસ્થાન સંભાળ્યું હતું.

૨૪ એપ્રિલના સવારે રવેતામ્બર અને દિગમ્બર જૈનોની એક જો સ્થયાત્રાઓ નીકળી. ખંને સ્થયાત્રાઓ ભવ્ય અને વિરાટ હતી. સવારે નવ વાગે શ્રી જૈન રવેતામ્બર તેરાપંથી મહાસભાના પ્રવચન હોલમાં મુનિશ્રી રૂપચન્દ્રજીના સાન્નિધ્યમાં સભા યોજાઈ. પં. બંગાળી વિધાન સભાના ભૂતપૂર્વ અધ્યક્ષ શ્રી વિજયકુમાર બેનરજીએ આ પ્રસંગે પ્રવચનમાં કહ્યું હતું કે-

“મહાત્મા ગાંધી ભગવાન મહાવીરની અહિંસાથી પ્રભાવિત હતા. પરંતુ મહાવીરની અહિંસા ગાંધીની અહિંસાથી વધુ ઊંડી હતી. આ પાવન અવસરે હું ભગવાન મહાવીરના ચરણોમાં સાદર શ્રદ્ધાંજલિ અર્પું છું.”

આજ દિવસે શ્રી દિગમ્બર જૈન સંમેલન [કલકત્તા] તરફથી હોસ્પીટલમાં રોગીઓને દર્શા અને મહાવીર સાહિત્ય વહેંચવામાં આવ્યું. સંમેલન તરફથી આ પ્રસંગે સાત દિવસનો ભરચક કાર્યક્રમ યોજાયો હતો.



## □ જૈન પરિષદ □

નિર્વાણ-સત્તને અનુલક્ષીને સિલિગુડીમાં શ્રી પ્રતાપસિદ્ધિજી વેદના પ્રમુખપદે ઉત્તર-ખંજાળ જૈન પરિષદની સ્થાપના કરવા માં આવી. ઉત્તર ખંજાળના બધા સ્થાનોના ૩૩ સભ્યોની આ માટે નિયુક્તિ કરવામાં આવી હતી. આ સંસ્થા સિલિગુડીમાં જૈન ભવનનું નિર્માણ કરશે.

**મિદનાપુર :** જિલ્લાના ખાત્રામાં ગામ કલકત્તા જૈન સ્વેતાશ્વર સ્થાનકવાસી સંઘ તરફથી એક માસ માટે નિઃશુલ્ક અન્નક્ષેત્ર શરૂ કરાવ્યું હતું. રોજ ૫૦૦ જનના લાભ લેતી હતી.

સાંજે સાત વાગે મહાવીર જન્મતી સમારોહ સમિતિએ સન્મતિ સદનમાં જાહેર કાર્યક્રમ યોજાયો હતો. કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન કરતાં વિશ્વમિત્રના સંપાદક શ્રી કૃષ્ણચન્દ્ર અગ્રવાલે કહ્યું કે—  
“ભગવાન મહાવીર માનવતાના મસીહા (પયગંબર) હતા. તેમને ઉપદેશ સર્વોપકારી છે.”

વધમાન વિશ્વવિદ્યાલયના ઉપકુલપતિ અને મુનિશ્રી રૂપચન્દ્રજીએ પણ પ્રાંસગિક પ્રવચનો કર્યા હતા.

કલકત્તા : મુનિશ્રી રૂપચન્દ્રજીની નિશ્ચામાં ‘ભગવાન મહા-

વીર દેશના દિવસ’ બહુ ઉલ્લાસથી મનાવાયો. આ પ્રસંગે કલકત્તા વિશ્વવિદ્યાલયના અધ્યક્ષ પ્રા. કલ્યાણભલ લોહા, ડિગ્રીઅર જૈન આચાર્ય શ્રી સન્મતિસાગરજી, મુનિશ્રી રૂપચન્દ્રજી, પં. વિનય-મુનિ શાસ્ત્રી વગેરેના પ્રવચનો થયા.

કલકત્તા : નિર્વાણ મહોત્સવ અવસરે લોક કલ્યાણ અંગેની પ્રાર્થના સભામાં સુપ્રસિદ્ધ સમાજ સેવિકા મધર ટેરેસાનું માનનીય પ્રવચન થયું હતું.

**કૃષ્ણગિરિ :** ૧૫ નવેમ્બર ૧૯૪૫ના વિરાટ સ્થયાત્રા નીકળી. વિવિધ ઉછામણીઓથી સારા પ્રમાણમાં ક્ષણો થયો. જૈન મંદિરમાં યોજાયેલ જાહેરસભામાં પં. ખંજાળના પ્રધાન શ્રી મહમદ ફઝલ હકે સહિત અનેક આગેવાનોના પ્રવચનો થયા.

**સિલિગુડી :** ઉત્તર ખંજાળમાં જૈન પરિષદના તત્વાવધાનમાં ભગવાન મહાવીરનો નિર્વાણ મહોત્સવ તપસ્વિની આચિકાં શ્રી ઈન્દુમતીજી અને સહયોગીની આચિકાના સાન્નિધ્યમાં સમગ્ર જૈન સમાજ દ્વારા સંયુક્ત રૂપે ઉત્સાહપૂર્વક ઉજવવામાં આવ્યો. તા. ૧૬મી ડીસેમ્બરે બપોરે ખાસ પ્રવચન અને રાત્રે વિવિધ કાર્યક્રમ યોજાયા. તા. ૨૦મી ડીસેમ્બરે પ્રવચન અને સ્થાનિક વિદ્વાનોના લાભણ અને રાત્રે પણ વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાવામાં આવ્યા.

આવી રીતે ૨૧ ડીસેમ્બરે પણ કાર્યક્રમ થયા. અને ૨૨ ડીસેમ્બરે બપોરે નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્તે એક ભવ્ય સ્થયાત્રાનો કાર્યક્રમ થયો. દબ્બરે લોકો સરઘસમાં જોડાયા હતા અને બધા સંપ્રદાયના જૈન તથા અજૈન કોઇ પણ ભત્તના લેદલાવ વગર ભગવાન મહાવીરનો જયનાદ કરી રહ્યા હતા. રાત્રે વિભિન્ન કાર્યક્રમો પણ થયા. આ બધાં કાર્યક્રમો સિલિગુડી હાઇકુલના પ્રાંચણમાં યોજાવામાં આવ્યા. આસપાસના અનેક ગામો તથા શહેરના શ્રદ્ધાળુઓએ પણ કાર્યક્રમોમાં હાજરી આપી હતી.

સ્વયં ભવસાગર  
પાર કરનાર  
અને અન્ય અસંખ્ય  
જીવોને પાર  
ઉતારનાર  
ભગવાન  
મહાવીર પરમાત્માને  
લાખ લાખ  
અજ્ઞાત.

શાહે

અંબાલાલ

ચંદુલાલ

૧૪૧, દારોશ મસ્જી,  
પેલા માળે, એમ. જે. મારોટ,  
મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૨



રાજસ્થાન સરકારે સાંવર્ણનિક સ્થાનોમાં પશુબલિ પ્રતિબંધનો કાયદો કરીને, ચોતલી સભા માફ કરીને અને કેદીઓની સભાઓમાં રાહતની ઘોષણા કરીને ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦ માં નિર્વાણ વર્ષની સ્મૃતિને સોનેરી કળશ ચઢાવ્યો છે.

ફ્રાંસીની સભા માફ કરવાની ઘોષણાથી ચાર અપરાધીઓને અભયદાન મળ્યું. તેમની ફ્રાંસીની સભા આજીવન કેદમાં બદલવામાં આવી. અને કેદની સભાઓમાં રાહતનો લાભ લગભગ ૩૫૦૦ કેદીઓને મળ્યો.

રાજ્ય સરકારે શતાબ્દી વર્ષને “શાંતિ વર્ષ” ઘોષિત કર્યું. આ વર્ષમાં રાજ્યભરમાં શિકાર માટે નવા કોઈ કરવાના નહિ આપવાની પણ જાહેરાત કરી. અને નિર્વાણ વર્ષના પ્રથમ ત્રણ અને અંતિમ ત્રણ એમ કુલ છ દિવસ માટે રાજ્યભરમાં ઠાડ અને માંસના વેચાણ પર પ્રતિબંધ મૂક્યો હતો.

દીવાળી ૧૯૭૫થી દીવાળી ૧૯૭૪ સુધીમાં ટેશી કે વિટેશી ઠાડ માટેની નવી દુકાનોનો પરવાનો ન આપવાનો પણ નિર્ણય લેવાયો.

રાજ્ય સરકારના આ પ્રશંસનીય અને આવકારદાયક પગલાંઓ ઉપરાંત રાજકીય સ્તરે જે નિર્માણ અને પ્રચાર કાર્યો થયા તે આ પ્રમાણે છે:

- રાજ્ય વિધાનસભા-જયપુર, ઉદયપુર તથા જોધપુર વિશ્વવિદ્યાલયના પુસ્તકાલય સહિત રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓનાં [ કુલ ૩૦ ] પુસ્તકાલયોમાં “મહાવીર કક્ષ” સ્થાપના. આ યોજના માટે જેન સમાજ તરફથી સરકારને રૂ. સવા લાખની કિંમતના ૧૨ હજાર પુસ્તકો ભેટ આપાયા.
- રાજ્યના આઠ મ્યુઝિયમોમાં (જયપુર, જોધપુર, બિકાનેર, ઉદયપુર, અજમેર, અલવર, ભરતપુર અને કોટા) “મહાવીર કક્ષ”ની સ્થાપના ચાલું

છે. આ કક્ષમાં ભગવાન મહાવીર અને જૈન ધર્મ સંબંધી પ્રાચીન કલાકૃતિ અને સાહિત્ય રખાશે.

જયપુરના વિશ્વવિદ્યાલય હુવામહલમાં પણ કાયમીરૂપે ‘મહાવીર કક્ષ’ સ્થાપવાનો નિર્ણય લેવાયો.

- રાજ્યના તમામ ૨૬ જિલ્લા કાર્યાલયોમાં શિલાલેખ મૂકાશે.
- જયપુર શહેરમાં બબ્બ નગરની પાસે ‘મહાવીર ઉદ્યાન’
- રાજસ્થાન વિશ્વવિદ્યાલય-જયપુર અને ઉદયપુર વિશ્વવિદ્યાલયમાં “જૈન ચેર”ની સ્થાપના. ઉદયપુર વિશ્વવિદ્યાલયમાં “જૈન ચેર” શરૂ કરવા માટે અખિલ ભારતીય સાધુભાગી સભાએ રૂ. બે લાખનું દાન આપવા વચન આપ્યું.
- જૈન ચિત્રકળા, જૈન વાસ્તુકલા અને જૈનોનું રાજસ્થાનને પ્રદાન-આ વિષયો પર બૃહદ્ અન્વેષણનું નિર્માણ ચાલુ છે.

આ પ્રકાશન કાર્ય માટે શ્રી અગરવલ્લભ નાહટા, ડૉ. કસ્તુરચંદ કાસલીવાલ, ડૉ. મૂલચંદ શેઠિયા, ડૉ. નરેન્દ્ર ભાનાવત, ડૉ. આર. સી. અશ્વાલ, શ્રી સંપતકુમાર ગધડયા, શ્રી દેવેન્દ્રરાજ મહેતા અને શ્રી જિતેન્દ્રકુમાર જૈન-એમ આઠ સભ્યોની સમિતિની રચના થઈ છે.

- ભારત સરકારના સહયોગથી શ્રી નાકોડાજી વીથમાં ‘આમીચ પુસ્તકાલય’ની સ્થાપનાનો નિર્ણય લેવાયો. બ્યારે લવનનું નિર્માણ સ્થાનિક સંસ્થાઓ કરશે.
- ભારત સરકારના સહયોગથી “મહાવીર બાલ કેન્દ્ર” પણ શરૂ થશે.
- ચુરુ અને નાગોરમાં હંમેશ માટે ઠાડબંધી અમલમાં મૂકાઈ છે.



# ● મહાસમિતિ અને જિલ્લા સમિતિઓ ●

○ રાજ્યમાં શાળા, કોલેજ, છાત્રાલય, હોસ્પીટલ, ભવન, ઉપાધ્ય આદિ નિર્માણ કાર્યો માટે લોખંડ તેમજ સીમેન્ટ કન્ટ્રોલભાવે આપ્યા. અને જમીન સસ્તા દરે આપી.

○ અતુમુચિત ભતિ તેમજ જનભતિયો માટે સમાજ કસ્યાળુ વિભાગે આ વર્ષમાં રૂ. ચાર લાખની રકમ ફાળવી. આ ભતિના લોકો માટે ૫૦૦થી વધુ મકાન બંધાશે.

■ રાજ્ય સરકારે નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી માટે રૂ. ૧૫ લાખની રકમ મંજૂર કરી હતી.

○ રાજ્ય સરકારે તો પોતાની મર્યાદામાં રહીને નિર્વાણ વર્ષની સ્મૃતિમાં વિવિધ કાર્યો કર્યા, પરંતુ રાજસ્થાનના જૈન સમાજે તો ઉદાર દિલે પૂરા ઉમંગ અને ઉલ્લાસથી અનેકવિધ યોજનાઓ કાર્યાન્વિત કરી.

○ રાજ્ય નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ ની જેટલા જૈન સભ્યો હતા તેઓએ મહાસમિતિની રચના કરી આમાં બસેથી વધુ સભ્યો લેવાયા અને રાજ્યના તમામ જિલ્લાને તેમાં પ્રતિનિધિત્વ આપ્યું. મહાસમિતિઓની અંતર્ગત જિલ્લા સમિતિઓના રચના થયું થયું.

○ મહાસમિતિના હોદ્દાદારો અને જિલ્લા સમિતિઓના સંયોજકોના નામ આ પ્રમાણે છે:

○ મહાસમિતિના હોદ્દાદારો ○

અધ્યક્ષ : શ્રી ભાગચંદળ સોની, અજમેર  
કાર્યાધ્યક્ષ : શ્રી રાજકુમાર ટાંક, જયપુર  
ઉપાધ્યક્ષ : ખેલશંકરજી દુર્લાલ, " "  
" શ્રી મન્નાલાલજી સુરાણા, " "  
પ્રધાનમંત્રી : શ્રી સંપતકુમારજી ગધડયા, " "  
કોષાધ્યક્ષ : શ્રી મોહનલાલજી કાલા, " "  
સંગઠનમંત્રી : શ્રી રિખવચંદળ કર્ણાવટ, જોધપુર

○ સર્વશ્રી સંયોજકો ○

|              |                                |
|--------------|--------------------------------|
| અલવર         | પદમચંદળ પાલાવત                 |
| અજમેર        | અમરચંદળ લુણાવત                 |
| બીકાનેર      | જયચંદલાલજી નાહટા               |
| ખૂંટી        | જયકુમારજી જૈન                  |
| બાંસવાણ      | રામલાલજી જૈન                   |
| બાહમેર       | ભૂચંદળ જૈન                     |
| ભરતપુર       | તેજપાલજી રોકડિયા               |
| બીલવાણ       | શાંતિલાલજી પોકરના              |
| ચુરુ         | મોહનલાલજી હીરાવત               |
| ચિતૌડ        | નવરતનમલજી પટવારી               |
| ડુંગરપુર     | કુરીચંદળ જૈન                   |
| શ્રીમંગાનગર  | લુણકરજી જૈન                    |
| જયપુર        | સત્યજી ટાંક અને કપૂરચંદળ પાટની |
| જોધપુર       | માણેકચંદળ સચેતી                |
| જાલાવાડ      | સંપતરાજજી સિંધી                |
| જલસૌર        | ભંવરલાલજી મહેતા                |
| જેસલમેર      | સૌભાગ્યમલજી જૈન                |
| જુંઝડ        | વિમલચંદળ શ્રીમાલ               |
| કોટા         | માણેકચંદળ ગોધા                 |
| નાગૌર        | પી. સી. જૈન                    |
| પાલી         | સંપતમલજી ભંડારી                |
| સવાઈ માધોપુર | રૂપચંદળ જૈન                    |
| સિરોહી       | તેજરાજજી બાફના                 |
| સિકર         | કેશરીચંદળ દીવાન                |
| ટોન્ક        | કેરોડલાલજી જવાહી               |
| ઉદયપુર       | શેરલાલજી ધાડક                  |



# • તમામ જિલ્લાઓમાં •

## • • • અનેક વિધ નિર્માણ કાર્યો • • •

સંયોજકોએ પોતાના જિલ્લાઓમાં  
કરેલા કાર્યોની નોંધ આ પ્રમાણે છે :

□ અલ્લવર જિલ્લામાં

- શ. તથા લાખના ખર્ચે ધર્મશાળા
- શ. બે " " માધ્યમિકશાળા
- શ. દોઢ " " હવાખાતું
- શ. ૫૦ હજારના ખર્ચે પુસ્તકાલય
- શ. ૫૦ " " આયુર્વેદિક રસા-  
ધનશાળા

- શ. ૭૫ હજારના ખર્ચે હવાખાતું
- શ. ૫૦ " " રામગઢમાં પુસ્તકાલય
- ચાર સ્થળે મહાવીર શિક્ષાસ્થળ

□ ખૂન્દી જિલ્લામાં

- ખૂન્દીમાં કાર્તિકસ્થળ
- હોસ્પીટલમાં મહાવીર વોડ
- દિગમ્બર જૈન મંદિર
- તાલેડામાં ધર્મશાળા
- મહાવીર પાક

□ બાંસવાડા જિલ્લામાં

- શ. અઢી લાખના ખર્ચે ધર્મશાળા
- શહેરના પ્રાચીન મંદિરોનો જીર્ણોદ્ધાર
- કુચલગઢમાં 'વીતરામ ભવન'. આમાં બાળ-  
મંદિર, શિવજી પ્રશિક્ષણ કેન્દ્ર તથા પાઠશાળા  
શરૂ કરાયા છે.
- મગીડિરા તાલુકાના ચાર મામના મંદિરોનો  
જીર્ણોદ્ધાર
- ધારોલ, ખમેરા અને તલવાડામાં પ્રાચીન  
મંદિરોનો જીર્ણોદ્ધાર
- તલવાડામાં વૃત્તન ગિતાલય

—અરધુના ગામના પ્રાચીન મંદિરના આવ-  
શેષોનું પુરાતત્ત્વ વિભાગ દ્વારા ખોદકામ

—શ્રી અન્નેશ્વર પાર્શ્વનાથ અતિથય ક્ષેત્રમાં  
ધર્મશાળા

—બાંસવાડામાં મહાવીર શિક્ષાલેખ અને ગાંધી  
હોસ્પીટલમાં ચાર કોટેજ વોડ

—કુચલગઢમાં પાંચ નેત્રશિખર

□ બાડમેર જિલ્લામાં

- વૃત્તન જિન મંદિર, પાંચપાદરા
- વૃત્તન જિન મંદિરમાં પ્રતિષ્ઠા, પારલ
- વૃત્તન જિન મંદિર, ચોહટન
- મહાવીર નગર, બાડમેર
- મહાવીર નગર, બાલોતરા
- અહિંસા ચોક, બાડમેર
- મહાવીર ચોક, બાડમેર
- મહાવીર ચોક, જસોલ
- મહાવીર મંથ, બાડમેર
- મહાવીર દિવાન, બાડમેર
- મહાવીર ભવન, સિવાના
- મહાવીર ભવન, નાકોડાજીતીય
- મહાવીર કોલોની, નાકોડાજીતીય
- મહાવીર માતૃશિશુ કલ્યાણ કેન્દ્ર, બાડમેર
- મહાવીર માતૃશિશુ કલ્યાણ કેન્દ્ર, સિવાના
- મહાવીર બાલવિકાસ કેન્દ્ર, બાલોતરા
- મહાવીર કોટેજ વોડ, બાડમેર
- મહાવીર હોમિયોપેથિક ચિકિત્સાલય, સિવાના
- મહાવીર રાજકીય ચિકિત્સાલય, બાલોતરા
- મહાવીર પ્રા. પાઠશાળા ભવન, બાડમેર



—મહાવીર કન્યા પાઠશાળા, સિવાના  
 —મહાવીર મીઠલ સ્કુલ, જસોલ  
 —મહાવીર પ્રા. પાઠશાળા, અસાડા  
 —મહાવીર શિલાલેખ, બાડમેર  
 —મહાવીર શિલાલેખ, સિવાના  
 —મહાવીર શિલાલેખ, નાકોડાજીતીર્થ  
 —મહાવીર સ્થાન, મોઢલસર  
 —મહાવીર જાત્રાલય, બાડમેર  
 —મહાવીર જૈન ધર્મશાળા, બાડમેર  
 —[૩] મહાવીર જૈન ધર્મશાળા, બાડમેર—જેઠલમેરના માર્ગ પર  
 —[૧૦] મહાવીર વિશ્વામયુક, " "  
 —મહાવીર જૈન ધર્મશાળા, ચોઢટન  
 —જનના ધર્મશાળા, બાડમેર  
 —મહાવીર રેનખસેરા, બાલોતરા  
 —જૈન ધર્મશાળા, બાલોતરા  
 —મહાવીર પુસ્તકાલય, બાડમેર  
 —મહાવીર કોઢસર પહાડ, સિવાના  
 —જૈન ધર્મશાળા, નકોડાજી તીર્થ  
 —મહાવીર પરમ, બાડમેર  
 —મહાવીર પરમ, સિવાના  
 —મહાવીર પરમ, સમઢી  
 —મહાવીર પરમ, જસોલ

#### □ ગંગાનગર જિલ્લામાં

—મહાવીર પ્રતીક્ષા કક્ષ, ગંગાનગર  
 —મહાવીર શિલાલેખ, ગંગાનગર ચોક  
 —મહાવીર શોપીંગ સેન્ટર, ગંગાનગર  
 —મહાવીર ઉદ્યાન, ગંગાનગર  
 —મહાવીર નગર, ગંગાનગર  
 —મહાવીર ભવન, નેહર  
 —મહાવીર પરમ, નોહર  
 —મહાવીર સચના કેન્દ્ર, નોહર  
 —મહાવીર બાલ ઉદ્યાન, નોહર  
 —મહાવીર જૈન ભવન, સંગરિયા  
 —મહાવીર વાટિકા, પીલીંગા  
 —ગેલે સ્ટેશન રોડને મહાવીર માર્ગ નગર

#### □ ભેધપુર જિલ્લામાં

—કન્યા માધ્યમિક વિદ્યાલય માટે ભવન, ભેધપુર  
 —મહાવીર ઈન્ડોર સ્ટેડિયમ, ભેધપુર  
 —મહાવીર પાર્ક, ભેધપુર  
 —મહાવીર નગર, ભેધપુર  
 —મહાવીર પેથોલોજીકલ લેબોરેટરી, પીપાડસહેર  
 —પ્રસન્ન કક્ષ, પીપાડસહેર  
 —મહાવીર વાટિકા, પીપાડસહેર  
 —મહાવીર હોસ્પીટલ, બિલાડા  
 —મહાવીર કક્ષ, ઈન્દોડા  
 —મહાવીર પ્રા. પાઠશાળા ભવન, બાલેસર  
 —કૃષ્ણ રોગીઓ માટે કં. ઝૂંપડા, ભેધપુર  
 —મહાવીર કક્ષ, ભેધપુર

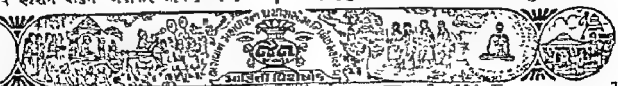
#### □ ઉદયપુર જિલ્લામાં

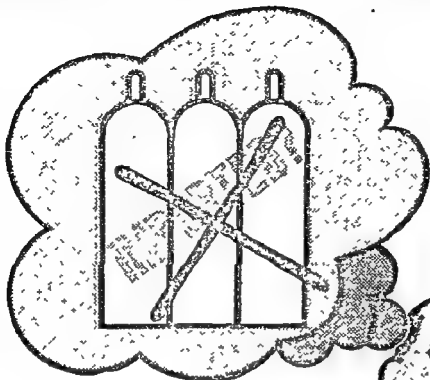
—મહાવીર અધ્યયન કેન્દ્ર, ઉદયપુર  
 —મહાવીર માધ્યમિક વિદ્યામંદિર, "  
 —મહાવીર જાત્રાલય, "  
 —મહાવીર સ્મારક, રતેઢસાંચર  
 —જૈનોલોજી ચેર, ઉદયપુર  
 —જૈન સ્થાનક, રતેઢપુર  
 —જૈન સ્થાનક, ભોપાલસાંચર

૦ પાલી, જાલોર અને સિરોહી જિલ્લાવાંસીઓએ જા. બે કરોડના ખર્ચે મહાવીર હોસ્પીટલ બનાવવાની યોજના બનાવી છે.

આ ઉપરાંત, સંવત્સરી મહાપર્વની આરાધના બધા જ કિરકાના જોને એક જ દિવસે કરે તે માટે એકતાનો પ્રયાસ કરવા ઉપસમિતિની રચના થઈ.

૦ નિર્વાણ વર્ષ દરમિયાન પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી તુલસી, આચાર્ય હસ્તીમલજી, મુનિશ્રી જ્યોત-વિજયજી—મધુકર, મુનિશ્રી વિશાળવિજયજી, મુનિશ્રી જ્યાનંદજી, મુનિશ્રી કુલકજી, મુનિશ્રી સન્મતિસાગરજી, સાધ્વીશ્રી વિજયજીશ્રીજી, સાધ્વી શ્રી સૂરજકુંવરજી આદિ સાધુ-સાધ્વી ભગવતોની પ્રેરણાથી જિનમંદિરો અને જૈન સ્થાનકોમાં આરાધના અને ઉપાસનાના અનેક કાર્યક્રમો સાનંદ સંપન્ન થયા હતા.





WHAT MAKES USERS OF *Mafron*®  
THINK THEY ARE STILL USING IMPORTED REFRIGERANTS?

### MAFRON PERFORMANCE.

To help you attain the peak of efficiency in refrigeration and air-conditioning systems, India's own refrigerants — MAFRONS — turn in a sustained performance matching that of imported refrigerants. That's because MAFRONS, manufactured with the latest developments in refrigerant technology and equipment and subject to regular and stringent quality control, conform to the highest international standards of safety, dryness and reliability.

Choose your grade: MR 11 MR 12 MR 21 MR 22

MAFRON refrigerants  
give maximum efficiency in cooling systems



Manufacturers:  
**NAVIN FLUORINE INDUSTRIES**



Chemicals Division  
**THE MAFRON CHEMICALS DIVISION**  
Mafron Centre, Nalman Point,  
Bombay 400 021.

# રાજસ્થાન રાજ્ય—

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંસ્કૃત : શ્રી રાજ્યપાલ, રાજસ્થાન રાજ્ય. પ્રમુખ : શ્રી ગુણ્યમંત્રી. ઉપપ્રમુખ : શ્રી શિક્ષણમંત્રી.

○ સર્વમી સભ્યો ○

|                                        |         |                                    |              |
|----------------------------------------|---------|------------------------------------|--------------|
| નાણામંત્રી                             |         | હીરાચંદ વેદ                        | જયપુર        |
| લક્ષમણ ચંદ                             |         | કુલચંદ બાફુલા                      | સાદલી        |
| હિરાલાલ દેવપુરા                        |         | પ્રકાશમલ ચતુર                      | ઉદયપુર       |
| ડી. એમ. ભંડારી                         | ★       | અમરચંદ હાનિયા                      | અજમેર        |
| ભગવતસિંહ મહેતા                         |         | એલ. એમ. લિધવી                      | નવી દિલ્હી   |
| જશવંતરાજ મહેતા                         |         | ચેક બાગચંદ સોની                    | અજમેર        |
| શિક્ષણ કમિશ્નર                         |         | મન્નાલાલ મુરાણા                    | જયપુર        |
| નિર્દેશક, પુરાતત્વ વિભાગ               |         | ઉત્તમચંદ ચેઠિયા                    | જયપુર        |
| એમ. પી. જૈન, ઠેરસપોન્ડન્ટ, એ. આઈ. આર.  |         | ગણેશમલ દુગલ                        | અમદાવાદ      |
| જી. સી. પાંડે, અધ્યક્ષ : ઇતિહાસ વિભાગ  | ★       | લક્ષ્મીપત દસાની                    | જયપુર        |
| ઉસ્માન આરિફ                            |         | લક્ષ્મીપત ચોરડિયા                  | મુંબઈ        |
| મોહનરાજ જૈન                            |         | ગેમચંદ ચેટ્ટીઆ                     | કલકત્તા      |
| અમૃતલાલ ગહલોત                          |         | જંબુકુમાર જૈન                      | વિજયપાડા     |
| ગુણ્ય સચિવ                             |         | મોતીલાલ મોઢા                       | ઉદયપુર       |
| ખલવંતસિંહ મહેતા                        |         | કુલચંદ જૈન સભ્ય વિધાનસભા           |              |
| અર્થ સચિવ                              |         | ભુલિલાલ સેઠી                       | સાંભરલેક     |
| નિર્દેશક, પ્રાથમિક તથા માધ્યમિક શિક્ષણ |         | કેવળચંદ ટોલિયા                     | જયપુર        |
| કે. સી. કુલીશ                          | ★       | રિખબરાજ કણાવટ                      | જેધપુર       |
| એમ. પી. જૈન                            |         | પુખરાજ શિરોદિયા                    | ખયાવર        |
| વિદ્યાધર શાહી                          | ખિકાનેર | ત્રેમસુખ જોધરા                     | ખીકાનેર      |
| નરેન્દ્ર બાનાવત                        | જયપુર   | હુણકરજી જૈન એડવોકેટ,               | શ્રીમંગાનગર  |
| અગરચંદ નાહટા                           | ખિકાનેર | હતુમાનમલ ખેંગારી (લાકત્ત)          | કલકત્તા      |
| મૂળચંદ ચેઠિયા                          |         | જાનમલ કોઠારી                       | લીલવાડા      |
| રાજેશ દાંક                             |         | મોહનલાલજી કાલા                     | સવાઈ માધોપુર |
| લાલચંદ કોઠારી                          | ★       | માનકચંદ સોગાની સભ્ય-વિધાનસભા.      |              |
| પુખરાજ સિંઘવી વકીલ,                    | લિસોહી  | કુપરચંદ પાટની                      | જયપુર        |
| બુલસિંહ બાફુલા                         | કોટા    | ઉમરાવમલ ચોરડિયા, જવેલસં,           | જયપુર        |
| આસાચંદ ભંડારી                          | દિલ્હી  | ઉમરાવમલ કટ્ટો                      | અજમેર        |
| સંપતકુમાર રાધીયા,                      | જયપુર   | ગુલાબચંદ બાવેલ                     | કોટા         |
| ખેલશ કરભાઈ                             | "       | પદ્મચંદ પાલાવત                     | અવલર         |
| ખંવરલાલ કર્ણાવટ                        | ઉદપુર   | સૂરજમલ                             | ખીકાનેર      |
| દેવીલાલ સાંભર                          |         | અંબાલાલ ભટ્ટા                      | ઉદયપુર       |
| મુમેરચંદ ભંડારી એડવોકેટ                | જેધપુર  | મોહનલાલ નાગૌરી                     | લીલવાડા      |
| ગ્રો. ડી. એલ. દહાદ                     |         | ઉપરાસન સચિવ સામાન્ય પ્રશાસન વિભાગ. |              |



અજમેર : તા. ૧૧મી નવે-  
બરે અજમેર નગરના વૈશાલી  
ઉપનગરમાં મહાવીર કોલોનીનો  
શિલારોપણ કેન્દ્રના સભ્યમંત્રી  
શ્રી રામનિવાસ મિર્ઠાના વરદ  
હસ્તે વિધિવત પૂજન સાથે કર-  
વામાં આવ્યો. રાજ્યના મુખ્ય-  
મંત્રી શ્રી બરકતુલ્લાજીએ શુભા-  
શીર્વાહ આપ્યા. રાજસ્થાનના  
સહકારીમંત્રી શ્રી નારાયણસિંહ  
મસૂદા પ્રમુખસ્થાને હતા.

પ્રારંભમાં શ્રી માંગીલાલ  
જૈને બધાનું હાર્દિક સ્વાગત  
કયું હતું અને કોલોની બધાવી,  
ભારત જૈન મહામંડળને અપાણ  
કરવાની જાહેરાત કરી હતી. શ્રી  
મીર્ઠાજીએ પોતા તરફથી પૂર્ણ  
સહકારની ભાવના વ્યક્ત કરતાં  
કયું કે, 'ભગવાન મહાવીરના  
સિદ્ધાંતો અનુસાર આ કોલોનીના  
નિવાસીઓનું જીવન બને, કે  
જેથી એ અન્ય લોકો માટે  
આદર્શ બની જાય. ભારત જૈન  
મહામંડળના સહકારથી તૈયાર  
થનારા મહાવીર ભવનનો શિલા-  
રોપણ વિધિ પણ આ સમયે જ  
શ્રી રાંકાજીના વરદ હસ્તે થયો.  
આ ભવનના શિલારોપણ સાથે  
જેમનું નામ જોડાયેલું છે એ  
શ્રી ચંદ્રભાનજી ઠાકરીયા તરફથી  
અને ભારત જૈન મંડળ તરફથી  
આ કાર્યમાં દસ હજાર રૂપિયા  
આપવાના જાહેર કરવામાં આવ્યા.  
રાજસ્થાનમાં આ મહાવીર-  
ભવનનું સર્વ પ્રથમ નક્કી થયું.

દયા

## ધર્મકા મૂલ છે

રાજસ્થાનમાં અપંગોના  
કલાજ માટે 'ભગવાન મહાવીર  
વિકલાંગ સમિતિ'ની રચના કર-  
વામાં આવી.

રાજ્ય સરકારે આ સંસ્થાને  
રૂ. બે લાખનું દાન આપ્યું. રા-  
જ્ય લાખ સમાજે આપ્યા

આ સંસ્થાને કોઈ પણ માન-  
વતા પ્રેમી રૂ. ૨૫૦ આપીને  
આજીવન સભ્ય અને રૂ. ૧૦૦૦  
આપીને સંરક્ષક સભ્ય બની  
શકે છે.

જે કોઈ અપંગ વ્યક્તિને આ  
સભ્યો મોઠભરી તેમને મફત  
પગ ભેસાડી આપવામાં આવશે.

જયપુરમાં કૃતિમ હાથ બના-  
વવાના પ્રયોગ ચાલુ છે. સફળતા  
મળતાં જ અપંગોને હાથ ભેસાડી  
આપશે.

આ સમિતિના સંયોજક શ્રી  
હીરાચંદ્રજી વેદ છે. અને એસ.  
એમ. એસ હોસ્પીટલમાં ડૉ.  
પી. કે. શેઠી અને ડૉ. સુભાષ  
કાસરીવાલ અપંગોની સેવા  
આપી રહ્યા છે.

આનંદપુર કાલુ : તા. ૧૩,  
૧૪ અને ૧૫ નવેમ્બર ૧૯૭૪ના  
દરેક દિવસોએ સાથે મળી  
વિવિધ કાર્યક્રમો ઉજવ્યા. પ્રવેતા-  
બર અને દિગંબર મંદિરમાં  
નિર્વાણ લાડુના ચકાવા, જાહેર-  
સભા, રથયાત્રા વગેરેનું સુંદર  
આયોજન થયું.

અજમેર : જૈન સાહિત્ય  
પ્રદર્શન, મહાવીર સકલની સ્થા-  
પના, નિર્ઘન્ય પરિવહ, શ્રમણ  
સંસ્કૃતિ પરિવહ, ગૌતમ ગણધર  
સ્મૃતિ દિવસ, મહિલા સંમેલન,  
કાવ્ય-ગોષ્ઠી, "માનવ સંસ્કૃતિ  
કી નિર્વાણવાદી વિચારધારા કા  
યોગદાન" વિષય પર જ્ઞાનચર્ચા,  
અનેકાંત પરિસંવાદ આદિ અનેક  
વિધ કાર્યક્રમો દ્વારા અત્રે નિર્વાણ  
મહોત્સવ વર્ષનું સ્વાગત કરાયું.

૮મી ડીસેમ્બર ૧૯૭૪ના જિન-  
વાણી ભવનની સ્થાપના થઈ અને  
એ દિવસે રથયાત્રા પણ નીકળી.  
૧૦મી ડીસેમ્બરે શ્રી મહાવીર  
દિગંબર જૈન ઉદાસીન આશ્રમની  
સ્થાપના કરવામાં આવી.

મહોત્સવની ઉજવણીમાં  
વિશ્વ હિન્દુ પરિષદે સક્રિય અને  
ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો.

અજમેર : તા. ૭-૧૧-૭૪  
થી સાત દિવસ સુધી વિવિધ  
ઉજવણી થઈ. દરેક દિવસના જૈનો  
તેમ જ રાજ્યાધિકારી અને શહે-  
રના આગેવાનોએ આ ઉજવણીમાં  
ભાગ લીધો. શ્રી હીરાલાલજી  
દેવપુરાની અધ્યક્ષતામાં અને  
રાજ્યના મુખ્યમંત્રી શ્રી હરિદેવ  
જોશીના અતિથિવિશેષ પદે વિરાટ  
સભા યોજાઈ. ધર્મ યાત્રા અને  
રથયાત્રા અપૂર્વ નીકળી. ધર્મ-  
યાત્રામાં ભગવાન મહાવીરના  
સહસ્રજળ કમલ ગિરાજીત ભવ્ય  
ચિત્રે અનેક આકર્ષણ જમાવ્યું  
હતું. મહિલા પરિવહ સેમિનાર  
વગેરેનું પણ સુંદર આયોજન થયું.





આહોરમાં નીકળેલ રથયાત્રાનું દશ્ય.

અજમેર : અહીંના અજંતા, મેન્ડેરીક, પ્લાઝા અને પ્રભાત ધિયેટરામાં જૈનધર્મ સંબંધી સીનેમા સ્લાઇડ મફત બતાવવામાં આવી.

આહવા : મુનિશ્રી મનોહર-વિજયજી ગણિવરની સાંનિધ્યમાં તા. ૨૩ નવેમ્બરથી પાંચ દિવસનો મહોત્સવ વિશતિ સ્થાનક પૂજન, રથયાત્રા વગેરે સહિત ઠાંઠથી ઉજવાયો.

માઉન્ટઆબુ : નિર્વાણ સમિતિની રચના કરવામાં આવી. તેના અધ્યક્ષપદે શ્રી કે. એસ. ગંડુડિયા (ઉપાનંદપદ, પથંતન વિભાગ અને પ્રશાસક નગરપાલિકા-આબુ), ઉપાધ્યક્ષપદે શ્રી રામચંદ્રજી જૈન અને મંત્રીપદે શ્રી ભદ્રસિંહજી મેહતા (મુખ્ય મેનેજર, શ્રી જૈન શ્વે. મંદિર, દેલવાહા)ની નિયુક્તિ કરવામાં આવેલ.

આ નિર્વાણ સમિતિના ઉપક્રમે વિવિધ કાર્યક્રમો અને રચનાત્મક આયોજનો થયા છે.

તા. ૧૭-૨-૭૫ના આબુમાં ઉચ્ચ માધ્યમિક વિદ્યાર્થીમાં, ઉદ્યપુર વિશ્વવિદ્યાલયના પ્રાકૃત-સંસ્કૃત વિભાગના પ્રવક્તા ડૉ. પ્રેમ સુભનજી બહેર પ્રવચન યોજાયું. તા. ૨૪-૩-૭૫ના પ્રસિદ્ધ વક્તા મુનિરાજશ્રી ભદ્રજીવિજયજી મહારાજનું પ્રવચન યોજાયું.

‘લગવાન મહાવીર ઔર અધુનિક યુગ’ વિષય પર એક નિબંધ હારિકાંઈ યોજાઈ. તેમાં પ્રથમ નિર્મલકુમાર ગંગવાલ (કુચામન સિટી), બીજા શ્રી પ્રકાશચંદ્ર જૈન (ગુડગાંવ છાવની) અને ત્રીજા ચંતે. પકુમારી સેડી (ફતેહપુર સીકો) આવેલ.

શ્રી ભદ્રસિંહજી મેહતાએ વિવિધ લેખો પ્રકાશિત કરી જ્ઞાન-પ્રસાર કરેલ.

તા. ૨૩ એપ્રિલે ૧૯૭૫નાં ભ. મહાવીર જન્મકલ્યાણક મહોત્સવ સમિતિ (મા.આબુ) તથા નવપદ આરાધક સમિતિના ઉપક્રમે માઉન્ટ આબુની રાજપુતાના કલબમાં ‘ભ. મહાવીરસ્વામી અને તેઓના સિદ્ધાંતો’ વિશે પૂ. મુનિ શ્રી જિનપ્રભવિજયજી મ.તું બહેર વ્યાખ્યાન થયું હતું. આ પ્રસંગે રાજ્યાધિકારીઓ, નામાંકિત આગેવાનો વગેરેની સારી એવી હાજરી રહી હતી.

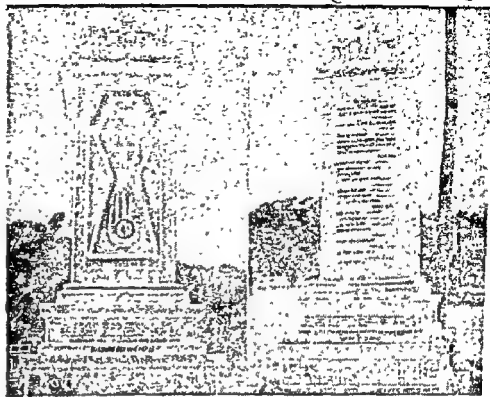
તા. ૨૪ના દેલવાહાના દેરાસરેથી પૂજ્યશ્રીની નિશ્રામાં ભવ્ય વરઘોડા ચડી બે માઇલ દૂર નખી તળાવ પહોંચ્યો હતો. વરઘોડામાં તમામ ફિરકાના લોકો જોડાયા હતા. સૌથી આગળ પચરંગી ધ્વજ ફરફી રહ્યો હતો. મા. આબુની બજારમાં પ્રથમવાર જ પસાર થતાં આ વિશાળ વરઘોડાને જોવા અહીંની જનતા ઉમડી પડી હતી. નખી તળાવ પાસે ચૈત્યવંદન કરવામાં આવેલ.

આ મહોત્સવ સમિતિ દ્વારા મા. આબુ નગરપાલિકા પુસ્તકાલયમાં ભ. મહાવીર પુસ્તકાલય વિભાગ શરૂ કરવામાં આવ્યો છે.

માઉન્ટઆબુ : નિર્વાણોત્સવ સમિતિ-માઉન્ટ આબુ દ્વારા નખી લેગ ઉપર નિર્મિત શ્રી મહાવીર સ્થંભનું ઉદ્ઘાટન તા. ૧૨-૧૧-૭૫ના શ્રી તુલસીરામજી અચવાલ (જિહ્વાધિશ-સીરોહી)ના હસ્તે થયું. આ સમારોહ પ્રસંગે સમિતિના મંત્રીશ્રી ભદ્રસિંહજી



મેહતાએ (ચીફ મેનેજર, દેલવાડા રેલ્વે મંદિર) સમિતિના અહેવાલ રજુ કરેલ. શ્રી કાંતીલાલ ઉપાધ્યાયએ (મંત્રી, લાયન્સ ક્લબ-આણી) નૈનધમની ઝાંખી કરાવેલ. હાર્દિકુલ-આણીની બાળાઓ, શ્રી હેમિનાથ મહિલા મંડળ (મુખ્ય) અને નરેન્દ્રકુમાર તથા ચંદ્રકાંત-ભાઈએ ગીતો ગાયા. શ્રી તુલસીરામજીએ સ્થંભ ઉપર અંકિત ઉપદેશો જીવનમાં ઉતારવા જણાવેલ. સામનિના પ્રમુખશ્રી કુશાલસિંહજીએ (ઉપનિદેશક, પર્ચન્ટ વિભાગ આણી) જીવરક્ષા અને આણીના સૌન્દર્યના રક્ષણ માટે ભાર મૂક્યો. તેમ જ સમિતિ તરફથી અનાથોને રૂ. ૫૦૦ આપવાની જાહેરાત કરી.



આ સંગેમરમરનો સ્તંભ ૧૦ ફુટ ઊંચો અને ૪ ફુટ પહોળો છે. તેની એક બાજુ નિવણિત્સવનું પ્રતિક અને બાકીની ત્રણે બાજુ ૧૦ મહાવીરનો ઉપદેશ મૂલ પ્રાકૃત તથા હિન્દી અને ગુજરાતી અનુવાદ સાથે કંઠારવામાં આવેલ છે. આ સ્થંભનો ખર્ચ રૂ. ૧૭ હજાર થયો છે.

અને દેલવાડા જૈન મંદિરમાં દીપાત્સવીના પૂજા ભણાઈ હતી. તથા બીજા દિવસે સવારે દ્વારો-દ્વારનનો શ્રીમતી જિનમતી પ્રવીણશાહ (નવસારીવાળા) એ અને નિર્વાણ લાડુના પ્રથમ ચક્ષુવાનો શ્રી નેધવિંહજી મેહતાએ બાલીપૂર્વક લાલ લીધો હતો.

## માઉન્ટ આણીમાં 'મહાવીર સ્થંભ'

ખાડમેર જિલ્લા : મહાવીર ૨૫૦૦થી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ દ્વારા આખા પૃથ્વી પર દરમિયાન વિવિધ કાર્યક્રમો અને ચિરસ્થાયી આયોજનપૂર્વક ભવ્ય ઉજવણી કરવ માં આવી છે. ખાડમેર, સિવાના, બાલોતરા, સમદડી, નાકોડા અને જિલ્લાના અન્ય અનેક સ્થાનોમાં માતૃ શિશુકલ્યાણ કેન્દ્ર, છાત્રાવાસ, સ્કુલો, શિક્ષિત્સાલયો, પરંતુ તેમ જ દીન-દુ:ખી, ગરીબ, અનાથ, અપંગ, રોગી, દુષ્કાળપીડિત આદિને સહાયતા-સુવિધા ઉપરાંત ધાર્મિક-સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો, શિલાલેખોનું

નિર્માણ વગેરે યોજનાઓ સમિતિ તરફથી કરવામાં આવી છે. જનહિતાર્થે રૂ. ૪૦ લાખ ખર્ચવામાં આવનાર છે.

હાલ મહાવીરજન્મકલ્યાણકની ઉજવણી સમિતિના ઉપક્રમે ખાડમેર, બાલોતરા, સિવાના વગેરે સ્થળે વિવિધ કાર્યક્રમો દ્વારા સુંદર થઈ. ખાડમેરમાં નગરવાસીઓ સમેત વિવિધ તસ્વીરો, સેકંડો જૈનધર્મ અને વીરવાણીના સંદેશ પદ્યોથી સુરોલિત વિરાટ સરઘસ નીકળેલ. એક વિશાળ સભા યોજાઈ. આ પ્રસંગે મુનિશ્રી પ્રીતિ સાગરજી મહારાજે પ્રવચનમાં



કચ્છ કે, 'દરેક માણસે પોતાના જીવનમાં અહિંસાને સ્થાન આપવું જોઈએ, જેથી માત્ર દેશમાં જ નહીં સમગ્ર વિશ્વમાં શાંતિ સ્થપાય.'

એક સપ્તાહ સુધી વિવિધ કાર્યક્રમો ચાલ્યા. નગરપાલિકાએ પણ સારો રસ લીધો. જિલ્લાના કેટલાક સામયિકોએ 'ભગવાન મહાવીર' વિશેષાંક પ્રગટ કર્યા હતા.

સમિતિના મંત્રીશ્રી ભૂચંદ્રજી જૈન તરફથી બન્ન મહાવીર છળી નિઃશુકલ વિતરણ કરવામાં આવી.

### **'મહાવીર કુટીર' નિર્માણ વિનામૂલ્યે પુસ્તિકા વિતરણ**

ખાડમેર : નગરપાલિકા દ્વારા ૧ લાખના ખર્ચે 'બન્ન મહાવીર ઉદ્યાન' બનનાર છે. તેમાં બન્ન મહાવીરના ઉપદેશોના શિલાલેખો મુકવામાં આવશે. તેમ જ જૈન સંસ્કૃતિ અને ચિંત્નપ્રણાલિના સિદ્ધાંતો માટે બન્ન મહાવીર કુટીર પણ બંધાશે.

ખાડમેર જિલ્લાની સમસ્ત કિશોર સંસ્થાઓને જોધપુર જિલ્લા-૨૫૦૦મી નિર્વાહિતસર સમીતી તરફથી બન્ન મહાવીરની એક હજાર પુસ્તિકા વિનામૂલ્યે આપવામાં આવી છે.

ખાડમેર : રાજકિય આરોગ્ય વિભાગ તરફથી રાજકિય ચિકિત્સા-લયના પ્રાંગણમાં રૂ. ૧૫ હજારનાં જનસહયોગથી ચાર ગોરકાનો નવો કોટેજ વોર્ડ બિલ્લો કરાયો અને તેનું નામ "ભગવાન મહાવીર કોટેજ વોર્ડ" રખાયું. ગોલેચ્છ બંધુઓ તરફથી એક પાઠશાળા અને એક પરબ રૂ. ૧૦ હજારના ખર્ચે શરૂ થયેલ.

ખાડમેર : નિર્વાણ સમિતિ દ્વારા જિલ્લામાં એકસો પાઠશાળામાં એક રૂમ તથા પાણીના અભાવવાળા હોતેમાં એકસો પરબ સ્થાપવાની યોજના ઘડાઈ.

ખાડમેર : સ્થાનિક નગરપાલિકાના સહકાર અને ટેબરેખ હેડળ અન્ને 'ભગવાન મહાવીર મંચ' ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિદ્યાલયના પ્રાંગણમાં નિર્માણ કરાયો છે. આ મંચ માટે જિલ્લા સમિતિએ રૂ. ૨૦૦૦ આપ્યા છે.

ખાડમેર : શ્રી વધંમાન જૈન મંદિરે 'મહાવીર કે સિદ્ધાંતોદ્ધી વતંમાન સમયમે' ઉપયોગિતા' વિષય પર માચ 'ઉપમાં અખિલ ભારતીય નિર્મધસ્પર્ધા યોજા હતી. આ સ્પર્ધામાં શ્રી ગણપતિચંદ્ર સાલેયા-ખાડમેર [પ્રથમ], શ્રી પ્રકાશ બાલક-કોટા [દ્વિતીય] અને શ્રી અરવિંદકુમાર મોદી-ભાવોર [તૃતીય] વિજેતા તરીકે જાહેર કરાયા હતા.

### **'મહાવીરનગર'ની સ્થાપના મધ-માંસ પર પ્રતિબંધ**

ખાડમેર : નગરપાલિકા તરફથી શહેરમાં 'મહાવીરનગર'ની સ્થાપના કરવામાં આવી છે. તેમાં ૨૩૦૦ ખેડોટા બંધાશે. બધી ધારાબ અને માંસના વેચાણ ઉપર પૂર્ણ પ્રતિબંધ રહેશે.

આ 'મહાવીરનગર'નું શિલારોપણ શ્રી વૃદ્ધિચંદ્ર જૈને કચ્છ ઉપ્પ, બધી ભગવાન મહાવીરના ઉપદેશોનું કાચમી સ્મારક અને 'મહાવીર ઉદ્યાન' પણ બંધાશે.

ખાડમેર : ભારતસરકાર સમાજ કલ્યાણ મંત્રાલય અને નહેરુ યુવક કેન્દ્રના ઉપક્રમે અન્ને "ભગવાન મહાવીર વ્યાયામ શાળા" શરૂ કરાઈ. આ માટે જિલ્લા નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ રૂ. એક હજારનું અનુદાન આપ્યું.

ખાડમેર : ખાડમેર-જોસલ મેર સડક રોડ પર ત્રણ 'ભગવાન મહાવીર વિશ્રામગૃહ'ના નિર્માણની યોજના બની છે. આ નિર્માણ કાર્ય શ્રી પ્રવેતાનગર જૈન તીર્થ નાકોડ-મેવાનગર તરફથી થશે. ખાડમેર જિલ્લાધિશે આ હેતુ માટે વિનામૂલ્યે જમીન આપવાનું વચન આપ્યું છે.



ખાડમેરમાં નીકળેલ રથયાત્રામાં  
ચંદ્રશેખર ઉપસર્ગની ઝાંખી



ખાડમેર જિલ્લા નિર્માણ  
સમિતિ નિર્મિત "મંદિર" અધિક

ખાડમેર : તા. ૭ સપ્ટેમ્બર  
જાણના ભારત સરકારના શિક્ષણ  
અને સમાજકલ્યાણ મંત્રાલયના  
નેહરુ યુવક કેન્દ્ર દ્વારા 'ભગવાન  
મહાવીર ખાલ વાચનાલય'ની  
મહાપના થઈ છે. શહેરમાં એકપણ  
વાચનાલય ન હોય ક્ષતિ દૂર થઈ  
છે. ત્યારબાદ એક પુસ્તકાલય પણ  
ખોલવામાં આવ્યું છે.

ખાડમેર : ભગત ચેરિટેબલ  
ટ્રસ્ટ તરફથી ડૉ. એક લાખના  
ખર્ચે સરકારી હોસ્પિટલમાં માતૃ-  
શિશુ કલ્યાણ કેન્દ્ર થયું છે.

ખાડમેર : રાજસ્થાન નહેરુ  
પર મજૂરી કરવા જતાં જિલ્લાના  
હુઝાળપીડિતોને, રસ્તાની ખાદ્ય  
સામગ્રી નિઃશુલ્ક આપવા જિલ્લા  
સમિતિએ ડૉ. ૧૫૦૦૦ ફાળવ્યા.

ખાડમેર : ડૉ. ૭ લાખના  
ખર્ચે ભગવાન મહાવીર એડિટો-

રીમ (રંગમંચ) બંધાશે. તેમાં  
દિવાલો પર ભગવાનના તૈલચિત્રો  
અને ઉપદેશો અંકિત કરવામાં  
આવશે.

ખાડમેર : ડૉ. ૬૦ હજારના  
ખર્ચે શહેરના અને જિલ્લાના  
ગ્રુપ્પ ગ્રુપ્પ સ્થાનોએ પરબો  
શરૂ કરવામાં આવી.

**ખાડમેરમાં ડૉ.**

**૪૦ લાખ નો**

**વિવિધ યોજના**

ખાડમેર : સ્ટેશનની સામે  
નવનિર્મિત મહાવીર મારકેટ  
પાસે 'ભગવાન મહાવીર ટાવર'  
નિર્માણ થશે. શ્રી સિરેમલ ચોપ-  
ડાએ ડૉ. ૨૨ હજાર આપવાની  
ઝાહેરાત કરી છે.

શહેરના કલ્યાણપુરા જિના-

લયની સામેના ચોકને 'ભગવાન  
મહાવીર ચોક' નામ અપાયું છે.  
અહીં એક ધર્મશાળા પણ બંધાઈ  
છે. તેમજ ચોકમાં ભગવાનના  
ઉપદેશોનું એક સ્મારક પણ બનશે.

ખાડમેર : શ્રી પાર્શ્વનાથ  
જિનાલયમાં ચાર દેરીયો નિર્માણ  
થઈ રહી છે. તેનો અંદાજે ઢોક  
લાખ ખર્ચ થશે.

ડૉ. ૧૫ હજારના ખર્ચે  
ભગવાન મહાવીર નૈન સંમહા-  
લય બનનાર છે.

ખાલોતરા: ડૉ. સાત લાખ-  
ના ખર્ચે 'ભગવાન મહાવીર  
સરકારી દવાખાના'નું નિર્માણ  
થનાર છે. તેમ જ 'ભગવાન  
મહાવીર નગર'નું નિર્માણ થવા  
સંભવ છે.

આ તાલુકામાં હુઝાળપીડિ-  
તોની સહાયાર્થે ડૉ. ૨૦ હજાર  
ખર્ચવામાં આવેલ છે.



ભરતપુર : રાજ્યસરકારના પુરાતત્ત્વવિભાગે ભરતપુર સંપ્રદાયમાં 'મહાવીર વિભાગ' નામનો વિભાગ શરૂ કરવા ડા. ૧૫ હુલ્લરની રકમ મંજૂર કરી છે. આ વિભાગમાં જૈન મૂર્તિઓ, હસ્તલિખિત ગ્રંથો, શીલાલેખો વગેરે રાખવામાં આવશે.

ભાગરા : ગામ બહાર શ્રી મહાવીર સ્વામીના દેરાસરનાં પ્રાંગણમાં ભગવાનના જીવન પ્રસંગોના ચિત્રોનું પ્રદર્શન આખા વરસ માટે પ્રવૃત્ત રખાવું. પ્રદર્શનમાં દક્ષિણ ભારતની જૈન ધર્મ આરાધક સમિતિ તરફથી પ્રકાશિત જૈન મહાયુગ્યોના ચિત્રો અને નરક ચિત્રાવલીઓ પણ મૂકવામાં આવ્યા. દેરાસરના પ્રાંગણમાં ૭૦ મહાવીરના જીવન પ્રસંગો આલેખતો સંગેમરમરનો વિવિધ રંગી ચિત્રપટ પણ ખનાવવામાં આવ્યો છે.

આ ઉપરાંત ધનતેરસથી જ્ઞાનપંચમી સુધી નિત્ય પૂજા, જ્ઞાનપૂજા, ભાવનાદિપૂર્વક અમુદ્ધ મહોત્સવ થયો. તેમ જ ગામના મુખ્ય ચોકમાં 'શ્રી વર્ધમાન મહાવીર રાજેન્દ્ર ભવન' અને 'શ્રી મહાવીર પરજાતું' પણ નિર્માણ થયું છે.

અસાહ : શ્રી જીતમલજી ગિરધરલાલજી બંસાલી તરફથી રૂ. ૪૦ હુલ્લરના ખર્ચે દેવ્યા પાઠશાળા ભવનનું નિર્માણ થયું.

## ખાર વર્ષે ઊગ્યું અરુણ પ્રભાત

ઉપાધ્યાયશ્રી દર્શનસાગરજી, મુનિશ્રી નિત્યોદયસાગરજી આદિની નિશ્રામાં રાજસ્થાનમાં અનેક સ્થળે ધાર્મિક અનુષ્ઠાનો તથા સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો ઉજવાયેલ છે. ખીકાનેરમાં શ્રી ચતુર્જય તીર્થ અને જ્ઞાનની રચના સાથે અષ્ટાક્ષિક મહોત્સવ ઉજવાયો. નાગૌરથી મેલ્તારોડનો છારી પાળતો સંઘ નીકળ્યો. ગુંદોજ સંઘમાં ૧૨ વર્ષથી ચાલતા આવેલા કલેશને દૂર કરાવ્યો. ખોઠ સંઘમાં પણ કુસંપ હુતો તે દૂરકરાવ્યો. પ્રાચીન જીર્ણમંદિરને ત્રણ શિખર ચુકત ખનાવવાની જીર્ણોદ્ધાર માટે પ્રેરણા આપી. ખીત્તાન્દી સાજના સંઘના આઠ ગામોમાં ઘણા વર્ષથી ચાલતા ત્રિપ કુસંપને દૂર કરાવવામાં આવ્યો. વિશલપુરમાં અષ્ટાક્ષિક મહોત્સવ ઉજવાયો. તીખી સંઘમાં પણ સંપ તેમ અમુદ્ધ મહોત્સવ થયો. ગઢસિવાણમાં કમલાબેનનો દીક્ષા મહોત્સવ ઉજવાયો. નાકોદાજી તીર્થે સંઘમાળનો પ્રસંગ ઉજવાયો. ખીવાન્દીમાં દીક્ષા-વડી દીક્ષાના આયોજ્યો, વિવિધ તપાસધના વગેરે થયાં.

આવર : અહીં શ્રી મહાવીર જૈન નવયુવક સંઘના ઉપક્રમે 'મહાવીર વાચનાલય'નું ઉદ્ઘાટન થયું.

ગુન્દી : ૨૬ અને ૩૨ દીસે ખખર ૧૯૭૪ના રોજ અનુક્રમે 'શ્રીપાળ મયણાસુદરી' અને 'સતી ચન્દનખાળા' નાટિકાઓ ભજવીને ભગવાનને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરાઈ.

વરખેડા : જયપુરથી ૨૦ માઈલ દુર આવેલ આ તીર્થમાં રાજસ્થાનના ધારાસભ્યશ્રી ગુમાન-મલજી લોઠા તથા ક્ષેત્રીય ધારાસભ્ય શ્રી જયકિશનજીએ જાહેર સભામાં ભગવાનનો શુભાનુવાદ કયો.

માત્ર ધર્મ જ  
રક્ષક છે  
અહીં  
ખીજું કોઈ રક્ષક  
જેવા  
નથી મળતું.

★

## વોરા પ્રધર્સ

૧૧૫, રોરીક દેવજી સ્ટ્રીટ,  
ચક્રા સ્ટ્રીટ,  
સુબર્બ-૬૦૦ ૮૦૩.



# મહાવીર માર્ગ ● મહાવીર વાટિકા

શ્રી જસરાજ વૈદે કયું.

ખીકાનેર : સુનિશ્રી રાજ-

કરણી મહારાજના સાંનિધ્યમાં ૨-૩ બેઠકો મળ્યા બાદ શ્રી અગત્યદંડ નાહતાના અધ્યક્ષપદે ખીકાનેર જિલ્લા નિર્વાણ સમિતિની રચના થઈ. મુખ્યમંત્રીપદ શ્રી લાલચંદ કોઠારીએ સંભાળ્યું. સમિતિના ઉપક્રમે એક વિશાળ સરઘસ ભાંડાસરણ દેશસરથી પાશ્વર્યદ્રસર દેશસર સુધી નીકળ્યું. તેમાં ભગવાનની આંખથી ઉપસાંત સંગીત મંદળિયોએ અને આકર્ષણ જમાવ્યું. જૈનસમાજ સન્મિલિત સરઘસ ઘણું શાનદાર બનેલ. ભગવાન મહાવીરના પાંચે કથ્યાણકો તેમ જ અન્ય પ્રસંગે સાધુ-સાધ્વીજીઓ, વિક્તાનો વગેરેના પ્રવચનો યોજાયા. વકતૃત્વ સ્પર્ધા પણ અનેવાર યોજાઈ.

સમિતિ તરફથી જિલ્લાની વસ્તીગણતરી, તેના ફેમ છપાવી કરવામાં આવી. રેશનથી ઠેક ગંગાશહર સુધીના લાંબા માર્ગને 'મહાવીર માર્ગ' નામ આપવામાં આવ્યું.

રાજ્ય સરકારના સહયોગથી પબ્લિક પાર્ક મહાર 'મહાવીર વાટિકા' બની. તેમાં ભગવાન મહાવીરના ઉપદેશથી આકત શિલાલેખ મૂક્યો. આ વાટિકાના નિર્માણમાં સરકારે રૂ. ૧૫ હજાર અને જૈનસમાજે રૂ. ૫ હજાર આપ્યા.

ખ્યાવર : નિર્વાણાત્સવ વર્ષના દીપાવલી દિને એક વિશાળ સરઘસ કાઢવામાં આવ્યું, જે શેઠ-જીની નશિયાંથી શરૂ થઈ શહેરમાં ફરીને શ્રી જૈન શ્રવેતામ્બર મંદિરે આવી ઉતર્યું. સાંજના પિરાટ સભા મળી. સભામાં કવેકટરશ્રી, ચીમનલાલ લોઠા આદિએ ભગવાન મહાવીરને ભાવપૂર્ણ શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી. રાત્રે રોશનીતું આયોજન કરવામાં આવ્યું અને ખંધાએ દીપમાલાઓ પ્રગટાવી.

ખાલોતરા : સાવજનિક ચિકિત્સાલય તથા ખાલવિકાસ કેન્દ્ર રૂ. ૮ લાખના ખર્ચે શરૂ કરવા નિર્ણય થયેલ છે.

ખ્યાવર : પંચાયતી દિ. જૈન નસિયામાં ચોસઠ સિદ્ધિ વિધાનની પૂજા, ૧૦૮ દિપકની આરતી, ભક્તિગાન, સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ વગેરે થયા.

ખાજાનગર : નિર્વાણાત્સવ સમિતિની સ્થાપના થઈ. તેના ઉપક્રમે પ્રભાતફેરી, સરઘસ, આધ્યાત્મિક પ્રવચનો, યુવક સમ્મેલન, મહિલા સમ્મેલન, બહેર સભા, લેખ સ્પર્ધા, સાંસ્કૃતિકકાર્યક્રમો વગેરેની ઉજવણી કરવામાં આવી. તેમ જ 'મહાવીર પાર્ક'નું શિવારોપણ, નગરપાલિકા પુસ્તકાલયમાં 'મહાવીરકક્ષ'ની સ્થાપના, નગરના મુખ્ય માર્ગને 'મહાવીર

માર્ગ' અને 'વર્ધમાન પથ'નું નામકરણ વગેરે કાર્યગી અને યાદગાર કામો થયા. મહાવીર ખાલમંદિર પણ નિર્માણ થનાર છે.

નગરપાલિકાએ દીપાવલિના સુઅવસરે રજતીય કરોના નામના તોરણો ઝીલા કરી શહેરને સુશોભિત બનાવેલ.

બીલવાડા : અસંખ્ય લોકો વચ્ચે સુનિશ્રી સુખલાલજીનું પ્રવચન થયું. સુનિશ્રીએ દારૂ-માંસ છોડવાની આપેલી પ્રેરણાથી પ્રેરાઈને અને લાઈબરેનોએ પ્રતિજ્ઞા લીધી. ૨૧ યુવાનોના સંયુક્ત પ્રયાસથી સંસ્કાર નિર્માણ સમિતિ સ્થાપનામાં આવી. ઘેરવા મોહલમાં એક સંસ્કાર નિર્માણ વાંચનાલય શરૂ કરવાનો પણ વિચાર બ્યક્ત કરવામાં આવ્યો. આવી રીતે એક સંસ્કાર કલા કેન્દ્રની યોજના પણ થઈ. આ કલા કેન્દ્રે સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો દ્વારા લોકોમાં સંસ્કાર નિર્માણ કયું. હીસેમ્બરમાં છુહારીયા ગામમાં એક ક્ષેત્રીય સંસ્કાર સંમેલન પણ યોજાયું. સાધ્વીશ્રી જતનકુમારીજીની પ્રેરણાથી કેટલાય લઈઓએ તમાકુ વગેરે વ્યસનો છોડવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી.

છાટી સાદડી : શ્રી મહાવીર શિક્ષણ સંઘના પ્રથમ ચંન્ન સાનમંદિરનું ઉદ્ઘાટન તા. ૧૩ માર્ચના



જાણ ઉપાધ્યયમાં એક જોન પ્રદર્શનનું આયોજન ગૌતમ મંડલના કાર્યકર્તાઓએ કર્યું.

બીકાનેર : તમામ ફિરકાઓએ મળી સાધ્વીશ્રી પાનકુંવરજી તથા સાધ્વીશ્રી વનિતાશ્રીજીની નિશામાં 'દેશના દિવસ' કાર્યક્રમનું વિશાળ આયોજન કર્યું.

બીકાનેર : મુનિશ્રી હલીચંદજી 'દિનકર'ની સાંનિધ્યમાં કવિ સમ્મેલન મળ્યું. જિલ્લા સમિતિ-બીકાનેરના ઉપક્રમે સંસદ સભ્ય મહારાજ કરણીસિંહજીની અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા યોજાઈ. દેશવાસી અને સ્થાનકવાસી સંપ્રદાયના સાધુ-સાધ્વીજી, રાજ્ય-ધિકારીઓ, આગેવાનો, વિદ્વાનો વગેરેના પ્રવચનો થયા.

બીકાનેર : રાજ્ય સરકાર દ્વારા શરૂ થયેલા ૩૦ મહાવીર કક્ષા માટે અખિલ ભારતીય સાધુમાર્ગી જોન સંઘે ડૉ. છ હનરથી વધુ કિંમતના રૂ.૭૬૦ પુસ્તકોના ૩૦ સેટ રાજ્યપાલને ભેટ આપ્યા. આ સંઘ દ્વારા 'ભગવાન મહાવીર આધુનિક સંદર્ભ' એ' વગેરે ગ્રંથોનું પ્રકાશન થયું. તેમ જ ઉદયપુર વિશ્વ-વિદ્યાલયમાં 'જોનવેર' સ્થાપવા ડૉ. ૨ લાખ અને વિક્રમ વિશ્વ-વિદ્યાલયમાં 'જોનવેર' સ્થાપવા ડૉ. ૧ લાખ આપવાનું સંઘે જાહેર કર્યું છે.

ડુંગલા (ચિત્તોડ) : નવાણિયા, રૂટેલા અને પારસોલીમાં આધના શિબિર યોજાઈ હતી.

મહાવીર કક્ષા માટે

પુસ્તકો ભેટ

આહવાસ : પ્રભાતફેરી સાથે મહોત્સવનું મંગળારચણ થયું. શ્રી જોન પ્રવેતામ્બર તેરાપથી સમા ભવનથી શરૂ થયેલી પ્રભાતફેરી અંતે સભામાં ફેરવાઈ ગઈ. મુનિશ્રી કેસરીભલજીની નિશામાં સભા મળી. અધ્યક્ષસ્થાને તણ્ણીદાર શ્રી રઘુનાથરાય શર્મા હતા. વિશેષ અતિથિ પંચાયત પ્રમુખ શ્રી ચૌધારામજી હતા.

ચુરુ : તેરાપથ મહિલા મંડળે 'યુગીન આવશ્યકતા ઔર

મહાવીર' વિષય પર નિબંધ સ્પર્ધા યોજી હતી.

દેસુરી : રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી હરિદેવ જોશીએ ૨૧-૫-૭૫ના અંતે રાજકિય ઉચ્ચ પ્રાથમિક બાલિકા વિદ્યાલય ભવનનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. શાહ હિંમતલાલ મગનીરામજી ગોદાનીએ પોતાના દિવંગતપિતાશ્રી મગનીરામજી ધનરૂપજી ગોદાની અને દિવંગત બાપશ્રીદક્ષીચંદજી મગનીરામજી ગોદાનીના પુણ્ય સ્મરણાર્થે જનાવેલ વિદ્યાભવન રાજ્ય સરકારને અર્પણ કર્યું.

○ જુદિમાન એવી બાબા બાહે જે ○  
○ હિતકારી અને સૌને પ્રિય હોય. ○

કીર્તિકુમાર એન્ડ કંપની

○ ૮૦, બંડારી સ્ટ્રીટ ○  
○ મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૩ ○

આચરણમાં કહીને,  
પરિણામમાં સુદર એવા ધર્મનું  
વું આચરણ કર!

એસ. બી. અન્નેરા એન્ડ કું.

○ ૭૭, શલાલપાટી, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૬. ○  
○ ફોન : ૩૩૪૧૮૯ : ૩૨૫૪૯૫ ○



કુંગરપુર : શ્રી જૈન નંવ-  
યુવક મંડળના ઉપક્રમે ૧૦ દિવસ  
સુધી વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાયા.  
આ પ્રસંગે નવા વસવાટધાળા  
કુંગરપુર સ્થળને ‘મહાવીરનગર’  
નામ આપવામાં આવ્યું. આ  
સ્થળે શ્રી મહાવીર ઉચ્ચ પ્રાથ-  
મિક વિદ્યાલય સ્થાપવા નગરપાલિ-  
કાએ જમીન ફાળવી છે.

ઘેલડી (રટે. સોમેસર) :  
મુનિશ્રી પદ્મવિજયજી આદિની  
સાંનિધ્યમાં, આ તાના જોવા  
ગામમાં, આઠ દિવસનો મહોત્સવ  
ઉમંગભરે ઉજવાયો.

હોસા : ૧૫ જુન ૧૭૫ના  
રોજ શ્રી બાબુલાલ જૈન દ્વારા  
સમર્પિત ભવન કક્ષમાં જિલ્લા  
ન્યાયાધીશ શ્રી પી. સી. જૈને  
‘ભગવાન મહાવીર ઔષધાલય’નું  
ઉદ્ઘાટન કર્યું.

કુંગરગઢ : મુનિશ્રી સુમેર-  
મલજીની સાંનિધ્યમાં રાજસ્થાન-  
ના નાણામંત્રી શ્રી ચંદનમલજી  
વેદ વગેરેએ ભાગ લીધેલ. તેરા-  
પંથી સભા તરફથી આખા વર્ષ  
સુધી સવારે જૈન લજનેની રેકડો  
પ્રસારિત કરવામાં આવી. વિવિધ  
તપારાધના ઘણી સારી થઈ.

કુસિયાકલાં : સ્થાનિક  
નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ  
સ્થાનિક રાજ્યના ઉચ્ચ આધ્યમિક

વિદ્યાલયને જૈન સાહિત્ય આપવા-  
નું નકકી કર્યું.

મહોત્સવના પ્રથમ દિવસે  
સવારે મંગલધ્વનિ સાથે પ્રભાત-  
ફેરી નીકળી. બપોરના નીકળેલ  
સ્થયાત્રામાં અજોનોએ પણ ચોલા  
વધારી. સમસ્ત જૈન સંસ્થાઓ  
જૈનધ્વજથી લહેરાઈ ઊઠી. સાંજના  
યોજાયેલ બહેરસભામાં મનનીય  
પ્રવચનો તેમજ જિનલક્ષિત ગીતો,  
લજનો વગેરે થયા.

કાલના : આમંત્રયાચત,  
કાલના તથા પુકલાએ કાલના  
રટેશનથી સરકારી હોસ્પિટાલ  
સુધીના માર્ગને ‘ભગવાન મહા-  
વીર માર્ગ’ તથા કાલના પોસ્ટ

## જૈન રેકડો

ઓફિસ પાછળના વિસ્તારને  
‘મહાવીરનગર’ નામ આપવાનું  
નકકી કર્યું છે.

ગંગાશહેર : રાજસ્થાનના  
સિંચાઈ અને સાવજનિક ખાંધ-  
કામ ખાતાના મંત્રી શ્રી હીરા-  
લાલ દેવપુરાએ અહીંથી ૧૫૦  
કિ. મિ. દૂર નોહર કસ્ટા ખાતે  
મહાવીર પાર્કનું ઉદ્ઘાટન કર્યું  
હતું. આ પાર્ક નોહર સુધારાઈ  
અને જનસહકારથી રૂ. બે લાખ-  
ના ખર્ચે તૈયાર થયો.

ગંગાશહેર : સાધ્વીશ્રી  
ગોહનકુમારીજીના સાંનિધ્યમાં  
અને જિલ્લાધીશ શ્રી લક્ષ્મી-  
નારાયણજીની અધ્યક્ષતામાં

હો.મ.યો.પે.થિક

ચિંકિત્સાલય

નિર્વાણ દિવસ ઉજવાયો.

ગંગાશહેર : અહીં મહાવીર  
ચોકમાં એક સ્મારક બનાવવાની  
યોજના વિચારાઈ. તેમાં એક  
સાધારણસ્થિતિની વ્યક્તિએ રૂ.  
૧૦ હજાર આપવાનું વચન  
આપ્યું છે. ‘મહાવીર હોમિયો-  
પેથિક ચિકિત્સાલય’ સ્થપતા,  
તેનું ઉદ્ઘાટન જિલ્લા સમિતિના  
અધ્યક્ષ શ્રી અગરચંદ્ર નાહટાના  
વરફ હસ્તે થયું. તેના મકાન-  
નિર્માણનો ખર્ચ શ્રી જસકરજી  
જોધરા આદિએ આપેલ છે. તેમજ  
તેના સંચાલન માટે પ્રતિ વર્ષ  
રૂ. ૨ હજાર પાંચ વર્ષ સુધી  
આપવાનું નોંધેલ કર્યું છે. બાકીનો  
ખર્ચ શ્રી જોષવાલ પંચાશતી  
સમિતિ આપી રહી છે.

ગંગાશહેર : જિલ્લામાં  
ગંગાશહેર, કરજપુર, સંગરિયા,  
હનુમાનગઢ, પીલીગંગા, પદમપુર,  
રામસિંહનગર, સૂરતગઢ વગેરે  
વિસ્તારોમાં મોટી સાઈઝના  
હોડિંગ્સ લગાવવામાં આવ્યા.

જિલ્લાના તમામ સિનેમા-  
ગૃહોમાં ભગવાન મહાવીરની  
વાણીવાળી સ્લાઈડો ખતાવવામાં  
આવી.

સંપૂર્ણ જિલ્લાના ૫૦ ઉપર  
બહેર પુસ્તકાલય અને શાળા-કોલે-  
જમાં ભ. મહાવીર અંગેના હજારો  
પુસ્તકો આપવામાં આવ્યા છે.



૨૦ વિદ્યાલયોમાં નિર્મલ-  
સ્પર્ધા યોજાઈ હતી અને પુરસ્કાર  
આપાયા હતા.

૧૫ શાળા-કોલેજોમાં ભગ-  
વાન મહાવીરના મહેલા સુંદર  
ચિત્ર લેટ આપાયા.

ગૌતમપુરા : ભ. મ. નિર્વાણ  
શતાબ્દી સમારોહ નિમિત્તે  
શ્રીમતી જહાવબાઈ રાજમલજી  
બાફનાએ રૂ. માતેશ્વરી કસ્તુરી-  
બાઈની રમૂ તેમાં ચાર આટલાનો  
વર્ધમાન વોઈ ઉલો કરાવ્યો.

ધોરીમન્ના : ડા. રૂપ હુળ-  
રના ખર્ચે 'ભગવાન મહાવીર  
જૈન ધર્મશાળા' બંધાઈ રહી છે.

શુભ ઇંચુગ : શ્રી નાનક જૈન  
છાત્રાલયના વાવિંકોત્સવ પર  
૧૦મી ફેબ્રુઆરીના રાજ્યના નાણાં  
મંત્રી શ્રી ચન્દનમલજી વેદે  
છાત્રાલયના મુખ્ય ભવન પાસે  
'મહાવીર-કક્ષા'નો શિલાન્યાસ  
કર્યો.

## સ ધ સં મેલન

જયપુર : પ્રાંતય નિર્વાણ  
મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે ૧૩  
નવેમ્બરથી આઠ દિવસ સુધી  
વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાયા. શ્રી  
બાણુલાલ સેઠીના સંયોજનમાં  
બે દિવસ પ્રભાતહેરી યોજાઈ.

૧૩ નવેમ્બરે રથયાત્રા નીકળી.  
રામલીલા મેદાનમાં બહિરસભા  
મળી. રાજ્યના મુખ્ય પ્રધાન અને  
નાણાં પ્રધાન આદિએ પ્રાથગિક  
પ્રવચનો કર્યા.

૧૪ નવેમ્બરે શ્રી પ્રકાશ-  
ચંદ્ર કાસલીવાલના મુખ્ય અર્તાથ-  
પદે રામલીલા મેદાનમાં સાંસ્કૃતિક  
કાર્યક્રમ યોજાયો. કાર્યક્રમના  
પ્રમુખ શ્રી ઉમરાવમલ જોરહિયા  
અને સંયોજક શ્રી તિલકરાજ  
જૈન હતા.

૧૫ નવેમ્બરે આ જ મેદાનમાં  
સવારે શ્રી ચતુર્વિધ સંઘનું સંમે-  
લન બરાચું.

★ તપ કરો

★ તપથી પૂર્વનાં કર્મોના કાય કરો

★ તપથી પોતાને કૃથ કરો

★ તપથી તન-મન હળવા કરો

★ કારણ તપથી મોક્ષની પ્રાપ્તિ થાય છે.

ચીમનલાલ ચુનીલાલ ઝવેરી

ચીમનલાલ સી. વોરા

○ ડ. જયભારત સોસાયટી

○ પાંચમે સ્તરે, ખાર

□ સુબંધ-૫૨ : ફોન : ૫૩૨૬૭૪



૧૬ નવેમ્બરે શિવાજીરાજ  
લવનમાં સાંજના જયપુરની વિવિધ  
લવન મંડળીઓએ કાયક્રમ  
આપ્યો. ૧૭ નવેમ્બરે લાલભવનમાં  
સવારના “સ્વાસ્થ સમાજ રચના”  
ના વિષય પર વિચારણાઈ થઈ.

ગુલાબપુર : શ્રી સ્વાધ્યાયી  
સંઘ તરફથી ધાર્મિક શિબિર  
યોજાઈ. ૮૦થી વધુ વિદ્યાર્થીઓએ  
તેને લાલ લીધો.

હિન્ડોન : આ ક્ષેત્રમાં  
આવેલા પ્રાચીન જિનાલયોવાળા  
ગામોમાં-તીર્થોમાં નિર્વાણ મહો-  
ત્સવની ઠાઠથી ઉજવણી કરવામાં  
આવી. દરેક સ્થાનોમાં ત્રણ દિવસ  
સેંકડો દીપ પ્રગટાવવામાં આવ્યા.

હિન્ડોન નગરમાં એક શોભા-  
યાત્રા નીકળી. નગરનો અને  
આજુબાજુનો જનસમૂહ ઓટી  
સંખ્યામાં ભેડાયો. અતિશય ક્ષેત્ર  
શ્રી મહાવીરજીના કમલાબાઈ  
આશ્રમ અને કૃષ્ણાબાઈ આશ્રમની  
બાલિકાઓ તથા શ્રી વર્ધમાન  
જૈન વિદ્યાલય અને રવે. જૈન  
છાત્રાવાસના વિદ્યાર્થીઓએ ઉમંગ  
સેર ભાગ લીધો. શોભાયાત્રામાં  
જીપમાં હુકોથી શણગારેલ ભગ-  
વાન મહાવીરની તસ્વીર, ભગવાન-  
ની જીવનગંધિઓ અને પચરંગી  
ધ્વજ સામેલ હતા. શોભાયાત્રા  
પૂરી થતા સભા યોજાઈ. રાત્રે  
રવે. જૈન મંદિરમાં આરતી અને  
ભજન-દીર્ઘાન થયા.

નગરના બસ સ્ટેન્ડ પાસે  
‘વર્ધમાન પરબ’ શરૂ કરવામાં

## ધાર્મિક શિક્ષણ શિબિર

આવી. નર્મદીમાં શિલાલેખ  
સ્થાપવાનું વિચારાધીન છે.

આ નિર્વાણ વર્ષમાં શ્રી  
મહાવીરજી તીર્થમાં, પંન્યાસ શ્રી  
ન્યાયવિજયજી મંળી નિશામાં,  
વર્ધમાન સેવા કેન્દ્ર (સુબધ)  
ના સહયોગથી સાત દિવસની  
શિબિર યોજાઈ. ૪૦ ગામોના  
૧૧૦ જૈન ગુરુકોએ ભાગ લીધો.

હિન્ડોન ક્ષેત્રના ખેરડી, ડીંગ,  
સિરસ, કરૌલી અને હિન્ડોન  
વગેરે જિનાલયોના જીર્ણોદ્ધાર  
માટે સુબધના શ્રી નરવરભાઈ  
અને શ્રી કુમારપાળ વિ. શાહે  
એક યોજના બનાવી, જેને શેઠ  
આણંદજી કટ્યાણજી પેટીએ  
સ્વીકારી રૂ. ૪ લાખ આપવાનો  
નિર્ણય કર્યો છે.

હિન્ડોન નગરથી ૮ માઈલ  
દૂર ચાંદનપુર ગામમાં આવેલ  
અતિશય ક્ષેત્ર શ્રી મહાવીરજીમાં  
દર ચૈત્ર સુદ ૧૩ થી વદ ૧ સુધી  
મેળો યોજાય છે. આ વર્ષે ‘પણ  
જૈન-જૈનેતર હજારોની સંખ્યામાં  
ઉમટેલ. ભવ્ય રથયાત્રા નીકળી  
હતી.

## રાજસ્થાનમાં

### કાયમી પશુ-બલિ પ્રતિબંધ

જયપુર : રાજસ્થાન વિધાનસભાએ ૩૦મી માર્ચે ૧૯૭૪ના  
રાજ મંદિરો અથવા મંદિરોના આંગણમાં તેમજ સાવજનિક  
ધાર્મિકસ્થાનોમાં પશુ તથા પક્ષીઓના બલિ પર પ્રતિબંધ  
મૂકવ નો અનુરોધ કરતો બીન સરકારી સભ્યનો એક ઠરાવ  
પસાર કર્યો હતો.

પ્રવર સમિતિના અધ્યક્ષ શ્રી બીમસેને આ ઠરાવ રજૂ  
કર્યો હતો. ઠરાવની ચર્ચામાં સભ્યોએ ભગવાન મહાવીરની  
અહિંસા ઉપર વિશેષ ભાર મૂકી આ ઠરાવની ભેરહાર હિમાયત  
કરી હતી.

આ ઠરાવમાં, વિવિધ ધર્મોના અને રાષ્ટ્રના ૧૪ પવ  
દિવસોએ પશુ-પક્ષીઓનો વધ નહિ કરવાની અને માંધનું  
વેચાણ નહિ કરવાની ભેગવાઈ છે.

આ દિવસોમાં ભગવાન મહાવીર જન્મ કટ્યાણક,  
દીપાવલી તેમજ કારતક પૂર્ણિમાના દિવસોનો સમાવેશ થાય છે.



Phones } Cochin : 24371/3  
Mangalore at : 7006  
Quilon : 2171

Cable : HANS  
Telex : Cochin 239

# M/S. DEVSHI BHANJI KHONA

P. Box No 218, COCHIN-682-002. (South India)

COCHIN, QUILON & MANGALORE STEAMER AGENTS

: Agents :

HELLENIC LINES LIMITED, NEWYORK

TAIYO GYOGYO KABUSHIKI KAISHA

Reefer Carrier Operators,

Shipping Department,

TOKYO, JAPAN

and

Approved Custom House Agent.

## ENGINEERING EQUIPMENT CORP.

THANA :

Vijay Niwas, M.G. Road,

THANA-400 002.

Phone : 59 50 46

: BOMBAY

40, Nagdevi Cross Lane,

BOMBAY-400-003

Phone : 32 90 12

Gram : GREASECUP

Tlx : SUCHI-011-3665

ALL TYPES OF GRINDING WHEELS OFF HAND,  
SURFACE, CYLINDRICAL, CENTRELESS, CUTT  
OFF, MOUNTED POINTS, TOOL ROOM GRINDING  
AND SPECIALITIES AND COATED RESIN DISCS.

: Manufactured by :

GRINDWELL NORTON LTD.

જ્યપુર : મ. પ્ર.ના મુખ્ય  
પ્રધાન પ્રકાશચન્દ્ર શેઠીએ તા.  
૮ નવેમ્બરે જૈન ડાયરેક્ટરીનું  
પ્રકાશન કયું. રાજસ્થાનના મુખ્ય  
પ્રધાન શ્રી હરિદેવ જોશીએ  
પોતાના પ્રવચનમાં ૯૦ મહાવીર-  
નાં ઉપદેશોના ૧૪૦૦ શિલાલેખો  
રાજ્યમાં લગાવાની ઘોષણા કરી  
અપંગોને કૃત્રિમ અંગ  
લગાવવાના ફંડની ઘોષણા કરવામાં  
માવી જેમાં રાજ્ય સરકારે રૂ.  
૭ લાખ આપવાનું જાહેર કયું.

આ વર્ષમાં રાજ્યમાં ફાડે,  
ખેતીમાં નવા લાયસન્સ

જ્યપુર : પંચાસશ્રી વિશાળ-  
વિજયજી મહારાજ (વિરાટ)ની  
નિશામાં નિર્વાણ મહોત્સવની  
ઉજવણીમાં શ્રી હિંમતસિંહજી  
ચૌહાણે 'નેમ-રાજુલ'ની એકપાત્રી  
નૃત્યનાટિકા તેમજ જૂહડ સ્નાત્ર  
મહોત્સવમાં સૌધર્મ ઇન્દ્ર મહા-  
રાજની ભૂમિકા ભજવી હતી.

અ પંગો માટે

વિકલાંગ સમિતિ

તપાગચ્છ સંઘના ઉપક્રમે, અત્રેનાં  
સ્વેતાંગર જિનાલયના ઉપરના  
ભાગે લગવાન શ્રી મહાવીર પ્રજુ-  
ના જીવન સંબંધી પ્રસંગોના  
૧૦ રંગીન બીંત ચિત્રો આલે-  
ખિત કરાયા છે.

આ બીંત ચિત્રો સાહિત્ય-  
કલારત્ન પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી  
યશોવિજયજી મહારાજ સંપાદિત  
"તીર્થ"કર લગવાન શ્રી મહાવીર  
ચિત્ર સંપુટ" પર આધારિત છે.

રૂ. ૪૦ હજારના ખર્ચે આ  
ખુરંગી બીંત ચિત્રો, લગલગ

## રાજ્યભરમાં ૧૪૦૦ શિલાલેખો લગાડાશે

નહિં અપાયા તથા કોઈને  
કોંસીની સજ્જ નહીં અપાયા.

જ્યપુર : તા. ૧૩ નવેમ્બર  
થી ૧૬ નવેમ્બર સુધી પ્રાંતિય  
સમિતિ તરફથી શાનદાર કાર્ય-  
ઓ ચોળ્યા. ૧૩ નવેમ્બરના  
વરધોડામાં ૫૦ હજાર લોકો અને  
જાહેરસભામાં ૩૦ હજાર લોકો  
હતા. સભામાં મુખ્ય પ્રધાન શ્રી  
હરિદેવ જોશીનું પ્રવચન થયું.  
તા. ૧૪ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ, તા.  
૧૫ ચતુર્વિધ સંઘ સંમેલન, તા. ૧૬  
ભજન-કિર્તન, તા. ૧૭ વિચાર  
વિમર્શ તથા મહિલા સંમેલન,  
તા. ૧૮ વિદ્વાનોનું સંમેલન, તા.  
૧૯ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ તથા તા.  
૨૦ના સમારોહ કાર્યક્રમ થયા.

જિ ના લ ય માં

ખ હુરંગી ચિત્રો

જ્યપુર જૈન સંઘે શ્રી  
ચૌકાણને સુવર્ણ ચંદ્રક આપ્યો  
હતો અને 'દેવ ગાંધવ' તરીકે  
ખીરદાબા હતા.

આ નૃત્ય નાટિકોના કાર્ય-  
ક્રમ શ્રી સ્વેતાંગર જૈન તપાગચ્છ  
સંઘ અને આત્માનંદ સભા ભવન  
તરફથી શ્રીસંઘના પ્રમુખ શ્રી  
હીરાભાઈ જોન. શાહના પ્રમુખપદે  
સુગોધ કોલેજના પદાંગલુમાં  
ચોળ્યા.

પૂજ્ય પંચાસજી મહારાજ-  
ની પ્રેરણાથી શ્રી જૈન સ્વેતાંગર

૩૦૦ વર્ગ ફુટની દિવાલમાં મૂકા-  
વાની યોજના શરૂ થઈ ગઈ છે.

જ્યપુર : સંત પરમાનન્દ  
જ્ઞાનંદ રિલીફ મિશન દિલ્હીના  
માર્ગદર્શન હેઠળ ચક્ષુ ચિકિત્સા  
સેવા સમિતિ જ્યપુરના ઉપક્રમે  
તા. ૧૩-૧૪ ડિસેમ્બરે ચક્ષુ  
ચિકિત્સા સમારોહ ચોળ્યો હતો.

જ્યપુર : લગવાનની વાણી  
ધરધરમાં પહોંચતી કરવા અને  
લે કોમાં સ્વાધ્યાયની રુચિ વધાર-  
વાના હેતુથી 'સ્વાધ્યાય મંદિર'ની  
સ્થાપના કરાઈ. આ સંસ્થા  
દ્વારા જૈન દર્શન પર પોસ્ટલ  
ટયુશન અપાયે, જૈન દર્શન પર  
આકાશવાણી પરથી કાર્યક્રમ



આપવામાં આવશે અને દેશ વિદેશમાં લેત દર્શન સંબંધી પુસ્તકાલય અને વાંચનાલય ચલાવશે.

જયપુર : 'વીર શાસન જયન્તિ' બહુ જ ધામધુમથી મનાવવામાં આવી. બપોરે શ્રી નિર્વણિસાગરજી મની સાંનિધ્યમાં એક જગી સભાનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. રાત્રે પણ એક સભા યોજાઈ હતી.

જયપુર : શ્રી વીર બાલિકા વિદ્યાલયે નિર્વાહિતસવ ઉજવવા સાથે જયપુર શહેરમાં મહિલા શિક્ષણ દ્વેત્ર સર્વપ્રથમ મહાવિદ્યાલય બનવાનું સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે.

સત્ય

સ્વમંત્રુ દ્વાર છે.

અત્ય

સિદ્ધિનું સોપાન છે.

શા હ પ્ર ધ સં

- ☐ ૪, બરોડા સ્ટ્રીટ ☐
- ☐ કલુક બંદર ☐
- ☐ મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૬ ☐

જયપુર : પ્રભાતદેવી સાથે મહાવીર જયંતીનું મંગલાચરણ થયું. વીર સેવક મંડળ, સ્વયં સેવક મંડળ, આદર્શ મહિલા વિદ્યાલય તેમજ શહેરના અનેક આગેવાનોએ પ્રભાતદેવીમાં ભાગ લીધો. કટલેમાં પ્રભાતદેવી પૂરી થઈ. અહીં શ્રી બદરીપ્રસાદ સરાવગી [પટણા]એ લેન ધ્વજ ફરકાવ્યો. ત્યારબાદ મંદિરથી જલયાત્રા નીકળી અને બગીચે પહોંચી. ત્યાં ૨૧ કળશોની યોલી ચાલવામાં આવી અને જલયાત્રા કટલેમાં પાછી આવી. બપોરે વીર સંગીત મંડળે પૂજન અને શક્તિનૃત્યનો કાર્યક્રમ આપ્યો. આચાર્યશ્રી વિદ્યાસાગરજી મહારાજે પ્રવચન કર્યું.

રાતે સામુદ્રિક આરતી અને શાસ્ત્રપ્રવચન બાદ બહેરસભા શ્રી બદરીપ્રસાદ સરાવગીની અધ્યક્ષતામાં મળી.

ડૉ. કસ્તુરચંદ્ર કાસલીવાલ, ડૉ. ગોપીચન્દ પાટની, પંડિત રતનજી શાસ્ત્રી અને પંડિત કેશવજી શાસ્ત્રીના પ્રવચનો થયા.

રાતે આદર્શ મહિલા વિદ્યાલયની બાલિકાઓએ 'મયલ્લા મુન્દરી' નામની નાટિકા ભજવી. દેશીય સમિતિના પ્રમુખ શ્રી મોહનલાલજી કાલાની અધ્યક્ષતામાં ચોબચેલ આ કાર્યક્રમનું ઉદ્ઘાટન ડૉ. ગોપીચન્દ પાટનીએ કર્યું.

મહાવીર મિશન હોસ્પીટલ

બ્રાહ્મજવાડા : અત્રે રૂપિયા એકાદ કરોડના ખર્ચે મહાવીર મિશન હોસ્પીટલ બનાવવાનો નિર્ણય કરાયો છે. સિરોહી સંઘના પ્રમુખ શ્રી પુખરાજજી સિંધીના જબ્બાવા મુજબ હોસ્પીટલમાં બસો બિઝાના હશે.

જયપુર : ચિત્રોડ જિલ્લાના ભોગડિયા માતાના મંદિર પર દર મહિને હજારો પશુઓની બલિદાન દેવાનું હતું તે મહાસતી શ્રી જશકુંવરજીના ઉપદેશથી લોકોએ સ્વેચ્છાથી બંધ કર્યું. અને ત્યાંના રહેવાસીઓએ ઠાડ અને માંસ સેવન નહિ કરવાની પ્રતીજ્ઞા લીધી.

જયપુર : સાધ્વીશ્રી કલ્યાણશ્રીજી, સાધ્વીશ્રી વિચક્ષણશ્રીજી, સાધ્વીશ્રી સત્જનશ્રીજી આદિની પ્રેરણાથી ૧૨-૧૦-૭૫ના સામુદાયિક રૂપે ૨૫૦૦ આચંબિત થયા.

જયપુર : આચાર્યશ્રી તુલસીની મંગળ નિશામાં ઉજવાયેલ કેવળજ્ઞાન ઉત્સવમાં કેન્દ્રમાં નાણું પ્રધાન શ્રી સી. સુબ્રમણ્યમ, તેમજ રાજસ્થાનના પ્રધાનો સર્વશ્રી ચન્દનમલ વેદ, હીરાલાલ દેવપુરા, રામકિશોર બ્યાસ આદિએ ભાગ લીધો હતો.

જયપુર : અત્રે ભારતના મુખ્ય તીર્થો કલાપૂલ મંદિર અને મૂર્તિઓ વગેરેના રૂપ ચિત્રોનું અલ્પ પ્રદર્શન યોજાયું.





આઠાવવાડછ તીર્થ : સાધ્વી  
શ્રી નિર્મલાશ્રીજી મની સાંનિધ્યમાં  
સંસ્કાર અધ્યયન સત્રનું આયોજન  
તા. ૨૭ મેથી ૧૬ જુન  
૧૯૫૫ સુધી સફળતાપૂર્વક થયું.  
કોલેજ અને હાઈસ્કૂલની ૨૦૦  
વિદ્યાર્થીનીઓએ ભાગ લીધો.  
સત્રનું હૃદયપાટન શ્રી કન્યા ચિખિર  
આયોજન સમિતિના અધ્યક્ષ શ્રી  
પુખરાજજી સિંઘી, એડવોકેટ  
(સિરોહી)એ ગાનદીપક પ્રગટાવી  
ક્યું હતું. સત્રનું સંચાલન કુ.  
પન્નાજીદેન શાહે સંભાળ્યું હતું.

જયપુરા રવેતાંજર  
જિનાલયની  
દીવાલો પર ચિત્રિત  
ભગવાનના જીવન  
પ્રસંગોની  
કલાત્મક તસ્વીર

ભગવાન ૧૬ પ્રાસંગ્ય  
પડિતાને દીક્ષા આપે છે  
તે પ્રસંગનું બીજું ચિત્ર

## અનુશીલન કાર્યક્રમ

કોટા : ઈન્ડિયન કમિશ્નર  
શ્રી પી. સી. આલખન્ડીની અધ્યક્ષતામાં  
અત્રેના ગૌશાલા લગ્નમાં  
'ભગવાન મહાવીર અને અનુશીલન'  
કાર્યક્રમ યોજાયો. દિવાકર  
બાલ નિકેતનના બાળકોએ ભજન  
અને કવિતાઓ ગાઈ. નિર્વાણ  
સમિતિના અધ્યક્ષ શ્રી સોહનરાજ  
કોઠારીએ રા. ૧૦૧ પુરસ્કાર  
આપ્યો.

## ખીમેલમાં કીર્તિકૃતભ

ખીમેલ : ભગવાન શ્રી  
મહાવીર દેવના ૧૨ કુટુંબો  
કીર્તિસ્થંભ ભીમેલ ઠરાવાની યોજના  
સાકાર થઈ. ખીમેલ મામતા રહીશ  
અને મુગવીર આચાર્યશ્રી વિશ્વ-  
વસ્ત્રલક્ષ્મીશ્રી મહારાજના  
અનન્ય ભક્ત રવ. ભીખમચંદ  
ચમનાજી કોઠારી તથા તેમના  
સુપુત્ર રવ. હિંમતમલજીના સ્મર-  
ણાર્થે શ્રી બાણલાલ હિંમતમલજી  
કોઠારી (હીરા મેડીકલ એન્ડ  
જનરલ સ્ટોર્સ, મહારાવ) તરફથી  
આ કીર્તિસ્થંભ બનશે.

શ્રી રાષ્ટ્રીય સેવાદળ-ખીમેલ  
ના પ્રપત્નથી ગ્રામ પંચાયતે ૧૦  
x ૧૦ ફુટની જમીન કીર્તિસ્થંભ  
બનાવવા ભેટ આપી છે. અને  
આ રસ્તાને 'મહાવીર ચોક' નામ  
આપવાનો પંચાયતે દરખાસ્ત કર્યો છે.

કીર્તિસ્થંભમાં મહાવીર  
વાણી તથા વસ્ત્રલક્ષ્મીના સૂત્રો  
અંકિત કરવામાં આવશે.



પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજય-  
સુશીલસૂરીશ્વરજી મહારાજની  
પ્રેરણા અને સાનિધ્યમાં નિર્વાણ  
કલ્યાણક વર્ષના ઉપલક્ષમાં યથેલ  
શાસનપ્રબાવનાનાં અનેક કાર્યો :

૧. ભવાલમાં શ્રીસંઘ તર-  
ફથી આજીની વાડીમાં ૭૨ કુટ  
જિત્રો કીર્તિસ્તંભ બની રહ્યો છે,  
તેનું ખાત મુદ્રત અને શિલા-  
ન્યાસ પૂજ્યશ્રીની નિગ્રામાં સવિધિ  
મહોત્સવપૂર્વક યથેલ.

૨. નાડોલ તીર્થમાં સંઘવી  
મુસતાનમલજી મૂળચંદ્રજી મંડલે-  
આએ મહોત્સવ યોજવાપૂર્વક 'શ્રી  
નાડોલ-સમૈત-પાવાપુરી જૈન-  
પાત્રા સંઘ' રહેલે દ્વારા કાઢ્યો.

૩. ખામેલમાં 'શ્રી પાવા-  
પુરીજી' મંદિર બની રહ્યું છે.

૪. પાલીમાં શ્રીસંઘ તર-  
ફથી ત્રણ સિખરયુક્ત ભવ્ય  
જિનાલયનું નિર્માણ, પ્રતિષ્ઠા  
મહોત્સવપૂર્વક થયું.

૫. સાદીમાં પૂજ્યશ્રીની  
નિગ્રામાં સંઘવી કુલચંદ્રજી વીર-  
ચંદ્રજી મહોત્સવ કરાવવા પૂર્વક  
સાદીયા છ'રી પાળતા શ્રી કેસ-  
રીયાજી તીર્થયાત્રાના સંઘ કાઢ્યો.

૬. શુકા-એન્દલામાં પ્રતિષ્ઠા  
મહોત્સવ ઉજવાયો.

૭. ધુણવામાં શા ઉંચાજી  
જાળેડ પરિવારે બંધાયેલ નૂતન  
(દાદાવાડી) જિનપ્રાસાદમાં જિન-  
મિષેખોની પ્રતિષ્ઠા સહિત મહો-  
ત્સવ ઉજવાયો.

૮. જોધપુરમાં ચાતુર્માસ  
દરચાન અષ્ટાન્હિકા મહોત્સવ  
યુક્ત થી અર્ધદ્વ અભિષેક સહિત  
તથા પુનઃ અષ્ટાન્હિકા મહોત્સવ  
સહિત થી વીરસ્યાનક પૂજન  
થયા. બન્ને પૂજનો અહીં પ્રથમ  
જ વાર થયા.

૯. જોધપુરમાં બાદરવા સુદ  
૧૩ના 'શ્રી વર્ધમાન જૈનધર્મિક  
પાઠશાળા'નું ઉદ્ઘાટન થયું.

જોધપુર : રાજસ્થાન દેખ-  
રેન્સ સોસાયટી તરફથી નશા-  
નિવારણનું વાતાવરણ સર્જવા  
વ્યાપક બુદ્ધિશ ધર્મ પ્રમુખ શ્રી  
કર્ણાવટ અને કાર્યકરોએ બંકાનેર  
અને જોધપુર જિલ્લામાં ઝડપી  
પ્રવાસ કરી લોકોને ભ્રષ્ટણો,  
ચિત્રો, ચઢચિત્રો, બાવ ગીતો  
વગેરે દ્વારા નશા સેવનના માઠાં  
પરિણામો બતાવ્યા. પરિણામે  
હુમ્મસ લોકોએ નશા-સેવન ન  
ક વાની પ્રતિજ્ઞા લીધી. નશાખંધી

માટે કાર્ય કરવા સેંકડો કાર્યકરો  
અને સંસ્થાઓને તૈયાર કરવામાં  
આવી. કાર્યકરોને પ્રશિક્ષણ

## વ્યસન ત્યાગ માટે શિબિરો

આપવા માટે લાક્ષુ, શિવગંજ  
અને જોધપુરમાં શિબિરો યોજ-  
વામાં આવી. સોસાયટી તરફથી

એક નશા નિવારણ કાર્યકર  
સંમેલન યોજવામાં આવ્યું.  
શિબિરાર્થીઓએ સરથક કાઢ્યું  
અને બહિરસલાઓ તથા વિચાર  
ગોષ્ઠિઓ પણ યોજા. સંપૂર્ણ  
રાત્ર્યમાં શરાબખંધી કરવાની  
દૃષ્ટિએ કેટલાય મહત્વના ઠરાવો  
પસાર કરી સરકારને મોકલવામાં  
આવ્યા.

ઓક્ટોબર : રૂ. ૧ લાખના  
ખર્ચે થનાર જૈન મંદિરનું નિર્માણ  
કાર્ય ચાલુ છે.





# રથયાત્રા

જોધપુર : ૧૩ થી ૧૭ નવેમ્બર ચાર દિવસ સુધી જોધપુરવાસીઓએ ઉલ્લાસથી નિર્માણ મહોત્સવ ઉજવ્યો. ૧૩મીએ શહેરના વિવિધ દસ વિભાગોમાંથી પ્રભાતદ્રેરીઓ નીકળી. તેમાં પાંચેક હજારથી વધુ લોકોએ ભાગ લીધો. દિગંબર જૈન મંદિરમાં જૈન ધ્વજવંદન કરાયું. એ પ્રસંગે તમામ સંપ્રદાયોના પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વી ભગવંતોએ પ્રેરક પ્રવચનો કર્યાં.

૧૪ નવેમ્બરે રાજસ્થાનની વડી અઘાલતના વડા ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી. પી. જોરીની અતીથિ વિશેષતામાં તેમજ શ્રી નરેન્દ્રકુમાર સાંઘીની અધ્યક્ષતામાં ઘંટાધર મેદાનમાં વિશાળ જાહેરસભા મળી તેમાં ન્યાયમૂર્તિઓ, સંસદસભ્યો, ધારાસભ્યો, ઉપકુલપતિશ્રી વિ.વિ. નગર સહિત શહેરના અનેક આગેવાન જૈન-જૈનેતરોએ હાજરી આપી હતી. સભામાં સાત હજારથી વધુ માણસોની મેદાની હતી.

૧૭મી નવેમ્બરે શ્રી ભૈરૂબાગ પાશ્વનાથ તીર્થથી પાંચ માઈલ લાંબી લઘ્ય રથયાત્રા નીકળી હતી. સવારના ૧૧ વાગે શરૂ થયેલ આ રથયાત્રા ઠેક સાંજના પૂરી થઈ હતી. હાથી, ઘોડા, રથ, રેક્ટર વગેરેથી રથયાત્રા વધુ લઘ્ય બની હતી. અને ૧૨ હજારથી વધુ

લોકોએ તેમાં ભાગ લીધો હતો. શહેરના મુખ્ય બજારોમાં એ રથને રથયાત્રામાં ભાગ લેનાર તમામને મીઠાઈ બહેંચી સ્વાગત કરાયું.

જોધપુર : પૂજ્ય સાધ્વીજી નિર્મલાશ્રીજી મહારાજની નિશ્રામાં શ્રી ભૈરૂબાગ પાશ્વનાથ જૈન તીર્થમાં ૨૬ મે ૭૪ થી ૧૬ જુન ૧૯૭૪ સુધી શ્રી સંસ્કાર અધ્યયન સત્ર (કન્યા શિબિર) યોજાયું. આ સત્રનું સંચાલન કુમારી પન્નાબહેન પી. શાહે કર્યું.

## કન્યા

## શિબિર

સત્રમાં તમમાં ફિરકા અને ગચ્છરી કોલેજીયન યુવતિઓ સહિત જૈનેતર કન્યાઓએ પણ ભાગ લીધો હતો. કુલ ૧૭૦ કન્યાઓએ સાધ્વીજીશ્રીની અમૃતવાણીનો લાભ લીધો.

જોધપુર : જોધપુર સરહાર વિદ્યાલયની શિક્ષણ સમિતિએ સરહાર ઉચ્ચ માધ્યમિક વિદ્યાલયના રમત મેદાનમાં 'મહાવીર સ્ટેડિયમ' બનાવવાનો નિર્ણય કર્યો છે. આ માટે એક સમિતિની રચના પણ કરાઈ છે.

આ ઉપરાંત અત્રે ડૉ. બાવીસ લાખના ખર્ચે 'મહાવીર બાલિકા ઉચ્ચ વિદ્યાલય'નું નિર્માણ પણ ચાલુ છે. મુખ્યપ્રધાન શ્રી હરિદેવ

જેશીએ વિદ્યાલયનો શીલાન્યાસ કર્યો હતો. આ માટે શ્રી ઘેવર ચન્દ્ર કાનૂનગો અને શ્રી પારસમલ કાનાલજીે ડૉ. એકેક લાખનું દાન આપ્યું છે.

ભવઠ : અત્રે ૧૬ ફેબ્રુઆરી-થી ૨૪ ફેબ્રુઆરી ૭૪ સુધી પંચકલ્યાણિક પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ ઉજવાયો હતો. કલ્યાણિકોના દરરો નાટ્યરૂપે બતાવાયા. સમવસરણી રચના અને દિવ્ય ધ્વનિનું આયોજન તેનાં વિશિષ્ટ અંગો હતા. વિશ્વ મિશન કેન્દ્ર ઋષભ-દેવ તરફથી શ્રી શ્રેષ્ઠીલાલજીની અધ્યક્ષતામાં અહિંસા સંમેલન મળ્યું હતું.

જૈતારણ : અહીં મહાવીર સમાજની ૧૪ સભ્યોની રચના કરવામાં આવી. તથા એક વ્યાયામ શાળા પણ સ્થાપવામાં આવી.

જસોદ : અત્રે મીઠલ સ્કૂલ જિલ્લી કરવા માટે શ્રી પુષ્પરાજ બોહરાએ પોતાના કુટુંબીજનો તરફથી માલખર રકમનું દાન આપ્યું. શ્રી બોહરા નિર્મિત સ્કૂલનું નામ શાહ સિદ્ધેમલ નેનમલજી બોહરા રાજકિય ઉચ્ચ પ્રાથમિક પાઠશાળા રહેશે અત્રે ભગવાન મહાવીર પરગનું પણ નિર્માણ થયું.

## સંમેલન



કેશરિયાળ : નિર્વાણસંઘ સમિતિ ત્રયલદેવની એક બેઠક તા. ૨૧-૩-૭૪ના મળતા, શ્રી કેશરિયાળમાં ચંદ્રગીરી પહાડ ઉપર ૪૦ ફૂટ ઊંચો ૯૦ મહાવીર શ્રીતિર્થના નિર્માણ કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવેલ. તેમ જ શ્રી કેશરિયાળ મંદિર પાસેની તીર્થરક્ષા કમિટીથી એકિસતું નવનિર્માણ કરી '૯૦ મહાવીર ભવન' નામ આપવાનું અને તેમાં ધર્મશાળા, પુસ્તકાલય અને ધર્મ પ્રચાર કેન્દ્રની સ્થાપના કરવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ.

ખિકાનેર : જિલ્લા સમિતિ તરફથી યોજનાતર કાર્યક્રમોનો

શુભારંભ ચતુર્વિધ સંઘની ઉપસ્થિતિમાં સાધુ-સાધ્વીઓના પ્રવચનો અને વિદ્વાન આવકોના ભાષણોથી તા. ૧૩ નવેમ્બરે થયો. બીજે દિવસે ભગવાન મહાવીરનો જયજયકાર કરતી પ્રભા-

રૂ. ૬૫ હજારના ખર્ચની વિવિધ યોજના ઘડાઈ. તેમાં કોટા ડીવીઝનમાં જૈન વસ્તી ગણતરી, કોટા ડીવીઝનની જૈન ડીરેક્ટરી, સેમિનાર, કવિ સંમેલન આદિનો સમાવેશ થાય છે.

## પ્રચાર કેન્દ્ર

તફેરી શહેરના વિલિન્ન લત્તાઓમાં ફેરી

કોટા : નિર્વાણ કલ્યાણક હિને તેમજ જન્મકલ્યાણક હિને રોશની થઈ. ૧૩-૧૧-૭૪થી ૪-૧૧-૭૫ સુધી ક્ષેત્રીય સમિતિના કાર્યાલયમાં જૈન ભજનો ધ્વનિ યતી રહી

૧૭-૧૧-૭૪ના ભવ્ય રથ-યાત્રા નીકળી. ૧૯મીએ જ્ઞાન-પ્રદર્શન યોજાયું. ૨૦મીએ ભાવી સંકલ્પ ઉપસહાર ગોઠીતું આયોજન થયું.

પાલી : મહાવીર સમાજ બ્યાયામશાળાનું ઉદ્ઘાટન પ્રસિદ્ધ ઉદ્યોગપતિ શ્રી ઘેવરચંદણ કાનૂન ગાના હાથે થયું.

જિનેશ્વર દેવની આજ્ઞાના

પાલનમાં જ ધર્મ છે

## ઝવેરી એન્ડ સન્સ

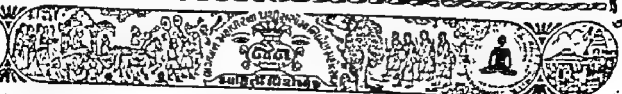
- ૧૪૮, પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ.
- મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨

## ઝવેરી એન્ડ સન્સ (એજન્સીઝ)

- ૧૧૦૯ સંઘવી ચેમ્બર,
- રમકડા મારકેટ પાસે
- ચાનકોર નાકા. અમદાવાદ

## ટ્રેડ લિન્ક્સ

- ૬૨, પેટ રોડ
- નાવદા, બી. ૩૪ મુંબઈ-૨૬



નિર્વાણાત્સવના અવસર પર આચાર્યશ્રી હસ્તીમલજી મંળી પ્રેરણાથી સમગ્રજ્ઞાન પ્રસારક મંડળના તત્વાવધાનમાં ગઠિત અ. સા. વીર નિર્વાણ સાધના સમિતિ દ્વારા તા. ૨૬-૧૧-૭૪ના સવાઈ માધોપુરમાં 'શ્રી મહાવીર ધર્મ પ્રચાર સંઘની' સ્થાપના કરવામાં આવી, તેનું કેન્દ્રિય કાર્યાલય જયપુર અને પ્રધાન કાર્યાલય નોંધપુરમાં છે.

તેના હેતુઓ નીચે પ્રમાણે છે :-

૧. દેશના જુદા જુદા પ્રાંતોમાં જૈનધર્મનું સર્વેક્ષણ કરવું અને ત્યાંની વિશિષ્ટ વ્યક્તિઓની યાદી બનાવવી.

૨. આ ક્ષેત્રોમાં પ્રવ્રતમાન ધાર્મિક અને સામાજિક ગતિ-વિધિઓની નજીકારી એકત્રિત કરવી.

**અનેક**

**વ્યક્તિએ**

**લીધેલ**

**બાર વ્રતની : સ્વાધ્યાયની અને ☆**

**દહેજ પ્રથા વિરોધની પ્રતીજ્ઞા ☆**

**☆ વીર નિર્વાણ સાધના સમિતિ**

**☆ શ્રી મહાવીર પ્રચાર સંઘ**

૩. સામાયિક સંઘ અને સ્વાધ્યાય સંઘની પ્રવ્રતિઓ વધારવા તે તે સ્થાનોમાં આવા સંઘોનું ગઠન કરવું.

૪. ધાર્મિક શિક્ષણ હેતુ, ધાર્મિક પાઠશાળા ખોલવી અને ધાર્મિક સિમિરોનું આયોજન કરવું.

૫. સામાજિક કુરિવાજો અને દુષ્કર્મોનો નિવારણ માટે પ્રયત્નો કરવા.

૬. મુખ્ય તિથિઓ પર સ્થાનીય કલસખાના બંધ રખાવવા અને તેનું ધ્યાન રાખવા જીવંત સમિતિની રચના કરવી.

૭. ધાર્મિક સાહિત્ય, ઉપકરણ આદિ મળે તે માટેની બચત કરવી.

૮. ધર્મસ્થાનોને સુચારુ રીતે વ્યવસ્થિત રાખવાનો પ્રયત્ન કરવો.

**તપ અને**

**ત્યાગની**

**સુખેશ**

૯. સાધર્મિવાત્સલ્ય સેવા હેતુ કાર્ય કરવા અને સમાજના અસમર્થ લોકો-બહેનોની યોગ્ય સહાયતા માટે પ્રયત્ન કરવો.

૧૦. ખીખ એવા બધા કાર્ય કરવા જે ધર્મ પ્રવ્રતિઓ વધારવામાં સહાયક હોય.

સમિતિના પ્રચાર પ્રયાસથી અત્યાર સુધીમાં ૪૬૨ ખબરચારી, ૧૪૪ સ્વાધ્યાયી શ્રાવક, ૧૨૦ પારવતી, ૪૧૩ અહિંસા પ્રેમી, ૨૮૬ દહેજ પ્રથા વિરોધી અને ૨૯૦ સામુદ્રિક રાત્રિભોજન ત્યાગી બન્યા છે. અને હજી આ કાર્યક્રમો અમલ અને પ્રચાર ચાલુ જ છે.

આ સમિતિના ઉપક્રમે ધર્મ પ્રચાર યાત્રા સંધે હિંદુપુર જિલ્લાના વિવિધ ગ્રામોમાં ૧૫ દિવસની યાત્રા કરી વ્યસન ત્યાગનો પ્રચાર કર્યો. □



જાણેશ્વર : પ્રતિજ્ઞાસ્વરૂપ  
પંચાસ શ્રી કલ્યાણવિજયજી  
અણ્વિપદની પ્રેરણાથી મુનિરાજશ્રી  
સોભાઅવિજયજી મહારાજ તથા  
મુનિશ્રી મુક્તિવિજયજી મહારા-  
જની નિશ્ચાયા અર્ચના શ્રીસદે  
દેરાસરની સાથે કૃતિસ્થાન  
નિર્માણ કરવાનું નક્કી કરેલ છે.

કાનોડ : ચારે દિરકાની સમિતિ રચાઈ. રથયાત્રાનો વિરાટ વરઘોડો નીકળ્યો. ધર્મચક્રના આગમન પ્રસંગે ભવ્ય સ્વાંગત કરવામાં આવ્યું. આવરીમાતાશ્રીમાં પશુબલિ નિષેધ કાંચક્રમમાં તનમન ધનથી સહયોગ આપી સફળતા મેળવી. વર્ષ દરમ્યાન અનેક ઝઘડા ફર થયા.

કાનોડ : શ્રી વિપિનચંદ્રના સંયોજન હેઠળ ચારેય સંપ્રદાયોની અહિંસા સમિતિની રચના થઈ. સમિતિના પ્રયાસથી દશેરા પર થતા પશુ બલિદાન બંધ રખાયા. ૧૫મીએ ૨૫૦૦ સામાયિક થયા. મહાસતીશ્રી જ્ઞાનકુંવરશ્રીએ પ્રવચન આપ્યું.

કાનોડ : જવાહર વિદ્યાપીઠ યોજીત પ્રભાતફેરીમાં સ્થાનિક જૈન શુરકુળના વિદ્યાર્થીઓ તેમજ શહેરના લોકોએ પણ ભાગ લીધો. અપોરે અહિંસા પ્રસાર સમિતિ તરફથી રથયાત્રા નીકળી. રાતે પંડિત શ્રી ઉદયચંદ જૈનની અધ્યક્ષતામાં સાવજનિક મંડળે 'વિવસે અમૃત કી ઔર' અને 'નયા જમાનો' લઘુનાટકો આજવી.

લાહનૂ : રાજસ્થાનના નાણાં પ્રધાન શ્રી ચન્દનમલ વૈદે બહેરાલત કરી હતી કે રાજ્ય સરકારે લગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ મહોત્સવની પુનિત સ્મૃતિમાં આ વર્ષને શાંતિ વર્ષના રૂપમાં ઉજવવાનો નિર્ણય કર્યો છે. તેમણે એ પણ કહ્યું કે વર્ષની

શરૂના અને વર્ષની સમાપ્તિના ૩-૩ દિવસ [એમ કુલ છ દિવસ] રાજ્યમાં દારૂના વેચાણ પર પ્રતિબંધ રહેશે અને પશુ-વધ પણ નહિ થાય.

જૈન વિશ્વભારતીના ઉદ્ઘાટન સમારોહ પ્રસંગે શ્રી વૈદે ઘોષણા કરી હતી. રજરી માચ' ગજના ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી બી. ડી. જત્તીએ સંસ્થાનું ઉદ્ઘાટન કયું હતું.

ઘાણેરાવ (મુછાળા મહાવીર) : સુનિપ્રવર શ્રી વલ્લભ-દત્તવિજયશ્રી મની પ્રેરણાથી શ્રી સંઘે મુછાળા મહાવીર ઉચ્ચ વિદ્યાલયની સ્થાપના કરી છે જેમાં ૬ થી ૧૦ ધોરણે આવે છે. શ્રી કનકરાજશ્રી સાવતરાજશ્રી તરફથી રૂ. ૬૦ લાખના અર્થે પ્રારંભિક સ્કુલ બંધાવાનું શરૂ થયેલ છે. તેમ જ તેઓના માતૃશ્રી તરફથી કન્યાશાળા શરૂ કરવાનો નિર્ણય લેવાયો છે.

નિર્વાણ મહોત્સવની પૂર્ણાહુતિની યાદગીરીરૂપે લોજનશાળાનું ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું હતું. મુછાળા મહાવીર ઉચ્ચ વિદ્યાલયમાં લગવાન મહાવીર સ્વામીનો એ ઇલેપેન્ટ કોટો શા. લક્ષ્મીમલજી જસરાજશ્રી તરફથી મૂકવામાં આવ્યો. શા. ચેતરાજશ્રી

**મહાવીર**  
**ઉચ્ચ વિદ્યાલય**

## લાહનૂમાં જૈન-વિશ્વ ભારતી

લાહનૂ : ૮ ડીસેમ્બરે યોજા-યેલ દીક્ષા દિવસ સમારોહમાં સ.સ્વી શ્રી રત્નકુમારીશ્રીએ પ્રેરક પ્રવચન કયું હતું. સમારોહનો પ્રારંભ સ્થાનિક પરમાધિક શિક્ષણ સંસ્થાની સુસુકુ કન્યાઓના ભાવગીતાથી થયો હતો. □

સાવતરાજશ્રીએ વિદ્યાર્થીઓ, ગરીબો, મધ્યમવર્ગના લોકો-જૈન-જૈનેતરોનો-સારી એવી સહાયતા કરી.

સુનિશ્રી મહાયશવિજયશ્રી તથા સુનિશ્રી પુરંધરવિજયશ્રી મંળી નિશ્ચામાં વિ. સં. ૨૦૩૧ના ભક્ષતા વર્ષથી ત્રણ દિવસનો મહોત્સવ, છઠ્ઠ-અઠમ, સાધમિક-વાત્સલ્ય વગેરે પૂર્વક ઉજવાયો.

## મુછાળા મહાવીર

સુનિશ્રી પ્રીતવિજયશ્રી મહા-રાજ તથા સુનિશ્રી તરૂણવિજયશ્રી મહારાજની નિશ્ચામાં વિશ્વિ-ત્સવને અનુલક્ષી, આસો વદ આઠમથી વદ અમાસ સુધીનો અઘાંઈ મહોત્સવ ઉજવાયો. છઠ્ઠ-અઠમની આરાધના થઈ. આસો સુદ ૧૦ના શા. રૂપરાજશ્રી જસ-રાજશ્રી તરફથી નાણા મંદાવી પ્રદાયર્થ આદિ મત-નિયમો ધણાએ ઉચ્ચાર્યા. તે જ દિવસે પુદ્ગલ વેસિરાવવાની ક્રિયા થઈ.



મહેનગંજ (કિશનગઢ) : આઝાદીની રજાની વર્ષગાંઠના દિવસે ભગવાન મહાવીર નિવર્ણિત્યવ કાર્યક્રમના ચોક ભાગરૂપે નગર પાલિકાના પ્રશાસક શ્રી યોગેશચંદ્ર તપલકલેએ 'મહાવીર ઉદ્યાન' નો શીલાન્યાસ કર્યો હતો. ઉદ્યાનનાં મધ્યમમાં જૈન ધર્મચક્ર મુખવાની યોજના છે. શીલાન્યાસ સમારોહનું અધ્યક્ષસ્થાન શ્રી મૂળચંદણ હઠાહિયાએ સંભાળ્યું હતું.

મંડવલી : ૧૨ થી ૧૪ નવેમ્બર ૧૭૪ ત્રણ દિવસ સુધી જૈન મંદિરમાં પૂજા અને શેરાની થઇ. પ્રવચનો થયાં. 'અગીત-કુમાર' નાટક ભજવાયું.

મોઘલા : મહાવીર જૈન સલાના પ્રાંગણમાં સંસ્થાના પ્રમુખશ્રી હીરાચંદણ જૈને ધ્વજ ફેરકાંચો. શ્રી અરુણ-કુમાર હુગાહની અધ્યક્ષતામાં જન્મ કલ્યાણક દિને મળેલ સભામાં પ્રવચનો, ભજનો વગેરેના વિવિધ કાર્યક્રમો થયા.

મોગા : મહાસતી શ્રી સીતાળ મહારાજની પ્રેરણાથી

## લાક્ષણિક ઉજવણી

ભવરમાઈનસ : ઉત્તપુરથી ૪૨ કીલોમીટર દૂર અરવલ્લીની પહાડિયોમાં આવેલા આ ગામના કર્મચારીઓએ અત્યંત લાક્ષણિક રીતે નિર્વાહ મહોત્સવ ઇજાવ્યો.

આ કર્મચારીઓએ મહોત્સવની ઉજવણી માટે પોતાના પચારના દસ ટકા રકમ દાનમાં આપી. તેઓએ સાર્વજનિક પરબ અને જૈન પ્રતીકનું નિર્માણ કર્યું. બોડો પર મહાવીર વાણી મૂકઈ. નિર્મધ સ્પર્ધા પણ ચોભઈ હતી.

□

□

નગરજનોએ મહાવીરજૈન સિલાઈ રજુલની સ્થાપના કરી. આ માટે અન્ય દાન ઉપરાંત ખંભાળ સરકાર તરફી પણ રૂ. ૫૦૦નું દાન મળ્યું હતું.

મોઘલા : આચાર્ય શ્રી રાજેન્દ્રસૂરિણ મહારાજની નિશ્રામાં પૂજા, રથયાત્રા, છકુનો તપ વગેરે કાર્યક્રમો કરીને અત્રેના શ્રી સચે નિર્વાહ કલ્યાણકની ઉપાસના કરી. ત્રણ દિવસ કતલખાના બંધ રહ્યા હતા.

મોઘલા : આચાર્ય શ્રી વિજયરાજેન્દ્રસૂરિણની નિશ્રામાં જિનમંદિરનો જીર્ણોદ્ધાર કરાયો. માગસર સુદ ૨ ના મોટો વરધોઢા કાઢવામાં આવ્યો હતો. આ ઉપરાંત ગરીબોને અન્નદાન અને પશુઓને ઘાસચારો આપવામાં આવ્યો હતો. નૂતન ઉપાશ્રમનું કામ સાત વર્ષથી ખોરલે પડ્યું હતું તે વ્યવસ્થિત કરાયું.

મોગરા : પૂજ્ય આચાર્યશ્રી લખિચંદ્રસૂરિણ મહારાજ આદિની નિશ્રામાં "ભગવાન મહાવીર અન્થ"નું પ્રકાશન, કવિ સંમેલન અને શુભાતુવાદ સભા વગેરે કાર્યક્રમોમાં આયોજન થયું.

મોઘાસર : નિર્વાહ દિવસે શહેરના તમામ મુખ્ય મહોલ્લાઓમાં રથયાત્રા ફેરી અને વિનોદ ભવનમાં ભહેરસભામાં ફેરવાઈ ગઈ. આ અગાઉ જૈન ઇન્ડસ્ટ્રીયલ અને આરતી થયા. ૧૪મીએ સવારે ગૌતમ સ્મૃતિ દિવસ ઉજવ્યો. તેરાપંથ કિશોર મંડળના મંત્રી શ્રી વચ્છરાજ પટવારીએ કવિતાગાયન કર્યું. રાતે ગૌતમ સ્વામી સંબંધી પ્રવચનો થયા.

વિષયોના સ્વરૂપને બરાબર જાણે છે તે સંસારને બરાબર જાણે છે અને જે વિષયોનું સ્વરૂપ નથી જાણતો તે સંસારનું સ્વરૂપ પણ નથી જાણતો.

### સુરેશ ચંદ્ર શીખવચંદ શાહ

૭૬-એફ, મરીનડ્રાઈવ, "પંચાસર", બ્લોક નં. ૧,

સુબર્બ-૪૦૦-૦૨૦.

☆ ફોન : ૨૬૩૧૨૭ ☆



# તું આલંબન મુજ પ્યારો રે....

ગિરુઆ રે ગુણુ દુમ તણા, ઠી વધ'માન જિનરાયા રે,  
ગુણતાં અવલે અતી ભરે, રહારી નિર્મળ ધાયે ઠાયા રે  
ગિરુઆ રે ગુણુ દુમ તણા...

દુમ ગુણુ મંગાળજો, હું ઝીલીને નિર્મળ માઉં રે,  
અવર ન ધપો આહરું નિશદિન તોરા ગુણુ ગાઉં રે,  
ગિરુઆ રે ગુણુ દુમ તણા...

ઝીલ્યા ને મંગાળજો, તે છીલર નળ નવિ ચેસે રે,  
માલતિ કુસે મોહિયા, તે બાવળ નઈ નવિ બેસે રે,  
ગિરુઆ રે ગુણુ દુમ તણા...

એકે જાને દુમ ગુણુ મોઠણું, રતી સમ્યા તે વળી મામ્યા રે,  
તે હેમ પરમ્પર આહરે? ને પરનારી વરા સમ્યા રે,  
ગિરુઆ રે ગુણુ દુમ તણા...

હું ગતિ હું મતિ આશરો, હું આલંબન મુજ પ્યારો રે,  
વાચક થરા કાંઈ આહરે, હું છવછવન આધારો રે,  
ગિરુઆ રે ગુણુ દુમ તણા...

શ્રી વૃજલાલ રતિલાલ શાહ

પ્રમુખ

—શ્રી કાંદિવલી જૈન શ્વેતામ્બર મૂર્તિપૂજક સંઘ

□ શુભાભાઈ દેસાઈ રોડ, □ કાંદિવલી (વેપ)

□ મુ'બ-૪૦૦-૦૧૭

મે કલસર : લા. મહાવીરના ઉપદેશો અને જૈન પ્રતીક તથા જૈન શિલ્પકલા દર્શાવતો લાંબો મહાવીર સ્થંભ રૂા. ૩૦ હજારના ખર્ચે અહીં બાંધાનાર છે.

સુરેના : શ્રીમતી સુધાબેનની અધ્યક્ષતામાં મહિલા સંમેલન મળ્યું. અને માનસ્તંભ, મહાવીર પુસ્તકાલય, મહાવીર કીર્તિસ્તંભ આદિ નિર્માણ કાર્યો થયાં છે.

નાગૌર : પૂજ્ય સાધવીજી નિર્મલાશ્રીજી મહારાજ એમ. એ. સાહિત્યવત્તની પ્રેરક વાણીથી રાજસ્થાનમાં અનેકવિધ ધર્મ-પ્રભાવનાના કાર્યો થયાં. ખાસ

ધર્મ'જી  
મુખ  
વિનય  
છે.

બોરખે ટ્રેડસ

મરચન્ટસ એન્ડ  
ફાર્માસી એજન્ટસ

૧૦૮, સેગુઅલ સ્ટ્રીટ,  
અલંકાર બિલ્ડીંગ,  
ગ્રોન્ડ માર્કે,

મુંબઈ-૩.

૩૪૧૦૦૩ : ફોન : ૫૮૩૨૪૪

# શાસન પ્રભાવિકાનું બિરુદ

કરીને કન્યા શિબિરોનું આયોજન કરી તેઓશ્રીએ રાજસ્થાની બહેનોનાં નૈતિક જીવનધાર્તરમાં મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો.

તેઓશ્રીની શાસન સેવાઓને ધ્યાનમાં લઈ 'શાસન-પ્રભાવિકા'ની પદવીથી વિભૂષિત કરાયા.

નાગૌર : શાસનદીપિકા સાધવી શ્રી નિર્મલાશ્રીજી મહારાજની નિશ્રામાં કુમારી યન્નાબેન પારસ-કાન્ત શાહે રાતાળીના ઉપલક્ષમાં ૬૦ ઉપવાસની અપ્રમત તપસ્યા નિર્વિધે પૂર્ણ કરી. સાધના દરમિયાન તેમના મસ્તક પર ઘણી વાર કેસર બાદલું મણેક અને મન્દાની અલૌકિક વર્ષા થતી હતી.

ઉપવાસના પારણે તપસ્વિની યન્નાબહેને ચાર અભિગ્રહ લીધા હતા. કલકત્તાથી આવેલા તેમના કૃષ્ણા હીરાબેન એન. શાહના હસ્તે તેમણે ચારણા કર્યા. નાગૌર-સથે તેમને અભિનંદન પત્ર અર્પણ કર્યો હતો.

નોવી : લાં મહાવીરસ્વામીનાં ૨૫૦૦માં નિર્વાણ કલ્યાણક વર્ષ નિમિત્તે તથા પચુપણામાં થયેલ તપોરાધિનની અનુમોદનાયે આં શ્રી વિજયરામચંદ્રસૂરીશ્વરજી મંતા શિષ્યરત્ન ગુનિશ્રી પુણ્યોદયવિજયજી મં તથા ગુનિશ્રી વિમલપ્રભવિજયજી મંની નિશ્રામાં, તા. ૨૬-૬-૭૫થી તા.

૩-૧૦-૭૫ સુધીનો અવધિકા મહોત્સવ શાંતિસ્નાત્ર સાથે ઠાકથી મનાવવામાં આવ્યો છે.

નોહર : જિલ્લાધીશે 'મહાવીર પાક' નો શીલાન્યાસ કર્યો. આ અગાઉ નગરપાલિકાના 'મહાવીર સૂર્યના કેન્દ્ર'નો શીલાન્યાસ થયો હતો.

નિવાઈ : ભગવાનના જીવન ચરિત્ર અંગે અને વક્રત્વરપદ્યો ચોખ્ખી હતી. નિર્વાણ મહોત્સવ સામંતિતરફથી પ્રથમ ત્રણ વિજેતાઓને પુરસ્કાર અપાયા હતા.

તાકોઠાજી તીથ' : અને અનેકવિધ નિર્માણ યોજનાઓ બની. તેમાં ભગવાન મહાવીર કોલોની, મહાવીર ભવન, મહાવીર શીલાલેખ તેમજ જૈન ધર્મચક્રની સ્થાપના આદિનો સમાવેશ થાય છે.

પીપાડાકુર : તા. ૧૩ના નિર્વાણ દિવસે પ્રભાતફેરી નીકળી. ૧૭મીએ રથયાત્રા શહેરમાં ફેરી. ૨૪મીએ શ્રી પુનમચંદજી વ્યાસની અધ્યક્ષતામાં જાહેરસભા મળી. સભાના મુખ્ય અતિથિ વિશેષ જ્ઞેધપુર હાઇકોર્ટના ન્યાયમૂર્તિ શ્રી સોહનલાલ મોદી અને મુખ્ય વક્તા જ્ઞેધપુર વિશ્વવિદ્યાલયના પ્રોફેસર શ્રી અમૃતલાલ ગોંધી હતા. શ્રી મોહમ્મદ સીદિક વગેરે-એ પચુપ્રવચનો કરેલ.





પુરણ : સાધ્વીશ્રી વિવેક-  
પ્રભાશ્રીજી આ દેની પ્રેરણાથી  
ચેત્ર સુદ ૧૩ના વિશાળ જાહેર-  
સભા તમજ આચાર્યશ્રી વિજય-  
પ્રસન્નચંદ્રસૂરિજી મહારાજની  
નિશ્રામાં નવ નિર્મિત મહાવીર-  
નગરમાં, પ્રતિમાજી પ્રવેશ,  
વિશાળ શોભાયાત્રા, વિવિધ  
પૂજનો અનુષ્ઠાનો વગેરેની ચાલ-  
ગાર ઉજવણી પૂર્વક ચતુર્વિધ  
સંઘની મોટી ઉપસ્થિતિમાં પ્રતિષ્ઠા  
મહોત્સવ ઉજવાયો.

પાલી : જિલ્લાના ખાલી  
પંચાયત ક્ષેત્રમાં જનહિતાયે  
લગભગ રૂ. ૨૫ લાખ ખર્ચવાની  
યોજના ઘડાઈ. જિલ્લામાં ફરેક  
આયુરેદ હોસ્પિટલ ખોલવાનું  
રાજ્ય સરકારે નક્કી કર્યું છે.

પુરણગામ : શ્રી જિનમંદિર-  
નો છોલોદાર કરવામાં આવ્યો.  
બે જિનમિંબની અને મણીભટ્ટજી  
તથા ચક્રદેશરીદેવી અને ધ્વજા-  
દેવી પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી.

રેલમગરા : તાલુકાસ્તર પર  
૧૩ થી ૨૦ નવેમ્બર સુધી પ્રભાત-  
ફેરી, જેનધ્વજ વંદન સહિત  
વિવિધ કાર્યક્રમો યોજાયા હતા.  
સાતેય દિવસ શહેરના વિવેક  
મહોલલાઓમાં સાધ્વીજી શ્રી  
ગુણસુંદરશ્રીજીના પ્રવચનો થયા  
હતા. ૧૭મીએ શ્રીમતી સુંદરલાલ  
લોહાની અધ્યક્ષતામાં મહિલા  
સંમેલન મળ્યું હતું. ૧૬મીએ

પહાડી : સપ્ટેમ્બરથી ૨૬ સપ્ટેમ્બર સુધી રાજ-  
સ્થાન સરકારના સહયોગથી એક નેત્ર ચિકિત્સા શિબિર  
ચોળાઈ હતી. જેમાં આંખોમાં ૪૪ ઓપરેશન, ૨૩૧  
આંખના રોગી, ૨૦ દાંતના દર્દી, ૧૧૦ અન્ય દર્દીઓ  
૪૦ અન્ય ઓપરેશનો અને ૨૧ મહિલાઓની સારવાર  
કરવામાં આવી હતી.

તમામ દરદીઓને મફત દુધ-ખોરાક આપવામાં  
આવ્યો હતો. જેન મહિલા સમાજ દ્વારા મફત ચરખા  
આપવામાં આવ્યા હતા.

રાતે ખાલિકા મંડળે. ભગવાન  
સંખી સંવાદનો કાર્યક્રમ આપ્યો  
હતો.

નાડોલ : આચાર્ય શ્રી  
સુશિલસુરિજી મહારાજની નિશ્રા-  
માં ૬૨ દિવસનો શ્રી જિનેન્દ્ર  
ભક્તિ મહોત્સવ ચોળને નિર્વા-  
ણોત્સવ ઉજવાયો. ૬૨ દિવસ  
ભગવાનના જીવન પ્રસંગોની  
ચલચિત્ર રચના પ્રદર્શિત કરાઈ

રોહ ચોળયો હતો. આ પ્રસંગો  
પ્રજ્ઞાચારી શ્રી સન્મતિશીલે  
પ્રાસંગિક પ્રવચન કર્યું હતું  
અને શાંતાકુમારીબહેને દોર,  
માંસના બચસો છોડવાનો અનુ-  
રોધ કર્યો હતો.

રાનીવાડા : મુનિશ્રી અમિત  
ચંદ્રવિજયજી મહારાજ આદિ  
ઠાણીની નિશ્રામાં ભગવાનનો  
જન્મકલ્યાણક દશાહિનકા મહો-  
ત્સવથી ઉજવાયો.

## ૨૫ લાખની યોજના

ઋષભદેવ : ઉદયપુર ડીવીઝન  
વિભાગીય સમિતિ તાલુકા સરકાર-  
ના ૨૧ ગામેમાં ૧૩ થી ૧૫  
નવેમ્બર ૭૪ સુધી ત્રણ દિવસીય  
કાર્યક્રમો યોજાયા હતા. ૧૭મીએ  
જેન પ્રતિનિધિયોતું સંગેલન  
મળ્યું હતું.

રાનિયા : બાળ ગુલાબસિંહ-  
જેનની અધ્યક્ષતામાં અને સમા-

રાછેલ : આં શ્રી વિજય-  
હિમાચલસુરિજી મ. આદિની  
નિશ્રામાં અને વિવિધ ધર્મશાધના  
સાનંદ થઈ. ૯૦ મહાવીર નિર્વાણ  
કલ્યાણક મહોત્સવ સુંદર રીતે  
ઉજવવામાં આવેલ. હાથ આદિ  
પૂર્વક લગ્ન વરઘોડો ચઢેલ.

સિરદા રશહર : મુનિશ્રી  
સુમેરમલજીની સાંનિધ્યમાં પ્રભાત  
ફેરી, વિશાળ રથયાત્રા, સામુહિક  
રપદ્મ ચોકાસણા, પદ્મ અક્રમ,





ગોપાલ શર્મા 'દિનેશ'ની આય-  
ક્ષતામાં મળેલ કવિ સંમેલનમાં  
ભગવાનને ભાવવંદના કરાઈ. ૧૭  
મીએ અહિંસા, અનેકાંત અને  
અપરિશ્કૃત વિષયો પર પરિસ્વાદ  
યોજાયો. તેનું અધ્યક્ષસ્થાન ડૉ.  
રામચંદ્ર ત્રિવેદીએ સંભાળ્યું.  
૧૮ મીએ શ્રી જનાર્દનરાય  
નાગરના પ્રમુખપણા હેઠળ યુવક  
સંમેલન મળ્યું. ૧૯ મીએ સાંસ્કૃ-  
તિક સંધ્યાનું આયોજન થયું.  
૨૦ મીએ સમાયેશ યોજાયો.

ઉદયપુર : નગરના ચારે ચ  
સંપ્રદાયોએ ખુબજ ઉત્સાહ અને  
એકરાગથી રૂઝમી એપ્રિલે રથ-  
યાત્રા કાઢીને મહાવીર જયંતી  
ઉજવી. યાત્રામાં વિવિધ રથના-  
ઓ હતી. મહિલાઓ અને  
ભાણિકાઓની વિવિધ મંડળીઓ-  
એ નૃત્ય, ગીત અને હાંધિયાથી  
સમગ્ર શહેરના ભગવાનના જય-  
નાથી ગજવંદું હતું. એક બાળિકા  
જૈનવજ લઈને હાથી પર બેઠી  
હતી. યાત્રા પૂરી થતાં બાળકોને  
મીઠાઈ ઓહોંચવામાં આવી હતી.

રાતે સાંસ્કૃતિક સંધ્યાનું  
આયોજન થયું હતું. તેમાં  
સ્થાનિક દિગમ્બર, શ્રવેતામ્બર  
અને સ્થાનિકવાસી શિક્ષણ સંસ્થા-  
ઓએ ભજન, વાદ્યસંગીત, પરિ-  
ચર્યા, એકાભિનય, નાટિકા આદિ  
વિવિધ કચક્રો દ્વારા ભગવાનનો  
ઉપદેશ પ્રસારિત કર્યો હતો.

આ પ્રસંગે તેરાપંથી સભા  
ભવનમાં જૈન ચિત્ર કળા, અને

## ●●● મહાવીર રીસર્ચ સેન્ટર

સુપરપુર : આ સમગ્ર વિસ્તારની તબિબી સેવા કરી શકે એ  
માટે એક અદ્યતન ઇસ્પતાલ બની યઈ રહી છે જે લગભગ તમામ  
જિલ્લાઓને લાભ આપશે. ઉપરાંત રાજસ્થાન અને ગુજરાતના  
નિકટના લોકો પણ ઇસ્પતાલનો લાભ લઈ શકશે.

હોસ્પીટલને લોડ મહાવીર હોસ્પીટલ એન્ડ રીસર્ચ સેન્ટર  
નામ આપવામાં આવ્યું છે, આ સો એકર જમીન બની કરનાર  
હોસ્પિટલ માટે શ્રી રાજસ્થાન મેડીકલ સોસાયટી એન્ડ રીસર્ચ સેન્ટર  
ટ્રસ્ટે બિંદુ કરવામાં આવ્યું છે.

હોસ્પિટલ માટે શ. એક કરોડના દાનની ઓફરો મળી છે  
કુલ ખર્ચ શ. બે કરોડનો અંદાજાયો છે.

શ્રી સુપરમલ્લ જાફજા આ સેવા હાઈ માટે અધ્યાગ સક્રિય  
રસ લઈ રહ્યા છે.

સાહિત્યનું પ્રદર્શન પણ યોજાયું  
હતું.

૨૪ મીએ સાંજે બહેરસભા  
મળી હતી. શ્રી અગ ચન્દ્રેશ  
નાહટા અને શ્રી સુન્દરસિંહ  
લંહારીના વિદ્વાતપણું પ્રવચનો

૨૫ મીએ રાતે ઓસવાલ  
ભવનમાં યુવક સંમેલન મળ્યું  
હતું. શ્રી અગચન્દ્રેશ નહટા  
મુખ્ય અતિથિ હતા. સંમેલનમાં  
યુવન વક્તાઓએ સમાજના  
કુરિવાજો પર પ્રહારો કરી ક્રાંતિને  
શંખનાદ કુંકયો હતો.

ઉદયપુર : સ્થાનિક ઓસવાલ  
ભવનમાં શહેરના ૩૪૦૦ કુટુંબો-  
એ ભેગા મળીને આઠ દિવસ  
સુધી નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજ-  
વણી કરી ૧૬ મીએ રાતે ભગ-  
વાનના જીવન સંબંધી કાવ  
સંમેલન મળ્યું. ૧૮ મીએ શ્રી  
જનાર્દનરાય નાગરની અધ્યક્ષતામાં  
યુવક સંમેલન યોજાયું.

જુજનું : સ્થાનિક જૈન  
શ્રવેતામ્બર ખરતર ગચ્છ મંદિર-  
થી પ્રભાતદેરી નીકળી. ભગવાન

## પ્રાચીન પર

## જૈન ધ્વજ

## લહેરાયો

થયા હતા. સભામાં 'સમલસુત'  
જૈન ધ્વજનું ઉદ્ઘાટન કરાયું  
હતું. અને શ્રી ગણેશલલ  
ખરખને "સેવાભાવી" પદવી  
આપીને તેમની સેવાઓનું બહુ-  
માન કરાયું હતું.



સિવાના : તા. ૨૫ એપ્રિલના કાનૂનો ચેરિ-  
ટેમલ ટ્રસ્ટ તરફથી શ્રી બે લાખના ખર્ચે બંધાયેલ  
બાં મહાવીર માટ ચિથ કલ્યાણ કેન્દ્રનું રાજસ્થાનના  
મુખ્યમંત્રીશ્રી હરિદેવ જોશીના વરદ હસ્તે, વિરાળ  
સમારોહ યોજી, ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવ્યું છે.

સિવાના : ૨૫૦૦થી નિર્વાસિતસવ સમિતિ-  
નાડમેરની પ્રેરણાથી અંગે શ્રી રીખનચંદ મીશ્રીમલ  
જી-દાણી તરફથી શ્રી બે લાખના ખર્ચે અલ્પતન લેબો-  
રેટરી તથા એકસ રે મશીન સાથેનો એકસ રે પ્લાન્ટ  
ખાસવામાં આવનાર છે. અને, શ્રી લાલચંદ જી હસ્તીમલ-  
જી ચૌધરી તરફથી બાં મહાવીરના ઉપદેશીથી અંકિત  
શિલાલેખ, અણુતરા વગેરે શ્રી ૧૫ હજારના ખર્ચે  
બંધાનાર છે.

મહાવીરની પ્રતિમાન લબ્ધ  
આંગી કરાઈ. સાંજે મંદિરના  
પટંગણમાં જાહેરસભા થઈ અને  
સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ થયો.

આ ઉપરાંત માંડવલા, છોટી-  
સાહી, અદીગઢ-ટોક, ખૂંદી,  
રાયપુર વગેરે ગામોમાં પણ  
નૈન-નૈનતરોએ પણ અપૂર્વ  
ઉત્સાહથી મહાવીર જયંતી  
જીવવી હતી.

વાંકડીયા વહગામ : તા. ૧૨,  
૧૩ અને ૧૪ નવેમ્બરના દિવસો-  
માં ૨૫૦૦એ નિર્વાણ મહોત્સવ  
પૂ. આચાર્ય શ્રી વિજયભદ્રસૂરી-  
શ્વરજીના પ્રશિષ્ય મુનિરાજ શ્રી  
અરવિંદવિજયજી તથા મુનિશ્રી  
ત્રિવનંદ્રવિજયજીની પ્રેરણાથી  
શ્રી મહાવીર ચુપક મંદિરના ઉપ-

ક્રમે લબ્ધ રીતે ઉજવાયો. ત્રણ  
દિવસ સામુદ્ધિક રીતે બાળકો તથા  
ખાલિકાઓનો વરચોડો ચક્રો  
હતો. આખું ગામ જ્વલ-પતાકા-  
ખેરોથી શણગારવામાં આવ્યું  
હતું. હમેશાં પૂજ્ય-ભાવના દ્વિયા  
ભુવનમાં રૂપિ હતી. આ અવસરને  
ગીરવશાળી બનાવવા માટે  
મંત્રિજ સંગીતકાર શ્રી મનુભાઈ  
કે. શાહ (ખાટણવાળા)ની ખાટી  
આવી હતી. તા. ૧૪ નવેમ્બરે  
વિરાટ વરચોડો નીકળ્યો હતો.  
રાત્રે આયાપક શ્રી મોહનપુરીજી  
ગોસ્વામીનાં પ્રમુખસ્થાને જાહેર-  
સભા મળી હતી. આ સભામાં  
અને વક્તાઓએ પ્રભુ મહાવીરના  
જીવનદર્શન ઉપર તેમજ નિહા-  
નો ઉપર વિવેચન કર્યું હતું.

આ અવસરે નૂતન ઉપાશ્રય  
ઉપર જ્વળારોપણ કર્યું હતું. આ  
ઉત્સવમાં સામાન્ય જનતાના  
ઉત્સાહ તથા શ્રદ્ધાના અનેક  
દર્શન થયા હતા.

હિંડોન : પદ્મીલાલ ભાષ-  
કોએ નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવતા  
માટે પડેલા કાર્યક્રમમાં દરેક  
પરિવારના દરેક સભ્યે દરરોજ  
એક પૈસા એક વરસ સુધી આપ-  
વાનો, જેન પાંચાળા અને સાર-  
જનિક પરત્વ બાર માસ સુધી  
શરુ કરવાનો સમાવેશ થાય છે.

ધર્મનું મૂળ  
વિનય,  
આચાર  
છ.



પ્રમોદકુમાર

મુળાલાલ

મહેતા

[છટ્ટી આરડીવાળા]

૧-એ, વિષ્ણુનર કોસાયડી,  
★ મહેસાણા ★



# તા=મિ=લ=ના=ડુ

તામિલનાડુમાં નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણીમાં રાજ્યના ચારેય ક્ષેત્રોનાં જૈનોએ પાયાનો અને આગેવાની ભરેલો ભાગ લીધો. આ માટે જૈન આગેવાનોની 'ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ, તામિલનાડુની રચના થઈ જિન-રાજક્રિયસ્તરની આ સમિતિએ વર્ષ દરમિયાન વિવિધ કસ્ટોરિયલ દિને પ્રભાતફેરી, બહેરસલા આદિ આયોજીત કરી ભગવાનને ભક્તિભાવે વંદના કરી.

સમિતિના પ્રયાસોથી અને જિરાજીત પૂજ્ય સાધુ-સાધ્વીજી, મહાસતીજીઓના પ્રેરક ઉપદેશથી મદ્રાસમાં 'ભગવાન મહાવીર જૈન ધર્મશાળા અને લોજનશાળા' માટે માતબર રકમનું ફંડ થયું.

રાજ્ય સરકારે પોતાના મુખ્યપત્રો "તમિલ અરસુ" અંગ્રેજી અને તમિલ ભાષામાં વિશેષાંકો પ્રકટ કરીને તેમજ રાજ્યપાલ અને મુખ્યમંત્રીને આકાશવાણી પરથી પોતાનો શુભેચ્છા સંદેશ પ્રસારિત કરીને વિશ્વપિતા ભગવાન મહાવીરના આ ઐતિહાસિક અવસરની સ્મૃતિને ચિરસ્મરણીય બનાવી.

તામિલનાડુના શિક્ષણ ખાતાના સહયોગથી રાજ્યની તમામ શાળા અને કોલેજોમાં નિર્ણય અને વકતૃત્વ સ્પર્ધા યોજાઈ. રાજ્યના ૧૫ જિલ્લામાંથી પ્રથમ અને દ્વિતીય વિજેતાઓને મદ્રાસ જોલાવી એ વિજેતાઓની અખિલ તામિલનાડુ વકતૃત્વ સ્પર્ધા યોજાઈ. મદ્રાસ વિશ્વવિદ્યાલય-૧ ઉપકુલપતિ શ્રી સુદર્શણી વેંગુની અધ્યક્ષતામાં જૈન લવનમાં યોજાયેલ આ અખિલ રાજ્ય સ્પર્ધામાં એક અપંગ વિદ્યાર્થી મસલામની [નાગરકોવલના]ને ડૉ. પાંચ-સોનો પ્રથમ પુરસ્કાર અપાયો.

યુવા પેઢી જૈન શિક્ષણ અને જૈન સંસ્કારથી અભિમુગ્ધ બને તે દિશામાંના એક પ્રયત્નરૂપે રાજ્ય સરકારે દર વર્સે વિશ્વ વિદ્યાલયમાં જૈન ધર્મ સંબંધી વકતૃત્વ સ્પર્ધા યોજવા માટે જૈનોની સમિતિને ડૉ. દસ હજારનું અનુદાન આપવાની ઘોષણા કરી. આ રકમના વ્યાજમાંથી વિજેતાને સુવર્ણચંદ્રક અપાશે.

દેશના અન્ય મોટા શહેરોની અખબારી આલમની જેમ મદ્રાસની અખબારી આલમે પોતાના પત્રોમાં સચિત્ર પૂર્તિઓ પ્રકટ કરી.

એક વિશિષ્ટ સમારોહમાં શ્રી શુભરાતી પ્રવેતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘ તરફથી રાજ્યપાલ શ્રી કે. કે. શાહને પૂજ્ય સાહિત્ય કલરત્ન મુનિરાજ શ્રી ચચોવિજયજી મહારાજ સંપાદિત 'તીથ'કર ભગવાન શ્રી મહાવીર ચિત્રસંપૂર્ણ' ભેટ અપાયો. ચિત્રસંપૂર્ણની ઉદ્ઘાટન શ્રેણીમાં દક્ષિણ ભારતમાં આ રાજ્યમાં સમારોહથી ઉદ્ઘાટન થયું.

તામિલનાડુ એટલે ફિલ્મ નિર્માણની ધરતી. ફિલ્મી દુનિયાએ પણ ભગવાન શ્રી મહાવીર પર માત્રાને આ અવસરે પોતાની શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી.

મદ્રાસની 'શ્રી રામા સુવીર' કંપનીએ 'વાહિની' સ્ટુડિયોમાં 'શ્રી ભગવાન મહાવીર' ફિલ્મનું નવસ્મરણના પૂજન સાથે મંગલ સુદૂત કર્યું.

ભગવાનના અહિંસાના સિદ્ધાંતનો વ્યાપક પ્રચાર કરવા માટે શ્રી જોહનમલ્લ ચેરડિયાની અધ્યક્ષતામાં 'ભગવાન મહાવીર અહિંસા પ્રચાર સંઘ, મદ્રાસ'ની રચના થઈ.



# ● તામિલનાડુ રાજ્ય ●

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦ મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

પ્રમુખ : મુખ્યમંત્રી

ઉપપ્રમુખ : શિક્ષણ તથા પર્યટન મંત્રી

ખજાનચી : શ્રી એસ. વેક્ટરામન, આઈ. એ. એસ નિત સચિવ

મંત્રી : શ્રી આર. સનભુગસિંગમની, આઈ. એ. એસ.

□ સર્વશ્રી સભ્યો □

દે. દિશવિયમ, આઈ. એ. એસ. શિક્ષણ મંત્રી

એન. ડી. સુંદરવાહી પેટ્ટુ, ઉપકુલપતિ,

મદ્રાસ વિશ્વવિદ્યાલય

એસ. બી. ચિત્તીબાબુ, ડાયરેક્ટર,

કોલેજ એજ્યુકેશન

આર. પેટ્ટુમલ, ડાયરેક્ટર, સ્કૂલ એજ્યુકેશન

મિલાપ્પચંદ્ર દ્વડા

મદ્રાસ

હિંમતલાલ મરહિયા

મદ્રાસ

સુંદરલાલ નાહટા

મદ્રાસ

સુંદરશાઈ મહેતા

એમ. એસ. બાપાલાલ એન્ડ કું.

એસ. ટી. સત્યમૂર્તિ

આર. નાગરવામી, ડાયરેક્ટર પુરાતત્વ, મદ્રાસ

□ તામિલનાડુ રાજ્યના □

## ચારેય દિરકાની સંયુક્ત નિર્વાણોત્સવ સમિતિ

મદ્રાસ ખાતે દરેક દિરકાના આગેવાનોની સલામાં તામિલનાડુ નિર્વાણોત્સવ સમિતિની સ્થાપનાએ સારાચે દક્ષિણ ભારતમાં આ ઉજવણી માટેનું વાતાવરણ ઉત્સાહપૂર્ણ બનાવ્યું.

તા. ૧-૩-૭૪ના રોજ જેન સમાજના દરેક દિરકાઓની એક ભેટરસલા મદ્રાસ ખાતે શ્રી પૂનમચંદ આર. શાહના પ્રમુખપદે મળી હતી. આ સલામાં નીચે મુજબ પદાધિકારીઓની વરણી સર્વાનુમતે કરવામાં આવી હતી.

ચેરમેન : શ્રી મોહનમલ્લ ચોરહિયા

કાર્યવાહક પ્રમુખ : શ્રી પૂનમચંદ આર. શાહ, શ્રી મિલાપ્પચંદ્ર દ્વડા, શ્રી જયંતમલ્લ સેહિયા,

શ્રી કાલુરામલ્લ તથા શ્રી કન્દેયાલાલલ્લ

મંત્રી : શ્રી સાવરચંદ્ર નાહટર, શ્રી કેલાસપલ્લ દ્વગડ, શ્રી જયંતીલાલલ્લ સુરાણી તથા

શ્રી પુખરાજલ્લ જેન

સહમંત્રી : શ્રી ગેકુલચંદ્ર જેન, શ્રી લક્ષ્મીચંદ્ર મહેતા, શ્રી કેસરીચંદ્ર સેહિયા,

શ્રી પન્નાલાલ વેંચ, શ્રી જે. ડી. પન્નાલાલલ્લ, શ્રી હિંમતમલ્લ મરહિયા,

શ્રી બહાદુરસિંહલ્લ બોથરા તથા શ્રી હિંમતલાલ ખંધાર.

ખજાનચી : શ્રી વસરાજલ્લ, શ્રી કપુરચંદ્ર શાઈ, શ્રી ભંવરલાલલ્લ ગોદી,

તથા શ્રી પ્રકાશમલ્લ ચોરહિયા.

મંદ્રોસ : નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી માટે સર્વશ્રી મોહનલાલજી ચોરડિયા, મિલાપચંદજી હેઠા, જસવંતભલજી સેઠિયા, કનૈયાલાલજી સરાવગી અને સ્વર્ગીય પૂત્રમયંદલાઈ ચાર. શાહુના નેતૃત્વમાં ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ, તામિલનાડુની રચના કરાઈ. આ બિનરાજકીય સ્તરની સમિતિના ઉપક્રમે નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી માટેના વિવિધ કાર્યક્રમોનું આયોજન થયું.

નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણીના પ્રારંભ ૪ એપ્રિલ ૧૯૭૪ના ભગવાનના જન્મોત્સવથી થયો. સવારે ત્રણ મંદિરથી નીકળેલો પરથોડો દાદાવાડી પહોંચ્યો. ત્યાં શ્રી શાદીલાલજી જૈનની અધ્યક્ષતામાં બહેરસભા મળી ચારેય દિશકાનું પહેલી જ વાર આ પ્રસંગે નવધારસી લોજન રખાયું હતું. અશોક ટોકિંગમાં માર્કેટિક કાર્યક્રમ થયો અને ભજનસ્પર્ધાનું આયોજન થયું, સ્પર્ધામાં ઘણી ભજનમંડળીઓએ ભાગ લીધો.

૩ નવેમ્બર ૭૪ના સ્થાનિક શુજરાતી વાડીમાં જૈન ચિત્રકળા પ્રદર્શન યોજાયું. તામિલનાડુના રાજ્યપાલ શ્રી કે. કે. શાહે તેનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. આ પ્રસંગે, સાહિત્યકલારત્ન મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ સંપાદિત 'તીર્થ' કર ભગવાન શ્રી મહાવીર ચિત્રસંપૂર્ણ નામના એન્ટિહાસિક

## ‘ચિત્રસંપૂર્ણ’ના ઉદ્ઘાટનથી નિર્વાણોત્સવનો શુભારંભ

ચિત્ર ગ્રન્થનું ઉદ્ઘાટન કરાયું. પ્રદર્શનમાં આ ચિત્રસંપૂર્ણ પર આધારિત કેટલાંક ચિત્રો પણ પ્રદર્શિત કરાયા હતા.

૧૩ નવેમ્બર ૧૯૭૪ના જૈન ભવનમાં રાજ્યના આરોગ્યપ્રધાન શ્રી કે. અનબાલગને નિર્વાણ મહોત્સવનું ભારે હુરોડલાસ વચ્ચે ઉદ્ઘાટન કર્યું. આ પ્રસંગેના પ્રારંભ

કાવ્ય ગ્રન્થમાં અહિંસાના મહત્વનું ભારે પ્રતિપાદન કર્યું છે.

આ અગાઉ શ્રી માનકચંદજી બેતાલાએ સ્વાગત પ્રવચન કર્યું હતું. મહાસતીજી પ્રમોદસુધાજીએ પણ પ્રભાવક પ્રવચન કર્યું. આ પ્રસંગે પાવાપુરી જળ મંદિરની ખાસ ટપાલ ટિકિટનું તેમજ તામિલ સાપ્તાહિક ‘ત્યાગ ભૂમિ’ના ‘મહાવીર અંક’નું ઉદ્ઘાટન કરાયું.

૧૪ નવેમ્બરે વરસાદ હોવા છતાં પણ પ્રભાતદેરીમાં હજારોએ ભાગ લીધો અને સાંજે મદ્રાસના ઉપનગર ટી નગરમાં સુગન વિહારમાં બહેરસભા ધર્મ. શ્રી સોહનલાલજી બોધરાએ સ્વાગત કર્યું. તામિલના પ્રકાંઠ વિદ્વાન અને આગેવાન નેતા મા. પો. શિવજ્ઞાનમ સુખ્ય અતિથિ હતા. તેમણે કર્યું કે જૈન ધર્મ પુરાતન ધર્મ છે. સમિતિના મંત્રી સાગરચંદજી નાહરે સમિતિના કાર્યક્રમોની રૂપરેખા સમજાવી. યક્ષશ્રી મોહનલાલ ચોરડિયાએ અધ્યક્ષીય પ્રવચન આપ્યું. શ્રી બહાદુરસિંહ બોધરાએ આભારવાદન કર્યું.

૧૫ નવેમ્બરનાં જૈન ભવનમાં રાજ્યના શ્રમપ્રધાન શ્રી રાવ. રામની અધ્યક્ષતામાં બહેરસભા ધર્મ. શ્રી લાલચંદજી મલેચાએ સ્વાગત કર્યું. શ્રી કે. સી.



જૈનોએ પોતાના ઘરો અને દુકાનો પર જૈન ધ્વજના તોરણો અને જૈન ધ્વજ લહેરાવીને કાર્યે પોતાના ઉદ્ઘાટન પ્રવચનમાં આરોગ્ય પ્રધાને કર્યું કે ‘તિરુકુલ્લર’ના રચયિતા તિરુવલ્લવર જૈન હતા કે નહિ તે અંગે મતભેદ હોઈ શકે પરંતુ તેમાં કોઈ જ શંકા નથી કે મહાન સંત તિરુવલ્લવરે પોતાના આ મહાન



શેડિયાએ આભાર પ્રવચન કર્યું.  
૧૬ નવેમ્બરના મદ્રાસ અને ઉપનગરમાં નિર્વાણ મહોત્સવ પ્રામધુમથી ઉજવાયો. તામિલનાડુના પ્રધાન શ્રી એન. વી. નંદુરાજનની અધક્ષતામાં જૈન લવનમાં સમારોહ યોજાયો. પ્રધાનશ્રીએ ૧૮૦૦ ગરીબોને કપડાં અને સાત હજાર ગરીબોને લોન્ગનના પેકેટ ઠહેર્યા. પદ્મશ્રી મોહનલાલજી ચોરડિયાએ સ્વાગત પ્રવચન આપ્યું. શ્રી જ્ઞાનચંદ્રજી ગેલકાએ આભાર માન્યો.

૧૭ નવેમ્બર તામિલનાડુના જૈન ઇતિહાસમાં અવિરમરણીય બની રહ્યો. આ દિવસે વિરાટ રથયાત્રા નીકળી. ચરેય કિરકાના જૈન ભાર્થ-ખહેનોએ તેમજ જૈનેતરોએ પણ તેમાં ઉમંગથી ભાગ લીધો. રથયાત્રામાં પચ્ચીસ હજારથી વધુ લોકો જોડાયા હતા. સવારના છ વાગે ૪૦૬ મિન્ટ રટીટથી શરૂ થયેલ રથયાત્રા શહેરના મુખ્ય માર્ગો પર મહાવીરનો જયનાદ કરતી કરતી મદ્રાસ વિશ્વ

## રથયાત્રામાં ૧૨૬ ઝાંખી

વિદ્યાલયના સેન્ટેનરી હોલમાં ઉતરી. આ રથયાત્રામાં ભગવાનના વિવિધ જીવન પ્રમુખોને ૨૪ કરતી ૧૨૬ ઝાંખીઓ હતી. રથયાત્રા પસાર થવાના માર્ગો તોરણો અને મંડપોથી શણગારેલા હતા.

આ મંગળ દિવસે રાજકીય સ્તરે યુનિવર્સિટી સેન્ટેનરી હોલમાં તે સમયના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી કરુણાનિધિની અધક્ષતામાં વિરાટ બહેરસલા મળી રાજ્યપાલ શ્રી કે. કે. શાહે પોતાના પ્રવચનમાં તમિલ સાહિત્યમાં જૈન ધર્મના પ્રધાનની પ્રશંસા કરી.

મુખ્ય પ્રધાનશ્રી કરુણાનિધિએ આશીસન આપ્યું કે તામિલનાડુ સરકાર જૈન મંદિરો, શિલ્પ કૃતિઓ અને કલાનું રક્ષણ કરશે. સલામાં જૈનો અને અર્જુનોની હાજરી હજારોની રહી હતી.

રાતે અનેક મંડપ રંગબેરંગી રોશનીથી શણગારાયા. મહાનંદ દોઢ પર પાવાપુરીનું દૃશ્ય ખૂબ જ ચિત્તાકર્ષક બન્યું હતું. હજારોની મેદની તે જોવા ઉમટી હતી.

નિર્વાણ મહોત્સવના મંગળ અવસર પ્રમુખે સમિતિ તરફથી શહેરના આગેવાન અંગ્રેજી અને તમિલ દૈનિકોમાં ખાસ પત્રો પ્રકાશિત થઈ હિન્દુ ધર્મચત્ર એકસપ્રેસ, મેલ અને તામિલ મગાયાર પત્રો માલૈઅરસુ, મુરુ સૌદી, તામિલ અરસ્તુમાં ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ અંગે લેખો પ્રગટ થયા. સમિતિએ એક પુસ્તકો પણ પ્રકાશિત કરી. તેની ૧૦ હજાર નકલ શાળા, કોલેજો વગેરેમાં ઠહેરવામાં આવી.

તા. ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ ના અતિ ઉત્સાહથી પ્રભાતદેરીઓ નીકળી. તેનું વિસર્જન નવા મંદિરજી, મહિલા સ્થાનક અને દિગંબર મંદિરોમાં થયું.

મદ્રાસ શહેરના સિનેમા ઘરોમાં ભગવાનના ઉપદેશો બંકિત રત્નાઈકો પ્રદર્શિત કરાઈ. નિર્વાણ દિવસે કલકત્તાના બધા રહ્યા.

સમિતિના પ્રયાસોથી આકાશ વાણીના મદ્રાસ કેન્દ્ર પરથી વર્ષમાં અનેકવિધ જિનલક્ષિત કાર્યક્રમો પ્રસારિત કરાયા. રાજ્યના રાજ્યપાલ અને મુખ્ય પ્રધાને પોતાનો સંદેશ પણ આપ્યો. આકાશવાણીના મુખપત્ર વાનોદીએ

જે અર્થસાધક કાર્યો છે અને જે બંધનથી મુક્તિ મળવાની જ પ્રવૃત્તિમાં રહે છે તે સાચો જીવનમાન છે.

ખાં તી લા લ દા મ જી ભા ઈ

માધો સ્ટેશનરી માર્ટ

૧૧૮, બજારગેટ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૧.

□ ફોન : ૨૬૭૭ ૧૯ □





પણ પોતાનો વિશેષાંક પ્રકટ કર્યો.  
દીવાળી પ્રસંગે શુભેચ્છા-  
અભિનંદન પત્રો પર જૈન ધ્વજ  
અને જૈન પ્રતીક તેમજ મહાવીર  
વાણી છપાવી તેનું મોટી સંખ્યામાં  
વેચાણ કરાવ્યું.

તામિલ-1. હુમાં આ ઉજવણી  
ઉપરાંત નિર્માણ કાર્ય પણ થયું.  
મદ્રાસમાં ખિરાણત પૂજ્ય શ્રમણ  
શ્રમણી ભગવંતોના ઉપદેશથી  
મહાવીર જૈન ધર્મશાળા અને  
ભોજનશાળા માટે રૂ. પાંચ  
લાખનું ફંડ એક જ દિવસે ઘોષિત  
થયું. આ માટે ત્યાર બાદ આ  
ફંડનો આંક રૂ. ૧૧ લાખનો  
વટાવી ચૂક્યું છે.

મદ્રાસ : નિર્વાણ મહોત્સવ  
સમિતિની વિનંતીના સ્વીકાર  
કરી તામીલનાડુ સરકારે મહાવીર  
જયંતીના દિવસે સાવજનિક  
રજની ઘોષણા કરી. સમિતિએ  
ત્રણ દિવસ સુધી ભગવાનનો  
જન્મોત્સવ ઉજવ્યો. ૨૪મીએ  
જાહેરસભામાં વિનોબાજી પ્રેરિત  
'સમણસુત' ગ્રંથનું ઉદ્ઘાટન  
થયું. આ ગ્રંથ રાજ્યના શિક્ષણ  
પ્રધાનને ભેટ આપ્યો. જૈન સન્માન  
તરફથી રાજ્યના હકાજખીડિતોની  
સહય માર્ટે શ્રી મોહનલાલજી  
ચૌરડિયાએ રૂ. ૨૫ હજારના-  
દાનનો ચેક નાયબ શિક્ષણ  
પ્રધાન શ્રી વી. આર. નેડુચેરિયન-  
ને ભેટ આપ્યો હતો. સભામાં  
સાધ્મિતા શિવવૃન્દાદેવી, સેવર-૬  
કાધર અડિયકલમ અને 'કલે-

## ભજનોની રૂપર્યા

મગલના સપાટક શ્રી કે. વી.  
જગન્નાથને મન. ૫ પ્રવચન  
કર્યા હતા. આ અવસરે નવા  
મંદિરમાં અકૃષ્ણ મહોત્સવ સાથે  
શ્રી સિદ્ધચક્ર મહાપૂજન વગેરે  
ભણવાયા હતા.

તામિલનાડુ સરકારે આ  
દિવસે આકાશવાણીનાં મદ્રાસ  
કેન્દ્ર પરથી ચાર વખત કાર્યક્રમો  
આપ્યા હતા. ૨૫મીએ શ્રી એસ.  
એસ. જૈન બેડીંગના પ્રાંગણમાં  
ભજનમંડળીઓની રૂપર્યા યોજાઈ  
હતી. તેમાં ૧૪ મંડળીઓએ  
ભાગ લીધો હતો.

મદ્રાસ : મુનિશ્રી વિનય-  
કુન્દલ મહાભજની નિશ્રામાં  
રાજ્યના આરોગ્યપ્રધાનશ્રીના  
પ્રમુખપદે જૈન ભવનમાં નિર્વાણ  
સમિતિએ જિવણોત્સવ ઉજવ્યો.  
૧૩મીએ 'તામિલ અરસુ' સામ-  
યિકનો વિશેષાંક પ્રગટ થયો.  
'પાવાપુરી ટિકિટ'નું વેચાણ  
થયું. ૧૫મીએ સ્નેહમિલન  
યોજાયું. ૧૪ થી ૧૬ સુધી રાજ  
પ્રભાતદેરી નીકળી.

પૂજ્ય મહાસતીજીઓની  
પ્રેરણાથી સ્થાનકવાસી જૈન સંઘ  
તરફથી મીઠાલાતના ૨૫૦૦

## અનુદાન વસ્તુદાન

પેકેટ તથા ૨૫૦૦ વસ્ત્રો અનાથ,  
અપંગ અને ગરીબોને અપાયા.  
પેકેટ સાથે તામિલ ભાષામાં  
“શાકાહારી બનો” ‘દાર છે. ડો’  
ની પ્રચાર પત્રિકા-પુસ્તિકાઓ  
પણ અપાઈ.

૧૫મીએ મહારાજશ્રીની  
પ્રેરણાથી મહાવીર જૈન મહિલા  
મંડળની બેનાએ બે જનરલ  
હોસ્પિટલ 1 જાળીને દરદીઓને  
૪૦૦૦ મોસંખી અને ૪૦૦૦  
ખિસ્કીટના પેકેટ બેઠાયા.

૧૮મીએ મહારાજશ્રીની  
પ્રેરણાથી મહાવીર જૈન મહિલા  
મંડળ તરફથી શ્રીમતી નૃપેન્દ્ર  
કુમારીએ “મહાવીર જૈન ઉદ્યોગ-  
ગૃહ”નું ઉદ્ઘાટન કર્યું.

૨૭મીએ શહેરની સેન્ટ્રલ  
જેલમાં મહાસતી પ્રમોદસુધાજી  
મહારાજે ફેદીએ સમક્ષ પ્રવચન  
આપ્યું અને તે બધાને લાઠવા-  
ગાંઠિયાના પેકેટ પ્રચાર પત્રિકા  
સાથે અપાયા.

મદ્રાસ : જન્મકલ્યાણક  
પ્રસંગે પ્રભાતદેરી, રથયાત્રા,  
સભા ઉપરાંત અને ૨૫મીએ  
એસ. એસ. જૈન બેડીંગમાં  
ભજન મંડળીઓની રૂપર્યા યોજાઈ  
તેમાં ૧૪ ભજન મંડળીઓએ  
ભાગ લીધો.

નિર્વાણ સમિતિના ઉપક્રમે  
શાળાઓ તથા કોલેજોમાં જૈન-  
ધર્મ સંબંધી વસ્તુદાન રૂપર્યાઓ  
યોજાઈ તેમાં ત્રણ હજાર શાળા  
અને ૧૮૨ કોલેજોએ ભાગ લીધો.



LAST WORD IN  
FASHION FABRICS

☐ "ASHOK"

- SAREES
- BROCADES
- VELVET
- EMBROIDERIES
- SUTINGS
- SHIRTINGS

ALWAYS LOOK  
FOR THE NAME

"SIKOVA"

Vadilal Embroidery Fabrics  
Specialists in Varieties

Latest Multi-Purpose and  
Multi Coloured

Designs on Cotton, Silk,  
Nylon Georgette, Satin  
Latest Designs in

Cotton and Silk Fabrics  
Manufactured on "SAURER"  
Machine of Switzerland.

● ● ●  
: AVAILABLE AT :

ASHOK SILK MILLS

☐ Retail Shop ☐

406, Lalsing Bldg., Near Crawford Market, Seikh Memon Street,  
BOMBAY-400 002

PHONE : 317780

પ્રથમ ત્રણ વિજેતાઓને રૂ. ૫૦૦,  
રૂ. ૨૫૦ અને રૂ. ૧૦૦ના  
ધનામો અપાયા.

અંગ્રેજીમાં શ્રીમતી ઉમા  
નિલકંઠ અને તામિલ ભાષામાં  
એસ. મહિલામનીને પ્રથમ પુર-  
સ્કાર મળ્યા.

ઉપકુલપતિએ વિશ્વવિદ્યા-  
લયમાં દર વર્ષે જૈનધર્મ સંબંધી  
વક્તૃત્વ સ્પર્ધા યોજવા માટે સમિ-  
તિને રૂ. ૬૫ હજાર આપ્યા. આ  
રકમના વ્યાજમાંથી દર વરસે  
પ્રથમ આવનારને સોનાનો ચંદ્રક  
અપાશે.

રઝમીએ મેઘરાજ ચેરીટેબલ  
ટ્રસ્ટ નિમિત્ત 'જીતેન્દ્ર શ્રીપાલ  
ભવન'નું ઉદ્ઘાટન થયું.

મદ્રાસ : શ્રી એસ. એસ.  
જૈન લાયબ્રેરી તરફથી કેવળ-  
જ્ઞાન દિવસ ઉત્સવ ઉજવાયો.  
અત્રેના નકશા ખજાનેની મહિલા-  
ઓએ જ્ઞાનગોષ્ઠી અને સંગીત  
ગોષ્ઠી યોજી હતી.

મદ્રાસ : રાજ્યના આરોગ્ય  
પ્રધાન શ્રી કે. અન્બલગને જૈન  
ભવનમાં નિર્વાણ મહોત્સવ સમા-  
રોહનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. આ પ્રસંગે  
શ્રી સૌભાગ્યમલ્લજીએ આજીવન  
પ્રસન્નચયની પ્રતીક્ષા લીધી.  
સાર્વાહિક 'ત્યાગભૂમિ'એ 'મહા-  
વીર અંક' પ્રગટ કર્યો.

૧૪ નવેમ્બર ૭૪ના વરસતા  
વરસાદમાં પલ્લુ પ્રભાતફેરીમાં હજારો  
લોકો ભેગાય. સાંજે તામિલના  
વિદ્વાન શ્રી એન. પી શિવજ્ઞાન-

મદ્રાસ : શ્રી રામા સુવિજ, મદ્રાસ ફિલ્મ  
કંપનીએ ૨૪ એપ્રિલ ૧૯૭૫ના પોતાના 'વાહિની'  
સ્ટુડિયોમાં નવસ્મરણના પૂજન અને નવકાર  
મંત્રના જાપનો વિધિ સહિત 'શ્રી ભગવાન મહા-  
વીર' નામની ફિલ્મનું મંગલ મુદ્દત કર્યું.

આ પ્રસંગે પ્રાધ્યાપક પ્રતાપકુમાર જે.  
ટોલિયા લિખિત 'વન્દન હૈ હે ત્રિશલા નંદન'  
ગીતનું રેકોર્ડિંગ કરાયું. આ પ્રસંગે અનેક કલા-  
કારો, જૈન-જૈનેતરો અને પત્રકારોની હાજરી હતી.

શ્રી એમ. રંગારાવ અને પ્રા. પ્રતાપકુમાર  
ટોલિયાના સંયુક્ત સંગીત નિર્દેશનમાં વિવિધ  
રાગ અને સ્વરબદ્ધ આ પ્રથમ ગીત શ્રીમતી  
વાણી જયરામ, પ્રો. પ્રતાપકુમાર ટોલિયા અને  
શ્રીમતિ ટોલિયા આદિ કલાવૃદ્ધે પ્રસ્તુત કર્યું.

આ ફિલ્મમાં ભાગ લેનાર કલાકારો પાસે  
ફિલ્મના નિર્માણ દરમિયાન માંસ અને મદિરાના  
ત્યાગની પ્રતિજ્ઞા કરાવામાં આવી છે. આ ફિલ્મમાં  
મોટા ભાગના કલાકારો જૈન છે.

આ ફિલ્મના નિર્માતા શ્રી દેશરાજ રામ-  
રાવ છે. સંપાદન શ્રી આંકી રેડ્ડી કરી રહ્યા છે.  
પટકથા લેખક અને નિર્દેશક શ્રી ગૌતમ છે. સંવાદ  
અને ગીત પ્રા. પ્રતાપકુમાર જે. ટોલિયાના છે.  
સંપૂર્ણ ફિલ્મ ઇસ્ટમેન કલરમાં છે.

મતા પ્રમુખવકતા પદે જાહેરસભા  
થઈ. સભાની અધ્યક્ષતા શ્રી  
મોહનલાલ ચોરડિયાએ કરી.

મદ્રાસ : નવરા ખજાનેની  
ખહેનોએ ૨૦મી મે ૭૫ના રોજ  
જ્ઞાનગોષ્ઠી યોજીને કેવળજ્ઞાન  
દિવસ ઉજવ્યો. સાંજે કવિગેષ્ઠી  
પલ્લુ ગોઠવાઈ.

મદ્રાસ : શેઠ ભક્તાવરચંદ  
નાહર પોસ્ટ એન્ડ્યુએટે કોલેજ  
એન્ડ રીસર્ચ ઇન્સ્ટીટ્યુટ યુદ્ધ  
ચાંદીનો "સ્મૃતિચક્ર" બનાવ્યો  
છે. આ ચક્રની એક બાજુ ભગ-  
વાનનું ચિત્ર અને બીજી બાજુ  
નવકાર મંત્ર અને જૈન પ્રતીક  
અંકિત છે.

“શ્રી ભગવાન મહાવીર”  
ઈસ્ટમેન કલર ફિલ્મ



# જોબ ઓરિયન્ટેડ કોલેજ

મદ્રાસ : ટીમ ટ્રસ્ટ (તા.મિલ-નાડુ ઓજ્યુકેશન એન્ડ મેડિકલ ટ્રસ્ટ)ની સ્થાપના કરવામાં આવી અને 'જોબ ઓરિયન્ટેડ કોલેજ' ખોલવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો. આ માટે જમીન ખરીદવામાં આવી. શ્રી સુન્દરલાલ નાહટાએ રૂ. ૨૦ લાખ આપવાનું વચન આપ્યું.

મદુ ૧ : શ્રી સંઘના ઉપક્રમે તા. ૧-૧-૭૫ના આરાધનાનો કાર્યક્રમ પ્રવચન, ભક્તિગીત, ગાય વગેરે પૂર્વક ચોળાયેલ.

અધ્યાપક : તા. ૧૫ નવેમ્બરે તમામ જોના તરફથી વર-ષાકે કાઢવામાં આવ્યો. સરકારી હસ્તિતાલમાં ફરદીઓને ફજ વહેંચવામાં આવ્યા.

મૈલાપુર : શેઠ બજાવાર રિસર્ચ ઇન્સ્ટીટ્યુટ, મૈલાપુર, મદ્રાસ દ્વારા પ્રથમ દેશના કિવસ એક પબ્લિકિયા સુધી મનાવવામાં આવ્યો હતો જેમાં યુવક સંમેલન પ્રાર્થના સભા, પ્રકાતકૃત્રી, મહિલા સંમેલન, દહેજ પરિસંવાદ વગેરે કાર્યક્રમો થયા હતા.

રેખાટંસન પેઠ : જન-મ-કસ્યાલુકની ઉચ્ચવર્ણી ત્રણે કિરક-એ સાથે મળી ઉચ્ચી. સ્થયાત્મ નીકળી તેમ જ ચર્ચના હેલમાં બહેરમયા ચોળાઇ.

રાયપેટ : જૈન સંઘ તરફથી રૂ.૫૦૦ જાણને લોળનના પેકેટ અને એક હજાર વિદ્યાર્થીઓને લાડુ આપાયા.

તિરુચિરાપટ્ટી : જૈન યુવક સંઘે [તિરુચિ] જૈન પરિસંવાદ તેમજ ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ સંબંધી પ્રદર્શન ચોળ્યા હતા. રાજ્યના માહિતી અને પ્રસારણ ખાતાના પ્રધાન શ્રી અખિલધર્મસિંગને જાણેનું ઉદ્ઘાટન કયું હતું.

પરિસંવાદ શ્રી સી. એલ. કમલાપતિની અધ્યક્ષતામાં થયો હતો. તેમાં સર્વશ્રી વી. કામાક્ષી, આર. નાગા-વામી, એચ. સરકાર, આર. મસ્કરહન્સ, પ્રો. ટી. એસ. કસ્યાલુ પ્રો. ટી. ની. ગોપાલન આદિ વિદ્વાન વક્તાઓએ ભાગ લીધો હતો.

સાલેમ : જૈન મિશન સોસાયટી નિમિત્તે શ્રી મહાવીર ચેરીટેબલ ડિસ્પેન્સરીનું ૮ ફેસ-અંબર જટના ઉદ્ઘાટન કરાયું હતું. સાલેમના પૂરપીઠિત લોકોને પણ જરૂરી સહાય અપાઈ.

૦૦૦ વંદે શ્રી મહાવીરમ

- જગદીશચંદ્ર એન્ડ કંપની
- એચ. કે. ટ્રેડિંગ કંપની
- વિક્રમ ટેક્સ્ટાઈલ્સ

- હિન્દમાતા સિનેમા પાસે,
- હાલ, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૧૪
- ફોન : ૪૪૨૪૪૧ : ૪૪૬૫૮૮



ઓસવાલ  
મેટલ  
કોરપોરેશન

અવમાં  
કપલ સખાને  
લુકું  
ન જોલો.

□ ૧૦૮, ૪૪ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૪૦૦-૮૦૬ □



રાન્યના રાન્યપાલકીની સંરક્ષણમાં અને  
 મુખ્યપ્રધાનશ્રીની અધ્યક્ષતામાં રાન્યસ્તરે ભગવાન  
 શ્રી મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ સમિતિની રચના  
 થઈ. નિર્વાણ મહોત્સવ વર્ષની ઉત્સવછીનો વ્યાપક  
 કાર્યક્રમ ધડી આ સમિતિએ વિવિધ ઉપસમિતિ-  
 ઝોની પણ રચના કરી. રાન્ય સમિતિએ વર્ષ  
 દરમિયાન કરેલા કેટલાક ઉદ્દેશનિય કાર્યો આ  
 પ્રમાણે છે :

- સમિતિની બલામણથી રાન્ય સરકારે ભારત  
 સરકારને આગ્રહભર્યો વિજ્ઞાપિત્ય લખ્યો  
 કે, અહિંસા ધર્મના મહાન પ્રણેતા શ્રમણ  
 ભગવાન મહાવીરને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરવા  
 માટે, એ ઉત્તમ ગણ્યો કે જે કિસ્સાઓમાં  
 વિવિધ અદાલતોએ ૧૩ નવેમ્બર ૧૯૭૪ કે  
 તે પછી કેહાવકં (કોચી)ની સભા કરાય, તે  
 બધામાં માત્ર અસાધારણ કિસ્સાને અપવાદ  
 ગણી, કેહાવકંની સભાને આજીવન કેદમાં  
 બંદલવામાં આવે.
- રાન્ય સરકારની આ વિનંતીને ભારત સરકારે  
 સ્વીકાર કર્યો અને તે અંગે સત્તાવાર આદેશ  
 પણ બહાર પડ્યો.
- નિર્વાણ વર્ષમાં શિક્ષણમાં.  
 — ત્રણ મહિનાથી વધુ સમયના ફેરીઓને ૧૫  
 દિવસની વિશેષ મુક્તિ આપી.  
 — મહાવીર જયંતી અને મહાવીર નિર્વાણ દિવસે  
 કેવલખાના અને હાસ્તી ફૂકાનો બંધ રખાઈ.  
 — ભરેલી અને હરિકારમાં મહાવીર સ્મૃતિ કેન્દ્રના  
 બવન માટે વિનામૂલ્યે જમીન આપી. રાય-  
 ભરેલી, લખનૌ અને ભારાણકીમાં આ હેતુ  
 માટે જમીન આપવાની વિનંતી વિચારણા  
 હેઠળ છે.

ઉત્તર પ્રદેશ

રાજ્ય સરકારની

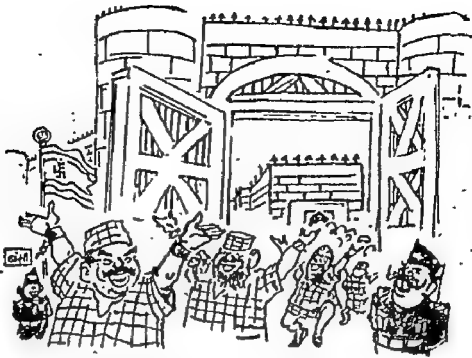
વિનંતીથી

દેહાંત દંડની

સભ

આજીવન કેદમાં





- ગેરકાનૂની નોંધ-દી મેળામાં 'આદિ'ના અચાર કેન્દ્ર'ના મેળા ઉદ્ઘાટન શાહકાર પ્રદર્શન, તીર્થ-ક્ષેત્ર પ્રદર્શન અને પંચશીલ પ્રદર્શન.
- લખનૌમાં સર્વ સેવા સંઘ-વારણસી દ્વારા પ્રકાશિત, તમામ જોનાને સર્વમાન્ય, 'સમગ્રસુત્ર' અન્યનું ઉદ્ઘાટન.
- લખનૌમાં બુદ્ધ જૈન સાહિત્ય અને ચિત્ર પ્રદર્શન તેમજ જ્ઞાનગોષ્ઠી.
- રાજ્ય સમિતિના આર્થિક સહયોગથી ગિજનૌર નગરમાં 'કીર્તિસ્તંભ'.
- રાષ્ટ્રીય કાગેટ પાક, ટીકાલામાં 'આદિ'ના સ્થંભ'ના નિર્માણના પ્રયત્નો ચાલુ છે.
- રાજ્યના પ્રસિદ્ધ સાંસ્કૃતિક પુસ્તકાલયોમાં મહાવીર કક્ષની સ્થાપના અને જૈન સાહિત્યના પુસ્તકોની ભેટ.
- રાજ્યસ્તરે લખનૌમાં 'મહાવીર ઉદ્યાન અને સ્મારક. તે માટે રાજ્યસરકારને વિનંતી. આ માટે જમીનની પસંદગી થઈ ગઈ છે.
- રાજ્યના વિવિધ તીર્થ ક્ષેત્રોમાં પાકા માર્ગ કરવાનો કાર્યક્રમ.

- રેવતી બહોલ રેશનને 'આદિ'ના પાથ-નાથ 'સુ' નામ.
- શ્રાવસ્તીમાં લગવન સંભવનાથના પ્રાચીન મંદિરના જીર્ણોદ્ધાર માટે રાજ્યનો પુરાતત્વ વિભાગ ભારત સરકારની અનુમતિ માટે સતત પ્રયત્નશીલ છે.
- કંકાલી ટીલામાંથી પ્રાપ્ત અતિ પ્રાચીન જૈન સ્તૂપ લખનૌ મ્યુઝિયમમાં છે, તેના આધાર પર તેનું એક નાનું મોડલ તૈયાર થઈ રહ્યું છે.
- આકાશવાણી લખનૌ કેન્દ્ર દ્વારા વર્ષ દરમિયાન વાર્તાઓ, નાટક, ઉત્તરાયન કાર્યક્રમ, લોકાયતન કાર્યક્રમ, મજૂર મંડળ કાર્યક્રમ આદિ વિવિધ કાર્યક્રમ પ્રસારિત થયા.
- રાજ્ય સમિતિ દ્વારા 'લગવન મહાવીર સ્મૃતિ અન્ય 'સુ' પ્રકાશન.
- રાજ્યના શિક્ષણ પ્રધાનની સંસ્કૃતિમાં તીર્થ'કર મહાવીર સ્મૃતિ કેન્દ્ર સમિતિની રચના. આ સમિતિ લખનૌમાં રાજ્યસ્તરે 'મહાવીર સ્મૃતિ કેન્દ્ર' સ્થાપવા પ્રયત્ન કરી રહી છે. આ સમિતિએ ધર્મસાહિત્યના શોધ પુસ્તકાલયની સ્થાપનાનું કાર્ય શરૂ કરી દીધું છે.



બાપુભાઈ એરોવાલાની

પ્રભુ મહાવીરને

કોટી-કોટી વંદના....

મહુના નિર્વાણનો સમય આવ્યો. પરમાત્માએ તૈયારી  
કરી લીધી. ત્યારે ઇન્દ્રે આવી પ્રભુને વિનંતી કરી :

‘પ્રભુ ! આંખનાં પલકારા જેટલું આયુષ્ય લ’ખાવો  
તો સમસ્ત જગત ભસ્મમહાની છાયામાંથી બચી જાય.’

ત્યારે ભગવાને કહ્યું :

‘ના, ઇન્દ્ર ! તે અસંભવ છે. આયુષ્ય પૂર્ણ થતાં કોઈ  
એક પણ પાત્ર શેકાઈ શકે નહિ. ભાવિને કોઈ મિથ્યા  
કરી ન શકે.’

તેણે હોડના નાથ પશુ કાળને શરણુ થયા. પલકારા જેટલું આયુષ્ય પણ લ’ખાવી ન  
શક્યા. ત્યારે આપણે ભાવિને મિથ્યા કરવા કેટલા વ્યર્થ પ્રયત્નો કરીએ છીએ, સમય  
સાથે બાપ બીડવા કેવા તત્પર થઈએ છીએ. આ એટલું નથી લાગતું ?



એરો

સ્ટીલ

ઇન્ડસ્ટ્રીયલ

☐ ૩૦૫, કાલબાદેવી રોડ,

☐ સુખઈ-૪૦૦-૦૦૨

# ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય

## ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ

સંરક્ષક : માનનીય શ્રી રાજ્યપાલ, ઉત્તરપ્રદેશ

પ્રમુખ : શ્રી કમલાપતિ ત્રિપાઠી, મુખ્ય મંત્રી

કાર્યવાહક પ્રમુખ : શિક્ષણ મંત્રી

ઉપપ્રમુખ : શ્રી લક્ષ્મીરમણ ગ્યાયાય

મંત્રી : શ્રી શિક્ષણ સચિવ

□ સર્વશ્રી સભ્યો □

|                             |            |                     |            |
|-----------------------------|------------|---------------------|------------|
| ભગવતીચરણ વર્મા              | લખનૌ       | દીપચન્દ નૈન, ખખન્યા | દેહરાદૂન   |
| કે. એલ. શ્રીમાલી            | વારાણસી    | મંગલકિરન નૈન        | સહરાનપુર   |
| રાધ કૃષ્ણ                   | કાનપુર     | રતનલાલ નૈન, વકીલ    | ખિજૌર      |
| પી. સી. નૈન                 | લખનૌ       | ગોતીલાલ નૈન         | કાનપુર     |
| એસ. એન. ઘોષ                 | લખનૌ       | શુભકરણ નૈન          | કાનપુર     |
| ચંદ્રભાનુ ગુપ્તા            | લખનૌ       | મહાવીરપ્રસાદ નૈન    | લખનૌ       |
| આત્મારામ ગોવિન્દ ખરે        | લખનૌ       | સાગરમલ ચોરડિયા      | વારાણસી    |
| રાજેન્દ્રકુમારી ખાન્નપેથી   | લખનૌ       | હંસરાજ નૈન          | રાયબરૈલી   |
| વીરેન્દ્ર સ્વરૂપ            | લખનૌ       | બુધમલ સુરાણા        | આમ્રા      |
| પદ્મપત સિંધાનિયા            | કાનપુર     | કેસરીચંદ સિંધી      | કાથરમ      |
| સીતારામ જયપુરિયા            | કાનપુર     | વી. એલ. શેઠિયા      | ગેનપુરી    |
| જે. મહેતા                   | લખનૌ       | ભવરલાલ શેઠિયા       | કાનપુર     |
| પરિપૂર્ણચંદ વર્મા           | કાનપુર     | વિજયસિંહ બોઝેડિયા   | ધનકુરી     |
| ડો. આર. આર. જાંઘરી          | કાનપુર     | માંગીલાલ બેગાણી     | ચોખરપુર    |
| રામેશ્વર ટાંટિયા            | કાનપુર     | સતોપચંદ શેઠિયા      | કાનપુર     |
| શરદકુમાર 'સાધક'             | વારાણસી    | કલ્યાણદાસ નૈન       | આમ્રા      |
| શ્રીચંદ સુરાણા 'સરસ'        | આમ્રા      | પવનકુમાર નૈન        | કાનપુર     |
| શેઠ સુનહારીલાલ નૈન          | આમ્રા      | મોહનલાલ મેહતા       | વારાણસી    |
| શેઠ છિદામીલાલ નૈન રણ        | દીશાખાઈ    | જવાહરલાલ લે.લા      | આમ્રા      |
| ઈન્દુજીત નૈન                | કાનપુર     | વિજયચંદ જાંઘરી      | કાનપુર     |
| જ્યોતિપ્રસાદ નૈન, પી. એચડી. | લખનૌ       | સી. રમનલાલ          | કાનપુર     |
| મહેન્દ્રસાગર પ્રચંડિયા      | અલીગઢ      | જયંતિપ્રસાદ નૈન     | લખનૌ       |
| પ્રેમસાગર નૈન               | બકોલ       | સુમેશચંદ નૈન        | લખનૌ       |
| સુકુમારચંદ નૈન              | મેરઠ ચંદેર | એમ. પી. નૈન         | લખનૌ       |
| વીરનંદન જિંદલ               | લખનૌ       | દેશનલાલ નૈન         | મેરઠ       |
| લક્ષ્મીચંદ નૈન              | મથુરા      | ડો. સુરમેશમલ મુનિત  | લખનૌ       |
| પરિત કલાસચન્દ્ર શાસ્ત્રી    | વારાણસી    | પદ્મમલ નૈન          | મુઝફ્ફરનગર |
| અખિનંદનપ્રસાદ ટંડેયા, વકીલ  | જાંસી      | ચંદ્રકાન્તભાઈ       | વારાણસી    |
| પુચાલચંદ ગોરાવાલા           | વારાણસી    | ગોતીચંદ નૈન         | આમ્રા      |
| કલ્યાણકુમાર 'ચાંચી'         | રામપુર     | રિખબચંદ નૈન         | લખનૌ       |
|                             |            | રાજસુકુટ નૈન        | આમ્રા      |
|                             |            | કેદીરચંદ નૈન        | આમ્રા      |



આત્રા : ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ-આત્રાની. તા. ૩-૫-૭૫ના મળેલ બેઠકમાં મહાવીર પાર્ક, મહાવીર ઓડીટોરિયમ અને મહાવીર પક્ષી ચિકિત્સાલયનું નિર્માણ કરવાનું નક્કી થયું છે.

બેઠકના પ્રમુખશ્રી લક્ષ્મીરમણ આચાર્યે મથુરાના કંઠાલીડીલાના સ્થાન પર ૭૦ મહાવીરનું એક ઉત્કૃષ્ટ રમારક રૂ. ૪૦ લાખના ખર્ચે બનાવવા અનુરોધ કરેલ.

## આત્રામાં

- મહાવીર પાર્ક
- મહાવીર-  
ઓડીટોરિયમ
- મહાવીર પક્ષી-  
ચિકિત્સાલય

આત્રા : દિગમ્બર જૈન સમાજ, ખેલનગંજના ઉપક્રમે અત્રેના જૈન યુવક મંડળ યોજીત સાત દિવસના કાર્યક્રમમાં નિર્વાણ જયોત પ્રગટાવવાનો અને નિર્વાણ લાડુ ચઢાવવાનો એક વિશિષ્ટ કાર્યક્રમ થયો હતો.

નિર્વાણના પ્રથમ દિવસે વિરાટ રથયાત્રા સાથે નિર્વાણ લાડુ ચઢાવાયા હતા અને સાંજના કાલમંદિરમાં ડો. જયકિશનદાસ ખંડેલવાલ અને શ્રી જમનાદાસજીએ અખંડ નિર્વાણ જયોત પ્રગટાવી હતી. મંદિરને ધણુ ભવ્ય દીપમાળાથી સુશોભિત કર્યું હતું.

૧૪મી નવેમ્બરે યોજાયેલ અહિંસા સંમેલનમાં સર્વશ્રી હુકમચંદ્રજી ભારિદલ, નેત્રીચંદ્રજી ખાટની, ડો. જયકિશનદાસ ખંડેલવાલ આદિ વિદ્વાનોએ પોતાના પ્રવચનોમાં ભગવાનનો ગુણાનુવાદ કર્યો હતો. સાંજે ભજનો સાથે વિદ્વં જોશીજી આયોજન થયું હતું. સાતેય દિવસ પ્રભાતદેરી નીકળી હતી.

તેમાં યુવક મંડળના સભ્યોએ અપૂર્વ ઉદ્ઘાસથી જિનભક્તિના ગીતો ગાયા હતા.

આત્રા : મહોત્સવની બીજી શ્રેણીના કાર્યક્રમના એક ભાગ રૂપે દિ. જૈન સમજના ઉપક્રમે જૈન યુવક મંડળે દીક્ષા દિવસ ઉજવ્યો હતો. આ પ્રસંગે મંડળના પ્રમુખ શ્રી નરેન્દ્ર જૈને નિર્વાણ વયમાં ૨૫૦૦ વ્યક્તિઓ-

## નિર્વાણ- જયોત

ને શેઠ દેવદર્શન કરતા કરાવવાનો અને તેમને શત્રિભોજન ત્યાગ કરાવવાના નિયમે લીધા હતા. અને યોજાયેલ જાનચર્યામાં જૈનધર્મના વિદ્વાન ડો. શ્રી હુકમચંદ્રજી ભારિદલે દીક્ષાનું આધ્યાત્મિક રહસ્ય સમજાવ્યું હતું. સાંજે જિનમંદિરમાં આરવી અને ભજનોનો કાર્યક્રમ થયો હતો.

આત્રા : આચાર્ય વિનોબા ભાવેની પ્રેરણાથી સંકલિત 'સમણસુત' અંથનું વિમેચન કરવામાં આવ્યું. આ અંથ પૂજ્ય. શ્રી પૃથ્વીચંદ્રજી મહારાજના પ્રતિનિધિ શ્રી કીર્તિમુનિજી તથા દિગમ્બર શ્રુતસાગરજી મહારાજ ને લેટ આપવામાં આવ્યો.

ભારત જૈન મહામંડળ તરફથી ૧૪થેસોદીકલ સોસાયટીને સાત રંગોમાં તૈયાર કરાવાયેલ ૨૨"×૨૮"નું જૈન પ્રતીક તથા ભગવાન મહાવીરજી ચિત્ર બેટ આપવામાં આવ્યું.

અહીંગઠ : ૧૨ નવેમ્બરથી ૨૦ નવેમ્બર ૭૪ સુધી નિર્વાણ મહોત્સવની ઉજવણી થઈ. આ દિવસોમાં શોભાયાત્રા, નિર્વાણ અધ્યં, રાગીઓને ફળ-દાન, નાટિકા વગેરે વિવિધ કાર્યક્રમો થયાં.

હાથરસ : આરેય દીરકાના સંયુક્ત ઉપક્રમે ૨૩ દેવુઆરીએ ભગવાનનો દીક્ષા દિવસ ઉજવાયો.



સને ૧૯૭૩ના વર્ષની ૧૩મી નવેમ્બરથી દેશ-ભરની વિવિધ અદાલતોમાં જે યુનેગારોને ફાંસી-દેહાતદાઈની સજા થઈ છે તેને જન્મટીપ-આણવન કેદની સજામાં ફેરવવાની ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦ મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ-ઉત્તર પ્રદેશની ભલામણનો કેન્દ્ર સરકારે સ્વીકાર કર્યો છે.

લાખનૌ ખાતે તા. ૨૫-૭-૭૫ના રોજ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્યના મુખ્યમંત્રીશ્રી એચ. એન. બહુગુણ-એ ઉપરોક્ત સમિતિને-સંબોધતાં કેન્દ્ર સરકારના આ નિર્ણયની જાણ કરી હતી. વધુમાં જણાવ્યું હતું કે અહિંસાનો અમલ કરનારા અને ઉપદેશ આપનારા ભગવાન મહાવીરવામીને આ સાચી અને મહાન અંજલી છે.

લાખનૌ : રાજ્ય સરકારે રાજ્યના તમામ કતલખાના અને ફાંસી વેચાણ બંધ રખાવીને ભગવાનને તેમના જન્મ દિવસે લાખ લાખ વંદના કરી.

૨૪ મીએ વહેલી સવારમાં શહેરનો મોટોભાગ ભગવાનના જયનાદથી ગૂંજી ઊઠ્યો. અપોરના વિશાળ રથયાત્રા નીકળી. યાત્રામાં ભગવાનના જીવન અને સિદ્ધાંત સંબંધી અનેક રચનાઓ હતી. સાંજે રાજ્યવિધાન-સભાના અધ્યક્ષ શ્રી ત્રાસુદેવ-સિંહજીની અધ્યક્ષતામાં અમી-રૂપેલા પાર્કમાં ખાસ જીલા કસ્ટોલ મંડપમાં બહેરસલા થઈ. વિદ્વાનોના પ્રવચનો ઉપરાંત સભામાં “સમણસુત્ત” અંચનું ઉદ્ઘાટન થયું. તેમજ ઉપસ્થિત સભાજનોને ભગવાનના જીવન અને સિદ્ધાંત સંબંધી સાહિત્ય હેંચવામાં આવ્યું.

૨૫મીએ શહેરના મુખ્ય કેન્દ્ર અમીનાબાદમાં એક રથયાત્રા કાઢવામાં આવી અને અમીરૂપેલા પાર્કમાં ચાંદીની પાંડુક શીલા પર ભગવાનની પ્રતિમા પર અભિષેક કરાયો.

રેવતી બેહરા ફેશનનું નામ બદલીને ‘અહિંચર પામનાય’ નામ રાખવા માટે રાજ્યની નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ સક્રિય પ્રયાસ કર્યો છે. સમિતિની આ વિનંતી રાજ્ય સરકારે કેન્દ્ર સરકારને વિચારણા માટે પહોંચાડી છે.

દીક્ષાથી બહેનોનો ભવ્ય વરઘોડો નીકળ્યો હતો. તેમાં વિવિધ રચનાઓ હતી. સાંધી શ્રી સરલાજી મહારાજના સાન્નિધ્યમાં મુસુલુ બહેનોને અભિનંદનપત્ર અર્પણ કરાયા. શ્રી પ્રકાશચંદ્ર જૈન અને ડૉ. મહેન્દ્રસાગર પ્રથાહિયાએ દીક્ષા અંગે પ્રવચનો કર્યા.

કાનપુર : ૩ નવેમ્બર સવારે બહેરસલા ચોભઈ હતી, જે સાંધીશ્રી ધનકુમારીની નિશ્રામાં થઈ હતી. અપોરે નિર્વાણ સમિતિ તરફથી અહીંના બહેર પુસ્તકાલયમાં મહાવીર જૈન કક્ષની સ્થાપના કરવામાં આવી.

તા. ૧૪ નવેમ્બરે વિશાટ વરઘોડો કાઢવામાં આવ્યો હતો.

|    |           |           |  |  |
|----|-----------|-----------|--|--|
|    | જે        | બીજાના    |  |  |
|    | જીવ       | અને       |  |  |
|    | કેસ્યાણ   | માટે      |  |  |
| દી | પ્રયત્ન   | કરે છે તે |  |  |
| ન  | સ્વયં     | જીવ અને   |  |  |
| બં | કેસ્યાણ   | પામે      |  |  |
| ધુ | છે.       |           |  |  |
| ફ  | 卐         |           |  |  |
| સી | હર,       |           |  |  |
|    | સુલેશ્વર, |           |  |  |
| સ  | મુખપ      |           |  |  |
|    | ૪૦૦-૦૦૨.  |           |  |  |

પ્રેમાવદર  
ભારતીય પીપ્પસી ચોલરિયા



હિમશિખરો  
૫૨ ઉચ્ચવર્ણી

કુટ જિંયા અને ૨૦-૨૨ હજાર ફુટ વર્ણનાકાર હિમા-  
ચાલિત શિખરોથી ઘેરાયેલા ભારતના સૌથી જિંયા  
જિલ્લાના આ મામની રાજકિય ઉચ્ચતર માધ્યમિક  
વિદ્યાલયના પટાગજીમાં એક ગઢેર સમારંભ યોજાયો.  
શ્રી રામ તાલુકાદારની અધ્યક્ષતામાં થયેલા આ સમા-  
રંભમાં વક્તાઓએ ગ્રીક પ્રવચનો કર્યાં. બાલક-બાલિ-  
કાઓએ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોથી ભગવાનને વંદના કરી.

મસૂરી : સોળ વર્ષ ગાદ  
અંતે પુનઃ રથયાત્રા નીકળી, હમી  
જીને ઉત્તર પ્રદેશના શિક્ષણ  
પ્રધાન ડૉ. રામજીલાલ સહાયકે  
સાકાદાર અંગેના સંવિવાદનું  
ઉદ્ઘાટન કર્યું. સંવિવાદમાં નવ-  
ભારત દાઈજીના તંત્રી શ્રી  
અક્ષયકુમાર જૈન, ડૉ. જયકિશન  
પ્રસાદ અડેલવાલ આદિએ પ્રવચનો  
કર્યાં. સંજો સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ  
થયો. ૧૦મી જીને રાત્રી મહેન્દ્ર  
પ્રતાપસિંહની અધ્યક્ષતામાં વિશ્વ-  
ધર્મ સંમેલન મળ્યું.

કાનપુર : રજીમીએ સોભા-  
યાત્રા બાદ પંડિત શ્રી પ્રદુગન-  
કુમારજી જૈને ગર્ભકલ્યાણકની  
વિવિધ પૂજા અર્ચના કરી હતી.  
બાદ સંજો જૈન કલ્પના ઉપક્રમે  
“વિશ્વની સમસ્યાઓનું સમાધાન  
અહિંસામાં છે” નામના વિષય  
પર વક્તાવ સ્પર્ધા યોજાઈ.  
વિજેતાઓને પુરસ્કાર અપાયા.

રજીમીએ સવારે શોભાયાત્રા  
નીકળી. બપોરના મહિલા સભા  
મળી. અને પંડિત ગોકુલચંદ્ર જૈન  
દ્વારા આધ્યાર્મિક અને સાંસ્કૃતિક  
પુરસ્કાનો સમર્પણ વિધિ સમિ-  
તિના અધ્યક્ષ શ્રી અવિનાશચંદ્રની  
અધ્યક્ષતામાં થયો.

રાતે શ્રી રમીભૂષણ ચરણ  
આઈ. એ. એસ. ની અધ્યક્ષતામાં  
ગઢેર સભા થઈ. કાકાસાહેબ  
કાલેલકર અને ડૉ. ગોકુલચંદ્ર  
જૈને પ્રવચનો કર્યાં.

લલિતપુર : શ્રી દિગંબર  
જૈન પંચાયતના ઉપક્રમે શ્રી  
પંચકલ્યાણક પૂજા અને વિશ્વશાંતિ  
ચર થયા હતા.

૦

નજીબાબાદ : પત્રવ્યવહાર દ્વારા નૈતિક શિક્ષણનો  
પ્રચાર કરવા માટે ‘તીર્થ’કર નૈતિક શિક્ષા પત્રાચાર નૈતિક  
ઈન્ડસ્ટ્રીયટ ‘ની સ્થાપના કરાઈ છે. આ સંસ્થા અન્ય શિક્ષા  
પ્રકારોના પણ કરશે. ડૉ. પ્રેમચંદ જૈન, શ્રીમતી શશિ  
અમવાદ, શ્રી અજીતપ્રસાદ જૈન આદિ વિદ્વાનોની સલા-  
હકાર તરીકે નીમણુંક થઈ છે.

મહેશ્વર : અંતે દર આક્રમે  
નિર્વાણ સમિતિના ઉપક્રમે પુર-  
ગોની અને દર બૌદ્ધો બહેનોની  
પ્રભાતદેરીનીકળી. મહાવીરસાવ-  
જનિક વાચનાલયનાં પણ સ્થાપના  
થઈ.

ઉરમાલ : જૈનોના ચાર જ  
ઘર હોવા છતાં, જૈનેતર બાહ્ય-  
ઓના સહકારથી ઉચ્ચવર્ણી કાઠશી  
થઈ. વરધોડામાં ૧૦૦૦ શાઈ  
બહેનો ભેઠાયાં. બહેરસભા પણ  
સારી યોજાઈ.

બાહોલ : યુનિશી વીરસાગરજીના ઉપદેશથી ગાંધી  
ચોક તથા જીકુરામાં “શ્રી મહાવીર જૈન પાઠશાળા”  
સદ કરાઈ. આ ઉપરાંત ભગવાન મહાવીર બાલઉચ્ચાન  
અને કીર્તિસ્થંભ માટે પણ નિલુચ લેવાયો છે.

બાલઉચ્ચાન  
વીર જોર



મુરાદાબાદ : ૧૨ થી ૧૭ નવેમ્બર ૭૪ સુધી સમગ્ર શહેરમાં ભગવાનનો જયનાદ ગુંજી રહ્યો. સાતેય દિવસ સુધી સંપૂર્ણ મંદિર દીપમાળાઓથી ઝગમગી રહ્યું. ૧૨મીએ જૈન મંદિર લોહાગઢમાં ભજન-કીર્તન થયાં. ૧૩મીએ તમામ જૈન મંદિરોમાં નિર્વાણ અર્ચન થયાવાયા.

૧૪મીએ જૈન મંદિર લોહાગઢમાં વ્યાખ્યાનસભા, કવિતાપાઠ, ગાયનવાદનના કાર્યક્રમો થયા. ૧૫મીએ સ્થાનિક ટાઉન હોલમાં ભહેરસભામાં વિવિધ વક્તાઓએ ભગવાનનો ગુણગુવાદ કર્યો.

૧૭મીએ ૧૧ વાગે હિન્દુ કોલેજથી દિગંબર અને રવેતાંબર સંપ્રદાયોની સંયુક્ત રથયાત્રા નીકળી. ૧૮મીએ સ્થાનિક ટાઉન હોલમાં બીજી ભહેરસભા મળી.

જૈનપુરી : અત્રે ૧૮મી જાન્યુ. ૧૯૭૪ના રોજ જૈન ઉપવન મંદિર, જૈન સાહિત્ય શોધ સંસ્થાન, ભગવાન મહાવીર વિદ્યાલય અને કીર્તિસ્તંભની શિલારોપણ વિધિ થઈ. આ પ્રસંગે રૂપિયા એક લાખથી વધુ રકમનું ફંડ થયું.

નજીબાબાદ : સ્થાનિક સાહુ જૈન દીગ્રી કોલેજમાં મહાવીર ચિંતન ગોષ્ઠીનું આયોજન કરાયું હતું. શ્રી જમુનાપ્રસાદ જૈન, શ્રી વેદનુનિ પરિમાજક, શ્રીમતી શશી

## ૧૦૩ ટનની પ્રતિમા

દિશાનગાંઠ : શ્રી છતાંમી. લાલ જૈન ટ્રસ્ટ શ્રી બાહુબલિ-જીની (૪૫ ફુટ જિંમી અને ૧૨ ફુટ પકોળા) મૂર્તિ તેજશ્વર. કરી અડી પધરાવી છે. આ મૂર્તિનું વજન ૧૩૦ ટન છે અને તેમાં આઠ લાખ રા. જેટલું ખર્ચ થયું છે.

અથવાલ આદિ વિકાનોએ તેમાં લાગ લીધો હતો. ગોષ્ઠીનું સંચાલન ડૉ. પ્રેમચંદ જૈને કયું હતું.

સ્થાનિક જૈન મંદિરમાં કાંવ સમેલન પણ થયેલું હતું જેમાં શ્રી ખુશીંદ અહમદ, શ્રી શકીલ, શ્રી રશીદ, ડૉ. પ્રેમચંદ જૈન, કુમારી અનિતા તેમજ દીપ મુરાદાબાદીએ ભાગ લીધો હતો.

પાવાનગર : ઉત્તર પ્રદેશ સરકારે અત્રે મહાવીરવિદ્યાલય

સ્થાપના અનુમાંત આપી છે.

નૈનીતાલ : અત્રેના અંતર-રાષ્ટ્રીય પર્યટન ટેન્ડર-ટિકેટમાંના મુખ્ય કાર્યોન પાકના મુખ્ય દોર સામે ૩૩ ફુટ જિંમી ભગવાન મહાવીર કીર્તિસ્તંભ બિરો કરવાનો નિર્ણય થયો છે.

સાગર : નિર્વાણ મહોત્સવના નિમિત્તે થોળચેલ સુમારંભમાં પહેલીવારજ એકસાથે આગેવાન રાજકિય નેતાઓ, સામાજિક કાર્યકરો અને મુધન્ય સાહિત્યકારોએ ભાગ લીધો. ૨૦ થી ૩૦ નવેમ્બર ૭૪ સુધી ઉત્સવ આનંદ ઉજવાયો.

સરધના [મેરઠ] : સ્થાનિક નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ નિર્વાણ વર્ષમાં નક્કી કરેલા કાર્યક્રમોમાં :-

૧. બબ્બ અને કલાત્મક પાંડુશીલાનું નિર્માણ, ૨. સ્મશાન-ભૂમિમાં વૈરાગ્યશીલા પટ્ટકાનું નિર્માણ, ૩. ભહેર સ્થળો પર મહાવીર વાણી આદિના કમાવેશ થાય છે.

● ભગવાન શ્રી મહાવીર પરમાત્માને કોઠી કોઠી વંદન ●

ગીલ એન્ડ કંપની પ્રા. લિ.

● દેડ બોક્સ ●

એન. ટી. સી. હાઉસ, નરેશ્વર ગોપાલ માર્ગ,  
બેલાડ બેરેટ, પો. બો. નં. ૩૮, સુબર્બ-૩૮.

ફોન : ૨૧૫૦૦૧ [પાય લાઈન] ○ રેસીડ : ૦૧૧-૨૨૧૭

● સામાજી ●

કલકત્તા ○ કોઈમ્બતુર ○ અમદાવાદ ○ ન્યુ દિલ્હી ○ અમદાવાદ



નવેક વર્ષ પહેલાં હાથર વાલેસ વ્યાખ્યાનો આપતા (લેકચર ૬૨) માટે યુરોપમાં ગયા હતા. પોતાની વ્યાખ્યાનમાળા દરમ્યાન તેઓએ જેન ધર્મના વિષય ઉપર પણ વ્યાખ્યાન આપ્યું હતું. પોતાના વ્યાખ્યાન-પ્રવાસ દરમ્યાન લોકોની જેન ધર્મ અંગેની ખિનખજુકારી તથા એ માટેની જિજ્ઞાસાની વિગતો આપતાં, અને આ માટે જેનો પ્રચારલક્ષી મનવાણું જણાવતા એક લેખમાં લેખાશ્રી કહે છે કે—  
 “ત્રણ વર્ષ પહેલાંનું અનુભવ છે. હું યુરોપમાં એક વ્યાખ્યાન-વાત્રા (લેકચર-૬૨) માટે ગયો હતો. વ્યાખ્યાનોના વિષય ભરતીય સંસ્કૃતિ હતો, ને એમાં મેં જેન ધર્મ વિષે પણ એક વ્યાખ્યાનનો સમાવેશ કર્યો હતો. જેન ધર્મનો મારો વિશેષ અભ્યાસ નથી, પણ ભારતીય સંસ્કૃતિમાં જેન ધર્મનો દાણો મોટો છે એટલે એની વાત વ્યાખ્યાનમાળામાં આવવી જ નેહંએ એમ મને લાગ્યું હતું. અને ગુજરાતમાં હું આવ્યો ત્યારથી સદ્સાગે જેનોના સંપર્કમાં આવ્યો છું અને થોડું જેન સાહિત્ય પણ વાંચ્યું હતું, એ ખ્યાલો અને એ અનુભવો લઈને મેં એક વ્યાખ્યાન તૈયાર કર્યું.  
 સમય આવ્યે અને પ્રવાસ દરમ્યાન વ્યાખ્યાનમાળામાં આપ્યું પણ ખરું. વ્યાખ્યાનમાં ટાઈ ખાસ મોટી વાત તો ન હતી. પાંચ મહાવ્રત, કર્મનો સિદ્ધાંત, અનેકાંતવાદ, રીમાનો પ્રસંગ મેં જોયો હતો એવું વર્ણન અને કેટલાક સાધુઓની સાથે વાતચીત થઈ હતી એનો સાર. ભારતમાં એવું વ્યાખ્યાન આપીએ તો એમાં કંઈ નવું ન લાગે, પણ ત્યાં મને જુદો અનુભવ થયો. પહેલીવાર એ વ્યાખ્યાનમાળા આપી ત્યારે લોકોને સીધી વધારેમથું તે એ જેન ધર્મ વિશેનું વ્યાખ્યાન. અને જ્યાં જ્યાં એ વ્યાખ્યાનમાળા ચાલી ત્યાં એ જ અનુભવ થયો. પ્રશ્નોત્તરીમાં એના પ્રશ્નો વધારે આવે અને અખખારો-માં એના અવલોકનો વિશેષ આવે. લોકોને બધું નવું લાગે અને આકર્ષક લાગે, એક પ્રાચીન, વિશિષ્ટ, સુવ્યવસ્થિત, સંસ્કૃતિ, ત્યાગપ્રધાન અને ચિંતનસમૃદ્ધ ધર્મ આજે અસ્તિત્વમાં છે એનો ખ્યાલ થવાને ન હતો, અરે એવું નામ પણ થવાખરાએ સમજ્યું ન હતું. પછી થવા પ્રશ્નો પૂછે, વિગતો માગે. કેટલાક ખાનગીમાં મળાને પણ વધારે માહિતી અને જેન ધર્મનું સાહિત્ય પણ માગે. એક અખખારમાં એ વ્યાખ્યાનના અહેવાલને અંતે સમીક્ષક લખ્યું:  
 આપણા શહેરમાં આ પહેલી જ વાર જેન ધર્મ વિશે આપું વ્યાખ્યાન આપાય એ વાતને હું આપણા શહેરનાં બૌદ્ધિક જીવનની એક મહત્વની ઘટના લેખું છું.”  
 ઉપર જેન ધર્મના સિદ્ધાંતોની ઉપયોગીતા આવેખી, તેના પ્રચાર માટે પચીસસોના નિર્નાય વર્ષનું મહત્વ સમજાવતા હાથર વાલેસ કહે છે કે, આખી દુનિયા ભાગલાન મહાવીરનો ૨૫૦૦ મેા નિર્નાય મહોત્સવ ઉજવવાની તૈયારીમાં છે. ભારતમાં ભતભતનાં કાર્યક્રમો ચે.જીએ એનો સીધો હાથે આપણને થશે. તો પરદેશમાં પણ ઠેકાણે ઠેકાણે એવા કાર્યક્રમો ચોખ્ખા અને તે દ્વારા આ મંડળ અને વિરલ પ્રસંગે આખી દુનિયાને અણીને વખતે જેન ધર્મના અહિંસક, ત્યાગપ્રધાન, સહિષ્ણુ સંસ્કારોનો પૂરો લાભ મળે એ સૌ દિલથી ઇચ્છીએ. આજની સંતપ્ત દુનિયા માટે જેન ધર્મમાં ઓપ થશે. તો એનો લાભ દુનિયાને મળે એ માટે સૌએ ચયતન કરવો છે.

ફા  
 ધ  
 ર  
 વા  
 લે  
 સ  
 ક  
 હ  
 છે  
 કે



ਜਮਾਨੁ ਲੋਕੇ ਪਰਿਯੁਕਤਵੀ,  
ਸੋ ਭਵਤਿ ਸੰਜਮ ਭਵਿਯੋਧ.

He is Called in this world  
a person  
who is ever alert ( Watchful )  
and leads  
a life of Self-Control.



- ★ VEEKAY WOOLLEN MILLS, LUDHIANA
- ★ VEEKAY HOSIERY MILLS, LUDHIANA
- ★ VEEKAY KNITWEARS, LUDHIANA
- ★ VEEKAY SALESCORPORATION, LUDHIANA
- ★ VEEKAY AGENCIES, SADAR BAZAR, DELHI-6

Phones { Office : 20739  
Factory : 23937  
Resi. : 23318  
Delhi : 514707



: Cable :  
Veekay Ludhiana

*Importers Exporters,*  
*Manufacturers & Processors of :*  
FINE KNITTING WOOLS, NYLON, ORLON  
CASHMILON AND CIVIL & DEFENCE KNITWEARS



વિશ્વના  
 વિવિધ  
 દેશોની  
 ભગવાન  
 મહાવીર  
 પરમાત્માને  
 ભાવભરી  
 વં  
 દ  
 ના  
 ૦૦  
 ૦૦  
 ૦૦  
 ૦૦

સન ૧૯૭૪-૭૫ના વરસના જૈન ઇતિહાસની  
 મોંઘ ભાવિ ઇતિહાસકાર અખૂર્વ આનંદ અને  
 અનેશ ગૌરવથી લેશે કે, ભગવાન મહાવીરના  
 ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણક વર્ષની ઉજવણી માત્ર  
 ભારતવાસી જોને અને જોનેતરોએ જ નહિ,  
 પરંતુ દર-સુદ્ધર દેશાવરોમાં વસતા અનેક રાષ્ટ્રોના

નાગરિકોએ પણ ભક્તિથી ઉભરાતા હૈથે કરી  
 હતી. આ ઐતિહાસિક અવસરના પ્રશસ્ત આનંદ-  
 માં વિદેશોમાં વસવાટ કરતા જોને અને વિદેશી-  
 જો પલ્લુ પૂરેપૂરા સહભાગી બન્યા હતા.

નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી વિશ્વભરમાં થાય  
 તે માટે યુનાઈટેડ નેશન્સ (સંયુક્ત રાષ્ટ્રો) સંસ્થા-



ની અંતર્ગત સંસ્થા યુનેસ્કોએ [સાંસ્કૃતિક અને શૈક્ષણિક કાર્યોના હેતુ માટેની વિશ્વના રાષ્ટ્રોનું પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતી સંસ્થા] પોતાની બેઠકમાં સર્વાનુમતે કરાવ કરીને ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦-મા નિર્વાણ દિનની ઉજવણી વિશ્વભરમાં કરવાનો અનુરોધ કર્યો. ઉપરાંત, આ સંસ્થાએ પોતાના મુખપત્ર “કુરિયર” સામયિકને ભગવાન મહાવીર વિશેષાંક પણ પ્રકાશિત કર્યો.

“યુનેસ્કો”ની ધોષણા અને અનુરોધથી ઘણા રાષ્ટ્રોએ ૧૯૭૪-૧૯૭૫ના નિર્વાણ વર્ષને ‘અહિંસા વર્ષ’ તરીકે પોતાના રાષ્ટ્રમાં સત્તાવાર જાહેરાત કરી.

નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી વિશ્વના તમામ રાષ્ટ્રોમાં થાય તે માટે ભારત સરકારે સક્રિય રસ લીધો. રાષ્ટ્રીય સમિતિના કાર્યાધ્યક્ષ સાહુ શ્રી શાંતિપ્રસાદજી જેને વિદેશોમાંના આપણા ભારતીય રાજદૂતાલયો સાથે અસરકારક અને સફળ પત્ર-વ્યવહાર કર્યો. રાષ્ટ્રીય સમિતિના અતિથિવિશેષ મુનિરાજશ્રી મુશીલકુમારજીની આગેવાની હેઠળ ભારતના કેટલાક વિદ્વાનો અને આગેવાનોના પ્રતિનિધિ મંડળે, ઇન્દોરના શ્રી લાઇલાલલાઇ તુરખિયા અને તેમની મિત્રમંડળીએ, જાણીતા આગેવાન સંશોધક સાહિત્યકાર ટ્રો. રમણલાલ ચી. શાહ અને તેમનાં ધર્મપત્ની ટ્રો. તારાબહેને અને લોકપ્રિય કથાગીતકાર શાંતિલાલ ખી. શાહે વિવિધ રાષ્ટ્રોમાં પ્રવાસ કરીને વિદેશની ધરતી પર ભગવાન મહાવીર પરમાત્માને જય જયનાદ ગૂંજતો કર્યો.

નિર્વાણ વર્ષમાં વિવિધ રાષ્ટ્રોમાં કેટકેટલી અને કયા પ્રકારની ઉજવણી થઈ, ત્યાં નિર્માણના શુ” કાર્યો થયાં છે તેની પૂરતી માહિતી મેળવવામાં અમને થોડીક જ સફળતા મળી છે. જે માહિતી મળી છે તેનો અહેવાલ આ પ્રકીના પાનાઓ પર આપેલ છે. આ સૌમાં એક વાતની નોંધ લેતાં આનંદ અને ગૌરવની અનુભૂતિ થાય છે કે બેંગકોકે ૩૭ નવેમ્બર ૧૯૭૫ના રોજ રાષ્ટ્રમાં માંસ રહિત

ઉજવણી ધોષણા કરી હતી.

વિદેશોમાં ત્યાંની સરકારોના ઉપક્રમે પણ ભગવાનને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરાઇ છે. અને લંડન, ન્યુયોર્ક, મોંગોલિયા જેવા વિદેશી મહાનગરોમાં બ્યાં જેનોની સારી એવી વસ્તી છે ત્યાં જેન સંસ્થાઓના ઉપક્રમે ધાર્મિક વિધિથી નિર્વાણ-ત્સપની ઉપાસના, આરાધના અને ઉજવણી આનંદભરે યવા પામી હતી.

રાષ્ટ્રીય સમિતિના કાર્યાધ્યક્ષ સાહુ શ્રી શાંતિપ્રસાદજી જેને વિદેશોમાંના આપણા ભારતીય દૂતાલયો સાથે આ સંદર્ભમાં કરેલ પત્રવ્યવહારથી જે જવાબ મેળવ્યા છે તે વાંચતા પ્રતીતિ થાય છે કે ભગવાન શ્રી મહાવીર પરમાત્માને નાત, જાત, પંથ, સંપ્રદાય કે દેશના લેહભાવ વિના કોએ ભકિતભાવથી વંદના કરી છે.

વિવિધ રાજદૂતાલયો તરફથી મળેલ પ્રત્યુત્તરો આ પ્રમાણે છે:

સ્વીઝરલેન્ડના ભારતીય રાજદૂત શ્રી અવતારસિંહ : ‘ભગવાન મહાવીરના નિર્વાણત્સવની ઉજવણી માટે પ્રદર્શન યોજાયું. આ પ્રદર્શન જ્યુરિચ, સેન્ટ ગેલન અને બસેલમાં યોજાયું. આ ઉપરાંત ભગવાન મહાવીરના જીવન અને ઉપદેશ અંગે વિશિષ્ટ વ્યાખ્યાનોનું આયોજન થયું.’

સ્વીઝરલેન્ડના અખબારોએ પણ ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ અંગે સચ્ચિત લેખો પ્રકાશિત કર્યાં. ખાસ કરીને જેન ક્લા અને સ્થાપત્ય વિષે ઉલ્લેખનિય લેખો પ્રગટ થયાં.

ફ્રીઝીના ભારતીય હાઈકમીશનર શ્રી ભગવાનસિંહ : ‘સ્થાનિક સિનેમાઘરોમાં જેન ક્લા પર ડોક્યુમેન્ટરી ફિલ્મ પ્રદર્શિત કરાઇ અને ફ્રીઝી રેડિયો પર ભગવાન મહાવીર વિષે વાર્તાલાપ પ્રસારિત કરાયો.’

નેપાળના ભારતીય રાજદૂત શ્રી એમ. રસ-ગોત્રા : ‘૧૧ મે ૧૯૭૫ના રોજ નેપાળ-ભારત સાંસ્કૃતિક કેન્દ્રના ઉપક્રમે ૨૫૦૦ મેા નિર્વાણ





મહોત્સવ ઉજવવા માટે વિરાટ બહેરસભા મળી. આ સભામાં સ્થાનિક જૈન ભાઈ-બહેનો ઉપરાંત નેપાળના ભારતીય રાજદૂતાલયના તમામ અધિકારીઓએ હાજરી આપી.

વિયેટનામના ભારતીય કાર્યવાહક રાજદૂત શ્રી પ્રભાકર મેનન : ‘નિર્વાણ મહોત્સવ સમારોહની સુયોચ ઉજવણી અને પ્રચાર માટે શક્ય તમામ પ્રયત્ન કરીશું.’

ઇજીપ્તના ભારતીય દૂતાલયના પ્રેસ સચિવ શ્રી એ. રાય. ચૌધરી : નવેમ્બરમાં એક વિશિષ્ટ કાર્યક્રમનું આયોજન કરી રહ્યા છીએ.

ચીનના (પેકિંગ) ભારતીય દૂતાલયના દ્વિતિય સચિવ શ્રી શિવશંકર મેનન : ‘રાજદૂતાલય દીવાળી ૩૯ નવેમ્બર ૭૫ના રોજ જૈન મંદિરો પર નિર્મિત ક્ષિત્ર પ્રદર્શિત કરવાની તેમજ અન્ય વિશિષ્ટ કાર્યક્રમો યોજવાની તૈયારી કરી રહ્યું છે.’

ઇથોપિયાના ભારતીય રાજદૂત શ્રી પ્રાનજયે : ‘ઇથોપિયામાં ઘણી મોટી સંખ્યામાં ગુજરાતીઓ રહે છે તેમાં મોટા ભાગના જૈનો છે. આથી તેઓ એક વિરાટ સભા અને અન્ય કાર્યક્રમોની તૈયારી કરી રહ્યા છે.’

ઈટાલિના આપણા દૂતાલયના પ્રથમ સચિવ શ્રી રામકિશન : ‘ઓક્ટોબર ૧૯૭૫માં વિશિષ્ટ કાર્યક્રમનું આયોજન થઈ રહ્યું છે.’

મેક્સિકોના આપણા રાજદૂત શ્રી કે. બી. લાલ : ‘ઓક્ટોબર કે નવેમ્બરમાં અહીં એક સભા કે સેમિનાર કરવાનો પ્રયત્ન ચાલુ છે. જૈન કલા પર ડૉક્યુમેન્ટ્રી ક્ષિત્ર મોકલશે તો તે અહીંના સિનેમાઘરોમાં કે ટેલીવીઝન પર પ્રદર્શિત કરીશું.’

પનામાના ભારતીય રાજદૂત શ્રી પી. પી. હિસોઝા : ‘ભગવાન મહાવીરના જીવન તથા ઉપદેશનું પ્રચારકાર્ય શરૂ કરી દીધું છે.’

ગ્રીસના આપણા કાર્યવાહક રાજદૂત શ્રી કે.

એન. ચાક્રવર્તી : ‘ભગવાન મહાવીરને શ્રાદ્ધ આપવા એક બહેરસભાનું આયોજન કરી છીએ.’

બહેરિનના આપણા રાજદૂત શ્રી પી. એસ. મલ્લિક : ‘અહીંના ભારતીય સમુદાય ૨૫૦૦માં નિર્વાણોત્સવની ઉજવણીનો કારણીશું.’

અફઘાનિસ્તાનના આપણા રાજદૂત દ્વિતિય સચિવ શ્રી અંબાપ્રસાદ : ‘ઓક્ટોબર ૭૯ના સપ્તાહમાં કે નવેમ્બરના પ્રથમ સપ્તાહમાં મહાવીરના ઉપદેશ સંબંધી એક નાર યોજવાના પ્રયત્ન ચાલુ છે.’

● ● આ બધા પત્રોથી જાણી શકાય વિદેશોમાં પણ નિર્વાણોત્સવની ઉજવણી ચાલી રીતે થઈ હતી. આ સંદર્ભમાં બીજી પણ શ્રેષ્ઠ પૃષ્ઠકે મેં મળીયા બાબત એ છે કે ૫૦ થી ૬૦ થીના રાજદૂતાલયોએ જૈનધર્મ સંબંધી સામગ્રી મોકલવા માટે ભારતની વિવિધ જૈન પ્રકાશના સંસ્થાઓને વરદી આપી છે.

[વિદેશોમાં પ્રચારકક્ષી ઉજવણી થઈ ઉપરાંત વિદેશની ધરતી પર કાયમી ધોરણે જિને ભગવંતની ઉપાસના થાય તે માટે ત્યાં જિને મંદિરો નિર્માણકાર્ય માટે ભારતવાસીઓ સક્રિય રસ લીધો છે.

□ કેનેડામાં ટોરોન્ટોમાં બંધાયેલ જિનમંદિર મુખ્ય વાલકેન્સરના શેઠ અમીતજી પનાલાલ દેરાસર દ્રુષ્ટના બચે તૈયાર થયેલ ભગવાન મહાવીર પરમાત્માની નયનાભિરમ્ય પ્રતિમા મેલબોર્નમાં આવી. આ પ્રતિમાજી પૂજ્ય સાહિત્ય કલારત્ન મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજ આગવંદશન તળે જયપુરમાં ઘડાઈ હતી.

□ ઉત્તર પ્રદેશ રાજ્ય સરકારે અમેરિકાની રહેલ જિનાલય માટે રૂ. ૨૫ હજાર દાન આપ્યું.



સંયુક્ત રાષ્ટ્રો : ન્યુયોર્ક-માં સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંઘ સભા-ગારમાં તા. ૩, ૪ નવેમ્બર ૧૯૭૫ના નિર્વાણ કલ્યાણકની ઉન્નવણી સમારોહ પૂર્વક થઈ નિવશિતસવ કેન્દ્રીય સમિતિના પ્રયાસોથી 'યુનેસ્કો' એ ૧૯૭૪-૭૫ના પચીસસોમાં નિર્વાણ વર્ષને 'અહિંસા વર્ષ' તરીકે જાહેર કરેલ. તેમજ 'યુનેસ્કો'એ તેના સામયિક 'કુરિયર'ને લગવાન મહાવીર વિશેષાંક' પ્રગટ કર્યો હતો.

અમેરિકાના ૧૦ રાજ્યોમાં મહાવીર કેન્દ્રની સ્થાપના કરવામાં આવી છે.

ઉત્તર અમેરિકામાં રહેલા જૈન ભાઈઓની સંસ્થા 'જૈન સેન્ટર ન્યુયોર્ક' દ્વારા તા. ૨૦ એપ્રિલ ૭૫ના રોજ મહાવીર જયંતિ નિમિત્તે આંતરરાષ્ટ્રીય જૈન વિદ્યા સંમેલન યોજવામાં આવ્યું. આ સંમેલનમાં અમેરિકા તથા ભારતના વિભિન્ન ભાગોમાંથી લગભગ ૧૦૦૦ વ્યક્તિઓએ હાજરી આપી હતી. જેમાં જૈન સેન્ટર, બોસ્ટનના પ્રમુખ, ઉપ-પ્રમુખ અને મંત્રી, જૈન સોસાયટી, શિકાગોના પ્રમુખ, ઉપપ્રમુખ અને મંત્રી, જૈન સેન્ટર ઓહી-ઓના પ્રમુખ, જૈન સેન્ટર ટેરેન્ટો [કેનેડા]ના પ્રમુખ અને ફ્લોરિડા કોનેકટકટ, ન્યુ જર્સી, રેડ આઈ

લેન્ડ વગેરે સંસ્થાઓના પ્રતિ-નિધિઓની હાજરી ઉલ્લેખનીય છે. અમેરિકામાં ભારતના રાજદૂત શ્રી ટી. એન. કૌલ આ સમારંભના મુખ્ય મહેમાન હતા. એમની સાથે ન્યુયોર્કના ભારતીય હતા-વાસના કોન્સલ જનરલ શ્રી રે તથા અન્ય ભારતીય અધિકારી પણ ઉપસ્થિત હતા. શ્રી કૌલે જૈન ધર્મની વિશ્વ વ્યાપકતા અને સાવજનિક મહત્તા વિષે, વોશિંગ્ટન વિશ્વવિદ્યાલય, લઈફાના ડીન શ્રી શાંતિકુમાર સિંઘાએ અહિંસા વિષે અને ડૉ. વોલ્ટર હેસ્ટિંગ્સે

કુદ્દાનના બાળકો 'મિરી લાવના' વિશે બોલ્યા. આ અવસરે શ્રી ચિત્રભાનુએ પ્રવચન કર્યું.

સમારંભની પૂર્ણતા બાદ બધા લોકોએ સામુદાયિક આરતી ઉતારી. હાજર રહેલા લોકોને આ-નાસ્તો આપવામાં આવ્યો. આ સંમેલન લગભગ ત્રણ કલાક ચાલ્યું. ન્યુયોર્કના મેયરના કાર્યાલયમાંના તથા સમાચર પત્રોના પ્રતિનિધિઓએ પણ હાજરી આપી હતી. સ્થાનિક સમાચાર-પત્રોએ આ સમારંભનો વિસ્તૃત અહેવાલ પ્રગટ કર્યો હતો. આ સમારંભ વિશે એક પુસ્તિકા પ્રગટ કરવામાં આવી હતી.

## અમેરિકા

સ્વાસ્થ્ય વિષે વિદ્યતાપૂર્ણ પ્રવચનો કર્યા.

ડૉ. કુલભુપણ લોખંડે પણ આ અવસરે ભારતીય પ્રતિનિધિ તરીકે ભેઠાયા હતા. ડૉ. લોખંડે ભારતીય જૈન સમાજ તરફથી આંતરરાષ્ટ્રીય સંમેલન પ્રત્યે શુભેચ્છા વ્યક્ત કરી. ડૉ. લોખંડેના જૈન કેન્દ્રો ઉપરાંત કલીવલેન્ડ, બોસ્ટન અને શિકાગોમાં પણ વ્યાખ્યાનો યોજવામાં આવ્યા છે.

ન્યુયોર્કથી આવેલ અનેક જૈન મહિલાઓએ ભજન અને ગીત વગેરે રજૂ કર્યા. સ્ટેટેન આઈલેન્ડથી આવેલા પાંચા

આ સમારંભમાં ઉપસ્થિત જનસમુદાય એટલે પ્રભાવિત થયેલો હતો કે ન્યુયોર્કમાં બંધાતા જૈન મંદિર માટે ૨૫૦૦ સ્ટલિંગથી પણ વધારે રકમનો ફાળો ત્યાં જ એકત્ર થયો હતો. 'જૈન સેન્ટર, ન્યુયોર્ક'નું નામ બદલીને 'જૈન સેન્ટર ઓફ અમેરિકા' રાખવામાં આવ્યાનું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું. આ કેન્દ્રની અન્ય શાખાઓ અમેરિકાના વિવિધ ભાગોમાં શરૂ કરવામાં આવી રહી છે.

આ સમારંભના આયોજનની સફળતાનું થેય આ સંસ્થાના પ્રમુખ નરેન્દ્રકુમાર સેડીને ફાળે જાય છે.



શિક્ષાગો : અમે રિકાના શિક્ષાગો શહેરમાં, શ્રી શિક્ષાગો જૈન સોસાયટીના ઉપક્રમે, ૩૦૦ જેટલા જૈન અને જૈનેતર ભાઈ-બહેનોએ તા. ૨૩-૪-૭૫ના રોજ ૬૦ મહાવીર પરમાત્માના જન્મ-કલ્યાણકની ઉમંગ અને ઉત્સાહ પૂર્વક ઉજવણી કરી હતી. અમે રિકા જેવા અર્થપ્રધાન દેશમાં ન્યાં 'ધર્મ' કે 'આત્મા' જેવા શબ્દો માત્ર ભૂતકાળના અવશેષો ખનતા જાય છે ત્યાં ભારતના જૈનો સંસ્કાર અને ધર્મજગૃતિને કેમ સાચવી શકે અને એ આધ્યાત્મિક વારસો અમેરિકામાં ઉછરતા બાળકોમાં કેમ રેડી શકે એ જ આ જૈન સોસાયટીનો મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય છે.

જન્મકલ્યાણકના કાર્યક્રમની શરૂઆત નવકારમંત્ર અને ચતુર્ત્રી-મંગલમથી શ્રી જયકુમાર શાહ અને શ્રીમતી નયનાબેન સોલંકીના ધીર-ગંભીર મધુરકંઠથી કરવામાં આવી હતી. જૈન સોસાયટીના પ્રમુખ જ્યોતીન્દ્ર દોશીએ આવકાર પ્રવચન કયું.

શ્રી લબ્ધાદ શાહ, શ્રી વસંત શાહ અને શ્રી હેમન્દ્ર મૈસેરીએ જૈનધર્મના સિદ્ધાંતો પર પ્રવચન કયું હતું. શ્રી મંગલદાસભાઈ શાહ, શારદાબેન શાહ, શ્રીમતી મંજુબેન શાહ, શ્રીમતી કેકિલાબેન શાહ, શ્રીમતી દક્ષાબેન કાટવાલા, શ્રીમતી હંસાબેન શાહ, શ્રીમતી જૈનાબેન સોલંકી, શ્રીમતી

## જૈન સોસાયટીના ઉપક્રમે ઉજવણી

વસુબેન ચોકસી, શ્રીમતી જ્યોતીબેન શાહ, શ્રી ચંદ્રકાંત શાહ, શ્રી હેમન્દ્ર મૈસેરી, બેળી કવિતા ચોકસી અને વિનિતા ચોકસીએ વિવિધ સ્તવનો રજુ કરી વાતાવરણને ભક્તિભાવથી રંગી દીધું હતું. સોસાયટીના ખજાનચી શ્રી કનુભાઈ શાહે સંસ્થાની રૂપરેખા આપી હતી અને મા. મંત્રીશ્રી હેમન્દ્ર મૈસેરીએ સૌનો આભાર

ન્યુયોર્ક : શ્રી ચિત્રલાલુ સ્થાપિત જૈન મેડીટેશન ઇન્ટર-નેશનલ સેન્ટરે અત્રે જૈન દેરાસરનું નવનિર્માણ કયું છે. આ દેરાસર માટે શેઠ કેશવજી નાયક ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ, મુંબઈના એક ટ્રસ્ટી શ્રી નાયક જેઠાભાઈએ રાધિચી ચાંદીના અલંકાર સાથે જિનપ્રતિમાજી પધરાવવા માટે મોકલવાનો પુણ્યલાભ લીધો છે.

આ જિનપ્રતિમાજી ન્યુયોર્કમાં મોકલવા માટે રીઝર્વ બેન્ક ઓફ ઇન્ડિયાએ ક્રી એક્સપોર્ટ પરમીશન આપી હતી અને બોમ્બે પોર્ટ પથુ ક્રી કર્ટમની મુવિધા આપી હતી.

અમેરિકા : ઇન્ડોરના શ્રી ભાઈલાલ તુરખિયાએ તેમના મિત્રવર્ગ સાથે અમેરિકાના ૧૭ રાજ્યોમાં હજારો માઈલની યાત્રા કરી લગવાન મહાવીર અને જૈન ધર્મ સંબંધી અંગ્રેજી સાહિત્યનું વિતરણ કયું.

મોમ્બાસા [કેનિયા] : નિર્વાણ વર્ષ દરમ્યાન વિવિધ કાર્યક્રમો ચોજી ઉજવણી કરી. મુંબઈથી ગ્રો. રમણલાલ સી. શાહ અને તેમના ધર્મપત્ની ગ્રો. તારાબહેન તેમ જ બાણીતા સંજીતકાર શ્રી શાંતિલાલ શાહને આમંત્રિ પ્રવચનો, પ્રભુલક્ષિતા કાર્યક્રમો વગેરેનું સુંદર આયોજન કરવામાં આવ્યું.



માન્યો હતો. શ્રી કિશોર શાહ, શ્રીમતી રશ્મીબેન શાહ, શ્રી કનુભાઈ શાહ અને શ્રીમતી કેલાસબેન શાહે ભાવપૂર્વક આરતી તથા મંગલદીવો ઉતારેલ.

૬૦ મહાવીર જન્મકલ્યાણક આદિ પર્વોની ઉજવણી ઉપરાંત જૈન સોસાયટી દર મહિને એક સલા બોલાવી, તેમાં ધાર્મિક પ્રવચનો, ધર્મચર્યા, પરિસંવાદ, સ્નાત્રપૂજા, સ્તવનો વગેરે કર્યાંકમ ચોજી જૈન સંસ્કૃતિનો વારસો જળાવે છે.



વિદેશ પ્રવાસ : ૧૯૭૫ની ૧૭, જૂને દિલ્હીથી મુનિશ્રી મુરારીલ મુનિશ્રી આદિ ૧૭ સભ્યોનું એક શિબિરમંડળ વિદેશોની યાત્રાએ ગયું હતું. બુદ્ધા બુદ્ધા દેશોના મુખ્ય મુખ્ય શહેરોમાં પ્રવચનો યોજાયાં. ત્રણ હજાર લોકોએ કાર્ડ અને માંસના ત્યાગના નિયમો લીધા.

આ બે મહિનાના વિદેશ પ્રવાસના પરિણામે ન્યુયોર્ક, મૅરિલેન્ડ, ટેક્સાસ, ન્યુ મેક્સિકો, કેલિફોર્નિયા, સાઉથ ફોરેસ્ટાઇન, એહાઇયો, ઇન્ડિયાના, ઇલિનાઇ,

## ભારતીય પ્રતિનિધિમંડળ વિદેશમાં

કેનેડિકસ, ફ્લોરિડા, કોલોરાડો વગેરે અમેરિકાના રાજ્યોમાં તેમ જ કેનેડા, લેટિન, અમેરિકા, બ્રિટન, જાપાન, થાઇલેન્ડ, હોંગકોંગ વગેરે દેશોમાં નિર્વાણ મહોત્સવ ઉજવવામાં આવેલ. ઉપરાંત કેનેડાના વાલમોરાન નગરમાં, ત્યાંના શિવાનંદ વેદાંત આશ્રમોના અધ્યક્ષ સ્વામી વિષ્ણુ દેવાનંદે પોતાના આશ્રમમાંની પાંચ એકર જમીન ભગવાન મહાવીરનું સ્મારક બનાવવા આપી હતી. આ સ્થળે

પ્રભુજીની પ્રતિમા પથરાવવામાં આવશે. તેમ જ જૈનધર્મ, યોગ, કલા આદિ સંબંધી સાહિત્ય-સ્વાધ્યાયનો પ્રબંધ કરવામાં આવશે. બેઠકમાં તા. ૩ નવેમ્બર ૧૯૭૫ના દિવસને 'માંસ રહિત દિવસ' મનાવવાની સ્વીકૃતિ આપવામાં આવી.

મોરારીસ : મહી ભગવાન મહાવીરની રથ ધ્વજની પ્રતિમાણ બિરાજમાન કરવામાં આવી.

લંડન : તા. ૧૪ એપ્રિલે અખિલ બ્રિટનના સ્તરે, સ્થાનિક ઇન્ડિયન યુથ એસ કોલેજિયન એસોસિએશનના હોલમાં લંડન ખાતેના ભારતના રાજદૂત શ્રી કુંવર નટવરસિંહના પ્રમુખપદે ભગવાન મહાવીરની રથગતી જન્મજયંતી પ્રથમવાર ભારે ધામધૂમથી ઉજવવામાં આવી.

સમારંભની સંયોજિકા શ્રી યુષ્મા કુલરૈયા જેને સફળતાપૂર્વક આ સમારંભનું સંયોજનક કયું. આ સમારંભમાં અનેક સ્થાનિક વિદ્વાનોએ ભગવાન મહાવીરને ભાવપૂર્ણ શ્રદ્ધાંજલિ આપી.

આ અવસરે મુખ્ય અતિથિ-વક્તા તરીકે બોલતા શ્રી કુંવર નટવરસિંહે કયું : આજ આપણી સામે અનેક સમસ્યાઓ છે, જેને

હિંમતપૂર્વક આપણે સામનો કરવાનો છે. ભગવાન મહાવીરના આદર્શ અપનાવી તથા સત્ય-અહિંસાના માર્ગે આગળ વધીને જ આજ માનવતાને વિનાશમાંથી બચાવી શકાયે

લંડન વિશ્વવિદ્યાલયમાં સંસ્કૃત તથા જૈન સાહિત્યના

ને ત્યાંજીને અને તપશ્ચર્યાના માર્ગ અપનાવી સંસારને એ બતાવ્યું કે સાચું સુખ તૃષ્ણા અને ભૌતિકવાદમાં નહિ પરંતુ સતોષ અને અધ્યાત્મને અપનાવવામાં છે. આજ પણ માનવ એ માર્ગે સાચું સુખ અને સાચી શાંતિ પ્રાપ્ત કરી શકે છે.

આ ઉપરાંત લંડન વિશ્વવિદ્યાલયના અધ્યાપક ડૉ. રથામ મનોહર પાંડે તથા શ્રી નારાયણે પણ શ્રદ્ધાંજલિ આપી હતી.

આ પ્રસંગે સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ શ્રી બલરાજ શુલાટીએ રજૂ કર્યો હતો.

અંતમાં સમારંભની સંયોજિકા શ્રી યુષ્મા કુલરૈયા જેને મહેમાનોના આભાર માન્યો હતો.

## શ્રી ટ ન

વિદ્વાન ડૉ. સત્યજીત જૈનજીએ જૈન ધર્મની આજના માનવ માટે ઉપયોગીતા સમજાવી હતી. બ્રિટનમાં હિંદુધર્મના મિનિસ્ટર ઓફ રિલીજીયન ડૉ. એમ. એમ. શંભરજી જણાવ્યું : ભગવાન મહાવીરે પોતાના રાજવૈભવના સુખો-



જર્મન દેશ એ ઘણા દાયકાઓથી ભારતીય સંસ્કૃતિની જૈન, બૌદ્ધ અને પ્રાકૃત્ય એ ત્રણે શાખાના મર્મસ્પર્શી અને સર્વ-ગ્રાહી અધ્યયન-અધ્યાપન અને સંશોધન-પ્રકાશનમાં જિંદા રસ ધરાવતો આગળ પડતો દેશ છે. અને જ્યારે જૈન આગમસૂત્રો સુદ્રિત થયાં ન હતા એ સમયથી જર્મન વિદ્વાનોએ આગમસૂત્રો અને જૈન વિદ્યાના જુદા જુદા વિષયોના અધ્યયન-સંશોધનનું કામ શરૂ કરી દીધું હતું અને અત્યારે પણ આ કામ ચાલુ છે. જર્મન વિદ્વાનોએ કરેલી જૈન સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિની સેવાની કથા એ એક ગૌરવભરી ગાથા છે.

જે દેશમાં જૈન વિદ્યાના અગ્રયાસ અને સંશોધન તરફ આવે રસ અને ઉત્સાહ પ્રવર્તતો હોય ત્યાં ભગવાન મહાવીરના પથીસસોમા નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી ઉમંગથી કરવામાં આવે એ સ્વાભાવિક છે.

તા. ૧૪મી નવેમ્બરના રોજ, કે જ્યારે 'નિર્વાણ વર્ષ'ની શરૂઆત થતી હતી તે દિવસે, ખલિંનગી જર્મન-ભારત સભાએ (૬૦ ઈંચ ઇન્ડિયે ગેસેલશાફ્ટ નામની સંસ્થાએ) ખલિંનગી શ્રી સુનિવર્સિટીના જૈનવિદ્યા (જેનાલોજી) વિભાગના અધ્યક્ષ પ્રોફેસર કલોસ જુનનું જૈનધર્મ ઉપર વ્યાખ્યાન ગૌરવ્યું. તેઓએ પોતાના વ્યાખ્યાનમાં (જર્મન



ટારિન્ડો (કેનેડા)માં જિનમંદિર માટે મુખ્યધી સોફ્ટવામાં આવેલ ભગવાન મહાવીરની પ્રતિમાઓ

ભાષામાં) 'જૈનધર્મ'ના મોક્ષના સિદ્ધાંત'ની સમજણ આપી હતી. તેઓએ સને ૧૯૭૪-૭૫ના વર્ષ દરમિયાન ભારતમાં ઉજવવામાં આવનાર નિર્વાણ મહોત્સવનો પોતાના શ્રોતાઓને ખ્યાલ આપ્યો.

ધર્મની ક્રમની માન્યતાની રૂપરેખા સમજાવીને જૂનાં કર્મોના નાશ કરવાના અને નવાં કર્મોને આવતાં શકવાના ઉપાયોની ચર્ચા કરતાં અહિંસા તેમ જ જુદી જુદી ભાતનાં તપનો નિર્દેશ કર્યો હતો.

## જર્મની

હતો, અને ભારતીય જીવનદષ્ટિ અને વિચારસરણીમાં જૈન ધર્મ જે સ્થાન ધરાવે છે એને અંજલિ આપી હતી.

એમણે મોક્ષ અને અંતિમ છટકારાને લગતા વિષયની વિશેષ છણાવટ કરી હતી. એમણે જૈન

પ્રો. જુને પોતાના વ્યાખ્યાનમાં અવશ્યક સૂત્રોનો (પ્રતિક્રમણ વગેરેનો) ખાસ નિર્દેશ કર્યો હતો અને એ સૂત્રોએ પશ્ચાત્તાપ, શુભ પ્રત્યે બહુમાન અને ચેતીશ જિનેશ્વરોની લક્ષિત ઉપર જે ભાર આપ્યો છે, તે સમજાવ્યું હતું. વ્યાખ્યાનની સાથે સાથે, વચ્ચેથી શત્રુજય ગિરિરાજ અને શ્રમણ બેલગોલાની કેટલીક સ્લઈઝ પણ બતાવવામાં આવી હતી.



*Looking for quality intermediates & dyestuffs.  
As a leading manufacturer we have a wide range to offer you.*



### INTERMEDIATES

- \* SULPHANILIC ACID \* G. SALT \* R. SALT
- \* AMINO AZO BENZENE 4-SULFONIC ACID
- \* BENZOYL J. ACID \* RHODULINE ACID
- \* PHENYL PERI ACID



### DYESTUFFS

- \* ACID COLOURS \* DIRECT COLOURS
- \* CHROME & METAL COMPLEX COLOURS
- \* BASIC COLOURS \* ACETATE COLOURS
- \* OIL COLOURS \* LIGHT FAST COLOURS
- \* HARMLESS FOOD COLOURS \* REACTIVE DYES



*For further particulars Contact :*

**K. C. A. Limited**

Rang Udyan, Sitladevi Temple Road, Mahim,  
BOMBAY-400-016.



*KCA - A subsidiary of :*

**AMAR DYE CHEM LIMITED**

काठमंडु : १३ नवेम्बर १९७४ना रोज आध्यात्मिक कार्य-क्रमी निर्वाण भट्टासवनो शुभारंभ थियो. भारतीय सहयोग मिशन सवे' ट्रेनिंग स्कुलना प्राध्यापक श्री. आर. जेने जैन-धर्मानना मुभ्य सिद्धांतानी विस्तृत समझ आपतां सिद्धांताने जीवन-मां उतारवानो अनुरोध कथो. स्थानिक विधविद्यालयना प्रा. श्री. लक्ष्मीको सुनयन कथुं के आ पवित्र अने पावन दिवसे आपखे प्रतीक्षा लेवी जेष्ठको के जेथी लगवान महावीरने श्रद्धांजलि आ पवा नी साथैसाथ आत्मानी शुद्धि पणु थाय. श्री नवरत्न भरदियाको पणु प्रासंगिक प्रवचन कथुं हतुं.

काठमंडु : अहो चारै किराँती संयुक्त 'जैन परिषद'नी स्थापना करवामां आवी. तेना अध्यक्षपदे श्री तोलाशमल ह्रगढ अने महासचिवपदे श्री हुलास-चंदल गोलाछानी निमण्युं थथ. चारै किराँतीको साथै भणी पणु'पणु'दिनी आराधना करी. देवगणज्ञान कल्याणुकनी उज्जवणी स्थानिय पंचायत सवनमां सानंद भनावाम.

धुम्रपान अने मद्यपान निषेधना पांच दिवसनो सेमिनार

थोळथो. 'सर्व धर्म' सहभाव समिति'नी रचना करवामां आवी. अहो' तेम ज नेपालना अनेक गाभो पीरगंज, राजविराज, धरान वगेरे स्थानोमां मध्य-मांस अने शुद्धि'सा त्यागना मत-नियमो यवापूर्वक विविध कार्यो थया.

विराटनगर : लव्य शोला-यात्रा नीकणी. अनेक लाभ-भडे नोको जुडा जुडा मत-नियमो लीधा. तेमज दुव्य'सनो छोड-वाना निधमो लीधा. विविध पर्वोनी उज्जवणी सामुहिकरूपे करवामां आवी. चिकित्सा अंगेनी पणु प्रवृत्तिको थयेल.

काठमंडु : मुनिश्री पूनम-चंदल आदिनी सान्निध्यमां जन्म-कल्याणुक प्रसंगे राष्ट्रीय सलागुड-मां थोळथेल समारंभनुं नेपालना प्रधानमंत्री श्री नगेन्द्रप्रसाद रिगललको उद्घाटन कथुं हतुं. जैन परिषदना प्रमुखश्री लोला-शम ह्रगढ, मंत्रीश्री हुलासचंद गोलाछा, सुप्रसिद्ध कविश्री धरनी-धर कोषरावा, प्राध्यापक श्री जेमराज केशवशरण, नेपाल महिले संगठन केन्द्रना प्रमुख पुण्यप्रसादेवी हुंगाना तेम ज मुनिश्री अने प्रधानमंत्रीश्रीना

लगवानने अंजलि अर्पता प्रव-चनो थया हुता. आ सलामां जेनो तेम ज औद्ध भिक्षुको, सनातनधर्मां धर्मशुरुको, वरिष्ठ नेताको अने स्थानिक नेपाळी जनता मोटी संख्यामां उपस्थित रहेल.

आ अगाडि, ता. २० कोशील-ना मुनिश्री काठमंडु पधारता, तेको श्रीतुं लव्य स्वागत शहरना तमाम वगानी हुजरीमां थयुं हतुं. आ दिवसे सांजे धुम्रपान अने मद्यपान निषेध अंगे मुनि श्रीतुं प्रेरक प्रवचन समारंभ थोळवापूर्वक थयुं हतुं.

काठुल : ३० सप्टेम्बर धन्दीया जेसाशिकेटेड स्टडी सङ्घ द्वारा जेक विशेष कार्यक्रम राख-वामां आयो हुतो. जेमां श्रीमती जेन. पी. जेने मननीय प्रवचन आयुं हतुं. काठुल राजहुता-लयना अधिकारी श्री को. के. जेने 'जैन दर्शन'नी आभना सुगमां साथैकता' विषय उपर प्रवचन आयुं हतुं. आ सलामां काठुल भातेना भारतीयको मोटी संख्यामां हुजरी आपी हुती. अक्षधनिस्तानना भारतीय राज-दूत पणु आ सलामां उपस्थित रह्या हुता.



‘ભારતમાં કલા અને ધર્મ’-  
જેન ધર્મના ૨૫૦૦ વર્ષ’ વિષય  
પર જ્યુરિયમાં એક પ્રદર્શન  
ભરવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રદર્શનમાં  
કેટલીક કલાકૃતિઓ પણ પ્રદર્શિત કરવામાં આવી  
હતી.

જ્યુરિયના રાઈટબર્ગ સંગ્રહાલય દ્વારા આયોજિત આ  
પ્રદર્શન ઉદ્દેશ્ય એ વર્ષોમાં જ્યુરિયના  
ડૉ. એવરવડ ફિશર અને સુબર્બના ડૉ.  
જ્યોતિન્દ્ર જેને યોજાયું હતું. જ્યુરિયના મેયર  
તા. ૬ નવેમ્બર ૧૯૭૪ના રોજ

## સ્વીઝરલેન્ડ

જ્યુરિયમાં

ભવ્ય

જેનધર્મ-કલા-પ્રદર્શન

એવું ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. ભારતીય  
રાજદૂત શ્રી અવતારસિંહ, આ પ્રસંગે  
યોજવામાં આવેલ સમારંભના મુખ્ય મહેમાન હતા.

આ પ્રદર્શનમાં જેનધર્મ,

કલા અને સાહિત્ય; પ્રાંતજ્ઞ, પવેના ઉત્સવો આદિ પ્રસંગો સંબંધી પાંચ હજારથી વધારે ચિત્રો-ફોટોઓ હતા. આ ફોટોઓનો સંગ્રહ ભારતમાં પશ્ચિમમાં જેસલમેરથી માંડીને પૂર્વમાં ઉદયગીરીની શુદ્ધિઓ સુધી અને ઉત્તરમાં મથુરાથી લઈને દક્ષિણમાં શ્રમણ બેલગોલા સુધી થાના કરીને કરવામાં આવ્યો હતો. આ પ્રદર્શન પાછળ ડૉ. બેલાખનો અર્થ થયો છે. આ પ્રદર્શન યુરોપના અન્ય શહેરોમાં પણ યોજવામાં આવેલ. આ પ્રદર્શન ઉપરાંત ફિલ્મ-શો, સ્લાઇડ-શો અને સંગીત સભાઓનું પણ આયોજન કરવામાં આવેલ.

## મોન્ટ્ર્યુલ

મોન્ટ્રિયલ : મોન્ટ્રિયલથી લગભગ ૫૦ માઈલ દૂર એક સુંદર ગિરિમાળાની તળેટીમાં ૫૦ એકર ભૂમિ મહાવીર સ્મારક માટે આપવામાં આવી છે. આ સ્થાન કોરનીર જેટલું સુંદર અને અને રમણીય છે.

અહીં વિવિધ ધર્મ સંગમ કાર્યાલય દ્વારા વિદેશમાં ધર્મપ્રચારનું કાર્ય બહુ અડપથી ચર્ચ રજુ છે. અનેક સલાઓ યોજાઈ, જેમાં સંખ્યા પણ ઘણી મોટી રહી.

## INTERNATIONAL MACHINE TOOLS CORP.

5, Bank Street, Botawala Building, BOMBAY-1.

Phone : 26 55 04 26 84 07

સંપૂર્ણ જ્ઞાનના પ્રકાશથી, અજ્ઞાન અને મોહના ત્યાગથી, રાગ અને ક્રોધનો હાથ થવાથી, આત્મા એકાંત સુખમય સોફા પ્રાપ્ત કરી લે છે.

## PERFECT MACHINE TOOLS CO. PVT. LTD.

Bell Bldg., Sir P. M. Road, BOMBAY-1.

Phone : 25 22 11-12 ☆ Telex : 011-3155





●

સા  
હિ  
ત્ય  
સમાચાર  
વિ  
ભા  
ગ

●

- ☐ અન્ય ઉદ્ઘાટન
- ☐ વિદ્વાનોનું સન્માન
- ☐ પુરસ્કાર
- ☐ અનુદાન
- ☐ પુસ્તકાલય
- ☐ સંવિવાહ (સેમિનાર)
- ☐ નિબંધસ્પર્ધા
- ☐ વક્તૃત્વસ્પર્ધા
- ☐ વિશિષ્ટ પુસ્તક

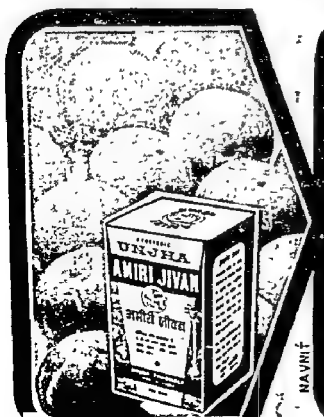
■ JAGANNATH DIWANCHAND JAIN  
Freeganj, AGRA-282004.

● RAJNIDRA SANITARY FITTING CO.  
Freeganj, AGRA-282004.

■ DIWANCHAND SURAJPRAKASH JAIN  
Rambagh, AGRA-282006.

● STANDARD ENGINEERING WORKS  
Kutchery Road, Baluganj. AGRA-282001

■ A. V. ENGINEERING WORKS  
16, Industrial Estate, Nunhai,  
AGRA-282006.



**કમળોટી હટાવી  
વળમળાટ લાવે છો.**

લીલા આમળાં, કેશર અને ભસ્મ યુક્ત

**અમીરી જીવન**

(સ્વાદિષ્ટ પૌષ્ટિક આહાર)  
શ્રી-ધૃત્ય-બાળકને નવશક્તિ આપે છે.  
દરેક દવાવાળાને ત્યાંથી મળશે.



**ડૉક્ટર કાર્મલો**  
ઊંઝા (ઉ. ગુજરાત)

# વિદ્યા-વૃદ્ધિની-વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું આહુત્ય દર્શન.....

ભગવાન મહાવીર પચીસસોમા નિર્વાણકલ્યાણક્રમો પુણ્ય અવસર એક અપૂર્વ અવસર તરીકે ઉજવવામાં આવ્યો, એમાં જેમ ઉત્સવ-મહોત્સવો, સભા-સરઘસો અને ધર્મપ્રચાર માટેની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓનો સમાવેશ થાય છે, તેમ કાયમી ઉપયોગિતા તથા ઉપકારિતા ધરાવતાં અનેક રચનાત્મક કાર્યોની પણ સમાવેશ થાય છે. અને આવાં સ્થાયીમૂલ્ય ધરાવતાં રચનાત્મક કાર્યોમાં સમાજ અને દેશમાં જ્ઞાનની અભિવૃદ્ધિ કરે એવી અનેક કક્ષાની વિદ્યાપ્રવૃત્તિઓનો હિસ્સો ઘણો મોટો છે. અને એ આ અવસરની ઉજવણીના આપણને મળેલ હમેશના લાભરૂપ બની રહેવાનો છે. એટલે એનું સમુચ્ચય રૂપ થોડુંક દર્શન અહીં કરવું-કરાવવું ઇચ્છે છે.

આ અંગે અહીં આપવામાં આવેલી અદ્ય-સ્વરૂપ માહિતી ઉપરથી પણ જાણી શકાય કે વિદ્યા-વૃદ્ધિના દોષમાં પ્રાથમિક કક્ષાથી લઈને છેક ઉચ્ચમાં ઉચ્ચ સંયોધનની ભગવાઈનો, વિશ્વવિદ્યાલયોમાં જ્ઞાનચેત્રની સ્થાપનાનો, પુસ્તકાલયોની સ્થાપનાનો તેમ જ ધર્મશિક્ષણ માટેની સંગવહનો પણ સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

વળી, આપણા દેશની ઊછરતી પેઢીને ભગવાન મહાવીરના જીવન, જ્ઞાન ધર્મ તથા જ્ઞાન સંસ્કૃતિ સંબંધી કેટલીક જાણકારી મળી રહે એ માટે સેંકડો સ્થાનોમાં, જુદા જુદા ધોરણની, વક્રવૃત્તની તથા નિર્ગમ લેખનની છનામી હરીફાઈઓ થોડા-વામાં આવી હતી. આ સિવાય, સંગીત અને ચિત્રની સ્પર્ધાઓ પણ કયાંક કયાંક ગોઠવવામાં આવી હતી. ઉપરાંત, કેટલાંક જરૂરિયાતવાળાં સ્થાનોમાં વિદ્યાર્થીઓ માટે તથા કન્યાઓ માટે છાત્રાલયોની સ્થાપના કરવાનું પણ નાહી કરવામાં

આવ્યું હતું. આ બધાની સાથે સાથે કોઈ કોઈ સ્થાનોમાં કવિસમ્મેલનનો, જ્ઞાનગોષ્ઠી, વ્યાખ્યાન-માળાઓ તેમ જ નાટક કે નૃત્યના કાયંક્રમે પણ રાખવામાં આવ્યા હતા. આ વિશેષાંકમાં જે તે રાજ્યની ઉજવણી સંબંધી વિગતો સાથે છુટી છુટી આપવામાં આવી છે. જે એ બધાની યાદી તૈયાર કરીને એક જ સ્થાનમાં આપવામાં આવે તો તે વિશેષ અસરકારક બને એ સાચું છે, પણ એમ કરવા જતાં કેટલાંક પાનાં વધી જાય એમ લેવાથી અમે એમ કરવાનું ટાળ્યું છે. વાચકો આ બધી વિગતો આ અંકમાં છપાયેલી જોઈ-જાણી શકશે.

નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણીનો પ્રારંભ તો નવે-અઝર ૧૯૭૪થી થયો હતો; પરંતુ એકાદ વર્ષ અગાઉથી જ્ઞાન ધર્મજીવો, સંધ્યા, સંસ્થાઓ, અશ્રુલોચો, કાયંકર્તાઓ આદિએ કેન્દ્ર સરકાર અને દરેક રાજ્યોની સરકાર સાથે સમ્પર્ક સાધી, સંસ્થાઓ સ્થાપી, સમિતિઓ રચી અન્ય પ્રવૃત્તિઓ સાથે સાહિત્ય-પ્રવૃત્તિ પણ આરંભી દીધી હતી. વિશેષ કરીને લેખકો, પ્રકાશકો અને પત્રકારોએ પણ ઉજવણીના અવસરને વધાવવા ભગવાન મહાવીરસ્વામીના જીવન અને ઉપદેશ તથા જ્ઞાનધર્મ સંબંધી વૈવિધ્યભર્યું સાહિત્ય તેમ જ લોકમાનસને કેળવવા અને પ્રવૃત્તમય બનાવવા વિચારોની વણઝાર ઘણા સમય અગાઉથી આરંભી દીધી હતી; અને તે ઠેક ૧૯૭૫ સુધી. એમ ત્રણેક વરસ સુધી વિદ્યા-વૃદ્ધિની પ્રવૃત્તિ સતત ચાલુ રહી.

લેખકોએ ભગવાન મહાવીરના જીવન અને ઉપદેશ અંગે તેમ જ જ્ઞાન ધર્મ અને સંસ્કૃતિ વિષે નિબંધ, કાવ્ય, વાર્તા, નવલકથા, સંયોધન આદિ વિવિધ પ્રકારનું સાહિત્ય રચન કર્યું.



નિર્વાણ વર્ષ' દરમ્યાન દેશ-વિદેશના આખ-  
ખારે અને સામયિકોએ પણ વિશેષાંક કે પૂર્તિ  
પ્રકટ કર્યાં. જેન પત્રકારોએ આ સુવર્ણ અવસરનો  
પ્રશસ્ત્ય ભરપૂર ઉપયોગ કર્યો. આપણા સમગ્ર જૈન  
સમાજમાં સૌએક જેટલા સામયિકો પ્રગટ થાય છે.  
પ્રાયઃ દરેક જૈન સામયિકે ભગવાન મહાવીરના  
જન્મકલ્યાણક પ્રસંગે વિશેષાંક પ્રકટ કર્યાં. અને  
નિયમિત આંકોમાં ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ  
અંગે વિવિધ સાહિત્ય પીરસ્યું. અમારા 'જૈન'  
સાપ્તાહિકે તો શ્રી જૈન પ્રયેતામ્બર કેન્દ્ર-સની  
ચેરણાથી આખાય વરસ દરમ્યાન ખાસ પૂર્તિ  
પ્રકટ કરી, આ પૂર્તિમાં ભગવાનનાં જીવન પ્રસંગો.  
ઉપદેશો, જીવન સંબંધી પ્રકાશિત પુસ્તકોનો  
અને ભગવાનની તીર્થભૂમિઓનો પરિચય આપવામાં  
આવ્યો હતો.

અખખારી આલમની જેમ કેટલીક પ્રકાશન  
સંસ્થાઓએ પોતાના પ્રકાશનો મૂળ કિંમતથી  
ઓછી કિંમતે આપવાની વ્યવસ્થા કરી, તેથી પણ  
વિદ્યા-વૃદ્ધિની પ્રવૃત્તિને સારો વેગ મળ્યો વિવિધ  
સંસ્થાઓએ તેમજ જ્ઞાનપ્રેમી વ્યક્તિઓએ જૈન  
ધર્મનાં પુસ્તકો ખરીદીને શાળા, કોલેજ તેમજ  
જાહેર પુસ્તકાલયોને ભેટ આપ્યા. વિવિધ રાજ્ય  
સરકારોએ પણ પોતાના હસ્તકેના પુસ્તકાલયો માટે  
પુસ્તકો ખરીદ્યાં.

ભારત સરકારે નિર્વાણ વર્ષમાં ૨૦ રાજ્યોમાં  
ભગવાન મહાવીર આત્મીય પુસ્તકાલયોની સ્થાપના  
કરવાની યોજના બનાવી છે અને અત્યાર સુધીમાં  
૧૪ રાજ્યોને દરેકને રૂ. ૩૦ હજારનું અનુદાન  
આપ્યું છે. આમ આ અવસર નિમિત્તે દેશના  
અનેક પુસ્તકાલયો જૈન સાહિત્યથી સમૃદ્ધ બન્યાં.

આ ઉજવણીના એક યાદગાર અંગરૂપે, કયાંક  
કયાંક, જૈન વિદ્યાના અભ્યાસી વિદ્વાનોનું સન્માન-  
બહુમાન પણ કરવામાં આવ્યું. પૂજ્ય ઉપાધ્યાયશ્રી  
વિદ્યાનંદ સુનિની ચેરણાથી સ્થાપિત 'વીર નિર્વાણ  
ભારતી' નામની સંસ્થાએ ૫૦ વિદ્વાનોનું બહુમાન

કરવાની યોજના બનાવી હતી.

દેશ-વિદેશમાં સરકારી સ્તરે, સંસ્થા-સ્તરે  
તેમજ જૈન સંઘોએ અને કયાંક કયાંક વ્યક્તિગત  
ધારણે વિદ્યા-વૃદ્ધિની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓ ચઢ  
છે. બધાની સંપૂર્ણ માહિતી અમને મળી શકી  
નથી. આથી આ 'સાહિત્ય વિભાગ'ના પૃથો  
પર અમને મળેલ માહિતી આપીને સંતોષ  
માનીએ છીએ.

વિદ્યા-વૃદ્ધિની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓનું

આહુ દર્શન આ પ્રમાણે છે:

### □ સંશોધન સંસ્થાઓ □

- નેશનલ કાઉન્સિલ ઓફ જૈનોલોજી, લ રટીઝ  
એન્ડ લગીંગ રીસર્ચ, દિલ્લી.
- જૈનીઝમ ધન હરિયાણા-સંશોધન, કુરુક્ષેત્ર.
- જૈનચેર-કર્ણાટક વિશ્વવિદ્યાલય, બેંગલોર.
- જૈનચેર-વિક્રમ વિશ્વવિદ્યાલય, ઉત્તરજૈન.
- જૈન વિદ્યા અને પ્રાકૃતિ વિભાગ : શોધ  
સંસ્થાન-વિક્રમ વિશ્વવિદ્યાલય, ઉત્તરજૈન.
- શોધ સંસ્થાન-લોપાલ.
- વીથ'કર મહાવીર અધ્યયન કેન્દ્ર [જૈનચેર]  
-પંજાબી યુનિવર્સિટી, પતિયાલા.
- મહાવીર સ્મૃતિ કેન્દ્ર-લખનૌ.
- જૈનચેર-રાજસ્થાન વિશ્વવિદ્યાલય, જયપુર.
- જૈનચેર-ઉદયપુર વિશ્વવિદ્યાલય, રાજસ્થાન.
- જૈન સાહિત્ય શોધ સંસ્થાન-જૈનપુરી, ઉ. પ્ર.
- જૈનચેર-બઈવાન [વર્ધમાન] વિશ્વવિદ્યાલય,  
બઈવાન (વર્ધમાન), પશ્ચિમ બંગાલ.
- જૈન તત્ત્વજ્ઞાનના અભ્યાસની વ્યવસ્થા પ.  
બંગાલના ત્રણ વિશ્વવિદ્યાલયોમાં.
- અહિંસાદર્શન તથા મહાવીરના જીવનદર્શન  
સંબંધિત ચેરની સ્થાપના-તામિલનાડુ વિશ્વ-  
વિદ્યાલય.
- જૈનચેર-પૂના (વિચારાધીન)



## □ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ □

- ☆ મહાવીર કૅમ્પ્સ' કેલેજ-ગોહાટી, આસામ.
- ☆ ૨૫ પ્રાથમિક શાળાઓ-રાજગૃહી અને પાવા-  
તુરી તીથદેવોમાં બોલવાનો સંકલ્પ.
- ☆ હિગમ્બર જૈન મિડલ સ્કૂલ-કુભરીબાગ
- ☆ જૈન વિદ્યાલય-નવાડીહ, ખહાર
- ☆ જૈન છાત્રાલય-ઇસરી "
- ☆ જૈન વિદ્યાલય ભવન-રક્ષીગંજ "
- ☆ જૈન ગર્લ્સ' હાઇસ્કૂલ-જગાધરી હરિયાણા
- ☆ જૈન છાત્રાલય-ધારવાહ, કર્ણાટક
- ☆ જૈન છાત્રાલય-હુણ્ડી "
- ☆ મહાવીર પાઠશાળા-જૈનુલ મધ્યપ્રદેશ
- ☆ અનેકાંત વિદ્યાપીઠ-ઇન્દોર "
- ☆ મહાવીર બાલવિનયમંદિર-ઇન્દોર "
- ☆ મહાવીર શિશુ કેન્દ્ર-છત્તરપુર "
- ☆ વર્ધમાન જ્ઞાનપીઠ-ચંદ્રપુર મહારાષ્ટ્ર
- ☆ જૈન વિદ્યા કેન્દ્ર-યવતમાલ "
- ☆ મહિલા છાત્રાલય-કોલહાપુર "
- ☆ મહિલા છાત્રાલય-ધુલકર'જી "
- ☆ જૈન છાત્રાલય-સાંગલી, જયસિંગપુર, નિપાણી,  
ખરેપાટન અને હેવરૂપ, મહારાષ્ટ્ર.
- ☆ મહાવીર લો કૅલેજ-હીમાપુર, નાગાલેન્ડ
- ☆ મહાવીર બાલ કેન્દ્ર-મૌન "
- ☆ મહાવીર પબ્લિક સ્કૂલ-ચંડીગઢ, પંજાબ
- ☆ જૈન અમર હોસ્ટેલ-ચંડીગઢ "
- ☆ મહાવીર બાલ કેન્દ્ર રાજસ્થાન
- ☆ મહાવીર શામીલ કેન્દ્ર-નાકોડા "
- ☆ ૨ માધ્યમિક શાળા-અલવર જિ.માં "
- ☆ જૈન બાલમંદિર-કુશલગઢ "
- ☆ મહાવીર " બારાનગર "
- ☆ જૈન પાઠશાળા-કુશલગઢ "
- ☆ મહાવીર બાલવિકાસ કેન્દ્ર-બાલોતરા "
- ☆ મહાવીર છાત્રાલય-બાંમ્બેર "
- ☆ મહાવીર પ્રાથમિક બાલશાળા-બાંમ્બેર "
- ☆ " " " -અસાહ "

- ☆ " " " -બાંમ્બેર "
  - ☆ મહાવીર કન્યા " -અસાહ "
  - ☆ " " " સિવાના "
  - ☆ મહાવીર મિટલ સ્કૂલ-જસોલ "
  - ☆ મહાવીર ઉચ્ચ વિદ્યાલય-ધાણેરાવ "
  - ☆ મહાવીર કન્યા શાળા " "
  - ☆ કન્યા મા. વિદ્યાલય ભવન-જોધપુર "
  - ☆ મહાવીર અધ્યયન કેન્દ્ર-ઉદયપુર "
  - ☆ મહાવીર માધ્યમિક વિદ્યાલય " "
  - ☆ મહાવીર છાત્રાલય " "
  - ☆ મહાવીર ઉચ્ચ વિદ્યાલય-કુંગરપુર "
  - ☆ વીર બાલિકા મહાવિદ્યાલય-જયપુર "
  - ☆ વર્ધમાન જૈન પાઠશાળા-જોધપુર "
  - ☆ મહાવીર બાલિકા ઉચ્ચવિદ્યાલય " "
  - ☆ જૈન પાઠશાળા-હિન્દોલ " "
  - ☆ જોગ જોગરથેન્ટેડ કૅલેજ-મદ્રાસ "
  - ☆ તીર્થંકર નૈતિક શિક્ષા પત્રાચાર " "
  - ☆ ઈન્સ્ટીટ્યુટ-નજીમાબાદ, ઉત્તરપ્રદેશ
  - ☆ મહાવીર જૈન પાઠશાળા-આસોદા " "
  - ☆ મહાવીર વિદ્યાલય-પાવાનગર "
  - ☆ પ. બંગલમાં છ શાળાઓનું નિર્માણ થયે.  
આ માટે સરકાર જમીન મફત આપશે.  
શાળામાં મહાવીર જીવનચરિત્ર ભણાવાશે.
- સંઘડાલય-મધુગિરમ □
- નવી દિલ્લીના રાષ્ટ્રીય સંઘડાલયમાં શરૂ કરે  
વામાં આવેલ એક સ્વતંત્ર જૈન વિભાગ.
  - બગવત મહાવીર કેન્દ્ર-દેરાબાદ.
  - જૈન મધુગિરમ-સોલાપુર
  - મહાવીર કક્ષ-જયપુર, જોધપુર, બિકાનેર.  
ઉદયપુર અજમેર, અલવર, ભરતપુર અને  
દોડા [રાજસ્થાન]ના સંઘડાલયોમાં સ્થાપના.
  - મહાવીર સંઘડાલય-આંમર, રાજસ્થાન.
  - મહાવીર કક્ષ-હવામહેલ, જયપુર.
  - બગવત મહાવીર ગેલેરી-આંધ્રપ્રદેશ.

[ચેષ્ટ ૩૧૮ કપર માટે]



| અનુ. | પુસ્તકનું નામ                                       | ભાષા              | લેખક-સંપાદક                                               |
|------|-----------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------------------------------|
| ૧    | અનુત્તરયોગી : તીર્થંકર મહાવીર<br>[પ્રથમ ખંડ] નવલકથા | હિન્દી            | વીરેન્દ્રકુમાર જૈન                                        |
| ૨    | તીર્થંકર મહાવીર                                     | "                 | ડૉ. દેવેન્દ્રકુમાર શાસ્ત્રી                               |
| ૩    | વૈશાલિ કે રાજકુમાર તીર્થંકર<br>વધ્ધમાન મહાવીર       | "                 | ડૉ. નેમિચન્દ્ર જૈન                                        |
| ૪    | તીર્થંકર વધ્ધમાન                                    | "                 | ઉપાધ્યાય મુનિ વિદ્યાનંદજી                                 |
| ૫    | વીરજિહ્વિંદયરિઠ                                     | અપભ્રંશ<br>હિન્દી | સં. : ડૉ. હીરાલાલ જૈન                                     |
| ૬    | વીર વધ્ધમાન ચરિત                                    | સંસ્કૃત<br>હિન્દી | મૂળ : ભટ્ટારક સકલકીર્તિ<br>અનુ : પં. હીરાલાલ જૈન શાસ્ત્રી |
| ૭    | મહાવીર : યુગ ઔર જીવન દર્શન                          | હિન્દી            | ડૉ. હીરાલાલ જૈન અને<br>ડૉ. આ. ને. ઉપાધ્યે                 |
| ૮    | Mahavir His Times & His<br>Philosophy of Life       | અંગ્રેજી          | "                                                         |
| ૯    | તીર્થંકર મહાવીર ઔર ઉનકી આચાર્ય<br>પરંપરા [ચાર ખંડ]  | હિન્દી            | [સ્વ.] ડૉ. નેમિચન્દ્ર શાસ્ત્રી                            |
| ૧૦   | વધ્ધમાન મહાવીર એવં દેવશાસ્ત્ર<br>શુરુપૂર્ણ          | "                 | મિશ્રીમલ જૈન                                              |
| ૧૧   | ભગવાન મહાવીર ઔર ઉનકી અહિંસા                         | "                 | —                                                         |
| ૧૨   | આધુનિક યોધા ઔર મહાવીર                               | "                 | વીરેન્દ્રકુમાર જૈન                                        |
| ૧૩   | વીરચત્ર [મહાકાવ્ય]                                  | હિન્દી            | રઘુવીરચરણ "મિત્ર"                                         |
| ૧૪   | દિવ્યપુરુષ [નવલકથા]                                 | "                 | સાધ્વી ચન્દ્રાવતી                                         |
| ૧૫   | તીર્થંકર વધ્ધમાન મહાવીર                             | "                 | પદ્મચંદ્ર શાસ્ત્રી                                        |
| ૧૬   | વીર-વિભૂતિ ખંડ ૧-૨-૩                                | "                 | પંડિત ઉદય જૈન                                             |
| ૧૭   | " ૪ " સે મહાવીર તક                                  | "                 | મુરેશ 'સરલ'                                               |
| ૧૮   | મહાવીરજીત રત્નોત્તમ                                 | સંસ્કૃત           | કુશલક શીતલસાગરજી                                          |
| ૧૯   | ભગવાન મહાવીર: જીવન ઔર સિદ્ધાંત                      | હિન્દી            | ડૉ. પ્રેમસાગર જૈન                                         |
| ૨૦   | નથી કિરણ: નયા સવેશ [નવલકથા]                         | "                 | મિશ્રીલાલ જૈન                                             |
| ૨૧   | મહાવીર : વ્યક્તિત્વ, ઉપદેશ ઔર<br>આચારમાર્ગ          | હિન્દી            | રિખભદ્રાચ રાંધા                                           |

# અને કવન

ક્ર ૦ ક્ર ૦ ક્ર ૦ ક્ર ૦ ક્ર ૦ ક્ર ૦ ક્ર ૦

| પ્રકાશક                            | સરનામું                                                                            | કિંમત  |
|------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| વીર નિર્વાણ મંથ પ્રકાશન સમિતિ      | ૪૮, શીતાલામાતા બજાર, ઈન્દોર-૨ (મ. પ્ર.)                                            | ૨૦-૦૦  |
| વીર નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ          | નીમચ, મન્દસોર (મ. પ્ર.)                                                            | ૩-૫૦   |
| વીર નિર્વાણ મન્ય પ્રકાશન સમિતિ     | ૪૮, શીતાલામાતા બજાર, ઈન્દોર-૨ (મ. પ્ર.)                                            | ૨-૦૦   |
| "                                  | "                                                                                  | ૫-૦૦   |
| ભારતીય માનપીઠ                      | બી-૪૫/૪૭ કનાટ પ્લેસ, નવી દિલ્હી-૧                                                  | ૧૦-૦૦  |
| "                                  | "                                                                                  | ૭-૦૦   |
| "                                  | "                                                                                  | ૨-૫૦   |
| "                                  | "                                                                                  | ૩-૦૦   |
| બા. ભા. દિ. જૈન લક્ષ્મણવિષય,       | વણીસવન, સાગર (મ. પ્ર.)                                                             | ૧૦૦-૦૦ |
| દિ. જૈન, અ. શેત્ર મહાવીર           | જયપુર (રાજસ્થાન)                                                                   | ૧૦૦-૦૦ |
| પ્રેમ રેડિયો એવં ઇલેક્ટ્રીક માર્ટ, | દિલ્હી ૬.                                                                          | મનન    |
| વીર નિર્વાણ મન્ય પ્રકાશન સમિતિ     | ૪૮, શીતાલામાતા બજાર, ઈન્દોર-૨.                                                     | ૦-૨૫   |
| ભારતોદય પ્રકાશન                    | મેરઠ                                                                               | ૪૦-૦૦  |
| તારક ગુરુ જૈન મન્યાલય,             | શાંતી સર્કલ, ઈલ્હાપુર (રાજસ્થાન)                                                   | ૪-૦૦   |
| વીર મન્ય નિર્વાણ પ્રકાશન સમિતિ     | ૪૮, શીતાલામાતા બજાર, ઈન્દોર-૨                                                      | ૮-૦૦   |
| જૈન શિક્ષણ સંઘ                     | કનોડ                                                                               | ૬-૫૦   |
| સરલ કાલોની                         | કલિયાના, બજલપુર                                                                    |        |
| બા. ભા. દિ. જૈન શાંતી પરિષદ        | કાલીઆના, ખડોત-મેરઠ                                                                 | ૦-૫૦   |
| "                                  | "                                                                                  | ૧-૦૦   |
| વીર સેવા મંદિર ટ્રસ્ટ પ્રકાશન      | બી, ૧-૧૨૮ કુમરાવાળાજી અસ્તી, વારાણસી-૫                                             | ૨-૦૦   |
| ભારત જૈન મહામંડળ,                  | ભારત ઈન્સ્ટિટ્યુટ ઓફ યુનિવર્સિટી, ૧૫, હોર્નિંગન<br>સર્કલ, બીજે માથે, ફેટ્, મુંબઈ-૧ | ૩-૦૦   |

अनु. पुस्तकनुं नाम

२२ भगवान् महावीर उपदेश व्यने  
आचारभार्ग

२३ अमण्ण भगवान् महावीर

२४ अमण्ण भगवान् महावीर

२५ तीर्थंकर भगवान् श्री महावीरदेव

२६ भानवता के यन्त्रायव

भगवान् महावीर

२७ भगवान् महावीर के हुनर उपदेश

२८ भगवान् महावीर और उनका  
तत्त्वदर्शन

२९ भगवान् महावीर की सृष्टिः

३० ऐतिहासिक महापुरुष तीर्थंकर  
वर्धमान

३१ भगवान् महावीरः एवम और उपदेश

३२ देवाधिदेव भगवान् महावीर

३३ अमण्ण महावीर

३४ तीर्थंकर महावीर

३५ तीर्थंकर भगवान् महावीर

३६ तीर्थंकर महावीर और उनकी अहिंसा

३७ भगवान् महावीर के प्रेरक संहारण  
[ हिन्दी भाष्य ]

३८ महावीर की भानवता

३९ कुण्डलपुर के राजकुमार भगवान् महावीर

४० ज्योतिर्मय महावीर

४१ तीर्थंकर महावीर

४२ भगवान् महावीर : ओं अनुशीलन

४३ ऐतिहासिक काल के तीन तीर्थंकर

४४ भगवान् महावीर

४५ महावीरवाणी

४६ भगवान् महावीर : आधुनिक संदलं मे

भाषा दीपक संपादक  
गुजराती रिपब्लिक संका

" आचार्य विनयधर्मसूरि

हिन्दी

गुजराती सुनिश्री वानुश्रवविनय

हिन्दी

जमनालाल जैन

हिन्दी संपादक गणेशगुनि शास्त्री

" आचार्य श्री देवगुणवर्ण

" स. : राजेन्द्रगुनि शास्त्री

" डा. जयकिशनप्रसाद अडेवाड

" संकलन

गुजराती सुनिश्री तत्त्वानंदविनय

हिन्दी

सुनि नयमल

" भद्रकेशगुनि, रतनगुनि

" डा. हुकमचन्द बारमल

" हीरालाल जैन 'क्रोशल'

" सुनि भद्रेश्वर 'कमल'

" हुकमचन्द जैन 'अनिल'

" जयप्रकाश शर्मा

" रमेशचन्द्र जैन 'अरुण'

हिन्दी

डा. सुकताप्रसाद पट्टेरिया

" श्री देवेन्द्रगुनि शास्त्री

" निर्देशक : आचार्य श्री हस्तीमल

" आचार्य तुलसी

" स. : यन्दनमल 'साह'

" स. : डा. नरेन्द्र लालावल





ભારત જૈન મહામંડળ

મુંબઈ

૪-૦

મુક્તિકમલ જૈન મોહનભાળા

"નંદકુંજ" ટ્રાડિંગ, વડોદરા

૧-૦૦

"

"

૧-૦૦

સાધના પુસ્તક પ્રકાશન

અમદાવાદ

૧-૫૦

વધેશ્વર પ્રકાશન

બસન્તી કંટારી, કોઠેરી બજાર, વારાણસી

૨-૦૦

અમર જૈન સાહિત્ય સંસ્થાન

કોરપુરા, બડા બજાર, ઉદયપુર.

૯-૦૦

જૈન સાહિત્ય સમિતિ

કૃત્યા બુલાઈ બેગમ, એરપ્લેનેટ રોડ, દિલ્હી-૬

૨૫૦-૦૦

તારક ગુરુ જૈન અન્વાલ્ય

પદરાડા (રાજસ્થાન)

૩-૦૦

વીર નિર્વાણ ભારતી

મેરઠ [ઉ. પ્ર.]

૧-૫૦

સાહિત્ય સમિતિ. ભ. મ. નિ. મ. સમિતિ, ઉદયપુર

અર્ધે વારસલ્ય પ્રકાશન,

અંકર કુટિર, રાષ્ટ્રીય શાળા રોડ, વિલેપારલે, મુંબઈ. ૧૦-૦૦

જૈન ત્રિશ્વ ભારતી

લાડવું (રાજસ્થાન)

૧૬-૦૦

સન્મતિ ગાનપીઠ

લોહામન્ડી, આગરા-૨

૨-૦૦

પંડિત ટોડરમલ સ્મારક ટ્રસ્ટ

એ. ૪ બાપુનગર, જયપુર-૪

૦-૩૫

નહેમલજી જૈન ચેરીટીબલ ટ્રસ્ટ,

૨૫, ડીપ્ટીમંજ, દિલ્હી-૬

અકુપચોર્ગ

શીતલ જૈન સાહિત્ય સહન

ભાડલમઠ, ભોલવાડા.

૧-૧૫

અભિધાપા સાડી કંદ,

ગંજપુરા ચોક, જયલપુર-૨

૧-૦૦

પ્રભાત પોસ્ટ બુક્સ

મેરઠ

૨-૦૦

ભ. મ. નિ. મ. સમિતિ,

મુરખી, સાગર (મ. પ્ર.)

—

પ્રાચ્યવિદ્યા શોધ અગાહમી

પો. મુરારા, ઝાંસી, બુંદેલખંડ

૨-૦૦

તારક ગુરુ જૈન અન્વાલ્ય,

પદરાડા [ઉદયપુર]

૪૦-૦૦

જૈન ઇતિહાસ સમિતિ,

લાલ બવન, ચોડા રસ્તા, જયપુર-૩

૧૧-૦૦

ભારત જૈન મહામંડળ,

૧૫, એ. હોનિમર્ન સર્કલ, ફેટ મુંબઈ-૧

૦-૭૫

"

"

અ. ભા. સાધુમાર્ગી જૈન સંઘ,

સમતા હાન, રામપુરિયા સહક, બિકાનેર.

૪-૦૦



|                                                                |         |                                                    |
|----------------------------------------------------------------|---------|----------------------------------------------------|
| ४७ श्रमण लगवान महावीर                                          | "       | सं. : मोहनदास आंधिया                               |
| ४८ लगवान महावीर                                                | "       | डा. गोकुलचन्द्र लैन                                |
| ४९ तीर्थंकर महावीर और धर्मतीर्थ                                | "       | -                                                  |
| ५० आन के युग में लगवान महावीर                                  | "       | गोविंददास सरावगी                                   |
| ५१ तीर्थंकर महावीर : एवन और सिद्धांत                           | "       | -                                                  |
| ५२ ल. महावीर : व्यक्तित्व दर्शन                                | "       | मनोहर सी. 'भारतीय'                                 |
| ५३ ल. महावीर : एवन और उपदेश                                    | हिन्दी  | डा. कमलचन्द सोगाणी,<br>डा. प्रेमसुभन लैन           |
| ५४ विश्ववंधु वर्धमान                                           | "       | विद्याविनोदी सुकनसुनि                              |
| ५५ देनहिनी-१९७४                                                | "       | संकलन                                              |
| ५६ ल. महावीर के मनोहर उपदेश                                    | "       | मनोहरसुनि 'कुमुद'                                  |
| ५७ लगवान महावीर का आध्यात्मिक<br>हितप्रोधाध येव' हितसिद्धान्ते | "       | सं. : आनंदमल औरडिया                                |
| ५८ वीर विभूति                                                  | "       | पं. उदय लैन                                        |
| ५९ सत्य की ओर                                                  | "       | सुनि नयमलल                                         |
| ६० लगवान महावीर                                                | "       | आचार्य तुलसी                                       |
| ६१ गिनवाणी                                                     | "       | सं. : प्रो. सुपात्रव'कुमार लैन                     |
| ६२ तीर्थंकर महावीर और धर्मतीर्थ                                | "       | आधिकारिक ज्ञानमलल                                  |
| ६३ ल. महावीर का आत्मविज्ञान                                    | "       | कैसरीचंद धूपिया                                    |
| ६४ ल. महावीर के भावन असंग                                      | "       | श्री रमेशसुनि                                      |
| ६५ महावीर चित्र शतक                                            | "       | कमलकुमार लैन शास्त्री 'कुमुद'                      |
| ६६ ल. महावीर एवन और दर्शन                                      | "       | श्री राजेन्द्रसुनि                                 |
| ६७ महावीर दर्शन                                                | "       | डा. दातणहदुर शास्त्री                              |
| ६८ कोष आणमे छ महावीरने                                         | गुजराती | अभरचन्द देवकरल गांधी                               |
| ६९ लगवान महावीर और हम                                          | हिन्दी  | देवेन्द्रकुमार शास्त्री अने<br>श्रीमती रूपवती किरल |
| ७० आत्मप्रोधा                                                  | "       | कवि सुरेश 'कमल'                                    |
| ७१ महावीर शासन अर्थ                                            | गुजराती | पंडित भक्तदास जवेरचंद गांधी                        |



જેન સ્વેતાંબર તોરણથી મહાસલા

હિન્દ પોર્કેટ બુક્સ પ્રા. લિ.

દિ. જેન ત્રિલોક શોધ સંસ્થાન

ગોવિન્દલાલ સરાવગી

બ. મ. નિ. મ. ક્ષેત્રીય પ્રચાર સમિતિ,

સાહિત્ય સૌરભ,

બ. મ. નિ. મ. સમિતિ,

મધુકરકેસરી સાહિત્ય પ્રકાશન સમિતિ

સર્વ સેવા સંઘ પ્રકાશન

દશાશ્રીમાળી વર્ધમાન સ્થા. જેન સંઘ,

શ્રી આનંદમલ ચોરડિયા

૩, પે.યુ.ગીઝ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, કલકત્તા-૧

જી. ટી. રોડ, ચાલદેરા, દિલ્હી-૩૨

હસ્તિનાપુર, મેરઠ

૫, લોઅર રાહન સ્ટ્રીટ કલકત્તા-૨૦

ઝેફ-૪૫, જવાહર ભવન, રૂડી વિશ્વ

વિદ્યાલય, રૂડી, ઇ. પ્ર.

૧૩૧, મેઈન રોડ, નહેરુ નગર, બેંગલોર-૨૦

ઉદયપુર

બવાવર (રાજસ્થાન)

રાજધાટ, વારાણસી

કટક

અમરનિવાસ, લાખન પોઠરી, અજમેર

કાનોડ (રાજસ્થાન)

લાડનું (રાજસ્થાન)

હાથીખાના, બડોત, મેરઠ

હસ્તિનાપુર, મેરઠ (યુ. પી.)

૧૬મો આશુતોષ મુકજી રોડ, કલકત્તા-૨૦

જાવરા [મ. પ્ર.]

નવી દિલ્હી-૫

શાસ્ત્રી સર્કલ, ઉદયપુર

હાથીખાના, બડોત, મેરઠ

સેલમ-૨

સુખમજ, બાગલપુર-૨

જેન શિક્ષણ સંઘ

જેન ત્રિશ્વ ભારતી

બ. ભા. દિ. જેન શાસ્ત્રી પરિષદ

દિ. જેન ત્રિલોક શોધ સંસ્થાન

કેસરીચંદ ધૂપિયા

કેસર કરગર સ્વાધ્યાય ભવન

જેન સાહિત્ય પ્રકાશન

નારક ગુરુ જેન મન્દાલય

બ. ભા. દિ. જેન શાસ્ત્રી પરિષદ

અમરચંદ દેવકરજી ગ્રાંધી

ગાંધી,

શ્રી વર્ધમાન સાહિત્ય પ્રકાશન

રતનપોળ, ફતેહમાઈની હવેલી, અમદાવાદ-૧



□ પુસ્તકાલય □

- ❧ નવી દિલ્લીના રાષ્ટ્રીય અંથાગારમાં એક  
સ્વતંત્ર જૈન વિભાગ શરૂ કરવામાં આવનાર છે.
- ❧ મહાવીર કેન્દ્રમાં અંથાલય-દેદ્રાળાદ.
- ❧ જૈન પુસ્તકાલય-ગોહાનામંડી, બિહાર
- ❧ " " -વરતેજ, ગુજરાત.
- ❧ મહાવીર પુસ્તકાલય-સાગરિયા, આંધ્ર
- ❧ " " -ભાગલપુર, બિહાર
- ❧ જૈન અંથાલય-ગોધરા, ગુજરાત
- ❧ જૈન પુસ્તકાલય-ગોહાના, હરિયાણા
- ❧ મહાવીર પુસ્તકાલય-ઉડલાનામંડી
- ❧ જૈન લાયબ્રેરી-ઉડાકામંડળ કલ્યાટક
- ❧ મહાવીર વાચનાલય-જેતુલ મધ્યપ્રદેશ
- ❧ મહાવીર જૈન પુસ્તકાલય-મકાસગુન્ઢ
- ❧ મહાવીર વાચનાલય-ઉનઆમ
- ❧ ગાંધી સ્મારક પુસ્તકાલયમાં
- ❧ મહાવીર કક્ષ-કોહીમા, નાગાલેન્ડ
- ❧ મહાવીર જૈન પુસ્તકાલય-ફરકેલા, ઓરિસ્સા
- ❧ મહાવીર જૈન લાયબ્રેરી-જીરા, પંજાબ
- ❧ સરકારી પુસ્તકાલયમાં જૈનકક્ષ-કરનાલ
- ❧ પુસ્તકાલય વિભાગમાં જૈનકક્ષની સ્થાપના-  
પંજાબી યુનિવર્સિટી, પતિયાલા.
- ❧ મહાવીર સ્વાધ્યાય મંડલ-શામપુર, કલ્યાટક
- ❧ સ્વાધ્યાય ભવન-ઈન્દોર, મધ્યપ્રદેશ
- ❧ જૈન પુસ્તકાલય-રામગઢ, રાજસ્થાન
- ❧ સ્વાધ્યાય મંદિર-જયપુર
- ❧ મહાવીર પુસ્તકાલય-આડમેર, રાજસ્થાન
- ❧ મહાવીર પુસ્તક વિભાગની સુધરાઈના પુસ્તકાલય-  
આણુમાં સ્થાપના.
- ❧ મહાવીર ખાલ વાચનાલય-આડમેર
- ❧ મહાવીર વાચનાલય-બ્યાવર, રાજસ્થાન
- ❧ પુસ્તકાલયમાં મહાવીરકક્ષ-આરાં નગરપાલિકા,  
આરાં (રાજસ્થાન)
- ❧ જૈન પુસ્તકાલય-કેસરિયાજી, રાજસ્થાન
- ❧ મહાવીર કક્ષ-લખન, ઉત્તરપ્રદેશ

રાજસ્થાન રાજ્ય વધાનસભા-જયપુર, ઉદયપુર  
તથા જોધપુર વિધિવિદ્યાલયના પુસ્તકાલય  
સંદિત રાજ્યના તમામ જિલ્લાઓનાં [કુલ  
૩૦] પુસ્તકાલયોમાં મહાવીર કક્ષની સ્થાપના.

□ પ્રદર્શન □

- ❧ નવી દિલ્લી ઓન પાર્ક, રવીન્દ્ર ભવન તથા  
રાષ્ટ્રીય અંથાલયમાં જૈન ચિત્રકળા અને  
સ્થાપત્યનાં પ્રદર્શનો યોજાવામાં આવ્યાં હતાં.
- ❧ મહાવીર ચિત્રાવલી-રાજમુન્દ્રી, આંધ્ર
- ❧ ચિત્ર પ્રદર્શન-વિજયવાડા
- ❧ ચિત્રકલા પ્રદર્શન-ગોહાટી, આસામ.
- ❧ " " -રાજગૃહી, બિહાર
- ❧ જૈન ચિત્ર-સાહિત્ય પ્રદર્શન-,,
- [દિ. જૈન સરસ્વતી ભવન આયોજિત]
- ❧ સાહિત્ય-ચિત્રકલા પ્રદર્શન-ગયા, બિહાર.
- ❧ 'ચિત્રસંપૂર્ણ' ચિત્રપ્રદર્શન-ધાંગધા, ગુજરાત
- ❧ મહાવીર ચિત્રપ્રદર્શન-ગોહાટી
- ❧ જૈન ચિત્ર-કલા પ્રદર્શન, જૈનુર, કલ્યાટક
- ❧ જૈન કલા અને સાહિત્ય પરિષદ, કલ્યાટક  
રાજ્યની યુનિવર્સિટીઓમાં.
- ❧ 'કેરલમાં જૈનધર્મ' પ્રદર્શન-કોચીન
- ❧ મધ્યપ્રદેશના પુરાતત્વ વિભાગે રાજ્યના સંસ્કૃત  
કલાઓમાં 'જૈન કલા અને સાહિત્ય'નું પ્રદર્શન  
યોજાયું. પ્રાદેશિક વિભાગે પણ આ ભવનના  
પ્રદર્શનો મોટા શહેરોમાં યોજાયા.
- ❧ જૈન સ્થાપત્ય, ચિત્રો અને પ્રાચીન શ્રેણીનું  
પૂરા નિર્વાણવર્ષ સુધી રાજ્યના પુરાતત્વ  
વિભાગે ખાનુરાહો (મ.પ્ર.)માં યોજાયું.
- ❧ જૈન પ્રદર્શની-પૂના
- ❧ ચિત્ર પ્રદર્શન-મહાવીર છાત્ર પરિષદ, દીમાપુર  
(આસામ) તરફથી.
- ❧ ચિત્રકલા, સ્થાપત્ય, પ્રદર્શન-કલકત્તા, સિલ-  
ગુડી, મુશીદાબાદ વગેરે સ્થળે યોજાયા.
- ❧ જૈન પ્રદર્શન-બિકાનેર, રાજસ્થાન.
- ❧ જૈન પ્રદર્શન-ગુજરાતી વાડી, મદ્રાસ
- ❧ " " -તિરૂચી



## □ પરિસંવાદ-સેમિનાર □

- જૈનધર્મ' ઔર ઉસકી અન્ય વિચારધારાઓ પર પ્રભાવ"-કૃષ્ણાગિલો, આંધ્ર.
- " વિજયવાડી "
- ભ. મહાવીર રૂપ૦૦ નિર્વાણ મહોત્સવ સંવિવાદ-ગયા, બિહાર.
- જૈન આર્ટ અને આર્કીટેક્ચર-અમદાવાદ.
- વ્યાખ્યાનમાળા-તલોદ, ગુજરાત.
- 'આધુનિક વિચારધારાએ જૈનધર્મ' કી ઉપાદેયતા' કણુદેક વિશ્વવિદ્યાલય મહેસૂરમાં પરિસંવાદ.
- જ્ઞાનગોષ્ઠી-કેરાલ રાજ્યમાં, વિષય:  
૧. કેરાલમાં જૈનધર્મ  
૨. ચિત્રાપ્પકિરમ અને જૈનધર્મ  
૩. જૈનધર્મની આચારસંહિતામાં શાશ્વત મૂલ્ય
- 'ભારતીય પુરાતત્ત્વમાં જૈન સ્થાપત્ય અને શિલ્પકલાતું સ્થાન' છત્તરપુર (ખજુરાહો તીર્થ ક્ષેત્ર) મધ્યપ્રદેશ.
- જ્ઞાનગોષ્ઠી-ગઢવાની, મધ્યપ્રદેશ.
- 'અનુત્તર યોગી તીર્થ'કર મહાવીર' વિશે ઈન્દોર યુનિવર્સિટી તરફથી પરિસંવાદ.
- જ્ઞાનગોષ્ઠી-નરસિંહગઢ, મધ્યપ્રદેશ.
- અહિંસા સંમેલન-સુરખી "
- પરિસંવાદ-પૂના યુનિવર્સિટી.
- ખડુભાષી સાહિત્ય સંમેલન-સોલાપુર.
- 'ભગવાન મહાવીર' અંગે સેમિનાર પંજાબી યુનિ., પતિયાલા-પંજાબ.
- જૈન પરિસંવાદ-તિરુચિરપલ્લી.
- જ્ઞાનગોષ્ઠી-લાખના

કોધને

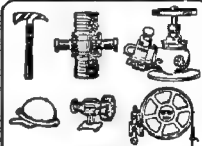
અગ્નિ [આગ] કહ્યો છે.  
આ કોધાગ્નિને  
સમભાવથી ઠારો.



IT CAN! MAKE YOUR SAFETY FROM  
FIRE FIGHTING EQUIPMENTS.



FIRE EXTINGUISHERS



EQUIPMENTS



FIRE HOSE

CONTACT

**NEW ENGINEERING CORPN.**

1st FLOOR 50 MACDEN STREET, BOMBAY 400033

OFFICE 28125 RESI 655835

GRANS FIREOFF

AVAILABLE 24 HOURS SERVICE



# ●—卐—●—卐—●—卐—●—卐—●—卐—● જૈન ધર્મ અને

| અનુ. | પુસ્તકનું નામ                              | ભાષા     | લેખક-સંપાદક                  |
|------|--------------------------------------------|----------|------------------------------|
| ૧    | તીર્થ'કરોં કા સર્વોદય ભાગ'                 | હિન્દી   | ડૉ. જયેતિપ્રસાદ જૈન          |
| ૨    | જૈનધર્મ'                                   | "        | પં. નાથરામ ડોંગરિય જૈન       |
| ૩    | Pancastikaya-SARA                          | અંગ્રેજી | સં.: ડૉ. એ. એન. ઉપાધ્યે      |
| ૪    | Jain Literature in Tamil                   | "        | સં.: ડૉ. કે. વી. રમેશ        |
| ૫    | Religion and culture of the Jains          | "        | ડૉ. જયેતિપ્રસાદ જૈન          |
| ૬    | Cosmology : old & New                      | "        | પ્રો. છ. આર. જૈન             |
| ૭    | દેવગઢ કી જૈનકલા                            | હિન્દી   | ડૉ. ભાગ્યન્દ્ર જૈન           |
| ૮    | પ્રમુખ ઐતિહાસિક જૈન પુરુષ ઔર મહિલાઓ        | "        | ડૉ. જયેતિપ્રસાદ જૈન          |
| ૯    | જિનવાણી                                    | "        | સ્વ. ડૉ. હીરાલાલજી           |
| ૧૦   | ભારતકે જૈન ડિગ્રીઝર તીર્થ ભાગ ૧-૨          | "        | —                            |
| ૧૧   | જૈન કલા અને સ્થાપત્ય [ત્રણ ભાગમાં]         | "        | સં.: અમલાનંદ ધોષ             |
| ૧૨   | Jain Art and Architecture                  | અંગ્રેજી | "                            |
| ૧૩   | જૈન શાસન કા ધ્વજ                           | હિન્દી   | ડૉ. જયકિશનપ્રસાદ ખડેલવાલ     |
| ૧૪   | ભારતીય સંસ્કૃતિ ઔર અમલુપરંપરા              | "        | ડૉ. હરીન્દ્રભૂષણ જૈન         |
| ૧૫   | પચ્ચીસસોવાં નિર્વાણોત્સવ કેસે મનાયે        | "        | સુનિ (ઉપાધ્યાય) વિદ્યાનન્દજી |
| ૧૬   | પવ'કથાઓ'                                   | "        | રાધામોહન જૈન                 |
| ૧૭   | સુગંધકશમી વ્રતકથા                          | "        | પંડિત પ્રસાદચંદ્ર જૈન        |
| ૧૮   | આત્મગીત                                    | "        | સં.: પ્રો. કમલકુમાર જૈન      |
| ૧૯   | અહિંસા: વિધિધર્મ'                          | "        | ઉપાધ્યાય વિદ્યાનન્દજી        |
| ૨૦   | સંસાર કે સંઘ્રહાલયો મેં જૈન મૂર્તિયાં      | "        | ડૉ. જાજેન્દ્રનાથ શર્મા       |
| ૨૧   | સ્વસ્થ જીવન કી પ્રથમ સીડી: રાજિ જોગન-નિષેધ | "        | "                            |
| ૨૩   | જૈનધર્મ'નું અવમૂલ્યન                       | ગુજરાતી  | સુનિ શ્રી ચંદ્રશેખરવિજયજી    |
| ૨૪   | વીર-નિર્વાણના અશાખીયકાર્યક્રમોનો ધોર વિરોધ | "        | "                            |
| ૨૫   | જૈનધર્મ'                                   | હિન્દી   | રતનલાલ જૈન                   |

જૈન સંસ્કૃતિ • ❦ • ❦ • ❦ • ❦ • ❦ • ❦ • ❦ • ❦

| પ્રકાશક                               | સરનામું                                               | કિંમત  |
|---------------------------------------|-------------------------------------------------------|--------|
| લાલા પ્રેમચંદ જૈન,                    | જૈન વોચ કંપની, દરિયાગંજ, દિલ્હી.                      | ભેટ    |
| જ્વલનચંદ કુલચંદ જોષી પ્રધાના,         | ૮, સર કુકમચંદ માર્ગ, ગંભીર ભવન,<br>ઈન્દોર-૨ (મ. પ્ર.) | ૨-૦૦   |
| ભારતીય જ્ઞાનપીઠ                       | બી ૪૫-૪૭, કન્યાટ રોડ નવી, દિલ્હી-૧                    | ૩૦-૦૦  |
| "                                     | "                                                     | ૨૦-૦૦  |
| "                                     | "                                                     | —      |
| "                                     | "                                                     | —      |
| "                                     | "                                                     | ૩૫-૦૦  |
| "                                     | "                                                     | ૨૦-૦૦  |
| "                                     | "                                                     | —      |
| "                                     | "                                                     | ૧૨-૦૦  |
| "                                     | "                                                     | ૬૦-૦૦  |
| "                                     | "                                                     | ૫૫૦-૦૦ |
| "                                     | "                                                     | ૫૫૦-૦૦ |
| વીર નિર્વાણ ભારતી                     | મેરઠ                                                  | ૧-૦૦   |
| "                                     | "                                                     | ૦-૭૫   |
| વીર નિર્વાણ અન્ય પ્રકાશન સામિતિ       | ૪૮, સીતલામાતા બજાર, ઈન્દોર-૨ (મ. પ્ર.)                | —      |
| જૈન સાહિત્ય સદન                       | ચાંદની ચોક, દિલ્હી-૬                                  | ૦-૫૦   |
| પ્રેમજાગર જૈન                         | ૪૬૮૪૧૨૧, અન્સારી રોડ, દરિયાગંજ, દિલ્હી-૬              | —      |
| શ્રી પાંડ્યા સંસ્કૃત ફંડ              | જુના                                                  | ૧-૦૦   |
| વીર નિર્વાણ અન્ય પ્રકાશન સામિતિ       | ૪૮, સીતલામાતા બજાર, ઈન્દોર-૨                          | ૧-૦૦   |
| જ્ઞાનમં                               | મળમંજ, ભાગલપુર-૨                                      | ૦-૫૦   |
| "                                     | "                                                     | ૦-૫૦   |
| કમલ પ્રકાશન ટ્રસ્ટ                    | ચાંદી રોડ, અમદાવાદ-૧૪                                 | —      |
| "                                     | "                                                     | —      |
| અ. ભા. દિ. જૈન પરિવહ પબ્લિકેશન્સ હાઉસ | ૨૦૪, હરીજાગલાં, દિલ્હી-૬                              | ૫-૦૦   |

| અનુ. | પુસ્તકનું નામ                                      | ભાષા                  | લેખક-સંપાદક                                           |
|------|----------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------------------------------------|
| ૨૬   | જૈન લક્ષણાવળી ભાગ-૨                                | હિન્દી                | સં.: બાલચન્દ્ર સિદ્ધાંતશાસ્ત્રી                       |
| ૨૭   | સમણસુત્ત'                                          | પ્રાકૃત-હિન્દી પ્રેરક | આચાર્ય વિનોબા ભાવે                                    |
| ૨૮   | પ્રાચ્ય જૈન સરાક ચોધ કાચ'                          | હિન્દી                | બાણુલાલ જૈન જામાદાર                                   |
| ૨૯   | જીવન્ધર                                            | "                     | રાધાગોહન જૈન                                          |
| ૩૦   | જૈન જ્યોતિષોક                                      | "                     | ગોતીચંદ જૈન સરાક                                      |
| ૩૧   | જૈન દર્શન, મનન ઔર મીમાંસા                          | "                     | મુનિ નયમલલ                                            |
| ૩૨   | જૈન ધર્મકા મૌલિક ઇતિહાસ                            | "                     | આચાર્યશ્રી હસ્તીમલલ                                   |
| ૩૩   | સત્યકા ખોજ: અનેકાંત કે આલોકમે'                     | "                     | મુનિ નયમલલ                                            |
| ૩૪   | અંગસ્તુતાણી ભા. ૧-૨-૩                              | પ્રાકૃત               | સં.: "                                                |
| ૩૫   | જૈન અંગ શાસ્ત્ર કે અનુસાર માનવ વ્યક્તિત્વ કા વિકાસ | હિન્દી                | ડૉ. હરીન્દ્રભૂષણ જૈન                                  |
| ૩૬   | જૈન સ્થાપત્ય, શિલ્પ એવં મૂર્તિ કલા                 | "                     | ડૉ. જયકિશનપ્રસાદ ખડેલવાલ                              |
| ૩૭   | જૈન સાહિત્ય કા બૃહત ઇતિહાસ ભાગ. ૬ કાવ્ય સાહિત્ય    | "                     | ડૉ. શુભાબયન્દ્ર ચૌધરી                                 |
| ૩૮   | અપભ્રંશ કથા કાવ્ય                                  | "                     | ડૉ. પ્રેમચન્દ્ર જૈન                                   |
| ૩૯   | જૈનધર્મ' કે ઓવીસ લીય'કર                            | હિન્દી                | ડૉ. ગોકુલચન્દ્ર જૈન                                   |
| ૪૦   | નારી આલોક કી નૌ કિરણ'                              | "                     | મિશ્રીમલ જૈન                                          |
| ૪૧   | પ્રશ્નવ્યાકરણ સૂત્ર                                | "                     | સં.: ઉપાધ્યાય અમર મુનિ                                |
| ૪૨   | જૈનધર્મસાર                                         | "                     | જિનેન્દ્રકુમારજી વણી'                                 |
| ૪૩   | જૈનધર્મ'                                           | "                     | રતનલાલ જૈન                                            |
| ૪૪   | શ્રમણ સંસ્કૃતિ કે ઢાઈ હાનર વર્ધ'                   | "                     | મુનિ મહેન્દ્રકુમારજી 'કમલ'<br>સં. નેમચન્દ્રજી પુગલિયા |
| ૪૫   | ધ જૈન કન્સેપ્ટ ઓફ ઓમનીસેન્સ                        | અંગ્રેજી              | રામજીસિંહ                                             |
| ૪૬   | જૈન વાંગમય કા પ્રામાણિક સર્વેક્ષણ                  | હિન્દી                | શ્રીધર વાસુદેવ સોહાની                                 |
| ૪૭   | જૈન વીજ્ઞાન એન્ડ જીનેટીક રીસર્ચ'                   | અંગ્રેજી              | ડૉ. એચ. પી. વર્મા અને ડૉ. એ. પી. બા.                  |
| ૪૮   | વીર અંગદ ચરિત્ર                                    | હિન્દી                | શ્રી મૂલચન્દ્રજી મુનિ                                 |
| ૪૯   | જૈનધર્મ' કા મૌલિક ઇતિહાસ ભા-૨                      | "                     | આચાર્યશ્રી હસ્તીમલલ                                   |
| ૫૦   | શ્રી ગુરુ ગૌતમસ્વામી                               | ગુજરાતી               | શ્રી રતિલાલ દીપચંદ દેસાઈ                              |
| ૫૧   | તત્ત્વાર્થસૂત્ર (ઈન્ડિયન આયુર્વિજ્ઞાન)             | અંગ્રેજી              | વિવેચક: પંડિત મુખલાલજી                                |





|                                       |                                               |             |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------|-------------|
| વીર સેવા મંદિર                        | ૨૧, દરિયામંજ, દિલ્હી-૬                        | ૨૫-૦૦       |
| સર્વ સેવા સંઘ પ્રકાશન                 | રાજઘાટ, વારાણસી                               | ૧૦-૦૦ ૧૨-૦૦ |
| અહિંસા નિરૂત્તર                       | બેલચાપા, બિહાર                                | ૩-૦૦        |
| જૈન સાહિત્ય સદન                       | માંદની ચોક, દિલ્હી-૬                          | ૦-૫૦        |
| જૈન ત્રિશેક સંસ્થાન                   | વીર વિદ્યાન વિહાર, નજરુગઢ નવી                 | ૧-૫૦        |
| આદર્શ સાહિત્ય સંઘ                     | ચુરુ (રાજસ્થાન)                               | ૨૫-૦૦       |
| જૈન ઇતિહાસ સમિતિ                      | જયપુર (રાજસ્થાન)                              | ૪૦-૦૦       |
| જૈન વિશ્વ ભારતી                       | લાકનૌ (રાજસ્થાન)                              | ૫-૦૦        |
| "                                     | "                                             | ૨૫૫-૦૦      |
| સન્મતી જ્ઞાનપીઠ                       | આગરા-૨                                        | ૧૫-૦૦       |
| જ્ઞાનમ્                               | શુભામંજ, ભાગલપુર                              | ૦-૫૦        |
| પાર્શ્વનાથ વિદ્યાશ્રમ શોધ સંસ્થાન     | જૈન ઈન્સ્ટીટ્યુટ, આઈ. ટી. આઈ. રોડ, વારાણસી-૫  | ૨૫-૦૦       |
| "                                     | "                                             | ૨૦-૦૦       |
| પરામ પ્રકાશન                          | ૩-૧૧૪, કલ્કત્તા, વિશ્વાસનગર, શાહરો, દિલ્હી-૩૨ | —           |
| વીર-નિર્વાણ ગ્રન્થ પ્રકાશન સમિતિ      | ૪૮, સીતલમાતા બગીચા, ઇન્દોર-૨                  | ૩-૦૦        |
| સન્મતિ જ્ઞાનપીઠ                       | આગરા-૨                                        | ૨૦-૦૦       |
| સર્વ સેવા સંઘ પ્રકાશન                 | રાજઘાટ, વારાણસી-૧                             | —           |
| અ. ભા. દિ. જૈન પરિષદ પબ્લિકેશિયન હાઉસ | ૨૦૪, હરીયાકલા, દિલ્હી-૬                       | ૫-૦૦        |
| શીતલ જૈન સાહિત્ય સદન                  | માંડલગઢ, ભોલકાશ રાજસ્થાન                      | ૫-૦૦        |
| એલ. ડી. ઈન્સ્ટીટ્યુટ                  | ગુજરાત વિદ્યાપીઠ પાસે, અમદાવાદ-૬              | ૩૦-૦૦       |
| જ્ઞાનમ્                               | શુભામંજ, ભાગલપુર-૨                            | ૦-૫૦        |
| "                                     | "                                             | —           |
| ચન્દ્રશેખર કટારીયા                    | ભોમએક, રતલામ (મ. પ્ર.)                        | ૧-૦૦        |
| જૈન ઇતિહાસ સમિતિ                      | જયપુર                                         | ૪૦-૦૦       |
| શ્રી જીવન મણી ટ્રસ્ટ                  | —                                             | —           |
| એલ. ડી. ઈન્સ્ટીટ્યુટ                  | ગુજરાત વિદ્યાપીઠ પાસે, અમદાવાદ                | —           |



૫૨ આસ્પેક્ટ ઓફ લૅન આર્ટ ઓન્ડ  
આર્કિટેક્ચર

બુદ્ધ બુદ્ધ વિદ્વાનોના પ્રવચનો

૫૩ ઈસિઆસિયાઈ

૫૪ આત્મજ્ઞાન અને સાધનાપથ

ગુજરાતી મુનિશ્રી અમરેન્દ્રવિજયજી

૫૫ સ્વાનુભૂતિ અને સમ્યક્દર્શન

" "

૫૬ ચિત્ત સ્થૈર્યની કેડીઓ

" "

૫૭ સાધનાનું દૃઢ્ય

" "

૫૮ ૨૫ હેતુલક્ષી યોજનાઓ

" કુમારપાળ વિ. શાહ

૬૯ જ્ઞાનકા અમૃત

હિન્દી શ્રી જ્ઞાનમુનિજી

૬૦ સાધના કે અમર પ્રતીક

" "

૬૧ ન્યુ ડોક્યુમેન્ટસ ઓફ લૅન પેઈન્ટીંગ્ઝ

અંગ્રેજી સં. : સ્વ. ડૉ. મોતીચંદ્ર અને  
ડૉ. ઉમાકાંત શાહ

૬૨ કૉન્ટ્રીપુથન ઓફ લૅનીઝમ હ  
ઇન્ડિયન કંસ્ટર

" સં. ડૉ. આર સી. દિવેદી

૬૩ આચારો

હિન્દી સં. મુનિશ્રી નથમલજી

૬૪ ભરત બાહુબલિ મહાકાવ્યમ્

" અનુવાદ મૂળ લે. શ્રી પુણ્યકૃશ્ણભાણી  
અનુ. મુનિશ્રી હલહરાજ

૬૫ ચિયરી ઓફ એટમ ઈન લૅન ફીલો-  
સોફી

અંગ્રેજી સં. મુનિ મહેન્દ્રકુમાર [દ્વિતીય]

૬૬ દશ વૈકલ્પિક

હિન્દી અનુવાદ મુનિશ્રી નથમલજી

૬૭ દસવેઆલિયં

" સં. : વિવેચક : મુનિશ્રી નથમલજી

## સ્વાધ્યાય

ન વિ અત્યિ

ન વિ આ હોહી

સન્ન્યાસમ્

તવેકમ્.



|                          |                                 |       |
|--------------------------|---------------------------------|-------|
| એલ. ડી. ઈન્સ્ટીટ્યુટ     | ગુજરાત વિદ્યાપીઠ પાસે, અમદાવાદ  | —     |
| "                        | "                               | —     |
| ગુજરે અન્યરતન કાપલિય     | કુવારા સામે, રિલિફ રોડ, અમદાવાદ | —     |
| "                        | "                               | —     |
| "                        | "                               | —     |
| "                        | "                               | —     |
| "                        | "                               | —     |
| વર્ધમાન સેવા ટ્રેન,      | ૬૮, ગુલાબવાડી, ગુ'બઈ-૪          | ૦-૭૫  |
| —                        | —                               | —     |
| —                        | —                               | —     |
| શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય | આનસ્ટ કાંતિભાઈ, ગુ'બઈ-૩૬        | —     |
| મેતીલાલ બનારસીદાસ        | રિલ્ડી                          | ૪૫-૦૦ |
| જૈન વિશ્વકારતી           | લાડનું                          | ૩૦-૦૦ |
| "                        | "                               | ૩૦-૦૦ |
| "                        | "                               | ૮-૦૦  |
| "                        | "                               | ૧૫-૦૦ |
| "                        | "                               | ૮૫-૦૦ |

## સ્વાધ્યાય

સ્વાધ્યાય જેલું

તપ કદી થયું નથી,

વર્તમાનમાં છે નહિ

અને ભવિષ્યમાં થશે નહિ.



ભવતારક ભગવાન ક્રક્રક્ર  
શ્રી મહાવીરસ્વામીને ક્રક્ર  
કોટી કોટી વંદના ક્ર



જે.  
ચિત્તરંજન  
એન્ડ  
કંપની

હકિયોર્ટસ  
એક્સપોર્ટસ  
અને  
કમીશન એજન્ટ

૪૧૨, મેકર ભવન ૧૧૨,  
૧૧, ન્યુ મરીન હાઈ-વે,  
મુંબઈ-૪૦૦ ૦૨૦.

ફોન : એકિસ : ૩૧ ૧૨ ૩૬  
ફોન : ઘર : ૩૬ ૫૪ ૦૮  
તાર : “વર્ધા” મુંબઈ

નિષ્પદમસંગીતિએ, આચાર્ય વિનોબા ભાવેની માગણીને પૂરી કરવા “ સમણસુત ” નામે જૈન ધર્મનો સાર સમજાવતો ગ્રંથ તૈયાર કર્યો. આ ગ્રંથ રાષ્ટ્રીય સમિતિના ચારે જૈન ફિરકાના આઠ અતિથિવિશેષ આચાર્યો તથા મુનિવરોની દેખરેખ નીચે અનેક વિદ્વાનોના સહકાર લઈને તૈયાર કરવામાં આવ્યો છે; અને એતું પ્રકાશન વારાણસીના સર્વ સેવા સંઘે કર્યું છે. મૂલ્ય રૂ. ૧૨-૦૦ છે. આ ગ્રંથમાં મૂળ પ્રાકૃત ગાથાઓ સાથે એનો હિંદી અનુવાદ આપવામાં આવ્યો છે. આ ગ્રંથ ગુજરાતી, અંગ્રેજી વગેરે ભાષાઓના અનુવાદ સાથે પણ પ્રગટ કરવામાં આવનાર છે. આ ગ્રંથનું અનેક રાજ્યોમાં, જાહેરસભામાં, વિશિષ્ટ વ્યક્તિઓએ ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું.

## સમણસુત

### ગ્રંથનું

### દેશભરમાં

### ભવ્ય

### ઉદ્ઘાટન

## વડા પ્રધાન ને

## ભગવાન શ્રી

## મહાવીરનો

## ચિત્રસંપૂટ

## અર્પણ

નવી દિલ્લી : વડા પ્રધાન શ્રીમતી ઇન્દિરા ગાંધીને તેમના નિવાસસ્થાને જઈને જૈન ચિત્રકળા નિદર્શન સમિતિ તરફથી સર્વશ્રી ધીરજલાલ ટોડરશી શાહ અને સુંદરલાલ જયેરી તેમજ કીર્તિ-

કુમારભાઈએ શ્રી તીર્થંકર ભગવાન મહાવીરનો ચિત્રસંપૂટ અર્પણ કરેલ હતો. આ જ ચિત્રસંપૂટ સમિતિ તરફથી કેન્દ્રીય પ્રધાન શ્રી જગજીવનરામ અને ડૉ. કરજીસિંહને પણ અર્પણ કરાયો. તા. ૧લી જુલાઈ ૧૯૭૪ના રોજ આ સમર્પણ પ્રસંગે રાજકીય આગેવાનોએ સંપૂટના સંપાદક મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજ અને તેના કલાકાર શ્રી ગોકુલભાઈ કાપડિયાની સુકતકંઠે પ્રશંસા કરી હતી.

આના આગલા દિવસે આચાર્ય શ્રી વિજયસમુદ્રસૂરિજી મહારાજની સ્વાગત યાત્રામાં પંજાબી બહેનોએ આ ચિત્ર-

સંપૂટને જીથવાર વારાફરતી માથે મૂકી તેનું ગૌરવ કર્યું હતું. આ સંપૂટ આચાર્યશ્રીને પણ સમિતિ તરફથી સમર્પણ કરાયો.

વડાપ્રધાનને ગ્રંથ સમર્પણ કરાયા બાદ આચાર્ય શ્રી તુલસીજી આદિ શ્રમણોની નિશામાં ચોળચેલ સમારોહમાં મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજને આગે ઉત્તમ કલાત્મક ગ્રંથ શતાબ્દી વર્ષમાં આપવા માટે અભિનંદન આપ્યા હતા.

સમિતિ તરફથી આ ચિત્રસંપૂટ આજી તુલસીજી, ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યામુનિજી અને કેબીનેટ પ્રધાન શ્રી સરોજની મહિપાને પણ સમર્પણ કરાયો.



# “અનુત્તરયોગી તીર્થંકર મહાવીર” નવલકથાનું ઉદ્ઘાટન



ઇન્દોર : અત્રે ૧૪ ફેબ્રુઆરી ૧૯૫૧ના રોજ સ્થાનિક વિશ્વવિદ્યાલયના સભાગૃહમાં શ્રી રાજકુમારસિંહજીની અધ્યક્ષતામાં ‘અનુત્તરયોગી તીર્થંકર મહાવીર’ નવલકથાના પ્રથમ ખંડનું પત્રકાર શ્રી રાહુલ ગારપુતેએ ઉદ્ઘાટન કર્યું હતું. આ નવલકથા શ્રી વીર નિર્વાણ અન્ય પ્રકાશન સમિતિ ઇન્દોર તરફથી પ્રગટ થઈ છે.

બીજો દિવસે પ્રકાશન સમિતિના ઉપક્રમે આ નવલકથા પર પરિસંવાદ થયો. તેમાં સર્વશ્રી રાજકુમાર કુંભજ, રાજેન્દ્ર માથુર, રાજેન્દ્ર મિશ્ર, રૂયામ વ્યાસ અને ડૉ. નેમીચન્દ જૈને નવલકથાની વિરતૂત ચર્ચા કરી હતી.

ધીર નસુ આનંદ ઉરધારી છે

ત્રિજાતના પદ જન સુખદાયક

સ્વાચકે સચેકે ગુણધારી છે,

તારકે ધારકે હો નર સૌના,

વારકે વિવચ વિકારી છે,

ધીર નસુ આનંદ ઉરધારી છે...

卐

## મેસર્સ દેવજી કેશવજી એન્ડ કું.

□ ૧૧૪, કેશવજી નાંકે રોડ,

□ મુંબઈ-૪૦૦-૮૦૬.

□ એ ફિન : ૩૩૩૧૧૧ : ૩૩૩૨૧૮ • ફાન • ૫૯૧૨૨૬ : ૩૩૫૩૨૦ : ૬૨ □



નવીનદંડી : ‘વિદ્યા અને  
ત્યાગની મૂર્તિ’ સમો વિદ્યાનવગ  
સમાજ માટે કલ્પવૃક્ષ સમાન  
છે. વિદ્યાનેનાં માગદર્શન દ્વારા  
જ સમાજ કુલી-કાલી શકે છે.  
સાહિત્ય અને સંસ્કૃતિની રક્ષા  
માટે આ રૂપ૦૦મા નિર્વાણ  
વર્ષમાં વિદ્યાનોનું ધરધરમાં બહુ-  
માન કરવું જોઈએ. એમ કરવાથી  
જ આપણે આપણી પ્રાચીન ગરિમા  
અને આદર્શને સુરક્ષિત રાખી  
શકીશું.’

ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાનંદ-  
મુનિજીએ ‘વીર નિર્વાણ ભારતી’ના  
ઉપક્રમે અત્રેના શ્રી જૈન બાલ  
આશ્રમ (હરિયાગંજ)ના પટંગણમાં  
ચોળયેલ વિદ્યાનેના બહુમાનના  
સમારોહ પ્રસંગે આ ઉદ્દગારો  
કાઢ્યા હતા.

આ સમારોહમાં ચાર વિદ્યાને  
પંડિત જિનદાસ પાંચનાથ ફકુલે  
(શાલાપુર), પંડિત જગન્નાહન-  
લાલ શાસ્ત્રી (કટની), પંડિત દલ-  
સુખભાઈભાલવણિયા (અમદાવાદ)  
અને પંડિત ભંવરલાલ, ન્યાયતીર્થ  
(જયપુર) નું મધ્યપ્રદેશના મુખ્ય  
પ્રધાન શ્રી પ્રકાશચંદ્ર શેઠીએ,  
‘વીર નિર્વાણ ભારતી’ પુરસ્કાર  
આપીને બહુમાન કયું હતું.  
વિદ્યાનેને સુવર્ણપદક, પ્રશસ્તિ  
પત્ર અને રૂ. ૨૫૦૦ એનાયત  
કરાયા હતા.

ઉપાધ્યાય શ્રી વિદ્યાનંદ  
મુનિજીની પ્રેરણાથી રૂપાયેલ આ  
‘વીર નિર્વાણ ભારતી’ સંસ્થાએ

# વિદ્યાનોનું બહુમાન

૧૯૭૫ના વરસમાં દીવાળી સુધીમાં  
૫૦ વિદ્યાનેનું બહુમાન કરવાની  
યોજના બનાવી હતી.

આ યોજના અનુસાર આ  
સંસ્થા તરફથી, આ ચાર વિદ્યાને  
ઉપરાંત સર્વશ્રી પંડિત બેચરદાસ-  
જી [અમદાવાદ], પંડિત કુલચંદ્રજી  
સિદ્ધાંતશાસ્ત્રી [વારાણસી], ડૉ.  
દરબારીલાલ કોઠિયા, પંડિત  
પરમેષીદાસ જૈન, પંડિત મકખન-  
લાલજી શાસ્ત્રી સિદ્ધાંતવાચસ્પતિ  
[મોરેના], પંડિત બંશીધરજી  
શાસ્ત્રી, બ્યાકરણાચાર્ય [ખીના],  
શ્રી એ. સુખગૌયા શાસ્ત્રી, સિદ્ધા-  
ન્તાચાર્ય [મેંગલોર], શ્રી અગર-  
ચંદ્રજી નહાટા: [બીકાનેર] પંડિત  
નાથુલાલજી શાસ્ત્રી [દિન્દોર], શ્રી  
હીરાલાલજી શાસ્ત્રી [ખાવર],  
શ્રી ડી. એસ. શ્રીપાલ [મદ્રાસ],  
શ્રી હીરાલાલજી જૈન ‘કૌશલ’  
[દિલ્હી], ડૉ. કસ્તુરચંદ્રકાસલીવાલ  
[જયપુર], પંડિત મનોહરલાલજી  
શાહ જૈન [રાંચી], પંડિત એસ.  
આદિરાજ શાસ્ત્રી [હુમ્મય],  
શ્રીકાન્ત ભુજબલ શાસ્ત્રી, ડૉ.  
રાનરામ જૈન [આરા] અને  
પંડિત જિનરાજ હેગડે વગેરેનું  
બહુમાન કરાયું હતું.

પીપલાની (લોપાલ) : અત્રે  
પંચકલ્યાણકની ઉજવણી પ્રસંગે  
અધ્યાત્મસંત શ્રી કાનજી-  
સ્વામીની સાન્નિધ્યમાં ડૉ. હુકુમ-  
ચન્દ્રજી ભારિલેલનું સન્માન કરાયું  
હતું. ઉત્તર પ્રદેશ મુચ્છલ મંડળ  
તરફથી મધ્યપ્રદેશના ભૂતપૂર્વ  
નાણાંપ્રધાન શ્રી મિશ્રીલાલજી  
ગંગપાલે શ્રી ભારિલેલને તેમની  
કૃતિ “તીર્થ”કર મહાવીર જ્યોર  
ઉનકા સર્વોદય તીર્થ” પુસ્તક  
તેમજ તેમની વિવિધ જૈન  
સાહિત્ય સેવાઓ માટે  
રૂ. ૨૫૦૦૧ શેકડા, શાહ અને  
અક્ષિનંદનપત્ર લેટ અપાયા હતા.

પોતાના સન્માનના જવાબમાં  
ડૉ. ભારિલેલે પોતાના તરફથી  
રૂ. ૧૦૧ ઉમેરીને, પોતાને મળેલ  
રૂ. ૨૫૦૦૧ને પુરસ્કાર વિતરાગ  
[વિજ્ઞાન સાહિત્ય પ્રકાશન [આશ્રા]  
સંસ્થાને સહયોગ દાનમાં આપ્યો  
હતો.

ગંજબાસોદા : ભગવાનના  
કેવળજ્ઞાન કલ્પવૃક્ષ ઉત્સવ પ્રસંગે  
શહેરના વૈદ્યાવૃદ્ધ વિદ્યાન પંડિત  
પદ્મરામજી ન્યાયતીર્થ શાસ્ત્રીનું  
સન્માન કરાયું હતું.

સતના : કેવળજ્ઞાન દિવસ-  
ના સમારંભમાં સતના જૈન  
સમાજ અને નગર નિવાણીસવ  
સમિતિ તરફથી વૈદ્યાવૃદ્ધ વિદ્યાન  
પંડિત જગન્નાહનલાલજીનું  
બહુમાન કરાયું હતું.



કુરુક્ષેત્ર : આખલ ભારતીય પ્રાચ્ય વિદ્યા સંમેલને, ડીસેમ્બર ૭૪માં કુરુક્ષેત્ર વિશ્વવિદ્યાલયમાં યોજાયેલ એક સમારોહમાં પ્રાકૃતના પ્રાધ્યાપક ડૉ. પ્રેમસુમન જૈનને શ્રી દેવકુમાર પુરસ્કાર આપ્યો હતો.

ઐસુર : નિર્વાણ સમિતિના ઉપક્રમે ૨૨મી જુન ૧૯૫૧ના રોજ ઐસુર વિશ્વવિદ્યાલયના ઉપકુલપતિ શ્રી ડી. જખરે ગૌડાની અધ્યક્ષતામાં જ્ઞાનગોષ્ઠી યથા. આ પ્રસંગે સમિતિએ ઐસુર વિશ્વવિદ્યાલયને જૈન દર્શન અને પ્રાકૃત ભણનાર વિદ્યાર્થીઓને વાર્ષિક શિષ્યવૃત્તિ આપવા ડૉ. ત્રણ હજારનું ફાન આપવાની નહેરાત કરી, આ શિષ્યવૃત્તિ દર વર્ષે વિદ્યાર્થીની યોગ્યતા મુજબ ભતિ, વણ કે ધર્મના ભેદભાવ વિના જૈનદર્શન અને પ્રાકૃતમાં ઉચ્ચ શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરનારને મળશે.

આઠ જૈન ભાષાઓએ આ બાબુ વરસ માટે ડૉ. જે હજાર જૈન દર્શન ભણનાર વિદ્યાર્થીઓ માટે આપ્યા.

પતિયાલા : પંજાબ સરકારે પંજાબી વિશ્વવિદ્યાલયને લગવાન મહાવીર સંશોધન કેન્દ્ર માટે ડૉ. હસ લાખતું અનુદાન આપવાની સંમતિ આપી છે અને હર વરસે ડૉ. જે લાખ આપતા રાજ્યની પણ નહેરાત કરી છે.

શુર નાનક વિશ્વ વિદ્યાલયે પણ જૈનધર્મ અને પ્રાકૃતના અધ્યયન માટે વ્યવસ્થા કરી છે.

## ડૉ. પ્રેમસુમન જૈનને દેવકુમાર પુરસ્કાર

દિલ્હી : [શ્રી રાજકૃષ્ણજી જૈન ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટે જૈનદર્શન, ન્યાય, અધ્યાત્મ, અપરિગ્રહ, અનેકાંત, સ્યાદ્વાદ આદિ વિષયો પરના સર્વોત્તમ પ્રવચન માટે ડૉ. પાંચ હજારનો પુરસ્કાર નહેર કર્યો છે. આ વિષયો પરના પ્રવચન દર વરસે દીપાવલી આસપાસ યોજાયે. દિલ્હી વિશ્વવિદ્યાલયે સ્વ. શ્રી રાજકૃષ્ણજી જૈન મેમોરિયલને સંમતિ આપી દીધી છે.

આચા : શ્રી લક્ષ્મીદેવી જૈન પુરસ્કાર યોજના સમિતિએ ૧૯૭૪ થી ૧૯૭૬ સુધીમાં પ્રગટ થયેલ “લગવાન મહાવીર” અંગેના પુસ્તક પર સર્વોત્તમ પુરસ્કાર ડૉ. ૩૦૦૦ અને “જૈનધર્મ” અંગેના પુસ્તક પર સર્વોત્તમ પુરસ્કાર ડૉ. ૧૫૦૦ની નહેરાત કરી હતી.

સમિતિએ આ ઉપરાંત નિર્વાણ દિને પ્રગટ થયેલ સર્વોત્તમ પત્ર-પત્રિકા વિશેષાંક માટે ડૉ. ૧૦૦૦ અને લગવાન મહાવીર અને જૈન ધર્મ સંબંધી સર્વ શ્રેષ્ઠ લેખ માટે ડૉ. ૧૫૦૦નો પુરસ્કાર યોગ્ય કર્યો છે.

લેખકોએ પોતાનું પુસ્તક અને લેખની તેમજ સંપાદકોએ પોતાના સામયિકની બધે નકલ શ્રી જ્યોતિષસાહ જૈન, મેસર્સ વિનોદીલાલ જ્યોતિષસાહ જૈન, દીગ્ગર કમીશન એજન્ટ, ૧૩૭, ગંજબહાર, મેરઠકેન્ડ. [ઉ. પ્ર.]ના સરનામે મોકલી આપવાની હતી.

## સર્વોત્તમ પુરસ્કારની ઘોષણા

સિરોહી : અહીં જૈન પત્ર-પત્રિકાઓનું પ્રદર્શન યોજવામાં આગ્રહ હતું. સારામાં સારી પત્રિકાને પુરસ્કાર આપવામાં આવ્યો હતો.

હે માનવ !  
એક માત્ર સત્યને જ સારી રીતે જાણુ  
અને યોગ્ય !

**પ્રવીણચન્દ્ર એન્ડ કંપની**

○ ૧૫૮-૧૦, કાન્પાદેવી રોડ, ○
○ મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨ ○





નવીદિલ્હી : ભગવાન મહા-  
વીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ  
રાષ્ટ્રીય સમિતિ દ્વારા નિર્ધારિત  
કાર્યક્રમોમાં એક મહત્વપૂર્ણ  
કાર્યક્રમ દેશના ૨૦ રાજ્યોમાં  
'ભગવાન મહાવીર ગ્રામીણ પુસ્તકાલયો  
'ની સ્થાપના કરવાનો છે.

ભારત સરકારે આ હેતુ  
માટે ૧૫ રાજ્યોમાં 'ભગવાન  
મહાવીર ગ્રામીણ પુસ્તકાલયો'  
માટે રૂ. સાડા ચાર લાખનું અનુ-  
દાન આપ્યું છે. પાંચ રાજ્યો  
તરફથી સૂચના હુજી સુધી નથી  
મળી. મળેથી તેમને પણ અનુદાન  
અપાશે.

જે રાજ્યને રૂ. ૩૦ હજારનું  
અનુદાન આપ્યું છે તે રાજ્યોના  
નામ આ પ્રમાણે છે : ૧. આસામ,  
૨. એરિસસા, ૩. બિહાર, ૪.  
ગુજરાત, ૫. હિમાચલ પ્રદેશ,  
૬. કેરળ, ૭. કર્ણાટક, ૮. મધ્યપ્રદેશ,  
૯. મણિપુર, ૧૦. મેઘાલય, ૧૧.  
મહારાષ્ટ્ર, ૧૨. ૫ ખંગાળ, ૧૩.  
રાજસ્થાન ૧૪. તામિલનાડુ અને  
૧૫. ત્રીપુરા

બુદ્ધેલાખંડ : પ્રાચ્ય વિદ્યા  
શોધ અકાદમીએ "વર્ધમાન  
શોધ પુસ્તકાલય"ની સ્થાપના  
કરી છે. અકાદમી તરફથી "જેન  
દર્શનમાં આત્મદ્રવ્યનું વિવેચન"  
વિષે શોધ નિર્ણય પ્રકટ કરાયો છે.  
મૂલ્ય રૂ. ૧૫. પ્રાપ્તિસ્થાન :  
નિર્દેશન પ્રાચ્ય વિદ્યા શોધ  
અકાદમી, પો. ચુરાસા, જિ. જાંસી,  
ઉ. પ્ર., પીનકોડ ૨૮૪૨૦૪.

## મહાવીર ગ્રામીણ પુસ્તકાલયો માટે કુલ રૂ. સાડા ચાર લાખનું અનુદાન

જયપુર : નિર્વાણ સમિતિ-  
ના ઉપક્રમે ચેબ્બેલ "જેન  
સાહિત્યલેટ સમારોહમાં" વિવિધ  
સંસ્થાઓ તરફથી રૂ. બે લાખની  
કિંમતના ૧૨ હજાર જેન પુસ્તકો  
રાજ્યપાલને લેટ અપાયા. આ  
પુસ્તકો ત્રણ વિશ્વવિદ્યાલયોમાં  
રખાશે

રાજસ્થાન વિશ્વવિદ્યાલયના  
કુલપતિ ડૉ. ગોવિંદચંદ્ર પાંડેએ  
કહ્યું કે આ વરસના પ્રથમ સત્ર-  
થી જ રાજસ્થાન વિશ્વવિદ્યાલય-  
માં જેન દર્શનના ઉચ્ચ અભ્યા-  
સની શરૂઆત કરાશે.

### પુસ્તકો લેટ

બાદમેર [રાજસ્થાન] રાજ-  
સ્થાનના તમામ જિલ્લા પુસ્તકા-  
લયોમાં સ્થાપિત "ભગવાન મહા-  
વીર કક્ષ" માટે, શ્રી આદીત્યર  
જેન મંડળ, બાદમેરે ૭૫ પુસ્તક,  
શ્રી પાર્શ્વ જેન મંડળ, બાદમેરે  
૭૮ પુસ્તક, શ્રી વર્ધમાન જેન  
મંડળ, બાદમેરે ૬૦ પુસ્તક, શ્રી  
વન્દના પ્રકાશન, બાદમેરે ૮૫  
પુસ્તક, શ્રી નાકોહાણ તીર્થ,  
મેવાનગરે ૩૦ પુસ્તક અને ૩૦  
ચિત્ર તેમજ શ્રી બૂચચંદ જેન,  
બાદમેરે ૮૫ પુસ્તકો લેટ  
આપ્યા હતા.

જયપુર : રાજસ્થાન યુનિ-  
વર્સિટીના ઉપ-કુલપતિ શ્રી  
ગોવિંદચંદ્ર પાંડેના પ્રમુખસ્થાને  
જેન સાહિત્ય લેટ કાર્યક્રમ  
ચોળાયો. આ પ્રસંગે રાજસ્થાન-  
ના રાજ્યપાલ શ્રી જોગિન્દ્રસિંહ  
મુખ્ય અતિથિ હતા.

આ પ્રસંગે રાજસ્થાન સર-  
કારે પુસ્તકાલયોમાં મહાવીર ખંડ  
સ્થાપવાની જાહેરાત કરી. એ માટે  
રૂ. એક લાખની કિંમતના ૧૨  
હજાર પુસ્તકો લેટ અપાયા.

ધંધારસી (મ.પ્ર.)માં ૨૨  
ડીસેમ્બર ૧૯૭૪ના 'અનેકાંત  
સાહિત્ય શોધ સંસ્થાન'ની સ્થા-  
પના થઈ.

મદ્રાસ : શ્રી અગરચંદ  
જ્ઞાનમલ જેન કોલેજના પ્રાંગણમાં  
૧૬-૧૦-૭૫ના શ્રી સૂરજમલ  
જ્ઞાનચંદ મેહતાએ ભગવાન મહા-  
વીર જ્ઞાન-ભવનનું શિક્ષાર્થપણ  
કયું. આ ભવનનું શેત્રફળ નવ-  
હજાર રૂબરૂ ફીટનું છે. તેમાં  
કોલેજના વિદ્યાર્થીઓ શોજ  
પ્રાર્થના કરશે.

આ જ્ઞાનભવનમાં એક  
વિશાળ જેન પુસ્તકાલય પણ  
ખોલવામાં આવશે. પ્રાર્થના  
હોલની દીવાલો પર ભગવાન  
મહાવીરની વાણી શિક્ષાલેખો દ્વારા  
અંકિત કરાશે.



# ત્રીસ પુસ્તકાલયોને

ત્રણ

ત્રણ

જૈન સેટ

લેટ

બિકાનેર : સાધુભાગી જૈન  
સચે રાજસ્થાનનાં ૨૬ જિલ્લા  
પુસ્તકાલયો, ત્રણ વિશ્વવિદ્યાલયો  
અને રાજ્ય વિધાનસભાના પુસ્તક  
કાલયોમાં 'મહાવીર કક્ષ' સ્થાપના  
માટે પોતાના પ્રકાશનોમાં ત્રણ  
ત્રણ સેટ લેટ આપ્યા છે.

● પ્રમાદ ન કરો ●

ખીમજી  
આણંદજીની  
કું.

ચોખા, ઘડો, તુલસીદાળ, દરેક  
ભાતજી અનાજ, ગોળ, હોમ  
તથા

દરેક ભાતના મસાલાના વેપારી.

૧૩૯, ગુલાલવાડી, કોટા સ્ટ્રીટ,  
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૪.

ફોન : ૩૩૨૩૭૧ ☆ ૩૫૫૪૨૨

...કેશા  
સાધુ  
(સમજન)ને  
સાસંગ  
કેશ...

જ્ઞ

લાયન

નવીનચંદ્ર સી.

શાહ

- ૮૫, મરીનડ્રાઈવ
- સ્પામસ્ટન
- ફ્લેટ નં. ૧૨
- મુંબઈ-૨.



● જ્ઞાતી હોમ અને ભાષી સહા યુક્ત હોમ છે ●

**VIJAY METAL**

Manufacturers & Dealers in :

V. M. Brand Stainless Steel Wares

197, Gulabwadi, Gogate Mansion, BOMBAY-2.

Kunvarji Ghelebbhai ○ Lalji Kunvarji

Dhanji Kunvarji ○ Jadavaji Kunvarji

(Kutch-Kundradiwala)

જ્ઞ તે અનુભ્ય । પાપ કર્મથી નિવૃત્ત થા,  
શરણ, માણસજી જીવન અદ્ય છે. જ્ઞ

**એમ. પી. ભાયાણી**

મૂલ્યકે મેન્ટન, બીજો માળે, રૂમ નં. ૧૭,

૮૦, પ્રિન્સેસ સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

ફોન : ૩૧૨૬૯૨ — ફોન : — ૫૨ : ૫૨૪૮૪૩

જે  
દેવોના પજુ દેવ છે  
જેને  
દેવો પજુ હાય  
ભોડી વ'રે છે  
તે  
દેવાસિદેવ  
પૂજિત એવા  
શ્રી  
મહાવીર ભગવાનને  
મસ્તક  
નમાવી  
વ'હોએ હીએ.

જ્ઞ

કંપાણી કુટુંબના  
કુટુંબીજનો

# સંવિવાદ

નવીદિલ્હી : નિર્વાણ વર્ષ દરમિયાન “જૈન ધર્મ” પર આંતરરાષ્ટ્રીય સંમેલન” યોજવા માટે ૧. પંડિત દલસુખભાઈ માલવણિયા (હાયરેક્ટર, એલ. ડી. ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઇન્ડોલોજી અમદાવાદ), ૨. ડૉ. ઉમાકાન્ત પી. શાહ (કેપ્યુટી હાયરેક્ટર, ઓરિએન્ટલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ, વડોદરા), ૩. ડૉ. એ. એન. ઉપધ્યે (અધ્યક્ષ, જૈનોલોજી એન્ડ પ્રાકૃત, મૈસુર વિશ્વવિદ્યાલય), ૪. ડૉ. નેમિચન્દ્ર શાસ્ત્રી (અધ્યક્ષ, સંસ્કૃત-પ્રાકૃત વિભાગ, હ. દ. કોલેજ, આરા.), ૫. ડૉ. સત્યવ્રત શાસ્ત્રી (અધ્યક્ષ, સંસ્કૃત વિભાગ, દિલ્હી વિશ્વવિદ્યાલય દિલ્હી), ૬. ડૉ. ગોકુલચંદ્ર, જૈન (મહામંત્રી, જૈનોલોજીકલ રિસર્ચ સોસાયટી, દિલ્હી) વગેરે પંડિતોની એક પ્લાનિંગ કમિટીની રચના કરાઈ હતી.

આ કમિટીએ દેશ અને વિદેશમાંના જૈનધર્મના વિદ્વાનો પાસે ૧. હિન્દી ઓફ જૈનિઝમ, ૨. જૈનિઝમ : એઝ ઓ રિલિજીયન એન્ડ એ સ્કુલ ઓફ ફિલોસોફી, ૩. જૈન સ્કુલ ઓફ લોજીક, ૪. જૈન સોસાયટી એન્ડ ઇટસ કલ્ચર, ૫. જૈન લિટરેચર, ૬. લેન્ગ્વેજ

ઓફ જૈન લિટરેચર એન્ડ કમ્પોસિટિવ ફિલોલોજી, ૭. જૈન આર્ટ એન્ડ આર્કીટેક્ચર,

## જ્ઞાનસત્ર

### જૈન વિદ્યાપરિષદ

૮ જૈન સ્કુલ ઓફ મેથેમેટિક્સ, ૯. જૈન ફોરમોલોજી એન્ડ અધર ઓપલઈઝ સાઇન્સીઝ, ૧૦. જૈનિઝમ એન્ડ અધર સોશયલ સાઇન્સીઝ, લાઇફ સાયકોલોજી, ઇમ્પ્રોપાલોજી, સોશયોલોજી, એન્થ્રોપોલોજી, પોલિટિકલ સાયન્સ ૧૧. જૈન સોર્સીઝ ઓફ ઇન્ડિયન હિસ્ટ્રી, સીવીલાઇઝેશન એન્ડ કલ્ચર, ૧૨. જૈનોલોજીકલ સ્ટડીઝ ઇન ઇન્ડિયા એન્ડ એપ્રોઝ, ૧૩. ટ્રેડીશનલ લનીંગ ઓફ જૈનિઝમ એન્ડ ઇટસ કલ્ચર, ૧૪. જૈનિઝમ એન્ડ ઇટસ રિલેવેન્સ—વગેરે વિષયો પર અંગ્રેજી, સંસ્કૃત, પ્રાકૃત અને હિન્દી ભાષામાં નિબંધો મોકલવા માટે સંખ્યાબંધ પત્ર-વ્યવહાર કર્યો હતો.

કમીટીએ ઘડેલ કાર્યક્રમમાં સંમેલનના સ્થળે જૈન કળા અને સ્થાપત્ય અંગે પ્રદર્શન સ્મારિકા પ્રકાશન, વિદ્વાનોનું સન્માન આદિ કાર્યક્રમોનો સમાવેશ થાય છે.

# જ્ઞાનગોષ્ઠી

રાજગૃહી (બિહાર) ૧૪ થી ૧૭ નવેમ્બર સુધી અત્રે શ્રી જૈન શ્રવેતાંબર કોઠીના મંદપમાં મુનિશ્રી રૂપચંદ્રજીની સાન્નિધ્યમાં “જૈન તત્ત્વ વિદ્યા પરિષદ” મળી. બિહારના લોકાયુક્ત શ્રી એસ. પી. સોહનીએ ઉદ્ઘાટન કર્યું.

આ પરિષદમાં ‘કનક ભાષામાં જૈન સાહિત્ય’ પર શ્રી પંચાક્ષરીએ, ‘જૈન દર્શન અને ઇસ્લામમાં અહિંસા’ પર ડૉ. ઇસરીએ, ‘પ્રાચીન અને અર્વાચીન પદ સાહિત્યમાં મહાવીર’ પર ડૉ. કરતુરચંદ કાસલીવાલે, “અતિન્દ્રિય જ્ઞાન” પર શ્રી યુધમલજી શામસુખાએ પ્રવચનો આપ્યા. “શાસ્ત્ર પરીક્ષા” ઉપર શ્રી ભાનીરામ વર્મા (અગનિસુખ)એ શોધનિબંધ વાંચ્યો. શ્રી ભંવરલાલ નાહટાએ નાલંદા-પાવાપુરી, રાજગૃહી પર ઐતિહાસિક અને પુરાતત્ત્વ દૃષ્ટિએ વિવેચન કર્યું.

પરિષદમાં પધારેલા વિદ્વાનોનું સન્માન કરાયું. અને પરિષદના અધ્યક્ષ ડૉ. નથમલજી ટંટિયાએ આવી પ્રવૃત્તિ સતત ચાલુ રાખવાનો અનુરોધ કર્યો.



રાજગૃહી [ખિઠાર] ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા પરિનિર્વાણ મહોત્સવની પ્રેરણાથી પાવાપુરી-માંના તા. ૩-૧૧-૭૫ના સમાપન સમારોહ પછી ભગવાન મહાવીરની યોધભૂમિ રાજગૃહીમાં દિગમ્બર-પ્રવેતામ્બર થાને સમાજના વિદ્વાનો અને સાધુ-સાધ્વીઓની એક જ્ઞાનગોષ્ઠિ (પરિસંવાદ) તા. ૬-૭ નવેમ્બર ૧૯૭૫ના રોજ યોજાયેલ હતી.

દિગંબર આચાર્યશ્રી વિમલ-સાગરજીના સાન્નિધ્યમાં રાજગૃહી-માં શ્રી સરસ્વતી મંદિરના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે દિગમ્બર આચાર્યશ્રી ઉપરાંત પ્રવેતામ્બર, સ્થાનક-વાસી સાધ્વીઓ અને દિગમ્બર પ્રવેતામ્બર વિદ્વાનોની આ જ્ઞાન-ગોષ્ઠિમાં ડૉ. નયમલ દંડિયા, ડૉ. તિવારી, પં. ખાણુલાલ જૈન, પ્રો. પ્રતાપકુમાર દોશિયા, ડૉ. અગરાજ ચૌધરી, ડૉ. દર્શન-સિંહુ વિવિધ દેશના ખૌદ સાધુઓ, દર્શનાચાર્ય મહાસતી શ્રી ચંદનાજી અને શ્રી સુમતિકુવરજી વગેરેએ ભાગ લીધો હતો અને મનનીય પ્રવચનો. કર્યાં હતાં. પ્રવચનોના વિષય હતા: “ભારતીય સંસ્કૃતિને જૈનધર્મનું યોગદાન” “અહિંસા અને વિશ્વશાંતિ”, “ભગવાન મહાવીર અને નારી-આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલાવર્ષના સંદર્ભમાં” સળંગ બે દિવસની આ જ્ઞાનગોષ્ઠિ ખુબ વિચાર-પ્રેરક બની હતી. □ □ □

## જૈન કલા પર સચિત્ર વ્યાખ્યાન

સાગર (મધ્યપ્રદેશ): મધ્ય પ્રદેશ રાજ્યસરકારના સહયોગથી પ્રાચીન ભારતીય ઇતિહાસ, સંસ્કૃતિ તથા પુરાતત્ત્વ વિભાગ, સાગર વિશ્વવિદ્યાલયના ઉપક્રમે ૨, ૩ અને ૪ જાન્યુઆરી ૧૯-૭૬ના અખિલ ભારતીય સ્તરે જૈન સેમિનાર યોજાયો.

જાણીતા વિદ્વાન શ્રી અગર-ચંદણ નાહટાની અધ્યક્ષતામાં, સાગર વિશ્વવિદ્યાલયના કુલપતિ પ્રો. ડી. એસ. મૂર્તિએ સેમિનારનું ઉદ્ઘાટન કર્યું. આ સેમિનારમાં જૈન પુરાતત્ત્વ, કલા અને વિજ્ઞાન, ભાષા અને સાહિત્ય, જૈનધર્મ અને દર્શન વિષયો પર જ્ઞાનગોષ્ઠી આયોજીત થઈ.

જેતું અધ્યક્ષપદ અનુક્રમે પ્રો. જગદીશચંદ્ર જૈન (મુંબઈ), ડૉ. રામચંદ્ર દિવેદી (ઉદયપુર), ડૉ. દરબારીલાલ કોઠારી (વારાણસી), ડૉ. નરેન્દ્ર ભાનાવત (જયપુર) અને શેઠ ભગવાનદાસ [સાગર]-એ સંભાળ્યું.

સેમિનારમાં લગભગ ૪૦ વિદ્વાનોએ પોતાના શોધ-નિબંધ વાંચ્યા. જૈન કલા પર સચિત્ર વ્યાખ્યાનોનું પણ આયોજન થયું. પ્રાચીન ભારતીય ઇતિહાસ, સંસ્કૃતિ અને પુરાતત્ત્વ વિભાગના અધ્યક્ષ ડૉ. કૃષ્ણદત્તે સેમિનારનું સફળ સંયોજન કર્યું. □ □ □

## જૈન સંતોની વિવિધ સાહિત્ય સેવા

જેઝેર [કર્ણાટક] અને ના હિન્દી ફોરમે ભગવાનના જન્મ-દિવસ નિમિત્તે “સ્વાતંત્ર્યોત્તર જૈન સંતો કી હિન્દી સાહિત્ય સેવા” [વપય પર સાત દિવસનું એક જ્ઞાનસત્ર ચોળ્યું હતું. સત્રમાં વંચાયેલા નિબંધોના વિષયો આ પ્રમાણે છે: ૧. જૈનત્વ: સિદ્ધાંત, પ્રારંભ અને પરંપરા ૨. જૈનધર્મ અને વિભિન્ન જૈન સંપ્રદાય, ૩. હિન્દી જૈન સાહિત્યની પૃષ્ઠભૂમિ, ૪. મૂર્તિપૂજક સંત અને તેમનું

સાહિત્ય, ૫. સ્થાનકવાસી સંત અને તેમનું સાહિત્ય, ૬. તેશપંથી અને તેમનું સાહિત્ય, ૭. દિગંબર સંત અને તેમનું સાહિત્ય, ૮. આચાર્ય શ્રી લખિય-સૂરિજી અને તેમનું હિન્દી સાહિત્ય, ૯. આચાર્ય તુલસી, વ્યક્તિત્વ અને સાહિત્ય સર્જન, ૧૦. કવિ અમરમુનિજી અને તેમનું હિન્દી સાહિત્ય, ૧૧. મુનિશ્રી મુશીલ-કુમાર અને તેમનું સાહિત્ય તથા ૧૨. મુનિશ્રી નયમલજી અને તેમનું હિન્દી સાહિત્ય.



ઉમરૈન (મધ્ય પ્રદેશ) ર૨૩  
મીએ સવારે સાહિત્યાચાર્ય ડો.  
પન્નાલાલ જૈન, (સાગર)ની અધ્ય  
ક્ષતામાં "મહાવીર વિચાર સંવિ-  
વાદ"નું આયોજન થયું. સંવિ-  
વાદમાં ડો. પ્રજાજિહારી નિગમ,  
ડો. કે. સી. જૈન, ડો. રાધનાડે,  
ડો. શિવાજી, પ્રો. શ્રી ચન્દ્ર,  
પંડિત સત્યધર શેઠી, પંડિત દયા-  
ચન્દ્ર શાસ્ત્રી, અને ઇન્દોરથી  
પધારેલા મુખ્ય અતિથિ ડો. દેવે-  
ન્દ્રકુમાર જૈને પોતપોતાની લાક્ષ-  
ણિક ઢબે ભગવાનના જીવન અને  
ઉપદેશની વિશદ સમજ આપી.  
નાગપુર [મહારાષ્ટ્ર] અત્રેની

# દહેજ પ્રથા અયોગ્ય છે વિષય પર મહિલાઓની ચર્ચા

નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિએ ૨૩  
ફેબ્રુઆરીથી માચ ૭૫ સુધી  
વ્યાખ્યાનમાળા ચોજી હતી.  
સિદ્ધાન્તાચાર્ય પંડિત કેલાસચંદ્ર  
શાસ્ત્રીએ વિદ્વત્પૂર્ણ વ્યાખ્યાને  
આપ્યા હતા.

સમિતિની મહિલા ઉપ-  
સમિતિએ પણ ૧૨ જાન્યુઆરીથી  
૧૮ જાન્યુઆરી ૭૫ સુધી  
વ્યાખ્યાન શિબિર ચોજી હતી.  
૧૭મીએ "દહેજ પ્રથા અયોગ્ય  
છે" વિષય પર અને ૧૮મીએ  
"મહિલાઓ દ્વારા ભગવાન મહા-  
વીર નિર્વાણોત્સવમાં યોગદાન"  
પર ચર્ચાઓ થઈ હતી. □

કટક [ઓરિસ્સા] જૈનેતર  
સંસ્થા "ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ ઓરિ-  
યેન્ટલ એન્ડ ઓરિસનલ સ્ટડીઝ"  
ના ઉપક્રમે તા. ૧૧ થી ૧૫  
જાન્યુઆરી સુધી "જૈનદર્શન  
અને બૌદ્ધ ધર્મ" વિષય પર  
આંતરરાષ્ટ્રીય સેમિનાર ચોજાયો.  
આ સેમિનારમાં ભારતના વિવિધ  
રાજ્યો ઉપરાંત જર્મની, પોલેન્ડ,  
ઈંગ્લેન્ડ, અમેરિકા, કેનેડા, ઓસ્ટ્રે-  
લિયા, હંગેરી, વિયેટનામ, ફિલિ-  
પાઈન્સ, થાયલેન્ડ, જાપાન, સિલોન  
આદિ દેશોમાંથી વિદ્વાનો હાજર  
રહ્યા હતાં.

આ સેમિનારમાં જૈનદર્શન  
અંગે ભારતીય વિદ્વાનોમાં પૂજ્ય  
સુનિરાજ શ્રી વિશાળવિજયજી  
મહારાજ [વિરાટ] અને

પ્રાધ્યાપક પ્રતાપકુમાર ટોલિયાએ  
મનનીય પ્રવચનો આપ્યા હતાં.  
પ્રો. ટોલિયાએ "જૈન શૈલીએ  
ધ્યાન સંગીત" અંગે શોધ  
નિબંધ વાંચ્યો હતો.

સેમિનારમાં વિવિધ વિષયો  
પરનાં નિબંધોનું વાચન ઉપરાંત

જમ્મુપુર (રાજસ્થાન) રાજ-  
સ્થાન વિશ્વવિદ્યાલયના હિન્દી  
વિભાગના રીડર ડો. ગાયત્રીદેવી  
ગૈશ્વની અધ્યક્ષતામાં અને દમ્મી  
માચ ૧૬જાના રોજ અત્રેના  
મહિલા જાગૃતિ સંઘે "ભગવાન  
મહાવીર અને દર્શન" વિષય પર  
સંવિવાદ ચોજ્યો હતો. સંવિવાદ-  
માં શ્રીમતી ડો. શાન્તા ભાનાવત,  
કુમારી ચન્દ્રલતા કાસલીવાલ,  
સુદર્શનાદેવી જાગડા, કુમારી  
સુશિલા વેર અને શ્રીમતી જીવન-

ચર્ચાઓ, જાહેર પ્રવચનો, નિકટ-  
વર્તી ઐતિહાસિક તીર્થસ્થળોની  
યાત્રા, ધ્યાન-સંગીત, ઉલ્કિયા  
ભક્તિ સંગીત, જૈન હિન્દી ભક્તિ  
સંગીત, શાસ્ત્રીય નૃત્ય અને બૌદ્ધ  
કથા નાટક વગેરે કાર્યક્રમો થયા. □

## ચર્ચાઓમાં મહિલાઓ પણ મેખરે

ધરાએ પોતાના નિબંધો વાંચ્યા  
હતાં.

સુબર્ષ : મહારાષ્ટ્ર અનેકાંત  
યુવક સંઘના ઉપક્રમે સુબર્ષમાં  
જુદા જુદા સ્થળે વિવિધ વિષયો  
પર વ્યાખ્યાનમાળા ચોજાથી.



: तार :  
"भेलजेली"

० डेल नं० २  
ऑफिस : ३३६२३८  
रेसिडेन्स : ३२३५०८  
इंटर : ४४३८७१  
धर C/O. : ३७१८४५

# □ विनोदकुमार हेमराज ओन्ड सन्स

० ऑफिस : २२७, नरसीनाथा स्ट्रीट, लातभगर, मुंबई-४००००६  
० रेसिडेन्स : १६१ गांधी, 'अन' गली, कुरला स्ट्रीट, हावापट्टी, मुंबई-४००००६

# □ शा. विनोदकुमार हेमराजनी कुं.

० ऑफिस : २२७, नरसीनाथा स्ट्रीट, लातभगर, मुंबई-४००००६

# नेमीकुमार वरानलनी कुं. □

२२७, नरसीनाथा स्ट्रीट, लातभगर, मुंबई-४००००६, ऑफिस □

सर्व जतनी हाण  
अने बेसनना बेपाडी

# शेडीपाटल ओन्ड ग्रेन कृशीम मील □

१६१ नं० २, सी. अम. २१३, सेमेटरी रोड □  
शीवडी, मुंबई-४०००१५ □

जो पुरुष सत्कार्य में संपत्ति का विनियोग करता है, संपदा उसे स्वयं हूँदती है, सद्बुद्धि उसे खुद खोजती है, कीर्ति उसे निनिमेष निहारती है, नीरोगता उसके पास सदैव बनी रहती है और सुवित स्वयमेव उसकी अमिलापा करती है ।

## उदयराज

## ओन्ड सन्स

ऑफिस : ३६३५७२ : ३६३३१४ □ फोन □ १५८. के. अम. शर्मा मार्ग  
घरकस : ४७५६१५ : ५७५७०० □ पो. बो. नं. २३७७

वम्बजी-२

# નિબંધ સ્પર્ધા

૩૧. ૨૫૦૦ના પ્રથમ પુરસ્કાર વિજેતા મુસ્લિમ લેખક

નવી દિલ્હી : ભગવાન મહા-  
વીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ  
મહાસમિતિએ 'ભગવાન મહાવીર  
જીવન અને ઉપદેશ' અંગે અખિલ  
ભારતીય નિબંધ સ્પર્ધા યોજી  
હતી. સ્પર્ધાની ઘોષણા સમયે  
પ્રથમ, દ્વિતીય અને તૃતીય પુર-  
સ્કાર માટે ડૉ. પાંચ હજારની  
રકમ જાહેર કરી હતી. સ્પર્ધાના  
પરિણામ સમયે આ રકમ વધારીને  
૩૧. આઠ હજારની કરવામાં  
આવી હતી. નવી ઘોષણા પ્રમાણે  
પ્રથમ પુરસ્કાર રૂ. ૫૪૧૬.૦૦  
અને તૃતીય પુરસ્કાર રૂ. ૧૮૦૫.૦૦  
રખાયા.

મહાસમિતિના મહામંત્રી શ્રી  
અક્ષયકુમાર જૈનને જાહેર કરેલ  
પરિણામે મુજબ પ્રથમ પુરસ્કાર  
ચાર વ્યક્તિઓને, દ્વિતીય પુરસ્કાર  
પાંચ વ્યક્તિઓને અને તૃતીય  
પુરસ્કાર પાંચ વ્યક્તિઓના  
ફાળે ગયો છે. પુરસ્કાર મેળવનાર  
વિજેતા લેખકોના નામ આ  
પ્રમાણે છે :

## ● પ્રથમ પુરસ્કાર

૧. શ્રી નિળસુદીન, જમ્મુ
૨. શ્રી પરિપૂર્ણાનંદ વર્મા,  
કાનપુર

૩. ડૉ. જ્યોતિપ્રસાદ જૈન,  
લાખનૌ

૪. શ્રીમતિ કમલ વૈદ,  
ઈન્દોર

## ● દ્વિતીય પુરસ્કાર

૧. શ્રી અશોકકુમાર જૈન,  
ફકરી [મ.પ.]

૨. શ્રી ડી. જ્યેસ. પરમાજ,  
ઝેલગામ

૩. સુશ્રી વિશલ્યાદેવી

દીપચંદ ગંગવાલ, અહમદનગર

૪. શ્રી હરિન્દ્રભૂષણ જૈન,  
ઉજ્જૈન

## પ્રથમ પુરસ્કારમાં

## લેખિકા ભાગીદાર

૫. શ્રી રતનચંદ જૈન,  
લોપાલ

## ● તૃતીય પુરસ્કાર

૧. ડૉ. રામભૂતિ શાહી,  
દિલ્હી

૨. કુમારી મલુક્ષા મહેતા,  
વારાણસી

૩. કુમારી સરલા કાંકરિયા  
રાજનંદગાવ [મ.પ.]

૪. ડૉ. પ્રણયોત્તમદાસ માહે-  
શ્વરી, લોપાલ

૫. શ્રી બાલ પાટિલ, મુંબઈ

ભાવનગર : શ્રી શ્રેયસ  
જૈન (મત્ર મંડળ તરફથી લેવા-  
યેલ 'ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મે  
નિર્વાણ કથાણક મહોત્સવ અને  
ફળશ્રુતી'એ વિષય ઉપરની  
નિબંધ સ્પર્ધાનું પરિણામ નીચે  
મુજબ જાહેર કરવામાં આવ્યું,

અ વિભાગ (૧) શારદાબેન  
કનૈયાલાલ ગાંધી (૨) શાહ ઇલા-  
બેન પ્રતાપરાય (૩) કામદાર  
મનોજ નવિનચંદ્ર : બ વિભાગ  
(૧) મહેતા રશ્મિત કાંતિલાલ  
(૨) સલોત ચંદ્રકાંત છોટાલાલ  
(૩) સરલા હિંમતલાલ સંઘવી  
અને કામદાર જાગૃતિ નવીનચંદ્ર

ચંડીગઢ : હરિયાણા-ચંડી-  
ગઢ ભાષા વિભાગ દ્વારા હિન્દી  
નિબંધ સ્પર્ધામાં દિલ્હીના શ્રી  
રાજકુમાર જૈનને "ભારતીય  
સાંસ્કૃતિક પરંપરા કી મહત્વ-  
પૂર્ણ કડી શ્રમણ સંસ્કૃતિ" નામે  
નિબંધ માટે રૂ. ૨૫૦૦નો પ્રથમ  
પુરસ્કાર આપાયો.



કલકત્તા [પં. જંગાળ]  
 જૈન ટ્રસ્ટ કલ્કત્તા સ્થાપક સ્વ.  
 બાણુ બુગમંદિરદાસ જૈન ટ્રસ્ટ  
 તરફથી ભગવાન મહાવીરના  
 જીવન અને સિદ્ધાંત પર લખા-  
 ચેલ શ્રેષ્ઠ કૃતિને ડૉ. ત્રણ હજારનો  
 પુરસ્કાર આપવાની ઘોષણા કરી  
 હતી. આ સ્પર્ધામાં ડૉ. પ્રેમ  
 સુમન જૈન (ઉદયપુર)ની "અપ્રતિમ  
 તીર્થંકર મહાવીર" અને શ્રી  
 મિશ્રીમલ જૈન [ગુના]ની  
 "ભગવાન મહાવીર જૈન ઉનકે  
 સિદ્ધાંત" કૃતિની પસંદગી થઈ  
 છે. આ બંને લેખકોને આ પુર-  
 સ્કાર ૦૬મી આપવામાં  
 આવ્યા છે.

માઉન્ટ આણુ (રાજસ્થાન)  
 અહીં એક નિબંધ સ્પર્ધા યોજાઈ  
 હતી જેનો વિષય હતો 'ભગવાન  
 મહાવીર અને આધુનિક યુગ.'

પરિણામ : શ્રી નિમંલ  
 કુમાર ગગવાલ, કુચામન સિટિ,  
 પ્રથમ, શ્રી પ્રકાશચંદ જૈન, શુક-  
 ગાંવ છાવની, હરિયાણા, દ્વિતીય  
 અને સુશ્રી સંતોષ શેઠિયા કોટલ-  
 પુર, સીકર તૃતીય આપ્યા હતા.

બદનાવર [રાજસ્થાન] ભગ-  
 વાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિર્વાણ  
 મહોત્સવ નિમિત્તે બદનાવરની  
 નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના  
 તત્વાવધાનમાં કન્યા ઉચ્ચતર  
 માધ્યમિક વિદ્યાલયમાં એક લેખ-  
 સ્પર્ધા, મિહલ અને હાયર સેકન્ડરી  
 સ્તર પર યોજવામાં આવી હતી.

# ‘જયો ઔર જને દો’ નિબંધ સ્પર્ધામાં બસો જ પ્રતિસ્પર્ધી

માધ્યમિક ધોરણની વિદ્યાર્થીની-  
 ઓ માટે વિષય હતો 'ભગવાન  
 મહાવીરનું જીવન અને ઉપદેશ',  
 એમાં કુ. કિરણ ખડીકર પ્રથમ,  
 કુ. જ્યોતિ બાપટ, દ્વિતીય અને  
 કુ. પુષ્પા શર્મા તૃતીય આવી  
 હતી, હાયર સેકન્ડરી વિદ્યાર્થીની-  
 ઓ માટે વિષય હતો : 'ભગવાન  
 મહાવીરનું જીવન અને ચિંતન'.  
 આ સ્પર્ધામાં પ્રથમ : કુ. હેમંત-  
 પ્રભા સુદેયા, દ્વિતીય : કુ. રજની-  
 કાન્તા મોદી, તૃતીય સ્થાન કુ.  
 સંધ્યા નાહરે મેળવ્યું હતું.

બિકાનેર [રાજસ્થાન] :  
 આચાર્ય શ્રી જિનવિજયેન્દ્રસૂરિ  
 ટ્રસ્ટે [બિકાનેર]નીચેના પાંચ વિષય  
 પર ઇનામી નિબંધ સ્પર્ધા યોજી  
 હતી :

૧. સમત્વદંટિ ઔર અનેકાંત-  
 વાદ ૨. ભગવાન મહાવીર કા  
 વિશ્વમૈત્રી સંદેશ ૩. ભારતીય  
 ધર્મોર્થ અપરિચ્છેદ ૪. રૂઢિચઢક  
 મહાવીર ૫. સ્વાવલંબનનોપદેશ  
 મહાવીર.

આ સ્પર્ધા માટે ડૉ. ૩૦૧,  
 ડૉ. ૨૦૧ અને ડૉ. ૧૦૧ના જોમ  
 પ્રથમ ત્રણ ઇનામો રાખવામાં  
 આવ્યા હતા.

સ્પર્ધાનું પરિણામ આ  
 મુજબ છે. ૧. સર્વશ્રી ચંદ્રનારા-

ચણુપ્રસાદ [રાયપુર] ૨. નિ-  
 કુમાર માહુ [રાયપુર] ૩. નિ-  
 ચંદ્ર શુભા [ખૈરાગઢ]  
 કમલકુમાર જૈગાની, આ ૬..  
 બીજા ૧૦ વિશેષ પુરસ્કાર  
 નવ પ્રોત્સાહક પુરસ્કાર પણ  
 કરાયા હતા.

ચુરાસા : [રાજસ્થાન]  
 'જયો ઔર જને દો' નિ-  
 બંધ યોજાયેલી નિબંધ સ્પર્-  
 ડા. ૫૦૧નું ઇનામ ડૉ. શિવા..  
 શરણુ શર્માને આપવામાં આવ-  
 નું હતું. તેઓ ભુદેવભંડારી  
 હિન્દિના પ્રાધ્યાપક છે. ૬મશ  
 બીજા અને ત્રીજા ક્રમે ડૉ. ...  
 પ્રકાશ, નિદેશક સાલારંગ  
 સંઘહાલય અને કુ. સુપમા  
 છતરપુરે આવ્યા હતા. આ  
 ૨૦૦ લોકોએ ભાગ લીધો.

મઉરાનીપુરા [ઉત્તરપ્રદેશ]  
 પ્રાચ્ય વિદ્યા શોધ આકાદમી,  
 "માનવધર્મકા મૂળ મંત્ર" જયો  
 ઔર જને દો" વિષય પર  
 અખિલ ભારતીય નિબંધ સ્પર્ધાનું  
 આયોજન કર્યું હતું. શ્રેષ્ઠ  
 નિબંધનો ડૉ. ૫૦૧નો પુરસ્કાર  
 હતો. નિબંધ ચોકલવાની સમય  
 મર્યાદા ૨૪ માસ ૭૫ સુધીની  
 હતી.





મુંબઈ (મહારાષ્ટ્ર) શ્રી  
ખંભાત જૈન મિત્ર મંડળે, [૩૮-  
૪૧, ધનજી સ્ટ્રીટ ૧લા માળે,  
મુંબઈ. ૩] ૧. લાં મહાવીર-  
ના સિદ્ધાંતો, ૨. આજના યુગમાં  
સંસ્થાની અગત્યતા, અને ૩.  
મધ્ય-વર્ગના ઉત્કર્ષ સંબંધી  
યોજના અંગેની ઇનામી નિબંધ  
હરિકાંઈ જૈન-જૈનેતર કોષ્ટિણ  
ભાગ લઈ શકે તેવી વિશાળ  
દૃષ્ટિએ યોજાઈ હતી, અને પ્રથમ  
આવનારને રૂ. ૫૧, બીજી ૪૧ ને  
ત્રીજી રૂ. ૩૧નું ઇનામ સમજી  
હવું.

હિસાર [હરિયાણા] નિર્વાણ  
મહોત્સવ સમિતિ દ્વારા દસ  
વિષયો પર નિબંધ સ્પર્ધા યોજા-  
વામાં આવી હતી. ૨૪ એપ્રિલ  
૭૫ નિબંધ એકત્રવાની છેરદી  
મુદત હતી. નિબંધના વિષયો  
આ પ્રમાણે હતા. ૧. ભગવાન  
મહાવીર તથા ઉનકે મૂળ સિદ્ધાંત  
૨. વર્તમાન સમસ્યાઓ કે સમા-  
ધાનમેં અહિંસા કા યોગ ૩.  
ભગવત મહાવીર કા અપરિચિદ્ધ કા  
મત વિશ્વકો મહાન હેન ૪. વર્ત-  
માન સમાજ તથા ભગવાન મહાવીર  
કા અનેકાંત સિદ્ધાંત ૫. ભગવાન  
મહાવીર કે સિદ્ધાંત અનુસાર  
આદર્શ સમાજની પરિકલ્પના ૬.  
તપ, ત્યાગ તથા સંયમકા જીવન  
મેં મહત્ત્વ ૭. ભગવાન મહાવીરજો  
પૂર્વકા જૈનધર્મ ૮. ભગવાન  
મહાવીરકે સિદ્ધાંતોકા વૈજ્ઞાનિક  
સ્વરૂપ ૯. ભારતીય દલા વિકાસમેં  
જૈનધર્મકા યોગદાન ૧૦. જૈન  
સાહિત્ય :

## એક વધુ ઇનામ મુસ્લીમ લેખકને : વિજેતાનું 'નિબંધશ્રી' પદ્ધતી સન્માન

નિબંધ સ્પર્ધાનું પરિણામ  
આ મુજબ બહાર કરાયું  
છે : રૂ. ૨૫૦નો પ્રથમ  
પુરસ્કાર ડૉ નિલામઉદ્દીન [આધ્યા-  
પક અને હિન્દી વિભાગધ્યક્ષ  
ઈસ્લામિયા કોલેજ, શ્રી નગર  
કાશ્મીર] અને શ્રી રતનચંદ્ર  
'રત્નેશ'ને. રૂ. ૧૦૧નો દ્વિતીય  
પુરસ્કાર શ્રી મહાવીરસિંહ મુકિયા  
(ઉદયપુર) અને જમનાલાલ જૈન  
(વારાણસી) રૂ. ૫૧નો તૃતીય  
પુરસ્કાર : શ્રી શેલાનાથ પાઠક  
(મૈથનગર-મ.પ્ર.) અને સુશ્રી  
સુમનલતા જૈન [હિસાર-હરિયાણા]

ઈન્દોર [મધ્યપ્રદેશ] સ્થા-  
નકવાસી જૈન યુવક સંઘ તરફથી  
“વર્તમાન પરિસ્થિતિમાં ભગવાન-  
મહાવીરના સિદ્ધાંતોની ઉપયો-  
ગિતા” વિષય પર (૧૯૭૪માં)  
યોજાયેલ અખિલ ભારતીય  
નિબંધ સ્પર્ધામાં સર્વશ્રી વિક્રમ

કુમાર જૈન, ઈન્દોર [પ્રથમ]  
અભયકુમાર જૈન, ખીના (દિતીય)  
કુમારી ઉવા નાહટા (તૃતીય)  
વિજેતા બહાર કરાયા. સર્વશ્રી  
પારસ જૈન, (કાશ્મીર), પવનકુમાર  
બહાલત્યા [ઈન્દોર] રતનચંદ્ર  
જૈન 'રત્નેશ' (ખાલાધાટ), સુરે-  
શચન્દ્ર જૈની (ઉજ્જૈન) અને  
ધર્મચંદ્ર જૈન [ઈન્દોર] ને  
ગ્રેટ્સાહન ઇનામ અપાયા.

દમોહ (મધ્ય પ્રદેશ)  
અખિલ ભારતીય જૈન જયોતિ  
નવયુવક સંઘ કોલેજના વિદ્યાર્થી  
ભાઈ-ખેનો માટે ઇનામી નિબંધ  
સ્પર્ધા યોજાઈ હતી. નિબંધનો  
વિષય “માનવ ક્રિતમાં જૈન  
ધર્મનું પ્રદાન” રખાયો હતો.  
પ્રથમ વિજેતાનું “નિબંધશ્રી”  
પદ્ધતી સન્માન કરાયું.

વર્તમાનકાળ એ જ એક માત્ર તક છે, અને બોધ પ્રાપ્તિ  
સુલભ નથી, એમ સમજી ચેતાના  
કલ્યાણમાં તત્પર થાઓ!

સુ ખો ધ બા ઈ ચી મ ન લા લ

“સ્વાચ્ચ” મરીનડાઈવ, શ્રી નિબંધ નિદર્શન,

મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨.

□ ફોન : ૨૬૭૧ ૧૫ □



કલકત્તા [પં. બંગાળ] જૈન ટ્રસ્ટ કલકત્તા સ્થાપક સ્વ. બાબુ જીગમ્દિરદાસ જૈને ટ્રસ્ટ તરફથી ભગવાન મહાવીરના જીવન અને સિદ્ધાંત પર લખાયેલ શ્રેષ્ઠ કૃતિને ડૉ. ત્રણ હજારનો પુરસ્કાર આપવાની ઘોષણા કરી હતી. આ સ્પર્ધામાં ડૉ. પ્રેમ સુભન જૈન (ઉદયપુર)ની "અપ્રતિમ તીર્થંકર મહાવીર" અને શ્રી મિશ્રીમલ જૈન [ગુના]ની "ભગવાન મહાવીર ઔર ઉનકે સિદ્ધાંત" કૃતિની પસંદગી થઈ છે. આ બંને લેખકોને આ પુરસ્કાર નંદેડી આપવામાં આવ્યો છે.

માઉન્ટ આબુ (રાજસ્થાન) આહી એક નિબંધ સ્પર્ધા યોજાઈ હતી જેનો વિષય હતો 'ભગવાન મહાવીર અને આધુનિક યુગ.'

પરિણામ : શ્રી નિમંલ કુમાર ગંગવાલ, કુચામન સિદ્ધિ, પ્રથમ, શ્રી પ્રકાશચંદ જૈન, શુકગાંવ ધાવની, હરિયાણા, દ્વિતીય અને સુશ્રી સતોપ શેઠિયા ફતેહપુર, સીકર તૃતીય આપ્યા હતા.

બદનાવર [રાજસ્થાન] ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહોત્સવ નિમિત્તે બદનાવરની નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના તત્વાવધાનમાં કન્યા ઉચ્ચતર માધ્યમિક વિદ્યાલયમાં એક લેખ-સ્પર્ધા, મિહલ અને હાયર સેકન્ડરી સ્તર પર યોજવામાં આવી હતી.

# ‘જ્યો ઔર જીને દો’ નિબંધ સ્પર્ધામાં બસો જા પ્રતિસ્પર્ધા

માધ્યમિક ધોરણની વિદ્યાર્થીનીઓ માટે વિષય હતો 'ભગવાન મહાવીરનું જીવન અને ઉપદેશ', એમાં કુ. કિરણ ખડીકર પ્રથમ, કુ. જ્યોતિ બાપટ, દ્વિતીય અને કુ. પુષ્પા શર્મા તૃતીય આવી હતી, હાયર સેકન્ડરી વિદ્યાર્થીનીઓ માટે વિષય હતો: 'ભગવાન મહાવીરનું જીવન અને ચિંતન'. આ સ્પર્ધામાં પ્રથમ: કુ. હેમંત-પ્રભા સુદેયા, દ્વિતીય: કુ. રજની-કાન્તા મોદી, તૃતીય સ્થાન કુ. સંધ્યા નાહરે મેળવ્યું હતું.

બિકાનેર [રાજસ્થાન] આચાર્ય શ્રી જિનવિજયેન્દ્રસૂરિ ટ્રસ્ટે [બિકાનેરનીચેના પાંચ વિષય પર ઇનામી નિબંધ સ્પર્ધા યોજાઈ હતી :

૧. સમત્વદંડિત ઔર અનેકાંત-વાદ ૨. ભગવાન મહાવીર કા વિચ્છેદ્રી સંદેશ ૩. ભારતીય ધર્મેયે અપરિગ્રહ ૪. રૂઢિચઢેક મહાવીર ૫. સ્વાવલંબનનોપદેશ મહાવીર.

આ સ્પર્ધા માટે ડૉ. ૩૦૧, ડૉ. ૨૦૧ અને ડૉ. ૧૦૧ના એમ પ્રથમ ત્રણ ઇનામો રાખવામાં આવ્યા હતા.

સ્પર્ધાનું પરિણામ આ ગુજળ છે. ૧. સર્વશ્રી ચંદ્રનારા-

યણપ્રસાદ [રાયપુર] ૨. નિ-કુમાર માહુ [રાયપુર] ૩. ચંદ્ર ગુપ્તા [ખૈરાગઢ] ૪. કમલકુમાર જૈમાની, આ C. ખીન ૧૦ વિશેષ પુરસ્કાર નવ પ્રોત્સાહક પુરસ્કાર પણ જા કરાયા હતા.

સુરાસા : [રાજસ્થાન] 'જ્યો ઔર જીને દો' પર યોજાયેલી નિબંધ સ્પર્ધા. ૫૦૧નું ઇનામ ડૉ. શિવાર શરણ શર્માને આપવામાં આવ્યું હતું. તેઓ બુદ્ધેલખંડ કોલેજ હિન્દિના પ્રાધ્યાપક છે. ખીન અને ત્રીજા ક્રમે ડૉ. પ્રકાશ, નિર્દેશક સાલારગ-સંગ્રહાલય અને કુ. સુધમા છતરપુરે આવ્યા હતા. આ ૨૦૦ લોકોએ ભાગ લીધો હતો.

મઉશનીપુરા [ઉત્તરપ્રદેશ] પ્રાચ્ય વિદ્યા શોધ અકાદમી "માનવધર્મકા મૂળ મંત્ર" જ્યો ઔર જીને દો" વિષય અખિલ ભારતીય નિબંધ સ્પર્ધા આયોજન કચું હતું. શ્રે નિબંધનો ડૉ. ૫૦૧નો પુરસ્કાર હતો. નિબંધ મોકલવાની સમર મર્યાદા ૨૪ માર્ચ ૭૫ સુધીની હતી.



# વક્રતૃત્વ સ્પર્ધા

ઉ.મા.વિ., હિસાર, તૃતીય પુરસ્કાર  
પ્રેમકુમાર, હરીદ્વાર હાઇસ્કૂલ  
હિસાર.

ફોટોગ્રાફ : સ્થાનિક નિર્વાહી  
મહોત્સવ સમિતિ આયોજીત  
વક્રતૃત્વ સ્પર્ધામાં ફોટોગ્રાફ ઉપ-  
મંડળના ઉચ્ચતર અને ઉચ્ચ  
વિદ્યાલયોના વિદ્યાર્થીઓએ ભાગ  
લીધો પરિણામ આ પ્રમાણે  
જાહેર થયું.

પ્રથમ : સ્વીન્ડ્રકુમાર, ગવ.  
હાઇસ્કૂલ, રતિયા, દ્વિતીય :  
સતોપસિંહ, ગવ. હાઇસ્કૂલ સેકન્ડરી  
સ્કૂલ, ફોટોગ્રાફ, તૃતીય : સત્યવીર  
સિંહ, ગવર્નમેન્ટ હાઇસ્કૂલ, કુલ.

હિસાર (હરિયાણા) સ્થાનિક  
નિર્વાહી મહોત્સવ સમિતિના  
ઉપક્રમે સી. એ. વી. હાઇસ્કૂલ,  
હિસારમાં યોજાયેલ વક્રતૃત્વ  
સ્પર્ધામાં હિસાર ઉપમંડળના ઉચ્ચ-  
તર વિદ્યાલયોના વિદ્યાર્થીઓએ  
ભાગ લીધો. પરિણામ આ મુજબ  
જાહેર થયું : પ્રથમ પુરસ્કાર :  
નીરુ જૈન, જૈન મિલ સ્કૂલ,  
હિસાર અને આકા શુપ્તા, રા.  
ક.ઉ.મા.વિ. હિસાર, દ્વિતીય  
પુરસ્કાર, સરિતા ભટનાગર, રા.

હાંસી [દરીયાણા] ભગવાન  
મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાહી  
સમિતિ હાંસીના ઉપક્રમે ગવર્ન-  
મેન્ટ હાઇસ્કૂલ સેકન્ડરી સ્કૂલ હાંસીમાં  
વક્રતૃત્વ સ્પર્ધાનું આયોજન થયું  
પરિણામ આ મુજબ જાહેર થયું.

પ્રથમ : શ્રી સુરેન્દ્રકુમાર.  
સાબકિય ઉચ્ચ વિદ્યાલય, મોહ,  
દ્વિતીય. શ્રી કૃષ્ણા શુપ્તા રા.  
ઉચ્ચ મા. વિ. હાંસી, તૃતીય,  
શશીલાલા. રા. ઉચ્ચ. મા. વિ.  
હાંસી.



વંદનાભિલાષી

વીર  
જિનેશ્વર  
પ્રેમથી નયું છે  
જોડી હાથ વિનય સાથે  
ભવ તરણ  
ગુણ શરણ  
ધ્યાનમાં રહું છે  
વીર જિનેશ્વર  
પ્રેમથી  
નયું છે

એક  
શુભેચ્છક



# એકાંકી નાટ્ય - રૂપર્થ

અંબાલા (પંજબ)  
નલંધરના શેઠ શ્રી કેવલ  
કુશ્વળની અધ્યક્ષતામાં અત્રેની  
એસ એ જૈન હાઈસ્કૂલમાં  
આર્તવિદ્યાલય એકાંકી (નાટક)  
રૂપર્થ યોજવામાં આવી હતી.  
આ એકાંકી નાટિકાઓ ભગ  
વાન મહાવીરના વિવિધ જીવન  
પ્રસંગો અને ઉપદેશો પર  
આધારિત હતી. રૂપર્થમાં  
પ્રથમ પુરસ્કાર “જૈન ઇતિ-  
હાસ કે પત્ર” માટે જૈન  
હાઈસ્કૂલ, રોહતકને અને  
બીજી-ત્રીજી ધનામ અગ્રકર્મે  
પૂજ્ય ઠાશીરામ ગદ્સે હાઈ-  
સ્કૂલ (અંબાલા) અને શ્રી  
આત્માનંદ જૈન કન્યા ઉચ્ચ  
વિદ્યાલયે (અંબાલાનગર)  
એળવ્યા હતા.

અમદાવાદ (ગુજરાત)  
“સાબરમતી કેળવણી ટ્રસ્ટ તર-  
ફથી “શ્રમજ્ઞ ભગવાન મહાવીર  
જીવન અને ઉપદેશ” અંગે  
વક્તાવૃત્ત રૂપર્થાનું આયોજન કરવા-  
માં આગ્રહ હતો. શ્રેણીવાર નીચે  
સુજ્ઞાના વક્તાઓ પ્રથમ, દ્વિતીય  
અને તૃતીય ઇનાંગો પ્રાપ્ત  
કરે છે.

શ્રેણી-૧ : પ્રથમ : બ્રહ્મ-  
ભટ્ટ આશાબેન મળલાલ-(નારજી-  
પુરા શાળા નં. ૩) દ્વિતીય :  
શાહ શીલ્પા ધીરજલાલ (ગંગા-  
બેન જૈન કન્યાશાળા) તૃતીય :  
વ્યાસ ગીતાબેન દિનેશકુમાર  
(સાબરમતી શાળા નં. ૧૦).

“શ્રેણી નં. ૨ : પ્રથમ :  
ભટ્ટ કલ્પના બાબુભાઈ [જી. સી.  
ગદ્સે] હાઈસ્કૂલ] દ્વિતીય : ઉપા-  
ધ્યાય રવીશંકર (દીવાન લલ્લુભાઈ  
માધ્યમિક શાળા-કાંકરીયા) તૃતીય :  
શાહ કુસુમ ચીનુભાઈ  
[સી. એન. વિદ્યાલય, આંબાવાડી]

શ્રેણી-૩ : પ્રથમ : હેમંત-  
કુમાર દ શાહ (મહાદેવભાઈ  
સમાજસેવા મહાવિદ્યાલય)  
દ્વિતીય : એસ. એ. ગોલકરજી  
(એમ. એસ. યુનિવર્સિટી)  
ફેકલ્ટી) તૃતીય : દવે ચીનાબેન કે.  
[સાબરમતી કન્યા વિદ્યાલય,]

શ્રેણી-૩ અ પ્રથમ : દેસાઈ  
સુકુન્દરાય [પાવર હાઉસ પ્રા.  
શાળા] દ્વિતીય : શ્રીમાણી  
મંગળદાસ નરસિંહભાઈ (અસારવા  
યુનિયાઈ શાળા-૪) તૃતીય :  
ત્રવાડી અરવિંદાબેન પ્રાણજીવન-  
ભાઈ [ખાડીયા શા. નં. ૧૦]

“શ્રેણી-૩ બ : પ્રથમ : શાહ  
વીનોદચંદ્ર મહંતલાલ (સાબરમતી)  
દ્વિતીય : શાહ ચતુરભાઈ ગણેશ  
ભાઈ [રાણીપ] તૃતીય : ડા.  
જગદીશભાઈ પટેલ (સાબરમતી)

અંબાલાશહેર (પંજબ)  
સ્થાનિક શ્રી આત્માનંદ જૈન  
કોલેજમાં નત્યુભક્ત પરિથીરાજ  
જૈન આંતર કોલેજ વક્તાવૃત્તરૂપર્થ-  
નું આયોજન થયું હતું. શ્રી  
દોલતસિંહજી જૈન [દિલ્હી]ની  
અધ્યક્ષતામાં યોજાયેલ આ રૂપર્થ-  
માં હરિયાણા, પંજબ, ચંડીગઢ  
કોલેજોના ૨૧ વક્તાઓએ ભાગ  
લીધો હતો. અત્રેના સાહેનલાલ  
શીક્ષા મહાવિદ્યાલયે ફરતો ચંદ્રક  
પ્રાપ્ત કર્યો. યોગ્યતા પ્રમાણે  
અન્ય ચાર પુરસ્કાર અપાયા.

## મહાવીર જીવન બધી ભાષામાં પ્રકટ થશે

દિલ્હી : નેશનલ બુક ટ્રસ્ટ,  
ડો. જગદીશચંદ્ર જૈન લિખિત  
“ભગવાન મહાવીર જી જીવનની”  
દૃક સમયમાં પ્રકાશિત કરશે.  
પ્રથમ આ જીવનની હિન્દી અને  
અંગ્રેજીમાં પ્રકાશિત થશે. ત્યાર  
બાદ ભારતની બીજી ભાષાઓમાં  
તેનું પ્રકાશન થશે.

રાજગઢ (ધાર) મધ્યપ્રદેશ  
પાઠ્યપુસ્તક-નિગમ ભોપાલ  
તરફથી પ્રકાશિત ‘ભગવાન  
મહાવીર’ પુસ્તકમાં રહેલી  
ખામીઓ શ્રી રાજેન્દ્ર જૈન નવ-  
યુગ પરિવર્ત રાજગઢના અધ્યક્ષ  
શ્રી પ્રમોદસિંહ રાઠોડ દ્વારા દર્શાવ-  
વામાં આવતાં તેમાં સુધારો  
કરવામાં આવ્યો છે.



## ભગવાનના

## જીવન અને ઉપદેશ અંગે

### પરિચય-પુસ્તિકાઓ

ભારત જૈન મહામંડળે, મુંબઈ જૈનધર્મ-પરિચય પુસ્તક માળા "શ્રેણીનું" પ્રકાશન કર્યું. આવી પરિચય પુસ્તિકાઓ પ્રાપ્ત : આ પહેલી જ વાર પ્રકટ થઈ. પુસ્તિકાઓના નામ, લેખક અને કિંમત આ પ્રમાણે છે :

૧ : ભગવાન મહાવીર, લે. આચાર્ય શ્રી તુલસી : ૨. અનેકાંત દર્શન, લે. પંડિત સુખલાલજી, ૩. જૈન સંસ્કૃતિના વ્યાપક રૂપ, લે. મહાત્મા ભગવાનદાસ, ૪. જૈનધર્મ સાહિત્ય ઓર સિદ્ધાંત, લે. ડૉ. હીરાલાલ જૈન, ૫. જ્ઞાન ઓર કાર્યોત્તર, લે. મુનિ શ્રી નયમલ, ૬. મહામંત્ર નવકાર, લે. ઉપાધ્યાય અમરમુનિ, ૭. નવનર, લે. આચાર્ય શ્રી આનંદજી, ૮. ગુણસ્થાન, લે. શ્રી મધુકર મુનિ, ૯. આહારશુદ્ધિ, લે. શ્રી ધર્મચન્દ્ર સરાવળી, ૧૦. જૈન ધર્મની વ્યાપકતા, લે. શ્રી રિસભાઈ ચંદા, ૧૧. જૈન ધર્મ, મેરી ફિટ્ઝે, લે. વિનોબા કાવે, ૧૨. ભગવાન મહાવીર, જીવન ઓર દર્શન, લે. ચિમનલાલ સી. શાહ,

આ બારેક પુસ્તિકાઓની કિંમત ૭૫ પૈસા છે

૧૪. મહાન જૈનાચાર્ય, લે. સામીશ્રી સંધમિત્રા, ૧૫. ગોલીસ તીર્થંકર, લે. ડૉ. દેવેન્દ્રકુમાર, ૧૬. મહાવીર વાણી [સચિત્ર] લે. ચન્દનમલ' ચાંદ ૧૭. અનેકાંત ની જીવનદૃષ્ટિ, લે. શ્રી સોનામયમલ જૈન અને ડૉ. સાગરમલ જૈન, ૧૮. સ્વાતુલતિ ઓર સમ્પ્રદર્શન, લે. મુનિશ્રી અમરેન્દ્રવિજયજી, ૧૯. પ્રાકૃત અપભ્રંશ તથા અન્ય ભારતીય ભાષાઓ, લે. ડૉ. પ્રેમસુખ જૈન, ૨૦. મહાવીર યુગ ની મહિમામયી મહિલાઓ, લે. શ્રીમતી હીરાબાઈ મેરડિયા, ૨૧. જૈન ધર્મ, એ. સર્વલોમ જીવનદૃષ્ટિ, લે. કાકા કાલેકર

નંબર ૧૩થી ૨૧ સુધીની પુસ્તિકાઓની કિંમત રૂ. એક છે. આ પ્રકાશન સંસ્થાનું સરનામું આ પ્રમાણે છે. ભારત જૈન મહામંડળ, મરાઠ-ટાઈલ લેન્ડ ગિરદોન. ૭મું માળે ૫૨/૬૦ મહાત્મા ગાંધી રોડ, ફોર્ટ, મુંબઈ. ૪૦૦૦-૦૧. ફોન ૨૬ ૯૦ ૬૨.

જોધપુર : ગિરદોન સમિતિ

દ્વારા ભારતકરમાં પ્રગટ થતા તમામ જૈન પત્ર-પત્રિકાઓનું એક પ્રદર્શન તા. ૬ થી ૯ નવે-

જોધપુરમાં

જૈન

સામયિકાનું

પ્રદર્શન

ગ્રામર (ગ્રામ દિવસ) સુધી શ્રી ગૌરનાથ પાશ્વનાથ તીર્થ-જોધપુરમાં યોજવામાં આવ્યું હતું.



ૐ અહમ્  
મહાવીર જિનેન્દ્ર  
ભાષા ભૂપું  
દિન રાત રે  
મહુવિજ્ય બીજું  
કોઈ ન ઈચ્છું;  
માત પિતા કુંભાત રે...



રામચંદ

એન્ડ

સન્સ

- ☐ ૬-૭ પોસ્ટ કોડ ૨૧૬,
- ☐ લુહાર ગાલ
- ☐ મુંબઈ-૪૦૦૦-૦૨.



દેશના વિવિધ રાજ્યોએ પોતાના સરકારી યુગ્મપત્રના નિર્વાણ મહોત્સવ પ્રસંગે વિશેષાંક પ્રકટ કર્યાં. જોનેતર સંસ્થાઓએ પણ પોતાના યુગ્મપત્રો દ્વારા ભગવાનને શ્રદ્ધાંજલિ અર્પણ કરી, અને મળેલ આવા વિશેષાંકોના નામ આ પ્રમાણે છે :

૧. લોકરાજ્ય : મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય સરકારના માહિતી અને પ્રસારણ ખાતા તરફથી આ યુગ્મપત્રના હિન્દી, અંગ્રેજી, ઉર્દુ અને મરાઠી ભાષામાં જુન ૧૯૭૪માં સચિત્ર વિશેષાંક.

૨. મહારાષ્ટ્ર માનસ : નવેમ્બર ૧૯૭૫.

૩. તમિલ અક્ષર : તામિલનાડુના માહિતી અને પ્રસારણ ખાતા તરફથી, અંગ્રેજી અને તમિલ ભાષામાં નવેમ્બર ૧૯૭૪માં વિશેષાંકો.

૪. ઓર્ગેનાઇઝર (અંગ્રેજી સાપ્તાહિક-રિલી) નવેમ્બર ૧૯૭૪.

૫. સાપ્તાહિક હિન્દુસ્તાન (હિન્દી) ૧૭ નવેમ્બર ૧૯૭૪.

૬. ધર્મયુગ (હિન્દી સાપ્તાહિક) ૧૭ નવેમ્બર ૭૪.

૭. ઇલસ્ટ્રેટેડ વીકલી (અંગ્રેજી સાપ્તાહિક, મુંબઈ) ૧લી ડિસેમ્બર ૧૯૭૪.

૮. વિશ્વ હિન્દુ પરિષદ અંગ્રેજી અને હિન્દીમાં માસિક, મુંબઈ.

૯. તાતા રિવ્યૂ : જે. જે. ભાભા, તાતા સર્વિસીઝ લાગીટ, મુંબઈ.

૧૦ જીવન સાહિત્ય : સરના સાહિત્ય મંડળ પ્રકાશન, દિલ્હી.

૧૧. બહુવી : માસિક (હિન્દી) મે, ૧૯૭૫ રિલી.

૧૨. મહાવીર : અમર ચિત્ર કથા, મુંબઈ.

૧૩- ધી ઇન્ડિયન : (અંગ્રેજી વૈશ્વિક : ૫, અંક : ૬, ડિસેમ્બર ૧૯૭૪. ૮૫૬, વીડહામ સ્ટ્રીટ) હોંગકોંગ.

નવી દિલ્હી : ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિ તરફથી “વીર પુરિ નિર્વાણ” નામનું હિન્દી ભાષામાં માસિક પ્રકાશિત થયું. જુન ૧૯૭૪માં તેનો પ્રથમ અંક પ્રકટ થયો.

પ્રધાન સંપાદક મી અક્ષય-કુમાર જૈન અને કાર્યકારી સંપાદક શ્રી એચ. એન. આનંદના સંપાદન દેશ, નિર્વાણ મહોત્સવ પ્રસંગે માટે જ પ્રકટ થયેલ આ સામયિકે વિવિધ રાજ્યોમાં થયેલી

નિર્વાણ મહોત્સવની વિવિધ કાર્યવાહીનો સવિસ્તર પરિચય અને સમાચારોનો અહેવાલ આપ્યો. રાષ્ટ્રીય સમિતિ અને મહાસમિતિની વિવિધ બેઠકોના અહેવાલો આપ્યા. મહાસમિતિના કાર્યાલય સહ શ્રી શાંતિપ્રસાદ જૈન દ્વેષે અંકમાં ઉત્તરવર્ણી અંગ્રેજી પ્રેક્ષક માર્ગદર્શન આપ્યું. અહેવાલો ઉપરાંત આ અંકમાં જૈન અને જોનેતર વિદ્વાનો, લેખકો, સાહિત્યકારોના ભગવાનના જીવન અને ઉપદેશ અંગેના સેષો અને કાવ્યેષ પ્રકટ થયા હતા.

નળભાષા : ઉત્તર પ્રદેશ સરકારના શિક્ષણ વિભાગમાં વૈશ્વિક પ્રમાણે પ્રાચીન જૈન કવિયોની કૃતિઓ રાખવા માટે સમસ્ત જૈન કવિયોની કૃતિઓના સંકલનનું કામ નિર્વાણ મહોત્સવ રોસામીએ હાથ ધર્યું છે.

અ

ખ

ગા

રી

આ

લ

મ

ની

બ

ગ

વા

ન

મ

હા

વી

૨

ને

થ

હાં

જ

લિ

કુડ્ડેત્ર : હરિયાણા જૈન  
સમાજની પ્રતિનિધિ સંસ્થા  
"લક્ષ્મણ મહાવીર ૨૫૦૦મી  
નિવાસી મહોત્સવ સમિતિ" એ  
"જૈન સંસ્કૃતિ અને હરિયાણા"  
નામે સંશોધનાત્મક ગ્રંથનું  
પ્રકાશન હાથ ધર્યું છે. આ  
ગ્રંથમાં જૈનધર્મ, જૈનસંસ્કૃતિનો  
વિકાસ, કલા અને પુરાતત્વ,  
સાહિત્ય, જૈન સમાજ અને તેનું  
રાજકારણમાં પ્રદાન, જૈનાચાર્યો  
અને શ્રારકોની પરંપરા આદિ  
વિવિધ અવ્યસનીય લેખસામગ્રી  
હશે. કાર્યાલય : શ્રી મંદનલાલ  
એસવાલ, નયામગર, કુડ્ડેત્ર-૧૮  
(હરિયાણા)

મંદસોર : ભગવાન મહા-  
વીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ વર્ષના  
સમાપન અવસરે જૈન ટ્રેનિંગ  
કોલેજના શ્રુતપૂર્ણ સ્નાતક, મંદ  
સોર નિવાસી શ્રી પ્રેમચંદ્ર લોદા  
આવૃત્તિથી ચોતાની સંચિત ચોક્ક  
સંપત્તિના તથા ભાગ કરીને એક  
ભાગ રાષ્ટ્રસંત ઉપાધ્યાય અમર-  
ચુનિની વીરાધતન યોજનાના  
અગ્રમ મંદિરના નિર્માણ માટે  
ચોતાની રવ. ધર્મચંત્રીની પુણ્ય-  
સ્મૃતિ રૂપે દાન કર્યું.

રાજસમન્દ : 'સંસ્થાન'  
નામના સામયિકે, "ભારતીય  
સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામ મે" મહાવીર  
કા સમન્દ" નામના વિષયને  
આવરી લેતા વિશેષાંક પ્રગટ કર્યો  
છે. આ વિશેષાંકમાં મુખ્યત્વે આ  
પ્રમાણે વિષયોને આવરી લેવાયા  
છે : ૧. મહાવીરનો સ્વાતંત્ર્ય  
સંદેશ, ૨. સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામમાં  
જૈન સેનાની, ૩. જૈન સત્યા-  
ગ્રહીઓની વિગત, ૪. બ્રિટીશ  
ભારતમાં કુદિન જૈન સમાજ,  
૫. સ્વાતંત્ર્ય સંગ્રામના મુખ્ય  
જૈન સાહિત્યકાર ૬. સ્વાતંત્ર્ય  
સંગ્રામમાં બામ-શાહ.

- પિય મપિયં કરસમ્ જો હરેજન
- પ્રિય-અપ્રિય બધું શાંતિથી સહો

આપની :-

વેક્ષ, શેલેક ગુહ, ગુહ ફેલેકસ, રેડીન, ગમ, જલેડીન પાવડર  
અને શીડસ, કેસીન, સીડીંગ સ્ટાર્ચ, કેમીકલ અને ચીનરહસ  
તેમજ તમામ પ્રકારના એન્જલો શેલેકની જરૂરિયાતો પૂરી પાડીશું.

-: મળો

કીર્તિકુમાર ચંદુલાલ એન્ડ કું.

૫૦, ઈસાઇ સ્ટ્રીટ, વડગાદી,  
સુબર્બ-૪૦૦-૦૦૩.

Gram :

CHANDUCO

ફોન : એફિસ : ૩૨૮૧ ૩૮ : ૩૨૨૭ ૭૩ □ ઘર : ૫૫૧૬૬૮



ભાંગવાને મહાવીરના જીવન અને  
ઉપદેશ અંગે તેમજ જૈન ધર્મ  
અને જૈન સંસ્કૃતિ અંગેના  
સાહિત્યનો વ્યાપક પ્રચાર થાય  
તે માટે કેટલીક પ્રકાશન સંસ્થા-  
ઓએ નિર્વાણ વર્ષમાં ચોતાના  
પ્રકાશનોની મૂળ કિંમતમાં રાહત  
(કન્સેશન) આપવાની જાહેરાત  
કરી હતી.

જેમણે ૫૦ ટકા રાહતના દરે  
જૈન સાહિત્ય આપવાની  
જાહેરાત કરી તેઓના  
નામ આ પ્રમાણે છે :

૧. ભારતીય જ્ઞાનપીઠ,  
દિલ્હી, ૨. એલ. ડી. ઈન્સ્ટીટ્યુટ,  
અમદાવાદ, ૩. સન્મતિ જ્ઞાનપીઠ,  
આગરા, ૪. જૈન વિશ્વ ભારતી,  
લાડગુડ, ૫. શ્રી વીર નિર્વાણ  
અન્ય પ્રકાશન સમિતિ, ઈન્દોર,  
૬. વીર નિર્વાણ ભારતી, મેરઠ,  
૭. શ્રી ભારતવર્ષીય દિગંબર  
જૈન વિદ્યા પરિષદ, સાગર, ૮.  
ભારત જૈન મહામંડળ, ૯.  
આદર્શ સાહિત્ય સંઘ, જયપુર,  
૧૦. ભારતીય વિદ્યા ભવન,  
મુંબઈ, ૧૧. શ્રી ટાઇમ્સ સમાચક  
ભવન, જયપુર, ૧૨. શ્રી અ. ભા.  
દિ. જૈન શાસ્ત્રપરિષદ, બોટાદ,  
૧૩. શ્રી આત્મારામ જૈન પ્રકાશન  
સમિતિ, હુધિવાણા, ૧૪. જૈન-  
ભવન, કલકત્તા, ૧૫. અનુપમ  
પ્રકાશન, જયપુર, ૧૬. જૈન  
મિત્રમંડળ, દિલ્હી, ૧૭. શ્રી વીર  
સેવામંદિર ટ્રસ્ટ. વારાણસી, ૧૮.

વીરન્દ્રકુમાર દેવેન્દ્રકુમાર જૈન,  
મુંબઈ, ૧૯. શકુન પ્રકાશન, દિલ્હી,  
૨૦. શ્રી અખિલ વિશ્વ જૈન સંઘ,  
અભિમંજ, ૨૧. રાજકુશળ જૈન  
ચેરિટબલ ટ્રસ્ટ, દિલ્હી, ૨૨. શ્રી  
કુન્થુસાગર સ્વાધ્યાય સદન, પુરઈ,  
૨૩. શ્રીના ભારતી, નવી દિલ્હી,  
૨૪. દિગંબર જૈન ત્રિલોક શોધ  
સંસ્થાન, હસ્તિનાપુર, ૨૫.  
સરોજ પ્રકાશન, દિલ્હી, ૨૬. શ્રી  
અણેશપ્રસાદ વર્ણી જૈન મંથમાળા,  
વારાણસી, ૨૭. જૈન સંસ્કૃતિ  
સંશ્લેષ સંઘ, શોલાપુર, ૨૮. શ્રી  
શાશનલાલ જૈન એન્ડ સન્સ,  
જયપુર, ૨૯. શ્રી દિગંબર જૈન  
વીર પુસ્તકાલય, શ્રી મહાવીરજી,  
૩૦. પુષ્પી કાર્યાલય, અમદાવાદ,  
૩૧. શ્રી શુભરાત પ્રાંતીય  
સહજનંદ સાહિત્ય મંદિર, અમ-  
દાવાદ, ૩૨. જૈન સાહિત્ય વિકાસ

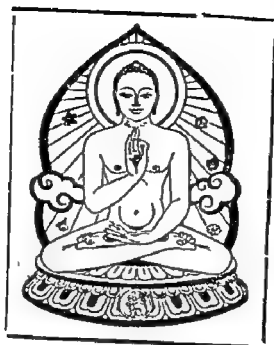
મંડળ, મુંબઈ, ૩૩. સંગમ  
પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૩૪. શ્રી  
દિગંબર જૈન અતિશય ક્ષેત્ર,  
જયપુર, ૩૫. ગોધા ચેરિટી ફંડ,  
ઈન્દોર, ૩૬. આગમ અભ્યુદય  
પ્રકાશન, સાંડોરાવ અને ૩૭.  
આચાર્ય શ્રી ૧૦૮ દેશભૂષણજી  
મહારાજ મંથમાળા, દિલ્હી.

૪૦ ટકા રાહત આપનાર  
પ્રકાશન સંસ્થાઓ :

૧. સર્વ સેવા સંઘ પ્રકા-  
શન, વારાણસી, ૨. આત્મારામ  
એન્ડ સન્સ, દિલ્હી, ૩. ભારત  
વર્ષીય દિગંબર જૈન સંઘ, મથુરા,  
૪. વિલી ઈસ્ટર્ન લિમિટેડ  
પબ્લિશર્સ, નવી દિલ્હી, ૫.  
મુનિશ્રી હનરીમલજી રમ્પતિ  
પ્રકાશન, જવાવર અને ૬. રાજ-  
સ્થાન પ્રાચ્ય વિદ્યા પ્રતિષ્ઠાન,  
જયપુર.







હે દેવેન્દ્રોને વંદન કરવા યોગ્ય ।  
 હે સમરત પદાર્થના રહસ્ય જ્ઞાતા ।  
 હે સંસાર તારક । હે વિવેક !  
 મને બચાવ ।  
 અને બચ દેનાર્થ સંકટો રૂપી મહાસાગરથી  
 જેહ પામતાં અને હું પાવન કર

□ વકનાસિલાપી

નટવરલાલ એસ. શાહ

# નટવરલાલ એન્ડ કું.

(ટેક્સ્ટ કન્સલ્ટન્ટસ)

- ☐ શ્રી હનુમાન વિલ્ડીંગ, બીજો માળે,
- ☐ ૨, પિકેટ શેડ, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૨
- ☐ ફોન : એરિસ : ૩૧૯૨૪૫ : ઘર : ૩૭૬૦૧૨

એનાથાઈ નિનસેન સ્વાગી-  
એ મહાપુરાણના મંગલાચરણમાં  
અપલ જિનેન્દ્રને નમસ્કાર કરતાં  
એમને લોકપાલ સિદ્ધ કર્યા છે.  
પંદરમાં કુલકર ભગવાન આદી-  
નાથના સમયથી આપણે રાજ  
અને પ્રજા તરીકે રહેતા આવ્યા  
છીએ. આજ એમાં પરિવર્તન  
દેખાય છે, પરંતુ એ પ્રજાતંત્રનું  
જ રૂપ હતું. રાજાનું કર્તવ્ય  
પ્રજાપાલન હતું. એમાં હુદ્દ નિગ્રહ  
અને શિષ્ટ અનુચિત આવશ્યક  
હતા. રાજનીતિમાં આ કાર્ય  
અજ્ઞ-શત્રુ વિના સંભવિત નથી.  
અસિ, મધિ, કૃષિ, શિલ્પ, સેવા,  
વાણિજ્ય આ ધટકોમાં અસિ  
(તલવાર)ના બળે પ્રજાનું રક્ષણ

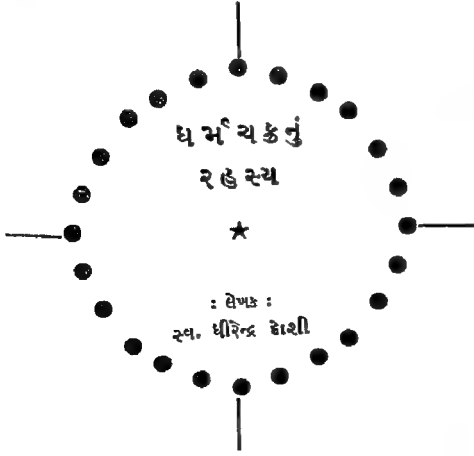
શ્રીમતે  
સકલ જ્ઞાન  
સામ્રાજ્યપદ પીયુષ  
ધર્મચક્ર  
ભુતેભર્ગ  
નમઃ  
સંસાર  
લીયુષ

---

અથમ શતાબ્દીનું ધર્મચક્ર.....



કરવાનું રાજાનું કર્તવ્ય રહ્યું છે. ક્ષત્રિય જ રાજા હતા. એટલે અસિ વિદ્યા એમનું કામ હતું.  
જે હુઝ કે કબટથી રક્ષણ કરે છે એ ક્ષત્રિય છે ક્ષત્રિય રાજાઓએ પોતાના આ કર્તવ્યને બૂલીને  
રાજ્ય વિસ્તાર માટે તલવારનો હુડપયોગ કર્યો અને લોગવિલાસમાં રત રહીને પ્રજાહિતને ભૂલાવી  
દીધું. પરસ્પર યુદ્ધની સૃષ્ટિ આ  
જર, ભેડ અને જમીન માટે થતી  
રહી, જે દેશના વિનાશ-પતનનું  
કારણ બની.



અર્ધચક્રી અને ધર્મચક્ર  
ચક્રવર્તી પાસે જે ચક્ર રહેતું  
હતું; એ જ અજ્ઞ (હથિયાર)થી  
તેઓ પૃથ્વી પર વિજય પ્રાપ્ત  
કરી દિગ્વિજયી બનતા હતા.  
પરંતુ આ લૌતિક વિજય સ્થાયી  
રહેતો ન હતો, એથી વાસ્તવિક  
ન્યાયની રક્ષા કરતા ન હતા, એ  
જ કારણે જરાસંઘ અધ્યક્ષીનો  
વિનાશ શ્રી કૃષ્ણે કર્યો અને રાવ-  
ણનો રામે એમનું પોતાનું ચક્ર  
એમનું જ ઘાતક બન્યું. ભરત  
ચક્રવર્તીનું ચક્ર પણ બાહુબલિનો  
ઘાત કરી શક્યું નહિ. એટલે  
રાજચક્રના બદલે ધર્મચક્રનું જે

મહત્વ છે એને ઉપરોક્ત મંગલમાં  
ખતાવવામાં આનું છે.

# અહિંસાનું

## પ્રતિક

ગંધા તીર્થ કર ક્ષત્રિયકુળમાં  
ઉત્પન્ન થાય છે, સાથે જ રાજ-  
ધરાનામાં જ એમનો જન્મ થાય  
છે. વિશ્વ કલ્યાણની કામનાથી  
જે વિશિષ્ટ અવ્યધિક પુણ્ય બંધાય  
છે એનું જ આ પરિણામ છે  
કેવળ ભૌતિક શાસનનાં જ અધિ-  
પતિ બનીને તેઓ પ્રભુનું રક્ષણ  
નથી કરતા, પરંતુ આત્મ અજ્ઞાન-  
થી થનારા મોહજ્વલિત સંતાપથી  
પીડાતાં વિશ્વને અંતર પ્રકાશનો  
માર્ગ દર્શાવે છે. બાહ્ય શત્રુઓથી  
લોક માનસ એટલું ભયભીત નથી  
થતું જેટલું પોતાની જ અંદરના  
કામ-ક્રોધ વિગેરે શત્રુઓથી થાય  
છે એટલે એ બધાના નિવારક  
જ્ઞાન સામ્રાજ્યના અધિપતિ  
તીર્થ કર જ છે. સંસારમાં અનંત  
પ્રાણી છે, એનામાં વિદ્યમાન જે  
જ્ઞાન છે એની મિથ્યાત્વરૂપ પરિ-  
ણતિને સમ્યક્ત્વ રૂપ સ્વભાવમાં  
લાવવાનું નિમિત્ત તીર્થ કરોની  
દિવ્યવાણી છે. એ દિવ્યવાણીને  
સરસ્વતી કહેવામાં આવે છે. આ  
વિશ્વ કલ્યાણકારી વાણીને ધર્મ-  
અકેના નામથી પણ સંજોગથી  
શકાય છે એના પ્રભાવથી જ  
સમસ્ત સંસાર હિંસાથી બચેલો  
છે, જે આ હિંસા રૂપ અધર્મ  
દૂર થઈને, અહિંસા રૂપ ધર્મ  
મનમાં ન હોત તો આ વિશ્વમાં  
કોઈ ઉગરી શકત નહિ. પિતા  
પુત્રને, પુત્ર પિતાને, બાઈ બાઈને

મારીને બાઈ બાઈ અને સમસ્ત  
સંસાર ત્રસ્ત અને અશાંત થઈ  
બેઠા.

એટલે અહિંસાના પ્રતિક,  
ધર્મરૂપી ચક્રને ધારણ કરવાવાળા  
એવીસ તીર્થ કર જ વાસ્તવિક  
ત્રિલોકાધિપતિ થવાના અધિકારી  
છે, જે કેવળ મનુષ્યોના નહીં,  
પશુઓ, પક્ષીઓ, કીડાં-મકોડાં  
અને અગ્નિ, વાયુ, વનસ્પતિ વગેરે  
સ્થાવર જીવોના રક્ષક છે. એમ-  
નામાં આત્માનું અસ્તિત્વ બતાવી,  
એના રક્ષણનો ઉપાય બતાવે છે.  
કોઈ ધર્મ, મનુષ્ય સિવાય, પશુ  
પક્ષી, કીડાં, મકોડાં, અને વાયુ,  
વનસ્પતિ વગેરેમાં આત્માની સત્તા  
નથી. બતાવતા આ જ કારણે જે  
પશુવધ, પશુબલિ, પશુ-ચરૂ વગેરે  
હિંસાના દુષ્ટત્વ ધર્મનાં નામે  
થતાં રહ્યાં છે અને ધર્મરૂપોએ  
આ પૃથ્વી પર લોહીની નદીઓ  
વહાવી છે. જીવોને સદુપદેશ  
આપી માંસ, મદિરા, શિકાર વગેરે  
હિંસાકાર્યોથી વેગળા કરી અહિંસા  
તરફ દોરવા તથા પોતાના સ્વ  
ભાવ [ધર્મ]ના ગોધ કરાવવાનું  
શ્રેય ક્ષત્રિય તીર્થ કરોને જ છે.

જીવનનું ચક્ર ચાલી રહ્યું  
છે. જન્મ-મરણનો ક્રમ અનાદિ  
કાળથી ચાલી રહ્યો છે. પરિવર્તન-

ની આ પક્રિયાને સંસાર કહે છે,  
જે ચક્રનું પર્યાયવાચક છે. સતત  
ચાલનારી આ પક્રિયામાં આપણા  
અપરિવર્તનશીલ તત્ત્વને વિસ્મૃત  
ન કરી શકે, એ જ જ્ઞાતવ્ય છે.

એકવાર કપીર વહેલી સવારે  
કરવા તીકળ્યા. અને આસપાસના  
ઘરોમાં ચાલતી ઘડીનો અવાજ  
સાંભળી રહી પડ્યા :

ચાલતી ચાકી દેખકર,  
દિશા કબિરા રાય ।  
હો પાટો કે ખીચમે,  
સાબુત બચા ન કાય.

પૃથ્વી અને આકાશની વચ્ચે  
સમસ્ત પ્રાણી મરી રહ્યા છે,  
સંસારની કેવી સ્થિતિ છે ?

કપીરના પુત્ર કમાલે, પોતાના  
પિતાની આ વ્યથાને શાંત કરવા  
તુરંત જ જવાબ આપ્યો :

‘પિતાજી ! ઘડીના એ પડ  
વચ્ચે પીસાતાં અનાજના દાણામાં  
જે દાણો વચ્ચેના ખીલા (કેન્દ્ર)  
ની આસપાસ રહે છે એ બચી  
બચ છે. જે એ ખીલાથી દૂર ન  
રહે એ જ હણાય છે.

‘અર્થાત, જન્મ-મરણ રૂપ  
દુઃખનો અનુભવ એમને જ થાય  
છે જે પોતાના આત્મકેન્દ્ર [શાશ્વત  
સ્વભાવ]ની નિકટ ન રહેતા  
એનાથી સદા દૂર રહીને અનિત્ય  
ચરીર વિગેરેમાં મુગ્ધ રહે છે.

આત્મ-સ્વ ભાવ (વસ્તુ  
સ્વભાવ)ને જ ધર્મ કહે છે :—  
‘વત્સુસહાવોધર્મો’ જ ધર્મનું



સ્વરૂપ છે. પોતાના અસ્વાભાવિક વિકારી ભાવોથી દૂર રહીને સ્વ-સ્વભાવનું શ્રદ્ધાપૂર્ણ જ્ઞાન અને આચરણ જ ધર્મ છે. આ જ આત્માનું સ્વરૂપ છે, ઉપરોક્ત ચક્ર ધર્મની ગતિ, પરિવર્તન, ક્રાંતિમાં જ સ્વને વિસ્મૃત ન કરતાં, સમૃદ્ધ થવાની એટલા શાંતિની શોધ, આત્મ આરાધના જીવનનો આનંદ પ્રાપ્ત કરતાં રહેવાનું આપણું લક્ષ્ય રહેવું જોઈએ. આ જ સત્ય-શિવ સુંદર છે. આ જ આલોક, અમૃત અને આનંદ છે.

આપણે આ ધર્મચક્રના રહ-સ્થને સમજીએ.

તીર્થંકરોનું આ ધર્મચક્ર જિન શાસનનું ગૌરવ વધારનાર છે. જિન શાસનની પતાકાં લઠરાવતાં ભગવાન ઋષભદેવથી મહાવીર પર્વત હાલમાં જ અદી અઠાર વર્ષ પૂર્ણ થયાં છે. જૈન શાસનની અહિંસા અને અનેકાન્તના મૂલ્યાંકનનું આ સુદૃઢ છે કે શ્રમણ સંસ્કૃતિનો પ્રભાવ કાયમ છે. આજ જિનશાસન સર્વાંગી અને સાવંભોમ નથી રહ્યું. જીવન

પરિવર્તનશીલ છે. પરિવર્તનનું ચક્ર ભિંચું-નીચું થતું જ રહે છે. વર્તમાન સ્થળ દૃષ્ટિએ ભલે જૈન શાસન વિજયી નથી દેખાતું પરંતુ સૂક્ષ્મ દૃષ્ટિથી ભાવ રૂપે સમસ્ત પ્રાણીલોકમાં અહિંસાનું આધ્યમ જયવંતુ બનેલું છે.

તીર્થંકરોની વાણીની મુખ્ય ધોષણા-‘જોમ સર્વ પ્રજાનામ’ કે ‘આત્મવત્ સર્વભૂતેષુ’ની ઉદ્ઘાત ભાવના છે-

જૈન જયંતી શાસનમ્

ચક્રની પરંપરા ધણી જ પ્રાચીન છે. વિભિન્ન પુરાણો અને ઇતિહાસોમાં અધ્યક્ષી અને ચક્રવર્તીનું વર્ણન કેટલીક જગ્યાએ વાંચવામાં આવે છે. ચક્રવર્તીનું ચક્ર એના [ચક્રવર્તીના] છ ખંડ વિભેતા હોવાનું સૂચક છે. વિજય લાલસાથી યુક્ત આ ચક્રની કથા છે. ભલે આની પાછળ લોકમંગલની ભાવના રહેલી છે, પરંતુ હિંસાને હિંસાથી જીતવાના કારણે કેટલીએ માતાનો ખોળો ખાલી કરી, કેટલીયે સોહાગણોના સેથાનું સિંહર ભૂંસીને અને કેટલાક સિંહાસન છીનવીને પથુ એ શાંતિ નથી આપી શક્યું. આની પાછળ આવેશ કે અવિવેક જ વધારે છે, વિવેક કે સંયમ જોછો. ‘ચક્રવર્તી’ ભરત રાજ્યલિપ્સાવશ જ, ક્રોધાવેશમાં, બધું ભૂલીને

## ધર્મચક્રની

### ગતિ

### અપ્રતિહત

### છે

### તે કદી

### નિષ્ફળ

### જતુ નથી

પોતાના જ ભાઈ બાહુબલી પર ચક્ર ચલાવી દે છે. પછી ભલે એ બાહુબલિના પુણ્ય પ્રતાપથી એને પરિક્રમા કરવા લાગ્યું હોય.

‘ત્રિશષ્ટિ શલાકા પુરુષ’ અંથમાં ધર્મચક્રનું વર્ણન કરતાં લખ્યું છે કે, ચક્રવર્તી પાસે જેમ ચક્ર હોય છે, દેવાધિપતિ ઈન્દ્ર પાસે વજ્ર હોય છે, જે શત્રુઓનો સંહાર કરી એને વિજય અપાવે છે, એવી રીતે ધર્માધિપતિ અહ-તનું ચક્ર (ધર્મચક્ર) એમને માત્ર વિજયી જ નથી બનાવતું પરંતુ બધા જન્મોનાં નિમિત્ત કર્મ શત્રુઓ પર વિજય પ્રાપ્ત કરવા માટે હોય છે. ઈન્દ્રનું વજ્ર કે ચક્રવર્તીનું ચક્ર અટકી શકે છે, એનાથી ફળની પ્રાપ્તિ થાય કે ન પણ થાય, ભરતનું જ ચક્ર બાહુબલિની પ્રદક્ષિણા કરવા લાગે છે. બ્યારે ધર્મચક્રની (અહ-તનું ચક્ર) ગતિ અપ્રતિહત હોય છે. એને કોઈ રોકી શકતું નથી, એ કદી નિષ્ફળ નથી જતું. એમાંથી સ્વકાયની સિદ્ધિ થાય જ છે.



અહિંસક ધર્મચંક્રમાં હિંસક  
સિંહનું પ્રતીક, ભગવાન મહા-  
વીરનું ચિહ્ન હોવાની સાથે સાથે  
ભગવાન મહાવીરની, સિંહથી  
મહાવીર બનવાની કથા પણ કહી  
લાય છે- કેવો દસ ભવ પૂર્વનો  
કૂર હિંસક સિંહ, આત્મબોધ  
પામીને, પોતાનું આત્મકલ્યાણ  
કરીને પરમાત્મા બની લાય છે!  
એટલું જ નહિ, સિંહના જીવન  
ઉપર ભીંસણથી વિચાર કરતાં  
કેટલાંક અન્ય તથ્યો પણ સાથે  
આવે છે. સિંહ પોતાનો શિકાર  
પોતે જ કરે છે, કોઈ બીજાએ  
કરેલા શિકારને એ ખાતો નથી.

એવી રીતે એ સ્વાવલંબી બનીને  
પોતાના જ પુરુષાર્થનું ફળ ભોગવે  
છે, કારણ કે પરાવલંબન જ

૦ ૦ ૦ ૦ ૦

સ્વાવલંબનનું

પ્રતીક

સિંહ

૦ ૦ ૦ ૦ ૦

કુંખનું મૂળ છે. આથી એ પ્રકટ  
થાય છે કે સિંહ સમાન શૌર્ય  
ધરાવનાર (પુરુષાર્થી) ફળને ચાખી

શકે છે.

સિંહ પોતાના લક્ષ્યને સારી  
પેઠે ભણે છે. કૂતરાને જેમ લાકડી  
મારવાથી એ લાકડીને બચકું  
ભરવા દોડે છે, તેમ સિંહ નથી  
દોડતો પરંતુ એ તો પોતાના  
લક્ષ્યને શત્રુ ન બનાવતાં, આકે-  
મકને જ બનાવે છે. કહેવાની  
મતલબ એ છે કે જીવનમાં સિંહ  
વૃત્તિ જ સુખનું મૂળ છે. અહીં  
સિંહ વૃત્તિનો અર્થ એની રૂતા  
કે હિંસક વૃત્તિ નહિ પરંતુ એનાં  
શૌર્ય-સાહસ આદિ સદ્ગુણો છે  
આ વૃત્તિના કારણે દસભવ પૂર્વનો  
સિંહ મહાવીર બની ગયો.

વીર પ્રભુના ચરણે પ્રવૃંચી  
વિનયથી ઉચ્ચારૂં,  
મળતો ભવેભવ તહારૂં  
શાસન ત્રિપુટી ત્રિમંથ્રું...

☆ વંદનાલિલાધી ☆

# SOLVIN SERVICES

: All Kinds of :  
INSURANCE SERVICES

: Propo. :

LALCHAND V. SOLANKI

- ☐ 3/3, Ahmed Saylor Building
- ☐ Jyotiba Fule Road, Naigaum
- ☐ DADAR, BOMBAY-600-014

44 11 91 -; Phone :- 44 70 94



જનપથ સે જનપથ તક  
ધર-પર ચલત પવનન કરતા,  
મહાવીર કે સર્વોદય કા  
સળસળ સમસ્ત કરતા.  
સક-અસ્તિત્વ, હોલ મંગલ કા  
સરિયા લાયા હૈ.  
આરતી ઉતારે, ચલો દ્વાર પર  
ધર્મ ચક્ર આયા હૈ.



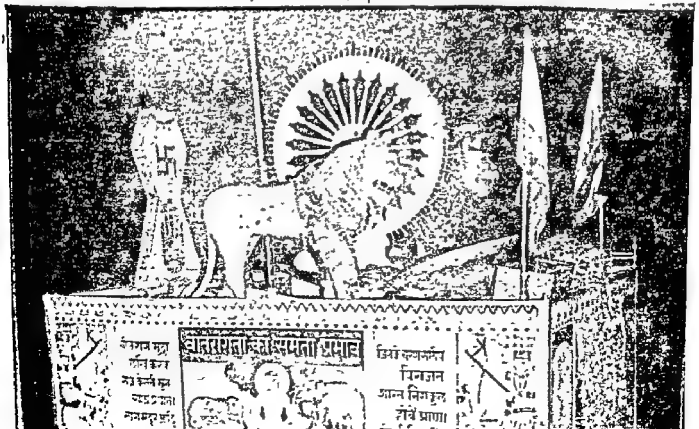
પૂજન : વડાપ્રધાન શ્રીમતી ઇન્દિરા ગાંધી ધર્મચક્રનું  
વિધિપૂર્વક પૂજન કરે છે.

આરતી ઉતારે

ચલો દ્વાર પર,

ધર્મ ચક્ર આયા હૈ

સ્વાગત : આહોર (રાજસ્થાનમાં) પ્રવેશ પામેલ ધર્મચક્રની તસ્વીર



ਪਤ, ਫੀਡਾ ਸਟ੍ਰੀਟ, ਮੁੰਬਈ-੪੦੦-੦੦੪

જિનેન્દ્ર ભગવાન મહાવીરનું 'ધર્મચક્ર'  
જયવર્મા જયવંતુ બની પ્રવર્તે રહ્યું છે.

આ 'ધર્મચક્ર' સમગ્રદેશનરૂપ મધ્ય કેન્દ્ર છે. આચાર્યાદિ દ્વારામાં  
તેના આસાર છે. પાંચ મહાવ્રત આદિરૂપ તેની ધુરા છે. તપરૂપ તેના આધાર છે.

ભગવાન મહાવીરનું [જિનેન્દ્રદેવ] આડું 'ધર્મચક્ર' આઠ કમેને છતીને  
પરમ વિજયને [શોક્ષને] પામે છે.

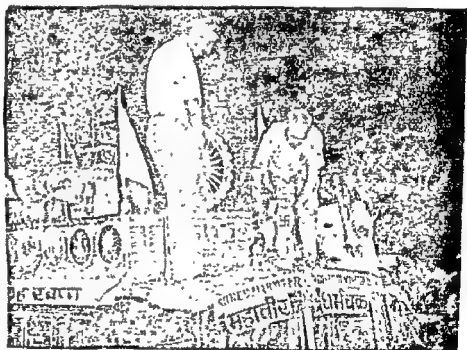
ત્ય, અહિંસા, અનેકાન્ત,  
અપરિગ્રહ, વિશ્વમૈત્રી વગેરે  
ભગવાન મહાવીરના સનાતન  
સિદ્ધાંતોનો દેશભરમાં વ્યાપક  
પ્રચાર કરવાના વિવિધ કાર્ય-  
ક્રમોના એક ભાગ રૂપે  
'ધર્મચક્ર' પ્રવર્તનનો એક  
અદ્વિતીય કાર્યક્રમ નિર્વાણ  
વર્ષ દરમિયાન ખૂબજ સફળ-  
તાથી ચોળાયો. સમગ્ર દેશમાં  
ભગવાનનો અમર સંદેશ  
શુંલ્લોત કરવા માટે કુલ પાંચ  
"ધર્મચક્ર" દેશભરમાં દબ-  
દબાભરી રીતે ધૂમ્યા.

ધર્મચક્ર પ્રવર્તનનો સૌ  
પ્રથમ શુભારંભ મધ્યપ્રદેશ-  
માંથી થયો. દિનાંક ૧૩ નવે-  
મ્બર ૧૯૭૪ના રોજ, તે  
સમયના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી  
મકાશયંદ્ર શેઠીએ ધર્મચક્રનું  
વિધિપૂર્વક ઉદ્ઘાટન કર્યું.

આ ધર્મચક્ર સંપૂર્ણ મધ્ય-  
પ્રદેશ ઉપરાંત ગુજરાત, રાજ-  
સ્થાન, ઉત્તર પ્રદેશ તથા  
મહારાષ્ટ્રના કેટલાક ગામ-  
શહેરોમાં પણ ધુરંધુ. આ  
ધર્મચક્રે ૨૭૦૦૦ કીલોમીટર-  
ની યાત્રા કરી અને દીવાળી

૧૯૭૫ના રોજ તે પાછું  
લોપાલ આવ્યું. ધર્મચક્રની  
યાત્રા સમાપ્તિ પ્રસંગે મધ્ય-  
પ્રદેશના રાજ્યપાલ શ્રી સત્ય-  
નારાયણ સિંહો, મુખ્યપ્રધાન  
શ્રી શેઠી સહિત અનેક રાજ-

નિર્ધારિત કાર્યક્રમ અનુસાર  
૨૮૩ સ્થાનો પર આ ધર્મ-  
ચક્રની અભૂતપૂર્વ શોભાયાત્રા  
નીકળી. આ ઉપરાંત અનિ-  
ર્ધારિત એક હજાર સ્થાનો  
પર પણ ધર્મચક્રનું અભૂત-



વડાદરા (ગુજરાત)માં ધર્મચક્રનું સ્વાગત

કીય આગેવાનોએ અને લૈન  
લૈનેતરોએ તેનું હાર્દિક  
સ્વાગત કર્યું.

પૂર્વ સ્વાગત થયું.  
ધર્મચક્રની શોભાયાત્રા એ  
માટે જોલીઓ, શુભદાન  
તેમજ વિશેષ દાનના માધ્યમથી





વીરઃ સર્વસુરાસુરેન્દ્રમહિતો વીરં શુધા સંશ્રિતાઃ  
વીરેણાબિહતઃ સ્વકર્મનિચયો વીરાય નિત્યં નમઃ



★ વંદનાલીલાપી ★

શ્રી જૈન તપગચ્છ સંઘ

ભોરળી [સૌરાષ્ટ્ર]

૩. ૧૮ લાખની જંગી  
રકમ લેંગી થઈ આ નિધિ  
નવસ્થાપિત 'મહાવીર ટ્રસ્ટ'  
માં જમા કરવામાં આવી.

બીજા ધર્મચક્રનો પ્રારંભ  
નવી દિલ્હીથી થયો. વડાપ્રધાન  
શ્રીમતી ઇન્દિરા ગાંધીએ  
રામલીલા મેદાનમાં ચોળચેલ  
વિરાટ સભામાં ધાર્મિક  
વિધિથી આ બીજા ધર્મચક્રનું  
ઉદ્ઘાટન કર્યું.

આ ધર્મચક્રે હરિયાણા,  
પંજાબ, રાજસ્થાન રાજ્યોના  
સેંકડો ગામોની યાત્રા કરી.  
અને હીમાવળી ૧૯૭૫ના  
હરિતનાપુરથી તીર્થ ક્ષેત્રમાં  
આ યાત્રા પૂર્ણ થઈ.

ત્રીજું ધર્મચક્ર દિનાંક  
૨૨-૧૨-૧૯૭૪ના શ્રવણ  
બૈશાકના, બાહુબલિથી  
(કર્ણાટક)થી નીકળ્યું. તેનું  
ઉદ્ઘાટન રાજ્યપાલશ્રી મોહન-  
લાલ કુમરજીએ કર્યું. આ  
ત્રીજા ધર્મચક્રે કર્ણાટક રાજ્ય  
ઉપરાંત, તામિલનાડુ, કેરળ,  
આંધ્રપ્રદેશ અને કેરળ રાજ્યના  
વિવિધ નાના-મોટા ગામ-  
શહેરોમાં પણ યાત્રા કરી.

ચોથું ધર્મચક્ર, ભગવાન મહા-  
વીરના પુનિત ચરણોના  
રૂપથી પાવન બનેલી ધરતી  
બિહારમાં પાવાપુરીથી શરૂ



બાહર ( રાજસ્થાન )માં ધર્મચક્રનું સ્વાગત

પાંચ

ધર્મચક્રોની

દેશભરમાં

શાનદાર

વિજયયાત્રા

ઠેર ઠેર

☆ સ્વાગત

☆ પુષ્પવૃષ્ટિ

☆ આરતી

☆ મંજળગાન

થયું આચાર્યશ્રી વિમલસાગર  
રજી મહારાજના શુભારીવા  
અને મંગળ વાચના બાદ  
આ ધર્મચક્રે પોતાની મંગળ  
યાત્રા શરૂ કરી, તેણે પૂર્વ  
ભારતના પંજાબ, આરિસા  
મેધાલય, મણીપુર અને નાગા-  
લેન્ડ રાજ્યોના અનેક ગામોમાં  
પ્રચાર પ્રવાસ એકર્યો.

આ ધર્મચક્રનો શુભારંભ  
તે સમયની બિહાર ધારા-  
સભાના અધ્યક્ષ શ્રીધર વામુ-  
દેવ સોહાની, શ્રી વિજયસિંહ  
નાહર આદિ રાજકીય નેતા-  
ઓની અને વિરાટ જનમેદની  
વચ્ચે થયો. તે પ્રસંગે બિરા-  
જમાન પૂજ્ય સાધ્વી શ્રી  
ચન્દનાજીએ મંગળ આરતી-  
વાદ આપ્યા.



ફોલોપુર [ગુજરાત]થી ફેબ્રુઆરી  
૧૯૭૫માં પાંચમું ધર્મચક્ર  
નીકળ્યું. આ ધર્મચક્રે ગુજ-  
રાતના તેમજ દેશના વિવિધ  
તીર્થધામોની યાત્રા કરી.  
ત્રણેક મહિના સુધી તેણે  
સેંકડો માઇલોની યાત્રા કરી.  
આ પાંચમું ધર્મચક્રએ જે જે  
ગામ અને શહેરોમાં પ્રવેશ  
કર્યો ત્યાં તેનાં શાનદાર સ્વા-  
ગત માટે માર્ગો પર તે સો  
બંધાયા, કમાનો બંધાઈ.  
કેટલેક સ્થળે હેલીકોપ્ટરમાંથી  
ધર્મચક્ર પર પુષ્પગૃષ્ઠિ થઈ.  
પ્રેરકોએ પણ ફુલોથી સ્વાગત



કયું. બહેનોએ મંગળ ગીતો  
ગાયા અને આરતી ઉતારી.  
કેટલેક સ્થળે જાહેરસભાઓ

થઈ. ૪૬૧ શાંતેશન થયાં. આ  
બધા જ ધર્મચક્રો સાથે  
પાંચસોથી વધુ વીરભક્તો  
સતત રહ્યા હતા.

આ નંદ અને ગૌરવની વાત જો  
છે કે ધર્મચક્રના સ્વાગતમાં  
મુગ્ધભાન, ધિરતી, શીખ,  
દિન્દુ આદિ અન્ય ધર્મપંથના  
ભાઈબહેનોએ પણ ઉમંગથી  
ભાગ લીધો હતો. અને  
રાત્રીની રાજધાનીમાં પ્રવેશ  
સમયે ધર્મચક્રનું સરકારી  
સ્વાગત થયું હતું. ●



Quality  
And  
Service

ચિનય સ્વયં એક તપ છે.  
અને એ જ ધર્મ છે.

PARAS TRADERS

EXCLUSIVE SHOW ROOM OF



PHILIP PRODUCTS

- Radio ● TRANSISTORS ● Lamps
- Tubes And Commercial, Industrial fittings.

LEONARA LAMP SHADES

● M: G. Road. BHAVNAGAR ●



# જૈન દેવજ ઊંચા રહે હમારા....

લાલ રંગ : સિદ્ધ

સત્ય

પીળા રંગ : આચાર્ય

અયોધ્ય

સફેદ રંગ :



અરિહંત

અહિંસા

લીલા રંગ : ઇપાધ્યાય

મહાયજ્ઞ

કાળા રંગ : સાધુ

અપરિવ્રજ

જૈનદેવજ

અંગે

જરૂરી માહિતી.....

ધ્વજનો આકાર : લંબચોરસ  
લંબાઈ-પહોળાઈ : ૩૫૨  
લાલ, પીળા, લીલા, કાળા રંગના  
પટ્ટાઓ સમાન : સફેદ-બેવડો.  
સ્વાસ્તક, કેસરીયા રંગમાં.

તા. ૧૬ જુન ૧૯૭૩

શ્રી કસ્તુરભાઈ લાલભાઈના પ્રમુખપદે મળેલી મહાસમિતિની સભામાં જોવો. નિર્ણય લેવામાં આવ્યો કે કાર્યાલય સાહુ શાંતિ-પ્રસાદ જૈન ચારે સમાજોનો સંપર્ક સાધીને એક સર્વમાન્ય ધ્વજ અને પ્રતીકનો નિર્ણય કરે.

આ નિર્ણયાનુસાર ચારે સમાજોનો સંપર્ક સાધવામાં આવ્યો અને અત્યંત આનંદની વાત છે કે બધાના આશીર્વાદથી સમગ્ર જૈન સમાજના એક ધ્વજ અને એક પ્રતીકનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો.

લગવાન મહાવીર ૨૫૦૦માં નિર્વાણ મહેતસવના પ્રારંભે સમગ્ર જૈન સમાજના સંપ, સંગઠન અને સમન્વયની દિશામાં એક વિરાટ પગલું ભરવામાં આવ્યું.

લગભગ એક વર્ષની, દેશ-ભરના ચારે સંપ્રદાયોના અગ્રણીઓ સાથે ચર્ચા-વિચારણા બાદ જૈન એકતા અને સંગઠનના મુબારક રૂપે જૈન સમાજના એક ધ્વજ અને પ્રતીકનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો.

આ ધ્વજ અને પ્રતીકના નિર્ણયમાં આચાર્ય શ્રી દેશભુવણ મહારાજ, આચાર્ય શ્રી

આદિ વૃથા કે યુગ ભરત કા ભારત દેશ મહાન,  
વૃથાદેવ સે મહાવીર તક કરે સુમંગલ ગાન;  
પંથ રંગ, પાંચો પરચોળી, યુગ કો દે આશીવ,  
નિશ્ચ-શાંતિ કે લિઓ જુમજો પાવત દેવજ કો રીધ,  
'જિન' કા દેવજિ, જૈન કો સંસ્કૃતિ, અમ-મગ કો વરદાન

☆ પારસનગર કો. હાઉસીંગ સોસાયટીની સ્થાપના ☆

☆ શ્રી મહાવીર સ્વામી નૂતન જિનાલયનું નવનિર્માણ ☆

મુંબઈ શહેરમાં, જોગેશ્વરી-પૂર્વમાં મળસ રોડ પર એક નાની ટેકરી આવેલ છે. આ રણભાગણી જગ્યા ઉપર 'પારસનગર' બની રહ્યું છે. તેની મધ્યમાં એક લાંબુ ગ્રનયુબી-શિખરખંધી જિનાલય અને આસ-પાસ-ચારે બાજુ દસ બિંદીંગ બનશે. દરેક બિંદીંગ-માં લગભગ ૧૪૦ બંદોક અઘતન સુવિધાવાળા બનશે. આ નગર જોગેશ્વરી રેલેશનથી પૂર્વમાં ૧૨ મીનીટના અન્તરે અને હાઈવે (અમદાવાદ રોડ)થી ત્રણ જ મીનીટના અન્તરે આવેલ છે. આ વિસ્તારમાં મારવાડી અને કબી જૈન બાઈઓની લગભગ ૩૦૦ દુકાનો છે અને અન્ય વસ્તી લાખથી વધુ વધુ છે. આ 'પારસ-નગર'ની પાછળના બે બિંદીંગોની નીચે એક વિશાળ હોલ બનશે. તેમાં ધાર્મિક, સામાજિક અને સાર્વજનિક કાર્યક્રમો યોજવા માટે ઘણી મોટી જગ્યાની સુવિધા પ્રાપ્ત થશે.

આ એક અનેબી ઢબે અનુપમ, આદર્શ અને આધુનિક સુવિધાવાળું નગર બનશે. તેમાં ગુરત જ આપતો બંદોક લખાવી, આ જોગેશ્વરી 'પારસનગર'ના

અને તેણે સૌએ વ્યભારા આ કાવની અનુમોદનાપૂર્વક સફળતા પુવળી, તદનુસાર બધા બિંદીંગોનું બાંધકામ અને નૂતન જિનાલયનું નિર્માણ કાર્ય જોરશોરથી ચાલી રહ્યું છે. અને હવે તે આ કામ લગભગ પૂરું થવા આગ્યું છે.

આ નગરનું નિર્માણ ફેલ્ટ ઝોનસ ઝોનલે કે માલિકોનારણે કરવામાં આવેલ છે. ફેલ્ટની કિંમત ઘણી સામાન્ય રાખવામાં આવી છે; અને કપ ટાઠા સરકારી લોનની વધુ સુવિધા છે. જે બાઈઓની બંદોક ખરીદવા ઇચ્છા હોય તેણે ગુરત અ પકડે કરે.

ડો. સી. બી. ન

પારસ કન્સ્ટ્રક્શન કંપની

૧૫૮/૬૪, રામરામ ભવન,  
૬૬ા માણે, કાલણા રેવી રોડ.  
મુંબઈ-૨ : ફોન : ૩૧૬૩૮૮

[ સમય : સવારના ૧૦ થી ૧  
અને સાંજે ૩ થી ૭ સુધી ]

નવા તીર્થેષ પવિત્ર સ્થાનમાં રહેવાનું સીમાન્ધ પ્રાપ્ત કરે.

૫. પૂજ્ય આચાર્ય લગવંતરી વિજયનન્દન-સૂરીશ્વરજી મહારાજે આપેલા સુદર્ભ પ્રભાણે મહા વડે ફને શનિવાર. તા. ૫-૨-૭૨ના અહીં નવનિર્માણ થનારા શ્રી મહાવીરસ્વામી જિનાલયનું શિલારથાપન શ્રી રિષભદાસજી સ્વામી (મદ્રાસવાળા)ના વરદે હરતે થયું હતું. આ પ્રસંગે ૫ પૂજ્ય આચાર્યદેવશ્રી વિજય-પ્રતાપસૂરીશ્વરજી મહારાજ, ૫. પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મં, ગણિવર્ધ શ્રી જ્યાનંદવિજયજી મં, પોતાના શિષ્ય-પ્રશિષ્ય આદિ અમણે લગવંતો સાથે પધાર્યા હતા. તેઓમીની નિશામાં શિલારથાપનવિધિનો મંગલ કાર્યક્રમ ચાલ્યો.

આ શુભ અવસરે જૈન સમાજના સુપ્રતિષ્ઠિત આગેવાનો શ્રી ચાદીલાલજી જૈન, શ્રી સોહનલાલજી ઠાકારી, શેકશ્રી વસંતલાલ જીવતલાલ પ્રતાપસી વગેરે પધાર્યા હતા.

'પારસનગર'  
મળસ રોડ,  
જોગેશ્વરી.  
મુંબઈ-૨૦

સમય : સવારે ૬ થી ૧૨ સુધી  
રવિવારે, સવારે ૬ થી સાંજે ૫

તુલસીજી મહારાજ, મુનિશ્રી વિદ્યાનંદજી મહારાજ, મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજ અને મુનિશ્રી સુશીલકુમારજી મહારાજનો અનન્ય સહકાર અને આશીર્વાદ મળ્યાં. આ માટે સંપૂર્ણ જૈન સમાજ એમનો કૃતજ્ઞ છે.

જૈનધ્વજની વિશિષ્ટતા :  
જૈન સમાજના આ સર્વ-માન્ય ધ્વજમાં પંચ પરમેષ્ઠીના પ્રતીક રૂપ પાંચ રંગો અપનાવવામાં આવ્યાં છે :

ધ્વજના રંગોની સમજણ આ પ્રમાણે છે:

- લાલ રંગ-સિદ્ધ.
- પીળો રંગ-આચાર્ય.
- સફેદ રંગ-અહિંસા.
- લીલો રંગ-ઉપાધ્યાય.
- કાળો રંગ-સાધુ.

ધ્વજના આ પાંચ રંગો પાંચ અભ્યુદય અને પાંચ મહાનત રૂપે પણ સૂચક છે.

- લાલ રંગ-સત્ય
- પીળો રંગ-અચૈય
- સફેદ રંગ-અહિંસા
- લીલો રંગ-પ્રહાર્યય
- કાળો રંગ-અપરિમલ

રંગોની આ મેળવણી ઘણી જ ચોખ્ખી લાગે છે.

પંચ પરમેષ્ઠીમાં અહિંસા અને મહાનતમાં અહિંસાનું વિશેષ મહત્ત્વ છે એટલે સફેદ રંગને મધ્યમાં રાખવામાં આવ્યો છે.

ધ્વજની મધ્યમાં ચતુર્ગતિના પ્રતીક રૂપ સ્વસ્તિકને અપનાવવામાં આવ્યો છે. સ્વસ્તિકની ઉપર ત્રણ ગિંદુ છે જે સમ્યક્ દર્શન, સમ્યક્ જ્ઞાન અને સમ્યક્ ચારિત્ર્ય દર્શાવે છે. ત્રણ ગિંદુ ઉપર અધર્ચંદ્ર છે જે સિદ્ધશિદ્ધાને લક્ષિત કરે છે. અધર્ચંદ્રની ઉપર એક ગિંદુ છે એ સુકતજીવનનું સૂચક છે.

જૈન સંસ્કૃતિમાં સ્વસ્તિકનું

વિશેષ મહત્ત્વ છે, એટલે એને ધ્વજની વચ્ચે રાખવામાં આવ્યો છે. ચતુર્ગતિ સંસારમાં પરિભ્રમણનું કારણ છે, એથી આગળ વધીને અહિંસાને આવશ્યકતામાં અને અહિંસાને હૃદયથી અપનાવીને જ આપણે નિર્વાણ પ્રાપ્ત કરી શકીએ છીએ.

: પ્રતીક :  
પ્રતીકમાં પણ સ્વસ્તિકને ત્રિકોકનો અધિકાર પુરુષાધિકારમાં



અપનાવવામાં આવ્યો છે, જેનું  
જેન શાસનમાં મહત્વપૂર્ણસ્થાન  
છે અને એ સર્વથા મંગલકારી  
છે. સ્વસ્તિક ઉપર ત્રણ બિંદુ  
ત્રિરત્નના સૂચક છે, જે સમ્યક્  
દર્શન, સમ્યક્ જ્ઞાન અને સમ્યક્  
ચારિત્ર્ય દર્શાવે છે. ત્રિરત્નની ઉપર  
અધર્મચંદ્ર સિદ્ધશિલાને લક્ષિત  
કરે છે. સ્વસ્તિક નીચે જે હાથ  
આપવામાં આવ્યો છે એ અભય-  
નો મોધ આપે છે. તથા હાથની  
વચ્ચે જે ચક્ર છે અહિંસાનું ધર્મ-  
ચક્ર છે. ચક્રની વચ્ચે 'અહિંસા'  
લખવામાં આવ્યું છે. પ્રતીકની

ક્રક્ર

## પરસ્પરોપગ્રહં જીવાનામ્

ક્રક્ર

નીચે જે સંસ્કૃત વાક્ય આપવામાં  
આવ્યું છે, તે છે :

પરસ્પરોપગ્રહં જીવાનામ્  
-અર્થાત-જીવોનો પરસ્પર ઉપકાર.

પ્રતીકમાં જેન દર્શનનું આ  
સૂત્ર યુગયુગેથી સંપૂર્ણ જગતને

શાંતિપૂર્ણ સહઅસ્તિત્વની દિશામાં  
આગળ વધવાની ત્રેરણા આપે છે.

પ્રતીકની સુંદરતાથી સમસ્ત  
જેન શાસનની ધણી જ સરસ  
અને સુંદર અભિવ્યક્તિ મળે છે.  
ત્રિલોક આકારમાં પ્રતીકનું સ્વરૂપ  
એ મોધ આપે છે કે ચતુર્ગતિમાં  
બ્રમણ કરતો આત્મા અહિંસા-  
ધર્મ અપનાવીને સમ્યક્ દર્શન,  
સમ્યક્ જ્ઞાન અને સમ્યક્ ચારિત્ર્ય  
દ્વારા મોક્ષ મેળવી શકે છે.

ખરેખર, આ પ્રતીક આપણ-  
ને મોક્ષ લાણી પ્રયત્નશીલ થવાનો  
પાઠ લેણાવે છે.



હે ધીર પુરુષ !

આશા, તૃષ્ણા અને

સ્વચ્છંદતાનો ત્યાગ કરે,

તું પાતે જ

આ કાંટાઓ મનમાં રાખી

સ્વયં દુઃખી થાય છે.

મહાસુખલાલ લક્ષ્મીચંદ શેઠ

મેસર્સ એમ. એલ. એન્ટરપ્રાઇઝ

પ્રભુ શ્રી મહાવીરને  
લાખ લાખ  
વંદન...

- સ્વચ્છેદી આરકેટ
- ૫૬, કુપ્પુ ગલી,
- સુબર્બ-૪૦૦-૦૦૨

ઓફીસ : ૨૬૪૬૮૪ ફોન : ૫૭૭૩૬૪ : ૫૧







ચિત્રકાર શ્રી ગોપુલદાસ કાપડિયા દ્વારા શ્રી મહાવીર ચિત્રસંપૂર્ણના ચિત્રો પરથી ૩૫ એમ. એમ. પ્રોજેક્ટર રંગીન સ્લાઇડ તેમ જ નાના બાળકો માટે EYE VIEWERમાં અથવા મોટા પ્રોજેક્ટરમાં બતાવી શકાય તેવી શૈક્ષણિક ફિલ્મ સ્કીપ્ટ પણ બનાવવામાં આવી છે.]

કાશી આયોજન ઈન્સ્ટીટ્યુટ ૬૭/૬૯ બુલાનાલા, વારાણસી તરફથી જૈન ધર્મ અને ભગવાન મહાવીર સંબંધમાં ૬ સિંગલ પ્લે તથા ૫ એકસેટેડ પ્લે રેકૉર્ડ બનાવવામાં આવી છે, સિંગલ પ્લેના રૂ. ૭-૫૦ તથા એકસેટેડ પ્લેના રૂ. ૧૬ રાખવામાં આવ્યા છે.

અમણ જૈન ભજન પ્રચારક સંઘ  
રહેઠે, બેલવાહા,  
હરિયાગંજ, દિલ્હી-૬

| નામ                                                               | કિંમત |
|-------------------------------------------------------------------|-------|
| ૧. અમુલ ઘરે સુર સુર આવ જિન-<br>નાશ્ત્રી મેરે ચારો ચરણ આહી         | ૭-૦૦  |
| ૨. સુનરી સખી છક મેરી બાત<br>માન કહા અમ મધુકર મેરા                 | ૭-૦૦  |
| ૩. હમારી વીર હરી ભવ પીર,<br>અમ મોઢે વાર લેહુ મહાવીર.              | ૧૪-૦૦ |
| ૪. સિદ્ધારથ રાજકુમારે બરત વધાર્થ<br>બાબા મૈન કાહુ જ હોઈ નંદી મેરા | ૧૪-૦૦ |
| ૫. શ્રી મહાવીરાવકસ્તોત્રમ્                                        | ૧૪-૦૦ |
| ૬. છુમોકાર મંત્ર<br>અંજલ આરતી આતમરામ                              | ૧૪-૦૦ |
| ૭. સકલ સેવ સાયક તદ્દધિ                                            | ૧૪-૦૦ |
| ૮. જય જય શ્રી આદિ જિન                                             |       |

|                                                           |       |
|-----------------------------------------------------------|-------|
| ધર્મ ખિના કોઈ નહીં અપના                                   | ૧૪-૦૦ |
| ૯. ભગવંત ભજન કર્યો ભૂલા રે<br>ઘટ ઘટ ભવન જ્યોતિ જલાદી      | ૧૪-૦૦ |
| ૧૦. પ્રભુ તેરી મહિમા કિહિ સુખ ગાવે<br>રે મન ભજ ભજ દીનદયાળ | ૧૪-૦૦ |
| ૧૧. તુમસે લાગી લગન<br>'ધર્મ' ઔર પાવા તીય'                 |       |
| [ઉપાધ્યાય વિદ્યાનંદભટ્ટ પ્રવચન]                           | ૧૪-૦૦ |
| ૧૨. ચંદન મેરે ગાંવ કી માટી<br>પ્રગટ ગયે મહાવીર            |       |
| ૧૩. કરો આરતી વધમાન કી<br>મહાવીર ભચસો તેરો ભારી            | ૭-૦૦  |
| ૧૪. ખસમી કે ધર્મ સહ મન મેં<br>જગ મેં પ્રભુ પૂજ સુખદાઈ     | ૭-૦૦  |
| ૧૫. જો જગ કે શક્તિદાતા<br>અખ મેરે સમકિત સાવન આયે          | ૧૪-૦૦ |
| ૧૬. જય હેં પુણ્ય બંધોં કે-<br>દિગમ્બર દેવ આયે હેં         | ૧૪-૦૦ |
| ૧૭. જય મંગલ નિત્ય શુભમ મંગલ<br>સન્મતિ જિનપમ               | ૧૪-૦૦ |
| ૧૮. પરમ પરમ જ્યોતિ કોટી<br>ધર્મચિત્રભગવાય                 | ૧૪-૦૦ |
| ૧૯. જૈન મ્વજ ગીત<br>કહાં ગયા કિધર ગયા સિદ્ધારથ            | ૭-૦૦  |
| ૨૦. મહાવીર જન્મ વધાર્થ ગીત                                | ૭-૦૦  |
| ૨૧. સોચી તો ગંગા યહ વીતરાગવાણી<br>જગતપતિ તુમ હો           | ૧૪-૦૦ |
| [નિધિ : આ બધી જ રેકૉર્ડની સ્પીક ડપ<br>આર. પી. એમ. છે.]    |       |



ભાંગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણકે વર્ષની ઉજવણીને પ્રારંભ જેટલી દિવ્યતા અને ભવ્યતાથી થયો તેટલી જ દિવ્યતા અને ભવ્યતાથી નિર્વાણ વર્ષના સમાપનની ઉજવણી થઈ. દેશના વિવિધ રાજ્યોની રાજધાનીઓમાં તેમ જ ખીલ અનેક નાના-મોટા ગામ અને શહેરોમાં સરકારી-સ્તરે, સંસ્થા-સ્તરે અને શ્રી સંઘ-સ્તરે બહેરસભાઓ થઈ. પ્રભાતદેરી નીકળી. જિનમંદિરોમાં પૂજનો અને ઉત્સવો થયાં. આ પ્રસંગે પણ જીવદયા, અભયદાન અને માનવરાહુતના પ્રશસ્ત્ર કાર્યો થયા. નિર્વાણ વર્ષની વિવિધ ઉજવણીના સમાચારો અમને ઠીક ઠીક પ્રમાણમાં મળ્યા હતા. પરંતુ સમાપન સમારોહના સમાચારો અમને નહિવત્ પ્રમાણમાં મળ્યા છે. આ અંગેના સમાચારો વિવિધ સામયિકો અને પત્રોમાં પ્રકટ થયા છે. પરંતુ મોટા ભાગે એનું સંકલન નિર્વાણ વર્ષની સમગ્ર ઉજવણી સાથે સંયુક્ત થયું હોવાથી તે અલગ તારવાનું સંપાદન કાર્ય, અધિકૃત માહિતીની અપેક્ષાએ સુરક્ષેલ બન્યું છે. આથી અમે અમને ટપાલ દ્વારા સંધેસીધા સમાપન સમારોહના જે થોડાક સમાચારો મળ્યા છે તે આપીને અહીં સતોષ માનીએ છીએ. સમાપન સમારોહના સમાચારો પ્રકટ કરતાં અગાઉ આપણી મહાસમિતિએ આ સમારોહ ઉજવવા માટે આપેલ સ્થિત કાર્યક્રમની પ્રથમ નોંધ બાંટી લઈએ. સમાપન કાર્યક્રમની રૂપરેખા આ પ્રમાણે છે : તા. : ૨૭ નવેમ્બર ૧૯૭૫થી તા. : ૬ નવેમ્બર ૧૯૭૫ સુધી. ૧ હો દિવસ : વિરાટ ધર્મયાત્રા. ૨ જે દિવસ : સવારે સામુદ્રિક ધ્યાન, પૂજન, કીર્તન અને શુભાનુવાદ સભા. ૩ જે દિવસ : “ભગવાન મહાવીરના ઉપદેશોની આજના યુગમાં સાથેકતા” વિષય પર સેમિનાર, સંમેલન, વ્યાખ્યાનમાળાનું આયોજન. ચોથો દિવસ : “ભારતીય સંસ્કૃતિમાં જૈન ધર્મનું યોગદાન” વિષય પર સેમિનાર, સંમેલન, વ્યાખ્યાનમાળાનું આયોજન. તેમજ સાંવર્ણનિક પુસ્તકાલયો, મંદિરો, સ્થાનકો આદિમાં જૈન સાહિત્ય ભેટ આપણું. પાંચમો દિવસ : ‘મહાવીર અને મહિલા તેમજ આંતરરાષ્ટ્રીય મહિલા વર્ષ’ વિષય પર સેમિનાર, સંમેલન આદિનું આયોજન, તેમજ વિદ્યુષી અને સમાજસેવિકા મહિલાઓનું બહુમાન. છઠ્ઠો દિવસ : ‘જૈનધર્મ’ અને તીર્થંકર પરંપરા’ વિષય પર સેમિનાર, સંમેલન આદિનું આયોજન. સાતમો દિવસ : ‘અહિંસા અને વિશ્વશાંતિ’ વિષય પર સેમિનાર, સંમેલન આદિનું આયોજન. આઠમો દિવસ : વિરાટ બહેરસભા. આ ઉપરાંત મહાસમિતિએ સાંવર્ણનિક સ્થળો પર સવાર અને સાંજે અનુક્રુપ સમય પ્રમાણે જૈન ધર્મની ભકિતગીતો, સ્તવનો અને સૂત્રોની રેકર્ડો વગાડવાનો; આઠ દિવસમાં શક્ય વધુ દિવસે સ્થાનિક હોસ્પીટલોમાં દરદીઓને ફવા અને ફળ વગેરેનું વિતરણ કરવાનો; નેત્રચિકિત્સા શિબિર યોજવાનો; મંદિરો, સ્થાનકો તેમ જ જૈન સંસ્થાઓમાં કામ કરતાં કર્મચારી ભાઈ-બહેનોને વિશેષ પારિતોષિક આપવાનો પણ અનુરોધ કર્યો હતો. સિનેમાઘરોમાં સ્લાઈડ દ્વારા, પોપ્ટકોર્ડ, લેટરહેડ, ઇલેન્ડ વગેરે ટપાલ સામગ્રી દ્વારા ભગવાનની વાણીનો પ્રચાર કરવાનો અને ઘરે ઘરે તેમજ દુકાને દુકાને જૈનધર્મ ફરકાવવાનો પણ ભારપૂર્વક અનુરોધ કર્યો હતો. મહાસમિતિના મુખપત્ર ‘વીરપરિનિર્વાણ’નો નિર્વાણવર્ષની ઉજવણીના સમાચારોને અંક પ્રકટ થવાની યોજના છે. આ માટે ઉજવણીના પ્રારંભથી સમાપન સુધીના સંપૂર્ણ સમાચારો તેનાં કાર્યાલય પર ચેકલી આપવાની પણ બહેરસત કરાઈ છે.

## નિર્વાણ-વર્ષ

## સ મા પ ન

નાઇવેલ  
વચ્ચેના...

સાધક જરૂર કરતાં  
વધુ ન બોલો.



કુસુમગર

કોર્પોરેટ્સ

- ૫૦૩, કાલબાદેવી રોડ,
- એડવર્ડ સિનેમા સામે,
- મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨



કોઈપણ જગ્યાએ

કોઈપણ પદાર્થ પર

અલોચિત ન બનો.

નેશનલ ટાઇલ્સ  
એન્ડ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ પ્રા. લી.

● ૩૧, ઉમામ રસ્તો, મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૧ ●

જ્ઞાન અને ચાલિત જ  
મોજા છે.

શીલવતીબેન મગનલાલ વેરા

- એફ-૧૦ વિનસ એપાર્ટમેન્ટ
- ૪૩, વર્લી સ્ટ્રીટ,
- મુંબઈ-૧૮



ચાલિતહીનની મુક્તિ નથી.

ભીખુભાઈ ચીમનલાલ પરીખ  
વિનયચંદ્ર ચીમનલાલ પરીખ

- એચ, ૧૪, પન્નાલાલ રેસીડ
- ૧ લે માળે, આનંદ રોડ,
- મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૦

S  
SKF  
F

શો વીર પ્રભુને  
શત શત વંદન

મહાવીર

ટ્રેડીંગ કોર્પોરેશન  
(બોલ બેરીંગ સ્પેશલાટીસ્ટ)

□ ૧૩૭-એ, નાગરેડી સ્ટ્રીટ, મુંબઈ-૩.

☆  
શ્રી  
મુંબઈ  
૩૨ ૭૩૬૩ ☆ ૩૪ ૫૦૨૪

નિરુદ્ધમ'વાવિ  
ન હી હઈ નલ

દુકામાં કહી શકાય  
તે વાત  
લખાવીને ન કરવી.



જાદવજી  
લલ્લુભાઈ

૨૪૫, કાલબાદેવી રોડ  
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨

નવી દિલ્હી : “આજે જે પ્રગતિશીલ નીતિઓની જરૂર આપણે અનુભવીએ છીએ તેનો શુભારંભ ભગવાન મહાવીરે આજથી ૨૫૦૦ વર્ષ પહેલાં જ કરી દીધો હતો. તેમનો ઉપદેશ આપણા જીવનનું ધ્યેય બને....”

રાષ્ટ્રપતિશ્રી કૃકરદીન અલી અહમદે ઉપરોક્ત ઉદ્ગાર બ્યક્ત કરીને ભગવાન શ્રી મહાવીર પરમાત્માને ભાવભરી શ્રદ્ધાંજલિ આપી હતી. ૪થી નવેમ્બર ૧૯૭૫ ના અત્રેના ઐતિહાસિક લાલકિલા મેદાનમાં, સમાપન સમારોહ પ્રસંગે યોજાયેલ વિરાટસભામાં પ્રવચન કરતાં વધુમાં કહ્યું હતું કે, આજે ભાષણો સાંભળવાનો અને સંભળાવવાનો સમય નથી; અને ભાષણોથી સાચી શ્રદ્ધાંજલિ આપી પણ શકાતી નથી. ભગવાન મહાવીરને સાચી શ્રદ્ધાંજલિ તેમના ઉપદેશોને પોતાના જીવનમાં ઉતારવાથી જ આપી શકાશે.

દિલ્હી પ્રદેશ ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિના ઉપક્રમે, નિર્વાણ વર્ષનો આ સમાપન સમારોહ યોજાયો હતો. દિલ્હીના મુખ્ય કાર્યકારી પાંચે શ્રી રાધારમણજીની અધ્યક્ષતામાં મળેલી આ વિરાટસભામાં મુનિશ્રી રાકેશકુમારજી, મુનિ શ્રી સમન્તભદ્રજી, પ્રજ્ઞાચારી મહેન કૌશલજી આદિએ પ્રાસંગિક પ્રવચનો કર્યા. શ્રી તારાચન્દ ગ્રેમી અને શ્રીમતિ

# “ભગવાન મહાવીરનો ઉપદેશ આપણા જીવનનું ધ્યેય બને....”

— કૃકરદીન અલી અહમદ (રાષ્ટ્રપતિ)

શિવરાની જોને જિનભક્તિ સંગીત કાર્યક્રમ આપ્યો.

સભાનું સંચાલન સમિતિના મંત્રી મહતાળયન્દ્રજી જોને કયું. મહાસમિતિના કાર્યાધ્યક્ષ સાહુ શ્રી શાંતિપ્રસાદજીએ રાષ્ટ્રપતિ શ્રી અહમદજી કુલહારથી સ્વાગત કયું.

આ પ્રસંગે રાષ્ટ્રપતિએ જોન કલા-સ્થાપત્યની તસ્વીરોના ત્રીજા ભાગનું ઉદ્ઘાટન કયું અને તેનાં ત્રણે ભાગ તેમને હોટ આપ્યા.

સમાપન સમારોહની બીજી એક વિરાટ સભા ઉપરાષ્ટ્રપતિ શ્રી બી. ડી. જત્તીની અતિથિ વિશેષતામાં મળી. દિલ્હી પ્રશાસને શ્રી મહતાળયન્દ્રજી જોનની અધ્યક્ષતામાં ‘કવિ સંમેલન’ યોજ્યું. શ્રી દિગ્ગમ્બર જોન મંદિરમાં ‘મહાવીર અને મહિલા’ વિષય પર સેમિનાર યોજાયો. આ ઉપરાંત શ્રી પ્યારેલાલ ભવનમાં

‘અહિંસા અને વિશ્વશાંતિ’ વિષય પર જ્ઞાનગોષ્ઠી થઈ.

‘મહાવીર અને મહિલા’ વિષય પર શ્રી સુમતીબાઈ શાહ, શ્રીમતિ કમલા દોઢા વગેરેએ અને ‘અહિંસા અને વિશ્વશાંતિ’ વિષય પર શ્રી ડી. પી. ચાહવ, શ્રી શાંતિલાલ વનમાળી, શ્રી ચશપાલ જોન વગેરેએ પ્રવચનો કર્યા.

આ પ્રસંગે સાહુ જોન દરરોજ સૌજન્યથી ‘ભગવાન મહાવીર અને તેમની પરપરા’ નામની દસ્તાવેજી કૃતિ બતાવાઈ.

ભારતીય જૈન મિલન દ્વારા તા. ૭ થી ૯ નવેમ્બર ૭૫ સુધી મહાવીર વાર્ષિક, દરિયાગંજમાં પ્રદર્શન, સાહિત્ય વિતરણ તેમજ ધાર્મિક અને સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ યોજાયાં અને મેળાનું આયોજન કરાયું.



ચાર પ્રકારનાં  
ધર્મદ્વાર છે:

ક્ષમા,  
વિનય, સરલતા  
અને મૃદુતા.

રૂપલ

કે.

શાહ

૫૫, શામશેટ સ્ટ્રીટ  
(છીપી ચાલ)  
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૨

સત્ય સ્વર્ગનું દ્વાર છે.

જ્યોતિ કન્સ્ટ્રક્શન કું.

(દિવ્ય જ્યોતિ બિલ્ડર)

○ ૭૬/૪૦, મરીનડ્રાઇવ, પંચાસર, ચોથે માળે,  
○ મુંબઈ-૪૦૦-૦૨૦ : ફોન : ૨૬૧૫૧૮

સત્ય જ સિદ્ધિનું સોપાન છે.

આર. નાગરદાસ એન્ડ કંપની

● ૧૭૬, સેમ્યુઅલ સ્ટ્રીટ,  
● (બોમ્બેઈ,) ૧ લે માળે,  
● મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૬



ક્રી પોતાના ગ્રાણીને બાલે ત્યાગ કરેલો,  
પરંતુ પોતાનું ધર્મશાસન ન છોડેલું.

પોપ્યુલર મેટલ ઇન્ડસ્ટ્રીઝ

□ નીચરેઈ ઉમરશી બિલ્ડીંગ, ૧૩/૨૧, ત્રીજી પાંજરાપોળ લેન,  
□ હુકાન નં. ૧૦, મુંબઈ-૪ ☆ ફોન : બોક્સ : ૩૩૭૭૫૦ : ઘર : ૪૭૫૫૫૮

સુનિલ મેટલ વર્ક્સ

□ છ-૮૩, સર્વોદયનગર, પાંજરાપોળ રોડ,  
□ મુંબઈ-૪. ☆ ફોન : બોક્સ : ૩૩૨૦૬૭ : ઘર : ૪૪૭૭૮૬

પ્રામાણિક મેટલ માર્ટ

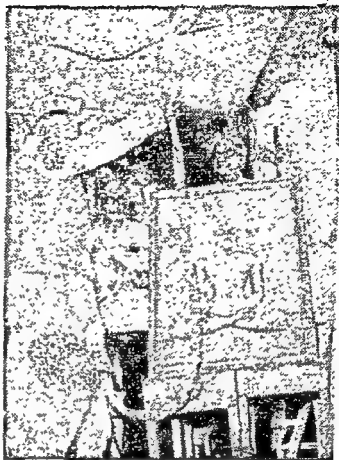
□ છ-૭૪, સર્વોદયનગર, પાંજરાપોળ રોડ,  
□ મુંબઈ-૪. ☆ ફોન : બોક્સ : ૩૩૨૪૨૮ : ઘર : ૪૪૭૭૮૬

મુંબઈમાં

## સમાપન પ્રસંગની શાનદાર ઉજવણી

મુંબઈ : ભગવાન મહાવીર-  
ના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કટ્યાણક  
વર્ષના સમાપન સમારોહ પ્રસંગે  
મહારાષ્ટ્રના મુખ્યપ્રધાન શ્રી  
શંકરરાવ ચવ્ડાણે ભગવાન મહા-  
વીરના સાંસ્કૃતિક ઉપદેશના પ્રચાર  
અને પ્રસાર માટે શહેરમાં એક  
સંસ્થાની સ્થાપના કરવાની તેમજ  
તે માટે જગ્યા આપવાની કરેલ  
દાનમંડળક બહેરાતને જંગી મેદ-  
નોએ તાળીઓના ગહગહાટથી  
વધાવી લીધી હતી.

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય સરકારના  
ઉપક્રમે રાજ્યકક્ષાની સમિતિએ,  
શહેરના મરાઠુર ઓવેલ મેદાનમાં



□ મુલ્યપૂજન □

મહારાષ્ટ્રના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ચંદ્રસેન ધી. ચવ્ડાણે ઓવેલ  
મેદાન (મુંબઈ)માં યોજાવેલ બહેરાતને ભગવાનની તસ્વીરને  
મુજબદાર પહેરાવી રહ્યા છે.



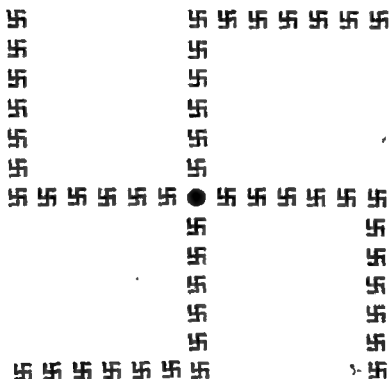
□ સ્વાગત □

રાજ્યપાલ શ્રી અલિયાબર જંગલ સ્વાગત કરી  
રહેલા, રાજ્ય નિર્વાહ સમિતિના આગેવાન સુરેશ્વર  
રાણી પાલગી શ્રી હેચાસપ્રસાદ જેન, શ્રી લાલ-  
ચંદ્ર સીમથર, શ્રી ને. એચ. દરોડ, શ્રી નારાયણ  
ગામલ સોમાશ અને શ્રી નારીલાલ જેન.



Fight with your own-self  
 what is the good of fighting  
 the external foes ?

By Conquering one's self  
 through (by means of)  
 one's own self, one obtains.  
 TRUE HAPPINESS



# Mahendrakumar Mast

"DEV DARSHAN"

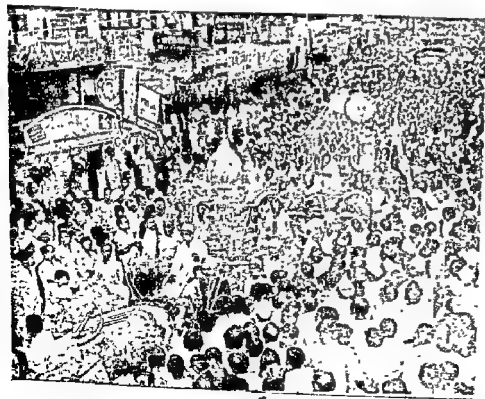
SAMANA (Punjab)

ખાંદેલ ખાસ શામઘાણામાં તો. દે  
નવેખર ઉપના યોજાયેલ જંગી  
અને વિરાટ સભામાં પોતાના  
અધ્યક્ષીય પ્રવચનમાં મુખ્યપ્રધાન  
શ્રી ચંદ્રાણે વધુમાં કહ્યું હતું કે,  
જોનોની અધિકૃત સંસ્થાઓ સાથે  
મંત્રણા કરીને આ સૂચિત મંસ્થા  
અંગે એક વિસ્તૃત ચોજના તૈયાર  
કરીશ.

શ્રી ચંદ્રાણે ભગવાનને  
ભાવભરી શ્રદ્ધાંજલિ આપતાં કહ્યું  
હતું કે ભગવાન મહાવીરના ઉપ-  
દેશ મુજબ લોકો ને ખીનચોના  
મંતવોના સત્યને સમજે અને  
તેના આઠર કરે તો ઘણા અને  
અથામણો જ ફરથી નિવારી શકાય.



સમાપન સમારોહ પ્રસંગે મુખર્ષીમાં  
નોંકણેલ વિરાટ રથયાત્રાનું દશ્ય



રથયાત્રામાં પધારેલ પૂજ્ય ડુગદીવાડર આચાર્યશ્રી વિજય-  
ધર્મસૂરિભાઈ મહારાજ, પૂ. આ. શ્રી વિજયચેત્રપ્રભાસૂરિભાઈ મ.,  
આ. શ્રી વિજયદેવસૂરિભાઈ મ., આ. શ્રી વિજયકીર્તિચંદ્રસૂરિભાઈ  
મ., ઉપા. શ્રી હેમચંદ્રવિજયભાઈ મ., સુનિરાજ શ્રી યશોવિજયભાઈ  
મ., સુનિરાજ શ્રી સુર્યોદયવિજયભાઈ આદિ શ્રમણભગવતો.





- ☐ શ્રદ્ધા વિરસાસ કારણ પશ્ચાત્ત  
☐ સત્ય વિશ્વાસર્થ પશ્ચાત્ત કારણ છે.

NARESH SHAH

# NARESH ENGINEERING & HARDWARE STORE

● Importers & Stockists of ●

- ☐ Carbon Steel & Mild Steel, Seamless  
☐ And ERW G. I. Pipes & Tubes, Boiler Tubes,  
☐ Stay & Hydraulic Tubes, Fabricated Pipes  
☐ And All Kinds of Pipe Fittings, Valves Cocks Flangs etc.

● Maskati Building, 163, Narayan Dhara Street, ●

● BOMBAY-400-003. ●

Gram : 'DIECOLLETS'

Phone : 32 69 67

☐ આસજી પગપાઈ

☐ અભિમાન કારણ એ અજાનીર્થ લક્ષણ છે.

卐

"COMPLETE TEXTILE ENGINEERING SERVICE"

## M/s. Associated Textile Engineers

43, Dr. V. B. Gandhi Marg. Fort, BOMBAY-400-023.

● AHMEDABAD

●

CALCUTTA

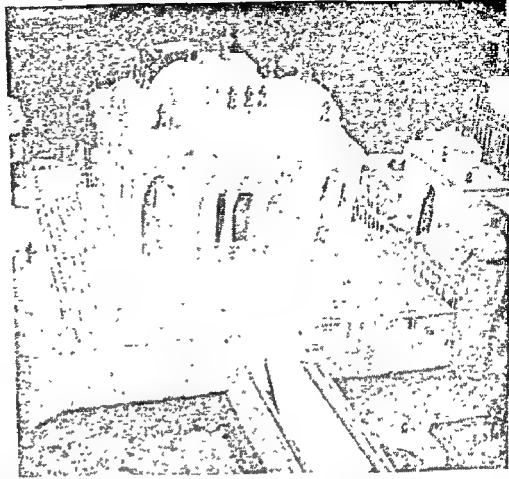
● COIMBATORE

●

DELHI

## □ જલામહિર-પાવાપુરી □

શેઠ અમીચંદ પનાલાલ જેન દેવાસર (સુબઈ-વાલકેશ્વર)ના  
ચોકમાં, ભગવાન શ્રી મહાવીર તિર્વાજી મહેરસવ સ્થાપિત તરફથી  
પ્રારટ્ઠર ઓધક ચેરિસથી બનાવેલ પાવાપુરી-જળમહિરની  
રચનાની તસ્વીર.



સમારંભના અતિથિવિશેષ  
અને મહારાષ્ટ્ર રાજ્યના રાજ્યપાલ  
શ્રી અલિયાવર જંગે કૃણુ હતું કે  
ભગવાન મહાવીર પરમાત્માનો  
વારસો ચિરંજીવ છે. માત્ર અંગત  
જ નહિ પણ બહાર જીવનમાં  
પણ એનો વિનિયોગ કરી શકાય  
તેમ છે. તેમના ઉપદેશો માત્ર  
જોનો પૂરતા જ મર્યાદિત નથી,  
એ આખાય વિશ્વને સ્પર્શે છે.  
હિંસા અને હત્યાથી છવાયેલા  
આજના વિશ્વમાં ભગવાન મહા-  
વીરનો અહિંસાનો સંદેશ શાશ્વત  
છે.

આ સમાપન સમારોહનો  
શુભારંભ સુપ્રસિધ્ધ સંગીતકાર

✧

‘ભગવાન  
મહાવીરનો  
અહિંસાનો સંદેશ  
શાશ્વત છે....’

—શ્રી અલિયાવર જંગ

✧ ✧ ✧

શ્રી પિતાકીન શાહના જિતલક્ષિત  
સંગીત કાર્યક્રમથી થયો હતો.  
મંગલાચરણ બાદ મુખ્યપ્રધાન  
શ્રી શંકરરાવ ચવ્હાણે ભગવાન  
શ્રી મહાવીર પરમાત્માની તસ્વીર-  
ને કુલનો હાર પહેરાવ્યો હતો.  
પુષ્પહાર અર્પણ વિધિ બાદ  
ભગવાન મહાવીરની પ્રતિમા ઉપ-  
હારની વિશિષ્ટ વિધિ થઈ હતી.  
પૂજ્ય સાહિત્ય કલારત્ન અને  
રાષ્ટ્રીય સમિતિના અતિથિવિશેષ  
શ્રમણ સવ્ય યુનિરાજ શ્રી યશો-  
વિજયજી મહારાજના માર્ગદર્શન  
તળે ઘડાયેલ ભગવાન શ્રી મહા-  
વીર પરમાત્માની આરસની ત્રણ  
પ્રતિમાજી રાજ્યપાલ શ્રી અલી-



અખિલ વિશ્વના તારણહાર,  
આય સંસ્કૃતિના મહાન નિયંત્રક,  
ચરમ તીર્થધર્મિ શ્રી મહાવીર પ્રભુને  
અમારી કોટી કોટી વદના...



**KHAJANCHI BROS.**

- Opp. Vijaynagar,
- DADAR ● BOMBAY-28
- Phone : 45 16 94 : 46 36 08

DEALING IN:

ALL LEADING DAIRY-PRODUCTS.



He alone who perceives  
God's existence in every being,  
has rightly understood Him and  
will be able to realize Him absolutely



**Bansilal Shashipal**

- ☐ Katra Ahluwala,
- ☐ AMRITSAR (Punjab).

યાવર જંગને, મુખ્યપ્રધાન શ્રી શંકરરાવ ચવ્હાણને અને શિક્ષણ પ્રધાન શ્રીમતી પ્રભારાવને અર્પણ કરાઈ હતી. આ ત્રણ પ્રતિભાઓ અતુલ્ય શ્રી દીપચંદ એસ. ગાડી (પ્રમુખ : શ્રી જૈન પ્રવેતામ્બર કેન્દ્ર-સ), શ્રી વાડીલાલ ચત્રભુજ ગાંધી, શ્રી ચંદ્રસેન અવેરી અને શ્રી રસિકલાલ કૈલસાવાળાએ અર્પણ કરી હતી.

૫. મુનિશ્રી યશોવિજયજી મહારાજને આ પ્રસંગે આવેલ સંદેશો શ્રી ચીમનલાલ સી. શાહે વાંચી સંભળાવ્યો હતો. શ્રીમતી પ્રભારાવે સ્વાગત પ્રવચન કર્યા બાદ વિધાનપરિષદના અધ્યક્ષ શ્રી વી. એસ. પાગેએ જૈનધર્મ અને ભગવાન મહાવીરના સંદેશાનો પ્રચાર કરવાની જરૂર સાથે તેને જીવનમાં ઉતારવા ઉપર ભાર મૂક્યો હતો.

શ્રી ચીમનલાલ ચકુભાઈ શાહે જણાવેલ કે-ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણક વષમાં લોકહિત અને લોકકલ્યાણના ધણી કામો થયા છે. ભગવાનનો ઉપદેશ અને જીવન અંગે ખૂબ સારા પુસ્તકો પ્રગટ થયા છે. માત્ર જોનાએ જ નહિ પણ રાજ્યો અને કેન્દ્ર સરકારે ઠેર ઠેર ઉજવણી કરી છે. ભારત રાજ્ય ધર્મનિરપેક્ષ રાજ્ય છે, ધર્મવિમુખ નથી. ધર્મને તણ દેતાં રાજ્યનું પતન થાય છે. ભગવાન મહાવીરે અહિંસા, અપરિગ્રહ



## □ વીરવંદન □ ગુરુવંદન □

પ્રધાનશ્રી એફ પેરીસમાંથી બનાવેલ આવેહન પાવાપુરી-જગમંદિરની વિરાટ રચનાનું ઉદ્ઘાટન મુખ્યપ્રધાન શ્રી શંકરરાવ ચવ્હાણે કર્યું. ભગવાનને વંદના કરી તેઓશ્રી પણ ફરી રહ્યા છે. તેમની આગળ ૫. આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજયધર્મસુવિજ, મુનિશ્રી યશોવિજયજી મ. તેમજ શ્રી ચંદ્રસેન અવેરી તસ્વીરમાં દેખાય છે.



શ્રીમદ્

બુદ્ધિસાગરસૂરીશ્વરજી

મહારાજનો.....

શ્રી

મહુડી [મધુપુરી]માં

ઉજવાયેલ ૫૦મો સ્વર્ગારોહણ દિન

શ્રી

મહેસાણા

જિલ્લાના વિભાગપુર

વાણના મહુડી [મધુપુરી]માં

પ્રથમ પુણ્ય આધ્યાત્મજ્ઞ દિવાકર,

રાસવિદ્યારત્ન, રાસનિશિતાજી, અષ્ટોત્તર રાતાધિ

સંધ્ય પ્રણેતા, યોગનિષ્ઠ, પુરંધર આચાર્ય ભગવંત શ્રી

૧૦૦૮ શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબનો ૫૦ મો

સ્વર્ગારોહણ દિન [સ્મૃતિ સંવત્ મહેસાણ] સંવત ૨૦૩૧ના નેહ શુક્ર

૧૧ થી નેહ વડી ૩ સુધી, દિન ૮ નો મહેસાણ શ્રી મહુડી [મધુપુરી] નેત

સ્વેતાગર મૂર્તિપૂજક સંધ્ય તરફથી આચાર્ય ભગવંત શ્રી દેવાસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજ

સાહેબ તથા આચાર્ય ભગવંત શ્રી સુજોષસાગરસૂરીશ્વરજી મહારાજ સાહેબના શિષ્યો તેમજ

સમુદાયના સાંધીજી મહારાજોની પાવનમરી નિશામાં તેમજ અતિથિ સંધની નિશામાં ઉજવાયો હતો. આ પ્રસંગે શ્રી સિદ્ધચંદ પૂજન, અષ્ટોત્તરી સંતિસ્તાવ, શ્રી પાર્શ્વનાથ અંદાર અભિષેક પૂજન, શ્રી ગુર મહારાજશ્રીની પૂજન, તેમજ દેરાસરમાં ખીજ ચાર પૂજન બાણાવવામાં આવી હતી. આક દિવસ સવારના નવ વાગ્યાથી બપોરે બાર વાગ્યા

સુધી મહારાજશ્રીનો ગુણગુણાદિ ગણેલ હતો. આ મઠે ૫ હજાર માણસ બેસી રહે તેવો બલ્ય મંડપ બાંધવામાં આવ્યો હતો. મહારાજશ્રીનો જન્મ સં. ૧૭૩૦ના મહા વડી ૧૪ શિવરાત્રીના દિવસે વિભાગપુરમાં કણબી

પાટીદાર કુટુંબમાં થયો હતો. અને સં. ૧૮૮૧ના નેહ વડી ૩ ના રોજ વિભાગપુરમાં જ નિર્વાણ પામ્યા હતા. મહારાજશ્રીના આ ૫૦મા સ્વર્ગારોહણ દિન પ્રસંગે નેહ શુક્ર ૧૧થી નેહ વડ ૩ સુધી વિવિધ પુણ્યો

ભાગિક સદ્ગુણરસો તરફથી બાણાવવામાં આવી હતી. પૂજનપાદ યોગનિષ્ઠ ગુર ભગવંતશ્રીના ૧૦૮ આધ્યાત્મ શ્રેણી સંબંધી પુણ્યપાદ આચાર્ય ભગવંતો તેમજ વિદ્વાનોના પ્રવચનો પણ યોગ્યવામાં

આપ્યા હતા. આ પ્રસંગે શ્રી સિદ્ધચંદ પૂજન બાણાવવા મઠે શ્રેણિકર્મ દિવાકર બાણાકર્મ કહીવાળો તેમજ નિધિવિધાનકાર શ્રી કાન્તિલાલ રામચંદ સાજુદેવાળા પધાર્યા હતા. પુણ તથા

બાવનામાં સંગીતશ્લ ની ગોપાળદાસભાઈએ તેમની મંડળી સહિત પધારી કાજિરસની અનેડી જમાવટ કરી હતી. આ પ્રસંગે અતિથિ શ્રી મહુડી [મધુપુરી] નેત તીર્થ પેટી

તરફથી શ્રીમદ્ બુદ્ધિસાગરસૂરીશ્વરજી 'પુણ્ય સ્મૃતિ અંક' પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યો છે, જેની કિંમત રૂ. ૫ છે. જેમાં મહારાજશ્રીનું જીવન ચરિત્ર, મહેસાણનો

કાર્યક્રમ, તેમના હાથે થયેલ પ્રવાસ કાર્યો, સાહિત્ય સર્જન, શ્રી ધંદાકર્મ

બીર સમગ્રિતી દેવ વિરોધી લખાણ, શ્રી મહુડી-મધુપુરી તીર્થના પ્રાચીન અને અર્વાચીન ઇતિહાસની બધી ગ્રંથ, કેટલાક ફોટા વિગેરે સાહિત્ય આપવામાં આવ્યું છે. આ સ્મૃતિ અંક મહારાજશ્રીની સ્મૃતિ મઠે દરેક વસવા યોગ્ય છે. તે મેળવવા મઠે શ્રી મહુડી [મધુપુરી] નેત તીર્થ પેટી, યુ. પોસ્ટ મહુડી, વા. વિભાગપુર, જિ. મહેસાણા (જ. ગુ.); યે. વિદીપકમાર એન્ડ કં. રાણીનો હથેરા, આણેક ચોક, અમદાવાદ, અથવા શ્રી મહુડી તીર્થના દૂરેડી, ચીનુભાઈ બાલીલ યે. નોરા, યે. નોરા ટ્રાન્સપોર્ટ કં., ૧૩૫/૧૭૦, 'યોગેશ્વર' હાથ માળે, કાગી રોયલ દ્રોઈડ, મુંબઈ-૩. ફોન ૮૨૭૫૭૪-૩૭૮૩૨૧.

અને અનેકાંત પ્રવતવિલ, તે આજે  
પણ ચાલી રહેલ છે.

આ વિરાટસભાની અગાઉ  
કચ્છી વિસા યોજવાળ દેરાવાસી  
જેન મહાજન અને તેની અન્ય  
સંસ્થાઓ તેમજ શ્રી જેન  
પ્રવેતામ્બર કોન્ફરન્સ અને બીજી  
ચારેય શ્રીરક્ષાની સંસ્થાઓના ઉપ-  
ક્રમે શ્રી નારાયણ શામળ  
મોમાયા, શ્રી દીપચંદ્રભાઈ ગાડી  
વગેરેના પ્રયત્નોથી બપોરે ૧૧  
કલાકે ભાતબજારથી ભવ્ય વરઘોડો  
ચડ્યો હતો. જેમાં યુગદીવાકર  
આચાર્ય શ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી  
મહારાજ, આચાર્ય શ્રી વિજયભેડ-  
પ્રભસૂરીશ્વરજી મં, આં શ્રી  
વિજયદેવસૂરીશ્વરજી મં, શતા-  
વધાની આં શ્રી વિજયપ્રીતિચંદ્ર  
સૂરિજી મં, ઉપાં શ્રી હેમચંદ્ર-  
વિજયજી મં, મુનિશ્રી ચરો-  
વિજયજી મં વગેરે વિશાળ શ્રમણ  
સમુદાય સામેલ થયો હતો. શણ-  
ગારેલા ત્રણ રથ, હિન્દુશ્વજ,  
ઘોડાઓ, દૂકો, મહિલામંડળો,  
ગેન્ડો, ભુદા ભુદા ખેનેરો, જેન-  
શ્વજ અને સાજન-માજન સાથે  
શોભાયાત્રા ભવ્ય બની હતી. આ  
વરઘોડો મરજીદખંદર, વિજય-  
વદલભચોક, બેવેરીબજાર, પ્રિન્સેસ-  
સ્ટ્રીટ અને પોખીતબાવ થઇ રાત્ર-  
કલાકો ચોળાએલ સમારભારથળ  
ચર્ચગેટ પાસેના ઓવેલ મેદાનમાં  
૪-૩૦ કલાકે ઉતરી ત્યાં જ  
સભાના રૂપમાં ફેરવાઇ ગયો હતો.

## ભાતબજારથી ઓવેલ મેદાન સુધી

### ભગવાન મહાવીરનો જય જય નાદ

રસ્તામાં ઠેર-ઠેર માનવ મહારામણ આ વરઘોડાને નિહા-  
ળવા ઉમટ્યો હતો. ઠંડા-ગીઠા પાણીની સળવડ પણ રસ્તાઓમાં  
ભાવિકોએ પોતાના તરફથી રાખી હતી. આ વરઘોડાને વધુ દેદીપ્ય-  
માન કરવા માટે શ્રી નારાયણ શામળ મોમાયા અને તેમના સહુ-  
કાયકરોએ સારી મહેનત લીધી હતી.

આ મુમારોહના દરેકો ટેલી-વીઝન પર પણ પ્રદર્શિત કરાયા હતા.

વાલકેન્દર : પુન્ય આચાર્ય  
શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજ,  
પૂ. મુનિશ્રી ચરોવિજયજી મં,  
મુનિશ્રી વાચસ્પતિવિજયજી મં,  
મુનિશ્રી સૂર્યેશ્વરવિજયજી મં  
આદિની સાંનિધ્યમાં નિર્વાણાત્સવ-  
ની ઉજવણીના પૂણ્ણુતિ પ્રસંગે  
તા. ૩૦ ઓક્ટોબરથી ૧૦ દિવ-  
સનો મહોત્સવ ઠાકથી ઉજવાયો.  
આ પ્રસંગે પાવાપુરી-જલમંદિર

ની અત્યંત આકર્ષક, આગેહુબ  
અને વિશાળ એવી ભવ્ય રચના  
કરવામાં આવી હતી, જેનું ઉદ્ધ-  
ઘાટન મુખ્યમંત્રીશ્રી શંકરરાવ  
ચોડાણે કયું હતું. મહોત્સવ  
દરમિયાન પ્રતિદિન પૂજા, આંગી,  
લવનાદ થયેલ મત-તપ-જપ  
તેમ જ અભયદાન અને અનુકંપા-  
દાન વગેરે સારા થયેલ.

□ □

પાવાપુરી : બિહાર રાજ્ય  
સમિતિના ઉપક્રમે, મહાસની શ્રી  
અંદનાશ્રીજી મહારાજની નિશ્રામાં  
અને રાજ્ય ધારાસભાના અધ્યક્ષ  
શ્રી હરીનારાયણજી મિશ્રની અધ્ય-  
ક્ષતામાં, અત્રે ખાસ ઊભા કરાયેલ  
વીર શમીયાણા (પિન્ડોલોમાં) ૩૭  
નવેમ્બર ઉપના યોજાયેલ સમાપન  
સમારોહનું, લોકાયુક્ત એસ.બી.  
સાહુનીએ ઉદ્ઘાટન કયું.

આ સમારોહમાં નાલંદાથી  
આવેલા ચીન, જાપાન, વિયેટનામ  
ચાઇલેન્ડ, શ્રીલંકા આદિ રાષ્ટ્રોના  
બૌદ્ધ ભિક્ષુઓએ તેમ જ અન્ય  
વિદ્વાનોએ પોતપોતાની ભાષામાં

ભગવાન મહાવીરને અધ્યાંજલિ  
અર્પણ કરી.

પાવાપુરી : ભગવાન મહા-  
વીરનો આ નિર્વાણ ભૂમિ પર  
તા. ૩૧ ઓક્ટોબરથી ૪ નવેમ્બર  
સુધી વિવિધ કાયકરોથી સમાપન  
સમારોહ ઉજવાયો. નિર્વાણ લાડુની  
ઉછામણીથી રૂ. ૬૧૦૧ અને અન્ય  
ઘોલીઓથી આ તીર્થક્ષેત્રને વધુ  
રૂ. ૫૦૦૦ જેટલી આવક થઇ.

ત્રણ દિવસ સુધી વિવિધ  
વિદ્વાનોના પ્રવચન થયા પંડિત  
સુભાષચંદ્ર 'પંકજ' (મથુરા)  
અને શ્રી ધનકુમારજી જેન  
[હસાર] વગેરેએ જન-લકિત-  
સંગીત કાયકમ આપ્યો.





★ સતત જાગૃત રહેનાર  
 ★ ઇન્દિયો ઉપર વિજય મેળવનાર  
 ★ વીર પુરુષોએ મનનાં બધાં દ્વંદ્વોને  
 ★ ખરાત કરી સત્યનો સાક્ષાત્કાર કર્યો છે.  
 ★ સત્યમાં સ્થિર થાઓ,  
 ★ હું માનવી !  
 ★ એક માત્ર સત્યને જ તું સારી રીતે જાણી લે.  
 ★ જે યુદ્ધિશાળી સાધક  
 ★ સત્યની વ્યાજ્ઞામાં ખડા રહે છે  
 ★ તે મૃત્યુને તરી જાય છે.

★ પૂન્ય મુનિરાજ  
 ★ શ્રી લક્ષ્મીનાથજી  
 ★ રીક્ષા :  
 ★ સં. ૧૮૮૬ મોગશી રુટિ ૧૧  
 ★ સ્વર્ગવાસ :  
 ★ સં. ૨૦૨૫ નેહ રુટિ ૪

★ \_\_\_\_\_ શ્રી હીરાચંદ નગીનચંદ ઝવેરી  
 ★ \_\_\_\_\_ ૧૭/૧૯ ધનજી સ્ટ્રીટ, ચોથે માળે,  
 ★ \_\_\_\_\_ મુંબઈ-૪૦૦૦૦૩  
 ★ \_\_\_\_\_ ફોન : ૩૩૯૨ ૭૯



ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ  
 ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ

સત્ય જ અગવાન છે  
 દુનિયામાં સત્ય જ સારભૂત છે  
 સત્ય મહાસાગરથી પણ વધારે ગંભીર  
 ચંદ્રમંડળથી પણ વધારે સૌમ્ય  
 અને  
 સૂર્યમંડળથી પણ વધારે તેજસ્વી છે.



**HARSHADRAY PRIVATE LIMITED**  
 Jiji House, Raveline Street  
 Fort, BOMBAY-400001

પરમ પૂજ્ય આચાર્ય દેવ શ્રી વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી મહારાજ  
અને પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજના

● ● પ્રેરણા અને માર્ગદર્શનથી સ્થાપિત ● ●

ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી

નિર્વાણ કલ્યાણક મહામહોત્સવ સમિતિ-મુંબઈ

|                              |            |
|------------------------------|------------|
| શ્રી પ્રતાપકુમાર ભોગીલાલ     | પ્રમુખ     |
| શ્રી ત્રેયાંસપ્રસાદજી જૈન    | ઉપ-પ્રમુખ  |
| શ્રી નારાયણ શામજી મોમાયા     | "          |
| શ્રી ચીમનલાલ ચક્રુભાઈ શાહ    | "          |
| શ્રી હીપચંદ્રભાઈ એસ. ગાડી    | "          |
| શ્રી જયંતીલાલ રતનચંદ શાહ     | "          |
| શ્રી ધીરજલાલ મોહનલાલ         | મંત્રી     |
| શ્રી હીપચંદ મગનલાલ શાહ       | "          |
| શ્રી ધીરજલાલ ટોકરશી શાહ      | "          |
| શ્રી ચિત્તરંજન દામોદરદાસ શાહ | કોષાધ્યક્ષ |
| શ્રી ચંદ્રસેન જીવણલાલ ઝવેરી  | "          |

● સર્વશ્રી સભ્યો : વિભાગવાર ●

□ ગોડીજી, પાયકુની.

શ્રી દેશવલાલ જીવાખીલાલ

" રમણલાલ નગીનદાસ પરિખ

" ગોકુળદાસ લક્ષ્મણાઈ સંઘવી

□ વાલકેશ્વર

શ્રી સિતાપચંદ જમીચંદજી

" પોપટલાલ ભીખાચંદ

" શાંતિલાલ દેશવલાલ ઝવેરી

" સુમતીલાલ જમનાદાસ

" મુકિનલાલ વી. વીરવાડીયા

" દેશવલાલ મોહનલાલ શાહ

" ધરશલાલ ત્રિકમદાસ કપુરવાળા  
" સુમતીલાલ ભોગીલાલ દવાવાળા  
" જયેન્દ્રભાઈ હીરાલાલ લક્ષ્મણાઈ  
" ડૉ. વી. જી.મ. શાહ  
" મહેન્દ્રભાઈ હરીલાલ ભીખાણી  
" ધીરજલાલ શાંતિલાલ કપાસી  
" નાનુભાઈ કે. ઝવેરી  
" કાંતિલાલ કે. શાહ  
" વાડીલાલ મગનલાલ વોરા  
" ચંદ્રકુમાર દોલતસિંહજી  
" સેવંતીલાલ દેશવલાલ  
" જયંતીલાલ મણીલાલ ધર્મયાળી





તં નમહ મહાવીરં અણતરાય પિ પરિહરિયરાયં ।  
સુગાય પિ સિવ સોમં પિ ચત્તદોસોદયારભં ॥

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

જે વિખા રહિત છે અને શાન્તા ત્યાગ કરનારા છે,  
જે શુદ્ધિ મુખને પામેલા છે છતાં કલ્યાણ કરનારા છે,  
જે ચંદ્ર જેવી શીતળતા આપનારા છે છતાં દોષ,  
કયા અને આરંભની પ્રવૃત્તિના ત્યાગ કરનારા છે,  
તેવા મહાવીર પરમાત્માને નમસ્કાર કરું છું.

ધીરજલાલ એમ. શાહ

શ્રી નેત્રિનાથ મહારાજ જેન મંદિર, ચેનેલગ દસ્તી.  
શ્રી ગોવાલીઝાટેન્ક જેન સંઘ, પ્રેસીડેન્ટ.  
શ્રી આલાવાઠ જેન પ્રવેતાનર મૂતિપૂજક સંઘ, પ્રેસીડેન્ટ.  
શ્રી વિજયવલ્લભસુરિજી જન્મ શતાબ્દી શિક્ષણ દસ્ત, દસ્તી.  
શ્રી જેન પ્રવેતાનર કોન્ફરન્સ, રેમરે.

ધીરજલાલ એન્ડ કંપની

☆ ☆ ☆ ☆ ☆

❑ ૩૦૦-એ-૩, તારકેવ રોડ, નાનાચોક,

❑ મુંબઈ-૪:૦૦૩૬.

❑ ફોન : આફિસ : ૩૬૯૩૩૦ : ૩૬૬૭૭૪ : ઘર : ૩૬૯૭૫૭

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

## □ ગોવાલિયા ટેન્ક

શ્રી સારાલાલ લક્ષ્મીચંદ્ર ઝવેરી  
 „ પ્રાચુલાલ કાનજીભાઈ દોશી  
 „ કાંતિલાલ ડી. ડોરા  
 „ દામજીભાઈ કુંવરજી હેડા

## □ મરીનડ્રાઇવ

શ્રી ઝવેરચંદ્ર નેમચંદ્ર મહેતા  
 „ વૃજલાલ કપુરચંદ્ર મહેતા  
 „ માનસિંહજી વેદ  
 „ ચીતુભાઈ ચીમનલાલ  
 „ ખાલુભાઈ નાનાલાલ

## □ ચોપાટી

શ્રી ચંપકલાલ જમનાદાસ શાહ  
 „ સુધાકરભાઈ મણીલાલ શાહ  
 „ પ્રા. રમણલાલ ચીમનલાલ શાહ  
 „ એમ. એમ. પ્રલ  
 „ મનસુખલાલ ધનજી વોરા

## □ પ્રાર્થનાસમાજ

શ્રી હિંમતલાલ ડાહ્યાભાઈ કોઠારી  
 „ પ્રુમચંદ્ર રતનચંદ્ર જોરાજી  
 „ જયંતીલાલ મંજળદાસ શાહ  
 „ દિનેશભાઈ પનાલાલ  
 „ જયંતભાઈ માવજીભાઈ શાહ  
 „ ડો. મુકુન્દભાઈ કે. પરીખ  
 „ ડો. શાંતિલાલ શાહ  
 „ ડો. રમણલાલ સોમાભાઈ દોશી  
 „ મોતીલાલ વીરચંદ્ર શાહ  
 „ શાંતિલાલ મગનલાલ શાહ

## □ ફેર

શ્રી નરીનચંદ્ર હગનલાલ કંપાણી  
 „ મગનલાલ જોશલાલ શાહ  
 „ મનસુખલાલ તારાચંદ્ર મહેતા  
 „ ઋષભદાસ પી. રાંઝા  
 „ ચંદનમલ ચાંદ

## □ શ્રી નમિતાથલ

શ્રી રસીકલાલ ચીમનલાલ શાહ  
 □ મિન્સેસરદારી, ઝવેરીબજાર  
 શ્રી પનાલાલ બી. શાહ  
 „ નંદવરલાલ મુળચંદ્ર શાહ  
 „ નરોત્તમભાઈ  
 „ સુદલાલ એસ. ઝવેરી  
 „ રમણીકલાલ મોતીચંદ્ર ઝવેરી

## □ આદીશિરજી, પાંચધુની

શ્રી ઉમેદમલજી હામરીમલજી

## □ શ્રીયાળનગર

શ્રી દલીચંદ્ર પરશોત્તમદાસ શાહ  
 „ શાંતિલાલ મુંદરવાળા  
 „ ચીમનલાલ મોહનલાલ ઝવેરી  
 „ ખાલુભાઈ સી. જરીવાળા

## □ વડગાદી

શ્રી શાંતિલાલ નામરદાસ શાહ

## □ શલાલવાદી

શ્રી કુમારવાળ વી. શાહ

## □ ધોળીતળાવ

શ્રી ડોકરશી જુલાભાઈ વીરા

## □ અધેરી

શ્રી અમૃતલાલ કાળીદાસ દોશી  
 „ લાલચંદ્ર વનેચંદ્ર કોઠારી  
 „ દેવરાજ ગજપતભાઈ

## □ વિલેપાલી

શ્રી રમણલાલ ડાહ્યાભાઈ  
 „ રાજેન્દ્રકુમાર મગલદાસ  
 „ જયુભાઈ શાહ

## □ જુહુ

શ્રી રવજીભાઈ ખીમજી હેડા  
 „ નંદલાલ રૂપચંદ્ર શાહ



- ધમ્મેણં ચેવ ચિત્તિં કમ્પેમાણા વિહરંતિ ।
- સદ્ગૃહણ્ય ધર્માનુક્લ હી આજીધિકા કરતે હં ।



## યૂનિવર્સલ વૂલન મિલ્સ-ઇન્ડિયા

● ૩૧૬, ગલી છાપાલાના, સવર બાજાર

● દિલ્લી-૧૧૦૦૦૬

- દાણાણું એવ અભય દાણું
- ખધા દાનોમાં અભયદાન એવું છે.

## અમૃતલાલ એન્ડ કું.

- ☐ ૬૬, વિક્ટોરીયા રોડ, મુંબઈ-૪૦૦-૦૧૦,
- ☐ મામ : Malbarwood ● ફોન : ૩૭૮૭૮૭

ચરમાસનોપકારી ચરમ લીધાંધિપતિ ચમણુ  
ભગવાન મહાવીર પરમાત્માની કૃપાથી સૌ  
છવેા દુઃખથી સુક્ત ખની પરમ મુખને પામેા.

શ્રી નવરંગપુરા શ્વે. મૂર્તિ જૈન સંઘ

અમદાવાદ-૯.

પ્રેરક . પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયવથોભાઈસુરિ શિષ્યાણુ  
મુનિશ્રી રત્નપ્રભાવિજયભ

નો વયણું ●  
ફરુસ' વર્ધિતતા.

● કોડર-કડક  
વચન ન બોલો

ક્ષ

હોટલ  
રાજેશ

- ☐ બસ સ્ટેન્ડ પાસે
- ☐ મહાખલેશ્વર.
- [ મહારા. ટ્ર ]

## □ ઘાટકોપર

શ્રી વારીલાલ ચત્રભૂષ ગાંધી  
 „ ચંદુલાલ મનસુખલાલ શાહ  
 „ વીસનજી ખીમજી છેડા  
 „ કરમશીભાઈ ( શાહ ટ્રાન્સપોર્ટવાળા )  
 „ જયંતીલાલ હડીસિંચ શાહ  
 „ જયંતીલાલ ચીમનલાલ શાહ  
 „ દુર્લભજી કેશવજી ખેતાણી  
 „ હામજી હીરજી ભારમલ  
 „ મેઘજી વેલજી  
 „ ચંદુલાલ કાનજી

## □ સુલુન્ડ

શ્રી કાંતિલાલ હરજોવીંદાસ શાહ  
 „ ભોપીનભાઈ મણીલાલ ગાંધી  
 „ પ્રતાપભાઈ ગોવિંદજી શાહ

## □ સાયન

શ્રી ખંડામચંદ કેશનજી  
 „ સનતભાઈ શાહ  
 „ વાહીલાલ રાજપાળ શાહ  
 „ શાંતિલાલ બેચરદાસ શાહ

## □ આહુંગા

શ્રી મણીલાલ લક્ષ્મીચંદ વોરા  
 „ વલ્લનજી રવજી હવરાજ  
 „ કાંતિલાલ શામજી  
 „ હરીચંદ માણેકચંદ  
 „ પોપટલાલ હીરજી સાવલા  
 „ નેશુશીભાઈ  
 „ લક્ષ્મીચંદ લીલાધર ભાઈચંદ  
 „ પ્રદુલ્લચંદ ભવાનજી  
 „ ભવાનજી નરશી

## □ સાંતાક્રુઝ

શ્રી ટાકરશી બાણજી સાવલા  
 „ ચંદાનન ભુરભાઈ  
 „ હીરાલાલ નાયાલાલ

## □ દોલતનગર-બેરીવલી

શ્રી કાંતિલાલ શ્રીવલાલ શાહ  
 „ કુલચંદ સી. બેરીવલી

## □ બાંમલીગલી, બેરીવલી

શ્રી રતિલાલ બીખાભાઈ  
 „ ભોગીલાલ મહાસુખલાલ

## □ કાંદીવલી

શ્રી વૃજલાલ રતિલાલ શાહ  
 „ જયંતીલાલ મહાસુખલાલ

## □ ગોરેગાંવ

શ્રી જેસીંગભાઈ ચુનીલાલ  
 „ લગુભાઈ મણીલાલ  
 „ રમણુલાલ મંગળદાસ શાહ

## □ ખાર

શ્રી ચીમનલાલ ચુનીલાલ  
 „ બી. એમ. ભોળણી  
 „ શાહીલાલજી જૈન

## □ વાંદરા

શ્રી દેવીચંદજી જૈન  
 „ વાલચંદજી જૈન

## □ માહુમ

શ્રી હિંમતમલજી જૈન

## □ દાદર

શ્રી તેજરાજજી બલુતમલજી

## □ ભાંડુપ

શ્રી રતીભાઈ  
 „ નરશી હંસરાજ

## □ ચેરુચુર

શ્રી બીખમચંદજી કાળુરામજી  
 „ ટાકરશી માણેક

## □ વરલી

શ્રી સરદારમલજી જૈન

## □ વડાલા

શ્રી કરમશી હીરજી



☐ શિવરી

શ્રી જીવરાજ ભાણજી

☐ દેવચંદનગર, મહારાષ્ટ્ર

શ્રી દેવચંદ જોડાલાલ શાહ

„ ગીમનલાલ ત્રિભોવનદાસ

„ ત્રિકમલાલભાઈ

„ પ્રેમચંદભાઈ

☐ ભાયખાલા

શ્રી રૂપચંદ જસરાજજી

„ પુખરાજજી રામજી

☐ હાલીસર

શ્રી પુખરાજજી ચુનીલાલજી

„ નેમચંદભાઈ શાહ

☐ હાંદાવાડી

શ્રી મણીલાલ વીરચંદ મેઘજી

„ ખીમચંદ મગનલાલ વોરા

„ મુળચંદ મણીલાલ શાહ

„ બાણભાઈ મણીલાલ પરીખ

„ મહાસુખભાઈ પાંડુચાળા

„ સુરેન્દ્ર એ. હેડા

☐ ભાતખજાર

શ્રી વેરશી માંડજી

„ કુંવરજી જોડાભાઈ

„ પુનશી દામજી

„ દેવજી દામજી

„ સુમતિચંદ શીવજી

„ મણીકાંત ચત્રભૂજ

„ ચંદુલાલ ત્રિજી ફેમવાળા

„ ખીમજી એમ. કુખપુરીઆ

„ વેરશી ખેમજી હરીઆ

„ કુંવરજી માલશી હરીઆ

„ વીરજી નરશી ચાવલીઆ

„ કરમશી લખમશી શાહ

„ વીસનજી ખીમજી હેડા

„ ચંપશી હરશી શાહ

„ નાનજી હીરજી શાહ

„ તલકશી વીસનજી શાહ

„ પ્રેમજી વેલજી લખમશી

„ રવજી પ્રેમજી વેરશી

„ હરશી વેલજી દેરીઆ

„ જયવજી હીરજી ગોતરી

„ કુંવરશી ચોજીભાઈ ગોતા

„ ઉમરશી કે. પોલડીઆ

„ વાલજી આણંદ હેડા

## શ્રી મહાવીર જૈન વિદ્યાલય

ઓગસ્ટ ક્રાંતિ માર્ગ, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૩૬.

ફોન : ૩૧ ૪૬ ૧૭

મ મ : “ આગમમંત્ર ”



“આ વિદ્યાલય તો જૈન સમાજજી ગૌરવ છે, પ્રગતિની પાથરીતી છે, શ્રમની સિદ્ધિ છે અને આદર્શની ઉમારત છે...આ વિદ્યાલય સ્વાસ્થ્યના પ્રગતિરીત રહે અને ધર્મ, સમાજ અને દેશનો સેવામાં સદાયક થાય...”



સ્વચ્છતા આદ્ય પ્રેરક : આચાર્યશ્રી નવચંદસભચરિત્ર

★ સમાચારોનું સંકલન અને સંપાદન  
★ કાર્ય પૂરું થયા બાદ પ્રાપ્ત સમાચારો

# પૂ ર વણી

ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦ માં નિર્વાણ મહોત્સવને કાર્યરત બનાવવા ભારતભરના દિગ્ગમ્બર સમાજે સંગઠિત થઈ 'જોલ ઇન્ડિયા દિગ્ગમ્બર ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સોસાયટી'ની દિલ્લીમાં સ્થાપના કરી. રચનાત્મક અને પ્રચારાત્મક કાર્યોને વિશાળરૂપ આપવા દેશના દરેક રાજ્યો અને જિલ્લાને આવરી લઈ જપ પ્રાદેશિક સમિતિઓ અને તેના અન્તર્ગત ૨૬૦ સમિતિઓની રચના કરી.

આ સંસ્થા દ્વારા :—

- 'બુલેટિન' નામે હિન્દી માસિક શરૂ કરવામાં આવ્યું.
- ધર્મગ્રંથોનું પ્રવર્તન દિલ્લી અને ઇન્દોરથી આરંભી અનેક રાજ્યોમાં કરવામાં આવ્યું.
- જૈન સ્તવનો-ભજનોની ૨૬ ઉપસંત રેકર્ડો તૈયાર કરવામાં આવી.
- વિદેશમાં ધર્મપ્રચાર માટે એક થાવકને મોકલવામાં આવ્યા.
- દેશના જુદા જુદા સ્થળોએ લગભગ ૧૦૦ કીર્તિસ્તંભો નિર્માણ કરવામાં આવ્યા.

✽ જૈનધ્વજ, જૈન પ્રતીકતા ગિરિકા, ટેલેન્ટર, સિનેમા

સ્લાઇડ, વિવિધ મોડેલો, શુભકામના કાર્ડ છપાઈ રૂ. એક લાખના ખર્ચે તૈયાર કરાવી, ભારતભરમાં વહેંચવામાં આવ્યા.

✽ રાજગૃહીમાં ૧૪ થી ૧૫ લાખના ખર્ચે ભગવાનના રમારકનું ભવ્ય નિર્માણ કાર્ય ચાલી રહ્યું છે.

✽ સમ્મેતશિખરમાં સમૌવસરજી મંદિર અને હસ્તિનાપુર શેત્રમાં મહાવીર વનસ્થળીનું નિર્માણ કરવાનો નિર્ણય લીધો.

✽ મહાવીર શેત્રમાં આંખની હોસ્પિટલનું નિર્માણ થશે. આ રીતે સંસ્થાએ નિર્વાણત્સવની ઉજવણી વાદગાર અને શાનદાર રીતે ઉજવી.

'જોલ ઇન્ડિયા દિગ્ગમ્બર ભગવાન મહાવીર ૧૫૦૦મી નિર્વાણ મહોત્સવ સોસાયટી

## ● એક ઝલકે ●

'વૈશાલી કા અભિવેક' નામે કંઠપુતલીને એક અનોખો, આકર્ષક કાર્યક્રમ

અખિલ ભારતીયસ્તરની જાણીતી સંસ્થા 'ભારતીય લોકકલા મંડલ-દિલ્લી' કે જેને 'ચુગલ દરબાર' નામે કંઠપુતલી નાટિકા પ્રદર્શિત કરવામાં વિશ્વનો પ્રથમ પુરસ્કાર મળ્યો છે તેમજ જેની રામાયણ, પંચતંત્ર આદિ

કૃતિઓ દુનિયાભરમાં જગપર આકર્ષણ જાળી છે એ સંસ્થા તરફથી નિર્વાણત્સવ વર્ષમાં "વૈશાલી કા અભિવેક" નામે કંઠપુતલી પ્રદર્શનનો કાર્યક્રમ દેશના અનેક નગરો-ગામોમાં રજુ થયો હતો. આ કાર્યક્રમમાં માતા ત્રિશક્તીને આવતા ચૌદ સ્વપ્ન, ઇન્દ્રજીત સિંહાસન ઠોલણ, ભગવાન મહાવીરની સાંધનાતું પ્રથમ વર્ષ વગેરે દ્રશ્યો રજુ કરવામાં આવ્યા હતા.

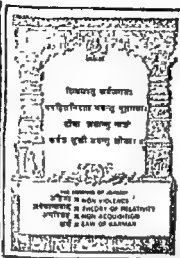
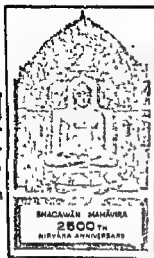
આ આયોજનમાં ભગવાન મહાવીરનું રંગમંચ પર વ્યક્તિત્વ નહીં દર્શાવતા, બધાં જરૂર લાગી ત્યાં તેમની ઉપસ્થિતિને ખદ્દે પ્રકાશપૂર્વક ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.



ભારત સંસ્કૃતિ દર્શન.



ભગવાન મહાવીર



૯૯૯૦ શુદ્ધ ચાંદીની તેમજ પંચધાતુ  
આધારિત વિશિષ્ઠ ધાતુ સંમિશ્રણની  
સ્મૃતિ મુદ્રા પ્લાસ્ટીકની આકર્ષક સંપ્રતિકામાં  
૫૦ ગ્રામ વજનમાં મળી શકશે.

સાથે અમમી શુભેચ્છાઓ સાથે રત્ન હરીએ બ્રહ્મા —  
વિશ્વમાતા ત્રિસલા રેવીના ચોર દિવ્યસ્વપ્નો  
સાથેનો પ્રભુ મહાવીરનો મૂળ પ્રાકૃત બોધ: હિન્દી, ગુજરાતી  
તેમજ અંગ્રેજી ભાષાનાર સહિત વિશિષ્ઠ પ્રતિકા વ્યાર—

સ્મૃતિ મુદ્રા વિશિષ્ઠ પ્રતિકા સહિત સર્વને અતુલ્ય મોઝ કિંમતે  
મળી શકશે.



મુખ્ય અર્પણ  
નેશનલ રીફાઈનરી પ્રાયવેટ લિમિટેડ.

૯૭, તાર્દેવ રોડ, મુંબઈ નં. ૪૦૦૦૭૪.

ફોન ૩૭૨૨૬૩૦ ૩૭૨૭૯૮ Grams: ARGOR

શાખા-૨૮, ૧લી અગ્રારી લેન, મુંબઈ ૪૦૦ ૦૦૨ ફોન : ૭૨૨૧૪૪.

આ ઉપરાંત અમારે ત્યાંથી  
શુદ્ધ ચાંદીમાં

- ગોળા સ્મૃતિ મુદ્રા : વજન ૫૦ ગ્રામ
- નવકાર મંત્ર : વજન ૫-૧૦-૨૫-૫૦ ગ્રામ
- ભગવાન શ્રી શ એશ્વર પાર્શ્વનાથજી : વજન ૧૫ ગ્રામ
- ભગવાન મહાવીર : વજન ૧૫ અને ૫૦ ગ્રામ

વિક્રેતા: મણીલાલ ચીમનલાલ એન્ડ કું.

૧૮૮, શ્રીક બજાર, મુંબઈ-૨.



નન્નથ  
નિજજરૂપાએ  
તવમહિદ્દેગળ



માત્ર  
કર્મ નિર્જરા  
મટે જ  
તપસ્યા કરવી  
જોઈએ  
આ લોક,  
પરલોક  
કે  
યશ કીર્તિ  
માટે નહિ.



માલેરકોટલા : શ્રીસંઘે જ્ઞા. સવા લાખના ખર્ચે 'મહાવીર કોમ્યુનિટી હોલ' બાંધવાનું નક્કી કર્યું છે. સરકાર તરફથી દશ હજાર વાર જમીન લેટ આપવાનું આશ્વાસન મળ્યું છે.

પાલાં (ઇસ્ટ) - સુબઈ : પૂજ્ય આ. શ્રી વિજયભુવનચંદ્રસૂરિય મં. આદિની સાંનિધ્યમાં સમાપન પ્રસંગે, દિવાળીના દિવસે, શ્રીસંઘમાં ૧૦૦ છઠ્ઠ-અઠ્ઠમ તપની ઉમંગલેર આરાધના થઈ. ઉપરાંત પાવાપુરી-જળમ દિરની ભવ્ય રચના કરવામાં આવી; જેનું ઉદ્ઘાટન ચેકશ્રી કાંતિલાલ ચાલસ્યદ (પાટણવાળા) ના હાથે થયેલ. સ્વસ્તિક સહ સિદ્ધશીલાની પણ રચના દિપકથી કરવામાં આવેલ. આઠદિવસના મહોત્સવ ઉજવાયો.

મદ્રાસ : સમાપન પ્રસંગે જૈન સ્થાનક, તેરાપથી ભવન તેમજ હિંગમ્બર અને પ્રવેતામ્બર મંદિર-એમ ચાર સ્થળે ફરેલી પ્રભાતફેરીમાં તમામ ફિરકાના સંઘોની વિશાળ ઉપસ્થિતિ રહી. મદ્રાસની સ્કૂલો અને મંડળોના વિદ્યાર્થીઓની મોટા પાયે વક્તૃત્વસ્પર્ધા યોજાઈ. આદે ફિરકાની વિશાળ સભા મળી. આ પ્રસંગે નિર્માણ મહોત્સવ સમિતિના કાર્યાધ્યક્ષ શ્રી મિલાપચંદલ દ્વારે ૧૫ લાખ રૂ.ના ખર્ચે થનાર 'મહાવીર જૈન ધર્મશાળા' અને તેની બેડે શરૂ કરવામાં આવનાર ભોજનશાળાની વિગતો સમજાવી.

ગેંગલેર : અંતે સાધ્વીશ્રી રૂપાળના સાંનિધ્યમાં તા. ૩-૧૧-૭૫થી ૯-૧૧-૭૫ સુધીનો પ્રમાપન સમારોહ યોજાતા, તેમાં 'દિવ્યધ્વનિ' સ્મારિકાનું ઉદ્ઘાટન, ભગવાન મહાવીર સંઘ'થી જુદા જુદા વિદ્વાનોના પ્રવચનો, સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો વગેરેનું આયોજન થયું હતું. આ પ્રસંગે રાજ્યના રાજ્યપાલશ્રી, પ્રધાનો, શહેરનો આધિકારીવર્ગ, જૈન તેમ જ જૈનેતર આગેવાનો વગેરેની સારી એવી ઉપસ્થિતિ રહી હતી.

## ભગવાન મહાવીર

- કોમ્યુનિટી હોલ : માલેરકોટલા
- જૈન ધર્મશાળા : મદ્રાસ
- વિદ્યાલય : ગન્દુર
- કીર્તિસ્તંભ : પાટણ
- હોસ્પિટલ : નવસારી

ગન્દુર : બે કિ. મી. લાંબો વરઘોડો નીકળ્યો. ગરીબોને આદરે અને પુસ્તકાલયોને જૈનધર્મના ગ્રન્થો અપાયા. અહીંના જૈન સમાજે પાંચ એકર જમીન ખરીદી વિદ્યાલય બાંધવાનો નિર્ણય કર્યો છે.

પાટણ : તા. ૨૭-૧૦-૭૫ ના શ્રી રાજકુમારજી વર્માના વરદ હસ્તે કીર્તિસ્તંભનું જુમિ-પૂજન થયું. કીર્તિસ્તંભનું નિર્માણ શ્રી રતનચંદ મોતીચંદ તરફથી થનાર છે.

નવસારી : નવસારી, સુરત અને મુંબઈમાં વસતા અને હીરાનો ધંધો કરતા બનાસકાંઠા જિલ્લાના વતનીઓની એક સભા નવસારીમાં મળતા, તેમાં 'પાલન-પુર ઝવેરી ટ્રસ્ટ'ની સ્થાપના કરવામાં આવી. આ ટ્રસ્ટ દ્વારા નિર્માણ વર્ષની યાદમાં એક હોસ્પિટલ બની કરવામાં આવનાર છે.

પાલાઘાટ : સાધ્વીશ્રી ચરણપ્રભાશ્રી આદિની નિશ્રામાં નિર્માણ વર્ષમાં વિવિધ તપ-જપની આરાધના સારી એવી થઈ. નિર્માણકલ્યાણક પ્રસંગે પાવાપુરી, સચેતશિખરજી આદિની રચના, બિનાલયમાં રોશની, લાડુના ચઢાવા, સામુહિક આરતી વગેરે થયા. તા. ૧૦ ડીસેમ્બરના 'મહાવીર કીર્તિસ્તંભ'નું ઉદ્ઘાટન શ્રી પ્રકાશચંદલ શેઠી (સુખ્ય-મંત્રી, મધ્યપ્રદેશ)ના હાથે થયું હતું. પૂજ્ય સાધ્વીજીના ઉપદેશથી અહીં મહિના સુધી નિઃશુદ્ધ રેટલી-શાક અપાયા. પ્રતિદિન ૩૦૦ વ્યક્તિ લાભ લેતી હતી. શ્રીસંઘના આગેવાનો શ્રી કાલુ રામજી બાફના વગેરેએ આ ફરેક કાર્યોનું સુદર સંચાલન કરેલ.

ભુજ : મુનિશ્રી પુનમચંદલ મ.ની સાંનિધ્યમાં પૂર્ણાહુતિના ઉપલક્ષમાં પ્રભાતફેરી, પ્રવચનો વગેરે યોજાયા. ૭૦૦ થી ૮૦૦ બાળકોએ ફટકા ન ફાડવાના નિયમ લીધા.





# વીરપરંપરા મહાપ્રાસાદ-પાલિતાણા

નિર્વાણ કલ્યાણક એટલે શું? નિર્વાણ એટલે સર્વથા કમ' રહિત થવું તે. ૨૫૦૦વર્ષ પહેલાં થયેલ આ પંચમ આશામાં ચરમ શાસનપતિ તીર્થ-કર ભગવાન મહાવીરસ્વામીજી કરુણાના પ્રતીક તરીકે જન્મ પ્રસિદ્ધ છે. તેમણે ચતુર્વિધ સંઘની સ્થાપના કરી. ત્રીશવર્ષ પયંત આ ભરતક્ષેત્રની ભૂમિમાં વિચર્યાં. અનેક લબ્યજીવોને તાર્યાં. છેવટ બહોતેર વર્ષની વયે અપાપાનગરીમાં હરિતપાળ શાળની રજ્જુક સભામાં આસે બેઠા અમાવાસ્યાની પાછલી રાત્રે નિર્વાણ પામ્યા. તેમના સમગ્ર વ્યક્તિત્વને તપાસતાં માહુમ પડે છે કે પ્રભુ વીરના જીવનમાં કરુણા રસ ઘટઘટમાં, રગરગમાં અને લોહીના કણિકામાં વ્યાપ્ત બની ચુક્યો હતો. ભગવાન મહાવીરે જે સંદેશો આપ્યો તે સંદેશોને અનુસારે મોક્ષમાર્ગ આજે પણ એ જ રીતે એ જ અવિરત ગતિએ, ચાલી રહેલ છે. એમનાં સંદેશો તરફ જરા દષ્ટિપાત કરીએ, અહિંસા, સત્ય, અયોધ્ય, શ્રદ્ધાચર્ય, અપરિચ્છેદ આદિ મૂળભૂત તત્ત્વો દરેક ધર્મના મહુરવના સિદ્ધાંત સમા બની રહ્યાં છે.

ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ કર્યાણકને ૨૫૦૦ વર્ષ પૂરા થવાનો સમય આવી રહ્યો હતો.



આ કલ્યાણકને લક્ષ્યમાં રાખી, મધ્યભિન્ન તરીકે રાખી, અનેક મહાન સંતોએ, અગ્રગણ્ય વ્યક્તિઓએ આ નિર્વાણના મહાત્મ્યને વધુ Important આપવા માટે પૂજ્ય, ગુણસમૃદ્ધ આ. શ્રી વિજયામૃતસુરિજી મ.ની અને આ. પ્રવરશ્રી ધમધુરધરસુરિજી મહારાજની પુણ્ય પ્રેરણા અનુસાર કેશરિયાજી નગરની સ્થાપના થઈ. ભગ્નહૃદય પામર એ વા આ પણ કલ્યાણનો પુણ્ય-પ્રકાશ પ્રગટાવનાર એ વીરના અગણિત ઉપકારો અને એ મની અસીમ કરુણાનું અણ ચુકવવા માટે આપણે શક્તિશાળી નથી. પ....ણ તે ઉપકાર ન બૂઝાય તે માટે પ્રભુ મહાવીરના ૨૫૦૦ વર્ષની ચરમસીમાએ પહોંચતાં તૈયાર થયેલ કેશરિયાનગર સાથે જ દીર્ઘદૃષ્ટિએ ભવિષ્યમાં પણ પ્રેરણારૂપ બની રહેશે. ૨૫૦૦માં નિર્વાણ કલ્યાણકમાં દરેક વ્યક્તિ આપી શકે તે માટે અનેક માર્ગો મહાન

સાધુભગવંતોએ બતાવ્યા છે. નાના ભૂલકાઓની સાધનાથી માંડી મહાન પુરુષોની આરાધના સુધી તેમજ જ્ઞાન, કથાન, તપ, સંયમની સાધના, વિરતિના અનેક પ્રકારો, મોક્ષની કેડીએ કુમકુમ પગલો માંડનાર આત્માની કસોટી આદિ કાચકુમો ને ક્રિયાઓથી ભરપૂર ઘડી કાઢવા. તેનો અમલ પણ પ્રત્યેક માનવે ભગવાન મહાવીરનો કરુણાભોત સૂકાઈ ન જાય તે માટે જીવનમાં થોડે અંશે અપનાવી જીવન સાચક બનાવવા લાભ્ય. ફરજ એ ધર્મ રૂપ જ છે.

જૈન શાસનમાં તીર્થોમાં સીમાચિહ્ન સ્વરૂપ, ૫૨ મ તારણુતરણ જહાજ જિનેશ્વર ભગવાનના ચરણ સ્પર્શથી પવિત્ર થવાનું પરમરશ્યાન એટલે પાલિતાણા. પાલિતાણુનું મહત્ત્વ ત્યાં આવેલાં જિનાલયોને અર્પીત છે, એમ નહિ પ....ણ દરેક જિનજોતેય પાછળ નો રહસ્ય બરેલો ઇતિહાસ છે. પ્રત્યેક દરિદ્રાસરમાં રહેલી બેન મૂત પ્રતિમા અને એ પ્રતિમા-

૫. પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયઅમૃતસૂરિજી મહારાજ અને-  
૫. પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મધુરંધરસૂરિજી મહારાજની  
પ્રેરણા અનુસાર શ્રી કેશરિયાજીનગરની થયેલ સ્થાપના

આ હે જૂ ત ર હ સ્ય,  
આશ્ચર્ય અને સૌન્દર્યનો  
જ્યાં ત્રિવેણી સંગમ  
સધાયો છે.

જીવોમાં રહેલું અદ્ભૂત તેજ  
અને ઓજસને આભારી છે.  
આવું જ એક ઐતિહાસિક  
સ્થળી પૂણે શ્રી કેસરિયાજી-  
નગર છે. અહો! શું અદ્ભૂત  
રહસ્ય, આશ્ચર્ય અને સૌન્દર્યનો  
જ્યાં ત્રિવેણી સંગમ સધાયો  
છે એવું કેસરિયાનગર આ  
લબ્ધ જિનાલય નિર્માણ ચોજના  
કરવાની ઇચ્છા કોઈ મહાપુરુષ-  
ના હિલ્લ અને હિમાગમાં ઊભી  
થયેલી અને સંપૂર્ણ સાકાર-  
પણને પણ પામી શકી. કેશ-  
રિયાજી-વીરપર પરા જિનાલય  
લબ્ધ અને આકર્ષક છે એટલું  
જ નહિ પણ દેવાધિદેવ પરમ  
તારક, પ્રથમ તીર્થપતિ, યુગા-  
દિદેવ આ જિનાલયના મૂળ-  
નાયક છે. એમની કરુણા નિરતરી  
દૃષ્ટિ બળતા હેયાને ઠારે છે.  
સુખડાનો શ્યામ રંગ નિહાળતાં  
નયનની કીકી ધરાતી નથી. લક્ષ્મ-  
દેવને તેનું પ્રતિબિંબ સતત  
ઝીલ્યા જ કરવાનું મન થાય છે.  
કેસરિયાજી વીરપર પરા  
મહાપ્રાસાદ નીચેથી ૧૦૮ ફૂટ  
ઊંચો ૧૦૦ ફૂટ

૬૫ ફૂટ પહોળો, પાંચ  
શિખરોને બે સામરણીથી  
શોભતો મહાપ્રાસાદ લબ્ધ છે.  
નીચે ભૂમિગૃહમાં શિરપુર  
[આકોલા]માં મહારાજ અંત  
રિક્ષ પાર્શ્વનાથજી છે તેવા  
એક જ આરસમાં કોતરાયેલા,  
ભૂમિથી અદ્ધર એક જ ઠેસી  
ઉપર સ્થાપન થયેલાં બિંબની  
મહત્તા કાંઈ બેવી તેવી નથી.  
ઉપર મેઘનાદ મંડપ છે. તેમાં  
પ્રગટ પ્રભાવી ચૈતન્યની જીવત-  
મૂર્તિ શા શંખેશ્વર પાર્શ્વનાથ  
પ્રભુ ભરજીમાન છે. સૌથી  
ઉપર પ્રભુ વીરની પરપરામાં  
આવેલા ગણધરા, ૧૪ પૂર્વીઓ,  
૧૦ પૂર્વધરેના બિંબની સ્થા-  
પના, તેમજ આ હુલ અવસ-  
ર્ગિણીકાળમાં પ્રથમ તીર્થપતિએ  
પ્રાદેશી તેમજ સુંદરીને આપેલ  
લિપિ અને ૬૪ કળાઓ, ભરત-  
બાહુભટ્ટીની મૂર્તિઓ આ બધું  
જોતાં શાસનનો સુવર્ણયુગ  
આપણી નજર સમક્ષ પડે  
થઈ જાય છે. જિનાલયની  
અનુભાવ્ય ધર્મક્રિયા કરવાનું  
મંડલ સ્થાન, ધર્મ શાળા,  
ભોજનાલય આયોજિતભવન,

પાઠશાળા, યુસ્તકાલય દરેક  
શાસન ઉન્નતિના પ્રકારો ગોઠ-  
વાયેલા છે. થોડા સમયમાં જ  
તૈયાર થયાં છે અને થઈ રહ્યાં છે.

આ કેસરિયાજીનગર લવિ-  
ધમાં જૈનધર્મમાં ઉપસ્થિત  
થતાં અનેક શંકા-આશંકાની  
સામે પડકારરૂપ બની રહેશે  
આ નગર લવિધમાં પથદર્શક  
બની રહેશે. આ નગરની  
મહત્તા તેના બાહ્ય દેખાવને  
હીંધે નથી. બે કે રંગમંડપ  
વિશાળ છે. શોભામાં અભિવૃદ્ધિ  
કરે છે. તદુપરાંત વતમાન  
જૈન શાસનની જરૂરિયાતને  
લક્ષમાં લઈને ભાવિનો  
વિચાર પણ તેમાં આવિષ્કૃત  
કરવામાં આવેલ છે. આથી જ  
દરેક તીર્થમાં જૈન પાલિતાણી  
શ્રેષ્ઠ છે તેમ પાલિતાણીના લબ્ધ  
ઐતિહાસિક જિનાલયોમાં સીના  
ચિન્હરૂપ આ શ્રી કેશરિયાજી  
વીરપર પરામહાપ્રાસાદ છે.

લગવાન મહાવીર પરમા-  
ત્માના ૨૫૦૦મા વર્ષના નિર્વાણ  
કલ્યાણકૃતિ અનુસંધાન નિમિત્ત  
આ અજોડ અને બેનમૂન,  
જિનાલય પથ ઉરથી પસાર  
થતાં અનેક લબ્યાત્માના જીવન  
કલ્યાણની પરપરા વહેવડાવતું  
અચેતન છતાં ચેતનરૂપ બની  
માર્ગદર્શક તરીકે ખડું થએલું  
છે.



વંદે  
શ્રી  
મહાવીરમ્

હે ધીર !

તું આશા અને સ્વચ્છંદને છોડી દે.  
તે બેનુ

શદ્ય સ્વીકારીને જ તું સમઠયા ઠરે છે.

સુખવું સાધન

આનેલી વસ્તુઓ જ

તારા દુઃખવું ઠારણ થઈ પડે છે.

卐

દિનેશભાઈ ●

ડી.ઓનેસ ટ્રેડર્સ ●

૩૫/૩૯, ડૉ. દેશમુખલેન ●

વી. પી. રોડ ●

સુંબર્ઈ-૪૦૦-૦૦૪ ●

ફોન : ૩૫ ૭૮ ૩૩ ●

卐 પાપથી આત્માને પાછો વાળો 卐

વિજય બે. શાહ P. D. P. E.

ગેરેજ દુદસ એન્ડ બેરીંગ કોરપોરેશન

ઓફિસ : ૧૪, કોલસા કોલલેન, સિટિન મેન્શન, રૂમ નં. ૨૩,

પાલધુની, સુંબર્ઈ-૩. ફોન : ૩૨ ૧૧ ૭૧ : ૩૨ ૭૧ ૭૧

બર : હંશિસનન, ત્રીજે માળે, કવારી રોડ, મલાડ [ઉર્લ]

સુંબર્ઈ - ૪૦૦૦૦૧૪

● ચલુર તે છે કે

જે દહી પ્રમાદ નથી કરતો ●

કાંતિલાલ સુખલાલ શાહ

ક્રિસ્ટલ ઓપ્ટીકલ કું.

૩૦, કાલગાદેવી રોડ, સુંબર્ઈ-૪૦૦-૦૦૨.

૩૧ ૬૫ ૭૯ □ ફોન □ ૩૧ ૭૬ ૬૫

□

દુવેધને

દર ઠરે

રાશને

માથી હદાવો

□

કે.

કુમાર

દુરીસ્ટ

દુર ઓર્ગેનાઈઝર

અને કોન્સલ્ટર

□ ૨૬૦, ૧થે માળે,

□ ફીઅર રોડ, સુંબર્ઈ-૧,

□ ફોન □

૨૬ ૭૩ ૦૧ : ૨૬ ૬૫ ૭૪

## પ્રેરણાથી કચ્છમાં ઉપાસનામય ઉજવણી

પરમાત્મા શ્રી મહાવીરદેવની રખી નિર્વાણ શતાબ્દી નિમિત્તે અચલગચ્છાધિપતિ પૂજ્ય આચાર્યશ્રી ગુણસાગરસૂરિશ્વરજી મહારાજની પ્રેરણાથી થયેલ શાસનપ્રભાવક કાર્યોની નોંધ તથા પૂજ્યશ્રીએ રચેલ કૃતિઓની નોંધ :

૧. જિનમંદિરાદિ નિર્માણ :

૧. કચ્છ-દેવીઆમાં શ્રી આદીશ્વરપ્રભુના જિનાલય સાથે વિશાળ રંગમંડપ, શ્રી શત્રુંજય, સમૈતશિખરજી આદિ તીર્થોના આરસના પટ્ટો, સંઘમક્ષિત માટે વિશાળ મંડપ અને ઉપાશ્રયતું નિર્માણ થયું છે.

૨. ચુનડી ગામમાં બળ્ય પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવપૂર્વક નૂતન જિનાલયતું નિર્માણ, અને ઉપાશ્રયતું નિર્માણ.

૩. કાંકારામાં પ્રતિષ્ઠા મહામહોત્સવપૂર્વક નૂતન જિનાલય નિર્માણ તથા ઉપાશ્રયજીર્ણોદ્ધાર સહ બૃહત્તીકરણ.

૪. વાંક જિનાલયનો જીર્ણોદ્ધાર કરાવી મહોત્સવપૂર્વક પુનઃ પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

૫. ભુજપુરમાં વિશાળ જિનાલય.

૬. દેવપુરમાં નૂતન ઉપાશ્રય. : વિવિધ શાસનપ્રભાવના :

૧. કચ્છ-દેવીઆથી શ્રી ભદ્રેશ્વરજી તીર્થનો છંદી પાળતો સંઘ, પૂજ્યશ્રીની નિશામાં સંઘવી રાયશી ભાણુલ તરફથી નીકળ્યો.

૨. મોપારાથી સંઘવી હેમરાજ દેરાજલાઈએ પંચતીર્થોનો છંદી પાળતો સંઘ કાઢ્યો. તેમાં ભદ્રેશ્વર, જામો વગેરે તીર્થોમાં રખી શતાબ્દી નિમિત્તે વરધોડા, સમા, પચીસસો સાથિયા, ખમા-સમણા આદિ કાર્યક્રમોનું આયોજન થયેલ.

૩. કેટડા ગામમાં પૂજ્ય આચાર્યશ્રીએ ઉપદેશ આપેલ કે રખી શતાબ્દી નિમિત્તે રપ વરસીતપ થવા ભેઈએ. આ ઉપદેશની અસરથી રપ વરસીતપના તપસ્વી થયા.

પૂજ્યશ્રીના શિષ્ય તપસ્વી સુનિશ્રી ગુણોદયસાગરજીએ સજાગ સાતમા વરસીતપનું પારણ્ય એમની જન્મભૂમિ ગામ કેટડામાં કયું. ઉધાપન સહ મહોત્સવ ઉજવાયો.

૪. બીદડા નારાણપુર અને ગોધરામાં ઉજમણા, મહાપૂજનો સહ આઠ દિવસના મહોત્સવે પૂજ્ય આચાર્યશ્રીની નિશામાં ઉજવાયા.

૫. રાયણમાં પૂજ્યશ્રીના શિષ્યો સુનિશ્રી કાર્તિકસાગરજી આદિની નિશામાં મહાપૂજનો સહ અઠાઈ મહોત્સવ ઉજવાયો. સુનિશ્રી કલાપ્રસાસાગરજી દ્વારા સંપાદિત 'પરમાત્મા શ્રી મહાવીરદેવ નિર્વાણ સ્મૃતિ અન્ય'નું ઉદ્ગ્રહાટન થયું.

૬. સુધરી અને તેરામાં પૂજ્યશ્રીના આજ્ઞાવર્તિની સાધ્વીશ્રી આદિની નિશામાં અઠાઈ મહોત્સવ ઉજવાયો.

૭. ભૂજપુર, બીદડા, મોટા આસંબીઆ, નાના આસંબીઆ, ફરાડી, પુનડી, રામાણીઆ, કાંકારા, મેરાઉ, નાંગલપુર, જામો, નલિયા કારા, મોટા લાયબ, બાકા, દેલીઆ, સાબરાઈ, ડુમરા, મોથારા, નારાણપુરા, દેવપુર, મકરીયા, શેરડી, ડોણ, નાના રતડીયા, સણોસરા, નરેડી વગેરે કચ્છસરના ગામોમાં તથા ભૂજ, માંઠવી આદિ શહેરોમાં પૂજ્યશ્રીએ પોતાના આજ્ઞાવર્તી સાધુ-સાધ્વી સમુદાયો મોકલી જન્મકલ્યાણક, કેવળજ્ઞાન કર્યાણક નિર્વાણ કલ્યાણક આદિની ઉજવણી કરાવી.

મુંબઈમાં વિચરતા આજ્ઞાવર્તિની સાધ્વીજીઓની પ્રેરણાથી પાલાગલી, લાલવાડી, માટુંગા, સુડુંડ, ઘાટકોપર, ગોરેગાંવ, સુડુંડ, વાંદરા વગેરે સ્થળોએ મહાપૂજનો સહિત અઠાઈ મહોત્સવ થયા.

રાજસ્થાનમાં બાંચેર, બીન માલ તથા મોરસીમ ગામે આજ્ઞાવર્તિની સાધ્વીશ્રી પ્રિયવંદાશ્રીજીની પ્રેરણાથી વિવિધ મહોત્સવે થયા.



# એકવીસ હીક્ષા : આરાધના સત્ર :

૩ સાંનપંચગીતપત્રુ' ચોક્ષાણીયુ'.  
૫ વધ'માનતપનાં ચાર સ્તવનો,  
હંકા, ચૈત્યવંદન તથા સ્તુતિ.  
૬ વીરજિન સ્તવન ચાને લઘુ  
પુણ્યપ્રકાશ સ્તવન ૩૧ હંકિકા.

: લાખો રૂ.ના ખર્ચે  
: માનવકલ્યાણુ કેન્દ્ર

૮. શ્રી અખિલ ભારત  
(વિધિપદ્ધ) અચલગચ્છ પ્રવેતાંખર  
જૈન સંઘ દ્વારા હુકામરાહત અર્થે  
સાધનિક બન્ધુઓમાં પાંચેક લાખ  
રૂ. વિતરીત થયા. કચ્છના અનેક  
ગામોમાં ત્યાંના આગેવાનોએ  
પણ એકેક કે બેબે લાખ રૂ.  
એકત્રીત કરી હુકામરાહતના કાર્યો  
કયાં. માનવો અને પશુઓ માટે  
રાહતના સારા એવા કાર્યો થયા.

૯. કચ્છના ભુઠા ભુઠા  
ગામોમાં આ નિર્વાણ વર્ષના  
અવસરે ૨૧ સુસુહુ ભાઈ-બહેનોએ  
ભાગવતી પ્રમત્યા અંગીકાર  
કરી.

૧૦. પૂજ્ય આચાર્યશ્રીએ  
શિશ્યપરિવાર સહ આ વર્ષ દર-  
મ્યાન અનેક જ્ઞાનભંડારોને વ્યવ-  
સ્થિત કરવાના કરેલ નિર્ણય મુજબ  
ભુજપુર, માંડવી, સુધરી, સાંયરા,  
વિંમલ, કુમરા, હાલાપુર, સાંધવ,  
રાયધણ, અંબર, રાયણ આદિ  
સ્થળોનાં જ્ઞાનભંડારોને વ્યવ-  
સ્થિત કરેલ.

પૂજ્ય આચાર્યશ્રીનું સાહિત્ય સર્જન

- ૧ કંપસૂત્રનું નૂતન ભાષાંતર.
- ૨ પદ્યપદ્ધાઢિક વ્યાખ્યાનોનું  
ભાષાંતર.
- ૩ વીસ સ્થાનક ચોદાળીયો,  
હંકાઓ, ચૈત્યવંદન તથા  
સ્તુતિઓ.

૭ જિન નવાંગ પૂજનાં હંકા.  
૮ જિન અષ્ટપ્રકારી પૂજનાં હંકા.  
૯ જિન અભિષેક ગીત.  
૧૦ જિન આરતી-જિનમંગલદીવો.  
૧૧ સંસ્કૃતમાં મહાવીરાષ્ટક.  
૧૨ સાથીયો કરતી વખતના  
ખેલવાના હંકા.

ભદ્રેશ્વરજી તીથ' : પૂજ્ય  
આચાર્યશ્રીના આસાવરિની  
સાધ્વીશ્રી નરેન્દ્રશ્રીજી તથા  
સાધ્વીશ્રી વિદ્યુતભાશ્રીજીની  
સાનિધ્યમાં દશ દિવસના 'આરા-  
ધના સત્ર' યોજાયો.

[વજ્રપુર [રાતા મહાવીરજી]  
ભગવાન મહાવીર જન્મકલ્યાણકુ-  
ની ઉજવણી અને આરાધના  
આચાર્યશ્રી વિજયપ્રેમસૂરીશ્વરજી  
મના સસુદાયના વિદહવધ'  
પંન્યાસશ્રી ભદ્રકરવિજયજી  
ગણીવયાદિ તથા કચ્છ-વાગડવાળા  
સસુદાયના આચાર્યશ્રી વિજય-  
કલાપૂર્ણસરિજી મં આદિની  
નિજામાં સાનંદ થઈ આ પ્રસંગે  
વિજયપુર ગામથી સ્વયંનાનો  
વિશાળ વરઘોડો ચઢી હરચુડી  
રાતા મહાવીરજી તીથે ઉતરેલ.  
તીથ' પેદી તરફથી સંઘમહિત  
થયેલ. વ્યાખ્યાન, પૂજા, ભાવના-  
માં ભાવિકોએ યોદી સંખ્યામાં  
ભાગ લીધો હતો.

ભાભરા [જિ. આંબુઆ] :  
પર્વતમાળાઓની વચ્ચે આવેલા  
અને આદિવાસીઓથી વસેલા આ  
નાના એવા ગામમાં લાખો રૂપિ-  
યાના ખર્ચે ' મહાવીર માનવ-  
કલ્યાણ કેન્દ્ર' અસ્તિત્વમાં આવ્યું  
છે. આ કેન્દ્રનો મુખ્ય ઉદ્દેશ  
આદિવાસીઓને સુસંસ્કારી બના-  
વવા અને દારૂ, માંસ વગેરેથી  
મુક્ત બનાવવાનો છે. આ ઉપરાંત  
સંસ્થા દ્વારા દવાખાનું, વૃદ્ધાશ્રમ,  
ઉદ્યોગમૃદુલ, ગૌશાળા, પ્રાર્થના  
હોલ, પુસ્તકાલય વગેરે બની  
રહ્યા છે.

શ્રી ભવાનીલાલજી જૈને  
'મોહનજૈન ભવાનીલાલજી જૈન  
ચેરિટેશલ ટ્રસ્ટ' સ્થાપી ચરૂ  
કરેલ આ તમામ પ્રવૃત્તિઓ,  
તેમના તન-મન-ધનના યોગે સાથે  
એવો વિકાસ સાધી રહી છે.

મનસૌર : વિશાળ સ્વથાત્રા  
નીકળી, જેમાં હરેક જિનાલયોના  
સ્થો પ્રથમવાર સાથે નીકળ્યા.  
અહીં સવા માંડુના સુધી ચાલેલા  
સમાપન નિમિત્તેના વિવિધ કાર્ય-  
ક્રમો અન્તર્ગત 'મહાવીર જ્યોત'  
નું નિરંતર પ્રમણ જૈનમંદિરોમાં  
કરવામાં આવ્યું. નગરના ભુઠા  
ભુઠા ૧૩ સ્થળોએ શિલાલેખો  
લગાડવામાં આવ્યા.



જગદલપુર : જિલ્લા અસ્તર નિર્વાહ સમિતિની રચના કરી તેના ઉપક્રમે અનેકવિધ કાર્યો યોજવામાં આવેલ. પૂ. પં. પ્ર. આર્યપુત્ર શ્રી ઉદયસાગરજી મહારાજની નિશ્રામાં સમિતિ તરફથી તા. ૧૧-૧૭ના સ્થાનીય રાજમહેલના પ્રાંગણમાં, મધ્ય-પ્રદેશ વિધાનસભાના મંત્રી શ્રી સુરતી કીરૈયાના અતિથિવિશેષ-પદે, બહેરસભા મળી હતી. બીજી એક બહેરસભા પૂજ્યશ્રીની નિશ્રામાં તથા શ્રી પૂજ્ય જિન-ચંદ્રસૂરિ, યતિશ્રી ચતનલાલજીના અતિથિવિશેષપદે મળી હતી. કંકેર-કેશકાલ આદિ નગરોમાં ધર્મપ્રચારાર્થે નીકળેલા ઉપશૈક્ષિત યતિવર્ગ સાથે શ્રી કાહુરામજી આદિના, શ્રી મેઘરાજજી જેંગાની, મિત્રીલાલજી લોહા આદિ આગેવાનો પણ આ સભામાં ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. પૂજ્યોના પ્રભાવોત્પાદક પ્રવચનો થયા હતા. આ બંને બહેરસભામાં દશ-દશ હબ્બરની માનવમેહની ઉપસ્થિત થઈ હતી. પ્રભાતફેરી, સરથક્ષ વગેરે કાર્યક્રમો પણ યોજવામાં આવ્યા હતા.

જનમકદ્યાલુક દિવસે સારા શહેરને જૈન ધ્વજ, તોરણ અને મહાવીર વાણીના દ્રોણથી શણગારવામાં આવેલ. સવારે પ્રભાતફેરી, બપોરના ભવ્ય જલયાત્રાનો વરઘોડો અને રાત્રે દિગમ્બર મંદિરની સામે કોલેજના પ્રાંગ-

## પૂ. શ્રી ઉદયસાગરજી મ.ની પ્રેરણાથી માનવસેવાના થયેલા અનેક કાર્યો

ણમાં બહેરસભા પૂજ્યશ્રીની નિશ્રામાં યોજાઈ હતી. અતિથિ-વિશેષ તરીકે કલેક્ટર શ્રી ફેઝલ પધારેલા. સભામાં ૧૫ હબ્બર લોકોની હાજરી થઈ હતી. સભા બાદ સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ યોજાયેલ.

આ નિર્વાહ વર્ષ દરમિયાન શહેરમાં આરસના શિખરવાળા જે મજલાના જિનાલયની પ્રતિષ્ઠા, પ્રતિષ્ઠા દરમિયાન સ્થાનિક મંડળો તેમ જ બહારગામથી આવેલા ૧૦ સંગીત મંડળો દ્વારા પ્રતિદિન સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમોનું આયોજન, પંચપ્રતિક્રમણ તથા જૈન તત્ત્વજ્ઞાનનો અભ્યાસ કરતા લગભગ ૬૦ વિદ્યાર્થી લાઈ-બહેનોને પારિ-તોષિક વિતરણ આદિ શાસન પ્રભાવક કાર્યો થયા હતા.

શ્રીસંઘમાં ૨૫૦ ઉપવાસ, ૨૫૦૦ સામાયિક અને ૨૫૦૦ વ્યક્તિઓએ જાપ કર્યા હતાં. ૨૫૦ પ્રભાતફેરી નીકળી હતી. પાંચ હબ્બર ગરીબોને લોજન, ૨૫૦ ગરીબોને વસ્ત્ર અને ૨૫૦ ગરીબોને ધાબળા આપવામાં આવ્યા હતા. ૨૫ વ્યક્તિઓએ સાત વ્યસનોનો ત્યાગ કર્યો હતો. એક સ્મારિકાનું પ્રકાશન પણ કરવામાં આવ્યું હતું.

આમ, પૂજ્યશ્રીના ચોમાસા દરમિયાન જગદલપુરમાં નિર્વાહી-

ત્સવની અનુમોદનીય ઉજવણી થઈ હતી. આ અગાઉ કુસુમકસા અને દલ્લીરાજહુરા નગરે પણ પૂજ્યશ્રીની નિશ્રામાં શિખરબાંધી જિનાલયની ખનન વિધિ તથા આધારશિલા જુદા જુદા જિનાલયોની થઈ હતી. કુસુમકસા નિવાસી શેઠ મનોરમલજી સીંધી તરફથી પ્રતિદિન સાતસો ગરીબોને લગાતાર ચાર મહિના લોજન અપાયું હતું. શ્રી સીંધીજી તરફથી સ્કૂલના વિદ્યાર્થીઓને વસ્ત્રદાન પણ અપાયું હતું.

આતુર્મસ ખાદ પૂજ્ય શ્રી જયપુર (ચોરિસા) પધારતાં, ત્યાં સૂર્ય મહેલના પ્રાંગણમાં બહેરસભા મળી હતી. સભામાં કલેક્ટર સાહેબ, મંત્રીગણ આદિ ૨૦ હબ્બર વ્યક્તિઓની ઉપસ્થિતિ થઈ હતી. પૂજ્યશ્રીનું પ્રવચન આકાશવાણી જયપુર સ્ટેશનેથી રીલે કરવામાં આવેલ.

માણસા : ઉદાસી મુનિશ્રી ચંપકસાગરજી મ.ની નિશ્રામાં નિર્વાહ કલ્યાણક નિમિત્તે તપ-જપ આદિની આરાધના સારી એવી થયેલ.

નામલી : ૨૫૦૦ નિર્વાહ વર્ષના ઉપલક્ષમાં એક જૈન ધર્મ-શાળા રૂ. ૨૨ હબ્બરના ખર્ચે બાંધવામાં આવી છે.





ભાગવાન શ્રી મહાવીરે કહ્યું છે કે :

“ મનુષ્યદેહ ક્ષણભંગુર છે, ”

પ્રભુના આ ઉપદેશને અનુભવ  
અમને બિપિનના અકાળ અવસા-  
નથી થયો. કલ્પના પણ ન હતી કે  
તેનું જીવનપુષ્પ ખીલે તે પહેલાં જ  
કરમાઈ જશે. અરેખર કમંક્ષતા  
બળવાન છે.



બિપિન સી. મહેતાના પુણ્યસ્મરણાર્થે

“ JAYANT ”

*Leading Name in Packaging.*

*Largest Manufacturers of :*

- ★ Corrugated Fibre Board Shipping Containers for Export,
- ★ Heavy duty Printed Corrugated Cartons
- ★ And other Industrial Packaging Requisites.

☐ FOR RIGHT SELECTION OF PACKAGING ☐

● CONTACT ●

**JAYANT PAPER BOX PVT. LTD.,**

- ☐ 205, Kakad Chambers, 132, Dr. Annie Besant Road, Worli,
- ☐ BOMBAY-400-018,
- ☐ Phones : 37 58 70 : 37 64 57

ખિહાર સમિતિ દ્વારા  
થયેલા અનેક કાર્યો

ખિહાર રાજ્યમાં સરકારી  
તરે, દરેક રાજ્યે કરતાં સવ-  
પ્રથમ, ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦  
મી નિર્વાણ મહોત્સવ સમિતિની  
રચના થઈ. તેની પહેલી અને  
ખીજી બેઠક પાવાપુરીમાં મળી.  
ખીજી બેઠકમાં ગામખંદિરમાં  
વિશાળ સભામંડપ અને જલ-  
મંદિર ફરતી કૂલવાડી બનાવવાના  
નિર્ણયો લેવાયા. ત્યારપછી ત્રણ  
બેઠકો રાજભવન-પટનામાં અને  
એક બેઠક પાવાપુરીમાં પુનઃ મળી.  
ત્યારબાદ અન્ય અનેક બેઠકો પણ  
યોજાઈ. આ હરમ્યાન નિર્વાણ  
મહોત્સવના જે જે કાર્યો થયા તેનું  
સંક્ષિપ્ત વિવરણ નીચે મુજબ છેઃ  
∴ પાવાપુરી સ્ટેશનનો વિકાસ  
થયો. 'પ્લેટફોર્મ' ઊંચું બના-  
વવામાં આવ્યું. રેલ્વેથી દેનોને  
ઊભી રાખવાની તથા ઘુડીંગ  
એફ્રિસ માટેની વ્યવસ્થા  
કરવામાં આવી. કલકત્તાથી  
પાવાપુરી સુધીના એકદા  
કાચ ધણા દિવસો સુધી  
બેઠવામાં આવ્યા.  
∴ ખિહાર સરકારના ટુરિસ્ટ  
વિભાગે પાવાપુરી, રાજગૃહી,  
વૈશાલી વગેરેના અનેક આમ-  
ણિત સિત્રો છપાવી પ્રચાર  
કર્યો. મુનિશ્રી રૂપચંદ્ર મહા-  
રાજ લિખિત 'મહાવીર

હવના ની પુસ્તકાલેખાથી  
 અનેક સ્થળે વિતરત કરી.  
 ∴ વૈશાલી મંદિરના નિર્માણ  
 માટે રાજ્ય સરકારે રૂ.  
 સવાલાખની રકમ આપી.

∴ નિવણિત્સવના ઉપલક્ષ્યમાં  
માંસના વેચાણ અને શીકાર  
પર પ્રતીબંધ મુકાયો. જન્મ-  
કલ્યાણક દિવસે જાહેર રસ્તા  
પળાઈ અને કતલખાના બંધ  
રહ્યા.

∴ मधुवनमां ऐकं सावर्जनिकं  
दवाभानुं पुद्गुः.

त्राणु वर्ष सुधी  
शि कार णं धी

∴ ગિરીડીહમાં એક હામિયો-  
પેથિક દવાખાનું શ્રી નવરતન-  
મલ્લ સુરાનાથે ખોલ્યું.

∴ 'શ્રી જૈન રવે, લંહાર-તીથ' પાવાપુરી'ને આયકર મુક્તિ આપવામાં આવી.

∴ દિગંબર જૈન સમાજ દ્વારા અનેક દેરાસરોના છૂર્ણોદ્ધાર, માનસ્તંભોના નિર્માણ, સેમિનારોના કાર્યક્રમોનું આયોજન, પુસ્તિકાઓનું પ્રકાશન અને વિતરણ આદિ કર્યો થયાં.

∴ ફત્રિયકુંડ ગ્રામ (વૈશાલી)માં  
પાંચ લાખ રૂાના ખર્ચે  
વિદ્યાર્થીઓ અને અધ્યાપકો  
માટે એક હોસ્ટેલ નિર્માણ  
કરવાનું વિચારાયું....અને

∴ બિહાર રાજ્ય સરકારે ત્રણ  
વર્ષ માટે [તા. ૧૫ નવેમ્બર  
૧૯૭૮ સુધી] શિકારણધી  
બંદ કરી.

અમદાવાદ [ગુજરાત] અંગ્રેની  
 ધમસ્ત સ્થાનકવાસ્તી જૈન સમિ-  
 તેએ સમાપન સમારોહ ગરીબો-  
 ને તેમ જ અનાથોને મીઠાઈ  
 આપીને, તપસ્વીઓને પ્રભાવતા  
 રીતે, તેમજ દરેક સ્થાનકોમાં  
 ધ્રુવ છોડામણ માટે અને માનવ-  
 હિત માટે સારી એવી રકમ  
 આપીને ઉજળ્યો.

તા. ૬-૬-૭૫ના રોજ

ગોરાધ્રુ સ્થાનકવાસી જૈન સંઘની  
હાંડીમાં, શહેરમાં ધિરાજમાન  
જન્ય સાધુ-સાધ્વીજીઓ અને  
હાસતીજીઓને આમંત્રીમે તે  
ગૌના બહાર પ્રવચનોનું આયો-  
જન થયું.

પત્ની નવેમ્બર ૧૬૭૫ના  
શ્યંદ્રપ્રભુ દિગંબર જૈનમંદિર  
માં નિશાળ સભા અને લઘુ  
વિજ્ઞાનભવનમાં આયોજન થયું.  
જાણે શ્રી એમ. એમ. પટેલ  
શિશુ મહાનિધાલય (અમ-  
વાદ)ના પ્રાચાર્ય શ્રી સી. કે.  
માકુલાલાની અધ્યક્ષતામાં ભંડેર-  
ના થઈ.

સ્થાનકવાસી સંઘની  
અનુભોદનીય પ્રવૃત્તિ





# રાજસ્થાનનું શ્રી સંતોકબા દુર્લભ

ગૌરવ

ફ

મેમોરીયલ હોસ્પિટલ

પૂજ્ય રાષ્ટ્રસંત વપાધ્યાય શ્રી અંબરમુનિજીની પ્રેરણાથી રાજગૃહમાં સ્થાપિત 'વીરામતન' નામની વિચાર અને મદદવાકાંક્ષી સંસ્થાના પ્રમુખ શ્રી ખેલસંકર દુર્લભજીનું મૂળ નામ ગૌરબી [ગુજરાત] પરંતુ રાજસ્થાનને તેમણે પોતાનું વ્યાવસાયિક ક્ષેત્ર બનાવ્યું છે. અવેશવના વેપાર કરતાં તેઓશ્રીએ અનેકવિધ સેવા કાર્યો કર્યા છે.

પોતાની માતાપિતાની પુણ્ય સ્મૃતિમાં તેઓશ્રીએ સંતોકબા દુર્લભજી રૂઢની ૧૯૫૭માં સ્થાપના કરી. જયપુરમાં આ ટ્રસ્ટે ૧૯૧૯માં મેટરનીટી-કમ-નર્સિંગહોદામની સ્થાપના કરી. પ્રમતે હમણાં ભર્યા પ્રતિસાદ [રિસ્પોન્સ] મળતાં પદ્મશ્રી ખેલસંકરજીએ ભવાનીસિંહ માંગે, જયપુરમાં સંતોકબાઈ દુર્લભ મેમોરીયલ હોસ્પિટલ, કોમ્પ્લેક્સની સ્થાપના કરી.

આધુનિક તબીબી સાધન સામગ્રીથી સુસજ્જ અને સાધન સંપૂર્ણ આ હોસ્પિટલમાં ગરીબોને મફત સારવાર વ્યાપાય છે અને જનરલ વોર્ડમાં દાખલ થવાના દર પણ પ્રમાણમાં ઘણાં ઓછા છે. દરરો દર વરસે, હોસ્પિટલને શ. ત્રણથી ચાર લાખનું દાન આવે છે.

ધી સંતોકબા દુર્લભજી મેમોરીયલ હોસ્પિટલ રાજસ્થાનનું ગૌરવ છે. કારણકે તબીબી સેવા અને સરતા દરને લીધે તે આત લોકપ્રિય બની છે.

કોમ્પ્લેક્સમાં તેના તમામ કર્મચારીઓ મટિના રહેવાના અવતન ફ્લેટ અને ક્વાર્ટર છે. દરદીઓના સગાઓ માટે હતરવા-રહેવા માટે તાલેતરમાં જ ત્રણ માળનું ગેસ્ટ હાઉસ બંધાયું છે. ટ્રસ્ટની બાબત હોસ્પિટલમાં હજુ પણ ૩૦૦ બિછાના બધારવાની છે.

જન્મે સુવશતી પણ સેનાહેનથી રાજસ્થાની પદ્મશ્રી ખેલસંકરજી પોતાના જ્ઞાન, અનુભવ અને ધનથી સમાજની સુધર સેવા કરી રહ્યા છે.

## □ શ્રી શંખેશ્વર મહાતીર્થમાં દાન કરવાની ઉત્તમ તક □

મહાપ્રભાવિક પ્રાચીન શ્રી શંખેશ્વર મહાતીર્થમાં ધર્મશાળા અને ભોજનશાળાને વધુ વિસ્તૃત અને વધુ સગવડવાળી કરવાનું નિર્માણ કાર્ય ચાલી રહ્યું છે. શ્રીમતી અજબવાળાબેન લાલુભાઈ દેવચંદ બવનની બાલુમાં શ. ત્રણ લાખના ખર્ચે ભોજનશાળા માટેનું નવું ભવન તૈયાર થઈ રહ્યું છે. નવા ભવનમાં નવે વિશાળ આયર્નિલ હોલ, રોટર રૂમ, પાણીની ટાંકી તૈયાર થઈ ગયા છે. નવા હોલનું રોટર રૂમનું તેમજ રૂમોનું નામકરણ બાકી છે.

જુની ધર્મશાળાને અદ્યતન-આધુનિક સગવડો સાથે નવા સ્વરૂપે બિતી કરવા માટે શ. ૭ લાખનો અંદાજ છે. ભોજનશાળામાં માત્ર સવા રૂપિયામાં એક ટંકનું શુદ્ધ લીવાળું ભોજન અપાય છે. ઉપરાંત તપસ્વીઓને પારણા કરાવાય છે. ભોજનશાળાને વરસે શ. પાંચ લાખનો તોટા આવે છે.

આ બે જગ્ગરી કામો માટે ઉદારતાથી દાન કરો.

: નિવેદો :

શ્રી પોપટલાલ હનનલાલ કાપડીઆ [પ્રમુખ]

શ્રી મુનિલાલ વીરવાડિયા, શ્રી પોપટલાલ કેસવલાલ અવેશી (ઉપ પ્રમુખો)

શ્રી રતિલાલ મોહનલાલ : શ્રી રવજીભાઈ ભુદરદાસ

શ્રી નરસિંહભાઈ ચીમનલાલ : શ્રી વીરચંદભાઈ ચીન. માંધી

મંત્રીઓ



## શ્રી મહાવીર વિનતી

નગર તાં વઢવાળ વિગેપિયહ, ચલીય ય ધીર જિનેશ્વર દેલિપહ;  
 અમીય ય ફિર હેમ કચોલડહ, મિલિહ માળિક કાંચમ સુદ્રહ. ૧  
 નગરનડ' ગુરુ ય ગુરુ તઈ કરી, મન રહિહ વિરુ પાપિતિ તું કરી;  
 નિરપતાં તુહ રુપ નિતુ નવુ, ફિરુડ મૂરપ માણસુ હડં કવડં? ૨  
 કહસ જે પુણ લેહ કપૂરની કિરણિ ચંદ્ર તળે ફિરી નીપની;  
 ઈસીય મૂરતિ દેપિય નિર્મમલી મન તળી હિય પૂરિસુ હડરલી. ૩  
 પગ ન પૂજહ પૂણ તળી કલી, જિન જિનેશ નહાલઈ તઈ વલી;  
 અમર પામર લોક જઈ મિલિયા, સવિ સહી મયસાગર તે સ્વલિય. ૪  
 શ્વમગઈ શુભ યુનિમચંદ્રમોં, કમલકોમલ તુ નયનોપમા:  
 ધિપુલ ઘેડ કપોલ નિકાસલા હૃદય દેહીયુ થાડ નવોસલા. ૫  
 મુજ વિન્હઈ પુર મોગલ સિહ મિહી નણશિયા ફિર ઘેડલ પાંલહી;  
 ધરણચંમિમ તુ નિતુ જોઈ સિહ, અવર આસણુ નરિથમ જોઈ સિહ. ૬  
 સકલ વિઘ્ન ટાલીય વેગલા, દઈ તિસ્ત ફઈ તત્ત્વ તળી કલા;  
 જિમ કપાય ન આવહ આસના, મનિ વસઈ તુહજ શાસનવાસના. ૭

॥ ઈતિ શ્રી જયશેલરસૂરિતા શ્રીમહાવીર વીનતી ॥

[ રચના: વિ. સં. ૧૪૧૮ ]



શ્રી સુરેશચંદ્ર કીર્તિલાલ

શ્રી મુખર્ષી

તોચંતે અનેનેતિ તોચંમ્

● તારે તે તીથં.

ભગુભાઈ સંચાલિત

ટૂ ૨

એમિલ તથા શ્રે ભાસમાં

○ શિખરજી ○

○ પાવાપુરી ○

○ કાશ્મીર ○

પ્રવાસ ચેન્નક

૨૬/૨૮, ધનજી સ્ટ્રીટ,

શુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૩

○ ફોન : ૩૨૩૦૬૬ ○

ચિત્રુભાઈ છગનલાલ શાહ

કવોલીટી કન્સ્ટ્રક્શન કંપની

(ખિલ્દીંગ કોન્ટ્રાક્ટર)

કે. સી. શાહ એન્ડ કંપની

કવીક ખિલ્ડસી ● વિક્રમ કેમિકલ કંપની

૧૩૦, એચોલો સ્ટ્રીટ,

અમીનજી હાલિસ, ત્રીજે માળે, ફોર્ટ, શુબર્ધ-૧.

: ફોન :

: ઓફિસ :

૨૫૨૫૯૭

૨૫૮૦૯૬

૨૫૦૬૬૦

: ઘર :

૪૭૫૦૩૫

૪૮૨૩૮૦

: ફોન :

: ઓફિસ :

૩૨૨૮૪૭

૩૨૬૨૮૭

: મામ :

'Pipetools'

: ઘર :

૩૬૮૪૩૫

કાંતિલાલ ભોગીલાલની કંપની

હેડ ઓફિસ :

૧૮, નાગરવી કોસ લેન, શુબર્ધ-૩.

બ્રાન્ચ ઓફિસ :

લક્ષ્મી ભુવન, ફેલ ખા રોડ,

લક્ષ્મીપીઠા રોડ, વડોદરા-૧.

★

★

★

હેમાણી ઇમ્પોર્ટીંગ એજન્સી

હીલસ અને ફોટોગ્રાફીક તેમજ

હાઇફ્રેક્ટ ઇન્સુલેશન :-

● ભાલ, શેલર, ઇન્ડ અને ટેપડ

એરીઝ, પ્રીસીશન અને ફોરેસ્ટલ

એરીઝ તેમ જ ફાઇબર કોઈલ,

નીડલ એરીઝ અને પાવર

ટ્રાન્સમીશન યુનિટસના ફોરેસ્ટાલીસ્ટ.

● ૧૦૧, નાગરવી સ્ટ્રીટ, બીજે માળે,

ચો. ભા. નં. ૩૩૨૦, શુબર્ધ-૩.

: ફોન :

૩૨૪૨૪૨

૩૨૭૧૮૧

૩૩૮૧૦૬

: મામ :

'HEM-IMPORT'

પ્રમાણિતે બધા પ્રકારે

ભય છે અને

અપ્રમાણિતે કોઈ પ્રકારે

ભય નથી. 卐

વિજય ટ્રાન્સપોર્ટ કું.

૬૬/૧૦૧, કેસવજી નાયક રોડ,

શુબર્ધ-૪૦૦૦૦૬

: ફોન :

૩૩૫૬૩૧/૩૨

૩૩૩૯૦૮

: મામ :

'VIJAYTRANS'

શાહ જયંતીલાલ જીવરાજની કંપની

● ઓફિસ ●

૧૯૫, ભાતબજાર, શુબર્ધ-૪૦૦-૦૦૬

● બ્રાન્ચ ●

○ ૨/૩૫૩, મીન્ટ સ્ટ્રીટ, મદાસ-૧.

○ ૩, મોહીયાર પરા, શા. જો. ૬-૩.

○ અમલ સા ૩ [શુ જ સા ૮]

○ ૨૬, કેન્ટન મેન્ટ, સીથોન-૧.

# ● મુહુન્ડમાં ચિરઃસમરણિય રથયાત્રા ●

□ કલ્પાટક □

ળીનપુર : ભગવાન મહા-

મુહુન્ડ [યુ'અઈ] : પૂ. મુનિ પ્રવરથી કનકવિજયજી મ., મુનિ શ્રી પૂર્ણનંદવિજયજી મંઠ આદિ તથા સાધ્વીશ્રી [પ્રયંવદાશ્રી આદિ ઠા ૬ અને અચલગચ્છના સાધ્વી શ્રી અરૂણોદયાશ્રી ઠા. ૪ની નિશ્ચામાં નિર્વાણ કલ્યાણકની ઉજવણી રથયાત્રા, રંગોળી પ્રદર્શન, નૃત્યનાટકો અને વિવિધ તપ-જપની આરાધના, અનુષ્ઠાન તેમ જ અઘ્રાઈ મહોત્સવપૂર્વક શાનહાર રીતે ઉજવાઈ હતી.

તા. ૧-૧૨-૭૪ના સવારે ૬ વાગે ધવેરદેરા દેરાસરથી ભવ્ય રથયાત્રા ચઢી હતી. તેમાં શ્રી મુહુન્ડ પ્રવે. મૂર્તિપૂજક સંઘ, મુહુન્ડ વધંમાન સ્થાનકવાસી સંઘ, શ્રી પાશ્વંચંદ્રગચ્છ જૈન સમાજ-મુહુન્ડ, શ્રી મુહુન્ડ જૈન મિત્ર-મંડળ, કચ્છી વીશા ઓસવાલ જૈન સમાજ-મુહુન્ડ, કચ્છી દશા ઓસવાલ જૈન સર્વોદય મંડળ, શ્રી મુહુન્ડ વધંમાન સ્થાનકવાસી જૈન યુવક મંડળ, હાલારી વીસા ઓસવાલ જૈન સમાજ-મુહુન્ડ, શ્રી મહાવીર દનાત્રમંડળ વગેરે ભાગ્યા હતા. અને મુહુન્ડની ખડેનોના મંડળોમાં વાસુપૂજ્ય મંડળ, પ્રેરણા મંડળ, ભકિત મંડળ, મહિલા મંડળ, જિનેન્દ્ર ભકિત મંડળ તથા પાશ્વંનાથ રાજસ્થાન મહિલા મંડળના ખડેનોએ જુદી જુદી સાડીઓ પરિ-

ધાન કરી તેમ જ માથા ઉપર હેલ, કુંભ, શ્રીફળ-લોટો મૂકી, વિશાળ સંખ્યામાં ભેડાયા હતા. સૌથી આગળ જૈનધ્વજ, મોખત અને ધ્વજધારી ઘોડેસ્વારો હતાં. અગીમાં ભગવાન મહાવીરની ભવ્ય છબી પધરાવવામાં આવી હતી. એક જ યુનિફોર્મમાં પાઠ-શાળાની બાલિકાઓ, બાલમંદિરના બાલકોએ તેમ જ આત્મવદલભ જૈન યેન્ડ સાદડીના યુવાનો ભેડાયા હતા. મુહુન્ડના મુખ્ય મુખ્ય માર્ગે પસાર થઈ રથયાત્રા ૧૨૫૦ વાગે દેરાસર આવી પહોંચી હતી. વિશાળ મેદાની, દાંડીયારાસ અને જયનાદો ગજવતી ખડેનો તથા વિવિધ શાસન શોભા યુક્ત સાગથી ભેવા આખા રસ્તે માનવ મહેરામણ ઉભાર્યો હતો. આખી રથયાત્રા અનેરી ભાવોત્પાદક અને જીવંત બની હતી.

૨૫૦૦મા નિર્વાણ કલ્યાણક પ્રસંગની આ ભવ્ય ઉજવણી મુહુન્ડને આગણે આરી રીતે ઉજવાય તે માટે સંઘના પ્રમુખ શ્રી મોરારજીભાઈ રેતીવાલા, શ્રી કાંતિલાલ હરગોવિંદદાસ, શ્રી લોપીનભાઈ ગોધી, શ્રી પ્રતાપભાઈ હરજીવનદાસ, શ્રી પ્રતાપભાઈ ગોવિંદજી, શ્રી વાઘજીભાઈ તથા અન્ય અનેક કાર્યકરોએ સતત જહેમત ઉઠાવી હતી.

વીર જન્મકલ્યાણક મહોત્સવ ચારે દિરકાએ મળી સુંદર રીતે ઉજવ્યો. સવારે ભવ્ય વરઘોડો ચઢ્યો; અને રથમાં ભગવાન મહાવીરનો ફોટો તથા પંચરંગી ધ્વજો પાંચ ઘોડા ઉપર ફરફરતા હતા. જૈન-જૈનેતર સૌ તેમાં સામેલ થયાં હતાં. ઘર-ઘર ઉપર પંચરંગી ધ્વજ ફરફરતા હતા. રાત્રિના બહિરસભા મળેલ. તેમાં સોલાપુરથી પધારેલા પદ્મશ્રી સુમતિખડેતરું મુખ્ય પ્રવચન યોજાયું.

તા. ૨૬-૪-૭૫ના ધમ-ચક્રને પ્રવેશ થતાં ભવ્ય સ્વગત થયું. જૈનના બધા દિરકાઓ ઉપરાંત લિંગાયત, કલ્પાટકી, ફરેક લોકો સામેલ હતા. કલેક્ટર સાહેબે ધમચક્રને પુષ્પથી વધાવેલ. શહેરને ઢરવાળા, કમાનો, ધ્વજાપતાકા વગેરેથી સુંદર રીતે શણગારવામાં આવેલ. રાત્રે બહિરસભા મળી. ભગવાન મહાવીરના જીવન-કવન ઉપર કન્નડ ભાષામાં પ્રવચનો થયાં હતાં. તળાબ તીર્થ કમિટી-પેલીના મેનેજર, કવિશ્રી અમરચંદભાઈ માવજીભાઈ શાહે આ પ્રસંગે પોતાનું વક્તવ્ય રજૂ કરેલ. આમ, આ વિવિધ કાર્યક્રમોથી સમગ્ર જનતામાં ભગવાન મહાવીરનું નામ ગાજતું થયું હતું.

ગાજતું બનેલ ભગવાન મહાવીરનું નામ



પાલિતાણા : 'શ્રી સિદ્ધ-  
દેવ સામાયિક મંડળ'ના ઉપક્રમે  
૨૫૦૦માં નિર્વાણ વર્ષને અનુ-  
લક્ષી સમૂહ સ્નાત્ર, સમૂહ યાત્રા,  
સમૂહ સામાયિક, વક્રતૃવસ્પર્ધા,  
નિર્ધારસ્પર્ધા વગેરે કાર્યક્રમો પ્રજ્ઞા  
ઉલ્લાસપૂર્વક ચોળ્યાં. ઉપરાંત  
મંડળ દ્વારા નિર્વાણ વર્ષને સમા-  
પન સમારંભ 'સ્ટેટ બેન્ક ઓફ  
સૌરાષ્ટ્ર'ના ડેપુટી જનરલ  
મેનેજર શ્રી વિનયકાંત કે.  
મહેતાના પ્રમુખપદે અને  
પાલિતાણાના નગરશેઠ શ્રી ચુની-  
ભાઈ તથા કલકત્તાનિવાસી  
આગેવાન કાર્યકર્તા અને પાવા-  
પુરીના ટ્રસ્ટી શ્રી વૃજલાલ ઠાકુ-  
ભાઈ હોશીના અતિથિવિશેષ પદે

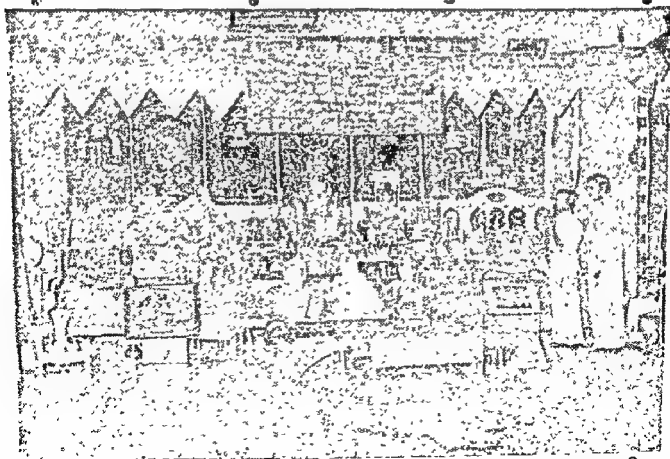
## ‘સામાયિક મંડળ’ દ્વારા બંધ્ય સમારંભ

નૂતન ઉપાશ્રયમાં ચોળવામાં  
આવેલ.

આ પ્રસંગે મંડળના પ્રમુખ-  
શ્રી ડૉ. ભાઈલાલભાઈ બાવીશી,  
મંત્રીઓ સર્વશ્રી સોમચંદભાઈ  
ડી. શાહ, પંડિત કપુરચંદભાઈ,  
બાલાશ્રમના સુપ્રીં વીરચંદભાઈ,  
શુરકુળના સુપ્રીં નગીનભાઈ,  
નાગરિક બેન્કના મેનેજર વિનુ-  
ભાઈ, સ્ટેટ બેન્કના મેનેજર મહુ-  
ભાઈ પંડ્યા, સંઘના આગેવાનશ્રી  
બેચરભાઈ, સમારંભના પ્રમુખશ્રી  
તથા અતિથિવિશેષો, અધ્યાપક  
જયંતિલાલ એમ. શાહ, માલિક-  
લાલ શાગડિયા વગેરેના પ્રવચનો

થયા હતા. તેમ જ ઉપરોક્ત  
સ્પર્ધામાં વિજેતા થયેલાઓને  
આ પ્રસંગે ઈનામો આપવામાં  
આવ્યાં હતા. મંડળને તેમ જ  
સ્પર્ધાના વિજેતાઓને માટે અનેક  
ભાઈઓએ આ પ્રસંગે સારી  
એવી રકમ આપી હતી.

અમદાવાદ-નવરંગપુરા :  
અહીં ૨૫૦૦માં નિર્વાણવર્ષ  
વર્ષ દરમિયાન અનેકવિધ અનુષ્ઠાનો  
અને નિર્માણકાર્યો ઉમંગલેર થયા  
છે. તેમાં શ્રી મુગતિનાથનંદ જિના-  
લય, સાધ્વીજીઓ માટેના ઉપાશ્રય,  
આયબિલશાળા વગેરે મુખ્ય છે.



ખેટાદ : શ્રી સ્વેતાંજલ જેન સઘ, શ્રી આદિનાથ જેન મિત્રમંડળ અને શ્રી સોસાયટી  
મિત્રમંડળ દ્વારા નિર્વાણ ઉત્સાહકને અનુલક્ષી ચોળવામાં આવેલ બંધ્ય પ્રદર્શન.

હોલતનગર [ઘોરીવલી-  
પુંખઠ] : પૂજ્ય આચાર્યશ્રી  
વેળયમેડૂપ્રભસુરિશ્રી મ. આદિની  
નેશ્રામાં ભગવાન મહાવીર નિર્વાણ  
કલ્યાણકની ઉજવણી વિવિધ  
ગોળી, અંશરચના, પ્રભાવના  
સેમ જ છટ્ટના તપ-જપપૂર્વકની  
આરાધના સહિત ઉમંગથી થઈ  
કુતી. વીરે પ્રભુના દીક્ષા કલ્યાણક-  
નો ભવ્ય વરઘોડો પણ ચઢેલ.

સભરખર : શેઠ મહામીલાલ  
ગાંધીએ એક જિનાલય બંધાવી  
તેમાં પા કૂટના મહાવીર પ્રભુભુ-  
ના ખડ્ગાસન પ્રતિમાથી બિરા-  
જમાન કરાવ્યા છે.

પારોલા : નિર્વાણિત્સવ  
નિમિત્તે ભગવાન મહાવીરસ્વામીના  
જીવનચરિત્રના ચિત્રોનું પ્રદર્શન  
અને તેઓના જીવન અને ઉપદેશ  
સંબંધી વ્યાખ્યાનો યોજાશે.



વાલકેશ્વરમાં બિરાજમાન સાહિત્ય-કેશારત્ન મુનિશ્રી યશોવજયંત  
મહારાજના વંદનાર્થે પધારતા 'ચિત્રસંપૂર્ણ' એકાદ્યતાપૂર્વક  
નિરીક્ષણ કરી રહેલા વિદ્યાર્થીઓ ઠાકા-ઠાકોલકર. (મુખ્ય)

પટોદા : પૂ. પંન્યાસશ્રી પ્રવેતામ્મરેણું સમ્મેલન મળ્યું.  
ન્યાયવિજયજી ગણીવર્ધશ્રીએ પૂજ્યશ્રીના ઉપદેશથી ભગવાન  
અહીંના પક્ષીવાલ ક્ષેત્રોમાં મહાવીરનું નૂતન જિનાલય નિર્માણ  
વસતા જોનોમાં સારો એવો થયું. આ ક્ષેત્રમાં મૂર્તિપૂજક  
ધર્મભાવ જગાડ્યો. શિબિરનું સાધુનું આ પ્રથમવાર જ ચાતુ-  
આયોજન થયું. અને પક્ષીવાલ માંસ થયું હતું.

ન્યા. ન્યા. મુનિશ્રી ન્યાયવિજયજી મહારાજ લિખિત પુસ્તકે

“જૈનવર્ણન”

ન કેવલ જૈનો કે લિખે હી યહ પુસ્તક  
ઉપયોગી હૈ, અપિતુ તત્ત્વજિજ્ઞાસુ સર્મી કે લિખે  
પઢને-અધ્યયન કરને યોગ્ય હૈ. હસમેં આપ  
મારતીય પ્રાચીન વાર્તાનિક વિચાર ધારાપ તેા  
દેલેગે હી હસકે અલાવા ધર્મ કી ઘાસ્તવિક  
પર્વ ચિસ્તૃત વિવેચના મી આપ પાયેગે. આપ  
હસમ અહિંસા, માનવતા, મૈત્રી, સેવા ઔર  
આધ્યાત્મિકતા કે સુમધુર ઉપદેશ પ્રવાહ દેલેગે.  
હસકી ભાષા મી સરલ, સૌમ્ય તથા પ્રવાહ-  
વદ હૈ ઔર યાચક કે રસ કો અધુણુ વનાપ  
રલતી હૈ.

કાઠન ૧૬ પેજી સાર્જ, ૫૫૬ પૃષ્ઠ  
પર્વ મનોહર જિલ્લ ઔર સુન્દર કેવેટ સે  
અલંકૃત. મૂલ્ય પાંચ રૂપિયા (પોસ્ટ ચર્જ અલગ)  
મિલને યા પતા:

● યી હેમચન્દ્રાચાર્ય જૈન સમા, હેમચન્દ્ર માર્ગ, પાટન (ડ. ગુજરાત)

● સોમચંદ ડી. શાદ, પાલીતાના (ગુજરાત)

“કલ્યાણભારતી”

● અસલ્ય ઓવી આ કૃતિની અતિશય  
માગના કારણે બીજી આવૃત્તિ છપાય છે.

● જેની કિંમત રૂ. આઠ રહેશે. અગાઉથી  
આદક થનારને રૂ. ૫-૦૦માં મળશે.  
પોસ્ટેજ અલગ, આજે જ આદક બને.

● આ પુસ્તકની વિશેષતા એ છે કે તે  
સંસ્કૃત-અંગ્રેજી-ગુજરાતી ત્રણ ભાષામાં  
છે.

● આપનો મ. ઓ. નીચેના સરનામે  
આદલો.

● જ્ઞાનખાતાની રકમમાંથી પણ લઈ શકાશે

સ્નેહના

અર્પણ

ભયંકર છે

નવીનચંદ્ર

ખુબચંદ

એન્ડ કું.

- ૧૧, ઇન્ડસ્ટ્રીયલ હાઉસ  
૫૧/૫૩ નાગદેવી કોસ લેન  
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૩

- લોકાને જીતવાથી  
સંતાપની આપ્તિ થાય છે.

શ્રી હીરાલાલ નાથાલાલ શાહ

ગ્રેનેજીંગ ટ્રસ્ટી

શ્રી સાન્તાક્રુઝ તપગરજ જેન સંઘ

'મીના', પાંચમે રસ્તા,

સાન્તાક્રુઝ [ઇસ્ટ] મુંબઈ-૪૦૦૦૫૫

- હે મનુષ્યો! જાગો! પશ્ચાત્ક્રમાં  
આત્મજાગૃતિ થવી ફરજ છે.

ચેતન જસવંતલાલ મહેતા

C/o જસવંતલાલ લાઈચંદ મહેતા,

'ચેનોરમા,' વાલકેથર રોડ, પાંચમે માળે,

લીનજતી, મુંબઈ-૧

- આત્માનું હિત યાદનાર સાધક સદાચારી જીવન જીવે

રસિકલાલ ચુનીલાલ કાપડિયા

પ્રામાર્થિક

ચુનીલાલ મૂળચંદ એન્ડ કું.

ઇન્ડિયન મરકેન્ડાઇઝ મેન્સન, મેડમ કામા રોડ,

મ્યુઝીયમ, મુંબઈ-૩૬

ફોન : ૨૧ ૧૫ ૧૫ મામ : 'મ્યુરકોમ'

- હે આત્મા! આત્મા જ સત્યભાવ છે  
અને આત્મા જ સામાયિક છે.

બાલુભાઈ લાલભાઈ શાહ

[સ્પેશ્યલ ટ્રેનવાળા]

યુનિવર્સલ ટ્રાવેલ સર્વીસીઝ

(૬૧ એન્ડ ટ્રેવેલ એજેન્ટનાઇઝર)

૧૬/૨૧, હમામ સ્ટ્રીટ, બીચે માળે, રૂમ નં. ૨૦, ફાઈ,

મુંબઈ-૪૦૦૦૦૧

શાંતિથી  
કોળને જીતા

સેવન

સીઝ

પિકચર્સ

મદનલાલ ઠા. શાહ

(પોર્ટનર)

'ચાન્સિક'

૩૮૬-સી

વિક્ટોરિયા પટેલ રોડ,

કેમિસ હાઉસની બાજુમાં

મુંબઈ-૪૦૦૦૦૪

# વિશ્વનું વિસ્મયકારક વસહિ

□ અયુદ્ધગિરિ આયુના

□ જગપ્રસિદ્ધ જૈન

□ દેલવાડા મંદિર

શિલ્પનું સૌન્દર્ય □

વિમલ - વસહિ □

લુણુ - વસહિ □

આજથી લગલગ હજાર વર્ષ પહેલાં અયુદ્ધગિરિ પર, આંખો જોતાં થાકે નહિ તેવું વિસ્મયકારી વસહિનું નિર્માણ થયું. વસહિ એટલે મંદિર. આજે નવ શતક બાદ પણ આ “વિમલ વસહિ” તેની કલાકારીગરી અને શિલ્પ સૌન્દર્ય માટે યેનમૂન અને યેજેડ છે.

પ્રભાવક ધર્માચાર્ય શ્રી ધર્મયોગસૂરિજી મહારાજના સહપ્રદેશી, ગુજરાતના રાજા ભીમદેવ (પ્રથમ)ના મંત્રી વિમલશાહે સંવત ૧૦૮૮ [સને ૧૦૭૧]માં ૧૮ કરોડ અને ૫૩ લાખ રૂપિયાના જંગી ખર્ચે સૂત્રધાર કીર્તિધર પાસે સફેદ સંગેમરમરના લબ્ધ અને અલૌકિક જિનપ્રાસાદ બનાવાયો, તેમાં પ્રથમ તીર્થંકર ભગવાન ઋષભદેવની મૂર્તિની પ્રતિષ્ઠા કરાઈ.

આ “વિમલ વસહિ”માં છત સ્થંભ, તોરણ, ગોખ વગેરેની કલા-કારીગરી, કમળની વિવિધ વેલ, હાથી, શેણ, સિંહ, બતકની હારમાળા, ભક્તિનૃત્યમાં લીન પૂતળીઓ અને છતમાં લટકતાં આરસનાં શુભર આદિ કલાકૃતિઓ એક એકથી અનોખા અને અજેડ છે. આ ઉપરાંત છતો અને દિવાલ પર જૈન

અને હિન્દુ ધર્મશાસ્ત્રોનાં આખ્યાન પણ કંઠારેલા છે. અધિષ્ઠાત્રી શ્રી અંબિકાદેવીની પણ એક દહેરી છે. આ પ્રભાવિકા દેવીની કૃપાથી મંત્રીએ વિશ્વના આ અનુપમ શિલ્પ સૌન્દર્યની રચના સફળતાથી પૂરી કરી.

‘વિમલ વસહિ’ની જેમ ‘લુણુ વસહિ’ પણ શિલ્પ સૌન્દર્યમાં અપ્રતિમ અને યેનમૂન છે. રાજા વીરધવલના બે મંત્રી ભાઈઓ વસ્તુપાળ અને તેજપાળે વિ. સં. ૧૨૮૮ [સને ૧૨૩૦]માં ‘વિમલ વસહિ’ની બાબુમાં, થોડેકે ઉચે રૂ. ૧૨ કરોડ અને ૧૩ લાખના લખ-લુટ ખર્ચે જિનપ્રાસાદ બંધાવ્યો. તેમાં પોતાના ગુરુ શ્રી વિજયસેનસૂરિજી મહારાજના વરફ હસ્તે બાવીસમા તીર્થંકર શ્રી નેમિનાથ ભગવાંતની પ્રતિમાજીની પ્રતિષ્ઠા કરાવી.

બે ભાઈઓના અને ખાસ કરીને તેજપાળની ધર્મપત્ની અનુપમાદેવીના અથાગ પ્રયત્ન અને પ્રેરણાથી વિશ્વના આ બીજા “સંગેમરમરના સૌન્દર્ય”નું નિર્માણ થયું. આ મંદિરની દીવાલો, છત, ગોખ, સ્થંભ પર એટલું બધું બારીક નકશીકામ કરાયું છે કે જોઈને દંડ થઈ જવાય કે આ શિલ્પકામ છે કે કાગળનું કાતરકામ !!

“વિમલ વસહિ”ની જેમ આ મંદિરમાં બાવન જિનાલય છે. અહીંના નૌચોકી, રંગમંડપ, હસ્તિશાળા, દેરાણી-જેઠાણીના ગોખ અને ભારતીય નૃત્ય-કલાની વિવિધ મુદ્રાઓમાં ખીલેલા કમલની પાંખડીઓ પર પ્રદર્શિત નૃત્યાંગનાઓ વિશેષ રમણીય છે.

આ બે વિસ્મયકારી વસહિ (મંદિર) ઉપરાંત જૈન ગુજરાત ભીમાશાહના પિત્તલના ઋષભદેવસ્વામીનું મંદિર (વિ.સં. ૧૩૭૩ અને વિ.સં. ૧૪૮૯), ત્રણ માળ ઊંચું ભગવાન પાશ્વનાથનું ખરતરવસહિ [પ્રાય : સં. ૧૫૦૫] પણ શિલ્પ સૌન્દર્યમાં યેનમૂન છે. ભગવાન શ્રી મહાવીર સ્વામીનું મંદિર પણ એવું જ દર્શનીય છે.

ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦ મા નિર્વાણ મહોત્સવના સંકલ્પમાં દેલવાડા જૈન મંદિરોમાં [વિ. સં. ૧૬૩૬ અને વિ.સં. ૧૮૨૧ના મધ્યમાં નિર્મિત] ભગવાન મહાવીરના આ મંદિરનું વિશેષ મહત્ત્વ છે.

ભગવાન મહાવીરની મનોહર, અનોખી અને આકર્ષક પ્રતિમાજીનું દર્શન યાત્રિકો, પર્યટકો અને દર્શકોના હૈયે લાવતી હેલી ચડાવે છે. આ જ ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦ મા નિર્વાણ મહોત્સવની સાચી શ્રદ્ધાંજલિ છે.



● પોતાની પ્રશંસા અને બીજાની  
નીંદા પલ્લ અસત્ય બરાબર છે. ●

## કોન્ટીનેન્ટલ સેલ્સ કોર્પોરેશન

- ☐ રૂ. ૨૩, બેક ડાઉસ લેન, ત્રીજો માળે
- ☐ ફેલો નં. ૧૪૦, ફોર્ટ
- ☐ મુંબઈ-૧. ☐ ફોન : ૩૧ ૭૮ ૨૧

જેમણે અનેકાન્તવાદ કે સ્વાધ્યાયથી સૂચનો પ્રકાશ કરીને  
છપન તથા જગતના પ્રજો સમજવાની એક નવી જ  
તરવદશિત આપી એવા અખિલ વિશ્વના તારણદાર,  
આર્ય સંસ્કૃતિના મહાન જયોતિર્ધન, જ્ઞાનવંશ વિભૂષણ  
સિદ્ધાધિપુત્ર, ત્રિશીલાનંદન ચરમ તીર્થપતિ વિશ્વવંદ્ય

શ્રી વીર પરમાત્માને મારી  
કોટી કોટી વંદના હો...

—વિ. સા. પ્રિયંવદાશ્રીજી

લેના થરણ-કમળના કિરણ  
કેશવના આલિંગન સુરેન્દ્રના  
સુકંટ કરે છે,  
અને લે  
તણ લોકને માટે  
મંગલ સ્વરૂપ છે  
એવા મહાવીરસ્વામીને  
હું મળ્યામ કરું છું.

‘કમલ છાપ’  
કેસરવાળા તરફથી

રાજસ્થાન ટ્રેડર્સ

૨૬૬, સેમ્યુઅલ સ્ટ્રીટ,  
વડગાદી,  
મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૩

જગવાને તણ પ્રકાશનો ધર્મ કર્યો છે:

- સત્યક પ્રકાશ સુમાર્દિનું અધ્યયન
- સત્યક પ્રકાશ ધ્યાન અને સત્યક તપ

卐

## ખીમજી વેલજીની કું.

હડપટ્ટી [ લોખંડની ],  
કંતાન, સુતળી, વોલરમુક પેપર,  
મેટીંગ અને પેટીંગલુડના વેપારી  
તથા

‘KHMCO’ આન્ડ વોલરમુક તાલપત્રી બનાવનાર.

- ☐ ફર, ડેનતાડ સ્ટ્રીટ, ખડક ☐ મુંબઈ-૪૦૦-૦૦૬. ☐
- ☐ ફોન : ૩૨ ૫૪ ૪૩ : ૩૨ ૮૩ ૪૨ ☐ ગ્રામ : ‘IRONHOOPS’ ☐

# વધમાન સેવા કેન્દ્ર

૬૮, ગુલાલવાડી, સુખઈ-૪.

આત્મીય, પરમ હિતમિત્ર

વડીલ બંધુ શ્રી કુમારપાળભાઈ,

તમારી શુભ ભાવનાઓ અને સત્ સંકલ્પોને અમારા પ્રભુમ.

પરમ પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજયભુવનભાનુસૂરિભદ્રા મહારાજની તપસિચિત મંગલ વાણીથી અને તમારા ભરપૂર આત્મપ્રેમથી અમે, તમારા દ્વારા સંચાલિત "જૈન ધાર્મિક શિક્ષણ શિબિર"માં રહીને ઘણું ઘણું પામ્યા છીએ. શિબિર દ્વારા અમારા જેવા અલ્લઘ યુવાનોનું નૈતિક અને આધ્યાત્મિક ઘડતર કરવાનું કામ છેલ્લા કેટલાય વરસોથી તમે અધ્યાગપણે અને ઉત્સાહથી કરી રહ્યા છો તે જોઈ જાણીને અમારો આત્મા પુલકિત થાય છે.

એક યુવાન પોતાની શુભ ભાવનાઓને સાકાર કરવાનો સત્સંકલ્પ કરી તેમાં લયલીન બને તો તે પોતાનું તેમજ સમાજ અને શ્રી સંઘનું પણ કેટલું ધણું કલ્યાણ કરી શકે છે તેનું તમે પ્રેરક જીવંત ઉદાહરણ છો. જૈન ધાર્મિક શિક્ષણ શિબિરની પ્રવૃત્તિમાંથી આજ તમે સમ્યક પ્રવૃત્તિઓનું જે એક પછી એક વૃક્ષ વાની સેવાની હરિયાળી સજીવ રહ્યા છો તે જોઈ અને જાણીને તમારા આત્માને આપોઆપ વંદન થઈ જાય છે.

તમને તમારી કોઈ પ્રશંસા કરે તે નથી ગમતું છતાંય આટલું લખ્યું છે; પણ તે પ્રશંસા કરવા માટે નથી લખ્યું. "વધમાન સેવા કેન્દ્ર" નામની સંસ્થાને તમે તમે જે સેવાયત્ન પ્રજ્ઞવલિત કર્યો છે તેથી અમારા આત્માને જે આનંદ થઈ રહ્યો છે તે જ વ્યક્ત કર્યો છે. કેન્દ્રની સમ્યક્ પ્રવૃત્તિની અનુમોદના કરવા અને બીજાઓને તેમાં સહભાગી બનાવવા માટે જ અમે આટલું લખ્યું છે.

અમે તમારા 'વધમાન સેવા કેન્દ્ર'ની પ્રવૃત્તિઓની પ્રશંસા કરીએ છીએ. અમારા જેવા યુવાનો માટે જ નહિ પરંતુ વડીલો માટે પણ આ કેન્દ્ર પ્રેરણારૂપ બની રહેશે. માત્ર પાંચેક વરસના સમય દરમિયાન કેન્દ્રે જે કંઈ સમાજ અને સંઘની સેવા કરી છે તે ખરેખર અનુમોદનીય અને વધુ ને વધુ સૌને સાથ અને સહકાર આપવાનો ભાવ પ્રેરે તેવી છે.

આનંદ તો સૌથી વિશેષ અમને એ વાતનો છે કે તમારા કેન્દ્ર સેવાના એવા ક્ષેત્રે રૂપરૂપ છે કે જ્યાં ખરેખર સેવાની જરૂર છે. યુવાનોને જૈન ધર્મના સંસ્કાર અને જૈનચાર શીખવતી, કુદરતી આકૃતિ વખતે અર્થાત્ ફુકાળપિડિતો, અકેળ પીડિતો તેમજ ક્યારેક વિદેશી (બંગલાદેશ)ના નિરાશ્રિતોને ઘડના સ્થળે જઈને તેમના હૃદયમાં સહભાગી બનતી, અને દૂરસુદૂર પહોંચીને જૈનમાં વિસરાઈ ગયેલા જૈનતત્ત્વના સંસ્કારને પુનઃજીવંત કરતી તમારા કેન્દ્રની પ્રવૃત્તિઓ સાથે જ તન-મન અને ધનના સહકારના યોગ્યને સુપાત્ર છે.

કેન્દ્રના સુખપત્ર "વધમાન જૈન" નામના 'મિત્રી પત્ર' (પાશ્વિક) દ્વારા અમે આ બધી સમ્યક્ પ્રવૃત્તિથી માહિતગાર થઈએ છીએ. છેલ્લા બે એક વર્ષથી કેન્દ્ર દ્વારા પહોંચીવાલ ક્ષેત્રના પહોંચીવાલ જૈન ભાઈ-બહેનોને જૈન ધર્મના સંસ્કાર આપવા કેન્દ્ર જે જહેમત લઈ રહ્યું છે તે જાણીને આત્મા આનંદની વિભાવ બની જાય છે. આવા અભાવ્યા ક્ષેત્રમાં 'સર્વિ જીવ કરું' શાસન રચી ગી ભાવનાને સાકાર કરવા માટે તમને અને કેન્દ્રના તમારા અન્ય આજીવન સેવાવતીઓને અમારા અભિનંદન.

અમે અંતરના ય અંતરથી શાસનદેવોને આર્થના કરીએ છીએ કે વધમાન સેવા કેન્દ્રની સમ્યક્ પ્રવૃત્તિઓ સમાજના ભરપૂર સાથ અને સહયોગથી દિન-બ-દિન વિકસિત અને સંગીન બની રહો.

લિ. તમારા શ્રદ્ધી  
શુભપત્ર મિત્રિયાઓ.

આત્મા પર  
વિજય મેળવી  
સુખને પ્રાપ્ત કરો.

卐

## EASTERN AGENCIES

- ☐ 38, Police Court-  
Lane,
- ☐ Behind Handloom  
House Annexe
- ☐ Fort, BOMBAY-1.
- ☐ Phone :  
261849 : 266404  
266405
- ☐ Telex : 011-2111
- ☐ Gram :  
Chemipharma

● જે આત્મસંવરૂપને લાણે છે  
તે બધું જ લાણે છે ●

## M/S. CHANDRAKANT BROTHERS

ADVERTISING AGENTS  
FOR OUTDOOR ADVERTISING

19-B, Ellora Shopping Centre,  
Daftari Road, Mahad (East)  
BOMBAY-14.

● દાણુ માનસો પ્રમાદ ન કરો ●

## VISHWA BHARATI TRADING CO.

*Manufacturers of :*

All Welding & Safety Requirement

○ 45, Mint Road, Post Box No. 1052,

Fort, BOMBAY-400-001.

○ Phone : 26 63 71 : 26 15 55 : 26 37 95

Telex : -0113339 ● Gram : VIBHACO

● અધર્મ કરનારનું જીવન નિષ્ફળ નથી છે ●

## UNITED OVERSEAS TRADING CORPORATION

LEADING DEALER AND  
STOKIST OF MINERALS

32, Kika Street, Gulalwadi,  
BOMBAY-400 004.

Phone : 33 42 97

● Gram : Panyashali

☐ ILL TALK IS A SIN

## R. K. OSWAL HOSIERY FACTORY (Regd.)

Purana Bazar  
LUDHIANA-141001 (Punjab)  
Phone : 21030 ☆ 20030

● સત્સંઘથી  
ધર્મની પ્રાપ્તિ  
થાય છે. ●

## CEEKAY SALES AGENCIES

C/o C. K.  
MEHTA & CO.

- ☐ 44, Nagdevi-  
Cross Lane.
- ☐ BOMBAY- 400-003.

नमामि  
वीरं  
॥ गिरि-  
सार-  
धीरम्



धार्णेराव (राजस्थान) स्थित  
मुछाळा श्री महावीरस्वामीजी

॥

## USHA TEXTILE AGENCY

● पार्टेनर ●

- ☆ चम्पालाल भुरमलजी
- ☆ फतेहचंद मीश्रीमलजी
- ☆ शिवलाल कलानी
- ☆ तीरथराज आनंदराजजी

GOVT. CONTRACTOR, CLOTH MERCHANT & MILLS AGENTS.

- ☐ 264/66, Mary Building, 1st Floor,
- ☐ Dr. Cawasji Hormusji Street,
- ☐ Dhobitalao, BOMBAY-400-002.
- ☐ Phone : 29 26 32
- ☐ Gram : TIPUKALA

હે આત્મપ્રકાશના જ્વાળી!  
અમને અંતરના પ્રકાશનું  
દાન કરો!

## ASHOK INDUSTRY

[CHEMICAL DIVISION]

Manufacturers of :

**METALLIC SURFACE  
TREATMENT CHEMICALS**

Degreasing Agents

Rust Removers:

**PHOSPHATING CHEMICALS**

Rust Preventives

Anti-Corrosive Boiler Compound

Water Softening Compound

Boiler Scale Removers

Corrosion Inhibitors

Heat Treatment Salts,

○ SALES OFFICE ○

101, KaKad Chambers

132, Dr. Annie Besant Road

WORLI-BOMBAY-400-018

○ PHONE ○

Office : 37 58 96 ☆ Factory : 55 53 93

Gram : "SHRICHEM"

હે ધર્મના નાયક! અમને  
સુખશાંતિની-ધર્મની  
દેડીએ દોરો!

## A 1 INDUSTRIES

[ENGINEERING DIVISION]

**WATER FINISHING**

**AND**

**WATER CONDITIONING**

**PLANTS AND MFGRS.**

**OF SPECIALITY—**

**CHEMICAL PRODUCTS**

Phone : 37 58 96

Gram : "AQUASOFT-WORLI"

○ KaKad Chambers

○ 132, Dr. Annie Besant Road

○ WARLI

○ BOMBAY-400-018

પરમ પૂજ્ય આત્મસ્મરણિય ગરમ તીર્થંકર  
ભગવાન શ્રી મહાવીરસ્વામી

જેઓ વિનયાર્થિ શુભોર્થી વિભૂષિત હતા,  
માતા-પિતા તથા ગુરુજનોનો યોગ્ય આદર કરનારા,  
સર્વ જીવોની પ્રત્યે સૌમ્ય પ્રકૃતિથી સૌના હૃદયને જીતનારા હતા...તે

શ્રી વીર પરમાત્માને  
અમારી કોટી કોટી વંદના હો.



પૂજ્ય માતૃશ્રી જડીબેન તથા  
પૂજ્ય વડીલજીંધુ શ્રી ખીમચંદભાઈના આત્મશ્રેયાર્થે

ઞ્વરવાજતના નિવાસી  
શાહ હમનલાલ ત્રિભોવનદાસના સુપુત્રો  
શ્રી ચિનુભાઈ, શ્રી શાન્તિભાઈ, શ્રી ચીમનભાઈ,  
શ્રી દિલીપકુમાર વગેરે પરિવાર.

શ્રી ચીનુભાઈ છગનલાલ શાહ

સવિતા ટેરેશ, ૧૯૬, ગુજરાત સોસાયટી, સાયન (વેસ્ટ)

સુબંધ-૪૦૦૦૨૨

અખિલ વિશ્વ  
 અને સમગ્ર જીવસૃષ્ટિના રહસ્યોને  
 જાણનારા જગદ્ગુરુ,  
 પ્રાણીમાત્રના આનંદદાતા,  
 ચરાચર પ્રાણીઓના  
 સ્વામી અને બંધુ,  
 જગત પિતામહ,  
 સમસ્ત લોકના ગુરુ,  
 જિનેશ્વર ભગવંત  
 શ્રી મહાવીર પરમાત્માનો  
 જય હો.....  
 જય હો.....

卐

ઘાટકોપર શ્રી પાર્શ્વનાથ શ્વે. મૂ. જૈન સંઘ

[ સંઘાણી એસ્ટેટ ]

સાધનાથ નગર, આગ્રા રોડ, ઘાટકોપર,

સુખર્ષ-૪૦૦-૦૮૬

જે માણસ જ્ઞાની છે  
તેને માટે કશો ઉપદેશ નથી.  
તેવો કુશળ પુરુષ  
કાંઈ કરે અથવા ન કરે  
તેથી તે બંધ પણ નથી  
અને સુકત પણ નથી.  
(તે પણ)  
લોકસંજ્ઞાને બધી રીતે  
બરાબર સમજીને અને  
સમયને ઓળખીને  
તે કુશળ પુરુષ  
પૂર્વેના મહા પુરુષોએ  
ન આચરેલા કર્મો  
આચરતો નથી.

તેને માટે કશો ઉપદેશ નથી.

तेवो। कुशज पुरुष

કાંઈ કરે અથવા ન કરે

तथा ते बन्ध पश्य नथा

અને મુક્તિ પણ નથી.

(तो पश्य)

લોકસંજ્ઞાને બધી રીતે

બરાબર સમજીને અને

સમયને ઓળખીને

તે કુશળ પુરુષ

पूर्वेना महा पुरुषोऽयम्

## ન આચરેલા કર્મો

આચરતો નથી.

શ્રી આદીશ્વર જૈન દેરાસર

સુખાઈ-૪૦૦-૦૧૬



卐

卐

卐

તલે જે જગદીશવલ્લભ સ્થળો, જે છે જનોનો ગુરું,  
વિશ્વાનન્દ જગેશ બંધુ સહનો, જે છે પિતા સર્વનો;  
શાસ્ત્રોના સ્થનાર અંતિમ બધા તીર્થ-કરોમાં પ્રભુ,  
એવા વીર સુધીર માનવ સદા. વિશ્વે વિજેતા રહે.

卐

卐

卐

હવે તો હું કેવળ

## નીટીક્ષ

ગાંધી જ વાપરું છું.

નીટેક્ષ ગંજ સૌને ગમે

**નીટેક્ષ હોઝીયંરી મીડ્સ**

### દરેક પ્રકારના ઉત્તમ હોઝીયરીના ઉત્પાદક

દરીયાપુર, બારડોલીપુરા,

**અમદાવાદ**

[ ଶ୍ଳୋକ : ୨୩୮-୨୪୯ ]

સંસારમાં પ્રાણીમાત્રને આ ચાર ઉત્તમ  
અંગો મળવા ધણા દુર્લભ છે:

**એક** □

मनुष्यपाशु-मनुष्येनो अवतार

५. ५५

श्रुति—सारा वयनोनुं श्रवण.

२५

તે સાંભળેલા સારા સારા વચનોમાં શ્રદ્ધા થવી.

ચાર ૦૦૦૦

યયેક્ષી શ્રદ્ધા અનુસાર સંયમની પ્રવૃત્તિમાં પુરુષાર્થ કરવો.



M/s. Kirti Steel Corporation

( Iron & Steel Suppliers )

41, Steel Yard House.

**Sant Tukaram Road, Iron Market.**

**BOMBAY-400-001**

હે વીતરાગ !

તમારી પૂજા કરવાની અપેક્ષાઓ

તમારી આરાધના પાલન કરવું

વધુ મહત્વપૂર્ણ છે.

આજ્ઞાની આરાધના મુક્તિ માટે અને

તેની બિરાધના બંધન માટે સાચ છે.

તમારી શાશ્વત આજ્ઞા છે કે,

હેય અને ઉપાદેયને

વિવેક કરવો.

આશ્રય

સર્વથા હેય છે

અને

સંવર

[ બંધન-નિરોધ ]

સર્વથા

ઉપાદેય

[ આવશ્યક ]

છે.

શ્રી શાંતિનાથજી જૈન દેરાસર

ભવાનીશંકર રોડ, દાદર (વેસ્ટ)

મુંબઈ.

લાકિત માતા છે,  
 જ્ઞાન પિતા છે અને  
 ચારિત્ર એમનો પુત્ર છે.  
 ચારિત્રને જન્મ ન આપે  
 એ લાકિત વન્ધ્યા છે.

卐

□ પ્રેષક □

મેસર્સ યુનીલાલ લવજીની કંપની  
 વિજય દુલસ  
 મેટલ પ્રોડક્ટ્સ

૬૫, નાગદેવી સ્ટ્રીટ, સુબર્બ-૪૦૦-૦૦૩

ફેક્ટરી : ૪૪ ૦૦ ૮૪ ● ફોન ● ઓફિસ : ૩૨ ૧૮ ૪૮

આ વિશેષાંક આટલો બધો સમૃદ્ધ થયો છે તે માટે પૂજ્ય મુનિરાજશ્રીના વિદ્વાન શિષ્ય પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજનો ઉપકાર પણ ઘણો મોટો છે. તેમણે રાત-દિવસ બેઠા વિના આ વિશેષાંકમાં સંપૂર્ણ રસ લીધો છે. પૂજ્ય મુનિરાજશ્રીએ વિશેષાંક માટે પોતાના અંગ્રહમાંથી બહુમૂલ્ય ચિત્રો આપ્યાં છે, તેઓશ્રીએ આ ઉદાર સહકાર ન આપ્યો હોત તો આ વિશેષાંક કદાચ આટલો સમૃદ્ધ ન બનત. પૂજ્ય આચાર્યશ્રી તથા પૂજ્ય મુનિરાજશ્રીની પ્રેરણા અને આશીર્વાદથી વિશેષાંકનું ભગીરથ કામ આજે સંપૂર્ણપણે સફળ થયું છે.

વિશેષાંકની પૂર્વભૂમિકા આપ્યા બાદ શ્રી ગાદી સાહેબે શેઠશ્રી રતિલાલ મણીલાલ નાથાવટીના સંક્ષિપ્ત પરિચય આપ્યો હતો. ત્યારે આપણી કેન્દ્ર-સંસ્થા મંત્રી શ્રી જયંતભાઈ એમ. શાહે અતિથિવિશેષ શ્રી જયંતીલાલ આર. શાહ અને શ્રી નારાયણજી શામજી મોમાયાનો પરિચય આપેલ.

પરિચય વિધિ બાદ કેન્દ્ર-સંસ્થા અનેક સ્થળોએથી આવેલા શ્રમજીભગવંતોના, આગેવાનોના સંદેશાઓનું વાચન કર્યું હતું. જેન પત્ર સાથે લગભગ ત્રણ કાયકાથી સક્રિયપણે સંકળાયેલા, સિદ્ધહંત લેખક શ્રી રતિલાલ દીપચંદ દેસાઈએ ‘માહિતી

વિશેષાંક’નો ઊર્મિલ સ્વરે પરિચય આપતાં જણાવ્યું હતું કે કેવળ જૈન સમાજ માટે જ નહિ પણ દેશ અને દુનિયા માટે ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦ માં નિર્વાણનો અંક મોટો ઉત્સવ બની ગયો. આ નાંમતે તાત્કાલિક પ્રચારના તેમજ કાયમી અને સ્થાયી સેવાના અનેક કામો થયાં કે જેનો અંદાજ નથી. આ વચ્ચે અમારોના, અહિંસાના, જીવે છેકવવાના વગેરે એટલાં બધાં કામો થયાં કે તેને સંકલિત કરવા માટે જૈનના આવા ૧૭ થી ૨૦ ગ્રન્થો પણ જોછા પડે.

આ અવસર નાનો સૂનો ન હતો. હિન્દુસ્તાનની બધી રાજ્ય સરકારોએ-પ્રભલ્યેએ, જૈનોના બધા દીરકાઓએ એકી સાથે તેની ઉજવણી કરી. એથી ખ્યાલ આવે છે કે ભગવાન મહાવીર વિશ્વમાનવી હતા, વિશ્વ ઉદ્ધારક હતા.

આવી શાનદાર ઉજવણી ક્યારેય થઈ નથી. આ ઉજવણીનું જો સંસ્મરણ આપણે જાળવી ન શકીએ તો આપણે આપણી જવાબદારી ભૂલીએ છીએ.

એક દિવસ મહેન્દ્રે આવીને મને વાત કરી કે ઠાકા, આવો એક વિશેષાંક ઠાકવાનું વિચારું છું. હું તો સાંભળીને ઠંડોગાર! મેં પૂછ્યું: સામગ્રી કેટલી, ખર્ચ કેટલો? ત્યારે તેણે અને કહ્યું ‘પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજે આ માટે પ્રેરણા

અને આશીર્વાદ આપ્યાં છે. આ જાણી મને થયું કે સમર્થ વ્યક્તિ હાથ ઝાલનાર છે, આથી મૂંઝાવા જેવું તો નથી જ.

આ વિશેષાંક તૈયાર કરવામાં અમને અનેક વ્યક્તિઓ, અને શક્તિઓનો સાથ મળ્યો છે, અનેક સંસ્થાઓનો એક યાબીજ પ્રકારે સહકાર મળ્યો છે. આ સૌમાં પૂજ્ય આચાર્યશ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજ શક્તિના પ્રતીક બન્યાં છે. તેઓ આ વિશેષાંકના સુકાની સાબિત થયા છે. શ્રી દીપચંદલાઈ ગાદી તો તો વિશેષાંકની મૂઠી બન્યા છે. તેઓ અમને ન મળ્યા હોત તો આ અંક ઠાકવાની અમે હિંમત પણ ન કરી શક્યા હોત. પૂજ્ય આચાર્ય ભગવંત શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજ અને શ્રી ગાદી સાહેબના આત્મીય સાથ સહકારથી અમે આ સાહસ કરી શક્યા છીએ.

અમારા સંપાદન વિભાગની વાત કરું તો આ થયેને તૈયાર કરવા માટે હજારોપધ અને ભતભતની સામગ્રી અમને મળી હતી. આમાંથી મહત્વની સામગ્રી તારવવાનું, હિન્દી-અંગ્રેજી સાહિત્યમાંથી ગુજરાતી કરવાનું, એ બધી સામગ્રીનું સંકલન કરવાનું તેમજ તેની પ્રેસ કોપી કરવાનું, ગોઠવણી કરવાનું કામ જિન સંદેશના તંત્રી ગુણવંતભાઈએ કર્યું છે. રાત-દિવસ બેઠા વિના તેમણે એટલું બધું કામ કર્યું છે કે



તે કામ કરતાં કરતાં બેશુદ્ધ થઈ ગયા; છતાં બીમાર તબિયતે પણ તેણે વિશેષાંકનું કામ પૂરું કર્યું.

આ અંથમાં અનેક રંગીન છબીઓ છે. સ્થાયી સેવાના કામોની યાદી છે. ગામેગામના સમાચાર છે. લગવાન મહાવીરની કેટલીક અલભ્ય અને ઓછી બાણીતી છબીઓ છે. દૂકમાં શક્ય તેટલી વધુ માહિતી આ અંથમાં સંકલિત કરવામાં આવી છે. મારે કહેવું જોઈએ કે જૈનના ઉપ વર્ષના જીવનમાં આ એક સુવર્ણ અંક બની રહેશે.

અન્ય પરિચય બાદ, આગેવાન ઉચોગપતિ અને સાહિત્ય-કલાપ્રેમી શેઠ શ્રી રતિલાલ બણીલાલ નાણાવરીએ 'માહિતી વિશેષાંક'નું વિધિપૂર્વક પ્રકાશન કર્યું હતું. બહેર-જનતા માટે ખુલ્લા મુકા-યેલ આ અંથ સર્વશ્રી ઉમેદ-મલ્લ જીનારીમલ્લએ પૂજ્ય આચાર્ય શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી મહારાજને અને શ્રી ચંદ્રસેન જીવણલાલ ઝવેરીએ પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજને સાર સમર્પણ કર્યો હતો.

અંથનું પ્રકાશન કરતાં શેઠ શ્રી રતિલાલ નાણાવરીએ કહ્યું હતું કે મહેન્દ્રભાઈ મારે બંગલે આપ્યા ત્યારે તેમણે અંથની કોપી આપી. અંથની આછી-રૂપરેખા જોઈ ગયો. હું તેમાં બધું સમજ્યો છું તેમ નહિ કહું, પણ આત્મારે શ્રી રતિભાઈએ જે કહ્યું, એ

અગાઉ શ્રી દીપચંદ ગાદીએ આ અંથ માટે જે કહ્યું તે બધું બાણીને થાય કે આ અંકમાં કેટલી બધી સામગ્રી ભેગી થઈ છે. સંપાદક મંડળમાં શ્રી કાન્તીલાલ કેરા છે, તેમણે અને બીજા સંપા-દકોએ ખરેખર આ વિશેષાંક તૈયાર કરવામાં ખૂબ જ મહેનત લીધી છે.

તેમણે વધુમાં કહ્યું હતું કે આ વિશેષાંકમાં જે ચિત્રો છે તે માત્ર ચિત્રો જ નથી, પરંતુ સાક્ષાત્ લગવાન મહાવીર પ્રભુની પ્રતિમાઓનાં દર્શન છે. મને શ્રદ્ધા છે કે આ અંથ જીવંત રહેશે અને પેઢી દર પેઢી સુધી અમર રહેશે.

પ્રકાશન સમારંભના અતિથિ-વિશેષ શેઠ શ્રી નારાયણભાઈ મોમાયાએ જૈનના ઇતિહાસનો પરિચય આપતાં જણાવ્યું હતું કે પોણી સદી સુધી જૈન નિયમિત નીકળ્યા કરે છે તે આનંદની વાત છે. આ માટે તેવા સંચાલકોને ખરેખર ધન્યવાદ થટે છે.

માહિતી વિશેષાંક માટે બોલતાં તેમણે જણાવ્યું કે નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણી યાદગાર થઈ તે બધાની માહિતી જો ભેગી કરવામાં ન આવે તો પાંચ વરસ-માં બધું ભુલાઈ જાય. પણ પૂજ્ય આચાર્ય લગવંત શ્રી વિજય-ધર્મસૂરિજી મહારાજ અને પૂજ્ય મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજની પ્રેરણા અને આશી-

ર્વાદથી માહિતી વિશેષાંકનું કામ થઈ શક્યું.

આ માટે સંપાદક મંડળને ધન્યવાદ. આ બાઈએએ આ વિશેષાંક તૈયાર નથી કર્યો, પરંતુ એક દસ્તાવેજ અંથ આપ્યો છે. છેલ્લે મોમાયાએ જૈન પત્ર હજી વધુ ફૂલે-ફાલે, શાસનની સેવા વધુ ને વધુ કરે તેવી શુભેચ્છા વ્યક્ત કરી હતી.

આ માહિતી વિશેષાંકના પ્રાણ સમા પ્રેરક અને માર્ગદર્શક પૂજ્ય સાહિત્યકલારત્ન મુનિરાજ શ્રી યશોવિજયજી મહારાજે પોતાના આશીર્વાદ પ્રવચનમાં લગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦મા નિર્વાણ-કલ્યાણની ઉજવણીશાન-દાર અને લખ્યતાથી થઈ તેની આંખી કરાવી હતી.

તેઓશ્રીએ કહ્યું હતું કે આઝાદી બાદ આ વ્યવસરે પહેલી-વાર દેશમાં કંતલપાના બધ રહ્યાં, શિકારખંધી બહેર થઈ, કેદીઓની સજામાં ઘટાડો થયો, ફાંસીની સજાને આજીવન કેદમાં બદલવામાં આવી, દારૂ અને માંસના વેચાણો બંધ રહ્યાં. આ અને આવા બીજા અદ્ભુત કામો આ વર્ષમાંથયાં. મને યતું કે આ બધી માહિતીઓ અંથસ્થ નહિ થાય તો શું થશે?

ત્યાં ભાઈ મહેન્દ્રે આચાર્ય મહારાજને મારા મનની વાત કરી, તેઓશ્રીએ તેને આશીર્વાદ આપ્યા અને આ વિશેષાંકનું



કદાચ ધર્મમાર્ગના અવલોકનો પ્રસંગ સાંપડયો અને તેમાં  
 શ્રદ્ધા પશુ બેઠી તેમ છતાંય તે પ્રમાણે વર્તવા સાદુ યોગ્ય  
 પુરુષાર્થ કરવાનું  
 વળી બારે દુર્ગંદ  
 બને છે. ઘણા હોડો  
 એવા હોય છે કે  
 બેચો 'ધર્મમાર્ગ'  
 માં પોતે શ્રદ્ધા તો  
 રાખે છે' એમ કહેતા હોય છે, પશુ તે પ્રમાણે  
 વર્તી શકતા નથી. અર્થાત શ્રદ્ધા થવા પછી તે  
 પ્રમાણે પુરુષાર્થ  
 કરવો; ઘણો દુર્ગંદ  
 બને છે. ○ અનુ-  
 ધ્યનો આ વ તા ર  
 કદાચ મહાસુતીબતે  
 અળી ગયો તો પશુ  
 તે વચનોને સાંભળીને તપ, ક્રમા અને અદ્વિ'સાને વિતર્કમાં સિધર  
 કરી શકે એવા ધર્મવચનોનું સાંભળવું બારે દુર્ગંદ છે.

શેઠ વાડીલાલ સારાભાઈ  
 શ્રી ચંદ્રપ્રભસ્વામી જૈન મંદિર ટ્રસ્ટ

પ્રાર્થના સમાજ,

સુ'બર્ધ-૪૦૦૦૦૪

મુંબઈમાં ઉજવાયેલ ભગવાન મહાવીર પચીસસોમો નિર્વાણમહોત્સવ

# માહિતી વિશેષાંક નો પ્રકાશન સમારોહ

મુંબઈ : પૂજ્યપાદ  
ગદિવાકર આચાર્ય શ્રી  
વિજયધર્મસૂરીશ્વરજી  
મહારાજ, સાહિત્યકલા  
તંત્ર મુનિરાજ શ્રી ચશો-  
વેજયજી મહારાજ આદિ  
પૂજ્ય શ્રમણ ભગવંતોની  
'ગણ નિશામાં' અને  
આર્ય કિરકાના તેમ જ  
પૃથક્ મુંબઈની લગભગ  
તમામ જૈન સંસ્થાઓ-  
ના આગેવાનોની ભરચક  
હાજરીમાં તા. ૬ જુન  
૧૯૭૬ના રવિવારના રોજ  
ભગવાન મહાવીર ૨૫૦૦  
માં નિર્વાણમહોત્સવ  
માહિતી વિશેષાંકનો  
પ્રકાશન સમારંભ ભારે  
હૃદયેલ્લાસ સાથે યોજાઈ



જતાં વિશેષાંકના પ્રકાશક તરીકે  
જૈન સાપ્તાહિકે તેની પ્રગતિનું  
એક નવું સીમાચિહ્ન અંકિત  
કયું છે.  
શ્રી અખિલ ભારતીય જૈન  
પ્રવેતામંડળ કોન્ફરન્સ અને ભગ-  
વાન મહાવીર ૨૫મી નિર્વાણ  
કલ્યાણક શતાબ્દી ઉત્સવ સમિતિ  
—મુંબઈના ઉપક્રમે, શ્રી મહા-  
વીર જૈન વિદ્યાલયના સભાગૃહમાં  
યોજાયેલ આ સમારંભમાં,  
જાણીતા ઉદ્યોગપતિ અને

સાહિત્યપ્રેમી શેઠ શ્રી રતિલાલ  
મણીલાલ નાણાવટીએ 'જૈન'ના  
વિશેષાંકનું વિધિપૂર્વક ઉદ્ઘાટન  
કયું હતું. સમારંભનું અતિથિ-  
વિશેષપદ બાણીતા સમાજસેવક  
શ્રી જયંતીલાલ રતનચંદ શાહ  
અને કુચ્છી જૈન સમાજના  
આગેવાન નેતા શેઠ શ્રી નારણજી  
શામજી મોમાયાએ સંભાળ્યું હતું.  
સમારંભના સ્વાગતાધ્યક્ષ અને  
આપણી કોન્ફરન્સના પ્રમુખ શ્રી  
દીપચંદ એસ. ગાર્ડીએ નિમંત્રિત

મહેમાનો અને શ્રોતા-  
ઓનું હાર્દિક સ્વાગત  
કરતાં કયું હતું કે પૂજ્ય  
આચાર્ય શ્રી વિજય-  
ધર્મસૂરિજી મહારાજનો  
આપણા મુંબઈ ઉપર  
ઘણો ઉપકાર છે. તેઓશ્રી-  
ની પ્રેરણાથી અનેકવિધ  
સામાજિક અને ધાર્મિક  
પ્રવૃત્તિઓ થઈ છે. મારું  
માનવું છે કે ગત વરસે  
મુંબઈમાં જે લખ્યતાથી  
ભગવાન મહાવીર પ્રભુની  
રપસેમી નિર્વાણ શતાબ્દી  
જીજ્વાઈ, તેવી ઉજવણી  
પૂર્વ આચાર્ય ભગવંતની  
હાજરી અને તેઓશ્રીની  
પ્રેરણા ન મળી હોત તો  
તે જીજ્વાઈ શકી હોત

કે કેમ તે શંકા છે.  
આ મહાપુરુષમાં એવી લાગણી  
છે કે તેઓશ્રી જે કામ હાથમાં  
લે છે તે સારી રીતે સફળ થાય  
છે. નિર્વાણ વર્ષની ઉજવણીની  
માહિતીનો વિશેષાંક કાઢવા માટે  
ભારે મહેન્ટે તેઓશ્રીને વાત કરી  
અને તેમણે અંતરથી આશીર્વાદ  
આપ્યાં. તેઓશ્રીની પ્રેરણા અને  
આશીર્વાદ શ્રી ગુલાબચંદભાઈ  
અને તેમના સુપુત્રોથી આ માહિતી  
વિશેષાંકનું કામ શક્ય બન્યું.





કામ થઈ શકયું. જો કે મારી  
લાવના અને હું જે વિચારતો  
હતો તેવા રૂપે અને સ્વરૂપે બધું  
નથી થઈ શકયું. પરંતુ જે કાંઈ  
અને જેવાં સ્વરૂપે પણ થઈ શકયું  
છે તે પણ ખૂબ જ સાડું અને  
ઉપયોગી થયું છે. આવો અંધ  
સંસ્કૃત ભાષામાં નીકળવો જોઈએ.

જેન પત્ર માટે જોલતાં  
પૂજ્યશ્રીએ કહ્યું કે સમાજમાં  
જીવતું અને જાગતું આ એક  
જ પત્ર છે. પત્ર એ સમાજનો  
અવાજ છે, જાહેર જીવનની  
પ્રાણશીશી છે. તે સમાજના  
પ્રસંગોનો પકડો પાડનાર છે. જેન  
પત્ર સત્ય અને શાસનને નજર  
સમક્ષ રાખી ઘણી વખત કંઠથી  
વાત પણ લખી છે.

આજે જેન પત્રની આર્થિક  
સ્થિતિ નબળી છે. આ હાલતમાં  
પણ ભાઈ મહેન્દ્રએ ભારે હિંમત  
કરીને આ અતિ ખર્ચાળ એવો  
વિશેષાંક અનેકનો સાથ સહકાર  
મેળવીને કાઢ્યો છે.

આ પ્રસંગે ગુલાબચંદલાઈ,  
મહેન્દ્રના ધર્મમાતા સમરચબેન,  
તેમના સુપુત્રો નવીનલાઈ, વિનોદ-  
લાઈ સા હાજર થયા છે. તેમના  
માટે આ સુવર્ણ પ્રસંગ છે.

આ વિશેષાંકની જ વાત  
કહું તો તેની પાછળ ઘણી મહે-  
નત લેવાઈ છે, અને એમ કરવા  
જતાં જેન પત્ર ઘણા મોટા  
આર્થિક જોગા હેઠળ આવી ગયું  
છે. આ મોટી જવાબદારી અમારા  
માથે છે. આ જવાબદારી પાર

પાડવામાં સમાજ મન મૂકીને  
હારાતાથી સહકાર આપે એવી  
હું સૌને અપીલ કરું છું.

માહિતી વિશેષાંકના પ્રણેતા  
પૂજ્યપાદ યુગદિવાકર આચર્ય  
ભગવંત શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી  
મહારાજે પોતાના ભાવસભર  
પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે  
ભગવાન શ્રી મહાવીર પ્રભુના  
રખબમાં નિર્વાણકલ્યાણક વર્ષના  
પરિણામે હનિયાભરના લોકો  
તેમના અહિંસા, અનેકાંત, અપ-  
રિત્રહતા સિદ્ધાંતો વિચારતા થયા  
છે. અહિંસા માટે. તેના પ્રચાર  
માટે એક વિદેશીએ રૂા. એક  
કરોડનું દ્રુષ્ટ પણ ખર્ચ્યું. આ  
એક જનધર્મના આદર્શો અને  
સિદ્ધાંતોની સિદ્ધિ છે.

આ વરસમાં અહિંસાના  
પ્રચારના ઘણાં કામો થયાં. આ  
ખધાની માહિતી આપતો આજે  
આ વિશેષાંક પ્રકટ થયો છે. આ  
અંક તૈયાર કરવામાં અમારા  
યશોવિજયજીએ મહેન્દ્રને ઘણા  
સાથ આપ્યો. હિંમત હારી  
જવાના સમયે તેમણે તેની પીઠ  
થાળડી અને તેનો ઉત્સાહ ટકાવી  
રાખ્યો. આ કાચ માટે અમારા  
પૂજ્ય શુર મહારાજના આશી-  
ર્વાદ હતા જ, પણ યશોવિજયજીએ  
તો આ કામને સફળ બનાવવામાં  
ઠેઠ સુધી રસ લીધો. વિશેષાંકની  
કાગળની મોટી જવાબદારી પણ  
તેમણે જ ઉપાડી અને વિશેષાંક  
વધુ સાચે અને તે માટે ફાટાઓ  
વગેરે સામગ્રી પણ આપી.

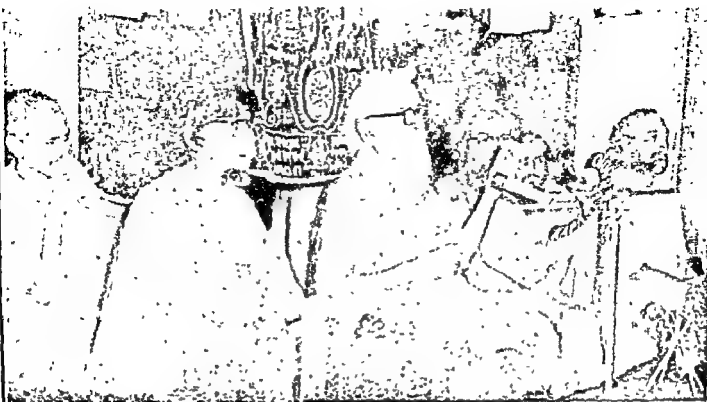
મહેન્દ્રે પણ વિશેષાંકનું કામ  
પૂરું કરવા ખૂબ જ દોડધામ  
કરી. નાની ઉંમરમાં તેણે સાચે  
જ આ એક મોટું સાહસ કર્યું  
છે. પૂજ્ય શુર મહારાજની કૃપાથી  
તેમજ યશોવિજયજીના અને  
બીમાં અનેકના પુરુષાર્થથી આ  
વિશેષાંકનું કામ સફળ થયું છે.  
છતાંય તેની આર્થિક જવાબદારી  
હજી અમારા માથે છે. આ  
જવાબદારી પૂરી કરવા માટે  
તમારા સૌના સાથની જરૂર છે.

પૂજ્ય આચાર્યશ્રીના આશી-  
ર્વાદ પ્રવચન ખાદ જાણીતા લેક્ચર  
શ્રી હસમુખભાઈ માલવજીયાએ  
પ્રાસંગિક પ્રવચન કરતાં કહ્યું  
હતું કે જેન પત્રનો હું નિયમિત  
વાચક છું. અત્યારના કપરા સમય-  
માં પણ તેણે પોતાની નિયમિતતા  
જાળવી માટે તેના સંચાલક અને  
સંપાદકને ધન્યવાદ ધરે છે.

તેમણે વધુમાં કહ્યું હતું કે  
આજ બ્યક્તિગત પત્ર ચલાવવું  
અને તેને નિયમિતપણે વરસો  
સુધી ટકાવી રાખવું એ ખરેખર  
હજાર કાચ છે. અને સુરક્ષેલીએ  
વચ્ચે આજે જેન ટકી રહ્યું છે.  
અને આજ તેણે હસ્તાયેજી જેવો  
માહિતી વિશેષાંક પણ પ્રકટ કર્યો  
છે. સુખદના શ્રીમતે અને જોતોની  
કરજ તેને આર્થિક રીતે પગભર  
કરવા ખૂરેપૂરો સહકાર આપે.

ત્યાર બાદ 'જેન'ના તંત્રી  
શ્રી ગુલાબચંદલાઈ દેવચંદ રોહનું  
વિવિધ ઉપહારપૂર્વક જાહેર  
સન્માન કાવામાં આવ્યું હતું.





“લૅન” - ‘માહિતી વિશેષાંક’ના પ્રકાશન સમારોહ સમયે યુગદિવાકર પરમપૂજ્ય આચાર્યશ્રી (વજ્રધર્મ)સૂરીશ્વરજી મંસાં પ્રવચન આપી રહ્યા છે. બાબુમાં સાહિત્ય કલારત્ન મુનિરાજશ્રી યશોવિજય મંસાં, મુનિરાજશ્રી સદ્ગુણવિજયજી મંસાં આદિ ગિરાજમાન છે.



‘માહિતી વિશેષાંક’ અંચનું પ્રકાશન લાણીતા આગેવાન શ્રી-તિલાલ મણિલાલ નાણાવટી કરી-રહ્યા છે.



હિતી (વિશેષક' ૫૦ પૃ. આંશી વિજયધર્મસરિણ મંને)  
પ્રેમી શ્રી ઉમેદમલજી હુલરીમલજી અર્પણ કરી રહ્યા છે.



અંથ ૫૦ પૃથ્થ સુનરાજશ્રી પ્રયોગિજયજી મંસાંને સખીદિલ  
શેઠશ્રી ચંદ્રસેન જીવનલાલ ઝવેરી અર્પણ કરી રહ્યા છે.



સમારોહના અતિથિવિશેષ, બાળીતા આગેવાન કાયકર શ્રી  
જયતિલાલ રતનચંદ આહુ "જેન" પત્રના તંત્રીશ્રી શુભાભયંદ  
દેવચંદ શેઠની સેવાની સ્મૃતિકૃતિ સન્માનપત્ર અપી" રહ્યા છે.



સમારોહના સ્વાગતાધ્યક્ષ, મિલન-  
સાર સન્માન શ્રી દીપચંદ સવચંદ  
ગાડી" તંત્રીશ્રી શુભાભયંદ દેવચંદ  
શેઠને સુખડને હાર પહેરાવી  
ગહુમન કરી રહ્યા છે.



શ્રીયુત દીપચંદ એસ. ગાડી"  
"જેન" પત્રના સંપાદક શ્રી  
રતિલાલ દીપચંદ દેસાઈને ચાલ  
ઝાકાડી તેમજ બહેર બહુમાન  
કરી રહ્યા છે.

#

સરળહૃદયી શ્રી ગુલાબચંદલાઈનું જૈન સંસ્થાઓ દ્વારા બહાર સન્માન કરવાનો કાર્યક્રમ યોજાયો તે સેનામાં મુગધ બળ્યા જેવું બન્યું. શ્રી ગુલાબચંદલાઈને સન્માન-પત્ર અર્પણ કરવાના આશા સમારોહનું આયોજન કરવામાં આવ્યું એ બાણીને હું ખૂબ ખૂબ ખુશી થયો હતો.

“જૈન” પત્ર સાથેના મારા નિકટના સંબંધને કારણે, ત્રણેક દાયકાથી તો હું શ્રી ગુલાબચંદલાઈને સારી રીતે બાલું છું. તેઓ નિરંતર ઝમ કરવામાં જ માને છે અને નામના કે કીર્તિની લાલસાથી હંમેશાં દૂર રહે છે. અત્યારના પત્ર સંચાલકમાં ભાગ્યે જ જોવા મળતા સરળતા, નમ્રતા, વિવેકશીલતા, યોછાબોલાપણું, અભિમાનનો અભાવ વગેરે ગુણો એમનામાં છે; અને એના લીધે જ મારો એમની સાથેનો સંબંધ આટલા વખત સુધી નબી શક્યો છે, એમ હું માનું છું.

એમને સન્માન-પત્ર અર્પણ કરવામાં આવ્યું, એ મેળાવણી બાબતો મને વિશેષ નોંધપાત્ર લાગી છે. એક તો, ૩૪ જેટલી સંસ્થાઓ તરફથી આપવામાં આવેલ સન્માન-પત્રમાં જૈન શ્રવેતાંબર મૂર્તિપૂજક સંઘના તપગચ્છ, ખરતરગચ્છ, અચ્ચગચ્છ તથા પાયચંદગચ્છની સંસ્થાઓનો સમાવેશ થાય છે, તેમ દિગંબર, સ્થાનકમાગી અને તેરાપંથી સંસ્થાઓનો તથા શ્રી ભારત જૈન મહામંડળનો પણ સમાવેશ થાય છે. આવી કદરહાની એ “જૈન”ને માટે વિશેષ ધન્યતાની બાબત બની રહે એ સ્વાભાવિક છે.

આ મેળાવણી બીજી આનંદ ઉપમ્ભવે એવી વાત એ છે કે એમાં પૂજ્ય આચાર્ય મહારાજ શ્રી વિજયધર્મસૂરિજી સહિત અનેક આગેવાનોએ “જૈન”ની સેવાઓને બિરદાવવાની સાથે એની ઉપયોગિતા તરફ અંગુલી નિર્દેશ કર્યો હતો, એટલું જ નહીં, પણ એથી આગળ વધીને, એમણે “જૈન” પત્ર આર્થિક રીતે ભગભર બને એવી કોઈક યોજના સમાજે હાથ ધરવી. જોઈએ, એવી સમર્થ રજૂઆત પણ કરી હતી. આ બધા ઉદ્ગારોમાં “જૈન” પત્ર પ્રત્યેની મમતાની અને એ નિશ્ચિંતપણે ચાલુ રહે એવી ચિંતાની લાગણી વ્યક્ત થતી હતી.

આ બધું જોઈને હું બહુ રાજ થયો છું. પોણાસો વર્ષની ઉંમર વટાવી ચૂકેલા શ્રી ગુલાબચંદલાઈને, પોતાની લાંબા સમયની સેવાઓની આવી ઉમળકાભરી કદર થયેલી જોઈને, આત્મસંતોષ અને આનંદ થાય એ સહજ છે. આ સમારોહમાં મુશ્કેલીમાં આવ્યા પ્રમાણે “જૈન” પત્રને આર્થિક રીતે નિશ્ચિંત કરવાની કોઈ યોજના ઘડીને એનો અમલ કરવામાં આવશે તો એથી “જૈન” પત્રને તથા જૈન સમાજને-એમ બન્નેને ધણો લાભ થયો, એમાં શક નથી.

તા. ૧૩-૧-૭૬

અમદાવાદ-૭



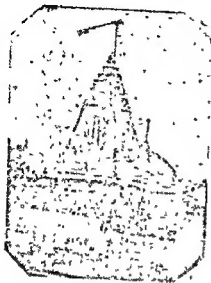
—રતિલાલ દીપચંદભાઈ દેસાઈ



સામુ-વહુએ બંધાવેલા લઘુ, વિશાળ અને અલૌકિક એવા પ્રાચીન  
જિનાંતથેના દર્શનાર્થે કાવી તીર્થની યાત્રાએ પધારે.

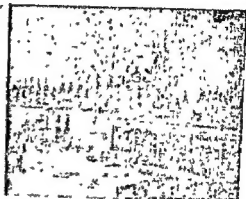
સામુએ બંધાવેલ દેરાસર

દાનવીરોને



ન  
મ  
વિ  
ન  
તી

વહુએ બંધાવેલ દેરાસર



સર્વજિન પ્રાસાદ શ્રી આદિનાથાય નમઃ

રત્નલિલક પ્રાસાદ શ્રી ધર્મનાથાય નમઃ

‘ચિંતી તિહાં આઠ હજાર તીર્થરક્ષાના લાલ અપાર.’—પૂ. દીપવિક્રમજી.

ગુજરાતના ભરૂચ જિલ્લામાં આવેલા આ અતિ પ્રાચીન તીર્થને છલ્લેદ્દાર અને શ્રી આદીશ્વરજીનો સંપ્રાત મહારાજાનન્દ  
ધર્મપત્ની (અસલ દત્તી તે જ) પ્રતિષ્ઠાજીની પ્રતિષ્ઠા વિ. સં. ૧૬૪૯ માં વડનગરના ધર્મનિષ્ઠ શ્રી બાહુક ચેડિયે આચાર્યશ્રી  
વિજયસેનસૂરીશ્વરજી મહારાજના મંઠના શિષ્ય આચાર્યશ્રી વિજયસેનસૂરીશ્વરજી મંઠ પાસે ધામધૂમથી કરાવી આ જિનાલયનું  
નામ સર્વજિન પ્રાસાદ રાખ્યું. એ પછી એક સમયે શ્રી બાહુક ચેડિયા ધર્મપત્ની હીરાબાઈ તથા તેમના પુત્રવધુ વીરાંબાઈ  
અને યાત્રાર્થે પધારેલા. આ સમયે નવા જિનાલયની બારસાળ વીરાંબાઈને માથામાં વાગતાં, તેમણે ખિન્ન થઈ જિનાલયના  
નીચાણવાળા બારણાની ટીકા કરી. આથી તેમની સાસુ હીરાબાઈએ ટકોર કરતાં કહ્યું કે, “એમ હોય તો તમે તમારા  
પિતાને ત્યાંથી દ્રવ્ય મગાવી બીજું જિનાલય બનાવી બારણું બાંધી દેશો.” આ સાંભળી વીરાંબાઈએ પોતાના પિતાની  
સદ્વાચથી પાંચ વર્ષમાં દેવવિમાન સત્ય બાબત જિનાલયવાળું મંદિર તૈયાર કરાવી દીધું. અને સં. ૧૬૫૪ માં આચાર્યશ્રી  
વિજયસેનસૂરિજી મંઠના વરદ હસ્તે શ્રી ધર્મનાથ ભગવાનની અંબજનશાલાના-પ્રતિષ્ઠા કરાવી જિનાલયનું નામ ‘રત્નલિલક  
પ્રાસાદ’ રાખ્યું.

તીર્થના આ બંને જિનાલયો કાળક્રમે છલ્લું થતાં, તેના છલ્લેદ્દારનું કામ રાદ કરવામાં આવ્યું છે. આ છલ્લેદ્દારના  
પુન્યકાર્યમાં સમાજના દાનવીરોને અને શ્રી સંધના અને દુસ્તીઓને ઉદારતાથી કુળો આપવા નક્કી વિનંતી છે.

ધર્મશાળા તથા મોક્ષશાળાની અહીં ઉત્તમ સગવડ છે. કાથમી અખંડદેવો અને ભાતાભાઈ પણ ચાલુ છે. સુંદર  
હવા-પાણી અને ધર્મસાવના જગતે એવું ઉત્તમ આ તીર્થસ્થાન છે. કાવી તીર્થની યાત્રાએ આવવા માટે ભરૂચ, ખંભાત,  
અમદાવાદ, વડોદરા, જુહાપુર અને અગડિયાથી આવવા-જવાની બસ મળે છે.

નાણું મોકલવાના રૂચળો :—

શ્રી રીખવદેવજી મહારાજ જૈન દેરાસર

જિ. ભરૂચ [ગુજરાત] ગુ. કાવી

શા. જયંતિલાલ અમીચંદ

૮૨/૮૬, અબ્દુલ રહેમાન રટ્ટી, મુંબઈ-૪૦૦૦૦૩

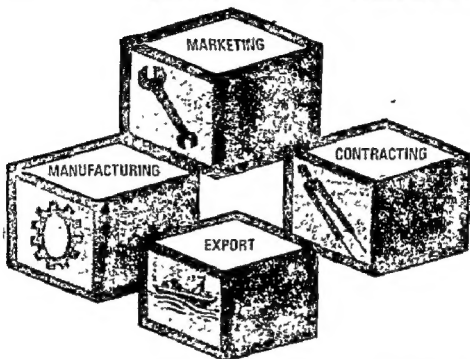
[દાન : ૩૨૩૦૭૬]

લિ.

શ્રી કાવી તીર્થના દુસ્તીઓ

તથા કાર્યવાહક કમિટી

# The Four Facets on which Batliboi builds a tradition



Batliboi's tradition can be traced back to 1892 when we began as only a trading organisation. Today it is a complex of four facets— Marketing Industrial, Agricultural equipment and Consumer durables; Exporting goods from machinery to textiles; Manufacturing Machine tools and *Air-conditioning equipment at our works in Udhna* and Contracting turnkey projects in the field of environmental engineering.

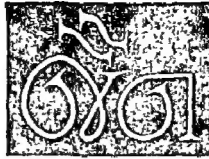
Batliboi, a leading business house today has many and diverse strings to its bow, growing from strength to strength in the 84 years of its existence. Therefore if you have a sound idea or a good product, come to Batliboi. They have both the know-how and the skill to make it or market it or export it anywhere in the world.



## Batliboi & COMPANY PRIVATE LIMITED

Regd Office: P. Box 190 A, V. B. Gandhi Marg,  
Fort, Bombay-400023.

Branches and Dealer Network ALL OVER INDIA



જૈન તીર્થોની રક્ષા કરવા અને તેની પવિત્ર સ્વતંત્રતા જાળવી રાખવાના ઉદ્દેશ્યથી, ૧૨મી એપ્રિલ ૧૯૦૩ના રોજ અમદાવાદથી શ્રી ભગુભાઈ કારભારીએ ‘જૈન’ નામનું ડ્રવેતાખર મૂર્તિપૂજક સમાજનું સૌ પ્રથમ સાપ્તાહિક પ્રકટ કર્યું. તીર્થરક્ષા અને સ્વતંત્રતા માટે શ્રી કારભારીએ તે સમયના રાજ્યો સામે જૈનોનો યુલ્લેહ અને નીકર અવાજ વ્યક્ત કરીને થોડાક જ સમયમાં ‘જૈન’ને એક યહકારની સફળ સત્તા તરીકે સ્થાપિત કર્યું. અમદાવાદમાં આ કારણે સત્યનો અવાજ કુંધાતો ભાગવાથી શ્રી કારભારીએ ‘જૈન’નું પ્રકાશન થોડા વરસો સુખઈથી કર્યું.

‘જૈને’ નવમા વર્ષમાં પ્રવેશ કર્યો ત્યારે શ્રી કારભારીને પોતાના આશય માટે વિદેશ જવાનું થયું. પોતાની ગેરહાજરીમાં તેમણે ‘જૈન’નું સંપાદન અને સંચાલન શેઠ દેવચંદ હામણ કુંડલાકરને શ્રદ્ધાપૂર્વક સોંપ્યું. શેઠ દેવચંદભાઈએ આઘતંત્રીની શ્રદ્ધાને યશસ્વી રીતે સાબિત કરી. શ્રી કારભારીનું વિદેશમાં જ અવસાન થયું, આથી તેમના જીવનમાંથી ગ્રેરણા લઈને શ્રી કુંડલાકરે ‘જૈન’ સાપ્તાહિકની સત્યની યાત્રાને અવિરત ચાલુ રાખી.

સમયનો પ્રવાહ બદલાતાં તીર્થરક્ષા અને સ્વતંત્રતાના ધ્યેયને ‘જૈન’ સાપ્તાહિકે વધુ વિસ્તૃત બનાવ્યું. જૈન સમાજમાં બનતા ધાર્મિક અને સામાજિક પ્રસંગો અને પ્રશ્નો અંગે અગ્રણીઓ અને સામયિક સ્ફુરણ લખી સત્યના અવાજને વધુ વ્યાપક હોત્રે ગૂંજતો કર્યો.

અગ્રણીઓ, સામયિક સ્ફુરણ અને સમાચારો ઉપરાંત ‘દર અંકે વિવિધ વિષયો પર વિદ્વાનોના લેખો, વાર્તાઓ વગેરે પણ આજ સુધી પ્રકટ થતા રહ્યા છે અને નિયમિત અંકે ઉપરાંત પશુપંથ, દિવાળી અને ભગવાન મહાવીરના જન્મ કલ્યાણકના પ્રસંગે સાહિત્યસભર વિશેષાંકો તેમજ કોન્ફરન્સ જેવી સંસ્થાના અધિવેશન અને પ્રતિષ્ઠાપ્રસંગે વિશિષ્ટ પૂર્તિઓ પણ અવારનવાર આજ સુધી પ્રકટ થતા રહ્યા છે.

શેઠ દેવચંદભાઈનું વિ. સં. ૧૯૯૯માં અવસાન થતાં ‘જૈન’ની સંપૂર્ણ જવાબદારી તેમના પુત્ર શ્રી ગુલાબચંદભાઈએ ઉપાડી અને તેઓશ્રીએ પણ પોતાના પુરોગામી તંત્રીઓની પ્રગતિશીલ નીતિને એકધારી જાળવી રાખી. આજે ૭૩ વર્ષે ‘જૈન’ નિયમિત દર સપ્તાહે પ્રકટ થાય છે અને દેરાભરમાં પ્રસારિત થયેલું છે. શ્રી ગુલાબચંદભાઈની વૃદ્ધાવસ્થા અને નાદુરસ્ત તબિયતને ધ્યાનમાં લઈ અત્યારે તેની બધી જ જવાબદારી તેમના સુપુત્ર શ્રી નવીનભાઈ, શ્રી વિનોદભાઈ અને શ્રી મહેન્દ્રભાઈ સંભાળી રહ્યા છે. આમ ત્રણ પેઢીથી ચાલતું વ્યક્તિગત માલિકીનું પણ સેવાને વરેલું ‘જૈન’ સાપ્તાહિક જૈન પત્રોમાં એકમેવ છે.



ભસ્મ ગ્રહનો આંછાઈ ઉતરે...

દેશ અને દુનિયાએ ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦ મા  
જિવંતા કલ્યાણકર્તા ઉજવણી અને ઉપાસના કરી. હવે ચાલી સી  
શ્રી સંઘના ગવનિર્માણનાં કાર્યમાં લાગી જઈએ....

✧ કોન્ફરન્સ એટલે દેશ અને વિદેશમાં શ્રીતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન  
સંઘનો ધનમ્ પલ બૂલંદ અવાજ !

✧ કોન્ફરન્સ એટલે શ્રીતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘની એકતા અને  
એકલાસનું પ્રેરક પ્રતીક !

✧ કોન્ફરન્સ એટલે શ્રીતામ્બર મૂર્તિપૂજક જૈન સંઘના વિવિધ પ્રજ્ઞાના  
સમાધાનની કડી.

✧ ભગવાન મહાવીરના ૨૫૦૦ મા જિવંતા કલ્યાણકર્તા સુવર્ણ અવસર પ્રસંગે  
કોન્ફરન્સ બૂલંદ અવાજ બની છે. એકતાનું પ્રતીક તરીકે મળકી છે. અને આ જ  
સુવર્ણ અવસર નિમિત્તે જાગેલા વિવાદના સમાધાનની કડી પણ બની છે.

✧ કોન્ફરન્સનો આઠ દાયકાનો ઇતિહાસ ઉજવવા છે. આ દીર્ઘ પ્રગતિ યાત્રામાં  
હંમેશાં તેલે સફળ માર્ગદર્શકનું કામ કર્યું છે. અને અત્યંત ગહર કર્યું છે કે કોન્ફરન્સ  
જૈન સમાજની એક વિચાર પ્રેરક અને માર્ગદર્શક સંસ્થા છે.

✧ અમારી ભાવના વિશુદ્ધ અને ઉત્તુંગ છે. કોન્ફરન્સ હજી પણ વધુ ને વધુ સંઘ દિગ્  
અને કલ્યાણના સમયક કાર્યોમાં માર્ગદર્શક અને મદદગાર બની રહી છે અને બની રહે  
આ માટે કોન્ફરન્સને જરૂર છે સેવાભાવી સંનિષ્ઠ કાર્યકરોની. કોન્ફરન્સ આ માટે  
આપની પાસે માગે છે :- સમયની ભીંગ - શક્તિની ટીંગ - અને આર્થિક સહયોગ

આ સાથે સાથ આપની પાસે તે કોન્ફરન્સના વિવિધ કાર્યોમાં આપના પ્રેમભર્યા આ  
અને સહકારની તેમજ પ્રેરણા અને માર્ગદર્શનની પણ અપેક્ષા રાખે છે.  
તો બંધુઓ ! આવો અને હાથ મિલાવો. જિવંતા વર્ષ આપણે ઉજવ્યું. હવે આપણે  
સંઘના ગવનિર્માણના સમયક કાર્યોમાં ખરેખર મિલાવી કામ કરીએ.

અધિભારતીય શ્રી જૈન શ્રીતામ્બર કોન્ફરન્સ  
૨૧૯-અ, ગુલાલવાડી, ગીડીજી, જિલ્લો, રાજસ્થાન  
બીજી માળે, મુંબઈ-૪૦૦ ૦૦૨

ફોન:- ૩૩૩૨૯૩

લિ. ભવદીય,  
દીપચંદ એસ. ગાર્ડી (પ્રમુખ) (માનદ મંત્રીઓ)  
(ઉપ પ્રમુખ) જયંતભાઈ એમ. ૨  
દેવચંદ સી. શાહ (પદમશ્રી) રસીકલાલ સી. શા.  
જયંતિલાલ આર. શાહ જગદીશચંદ બી. ના.  
જારણજી શામળ મોમાયા વિનોદચંદ દલીચંદ શા.  
મોતીલાલ વીરચંદ શાહ  
કેશવલાલ બુલાખીદાસ.

તંત્રી: મુદ્રક: પ્રકાશક: માલિક: શ્રી ગુલાબચંદ દેવચંદ, વડવા, ભાવનગર-૩૬૪૦૦  
મુદ્રણસ્થાન: શ્રી જૈન પ્રિન્ટરી, વડવા, ભાવનગર-૩૬૪૦૦૧ (ગુજરાત)